NOVVS THESAVRVS PHILOLOGICO - CRITICVS

SIVE

LEXICON IN LXX ET RELIQVOS INTERPRETES GRAECOS AC SCRIPTORES APOCRYPHOS

VETERIS TESTAMENTI

POST BIELIVM ET ALIOS VIROS DOCTOS

CONGESSIT ET EDIDIT

IOH. FRIEDER. SCHLEVSNER

PHILOSOPHIAE ET THEOLOGIAE DOCTOR
HVIVSQVE PROF. P. O. AEDI ARCIS PRAEPOSITVS
SEMINARII ECCLES. REGII VITEB. DIRECTOR

PARS QVINTA.

T — Ω

CUM EFFIGIE AUCTORIS

LIPSIAE CIƆIƆCCCXXI

LIBRARIA WEIDMANNIA

IMPRESSIT BENEDICT. GOTTHILF TEVBNER

Σ

*ΣΑΒΑΕΙ'Μ. Est ipsa vox hebr. סְבָאִים, plur. *Sabaei*, nomen proprium populi. Ies. XLV, 14.

*ΣΑΒΑ'Τ. Nomen mensis Hebraeorum undecimi, Ianuario nostro ex parte respondentis, hebr. שְׁבָט. Zach. I, 7. *Syr.* ܫܒܛ (in *Februarium* incidens), *Arabibus* سباط et شباط. 1 Macc. XVI, 14. Conf. *I. D. Michaelis de mensibus Hebraeorum* p. 32. 43. et 52. in Ei. *Commentatt. Societ. Reg. Scient. Goett. annis 1763. sequ. oblatis.*

ΣΑΒΑΧΑ'. Ipsa vox hebr. שְׂבָכָה, *reticulum*. 2 Reg. XXV, 17. *Gloss. in lib. IV. Reg.* ἐπὶ τὸ σαυβαχὰ (*Cod. MS. Baroc.* σαββαχὰ), κατὰ τὸ δίκτυον.

ΣΑΒΑΩ'Θ et ΣΑΒΒΑΩ'Θ, *Zebaoth*. Est ipsa vox hebr. צְבָאוֹת plur. a צָבָא, *exercitus*. Hinc nomen soli Deo proprium, quasi *Deus* vel *Dominus exercituum*, h. e. *coeli et corporum coelestium*. Vide 1 Sam. I, 3. 11. XV, 2. XVII, 45. Ies. I, 9. et alibi. *Hesychius:* σαβαὼθ, στρατιῶν: ubi vide Int. Apud eundem Σαβαὼθ redditur παντοκράτωρ, quod LXX hebr. צְבָאוֹת, si cum nomine Dei coniungatur, saepius per vocem παντοκράτωρ exprimere soleant. In oraculis Sibyllinis plus vice simplici σαβαὼθ usurpatur, ut nomen Dei proprium, separatim sine ullo alio nomine divino; sed male. Vide *Drusium* Epist. 59.

*ΣΑΒΒΑΤΑΙ'ΟΣ, *Sabbataeus*. שַׁבְּתַי. Est nomen proprium viri, quasi a sabbato sic appellati. Nehem. XI, 16.

ΣΑΒΒΑΤΙ'ΖΩ, *sabbatizo, sabbatum ago.* שָׁבַת, *quiesco.* Exod. XVI, 30. Lev. XXIII, 32. XXVI, 35. Vide quoque *Cyrillum c. Iul.* lib. X. p. 351. D. et *Clement. Alex. Strom.* p. 323, 21.

ΣΑ'ΒΒΑΤΟΝ, et passim in plur. σάββατα, *sabbatum, sabbata.* *שֶׁבֶת, *sedes.* Amos. VI, 3. Legerunt aliis punctis subiectis שַׁבָּת. – שַׁבָּת, *quies.* 2 Reg. XI, 7. πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, pro κατὰ τὸ σάββατον, omnis, qui egreditur sabbato. Vide et 2 Reg. XI, 5. 9. et alibi saepius. – שַׁבָּתוֹן. Ipsa vox hebr. *Inc.* Lev. XIII, 29. XXV, 5. *Suidas:* Σάββατον, ἑβδόμη ἡμέρα ἐτύγχανε τοῦ κυκλικοῦ διαστήματος τῆς ἑβδόμης: et paulo post subiungit: ἀργίαν δὲ εἶχε τὸ σάββατον, ἀλλὰ τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν πολλαπλασίονα ἐπετέλουν.

Idem: *Σάββατον, ἀργία, κατάπαυσις.* Praeterea legitur Macc. VI, 49. ὅτι σάββατον ἦν τῇ γῇ, h. e. vel: *ob vacationem terrae datam*, s. *quia terra non culta erat*, vel: *quia annus tunc agebatur septimus seu sabbaticus, per quem terra vacabat frugibus.* Posteriorem interpretationem praeferendam puto ob v. 53. ubi diserte dicitur: διὰ τὸ ἕβδομον ἔτος εἶναι. Eodem modo etiam hebr. שַׁבָּת sumitur Lev. XXV, 6. coll. v. 5.

ΣΑ'ΒΒΑΤΟΝ ΠΟΙΕ'Ω, *sabbatum facio.* עָרַב לָקַח *pignus accipio.* 1 Sam. XVII, 18. καὶ τὸ σάββατον ποιήσεις μετ' ἐμοῦ. Verba haec, quae in *Ald.* et *Compl.* tantum reperiuntur, continent additamentum, cuius sensum, et unde desumtum sit, me ignorare fateor.

ΣΑ'ΒΒΑΤΑ ΣΑΒΒΑ'ΤΩΝ, *sabbata sabbatorum.* שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן, *sabbatum quietis.* Lev. XIII, 32. XVI, 31. (Vide supra s. v. ἀνάβασις.) XXIII, 32. *Fullerus Miscell. Sacr.* lib. II. c. 10. p. 229. et alii suspicantur, plurale σάββατα formatum esse ex eo, quod sono conveniat cum *Syr.* שבתא, quod speciem neutrius pluralis apud Graecos habet. Conf. *Relandum Antiqu. Hebr.* p. 446. et *Wolfium* ad Marc. I, 21. p. 430.

ΣΑΒΕΙ'Ρ vel rectius iuxta al. Σαβεὶ sive Σαβί Ipsa vox hebr. צְבִי, *decor, gloria.* Dan. XI, 16. Conf. *Drusium* in *Fragm. vett. Intt. GG.* p. 1232.

ΣΑΒΕ'Κ. Ipsa vox hebr. סְבָךְ, *perplexum, vepretum, locus multis fruticibus perplexus.* Hinc φυτὸν σαβέκ. Gen. XXII, 13. ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβέκ, ecce aries aliquis, qui detinebatur in frutice σαβέκ. Videntur hic duae versiones coaluisse. Vide ad h. l. *Flamin. Nobil.* et *Drusii* notas. *Gloss. in Octateuchum:* ἐν φυτῷ σαβέκ, ἐν φυτῷ δυνατῷ. *Hesych.* Σάβεκ, βάτος. ἐν φυτῷ σαβέκ. Sic enim legendum est. Vide ibi *Intt. Phavorinus:* σαβέκ, τὸ παρ' ἡμῖν χρυσολάχανον. *Lex. Cyrilli MS.* Σαβέκ, χρυσολάχανον, παρὰ Ἰουδαίοις δάσος. *Is. Vossius* de *LXX Intt.* p. 430. putat, σαβέκ fuisse *gelsominum* s. *iasminum*, qui frutex frequens est in Aegypto et Syria, passimque eo vestiuntur sepes, pergulae et umbracula. Coniecturam hanc vel ipsum ei videtur nomen confirmare. *Sambach* enim aut etiam *Zabach* haec planta appellatur *Arabibus, Syris* et *Aegyptiis.* Sed vide contra illum *Steph. le Moyne Obss.* ad *Var. Sacr.* p. 703. Caeterum in *Scholio vetere* prolato a *Bosio* ad h. l. et *Gloss. Bibl. Coislin.* p. 475. Σαβὲκ exponitur ἄφεσις, et additur: ἀπὸ τῆς Σύρας διαλέκτου. Ita etiam *Lex. Orig.* p. 233. et *Suidas*, nisi quod apud hunc vox διαλέκτου omissa sit. Male autem ibi vox derivatur a chald. שְׁבַק, *dimisit.*

ΣΑΓΗ', *tegmen, stragulum, operimentum equi, stratum, phalerae, clitellae*, a σάττω, *onero.* 2 Macc. III, 25. Scri-

bitur alias *σάγη*, quam *Hesychius* *τὴν ὅλην πανοπλίαν, ἢ περιβόλαιον, σκέπασμα* interpretatur. Conf. *Pollucis Onom.* lib. X. c. 12. segm. 54. ibique notas *Hemsterhusii*. Repetitur quoque haec vox apud *Iosephum*, v. c. *A. I.* I, 19, 11. ubi pro *τὰ σάγματα*, quod Gen. XXXI, 34. LXX Intt. posuerunt, *τὴν σάγην* scripsit.

ΣΑΓΗ'ΝΗ, *sagena*. חֵרֶם, *rete*. Cohel. VII, 27. Ezech. XXVI, 5. 14. et alibi. – מִכְמֶרֶת, *rete*, vel potius *fovea*. Hab. I, 15. – מִכְמֹרֶת, idem. Ies. XIX, 8. – רֶשֶׁת, *rete*. *Ino.* Ps. X, 9. et Ezech. XLVII, 10.

ΣΑ'ΓΜΑ, *onus iumenti sarcinarii*, *stratum* vel *clitellae*. כַּר, *sella camelina*, arab. كور Gen. XXXI, 34. *ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα καμήλου*, iniecit illa in *strata cameli*. *Hesych.* post *σαφήτωρ: σαγματα, φορτία*, ubi *Is. Vossius* *σάγματα* legendum existimat. *Lex. vet.* *σάγματα*, *κανθήλια*, *clitellae*, *aut strata iumentorum*. *Commentator vetus Cruquii* ad *Horatii Sat.* I, 5.: *Clitellas*, *sagmas sive sellas*, *quibus strati muli sarcinas et onera gestant*. Conf. *Schefferum de re vehicul.* lib. II. c. 2. p. 8. sequ. ac supra s. v. *σαγή*.

ΣΑ'ΓΟΣ, *sagum*. שְׂמִיכָה, *sagma*, *stragula villosa*. *Theod.* Iud. IV, 18. *Hesych.* *σάγος, μέρος τι τῆς πανοπλίας*.

ΣΑΔΔΑΙ', *σαδδαΐ*. Est ipsa vox hebraica שַׁדַּי, *omnipotens*, *sufficiens*. Ezech. I, 24. X, 5. *Symm.* Iob. VI, 4. *Hesych.* *Σαδδαΐ*, *ἱκανοῦ*. Ita enim legendum est e *Gloss. MS. in Ezech.* et *Gloss. Brem.* Confer *Alberti Gloss. Gr. in N. T.* p. 35. et Ruth. I, 20. 21. Iob. XXI, 15. XXXI, 2. XL, 2. ubi LXX שַׁדַּי per vocem *ἱκανὸς* reddunt.

ΣΑΔΗΜΩ'Θ. Ipsa vox hebr. שְׁדֵמוֹת *agri*, *arva*, *campestria*, *planities*. 2 Reg. XXIII, 4. *ἐν σαδημὼθ κέδρων*, in *campestribus* cedrorum. *Gloss.* in *lib.* 4 *Reg.* *ἐν σαλεκωτῇ* (ita in *Cod. Fabric.* sed in *Cod. Barocc. MS.* *Ἐν Σολομῶντι*. Sed reponendum utrobique *Ἐν σαδημὼθ*.) *ἐν τῇ φάραγγι*. *Eusebius* in *Onomast. locorum Scripturae* pariter *Σαδημὼθ* habet.

ΣΑΔΗΡΩ'Θ. Ipsa vox hebr. שְׂדֵרוֹת, *ordines*. 2 Reg. XI, 8. 15. Ad priorem locum respiciens *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *Σαδηρὼθ* interpretatur *περιβόλους*, *ambitus*. Ad posteriorem *Gloss. in lib.* 4. *Reg.* *τῶν σαδερὼθ* (ita enim scribitur pro *σαδηρὼθ*), *τῶν διατάξεων ἢ περιβολῶν*. Scribe: *περιβόλων*. Similiter *Cod. MS. Barocc.* *τῶν σαβερὼθ* (scribe: *σαδερὼθ*), *τῶν διατάξεων*, *τῶν περιβόλων*.

ΣΑΘΡΟ'Σ, *putris*, *putidus*, *putridus*, *flaccidus*, *marcidus*, it. *debilis*, *fragilis*. רִקָּבוֹן, *putredo*. *Al.* Iob. XLI, 18. *σαθρόν*. *Suidas*: *σαθροί*, *παλαιοί*, *φθαρέντες*.

ΣΑΘΡΟ'ΤΕΡΟΣ, compar. *putridior*. Sap. XIV, 1. *σαθρότερον ξύλον*.

ΣΑΘΡΟ'Ω, *putrefacio*, *labefacto*, *quasso*, *corrumpo*: רָצַץ, *confringo*. Iud. X, 8. ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, quassabant et opprimebant filios Israël.

**ΣΑΙ'Σ*. Est ipsa vox hebraica סִין, *Sin*, *nomen urbis in Aegypto*, ubi forte pro נ finali legerunt ו, Sais. Ezech. XXX, 15. 16.

ΣΑ'ΚΚΟΣ, *saccus*. אַמְתַּחַת, idem. *Symm.* Gen. XLII, 27. 28. *Aqu.* *Symm.* Ps. XXXV, 13. LXVIII, 12. - *נֹאד, *uter*, *utris*. Ios. IX, 4. Eandem significationem habet quoque h. l. σάκκος. - שַׂק. Gen. XXXVII, 33. XLII, 25. 35. Lev. XI, 32. *Symm.* Gen. XLII, 27. Legitur praeterea 2 Sam. XII, 16. ubi *Inc.* verba ἐν σάκκῳ ex aliis locis de suo addidit. Sir. XXIV, 19. Conf. ad h. l. *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. III. c. 8. p. 809. Baruch. IV, 20. σάκκος δεήσεως. *Vulg.* *saccus obsecrationis*, insigne temporis luctuosi et calamitosi.

**ΣΑΛΕΥΤΟ'Σ*, *qui movetur*, *aut concutitur*. טֹטָפוֹת plur. *frontalia*, *schedae memoriales*. Deut. VI, 9. ubi *Vulgatus*, qui habet *eruntque et movebuntur ante oculos tuos*, loco ἀσάλευτα legit εἰς σαλευτὰ, ut quoque legisse videtur *Hieronymus* in *Commentariis* ad Matth. XXIII.

ΣΑΛΕΥ'Ω, *agito*, *commoveo*, *moveo*, *concutio*, *dimoveo*, *concito*, *affligo*, et Σαλεύομαι, *titubo*, *trepido*, *vacillo*. גּוּר, *metuo*. Ps. XXXII, 8. - גָּעַשׁ, *concutior*. Ps. XVII, 9. ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, *concutiebatur* et tremebat terra, et fundamenta montium turbabantur et *concutiebantur*. Conf. Act. IV, 31. XVI, 26. - הֵסִיר Hiph. a סוּר, *recedere facio*. 2 Par. XXXIII, 8. οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ, h. e. non amplius efficiam, ut Israelitae *terram relinquere cogantur*. - הִתְהֹלֵל Hithp. *insanio*. Ierem. LI, 7. ἐπίοσαν ἔθνη, διὰ τοῦτο ἐσαλεύθησαν, biberunt gentes, propterea *titubarunt*, sc. *instar insanientium*. - הִתְפַּלֵּץ Hithp. *tremo*. Iob. IX, 6. οἱ δὲ στύλοι αὐτῶν σαλευθήσονται, columnae autem eius *commovebuntur*. - זוּעַ, idem. Cohel. XII. 3. - *זָחַח, *removeo*, *dimoveo*, ut arab. زح. *Inc.* Exod. XXVIII, 28. ubi σαλεύεσθαι notat *removeri*, *dimoveri*. - חִיל, *parturio*. Ps. XCV, 9. σαλευθήτω πᾶσα ἡ γῆ, *commoveatur* omnis terra. Eadem formula legitur quoque Ps. XCVI, 4. et CXIII, 7. Sc. habet vox hebr. quoque notionem *commotionis* in l. *chald.* *syr.* et *arab.* Arab. حال, *commotus est*. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 522. - חָפַז, *trepido*. Ps. XLVII, 5. ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν, mirabantur, perturbabantur, *trepidabant*. Conf. Sir. XLVIII, 22. - לֶכֶד, *captura*. Prov. III, 26. ἐρείσει σὸν πόδα, ἵνα μὴ σαλευθῇς, firmabit pedem tuum, ne *titubes*. Alia hic imagine

usi sunt pro more suo, unde non possum assentiri *Semlero*, qui in *Epist. crit.* p. 22. e *Scholio* rescribendum putat ἀγρευθῇς, quod mihi vel ob versionem arab. (cuius auctor fortasse σαλευθῇ legit) non probabile videtur. – מָדַד, *metior.* Hab. III, 5. ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Legerunt, si quid video, וַיְמֹעֵר, *et commota est*, pro וַיְמֹדֶד, *et mensus est.* Caeterum ibi duae versiones coaluerunt. Alii vero statuunt, eos legisse יְנוֹדֵד a rad. נוּד, *moveri, huc et illuc agitari.* – מוּג, *liquefio.* Ps. XLV, 6. Amos. IX, 5. Nah. I, 5. Sc. terra et montes, si commoventur et concutiuntur, liquefieri videntur et dicuntur. – מוֹט: נָמוֹט: הִתְמוֹטֵט, Kal, Niph. et Hithp. 1 Par. XVI, 30. Iob. XLI, 15. Ps. X, 6. ubi, ut hoc obiter moneam, post οὐ μὴ σαλευθῶ est comma ponendum, ita ut verba sequentia ἀπὸ γενεᾶς – – κακοῦ, sc. ἔσομαι, tanquam sententia separata spectentur. Ps. XII, 5. XXXVII, 17. ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου, cum *titubent* pedes mei. Vide et Ps. XVI, 6. XCIII, 18. Ies. XXIV, 20. σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ, *commotione* (h. e. *vehementer*) *commovebitur* terra. *Ed. Quinta* Ps. XLV, 2. *Symm. Theod.* Prov. X, 30. – מָעַד, *vacillo.* 2 Sam. XXII, 37. οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου, non *vacillabant* crura mea. – נוּד: הֵנִיד, Kal et Hiph. 2 Reg. XXI, 8. Ps. XXXV, 12. Dan. IV, 11. – נוּט, *nuto.* Psalm. XCVIII, 1. – נוּעַ: הֵנִיעַ, Kal et Hiph. Ps. CVI, 27. ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, *titubarunt* tanquam ebrius. Ps. CVIII, 24. ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν, *moverunt* capita sua. Ies. VII, 2. ἐξέστη ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ, commovebatur anima populi eius, quemadmodum in sylva arbores *commoventur* a vento. Amos. VIII, 12. σαλευθήσονται τὰ ὕδατα, *fluctuabant* aquae. *Hebr. et Syr.* Gen. IV, 12. σαλευόμενος, h. e. interprete *Hieronymo Quaest. in Genes. fluctuans et instabilis ac sedis incertae.* Adde *Theod.* Ies. XXIV, 20. *Aqu.* sec. marg. cod. 130. *Holmes.* Num. XXXII, 13. ἐσάλευσαν. Fortasse ἐσάλευσεν. Sed dubito, an haec versio *Aquilae* vindicanda sit. *Theod.* 1 Sam. I, 13. sec. marg. 108. ubi loco σαλευομένου reponendum σαλευομένων. – נָזַל, *fluo.* Iud. V, 5. ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ubi vel legerunt נָזֹלּוּ, a rad. זָלַל, e significatione rad. arab. زلّ, *tremefacio, loco suo moveo*, ac زلزل, vel, quod mihi adhuc probabilius est, sensum expresserunt. Vide supra s. מוּג. – נָטָה, *declino.* Ps. LXXII, 2. Σαλεύεσθαι h. l. de *pedibus* adhibetur sensu metaphorico, ut sit *aberrare a recta via.* – נָמַס Niph. a מָסַס, *liquefio.* Mich. I, 4. Vide supra s. מוּג. – עִנָּה Pih. *affligo.* 2 Reg. XVII, 20. ἐσάλευσεν αὐτοὺς, *afflixit* illos. – *עָרֵל, *praeputiatum* h. e. *profanum* et *impurum habeo.* Hab. II, 16. καρδία σαλεύθητι, pro הֵעָרֵל, *praeputiatus habetor* vel *agnoscitor.*

Legerunt literis transpositis הָרַעַל seu רַעַל. Vide infra s. v. *σείω*. - רָגַן. *Symm.* Ies. XIV, 19. *ἐσαλεύθη*. - רָחַף, *tremo.* Ierem. XXIII, 9. - רַעַל, *tremor.* Zach. XII, 2. - רָעַם, *perstrepo*, *tono*. Ps. XCV, 11. et XCVII, 8. *σαλευθήτω ἡ θάλασσα*, *fluctuet* mare. Non legerunt יִרְעַם, et hoc acceperunt pro יִרְעַשׁ, ut plerique Intt. opinati sunt, sed sensum expresserunt. Nam mare fluctuans magnum strepitum edit. Immo melius hic quadrat significatio *commovendi*, quam *tonandi*. Praeterea *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 670. observavit, רָעַם ex Hebr. sententia idem esse quod רָעַשׁ. - רעשׁ. *Theod.* Ierem. X, 10. *σαλευθήσεται*, *concutietur*. Iudith. XII, 15. *ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ*, *commovebatur* animus eius, qui nempe amore Iudithae captus erat. Sap. IV, 19. *σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων*, *dimovebit* illos e fundamentis. Ita Matth. XXIV, 29. *Sirac. XIII*, 23. *πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων*, diviti *in periculo versanti* succurritur ab amicis consilio et auxilio. Sirac. XXIX, 24. *ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς, ὡς κῦμα θαλάσσης*: ubi *σαλεύειν* est *turbare rem familiarem*. Simili sensu *Isocrates in Oratione de Pace πολιτείαν σαλευθῆναι* dixit. Sir. XXVI, 8. *βοοζύγιον σαλευόμενον, γυνὴ πονηρὰ*, iugum boum, qui moventur, seu sicut boves, qui iuga *iactant*, ita est uxor mala. Conf. ad h. l. *Bocharti Hieroz.* P. I. Lib. II. c. 41. p. 408. Sir. XXVIII, 15. *γλῶσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλευσε*, lingua tertia multos *concitavit*, aut *infelices reddidit*. 1 Macc. VI, 8. *ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα*, obstupescebat et valde *commovebatur animo*. Vide et 1 Macc. IX, 13. *Hesych. σαλεύειν, ῥιπτάζεσθαι*. *Moschopulus: σαλεύειν κυρίως ἐπὶ νηὸς λέγεται, ὅταν ἐπ' ἀγκύρας κινῆται, καὶ ἀσταθὴς ὑπὸ τῶν κυμάτων ταραττομένη*. Inde autem verbum translatum est ad *quemvis motum* et *agitationem*, etiam ad *commotionem animi*. Vide omnino *L. Bosium* ad Hebr. XII, 27. p. 259. sequ. et *Elsnerum* ad Act. XVII, 15. p. 445. sequ. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΑΛΙΣΙ'Α. Vide *ΣΕΛΙΣΙ'Α.*

ΣΑ'ΛΟΣ, *salum*, *fluctus*, *fluctus agitatio*, *aestus maris*, *commotio*, *titubatio*, *perturbatio*. זַעַף, *aestus*. Ion. I, 15. *ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τῆς σάλου αὐτῆς*, stabat mare ab *aestu* suo, s. *sedatum est mare*. *Gloss. MS. in Proph. σάλου, κλύδωνος, ταραχῆς*. Conf. Luc. XXI, 25. - מוֹט, nomen. Ps. LIV, 25. *οὐ δώσεις εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ*, non dabis in aeternum *animi perturbationem* (potius: *infelicitatem*, *miseriam*) iusto. *Theod.* et LXX Ps. CXX, 3. *μὴ δῴης εἰς σάλον τὸν πόδα σου*, ne des ad *titubationem* pedem tuum. Vide et Ps. LXV, 8. Sic verbum *σαλεύεσθαι* etiam aliquando *titubare* significat apud LXX. Vide supra s. v. *σαλεύω*. - מוֹט, *infin.* Ies. XXIV, 20. *σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ*, *commotione* (h. e.

vehementer) *commovebitur* terra. – נוּעַ. *Theod.* Ies. XXIV, 20. – בִּירָה, *agitatio.* Thren. I, 9. εἰς σάλον ἐγένετο, in *perturbationem* venit. – סְעָרָה, *turbo.* Zach. IX, 14. πορεύεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ, ambulat in *turbine* minarum suarum. – רַעַשׁ. *Symm.* Iob. XXXIX, 24. ubi σάλος *impetum* notat. – שׂוֹא infin. a נָשָׂא. Ps. LXXXVIII, 10. τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτοῦ σὺ καταπραΰνεις, *agitationem* autem fluctuum eius tu compescis. – תַּרְעֵלָה, *horror.* Ps. LIX, 3. οἶνος σάλου, *vinum, quod fluctuare* seu *titubare cogit ebrium, atque in orbem rotare.* Conf. Sir. XL, 6. *Hesych.* σάλος, φροντὶς, ταραχὴ, κλύδων, καὶ ἡ τῆς θαλάσσης κλύδωνος κίνησις. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σάλον, μετακίνησιν, ταραχήν.

ΣΑ'ΛΠΙΓΞ, tuba. חֲצֹצְרָה, idem. Num. X, 8. οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ἐν ταῖς σάλπιγξι, sacerdotes *tubis* canent. Vide et 1 Par. XV, 24. XVI, 6. 2 Par. V, 11. Inde *Suidas:* σάλπιγξ, ἱερατικὸν τοῦτο ὄργανον. Ἱερεῖς γὰρ ἐχρῶντο τῇ σάλπιγγι. – קֶרֶן, *cornu,* per metonymiam *vasculum corneum,* spec. ut lat. *cornu, buccina* s. *tuba.* Ios. VI, 5. – קַרְנָא, idem. Chald. Dan. II, 5. 7. 10. 15. – שׁוֹפָר. Exod. XVI, 19. φωναὶ τῆς σάλπιγγος, voces tubae. Vide et Exod. XX, 18. Lev. XXV, 9. Ps. XLVI, 5. – תָּקוֹעַ, *classicum.* Ezech. VII, 14. – תְּרוּעָה, *clangor.* Levit. XXIII, 24. σαλπίγγων, ubi *Schol.* ἡ τῆς σκηνοπηγίας. 2 Par. XV, 14. *Symm.* Iob. XXXIX, 25. Σάλπιγξ quandoque est i. q. σάλπισμα, ut docuit *Schaeferus* ad *Dionys. Halic. de compos. verb.* p. 252.

**ΣΑ'ΛΠΙΓΓΕΣ ΑἹ ΚΕΡΑ'ΤΙΝΑΙ, buccinae arietinae.* שׁוֹפָרוֹת. *Inc.* Ios. VI, 16. sec. cod. *Basil.* apud *Montf.* Sed ibi verba ταῖς σάλπιγξι ταῖς κερατίναις seiungenda sunt, utpote diversae interpretationes eiusdem vocis hebraicae, ut recte monuit *Scharfenbergius.*

ΣΗΜΑΙ'ΝΩ Ε'Ν ΣΑ'ΛΠΙΓΞΙ, signum do tubis. הִשְׁמִיעַ וְהֶעֱבִיר קוֹל, *audire et transire facio vocem.* Nehem. VIII, 17. Conf. 1 Macc. VI, 33.

ΦΩΝΗ' ΚΑΙ' ΣΑ'ΛΠΙΓΞ, vox et tuba. יוֹבֵל, *aries,* h. e. *cornu arietinum.* Exod. XIX, 13.

ΣΑΛΠΙ'ΖΩ, tuba clango s. cano, buccino. הֵרִיעַ Hiph. a רִיעַ *clango.* Ies. XLIV, 23. Num. X, 9. ubi vid. *Scharfenbergius.* – חִצֵּר: הֶחֱצִיר, Pih. et Hiph. 2 Par. V, 11. 12. VII, 6. XIII, 14. – מָשַׁךְ, *protraho.* Ios. VI, 5. Sc. sermo ibi est de tubae genere, quae prolongatur s. protrahitur, dum canitur. – תָּקַע. Num. X, 3. 4. 5. 6. et alibi saepius.

ΣΑΛΠΙΣΜΟ'Σ, tubae clangor. תְּרוּעָה, idem. *Inc.* Lev. XXIII, 24. *Theod.* sec. *Procopium Cat. Niceph.* p. 1335. Num. XXIII, 21.

ΣΑΜΒΥ'ΚΗ, aut σαμβύκης, *sambuca, instrumentum musicum. Ruellus* lib. I. de *natura stirpium* cap. 20. ita dici existimat ab auctore, cuius nomen fuerit *Sambyx,* cuius tamen veterum nemo meminit. Hinc *Politianus* cap.

14. *Miscellan.* et *Canin.* in *Hellenismi Alphabeto* malunt derivare a Syriaco s. Chaldaico סבכא. Vide *Martinii Lexic. Philolog.* s. v. *sambuca.* סַבְּכָא: שַׂבְּכָא. Dan. III, 5. 7. 10. 15. *Hesych.* σαμβύκη, οὐ μόνον τὸ μουσικὸν ὄργανον, οὗ μέμνηται Ἰόβας, ἀλλὰ καὶ πολιορκητικὸν, οὗ Βίτων. *Suidas:* σαμβύκαι, ὄργανα μουσικὰ τρίγωνα, ἐν οἷς τοὺς ἰάμβους ᾖδον. οἱ δὲ ἰαμβύκαι. ταύτην τὴν ἰαμβύκην πρῶτος Ἴβυκος ἐφεῦρεν. ἔστι δὲ εἶδος κιθάρας τριγώνου. Conf. *Hesychium* in v. ἰαμβύκαι (sic enim scribendum pro ἰαμβυκαὶ), *Suidam* in v. Ἰβύκινον et Ἴβυκος, *Bochart. Chanaan* lib. II. c. 7. p. 808. et *Sal. van Til.* de *musica vett. Hebr.* sect. V. §. 14. p. 96. sequ.

ΣΑΝΔΑ'ΛΙΟΝ, *solea, calceamenti genus.* נַעַל, idem. Ies. XX, 2. Vide et Iudith. X, 4. XVI, 7. Conf. de *sandaliis* auctores citatos *Wolfio* ad Act. VI, 9. p. 463. ac *Lexicon* N. T. s. h. v.

*ΣΑΝΙ'ΔΩΜΑ, *tabulatum.* 3 Macc. IV, 8. ἔτι καὶ τῷ καθύπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακειμένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, praeterea vero desuper densis *tabulis* positis a lumine exclusi erant. Adde *Etymol. M.* 470, 33. *Gloss. Philox.* σανίδωμα, ἐπίπεδον, *pulpitum, tabulatum, laqueare.*

ΣΑΝΙΔΩΤΟ'Σ, *tabulatus, contabulatus, asseribus tectus*, a σανιδόω, *tabulo, contabulo.* לוּחַ, *tabula.* Exod. XXVII, 8. XXXVIII, 7.

ΣΑΝΙ'Σ, *tabula, asser, ianua, ostium.* *בְּרִיחַ, *vectis.* Ἄλλος sec. cod. *Basil.* Exod. XXXV, 11. τὰς σανίδας. Ita *Montfauconius.* Sed *Scharfenbergio* iudice verba haec pertinent ad praecedens vocabulum קְרָשָׁיו, *tabulas eius.* — *בַּת־אֲשֻׁרִים, *filia Assurim. Aqu.* Ezech. XXVII, 6. σανίσι κεκαλυμμένας, *tabulis contectas.* Sic legitur in *Hexaplis Montf.* Versio haec hac tantum ratione cum textu hebr. conciliari potest, si statuamus, eum per אֲשֻׁרִים *arbores* adeoque per בַּת־אֲשֻׁרִים *tabulas ligneas* intellexisse, aut vocem בַּת idiotismo l. hebr. convenienter explicare voluisse, quod autem ab ingenio *Aquilae* admodum alienum esset. Pertinere mihi potius haec verba videntur ad antecedentia קַרְשֵׁךְ עָשׂוּ, *asserem tuum fecerunt.* Nam עָשָׂה quoque *tegere* notat. — דֶּלֶת, *ianua.* 2 Reg. XII, 9. ἔτρησε τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς, perforabat foramen in *ostio* eius. — לוּחַ, *tabula. Symm.* et LXX Cant. VIII, 9. εἰ θύρα ἐστὶ, διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην, si ostium est, describamus super illud *tabulam* cedrinam. Conf. ad h. l. *Lampii Diss. Philol. Theol.* Vol. I. p. 467. sequ. Ezech. XXVII, 5. — עַמּוּד, *columna. Aquila, Symm. Theod.* Exod. XXVII, 10. Sed recte monuit *Scharfenbergius*, verba *Theodoreti* (e quo solo haec hausit *Drusius*) *Quaestt.* 60. in Exod. p. 164. pertinere ad c. XXVI, 15. adeoque ad קְרָשִׁים. — קֶרֶשׁ. *Aqu. Symm. Theod.* Ezech. XXVI, 15. Praeterea legitur apud *Incertum*, qui Iud. V, 8. pro אִם יֵרָאֶה, *si con-*

spicietur, σανίδων posuit, si fides habenda est *Montfauconio*. Cod. *Alex.* habet ibi νεανίδων. *Semlerus* (in *Apparatu ad V. T.* p. 304.) mutavit in ἀσπίδων, nullo prorsus sensu: *Doederleinius* autem (*Repertor. Eichhorn.* T. I. p. 224.) coniicit, legendum esse ἐὰν ἴδω. *Hesych.* σανὶς, θύρα, λεύκωμα, ἐν ᾧ αἱ γραφαὶ Ἀθήνησιν ἐγράφοντο πρὸς τοὺς κακούργους. *Scholiastes Apollonii:* σανίδες· οὕτω λέγονται τὰ ὑπερμήκη ξύλα καὶ πλατέα. Conf. *Wichmannshausen* Diss. de *navi Tyria* §. 3. p. 22.

*ΣΑΠΡΕ'Ω, *putresco.* בוש, *erubesco.* *Inc.* 2 Reg. VIII, 11. ἕως οὗ ἐσάπρησαν, donec *putruerunt*. Permutavit sine dubio בוש vel בוש cum בָּאַשׁ, ac loco ἐσάπρησαν fortasse legendum ἐσάπρισαν.

ΣΑΠΡΙ'Α, *putredo*, *putor*, *foetor*, *rancor.* בְּאשׁ, idem. Ioel. II, 20. ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, ascendet *foetor* eius. - *בָּאְשָׁה, *foetor.* *Aqu.* Amos. IV, 10. ubi *Symm.* δυσοσμίαν posuit. LXX Ioel. II, 20. per δυσωδίαν interpretati sunt. - *בְּאֻשִׁים plur. masc. *napelli*, *aconitum.* *Aqu.* Ies. V, 2. σαπρίας, quam vocem *Clericus* in Comment. ad h. l. in ἀγρίας mutandam esse coniecit, ut subaudiatur σταφυλάς. Sed *Aquila* sine dubio etymologiam vocis exprimere voluit. Nam בָּאַשׁ, ut arab. بأس, significat *foetuit*, *putuit.* *Vulgatus* habet *labruscas.* *Hieron.* *fructus pessimos* interpretatus est. Apud *Athen.* lib. I. c. 29. σαπρίας est nomen cuiusdam vini, quod conditur herbis in eo putrescentibus aut marcescentibus, odorem illarum ex marcore isto concipiens. - גַּנָּה, *hortus.* Iob. VIII, 16. Videntur sensum divinando assequi voluisse, aut fortasse respexerunt notionem *tegendi*, quam habet גָּנַן, quia, quae foetorem exhalant, diligenter tegi solent. - עֲבֹדָה, *opus.* Ies. XXVIII, 12. ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. *Semlerus* in *Ep. Crit.* ad h. l. p. 33. putat, h. l. duas diversas translationes coaluisse, ac alios legisse עבר per Resch. Equidem statuere mallem, auctorem huius versionis vocem hebr. de *idolorum cultu* accepisse, ac voci σαπρία notionem *impietatis* subiecisse, de qua vide *Lex. N. T.* s. v. σαπρός. - רִמָּה, *vermis.* Iob. XVII, 14. XXI, 26. XXV, 6. In omnibus his locis *Vulgatus* quoque *putredinem* habet. Arab. رم notat *cariosum esse*, *putrescere.* 2 Macc. IX, 9. Praeterea quoque legitur Iob. II, 9. ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων καθῆσαι (qui locus omissus in *Trommii Concord. Gr.* Conf. Iob. VII, 5.), quibus verbis nihil respondet in textu hebraico. *Hesych.* σαπρία, σῆψις, σάθρωμα, τυθράκιν. *Scaliger* legit: ψυδράκιον. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σαπρία, ἀφανισμὸς, δυσωδία.

ΣΑΠΡΙ'ΖΩ, *putrefacio*, *corrumpo*, *foetere facio.* הִבְאִישׁ, *foetere facio.* Cohel. X, 1. Huc pertinet glossa *Hesychii:* σαπριοῦσι, σήπουσι. *Aqu.* *Symm.* Exod. V, 21.

ΣΑΠΡΟ'Σ, *putridus, antiquus, vetustate corruptus.* רִקָּבוֹן, *putredo.* Iob. XLI, 19. ξύλον σαπρὸν, *lignum putridum.* *Hesych.* σαπρὸν, παλαιόν. - רַע, *malum. Samarit.* Lev. XXVII, 14. σαπρά. Confer *Suiceri Thes.* T. II. p. 931. et *Lex. N. T. s. h. v.*

ΣΑΠΡΟ'Ω, *putresco.* בָּלָה, *consumor.* Iob. XXXIII, 21. ubi pro σαπρῶσιν alii habent σαπῶσι. *Thomas Mag.* p. 790. *Schol. Aristoph. Plut.* v. 1087. Conf. quoque *Schaeferum* ad *Gregor. Cor.* p. 555.

ΣΑΠΦΕΙ'Ρ. Vox hebr. אוֹפִיר, *Ophir*, nomen regionis. Ies. XIII, 12. Sed reponendum ibi est ex commentario *Hieronymi* Σουφεὶρ, pro quo in Cod. *Vat.* Σουφὲρ scriptum reperitur, nisi Οὐφεὶρ aut Ὠφεὶρ reponere malis. Conf. *Drusii Obss.* lib. XI. cap. 9.

ΣΑ'ΠΦΕΙΡΟΣ, *sapphirus, nomen gemmae caerulei ac coelestis coloris. Subinde tamen haec gemma aureis punctis collucet, vel etiam purpurascit.* V. *Plin. H. N.* XXVII, 9. *Isidor. Origg.* XVI, 9. *Francisc. Rueum* lib. II. c. 2. סַפִּיר. Exod. XXIV, 10. Ies. LIV, 11. Thren. IV, 7. *Theod.* Iob. XXVIII, 16. - *סֹפֵר, *scriba.* Ezech. IX, 2. Legerunt hic סַפִּיר, sed admodum inepte. Secundum alios vocem hebraicam expresserunt graecis literis. - שֹׁהַם, *sardonyx.* Ezech. XXVIII, 13. Conf. *Braunium* de *Vestitu Sacerd. Hebr.* lib. II. c. 12. et *Vitringam Comm.* in Ies. LIV, 11. p. 695. *Gloss. in Octat.* Σάπφειρος, λίθος τίμιος.

ΛΙ'ΘΟΣ ΣΑ'ΠΦΕΙΡΟΣ, *lapis sapphirus.* מְעֻלֶּפֶת סַפִּירִים, part. Pyh. foem. *obtecta sapphiris.* Cant. V, 14. ἐπὶ λίθου σαπφείρου.

ΣΑΠΦΩ'Θ. Vide in Ἀμφώθ.

ΣΑΡΑ'ΒΑΡΑ, ΤΑ', vel, ut *Aqu.* et *Theod.*, σαράβαλλα, *vestis Medica seu Babylonica, ad genua pertingens.* Est ipsa vox Chald. סַרְבָּלִין, *chlamydes, pallia*, cum terminatione graeca. Dan. III, 21. 28. Conf. *Drusium* in *Quaestt. Ebr.* lib. II. *Quaest.* 60. qui lectionem σαράβαρα defendit contra *Hieronymum* (vide *Montfauc. ad h. l.*), qui σαράβαλα legendum putavit. *Hesych.* σαράβαρα, τὰ περὶ τὰς κνημίδας (*Stephanus* bene corrigit κνήμας.) ἐνδύματα, ubi vide *Intt. Etymologicum ineditum:* Σαράβαρα, ἐσθὴς Περσική· ἔνιοι δὲ λέγουσι βρακία, ἄλλοι δὲ περὶ τὰ σκέλη ἐνδύματα. Priora etiam *Suidas* habet, et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Idem *Lex.* Σαράβαρα, τῶν σκελῶν σκεπάσματα. *Gloss. MS. in Proph.* Σαράβαρα, βρακία ἢ ἐπεινοφόρια. Num ἐπωμοφόρια legendum est? *Schol.* ad Dan. III, 21. (ubi ed. *Compl.* σαραβάλοις habet) ed. *Rom.* τινὲς σαράβαρα εἰρήκασι τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μωκία (Pro ridicula voce μωκία lege βρακία. Conf. *Ed. Bernard.* ad *Ioseph. A. I.* III, 7, 1. p. 171.), παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα. De vocis origine notat *Relandus Diss. Mi-*

seell. Part. II. p. 229., eam Persice *Schalwar* dici, et significare *subligaculum*, *femoralia ad pedes demissa.* Conf. *Bynaeum* de *Calceis Hebr.* lib. II. §. 4. *Brissonium de regn. Pers.* lib. I. §. 63. *Braunium de Vestitu Sacerd. Hebr.* lib. II. c. 1. §. 333. *Ed. Bernardum* ad *Iosephum* p. 139. *Scharfenbergium ad Dan.* p. 55. et *notas edit. Roman.* ad *vers. Alex. Danielis* p. 24.

ΣΑ'ΡΔΙΟΝ, *lapis sardius*, *nomen gemmae. Plinius* Lib. XXXVII, 7. *Sardam* vocat. Sic dicta est a Sardibus, Lydiae urbe, ubi primum inventa. *Lapidem rubeum* esse, ex hebr. voce אֹדֶם facile colligi potest, ab arab. אָדַם, *rubescere.* Chald. Exod. XXVIII, 17. סַמְקָן, a סְמַק, *rubere.* Adde *Isidor.* lib. XVI. *Origg.* c. 8. אֹדֶם, *pyropus.* Exod. XXVIII, 17. XXXIX, 8. Ezech. XXVIII, 13. - חֲלִי, *monile.* Prov. XXV, 12. - כֶּסֶף, *argentum.* Prov. XXV, 11. *ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίῳ*, in monili ex Sardio, aut ut cum inauribus aureis *σάρδιον πολυτελὲς δέδεται*, Sarda magni pretii alligatur, h. e. inseritur. Sed videtur ibi *σάρδιον* per compendium scribendi e voce *ἀργυρίου* ortum ac positum esse a librario, decepto illo sequenti commate, ubi vox *σάρδιος* occurrit. - שֹׁהַם, *sardonyx. Al.* Exod. XXXV, 8. Conf. *Braunium* de *Vestitu Sacerd. Hebr.* lib. II. c. 8. §. 478. p. 504. *Hilleri* tr. *de gemmis duodecim* etc. p. 1. sequ. et *Bocharti Hieroz.* Tom. II. p. 569.

ΣΑ'ΡΔΙΟΣ, adiect. *Sardius.* שֹׁהַם, *sardonyx.* Exod. XXXV, 8. *λίθους σαρδίους.*

ΣΑΡΔΟ'ΝΥΞ, *Sardonyx*, *gemma affinis Sardae s. Sardio* et *onychi*, *quarum etiam colores miscet.* שֹׁהַם. *Aqu.* Gen. XII, 2. Conf. *Plinii H. N.* lib. XXXVII. c. 12.

ΣΑΡΔΟΝΥ'ΧΙΟΝ, idem quod *σαρδόνυξ*, nomen gemmae. שֹׁהַם. *Scholion* vel potius *Inc. Int.* Iob. XXVIII, 16. ubi in textu *ὄνυξ* legitur. Videntur duo lapides pretiosi, qui Onyx et Sardonyx vocari solent, haud raro sive pro una eademque gemma habiti (Vide *Olympiodor.* in *Cat. Nicetae* p. 432.), seu certe inter se eorum nomina permixta fuisse. Vide *Braun.* de *Vestit. Sacerd. Hebr.* p. 731.

ΣΑΡΚΙΚΟ'Σ, *carneus.* בָּשָׂר, *caro. Al.* 2 Par. XXXII, 8.

ΣΑ'ΡΚΙΝΟΣ, idem. בָּשָׂר. 2 Par. XXXII, 8. Ezech. XI, 19. XXXVI, 26. Vide et Addit. Esth. XIV, 10. *βασιλέα σαρκίνων*, ubi tamen loco *σαρκίνων* reponendum est *σάρκινον. Vulg. regem carnalem* seu *carneum.* De idolis ibi sermo est. Sir. XVII, 13. sec. *Compl.* omnes homines inde a tenera aetate proni sunt ad vitiositatem, *καὶ οὐκ ἴσχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι σαρκίνας*, et sibi relicti non valent *animum* suum contumacem erga praecepta divina mutare in *obsequiosum et morigerum. Καρδία σαρκίνη* h. l. ei tribuitur, *cui est animus mollis*, *tractabilis*, *qui facile movetur*, *ut obediat praeceptis divinis.* Vide supra s. *λίθινος.*

*ΣΑΡΚΟΦΑΓΕ'Ω, *carnem edo, carne vescor.* 4 Macc. V, 26. *Diodor. Sic.* V, 39. σαρκοφαγοῦσι σάρκας. *Philoxen. Gloss.* σαρκοφαγῶ, *excarnifico.*

*ΣΑΡΚΟΦΑΓΙ'Α, *carnium esus.* 4 Macc. V, 7. 14. *Suidas:* σαρκοφαγία, ἡ κρεωφαγία. In sequentibus adducitur locus e *Damascio.* Adiectivum σαρκοφάγος legitur in *Etymol. Gudiano* 474, 44.

ΣΑ'ΡΞ, *caro, corpus,* it. *animal, homo, homo corruptus, vitiosus, imbecillis,* etiam *ipsa vitiositas,* speciatim *libido venerea.* *בַּאֲשֶׁר, *in quo. Symm.* Iob. XXXIX, 30. σάρκες τετρωμένων, carnes seu cadavera occisorum. Legit בָּשָׂר, aut literis transpositis שְׁאֵר. - *בֵּן, *filius. Inc.* Lev. XVIII, 15. Non male quoad sensum. - בָּשָׂר. Gen. VI, 3. διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας, ideo quod carnes sint, h. e. *vitiosi, corrupti et ad mala proclives.* Vide et Psalm. LXXVII, 44. Sic et apud gentiles non plane insuetum est vocem σὰρξ de homine *vitioso, et qui se sana ratione duci non patitur,* usurpare. *Euripides Electr.* v. 387. αἱ δὲ σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν ἀγάλματ' ἀγορᾶς εἰσιν. Sic κρέας pro *homine guloso* sumi probavit *Casaubonus* in *Aristoph. Equit.* v. 419. Vide *Lampium* in Ioh. III, 6. p. 569. et *Lex. N. T. s. h. v.* Rationes autem, cur apud scriptores sacros vitiositas et proclivitas ad mala ea voce significetur, edisserunt auctores laudati *Wolfio* ad Ioh. l. c. p. 813. Gen. VI, 12. κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, corrupit omnis caro, h. e. *homo,* vitam suam. Vide et v. 17. Ies. XL, 5. 7. Ezech. XX, 48. Ioel. II, 28. Zach. II, 13. Sic passim in N. T. Vide *Vorstii Philol. Sacr.* c. 4. p. 125. sq. Sic etiam Sibylla vocem eo sensu usurpavit apud *Clementem Alex.* lib. V. *Stromat.* p. 601. Gen. VI, 17. καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστὶ πνεῦμα ζωῆς, ut perdam omne *animal,* in quo est spiritus vitae. Vide et Gen. VII, 15. 16. 21. VIII, 17. IX, 11. Ps. CXXXV, 25. Gen. XXIX, 14. ἐκ τῶν ὀστῶν μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σὺ, ex ossibus meis et ex carne mea es tu, h. e. ex *cognatione mea* es, seu *consanguineus* meus. Gen. XXXVII, 26. ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστὶν, quia frater noster et caro nostra, h. e. *consanguineus* noster est. Vide et 2 Sam. V, 1. XIX, 12. 13. et conf. Rom. XI, 4. 14. 2 Reg. IV, 34. διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου, calefiebat *corpus* pueri. Vide et 2 Sam. VI, 30. Ps. XV, 9. XXXVII, 3. 7. et conf. Coloss. II, 5. Philipp. I, 22. 24. Eph. V, 29. 1 Petr. IV, 6. et *Vorstii Philol. Sacr.* cap. 4. p. 126. ac *Iacobs.* in *Anthol. Gr.* Tom. X. p. 198. Ps. LV, 4, τί ποιήσει μοι σάρξ; quid faciet mihi caro, h. e. *homo imbecillis?* Conf. Sir. XXVIII, 5. Ezech. XXXII, 5. δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, dabo carnes tuas super montes s. carnem tuam per montes dispergam. In *Gloss. MSS. in Ezech.* legitur καὶ δώσω τὰς σάρκας ἐπὶ τὰ ὄρη, et exponitur: καὶ πληρώσω τὰ

θέλημά σου ἐπὶ τοὺς βουνούς σου. Ezech. XXIII, 20. ὧν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, ubi σάρκες est i. q. αἰδοῖα, ut apud *Diog. Laert.* IV, 19. κρέας μέγα. - בָּשָׂר: בְּשַׂרָא chald. Dan. II, 11. IV, 9. VII, 5. - *כַּאֲשֶׁר, *ac si.* Mich. III, 3. ὡς σάρκας. Legerunt כִּשְׁאֵר, nam שְׁאֵר *carnem* notat, etiam in hoc ipso versiculo. Lectio haec praeferenda videtur. Sequitur enim וּכְבָשָׂר וגו׳. Vide *Cappelli Crit. Sacr.* p. 632. *Buxtorfio* in *Anticrit.* p. 675. LXX σάρκας de suo addidisse videntur, defectum sententiae imperfectae et ellipticae supplendi causa. - לֵב, *cor.* Ps. XXVII, 7. - לְחוּם, *cibus.* Sophon. I, 17. - מַפְּלֵי, *distinctiones*, *decidua.* *Symm.* et LXX Iob. XLI, 14. σάρκες. - פָּרַשׂ, *expando.* Mich. III, 3. Forte legerunt בָּשָׂר. Ita *Bielius Trommium* secutus. Sed vide supra s. v. כַּאֲשֶׁר. - שְׁאֵר. Psalm. LXXII, 25. LXXVII, 51. Mich. III, 2. 3. - *שׁוּר, *recedo*, pro סוּר. *Theod.* Hos. IX, 12. Legerunt בְּשָׂרִי. Vide ad h. l. *Montfauconium.* - *שִׁיר, *canticum.* Ps. XXVIII, 7. Hic quoque legerunt בְּשָׂרִי ex sententia *Cappelli.* Sed *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 621. contra statuit, eos reddidisse sensum, quem sibi conceperant, et verba graeca ἡ σάρξ μου secundum ordinem verborum potius hebr. לִבִּי respondere. - שָׂכַר, *mercede conduco.* Prov. XXVI, 20. πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων. Legerunt בָּשָׂר, et σὰρξ ἀφρόνων est i. q. ἄφρονες, ut 2 Cor. VII, 5. ἡ σὰρξ ἡμῶν, h. e. *ego.* - Legitur praeterea Ezech. XXI, 7. ubi σὰρξ πᾶσα non est in textu hebr., sed forte ex glossemate irrepsit. Sir. XIII, 17. σὰρξ, *animal.* Sir. XIV, 19. γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος, h. e. generatio *hominum.* Conf. *Vorstii Philol. Sacr.* c. 4. p. 124. sequ. et auctores citatos *Wolfio* ad Matth. XVI, 17. p. 252. et ad 1 Cor. XV, 50. p. 553. sequ. Sir. XXIII, 23. σῶμα σαρκὸς, corpus *vitiosis cupiditatibus* (h. l. *scortationi*) *deditum.*

ΣΑΡΣΕΡΩ'Θ. Vide in Σερσερώθ.

**ΣΑΡΩ'N.* Est ipsa vox hebr. שָׁרוֹן, *Saron*, nomen proprium regionis campestris pecuosissimae. *Al.* Ies. LXV, 9.

ΣΑΤΑ'Ν. Est ipsa vox hebraica שָׂטָן, *adversarius.* 1 Reg. XI, 14. 23. 25. ubi de *hominibus* usurpatur. *Aqu.* Num. XXII, 22. Iob. I, 6. ad quem locum vide *Schultensii Comment.* p. 15. *Incert.* 2 Sam. XIX, 22. *Reliqui* Zach. III, 1. 1 Sam. XXIX, 4. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σατᾶν, ἀντικείμενος.

ΣΑΤΑΝΑ͂Σ, *Satanas, spiritus ille malignus.* Sir. XXI, 29. ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν.

ΣΑ'ΤΟΝ, *satum*, *mensura Hebraica*, et quidem *aridorum.* סְאָה. *Aqu. Symm.* Gen. XVIII, 6. (ubi pro τρία μέτρα σεμιδάλεως *Aqu.* et *Symm.* τρία σάτα habet.) et *Aqu.* 1 Sam. XXV, 18. σάτα. Conf. Matth. XIII, 33. - בְּסַאסְּאָה, *in mensura.* *Aqu. Symm.* Ies. XXVII, 8. ἐν σάτῳ σάτον. *Hesych.* σάτον, σιτικὸν μέτρον. Idem (post v. Σαυκρόν): Σάτων (scr. σάτον), μόδιος γέμων ἤγουν ἓν ἥμισυ μόδιον Ἰταλικόν. *Suidas* ex

emendatione *Küsteri*: *Σάτον*, *μέτρον Ἑβραϊκόν. δηλοῖ δὲ μόδιον ὑπερπληρωμένον, ὡς εἶναι μόδιον ἕνα καὶ ἥμισυν*. *Hieronymus* in Matth. l. c. *Satum genus est mensurae iuxta morem Palaestinae provinciae, unum et dimidium capiens modium*. Conf. *Waserum* de *mensur. hebr.* cap. 4.

ΣΑΤΡΑΠΕΙ'Α, *praefectura*, *provincia*, *cui praeest satrapa*. סְרָנִים plur. *satrapae*. Ios. XIII, 3. Iud. III, 3. 1 Sam. VI, 4. 18. *Inc*. Iud. XVI, 18. Vide et 3 Esdr. III, 2. 2 Macc. IX, 25. *Suidas*: *σατραπεία*, *ἐπαρχία*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σατραπίαις* (scrib. *σατραπείαις*), *ἐπαρχίαις*. Conf. *Brissonium de regno vett Pers.* lib. I. §. 168. p. 234.

ΣΑΤΡΑ'ΠΗΣ, *satrapa*, *provinciae praefectus*, proprie: *provinciae Persicae* vel *Parthicae praefectus*. Vid. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. II. cap. 19. אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא Chald. plur. Dan. III, 28. VI, 1. 2. 4. 7. Dan. III, 2. sec. *Chis*. - מְדִינָה, *provincia*. Esth. I, 3. VIII, 9. IX, 3. Sed in omnibus his locis, certe in primo loco *σατράπης* in *σατραπεία* mutandum videtur. - סְגַן, in plur. chald. סִגְנִים. Dan. II, 48. - סְרָנִים plur. hebr. Iud. XVI, 8. 19. 28. 31. 1 Sam. V, 8. 11. - פֶּחָה, *praefectus*, *princeps*. 1 Reg. X, 15. XX, 24. 2 Par. IX, 14. - רוֹזְנִים, *principes*. Iud. V, 3. - שַׂר. 1 Sam. XXIX, 3. 4. 9. *Hesych.* *σατράπαι*, *ἀρχηγοὶ*, *στρατηλάται*. *Περσικὴ δὲ ἡ λέξις*: *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σατράπαι*, *ἀρχηγοὶ παρὰ Πέρσαις*. Conf. *Brissonium de regn. Persarum* lib. I. §. 168. p. 111. et *Relandum Diss. Misc.* P. II. p. 232. sequ.

*ΣΑΤΤΙ'Ν. Ipsa vox hebraica שִׁטִּים, *Sittim*, nomen proprium. Ios. II, 1. pro quo *Σαττείν* Num. XXV, 1. coll. XXXIII, 49. *Lex. MS. Octateuchi*: *Σαττὶν*, *τόπος οὕτως καλούμενος*. *Hesych.* *σαττὶν*, *ὄνομα τόπου*.

ΣΑ'ΤΤΩ, *onero*, *onus impono*. *Inc*. 2 Sam. XVI, 2. *σεσαγμένοι*, *instrati*, ubi nihil in textu hebr. respondet. *Gloss. Vett. Labb.* *σεσαγμένος*, *saginatus*. Lege: *sagmatus*. Conf. *Salmasium* in *Fl. Vopiscum* p. 354.

ΣΑΥ~ΡΑ, *lacerta*, *lacertus*, *serpentis genus*. חֹמֶט, *limax*, *lacertae venenatae species*. Lev. XI, 30. *Hesych.* *σαῦρα*, *τὸ ἑρπετὸν ζῶον*. *Suidas*: *Σαῦρα καὶ σαῦρος*, *ἑρπυστικὸν ζῶον*.

Σαύρῳ δὲ λοιπὸν ἐμφερὴς ἐγίνετο.
Ἑρπυστικὸν δὲ τοῦτο τὸ ζώων γένος,
Ὃν εἰ τέμοι τις καὶ διασπάσαι μέσον,
Ἕλκει μὲν αὐτοῦ σὺν κλόνῳ τὰ τμήματα,
Συνέρχεται δὲ καὶ πάλιν τὰ λείψανα.

Sauro lacerto vero deinceps similis evasit. Quod serpentis genus si quis dissecet et medium dividat, trahit sua cum strepitu segmenta, reliquiaeque eius rursum coeunt.

ΣΑΦΗ'Σ, *manifestus*, *perspicuus*, *clarus*, *verus*. *נָכוֹן part. Niph. a כּוּן, *firmus*, *certus*. Deut. XIII, 14. sec.

Oxon. Sap. VII, 22. Susann. v. 48. τὸ σαφὲς, *verum.* 2 Macc. XII, 40. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σαφὲς, φανερὸν, γνώριμον, ἀσφαλές.

ΣΑΦΩ'Θ. Est ipsa vox hebr. שְׁפוֹת plur. 2 Sam. XVII, 29. Unde *Gloss. in Lib.* 2 *Regum:* Σαφὼθ βοῶν, γάλα βοῶν. Sic enim distincte legendum pro γαλαβοῶν, quod ex codice suo edidit *Fabricius.* In *Cod. MS. Barocc.* pro Σαφὼθ βοῶν male legitur Σαβοὺς, pariter autem exponitur βοῶν γάλα.

ΣΑΦΩ͂Σ, manifeste, perspicue, clare, certe. בֵּאֵר Pih. *declaro.* Deut. XXVII, 8. Hab. II, 2. – נָכוֹן part. Niph. a כּוּן, *firmum, certum.* Deut. XIII, 14. *Phavorinus:* σαφῶς, ἀληθῶς, εὐκόλως, φανερῶς. Pro *vere* legitur 3 Macc. IV, 9. συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πεισθῆναι. *Lucian. Saltat.* T. II. p. 515. ἐδήλωσεν τοῦτο σαφῶς. *Dionys. Halic.* T. V. p. 450. ed. *Reisk.* σαφῶς εἰδώς.

ΣΑΧΩ'Ν, vox corrupta ex Hebr. שֶׂכֶל, quae *intellectum* significat. Esdr. VIII, 18.

ΣΑΩ', vel iuxta Al. *ΣΑΩ'Ν.* Ipsa vox hebr. שָׁאוֹן, *tumultus.* Ierem. XLVI, 17. Huc pertinet fortasse glossa *Hesychii:* Σαὼς, ἥλιος. Βαβυλώνιοι. Vox سوز Persice *urens,* quo nomine *solem* appellant. Vide *Reland.* Tom. I. *Diss.* VIII. p. 228. Adde *Plutarch.* de *Is.* et *Osiride* p. 357. B. qui reginam quandam commemorat, aliis Ἀστάρτην, aliis Σάωσιν dictam.

ΣΒΕ'ΝΝΥΜΙ, extinguo, compesco, sedo. דָּעַךְ, idem. Iob. XVIII, 5. 6. XXI, 17. Prov. XIII, 9. et alibi. – הִכְנִיעַ Hiph. *deprimo.* Iob. XL, 7. ὑπερήφανον δὲ σβέσον, superbum autem *compesce.* – כָּבָה, *exstinctus sum.* Lev. VI, 12. 13. 2 Sam. XIV, 7. XXI, 17. et alibi saepius. 2 Par. XXXIV, 25. καὶ οὐ σβεσθήσεται, sc. ὁ θυμός μου. *Homerus* quoque σβέσαι χόλον dixit, et *Cicero* de *Nat. Deor.* lib. II. c. 59. *restinguere iracundias.* Adde *Aqu. Symm.* 1 Sam. II, 3. – *כָּפָה, *subigo. Symm.* Prov. XXI, 14. Secundum *Cappellum in Crit. S.* p. 830. legit יְכַבֶּה fut. Piel. Sed etiam Hebraei quidam Intt. כָּפָה notione *exstinguendi* exponunt, ut docuit *Buxtorfius* in *Anticritica* p. 694. *Chald.* מְרַבְּכָא, *extinguit.* Arab. كفى cum accus. *sufficit iram,* i. e. *contra iram,* sive *ad sedandam, placandam iram.* Caeterum σβεννύειν h. l. notat *finem imponere* s. *facere.* – נִכָּא (א pro ה) Niph. a נָכָה, *percutior.* Iob. XXX, 8. ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ γῆς, nomen et gloria *extincta* de terra. Confuderunt נִכְאוּ cum נִכְהוּ, nam כָּהָה est *exstinguere,* σβέσαι. – נִתַּע contr. ex נִלְתַּע Niph. a לָתַע, *commolior.* Iob. IV, 10. γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη, insolentia autem draconum *sedata* est. Sc. metaphorice interpretatus est, quae de *dentibus leonum excussis* in textu hebr. legun-

tur. - סָפַק, *complodo*, it. *percutio*. Iob. XXXIV, 26. ἔσβεσε δὲ ἀσεβεῖς, *compescuit* autem impios. - רָקַב, *putresco*. Prov. X, 8. ὄνομα δὲ ἀσεβῶν σβέννυται, nomen autem impiorum *extinguitur*, seu: *deletur*. Bene quoad sensum. *Hesych.* σβέννυται, κατασβέννυται. Idem: σβέσαι, παῦσαι, κατασβέσαι.

ΣΒΕΣΤΙΚΟ'Σ, *extinctivus*, *extinguendi vim habens*, *aptus ad extinguendum*. Sap. XIX, 19. ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο.

ΣΕΑΥΤΟΥ˜, τῷ, τῇ, *tui ipsius*, *tibi ipsi*. Huc referuntur haec pauca:

ΣΕΑΥΤΟΥ˜ ΓΕΝΟΥ˜, *tui ipsius sis*. יִטַב לִבְּךָ, *bonum sit cor tuum*. 1 Reg. XXI, 7.

ΣΕΑΥΤΩ˜Ι, *tibi ipsi*. בְּיָדְךָ, *in manu tua*. Ierem. XLIII, 9. - *מִפָּנָיו. Exod. XXIII, 21. *Iustin. M. Dial. c. Tryph.* p. 172. αὐτῷ. Lectio σεαυτῷ sine dubio orta est ex altera σὺ αὐτῷ, quae in Cod. *Vat.* reperitur. Fortasse tamen LXX scripserant: πρόσεχε σεαυτῷ ἀπ' αὐτοῦ.

'*ΕΝ ΣΕΑΥΤΩ˜Ι*, *in te ipso*. בִּלְבָבְךָ, *in corde tuo*. Iob. X, 13.

ΠΑΡΑ' ΣΕΑΥΤΩ˜Ι, *apud te ipsum*. אִתָּךְ, *tecum*. Prov. II, 2. - בְּעֵינֶיךָ, *in oculis tuis*. Prov. III, 7.

ΣΕΑΥΤΗ˜Ι, *tibi ipsi*, foem. *לָךְ, *tibi*. *Aqu.* Cant. I, 8. - בְנַפְשֵׁךְ, *in anima tua*. Esth. IV, 12.

'*ΕΝ ΣΕΑΥΤΗ˜Ι*, *in te ipsa*. פֹּא, *hic*. Iob. XXXVIII, 11.

**ΣΕΒΑ'ΖΟΜΑΙ*, *colo*, *veneror*, *revereor*. גּוּר, *timeo*, item *religiose colo*, ex Arabismo جار. *Aqu.* Hos. X, 5. ἐσεβάσθησαν. Sic enim in *Hexaplis* legendum loco vitiosi ἐσεβάστησαν.

**ΣΕΒΑΜΑ'*. Ipsa vox hebr. שְׂבָמָה. Ies. XVI, 8. ubi *Procopius* p. 240. ἐπιστροφὴ δὲ ἑρμηνεύεται. *Hesych.* σεβαμά, ἐπιστροφὴ πονηρά. Vide *Wesselingii Probabil.* p. 290.

ΣΕ'ΒΑΣΜΑ, *numen*, *quod religiose colitur*. Sap. XIV, 20. τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο, qui paulo ante ut homo honorabatur, eum nunc pro *numine* habent. Vide et Sap. XV, 17. et Drac. v. 32. et conf. Act. XVII, 23. 2 Thess. II, 4. et *Lud. de Dieu* ad Act. l. c. Adde *Suiceri Thes.* T. I. p. 942.

**ΣΕ'ΒΗΜΑ*, i. q. σέβασμα. Sap. XV, 17. σεβημάτων sec. *Alex.* ubi alii libri σεβασμάτων habent. Sic quoque deest in Lexicis σέβησις, quod legitur apud *Plutarchum* T. VIII. p. 671, 3. *Reisk.*

ΣΕ'ΒΟΜΑΙ, *religiose colo*, *veneror*. יָרֵא, *timeo*. Ios. IV, 24. XXII, 25. Iob. I, 9. - יָרֵא, verbale. Ion. I, 9. - יִרְאָה, *timor*. Ies. XXIX, 13. Vide et Sap. XV, 6. 18. 2 Macc. I, 3. *Hesych.* σέβεσθαι, αἰδεῖσθαι, ἐντρέπεσθαι, προσκυνεῖν, αἰσχύνεσθαι. Idem: σέβηται, λατρεύηται, ἢ αἰδῆται.

*ΣΕ'Θ. Ios. XVI, 7. τοῖς κατοικοῦσι δὲ σέθ. Vide *Intt.* ad *Hesychium* s. v. σεδὲκ, ac *Valckenaer. Gloss. Sacr. ex Hesychio* T. I. *Opusc. Philol.* p. 201.

ΣΕΙ'Μ. Ipsa vox hebr. צִים, *naves. Aqu. Theod.* Ezech. XXX, 9. ἐν σεὶμ. *Hieronymus: et pervenerunt nuncii iuxta Aquilam et Theodotionem in Sim, quos Symmachus transtulit:* festinantes: *nos intueres* (*Marc. Meibomius de Fabric. trirem.* hic pro *intueres* legit *in trieribus*) *vertimus. Ita enim ab Ebraeis accepimus. Theodoretus* ἐν σεὶμ ait graeca lingua significare ἐν ἰσχύϊ. Quo vero fundamento, alii dispiciant.

ΣΕΙΡΑ', *quidquid implicatur et contorquetur, funis, laqueus, vinculum,* it. *plexura capillorum.* חֶבֶל, *funis.* Prov. V, 22. σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται, laqueis autem peccatorum suorum unusquisque constringitur. Ita *Pausanias* in *Attic.* c. 21. p. 50. σειραῖς περιβαλόντες τῶν πολεμίων ὁπόσοις καὶ τύχοιεν τοὺς ἵππους ἀποστρέψαντες, ἀνατρέπουσι τοὺς ἐναχθέντας ταῖς σειραῖς. Et *Suidas* de Parthis quibusdam, qui σειροφόροι dicebantur: Μάχονται δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων σειρὰς ἱμάντων ἑλίσσοντες. πελάσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐφιᾶσι τοὺς ἀπὸ τῶν ἱμάντων βρόχους, ἀποστρέψαντές τε τοὺς ἵππους ὀπίσω βιαίως ἐλαύνουσι. τοὺς δὲ ἁλόντας τοῖς βρόχοις τῇ ῥύμῃ τοῦ ἵππου ἀποθανόντας ἢ ζῶντας ἕλκουσι. In his verbis, e scriptore quodam antiquo procul dubio desumtis, σειρὰς etiam βρόχους appellari videmus, quemadmodum et alias gentes laqueis olim usos esse ad capiendos hostes, ad illa notat *Küsterus.* – מַחְלְפוֹת plur. *cincinni,* Iud. XVI, 13. ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου σὺν τῷ διάσματι, si septem *plexuras* capillorum meorum cum licio plexueris. *Al.* Iud. XVI, 20. σειρὰς pro βοστρύχους habent. *Hesych.* σειραὶ, πλέγματα, ἡνίαι, ἢ πλεκτοὶ ἱμάντες. Conf. *Pollucem Onom.* lib. II. c. 30. segm. 50. ubi σειρὰ τριχῶν i. q. πλοχμὸς, *plexura* capillorum. Conf. et *Bonfrerium* ad *Iud.* l. c. p. 369. et *Spencerum* de *Leg. Hebr. ritual.* lib. III. c. 6. sect. I. p. 695. – *מוֹטוֹת, *vectes, vincula.* LXX sec. ed. *Compl.* aut potius *Inc. Int.* Ezech. XXXIV, 27.

ΣΕΙΡΗ'Ν, in plur. ΣΕΙΡΗ'ΝΕΣ, *Siren, Sirenes,* apud profanos scriptores monstri marini genus, a Phoenicum שִׁיר, *cantio,* nomen habens, quod navigantes λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ, h. e. *blando cantu demulcent,* aut quod, uti fabulantur, suavitate cantus tanquam σειρᾷ, catena, attrahunt, et in naufragium pelliciunt. *Hesych.* σειρῆνες, οἱ μὲν ἔξω γυναῖκας φασὶ μελῳδούσας· ὁ δὲ Ἀκύλας στρουθοκάμηλον. quae verba sumta sunt e *Basilii M. Comment. in Ies.* c. 13. p. 588. A. Vide *Obss. Miscell. Belgg.* Vol. IV. p. 129. Sed aliud quid significant Graecis Intt. V. T. Nam LXX בְּנוֹת יַעֲנָה, *filiae ululae,* Ies. XIII, 21. Ierem. L, 39. Mich. I, 8. et

תַּנִּין, in plur. תַּנִּים, *dracones*, Iob. XXX, 29. Ies. XXXIV, 13. XLIII, 20. nomine illo reddiderunt. Sic et *Inc.* Ps. XLIII, 20. *Symm.* Thren. IV, 3. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XIII, 22. et XLIII, 20. Item *Symm.* Ierem. X, 22. *Aqu. Symm.* Mich. I, 8. et תַּנּוֹת *Aqu.* Mal. I, 3. *Symmachus* etiam Ierem. X, 21. שְׁמוּעָה, quae vox *auditum* notat, per *σειρήνων* exponit. Cur autem Graeci interpretes בְּנוֹת יַעֲנָה et תַּנִּים Sirenas interpretati sint, rationem reddere conatur *Bochartus Hier.* P. II. lib. VI. c. 8. qui etiam lib. II. c. 14. p. 218. quaedam de Sirenibus ex *Cyrillo* affert. Equidem arbitror, eos per *σειρῆνας* intellexisse aves quasdam clamosas, quaeque sibi mutuo respondent, ut sunt bubones, noctuae, onocrotali, et יַעֲנָה deduxisse ab עָנָה, quod *canere* et *clamare* significat. Conf. *Cappelli Nott. Crit.* p. 78. *Schol.* ad Ies. XXXIV, 13. *σειρῆνας καλεῖ τὰ ἐν νυκτὶ θρηνώδη φωνὴν ἱέντα τῶν πτηνῶν, μονονουχὶ κατολολύζοντα, οἷον ἡ γλαὺξ καὶ τὰ ἐοικότα. Chrysost.* ad Iob. XXX, 29. *σειρῆνας λέγει ᾠδικούς τινὰς ὄρνιθας, ἀλκυόνας, ἢ γλαῦκας. ἄμφω γὰρ θρηνητικά.* Iam quia hae aves in locis solis ac desertis et tectis dirutis fere habitare solent; quae etiam sunt sedes et quasi domicilia draconum aligerorum, factum est, ut etiam pro תַּנִּים *σειρῆνες* posuerint. *Olympiodorus* ad Ier. L, 39. in *Catena Ghislerii* p. 895. ita: *τὴν δὲ τούτων ἐρημίαν σημαίνει διὰ τῶν σειρήνων, ὡς ἀνθρωπομόρφων λοιπὸν δαιμονίων, ἢ καὶ ᾠδικῶν ὀρνέων, διὰ τὴν ἐρημίαν οἰκούντων τοὺς τόπους. Suidas* in v. *Σειρῆνας*, postquam Sirenas in Graecorum fabulis mulieres quasdam dici dulce canentes, et a pectore quidem et superne foemineam formam habentes, inferne vero struthionum, imo aliis quasdam aviculas, foeminea facie praeditas et praeternavigantes canticis decipientes, ita dici memoraverat, haec addit: *αἱ δὲ παρὰ τῷ Ἡσαΐᾳ εἰρημέναι σειρῆνες, καὶ ὀνοκένταυροι, δαίμονές τινές εἰσιν, οὕτω χρηματιζόμενοι ἐπ' ἐρημίᾳ πόλεως, ἥτις χόλῳ θεοῦ γίνεται. Οἱ δὲ Σύροι τοὺς κύκνους φασὶν εἶναι. Καὶ γὰρ οὗτοι λουσάμενοι καὶ ἀναπτάντες ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος ἡδύ τι μέλος ᾄδουσιν. Ὁ οὖν Ἰὼβ λέγει· Ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων, ἑταῖρος δὲ στρουθῶν, τουτέστιν· ᾄδω τὰς ἐμαυτοῦ συμφορὰς ὥσπερ σειρῆνες.* Caeterum imaginem Sirenum (quibus monstris alae dantur a poetis et in monumentis priscis) ex *Catena MS. in Iobum* affert *Montfauconus Diar. Ital.* p. 191. optime convenientem descriptioni Sirenum apud veteres scriptores, iudice *Fabricio Bibl. Gr.* lib. V. c. 17. p. 736. ubi etiam de Sirenibus vult conferri *Laur. Begeri* Ulyssem Sirenes praetervectum, et notas ad *Tabulam Iliacam* num. LXIX. *Ez. Spanhemium* de *usu numism.* p. 251. ed. *Lond. Dionysii Diss.* Paris. 1691. editam et *Ian. Broukhusium* ad *Tibull.* p. 362. Adde *Zornii Opusc. Sacr.* T. II. p. 184. sequ. ac *Tychsenium* ad *Physiologum Syrum* p. 144.

*ΣΕΙΡΗ'ΝΙΟΣ, *qui a Sirenibus proficiscitur*, s. *qui est Sirenum.* 4 Macc. XV, 21. σειρήνιοι μελῳδίαι, *dulcissimi Sirenum cantus.* Addatur haec vox Lexicis. *Zonaras Lex.* col. 1636. σειρήνια μέλη, γλυκύτατα. Σειρήνιον *Suidas* sine interpretatione.

*ΣΕΙΡΟΚΟΝΤΟΔΟΡΥΜΑ'ΣΤΗΣ. Vox haec monstrosa legitur in Cod. *Oxon.* Num. XXV, 7. pro hebr. רֹמַח, ubi, ut iam recte observavit *Montfauconius* ad h. l., tres versiones in una voce concluduntur. Sc. רֹמַח LXX per σειρομάστην, *Symmachus* per δόρυ, *Aquila* per κόντον transtulerunt.

ΣΕΙΡΟΜΑ'ΣΤΗΣ (scribitur et σιρομάστης), *iaculi genus, hasta, lancea. Bonfrerio* in *commentario* ad h. l. p. 857. videtur esse *pugionis species e catena ad mammam* vel *pectus dependentis*, a σειρά, *catena*, et μαστός, *mamma.* חֲנִית, *hasta.* 2 Reg. XI, 10. – רֹמַח, *lancea, hasta.* Num. XV, 7. (Vide s. σειροκοντοδορυμάστης.) Iud. V, 8. Posteriori loco alii pro σειρομάστης habent λόγχη. Vide et 1 Reg. XVIII, 28. Ioel. III, 10. ac *Ioseph.* A. I. VIII, 10, 1. et 12, 1. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σειρομάστης, εἶδος ἀκοντίου, λόγχη. *Hesychius* (post v. Σερίς): Σειρομάστης, εἶδος κοντάριον, ubi vide *Intt. Gloss.* in *Octateuch.* σιρομάστης, ὀγκινόλογχον. *Hesych.* σειρομάστης, λόγχη, δόρυ, ῥομφαία, ubi conf. *Intt.* Plura de hac voce vide apud *Lydium* de *re militari* p. 109. et *Dufresnium* in *Glossario Graeco* voce σειρομάστης.

ΣΕΙΡΟ'Ω, *evacuo, exhaurio.* צָעָה, *peregre ago, transmigrare facio. Symm.* Ierem. XLVIII, 12. σειρώσουσιν αὐτὸν, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐκκενώσουσι, *exhaurient eam*, et vasa eius evacuabunt. Vide ad h. l. *Drusium. Phavorinus:* σειροῦν, τὸ κενοῦν. Vide illum in v. Σείριοι, ubi eam παρὰ τὸ ἐκκενοῦν ἡμᾶς ἱδρῶσι ῥεομένους, *quod exhauriant nos sudore fluentes*, dictam esse docet. Ita *Bielius.* Sed mihi σειρόω h. l. potius notare videtur *catena constringere*, et *vincire* s. *vinctum trahere*, ut sit i. q. σειράω aut σειρεύω, a σειρὰ, *catena.* Caeterum respexit *Symmachus* notionem *inclinandi*, quam habet etiam vox arab. صغى, unde Ies. LXIII, 1. צֹעֶה, *inclinatus*, est *captivus, vinculis ita constrictus*, ut *inclinetur et recurvetur.* Vide quoque *Michaelis Suppl.* p. 2119.

ΣΕΙΡΩΤΟ'Σ, *catenatus.* תַּחְרָא, *lorica. Symm. Theod.* Exod. XXVIII, 32. σειρωτόν. *Aqu.* προσπλοκήν. LXX συμβολήν. *Vulg. sicut fieri solet in extremis uestium partibus.*

ΣΕΙ'ΣΜΑ, *commotio, concussio, quassatio, motus.* Sir. XXVII, 4. ἐν σείσματι κοσκίνου.

ΣΕΙΣΜΟ'Σ, idem. *זְוָעָה, *commotio. Symm.* Ies. XXVIII, 19. – סְעָרָה: שְׂעָרָה, *turbo.* Ierem. XXIII, 19. Nahum. I, 3. In posteriori loco alii συσσεισμῷ habent. –

עֹעֵר pro עֹרֵר Pih. ab עוּר, *excito*. Ies. XV, 5. Scil. עוּר habet quoque notionem *commovendi*, ut exempla docent prolata a *Simonis Lex. Hebr.* p. 1166. – *צְעָדָה, *gressus, incessus*. *Inc.* 1 Par. XIV, 15. Intellegitur hic *concussio ex incessu exorta* s. *strepitus gradientium*, quae elegantem exhibet descriptionem *tonitrui*, de quo Scriptores sacri formula loquendi *Deum per coelum incedere* aut *vehi* uti solent. Vide infra s. v. συσσεισμός. – רַעַשׁ. Iob. XLI, 21. Ies. XXIX, 6. Ierem. XLVII, 3. et alibi saepius.

ΣΕΙ΄ΣΤΡΟΝ, *sistrum*. מְנַעַנְעִים, *commoventes*, a נוּעַ. *Aqu. Symm.* 2 Sam. VI, 5. *Vulg.* *sistris*. Conf. *Suidam* in v. Σεῖστρον, et *Irhovium* in *Coniectan.* de *Psalmorum titulis* §. 50. p. 70. sequ.

ΣΕΙ'Ω, *moveo, commoveo, concutio*, etiam *incito, impello*. *גּוּר, *timeo*. Iob. IX, 28. σείωμαι. Forte legerunt בְּגַדְתִּי. Sed non opus est. Metu enim animus quasi concutitur. Vide infra s. v. יָגֹר. – הוֹרִיד Hiph. a יָרַד, *descendere facio*. Ies. X, 13. σείσω πόλεις κατοικουμένας. – *הֵסִית Hiph. a סוּת, *instigo, irrito, provoco*. Iud. I, 14. ἔσεισε sec. ed. *Complut.* ubi reliqui libri ἐπέσεισε habent. – הִתְנוֹדֵד Hithp. Ies. XXIV, 20. – יָגֹר, *metuo*. Iob. IX, 28. – Vide supra s. v. גּוּר. – *מָדַד, *metior*. *Inc.* Hab. III, 6. Videtur מָדַד permutasse cum מָעַד. Vide supra s. v. σαλεύομαι. – נוּעַ. Ies. XIX, 1. – *עָרֵל, *praeputiatum* h. e. *profanum* et *impurum habeo*. Hab. II, 16, καρδία σαλεύθητι καὶ σείσθητι, pro הֵעָרֵל, *praeputiatus habetor* vel *agnoscitor*. Legerunt per metathesin literarum Resch et Ain הֵרָעֵל seu הֵרָעֵל, a רָעַל, quod *tremere, concuti* notat. Caeterum illud σείσθητι est glossema s. interpretamentum, quod ex margine in textum irrepsit. Conf. quoque Nahum. II, 4. – סָעַר, *turbinem excito*. Hab. III, 13. – סַעַר, *turbo*. Amos. I, 14. Legerunt וְסָעַר cum vers. *Arab.* et *Ital.* – צָעַן, *disrumpor*. Ies. XXXIII, 20. – רָגַז. Iob. IX, 6. – *רֹגֶז *subst.* *terror, perturbatio*. *Symm.* Iob. III, 17. – רָזָה, *emacio*. Ies. XVII, 4. σεισθήσεται. Videntur legisse יִרְגָּז loco יֵרָזֶה, *emaciabitur*. – רָעַשׁ. Iud. V, 4. 2 Sam. XXII, 8. Ps. LXVII, 9. et alibi saepius. *Symm.* Iob. XLI, 20. σειομένου θυρσοῦ. *Vulg.* *vibrantem hastam*. – Praeterea legitur Dan. II, 40. sec. cod. *Chis.* καὶ σεισθήσεται πᾶσα ἡ γῆ: quibus verbis fortasse respondent chaldaica תַּדִּק וְתֵרֹעַ, *comminuet et conteret*. 3 Esdr. IV, 36. 1 Macc. I, 29. ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν. Lege ὑπὸ hoc sensu: commoveri visa est prae horrore terra incolentibus eam.

ΣΕΛΗ'ΝΗ, *luna*, etiam, ut hebr. יֶרַח, *mensis*. יָרֵחַ, *luna*, *mensis*. Gen. XXXVII, 8. Deut. IV, 19. XVII, 3. Ios. X, 12. 13. et alibi saepius. Adde *Symm.* Iob. XXXIX, 2. ubi *mensem* notat. LXX μῆνας. *Vulg.* *menses*. – לְבָנָה,

luna. Cant. VI, 9. Ies. XXIV, 23. XXX, 26. – *שֶׁמֶשׁ, *sol.* *LXX* Ps. LXXIII, 16. Sed hic locum habuit permutatio ordinis verborum, et pro ἥλιον καὶ σελήνην reponendum est σελήνην καὶ ἥλιον, ut recte legitur in *Edit. Quinta*, ut adeo σελήνη, hebr. מָאוֹר respondeat, quod h. l. *lunam* notat, quia *soli* opponitur.

ΣΕΛΙ'Σ, proprie: *spatium inter lineas.* Ponitur quoque pro *pagina, libro* et *tabula.* דְּלָתוֹת, *ianuae, valvae,* it. *columnae, in quas dividebantur membranae apud Iudaeos* (Conf. *Buxtorfium* in *Instit. Epist. Hebr.* p. 4.), a דֶּלֶת, *ianua.* Ierem. XXXVI, 23. ἀναγινώσκοντος ἰουδὶ τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, legente Iudi tres *columnas*, vel *paginas*, et quatuor. Sic in *Epigrammate Phaniae*, quod ex Cod. MS. integrum edidit *Küsterus not. ad Suidam* v. Λεάντειραν· καὶ σελίδων κανόνισμα φιλόρθιον, *et paginarum regulam directricem.* Conf. *Epigrammata Zenodoti et Athenaei* apud *Laertium* VII, 30. *Hesych.* σελὶς, πτυχίον, κατάβατον βιβλίου. *Suidas:* σελίδιον, τὸ ἀπὸ τῶν ἄνωθεν ἀναγινωσκόμενον ἐπὶ τὰ κάτω. – לוּחַ, *tabula.* *Symm.* Hab. II, 2. ἐπὶ σελίδων, *in tabulis.* Secundum *Moerbium* in *Schol. philol.* p. 103. est vox σελὶς ab hebr. דֶּלֶת derivanda, ד et ת pro more in Σ mutatis. Vide quoque *Schwarzium* Diss. *de supellectile rei librariae* §. 3.

ΣΕΛΙΣΙ'Α. Ipsa vox hebr. שְׁלִשִׁיָּה, *trima.* *Al.* Ierem. XLVIII, 34. ubi *Francof.* σαλισία.

ΣΕΜΙ'ΔΑΛΙΣ, *simila, similago.* מִנְחָה, *oblatio.* Levit. IX, 4. Ies. I. 13. LXVI, 3. Adde *Syrum* Ezech. XLVI, 5. *Theodoretus* ad h. l. μαναὰ ὁ Σύρος ἡρμήνευσε τὴν ἐκ σεμιδάλεως θυσίαν. – סֹלֶת, *simila, farina selecta.* Exod. XXIX, 2. 40. Levit. II, 1. V, 11. et alibi saepius. – קֶמַח, *farina.* 1 Sam. I, 24. – קֶמַח סֹלֶת, *farina similae.* Gen. XVIII, 6. Praeterea legitur Levit. V, 13. ubi nihil pro hac voce in textu hebr. reperitur. Sir. XXXV, 2. XXXVIII, 11. μνημόσυνον σεμιδάλεως. Drac. v. 3.

*ΣΕΜΝΟΛΟΓΕ'Ω, *graviter et speciose loquor.* 4 Macc. VII, 9. σεμνολογήσας. Substantivum σεμνολόγημα occurrit apud *Hesychium*, ubi vide *Intt.*

ΣΕΜΝΟ'Σ, *venerandus, colendus, magnus, praeclarus, pretiosus, gratus.* נָגִיד, *princeps.* Prov. VIII, 6. εἰσακούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, auscultate mihi, nam *praeclara* loquor. Habet נָגִיד h. l. aperte *praestantiae* notionem. – נֹעַם, *amoenitas.* Prov. XV, 27. ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναὶ, castorum autem verba *grata.* Vide et Prov. VI, 8. ubi apibus ἐργασία σεμνὴ tribuitur, quod *Ambrosius* reddit *operationem venerabilem.* *Hieronymus: opus castum.* *Castalio: augustum opus.* Equidem malim *opus pretiosum et mirabile.* Quid si loco σεμνὴν legas σμηνῶν, h. e. *mirabile illud opus, quod*

fit in alvearibus? Conf. *Bocharti Hieroz.* T. II. p. 513. sequ. ac *Iacobsii Exercitatt. Critt.* T. II. p. 94. Caeterum pro hac voce Prov. l. c. nihil in textu hebr. legitur. 2 Macc. VI, 28. *ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων*, pro *praeclaris* et sanctis legibus. 2 Macc. VIII, 15. *τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος*, *venerandi* et illustris nominis. 4 Macc. XVII, 5. *σεμνὴ*, *clara*. Sermo ibi est de luna. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σεμνὸν, μέγαν, ἔνδοξον, ἀξιωματικόν. Suidas: σεμνὰ, τὰ τίμια, καὶ σεβάσμια.*

ΣΕΜΝΟ'ΤΑΤΟΣ superlat. *maxime colendus.* 2 Macc. VI, 11.

ΣΕΜΝΟ'ΤΗΣ, *reverentia*, *sanctitas.* 2 Macc. III, 12.

*ΣΕΜΝΩ͂Σ, *honeste*, *decenter*, *graviter*. Legitur apud *Inc.* 1 Sam. XXIV, 4. ubi formula *σεμνῶς ἄγειν*, *honeste agere*, hebr. הָסֵךְ אֶת רַגְלָיו, *tegere pedes*, h. e. *exonerare alvum*, respondet. Vide ad h. l. *Montfauconium*. *Philoxen. Gloss.* *σεμνῶς*, *pudice.* Adde 4 Macc. I, 17.

ΣΕΠΤΟ'Σ, *colendus*, *venerabilis*, *venerandus*, *augustus*, a *σέβω*, *colo.* *Al.* Sir. XLVIII, 25. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σεπτὸν, ἔντιμον, ἅγιον, σεβάσμιον.*

ΣΕΡΑΦΙ'Μ. Ipsa vox hebr. שְׂרָפִים, *animantes igneam praeferentes speciem* significans. Ies. VI, 2. ubi *Cyrillus*: *διερμηνεύεται δὲ Σεραφὶμ ἐμπρησταὶ, ἤτοι θερμαίνοντες. Suidas: Σεραφὶμ, ἐμπρηστὰς, ἔμπυρα στόματα, ἢ θερμαίνοντας. γνώσεως πληθυσμὸς, ἢ σοφίας χύσις.* Alii scribunt *Σαραφίμ*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *Σαραφὶμ, ἐμπρηστὰς, ἔμπυρα στόματα, ἢ θερμαίνοντας.* Ita etiam *Photius* in *Lex. Lex. Orig.* p. 235. *Σαραφὶμ, ἐμπυρισμὸς, ἢ ἀρχὴ στόματος πυρίνη.* Hic praeter שָׂרַף respici ad שׂר, *ἀρχὴ*, et פה, *os*, observat *Alberti not. ad Gloss. Gr. in N. T.* p. 48. Apud *Hesychium* (ubi videndi *Intt.*) *Σαραφὶν* scribitur, et exponitur, ut posteriori loco apud *Suidam*, *γνώσεως πληθυσμὸς*, *ἢ σοφίας χύσις.* Iuxta hanc autem explicationem vox male deducitur ab Hebr. שָׂרַע, *exubero*, *superfluo*, et בִּינָה, *intellegentia.*

ΣΕΡΣΕΡΩ'Θ. Ipsa vox hebr. שַׁרְשְׁרֹת, *catenae.* 2 Par. III, 16. ubi alii *σαρσερώθ.*

ΣΕΥΤΛΑΙ'ΟΝ (alias *σεῦτλον*, it. *τεῦτλον*, *τευτλίον*), *parva beta*, *oleris genus.* תּוֹא, *bubalus*, *bos sylvestris*, *oryx.* Ies. LI, 20. *ὡς σευτλίον ἡμίεφθον*, *tanquam beta semicocta.* Ita quoque *Syrus* et *Arabs*, quod pluribus defendit *Anonymus* quidam in *Miscell. Duisb.* T. I. p. 519. sequ. Conf. etiam *Anonymum in Nov. Act. Erudit.* 1732. p. 476. ubi hanc versionem contra *Bochartum* tuetur, et observat, Latinos etiam languidos cum beta comparare. *Hieronymus* ad h. l.: *LXX Syra lingua opinati sunt thoreth, quae dicitur beta.* Confer quoque *Eusebium* ad h. l. p. 553. et *Procopium* p. 585. *Buxtorfius Lex. Talm.* p. 2549. non male coniicit, LXX

contulisse vocem חיאת aut חילת occurrentem in *Surenhusii Mischna* T. VI. p. 501. et *laseris* herbae speciem significantem.

ΣΕΦΗΛΑ'. Ipsa vox hebr. שְׁפֵלָה, *planities*. Ierem. XXXII, 44. XXXIII, 13. Abd. v. 19.

ΣΗ'Θ. Ipsa vox hebr. שְׂאֵת, *tumor*. *Inc.* Lev. XIII, 19. et XIV, 56.

ΣΗΚΟ'Σ, *templum*. 2 Macc. XIV, 33. *Hesych.* σηκὸς, οἶκος, τάφος, ναὸς, μάνδρα, ἐνδότερος τόπος τοῦ ἱεροῦ, ubi videndi *Intt.*

ΣΗ'ΚΩΜΑ, *quod trutinae sursum latae in utravis lance adiungitur, ut pondera fiant aequalia*, *aequipondium*. מִשְׁקֶלֶת, *perpendiculum*, *quo rerum rectitudo examinatur*, al. *trutina*. *Theod.* Ies. XXVIII, 17. Conf. *Iunii nomenclator* in *Sacoma*.

ΣΗΜΑΙ'Α, *signum militare*, *vexillum*. *אות, *signum*. Num. II, 2. sec. *Vat.* et *Ald.* Lectio σημείας, quam Cod. *Alex.* exhibet, orta sine dubio est ex σημείας, quod apud *Polybium* aliquoties occurrit, aut σημαίας. Vide *Schweighaeuseri Lex. Polyb.* s. h. v. – נֵס, *vexillum*. Ies. XXX, 17. ὡς σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ, sicut *signum* ferens in colle. *Hesych.* σημαία, σημεῖον. *Suidas*: Σημαῖαι, τὰ παρὰ Ῥωμαίοις λεγόμενα σίγνα. Πάντων γε μὴν τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῶν σημαιῶν εἴδωλα φερόντων, ὁ Κωνσταντῖνος σταυροῦ τύπον ἔφερεν. Αἱ δὲ σημαῖαι τῶν Ῥωμαίων συνεπεφεύγεσαν εἰς βουνόν. Posteriora verba *Polybii* esse volunt *Fulv. Ursinus* et *Casaubonus*, annotante *Küstero*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Σημαῖα (lege Σημαῖαι), σίγνα, προτιμαὶ (scr. προτομαὶ), εἰκόνες.

ΣΗΜΑΙ'ΝΩ, *significo*, *signum do*. בְּדֵי, *in sufficientia*. Iob. XXXIX, 25. σάλπιγγος δὲ σημαινούσης. In textu hebr. legitur: *in sufficientia tubae*, h. e. *cum abunde auditur tubae clangor*. – הִגִּיד Hiph. a נָגַד. Esth. II, 20. – הִזְהִיר Hiph. *admoneo*. Ezech. XXXIII, 3. – הוֹדִיעַ Hiph. a יָדַע, *scire facio*. Exod. XVIII, 20. Dan. II, 15. sec. cod. *Chis.* – *הוֹדַע chald. Aphel, *notum facio*. – Dan. II, 23. sec. cod. *Chis.* – הֵרִיעַ Hiph. a רוּעַ, *clango*. Num. X, 9. Iud. VII, 21. ἐσήμαναν καὶ ἔφυγον, *signo quasi dato huc illuc fugere coeperunt*. Sc. σημαίνειν, quae proprie est vox militaris, referturque ad *classicum* et *pugnae signum*, h. l. καταχρηστικῶς ad aliud refertur. 2 Par. XIII, 12. Adde *Inc.* Ps. LXV, 2. – מִלֵּל, *loquor*. Prov. VI, 13. Scilicet *pedibus loqui* ibi notat *pedibus signum dare*. – קוֹל, *vox*. Iob XXXIX, 24. – שָׁרַק, *sibilo*. Zach X, 8. – תָּקַע, *clango*. Ierem. IV, 5. VI, 1. Ezech. XXXIII, 6. 3 Esdr. II, 4. ἐσήμηνέ μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν Ἰσραὴλ, Deus *iussit* me Israelitis templum aedificare: ubi in textu hebr. legitur פָּקַד עַל, 2 Paral. XXXVI, 23. Notat quoque *recensere*, *nominatim recensere*

vel *scribere.* 3 Esdr. VIII, 49. πάντων ἐσημάνθη (cod. *Alex.* ex interpretamento habet ὠνομάσθη.) ἡ ὀνοματογραφία, *recensebantur omnium nomina.* In textu hebr. Esdr. VIII, 20. legitur: נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת, *nominatim recensiti sunt. Hesych.* σημαίνειν, προστάττειν, ἄρχειν, δεικνύειν, δικάζειν, βουλεύεσθαι, σαλπίζειν. – Vide alibi s. v. σάλπιγξ.

ΣΗΜΑΣΙ'Α, significatio, signi datio, signum, vexillum, signum tuba datum, classicum, it. *signum vel indicium leprae aut alius rei.* אוֹת, *signum.* Num. II, 2. κατὰ τὰς σημασίας, secundum *insignia.* – יוֹבֵל, *annus iubilaeus.* Levit. XXV, 15. ubi post σημασίαν omissum est ἀφέσεως, coll. v. 11. et 13. – מִסְפַּחַת, *apostema.* Lev. XIII, 2. ubi *Theodot.* ἔκβρασμα habet. Ib. v. 7. ubi *Aqu. et Symm.* ἐμφύσημα. – סַפַּחַת, idem. Lev. XIII, 2. XIV, 56. – צִלְצְלִים, *cymbala. Symm.* Ps. CL, 5. ἐν σημασίαις. Ita *Bielius.* Sed non referenda mihi haec verba videntur ad בְּצִלְצְלֵי, sed vel ad תְרוּעָה, vel ad totam formulam בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה. Fortasse etiam loco σημασίαις reponendum est σημασίας, ut ante σημασίας exciderit vocabulum aliquod, v. c. κυμβάλοις. – תְּרוּעָה, *clangor.* Num. X, 5. 6. XXIX, 1. ἡμέραν σημασίας. *Samariticus*, ut est in *Scholio* apud *Flamin. Nobil.*, interpretatur ἡμέραν ἀκουστὴν, *diem sonoram. Interpr. Origenis Homil.* XXIII. vocat *festivitatem memoriae tubarum.* Esdr. III, 12. 13. *Symm.* (sec. *Procop. Cat. Niceph.* p. 1335.) Num. XXIII, 21. Ps. XXXII, 3. et Ps. LXXXVIII, 16. ubi σημασία *iubilationem, iubilum* notat, ut quoque *Hieronymus* transtulit. 1 Macc. VII, 45. ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, *tubis, quibus signa dantur. Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σημασία, φανέρωσις διὰ σάλπιγγος. – Vide alibi s. v. ἄφεσις.

ΣΗΜΕΙ'ΟΝ, signum, prodigium, miraculum, signum militare, vexillum, monumentum. אוֹת, idem. Gen. I, 14. IX, 12. 17. Exod. VII, 3. et alibi saepius. – אָת chald. Dan. III, 33. 34. VI, 27. – *אֵת. Ios. II, 17. Legerunt אוֹת. – מוֹעֵד, *statutum tempus. Al.* Iud. XX, 38. Sensum secuti sunt. – מוֹפֵת, *prodigium.* 2 Par. XXXII, 24. – מַשְׂאֵת, *incendium.* Ierem. VI, 1. i. q. nos *ein Feuer-Zeichen.* – נֵס, *vexillum, signum militare.* Num. XXI, 8. ποίησον σεαυτῷ ὄφιν, καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ σημείου, fac tibi basiliscum aeneum, ac impone illum *perticae. Zonaras Lex.* 813. ἐπὶ σημείου, ἐπὶ ὕψους: ubi sine dubio hic locus spectatur. Ierem. LI, 12. ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, in moenibus Babylonis erigite *vexillum.* Ita *Dio* in *Orat. Borysthen.* αἵ τε πύλαι συγκέκλειντο, καὶ τὸ σημεῖον ἦρτο ἐπὶ τοῦ τείχους τὸ πολεμικόν. Vide et Ies. XI, 12. XIII, 2. XXX, 17. *Symm.* Ps. LIX, 6. Eodem sensu vox etiam occurrit in verbis auctoris incerti apud *Suidam.* En illa: Σημεῖα Σκυθικὰ, ἃ φέρουσιν ἐν τῷ πολέμῳ, ὑφάσματά εἰσιν βαφῇ πεποικιλμένα, ἃ εἰς ἰδέαν μάλιστα ὄφεων εἴκασται,

καὶ ἀπηώρηνται κόντων συμμέτρων. - צִיּוּן, *monumentum*. Ezech. XXXIX, 15. οἰκοδομήσει παρ' αὐτῷ σημεῖον, aedificabit apud illum *monumentum*. - צִיּנִים plur. *monumenta*. *Syrus Int.* Ierem. XXXI, 22. σημεῖα. Similiter Attici monumenta σήματα vocabant. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σήματα, τέρατα, σημεῖα, Ἀττικοὶ δὲ μνήματα. - צִיץ, *flos*, it. *penna*. Ierem. XLVIII, 9. Legerunt צִיּוּן, coll. XXXI, 21. *Michaelis* in *Supplem.* p. 2077. LXX in ignoto vocabulo contulisse videntur Num. XV, 38. 39., ubi צִיצִת *in fimbriis vestium* pro *signo* est. - תָּו, *signum*. Ezech. IX, 6. - תִּקְוָה, *funiculus*. Ios. XXI, 18. 21. Ib. II, 18. Ita transtulerunt magis pro sensu orationis, quam vocabuli notatione. Confer *Masii Comment.* ad Ios. II, 18. p. 50. et ad h. l. *Scharfenbergium*. *Inc.* Ios. II, 21. τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον, ubi ex nonnullorum sententia aut omissum est τὸ σπαρτίον, aut pro σημεῖον emendari debet σπαρτίον, certe *Vulgatus* habet: *funiculum coccineum*. - תְּרוּעָה, *clangor*. *Symm.* Num. XXIII, 21. *Theod.* Ios. II, 12. Sir. XXXV, 5. XLIII, 6. ubi luna dicitur σημεῖον αἰῶνος, h. e. *quae portendat futura*. Sap. V, 13. ἀρετῆς σημεῖον, *documentum* virtutis.

ΣΗΜΕΙ῀ΟΝ ΔΙ'ΔΩΜΙ, *signum do*. הִתְוָה תָו, *signo signum*, h. e. *signo aliquem noto*. Ezech. IX, 4.

ΣΗΜΕΙΟΣΚΟΠΕ'ΟΜΑΙ, *hariolor*. נִחֵשׁ Pih. *auguror*. *Symm.* Deut. XVIII, 10. σημειοσκοπούμενος. Sed *Scharfenbergius* auctoritate *Cod. Coislin.* ductus hanc vocem referre mavult ad מְעוֹנֵן. - עוֹנֵן Pih. *Symm.* Mich. V, 12. σημειοσκοπούμενοι.

ΣΗΜΕΙΟΣΚΟ'ΠΟΣ, *hariolus*. יִדְּעֹנִי, idem. *Inc.* 1 Sam. XXVIII, 3. *Aqu.* 1 Sam. XXVIII, 9. Ad posteriorem locum recte observavit *Montfauconius*, vocem hanc, quae in *Hexaplis* praeter θελητὰς *Aquilae* tribuitur, alius interpretis, fortasse *Symmachi*, esse, quem quoque sequitur *Vulgatus*, qui habet *hariolos*, ut supra v. 3. *Aquila* hebr. יִדְּעֹנִי per θελητὰς vertere solet. Sed *Scharfenb.* ex *Ignoto* in *Cat. Nic.* p. 466. (γνώστας δὲ τοὺς σημειοσκόπους εἶπε) docuit, σημ. scholiis annumerandum esse.

ΣΗΜΕΙΟ'Ω, *signo*, *tanquam signum vel vexillum erigo*, *aut gesto*, σημεῖον αἴρω ἢ φέρω. נָשָׂא, *attollo*. Psalm. IV, 7. ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς προσώπου σου, *tanquam signum* super nos *erectum est* lumen vultus tui. Legerunt, ut nonnullis placuit, נִסָּה, *vexillum extollatur*, a נֵס, *vexillum*. Vide *I. D. Michaelis Bibl. Orient.* X, 226. et *Stange Anticritic.* P. I. p. 45. Mihi vero libera interpretatione h. l. usi esse videntur. *Hesych.* ἐσημειώθη, ἐτυπώθη. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐσημειώθη, ἐσφραγίσθη. - *נָסַס, *vexillum erigo*. *Theod.* Ies. LIX, 19. - *הִתְנוֹסֵס, *fugio*, *confugio*. *Aqu.* Ps. LX, 6. Sc. *Aquila* vocem hebr., quae h. l. *fugere* notat, a rad. נוּס, retulit ad נָסַס, ut sit: *ad vexillum se recipere*.

ΣΗΜΕΙ'ΩΣΙΣ, significatio, signum. נֵס, *vexillum.* Psalm. LIX, 6. - הִתְוָה, *signo, designo. Aqu. Theod.* Ezech. IX, 4. *σημείωσις τοῦ Θαῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα, signum* Thau super frontes. Sed quia in textu hebr. legitur הִתְוִיתָ, assentior *Cartwrighto*, qui in *mellificio hebr.* lib. I. c. 4. legendum suspicatur *σημειώσεις τὸ* vel *τῷ Θαῦ, signabis* Thau etc.

ΣΗ'ΜΕΡΟΝ, hodie, i. e. *hoc die, nunc.* *אוֹת, *signum.* Iud. VI, 17. ubi *σήμερον* est lectio mendosa pro *σημεῖον*, e qua quoque ortum est sequens *πᾶν*. - הֵ, *hic.* Gen. XIX, 37. 38. XXXV, 20. *ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας*, usque ad hodiernum diem. Conf. Rom. XI, 8. - הַזֶּה, *hic ipse.* Gen. XXVI, 33. Exod. X, 6. Num. XXII, 30. et alibi. - הַיּוֹם, *hoc die.* Gen. IV, 13. XXI, 26. XXII, 14. et alibi saepius. - הַיּוֹם הַזֶּה, *hic ipse dies.* Deut. VI, 24. 1 Sam. XVII, 10. 46. et alibi. - בַּיּוֹם, *in hoc die.* Nehem. IV, 2. - בַּיּוֹם הַזֶּה, *in hoc ipso die.* Ios. VII, 25. - כְּהַיּוֹם, *sicut hoc die.* Nehem. V, 11. - כַּיּוֹם contr. ex כְּהַיּוֹם. Gen. XXV, 31. 33. 1 Sam. IX, 17. - כַּיּוֹם הַזֶּה, *sicut hoc ipso die.* Gen. L, 20. - עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה, *ipsemet.* Ezech. XXIV, 2.

ΣΗΠΕΔΩ'Ν, putredo, ulcus putridum. רָקָב, idem. *Symm.* Iob. XIII, 28. *σηπεδόνι.* Sed ibi *σηπεδὼν* speciatim *ulcus putridum* notat. Conf. Hos. V, 12. Vide *Drusium* ad *Iob.* XIII, 28.

ΣΗ'ΠΗ, putredo. רִמָּה, *vermis,* it. *putredo verminans. Aqu.* Iob. XVII, 15. et XXI, 6.

ΣΗ'ΠΩ, putrefacio, perdo. Σήπομαι, putresco, corrumpor, consumor, item *corruptioni sum obnoxius, φθαρτὸς εἰμὶ, fragilis sum.* דָּבַק, *adhaereo.* Iob. XIX, 20. *ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου.* Legerunt fortasse רָקְבָה. *Vulg. consumtis carnibus.* Fortasse autem verba haec tantum pertinent ad וּבִבְשָׂרִי, *et in carne mea,* pro quo divisim legerunt זָב בְּשָׂרִי (a זוּב), *fluxit* seu *profluxit caro mea. Fluere* autem aut potius *diffluere* videtur caro, quando putrescit. - הִבְאִישׁ Hiph. *foetere facio. Symm.* Cohel. X, 1. *σήψει.* - הָדַךְ, *contero.* Iob. XL, 7. *ἀσεβεῖς δὲ παραχρῆμα σῆψον,* impios autem extemplo *perde.* Ib. v. 8 Fortasse legerunt הֵרַךְ, ut sit Hiph. a rad. רָכַךְ. - כָּלָה, *consumor. Al.* Iob. XXXIII, 21. - נָמַק Niph. a מָקַק, *tabesco.* Ps. XXXVII, 5. - סָחַב, *traho.* Ierem. XXII, 19. Sensum expresserunt. - עֵדָה, *congregatio,* it. *testimonium.* Iob. XVI, 7. N. L. - קוֹסֵס Pih. a קוּס, *succido.* Ezech. XVII, 9. *ὁ καρπὸς σαπήσεται,* fructus *putrescet.* - רָקָב. *Aqu. Symm.* Prov. X, 8. *σαπήσεται.* - שֹׁעָרִים, *horridae. Inc.* Ierem. XXIX, 17. *σεσηπότα.* Sir. XIV, 20. *πᾶν ἔργον σηπόμενον, omne quod est marcori ac putredini obnoxium. Vulg. corruptibile.*

ΣΗ'Σ, tinea. *כְּכַלֹּתְךָ, *secundum complere te,* seu: *cum consummaveris.* Ies. XXXIII, 1. *ὡς σὴς ἐπὶ ἱμάτιον.* Num deduxerunt a לָוָה, *implexus, implicatus, intortus est?* quod

de tinea dici potest. Ex aliorum sententia legerunt כְּכְנוּת לְבֶגֶד vel כְּכְנִים. *Michaelis* in Bibl. Or. T. XIV. App. p. 118. conjicit, eos legisse כְּבַלֵּחַ לְבֶגֶד. – סָס, unde fortasse orta est vox graeca σής. Ies. LI, 8. – עָשׁ, *tinea*. Iob. IV, 19. XXVII, 18. Ies. L, 9. – *עָשָׂה, *facio*. Iob. XXXII, 20. ubi deduxerunt ab עָשׁ, *tinea*. – רָקָב, *putredo*. Prov. XIV, 32. *Bochartus Hieroz*. T. II. p. 618. caussas affert, cur LXX h. l. pro *putredine* substituerint *tineam*. Sc. factum hoc est transpositione literarum רִיבְק, de quo vide *Meninsk*. p. 4097. Legitur praeterea Prov. XXVI, 21. σὴς ἐν ἱματίῳ. In textu hebr. pro his nihil legitur. Mich. VII, 4. ubi iudice *Cappello* in *nott. critt*. p. 94. legerunt כְּסָס חֹרֵק, *ut tinea dentibus stridens*. Sirac. XIX, 3. σῆτες, *tineae*, seu *caries*, ut a *Tigurina* redditur. *Vulg*. putredo. Legit σήπη, ut quoque habet cod. *Alex*.

ΣΗ`Σ 'ΕΚΤΡΩ'ΓΩΝ, tinea arrodens. חֵדֶק, *spina*. Mich. VII, 4. Vide supra s. v. σής.

ΣΗΤΟ'ΒΡΩΤΟΣ, a tineis adesus, consumtus. אֲכָלוֹ עָשׁ, *quem edit tinea*. Iob. XIII, 28. ἱμάτιον σητόβρωτον, vestimentum *a tineis arrosum*. Conf. Iac. V, 2. ac *Lexicon N. T*. s. h. v.

ΣΗ῀ΤΤΑ. Ipsa vox hebr. שִׁטָּה, *cedrus*. *Aqu. Symm*. Ies. XLI, 19. σῆτταν.

ΣΗ῀ΨΙΣ, putredo, putrefactio. רִמָּה, *vermis*. Ies. XIV, 11. Conf. *Aeschin. Socr*. III, 4. ubi a *Clerico* σήψεις redditur *vermes*, quam notionem temere negat *Horreus*. *Gloss. vett*. σῆψις, *tinea*.

ΣΘΕ'ΝΟΣ, vis, robur, potentia. גְּבוּרָה, *fortitudo, robur*. Iob. XXVI, 14. – קֶרֶן, *cornu*. Iob. XVI, 15. *Cornu* in V. T. esse *potentiae* symbolum satis notum est. – שַׁאֲגָה, *rugitus*, Iob. IV, 10. σθένος λέοντος. Videntur loco σθένος (quod tamen quoque *Cod. Syr. Hex*. agnoscit) scripsisse στόνος, h. e. *gemitus* s. *rugitus* (ut *Vulg*. transtulit), quod postea inscitia et audacia librarii mutatum fuerit in σθένος, *robur*. Conf. *Grabii Proleg. in LXX Intt*. T. IV. c. 4. §. 2. Fortasse tamen LXX, cum sine dubio viderent, שַׁאֲגָה h. l. metaphorice *impiorum violentiam* significare, et *rugitus leonis robur* indicet, non sine ratione h. l. vocabulo σθένος usi sunt.

**ΣΘΕ'ΝΩ, possum, valeo*. 3 Macc. III, 8. βοηθεῖν οὐκ ἴσθενον. *Hesych*. σθένει, δύναται. *Philoxen. Gloss*. σθένω, *polleo*.

ΣΙΑΓΟ'ΝΙΑ, τὰ, maxillae, malae. לְחָיַיִם dual. a לְחִי, idem. Deut. XVIII, 3. Conf. v. γόνυ.

ΣΙΑΓΩ'Ν, maxilla, etiam nomen proprium loci. לֵחֹה, *vigor*. *Reliqui* Deut. XXXIV, 7. ubi לֵחֹה aperte permutarunt cum לְחִי. – לְחִי, *maxilla*, item nomen proprium *loci, ubi in* [illegible] *cavitate fons oritur*. Conf. *Schulzii Scholia in V. T*. ad Gen. XVI, 14. Iud. XV, 14. ἦλθον ἕως σιαγόνα, venerunt usque ad maxillam, h. e. usque *ad locum, qui vocabatur*

σιαγὼν, coll. *Ioseph. A. I.* V, 10. ὅθεν ὁ Σαμψώνης ἐκάλεσε τὸ χωρίον σιαγόνα. Ibid. v. 19. πηγὴ, ἣ ἐστὶν ἐν σιαγόνι. Nomen loci, quod hic σιαγόνα interpretantur, v. 9. Λεχὶ reddunt. Locus autem nomen illud nactus est a maxilla Samsonis, qua fudit Philistaeorum exercitum. Graecis alias promontorium Laconices, ab *Asopo* stadia CC in mare excurrens, ὄνου γνάθος, *asini maxilla,* pariter dictum est. Vide *Pausaniam* Lib. III. c. 22. et confer *Hesychium* in ὄνου γνάθος. *Euseb. Onom.* ἐν v. Λέχει: ἐν λέχει. Ἀκύλ. καὶ Σύμμαχος ἐν σιαγόνι. Huc etiam referendus est locus 2 Sam. XXIII, 21. ubi pro εἰς θηρία (לַחַיָּה) in ed. *Complut.* legitur ἐπὶ σιαγόνα, quae verba in margine *Cod. Coislin.* notata quoque reperit *Griesbachius* in *Eichhornii Repert. bibl. et orient. literat.* P. II. p. 258. Interpolatum est sine dubio h. l. exemplum *Complutense* ex *Iosepho*, qui *A. I.* VII, 12, 4. eandem rem his verbis narrat: εἰς τόπον Σιαγόνα λεγόμενον, ac pro לַחַיָּה fortasse legit לְחִיָה, *ad Lechi.* - עֲדִי, *ornatus*, it. *gena, maxilla.* Psalm. XXXI, 9. - פֶּה, *os, oris.* Iob. XXI, 5. θαυμάσατε χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι. Manus ori aeque ac maxillae admota est signum admirationis.

*ΣΙ'ΑΛΟΝ, Σίαλος, *saliva, sputum,* i. q. σίελος, it. *porcus saginatus.* Sirac. XXVI, 21. γυνὴ μισθία (*meretrix*) ἴση σιάλῳ λογισθήσεται secundum ed. *Compl. Bretschneiderus porcum saginatum* h. l. intellegit. Equidem mallem in notione *sputi* accipere. Est *res nullius pretii, admodum contemta. Hesych.* σίαλος, σίελος, ἀφρὸς, πτύελος.

*ΣΙ'ΓΑ. Est ipsa vox hebr. שׁוֹעַ, *dives, liberalis,* graecis literis scripta. Ies. XXXII, 5. ubi ab *Hieronymo* in *Comment.* p. 421, male redditur *tace*, quasi sit a σιγάω. ע enim haud raro per γ exprimitur, v. c. in vocibus עֲמֹרָה, γομόῤῥα, et עַזָּה, γάζα.

ΣΙΓΑ'Ω, *sileo, taceo, sedor.* דָּמַם, *cesso.* Thren. III, 48. *Aqu.* Ps. XXXVI, 7. - הֶחֱרִישׁ Hiph. Exod. XIV, 14. Ps. XXXI, 3. XLIX, 21. *Symm.* Ps. XXVII, 1. *Theod.* Ies. XLI, 1. - הַסָּה Pih. ab הָסָה, *sileo.* Amos. VI, 10. - חָשָׁה, *sileo, taceo. Aqu. et LXX* Ps XXXVIII, 3. Ps. CVI, 29. ἐσίγησαν τὰ κύματα, *sedabantur* fluctus. Cohel. III, 7. - שׁוֹעַ, *vociferatio*, it. *dives, liberalis.* Ies. XXXII, 5. Vide supra s. v. σίγα.

ΣΙΓΗ', *silentium.* דֳּמִי, *rescissio. Theod.* Ies. XXXVIII, 10. τῇ σιγῇ. In mente habuit notionem *silendi*, quam habet דוּמָם, et quandoque דָּמָה. - דּוּמִיָּה, *silentium. Aqu. Symm. Theod.* Ps. XXI, 3. *Symm.* Psalm. XXXVIII, 3. Vide et Sap. XVIII, 14.

ΣΙΓΗΡΟ'Σ, *taciturnus.* *גּוֹרָל, *sors.* Prov. XVIII, [illegible] σιγηρὸς; ubi tamen legendum est κλῆρος; ut habet ed. *Ald.* et *Origenes homil.* 24. in *Iosue*, et *Schol.* ed. *Rom.* γράφεται παύει κλῆρος. Sir. XXVI, 16. γυνὴ σιγηρά.

ΣΙΔΗ'ΡΕΟΣ, ΟΥ'Σ, *ferreus*, *ferratus*. בַּרְזֶל, *ferrum*. Lev. XXVI, 19. θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν ὡς σιδηροῦν, ponam coelum vobis tanquam ferreum, seu efficiam, ut coelum ferreum vobis sit, h. e. nullam demittat pluviam. Σιδήρεος de coelo verti quoque potest *inexorabilis*, *inexpugnabilis*, *obfirmatus*, *quod precibus ac votis flecti non potest*, *ut sc. pluviam demittat*. Sic σιδήρεος metaphorice adhibetur ab *Homero*, v. c. Il. χ', 357. Iud. I, 19. ἅρματα σιδηρᾶ, currus *ferrati*, h. e. *falcibus ferreis instructi* s. *falcati*. Vide et Iud. IV, 3. 13. et conf. *Schefferum* de *re vehic*. lib. I. c. 3. p. 22. – בַּרְזֶל : בַּרְזְלָא chald. Dan. II, 33. 34. IV, 12. V, 4.

ΣΙΔΗ'ΡΙΟΝ, *ferrum*, *ferramentum*, *instrumentum ferreum*. בַּרְזֶל, idem. Deut. XIX, 5. 2 Reg. VI, 5. Cohel. X, 10. – חֲרוּרִים plur. *acumina*. *Symm.* et *Theod.* Iob. XLI, 22. σιδήρια.

**ΣΙΔΗΡΟ'ΔΕΣΜΟΣ*, *ferreos nexus* s. *ferrea vincula habens*. 3 Macc. IV, 8. ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις. Simili modo et nos *die eiserne Nothwendigkeit* dicere solemus.

ΣΙ'ΔΗΡΟΝ, *ferrum*. בַּרְזֶל, idem. *Al.* 2 Reg. VI, 5. 6. τὸ σίδηρον.

ΣΙ'ΔΗΡΟΣ, idem, item *gladius*, etiam *novacula*. בַּרְזֶל, *ferrum*. Gen. IV, 21. Num. XXXI, 22. Deut. VIII, 9. et alibi saepius. Ps. CIV, 18. εἰς σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχή, quod *Theodoritus* interpretatur: μέχρι σφαγῆς ἐκινδύνευσεν, h. e. *in discrimen vitae adductus est*. Ita quoque *Chrysostomus*. *Symmachus* quoque habet: εἰς σίδηρον ἦλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Similis est haec formula ei, quae Act. XXII, 25. legitur, et apud LXX Ps. CXXIII, 4. et 5. – בַּרְזֶן, *securis*. Deut. XX, 19. – חֶרֶב, *gladius* ac *omne teli genus*, (unde et λόγχη quandoque redditur). Iob. V, 20. XV, 22. XXXIX, 22. Conf. *Drusium* ad locum posteriorem. – מוֹרָה, *novacula*. Iud. XIII, 5. 1 Sam. I, 11. *Theod.* Iud. XVI, 17. – בַּרְזְלָא chald. Dan. II, 35. 40. 43. et 45. Sir. XXXVIII, 33. XLVIII, 20.

**ΣΙΔΩ'Ν*, *Sidon*, *urbs celebris in Phoenicia*. צִידוֹן, *septentrio*. Ios. XI, 2. Hic legerunt צִידֹנִים. *Hesych.* Σιδονίους, Φοίνικας. Conf. LXX Deut. III, 9. et Ies. XXIII, 2.

**ΣΙ'ΕΙΝ*. Ipsa vox hebr. צִיִּים, Ies. XIII, 21. ad quem locum *Procopius* p. 215. οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, ἀντὶ τοῦ Ὀνοκένταυροι, ΣΙΕΙΝ ἐξέδωκαν. Similia invenies in *Eusebii Comment.* ad h. l. p. 411. fin. Ex utroque haec vox reddenda quoque est *Hesychio* s. v. ὀνοκένταυροι loco Σειην.

ΣΙ'ΕΛΟΝ et *ΣΙ'ΕΛΟΣ*, *saliva*, *sputum*, alias σίαλον et σίαλος. דַּק, *res minuta*. Ies. XL, 15. ὡς σίελος λογισθήσονται. Nollem statuere, eos legisse רִיק, *sputum*, potius sensum expresserunt, et alia metaphora, sensu tamen non mutato, usi esse videntur. Confer quoque Sirac. XXVI, 22. sec. ed.

Complut. supra s. v. *σίκλος.* Praeterea, quemadmodum רִיק, *sputum*, a rad. רָקַק, *attenuatus est*, arab. رق, descendit, ita etiam a רָקַק, *comminuere, attenuare*, רֹק *sputi* notionem habere olim potuit. Caeterum *Iustinus M.* pro σίελος habet πτύελος. — רִיר, ut arab. رأل (mutato ר in ל), *mucilaginem, salivam emitto.* 1 Sam. XXI, 14. τὰ σίελα αὐτοῦ κατέῤῥει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ, salivam in barbam emittebat.

ΣΙ'ΚΕΡΑ, *sicera, quivis potus inebrians*, et speciatim aliquando *vinum.* שֵׁכָר, idem. Lev. X, 9. οἶνον καὶ σίκεραν οὐ πίεσθε, vinum et *siceram* non bibetis. Vide et Num. VI, 3. Deut. XIV, 26. Iud. XIII, 4. 7. 14. et conf. Luc. I, 15. Num. XXVIII, 7. σπείσεις σπονδὴν σίκερα Κυρίῳ, effundes in libamen *vinum* Domino. Conf. Ps. LXVIII, 15. et Prov. XXXI, 4. ubi שֵׁכָר reddunt οἶνον. *Vinum* etiam ea voce aliquando denotari, ex *Targum* Chaldaeorum notum esse dicit *Heinsius Aristarch. Sacr.* p. 148. Falluntur ergo, qui σίκεραν *quemvis potum inebriantem, excepto vino*, tantum denotare volunt. Sic v. c. *Hesychius*: Σίκερα, οἶνος συμμιγεὶς ἡδύσμασιν, ἢ πᾶν πόμα ἐμποιοῦν μέθην, μὴ ἐξ ἀμπέλου δὲ σκευαστὸν, σύνθετον. *Phavorinus* habet: μὴ ἐξ ἀμπέλου δὲ σκευαστὸν, ἀλλὰ σύνθετον. *Suidas*: σίκερα, σκευαστὸν πόμα, καὶ παρ' ἑβραίοις οὕτω λεγόμενον μέθυσμα. οἶνος συμμιγὴς ἡδύσμασιν, ἐκ τοῦ συγκεκρᾶσθαι. Quam male hic vox deducatur a graeco συγκεκρᾶσθαι, facile quis videt. Nam est hebr. שֵׁכָר a שָׁכַר, quod est *inebriari.* Plura de illa vide apud auctores citatos *Wolfio* ad Luc. l. c. p. 555. ac in *Lexico N. T.* s. h. v. Conf. et de *sicera ex palmis parata Spanhemium de usu et praest. numismat.* Diss. IV. p. 332. et *Hadr. Relandum Diss. Miscell.* P. II. p. 301.

ΣΙ'ΚΙΜΑ. Est ipsa vox hebr. שְׁכֶם, *portio*, (alias et urbem *Sichem* denotat). Gen. XLVIII, 22. ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον. Vide *Valckenaer. Gloss. Sacr. ex Hesychio* T. I. *Opusc. Philol.* p. 201.

ΣΙ'ΚΛΟΣ, *siclus, didrachmum*, i. e. *nummus continens duas drachmas, numisma et pondus Hebraeorum.* Vox origine Hebraea. אֶבֶן, *lapis*, it. metonymice: *pondus, quod ex lapide factum est.* 2 Sam. XIV, 26. Sermo ibi est de *siclo ex pondere regio*, quo regibus tributa et vectigalia pendebantur, qui ad Mosaicum, uti 3 ad 5, adeoque siclo sancto multo minor fuit. — כֶּסֶף, *argentum.* Deut. XXII, 19. Ies. VII, 23. — מִשְׁקָל, *pondus.* 2 Sam. XXI, 16. — *קִלְּשׁוֹן, *tridentes.* 1 Sam. XIII, 21. An pro σίκλοι fuit κλῶσοι, ut retentum sit hebr. קִלְּשׁוֹן? Sed *Symmachus* habet τρεῖς στατῆρες, quod etiam est nomen monetae. Legerunt itaque per metathesin literarum שִׁקְלִין aut שְׁקָלִים. — שֶׁקֶל. Exod. XXX, 24. XXXVIII, 24. 25. πέντε σίκλοι, quinque sicli. Hi in *Glossis in Octateuch.* expo-

nuntur ὀβολοὶ εἴκοσι, oboli viginti. Iuxta easdem σίκλος sunt ὀβολοὶ τέσσαρες. Obolum autem hic poni pro *drachma* annotat *Fabricius* p. 66. Sic et *Gloss. MS. in Ezech.* Σίκλος (Legendum videtur σίκλοι vel σίκλους ex Ezech. IV, 10. XLV, 12.), ὁ σίκλος ὀβολοὺς τέσσαρας. Conf. quae ex *Iosepho* notat *Ottius Spicileg. ex eodem ad N. T.* p. 68. - שֶׁקֶל כֶּסֶף, *siclus argenti.* 2 Reg. XV, 20. - Vide quoque s. v. τρεῖς.

ΣΙΚΥΗ'ΛΑΤΟΝ (aut potius σικυήρατον), *cucumerarium*, ita dictum, quod ibi σικύαι ἐλαύνονται. מִקְשָׁה, *hortus cucumeribus consitus.* Ies. I, 8. ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ: ad quem locum *Basilius*: σικυήρατον ἐστὶ τόπος προσκαίρων καὶ ὀλιγοχρονίων καρπῶν οἰστικὸς, τέρψιν τινὰ μᾶλλον, ἢ ὠφέλειαν παρεχομένων. *Ep. Ierem.* v. 70. (*Cyrill. Catech.* XVI. p. 4·4. *Ernesti.*)

ΣΙ'ΚΥΟΣ, et *ΣΙΚΥΟ'Σ*, et *ΣΙ'ΚΥΣ*, *cucumis.* קִשֻּׁאִים plur. *cucumeres.* Num. XI, 5. τοὺς σικύους. Cod. *Alex.* σικύας. Conf. *Suidam* in v. σίκυον, ac *Dioscorid.* lib. IV. c. 154.

ΣΙΚΧΑΙ'ΝΩ, proprie *nauseam facio*, deinde *fastidio, piget me*, ut redditur in *Glossis graeco-latinis, taedesco, aversor, detestor.* קוּץ, *taedet. Aqu.* Gen. XXVII, 46. ἐσίκχανα, et Num. XXI, 5. σικχαίνει, et Exod. I, 13. ἐσικχαίνοντο. In *veteribus Lexicis:* σικχασία, *taedium, molestia. Suidas* σικχαντὸν interpretatur ἀηδές. Vide *Drusium* in *Fragmenta Vett. Intt. GG.* p. 59. et conf. *Intt.* ad *Hesychium* v. σικχαζόμενος, *Hemsterhusium* ad *Lucian.* T. I. p. 372. et *Gataker.* ad *Antonin.* V. §. 9. p. 150.

ΣΙ'ΚΧΗ, ΤΑ', *res taediosas, abominabiles.* שִׁקּוּצֵי, idem. *Symm.* Ezech. XX, 7. Non vero *Symmachum*, sed *Aquilam* scripsisse τὰ σίκχη (a σίκχος, quod duobus exemplis munivit *Toupius Emendatt. in Suidam* III. p. 128.), suspicatur *Valckenarius* in *annotatt. critt. in loca quaedam N. T.* in Ei. *Opusc. Philol. Critt.* T. II. p. 217. Adiectivum σικχὸς notat *cibum fastidientem, imbecillum.*

ΣΙ'ΛΙΓΞ. Iob. XXVIII, 10. sec. *Ald.* τὰ κοιλώματα τῶν ὑδάτων τὰς σίλιγγας, ubi pro σίλιγγας, voce, quod sciam, ne graeca quidem, legendum videtur σύριγγας.

ΣΙΛΩΑ'. Est ipsa vox hebr. שִׁלֹחַ, *missile, missus, dimissus. Al.* Nehem. III, 15. Ioh. IX, 7. dicitur Σιλωάμ, et exponitur ἀπεσταλμένος. Conf. *Alberti not. ad Gloss. Gr. N. T.* p. 59. ac *Lexicon N. T.* s. v. σιλωάμ.

ΣΙΝΑ'. Ipsa vox hebr. סִינַי, *Sinai.* Psalm. LXVII, 9. ubi omnes codd. habent τοῦ Σινᾶ, sed in cod. *Vat.* prior scriptura et antiquior habebat τοῦτο Σινᾶ, hoc Sina, ut est Iud. V, 5. Ergo Sina adiunctum est, ut explicaretur, ubinam terra mota sit, coelique destillaverint, nempe in Sina.

ΣΙΝΔΟ'ΝΙΟΝ, *linteum.* מִטְפַּחַת, idem. *Symm.* sec. marg. cod. 108. *Holm.* Ruth. III, 15. Adde lexicis graecis

hanc vocem, quae quoque reperitur apud *Palladium* in *Vita Serapionis* p. 104. ed. *Meurs. Etym. M.* p. 804, 23. et *I. Pollux.* VII, 73.

ΣΙΝΔΩ'Ν, *sindon, linum tenue et pretiosum*, it. *indumentum ex lino tenui Aegyptiaco.* סָדִין, idem. Iud. XIV, 12. 13. Prov. XXXI, 24. Conf. *Braunium* de *Vestitu Sacerd. Hebr.* lib. I. c. 7. §. 101. sequ. *Sturzium* de *dial. maced.* p. 94. *Ol. Celsii Hierobot.* T. II. p. 93. et *Lex. N. T.* s. h. v.

*ΣΙΡΟΜΑΣΤΕ'Ω, *iaculum seu lanceam iaculor.* רֹמַח, *lancea.* Iud. V, 8. καὶ ἐσιρομάστησεν sec. ed. *Compl.* Sed legendum est καὶ σιρομάστης ἐν.

*ΣΙΡΟΜΑ'ΣΤΗΣ, i. q. σειρομάστης, quod vide supra. רֹמַח, *lancea.* Iud. V, 8. sec. cod. *Alex. Photius*: Σιρομάστης, σκεῦός τι σιδηροῦν, λαβὴν ξυλίνην ἔχον παρὰ τοῖς τελώναις εἰς ἔρευναν. *Hesychius* addit: λαβὴν ξυλίνην ἔχον. Vide *Spanhemium* ad *Iosephi A. I.* VII, 2, 2.

ΣΙΡΩ~ΝΕΣ. Ipsa vox hebr. שַׂהֲרֹנִים plur. *lunulae. Inc.* et LXX Iud. VIII, 26. πλὴν τῶν σιρώνων, ubi alii habent μηνίσκων. Conf. *Bynaeum de Calc. Hebr.* lib. I. c. 9. p. 208. et quae supra notata sunt in voce μηνίσκοι.

ΣΙΣΟ'Η, est *genus tonsurae, qua capilli in rotundum attondentur, et calamistro crispantur.* Hinc

ΣΙΣΟ'ΗΝ ΠΟΙΕ'Ω et ποιέομαι, *cincinnum* vel *nodum capillorum facio in occipitio, reliqua capillitie in orbem circumtonsa.* הִקִּיף Hiph. a נָקַף, *circumcido.* Levit. XIX, 27. οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς, ad quem locum videndus *L. Bosius* in notis ad LXX ac *Scharfenbergius. Bochartus* in *Chan.* lib. I. cap. 6. p. 379. vertit: *non facietis sisoen ex coma capitis vestri*, addens: „*Sisoen* i. e. „צִיצִית, *sisith, cincinnum*, qui solus in occipitio supererat, „reliqua capillitie in orbem circumtonsa. *Graecus Schol.* „κρώβυλον, *Cyprianus cirrum, Suidas* πλεξείδιον, *Heinsius* „(*Aristarch.* c. 4. p. 108.) περιτροχηλάτην interpretatur. „Apud Graecorum Criticos sic nominatur tonsura, quae fit „σφαιρηδόν. Sunt qui malunt περίτροχον, ut *Agathias de* „*Francis* Lib. XI. περίτροχον κείρονται. Eo modo se totondisse Arabes Bacchi aemulos, *Herodotus* auctor est in Tha„lia: τῶν τριχῶν, inquit, τὴν κουρὴν κείρεσθαι φασὶ, καθάπερ „αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι, κείρονται δὲ ὑποτρόχαλα. Unde „est, quod Ierem. IX, 26. Idumaei, Ammonitae, Moabitae „caeterique Arabiae desertae incolae appellantur קְצוּצֵי פֵאָה, „*circumcisi* s. *circumtonsi angulis*, nempe *capitis*. Et Grae„cus *Scholiastes* in *Levit.* docet, ad suum usque aevum Sara„cenos ita usurpasse, et capitis sui *sisoen*, h. e. κρώβυλον aut „πλέγμα, Saturno consecrasse. Proinde in Arabia mos ortus, „inde manavit ad Solymos. De *sisoe* locus est in *Hesychio* „corruptissimus: Σισοχοῦρα, ῥοιὰ, Φασηλῖται: quem *Heinsius* „l. c. miro acumine sic restituit: Σισόη, κουρὰ ποιὰ, Φαση-

„λῖται. Sed minus probo, quod Phaselitas hanc vocem a „Syris ultra Ciliciam accepisse coniectat, cum Phoenicum „linguam et ritus usurpasse *Solymos*, adeoque fuisse τροχο-„κουράδας ex *Choerilo* sit notum." Plura de hac voce vide apud *Flaminium Nobilium*, *Bonfrerium* ad *Lev.* l. c. p. 669. *Spencerum* de *Leg. Hebr. ritual.* lib. II. c. 18. sect. I. p. 390. *Deylingium Obss. Sacr.* P. II. p. 154. sequ. *Küsterum* not. ad *Suidam* v. σισόης, quorum posterior perperam asserit, quod Lev. l. c. pro σισόη sit צִיצִית. Error procul dubio enatus inde, quod *Heinsius*, quem citat, vocabulum σισόην ab Hebraeo צִיצִית Hellenistas sine dubio fecisse arbitretur. Vide *Sturz. de dial. Maced.* p. 192. sequ.

ΣΙΤΑΡΚΙ'Α, commeatus, viaticum, cibaria. קְצָרָה idem. *Incert.* Gen. XLV, 21. ἡ σιταρκίαν. Sed nescio, quo iure verba haec irrepserint in *Hexapla*, quae sunt potius *Hieronymi*, qui ἐπισιτισμὸν explicare voluit. En ipsa illius verba in *Quaestt.* ad h. l.: *Vocem seda omnes hic ore consono ἐπισιτισμὸν, h. e. cibaria vel sitarcia, interpretati sunt.* Vide quoque *Drusium* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 66. *Schweighaeuserus* ad *Polyb.* I, 70, 3. praefert scripturam σιταρχία. Vide *Ei. Lex. Polyb.*

ΣΙΤΕ'ΟΜΑΙ, cibum capio, comedo, vescor, a σιτέω, *nutrio, pasco.* לָחַם, idem. Prov. IV, 17. Conf. 2 Macc. V, 27. *Hesych.* σιτούμενος, ἐσθίων.

ΣΙΤΕΥΤΟ'Σ, saginatus. אָבוּס part. Pah. idem. *Theod.* Prov. XV, 18. σιτευτόν. – מְרִיא, idem. *Aquila* 2 Sam. VI, 13. – *שׁוֹר, *bos*, a שָׁרַר, *firmum esse.* Iud. VI, 25. – Vide alibi μόσχος.

ΣΙ'ΤΗΣΙΣ, victus, alimentum. לֶחֶם, *panis*, et in universum *omnia, quae sunt ad vitam sustentandam necessaria. Symm.* Iob. XXX, 4. – צֵידָה, *viaticum. Symm.* Ps. CXXXI, 15. *Suidas: σιτήσεων, τροφῶν, δαπανῶν.*

ΣΙΤΙ'ΖΩ, nutrio, pasco, alimentum praebeo. מֻרְאָה, *vesicula. Aqu.* Lev. I, 16. σιτίζουσαν, quasi dicas *frumenti receptaculum*, h. e. *vesica ad grana frumenti recipienda. Hsych.* lib. I. habet σιτίον, monente *L. Bos.* ad h. l. Conf. ad h. l. *Montf.* et *Drusium* in *Fragm. vet. Intt. Graec.* p. 172.

ΣΙΤΙ'ΟΝ, cibus. אֹכֶל, *cibus. Symm.* Hos. XI, 4. – לֶחֶם. Prov. XXX, 22. Conf. *Aelian. V. H.* V. c. 1.

**ΣΙΤΙΣΜΟ'Σ, subministratio cibi.* צֵידָה, *viaticum.* Ios. I, 11. Sed ibi pro ἐπὶ σιτισμὸν in edit. *Complut.* coniunctim legendum est ἐπισιτισμὸν, quod reliqui libri habent.

ΣΙΤΙΣΤΟ'Σ, saginatus. בָּשָׁן, *Basan*, nomen proprium. *Symm.* Ps. XXI, 13. Causa haec est, quia Basanitis, regio trans Iordanem, perhibetur pascuis laetis abundasse. Pecus autem, quod pascuis laetis utatur, fere opimum esse, quis

ignorat? Vide quoque supra s. πίων et λιπαρὸς, ac *Funckii Symbolas* p. 41.

*ΣΙΤΟΒΟΛΩ'Ν, *granarium* (ita *Philoxen. Gloss.*), *horreum*, *in quo frumenta reconduntur.* אֲשֶׁר בָּהֶם, *quibus in iis*, h. e. *in quibus aliquid erat*, seu *horrea*. Gen. XLI, 56. πάντας τοὺς σιτοβολῶνας. *Hesych.* σιτοβολῶνες, ὅρια, h. e. *horrea*. *Photius Bibl.* p. 790. Vide *Intt.* ad *Hesych.*

ΣΙΤΟΔΕΙ'Α, *penuria rei frumentariae*, *annonae caritas*, *fames*. מַטֶּה, *baculus*. Levit. XXVI, 26. ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς σιτοδείᾳ ἄρτων, affligendo vos *penuria* panum. Sed quomodo haec verba cum textu hebr. conciliari possunt? *Baculus panis* significat *panem*, *quatenus fulcit et sustentat corpus*, unde formula *frangere baculum panis* de *penuria panis* et *caritate annonae* haud raro in SS. adhibetur. Luculenter hinc apparere arbitror, σιτοδείαν ad formulam שָׁבַר מַטֵּה לֶחֶם pertinere, verba ἐν τῷ θλίψαι autem sensus causa a LXX paulo liberius vertentibus adiecta esse, ἄρτων autem prorsus expungi debere. Caeterum codex *Oxon.* habet σιτοδοσίᾳ pro σιτοδείᾳ, quod mihi merum glossema esse videtur. — רָעָב, *fames*. *Al.* Nehem. IX, 15. σιτοδείαν. Minus recte, qui h. l. σιτοδοσίαν legunt, manifeste enim ἡ σιτοδεία opponitur ibi τῇ δίψῃ. *Suidas*: σιτοδεία, λιμὸς, ἔνδεια. *Hesych.* σιτοδεία (Vulgo male σιτοδία), λιμὸς, ἔνδεια σίτου. ubi vide *Intt. Lex. Cyrilli MS. Brem.* Σιτοδίαν (Lege et hic σιτοδείαν), ἔνδειαν σίτου, ἢ λιμόν. *Gloss. in Octat.* σιτοδείας, λιμοῦ, στενοχωρίας. Conf. *Fischer.* ad *Theophr. Char.* XXIII, 2.

ΣΙΤΟΔΟΣΙ'Α, *frumenti datio vel distributio.* *מַטֶּה, *baculus*. Levit. XXVI, 26. sec. cod. *Oxon.* Vide supra s. v. σιτοδεία, quae vox fortasse illius loco substituenda est. — רָעָב, *fames*. Nehem. IX, 15. εἰς σιτοδοσίαν αὐτῶν. Lectio inepta. Reponendum est ex aliis σιτοδείαν. Eadem varietas est etiam in Codd. *Theodoreti* ad *Genes.* T. I. *Opp.* p. 102. — רְעָבוֹן, idem. Gen. XXII, 19. 33. ubi libere mihi vertisse videntur. Sermo enim ibi est de deferenda annona ad depellendam famem.

ΣΙΤΟΔΟΤΙ'Α, idem. רָעָב, *fames*. *Al.* Nehem. IX, 15. σιτοδοτίαν, quod ex σιτοδείαν mihi ortum esse videtur.

*ΣΙΤΟΔΟΧΕΙ'ΟΝ, *horreum*, *receptaculum frumenti*. *Aqu.* Ioel. I, 17. sec. cod. *Barber.* ubi σιτοδοχεῖα (quod hebr. פְּרֻדוֹת, *grana*, respondet) proprie notat *sulcos*, et h. l. *ipsa semina sulcis commissa*, ut bene docuit *Fischerus* de *Verss. GG. V. T.* p. 45. sequ.

ΣΙΤΟΜΕΤΡΕ'Ω, *frumentum admetior.* כִּלְכֵּל Pih. a כּוּל, *sustento*. Gen. XLVII, 12. ἐσιτομέτρει σῖτον. *Suidas*: σιτομετρεῖν, τὸν σῖτον παρέχειν, καὶ σιτομέτριον, ἡ σιτοδοσία. Πολύβιος· Ὁ Φίλιππος διαδοὺς, ὅτι μέλλει σιτομετρεῖν, ἐκήρυξεν, ὅσοι μὲν πλεῖον ἔχουσι τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἀπογράφεσθαι

πρὸς αὐτόν. Conf. quae de h. v. observant auctores laudati *Wolfio* ad Luc. XII, 42. p. 15. et *Lex N. T.* s. h. v.

ΣΙ'ΤΟΝ, in plur. *σῖτα*, *cibus*, *cibarium*, *alimentum*, speciatim *alimentum panis*. אֹכֶל. Iob. XII, 11. XXXIX, 29. - דֶּשֶׁא, *herba tenera*. Iob. VI, 5. ubi *σῖτον* est *pabulum*, i. q. בְּלִיל ibid. - לֶחֶם. Iob. VI, 7. XV, 23. XXX, 4. Prov. XXXI, 27. ubi alii *ἄρτον* habent. - Legitur praeterea apud LXX Prov. III, 10. ubi nihil ei in textu hebr. respondet. Reponendum autem est loco *σίτῳ*, quod ed. *Rom.* exhibet, *σίτου* ex *Alex. Ald. et Compl.*, sive a verbo *πίμπληται*, sive a nomine *πλησμονὴ* suspendatur.

ΣΙ'ΤΑ Α'ΓΡΙΑ, *alimenta agrestia*. רְתָמִים, *iuniperi*. *Symm.* Iob. XXX, 4. *σίτων ἀγρίων*. Genus posuit pro specie, ut quoque factum est ab auctore Iobi.

ΣΙΤΟΠΟΙΟ'Σ, *cibi confector*, *pistor*. אֹפֶה, idem. Gen. XL, 17. 20.

ΣΙ'ΤΟΣ, *frumentum*, et synecdochice *triticum*. *וְאֵין, *et non*. Prov. XX, 4. Legerunt fortasse דָּגָן, aut, omisso plane τῷ וְאֵין, *σῖτον* de suo addiderunt. - בַּר, *frumentum*. Gen. XLI, 35. 39. Psalm. LXIV, 14. et alibi. - גֹּרֶן, *area*, et per metonymiam *frumentum*. Deut. XV, 13. - דָּגָן. Gen. XXVII, 28. 37. Num. XVIII, 12. 27. et alibi saepius. - חִטָּה, *triticum*. Iud. VI, 11. sec. *Vat.* 1 Par. XXI, 23. 2 Par. II, 10. *Symm.* Iob. XXXI, 40. Conf. Matth. III, 12. XIII, 30. - לֶחֶם, *panis*. Gen. XLVII, 12. 13. Iob. III, 24. XXXIII, 20. - עָבוּר, *proventus*. Ios. V, 11. 12. - עֲרִיסוֹת plur. *massae*. Nehem. X, 37. *τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν*, primitias *panum* nostrorum. Ita *Homerus* Il. ω'. v. 641. et *Odyss.* α'. v. 147. *σῖτον panem* appellat, et apud *Hesychium σιτοποιὸς* est *ἀρτοκόπος*, ἢ *πέπτρια*. - שֶׁבֶר, *annona*, *frumentum*. Gen. XLII, 2. 26. XLIII, 2. XLVII, 14.

ΣΙ'ΤΟΣ ὩΡΙΜΟΣ ΚΑΤΑ' ΚΑΙΡΟ'Ν ΘΕΡΙΖΟ'ΜΕΝΟΣ, *frumentum maturum in tempore messum*. כֶּלַח, *senectus*, etiam *maturitas*, ex sententia nonnullorum antiquiorum Intt. Iob. V, 26. - Vide alibi s. v. *θανεῖζόμενος*.

ΣΙΩ'Ν. Ipsa vox hebr. צִיּוֹן, *locus aridus*. Ies. XXV, 5. XXXII, 32. In utroque loco LXX vocem ea ratione punctatam legisse videntur, qua est nomen montis, nempe צִיּוֹן. Sic et Ierem. XXXI, 21. legitur pro צִיֻּנִים, *tituli*. Fuerat ipsum hebr. *Sionim*, ut effert *Hieronymus*, male in illud notius mutatum. Depravata quoque est vox

**ΣΙΩ'ΝΩΝ*, quae Iud. VIII, 26. in cod. *Alex.* legitur. Scribendum est *Σιρώνων*. Interpres enim retinuit vocem hebr. שַׂהֲרֹנִים, *lunulae*.

ΣΙΩΠΑ'Ω, *taceo*, *sileo*, etiam *ad silentium redigo*. *דָּמַם, idem. Iob. XXIX, 21. XXX, 27. *καὶ οὐ σιωπήσεται*, h. e. interprete *Vulgato*: *absque ulla requie*. Nam *σιωπᾷ*

θαι est h. l. *cessare, quiescere*, i. q. *παύεσθαι* apud *Symmachum* Thren. II, 20. et alibi. Apud *Aquilam* et *Symm.* Ps. XXX, 8. *σιωπᾷν* notionem hiphilicam habere videtur, ut sit *ad silentium redigere.* - הֶחֱרִישׁ Hiph. Num. XXX, 15. Iob. XLI, 4. Ierem. IV, 19. - הִסָּה Pih. *sileo.* Iud. III, 19. - הִסְכִּית Hiph. *ausculto.* Deut. XXVII, 10. Arab. سَكَتَ, *quievit, siluit, tacuit*, et in coniug. 4. *desiit loqui.* - חָדַל, *desisto.* 2 Par. XXV, 16. Iob. XVI, 6. - חָשָׁה: הֶחֱשָׁה, Kal et Hiph. 1 Reg. XXII, 3. 2 Reg. II, 3. 5. VII, 9. Ies. XLII, 14. *Symm.* Ps. XXXVIII, 3. - טָמֵא, *impurus sum.* Iob. XVIII, 3. נִטְמִינוּ, observante *Dathio*, h. l. non est a טָמֵא, *immundus fuit*, sed melius derivatur a طما ultima و et ي, quod est *obturare, obstruere*, quod de ore h. l. recte accepit interpres. - *נִדְמָה. Ies. VI, 5. secundum cod. *Iesaianum*, monente *Curterio*, sc. in editione τῶν Ο΄. *Hexaplari.* - *עָצַל, *piger vel potius otiosus sum.* Iud. XVIII, 9. *σιωπᾶτε. Al.* ἡσυχάζετε. - הִצְמִית Hiph. *disperdo. Symm.* Ps. CXLII, 12. *σιωπήσεις, tacere facies.*

ΣΙΩΠΗ', *silentium.* דּוּמִיָּה, idem. *Quinta editio* Ps. XXI, 3. *Aqu.* Ps. XXXVIII, 3. - הָסָה Pih. *sileo.* Amos. VIII, 3.

*ΣΙΩΠΗΛΟ'Σ, *taciturnus.* צַמָּה, *coma, peplum. Symm.* Ies. XLVII, 2. τὸ σιωπηλόν σου, al. τὴν σιώπησίν σου. *K.*

ΣΙΩΠΗΛΟ'Σ, *taciturnus.* צַמָּה, *coma, peplum. Symm.* Ies. XLVII, 2. τὸ σιωπηλόν σου, al. τὴν σιώπησίν σου, *id quod tacendum est. Vulg. turpitudinem.* Deduxit vel a צָמַם, vel a צָמַת, unde צְמִיתָה est *silentium.* Caeterum τὸ σιωπηλὸν h. l. eodem modo explicandum est, quo infra expositum est σιώπησις, quod vide. LXX sec. cod. *Vat.* habent κατακάλυμμα, et sec. *Compl.* κάλυμμα. *Doederleinius* in notis ad vers. lat. Iesaiae coniicit, σιωπηλὸν, pro quo σώπηλον reponi debeat, formatum esse ex hebr. שֹׁבֶל.

ΣΙΩ'ΠΗΣΙΣ, *taciturnitas, silentium.* צַמָּה, *coma, peplum.* Cant. IV, 1. 3. VI, 6. Sponte apparet, eos hanc vocem vel a צָמַם, *colligavit, constrinxit*, Arab. صمم, *obsurduit, conticuit*, deduxisse, vel a צָמַת, quod in l. *Syr.* et *Arab. silere*, etiam *ad silentium redigere* notat. Iure autem quaeritur, quid hac voce intellexerint LXX. In notione *taciturnitatis* aut *silentii* accipere absonum esset, ergo alia ratione explicandum erit. *Hieronymus* σιώπησιν exponit per *id quod taceri debet prae verecundia*, h. e. *verenda muliebria.* Sed haec est mira explicandi ratio, quae non tam facile fautores inveniet. *Vulgatus* paulo melius: *absque eo quod* (lege *quo*, conf. v. 3.) *intrinsecus latet.* Mihi σιώπησις

h. l. significare videtur *peplum*, *velum*, ita dictum, quia faciem aspectui aliorum subtrahit, adeoque quasi silentium imperat. Verba igitur ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου vertenda sunt: *extra velum tuum*, s. *seposito velo*, si conspiciuntur oculi tui, sunt columbini. Hebr. צַמָּה de *peplo* a constringendo interpretatur *I. D. Michaelis* in *Suppl.* p. 2100. Non male. Certe alii Cant. l. l. κάλυμμα habent. Adde *Symm.* Ies. XLVII, 12.

ΣΚΑ'ΖΩ, *claudico*. הוֹאִיל Hiph. a יָאַל, *volo*. *Symm.* 1 Sam. XVII, 39. ἔσκαζεν. Ita *Bielius*. Nonnullis videtur magis ad seriem orationis respexisse, quam ad significationem verbi. Sed nec hoc mihi sufficere videtur. Potius ἔσκαζεν pertinet ad totam formulam יֹאֶל לָלֶכֶת, *voluit ire*. הוֹאִיל autem h. l. videtur eandem habere notionem, quam נוֹאַל habet, ut sit: *stolide se gessit*. Ergo *stolide se gessit in incedendo*, h. e. ex sententia *Symmachi claudicavit*. LXX habent ἐκόπιασε περιπατήσας, et *Inc.* ἐχώλαινεν ἐν τῷ βαδίζειν. - צֶלַע, *claudicatio*. *Symm.* Ps. XXXVII, 18. ἐν τῷ σκάζειν. - בְּצַלְעִי, *in claudicatione*. *Symm.* Ps. XXXIV, 15. σκάζοντος. *Hesych.* σκάζει, χωλαίει, χωλαίνει. *Lex. vet.* σκάζω, *titubo*, *vacillo*.

ΣΚΑΛΕΥ'Ω, *fodio*, *investigo*, *perscrutor*. חָפַשׂ, quod pr. de *sarritione* usurpatur, et deinde notat *indagare*, *investigare*, *scrutari*. Sic quoque σκαλεύειν per *surculare* explicatur in *Gloss. Vett.* *Aqu.* 1 Reg. XX, 38. ἐσκαλεύσατο ἐν σποδῷ ἐπὶ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Ubi vocem σκαλεύεσθαι pro *aspergere* omnino accepisse videtur *Aquila*. Certe *Montf.* transtulit: *conspersit se in cinere super oculos eius*, et *Symmachus* habet: καταπασάμενος σποδῷ κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. *Aqu.* Ps. LXIII, 7. σκαλεύσει σκαλευόμενος, *scrutabitur scrutans*, ubi מְחֻפָּשׂ, quod Massorethae in Pual ponunt, transitive et active accepit. Idem Ps. LXXVI, 6. *Suidas:* σκαλεύειν, ἀνακινεῖν, διαξαίνειν. *Hesych.* ἐσκάλευεν, ἐκινεῖτο, ὤρυσσεν, ἀνελογίζετο.

**ΣΚΑ'ΛΙΣΤΡΟΝ*. שַׁפְרִיר vel sec. Chetibh שַׁפְרוּר, *tectum*, *quod throno regis imminet*. Ierem. XLIII, 10. *Aqu.* *Symm.* sec. cod. *Syr. Hex. Mediol.* ad quem locum *Norbergius:* Vox Graeca σκάλιστρον hic posita incertae mihi est notionis, nisi eadem sit cum σκαλιστήριον, *sarculum*. Sed utrumque prorsus alienum est a textu hebraico. Equidem iudico, reponendum esse σκεπαστήριον, syriace ܣܩܦܣܛܪܝܘܢ, aut σκέπαστρον, quod vide infra.

ΣΚΑ'ΛΛΩ, *fodio*, *circumcirca scalpo*, *sarrio*, *circumfodio*, ac metaphorice *quaero*, *scrutor*. חָפַשׂ. Ps. LXXVI, 7. ἔσκαλλεν τὸ πνεῦμά μου, *scrutabatur* spiritus meus. *Hieron.* in Ep. ad *Suniam et Fretelam:* *Proprie* σκαλλισμός,

inquit, *in agricultura dicitur, in sarriendo, i. e. sarculando, et quomodo ibi quaeruntur herbae sarculo, quae secentur* etc. *Suidas:* ἔσκαλλεν, ἐσκάλευεν, ἐσάλευεν, ἠρεύνα, ἀνεζήτει. Idem verba Psalm. l. c. subiungit. *Küsterus* not. ad *Suidam* putat, vocem ἐσκάλευεν esse emendationem τοῦ ἐσάλευεν, et ex margine in textum irrepsisse. Quod tamen, cum apud *Hesychium* etiam ἐσκάλευεν exponatur per ἐκινεῖτο, non opus videtur, ut statuamus. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* legitur: ἔσκαλλεν, ἐσκάλευσεν. Alii Codd. *Psalm.* l. c. pro ἔσκαλλεν habent ἔσκαλλον: unde apud *Hesychium* ἔσκαλλον, ἀνεζήτουν, ἀνηρεύνων, uti pro ἀνηρεύνουν scribendum iudicat *L. Bos* in *anim.* ad *auctt. Graecc.* p. 127. qui *Symmachum* pro ἔσκαλλον Psalm. l. c. habere ἀνηρεύνων observat. - כָּרָה, *fodio. Aqu.* Ps. CXVIII, 85. ἔσκαλλον, *fodiebant.* Adde *Herodot.* II, 14. et *Schol. Theocrit. Idyll.* X, 14.

ΣΚΑΜΒΟ'Σ, *qui obliquus in latus procedit, cui crura introrsus intorta sunt, incurvus, distortus, obliquus, perversus.* עִקֵּשׁ, *perversus.* Ps. C, 5. καρδία σκαμβὴ, *cor perversum. Suidas:* σκαμβὴ, διεστραμμένη. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκαμβὸς, στρεβλός. *Symm.* Prov. II, 15. σκαμβαὶ, ubi *Theodot.* στρεβλαί.

ΣΚΑΝΔΑΛΙ'ΖΩ, *offendo, facio, ut aliquis offendat,* et σκανδαλίζομαι, *offendor, impingo.* הִכְשִׁיל Hiph. *Aqu.* Ps. LXIII, 9. ἐσκανδάλισαν. *Aqu. Symm.* sec. *Montf.* et *Theodoretum* Mal. II, 8. ἐσκανδαλίσατε. Sed vide s. σκανδαλόω. - כָּשַׁל. *Aqu.* Ies. XL, 30. σκανδαλισθήσονται, *impingent. Aqu.* Prov. IV, 12. σκανδαλισθήσῃ. Adde Dan. XI, 41. sec. cod. *Chis.* - *נִקְשָׁה, *induratus. Symm.* Ies. VIII, 22. ἐσκανδαλισμένος. Legit נוֹקֵשׁ, *illaqueatus,* a יָקֹשׁ, aut ex *Houbigantii* sententia cum *Chaldaeo* מכשל. Vide et Sirac. IX, 5. XXIII, 7. XXXII, 1. 6. et conf. *Vorstii Philol. S.* P. I. c. 3. p. 96. sequ. et *Drusium* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 1098.

ΣΚΑ'ΝΔΑΛΟΝ, *scandalum, offendiculum, impedimentum, ad quod aliquis offendit s. impingit.* דֳּפִי, *probrum.* Ps. XLIX, 21. Arab. دفا, coll. دفى et دفو, notat *impingere, trudere,* inde דֹּפִי, *contusio.* Sir. VII, 7. θήσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτητι, *maculam* adspergas probitati. - כֶּסֶל, *stultitia.* Ps. XLVIII, 13. Cum *Syro* legerunt כשל. - מוֹקֵשׁ, *laqueus.* Ios. XXIII, 13. Iud. II, 3. VIII, 27. Ps. CXXXIX, 6. *Symm. Theod.* Prov. XIII, 15. XIV, 29. σκανδάλων. *Symm.* Prov. XXIX, 6. σκάνδαλον. *Aqu. Symm.* Ies. VIII, 14. - מַכְשֵׁלָה. *Symm.* Soph. I, 3. - מִכְשׁוֹל, *offendiculum.* Lev. XIX, 14. 1 Sam. XXV, 31. Ps. CXVIII, 164. - Praeterea legitur Hos. IV, 16. ubi post הנח־לו legerunt adhuc פַּח, coll. Ps. XLIX, 21. Vide et Iudith. V, 1. 24. *causa exitii.* XII, 2. Sap. XIV, 11. Sir. XXVII, 24. ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλα, verbis tuis

tibi struet perniciem, ea sc. immutando et sinistre interpretando. 1 Macc. V, 4. et conf. *Vorstii Philol. S.* P. I. c. 3. p. 87. sequ. et *Tob. Eckhardum Technic. Sacr.* p. 124.

*ΣΚΑΝΔΑΛΟ'Ω, i. q. σκανδαλίζω. הִכְשִׁיל Hiph. a כָּשַׁל. *Aqu.* sec. cod. *Barber.* Mal. II, 8. ἐσκανδαλώσατε: quae lectio praeferenda est lectioni ἐσκανδαλίσατε, quia delectatur *Aquila* verbis in syllabam οῦν desinentibus. Certe sic iudicavit *Fischerus Proluss. Quinque in var. loca V. T.* p. 30.

ΣΚΑ'ΠΤΩ, *fodio.* בָּקַע, *findo, diffindo. Quint. Ed.* Ps. CXL, 7. σκάπτων. – כָּרָה, *fodio. Aqu.* Ps. XXXIX, 7. ἔσκαψας. – נֶעְדַּר Niph. *pastinor.* Ies. V, 6.

ΣΚΑΣΜΟ'Σ, *claudicatio.* צֶלַע, idem. *Aqu.* Ps. XXXIV, 18. ἐν σκασμῷ.

ΣΚΑΦΕΙ'ΟΝ, *ligo, nis.* אֵת, *ligo', instrumentum agricolationis. Symm.* 1 Sam. XIII, 20.

ΣΚΑ'ΦΗ, *vas cavum et oblongum.* Draco v. 14. ἐνέτριψεν ἄρτον εἰς σκάφην. Reddenda est haec vox *Philostrato de vita Apollonii* IV, 3. p. 142. loco σκάφει.

ΣΚΑ'ΦΟΣ, in plur. σκάφη, *scapha, navigii genus.* 2 Macc. XII, 3. 6. τὰ σκάφη κατέφλεξε: ubi significat *portum,* h. e. *opera ex ligno in portu confecta, qualia sunt,* quae *pilas Vitruvius* vocat. Vide ad h. l. *Grotium. Hesych.* σκάφος, πλοιάριον. Dicitur alias σκάφη. Vide Act. XXVII, 16. et ad h. l. *Heinsii Exerc. Sacr.* p. 306.

ΣΚΕΔΑ'ΖΩ, *dissipo.* כָּבָה, *extinguo. Inc.* 2 Reg. XXII, 17. σκεδάσῃς. Sermo ibi est de lucerna. Coniici potest, σκεπάσῃς legendum esse (tegitur enim lucerna, quando exstinguitur), aut σβέσῃς, ut habent LXX, ut adeo tantum propter λυχνίαν loco λύχνον versio *Inc. Int.* separatim posita fuerit.

ΣΚΕΛΙ'ΖΩ, *supplanto, subverto,* et ex adiuncto *perverto, corrumpo, iniuste ago.* סִלֵּף Pih. *perverto. Theod.* Prov. XIX, 3. σκελίζει. – עִוֵּת *Pih. perverto, subverto. Aqu.* Iob. VIII, 3. σκελίσει. LXX ἀδικήσει. – קֶלַע, *funda proiicio.* Ierem. X, 17. Legerunt צֶלַע, nam צֶלַע est *costa, crus, latus. Glossae:* σκελίζω, *varico.*

ΣΚΕ'ΛΟΣ, *crus.* יָרֵךְ, *femur.* Ezech. XXIV, 4. – כְּרָעַיִם dual. *crura.* Levit. XI, 21. Amos. III, 12. – מַרְגְּלוֹת plur. *pedes.* Dan. X, 6. – קַרְסֹל, *malleolus pedis.* 2 Sam. XXII, 37. – רֶגֶל, *pes.* Iud. V, 27. 1 Sam. XVII, 6. Ezech. I, 7. XVI, 24. *Hesych.* σκελῶν, ποδῶν. – שׁוֹק Prov. XXVI, 7. – *שָׁק chald. *tibia.* Dan. II, 32. sec. *Chis.* τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ. *Theodot.* αἱ κνῆμαι σιδηραῖ.

ΣΚΕΠΑ'ΖΩ, *tego, operio, occulto.* *בִּמְצֻלוֹת, *in profundis. Symm.* Ps. LXXXVII, 7. ἐσκεπασμένον. Sensum expressit. – *חָיָה. Num. IX, 20. Sensum expresserunt. Conf. ib. X, 33. – הֶחְבִּיא Hiph. *Inc.* Iob. V, 21. σκεπάσεις. – הֵעִיר

Hiph. ab עוּר, *excito*. Deut. XXXII, 11. Hic alia imagine magis usitata usi sunt. - הִסְתִּיר: נִסְתַּר: הִסְתַּתֵּר, *Hiph. Niph. et Hithp.* 1 Sam. XXVI, 1. *δαβὶδ σκεπάζεται μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ*, ubi *σκεπάζεται* est *latet*, i. q. *κρύπτεται* et *κέκρυπται* in reliquis. Ps. XVI, 10. Ies. XXVIII, 15. Soph. II, 3. Ies. XLIV, 2. sec. cod. *Alex.* *ἐσκέπασε*, quae est vera lectio, quam etiam *Eusebius* lib. II. *Demonstr. Evang.* tuetur. Lectio *ἔκρυψε*, quam Cod. *Vat.* exhibet, ex antecedentibus orta videtur, aut glossema sapit. - *חִצִּיל עֵינַיִם, *eripio me oculis*. *Inc.* 2 Sam. XX, 6. *σκεπασθῇ ἀφ' ἡμῶν*, *se obtegat a nobis*, q. d. *subducatur oculis nostris*, s. *effugiat nos*. Vide infra s. v. *σκιάζω*. Fortasse autem deduxerunt a צָלַל, quod interdum a טָלַל, Arab. ظلّ, mutuo petit sensum *obtectionis* et *obumbrationis*. - חָסָה, *confugio*. Ps. LX, 4. Ies. XXX, 2. - חֻפָּה, *obtectio*. Ies. IV, 6. - חָפַן, *accelero*. 1 Sam. XXIII, 26. *ἦν δαβὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι*, ubi *σκεπαζόμενος* est i. q. *κρυπτόμενος*, ac חָפַן cum חָפָה aut חָפַף, *texit*, *obtexit*, permutasse videntur. - חָפַף, *tego*. *Theodot.* Deut. XXXIII, 12. *σκεπάσει*. - כָּסָה. Deut. XIII, 8. Ies. LI, 16. Adde *Inc.* Ps. CV, 11. ubi de *aquis, quibus aliquis demergitur*, usurpatur. Alius *Inc. Int.* ibi voce *καταποντίζειν* usus est. - מְעוֹנָה, *habitaculum*. Deut. XXXIII, 27. ubi pro *σκεπάσει* alii habent *σκέπασις*. - נִצַּל Niph. *evado*. Hab. II, 9. *Ald.* *σκεπασθῆναι*. Sed rectius alii *ἐκσπασθῆναι*. - סָכַךְ. Exod. XL, 3. 19. - פָּסַח, *transeo*, etiam *eripio*, *salvum conservo*. Exod. XII, 13. 27. - צָפַן, *abscondo*. *Symm.* *LXX* Exod. II, 2. Ps. XXX, 27. - *קִדֵּם, *antevenio*, *anteverto*. *Inc.* Ps. LVIII, 11. Sensum expressit. Nam קִדֵּם notat h. l. *subvenire*. - שִׂגֵּב Pih. *extollo*. Ps. XC, 14. *σκεπάσω αὐτόν*. Vox hebr. notat *collocare aliquem in loco edito*, *ad quem non tam facile aditus patet*, ac metaphorice, *tueri*, *tutum praestare aliquem*, ut adeo appareat, eos sensum non male expressisse. Conf. etiam *Inc.* Ps. XIX, 2. - שָׂכַךְ (שׂ pro ס). Exod. XXXIII, 22. Sir. XXII, 30. *σκεπάσαι*. *Vulg.* *salutare*. Legit *ἀσπάσαι*, et ita legit quoque *Ambrosius*: *ἀσπάζεσθαι* autem h. l. est *benevole ac benigne tractare*. Sirac. XLVIII, 12. *ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη*. Lege *ἐπετάσθη*, ut *Hieronymus* habet, *in turbine avolavit*, coll. Ps. XVIII, 10. 1 Macc. III, 3. ubi pro *σκεπάζων* *Syrus* legisse videtur *σφάζων*, *iugulans*, quod rectius videtur.

ΣΚΕ'ΠΑΡΝΟΝ, *ascia*, *dolabra*, *bipennis*, *securis*. חֲרִיצִים plur. *tribulae*. 1 Par. XX, 3. Sed ibi traiectio vocis *τρίβολος* facta videtur. - מְגֵרָה, *serra*. 1 Sam. XII, 31. *σκεπάρνοις*. - מַעֲצָד, *dolabra*. Ies. XLIV, 12. *σκεπάρνῳ*. Sc. מַעֲצָד est pro בְּמַעֲצָד. *Hesych.* *σκέπαρνον, τὸν ἀμφίστομον πέλεκυν*.

ΣΚΕ'ΠΑΣΙΣ, *protectio; operimentum.* מְשֻׁנָה; *habitaculum. Al.* aut secundum *Schol.* ed. *Rom.* ἄλλα ἀντίγραφα Deut. XXXIII, 27.

*ΣΚΕΠΑΣΤΗ'ΡΙΟΝ. Vide infra s. v. σκέπαστρον.

ΣΚΕΠΑΣΤΗ'Σ, *qui tegit et operit*, metaphorice: *protector, defensor.* נוֹן, *avulsor.* Ps. LXX, 7. Sensum secuti sunt. E coniectura *Koehleri* reponendum esset σπαστής, qua tamen non opus esse videtur, quanquam ei favet locus Psalm. XXII, 9. Vide quoque *Rosenmülleri Scholia ad h. l.* et *Dathii* notas. - זִמְרָה (ה pro ת), *cantus.* Exod. XV, 2. ubi aut sensum expresserunt (ut זִמְרָה sit *carmine laudandus et celebrandus*, sc. ob praesidium ac protectionem), aut voci hebraicae vere hanc significationem tribuerunt, quam etiam habere potest. Certe arab. ذمار *praesidium* notat. Vide infra s. v. ὑπερασπιστής. *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 637. ad h. l. scribit: Quasi idem esset ac שֹׁמֵר. Forte simul in voce זְמִרוֹת, *cantica noctis*, respexerunt ad gallicinia, secundum quae olim noctis custodias distinguebant, ad sensum, non ad literae rationem respicientes. - *מָגֵן, *clypeus. Ed. Quinta* Ps. LXXXIII, 12. - סִתְרָה, *latebra.* Deut. XXXII, 38. Vide quoque Iudith. IX, 12. Sir. LI, 2. σκεπαστὴς καὶ βοηθός.

ΣΚΕΠΑΣΤΟ'Σ, *tectus, opertus.* צָב, idem. *Aqu.* (sec. *Euseb. Emisen.* in *Cat. Niceph.* ad h. l.) Num. VII, 3. σκεπαστὰς, et Ies. LXVI, 20. σκεπαστοῖς. Lege σκεπασταῖς, sc. ἁμάξαις.

ΣΚΕ'ΠΑΣΤΡΟΝ per syncopen pro σκεπαστήριον, *tegumentum, operimentum, opertorium.* סֵתֶר, *absconsio. Symm.* Iob. XXIV, 15. Vide quoque supra s. v. σκάλιστρον.

ΣΚΕΠΕΙΝΟ'Σ. Vide σκεπηνός.

ΣΚΕ'ΠΗ, *tegumentum, tegmen, operimentum, umbraculum;* metaphorice: *tutamen, praesidium.* אֹהֶל, *tentorium.* Exod. XXVI, 7. *Theod.* et LXX Iob. XXI, 28. *Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXXV, 11. *Aqu.* Iob. VIII, 22. Οἱ λοιποὶ 1 Par. XVII, 5. ubi tamen pro σκέπην fortasse legendum erit σκηνὴν, quod praecessit. Cur enim in continua hac oratione alio vocabulo usi fuerint, causa nulla apparet. - אֶרֶב, *insidiarum locus.* Iob. XXXVII, 8. ubi σκέπη *locum quemvis* notat, *in quo quis latet.* - הַצָּלָה, *liberatio*, Esth. IV, 13. βοήθεια καὶ σκέπη. - חֲגָוִים plur. *fissuras.* Cant. II, 14. ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας. - מָגֵן, *clypeus.* Iud. V, 8. sec. *Alex. Ald. Compl. Theod.* 2 Sam. II, 21. - מַחְסֶה, *refugium.* Iob. XXIV, 8. Ies. IV, 6. XXV, 4. - מָסָךְ. Ps. CIV, 38. - מָעוֹן, *robur.* Ies. XXX, 3. - מֵצַל part. Hiph. a צָלַל, *umbram faciens.* Ezech. XXXI, 3. - *מִשְׁכָּן, *tabernaculum.* 1 Par. VI, 32. sec. edit. *Compl.* - סֵתֶר, *latibulum.* 1 Sam. XXV, 20. Ps. LX, 4. Ies. XVI, 4. - צֵל, *umbra.* Gen. XIX, 8. Iud. IX, 15. Ps. XC, 1. Ita etiam ibid.

Symm. et *Aquila* sec. *Hexapla*. Sed *Aquila* ibi transtulit ἐν σκιᾷ, teste *Heracleota* in *Comment. ad h. l.* T. II. *Catenae PP. GG.* p. 874. - *רֹמַח, *lancea*. *Inc.* Iud. V, 8. sec. *Hexapla*. Sed vox σκέπη ibi potius ad antecedens מָגֵן pertinere videtur. - רֹתֶם, *iuniperus*. *Symm.* 1 Reg. XIX, 5. Quodsi integra est haec versio *Symmachi*, nec cauda sua truncata, ita vertens sensum qualicunque modo expressisse videtur, ignorans nempe veram significationem hebr. רֹתֶם, aut certe de ea dubius haerens, quod accidisse videtur LXX Intt., qui ὑπὸ φυτὸν habent. Sed longe aliud statuere suadet *Vulgati* versio, qui hic aperte pro more suo secutus *Symmachum*, ita transtulit: *in umbra iuniperi*, ut adeo *Symmachus* scripsisse videatur: ὑποκάτω vel ὑπὸ σκέπην ἀρκεύθου, et illud σκέπην de suo addiderit. Sap. X, 17. σκέπη ἡμέρας dicitur *nubes contra radios solis obvelans*. Sir. XXIX, 22. ὑπὸ σκέπην δοκῶν, sub *domo* lignea, ubi σκέπη est i. q. σκηνὴ, *habitatio*, *domus*. *Hesych.* σκέπη, σκέπασμα. *Lex. Vet.* σκέπη, *tegmen*, *protectio*. - Vide alibi s. v. πένθος.

ΣΚΕΠΗΝΟ'Σ, *tectus*, *opertus*, *munitus*, a σκέπη, ut ἀκμηνὸς apud *Homer. Od.* ψ'. 191. ab ἀκμή. צְחִיחַ, *locus eminens et arduus*, it. *aridus et siccus*. Nehem. IV, 13. ἐν τοῖς σκεπηνοῖς, *in locis bene munitis*. Hanc lectionem unice veram habeo. Iuxta al. editt. legitur σκεπεινοῖς, sc. τόποις, in *locis tectis* s. *munitis*. Etiam apud *Suidam* σκεπεινὸς τόπος legitur sine addita explicatione. Quam scribendi rationem si amplectimur, descendit a σκέπος, ut σκοτεινὸς a σκότος. Sed σκέπος nusquam extat, unde *Sturzius* de *dial. Alex.* p. 194. praeferendum arbitratur σκεπηνὸς, quae vox legitur apud *Oribasium* de *Fract.* ex *Archigene* XXV. in *Cocchii Chirurg. Vet.* p. 118.

ΣΚΕ'ΠΩ, *tego*. אֹהֶל, *tentorium*. Exod. XXXVI, 12. - בְּצֵל, *in umbra*. *Symm.* Ps. LXII, 8. σκεπόμενος. Idem Cohel. VII, 13. σκέπει σοφία ὡς σκέπει, ubi pro בְּצֵל legisse videtur כְּצֵל, *sicut umbra*. - *כִּסָּה Pih. *tego*. *Symm.* Prov. XII, 16. ubi σκέπειν in notione *dissimulandi* legitur, qua ipsa voce *Vulgatus* h. l. usus est. - *מִבַּעַד, *intra seu post*. *Symm.* Cant. IV, 3. σκεπόμεναι. Bene: nam ibi de velo sermo est. Idem ib. VI, 6. - *סָכַךְ. *Symm.* Ezech. XXVIII, 16. Conf. Sir. VI, 15. *Lex. Vet.* σκέπω, *velo*, *tego*, *operio*.

ΣΚΕΠΟ'ΜΕΝΟΣ ΘΑΝΑ'ΤΩι, *tectus morte*. צַלְמָוֶת, *umbra mortis*. *Symm.* Iob. X, 21. σκεπομένην θανάτῳ.

ΣΚΕ'ΠΤΟΜΑΙ, *circumspicio*, *considero*. אֶדֶר, *magnificentia*. Zach. XI, 13. σκέψαι. Legerunt אֶרְאָה pro אֶרְאֶה. Lectio σκέψαι est a correctore et emendatore aliquo, qui putavit, illud esse debere in imperativo, sicut praecedens κάθες. - חָזָה, *video*. Exod. XVIII, 21. σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς, tu tibi *elige* ex omni populo viros

idoneos. Conf. v. 25. et Act. VI, 3. ubi ἐπισκέψασθαι eodem sensu usurpatur. Eodem modo nostrates formula *sich nach jemanden umsehen* uti solent. - פָּקַד, *visito. Al.* Ierem. XXI, 14. XXXII, 5. In utroque loco ἐπισκέπτεσθαι reponendum erit. - רָאָה, *video.* Gen. XLI, 33.

ΣΚΕΥΑ'ΖΩ, paro, apparo. Σκευάζομαι, convaso. בָּשַׁל, *coquo. Symm.* Exod. XXIII, 19. σκευάσεις. - נָצַל Pih. *eripio. Symm.* Exod. XII, 36. σκευάσασθαι, *convasare*, vel *vasa diripere.* Ita *Dinarcho* σκευασάμενοι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας dicti videntur *convasantes*, vel *diripientes, quae in domo erant.* Vide *Polluoem* lib. X. segm. 16. Caeterum *Theodoretus* auctor est, LXX ibid. scripsisse ἐσκεύασαν. - פָּנָה *Pih. e conspectu removeo, expurgo*, ac, si de *via*, uti h. l., sermo est, *paro, complano. Theod.* Ies. LXII, 10. σκευάσατε. Sir. XLIX, 1. μνημόσυνον ἐσκευασμένον, *monumentum fabrefactum* vel *fabricatum.*

ΣΚΕΥΑΣΙ'Α, apparatus, qui in vestibus et armis et cultu corporis adhibetur, apparatio et confectio ciborum, ac secundum *Kircherum condimentum.* יַבִּיעַ fut. Hiph. a נָבַע, *eructare faciet.* Cohel. X, 1. Ita *Bielius*, praeeunte *Trommio.* Sed vox σκευασία nullo modo cum יַבִּיעַ conciliari potest, quod potius LXX in versione sua prorsus neglexisse videntur. Respondet potius voci רִקְחָה a rad. רָקַח, *aromata miscuit, et iisque unguenta confecit. Desvoeux* in *Comment.* ad h. l. p. 278. e *Vulg.* Int., qui habet *suavitatem*, coniicit, LXX εὐοσμίαν scripsisse, adeoque מַבּוּעַ legisse.

ΣΚΕΥ'ΑΣΜΑ, compositio, confectio, seu *id, quod compositum et confectum est, apparatus, supellex.* Iudith. XV, (11.) 13. ubi σκευάσματα *supellectilem* notat. Adde *Aristoph. Lysistr.* v. 664. *Schol. Biseti.*

ΣΚΕΥΑΣΤΟ'Σ, paratus, factus, confectus, factitius, compositus. יוּצַר fut. Hoph. a יָצַר, *formabitur.* Ies. LIV, 17.

ΣΚΕΥΗ', apparatus, quo aliquis instructus est. אֹהֶל, *tentorium.* Gen. XXXI, 25. Ita *Bielius.* Sed in textu gr. legitur ibi σκηνὴν, pro quo in *Ald.* pesperam τὴν ὁδὸν τῆς σκηνῆς legitur. Eadem permutatio locum quoque habet apud *Pausaniam Att.* I, 20, 3. ubi vid. *Facius.* - *כְּלִי. *Symm.* Ies. LXI, 10. ubi σκευὴ *ornamenta et mundum mulierum* denotat. De *vestibus histrionum*, quibus alias personas producunt, legitur σκευὴ apud *Lucian. Nigrin.* c. XI. T. I. p. 37. Bip.

ΣΚΕΥ'ΟΣ, vas, instrumentum, armatura, supellex, apparatus, vestimentum, ornatus, res, et in plur. σκεύη, *arma, impedimenta.* אֵת, *ligo.* 1 Sam. XIII, 20. 21. - כְּלִי. Gen. XXVII, 3. λάβε τὸ σκεῦός σου, sume *armaturam* tuam, *pharetram sc. et arcum.* Conf. ad h. l. *Drusium Miscell. Cent.* II. c. 37. Gen. XXXI, 36. ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου μου, perscrutatus es omnem *supellectilem* domus meae.

Deut. I, 41. τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ, *arma bellica*. Vide et Iud. IX, 54. XVIII, 11. 1 Sam. VIII, 12. Deut. XXII, 5. οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικὶ, non sint *vestimenta* viri in muliere. Ita Sir. XLV, 10. σκεύεσιν ἰσχύος, *vestimentis* opulentis. Conf. et Luc. XVII, 31. Alias σκευὴ Graecis eo sensu dicitur. *Suidas:* σκευὴ, ὅπλισις ἡ στολή. Idem verba haec auctoris incerti subiungit: ὁ δὲ ἱερεὺς σκευὴν ἐσκευάζετο τὴν τοῦ δημίου, μεταλαβὼν ἀντὶ τῶν σεμνοτάτων τὰ οἴκτιστα. 1 Sam. XXV, 13. ἐκάθισαν ἐπὶ τῶν σκευῶν, adsidebant *impedimentis*. Sc. *impedimenta* dicuntur h. l. *res*, *quae conducuntur in expeditione necessariae*. Vide et 1 Sam. XXX, 24. Psalm. XXX, 16. ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλὸς, factus sum tanquam *vas* perditum, vel tanquam *res* perdita. Ita Sir. XLIII, 2. sol dicitur σκεῦος θαυμαστὸν, *res admirabilis*, et v. 10. luna σκεῦος παρεμβολῶν, *res castrorum*, *res stellarum castris circumdata*, exponente *Vorstio Philol. S.* P. I. c. 2. p. 30. Eodem sensu vox apud profanos auctores occurrit. Vide *Lex. N. T. s. h. v.* Aliter autem σκεῦος ἀπολωλὸς e Psalm. l. c. exponitur in *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, nempe ἄνθρωπος θνητός. Ierem. L, 25. ἐξήνεγκε τὰ σκεύη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, eduxit *instrumenta irae* suae. *Hebr.* Gen. XLIX, 5. σκεύη ὕβρεως. Num *homines violenti*, *crudeles?* aut *arma iniusta?* - מָאן chald. *vas.* Esdr. V, 14. Dan. VII, 18. - *מַלְקוֹחַ, *captura.* Num. XXXI, 11. sec. codd. 4 *Holm.* Vox hebraica h. l. *praedam* notat tam de hominibus, quam de animalibus. - מֻפְקָד part. Hoph. *praefectus.* 2 Reg. XII, 11. Legerunt sine dubio מִפְקָד, quod etiam *locum certum et destinatum* notat, et h. l. de *loculis* explicandum est. - *עֶצֶב, *dolor.* Ierem. XXII, 28. Ita transtulerunt ex usu l. *Samarit.* (עוף), ubi *vas fictile* notat (ut quoque *Vulg.* h. l. interpretatus est), ab עָצַב, *formare*, *fingere.* Fortasse tamen verba ὡς σκεῦος, οὗ οὐκ ἐστὶ χρεία αὐτοῦ, pertinent ad כְּלִי אֵין חֵפֶץ בּוֹ in sequentibus. Certe clare dicit *Hieronymus*, in LXX priorem sententiam, הַעֶצֶב נִבְזֶה נָפוּץ, ad quae illa graeca retulit *Montfauconius*, non exstare. - *תְּכֵלֶת, *hyacinthinus color.* *Syrus* Ezech. XXVII, 25. σκεύη. In mente habuit vocem כְּלִי, *vas, supellex.* Iudith. IV, 3. τὰ σκεύη sunt *vasa sacra.* Baruch. VI, 25. σκεῦος ἀνθρώπου, vas *figulinum.* Ita *Syrus.* Num fortasse legendum κεράμου?

ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΞ, *vasorum* seu *utensilium custos.* שֹׁמֵר כֵּלִים. *Al.* 1 Sam. XVII, 21. τοῦ σκευοφύλακος.

**ΣΚΕΨΙΣ*, *contemplatio*, *consideratio*, *cogitatio.* סוֹד, *secretum.* *Symm.* Ps. LXIII, 2. sec. *Origenem* T. II. *Opp.* p. 744. ed. *Paris.* ἀντὶ συστροφῆς, ἀποῤῥήτου Ἀκύλας εἴρηκεν, ὁ δὲ Σύμμαχος σκέψεως. Ignotum fuisse hunc locum *Montfauconio*, ex eius editione *Hexaplorum* luculenter apparet. Caeterum σκέψις h. l. malo sensu adhibetur de *observatione insidiandi causa*, quemadmodum et סוֹד de *malis consiliis* seu

aggressionibus malevolorum h. l. usurpatum legitur. *Philoxen. Gloss.* σκέψις, *consultum, consultatio, consilium, deliberatio, meditatio.*

ΣΚΗΝΗ', *tabernaculum, tentorium.* אֹהֶל, idem. Gen. IV, 19. XII, 8. XIII, 5. et alibi saepius. *Symm. Theod.* Iob. VIII, 22. *Symm.* Ps. XVIII, 5. *Oi λοιποὶ* et LXX 1 Par. XVII, 5. ubi pro ἤμην ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην legere mallem ἐκ σκηνῆς εἰς σκέπην vel σκηνήν. *Vulgatus* bene transtulit: *mutans loca tabernaculi.* Vide supra s. v. σκέπη. – *אֲהָלִים plur. *sandalia.* Num. XXIV, 6. Deduxerunt ab אֹהֶל. Conf. *Simonis Lex. Hebr.* p. 45. – *בְּהֵמָה, *bestia.* LXX sec. *Hexapla* et edit. *Rom.* 1 Reg. XVIII, 5. σκηνῶν. Sed dubio caret, reponendum ibi esse κτηνῶν, ut habet *Inc. Int. Vulg. iumenta.* Sic quoque Gen. XIII, 5. in cod. *Vat.* σκηναὶ legitur pro κτήνη, quod reliqui libri habent. – חֲדָשָׁה foem. ex חָדָשׁ, *nova.* 2 Par. XX, 5. ubi tamen pro τῆς σκηνῆς fortasse reponendum est τῆς καινῆς. – חָצֵר, *atrium.* Gen. XXV, 16. Exod. XXXVIII, 6. – יְרִיעָה, *pellis, cortina, aulaeum.* 2 Sam. VII, 2. Hab. III, 6. In priore loco a LXX respicitur ad exstructionem tabernaculi, de qua legendum est Exod. XXVII, 7. sequ. Caeterum σκηνὴ etiam de *veste stragula, aulaeo, tapete* sive *peristromate* adhibetur, ut multis docuit *Locella* ad *Xenoph. Ephes.* p. 155. – לִשְׁכָּה, *cubiculum, receptaculum.* Esdr. VIII, 28. Alter interpres Graecus 3 Esdr. VIII, 59. vertit παστοφόριον., *gazophylacium.* *Theodot.* 1 Sam. IX, 22. – מִבְטָח, *fiducia.* Iob. VIII, 14. ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή. Libere verterunt. מִבְטָח h. l. *omne* notat, *in quo spes ac fiducia ponitur,* cuius speciem σκηνὴν ideo elegerunt, ut elegantior sit comparatio cum domo araneae. – מַסֵּכָה. *Symm.* Ies. XXVIII, 20. Vox hebr., quae *omne tegumentum s. operimentum* notat, commode quoque de *tentorio s. tabernaculo* dici potest. – *מַעְגָּל, *plaustrorum ambitus. Symm.* 1 Sam. XXVI, 5. ubi pro σκηνὴ reponendum est σκηνῇ, nam pendet a praepositione ἐν ex antecedentibus supplenda. *Vulg. in tentorio.* Singularis numerus autem h. l. positus est pro plurali hoc sensu: *inter media militum suorum tentoria.* Conf. v. 7. Respexit vero *Symmachus formam tentorii rotundam*, et *castra* (quorum pars est carrago) *Arabum*, quantum per soli opportunitatem fieri potest, semper sunt rotunda. Accedit quod *Harmarus* in *Obss. de Oriente* T. II. p. 277. מַעְגָּלִים de *orbe militum*, ab עָגִיל, *circulus, orbis*, interpretatus est. Aliquando tamen conieci, pro σκηνῇ l. l. reponendum esse ἁμάξη, quod etiam bene convenit. – מִשְׁכָּן. Exod. XXV, 9. XXVI, 1. XXVII, 9. et alibi saepius. – נָוֶה, *habitaculum.* Iob. V, 24. – סֹךְ, *tentorium, tugurium.* Ps. XXVI, 9. *Aqu.* Ps. LXXV, 3. – *סָךְ, *turba, multitudo hominum.* Ps. XLII, 5. Legerunt בְּסֹךְ pro בְּסֻכָּה, quod *tentorium* notat. – סֻכָּה, *ten-*

torium. Gen. XXXIII, 17. Levit. XXIII, 34. Deut. XV, 15. et alibi. – סכות, idem. Amos. V, 26. *Cappellus Crit. S.* p. 158. putat, LXX legisse סכות vel סֻכָּה, *tabernaculum.* Vide tamen *Scharfenbergium* ad *Cappelli Crit. S.* p. 514. Caeterum σκηνὴ (qua voce praeter LXX h. l. *Symmachus* quoque usus est) vel ut σκήνωμα pro *delubro* (vide *Lexicon N. T.* s. v. ναὸς n. 6.) sumi potest, vel pro *lectica*, *in qua portabant numinis*, i. e. Molochi, *imaginem.* – *עֲבוֹדָה, *servitium*, *ministerium.* Exod. XXXV, 24. Sed lectio σκηνῆς, quam ibi solus Cod. *Oxon.* exhibet, huc e v. 21. transiisse videtur: pertinet enim ad אֹהֶל. – קֹדֶשׁ, *sanctuarium.* Exod. XXXVIII, 27. *Hesych.* σκηνὴ, ἡ ἀπὸ ξύλων ἢ περιβολαίων οἰκία. – ראשׁוֹנָה foem. *prior.* Gen. XIII, 4. sec. cod. *Alex.* τὴν σκηνήν. Sed reponendum ibi est τὴν ἀρχὴν, ex quo lapsu librarii factum est αὐλὴν, unde deinde σκηνὴν ortum suum traxisse videtur. – *שׂכּוֹת, *spinae s. aculei*, h. e. *hami*, a שָׂכַךְ, *transpungere. Symm.* Iob. XL, 25. σκηναῖς. Vulgo statuunt, *Symmachum* סכות, *tabernacula*, legisse. Sed non opus est: nam etiam שָׂכַךְ, ut סָכַךְ, notat *tegere*, *operire*, ac fuerunt inter antiquiores interpretes, qui שׂכות de *umbraculo* exponerent. Ingenue tamen fateor, mihi lectionem σκηναῖς apud *Symmachum* suspectam videri. *Vulgatus* certe *Symmachum* secutus habet: *numquid implebis sagenas pelle eius.* Videtur igitur pro σκηναῖς legisse σαγήναις (tunc autem in *Symmacho* legendum esset: μὴ πληρώσεις σαγήνας τοῦ σώματος seu τῷ σώματι αὐτοῦ), quod commodum sensum fundit, et voci hebr. quoque convenit, quae originem ducit a שָׂכַךְ, quod *texere* notat. Posset quoque pro σκηναῖς legi σκαφαῖς. Certe *Theod. Hasaeus* in disquisit. de *Leviathane* p. 141. vocem hebr. intellexit de *naviculis pellibus tectis*, et LXX quoque de *naviculis piscatoriis* h. l. cogitarunt. – *תְּחִלָּה, *initium.* Gen. XIII, 4. sec. cod. *Alex.* et ed. *Ald.* ubi autem in Cod. *Vat.* pro σκηνὴν rectius legitur ἀρχήν. Vide supra s. v. ראשׁוֹנָה.

ΤΟ'ΠΟΣ ΣΚΗΝΗ˜Σ, *locus tabernaculi.* סָךְ, *turba mixta, multitudo hominum.* Ps. XLI, 4. Vide supra s. v. σκηνή.

ΣΚΗΝΟΠΗΓΙ'Α, *tabernaculi fixio;* sic vocatur *festum tabernaculorum*, סֻכָּה. Deut. XVI, 16. XXXI, 10. Zach. IV, 16. 18. 19. – *תְּרוּעָה, *vociferatio*, *iubilatio.* Levit. XXIII, 24. ubi verbis μνημόσυνον σαλπίγγων quidam *Codd. MSS.* et editio *Rom.* addunt: ἢ τῆς σκηνοπηγίας. *Caten. Nic.* p. 1123. ἢ τὴν τῆς σκηνοποιΐας. Sunt autem verba haecce, ut recte monuit ad h. l. *Scharfenbergius*, errore librariorum ad h. l. relata, et spectant v. 34. חַג הַסֻּכּוֹת, *festum tabernaculorum.* Caeterum confer *Plutarch. Sympos.* lib. IV. T. VIII. p. 670. *Reisk.*

ΣΚΗΝΟΠΟΙΕ'Ω, *tabernaculum facio.* יָהֵל Hiph. per apocopen pro יאהל, ab אָהַל, *tentorium tendo. Symm.* Ies.

XIII, 20. σκηνοποιήσει. – סֹכֵן, *praefectus aulae*. *Symm.* Ies. XXII, 15. σκηνοποιοῦντα, h. e. σκηνοῦντα. Legit שֹׁכֵן, nam שָׁכַן est *habitare in tabernaculo*. Conf. σκηνόω.

ΣΚΗΝΟΠΟΙ'Α, *tabernaculorum fabricatio*. סֻכּוֹת, *tabernacula*. *Incert.* Deut. XXXI, 10. Sensus non mutatur. – תְּרוּעָה, *vociferatio*, *iubilatio*. Levit. XXIII, 24. Vide supra s. v. σκηνοπηγία.

ΣΚΗ'ΝΟΣ, i. q. σκηνὴ, *tentorium*, *tabernaculum*, it. *corpus*. Sap. IX, 15. τὸ γεῶδες σκῆνος, terrenum *corpus*. Similiter *Plato* corpus γήϊνον σκῆνος appellavit, ut ex *Clemente Alex.* *Strom.* lib. V. p. 593. observat *Alberti* ad 2 Cor. V, 1. p. 360. et *Iacobs* in *Anthol. Gr.* Tom. XII. p. 30. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκῆνος, οἰκητήριον, σῶμα. *Suid.* σκῆνος, σκήνωμα. *Etymol. M.* σκῆνος καὶ τὸ σῶμα, παρὰ τὸ σκήνωμα καὶ σκηνὴν εἶναι τῆς ψυχῆς, οἷον οἰκητήριον. Et sic passim apud externos Graeciae scriptores legitur. Vide auctores allegatos a *Wolfio* ad 2 Cor. l. c. p. 601. sequ. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΚΗΝΟ'Ω, *habito*, *commoror tanquam in habitaculo*. אָהַל, *tabernaculum figo*. Gen. XIII, 12. ἐσκήνωσεν ἐν Σοδόμοις, *commorabatur* in Sodomis. – סֹכֵן, *praefectus aulae*. *Aqu.* Ies. XXII, 15. σκηνοῦντα. Legisse videtur שֹׁכֵן. – שָׁכַן. *Al.* Iud. VIII, 11. σκηνούντων. *Aqu.* Exod. XXIV, 16. ἐσκήνωσε. *Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXV, 8. σκηνώσω. *Aqu. Symm.* Iob. XI, 14. σκηνωσάτω. *Aqu.* Iob. XXXVIII, 19.

ΣΚΗ'ΝΩΜΑ, i. q. σκηνὴ, *tabernaculum*, *tentorium*, *habitaculum*. אֹהֶל, idem. Gen. IX, 27. ubi pro σκηνώμασι ed. *Rom.* οἴκοις habet. Deut. XXXIII, 18. Iud. VII, 8. et alibi saepius. *Aqu. Syrus*, *Theodot.* et *Ed. Sexta* Ps. XVIII, 5. *Inc.* Iud. VII, 8. – אֱלֹהִים plur. *dii*. 2 Sam. VII, 23. Legerunt literis transpositis אֳהָלִים. – מִגְרָשׁ, *suburbium*. 2 Par. XI, 14. Forte legerunt מִקְדָּשׁ. – *מִסְכְּנוֹת, *thesauri*, *promptuaria*. *Aqu. Symm.* Exod. I, 11. Legerunt מִשְׁכְּנוֹת. – מִשְׁכָּן. Iob. XXI, 28. XXXIX, 6. Ps. XXV, 8. et alibi. – שׁךְ (ש pro ס). Thren. II, 6. Confuderunt שֻׁׂכּוֹ cum שָׂךְ. Iudith. XV, 1. ubi οἱ ἐν τοῖς σκηνώμασιν ὄντες sunt milites in *castris*. 2 Macc. X, 6. ubi τὰ σκηνώματα *festum tabernaculorum* notat, quod vulgo σκηνοπηγία et paulo post l. l. ἡ τῶν σκηνῶν ἑορτὴ dicitur, celebratum a Iudaeis in memoriam commorationis ipsorum sub tentoriis. De ipsa *habitatione* legitur 3 Esdr. I, 50. hebr. מְעוֹן, 2 Par. XXXVI, 15. *Hesych.* σκήνωμα, οἴκημα, οἶκος, τόπος. *Suid.* s. v. σκῆνος· σκήνωμα τοῦ θεοῦ, ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ.

**ΣΚΗ'ΝΩΣΙΣ*, *tabernaculum*, *tentorium*, *habitaculum*. אֹהֶל. *Symm.* Psalm. LXXVII, 51. – מִשְׁכָּן. *Symm.* Ps. LXXVII, 16. *Aqu. Symm. Theod.* et *Vers. Quinta* Ps. XLII, 3.

ΣΚΗ'ΠΤΡΟΝ, *baculus, scipio, cui innitimur inter eundum*, item *regium gestamen*, *sceptrum*, it. *tribus*. שׁוֹט, *iugum*. Ezech. XXX, 18. – מַטֶּה, *virga*. 1 Sam. XIV, 44. Hab. III, 8. E posteriori loco *Gloss. MS.* in *Cantica Scripturae*: σκῆπτρα) βασιλείαν. *Arabs Hab.* l. l. videtur legisse σημεῖα. – שֵׁבֶט. 1 Sam. X, 19. κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν, iuxta *tribus* vestras. Vide et 1 Sam. IX, 21. 1 Reg. VIII, 16. XI, 13. 31. *Symm.* Ps. LXXIII, 3. σκῆπτρον, ubi alii φυλὴν habent. *Aqu.* Ierem. X, 16. sec. cod. *Syr. Hex. Mediol.* Conf. *Vorstii Philol. S.* P. I. c. 6. p. 189. *Hesych.* σκῆπτρον, κυρίως μὲν πᾶσα ῥάβδος, ἀπὸ τοῦ σκηρίπτεσθαι. ἐπ' αὐτῇ, ὅ ἐστιν ἐπερείδεσθαι, καὶ τὸ βασιλικὸν δὲ σύμβολον. Idem tradit *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ubi tamen post σύμβολον adhuc additur: καὶ τὴν βασιλείαν συνεκδοχικῶς. Male autem, iudice *Bielio*, σκῆπτρον hic derivatur a σκηρίπτεσθαι, cum potius sit a שֵׁבֶט, quod proprie convenit cum מַטֶּה, et *virgam* significat. Nimirum sceptra antiquissima merae virgae s. hastae erant, usu a pastoribus desumto. Conf. *Lampium Comment.* in Ps. XLV. p. 241.

ΣΚΙΑ', *umbra*. מִנְלָה, *perfectio*. Iob. XV, 29. Num legerunt צֵל aut צֶלֶם? (quam lectionem probat *I. D. Michaelis*) aut alia imagine usi sunt, desumta illa ab arbore late umbram spargente, cum qua opulentus bene comparari potest? *Kreyssigio* pro σκιὰν, coll. Iob. V, 3., ῥίζαν legendum videtur. – צֵל. Iud. VI, 39. 2 Reg. XX, 9. 10. 11. et alibi. – צְלָל. Cant. II, 17. IV, 6. Ierem. VI, 4. – צַלְמָוֶת, *umbra mortis*. Iob. XVI, 16. *Symm.* Iob. XXIV, 16. *Aqu.* Ps. XLIII, 20. – צִלְצַל, *umbra*. *Aqu.* Ies. XVIII, 1. In notione metaphorica *tutelae et quietis* legitur Baruch. I, 12. – Vide alibi s. v. θάνατος.

ΣΚΙΑΓΡΑ'ΦΟΣ vel σκιαγραφος, *qui rem aliquam adumbrat*, *pictor*. Sap. XV, 4. σκιογράφων πόνος, *pictorum labor*. Alii habent σκιαγράφων. Sic apud *Hesychium* Apollodorus pictor modo σκιογράφος, modo σκιαγράφος dicitur. Vide illum in v. σκιαγραφίαν, et σκιαγράφος. In *Complut.* ed. legitur σκιὰ γραφῶν, *adumbratio pictorum*, etiam non male.

ΣΚΙΑ'ΔΙΟΝ, *umbella*, *umbraculum*, *tegmen capitis*. כִּרְכָּרוֹת plur. *veredarii*. Ies. LXVI, 20. ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων, in vehiculis mulorum cum *umbraculis*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκιαδίων, καρούχων, h. e. rhedarum, quae scilicet tectae erant, et umbraculum praebebant. Apud *Suidam* legitur: σκιαδείων, καρουχίων. Conf. de voce καροῦχα *Alberti* not. ad *Gloss. Gr. N. T.* p. 69. Graecis alias σκιάδιον appellatur *umbella*, quam *canistriferae ferebant ad sacra Eleusinia euntes*, *ne a sole adurerentur*. Vide *Schol. Aristoph.* in *Aves* v. 1508. et *Suidam* in σκιάδιον. Conf. et *Valesium* ad *Ammian.* p. 531.

ΣΚΙΑ'ΖΩ, *obumbro*, הִצִּיל Hiph. a נָצַל, *eripio*. 2 Sam. XX, 6. μήποτε καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. *Trommius* putat, eos hic legisse הֵצִיל a צָלַל. Mihi autem hic sensum non male expressisse videntur. Formula σκιάζειν τοὺς ὀφθαλμούς τινος notat *tenebras offundere oculis alicuius*, ut v. c. a persecutione detineatur: h. e. *se subducere oculis alicuius, et ita effugere*. Eundem sensum habet formula hebr. *liberare se ex oculis alicuius*, h. e. *effugere*, qua ipsa voce h. l. *Vulgatus* usus est. Vide quoque supra s. v. σκεπάζω. Ion. IV, 7. τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ. Nec hic הִצִּיל a verbo צָלַל natum profectumque putarunt LXX, sed voci σκιάζειν subiecerunt notionem metaphoricam *protegendi* ac *defendendi*. – חָפַף, *obtego*. Deut. XXXIII, 12. ubi absque nulla necessitate nonnulli voluerunt eos legisse סָכַךְ. *Hesych.* ad h. l. σκιάζει, σκεπάζει. – *טְלַל chald. *obumbratus sum*, ut hebr. צָלַל. In coniug. Aphel *umbram capto*. Dan. IV, 9. sec. cod. *Chis.* ubi ἐσκίαζον vertendum erit *obtecti*, *obumbrati sunt*, nisi legere malis ἐσκιάζοντο. *Theodotion* κατεσκήνουν habet. – *מָסָךְ, *operimentum*. Num. IV, 5. τὸ σκιάζον. – נָטָה Niph. *extendor*. Num. XXIV, 6. ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι. Bene quoad sensum. – *סֻכָּה, *tabernaculum*. Ies. IV, 5. σκιάσει. Legerunt סָכַךְ. – סָכַךְ, *tego*. 1 Par. XXVIII, 18. Iob. XL, 17. – רָעַף, *stillo*. Iob. XXXVI, 28. ἐσκίασε δὲ νέφη. Lectio haec mihi admodum suspecta est. Num fortasse legendum est ἔσταξε aut ἐστάλαξε aut ἐσκέδασε? Certiora his non habeo. – שָׁכַן, *habito*. Num. IX, 18. 22. In utroque loco שָׁכַן de *nube* dicitur tabernaculo immorante, unde non male voce σκιάζειν h. l. usus est. Sap. XIX, 7. Baruch. V, 7.

*ΣΚΙΟΓΡΑ'ΦΟΣ, i. q. σκιαγράφος, quod vide supra. *Philoxen. Gloss.* σκιογραφία, *inpremia*.

ΣΚΙΡ'Ρ'Α'Ω et ΣΚΙΡ'Ρ'Ο'Ω, *induro in scirrhum*, *tumefactum induro*. עֲקַלָּתוֹן, *tortuosus*. *Theod.* Ies. XXVII, 1. σκιῤῥωμένον. *Aquila* ibid. ἐσκιῤῥωμένον. *Phavor.* σκιῤῥωθὲν, σκληρυνθέν. Confer quoque Iob. XLI, 7.

ΣΚΙΡΤΑ'Ω, *salto*, *tripudio*, *subsilio*. הִתְרֹצֵץ Hithp. *collido me*. Gen. XXV, 22. ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. Hinc apparet, σκιρτᾷν in universum *se movere* notare. *Hesych.* σκιρτᾷ, κινεῖται. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* n. 3. – עָבַשׁ, *mucidus sum*. Ioel. I, 17. ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν. *Cappellus* in *Crit. S.* p. 631. existimat, LXX legisse בָּעֲטוּ, a בָּעַט, *calcitrare*, *calces remittere*. Aliter visum est *Fischero*, qui in *Prolus. de Verss. Graecc. V. T.* p. 13. conicit, hos interpretes legisse פָּשׁוּ, sive, quod *Scharfenbergius* mavult, טָפְזוּ. Nam טְפַז apud Chald. notat *salire* s. *saltare*. *Rosenmüllero* denique in notis ad *Bocharti Hieroz.* T. III. p. 299. LXX hebr. עָבַשׁ *ludendi* significatione sumsisse videntur, quae inest arabico عبث. Vide *Pocockium*

in *Comm.* ad h. l. p. 84. - עֶכֶס, *compes. Symm.* Prov. VII, 22. σκιρτῶν. Voci עכס *saliendi* notio asserta est ab *Huntio* ad h. l. ac *Arnoldi* in *symbolis critt.* ad h. l. p. 23. sequ. qui etiam LXX Ioel. I, 17. עָכְשׁוּ vel עָכְזוּ legisse existimat. - פּוּשׁ, *augesco.* Ierem. L, 11. Malach. IV, 2. Sc. vox hebr. secundum *Schultensium* ad Iob. XXXV, 15. pr. in l. arab. *turgere* notat, et secundum *Ludov. de Dieu* ad Hab. I, 8. in l. aethiop. *robustum, sanum esse.* Bene itaque transfertur ad vitulos prae pabuli ubertate salientes et lascivientes. - *פָּזַז, *agilis, levis sum, salto. Symm.* 2 Sam. VI, 16. *Vulg. subsilientem.* Vide supra s. v. διατινάσσομαι. - *קַלָּה, *levis. Hebraeus Int.* Ierem. II, 23. σκιρτᾷ, *leviter incedit.* - רָקַד. Ps. CXIII, 4. 6. ubi σκιρτᾷν *concuti, commoveri* notat, quemadmodum ὀρχεῖται ab *Hesychio* per διασείεται explicatur. *Baruch.* V, 8. ἐσκίρτασαν, quod habet *Compl.*, in ἐσκίασαν mutandum est. *Hesych.* σκιρτᾷ, ἅλλεται, κινεῖται, ὀρχεῖται, τρέχει, ἀναστρέφεται. Confer *Elsnerum* ad Luc. VI, 23. p. 206.

ΣΚΙΡΤΟΠΟΙΕ'Ω, *saliare et exultare facio.* הִרְקִיד Hiph. idem. *Ed. Quinta* Ps. XXVIII, 6. σκιρτοποιήσει.

ΣΚΙΡΤΑ'Ω, *salto, exsilio.* הִרְקִיד Hiph. *saltare facio. Aqu.* Ps. XXVIII, 6. σκιρτώσει, ubi notat *saltare* s. *subsilire faciet*, quia sequitur αὐτούς. *Symm.* ὀρχεῖσθαι ἐποίησεν. *Ed. Quinta* σκιρτοποιήσει.

*ΣΚΙΩ'ΔΗΣ, *umbrosus, obscurus, caliginosus.* Legitur haec vox apud *Inc.* 1 Sam. X, 2. ubi בְּצֶלְצַח, *in Selsach*, transtulit: ἐν σκιώδει τὸ σῶμα. Legit nempe divisim בְּצֵל צַח. Quomodo autem notionem corporis e צַח elicere potuerit, me non videre ingenue fateor. (Nescio an rectius scholion dixeris. *K.*)

ΣΚΛΗΡΙ'Α, *durities.* סִכְלוּת, *stultitia.* Cohel. VI, 26. Σκληρία h. l. est i. q. σκληροκαρδία, quae recte tribuitur stulto.

*ΣΚΛΗΡΟΚΑΡΔΙ'Α, *durities cordis.* עָרְלַת לֵבָב, *praeputium cordis.* Deut. X, 16. Utraque formula de incredulis, impiis et profanis hominibus metaphorice adhibetur. Vide et Sir. XVI, 11. et conf. Matth. XIX, 8. Marc. XVI, 14.

ΣΚΛΗΡΟΚΑ'ΡΔΙΟΣ, *durus corde.* אַבִּיר לֵב, *fortis corde. Symm.* Ies. XLVI, 12. σκληροκάρδιοι. Similiter *Hesiodo* ἔργ. v. 146. genus hominum, quod animo haud facile flecti potest, dicitur ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμὸν, ubi *Tzetzes*: τουτέστι σκληρὰν ψυχὴν εἶχον, καὶ ἀκαμπεῖς ἦσαν, ὥσπερ ὁ ἀδάμας. - עִקֶּשׁ לֵב, *perversus corde.* Prov. XVII, 21. - קְשֵׁה לֵב, *durus corde.* Ezech. III, 7. - *קְשֵׁה עֹרֶף, *durus cervice*, h. e. *pertinax, contumax.* Exod. XXXIII, 3. sec. cod. 52. *Holm.* σκληροκάρδιον, e glossemate, aut ex aliis SS. locis.

ΣΚΛΗΡΟΠΡΟ'ΣΩΠΟΣ, *durus facie*, *qui dura est faoie*, seu *cordis duritiem vultu prodens*, h. e. *impudens*. קְשֵׁה פָנִים, idem. *Theod. LXX* Ezech. II, 4.

ΣΚΛΗΡΟ'Σ, *durus*, *asper*, *inhumanus*, *immisericors*, *difficilis*. אַמִּיץ, *robustus*, h. l. *vehemens*. Ies. XXVIII, 2. - יֶתֶר, *excellentia*. *Al.* Gen. XLIX, 3. σκληρὸς φέρεσθαι, *gravis*, *difficilis portatu*. Sensum expresserunt. Nam יתר omne notat, *quod magnum est et modum excedit*. Nonnullis legisse videntur יֶתֶר, coll. XLV, 5. et 1 Sam. XX, 7. *Cappellus* autem iudicat, eos ita transtulisse, quod יֶתֶר significat *chordam*, *restim*, et *nervum*, *qui durus est*. - סָכָל, *stultus*. Cohel. VII, 18. Σκληρὸς h. l. est *impius*, qui Hebraeis *stultus* dicitur. - עַז, *robustus*. Prov. XVIII, 24. *Symm.* et LXX Ies. XIX, 4. - עֶצֶב, *dolor*. *Aqu.* Prov. XV, 1. λόγος σκληρὸς, *sermo durus*, h. e. *oratio insolens*, quemadmodum hebr. עֶצֶב. - דְבַר opponitur מַעֲנֶה־רַּךְ, *oratio placida*, ut dicitur apud *Livium* XXXVI, 12. et ἔπος μαλακὸν apud *Homerum Od.* π', 286. Σκληρὸς enim de sermone adhibetur, cum aliquid dicitur, quod est *grave*, *durum*, *molestum*, vel quia cum arrogantia et insolentia profertur, vel quod rei iniucundae denuntiationem habet. Conf. Ioh. VI, 60. et *Lex. N. T. s. h. v.* - עצם, *invalesco*. *Al.* Ierem. XXX, 15. - פָּרִיץ, *effractor*. Ps. XVI, 5. ὁδοὺς σκληρὰς, vias *impietatis*. Num fortasse legendum est σκληρῶν? Certe פָּרִיץ proprie *latronem* notat, *qui muros perrumpit*, et metaph. *eum*, *qui violat et perfringit quasi leges divinas*. - צָפַן, *abscondo*. Prov. XXVII, 16. βορέας σκληρὸς ἄνεμος, *boreas ventus asper*. Vide ad h. l. *Iaegerum*. Vox σκληρὸς alias de *ventis saevis* et *vehementibus* usurpatur. *Aelianus* apud *Suidam* v. σκληροί· Οἱ ἄνεμοι οἱ σκληροί τε καὶ ἐχθροὶ παραχρῆμα ἐκόπασαν. Vide et *Aelianum V. H.* IX. c. 14. et conf. Iac. III, 4. et *Wolfium* ad h. l. p. 45. - צַר, *angustia*. Ies. V, 30. σκότος σκληρὸν, *tenebrae densissimae*, *summa caligo*. Scil. צַר h. l. additur *superlativum* indicandi causa. - צֹרֵחַ part. *clamans*. Soph. I, 16. σκληρά. Ita quoque *Syrus*. Num ex coniectura? an צָרָה legentes? Forte quoque *Syrus* h. l. est ad Graecos correctus. - קָשֶׁה, *durus*. Gen. XLII, 7. ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ, sc. ῥήματα, loquebatur illis *dura* verba, h. e. *severe allocutus est*. Vide et v. 30. 1 Reg. XII, 13. 2 Par. X, 13. et conf. Ep. Iud. v. 15. 1 Sam. XXV, 3. ὁ ἄνθρωπος σκληρὸς, homo durus, h. e. *inhumanus*, *immisericors et malignus*. 2 Sam. III, 39. σκληροί μοι εἰσὶν, *molesti* mihi sunt. 1 Sam. I, 15. γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι. Sic legitur in Cod. *Vat.* et *Alex.* ac in codice suo habuit *Philo* in l. *de temulentia* p. 261. ed. Paris. In *Ald. et Compl.* est ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ, quod meram interpretationem exhibere mihi videtur. Equidem levi mutatione legendum arbitror γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρᾳ ἐγώ εἰμι,

h. e. mulier sum *admodum infelix. Vulgatus: mulier infelix nimis ego sum.* Infelix enim apud Hebraeos קְשֵׁה יוֹם dicitur, v. c. Iob. XXX, 25. Propterea autem non יוֹם loco רוּחַ legisse LXX videntur, sed libere tantum pro more suo sensum expresserunt. Qui enim *durus est die* est etiam *durus spiritu;* qui miseria premitur, eius animus etiam duro affectu premitur s. moeret. *Aqu. Symm.* Exod. XVIII, 26. ῥῆμα σκληρὸν, rem *difficilem.* 1 Reg. XIV, 6. ἀπόστολος σκληρὸς, *qui dira alicui annunciat, ein Unglückbote.* - קָשָׁה verbum Kal. 1 Sam. V, 7. - מַקְשָׁה part. Hiph. Prov. XXVIII, 14. - נִקְשָׁה part. Niph. Ies. VIII, 27. σκληρὰ λιμὸς, *dura* fames. - קֶשֶׁר, *coniuratio.* Ies. VIII, 12. Hic legerunt קָשָׁה. - רַע, *malum. Inc.* Gen. XXXI, 24. LXX sec. cod. *Alex.* Ierem. XII, 14. In ed. *Rom.* legitur πονηρῶν. - רָשָׁע, *improbus.* Num. XVI, 26. ubi σκληρὸς *impium* notat. Praeterea legitur Sir. III, 27. καρδία σκληρὰ, homo *audax, qui quasi obduruit ad pericula,* i. q. in sequ. ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον. Conf. *Stephani Thes.* T. III. p. 817. Alii vertunt: homo sua prava opinione obstinatus, qui nullis monitis minisque se flecti patitur, impius. Sirac. XXX, 8. de equo *fero et indomito.* Sed fortasse invertenda ibi est sententia hoc modo: ἵππος σκληρὸς (*equus duri oris*) ἀποβαίνει ἀδάμαστος. 3 Esdr. II, 27. chald. תַּקִּיף, *durus* Esdr. IV, 20. Baruch. II, 33. ἀπὸ τοῦ νώτου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ, a *contumacia* sua ac *perversitate.*

ΣΚΛΗΡΟ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *durus fio.* הִסְכִּין Hiph. *assuesco.* Iob. XXII, 21. - הִקְשָׁה Hiph. Iob. IX, 4.

ΣΚΛΗΡΟ'Ν 'ΕΣΤΙ', *durum est, difficile, molestum est.* יֵרַע, *malum est.* Gen. XXI, 12. - קָשָׁה. Deut. I, 17. τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν, res, quae dura fuerit a vobis, h. e. ita *dura ac difficilis,* ut a vobis iudicari non possit. Vide et Deut. XV, 18. et quae ex *Augustino* affert *Drusius Miscell. Cent.* II. c. 41.

ΣΚΛΗΡΟ'Ν ΦΑΙ'ΝΕΤΑΙ, *durum videtur.* חָרָה בְּעֵינֵי, *ira accenditur in oculis.* Gen. XLV, 5. ubi *aegre ferre* notat. - יֵרַע, *malum est.* Gen. XXI, 11. σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα, valde autem durus sermo ille videbatur, h. e. admodum displicebat.

*ΣΚΛΗΡΟ'Σ ΛΑΟ'Σ, *durus populus.* חֲלַקּוֹת, *blanditiae.* Dan. XI, 32. ἐν σκληρῷ λαῷ sec. *Chis. Segaarius* coniicit legendum ἐν κληροδοσίᾳ, coll. 21. et 34. ubi τῷ חֲלַקְלַקּוֹת respondet. - Vide alibi ἡμέρα.

ΣΚΛΗΡΟ'ΤΗΣ, *durities.* זֶרֶם, *inundatio.* Ies. IV, 6. ubi σκληρότης metaph. accipiendum est de *calamitate* et *infortunio,* quam notionem hebr. זֶרֶם h. l. subiecisse videntur. - חָרוּץ, *tribula acuta.* Ies. XXVIII, 27. οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαιρεῖται. Sensum expresserunt. - מוֹקֵשׁ, *laqueus.* 2 Sam. XXII, 6. σκληρότητες θανάτου, h. e. *dolores* maxime

graves. . Videtur nempe מוֹרָשׁ, ut hebr. חֵבֶל, notionem *doloris* olim habuisse, coll. Prov. XXIX, 6. Non tamen repugnarem, si quis σκληρότητες de *terroribus* s. *terriculamentis* explicaret. – קְשִׁי. Deut. IX, 27. μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ, noli respicere *pertinaciam* huius populi, ubi σκληρότης est i. q. σκληρότης τῆς καρδίας. Conf. Rom. II, 5. Praeterea legitur in *Ed. Sexta* Psalm. XXXVI, 35. ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι. Vide supra s. v. ἀντιποιέομαι.

ΣΚΛΗΡΟΤΡΑ'ΧΗΛΟΣ, *durus cervice, pertinax*. מַקְשֵׁה עֹרֶף, idem. Prov. XXIX, 1. – קְשֵׁה עֹרֶף. Exod. XXXIII, 3. 5. XXXIV, 9. Deut. IX, 6. 13. Baruch. II, 22. Sir. XVI, 12. Conf. Act. VII, 51.

ΣΚΛΗΡΥ'ΝΩ, *induro, obduro*. הִקְשִׁיחַ Hiph. *indurare facio*. Ies. LXIII, 17. – חָזַק Kal et Pih. Exod. IV, 21. ubi bono sensu dicitur, ut sit *animum facere aut addere*, i. q. ἐνισχύειν, qua voce *Aquila* usus est. Sic quoque pro חָזַק legitur Exod. XIV, 17. Exod. VII, 22. – טָפַשׁ, *pinguis sum vel factus sum*, metaphorice *stupidus sum et evado*. *Inc.* Ps. CXVIII, 70. ἐσκληρύνθη. – קָשָׁה: הִקְשָׁה, Kal et Hiph. Gen. XLIX, 7. μῆνις αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη, ira illorum sit maledicta, quod dura vel *vehemens* s. *saeva sit*. Exod. XIII, 15. ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνε (sc. ἑαυτὸν) φαραὼ ἐξαποστεῖλαι ὑμᾶς, cum *obduraret se* Pharao, et nollet vos dimittere. 2 Sam. XIX, 43. ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ, *durius loquebantur* (aut *responderunt*, uti *Vulg.*) viri Iuda, quam viri Israel. 2 Reg. II, 10. ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι, *rem magnam petiisti*. *Gloss. Brem.* ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτῆσαι, δύσκολον ᾐτήσω. Psalm. XCIV, 8. μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ne indurate corda vestra, h. e. ne sitis immorigeri et contumaces. 1 Macc. II, 30. sec. cod. *Alex.* ἐσκληρύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακὰ, dura ipsis evenerunt mala.

*ΣΚΛΗΡΥΣΜΟ'Σ, *durities*, it. *crudelitas, saevitia*, i. q. σκληρία. Sir. X, 22. sec. *Compl.* ἐκβολὴ ἀρχῆς σκληρυσμὸς καὶ ὑπερηφανία, interitum imperii accersunt *crudelitas* et superbia. Alii h. l. de *impietate* et *inobedientia erga Deum* interpretantur. In notione propria legitur apud *Hippocratem* de *humor.* p. 47, 46.

ΣΚΛΗΡΩ͂Σ, *duriter, difficulter*. הִקְשָׁה Hiph. Gen. XXXV, 17. – *חֲרִי, *irascendo*. 1 Sam. XX, 7. ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι, ubi hebraismum אִם חָרֹה יֶחֱרֶה לוֹ bene ac orationis seriei convenienter expresserunt. – יֶתֶר, *excellentia*. Gen. XLIX, 3. ubi alii libri bis habent σκληρὸς, quod vide supra. – קֶשֶׁת, *arcus*. Ies. XXII, 13. Hic legerunt קָשֶׁה. *Vulg. dure.*

ΣΚΛΗΡΩ͂Σ 'ΑΠΟΚΡΙ'ΝΟΜΑΙ, *dura respondeo*. חָרֹה חָרָה, *exardendo exardeo*. 1 Sam. XX, 7. Vide supra s. v. σκληρῶς. – עָנָה קָשָׁה, *respondeo durum*. 1 Sam. XX, 10.

ΣΚΝΙ'Ψ, i. q. *κνὶψ*, *animal culici simile*, *erodens ligna*, vulgo *pediculus*, a *κνίζειν*, *pungere*, *pruritum excitare*. כִּנִּים plur. *culices* aut secundum *Michaelis* in *Supplem. sciniphes*. Exod. VIII, 16. 17. 18. *Al.* Ps. CIV, 31. - כִּנָּם, *pediculorum multitudo*, q. d. *pediculium*. Vide et Sap. XIX, 10. et conf. *Philonem* lib. I. de *vit. Mosis* p. 97. T. II. ed. *Mang*. *Gloss.* in *Octat.* *σκνίφες* (ita alii Exod. VIII, 16. pro *σκνίπες*), *ζῶα μικρὰ ὑπὸ τοὺς κώνωπας*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σκνίφες*, *ζωΰφιά ἐστιν ἐοικότα κώνωψιν*. *Suidas*: *σκνὶψ*, *ζῶον κωνωπῶδες*. *Καὶ σκνίπες ἐν τοῖς χωρίοις αὐτῶν* (Ps. CIV, 31.). *καὶ παροιμία· Σκνὶψ ἐκ χώρας*, *ἐπὶ τῶν ταχὺ μετακινούντων ἡ παροιμία*. *Ἔστι γὰρ ὁ σκνὶψ ζῶον μικρὸν*, *ξυλοφάγον*. *Hesych.* *σκνὶψ*, *ζῶον χλωρόν τε καὶ τετράπτερον*. *Phrynichus* antiquos sordidum et illiberalem in sordibus dixisse *σκνῖπα* docet, *ἀπὸ τοῦ θηριδίου τοῦ ἐν τοῖς ξύλοις*, *τοῦ κατὰ βραχὺ αὐτὰ κατεσθίοντος*. Conf. *Bocharti Hierozoic.* P. II. p. 569. sequ. ac quae congessit Doct. *Barkerus annotatt.* in *Etymol. M.* Vol. II. p. 1090. sequ. ed. recent.

ΣΚΟΛΙΑ'ΖΩ, *oblique* seu *tortuose incedo*, *perverse ago*. נָלוֹן Niph. a לוּן. Prov. XIV, 2. - Vide quoque s. *ὑποσκελίζομαι*.

ΣΚΟΛΙΟ'Σ, *obliquus*, *tortuosus*, it. *perversus*, *pravus*. *בְּלִיַּעַל, *Belial*. Prov. XVI, 27. - יָקוּשׁ, *auceps*. Hos. IX, 10. *παγὶς σκολιὰ*, laqueus tortuosus. Legerunt עִקֵּשׁ, aut potius מוֹקֵשׁ, *laqueus*, *quo avibus insidiae struuntur*. - מַעֲקַשִּׁים plur. *perversitates*. Ies. XLII, 16. - נִפְתָּל part. Niph. *distortum*. Prov. VIII, 8. *Symm.* Iob. V, 13. - סוֹרֵר part. *refractarius*. Psalm. LXXVII, 10. *γενεὰ σκολιὰ*, generatio *prava*. - עָקֹב, *pravus*. Ies. XL, 4. - עֲקַלָּתוֹן, *valde tortuosus*. Ies. XXVII, 1. *ἐπὶ τὸν δράκοντα*, *ὄφιν σκολιὸν*, super draconem, serpentem *tortuosum*. - עִקֵּשׁ, *perversus*. Deut. XXXII, 5. *γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη*, generatio *prava* et perversa. Conf. Act. II, 40. Prov. II, 15. *ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ*, quorum semitae *curvae*. Vide et Prov. XXII, 5. - עִקְּשׁוּת, *perversitas*. Prov. IV, 24. *σκολιὸν στόμα*, os *perversum*. - תַּהְפֻּכָה, *perversio*, *perversitas*. Prov. XVI, 28. *ἀνὴρ σκολιὸς*, vir *perversus*. Conf. *Bochartum* Tom. II. *Opp.* p. 1004. et quae inde refert *Wolfius* ad Iac. II, 18. p. 119. Prov. XXIII, 33. *τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιὰ*, os tuum tunc loquetur *perversa*. Sap. XVI, 5. *σκολιοὶ ὄφεις*, serpentes *tortuosi*, h. e. vel qui in eo sunt, ut insiliant, vel relate ad indolem: serpentes *dolosi*, *insidiosi*, de qua posteriore notione vid. *Iacobs anim.* in *Anthol.* T. VIII. p. 61. *Hesych.* *σκολιὰ*, *σκαμβὰ*, *οὐκ ὀρθὰ*, *ἄδικα*, *δυσχερῆ*, *ἐπικαμπῆ*, *ἄνισα*, *δύσκολα*.

ΣΚΟΛΙΟ'Σ ΣΚΟΛΙΟ'Σ, *perversus perversus*. הֲפַכְפַּךְ, *versatilis*. Prov. XXI, 8.

ΣΚΟΛΙΟ'Σ 'ΑΠΟΒΑΙ'ΝΩ, perversus s. pravus evado. הֶעְקִישׁ Hiph. ab עָקַשׁ, *perversum facio s. arguo et declaro.* Iob. IX, 20. *Vulg.* bene: *pravum me comprobabit*, sc. Deus.

ΣΚΟΛΙΟ'Σ ΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, perversus ambulo. נֶעְקַשׁ Niph. *perverse ago.* Prov. XXVIII, 18.

ΣΚΟΛΙΟ'Ν ΤΙ, perversum quid. תָּהֳלָה, *splendor.* Iob. IV, 18. ubi etiam *Vulg. pravitas.* Deduxerunt ab הָלַל, *insanire*, unde תָּהֳלָה potest significare *insaniam, stultitiam*, et ex adiuncto *pravitatem.*

ΣΚΟΛΙΟ'Σ ΦΟΡΕ'Ω, perversus fero. Prov. XVI, 26. σκολιὸς φορεῖ. In textu hebr. nihil pro his κατὰ τὸ ῥητὸν legitur. *Iaegerus* retulit ad עָלָיו, pro quo עָוִיל legerint. Sed hic ad unum omnes errarunt interpretes nec verum viderunt. Nam verba: ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν, quae in edit. *Bosiana* initio commatis 27. leguntur, sunt vel scholion vel alius interpretis versio ultimorum verborum commatis 26. ubi σκολιὸς hebr. עָמֵל respondet et reliqua pertinent ad כִּי אָכַף עָלָיו פִּיהוּ, *incurvavit se super eum os suum*, quae verba quoad sensum non male expressit ignotus interpres.

ΣΚΟΛΙΟ'ΤΗΣ, perversitas, pravitas. גֹּעַל, *fastidium.* Ezech. XVI, 5. τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου, ob *pravitatem* tuam. Ita enim verba hebraica explicanda esse censuerunt. - עֲקַלְקַלּוֹת plur. *tortuosa. Symm.* Psalm. CXXIV, 4. 5. σκολιότητας. - שְׁרִירוּת. *Inc.* et LXX Ierem. XI, 8. XIII, 10. *Aqu.* Ps. LXXX, 10. σκολιότητι. Vox hebraica *malitiam, pravitatem* notat. Arab. شرارة, *malitia.*

ΣΚΟΛΙΩ͂Σ, tortuose, intorte, oblique, metaphorice: *prave, perverse.* רָכִיל, *detractor.* Ierem. VI, 27. רָכִיל h. l. adverbialiter sumendum est, *delatorie, fraudulenter.*

ΣΚΟ'ΛΟΨ et *ΣΚΟ'ΛΩΨ, palus, lignum acutum, sudes*, it. *spina.* סִיר, *spina.* Hos. II, 6. φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψι, sepio viam eius *spinis. Gloss. MS. in Proph.* σκόλοψιν, ὀρθοῖς ξύλοις, εἰς ἐπιβουλὴν κεκτημένοις. - סִלּוֹן, idem. Ezech. XXVIII, 14. οὐκ ἔσονται ἔτι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ σκόλωψ πικρίας, non erunt amplius domui Israel *spina amaritudinis*, h. e. non amplius domus Israel *acerbos dolores efficient. Artemidorus* lib. III. c. 33. ἄκανθαι καὶ σκόλοπες ὀδύνας σημαίνουσι διὰ τὸ ὀξὺ, καὶ ἐμποδισμὸν διὰ τὸ καθεκτικὸν, καὶ φροντίδας καὶ λύπας διὰ τὸ τραχύ. - שִׂכִּים plur. idem. Num. XXXIII, 55. σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, spinae in oculis vestris, h. e. admodum vobis *nocebunt.* Vide *Glassii Philol. S.* p. 1108. Profanis alias ἄκανθαι et σκόλοπες solent coniungi. Vide *Elsneri Obss.* ad 2 Cor. XIII, 7. p. 167. Apud *Hesychium* scribitur σκόλωψ, et exponitur ξύλον ὀξυμμένον ἢ ἄκανθα. Σκῶλον alias eodem sensu dicitur. Vide in-

fra in σκῶλον ἐν ὀφθαλμοῖς. Sir. XLIII, 23. παγεῖσα γίνεται σκολόπων ἄκρα, congelata fiunt, ut *sudium* cacumina. *Vulg. dum gelaverit, fiet tanquam acumina tribuli. Hesych.* σκόλοπες, ὀξέα ξύλα ὀρθά. Idem: σκόλοπες, ὀρθὰ καὶ ὀξέα ξύλα, σταυροὶ, χάρακες. Rursus idem: σκόλοψ, ξύλον ὄξιμον. Lege ὀξυμμένον, et vide *Hesychium* in σκώλοψ. Conf. et *Eustath.* ad Il. μ', v. 63. et quae inde affert *Lipsius* de *cruc.* lib. I. c. 4.

ΣΚΟ'ΠΕΛΟΝ et ΣΚΟ'ΠΕΛΟΣ, *scopulus, petra excelsa, omninoque locus editus, ex quo circumiacentia oculis lustrari possunt*, a σκέπτομαι, *considero.* ציּוּן, *monumentum sepulcrale*, quod *Kimchi* exponit de מצבה sive *statua*, *quae super sepulcrum erigitur.* 2 Reg. XXIII, 17. τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο, ὃ ἐγὼ ὁρῶ; quaenam *petra* illa *excelsa*, quam ego video? In ed. *Compl.* legitur τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος κ. τ. λ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκόπελος, ὑψηλὴ πέτρα. *Hesych.* σκόπελος, ὑψηλὸς τόπος, ἡ πέτρα, ἡ ἀκρώρεια, ἀφ' ἧς ἔστι σκοπεῖν τὰ κύκλῳ, καὶ ἐξέχουσα εἰς θάλασσαν πέτρα. *Suidas.* σκοπέλῳ, ὑψηλῷ τόπῳ. Sicut autem in petra illa excelsa 2 Reg. l. c. sepulcrum erat, ita alias, etiam in montibus et petris excelsis sepulcra veteribus fuisse frequentissima, e sacris et profanis monumentis ostendit *Ewaldus Emblem.* lib. I. p. 230. Vide et Ies. XXII, 16.

ΣΚΟ'ΠΕΥΣΙΣ, *speculatio.* מִצְפָּה, *Mizphah*, nomen proprium. *Aqu.* Hos. V, 1. Legisse videtur מְצַפֶּה, quod *locum ubi speculantur*, *speculam* notat. *Vulg. speculationi.* Caeterum hoc vocabulo caret *Thesaurus Stephanianus.*

ΣΚΟΠΕΥΤΗ'Σ, *speculator.* צָפָה, *speculor. Aqu.* Ies. LVI, 10. σκοπευταί. Eadem quoque vox vel σκοπὸς, teste *Hieronymo*, in secunda *Aquilae* editione olim legebatur Ierem. VIII, 17. pro צִפְעֹנִי, *regulus*, quam vocem a צָפָה deduxisse censendus est. Vide ad h. l. *Montf.* Fortasse ideo voce σκοπευτὴς usus est, quia oculis ac visu nocere olim credebatur *regulus* s. *basiliscus.* Praeterea, monente *Lobeckio* ad *Phrynich.* p. 592., apud *Basil. Epp.* 79. 142. et Eustath. p. 1810. 1679, 6.

ΣΚΟΠΕΥ'Ω, *speculor, intueor, observo, specto.* Dicitur *Ionice* pro σκοπέω, a σκοπὸς, *scopus, meta.* הִבִּיט Hiph. a נָבַט, *intueor.* Iob. XXXIX, 29. - נִצָּב Niph. a יָצַב, *sto.* Exod. XXXIII, 8. - פִּלֵּס Pih. *libro.* Prov. V, 21. ubi σκοπεύειν esse videtur *recta oculos ad scopum collineare.* - צָפָה Kal et Pih. 1 Sam. IV, 13. Prov. XV, 3. Cant. VII, 4. *Inc.* Ies. XXI, 5. - צֹפִיָּה, part. foem. *speculans. Symm.* Prov. XXXI, 27. σκοπεύει. *Hesych.* σκοπεύει, ἰχνεύει, ἐπιτηρεῖ.

ΣΚΟΠΕ'Ω, *speculor, perpendo, contemplor, diligenter considero.* *כָּסָה, *tego. Symm.* Prov. XI, 15. σκοπεῖ λόγους, ubi vel legit מְסַכָּה, a radice Syriaca ܣܟܐ vel ܣܟܝ, *intui-*

tus est, *aspexit*, vel pro σκοπεῖ legendum est σκέπει, *tegit*, quod rectius videtur, et ut quoque *Montfauconio* legendum visum fuit. – *צָפָה, *speculor*. *Inc.* Ps. V, 4. – רָאָה. *Al.* Ezech. XXI, 21. ἥπατι σκοπήσασθαι, hepar *contemplari*. 2 Macc. IV, 5. τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν, communem utilitatem universae multitudinis privatim *diligenter perpendens*: aut: communibus civitatis commodis inserviens, eorumque curam gerens. *Hesych.* σκοπῶν, σκεπτόμενος, ἐνθυμούμενος. Bene ita *Stephanus* pro εὐθυμούμενος, et sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *Suidas*: σκοπῶν, ἀντὶ τοῦ ἀκριβῶς καὶ ἐπιμελῶς καταμερίζων, περὶ οὗ ἂν τὴν σκέψιν ποιῇ.

ΣΚΟΠΗ', *lustratio*. *הַכּוֹת inf. a נָכָה, *percutiendo*. LXX sec. *MS. Cotton.* Gen. XIV, 17. ἀπὸ τῆς σκοπῆς. Sed legendum κοπῆς, ut habent reliqui libri. Σ ex antecedente τῆς voci κοπῆς adiectum est. Idem valet de loco Deut. XXVIII, 25. ubi σκοπὴ in Cod. *Alex.* hebr. נֶגֶף, *caesus*, respondet, sed vitiose pro κοπὴ, quod h. l. in concretum mutandum est, nisi statuere malimus, LXX legisse נֶגֶף. – פְּקוּדִים part. Pah. plur. *numerati*. *Inc.* Num. XXVI, 22.

ΣΚΟΠΙΑ', *specula*. אֲצִילִים plur. *selecti*. Ies. XLI, 9. ubi אֲצִילֵי הָאָרֶץ sunt vel *extrema terrae*, vel, ut *Michaeli* in *supplem.* placuit, *ima terrae*, *horizon*. V. sequ. מִצְפָּה. – *מִצְפָּה. *Mizpah*, s. *Mispah*, nomen proprium urbis. Hos. V, 1. 2. ubi *Arabs* σκοπιὰν de *ipso tractu* intellexit, *in quem speculatores prospiciunt*. Reddidit enim مسلك, *tractus*. Caeterum legerunt מִצְפָּה. – מִצְפֶּה. 2 Par. XX, 25. Ies. XXI, 8. *Inc.* 1 Sam. XXII, 3. – מַשְׂכִּית, *imago*, a שָׂכָה, *speculor*, *adspicio*. Num. XXXIII, 52. ubi σκοπιαὶ sunt *loca excelsa*, *in quibus idola exposita erant*. *Aqu.* Ps. LXXII, 7. – צִיּוּנִים, *signa*, *monumenta*. *Symm.* Ierem. XXXI, 21. Vide ad h. l. *Montf.* Num fortasse legit צוֹפִים? a צָפָה, *speculari*. Vide s. ἐπίσκοπος et σκόπελον. – *צְפִית, *specula*. *Inc.* Ies. XXI, 5. Sir. XL, 6. ἡμέρα σκοπιᾶς, *dies speculae*, h. e. interprete *Bretschneidero plena lux*, *dies clara*. Sic hebr. מִצְפָּה (illustrandum per arab. صطلي, quod *serenum*, *defaecatum*, *clarum* denotat) de die dicitur, v. c. Exod. XXVII, 20. Lev. XXIV, 2. *Grotius* legere mavult σκοπιάσει, in somno non magis quam per diem speculatur, h. e. *variis agitatur cogitationibus*. *Gloss. MS. in Proph.* σκοπιὰ, ὁ ὑψηλὸς τόπος. *Hesych.* σκοπιαὶ, ἀκρώρειαι, ὑψηλοὶ τόποι. Caeterum vide de hac voce *Hemsterhusium* ad *Lucian.* T. II. p. 547.

ΣΚΟΠΙΑ' 'ΑΓΡΟΥ', *specula agri*. שְׂדֵה צֹפִים, *ager Zophim vel speculatorum*. Num. XXIII, 14.

ΣΚΟΠΟ'Σ, *scopus*, *meta*, it. *speculator*. *בִּכּוּרִים, *fructus praecoces*. Nahum. III, 12. σκοποὺς, quae lectio ex συκᾶς compendiose scripto orta esse videtur *Cappello* in *nott. critt.* ad h. l. p. 102. Aliquis in margine ad vocem συκᾶς notaverat καρποὺς, ut moneret, hanc vocem hic intellegendam esse de arboris illius fructu, non de ipsa arbore: imperitus librarius pro συκᾶς substituit καρποὺς, alius imperitior adhuc ex utroque compendiose scripto σκᾶς et κρ̃πους fecit σκοποὺς. — מַטָּרָה, *meta*. Iob. XVI, 13. Thren. III, 12. *Aqu.* 1 Sam. XX, 20. εἰς τὸν σκοπὸν, ubi vid. *Montf.* Conf. Sap. V, 13. 21. — מְצַפֶּה part. Pih. Ies. XXI, 6. Vide et Sir. XXXVII, 18. — מַשְׂכִּית, pr. *speculatio*, *aspectus*, per metonymiam eius *obiectum*, *species*, *forma*, *figura*, *imago*. Lev. XXVI, 1. λίθον σκοπὸν, lapidem speculatorem, h. e. *lapidem pulchrum* et *pictum*, h. e. *effigiem lapideam*. Nam σκοπὸς adiective ponitur pro eo, *quod vident et spectant omnes*, *ita ut fere sit egregium*. Vide ad h. l. *Spencerum* de *leg. Hebr. rit.* lib. II. c. 22. sect. 3. p. 458. sequ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκοπὸν, τύπον, ᾧ πάντες στοιχοῦσι καὶ ἀκολουθοῦσιν. Sic etiam apud *Suidam*, nisi quod vox πάντες apud illum desit. *Hesych.* σκοπὸς, τύπος. Vid. quoque *Th. Gale* in nott. ad *Iamblich.* p. 239. — צִיֻּנִים, *monumenta*. *Aqu.* Ierem. XXXI, 21. — צֹפֶה part. Kal, *speculator*. 1 Sam. XIV, 16. 2 Sam. XIII, 34. XVIII, 24. Hos. IX, 10. ubi ad σκοπὸν *Bahrdtius* subaudit καρπὸν, *fructum egregium*. Vide supra s. מַשְׂכִּית. *Arabs* de *custode pomorum* intellexit. Alii, sed nimis coacte et argute, ita: ficus praematura est quasi speculatrix, si forte veniat, qui ipsam decerpat. Confer quoque supra ad בִּכּוּרִים notata. *Symm. et Theod.* Ies. LII, 8. τῶν σκοπῶν σου. *Suidas*: σκοπὸς, κατάσκοπός τις καὶ ἔφορος, καὶ ἀποσκοπῶν τὰ πόῤῥω. Vide *Spanhemii Observ. in Callimach.* p. 367.

ΣΚΟΡΑΚΙΣΜΟ'Σ, *contumeliosa repulsio*, *qua aliquos ad corvos amandamus*, *et in malam crucem abire iubemus*, *reiectio*, a σκορακίζω, quod secundum *Hesychium* notat *ad corvos et in desertum amandare*. Sir. XLI, 25. (αἰσχύνεσθε) ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως, pudeat vos ob *repulsionem* dati et accepti, aut potius: *fraudulentiam in accipiendo et dando*. *Hesych.* σκορακισμὸς, χλευασμὸς, ἀπάτη, ὕβρις, φαυλισμὸς, ἀποδοκιμασία. Vide supra ἀποσκορακισμὸς, et conf. *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. II. c. 10. p. 200. 202.

**ΣΚΟ'ΡΔΟΝ*, *allium*, pro σκόροδον poetae et prosaici recentiores. שׁוּם, idem. Num. XI, 5. sec. cod. *Vat.* Vid. *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 194. ac *Hemsterhusium* ad *Aristoph. Plut.* v. 717. p. 240. et 243. ed. rec. *Philoxen. Gloss.* σκόρδον, *allium*.

ΣΚΟΡΙ'Α, Vide alibi σκωρία.

ΣΚΟ'ΡΟΔΟΝ, *allium.* שׁוּם, idem. Num. XI, 5. καὶ τὰ κρόμμυα καὶ τὰ σκόροδα, et cepe et *allia.* Sic κρόμμυα et σκόροδα coniunguntur *Herodoto* lib. II. p. 156. et memorantur operariis in Aegypto data. Vide *Raphelii annotatt. ex eodem ad Num.* l. c. p. 13.

ΣΚΟΡΠΙ'ΔΙΟΝ, *parvus scorpio, machinae bellicae genus* (quod *Caesar* etiam *Bell. Gall.* VII, 25. *scorpionem* appellat sic dictum, quoniam aculeum desuper habet erectum. Describit illud *Vegetius* Lib. IV. c. 12.), *qua sagittae mittuntur.* 1 Macc. VI, 51. σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη, *scorpiones* ad mittendas sagittas. Conf. notata in v. σκορπίος, ac *Grotium* ad *Maccab.* l. l.

ΣΚΟΡΠΙ'ΖΩ, *spargo, dispergo, dissipo.* הֵפִיץ Hiph. a פּוּץ, idem. 2 Sam. XXII, 15. Ps. XVII, 16. CXLIII, 7. *Symm.* Hab. III, 14. — זור, *premo.* Iob. XXXIX, 15. Legerunt זָרָה. — זָרָה. Mal. II, 3. — זֶרֶם, *inundatio.* Hab. III, 9. Legerunt זֵרֵם a זָרָה, *spargere, dispergere.* — מַזָּרוֹת plur. *signa coelestia, sidera, constellationes.* *Symm.* Iob. XXXVIII, 32. σκορπισθέντα. Legit מְזֹרוֹת, ut sit *Ben. Pyhal* a זָרָה, *spargere, dissipare,* aut מֻזָּרוֹת, ut sit part. Hoph. ab eadem radice. — נָטַשׁ, *diffundo me.* *Theod.* 1 Sam. XXX, 16. ἐσκορπισμένοι pro נְטֻשִׁים, quod vulgo male et repugnante serie orationis vertitur *relicti.* LXX διακεχυμένοι. — נַעַר, *puer.* Zach. XI, 16. נַעַר h. l. notat *ovem huc illuc oberrantem,* ex significatione rad. arab. نغر, *huc et illuc erravit, oberravit.* — פִּזֵּר Pih. Ps. CXI, 8. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XI, 25. σκορπίζοντες, *largiter distribuentes, benefici.* *Aqu. Symm.* Ps. CXL, 7. ἐσκορπίσθη. — פָּרַד, *separo.* Nehem. IV, 19. 1 Macc. IV, 4. coll. *Artemidoro* lib. I. c. 58. p. 49. συνάγει τοὺς ἐσκορπισμένους τὸ ὄργανον. Tob. XIII, 5. pro σκορπισθῆτε reponendum est σκορπισθῶμεν, quia praecedit ἡμᾶς.

ΣΚΟΡΠΙ'ΟΣ, *scorpio, scorpius,* item *flagri genus scorpionis instar pungentis.* עַקְרָב, *scorpio.* Deut. VIII, 15. οὗ ὄφις δάκνων καὶ σκορπίος, ubi serpens mordens et scorpio. 1 Reg. XII, 11. 14. 2 Par. X, 11. 14. παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις, castigabo vos scorpionibus. *Gloss.* in lib. 3. Reg. σκορπίοι ἢ σκορπίδια, ταῦτα εἴδη εἰσὶν ὅπλων πολεμικῶν. Alias machinae bellicae ita vocantur, quibus sagittae mittebantur. Vide *Bocharti Hier.* P. II. lib. IV. c. 29. p. 645. *Grotium* ad 1 Macc. VI, 51. et *Dilherrum Disp. Acad.* p. 168. sequ. Sed locis Regg. et Paralip. citatis per σκορπίους neque arma, neque machinae bellicae, sed *flagella* potius *in modum scorpionum aculeata,* forsan ex planta σκορπίος, *nepa* (simili scorpioni et utili ad eius ictum), de qua *Theophrastus H. Pl.* lib. VI. c. 1. p. 118. et lib. IX. c. 14. p. 686., intellegenda sunt. Conf. *Bochartum* lib. cit. p. 644. Ezech. II, 6.

ΣΚΟΡΠΙΣΜΟ'Σ, *dissipatio.* חְפוֹצוֹת, *dispersiones. Aqu. Symm. Theod.* Ierem. XXV, 34.

ΣΚΟΤΑ'ΖΩ, *tenebras offundo, obscuro, obtenebratus, obscurus sum.* הִקְדִּיר Hiph. *atratum reddo.* Ezech. XXXI, 15. - חָשַׁךְ. Cohel. XII, 3. Thren. IV, 8. V, 17. *Al.* Psalm. CIV, 27. ἐσκότασεν. - כָּסָה, *operio, tego. Aqu. Symm.* Exod. X, 15. ἐσκοτάσθη. Male me habet haec versio: nam *Aquila*, certe pro more suo, scribere debuisset ἐσκότασε. Sunt autem haec verba, ut mihi certissimum est, inepto loco posita, ac pertinent ad תֶּחְשַׁךְ, *obscurata est*, in sequentibus. - עָב, *densa nubes, densitas. Duo Incerti Intt.* 2 Sam. XXIII, 4. σκοτάσει. Legerunt verbum עוּב, aut עָבָה, *obtenebrari.*

*ΣΚΟΤΑΣΜΟ'Σ, *caligo.* מַחְשָׁךְ, *locus obscurus. Symm.* Ps. LXXXVII, 19. (ἐποίησας) τοὺς γνωστούς μου σκοτασμὸν, fecisti notos meos *obtenebrationem*, h. e. *aditu prohibuisti, removisti a me*, ut iam *Syrus* transtulit. Ergo σκοτασμὸς per metonymiam h. l. *eum* notat, *qui latet ac se abscondit. Hieronymus* e *Symmacho* vertit: *et notos meos abstulisti.* Nonnulli hic legere malunt מַחְשָׂךְ a חָשַׂךְ, *removere, aditu arcere.* - *צֶלַע, *claudicatio. Aqu.* Ps. XXXIV, 15. Sed vera lectio erit σκασμὸς, nisi σκοτασμὸς est alius interpretis, qui σκοτασμὸν in notione metaphorica *infortunii* accepit, quam habet h. l. צֶלַע. Esth. I, 1. σκοτασμοῦ sec. *Origen.* Ib. XI, 8. *Etymol. M.* 609, 17. σκοτασμὸν τῶν ὀφθαλμῶν.

ΣΚΟΤΕΙ'Α 'ΕΣΤΙ', *tenebrae sunt.* חָשַׁךְ. Mich. III, 6. σκοτεία ἔσται ὑμῖν εἰς μαντείας, tenebrae vos opprimentpropter istas divinationes vestras.

ΣΚΟΤΕΙΝΟ'Σ, *tenebrosus, tenebricosus, obscurus.* אֲפֵלָה, *caligo.* Prov. IV, 19. - הֶחְשִׁיךְ Hiph. *obtenebro. Symm.* ac *Inc.* Iob. XXXVIII, 2. ubi σκοτεινὸς sumitur metaphorice de *eo, qui involvit sententias suas, qui non facile capi ac intelligi potest*, s. *impervestigabilis est.* - חֹשֶׁךְ, *tenebrae.* Iob. X, 21. XV, 23. Ies. XLV, 3. 19. - חֲשֵׁכָה, idem. Gen. XV, 12. Ps. XVII, 13. - מַחְשָׁךְ. Ps. LXXXVII, 6. CXLII, 4. ἐν σκοτεινοῖς. *Zonaras Lex.* 738. ἐν σκοτεινοῖς, ἐν ἀποκρύφοις. Thren. III, 5. - *מְסַתְּרָתָא, *abstrusa, mysteria.* Dan. II, 22. sec. Cod. *Chis. Theod.* τὰ ἀπόκρυφα. - נֶשֶׁף, *crepusculum.* Ierem. XIII, 16. ὄρη σκοτεινὰ, montes *luci officientes, et tenebras facientes.* - עֹפֶל, *clivus.* 2 Reg. V, 24. Forte legerunt אֹפֶל. - עֵיפָתָה, *obscuritas, caligo maxima. Hebr. Int.* Iob. X, 22. σκοτεινή. - *פִּסְגָּה, *Phisga*, nomen pr. montis. *Aqu. Symm.* sec. cod. 150. *Holm.* φάσγα τῆς σκοτινῆς, l. σκοτεινῆς. פָּסַג notat *altum esse.* Montes alti autem sunt fere tenebris maxime in vertice tecti. - שׁוּר, *murus. Al.* LXX sec. *Compl.* Iob. XXIV, 11. ἐν σκοτεινοῖς. Deduxerunt a שָׁרַר, ar. سر, in Coniug. IV. *occultus fuit.*

*ΣΚΟΤΕΙΝΗ' ΚΑΙ' ΓΝΟΦΕΡΑ'. צַלְמָוֶת, *umbra mortis*, h. e. *densissimae tenebrae*. Iob. X, 21.

ΣΚΟΤΕΙΝΟ'Σ ΛΟ'ΓΟΣ, *obscurus sermo*. מְלִיצָה, *interpretatio*, vel potius *dicterium interpretatione indigens*. Prov. I, 6.

*ΣΚΟΤΕΙΝΟ'ΤΕΡΟΣ. חֹשֶׁךְ, *tenebrae*. *Symm.* Thrèn. IV, 8. σκοτεινότερον ἀσβόλης. *K.*

ΣΚΟΤΙ'Α, i. q. σκοτεία, *tenebrae*. אֹפֶל, idem. Iob. XXVIII, 3. – *לוט, *operimentum*. *Aqu. Theod.* Ies. XXV, 7.

ΣΚΟΤΙ'ΖΩ, i. q. σκοτάζω, *tenebras offundo*, *obscuro*. חָשַׁךְ, idem. Iob. III, 9. Ps. LXVIII, 28. Cohel. XII, 2. – כָּהָה, *caligo*. *Aqu. Theod.* Ies. XLII, 4. οὐ σκοτίσει. – מַחְשָׁךְ, *tenebrae*. Ps. LXXIII, 21. ubi ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς, *obscuri terrae*, sunt: *qui in obscuris terris habitabant*, *Chaldaei*. – שָׁבַר, *frango*. Ierem. VIII, 21. Sed ἐσκοτώθην mihi potius ibi ad sequ. קָדַרְתִּי referendum videtur.

ΣΚΟΤΟΜΗ'ΝΗ, *nox illunis*, *quando luna non lucet*, *tenebrosa nox*. אִישׁוֹן חֹשֶׁךְ, *nigredo tenebrositatis*. *Symm.* Prov. XX, 20. – אֹפֶל, *tenebrae*. Ps. X, 2. *Aqu.* Ps. XC, 6. – חֹשֶׁךְ. *Symm.* Prov. XX, 10. ἐν σκοτομήνῃ. – נֶשֶׁף, *crepusculum tam matutinum quam vespertinum*. *Aqu.* 1 Sam. XXX, 20. ἀπὸ σκοτομήνης. *Hesych.* σκοτομήνη, βαρεῖα (*Soping.* legit βαθεῖα) νύξ, ἢ ἀσέληνος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκοτομήνη, ἡ ἀσέληνος καὶ ἀφώτιστος νύξ. Idem: σκοτομήνη, σκοτῶσα σελήνη. *Philoxen. Gloss.* σκοτομήνη, *illunis*.

ΣΚΟΤΟΜΗΝΙ'Α, idem. אִישׁוֹן, *nigredo*. *Symm.* Prov. XX, 20. – אֹפֶל, *tenebrae*, *Aqu.* Iob. III, 6. *Hesych.* σκοτομηνία, σκότος σελήνης.

ΣΚΟ'ΤΟΣ, *tenebrae*, *caligo*, it. *res adversae*, *calamitates*, *afflictiones*, *interitus*, *exitium*, *mors*. אֹפֶל. Iob. III, 6. Ps. XC, 6. Ies. XXIX, 18. οἱ ἐν τῷ σκότει, scil. ὄντες, *qui sunt in tenebris*, h. e. *in ignorantia versantes*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐν σκότει, ἐν ἀγνοίᾳ. *Suidas*: σκότος παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ ποτὲ μὲν ἡ ἄγνοια, ποτὲ δὲ αἱ συμφοραί. καὶ φῶς ὡσαύτως ἡ γνῶσις, καὶ ἡ τῶν κακῶν ἀπαλλαγή. – אֲפֵלָה. Deut. XXVIII, 29. Ies. LVIII, 10. Soph. I, 16. – חָשַׁךְ, verbum. Iob. XVIII, 6. – חֹשֶׁךְ, nomen. Gen. I, 2. 4. 5. 18. Ps. XVII, 31. Ad quem locum respiciens *Suidas*: σκότος, αἱ θλίψεις, φῶς δὲ ἡ τούτων ἀπαλλαγή. Δαβίδ· φωτιεῖς τὸ σκότος μου. Haec sumta esse ex *Theodoreto* annotat *Küsterus*. Vide et Ps. CXI, 4. Ies. XLVII, 5. LIX, 9. Thren. III, 2. Ps. CVI, 10. καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, sedentes in densissimis tenebris. Alio sensu *Pindaro Olymp.* Od. α'. v. 131. dicitur ἐν σκότει καθήμενος, sc. ἐν ἀκινησίᾳ καὶ ἀκλεΐᾳ καθεστὼς, in *torpore et ignobilitate* constitutus, ut exponit *Scholiastes*. Nahum. I, 8. τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος, inimicos eius persequetur *interitus*. *Hesych.* σκότος, ὄλεθρος, θάνατος. Prov. XX, 20. αἱ κόραι τῶν

ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος, in eius oculis erunt tenebrae. De simili formula tragicorum, βλέπων, δεδορκὼς σκότον, vide *Valckenar.* ad *Eurip. Phoen.* p. 136. - חֲשׁוֹכָה Chald. Dan. II, 22. - חֲשֵׁכָה. Ps. LXXXI, 5. Ies. VIII, 22. L, 10. - חַשְׁרָה, *colligatio.* 2 Sam. XXII, 12. Forte legerunt חֲשֵׁכָה, ut est in loco parallelo Ps. XVIII, 12. Quidam tamen חַשְׁרָה dictum volunt pro שַׁחְרָה, *nigredo.* - *כְּלִי, *vas.* Ierem. LI, 52. ubi pro σκότος legendum σκεῦος. - מַחְשָׁךְ. Ies. XXIX, 15. XLII, 16. - מִסְתָּרִים, *occulta loca. Aqu.* Ierem. XIII, 17. - נֶשֶׁף, *crepusculum.* 2 Reg. VII, 5. 7. Iob. XXIV, 15. Prov. VII, 9. *Aqu. Theod.* Ies. XXI, 4. - עָנָן, *nubes*, *nebula.* Exod. XIV, 20. Iob. XXXVII, 15. *Inc.* Iob. XXVI, 9. - עַפְעַפַּיִם dual. ab עוּף, *palpebrae. Symm.* Iob. III, 9. Per *palpebras aurorae* sine dubio *crepusculum matutinum* intellexit. - עֲרָפֶל. Ierem. XIII, 16. - פַּלָּצוּת, *tremor.* Ps. LIV, 5. ἐκάλυψέ με σκότος, operuerunt me tenebrae, h. e. *mors* occupavit me. Sic poetae: Σκότος ὄσσε κάλυψε, h. e. ut apud *Hesychium* exponitur: θάνατος κατέσχεν. Sic quoque Tob. IV, 11. σκότος cum θάνατος permutatur. Conf. paulo post σκότος δεινόν. - קַדְרוּת, *atror.* Ies. L, 3. Sap. XVIII, 4. ubi in notione *carceris tenebricosi* ad imitationem hebr. חֹשֶׁךְ (Ies. XLII, 7.) et צַלְמָוֶת (Ps. CVII, 10.) legitur: coll. Matth. VIII, 12. 2 Petr. II, 17. Tob. XIV, 10. ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ σκότος, h. e. *interfecit illum*, aut potius: *e medio tollere conatus est.* Sap. XVII, 21. ubi *tristissima impiorum in altera vita sors* σκότος dicitur. Vide *Fischeri* Proluss. de *Vitiis Lex. N. T.* p. 97. Sir. XVI, 16. σκότος, *iustitia* et *vindicta divina:* hanc enim sequitur infelicitas. Vide s. v. φῶς. 2 Macc. III, 27. *vertigo oculorum*, quae interdum morti proximis obversatur. Conf. v. 31. ubi ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κείμενος dicitur.

ΣΚΌΤΟΣ ΑἸΏΝΙΟΝ, *tenebrae aeternae.* עֵפָתָה cum dupici ה foem. *caligo maxima.* Iob. X, 22. ubi tamen mihi potius verbis כְּמוֹ־אֹפֶל, *sicut caligo*, respondere videtur.

ΣΚΌΤΟΣ ΔΕΙΝΌΝ, *tenebrae graves.* שָׁבָץ, *ocellata chlamys.* 2 Sam. I, 9. θανάτωσόν με, ὅτι κατέσχε με σκότος δεινόν, occide me, quia occuparunt me tenebrae graves, h. e. mortis. שָׁבָץ notat h. l. *perturbationem, confusionem animi, horrorem*, a rad. שָׁבַץ, *perplexus fuit, obriguit horrore,* quod LXX ad *horrorem mortis* mutata metaphora transtulerunt. *Trendelenburgius* coniicit, LXX scripsisse σκοτόδινος, quoniam illud in hac re proprium est, atque valde frequentantur verba σκοτοδινέω, σκοτοδινιάω, pro quo librariorum vitio saepe etiam σκοτοδινιάω scribitur.

ΣΚΟΤΌΩ, *tenebras offundo*, *obscuro*, *nigrum facio*, i. q. σκοτάζω et σκοτίζω. חָשַׁךְ. Ps. CIV, 27. - *יָגַע. Cohel. X, 15. sec. cod. *Alex.* Sed loco σκοτώσει ibi legendum est κοπώσει, ut habet *Ald.* et *Compl.* Librarius oscitanter pro Π

legit *T* et ex praecedente voce repetiit literam *Σ*. - כָּהָה, *caligo*. *Aqu*. *Theod*. Ies. XLII, 4. οὐ σκοτώσει. - חֹשֶׁךְ, *tenebrae*. *Al*. Ps. LXXIII, 21. ἐσκοτωμένοι. - נִרְדַּם Niph. *profunde sopior*. *Al*. Iud. IV, 21. ἐσκοτώθη, *vertigine correptus est*. Sed haec interpretatio pertinere quoque potest ad vocem sequentem וַיָּעַף, quam deduxit ab עוּף, *vertiginem pati*. Conf. *Alb. Schultensii Comm*. ad Prov. XXIII, 5. - קָדַר, *ater sum*. Ierem. XIV, 2. - שֶׁבֶר, *frango*. *Al*. Ierem. VIII, 21. ἐσκοτώθην. Vide supra ad σκοτίζω. - שָׁחַר, *nigresco*. Iob. XXX, 30. τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως, cutis autem mea *valde nigra facta est*. Vide quoque Sir. XXV, 19.

**ΣΚΟΤΩ'ΔΗΣ*, *tenebrosus*. עֹפֶל, nomen propr. *Aqu*. Mich. IV, 8. σκοτώδης. Legit אֹפֶל. Vide ad h. l. *Dathii notas criticas*.

ΣΚΥΒΑΛΙ'ΖΩ, proprie *ruspor*, *quomodo in sterquilinio gallinae solent*, *purgamenta frugum*, *ut paleas*, *excutio*, metaphorice: *vilipendo*, *reiicio*, *contemno*, *ut rem vilissimam*, a σκύβαλον, *stercus*, *fimus*. Sir. XXVI, 22. ἄνδρες συνετοὶ, ἐὰν σκυβαλισθῶσιν, viri prudentes, si *contemnantur*. *Hesych*. σκυβαλίζεται, ἐξουθενεῖται, παραπίπτεται, ἀποδοκιμάζεται. *Suidas*: σκυβαλίζεται, ἀποδοκιμάζεται, ἀτιμάζεται· ὡς σκύβαλον. Κυρίως δὲ σκύβαλον, κυσίβαλόν τι ὄν, τὸ τοῖς κυσὶ βαλλόμενον. Ἐν ἐπιγράμματι· Οὐδ' ἀπὸ δειπνιδίου γενόμενος σκυβάλου σπεύδων εἰς ἄλλους οἴκους ἴθι. Conf. *Bochartum Hieroz*. P. I. Lib. II. c. 55. p. 671.

ΣΚΥ'ΒΑΛΟΝ, *stercus*, *fimus*, *purgamentum*. Sir. XXVII, 4. ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει κόπρια, οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ, in concussione cribri manent stercora, sic *purgamenta* hominis in ratiocinatione eius, aut potius in *sermone* eius: ubi σκύβαλα ἀνθρώπου sunt *animo inhaerentia vitia*. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. σκύβαλα, τὰ τῆς καλάμης γόνατα, ἃ παχύτερα πολλῷ τῶν ἀχύρων εἰσὶν καὶ παντελῶς ἄχρηστα. *Glossae*: σκύβαλον, *retrimentum*. Proprie σκύβαλον dicitur *quod canibus proiicitur*, ut modo ante vidimus ex *Suida*. Deinde vero et de *aliis quibuscunque rebus vilissimis* usurpatur. Vide auctores citatos *Wolfio* ad Phil. III, 8. p. 240. ac *Lexicon N. T*. s. h. v.

ΣΚΥ'ΘΑΙ, *Scythae*. עֵילָם, *Helam*, nomen proprium. *Symm*. Gen. XIV, 1. Σκυθῶν. Scythae etiam veteribus dicebantur βάρβαροι, *inculti*, *saevi*, *crudeles*. 2 Macc. IV, 47. οἵτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, qui, etiam si apud Scythas causam dixissent, innocentes iudicati essent. Vide Coloss. III, 11. et *Lucian*. T. II. p. 514. ed. *Reitz*. 3 Macc. VII, 5. νόμον Σκυθῶν ἀγριωτέρα ὠμότης, crudelitas saevior Scytharum moribus.

ΣΚΥΘΟΠΟΛΙ'ΤΗΣ, *civis urbis Scythopolis*. 2 Macc. XII, 30. *Steph. de urb*. p. 675. C.

ΣΚΥΘΡΩΠΑ'ΖΩ, *moestum et tristem vultum gero, superciliųm contraho, tetrico sum vultu.* זָעַף, *indignabundus. Symm.* Reg. XX, 43. σκυθρωπάζων. Radix זָעַף etiam *tetricum esse* notat. - *נוּד, *condoleo, comploro. Inc.* sec. cod. *Norimb.* Ierem. XV, 5. σκυθρωπάσει. Vide *Repertor. Eichhorn.* T. IV. p. 239. - קָדַר, *atratus sum.* Psalm. XXXIV, 17. ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων, tanquam lugens et *tristem vultum gerens.* Vide et Ps. XXXVII, 6. XLI, 13. - רוּחַ נְכֵאָה, *spiritus attritus,* h. e. *tristis, moestus.* Prov. XV, 14. - שָׁמַם, *obstupesco.* Ierem. XIX, 8. L, 13. *Suidas:* σκυθρωπάζω, τὸ στυγνάζω, μεταφορικὴ ἡ λέξις ἀπὸ τοῦ Σκύθης, καὶ τοῦ ὤψ, ὠπὸς, ὃ σημαίνει τὸ πρόσωπον. ὄψ γὰρ, ἡ φωνὴ, διὰ τοῦ ο μικροῦ. - - Ὦ Πλάτων, Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον, Ὥσπερ κοχλίας σεμνῶς ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς. Hoc fragmentum esse *Amphidis Comici*, et legi etiam apud *Laertium* in *Platone*, *Küsterus* in notis ad *Suidam* observat. Plura loca, quibus verbum σκυθρωπάζειν eodem sensu legitur, vide apud *Albert.* ad Matth. VI, 16. p. 55. et *Lex. N. T. s. h. v.*

ΣΚΥΘΡΩΠΟ'Σ, *tetricus, tristis vultu.* זֹעֵף, *turbatus, tetricus sum. Al.* Dan. I, 10. τὰ πρόσωπα σκυθρωπὰ, *vultus tristes. Symm.* Gen. XL, 6. σκυθρωποί. - קָדַר, *atratus sum. Symm.* Ps. XXXVII, 7. et alibi. - רַע, *malus.* Gen. XL, 7. τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον; cur vultus vestri hodie *tristes?* רַע quandoque de *moerore* et *tristitia* adhiberi satis notum est. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκυθρωπὸς, στυγνός. *Lexicon vetus:* σκυθρωπὸς, *moestus, tristis, contristis.* Conf. Sir. XXV, 25. Matth. VI, 16. Luc. XXIV, 17. et auctores *Wolfio* ad Matth. l. c. p. 155. laudatos, nec non *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΚΥΘΡΩΠΩ'Σ, *tristi vultu, moeste.* קֹדֵר, *atratus sum. Al.* Ps. XXXIV, 17. ὡς πενθῶν ὁμομήτριον σκυθρωπῶς ἐκύφην, ut lugens uterinum *moeste* inclinabam me. 3 Macc. V, 34.

ΣΚΥ'ΛΑΞ, *catulus.* גּוּר, idem. *Aqu.* Gen. XLIX, 9. - *כְּפִיר, *catulus leonis. Inc.* Ps. XVI, 12.

ΣΚΥΛΕΙ'Α, *spolium, praeda.* 1 Macc. IV, 23.

ΣΚΥ'ΛΕΥΣΙΣ, *spoliatio, depraedatio.* שֹׁדֵד part. *vastator. Hebr. Int.* sec. *Schol. ed. Rom.* Iob. XV, 21.

ΣΚΥΛΕΥΤΗ'Σ, *spoliator, praedator.* שָׁלִישׁ, *tribunus, dux. Symm.* Ezech. XXIII, 15.

ΣΚΥΛΕΥ'Ω, *spolio, praedor.* בָּזַז, idem. 2 Par. XIV, 14. Ezech. XXVI, 12. XXXIX, 10. - נִצֵּל Pih. *eripio.* Exod. XII, 36. 2 Par. XX, 26. *Symm.* Exod. III, 22. σκυλεύσατε, sec. cod. *Coislin.* et *Theodoretum Quaest.* 23. in *Exod.* T. I. p. 38. ed. *Hal. Montfauconius* editionem *Romanam* secutus edidit συλεύσετε. - נָשָׂא, *fero, aufero.* 2 Par. XIV, 13. - *עָבַד. Zach. III, 9. sec. cod. *Barb.* ubi tamen vera lectio est δουλεύουσι. - פָּשַׁט, *exuo.* 1 Par. X, 8. *Inc.* 2 Sam. XXIII, 10. *Vulg.* ad *caesorum spolia detrahenda.* - שׁוּלַמִּית, *Sulamith,*

nomen proprium. *Symm.* Cant. VI, 11. VII, 1. ἐσκυλευμένη, *spoliata* aut potius *rapta, vi abducta.* Deduxit hanc vocem a שָׁלַל, *spoliavit*, etiam *trahendo abripuit*; aut a שׁוֹל, quod est ipsum graecum συλάω. - שָׁלַל. Ezech. XXXVIII, 13. Hab. II, 8. Zach. II, 8. - שָׁלָל, *spolium*. Ies. VIII, 3. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκυλεύσας, προνομεύσας, αἰχμαλωτεύσας. 1 Macc. XI, 61. 2 Macc. IX, 16. *Hesych.* ἐσκύλευσεν, ἠρήμωσεν. *Iudith.* XVI, 6. τὰς παρθένους σκυλεῦσαι, virgines *tanquam praedam abacturum.*

ΣΚΥΛΟΝ, *spolium, praeda, vestis*, it. σκῦλα in plur. *opes, facultates.* בַּז. Ies. VIII, 1. Ezech. XXXVIII, 12. - בִּזָּה. 2 Par. XIV, 14. XXVIII, 14. - חָלָל, *confossus.* Ezech. XXX, 24. Offendit sine dubio interpretem, interfecto h. l. clamorem tribui, ideoque *spoliatum* substituit, aut vere legit שָׁלָל. - מַלְקוֹחַ, *captura.* Num. XXXI, 11. Ies. XLIX, 24. 25. - *מַעֲרָכָה, *dispositio* et *instructio aciei*, vel *ipsa acies instructa. Hebr. Int.* et *LXX* sec. cod. *Vat.* 1 Sam. XXIII, 3. εἰς τὰ σκῦλα, *ad praedam faciendam*, s. *ad reportanda spolia*, devicto nempe exercitu, quem aggredi volebat, ut adeo effectum conflictus hostilis ac proelii posuerint. Fieri tamen potuit, ut σκῦλα ex κοιλάδας aut κοιλίας (quod vide supra) ortum suum traxerit. *Semlerus* in *Appar.* ad V. T. p. 298. vocem σκῦλα referre maluit ad hebr. קְעִילָה, ut scripserint: εἰς τὰ κεῖλα, seu εἰς κεῖλα. - מִקְנֶה, *pecus.* 1 Sam. XXX, 20. - פֶּגֶר, *cadaver.* 2 Par. XX, 25. Intellegenda h. l. sunt *spolia occisis detracta* s. *detrahenda*, quemadmodum etiam per *cadavera* intellegendi sunt occisi, qui copiam variarum divitiarum spoliantibus suppeditabant. Nollem itaque cum novem codd. *Kennicotti* בְּגָדִים, *vestes*, legere. - שָׁלָל. Exod. XV, 9. Deut. II, 35. Ind. V, 30. σκῦλα βαμμάτων. *Vulg. vestes diversorum colorum*, aut *diversicolores.* Prov. XXXII, 11. καλῶν σκύλων. ad quem locum *Semlerus* in *Ep. Crit.* p. 27.: Latini olim plures legerunt *pulcris* (alii *bonis*) *spoliis*, cum sit tantum in LXX σκύλων. Atque monuerat iam *Cotelerius* ad *Constitutt.* I, 18. in quibusdam sic graece legi καλῶν σκύλων. Nempe καλῶν fuit corruptum ex hoc, quod nec *Cotelerius* nec *Grabe* vidit. Dan. XI, 24. sec. cod. *Chis. Inc.* 1 Sam. XIV, 32. *Gloss. MS.* in *Cant. Script.* σκῦλα, πραῖδα. *Gloss. in Octat.* σκῦλα, λάφυρα, γύμνωσις ἐν πολέμῳ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σκῦλα τὰ ἀπὸ τῶν ἐν πολέμῳ ἀνῃρημένων λαμβανόμενα. λάφυρα δὲ ἀπὸ τῶν ζώντων. Similiter *Suidas.* Vide et ex *Hesychio* notata in λάφυρα. Sed apud Graecos V. T. Intt. haec distinctio non observatur. Sic *Aquila* λάφυρα interpretatur, quae LXX σκῦλα vocant. Prov. I, 3. et Gen. XLIX, 27. Sic et 2 Macc. VIII, 3. λάφυρα dicuntur, quae ab hostibus occisis capta erant. Prov. XXXI, 11. ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει, talis bonis *opibus* non carebit. Hic σκῦλα

idem significant, quod ὑπάρχοντα Esth. III, 13. ubi LXX hac voce hebr. שָׁלָל interpretantur. Conf. *Vorstium Philol. S.* P. I. c. 5. p. 79.

*ΣΚΥ͂ΛΑ ΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *spolia accipio.* לָקַח, *capio; vi abripio.* Ies. XLIX, 25.

ΣΚΥ͂ΛΑ ΚΑΙ' ΠΡΟΝΟΜΗ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *spolia et praedam facio.* שָׁלַל שָׁלָל, et בָּזַז בַּז, *spolio spolia*, et *praedor praedam.* Ies. X, 6.

ΣΚΥΛΜΟ'Σ, *vexatio.* 3 Macc. III, 25. μετὰ σκυλμῶν, *duro modo.* Ib. IV, 6. VII, 5.

ΣΚΥ'ΜΝΟΣ, *scymnus* (*Lucret.* V, 1037. *scymnique leonum*), *pullus* seu *catulus leonis*, *vel aliorum animantium.* גּוּר, idem. Thren. IV, 3. δράκοντες ἐθήλασαν σκύμνους αὐτῶν, dracones lactarunt *catulos* suos. Ezech. XIX, 2. ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε σκύμνους αὐτῆς, in medio leonum multiplicabat *catulos* suos. Ib. v. 3. et 5. *Hesych.* σκύμνους, ἐκγόνους λεόντων καὶ ἄλλων ζώων. - *גּוֹר, idem. Nahum. II, 12. - כְּפִיר, *leo iuvenis.* Ps. XVI, 13. CIII, 22. Amos. III, 4. - לָבִיא, *leo immanis.* Gen. XLIX, 9. Num. XXIII, 24. Ioel. I, 6. Hos. XIII, 8. σκύμνοι δρυμοῦ, ubi neglecto כ de suo addiderunt δρυμοῦ. - לְבִיָּא, *leaena.* Ezech. XIX, 2. ubi tamen mihi praeferenda videtur altera lectio λέαινα. *Hesych.* σκύμνος, ὁ σκύλαξ τοῦ λέοντος. - Vide alibi λέων.

ΣΚΥΤΑ'ΛΗ, *scutica*, *flagellum coriaceum*, it. *clava*, *rotundum et politum lignum*, *baculus.* בַּדִּים plur. ex בַּד, *vectes.* Exod. XXX, 4. 5. ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων, facies *ligna rotunda et polita* ex lignis putredini non obnoxiis. - מַקֵּל, *baculus.* Gen. XXX, 38. *Inc.* Zach. XI, 7. σκυτάλας. - פֶּלֶךְ, *scipio.* 2 Sam. III, 29. κρατῶν σκυτάλην, tenens *baculum*; ubi *Schol.* σκυτάλῃ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν ὁ Ἀκύλας τυφλὸν τοιοῦτον ὠνόμασε. *Gloss. in lib.* 2 *Reg.* σκυτάλιν (scr. σκυτάλην), βακτηρίαν. *Suidas:* σκυτάλαι, στρογγύλα καὶ λεῖα ξύλα. παρὰ δὲ Ἡροδότῳ ῥάβδος. Idem: σκυτάλη, βακτηρία ἀκροπαχής, ἡ φραγγέλιον. *Hesych.* σκυτάλαι, βακτηρίαι.

ΣΚΥ'ΤΙΝΟΣ, *coriaceus.* עֵז, *capra.* Exod. XXXVI, 12. *Suidas:* σκύτινος, δερμάτινος. σκῦτος, τὸ δέρμα. Idem loca *Aristophanis* et *Xenophontis* subiungit, quibus vox eo sensu legitur.

ΣΚΥ͂ΦΟΣ, *scyphus.* גָּבִיעַ, *calix.* *Aqu.* Gen. XLIV, 2. et Exod. XXV, 31. Adde *Aqu.* et *Symm.* Ierem. XXXV, 5. sec. cod. *Syr. Hex. Mediol.*

ΣΚΩΛΗΚΙ'ΑΣΙΣ, *vermiculatio*, *vermium ebullitio.* רִמָּה, *vermis*, etiam *putredo verminans.* In hac posteriore significatione cum reliquis Intt. GG. רִמָּה acceperunt *Symm. Theod.* Iob. XVII, 14.

ΣΚΩ'ΛΗΞ, *vermis*, speciatim *vermiculus ruber, qui nascitur in cocco s. grano tinctorio. Plin.* XXIV, 4. unde passim apud LXX pro *ipso cocco s. colore coccineo* ponitur. Dicitur etiam ita *genus vermis, qui cadavera arrodit* et *absumit.* *חֲנָמַל, *lapis glacialis. Symm.* Ps. LXXVII, 47. *Montf. in Lex. hebr.* s. h. v. suspicatur, *Symmachi* versionem vel vitiatam esse, vel ad aliam vocem pertinere. Mihi vero ita vel libere vel coniectura ductus transtulisse videtur. Intellexit autem per *σκώληκα insectum arboribus noxium.* - רִמָּה. Exod. XVI, 24. Iob. VII, 5. - רָקָב, *putredo.* Prov. XII, 4. *ὥσπερ ἐν ξύλῳ σκώληξ:* ubi *Vogelio* ad h. l. legisse videntur מִתּוֹ כָּעֵץ. - תּוֹלָע. Exod. XVI, 20. - תּוֹלֵעָה. Iob. XXV, 6. Ies. XIV, 11. - תּוֹלַעַת. Deut. XXVIII, 39. Ps. XXI, 6. Sirac. X, 13. *ἐν γὰρ τῷ ἀποθανεῖν ἄνθρωπον κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας,* ubi loco *κληρονομήσει* et *σκώληκας* fortasse reponendum est *κληρονομήσουσιν* et *σκώληκες,* coll. XIX, 3. Conf. quoque *Timuri hist.* p. 322. De ipsa *putredine et interitu* legitur 1 Macc. II, 62.

ΣΚΩ˜ΛΟΝ, *scandalum, offendiculum, impedimentum in via occurrens.* הַכְשִׁיל *infin.* Hiph. *impingere facere.* Ies. LVII, 14. - מוֹקֵשׁ, *laqueus.* Exod. X, 7. Deut. VII, 16. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XVIII, 7. *Aqu.* Psalm. LXVIII, 23. - מִכְשׁוֹל. *Al.* 2 Par. XXVIII, 23. - *עָכַר, *turbo, perturbo.* Iud. XI, 35. ubi *σκῶλον* est i. q. *τάραχος.* Vide var. lect. *Lex. Cyrilli MS. Brem. σκῶλον, σκάνδαλον. Hesych. σκῶλα, ξύλα ὠξυμμένα.*

ΣΚΩ˜ΛΟΝ 'ΕΝ 'ΟΦΘΑΛΜΟΙ˜Σ, *offendiculum in oculis.* עֹכֵר, *perturbans. Symm.* et LXX Iud. XI, 35. *εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου,* in spinam facta es in oculis meis. Vide ad h. l. *Scharfenbergium. Gloss. in Octat. σκῶλον, ἄκανθι ἐμπαγέν.* Dicitur alias *σκῶλος. Suidas: σκῶλος, εἶδος ἀκάνθης, ἢ σκάνδαλον. Τοῦ μὲν ἐγὼ ζώοντος ἀναιδέσιν ἐμπήξαιμι Σκώλους ὀφθαλμοῖς, καὶ, εἰ θέμις, ὤμα πασαίμην. Καὶ αὖθις· Ἐκ μοι σκῶλον ἔρυσεν, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν ὁπλῇ, ὁ ὄνος φησὶ πρὸς τὸν λύκον.* Vide et *Hesychium* in *σκῶλος.* Immo *σκόλοψ* etiam dicitur. Vide supra in h. v.

ΣΚΩΛΟ'ΟΜΑΙ, *offendo, impingo, in offendiculum labor.* נוֹקַשׁ Niph. *illaqueor. Inc.* Deut. VII, 25. *μὴ σκωλωθῇς ἐν αὐτῷ.* Verba haec ab *Aquila* profecta esse censeo. *Aqu.* Hos. IX, 8. *ἐσκωλωμένη, in offendiculum lapsa. Barberini* Codex habet *ἐσκωλομένη,* pro quo *L. Bos Prolegg. in LXX Intt.* legit *ἐσκολιωμένη, obliqua,* secutus maxime auctoritatem LXX, qui habent *παγὶς σκολιά.* Sed praeferendum esse *ἐσκωλωμένη,* post *Montfauconium* docuit *Fischerus* de *Verss. GG. V. T.* p. 25. *Ἐσκωλωμένη,* supple *παγὶς,* est *laqueus positus, ut capiantur ferae.*

ΣΚΩΡΙ'Α et ΣΚΟΡΙ'Α, *scoria, faex metalli.* סוג, idem. *Symm.* Ezech. XXII, 18. - סִיג. *Symm.* Ies. I, 25. Ps. CXVIII, 18. et Prov. XXV, 3. *Hesych.* σκωρία, ἡ γαιώδης ἐν ὑποστάθμῃ.

ΣΜΑΡΑΓΔΙ'ΤΗΣ ΛΙ'ΘΟΣ, *smaragdites lapis, smaragdus.* בַּהַט, *porphyrites.* Esth. I, 6. σμαραγδίτου λίθου. Hanc interpretationem ferri posse ita puto, ut intellegatur non smaragdus proprie sic dictus, sed marmor colorem smaragdi referens, h. e. viridem. Sed origo vocabuli hebraici ipsa adhuc latet. Σμαράγδινος λίθος dicitur Apoc. IV, 3.

ΣΜΑ'ΡΑΓΔΟΣ, *smaragdus*, virens gemma, eaque praestantissima, nam huius virore nihil est viridius, teste *Plinio* XXVII, 5. Conf. *Solinum* cap. 20. *Isidor. Origg.* XVI, 7. et *Franc. Rueum* lib. II. *de gemmis* cap. 4. בָּרֶקֶת, *carbunculus.* Exod. XXVIII, 17. XXXIX, 8. - יַהֲלֹם, *adamas.* Ezech. XXVIII, 13. - שֹׁהַם, *sardonyx.* Exod. XXVIII, 9.

ΣΜΗ͂ΓΜΑ, *smegma, pigmentum, omne quod est ad abstergendum accommodatum*, ut est *sapo*, a σμέω aut σμήχω, *abstergo.* תַּמְרוּק, *mundatio.* Esth. II, 3. (*Vulg. mundum muliebrem*) 9. 11. Vide et *Susann.* v. 17. *Grotius* ad h. l.: Graece scribi debet σμῆγμα, non σμίγμα. Latine etiam *smegma* dixit *Plinius* XXII, 25. *Suidas:* σμῆγμα, καθαρτικὸν, τὸ ἀποσμῆχον.

ΣΜΗ'ΧΟΜΑΙ, *tergor, teror, purgor.* מָרַק, *mundo, tergo, detergo. Inc. Levit.* VI, 28. σμηχθήσεται. Sic enim legendum est pro σμοχθήσεται. *Hesych.* σμήχει, τρίβει, καθαίρει.

ΣΜΙΚΡΟ'Σ, i. q. μικρὸς, *parvus.* Hinc comparativus:

ΣΜΙΚΡΟ'ΤΕΡΟΣ, *minor.* קָטֹן, *parvus. Symm.* 1 Reg. XII, 10. σμικρότερον μέλος. Ita *Bielius.* Sed *Montfauconius* ibi edi iussit τὸ σμικρότατόν μου μέλος. Sc. קֹטֶן est, ut vulgo explicatur, *membrum parvum, digitus minimus. Syrus* et *Iosephus:* ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος.

ΣΜΙΚΡΥ'ΝΩ, *parvum reddo, diminuo, imminuo.* אֻמְלַל Pyh. *languesco.* Hos. IV, 3. - הִקְצִיר Hiph. *decurto.* Ps. LXXXVIII, 44. - מָעַט: הִמְעִיט, Kal et Hiph. Ps. CVI, 38. Ierem. XXIX, 6. *Theod.* Ierem. XXX, 19. - מְעַט, *parum, parvus.* 1 Par. XVI, 19. - קָטֹן, verbum. 1 Par. XVII, 17. Dan. III, 37. sec. cod. *Chis. Aqu.* Gen. XXXII, 11. ubi vid. *Montf.* - *קָצַר. *Aqu.* Iud. XVI, 16. ubi formula σμικρύνεται ἡ ψυχὴ significat *taedium, impatientiam cum indignatione coniunctam.*

ΣΜΙ'ΛΑΞ, *smilax, planta hederae similis*, secundum alios *taxus, nomen arboris feralis et venenatae.* סְבָא, *ingurgito me.* Nahum. I, 10. ὡς σμίλαξ περιπλεκομένη, tanquam *smilax* circumvoluta. Legisse videntur כְּסִבְכָּךְ, vel כִּסְבַךְ,

nam סְבַךְ Gen. XXII, 12. est *fruticetum aliquod*, quod istic reddiderunt φυτὸν σάβεκ, retento vocabulo hebr., hic autem σμίλαξ, qui *convolvulus* ideo Latinis dicitur, quia περιπλέκεται arbustis et fruticetis, et avide ab ovibus et capris aliisque animalibus appetitur et devoratur. – סְבִיב, *circuitus*. Ierem. XLVI, 14. κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμίλακά σου, devoravit gladius smilacem tuam, h. e. metaphorice *quae circa te sunt*, *adhaerescentia*. *Cappellus* in *nott. critt.* ad h. l. p. 533.: Σμίλαξ *herba* est, *quae aliis plantis circumvolvitur*, unde et Latinis *convolvulus* dicitur. Fieri ergo potuit, ut Hebraeis dicta sit סְבִיב, quod *circumcirca* significat. *Hieronymus* ad Nah. I, 10. *volvulam* interpretatur. *Chrysostomus* in *Catena Ghisler.* in *Ierem.* p. 815. de illa: βοτάνη ἐστὶ πάντα κατατρώγουσα. *Hesych.* σμίλαξ, κιττοειδὲς φυτὸν ἑλισσόμενον. ἕρπει δὲ ἀεὶ πρὸς τὸ ὕψος, καὶ λεπτοὺς ἀνίησι κλῶνας, καὶ τῶν ἐγγὺς ἑστηκότων καταδράσσεται φυτῶν, ὡς καταπνίγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. *Dioscorides* triplicem smilacem, κηπαίαν, *hortensem*, τραχεῖαν, *asperam*, et λείαν, *laevem*, memorat. Vide Lib. II. c. 176. et lib. IV. c. 144. 145. Et *asperam* describit ita: σμίλαξ τραχεῖα, τὰ μὲν φύλλα ἔχει περικλυμένῳ ὅμοια, καὶ κλήματα πολλά, λεπτὰ, ἀκανθώδη, ὡς παλίουρος ἢ βάτος. Εἱλίσσεται δὲ περὶ τὰ δένδρα ὡς ἄνω καὶ κάτω νεμομένη. Talis procul dubio intellegitur in *Gloss. MSS.* in *Proph.*, ubi εἶδος ἀκάνθης exponitur.

ΣΜΙ'ΛΗ, *scalpellum*. חֶעֶר, idem. *Symm.* Ierem. XXXVI, 23. Vide *Turnebi Advers.* lib. VII. c. 10.

ΣΜΥΡΙ'ΤΗΣ ΛΙ'ΘΟΣ, *smyrites lapis*, *quo annularii gemmas abstergunt*, *alias* σμύρις *dictus*, (Conf. *Dioscoridem* lib. V. c. 123.) ob summam sc. eius duritiem, qua vitrum adeo radit, ut ex historiae naturalis scriptoribus constat. Conf. quae ex *Anselmi de Boot historia gemmarum et lapidum* refert *Harenbergius* in *Museo Hist. Philol. Brem.* Vol. II. p. 288. חוֹתָם צַר, *sigillum arctum*. Iob. XLI, 7. σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμυρίτης (e coniectura *Terentii* σιδηρίτις) λίθος, vinculum autem eius tanquam smyrites lapis. *Sopingius* ad *Hesych.* s. v. σμιρὶς intellegit lapidem detersum illa arena, quae apud *Hesychium* σμιρὶς dicitur, h. e. ἄμμου εἶδος, ᾗ σμήχονται οἱ σκληροὶ τῶν λίθων. Alii ibidem habent: σμίριτος λίθος. Unde *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Σμίριτος, λίθος. *Dioscorides* lib. V. c. 166. σμύρις λίθος ἐστὶν, ᾗ τὰς ψήφους οἱ δακτυλιογλύφοι σμήχουσι. Eundem lapidem esse putat *Bochartus* in *Hieroz.* P. II. Lib. VI. c. 11. p. 842., qui Hebraeis שָׁמִיר dicitur Ezech. III, 9. Ierem. XVII, 1. Zach. VII, 12. et quo Armenii iuxta *Stephanum* in v. Ἀρμενία sigilla sculpunt et terebrant, immo quo Aethiopes iuxta *Herodotum* et *Agatharchidem* in sagittis pro ferro acuto usi sunt.

ΣΜΥ'ΡΝΑ, *myrrha.* מֹר, idem. Exod. XXX, 23. Ps. XLIV, 10. Cant. III, 6. - מוֹר. *Aqu.* Cant. I, 12. Conf. *Ol. Celsii Hierobot.* T. I. p. 520.

ΣΜΥ'ΡΝΙΝΟΣ. Vide Μύρνινος.

*ΣΜΥ'ΧΩ. Vide s. v. σμήχω. *Photius:* σμύξαι, καῦσαι. Idem: σμυχόμενος, καιόμενος, ἀναλισκόμενος.

ΣΟΑ'Μ. Ipsa vox hebr. שֹׁהַם, *sardonyx.* 1 Par. XXIX, 2. Conf. de hoc lapide *Braunium* de *vestitu sacerd. hebr.* lib. II. c. 18.

*ΣΟΚΗ'Σ. Vox haec in *Bielii* Thesauro omissa reperitur apud *Theodot.* Ies. XXII, 15. et est ipsa vox hebr. סֹכֵן, *thesaurarius*, graecis literis expressa.

ΣΟΚΧΩ'Θ. Hebr. plur. סֻכּוֹת, *tentoria.* 1 Reg. XX, 16. ἐν σοκχώθ. In *Gloss.* in *libr.* 3. Reg. rectius scribitur ἐν σοχώθ, et redditur ἐν συγκλεισμοῖς, vel, ut in Cod. MS. *Barocc.* legitur, ἐν συγκεκλεισμένοις, sc. τόποις.

*ΣΟ'Ρ. Ipsa vox hebr. צֹר, *Tyrus.* Ez. XXVI, 2. et alibi. *Eusebius* de *loc. hebr.:* Σὸρ, τύρος, φοινίκης μητρόπολις, κλήρου νεφθαλείμ. Hinc emendandus *Hesychius*, apud quem legitur: Σόορ, τυρός. Scribendum: Σὸρ, τύρος.

ΣΟΡΟ'Σ, *loculus, sandapila, capulum.* אָרוֹן, *arca.* Gen. L, 26. *Hesych.* et *Suidas:* σορὸς, μνῆμα, θήκη. *Augustinus* de *civit. Dei* l. XVIII. c. 5. *Arca, in qua mortuus ponitur, quod omnes iam σαρκοφάγον vocant, σορὸς dicitur graece.* - גָּדִישׁ, *acervus.* Iob. XXI, 32. ubi tamen pro ἐπὶ σοροῦ legendum ἐπὶ σωροῦ. Cod. *Alex.* habet ἐπὶ σωρῷ. *Rom.* ἐπὶ σωρῶν.

ΣΟ'Σ, *tuus.* ךָ *suffix.* Ps. CXV, 6. - מִמְּךָ, *ex te.* 1 Par. XXIX, 14. σά ἐστι τὰ πάντα, tua sunt omnia. - מִיָּדְךָ, *ex manu tua.* 1 Par. XXIX, 14. - מִמֵּעֶיךָ, *e visceribus tuis.* Gen. XV, 4. ἐκ σοῦ. Legitur praeterea apud *Symm.* Gen. XVIII, 25. ubi verbis חָלִלָה לְּךָ מֵעֲשֹׂת respondet οὐχὶ σόν. *Vulg. non est hoc tuum.* Sine dubio scribendum est: οὐκ ἴσον, *non est iustum*, aut potius: οὐχ ὅσιον, *nefandum est.*

ΣΟΥΑΡΕΙ'Μ. Ipsa vox hebraica שֹׁעָרִים, *horridae. Al.* Ierem. XXIX, 17. τὰ σῦκα τὰ σουαρείμ. *Theodoretus* ad h. l. σουαρεὶμ ἐστι τῇ Ἑβραίων φωνῇ τὰ ἐν ταῖς ὕλαις φυόμενα, τουτέστι τὰ ἄγρια, τὰ ἀνεπιμέλητα, τὰ φυτουργίας οὐκ ἀξιούμενα, τὰ εἰς βρῶσιν ἄχρηστα. *Chrysostomum* pro voce σουαρεὶμ, quam *Origenes* cum *Theodotione* hic retinuit, posuisse σεσηπότα, et ex *Luciani* forte versione notat *Grabius* in *Diss.* sua *de vitiis LXX Intt.* p. 80.

*ΣΟΥ'Δ, *Sud.* Nomen fluvii in Babylonia. Baruch. I, 4. Sed auctore *Bocharto Geogr. S.* p. 39. legendum est Σοὺρ.

ΣΟΥ'ΧΙΝΑ, *suchina ligna.* אַלְמֻגִּים, *Almugim, lignorum genus resinosum, odoratum et firmae consistentiae*, forsitan *sandalum.* *Aqu.* 1 Reg. X, 11. *Forte suceina.* Ita de

illis *Montfauconus Lex.* ad *Hexapla Orig.* Sed vix dubitat *Bielius*, quin σεύχινα vox corrupta, et pro illa legendum sit κεύκινα, qua voce et LXX hebr. אַלְמֻגִּים reddunt. Vide in v. κεύκινος.

ΣΟΦΕΙ'Ρ, ΣΟΦΕΙ͂Ρ, et ΣΟΥΦΕΙ'Ρ, ΣΟΥΦΙ'Ρ. Ipsa vox hebraica אוֹפִיר, *Ophir*, nomen regionis. 1 Reg. X, 11. 1 Par. XXIX, 4. 2 Par. IX, 10. ubi alii Ὠφείρ. Sirac. VII, 20. Σουφεὶρ etiam habet *Theodotio* Ps. XLV, 9. ubi tamen *Semlero* in *Praeparat. Hermeneut.* P. I. p. 362. culpa male dictantis pro ἐξ Οὐφεὶρ positum videtur ἐκ Σουφίρ. Sic quoque Nehem. III, 9. pro υἱὸς Σοὺρ lege υἱὸς Οὐρ. Unde apud *Hesychium*: σουφεὶρ, χώρα, ἐν ᾗ οἱ πολύτιμοι λίθοι. καὶ ὁ χρυσὸς, ἐν Ἰνδίᾳ. Et *Suidas*: Σουφεὶρ (ita enim scribendum loco Σουφείς), χώρα ἐν Ἰνδίᾳ. Conf. et *Eusebii Onom.* p. 146. ed. *Clerici*. Σουφεὶρ autem, vel, ut alias rectius scribitur, Ὀφεὶρ vel Ὠφείρ, non esse regionem in India, sed potius *Iberiam*, quae hodie *Hispania* dicitur, erudite ostendit *Oldermannus*. Vide supra in Ὀφείρ. Scribitur etiam Σαπφείρ. Vide hoc s. l. ac *Drusii Observatt.* lib. XI. cap. 9.

ΣΟΦΙ'Α, *sapientia*, *doctrina*, *ars*. בִּינָה, *intellegentia*, *prudentia*. Prov. II, 3. III, 5. - דַּעַת, *scientia*. Prov. I, 7. 29. - חָכָם, *sapiens*. Prov. XVII, 29. ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία οὐ λογισθήσεται, ubi bis legerunt חָכְמָה. *Iaegerus* ad h. l. tenendam putat lectionem cod. *Alex.*, quae σοφίαν ante σοφία non agnoscit, ut *interrogare* habeat significationem *docilis ingenii*, *discendique cupiditatem* ostendat. Cohel. VII, 30. *Symm.* Cohel. IV, 13. μετὰ σοφίας. - חָכְמָה. Exod. XXVIII, 3. XXXI, 3. 2 Par. I, 10. et alibi saepius. - חָכְמְתָא chald. Dan. II, 20. 21. 23. - כֹּחַ, *robur*. Prov. XX, 29. ubi pro כֹּחָם, *fortitudo eorum*, transpositis literis legisse videntur חָכָם, *sapere*. Vide ad h. l. *Iaegerum*. - מוּסָר, *castigatio*, *eruditio*, *doctrina*. Prov. VIII, 33. ἀκούσατε σοφίαν καὶ σοφίσθητε, audite *doctrinam*, ut fiatis sapientes. Conf. 1 Cor. II, 6. et ad h. l. *Wolfium* p. 321. - מַחְקָל, part. Pyh. *statutum*. Prov. XXXI, 5. - מַחֲשָׁבָה, *excogitatio*. Exod. XXXV, 31. ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σοφίας, ad laborandum in omni opere *artis*, h. e. opere *artificioso*. Conf. 1 Reg. VII, 14. ubi חָכְמָה, quae aliis σοφία redditur, τοῖς Ο' exponitur τέχνη. Eodem sensu vocem σοφία *Homerus* usurpavit. *Suidas*: Σοφίαν, κοινῶς ἁπάντων μάθησιν, καὶ τὴν τέχνην, καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ ἐπιστήμην, ἢ τὸν νοῦν. Ἅπαξ ἐχρήσατο Ὅμηρος σοφίᾳ οὐ καθάπερ νῦν, τὴν διὰ λόγου καὶ πραγμάτων ἐπισκευὴν λέγων τοῦ ἤθους, ἀλλὰ τὴν τεκτονικὴν τέχνην. Respicit Il. ο', v. 412. ὅς ῥά τε πάσης εὖ εἰδῇ σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης. Unde apud *Suidam*, qui verba subiungit, pro εἰδῆ ponendum εἰδῇ cum iota subscripto. Immo patet inde, quod in versione *Suidae* eadem vox male pro accusativo habeatur. De eadem vero

notione, qua σοφία *artem* significat, *Hesychius*: σοφία, πᾶσα τέχνη καὶ ἐπιστήμη. Conf. et *Pollucem* lib. V. c. 46. segm. 164. et auctores *Sebero* ad eundem citatos, *Heumanni Acta philosoph.* P. I. p. 69. sequ. et *Alberti* ad 1 Cor. III, 10. p. 538. – עֲנָוָה, *mansuetudo.* Prov. XXII, 4. ad quem locum *Iaegerus*: Forsan interpres *modestiae*, ut *Vulgatus*, significationem voci hebraicae subiecit, posuit autem genus sapientiae universum pro insigni eius parte. Neque tamen dissimulare possum, in mentem venisse mihi, ut παιδείας ab interprete scriptum existimarem, *castigationis* et *afflictionis* sensu, conf. Ps. XVIII, 36. Earundem vocum permutationem *Grabius* notavit cap. I, 29. et suspicatus est cap. VIII, 33. in verbis, quae ex cod. *Alex.* protulit. – שֵׂכֶל, *intellectus.* 1 Par. XXII, 12. – תְּבוּנָה, *intellegentia.* Prov. XVIII, 2. Sap. VI, 9. σοφίαν, *scientiam recte regendi*, *iustitiam.* Sir. VI, 24. σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστι, καὶ οὐ πολλοῖς φανερά, sapientia enim similis est nomini suo, nec multis perspicua. *Siracidem* hic nomen σοφίας derivasse ab hebr. צָפָה, quod LXX vertunt καλύπτειν, *Hieronymus operire*, putat *Fullerus Miscell. Sacr.* lib. I. c. 5. p. 50. *Eichhornius* in *Introd.* in *Libr. Apocr. V. T.* p. 58. existimat, interpretem graecum in textu hebr. invenisse עלימה (unde 'Ελύμας Act. XIII, 8.) ab علم, *obvelatum esse*, unde عليم, *sapiens.* Sir. XV, 10. σοφία ἐν σοφίᾳ, pro ἀπὸ σοφοῦ. *Syrus*: *in ore sapientum dicitur laus.* Sir. XXXIX, 18. ῥήματα σοφίας, *sermones sapientes.* *Philo* de *congressu quaerendae eruditionis gratia* p. 435. ἐστὶ γὰρ φιλοσοφία ἐπιτήδευσις σοφίας, σόφια δὲ ἐπιστήμη θείων καὶ ἀνθρωπίνων, καὶ τῶν τούτων αἰτίων. Ita etiam, et forte ex eodem, σοφία describitur *Phavorino* in h. v. Post ἀνθρωπίνων autem addit πραγμάτων, et pro τούτων αἰτίων male habet τούτοις αἰτίων. Quomodo σοφία a γνώσει ex mente *Etymologi* inediti differat, v. in v. γνῶσις. – Vox σοφία notat quoque *librum praecepta sapientiae continentem* aut *collectionem* παροιμιῶν in inscriptione librorum apocryphorum, qui vulgo *Sapientia Salomonis* et *Ecclesiasticus* vocantur.

"ΕΧΩΝ ΤΗ'Ν ΣΟΦΙ'ΑΝ, *habens sapientiam.* חֲכַם לֵב, *sapiens corde.* Exod. XXXVI, 2. – Vide alibi ἐπερωτάω.

ΣΟΦΙ'ΖΩ, *sapientem reddo*, *doceo*, et Σοφίζομαι, *sapientiam edoceor*, *sapiens sum*, *sapio*, *intellego*, it. *sapiens videri volo*, *sophistice*, *captiose loquor.* הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellego.* 1 Sam. III, 8. ἐσοφίσατο 'Ηλὶ, ὅτι κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον, *intellegebat coniiciendo* Eli, quod Dominus vocasset puerum. *Compl.* συνῆκεν. – חָכַם in *Kal*, *Pih. Hiph. et Hithp.* 1 Reg. IV, 31. ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους, *sapientior erat* omnibus hominibus. Ps. XVIII, 8. ἡ μαρτυρία

Κυρίου πιστὴ, σοφίζουσα νήπια, testimonium Domini firmum, *sapientes reddens* infantes. Vide et Ps. CIV, 24. *Al.* Iob. XXXV, 11. et conf. 2 Tim. III, 15. et ad h. l. *Wolfium* p. 553. Ps. CXVIII, 98. ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου, *docuisti* me praecepta tua. Cohel. II, 15. ἱνατί ἐσοφισάμην ἐγὼ τὸ περισσὸν, *quid ego aliis sapientia praecello.* Ib. v. 19. ἐσοφισάμην, *sapienter me gessi.* Vide et Cohel. VII, 17. 24. σοφισθήσομαι, *sapiens ero.* Vide et Prov. VIII, 33. *Symm.* Prov. XXI, 11. σοφισθήσεται, *sapiens erit.* Conf. Sirac. XXXVIII, 26. 27. 41. L, 30. *Inc.* Prov. XIII, 20. - מְחֻכָּם part. Pyh. *peritus. Aqu. Symm.* Ps. LVII, 5. σεσοφισμένου. Sir. VII, 5. παρὰ βασιλέως μὴ σοφίζου, apud regem *non velis sapiens videri.* Sir. X, 29. μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, h. e. vel: ne *sapientiam artemve* tuam *ostentes* in opere tuo, vel: *ne causas nectas*, quominus agas opus tuum. Nam σοφίζεσθαι quandoque etiam notat *vafre et fraudulenter agere.* Sir. XVIII, 29. ἐσοφίσαντο, *dictis proferunt sapientiam.* Sir. XXXIV, 25. ἐν οἴνῳ μὴ σοφίζου (Sic habet cod. MS. teste *Corn. de Lapide*), h. e. ne *ostenta* te peritum potandi et rei Bacchicae. Sir. XXXVIII, 24. σοφισθήσεται, *doctus et literatus evadere potest.* Sir. XXXVII, 23. ἐστὶ σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός. *Latinus* vertit: *qui sophistice loquitur, odibilis est. Hesych.* σοφίζεται, σοφόν τι λέγει καὶ παρακρούεται τῷ λόγῳ. *Suidas:* σοφιστὴς, ἀπατεὼν, παρὰ τὸ σοφίζεσθαι, ὅ ἐστι λόγοις ἀπατᾷν.

ΣΟΦΙΣΤΗ'Σ, *sapiens*, i. q. σοφὸς, *doctus et peritus artifex, artifex callidus et ingeniosus*, it. *callidus, vafer, magus.* חָכָם. Exod. VII, 11. συνεκάλεσε δὲ τοὺς σοφιστὰς Αἰγύπτου, convocabat sapientes (h. e. *rerum arcanarum peritos et magos*) Aegypti. - חַרְטֻמִּים. *Theod.* et LXX sec. cod. *Oxon.* Gen. XLI, 24. Adde Dan. I, 20. sec. cod. *Chis.* ubi *Theodot.* τοὺς ἐπαοιδοὺς posuit, et ib. II, 18. *Suidas* in v. σοφιστής· Τὸ δὲ παλαιὸν σοφιστὴς ὁ σοφὸς ἐκαλεῖτο. Idem de eadem voce: οὕτως ἔλεγον πάντας τοὺς πεπαιδευμένους. *Hesychius:* σοφιστὴς, ἀπατεὼν, διδάσκαλος πανοῦργος.

ΣΟΦΟ'Σ, *sapiens*, it. *in arte quadam peritus.* אֱמוּנִים plur. ex אֵמֻן, *veritas.* Prov. XIII, 18. ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτὸν, ubi tamen *Iaegerus* non male coniecit legendum esse σαφής. - דַּעַת, *scientia.* Prov. XIV, 7. - חָכָם. Gen. XLI, 8. 2 Sam. XIV, 2. ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν, sumebat inde mulierem *peritam in arte sua.* Iob. V, 13. σοφοὺς, *fallaces, fraudulentos.* Sic חָכַם Exod. I, 10. ubi LXX per κατασοφίζεσθαι transtulerunt. Ierem. IX, 16. καλέσατε τὰς θρηνούσας, καὶ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε, vocate lamentatrices, ut veniant, et illas, *quae in arte sua peritae sunt,* mittite. Ad quem locum *Chrysostomus* in *Caten. Ghisler.* p. 815. θρηνητρίας κελεύει πανταχόθεν γυναῖκας καλεῖν, καὶ σοφὰς αὐτὰς λέγει. τί δήποτε; κατὰ τὴν ἔξωθεν αὐτῶν ὑπόνοιαν σοφὰς

τὴν οἰκείαν ἐπιστήμην. Τὸν γὰρ εἰδότα τι σοφὸν εἴωθε καλεῖν, ὡς ὅτον λέγει (Ps. LVII, 5.)· φαρμακοῦται φαρμακευομένη παρὰ σοφοῦ. Καὶ (Ies. XIX, 12.)· ποῦ εἰσὶν οἱ σοφοὶ τάνεως; Ies. III, 2. σοφὸν ἀρχιτέκτονα, *artificiosum* vel *peritum* architectum. Conf. 1 Cor. III, 10. et ad h. l. auctores citatos *Wolfio* p. 343. sequ. - חַכִּימִין : חַכִּימַיָּא chald. plur. Dan. II, 12. 13. V, 7. 8. 16. - חָכְמָה, *sapientia*. Prov. XIII, 10. XVII, 25. - חַרְטֻמִּים plur. *scripturae hieroglyphicae periti*, etiam: *magi Persici*. *Incert.* Gen. XLI, 8. *Syrus* Dan. II, 2. - מְחֻכָּם part. Pyh. *peritus*. Ps. LVII, 5. φαρμακοῦται φαρμακευομένη παρὰ σοφοῦ. Sic quoque *Theodot. Vulg. sapienter*. Sed ipsa lectio mihi est suspecta. Num fortasse legendum est παρασοφοῦ, aut παρασοφῶς? Quod si lectio recepta retineretur, statuendum esset, φαρμακεύεσθαι esse *edoceri incantationes*, *institutum esse in arte incantandi*, ut φαρμακούμενος παρὰ σοφοῦ sit incantationes edoctus ab *artis perito*, qui adeo bene callet hanc artem. *Aquila* habet σεσοφισμένου. Tunc legissent מְחֻכָּם loco מְחַכֵּם. *Theodoreto* ad h. l. σοφὸς exponitur ὁ θηρεπῳδός. Sic etiam ex eodem *Suidas*. Confer et quae modo ante ex *Chrysostomo* notata sunt. Prov. XXX, 24. - נָבוֹן part. Niph. a בִּין, *intelligens*. 1 Sam. XVI, 18. 1 Reg. III, 12. - סָתוּם part. Pah. *occlusus*. Ezech. XXVIII, 13. - פִּקֵּחַ, *apertus*, sc. *oculis*, *videns*. *Aqu.* Exod. XXIII, 8. Sed recte dubitat ad h. l. *Scharfenbergius*, an σοφῶν vere ab *Aquila* venerit; potius statuit, hanc vocem esse glossam e Deut. XVI, 19. huc translatam. - רָם, *excelsus*. Iob. XXI, 22. ubi σοφοὶ sunt i. q. σοφοὶ παρ' ἑαυτοῖς, *qui sibi ipsi sapientes videntur*, *arrogantes*, *superbi*. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. *Hesych.* σοφὸς, φρόνιμος, φιλότεχνος καὶ ἐξευρετικὸς, καὶ ὁ τῶν θείων ἔμπειρος.

ΣΟΦΟ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *sapiens fio*. חָכַם. Prov. IX, 12. XIX, 20. XXVII, 11.

ΣΟΦΟ'Σ ΕΙ'ΜΙ', *sapiens sum*. חָכַם. Iob. XXXII, 9. Prov. IX, 12. XIII, 21.

ΣΟΦΩ'ΤΕΡΟΣ, compar. *sapientior*. חָכָם, sequente מ. Prov. XXVI, 16. XXX, 24. Ezech. XXVIII, 3.

ΣΟΦΩ'ΤΕΡΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *sapientior fio*. חָכַם, sequente מ. Prov. VI, 6.

ΣΟΦΩ'ΤΕΡΟΣ ΕΙ'ΜΙ', *sapientior sum*. חָכַם, sequente מ. Prov. IX, 9. - הוֹסִיף לֶקַח, *addo doctrinam*. Prov. I, 5.

ΣΟΦΟ'Ω, *sapientem facio*, *instruo*. פָּקַח, *aperio*. Ps. CXLV, 8. Sensu morali vocem hebraicam accepit.

ΣΟΦΩ͂Σ, *sapienter*. חָכָם. Ies. XXXI, 2. XL, 20. - בְּחָכְמָה, *in sapientia*. *Al.* Prov. XXXI, 26.

ΣΠΑ'ΔΩΝ, *spado*, *eunuchus*. *מָעוּךְ, *compressus*, *compressos habens testiculos*. *Inc.* Lev. XXII, 24. σπάδοντα sec. Codd. *Coisl.* et *Lips.* - סָרִיס, *eunuchus*. Gen. XXXVII, 35. Ies. XXXIX, 7. *Hesych.* et *Suidas*: σπάδων, ὁ εὐνοῦχος.

ΣΠΑΘΑΡΙΚΑ', *spathariça*, *ornamentum muliebre*, quod cui voci hebr. respondeat, non ita perspectum esse scribit *Montfauconus*. *Symm.* Ies. III, 23. In *Hexaplis* ad רְדִידִים refertur. Potest tamen eodem iure ad antecedens צְנִיפוֹת referri, quod *calyptras*, *theristra* notat. *Kreyssigius*, qui σπαθαρίσκα a σπαθαρίσκον (quam tamen formam a linguae graecae analogia magis abhorrere fatetur, quam formam σπαθαρίσκος, cum qua κλαδίσκος, λημνίσκος etc. conferre possis) potius legendum coniicit, interpretem potius צְעִיפוֹת legisse opinatur.

ΣΠΑΘΑΡΙ'ΣΚΟΣ, *spathariscus*. Hoc quid sibi velit, se non videre fatentur *Drusius* et *Montfauconus*. *Drusius* confert *spathalion*, *muliebre ornamentum*, *quod brachio inserebant armillae seu brachialis loco*. *Fischero* autem in *Clavi Verss. GG.* p. 77. videtur notare *peplum* seu *flammeum* ita dictum, quod esset *pavidense*, non *lavidense*, a σπάθη, quod *instrumenti* vocabulum est, *quo percussisse veteres et condensasse fila* leguntur. Vid. *Pollux* VII, 36. et *Salmasius* ad *Scriptt. Hist. Aug.* p. 344. צָעִיף, *pepli s. veli genus quoddam, quo foeminae Orientis tempore maxime aestivo os obvolverent*, τὸ θέριστρον, ut LXX h. l. transtulerunt. *Inc.* et *Schol.* ed. *Rom.* Gen. XXXVIII, 14.

**ΣΠΑ'ΙΡΩ*, *palpito*, *vibro*. 4 Macc. XV, 15. ἐπὶ γῆς σπαίροντας. *Photius*: σπαίρει, ἅλλεται, σκαρίζει, ἐκπνεῖ τὴν ψυχήν. Adde *Zonaram* col. 1665.

**ΣΠΑ'ΛΑΞ*, i. q. ἀσπάλαξ, *talpa*. תִּנְשֶׁמֶת, idem. Lev. XI, 30. sec. *Ald.* In reliquis libris legitur ἀσπάλαξ. Confer *Etymol. M.* 161, 7. Similis huic est vox σπάλαθρος, pro qua etiam ἀσπάλαθρος ponitur. Vide *Etymol. Gudianum* 84, 25.

**ΣΠΑ'ΝΗ*, *raritas*, *paucitas*. Vide s. v. σπάνις.

ΣΠΑΝΙ'ΖΩ et *ΣΠΑΝΙ'ΖΟΜΑΙ*, *raresco*, *rarus sum*, *diminuor*, *penuria laboro*. אָזַל, *abeo*. Iob. XIV, 11. χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, tempore enim *diminuitur* aqua. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σπανίζεται, σκορπίζεται, λείπει, ὑστερεῖται. Idem fere quoque habet *Zonaras Lex.* 1665. Iudith. XI, 13. ἐσπανίσθη πᾶν ὕδωρ. Praeterea legitur apud *Inc.* sec. *Schol. ed. Rom.* Lev. XIII, 55. pro hebr. פְּחֶתֶת, *fossio*, σπανίζουσαν, quam lectionem *Montfauconus* alio et extra locum proprium translatam putat. *Bielius* autem retulit ad מַמְאֶרֶת, *pungens*, *corrodens*, v. 51. cum qua voce quoque iungitur a *Montfaucono*. Ib. XIV, 44. in quibus locis de *lepra* sermo est. *Bahrtius* corrigit σπαθίζουσα, quae tamen vox non ita usurpatur, ut vocibus hebr. et leprae conveniat. Forte legendum ξανθίζουσα, coll. v. 57. ubi τῷ פֹּרַחַת, *gemmescens*, respondet. Vide ad priorem locum *Montfauconum*. - *חָתַם, *obsigno*. Dan. IX, 24. sec. cod. *Chis.* καὶ τὰς ἀδικίας σπανίσαι, pro quo in sequentibus συντελεσθῆναι

ponitur. Bene quoad sensum. Nam *sigillum* in ll. OO. pro *fine* seu *extremo alicuius rei* ponitur. Sic in *Consess. Harir*. I. *sigillum circuitus* est *extremum viae*, et *Coran. Sur*. XXXIII, 40. Muhamed se vocat *sigillum prophetarum*, h. e. *ultimum*, ac fortasse *praestantissimum*. Sed fortasse etiam pro σπανίσαι rescribendum est σφραγίσαι, ut legitur apud *Athanasium de incarnat. verbi Dei* T. I. p. 92. ed. *Col*. ac *Theodoretum*.

ΣΠΑ'ΝΙΟΣ, *rarus*, *paucus*, *parcus*. Σπάνιον pro σπανίως, adverbialiter, *raro*. יָקָר, *pretiosus*. *Symm*. 1 Sam. III, 1.

ΣΠΑ'ΝΙΟΝ ΕΙ'ΣΑ'ΓΩ, *rarum induco*. הוֹקִיר Hiph. a יָקַר, *pretiosum habeo*. Prov. XXV, 17. σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς τὸν σεαυτοῦ φίλον, *rarus sis* in amico tuo conveniendo. *Hesych*. σπάνιον, ἀραιόν.

ΣΠΑ'ΝΙΣ, *raritas*, *penuria*, *inopia*. אֶפֶס, *defectus*. *Symm*. Prov. XIV, 28. - מְאֵרָה, *maledictio*, quod de *victus omniumque rerum penuria* eodem modo dicitur, ut oppositum בְּרָכָה de *copia* et *abundantia omnium rerum*. *Aquila* iuxta *Cod. Coislin*. Deut. XXVIII, 20. *Montf*. edi iussit σπάνη. *Inc*. sec. cod. *Barberinum* Mal. II, 2. σπάνιν, quod aut a *Symmacho* profectum est, aut ex altera versione *Aquilae* haustum. Iudith. VIII, 9. ἐν τῇ σπάνει τῶν ὑδάτων, *in penuria aquarum*.

ΣΠΑΡΑΓΜΟ'Σ, *laceratio*, *laniatus*, *convulsio*, *perturbatio*. חַרְעֵלָה, *horror*, *vertigo*. *Symm*. Ies. LI, (17.) 22. σπαραγμοῦ, ubi de *commotione* ac *perturbatione animi* dicitur.

ΣΠΑΡΑ'ΣΣΟΜΑΙ, *laceror*, *perturbor*, *valde commoveor*. הָמָה, *strepo*. Ierem. IV, 19. ad quem locum *Chrysostomus* in *Catena Ghislerii* p. 369.: σπαράσσεταί ἡ καρδία μου· τουτέστιν, ὑπὸ τοῦ δέους πηδᾷ, μόνον οὐχὶ ἐξελθεῖν βουλομένη. Μιμεῖται μητέρα τὰ σπλάγχνα σπαραττομένην ἐπὶ τέκνων ὀλέθρῳ. - הִתְגָּעֵשׁ Hithp. *commoveor*. 2 Sam. XXII, 8. τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, fundamenta coeli conturbabantur, et *vehementer commovebantur*. - שָׂרַט, *caedo*, *incido*. *Aqu*. Zach. XII, 3. σπαρασσόμενος. 3 Macc. IV, 6. virgines θρῆνον ἐξῆρχον, ὡς ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἀλλοεθνέσι, tanquam *laniatae* a gentilium vexationibus. *Hesych*. σπαρασσόμεθα, ξεόμεθα, ταραττόμεθα.

**ΣΠΑΡΑ'ΣΣΩ*, *lacero*, *dilacero*, *dilanio*. הִשְׁלִיךְ Hiph. a שָׁלַח, *proiicio*. Dan. VIII, 7. sec. cod. *Chis*. ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν. Coniicere facile quis posset, legendum esse ἔῤῥαξεν, coll. 10. et 11.; *Segaario* tamen ad h. l. videtur nihil mutandum, et ἐσπάραξε cumulata virtute positum esse.

ΣΠΑ'ΡΓΑΝΟΝ, *fascia*, *pannus oblongus*, *in quo infans involvitur*. הָחְתֵּל inf. Hoph. *fasciando*. Ezech. XVI, 4. ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης, *fasciis non obvolutus es*. Conf. Sap. VII, 4. *Hesych*. σπαργάνοις, δεσμοῖς, ῥάκεσι.

ΣΠΑΡΓΑΝΟ'Ω, *fascio*, *fasciis involvo*. הֻחַל *Pyh.* Ezech. XVI, 4. - חֲתֻלָּה, *fascia*. Iob. XXXVIII, 9.

ΣΠΑΡΤΙ'ΟΝ, proprie *funis sparteus*, et generaliter *quilibet funis*, *filum*. חוּט, *filum*. Gen. XIV, 23. ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφυρωτῆρος ὑποδήματος, a *filo* usque ad corrigiam calceamenti. *Aquila* ibi pro σπαρτίου habet ῥάμματος. Unde apud *Hesychium*: σπαρτίου, ῥάμματος. Ios. II, 18. σπαρτίον τὸ κόκκινον, *filum coccineum*. Iud. XVI, 12. Vide et Cant. IV, 3. *Vulg.* ibi: *sicut vitta coccinea.* Nempe חוּט *omne* notat, *quod contortum et contextum est.* *Vitta* autem melius convenit labiis, quam filum. - פֶּלַח, *segmentum*. Cant. VI, 6. - פְּתִיל. Ezech. XL, 3. Adde Iud. XVI, 3. *Vat.* - קַו, *regula*, *amussis*. Iob. XXXVIII, 5. - *קָנֶה, *calamus*. Ezech. XL, 3. ubi σπαρτίον notat *funiculum aedificatorum*, vel *perpendiculum*, a σπάρτη, quod secundum *Hesychium* etiam στάθμη τεκτονικὴ, sive *perpendiculum*. Sc. קָנֶה est *calamus mensorius*, et ad mensurandum etiam funes adhibebantur. Non igitur opus erit statuere, LXX h. l. קַו legisse. Caeterum h. l. apud LXX duae versiones coaluerunt. - Vide alibi γεωμετρία.

ΣΠΑΣΜΟ'Σ, *tractio*, *extractio*, *eductio*, *districtio*. 2 Macc. V, 3. μαχαιρῶν σπασμοὺς, gladiorum *eductiones*, h. e. gladios *strictos*.

ΣΠΑΤΑΛΑ'Ω, *delicior*, *luxuriose*, *delicate vivo*. Sir. XXI, 17. ὁ σπαταλῶν, *luxuriose vivens*. *Hesych.* σπαταλᾷ, τρυφᾷ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σπαταλᾷ, λίαν τρυφᾷ, ἀσώτως ζῇ. *Lex. vet.* σπαταλῶ, *delicias ago*. Conf. de hoc verbo *Wolfium* ad 1 Tim. V, 6. p. 469. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΠΑΤΑ'ΛΗ, *deliciae*, *luxus*. תַּעֲנוּג, *oblectatio*. *Symm.* Cohel. II, 8. *Inc.* Cant. VII, 6. σπατάλας. Sir. XXVII, 13. γέλως αὐτῶν ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. *Latinus* vertit: *risus illorum in delictis* (male. Rectius legitur: *in deliciis.*) peccati, h. e. *cum risu et gaudio narrant suas libidines*, *aliasque foedas peccatorum delicias*. *Tigurina*: *scelerosam voluptatem*.

ΣΠΑ'ΤΑΛΟΣ, *delicatus*. רַךְ, *tener*. *Symm.* Deut. XXVIII, 54. Legitur quoque Sir. XXI, 15.

ΣΠΑ'Ω, *traho*, *stringo*. הָרַג, *occido*. Ezech. XXVI, 15. ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου. Libere verterunt. - *הִקְרִיב Hiph. *appropinquare facio*, *accelero*. *Symm.* Ezech. XXII, 4. ubi *Semlerus* pro σπάσαι coniicit legendum φθάσαι. - מָרַט, *expolio*. Ezech. XXI, 28. ἐσπασμένη. Quia eadem voce in proxime antecedentibus quoque usi sunt, suspicor, LXX scripsisse potius ἑτοιμασμένη, coll. Ezech. XXI, 10. 11. Sed receptam lectionem habet *Codex Syr. Hexaplaris*. - נֶעֱצַב Niph. *dolore afficior*. *Aqu.* Cohel. X, 9. σπασθήσεται. - *עֲדִין. 2 Sam. XXIII, 8. ἐσπάσατο. *Boysenius* ad h. l. confert arab. عدن, *extrahere*, *evellere*. - עוֹרֵר Pih. a עוּר, *suscito*. 1 Par.

XI, 11. 20. οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, hic *stringebat* gladium suum. – פָּתַח, *aperio.* Ps. XXXVI, 14. ῥομφαίαν ἐσπάσαντο, gladium *stringebant.* Conf. Marc. XIV, 47. et *Lex. N. T. s. h. v. Hesych.* ἐσπάσαντο, εἵλκυσαν. – שָׁלַף, *extraho.* Num. XXII, 23. Iud. IV, 13. ἐσπασμένη, *gladius strictus s. evaginatus.* Huc pertinet glossa *Hesychii:* ἐσπασμένη, γεγυμνασμένη. Sed puto emendari debere γεγυμνωμένη. Certe *Herodianus* dixit γυμνοῦν ξίφος. Vide I, 8, 12. et VII, 4, 13. Aut notandus usus verbi γυμνάζειν, *nudare.* Iud. VIII, 20. XX, 2. et alibi. Sap. VII, 3. ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, ego autem natus *traxi* communem aerem. *Vulg. accepi:* sensu eodem. – Vide alibi μάχαιρα.

ΣΠΕΙ͂ΡΑ, spira, caterva, cohors, turma, numerus, ordo militaris. Iudith. XIV, 11. ἐξῆλθοσαν κατὰ σπεῖραν, *turmatim* egrediebantur. 2 Macc. VIII, 23. τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς προηγούμενος, primi *ordinis* ipse dux. Vide et 2 Macc. XII, 22. 2 Macc. XII, 20. κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, illos *cohortibus* praefecit. *Suidas:* σπεῖρα, τάξις στρατιωτική. Idem: Σπεῖραι, πλήθη στρατευμάτων, φάλαγγες, νούμερα, λεγεών. *Hesych.* Ἐκ σπείρης, ἐκ τάγματος, ἐκ νουμέρου. Ad quem locum *Sopingius: Cic. lib. V. in Verrem: Ex quo numero? ex eadem cohorte.* Conf. *Glossar. Graec. in N. T. Alberti* editum p. 71. qui etiam p. 193. ex *MS. Vossii* haec profert: σπεῖρα, ἀπὸ ἐνσπείρασθαι ἡμᾶς ἐν αὐτῇ. Plura vide de hac voce in *Lex. N. T. s. h. v.*

ΣΠΕΙΡΗΔΟ'Ν, in modum spirae, vel *in orbem convolutim, cohortatim, per cohortes, catervatim, turmatim.* 2 Macc. V, 2. XII, 20. διατάξας τὴν αὐτοῦ στρατιὰν σπειρηδόν.

ΣΠΕΙ'ΡΩ, semino, sero, it. *spargo, dispergo.* הֵפִיץ Hiph. a פּוּץ, *dissipo, dispergo.* Gen. XI, 8. ἔσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν, *dispersit* illos Dominus inde: ubi alii διέσπειρεν habent. Ies. XXVIII, 25. – זָרָה. Num. XVI, 37. τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ, hunc (sc. ignem) *sparge* hinc inde. Exod. XXXII, 19. – זָרַע. Zach. X, 9. σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς, *dispergam* illos inter populos. Hagg. I, 6. Nah. I, 14. et alibi saepius. – זֶרַע, *semen.* Num. XX, 5. Prov. XI, 25. ubi legerunt זורע. – חָרַשׁ, *aro.* *Inc.* Hos. X, 13. ἐσπείρατε. Bene quoad sensum, et sic in aliis quoque locis V. T. legitur. Praeterea חָרַשׁ in universum notionem *cultus agrorum* habuisse videtur. – מִזְרָע, *sementis.* Ies. XIX, 7. – נִדְּחָה, *depello.* Ierem. XXX, 14. ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης, quod *dispersa* vocaris. – סָפִיחַ, *sponte natum.* Ies. XXXVII, 30. ἃ ἔσπαρκας. Forte legendum ἃ οὐκ ἔσπαρκας, aut τῷ סָפָה, quod in universum *effundere, largiter dare* notat, tribuerunt notionem *serendi.* – פִּזֵּר. Prov. XI, 24. ubi pro σπείροντες *Aqu. Symm. Theod.* σκορπίζοντες habent, ac utraque vox notat *largiri, liberalem esse.* In notione *procreandi* legitur 4 Macc. X, 2.

ΠΑ'ΛΙΝ ΣΠΕΙ'ΡΩ, iterum semino. זָרַק וְשׂוּם*, spargo et pono.* Ies. XXVIII, 25.

ΣΠΕ'ΝΔΩ, libo, sacrifico, offero, speciatim *liquida.* נָסַךְ, idem. Gen. XXXV, 14. Num. XXVIII, 7. Ierem. VII, 17. *Aqu.* Ps. XV, 4. 2 Reg. XVI, 13. ubi pro *ἔσπισεν*, quod exhibet cod. *Alex.*, reponendum est *ἔσπεισεν*, ut legitur in *Complutensi* editione. - נְסַךְ chald. Pah. Dan. II, 46. *μάννα καὶ εὐωδίας εἶπε σπεῖσαι αὐτῷ*, libamen et suffitus mandabat ut *offerrent* illi. *Hesych.* *σπεῖσαι, ἐκχύσαι, προσενέγκαι, θῦσαι θεῷ.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σπεῖσαι, ἐκχύσαι, θῦσαι.* - נֶסֶךְ, *libamen.* Num. IX, 7. - סָכַךְ, *tego.* Exod. XXV, 29. *τοὺς κυάθους, ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς*, cyathos, quibus *libas.* Vide et Exod. XXXVII, 16. Utrobique legerunt נָסַךְ. *Suidas:* *σπένδεται, δοτικῇ, θύεται, ἢ θυμιᾷ, ἢ φιλιοῦται.* Idem: *σπένδομαι, δοτικῇ, θύομαι, ἢ θεῷ ἀνατίθεμαι. καὶ σπένδοντας, θύοντας, προσφέροντας.* *Hesych.* *ἔσπεισεν, προσήνεγκεν, ἔθυσεν.* Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 993.

ΣΠΕ'ΡΜΑ, semen, it. *proles, genus, progenies, posteri.* אוּר, *ignis.* Ies. XXXI, 10. *σπέρμα.* Sic nempe interpretati sunt LXX formulam, *ignem et clibanum habere*, sed non satis bene. Sunt autem per *σπέρμα* h. l. *Israelitae* intellegendi, qui et in sequ. *οἰκεῖοι* appellantur. - אַחֲרִית, *postremum.* Num. XXIII, 10. XXIV, 20. Scil. vox hebr., ut e multis locis constat, significat *posteritatem* s. *posteros.* Conf. Ps. CIX, 13. Amos. IV, 2. *Posteri* autem, quin et *filius* (conf. Deut. XXV, 5.), Hellenistis dicuntur *σπέρμα.* - בֵּן, *filius.* Deut. XXV, 5. - דְּלִי, *situla.* Num. XXIV, 7. ubi *σπέρμα semen virile* notat, quam notionem quoque h. l. דְּלִי habet. - זָכָר, *masculus. Inc.* Num. XXXI, 17. - זְמֹרָה, *palmes.* Ies. XVII, 10. - זוֹרֵעַ *part. ben. Kal, sator.* Ierem. L, 16. Legerunt זֶרַע. - זֵרוּעַ, *sativus.* Ies. LXI, 11. - זֶרַע, constr. זֶרַע. Num. XI, 7. - זֶרַע. Gen. III, 15. IV, 24. IX, 9. XII, 7. Hic et multis aliis locis *σπέρμα* pro *prole, progenie, sobole* vel *posteris* usurpatur. Eodem sensu non solum tragicos et poetas, sed prosaicos quoque scriptores graecos elegantissimos eandem vocem accepisse, multis ostendit *Georgius Vindic. N. T. ab Ebraism.* lib. II. c. 1. §. 39. p. 87. sequ. - זְרַע chald. Dan. III, 43. - זְרֹעַ, *brachium.* 1 Sam. I, 33. ubi dubitari non potest, quin pro זְרֹעֲךָ et זְרֹעַ legendum putarint, quamvis repugnante rei linguaeque natura, זַרְעֲךָ et זֶרַע. Eodem modo Ezech. XXXI, 17. pro זְרֹעוֹ, *brachium eius*, legerunt cum *Syro* זַרְעוֹ, *semen eius.* Idem valet de locis Ies. XVII, 5. XXXIII, 2. Dan. XI, 16. - זֵרֹעִים plur. *legumina.* Dan. I, 12. Forte legerunt זְרָעִים, nisi vocabulo generis usi sunt pro vocabulo formae. - זֵרְעֹנִים plur. idem. Dan. I, 16. ubi *Schol.* *ὄσπρια.* - מֶשֶׁךְ זָרַע, *tractio seminis.* Ps. CXXV, 7. Substantivum h. l. positum est pro adiectivo: *semen spargendum.*

Conf. Amos. IX, 13. - נִין, *filius*. Gen. XXI, 23. - נִין וָנֶכֶר, *filius et nepos*. Ies. XIV, 22. - נִיר per apocopen pro נִירָה fut. a יָרָה, *deiiciemus*. Num. XXI, 30. At hic legerunt נִיר, *novale*, ac per σπέρμα non *posteri*, sed *sativi agri*, *pulchra novalia* intellegenda sunt. - עָפָר, *pulvis*. Num. XXIII, 10. ubi per *pulverem Iacobi* intellegendi sunt *innumerabiles posteri Iacobi*. - פְּלֵיטָה, *evasio*. Ies. XV, 9. ubi σπέρμα *reliquias*, *paucos superstites* notat (Vide *Lex. N. T.* s. h. v. n. 5.), adeoque bene respondet hebr. voci, quae de *paucis*, *qui evaserunt*, explicanda est. Vide infra s. v. שָׂרִיד. - שֵׁם, *nomen*. 2 Reg. XIV, 27. שֵׁם quoque *posteros* notat, *per quos nomen parentis conservatur*. - שָׂרִיד, *superstes*. Deut. III, 3. Ies. I, 9. - שֹׁרֶשׁ, *radix*. Ies. XIV, 29. 30. Tob. VIII, 8. τὸ ἀνθρώπων σπέρμα, hominum *progenies*. - Vide alibi οἰκεῖος.

ΣΠΕΡΜΑΙ'ΝΩ, *semino*. זָרַע. *Aqu. Theod.* Gen. I, 29. σπερμαίνουσαν.

ΣΠΕΡΜΑΤΙ'Α, *sementis*. דָּגָן, *frumentum*. *Symm.* Ps. LXIV, 10.

ΣΠΕΡΜΑΤΙ'ΖΩ, *semen efficio*, q. d. *seminifico*, *semen reddo* vel *emitto*, *semen in folliculis concipio et fero*. Σπερματίζομαι, *semen suscipio*, *concipio*. גִּבְעֹל, *culmus*, *globulus* s. *nodus in capite lini maturescentis*. Exod. IX, 32. τὸ λίνον σπερματίζον, *linum semen ferens*. - זָרַע, *semino*. *Aqu.* Gen. I, 11. σπερματίζον. (*Plinius sementare* dixit lib. XVIII. c. 28. *est omnino inutile nasci herbas sementaturas*. Vide *Drusium* in *Fragm. Vet. Int. Graec.* p. 4.) Pro σπερματίζον reponendum esse videtur σπερματίζοντα, ut cod. *Mosqu.* habet, in quo haec lectio *Symmacho* tribuitur. Idem valet quoque de v. 12. - הִזְרִיעַ Hiph. Lev. XII, 2. γυνὴ, ἥτις σπερματισθῇ, mulier, quae *semen suscepit*, vel *impraegnata fuit*. Legerunt cum Samaritanis הוֹרַע.

ΣΠΕΥ'ΔΩ, *festino*, *propero*, *praeceps sum*, it. *avide appeto*, *studiose quaero*, *procuro*, *accelero*. *אֵבֶה, *Ebeh*. *Symm.* Iob. IX, 26. ὁμοίως ναυσὶ σπευδούσαις, quemadmodum naves festinantes. In textu hebr. legitur: *cum navibus papyraceis* s. *arundineis*. Scil. naves ex papyro Nilotica textae sunt admodum veloces. Vide *Intt.* ad Ies. XVIII, 2. - אָץ, *festinus*. Prov. XIX, 2. *Al.* Prov. XXVIII, 20. - בָּהַל: נִבְהַל, Pih. et Niph. Exod. XV, 15. τότε ἔσπευσαν. *Schol.* ἐθορυβήθησαν. Pro נבהלו aut legerunt בהלו, aut illud pro hoc altero sumi censuerunt. Scil. fuga repentina est effectus terroris. 1 Sam. XXVIII, 21. ὅτι ἔσπευσε σφοδρῶς, quod valde esset *perturbatus*. Prov. XXVIII, 22. σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, *avide expetit ac studet* ditescere vir invidus. Sic *Aelianus V. H.* XIII. c. 30. σὺ μὲν οὐρανοῦ μετασχεῖν βουλόμενος καὶ τοῦτο σπεύδων, tu vero quum in coelum cooptari volueris, et hoc cupidissime *desideraveris*. Conf. et 2 Petr. III, 12. et

quae ad h. l. ex *Polybio* notat *Raphelius*. Vide quoque *Stoeber.* ad *Thom. M.* v. σπουδάζειν. Cohel. V, 1. μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, ne sis *praeceps* ore tuo. *Aqu. Symm.* Ps. LXXXIX, 7. ubi *Semlerus* legere mavult ἐσπουδάσαμεν, qua tamen mutatione non opus esse videtur. – *דַּהֲרוֹת, *calcitratus* Iud. V, 22. ἔσπευσαν. Interpretati sunt, ac si verbum esset, aut potius legerunt מַהֲרוּ מַהֲרוּ. Sed et Iudaei vocem hebr. de *cursu celeri* interpretati sunt, ut observavit *Bochartus* *Hieroz.* P. I. lib. 2. c. 6. p. 97. – דָּחַף, *impello.* 2 Par. XXVI, 20. – דָּחַף et בָּהַל, *impello et do*, iunctim. Esth. III, 15. ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς Σοῦσαν, res autem *celeriter* etiam *veniebat* Susam. – הִכִּיר Hiph. a נָכַר, *agnosco.* 1 Reg. XVIII, 7. – הָמָה, *tumultuor.* Ierem. XXXI, 20. ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ, *conturbatus sum* super eo. Ita Sir. II, 2. μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς, ne *conturberis* in tempore calamitatis. Eodem sensu κατασπεύδω aliquando reperitur. – Vide supra s. I. Conf. et v. σπουδάζω. – הֵעִיז Hiph. a עוּז, *congrego*, secundum alios: *aufugio.* Ierem. IV, 6. – הֵרִיץ Hiph. a רוּץ, *currere facio.* *Symm.* Ps. LXVII, 32. σπευσάτω. – הִתְאַמֵּץ Hithp. *fortifico me.* 2 Par. X, 18. – חוּשׁ in Kal et Hiph. 1 Sam. XX, 37. Ps. LXIX, 1. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXVIII, 16. – חָפַז 2 Sam. IV, 4. – מָהִיר, *festinus.* Ies. XVI, 5. ἐκζητῶν κρίμα, καὶ σπεύδων δικαιοσύνην, diligenter inquirens ius, et *accelerans* vel *studiose procurans* iustitiam. Sic *Herodot.* lib. I. c. 38. τόν τε γάμον τοῦ τοῦτον ἔσπευσα, has *maturavi* nuptias. Idem: παῦσαι σπεύδων, τὰ σπεύδεις, desine *accelerare*, quae *acceleras.* Idem: ξυνὸν πᾶσιν ἀγαθὸν σπεῦσαι, omnibus commune bonum *studiose procurare.* Vide *Raphelii* annotat. ex eodem ad 2 Petr. III, 12. p. 660. Apud *Hesychium* σπεύδων exponitur σπουδάζων, ἐνεργῶν. – *מִהֵר Pihel. Gen. XVIII, 6. XIX, 22. XXIV, 18. 20. 46. et alibi saepius. Adde 1 Reg. XXI, 33. ubi pro ἐσπείσαντο, quod exhibet cod. *Vat.* (cuius loco in aliis libris vitiose legitur ἐπείσαντο), ex editione *Complutensi* reponendum est ἔσπευσαν accommodate textui hebraico. – *מִיכַל הַמַּיִם, *rivus aquarum*, ubi aquae fluxus validus est ac vehemens. Ita 2 Sam. XVII, 20. pro *transierunt rivum aquarum* habet: διεληλύθασι σπεύδοντες, ubi vel, neglectis verbis מִיכַל הַמַּיִם, legit עָבְרוּ עָבוֹר (Conf. LXX. v. 16. et notata a me s. v. διαβαίνω σπεύδων.) vel מִיכַל derivavit a יָכֹל, *potuit*, *valuit*, ut מ sit praefixum, hoc sensu: *quantum potuit*, h. e. admodum festinanter ac celeriter. Posterius mihi magis placet ob LXX, qui habent μικρὸν, quod vide supra. – *נָהַר, *confluo.* Mich. IV, 1. ubi legerunt מַהֲרוּ, ut iam monuit editor *Iustini M. Parisiensis* et *Strothus* *Repert. Bibl. et Orient. Literat.* P. II. p. 82. Nam נָהֲרוּ Ierem. XXXI, 12. et in simili prorsus serie orationis Ies. II, 2. vertunt ἥξουσι, sed

מַהֵר plerisque locis interpretantur σπεύδειν s. ταχύνειν. – *עָרַג. *Symm.* Ps. XLI, 2. σπεύδει, *festinat ad aquam, siti nempe impulsus.* Sensum expressit, nam עָרַג est *anhelare, extollere vocem, clamare prae cupiditate.* – *בַּצִּים, *in navibus.* Ezech. XXX, 9. σπεύδοντες. Fortasse legerunt אֵצִים (nam אוּץ est *urgere, festinare*) aut בָּצִים (a نَاضَ pro بُوضَ, *festinavit*, ut indicavit *Michaelis Supplem.* p. 2086.), aut sensum expresserunt. – קָרַב, *accedo, appropinquo. Symm.* Ps. CXVIII, 150. ἔσπευσαν. – *רָדַף, *persequor. Symm.* Hos. VI, 3. σπεῦσαι. Quasi loco נִרְדְּפָה legisset לִרְדֹּפָה, ex solo elegantiae studio. – רָכַב, *equito.* 2 Reg. IX, 16. Sap. IV, 14. ἔσπευσεν. *Vulg. properavit educere illum.* Sir. II, 2. μὴ σπεύσῃς, ne sis *festinus ac praeceps* in impatientiam ac desperationem: ubi σπεύδειν, ut hebr. חָפַז (1 Sam. XXVIII, 21.), *perturbari, de statu mentis deiibi* notat. *Hesych.* ἔσπευσεν, ἔκαμεν, ἐταλαιπώρησεν, ἐκακοπάθησεν. Sir. XXXVI, 7. σπεῦσον καιρὸν, *accelera* tempus. 2 Macc. IV, 14. sacerdotes ἔσπευδον μετέχειν, *avide quaerebant* partes agere in ludis graecis. – Vide alibi διαβαίνω.

ΣΠΗ'ΛΑΙΟΝ, *spelunca.* גִּבְעוֹן, *Gibhon*, nomen proprium. *Symm.* 2 Sam. II, 24. In mente habuit rad. גָּבַע, cui alii notionem *tegendi* et *operiendi*, alii vero, praeeunte *Schultensio* in *Comment.* ad *Prov.* XXII, 23., notionem *complicandi in rotundiorem formam* tribuunt. – מְעָרָה. Gen. XIX, 30. XXIII, 9. XLIX, 29. et alibi saepius. – מַעֲרִים plur. *nuditates.* Hab. II, 15. Secundum *Bielium* aliosque desiderarunt hic in suis codd. τὸ ו, et cum *Arabe* legerunt מְעָרֹתָם, quasi esset ab מְעָרָה, *caverna.* Sed non opus est ad varietatem lectionis confugere. Potius σπήλαιον est *antrum virginis, pudenda muliebria.* – מְצָדָה, *arx.* Ies. XXXIII, 16. ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ, ubi σπήλαιον notat *omnem locum, in quo aliquis bene ac secure latere potest.* *Theod.* 1 Sam. XXIII, 14. ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς, ubi tamen σπηλαίοις de suo addidisse videtur. *Vulgatus* habet: *in locis firmissimis.* Adde ibid. v. 19. – נָצוּר part. Pah. *custoditus.* Ies. LXV, 4. – *סְעִיף, *spelunca.* *Theod. LXX sec. Ald. Alex. et Oxon.* Iud. XV, 8. ἐν τῷ σπηλαίῳ. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* – עָב, *nubes densa.* Ierem. IV, 29. ubi verba εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπήλαια sunt alius interpretis, qui tamen non legit בַּחֹרִים loco בֶּעָבִים, quae fuit *Michaelis* sententia, sed עָבִים ab arab. غاب, *latuit*, derivavit. – עַיִט, *avis rapax.* *Inc.* et LXX Ierem. XII, 9. Ita bis transtulerunt ex usu l. arab. غايط, *spelunca*, ab غاط, *fodit*, etiam *intravit, latuit in aliqua re aut loco.* Cf. *Dieu Crit. S.* p. 245. – עֲרֵמָה, *acervus.* Ierem.

L, 26. Legerunt literis transpositis בְּמְעָרִים, a מְעָרָה, *spelunca*. Incidit tamen suspicio; an *σπήλαιον* menda purgandum sit. Quid si reponas *σπίδιον* aut *σπιδνόν*? quod teste *Hesychio* est *πυκνὸν, συνεχὲς, πεπηγός*. – שָׂדֶה, *ager*. Gen. XLIX, 30. ubi *Grabio* pro הַשָּׂדֶה legisse videntur מְעָרָה. Ib. L, 13.

***ΣΠΗΛΟ'Ω**. Vide infra s. *σπιλόω*.

ΣΠΙΘΑΜΗ', *spithama*, *spatium*, *quod est inter pollicem et minimum digitum expansos*, vel est: *mensura duodenum digitorum*, quam Latini *palmum maiorem et dodrantalem* appellant, a *σπίζεσθαι*, *extendi*. גֹּמֶר, *cubitus*. Iud. III, 16. – זֶרֶת, *spithama*. Ies. XL, 12. *τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ;* quis mensus est manu aquam; et coelum *spithama*? Ad quem locum *Basilius* in *tract.* de *Spiritu S.* cap. 5. p. 249. et ex illo, observante *Pearsono*, *Suidas*: *Σπιθαμή. τροπικῶς ἐπὶ τοῦ θεοῦ προφητικὸς λόγος ὠνόμασεν, ὅτι συνέχει τὴν κτίσιν, καὶ περιδεδραγμένος αὐτῆς, εἰς τάξιν ἅπαντα καὶ διακόσμησιν ἄγει, καὶ ὕρεσιν ἰσοῤῥοπίαν καὶ μέτρα, πᾶσι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ τὴν οἰκείαν τάξιν ἀποκληρώσας. ὁ τὸν οὐρανὸν ὅλον μικρῷ μέρει τῆς ὅλης αὐτοῦ δυνάμεως περιέχων, ἣν σπιθαμὴν τροπικῶς ὁ λόγος ὠνόμασε.* – טֶפַח, *palmus*, *mensura quatuor digitorum*. *Symm.* Ps. XXXVIII, 7. *ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου*, tanquam *spithamas* dedisti dies meos. In *Catena PP. GG.* T. I. p. 721. reperitur *σπιθαμιαίας*, *palmares*, sensu fere eodem. Sed *Theodoretus* et *Athanasius* receptam lectionem tuentur. *Suidas*: *σπιθαμή, τοῦ βίου τὸ ἐλάχιστον*. Quid proprie sit, discimus ex *Hesychio*: *Σπιθαμή, τὸ μέτρον, τὸ ἀπὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου ἐπὶ τὸν μικρὸν διάστημα ἐκταθέν.*

***ΣΠΙΘΑΜΙΑΙ'ΟΣ**, *palmaris*, *spithamae* s. *dodrantis longitudinem aequans*. טֶפַח, *palmus*. *Symm.* Ps. XXXVIII, 7. Conf. supra s. v. *σπιθαμή*.

ΣΠΙΛΟ'Ω, *maculo*, *contamino*, it. *illino*, *tingo*. *חָתַם, *obsigno*, *claudo*. *Sam.* Lev. XV, 3. *ἐσπίλωσεν* ex cod. *Coisl.* nam in *Lips.* *ἐσπήλωσεν* legitur. Interpretem חָתַם et כָּהַם confudisse, facile apparet. *K.* Mihi secus videtur. Repone *ἐσπηλαίωσεν*. Sap. XV, 4. *εἶδος σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις*, effigies *tincta* variis coloribus. Similiter *μολύνειν* et *μιαίνειν*, quod pariter alias est Graecis *maculare*, pro *βάπτειν*, *tingere*, etiam usurpari solet. Vide supra in v. *μολύνω*. *Vulg.* habet *sculpta*. *Maculae* apud vett. vocantur tum notae, quibus pictores solent imagines et picturas distinguere et illustrare, tum colorum variegationes. Unde *Seneca* Ep. 126. *delectant nos*, inquit, *ingentium maculae columnarum*. Conf. *Cuperi Obss.* lib. II. c. 12. Hinc emenda *Gloss. Vett. Labbaei*: *Babylonicum*, *σπιοτλής*, ubi legendum videtur *σπιλωτής*.

ΣΠΙ'ΛΩΜΑ, *macula*, *labes*, it. *tinctura*, צֹאָה, *excrementum*. *Al.* Ies. XXVIII, 8. - כֶּתֶם, *aurum*, *praestantissimum*. *Aqu.* Ies. XIII, 12. *Semlerus* coniicit legendum *στήλωμα*, ut loco מִכְתָּם legerit מִכְתָּם, quod LXX alibi per *στηλογραφίαν* verterunt. Sed *σπίλωμα* potest h. l. *tincturam* s. *variegatum* notare, quemadmodum et nos voce *gefleckt* uti solemus, et *σπιλοῦσθαι*, ut modo vidimus, aliquando *tingi* significat. Conf. Psalm. XLIV, 11. ubi *Aqu.* כֶּתֶם *βάμμα* interpretatur. Vide quoque *I. D. Michaelis Supplem. Lex. hebr.* n. 1241.

ΣΠΙΝΘΗ'Ρ, *scintilla*, *radius scintillans*. גַּחֶלֶת, *pruna*. *Inc.* 2 Sam. XIV, 7. - נִיצוֹץ, *scintilla*. *Aqu. Symm. LXX* Ies. I, 31.-- נֹצֵץ part. *scintillans*. Ezech. I, 7. Vide et Sap. III, 7. XI, 19. Sir. XXVIII, 13. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σπινθῆρες*, *λαμπηδόνες*, *ἀναβολαὶ πυρός*.

ΣΠΙ'ΝΘΡΑΞ, idem. רֶשֶׁף, *pruna ardens*, *ardor*, *fulmen*. *Edit. Sexta* Cant. VIII, 6. *σπίνθρακες*.

ΣΠΛΑΓΧΝΙ'ΖΟΜΑΙ, *misericordia commoveor*, *misereor*. חָמַל, *clemens sum*, *parco*. *Symm.* Deut. XIII, 8. *Inc.* 1 Sam. XXIII, 21. *ἐσπλαγχνίσθητε*. In *Hexaplis* haec vox aeque ac *ἐφείσασθε* *Aquilae* et *Theodotioni* tribuitur. Sed duae hic coaluerunt versiones, et *ἐσπλαγχνίσθητε* sine dubio *Symmacho* reddendum erit. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.*

ΣΠΛΑΓΧΝΙ'ΖΩ, *viscero*, *carnes animalium sacrificatorum distribuo vel sacrifico*, *ad exta adduco*, aut secundum alios: *viscera animalium sacrificatorum comedo more gentilium*. 2 Macc. VI, 8. ubi *Grotius*: *Σπλαγχνεύειν Aristophani*, *huic scriptori σπλαγχνίζειν est*, *ut Aristophanis explicat interpres*, *σπλάγχνων μεταλαβεῖν*. *Post sacrum pars extorum reddebatur iis*, *qui victimas obtulerant*, *de iis fiebant epulae. Hoc est*, *quod vocare ad exta*, *adducere ad exta dixit Plautus*. Vide et *Hillerum Hier.* P. I. c. 57. p. 460. ubi *Grotium* ille exscripsit.

ΣΠΛΑΓΧΝΙΣΜΟ'Σ, *visceratio*, *carnium animalium sacrificatorum distributio*, *viscerum comestio*, vel *sacrificium*, *actus sacrificandi*. 2 Macc. VI, 7. 21. VII, 42. Conf. *Vorstium Philol.* S. P. I. c. 2.

ΣΠΛΑ'ΓΧΝΟΝ et passim in plur. *σπλάγχνα*, *viscera*. בֶּטֶן, *venter*. Prov. XXVI, 22. *Inc.* Hab. III, 16. - בֶּצַע, *quaestus*. Ierem. LI, 13. ubi loco בִּצְעֵךְ, *lucri tui*, legerunt בְּמֵעַיִךְ, nam מֵעַיִם sunt *σπλάγχνα*. - רַחֲמִים plur. ex רַחַם, *miserationes*. Prov. XII, 10. *τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα*, ipsae *miserationes* impiorum sunt crudeles. - רַחַם sing. *miseratio*. *Al.* Gen. XLIII, 30. *σπλάγχνα*. Conf. Sap. X, 5. (*ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις*, h. e. *eo affectu*, *quo pater filium solet prosequi*. Potest quoque cum *ἰσχυρὸν* coniungi hoc sensu: fortiter vincentem visceralem amorem et commiserationem

erga filium.) Sir. XXX, 7. et *Vorstii Philol. Sacr.* c. 2. p. 35. sequ. Sir. XXXIII, 5. τροχὸς ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ, rota currus *viscera* stulti. Baruch. II, 17. ubi σπλάγχνα de *toto corpore* adhibetur. *Hesych.* σπλάγχνα, ἧπαρ, ἔγκατα, καὶ τὰ ἐντὸς τῶν ζώων. *Eustathius* ad Il. α', p. 101. σπλάγχνα interpretatur τὰ ἐντοσθίδια, σπλῆνα, καρδίαν, ἧπαρ.

ΣΠΛΑΓΧΝΟΦΑ'ΓΟΣ, *viscerum comestor*, metaphorice: *homines violenti, pauperum quasi voratores*. Sap. XII, 6. ubi e *Compl.* legendum σπλαγχνοφάγους. *Petrus Nannius* scribere mavult σπλαγχνοφαγεῖν.

*ΣΠΟΔΕΙ'Α, i. q. σποδία, *cinis*. Vox haec omissa a *Bielio* legitur apud *Theodot.* Ierem. XXXI, 40. pro דֶּשֶׁן, quod idem significat.

ΣΠΟΔΙΑ', *cinis, pulvis.* דֶּשֶׁן, idem. Lev. IV, 12. – עָפָר, *pulvis.* Num. XIX, 17. *Hebr.* Iob. XIV, 8. *Hesych.* σποδιά, κόνις, σποδός.

ΣΠΟΔΟΕΙΔΗ'Σ ῬΑΝΤΟ'Σ, *in cineris speciem aspersus.* בָּרוּד, *grandinatum.* Gen. XXXI, 10. 12. – טָלוּא, *maculosum.* Gen. XXX, 40.

ΣΠΟΔΟ'Σ, i. q. σποδιά, *cinis, pulvis.* אֲדָמָה, *terra.* Nehem. IX, 1. Ita reddiderunt ex aliis SS. locis, ubi sacci et cineris mentio fieri solet. – אֵפֶר. Gen. XVIII, 27. Iob. XLII, 6. Ies. XLIV, 20. et alibi. *Aqu. Symm.* et *Compl.* Iob. II, 8. De usu medico cineris vide *Dioscorid.* lib. V. c. 135. – דֶּשֶׁן. Lev. I, 16. Ierem. XXXI, 40. Sap. XV, 10. σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, cogitationem et curam defigit in luto et pulvere. Sermo est de idoloplasta. *Hesych.* σποδὸς, κόνις, τέφρα, ἀφόδευμα.

ΣΠΟΔΟ'ΟΜΑΙ, *cinerem mihi aspergo.* Σποδόω, *in cinerem redigo.* Iudith. IV, 9. Esth. IV, 2. in *Usserii ed. vet. alt.* σποδωθεὶς ἐξῆλθεν. *Hippocr.* de *morb. mul.* p. 667, 10.

ΣΠΟΝΔΕΓ'ΟΝ, *spondeum* (Vide *Pricaeum* ad *Apuleium* p. 689.), *vas, quo vinum libant in sacrificiis et conviviis*, q. d. *libatorium.* מַחְתָּה, *thuribulum.* *Al.* Ierem. LII, 19. ubi *Chrysostomus* in *Cat. Ghislerii* p. 929. σπονδεῖα λέγει φιάλας χρυσᾶς, δι' ὧν τὸν οἶνον ἔσπενδον, καὶ τὸ θυμίαμα ἐπέβαλλον τῷ πυρί. – קְשָׂוָה, *scutella.* Exod. XXV, 29. Num. IV, 7. – קְשָׂוֹת plur. *urnae, paterae.* Exod. XXXVII, 16. 1 Par. XXVIII, 17. Vide et 3 Esdr. II, 13. ubi σπονδεῖα respondet hebr. אֲגַרְטְלִים, *pelvis, patera.* Esdr. I, 9. quod LXX ψυκτῆρες verterunt. Adde locum, in *Trommii Concord. Gr.* omissum, 1 Macc. I, 22. *Hesychius* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σπονδεῖα, ἀγγεῖα, δι' ὧν σπένδουσι. *Gloss. MS. in lib. I. Paral.* σπονδία (legendum videtur σπονδεῖον.), ποτήριον.

ΣΠΟΝΔΗ', *libatio, libamen.* *מִנְחָה, *oblatio.* Dan. IX, 27. sec. cod. *Chis.* – *נִיחוֹחִין chald. *fragrantiae, odores grati.* Dan. II, 46. sec. cod. *Chis.* Conf. quoque 3 Esdr. VI,

31. coll. Esdr. VI, 10. - נְסִיךְ, *effusio, libatio*. Deut. XXXII, 38. ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν, bibistis vinum libaminum illorum. *Gloss. in Cant. Script.* σπονδῶν, θυσιῶν. - נֶסֶךְ : נֵסֶךְ, *libamen, quod effunditur* et *libatur*. Ierem. XXII, 29. ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις, effundebant *libamina* diis alienis. Vide et Ierem. VII, 77. XIX, 13. *Aqu.* Ps. XV, 4. *Hesych.* σπονδὴ, ὁ ἐπιχεόμενος ταῖς θυσίαις οἶνος. Sed de libamine olei etiam reperitur Gen. XXXV, 14. Ioel. II, 14. καὶ θυσίαν καὶ σπονδὴν, et victimam et *libationem*. - *נִסְכִּין chald. plur. libamina*. Esdr. VII, 16. *Gloss. MSS. in Proph.* σπονδὴν, τὴν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐπίχυσιν τοῦ οἴνου. *Suidas:* σπονδὴ, οἴνου ἔκχυσις ἐπὶ τιμῇ δαιμόνων.

*ΣΠΟΝΔΑΙ'ΟΝ i. q. σπονδεῖον, *poculum, quo vinum libant in sacrificiis* et *conviviis*. מְנַקִּיּוֹת, *pelves*. *Aqu. Theod.* Ierem. LII, 18. Vide quoque s. v. σπονδεῖον.

ΣΠΟ'ΝΔΥΛΟΣ, *vertebra*. מַפְרֶקֶת, *os colli*. *Symm.* 1 Sam. IV, 18.

ΣΠΟΡΑ', *satio*, item *semen*. זָרַע, *sero*. 2 Reg. XIX, 29. καὶ ἔτει τῷ τρίτῳ σπορὰ καὶ ἀμητός; ubi alii σπείρετε habent. 1 Macc. X, 30. ubi Demetrius in epistola ad Ionathanem ita: ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς ἀφίημι, tertias *frugum partes* vobis remitto: quod *Iosephus A. I.* XIII, 2. ita exprimit: ἀντὶ τῶν τρίτων τοῦ καρποῦ; unde luculenter apparet, σπορὰν, ut τὰ σπειρόμενα, notare *fruges* et *omnia omnino, quae seruntur*, ac opponi τοῖς γινομένοις s. φυτευομένοις. Vide *Krebs.* ad *Decreta Roman.* p. 262. sequ.

ΣΠΟ'ΡΙΜΟΣ, *sativus*, זוֹרֵעַ *part. ben. serens*. Gen. I, 29. ubi pro σπορίμου fortasse reponendum σπόριμον, ut legitur apud *Theodoret. Quaest.* in *Gen.* T. I. p. 50. *Hal.* - זֵרוּעַ. Levit. XI, 37. - זֶרַע, *semen*. *Al.* Ezech. XVII, 5. σπόριμον. - עֵשֶׂב, *herba, gramen*. *Symm.* Gen. I, 30. σπόριμον. (Sed verba τὸν πάντα χόρτον σπόριμον, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, ex vers. Alex. 29. huc delata esse, nemo non videt. *K.*)

ΣΠΟ'ΡΟΣ, *semen*. בָּצִיר, *vindemia*. Ies. XXXII, 10. - זָרַע, verbum, *sero*. Ies. XXVIII, 24. - זֶרַע. Levit. XXVI, 5. XXVII, 16. Deut. XI, 10. et alibi. - חָרִישׁ, *aratio*. Exod. XXXIV, 21. - יְבוּל, *proventus*. Lev. XXVI, 20. - מֹשֵׁךְ זֶרַע, *protrahens semen*. Amos. IX, 13. - *עֵשֶׂב, *herba*. *Aqu.* sec. cod. *Barb.* Mich. V, 6. Sir. XL, 24.

ΣΠΟΥΔΑ'ΖΩ, *studeo, diligenter ago, festino*, it. *urgeo, facio festinare*, it. *perturbo* et *perturbor*. בָּהַל : נִבְהַל : הִבְהִיל, Pih. Niph. et Hiph. Iob. IV, 5. σὺ δὲ ἐσπούδασας, tu autem *perterrefactus, perturbatus es*. Vide et Iob. XXI, 6. ubi notat *sollicitum esse*. Iob. XXII, 10. ἐσπούδασέ σε πόλεμος ἐξαίσιος, *perturbavit* te bellum inopinatum. Iob. XXIII, 16. ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με, omnipotens

autem *conturbavit me*. *Schol.* ad h. l.: *Illud ἐσπούδασέ με dictum est pro ἐθορύβησε, turbavit me.* Vide *Drusium*, et conf. σπουδή. Cohel. VIII, 2. μὴ σπουδάσῃς; ne *perturberis.* Vide et Ies. XXI, 3. *Symm.* Prov. XX, 21. Conf. s. ἐπισπουδάζω. - הֵאִיץ Hiph. ab אוּץ, *urgeo.* Gen. XIX, 15. ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λὼτ, angeli *festinare faciebant* Lotum. *Inc.* Exod. VI, 13. - הִשְׁלִים Hiph. *perficio.* Iob. XXIII, 14. ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα, super ipsum *trepidavi. Schol.* ad h. l. ἐσπούδακα interpretatur: ἐθροήθην καὶ ἐταράχθην. Eodem sensu σπεύδειν aliquando usurpatur. Vide supra s. l. Sic et σπουδὴ interdum *perturbationem* notat. Vide paulo post. - חוּשׁ, *festino.* Iob. XXXI, 5. ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον, *festinabat* pes meus ad dolum. Nonnulli h. l. scribendum iudicarunt ἔσπευσεν, sed nulla necessitate cogente. Σπουδάζειν enim non solum in l. hellenistica, sed etiam apud optimos scriptores graecos (v. c. *Xenophontem Anab.* II, 3, 8.) synonymum est τοῦ σπεύδειν. Iudith. XIII, 14. ἐσπούδασαν τοῦ καταβῆναι εἰς τὴν πύλην, festinabant, ut descenderent ad portam.

ΣΠΟΥΔΑΙ͂ΟΣ, *diligens, studiosus.* עָב, *trabs,* it. *densus.* Ezech. XLI, 25. σπουδαῖα ξύλα. Sed legerim hic σπιδῆ vel σπιδνά. *Hesych.* σπιδνὸν, πυκνὸν, συνεχὲς, πεπηγός. Idem: σπιδὲς, μέγα, πλατὺ, εὐρύ. Idem: σπιδόεν, μέλαν, πλατὺ, σκοτεινὸν, πυκνὸν, μέγα. In textu hebr. est עֵץ עָב *densum lignum,* h. e. *spissum, crassum.* Hoc est σπιδνόν. Nisi LXX fecerunt σπιδαῖον a σπιδής.

ΣΠΟΥΔΑΙΟ'ΤΗΣ, *diligentia.* 3 Macc. I, 9. καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ καταπλαγεὶς, et *diligentia* et elegantia obstupefactus.

ΣΠΟΥΔΑΙ'ΩΣ, *studiose, diligenter.* Sap. II, 6.

ΣΠΟΥΔΗ', *festinatio, studium,* it. *perturbatio, trepidatio.* בְּהִלּוּ, chald. *festinatio.* Esdr. IV, 23. ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ibant *festinanter* Hierosolymam. Eodem sensu σπουδῇ usurpatur *Herodoto.* Vide *Raphelii annotatt.* ex eodem ad Luc. I, 39. p. 216. - בֶּהָלָה, *conturbatio.* Lev. XXVI, 16. sec. ed. *Compl.* ubi lectio σπουδῇ (quae ex *Hexaplis* inserta est) descriptoris vitio in σπουδὴν mutata fuit. Conf. *Hornemann* Spec. I. *Exercitatt. critt. in LXX* p. 16. Ierem. XV, 8. ἀπέῤῥιψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδὴν, inieci super eam repente tremorem et *conturbationem.* Vide et Ps. LXXVII, 37. et conf. σπουδάζω. - בְּעָתָה, *terror.* Ierem. VIII, 15. - *דַּהֲרוֹת, *calcitratus.* Iud. V, 23. Vide supra s. v. σπεύδω. - *הֵחָבֵא, *occultare se.* Dan. X, 7. sec. cod. *Chis.* ἐν σπουδῇ. *Theod.* ἐν φόβῳ. Uterque sensum expressit. - הֲמִים plur. *streperi.* Ezech. VII, 11. - הִתְבְּהָלָה chald. *celeritas.* Dan. II, 25. III, 25. VI, 19. ἐν σπουδῇ, *festinanter, cum festinatione.* - חִפָּזוֹן. Exod. XII, 11. ἔδεσθε

αὐτὸ μετὰ σπουδῆς, edetis illud cum festinatione. Vide et Deut. XVI, 3. et conf. Sap. XIX, 2. Susann. v. 50. et Luc. I, 39. ac *Wolfium* ad h. l. p. 564. - מַהֵר *infin. Pih. festinare.* Exod. XII, 33. - נִבְהָלָה part. foem. Niph. *accelerata.* Zeph. I, 19. - נָחוּץ, *acceleratum.* 1 Sam. XXI, 8. κατὰ σπουδὴν sec. cod. *Vat. festinandum. Vulg. urgebat.* - נֶחֱרָצָה, part. foem. Niph. *praecisa, decisa. Al.* Dan. IX, 27. σπουδῇ. - רֶגַע, *momentum.* Thren. IV, 6. ubi pro σπουδὴ reponendum est σπουδῇ. *Prolog. Sirac.* adhibere σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν in libro vertendo, ubi *dilegentiam, studium, sedulitatem* notat. *Polyb.* I, 46, 2. σπουδὴν ποιεῖσθαι περί τι, *operam dare. Dionys. Halic.* T. V. p. 149. ed. *Reisk.* σπουδὴν ἔχειν, *curam adhibere.* coll. 2 Cor. VIII, 16. 2 Petr. I, 5. Sir. XXI, 6. κατὰ σπουδὴν, *festinanter.*

ΣΤΑΓΕΤΟ'Σ, *stilla, gutta*, item *stillicidium.* דֶּלֶף, idem. *Aqu.* Prov. XIX, 13.

ΣΤΑΓΩ'Ν, *stilla, gutta,* item *stillicidium.* דֶּלֶף, idem. Prov. XXVII, 15. *Symm.* Prov. XIX, 13. - מַטִּיף *part. Hiph. stillans.* Sic Prophetae vocabantur. Mich. II, 11. ἐκ τῆς σταγόνος. Legerunt מַטִּיף, et מִיף acceperunt pro מִפָּה, quae vox *guttam* significat *chaldaice* et *rabbinice.* - מַר, *stilla.* Ies. XL, 15. - נֶטֶף, *gutta.* Iob. XXXVI, 27. - רְבִיבִים plur. *imbres.* Ps. LXIV, 11. LXXI, 6. In posteriori loco *Vulgatus* bene per *stillicidia* transtulit. *Suidas:* σταγόνος, ῥανίδος ὕδατος. *Hesych.* σταγόνες, ῥανίδες, θυγατέρες.

**ΣΤΑ'ΔΙΟΝ*, τὸ, *stadium, curriculum* (Ita *Gloss. Philoxen.*), *spatium pedum sexcentorum s. passuum* 125. Dan. XIII, 37. sec. cod. *Chis.* κυκλοῦντες τὸ στάδιον. *Photius:* στάδιον, ὁ τόπος τοῦ ἀγῶνος, καὶ μέρος τι τοῦ λεγομένου μιλίου κ. τ. λ. Vide quoque *Zonaram* col. 1675 sequ.

ΣΤΑ'ΔΙΟΣ, idem. Dan. IV, 9. sec. cod. *Chis.* ubi nihil in textu respondet. Vide ad h. l. *Segaarium.* 2 Macc. XI, 5. XII, 9. 10. 29. Conf. Luc. XXIV, 19.

ΣΤΑ'ΖΩ, *stillo*, neutraliter et transitive, *fluo.* דָּלַף, *stillo, perstillo.* Ed. *Quinta et Sexta* Ps. CXVIII, 28. ἔσταξεν. Ita quoque in LXX legitur et apud *Ambrosium, Arnobium* ac *Origenem.* Fortasse quis putet, omnes hos Interpretes scripsisse ἐστέναξεν. Vide ad h. l. *Chald.* Iob. XVI, 20. Cohel. X, 18. - זַרְזִיף, *irroratio.* Ps. LXXI, 6. Arab. ذرف, *manavit. Syr.* ܙܪܙܝܦܐ, *pluvia, imber vehemens.* - *מָצָה, *comprimo.* Iud. VI, 38. sec. *Vat.* Vide s. v. ἀποστάζω. - נָטַף. Iud. V, 4. Ps. LXVII, 9. - נִתַּךְ, *effundor.* Exod. IX, 34. 2 Par. XII, 7. Ierem. XLII, 18. et alibi. *Aqu. Symm.* sec. Chis. Dan. IX, 27. *Symm. Theod.* Nah. I, 6. *Hesych.* στάζει,

ζει. 2 Macc. VIII, 27. *στάξαντος.* Lege *στάξαντι, quasi primum rorem demittenti.*

ΣΤΑΘΜΑ'ΟΜΑΙ, ad amussim exigo, pondero, libro, a *στάθμη, amussis, regula.* תִּכֵּן Pih. idem. *Aqu.* Iob. XXVIII, 25. *ἐσταθμήσατο*, ubi alii habent *ἐσταθμίσατο.*

ΣΤΑΘΜΙ'ΖΩ, idem. שָׁקַל. Gen. XXIII, 16. iuxta edit. *Basil. ἐστάθμισεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν ἀργύριον, ponderabat* seu *appendebat* Abrahamus Ephrono argentum. *Phavor. ἐστάθμισεν, ἐμέτρησεν. Aqu.* Iob. XXXI, 6. *σταθμίζει. Aqu.* et *Symm.* Zach. XI, 12. *Symm.* Iob. VI, 2. *ἐσταθμίζετο.* — תִּכֵּן Pih. *Aqu.* Prov. XXIV, 12. Iob. XXVIII, 25. et Ps. LXXIV, 4.

ΣΤΑ'ΘΜΙΟΝ, pondus. אֶבֶן, *lapis*, it. *pondus.* Deut. XXV, 13. 15. Prov. XI, 1. XVI, 12. et alibi. *Inc.* Levit. XIX, 36. *Symm.* Prov. XVII, 8. ubi אֶבֶן *gemmam* notat, unde apparet, quam inepta sit h. l. haec versio, quanquam ab usu loquendi non abhorrens. — מִשְׁקָל. Lev. XIX, 35. Ezech. V, 1. Amos. VIII, 5. — מִשְׁקֹלֶת, *perpendiculum.* 2 Reg. XXI, 13. *Aqu. et Theod.* Ies. XXVIII, 17. — שֶׁקֶל, *siclus.* Ezech. XLV, 12. *Suidas: στάθμια καὶ σταθμὰ διχῶς λέγεται. εἰσὶ δὲ τὰ ἐμβαλλόμενα ταῖς πλάστιγξι τοῦ ζυγοῦ.*

ΣΤΑΘΜΟ'Σ, i. q. *στάθμιον* (cum quo etiam confunditur in Codd. v. c. Sirac. XLII, 4.), *pondus*, it. *statio itineris, mansio,* it. *statera, bilanx,* it. *postis, limen.* אֶבֶן, *lapis*, it. *pondus*, quia lapides ponderum instar erant apud veteres. *Aqu.* Prov. XVI, 11. — לִשְׁכָּה, *cubiculum. Tres Interpretes* Ierem. XXXV, 4. — מְזוּזָה, *postis.* Exod. XII, 7. *ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν*, in duobus *postibus. Gloss.* in *Octat. σταθμῶν, παραστάδων θυρῶν. Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem. σταθμῶν, τῶν παραστάδων τῆς θύρας. Pollux* Lib. I. c. 8. segm. 76. *σταθμοὶ δὲ, τὰ ἑκατέρωθεν ξύλα, κατὰ πλευρὰν τῶν θυρῶν, ἃ καὶ παραστάδας φασίν.* Adde Exod. XII, 22. 23. XXI, 6. Iud. XVI, 3. *Aqu.* Deut. XI, 20. — מָלוֹן, *diversorium.* Ierem. IX, 2. *τίς δῴη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον;* quis det mihi in deserto *mansionem* (Quod Romanis *mansio*, id Graecis *σταθμὸς*, cui plerumque quinque parasangas assignant, i. e. viginti passuum millia. Vide *Lexic. Xenophonteum* s. h. v.) ultimam? Unde apud *Hesychium* pro *Σταθμὸν, ἔσχατον*, sine distinctione legendum est: *Σταθμὸν ἔσχατον.* Explicatio autem, quae hic, ut alias etiam interdum apud *Hesychium*, deest, peti potest ex voce *σταθμῶν*, quae paulo post sequitur. En verba: *Σταθμῶν, τῶν τῆς θύρας παραστατῶν* (scrib. *παραστάδων* e locis modo ante adductis), *ἢ μανδρῶν, ἢ τόπων, ἔνθα ἀναπαύεταί τις. Suidas: Σταθμὸς, τὸ πανδοκεῖον.* Idem: *σταθμὸς, στρατιωτικὴ κατάλυσις.* Rursus idem: *σταθμὸς, καὶ αἱ καταλύσεις, καὶ τὰ καταγώγια τῶν ἀγγελιαφόρων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν.* — מַסָּע, *profectio.* Num. XXXIII, 1.

οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, hae sunt *stationes* filiorum Israel. Vide et v. 2. et conf. *Aelianum V. H.* I, 32. II, 14. IX, 30. - מִפְתָּן, *limen. Al.* 1 Sam. V, 5. - מִשְׁקָל, *pondus.* Gen. XLIII, 21. Lev. XXVI, 26. Iud. VIII, 26. et alibi saepius. - מִשְׁקוֹל, idem. Ezech. IV, 10. - מִשְׁקֶלֶת, *perpendiculum.* Ies. XXVIII, 17. - סַף, *limen.* 2 Reg. XII, 9, XXII, 4. *Oi Γ'* Ierem. XXXV, 3. - פֶּלֶס, *statera.* Ies. XL, 12. - שֶׁקֶל, *siclus.* Lev. XXVII, 3. 25. Sir. XVI, 25. ἐκφανῶ ἐν σταθμῷ παιδείαν, patefaciam disciplinam *summa cum diligentia,* quasi ad aequum rationis pondus appensam, et matura consideratione libratam et perpensam, h. e. nihil dicam, nisi prius iusto iudicii examine et libramine discussum et ponderatum, adeoque nihil falsum, imprudens, inutile aut temerarium. Pro ἐν σταθμῷ in sequentibus legitur ἐν ἀκριβείᾳ. Sir. XXVI, 16. sec. *Compl.* et *Vulg.* οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς, nihil est *aequiparandum* homini reprimenti suas cupiditates. Quod hic σταθμὸς dicitur, v. 15. appellabatur ἀντάλλαγμα.

ΤΑ' ἘΜΠΡΟ'ΣΘΙΑ ΤΩ͂Ν ΣΤΑΘΜΩ͂Ν, anteriora liminum. מִפְתָּן, *limen.* 1 Sam. V, 4.

ΣΤΑΘΜΟΥ͂ΧΟΣ, Ἡ, hospita. גָּרַת בַּיִת, *part. foem. constr. habitatrix domus. Symm.* Exod. III, 22. ubi LXX habent: συσκήνου αὐτοῦ. Voce etiam in masculino pro *hospite* utuntur *Aeschylus* et *Antiphanes* apud *Pollucem* lib. X. c. 3. segm. 20. 21. Unde *Hesychius:* σταθμοῦχος, ὁ τῆς οἰκίας κύριος καὶ ξενοδόχος.

ΣΤΑΙ͂Σ, et σταὶς, *massa ex farina triticea aqua subacta,* a στάω, *consisto;* est enim massa ad consistendum coacta. בָּצֵק, *massa, farina subacta, fermento intumescens,* a בָּצַק, *tumere.* Exod. XII, 34. 39. 2 Sam. XIII, 8. Ierem. VII, 17. Hos. VII, 4. *Hesych.* σταῖς, φύραμα ἀλεύρου πυροῦ. In *Gloss. in Octat.* et apud *Suidam* exponitur ζύμη.

ΣΤΑΚΤΗ', scil. ῥανὶς, *stacte, liquor stillatitius;* speciatim *liquor oleaceus ex myrrha vel cinnamomo inciso stillans,* a στακτὸς, *stillatus, stillatitius, liquidus.* אֲהָלוֹת plur. *santali* vel *aloë.* Psalm. XLIV, 10. - אַרְגָּמָן, *purpura.* Ezech. XXVII, 16. Ita *Bielius.* Sed ordinis verborum ratione habita στακτὴ ibi potius pertinet ad נֹפֶךְ, et אַרְגָּמָן prorsus omissum est a LXX Intt. - לוֹט, *ladanum, stacte.* Gen. XXXVII, 25. XLIII, 11. - מוֹר, *myrrha.* Cant. I, 12. - נָטָף, *gutta.* Exod. XXX, 34. - *נֹפֶךְ. Ezech. XXVII, 16. Legisse videntur נָטָף. - נֶשֶׁק, *armatura.* 1 Reg. X, 25. 2 Par. IX, 24. *Arab.* نشق est *odorari attrahendo per nares odorem.* Vide et Sir. XXIV, 18. *Hesych.* στακτὴν, τὸ ἀπὸ σμύρνης γινόμενον. *Basilium* in *Psalm.* l. c. ἡ δὲ στακτὴ καὶ αὐτὴ σμύρνης ἐστὶν εἶδος τὸ λεπτότατον. Ἐκθλιβέντος γὰρ τοῦ ἀρώματος, ὅσον μὲν αὐτοῦ

ῥυτὸν, εἰς τὴν στακτὴν ἀπομερίζεται. Τὸ δὲ παχὺ ἀπομένον σμύρνα προσαγορεύεται. Confer *Lampium* ad eund. *Psalm.* p. 302. sequ. De pretio huius aromatis conf. *Hesychium* in ἰσοστάσιον μύρον. Sic enim bene *Salmasius* ad *Vopisc.* p. 591. et *Exerc. Plin.* p. 709. pro Ἰσόστασις, μύρον. Adde *Suidam* in v. στακτὴ, *Theophrastum* de *plantis* V, 4, 2. *Dioscorid.* IV, 154. et *Suicerum Thes.* T. I. p. 1465.

*ΣΤΑΛΑΓΜΟ'Σ, *destillatio*, *gutta*, *stilla*. 4 Macc. IX, 20. *Hesych.* σταλαγμὸς, σταγὼν, ῥανίς. Vide quoque *Photii Lexicon* s. h. v. ac *Intt. Hesychii. Philoxen. Gloss.* σταλαγμὸς, *stilla*, *stillicidium*.

ΣΤΑΛΑ'ΖΩ, i. q. στάζω, *stillo*. הִטִּיף Hiph. a נָטַף, idem. Mich. II, 11. *Aqu.* Mich. II, 6. μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, ne stilletis stillantes. In priore loco ἐστάλαξε apud LXX est pro ἐστάλαξα, uti passim mutant illi personas, aut אַטִּיף acceperunt, quasi forma chaldaica esset pro הַטִּיף. Iud. V, 4. in cod. *Holm.* ἐστάλαξαν pro ἔσταξαν ponitur.

ΣΤΑ'ΜΝΟΣ, *urna*. בַּקְבּוּק, *lagena*. 1 Reg. XIV, 3. – צִנְצֶנֶת. Exod. XVI, 33. *Hesych.* στάμνος, ὑδρία, κάλπη, κάλαθος. Conf. Hebr. IX, 4. et ad h. l. *Wolfium* p. 696. Bel et Dr. 32. sec. cod. *Chis.*

ΣΤΑΣΙΑ'ΖΩ, *seditionem concito*, *turbam moveo*. הָלַל, *insanio*. *Symm.* Ps. LXXIV, 5. στασιάζειν. Sensum expressit. סִכְסֵךְ Pih. *armo*, *strenuum reddo*. *Aqu.* Ies. XIX, 2. στασιάσω Αἰγυπτίους Αἰγυπτίοις, *factionibus contendere faciam* Aegyptios cum Aegyptiis. Iudith. VII, 13. *Hesych.* στασιάζει, θόρυβον κινεῖ, ἀτακτεῖ.

*ΣΤΑ'ΣΙΜΟΣ, *stabilis*, *firmus*, *constans*. Sir. XXVI, 17. ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ, super aetatem *vigentem et firmam*, quam *Aristoteles* dicit esse τῶν ἀκμαζόντων, *vigentium*. *Vulg.* *super aetatem stabilem*. *Hesych.* στάσιμον ἦθος, τὸ βέβαιον καὶ στερεόν. *Syrus: sic pulcritudo mulieris bonae, dum sedet domi suae.* Respexit sine dubio notionem στάσιμος *quietus*, *tranquillus*, a *Stephano* T. I. p. 1755. uberius comprobatam. *Philoxen. Gloss.* στάσιμος, *stativus*.

ΣΤΑ'ΣΙΣ, *statio*, *status*, it. *statutum*, *pactum*, it. *seditio*, etiam *locus*, *ubi aliquis stare ac subsistere potest*. הֲדֹם, *scabellum*. 1 Par. XXVIII, 2. – מְנוּחָה, *quies*. Deut. XXVIII, 65. – מָעוֹן, *arx*. Nah. III, 11. ubi στάσις est *firmitas*, *consistentia*, *modus et via subsistendi ac resistendi*. – מַעֲמָד. 1 Reg. X, 5. 2 Par. IX, 4. Ies. XXII, 19. *Symm.* Ps. LXVIII, 3. In omnibus his locis στάσις notat *locum*, *ubi aliquis subsistere potest*. – מַצָּב, nomen, *locus*, *quo aliquis stat*. *Al.* Ios. IV, 3. – מֻצָּב part. Hoph. a יָצַב, *constitutus*. Iud. IX, 6. βάλανος τῆς στάσεως, *quercus*, *vel quae stat*, *vel ad quam statur*. *Theod.* 1 Sam. III, 23. *Symm.* Ies. XXIX, 3. ubi στάσις *munitionem*, *aggerem* significare videtur. – *מַצֵּבָה,

quidquid erectum stat. Symm. Ies. VI, 13. Vide infra s. v. עַמּוּד. – מָקוֹם, *locus. Inc.* Iob. XVI, 18. – *מַרְאֶה, *facies, aspectus.* Ezech. I, 28. ubi tamen pro στάσις omnino legendum est φάσις, *aspectus.* – מַתְכֹּנֶת, *proportio, dispositio mensurae.* 2 Par. XXIV, 13. ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ. *Latinus* vertit: *suscitaverunt domum Domini in statum pristinum.* Conf. Hebr. IX, 8. – *עֹמֶד infin. *stare.* 2 Par. XXX, 16. XXXV, 10. Neh. VIII, 9. et alibi. Adde Dan. VIII, 17. sec. cod. *Chis.* – *עַמּוּד, *columna.* 2 Par. XXIII, 13. Apud *Achillem Tat.* lib. III. c. 2. τῶν κυμάτων ἡ στάσις sunt *fluctus erecti, alti.* Vide supra s. v. מַצֶּבֶת. – צָבָא, *exercitus.* Nehem. IX, 6. ubi tamen suspicor pro στάσιν reponendum esse στρατιάν. Vide tamen ad sequens צְבִי notata. – צְבִי, *ornamentum. Symm.* Ezech. XX, 6. 15. Deduxit sine dubio צְבִי a יָצַב, *stare, consistere, subsistere.* Caeterum vide ad h. l. *Montfauconium.* – *קוּם, *sto. Aqu. Theod.* Ierem. XLIV, 29. στάσει. *Vulg. vere.* Recte. Nam στάσις verbis tribuitur, quando *eventu comprobantur.* Sic ibid. ἵσταμαι a *Vulgato* recte per *compleri* explicatur. – *קוֹמָה, *statura.* 1 Sam. XXVIII, 20. ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτοῦ, *prouti stabat,* h. e. *secundum plenitudinem staturae:* et ita bene convenit cum textu hebr. Caeterum legerunt מְקוֹמָהוּ. – קְיָם chald. *statutum.* Dan. VI, 7. στάσει βασιλικῇ, *statuto* regio. Vide et v. 15. – רִיב, *lis.* Prov. XVII, 14. προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη, praecedit autem inopiam *seditio* et pugna. Vide supra s. v. μάχη. 1 Macc. VII, 18. παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον, transgressi enim sunt *pactum* (id quod ἔστησαν, h. e. constituerant et pepigerant inter se) et iuramentum. 3 Macc. I, 23. ubi στάσις τῆς δεήσεως est *locus, ubi stantes preces faciebant.* Conf. *Spicil.* II. p. 164. *Hesych.* στάσις, θέσις, χορὸς (fortasse ad Neh. IX, 6.), συνέδρα, ἐργαστήριον: ubi vid. *Ernesti* in notis ad *Suidae gloss. sacr.* p. 135.

ΣΤΑΤΗ'Ρ, *stater, nummus tetradrachmus, valens quatuor drachmas.* *בַּרְזֶל, *ferrum. Aqu.* 1 Sam. XVII, 7. σίκλων στατήρων. Sed, ut bene monuit *Semlerus* in *App. in V. T.* p. 302., vitium hic latet. Debebat notari, *Aquilam* loco σίκλων, quod est in LXX Int., reddidisse στατήρων. Certe בַּרְזֶל huc ad *Aquilam* non pertinet. – שְׁלֹשׁ קִלְּשׁוֹן, *tridens, furca. Aqu.* 1 Sam. XIII, 21. Ita *Bielius.* Sed in *Hexaplis* legitur τὸν δὲ σίκλον στατῆρα ἐκάλεσαν, quae verba, ab h. l. prorsus aliena ac desumta ex *Theodoreto Quaest.* 29. p. 374., prorsus delenda censeo. Pertinent autem ad LXX, qui וְלִשְׁלֹשׁ קִלְּשׁוֹן reddiderunt ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, quasi legissent שְׁלֹשׁ שֶׁקֶל לְהַשֵּׁן. Hinc *Theodoretus* monet, aliis locis, ubi LXX usi sint voce σίκλος, reliquos interpretes dixisse στατῆρα. – שֶׁקֶל, *siclus. Inc.* Gen. XXIII, 15. ubi loco στατήρων

sine dubio reponendum erit *στατῆρος*. *Aqu. Symm.* Exod. XXXVIII, 24. et Num. III, 47. *Hesych.* *στατὴρ, τετράγραμμος*. Ad quem locum *Sopingius*: *Vocat stateram τετράγραμμον, quod quatuor punctis, γράμμαις, distinctam habuerint. Unde Persius Sat.* V. v. 100.: Diluis helleborum certo compescere puncto examen. *Ad quae vetus Gloss.*: *Non ad trutinam, sed ad stateram retulit, quae punctis et unciis signatur. Puncta igitur haec in ea fuere quatuor, ut hinc discere est. Nisi forte legendum fuerit τετράδραχμον, quod discitur ex* Matth. XVII, 27. *Nam didrachmam singuli pendebant. Τετράδραχμος* etiam pro *τετράγραμμος* apud Grammaticum legendum censent *Scaliger*, *Salmasius* et *Hammondus* ad *Matth.* l. c. Quorum emendationi favet *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ubi ita: *στατὴρ, τετράδραχμον, κεράτια οβ*. Sed apud *Hesychium* etiam post v. *Σταθμοῦχος* legitur: *Στατὴρ, τετράγραμμον, ἤγουν ἥμισυ οὐγγίας*. Apud *Suidam* autem *στατὴρ* exponitur *τετράγωνον νόμισμα*. Plura de *statere* vide apud auctores *Wolfio* ad Matth. l. c. p. 270. laudatos, ac in *Lexico N. T.* s. h. v.

ΣΤΑΥΡΟ'Ω, crucifigo, suspendo. תָּלָה, *idem.* Esth. VII, 10. *σταυρωθήτω ἐπ' αὐτὸ, suspendatur* in illo.

ΣΤΑΦΙ'Σ, uva passa, a *στάζω*, quia stillat liquorem. יָבֵשׁ, *siccus*. Num. VI, 3. Uva sicca est passa. – עֵנָב, *uva*, Hos. III, 1. *πέμματα μετὰ σταφίδος*: ubi *μετὰ*, quod sine dubio ex antecedente *πέμματα* ortum est, expungendum videtur. – צִמּוּקִים, plur. *uvae arefactae sive siccatae ad solem*. 1 Sam. XXV, 18. XXX, 12. 2 Sam. XVI, 1. – *קַיִץ, *aestas. Inc.* 2 Sam. XVI, 2. Sc. vox קַיִץ, quam LXX *φοίνικες, palmulae*, ac *Incertus* (quem *Vulgatus* sequitur, qui habet: *palathas*) *παλάθαι, massae ficuum*, transtulerunt, latissime patet, ac *omnes fruges aestivas* complectitur. Hinc orta est haec versionum diversitas.

ΣΤΑΦΥΛΗ', uva. חַרְצַנִּים, *acini.* Num. VI, 4. sec. Bar. – עֵנָב, *uva*. Gen. XL, 10. 11. XLIX, 11. Levit. XXV, 5. et alibi. – עָנָף, *ramus*. Ezech. XXXVI, 8. Forte legerunt עֵנָב. Praeterea legitur apud *Aqu.* et *Theod.* Deut. XXXII, 10. *ὡς σταφυλὴν*, quae verba, quibus nihil respondet in textu hebr., fortasse ex alio loco desumta sunt.

ΣΤΑ'ΧΥΣ, spica. מְלִילֹת, plur. *spicae, aristae.* Deut. XXIII, 25. – קָמָה, *seges*. Exod. XXII, 6. Iud. XV, 5. segetes adhuc in culmo stantes. Nam opponuntur segetibus demessis ac manipulatim coacervatis. – שִׁבֹּלֶת, in plur. שִׁבֳּלִים, *spica, spicae*. Gen. XLI, 6. 7. Ruth. II, 1. Iob. XXIV, 24. *Al.* Iud. XII, 6. *Syr.* ܫܒܠܐ, et arab. سنبل, *arista.* Caeterum Graeci *στάχυας* appellant *ὅλους τοὺς σιτηροὺς καρποὺς*, ut *Galenus* de *facult. aliment.* lib. I. c. 28. recte observat.

ΣΤΑ'ΧΥΣ 'ΟΡΘΟ'Σ, *spica recta*, i. e. *erecta*. קָמָה, *seges*; a קוּם, *surgere*, et *erectum stare*. Iud. XV, 5.

ΣΤΕΑ'ΖΩ, *impinguo*, *pinguefacio*. דִּשֵּׁן Pih. *Theodot.* Ps. XIX, 3. στεασάτω, *impinguet*.

ΣΤΕ'ΑΡ, *adeps*, *sebum* vel *sevum*, *oleosa et pinguis substantia adipe siccior et concrescens*, it. *farina subacta*. בָּצֵק, *massa farinacea*, *farina subacta*, *fermento intumescens*. *Inc.* 2 Sam. XIII, 8. *Al.* Hos. VII, 4. ἀπὸ φυράσεως στέατος, a commixtione *farinae*. Pro στέατος emendandum videtur σταιτὸς, ut etiam *Trommius* locum laudat. LXX τὸ בָּצֵק vertunt omnibus locis per σταῖς, quod vide supra. *Gloss. MS. in Proph.* στέατος, ζύμης. *Hesych.* στέατα, ἄλευρα, ζύμη. Vide et *Suidam* in v. στέατα, ubi *Eunapii* locum produxit, in quo στέαρ *farinam subactam* significat. – *חֵלֶב, *lac*. Ies. LV, 1. Legerunt חֵלֶב aut חָלָב. – חֵלֶב. Gen. IV, 4. ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν, de pinguedinibus, h. e. pinguissimis illorum. *Iosephus A. I.* I, 2, 1. loco στέαρ posuit γάλα. *Symm.* et LXX Ps. XVI, 11. τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν. Ad quem locum respiciens *Suidas* ex *Theodoreto* ita: στέαρ. παρὰ Δαβίδ. εὔνοια καὶ φιλαδελφία. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ ἐν καρδίᾳ ἐπέκτεινον, τὰ κακὰ, ὡς στέατι ἢ ζύμῃ φυσᾷ. Deut. XXXII, 14. μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ, h. e. *cum tritico optimo*. *Adeps* enim dicitur, quod *in quaque re est electissimum et praestantissimum*, sicut hebr. *medulla* dicitur. Ps. CXLVII, 3. στέαρ πυροῦ, pinguedo frumenti, h. e. iuxta *Suidam* (qui sua ex *Theodoreto* hausit) ὁ κάλλιστος σῖτος καὶ ἄρτος. Ies. XXXIV, 7. ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται, pinguedine illorum implebitur. *Theod.* Iob. XV, 26. *Al.* Ps. LXXII, 7. Ad quem locum oculum intendens *Suidas*: Καὶ στέαρ παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ ἡ εὐπάθεια καὶ ἡ εὐκληρία λέγεται. Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν. ἀντὶ τοῦ, μετὰ πάσης ἀδείας τὴν ἀδικίαν λαλοῦσι. Ezech. XXXIX, 19. φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονὴν, comedetis adipem in satietatem. *Gloss. MS. in Ezech.* στέαρ, πυρός. – בָּרִיר, *adeps*, ex unanimi veterum consensu. Lev. I, 8. 12. VIII, 19. *Hesych.* στέαρ, λίπος, ζύμη. Adde Sirac. XLVII, 2. et Drac. v. 31.

ΣΤΕΑΤΟ'ΟΜΑΙ, *pinguesco*, *saginor*, a στεατόω, *in sevum seu adipem converto*. מְרִיא, *pinguis*, *saginatus*. Ezech. XXXIX. v. 18. ἐστεατωμένοι, *saginati*. Ita *Bielius* ex *Trommio*. Sed potius ibi respondet τῷ בָּשָׁן apud *Inc.* et מְרִיאֵי בָשָׁן apud LXX Intt.

ΣΤΕΓΑ'ΖΩ, *tego*, *operio*, *sustineo*, *fulcio*. הֶעֱמִיד Hiph. *constituo*. Nehem. III, 5. ἐστέγασαν. Non male quoad sensum. – טִלֵּל Pih. *tego*, *contego*, *obtego*. Nehem. III, 15. – קֵרָה Pih. *contigno*. 2 Par. XXXIV, 11. Nehem. II, 8. III, 3.

ΣΤΕ'ΓΗ, *tectum*, *tegmen*. מִכְסֶה, *tegmen*, *tectum*, *operimentum*. Gen. VIII, 13. – צֵל, *umbra*. Gen. XIX, 8. sec.

cod. *Alex.* et *Ald.* στέγην, ubi reliqui libri σκέπην habent. Vide et 3 Esdr. VI, 4. ubi chald. אֻשַּׁרְנָא, *murus*, Esdr. V, 3. respondet. In utroque loco est pars pro toto.

ΣΤΕΓΝΟ'Σ, *creber*, *continuus*. צוֹפִיָּה part. foem. *speculans*. *Al.* Prov. XXXI, 27. στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, *continuae* conversationes in aedibus eius. Ed. *Ald.* habet στεναὶ, *angustae*, quod vide supra. Sensum expressit. Nam de muliere, quae attendit ad omnia, quae domi suae geruntur, commode dici potest στεγναὶ κ. τ. λ. *Hesych.* et *Suidas*: στεγναὶ, στεῤῥαί. Ad *Hesychium* notat *Sopingius*, Graecos dicere στεγνοὺς πυρετοὺς, quos *Plinius* L. XXIII. c. 7. *febres contractas* interpretetur. Sic et *Hesychius* in v. στεγανὸν, στεγνὸν (sic enim bene legit *Guietus* pro στενὸν) exponit πυκνὸν, σφιγκτὸν, ἢ συνεχές.

ΣΤΕ'ΓΟΣ, *tectum*. Ep. Ierem. v. 8. ταῖς ἐπὶ τοῦ στέγους πόρναις, quae sunt sub eodem cum diis tecto, meretricibus.

ΣΤΕ'ΓΩ, i. q. στεγάζω, *tego*, etiam *celo*, *silentio premo*. Sir. VIII, 22. στέξαι λόγον, h. e. *servare secretum* s. *celare*, ubi alii libri στέρξαι habent. *Hesych.* στέγει, κρύπτει.

ΣΤΕΙ'ΡΟΣ, *sterilis*. Στεῖρα, sc. γυνὴ, *sterilis*, scil. *foemina*. עֲקָרָה : עֲקֶרֶת, *idem*. Gen. XI, 30. XXV, 21. XXIX, 30. et alibi. - עָקָר, *infoecundus*. *Aqu.* Deut. VII, 14. Sap. III, 13. *virgo continens* στεῖρα dicitur. Vide *Cappelli nott. crit.* p. 560.

ΣΤΕΙ'ΡΑΝ ΠΟΙΕ'Ω, *sterilem facio*. עָצַר, *claudo*, sc. *uterum*. Ies. LXVI, 9.

ΣΤΕΙΡΟ'Ω, *sterilis sum*. Sirac. XLII, 15.

ΣΤΕΛΕ'ΧΗ et ΣΤΕ'ΛΕΧΟΣ, *truncus*, *stirps*, *caudex*, *ramus*. Est vocabulum generis, quod etiam de arbore primulum velut e terra enascente dicitur, ita ut truncus eius sit veluti virgula quaedam duntaxat. Conf. *Philonem* L. de *Vit. Mos.* p. 638. A. אַיָּלָה, *cerva*. Gen. XLIX, 21. Νεφθαλὶ στέλεχος ἀνειμένον, Nephthali truncus emissus, h. e. arbor s. truncus, ex quo τὰ βλαστήματα s. virgulta prodeunt. Legerunt fortasse עָלֶה, coll. Ierem. XVII, 8. *Hieronymus* male reddidit: *virgultum*. Conf. *Pearsonii Praef. in LXX Intt.* - גֶּזַע, *truncus* arboris succisae. Iob. XIV, 8. - עֲבֹת, singul: *contortum*. Ezech. XIX, 11. *Perplexitates* sunt h. l. de *ramis perplexis* explicandae. - עָלֶה, *folium*. Ierem. XVII, 8. Pro *foliis* posuerunt *ramos*, sensu eodem. - פֹּארָה, *ramus*. Ezech. XXXI, 12. 13. - תִּמֲרוֹת plur. *columnae*. Cant. III, 6. ὡς στελέχη καπνοῦ, i. e. tanquam fumus, qui instar arboris truncatis foliis et ramis in altum erigitur. Vide ad h. l. *Cappellum*, qui recte monuit, *fumum*, cum assurgit, arboris seu palmae speciem quodammodo referre; inferius enim angustus est, quasi truncus palmae, mox deinde superne dilatatur ac sese

diffundit, ut rami e trunco. Sir. L, 14. *ὡς στελέχη φοινίκων*, tanquam *rami* palmarum. *Phavorinus*: *στελέχη, οἱ κλάδοι. καὶ στέλεχος ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου*. *Hesych.* *στέλεχος, κορμὸς ξύλου, κλάδος*. Idem: *Στελέχεα, πρέμνα*. Sic enim bene *Gronovius* pro *Στελεχία, πρέμια*. *Suidas*: *στέλεχος, εἰ μὲν ὁ κορμὸς, ἤγουν ἡ ῥίζα, παρὰ τὸ τέλος ἔχειν, ἢ παρὰ τὸ στερεόν· εἰ δὲ οἱ ἄνω τῆς κορυφῆς κλάδοι, παρὰ τὸ εἰς τέλος ἔρχεσθαι*. — Vide alibi *φοίνιξ*.

ΣΤΕ'ΛΛΩ, *mitto*. *ΣΤΕ'ΛΛΟΜΑΙ*, *timeo*, *subduco me*, *recedo*, *paro me*, *vestior*. נִחַת Niph. a חָתַת, *consternor*. Mal. II, 5. *ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι αὐτὸν*, ut me *metueret*. Apud *Hesychium* in *στέλλει* legitur: *φοβεῖται, στέλλεται*. Sed inverso ordine legendum videtur: *στέλλεται, φοβεῖται*, et statuendum, quod nova glossa inde incipiat. Conf. *Alberti* ad 2 Thess. III, 6. p. 591. et quae inde repetit *Wolfius* ad eundem locum p. 400. — פִּלֵּג Pih. *divido*. *Aqu. Theod.* Iob. XXXVIII, 25. ubi pro *τίς δὲ ἔστειλεν*; fortasse legendum est *τίς διέστειλεν*; *quis divisit?* ut habet *Aquila* ex altera eius versione. Sed recepta lectio quoque defendi potest, ut nempe *mittere* h. l. sit i. q. *dare*. Vide *Hexapla*. — שָׁכַךְ, *pono me*. *Aqu.* Gen. VIII, 1. ubi *στέλλεσθαι*, de *aquis* usurpatum, notat *discedere*, *deserere terram*, *defluere*. *Montfauconius* *ἰστάλησαν* male transtulit: *coercitae sunt*. *Gloss. Graec.* in *V. T.* ab *Albertio* editum p. 149. *στέλλεσθαι, ἀφίστασθαι, ἀναχωρεῖν*. *Drusius* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 18. *ἐστάλησαν* vertit *constiterunt*, et idem esse putat, quod *στήλης τρόπον ἔστησαν*. Sed an hoc significatu reperiatur *σταλάω*, unde *ἐστάλησαν* deducit, se nescire fatetur. Ex illis autem difficultatibus se facile potuisset extricare, si a *στέλλεσθαι* vocem *ἐστάλησαν* deduxisset. Praeterea legitur Prov. XXXI, 26. *τάξιν ἐστείλατο* pro חֶסֶד, quae verba *Iaegerus* suspicatur pertinere ad v. 25., idemque significare, quod *εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο*, a *στέλλεσθαι*, *ornari*, *indui*, unde *στολὴ* et *καταστολὴ*, *vestitus*. Conf. *Perizon.* ad *Aelian.* III, 24, 1. *Hoogeveen.* ad *Viger.* V, 12, 6. Sap. VII, 15. *πρὸς θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν*, ad Deum *miserunt* amicitiam, h. e. ut *Latinus* sensum expressit: *participes facti sunt amicitiae Dei*. *Hesych.* *ἐστείλαντο, συνέστειλαν, ἢ ἀπέστειλαν*. Sap. XIV, 1. *πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος*, ad navigandum quispiam iterum *se parans*. Sic *Polyb.* IX, 24, 4. *στέλλεσθαι τὴν πορείαν*, *parare iter*. Sir. XXXV, 1. 2. *στέλλεσθαι τὴν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος*, sc. *στολὴν*, in Graeciam *navigare*. 2 Macc. V, 1. *τὴν δευτέραν ἔφοδον Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο*. *Latinus* vertit: *Antiochus secundam profectionem paravit in Aegyptum*. 3 Macc. I, 19. *προσαρτίως ἐσταλμέναι*, modo *amictae*. *Hesych.* *ἐσταλμέναι* (Sic enim legendum pro *ἐσταμέναι*), *ἐστολισμέναι*. Conf. *Aelian. V. H.* XII, 1.

ΣΤΕ'ΜΜΑ, *sertum*, *corona*. עֲטָרָה, idem. *Al.* Zach. VI, 11. στέμματα. *Hesych.* στέμμα, στεφάνωμα. Στέμματα pr. dici *coronas*, *quae sacris adhibentur*, aut sane *eas*, *quae gestantur a sacerdotibus*, docet *Paschalius* de *coronis* lib. I. c. 2. p. 7.

ΣΤΕ'ΜΦΥΛΑ, plur. *uvarum* vel *olivarum expressarum retrimenta*, *vinacea*, *nuclei uvarum*. חַרְצַנִּים, plur. *acini*. Num. VI, 4. - סִיג, *scoria*. *Aqu.* Ps. CXVIII, 16. Ies. I, 25. Ezech. XXII, 18. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στέμφυλα, τὰ πιάσματα τῆς σταφυλῆς. *Hesych.* στέμφυλα, τὰ πταίσματα (lege τὰ πιάσματα) τῶν ἐλαιῶν, οἱ δὲ τὰς ἀπυρήνους ἐλαίας, καὶ τῶν σταφυλῶν τὰ ἐκπιέσματα. Ad quem locum *Schrevelius* in not. citat *Athen.* p. 56. *Nunnes. Phrynich.* p. 78. *Casaub. ad Athen.* lib. II. c. 15. *Henr. Steph. Schediasm.* lib. VI. c. 10. *Suidas*: στέμφυλον, τὸ ἔκδυμα τῆς σταφυλῆς, ἢ τῶν ἐλαιῶν, οἷς ἀντὶ ὄψων ἐχρῶντο.

ΣΤΕΝΑΓΜΟ'Σ, *gemitus*, etiam *rugitus*. אֲנָחָה, idem. Iob. III, 24. XXIII, 2. Ps. VI, 6. et alibi. - אֶנְקָה. Ps. XI, 5. LXXVIII, 11. Mal. II, 13. - הֵאָנֵק infin. Niph. *gemendo*. Ezech. XXIV, 17. - הֵרוֹן, *conceptus*. Gen. III, 16. Videntur loco ה legisse ח, et per στεναγμοὺς intellexisse *dolores gemitus exprimentes*, aut הֵרוֹן de *doloribus partus*, et *quos gravidae post conceptionem sentiunt*, intellexisse. *Bauerus* contra indicat, eos legisse הגני, ab הָגָה. - נְאָקָה, *clamor*, *gemitus*. Exod. II, 25. VI, 5. Iud. II, 18. - נַהֲמָה, *rugitus*. Ps. XXXVII, 18. De *rugitu leonis* legitur apud *Ino. Int.* Prov. XIX, 11. ubi LXX βρυγμὸς habent. - צָרָה, *angustia*. Ierem. IV, 31. στεναγμοῦ σου, ubi per metonymiam effectum pro causa posuerunt. Vide supra s. v. הֵרוֹן. *Hesych.* στεναγμὸς, λύπη. *Philo Allegor.* Lib. II. p. 67. ἔστι στεναγμὸς σφόδρα καὶ ἐπιτεταμένη λύπη. πολλάκις γὰρ ἀλγοῦμεν, οὐχὶ στένοντες. ὅταν δὲ ἐπιστένωμεν, ἀνιαρῶς καὶ πάνυ ὀμβρηρῶς χρώμεθα ταῖς λύπαις.

ΣΤΕΝΑ'ΖΩ, *gemo*, *ingemisco*. אָבַל, *lugeo*. Ies. XIX, 8. - אָנָה, *moestus sum*. Ies. XIX, 8. - אֲנָחָה, *gemitus*. Ies. XXI, 2. - אָנַק. Ezech. XXVI, 15. - *דָּלַף, *stillo*, *perstillo*. Cohel. X, 18. sec. cod. *Alex.* ubi tamen loco στενάζει legendum est στάζει. - הִבְלִיג Hiph. *recreo me*. Iob. IX, 27. στενάξω. Ut haec versio cum textu hebraico conciliari possit, στενάξω vertendum erit *clam ingemiscam*, *simulabo hilaritatem*. - הָמָה, *perstrepo*. Ies. LIX, 11. στενάξουσιν, ὡς ἄρκτος, καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα, *gement*, ut ursus, et ut columba simul. Confer ad h. l. *Bochartum Hier.* lib. III. c. 9. p. 810. ubi ursorum vocem videri aliquid habere gemebundum, atque inde etiam *Horatium* atque *Ovidium gemitum* ursis tribuere observat. Conf. v. Στόνος. De columbis etiam verbum *gemere* passim usurpari pariter observat *Bochartus Hier.* P. II. lib. I. c. 2. p. 12. - הִתְאַשֵּׁשׁ *Hithp. fortem me gero.* Ies.

XLVI, 8. *στενάξατε.* Deduxerunt fortasse ab אָנַשׁ, arab. أيس, *desperare. Vulgatus* habet *confundamini*, quasi legerit הִתְבּשְׁשׁוּ. Hanc quoque lectionem LXX exprimere potuerunt hoc sensu: *dolore ob peccata commissa compuncti ingemiscite*, ubi certe sensus non mutatur. Ex *Houbigantii* sententia LXX legerunt התאנחו. – זָעַק, *clamo.* Iob. XXXI, 38. – *כָּרַע, *incurvo me*, speciatim *prae dolore. Inc.* 1 Sam. IV, 19. ubi *στενάζειν* de *gemitu parturientium prae doloribus gravissimis* adhibetur. Vide supra s. v. *κλαίω*, ac *Simonis Lex. hebr.* s. h. v. – נֶאֱנַח Niph. Ies. XXIV, 7. Thren. I, 9. 22. Ez. XXI, 6. – נָהַם. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. V, 11. *στενάξεις.* – נוּד, *condoleo.* Nah. III, 7. – נַחַת, *quies.* Ies. XXX, 15. *στενάξῃς.* Non dubito, eos legisse נִחַם, quod in l. arab. نخم hanc notionem habet. – סָפַק, *plaudo.* Ierem. XXXI, 19. *Plaudere* h. l. est plangentis et dolentis. – עָגַם, *contristor.* Iob. XXX, 25. Scil. عجم notat *barbara lingua loqui*, respondetque τῷ לָעַן Hebraeorum. – שִׁוַּע Pih. *vociferor.* Iob. XXIV, 12. – שָׁמַם: נָשַׁם, Kal et Niph. *obstupesco.* Iob. XVIII, 21. Ezech. XXVI, 16. Sap. V, 3. Sir. XXX, 19.

ΣΤΕΝΑΚΤΟ'Σ, *gemebundus.* חֶרְפָּה, *probrum.* Ezech. V, 15. *στενακτὴ καὶ δηλαϊστὴ*, gemebunda et miserabilis. Sed *στενακτὸς* ibi potius *miserandum*, *commiserandum* notat.

ΣΤΕΝΕ'Ω, *angusto, arcto.* מָעַד, *vacillo. Al.* 2 Sam. XXII, 37. *ἐστένησα.* Ita *Bielius.* Sed legendum est *ἠσθένησα*, quod habet ed. *Compl.*

ΣΤΕΝΟ'Σ, *angustus, arctus.* און, *robur.* LXX ac duo Incerti Intt. Iob. XVIII, 11. *ἐν λιμῷ στενῷ.* Nisi adiectivo *στενὸς* notio transitiva h. l. tribuatur, ut sit i. q. *στενοῦντι*, *in angustias redigente*, omni sensu destituitur haec versio. Mallem hic legere *σθενῷ*, *robusto, valido*, unde *σθενόω*, quemadmodum *στενόω* a *στενός.* Qua voce augeri fortasse Lexica possent. – *חֹרֶשׁ, *sylva.* 1 Sam. XXIII, 19. ubi *τὰ στενὰ* sunt *loca angusta, ad quae aditus non facile patet.* Quia haec loca sunt maxime tuta, *Vulgatus* non male transtulit: *in locis tutissimis sylvae.* – לַחַץ, *oppressio.* Ies. XXX, 20. *ὕδωρ στενὸν*, parum aquae. Fortasse autem *στενὸν* ibi ad vocem *στενόω* potius referendum est. Vide supra s. און. – מְצָדָה, *munitio.* 1 Sam. XXIII, 14. (*Vulg. in locis firmissimis:* qualia sunt *pylae.*) 19. XXIV, 1. – מְצוּדָה, idem. 1 Sam. XXIV, 23. *εἰς τὴν μεσσαρὰν τὴν στενὴν*, ubi duae versiones coaluerunt, et *τὴν στενὴν* est merum glossema ad vocem praecedentem, qua מְצוּדָה literis graecis expressa est, ex qua simul apparet, cur *τὴν στενὴν* positum sit, quia scil. pro Daleth legit Resch, et a צור aut צָרַר derivavit. – צִיָּה

part. foem. *speculans*. Prov. XXXI, 27. *στεναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς*, h. e. domo circumscribitur commoratio aut conversatio aut occupatio eius: ubi alii libri *στεγναὶ* habent eodem sensu. Vide supra s. v. *στεγνός*. - צַר: צָר. Num. XXII, 26. 2 Sam. XXIV, 14. 2 Reg. VI, 1. et alibi. Adde *Aqu. Symm.* 1 Sam. XXVIII, 15. et *Aqu.* Ps. XXX, 10. - שׁוּר, *murus*. Iob. XXIV, 11. Baruch. III, 1. *ψυχὴ ἐν στενοῖς*. Susann. 22. *στενά μοι πάντοθεν*, *pericula* omni ex parte proposita.

ΣΤΕΝΟΤΗΣ, *angustia*. 2 Macc. XII, 21.

ΣΤΕΝΟΧΩΡΕΩ, *angusto*, *coarcto*, *angustus alicui sum*. *אלץ Pih. *moleste urgeo*, *coarcto*. Iud. XVI, 16. sec. cod. *Vat.* *ἐστενοχώρησεν αὐτόν*: ubi reliqui libri habent *παρηνώχλησεν*, ut adeo verosimile sit, *ἐστενοχώρησεν* esse alius interpretis, et ad antecedens הֵצִיק potius pertinere. - אוּץ, *angustus*. Ios. XVII, 15. *εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος Ἐφραΐμ*, si angustus tibi est mons Ephraim. - מָצוֹק, *angustia*. *Symm.* 1 Sam. XXII, 2. *στενοχωρούμενος*. Conf. 2 Cor. IV, 8. et ad h. l. *Wolfium* p. 595. ac *Lex. N. T.* s. h. v. - צוּר. Ies. XLIX, 19. - קָצַר מַצָּע, *curtum est stratum*. Ies. XXVIII, 20. *στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι*, coarctati non possumus pugnare.

ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑ, *angustia*, *coarctatio*. מָצוֹר, *obsidio*. Deut. XXVIII, 53. 55. 57. - צוּקָה. Ies. VIII, 22. *θλίψις καὶ στενοχωρία*, afflictio et angustia. Vide et Ies. XXX, 6. ac conf. Rom. II, 9. ubi eaedem voces coniunguntur. Vox *στενοχωρία* vero legitur etiam Sap. V, 3. Sir. X, 29. 1 Macc. II, 53. et XIII, 3. Esth. XIV, 2. sec. *vet. Arund.* *ἐνεδύσατο στενοχωρίαν*, h. e. *ἱμάτια στενοχωρίας*, h. e. vestimenta angustiae apta, ut in altera versione legitur.

ἘΝ ΣΤΕΝΟΧΩΡΙᾼ ὮΝ, *in angustia existens*. אֲשֶׁר מוּצָק part. Hoph. a צוּק, *angustatus*. Ies. VIII, 22.

ΣΤΕΝΟΩ, *angusto*, *arcto*. *כָּרַע, *incurvo me*, speciatim *prae dolore*. 1 Sam. IV, 19. sec. *Compl.* *ἐστένωσε*, sc. *ἑαυτόν*, h. e. *ἐστενώθη*, quasi coarctata et constricta est doloribus partus, s. sensit dolores partus, qui in sequ. צִרִים dicuntur, cuius vocis originem sine dubio respexit auctor huius versionis. Suspicari tamen aliquis posset, eum scripsisse *ἐστέναξε*, quod habet alius incertus interpres. Secundum *Tychsenium* auctor huius versionis legit הקרא. - צוּר, *arcto*. *Al.* Prov. IV, 12.

ΣΤΕΝΩ, *gemo*. אֲנָקָה, *gemitus*. *Theod.* Mal. II, 13. *στένοντες*. - *בְּחַיָּי, *in vita mea*. Iob. X, 1. *στένων*. Legisse videntur בכה. - נֶאֱנַח Niph. Prov. XXIX, 2. - נוּעַ, *vagor*. Gen. IV, 11. 14. *στένων καὶ τρέμων*. A rad. נָהָה, *lamentari*, auxilia petierunt. - נִסְתַּר Niph. *abscondor*. Prov. XXVIII, 28. *στένουσι*. Ita fortasse transtulerunt, quia vocem hebr. de iis intellexerunt, qui sese occultant lugendi causa, quum

in tyrannorum dominatione lugendi libertas non sit satis integra, sed periculosa. Fieri tamen potuit, ut *στένουσι* e simili c. XXIX, 2. sententia hunc in locum transferretur. Vide ad h. l. *Iaegerum.* Non tamen admodum repugnarem, si quis *στέγουσι* legere mallet. - קָדַר, *atratus incedo.* Iob. XXX, 28. *Hesych.* *στένων, στενάζων.*

ΣΤΕ'ΝΩ ΛΙΜΩ~ι, gemo fame. נָהַק, *rudo. Symm.* Iob. VI, 5. *στένει.*

ΣΤΕΝΩ~Σ, anguste, arcte. צַר. 1 Sam. XIII, 6. *ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτῷ.* Reponendum hic esse indico *στενὸν*, sc. *ἐστὶ*, nihil enim habet adverbium *στενῶς*, a quo regatur. *Vulg. se in arcto positos.*

ΣΤΕ'ΝΩΣΙΣ, angustatio, coarctatio. צָרָה, idem. *Al.* Ierem. XLIX, 24.

ΣΤΕ'ΡΓΩ, amo, diligo. Sir. VIII, 22. *οὐ γὰρ δυνήσονται λόγον στέρξαι.* Non enim poterunt diligere, nisi quae eis placent. Hoc additamentum pernecessarium est. Sed pro *στέρξαι* alii libri habent *στέξαι.* Ib. XXVII, 17. *Hesych.* *στέργει, φιλεῖ, ἀγαπᾷ.*

ΣΤΕΡΕ'ΜΝΙΟΣ, firmus, solidus, robustus. בָּרִיא, *pinguis. Aqu.* Gen. XLI, 2. *στερέμνιοι κρέει, corpulentae*, de bubus torosis et toris luxuriantibus. Vide ad h. l. *Montf.* in *Append.* p. 669. *Aretaeus* p. 62. l. 45. *στερέμνιοι ὠτειλαί.* *Hesych.* *στερέμνιον, στερεὸν, ἰσχυρόν.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *στερέμνιον, τὸ πυκνὸν καὶ στερεόν.* Adverbium *στερεμνίως* legitur apud *Hippocratem* de *alimento* p. 380. 15.

ΣΤΕΡΕΟΚΑ'ΡΔΙΟΣ, durus corde. חֲזַק לֵב. Ezech. II, 4.

ΣΤΕΡΕΟ'Σ, firmus, robustus, validus, rigidus, crudelis. אַדִּיר. *Al.* 1 Sam. IV, 8. *στερεῶν.* Legerunt אַבִּירִים. - אֵיתָן, *robur. Aqu.* Ier. XLIX, 19. *στερεά.* Ibid. X, 44. Idem Ps. LXXIII, 15. *ποταμοὶ στερεοὶ*, fluvii *perennes.* אֵיתָן est a وتن *perennis fuit.* *Symmachus ἀρχαίοις*, qui a mundo condito fluxerunt. - אַכְזָר, *crudelis.* Ierem. XXX, 12. *παιδείαν στερεάν.* - אָנוּשׁ, *mortiferus.* Ierem. XV, 18. *ἡ πληγή μου στερεά.* - בָּרִיא, *pinguis. Symm.* Ps. LXXII, 4. *στερεά.* Videri quidem posset, *Symmachum* ita vertisse, quia in sequentibus אוּלָם per *πρόπυλα* expressit, sed quia etiam LXX voce *στερέωμα* ibi pro eodem usi sunt, potius tenendum erit, vocabula, quae *carnositatem* ac *pinguedinem* significant, apud Graecos pariter ac Hebraeos ad *robur* et *firmitatem* referri. Vide quoque *Simonis Lex. hebr.* s. v. אול p. 55. - חָזָק, *robustus.* Ps. XXXIV, 12. Ierem. XXXI, 11. - *חַלָּמִישׁ, *silex.* Deut. XXXII, 13. *ἐκ στερεᾶς πέτρας.* - מִקְשֶׁה, *firmitas.* Num. VIII, 5. - צוּר, *rupes. Aqu.* Deut. XXXII, 31. *στερεός.* Idem Ps. LXI, 8. Ies. VIII, 14. Idem sec. edit. primam Ierem. XXI, 13. *Symm.* Ps. LX, 3. - צָרִים, nomen

propr. *Aqu. Symm.* 2 Sam. II, 16. Respexerunt etymologiam a צור, quod vide supra.

ΣΤΕΡΕΩ'ΤΕΡΟΣ comp. *firmior.* אַדִּיר, *magnificus, validus.* 1 Sam. IV, 8. - מֵרֵעַ, *maleficus.* Ierem. XX, 13. στερεωτέρων αὐτοῦ. Ita *Alex. Ald.* et *Compl.* Sc. per *impios* h. l. *potentes oppressores* intellegendi sunt.

ΣΤΕΡΕΩ'ΤΑΤΟΣ superlat. *firmissimus.* שָׁתַל, *planto.* *Aqu. Symm. Theod.* Hos. IX, 13. στερεωτάτην.

ΣΤΕΡΕΟ'Ω, *firmo*, *roboro.* אָמֵץ, *firmo.* Ps. XVII, 203 *Inc.* 2 Sam. XIV, 12. - הַצִּיב infin. Hiph. a יָצַב. *Aqu.* 1 Sam. XIII, 21. τοῦ στερεώσαντος. Mallem legere στερεῶσαι. - חָזַק: חִזֵּק, Kal et Niph. Ierem. V, 3. X, 4. LII, 4. Adde *Inc.* et LXX sec. cod. *Oxon.* Exod. XIV, 15. ubi est i. q. σκληρύνω. - חָשַׂף, *denudo.* Ezech. IV, 7. στερεώσεις, *firmiter extendes.* Sed suspicor legendum στερήσεις, *privabis, tegumentis* sc. - טִפַּח Pih. *palmo metior.* Ies. XLVIII, 13. Vox hebr., quae *expandere* etiam notat, h. l. de *creatione* explicanda est, quam notionem quoque voci στερεοῦν subiecerunt. - יָצַר, *formo.* Amos. IV, 13. στερεῶν βροντήν. - מִבְצָר, *munitio.* 1 Sam. VI, 18. πόλεως ἐστερεωμένης, urbis *bene munitae.* - נָטָה, *extendo.* Ies. XLV, 12. ἐστερέωσας τὸν οὐρανόν. - נִמְלַח Niph. *evanesco.* Ies. LI, 6. ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη. *Paulus* in *Obss. critt. philol. ad Iesaiae oracula* p. 17., offensus voce ἐστερεώθη, quae praecedenti καπνὸς minime convenire ei videbatur, coniecit, legendum esse ἐστρεώθη, hoc sensu: *nebulae instar fumi delabentur.* Equidem ἐκενώθη, *evanuit*, legere, mallem. - נָכוֹן Niph. a כּוּן. 1 Reg. III, 1. ἡ βασιλεία ἐστερεώθη, regnum confirmatum est. Ps. XCII, 2. Prov. XX, 21. - נִצַּב Niph. a יָצַב. Thren. II, 4. - סָמַךְ, *fulcio, sustento.* *Al.* Gen. XXII, 37. ἐστερέωσα. - עָלַץ, *exulto.* 1 Sam. II, 1. ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ. Pro עָלַץ legerunt עָרַץ, quod habet notionem *roboris* et *fortitudinis.* - *עָצַם, *roboror.* Dan. VIII, 24. sec. cod. *Chis.* - *עָצָה, *claudo.* *Aqu. Theod.* Prov. XVI, 30. non male per στερεοῦν transtulerunt, quia sermo ibi est de oculis, quos qui claudit, etiam firmare, h. e. impedire, ne vagentur, dici potest. Vide quoque infra s. v. στηρίζω. - עָשָׂה, *facio.* Ps. XXXII, 6. - *עָשָׂה. *Aqu. Symm. Theod.* Ierem. V, 28. - רָקַע, *expando.* *Aqu.* et LXX Iob. XXXVII, 18. *Vulg. fabricatus es.* Ps. CXXXV, 6. Ies. XLII, 5. - תִּכֵּן Pih. *apto.* Ps. LXXIV, 3. Ita quoque *Theod. Quinta* et *Sexta Editio.* Sir. III, 3. στερεοῦν notat *velle, ut aliquid firmum sit et maneat, seu iustam auctoritatem habeat, sancire, confirmare, attribuere auctoritatem.* Conf. *Vers. Syr.* et *Arab.* Sir. XXIX, 3. στερεοῦν λόγον, *fideliter stare* promissis.

*ΠΟ'ΛΕΙΣ 'ΕΣΤΕΡΕΩΜΕ'ΝΑΙ, *urbes bene munitae.* מִבְצָר, *munitio.* 2 Reg. VIII, 12. ubi alii ὀχυρώματα. Ita quoque στερεοῦν legitur 1 Macc. IX, 62.

ΣΤΕΡΕ'Ω, *privo*, *orbo*. *גָּרַס, *confringo*. *Syrus* Thren. III, 16. – נָפַח. *Symm.* Iob. XXXI, 39. ἐστέρησα ἐλπίδος, spe *frustravi*. Bene quoad sensum: nam *sufflare animam alicuius* significat apud Hebraeos *spem alicuius frustrare*, quia נֶפֶשׁ de *quovis affectu vehementiore*, inprimis *cupiditate ac desiderio* adhiberi solet. – *הַצִּיב infin. Hiph. a יָצַב, *infigere*. *Inc.* sec. *Cat. Nicephori* p. 359. 1 Sam. XIII, 21. ubi iudice *Scharfenbergio* στερῆσαι mutandum est in στῆσαι. Mallem equidem legere στερεῶσαι. – זוּר, *alienor*. Ps. LXXVII, 33. οὐκ ἐστερέθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, non *privati sunt* concupiscentia sua. – חָסֵר, *deficio*. Cohel. IX, 8. ἔλαιον ἐπὶ κεφαλῆς σου μὴ στερησάτω, non *desit* oleum capiti tuo. Alii habent ὑστερησάτω. – מָנַע, *cohibeo*, Gen. XXX, 2. ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας, *privavit* te fructu ventris. Vide et Ps. XX, 2. Iob. XXII, 7. πεινώντων ἐστέρησας ψωμὸν, esurientes *privasti* pane. – פִּלֵּל Pih. *iudico*. Gen. XLVIII, 11. Praeterea legitur Thren. III, 16. ubi tamen verba καὶ ἐστέρησέ με, quae ad שִׁנַּי, *dentes meos*, *Montfauconus* protulit, delenda sunt, quippe desumta e loco *Theodoreti* male intellecto, ut docuit *Doederleinius* in *Repert. Bibl. et Orient. Liter.* T. VI. p. 200. sequ. Sap. XVIII. στερεθῆναι φωτὸς, *orbari* luce. Vide et Sirac. VII, 22. XXVIII, 16. XXXVII, 24.

ΣΤΕΡΕ'ΩΜΑ, *firmamentum*, *fulcimentum*, *confirmatio*. בָּרִיא, *pinguis*. Ps. LXXII, 4. ubi στερέωμα dicitur de *plagis validis et fortiter inflictis*. *Aqu.* Gen. XLI, 2. ubi v. Montf. in Append. Vide quoque supra s. v. στερεός. – הַצִּיב infin. Hiph. a יָצַב, *constituere*. *Aqu.* 1 Sam. XIII, 21. – חֵל contracte pro חֵיל. *Symm.* Ies. XXVI, 1. ubi στερέωμα, *firmamentum*, teste *Hieronymo* est *antemurale*. – מַטֵּה, *virga*, *baculus*. *Aqu.* sec. *edit. secundam*, *Symm.* ac *Theod.* Ezech. IV, 16. στερέωμα ἄρτου, panis, quo vita hominis fulcitur quasi, *reficitur et sustentatur*. Conf. *Glassii Philol. S.* p. 1210. – סֶלַע, *petra*. Ps. XVII, 1. – עֶצֶם, *os*, *corpus*. Exod. XXIV, 10. – פֶּרֶץ, *ruptura*. Ezech. XIII, 5. ubi etiam στερέωμα *antemurale* esse videtur. Vide supra s. v. חֵל. – צְבִי. *Symm. Aquila sec. ed. primam* Ezech. XX, 6. Deduxit sine dubio a יָצַב, *stare*, *consistere*, *subsistere*. Vide supra s. v. στάσις. – קַיֵּם infin. Pih. a קוּם. Esth. IX, 29. τό τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς, *confirmationem* epistolae. – רָקִיעַ, *expansum*, etiam *firmamentum*. Syr. ܪܩܥ, *firmare*, *solidum et firmum facere*. Eandem notionem habet quoque رقع. Gen. I, 6. Ps. XVIII, 1. Dan. XII, 3. *Is. Vossius Auctar. Castigatt. ad scriptt. de aetat. mundi* p. 15. docet, LXX recte רָקִיעַ vertisse στερέωμα, h. e. *firmamentum* aut *fulcimentum*, et per hoc nubes intellegendas esse, quae tanquam fulcra,

vehicula et στερεώματα sint humorum. Cum vero sol et luna in firmamento esse dicantur, latius accipi *firmamenti* nomen, nempe pro *toto eo spatio, quod supra nos est.* Sic et *Bonfrerius* in Gen. l. c. p. 100. per στερέωμα *coelos astriferos* intellegit, quibus profani auctores etiam firmitatem adstruunt, siquidem, eodem observante, *Homerus* Il. ε'. v. 504. οὐρανὸν πολύχαλκον vocat, h. e. *solidum et quasi multo ac denso aere firmatum.* *Hesychius* στερεὸν interpretatur. Idem poeta *Odyss.* ο'. v. 328. σιδήρεον οὐρανόν: *Pindarus* οὐρανὸν χάλκεον ob firmitatem et perennitatem appellat. *Orpheus* in *Hymno* ad *coelum* vocat illud ἀδάμαστον, *adamantinum et indomabile.* *Fulleri* sententiam, cur LXX רָקִיעַ per στερέωμα interpretati sint, vide in Ei. *Miscell. Sacr.* lib. I. c. 6. p. 51. sequ. – *שַׁחַק, *nubes superior.* Deut. XXXIII, 26. Cant. tr. puer. 26. 1 Macc. IX, 14. στερέωμα τῆς παρεμβολῆς, h. e. *firmior pars exercitus,* ut recte transtulit *Vulgatus.* Sir. XLIII, 1. στερέωμα τῆς καθαριότητος, firmamentum serenum, aether purus. 3 Esdr. VIII, 81. ubi in textu hebr. Esdr. IX, 9. est גָּדֵר, *murus s. locus muro obfirmatus,* quod LXX verterunt φραγμός.

ΣΤΕΡΕ'ΩΣΙΣ, *firmatio, consolidatio, firmitas.* עֲצֻמוֹת. *Aqu.* Ies. XLI, 21. ubi στερεώσεις notat *argumenta firma, quibus assertioni robur additur.* Vide tamen notata supra a me s. v. ὀστέωσις. Sir. XXVIII, 10. στερέωσις τῆς μάχης, rixae *vehementia.*

ΣΤΕΡΙ'ΣΚΩ, i. q. στερέω, *privo, orbo.* חִסֵּר Pih. *destituo.* Cohel. IV, 8. *Hesych.* στερίσκω, ἀποστερῶ.

ΣΤΕ'ΡΝΟΝ, *pectus.* Sir. XXVI, 20. ἐπὶ στέρνοις, *in pectoribus.* *Suidas:* στέρνοις, στήθεσι. *Grotius* Sir. l. c. pro στέρνοις ex *Vulgato* (qui habet: *super plantas stabiles*) legendum censet στερεοῖς, et τὰ στερεὰ *firmamenta pedum,* h. e. *plantas,* interpretatur. Sed *Grabius Proleg. in LXX* T. IV. c. 4. §. 6. nullus dubitat, πτέρναις reponendum esse.

ΣΤΕΦΑ'ΝΗ, *corona, lorica.* *זֵר, *limbus,* it. *cinctura,* ex verbi significatione *cingendi.* Exod. XXX, 3. 4. XXXVII, 31. – מִסְגֶּרֶת, *taenia.* Exod. XXV, 25. 26. XXXVII, 12. 13. – מַעֲקֶה, *lorica illa, qua tecta aedium s. solaria veterum cingi solebant et debebant.* Vide *Michaelis Synt. commentatt.* p. 55. sequ. Deut. XXII, 8. ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί σου, facies *loricam* tecto tuo. Latinis *corona* eodem sensu usurpatur. *Paschalius* de *Corona* lib. I. c. 2. p. 7.: *Nec solum Graecis* στεφάνη *est summitas, sed et* corona *est pars muri totiusque lapideae structurae, quam* loricam *dicimus, ut apud Vitruvium* (lib. II. c. 8.) *legimus* proiectura coronarum: *id est porrectiores coronae. Et apud Qu. Curtium* (Lib. IX. 4, 30.) angusta muri corona *est contractior proiectura coronae.* Idem hoc ipso sensu vocem usurpari a *Plinio* lib. XXXVI. c. 24. observat. Adde *Iul. Caes. B. Gall.*

VIII, 9, 3. - סִיר, *olla.* Exod. XXVII, 3. XXXVIII, 3. Ierem. LII, 14. Ad postremum locum *Chrysostomus* in *Catena Ghislerii* p. 929. στεφάνην λέγει τὰ καγκελωτὸν σχῆμα, τὸ περὶ τοὺς κίονας. - Vide alibi στρεπτός.

ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΕ'Ω, *coronam fero.* Sap. IV, 2.

ΣΤΕ'ΦΑΝΟΣ, *corona*, i. q. στεφάνη, item *omne quod formam habet coronae, circulus.* אַבְנֵט, *balteus.* Ies. XXII, 21. - זֵר, *limbus*, it. *cinctura. Samarit.* Exod. XXXVII, 2. - כָּלִיל, *perfectus.* Thren. II, 15. Ezech. XXVIII, 12. Habet כְּלִיל notionem *coronae* in l. *Syriaca* et *Chaldaica.* - לִוְיָה, *adiectio.* Prov. IV, 9. ἵνα δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, ut det capiti tuo coronam gratiarum. Vide et Prov. I, 9. Arab. لوى, *flexit, plicuit, contorsit*, unde לִוְיָה ad *omnes res multo flexu plexuque sese innectentes et complicantes* transfertur. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στέφανος χαρίτων, στέφανος τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων. Inde et apud *Hesychium* pro στέφανος τῶν κ. τ. λ. legendum: στέφανος χαρίτων, τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων ὁ στέφανος. - עָטַר, *corono.* Ps. LXIV, 12. ubi pro עִטַּרְתָּ, *coronasti*, legerunt substantivum עֲטֶרֶת. - עֲטָרָה. 2 Sam. XII; 30. 1 Par. XX, 2. Iob. XIX, 9. et alibi saepius. - פְּאֵר, *ornamentum. Aqu. Symm. Theod.* Ies. LXI, 10. - צָנוֹף infin. *volutando.* Ies. XXII, 18. ubi legerunt צָנִיף, *cidaris.* Sir. I, 22. στέφανος σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, *summa* sapientia est timere Deum. Στέφανος hic notat *omne quod primum* seu *summum est in aliqua re.* Sir. I, 11. 16. στέφανος ἀγαλλιάματος, *summa laetitia*, coll. v. 18. Sir. XXV, 8. στέφανος γερόντων πολυπειρία, *corona* i. e. *ornamentum* senum multa experientia. Sic *Homerus Epigr.* in *Palat. Curial.* ἀνδρὸς μὲν στέφανος παῖδες, πύργοι δὲ πόληος. Sir. L, 12. κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν, ubi est i. q. κύκλος, adiuncta notione *praestantiae* et *decoris.* Eadem vox in singulari pariter ac plurali numero interdum notat *coronas aureas*, seu *aurum coronarium* (στεφανίτην φόρον, στεφανικὸν τέλεσμα), *genus tributi aut muneris, quod Iudaei quotannis soliti erant regibus offerre honoris causa, non tanquam tributum dominis, sed ut coronam amicis.* 1 Macc. X, 29. ἀφίημι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν στεφάνων. Ib. XI, 35. τοὺς ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους. Ib. XIII, 39. τὸν στέφανον, ὃν ὀφείλετε. Sic etiam *Polybio* XXII, 17, 4. στέφανος est *pecuniae summa loco coronae honoris et officii causa oblata victoribus et rerum dominis.* Vide ibi *Schweighaeuserum*, et quae loca laudavit in *Lex. Polyb.* De *auro coronario* confer quoque *Titul. Cod. Theodos. de auro coronario*, et ibid. *Iac. Gothofredum*, *Petavium* ad *Synes.* p. 7. *Valesium* ad *Ammian.* lib. XXV. p. 301. etiam *Suidam* s. στεφανικὸν τέλεσμα.

ΣΤΕΦΑΝΟ'Ω, *corono, orno, cingo, (Homer. Il. ο', 153.) protego.* הִכְתִּיר Hiph. *cingo. Symm.* Ps. CXLI, 8. στεφανώσονται. – עָטַר, *corono. Aqu.* et *LXX.* Ps. V, 15. ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς, tanquam scuto beneplaciti *cinxisti*, h. e. *protexisti nos.* Cf. Ps. XC, 5. ubi, quod hic est στεφανοῦν, est κυκλοῦν. Sic *Orpheo* (*Argon.* v. 895.) στέφανοι sunt *muri, quibus urbes coronae ad instar cinctae et munitae sunt.* Vide *Lexic. Stephani.* Et στέφανοι πύργων *Euripidi Hecub.* v. 910. sunt *turres, quibus Ilium eodem modo septum et munitum fuit.* Sic et *urbes bene munitae* εὐστέφανοι Graecis vocantur. Vide quae ex *Hesiodi Scut. Herc.* v. 80. et *Theogon.* v. 978. et *Phlegonte Tralliano Mirabil.* c. 3. (Adde *Eustath. de Ismen.* lib. I. init. urbs Eurycomis θαλάσσῃ στεφανοῦται.) observat *I. H. Maius filius Obss. SS.* lib. II. p. 25. Unde *Suidas* εὐστέφανον interpretatur εὐτείχιστον, et *Hesychio* εὐστέφανος est εὔπυργος, εὔτειχος. Nam verba haec, εὔπυργος, εὔτειχος, cum sequentibus, καλὸν στέφανον ἔχων, quae vulgo ab εὐστέφανος tanquam nova glossa separantur, illam adhuc exponere manifestum est. Confer et Ies. XXIII, 8. ubi Tyrus ob muros et turres, quibus munita fuit iuxta Ezech. XXVI, 4. et XXVII, 12., dicitur הַמַּעֲטִירָה, *coronata*, et *Spanhemium* in *Callimach.* p. 346. – פֵּאֵר, *orno. Inc.* Deut. XXIV, 20. στεφανώσεις. Sirac. XIX, 5. sec. *Complut.* ὁ ἀντοφθαλμῶν ἡδοναῖς στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, qui pravis cupiditatibus resistit, *felicem se reddit*, aut: *vitam agit tranquillam et beatam.* Sic quoque στέφανος 1 Petr. V, 4. de *felicitate aeterna* adhibetur.

ΣΤΕ'ΦΟΣ, *corona.* 3 Macc. IV, 8.

ΣΤΕ'ΦΩ, i. q. στεφανόω, *corono.* הִכְתִּיר Hiph. *cingo. Theod.* Prov. XIV, 8. στεφθήσονται. – עָטַר. *Aqu.* et *Inc.* Ps. VIII, 6. στέψεις. Sap. II, 8. στεψώμεθα ῥόδων κάλυξιν, coronemus nos rosarum calicibus. *Hesych.* στέφεται, στεφανοῦται, κοσμεῖται. Idem: Στέφαι (lege στέψαι e *Phavorino*), πληρῶσαι, στεφανῶσαι, κεράσαι, κυκλῶσαι.

ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΙ'Σ, *fascia pectoralis.* פְּתִיגִיל, *fascia mulierum pectoralis rotunda. Symm.* Ies. III, 24. τῆς στηθοδεσμίδος. – קִשֻּׁרִים plur. *redimicula.* Ierem. II, 32. Atticis dicitur ταινία. *Moeris*: Ταινία, Ἀττικῶς. στηθοδεσμὶς, Ἑλληνικῶς. *Pollux* lib. VII. c. 14. segm. 69. p. 734. στηθόδεσμον vocat, et *Aristophanem* ἀπόδεσμον dixisse testatur. En verba: ἀντικρὺς δὲ τὸ νῦν καλούμενον στηθόδεσμον, εὕροις δ' ἂν ὀνομαζόμενον ἀπόδεσμον ἐν Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους· Τὴν πτέρυγα παραλύσασαν τοῦ χιτωνίου, καὶ τῶν ἀποδέσμων, οἷς ἐνῆν τιτθίδια. Graecis alias etiam appellatur ἀμπεχόνη aut ἀμπεχόνιον, Latinis *strophium* vel *strophiolum.* Vide *Ez. Spanhemium Obss.* in *Callimachum* p. 135. *Postel.* in not. ad *Callidam Iunon. Homeri* carmine vernaculo redditam p. 229. sequ.

et *Schlaegeri* Diss. de *Diana* *λυσιζώνῳ* p. 32. sequ. ubi etiam hebr. כּוּמָן Num. XXXI, 50. cum Targumista de *strophio mamillas coercente* interpretatur.

ΣΤΗ῀ΘΟΣ, *pectus*. גָּחוֹן. *Aqu.* Lev. XI, 42. Vox hebr. *partem inferiorem corporis reptilium, qua terram tangunt*, denotat. - חֲדִי chald. Dan. II, 32. - לֵב, *cor.* Exod. XXVIII, 23. 26. Adde *Theodot.* Ierem. XXXI, 33. - לוּחַ לֵב, *tabula cordis.* *Symm.* Prov. III, 3. coll. VII, 3. - נַחַר, *rhonchus.* Iob. XXXIX, 20. Sc. نحر est *pars pectoris superior prope iugulum et claviculam.* Caeterum Iobi l. l. loco *δόξα δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμη* in cod. *Alex.* rectius legitur: *δόξῃ στηθέων αὐτοῦ τόλμην.*

ΣΤΗΘΥ'ΝΙΟΝ, *pectusculum.* חָזֶה, *pectus*, pars corporis anterior et exstantior, speciatim *pectus brutorum.* Vid. *Amralkeis Moall.* v. 63. Exod. XXIX, 26. 27. Levit. VII, 20. 21. et alibi saepius. Reperitur quoque apud *Inc.* Levit. VII, 13. ubi nihil in textu hebr. legitur. Videtur autem e sequentibus huc translatum esse, ubi *τοῦ* חָזֶה mentio fit. A *Polluce* II, 162. explicatur *τῶν στηθῶν τὸ μέσον.* Conf. *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 194.

**ΣΤΗ'ΚΩ*, *firmiter sto.* הִתְיַצֵּב Hithp. a יָצַב. Sec. cod. *Alex.* et ed. *Compl.* Exod. XIV, 13. *στήκετε*, *fortes*, *animosi estote.* Reliqui libri habent *στῆτε.* Confer *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΤΗ'ΛΗ, *lapis e terra exstans, qui vel munitionis gratia, vel in signum erectus est*, deinde *quidquid ad rei monumentum ac memoriam erigitur*, s. *statua sit*, s. *pyramis s. columna s. sepulcrum s. altare s. lapis impolitus*, i. q. *titulus.* Conf. *Cuperum* in notis ad *Lactantium* p. 176. אוֹב, *pytho.* *Al.* 2 Reg. XXI, 6. *στήλην.* Vide infra s. *τέμενος.* - בָּמָה, *excelsum.* Levit. XXVI, 30. Num. XXII, 41. XXXIII, 52. - בַּעֲלֵי בָּמוֹת, *domini excelsorum.* Num. XXI, 28. Sed ibi *στήλας* tantum hebr. בָּמוֹת respondet, ac ad בַּעֲלֵי pertinet *κατέπιε*, quod vide supra. - מִזְבֵּחַ, *altare.* 2 Par. XXXIII, 3. - מוֹשָׁב, *sedes.* Ezech. VIII, 3. - מַצֵּבָה : מַצֶּבֶת, *titulus*, *monumentum.* Gen. XXVIII, 18. 22. XXXI, 13. XXXV, 14. et alibi saepius. - נְצִיב. Gen. XIX, 26. - עַמּוּד. Ierem. XXVII, 19. - *קָדֵשׁ, *scortum masculum*, *cinaedus.* *Inc.* 1 Sam. XV, 12. *τὰς στήλας.* Forte legit קְרָשִׁים, a קֶרֶשׁ, *asser*, *tabula*, *trabs secta.* Coniici quoque posset *κύνας*, quae vox apud Graecos eodem modo de *cinaedis s. scortis masculis* adhibetur, ut hebr. קָדֵשׁ. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Sed nihil mutandum videtur, modo *στῆλαι* h. l. explicentur de *columnis in honorem idolorum exstructis*, ut adeo partem pro toto, seu speciem pro genere posuerit. Nam קְדָשִׁים in universum *omnes res sanctas*, *cultui divino s. religioso destinatas* significat.

ΣΤΗΛΟΓΡΑΦΙ'Α, *tituli inscriptio*, *inscriptio in columnam vel cippum*. מִכְתָּם, *aureolum*, *aureum* κειμήλιον. Ps. XV, 1. LV, 1. LVI, 1. et alibi in inscriptionibus Psalmorum. *Cappellus* in *Crit. S.* p. 574. vult, eos legisse מִכְתָּב, *inscriptio lapidaris*, sed rationem huius interpretationis ex usu verbi כָּתַם apud *Syros* reddit *I. D. Michaelis Colleg. Crit. in Ps.* XVI. p. 44. et in *Supplem.* ad *Lex. hebr.* n. 1242. Conf. quoque *Vriemoet Obss. Miscell.* p. 204. et *Iablonski Pantheon Aegypt.* V. c. 5. §. 15. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στηλογραφία, φανέρωσις ἐσομένων.

ΣΤΗΛΟ'Ω, *cippum*, *columnam erigo*, *statuo*, *stabilio*, et Στηλόομαι, *affigor alicui rei*, *ita ut ab ea non discedam*, *immotus sto instar cippi*, vel simpliciter *sto*. Metaphorice: *affigor alicui rei*. נִצַּב, הִצִּיב et הִתְיַצֵּב, Niph. Hiph. et Hithp. a יָצַב. Iud. XVIII, 16. ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, *firmiter stantes* ad ostium portae. Vide et v. 17. 1 Sam. XVII, 16. ἐστηλώθη ἐνώπιον Ἰσραὴλ, *stabat* coram Israel. *Aqu.* Psalm. XLIV, 11. ἐστηλώθη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, *stat* regina a dexteris eius. Usus est his verbis, ut *proceritatem et maiestatem corporis* indicaret. *Hesych.* ἐστήλωτο, εἱστήκει. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐστηλώθη, ἐπάγη, ἡδράσθη. 2 Sam. XVIII, 17. ἐστήλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν, *erigebat* super illum acervum lapidum magnum. Vide et 2 Reg. XVII, 10. 2 Sam. I, 18. *Aqu.* Ps. XXXVIII, 6. *Aqu. Theod.* Ps. LXXII, 17. - *נְצִיב, *praefectus*, *princeps s. praeses provinciae*. *Inc.* sec. *Cod. Coisl.* 2. 2 Sam. VIII, 14. καὶ ἔθηκεν ἐστηλωμένην. Cum iam praecesserit versio alia, ad eadem verba hebraica pertinens, nempe καὶ ἔθηκε φρουρὰς, sponte apparet, continere haec verba versionem alius interpretis, sine dubio *Aquilae*, qui supra v. 6. eandem vocem per ἐστηλωμένους reddidit, respiciens nempe propriam verbi נָצַב notionem. Conf. *Simonis Lex. hebr.* s. v. נְצִיב p. 1045. Post ἐστηλωμένην autem supplendum erit φρουρὰν, nisi quis ἐστηλωμένους reponere malit. *Montfauconius* autem ἐστηλωμένην transtulit *praesidium*, nempe *fixum*, *quod in certo ac constituto loco semper manet*. *Vulgatus* נְצִיבִים h. l. per *custodes* interpretatus est. - עָמַד, *sto*. 2 Sam. XVIII, 30. ubi στηλοῦσθαι non simpliciter *stare*, sed *immotum stare*, *de loco suo non moveri* notat. - צְבִי, *decus*, *gloria*. 2 Sam. I, 19. στήλωσον ἰσραὴλ, erige Israeli columnam, h. e. monumentum s. pyramidem in eorum memoriam perpetuumque monumentum. Hoc nempe honore sunt dignissimi. Legerunt הַצִּיב (imp. Hiph. a נָצַב, *posuit*, *statuit*, unde מַצֵּבָה, *statua*.), sive הַצֵּב, sive adeo in foeminino הַצְבִי. Conf. *Grabii Proleg. in LXX* T. II. c. 4. §. 2.

ΣΤΗ'ΛΩΜΑ, *columna*. מַצֵּבָה, idem. 2 Sam. XVIII, 18. sec. *Alex. Theod.* Ies. VI, 15. - מַצָּב. *Aqu.* Iud. IX, 6.

ΣΤΗ'ΛΩΣΙΣ, *statio*, *erectio columnae*, etiam *columna ipsa*. מַצֶּבֶת. *Aqu.* Ies. VI, 13.

ΣΤΗ'ΜΩΝ, *stamen*, *filum tendens per longitudinem telae.* קָרַחַת, *calvities.* Levit. XIII, 55. ἡ ἐν τῷ στήμονι. Ita interpretati sunt ex aliis huius capitis locis. - שְׁתִי. Levit. XIII, 48. 49. 56. et alibi.

*ΣΤΗ˜Ρ, idem quod στέαρ. Hist. *Bel* et *Drac.* v. 27. sec. cod. *Alex.* Similis vox est κῆρ pro κέαρ.

ΣΤΗ'ΡΙΓΜΑ, *firmitas*, *firmamentum*, *fulcrum.* אַיִל, *superliminare. Aqu.* Ezech. XLI, 5. - אֱמוּנִים plur. ex אֵמוּן, *fidelitates*, *fideles.* 2 Sam. XX, 19. - הָמוֹן, *multitudo.* 2 Reg. XXIV, 31. τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος, ubi alii λαοῦ habent, qui h. l. στήριγμα dicitur, quia eo nititur salus ac potentia reipublicae. - יָתֵד, *paxillus.* Esdr. IX, 8. - מַטֶּה, *virga*, *baculus.* Ps. CIV, 16. στήριγμα ἄρτου, fulcrum panis. Vide et Ezech. IV, 16. et V, 16. *Theodoretus* ad Psalm. l. c. et ex eo *Suidas:* στήριγμα ἄρτου, οὐ μόνον σῖτος καὶ κριθὴ, ἀλλὰ πᾶν τὸ τρέφειν δυνάμενον. De *omnibus vitae adminiculis* στήριγμα quoque legitur Ezech. XIV, 13. De *potentia* s. *prospero rerum statu* ibid. VII, 11. - מִשְׁעָן, *scipio. Symm.* Ies. III, 1. - פִּסַּת בַּר, *particula frumenti.* Ps. LXXI, 16. ubi post στήριγμα fortasse excidit vox σίτου aut ἄρτου, ut στήριγμα σίτου aut ἄρτου sit i. q. Ps. CIV, 16. מַטֵּה לֶחֶם, ac στήριγμα positum sit pro ῥυμῷ s. *baculo crassiori.* Conf. *Casaub.* et *Iungermann.* ad *Pollucis Onom.* lib. X. segm. 157. *Grotius* coniicit, legendum esse σίτου δράγμα, h. e. *tritici tantum, quantum manu sumi potest. Meibomius* denique ad *Ps. Dav. Duodecim* p. 56. LXX σιτηρέσιον scripsisse iudicat. *Vulg.* habet *firmamentum*, pro quo nonnulli *frumentum* legere malunt. Sed *Chaldaeus* quoque *fulcimentum* habet, ut adeo στήριγμα sit *abundantia frumenti*, *vitae firmamentum et columen.* Chald. פַּן *certum reddere*, *firmare*, *fulcire* notat. *Suidas:* στήριγμα ἄρτου, οὐ μόνον σῖτος καὶ κριθὴ, ἀλλὰ πᾶν τὸ τρέφειν δυνάμενον. Vide *Opuscula Critica* p. 229. sequ. - תָּא, *thalamus*, *excubitorium. Aqu.* Ezech. XL, 7. 12. In notione *auxilii* ac *liberationis* legitur Sirac. III, 34. ἐν καιρῷ πτώσεως αὐτοῦ εὑρήσει στήριγμα. Tob. VIII, 8. Eva στήριγμα dicitur, h. e. *firmum ac fidele praesidium.* Videndum tamen est, annon ibi στήριγμα cum βοηθὸν coniungendum, ac per Hendiadyn explicandum sit de adiutrice, socia ac comite vitae, in qua summam animi fiduciam habere poterat ac debebat. *Syrus* aeque ac *Vulgatus* h. l. στήριγμα prorsus omisit. 1 Macc. II, 43. ubi sermo est de *copiis auxiliaribus.*

ΣΤΗΡΙΓΜΟ'Σ, *fulcimentum*, *stabilimentum.* מַשְׁעֵנָה, idem. *Symm.* Ies. III, 1. Conf. 2 Petr. III, 17. *Suidas:* στηριγμὸς, ἑδρασμός.

ΣΤΗΡΙ'ΖΩ, *firmo*, *obfirmo*, *stabilio*, *fulcio.* *אָמוֹן, *nutricius. Symm. Theod.* Prov. VIII, 30. ἐστηριγμένη. E notione *firmandi*, quam habet אָמַן. - אֱמוּנָה, *firmitas.* Exod. XVII, 12. ἐγένοντο αἱ χεῖρες μωϋσέως ἐστηριγμέναι, manus Mosis *fir-*

miter ac fideliter erectae stabant, nec demittebantur. Confer supra s. v. πίστις. - אֹמְנוֹת plur. *antae.* 2 Reg. XVIII, 16. - הִצִּיב: הֻצַּב, Hiph. et Hoph. a יָצַב. Gen. XXVIII, 12. κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, scala *firmiter stans* in terra. *Hesych.* στηριγμένον, ἱστάμενον. Prov. XV, 26. ἐστήρισε ὅριον χήρας, *firmavit* fines viduae. Prov. XV, 26. - הִסְתַּפֵּחַ Hithp. a סָפַח, *adhaeresco.* 1 Sam. XXVI, 19. - הִפִּיל Hiph. a נָפַל, *cadere facio.* Ierem. III, 12. οὐ μὴ στηρίσω πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, non *obfirmabo* faciem meam adversus vos. - *הֵקִים Hiph. a קוּם. *Inc.* Levit. XXVI, 9. Vide infra s. v. στρῆξις. - *חָיָה. *Inc.* Hos. XIV, 8. στηριχθήσονται, vino se *recreabunt et confortabunt.* Vide supra s. v. μεθύομαι, ac στήριγμα. - *חֶבְיוֹן, *abscondo.* Hab. III, 3. στηρίξαι. Legerunt הָכִין, vel aliquid simile, a verbo כּוּן. - *חָקַק. *Symm.* Ies. XLIX, 16. ubi στηρίζειν *insculpere, firmiter inscribere* notare videtur. - *נְטַר, chald. *conservo.* Dan. VII, 28. sec. cod. *Chis.* τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα. - נָתַן, *do.* Ezech. XIV, 8. στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, *obfirmabo* faciem meam adversus hominem. Vide et Ezech. XV, 7. - סָמַךְ, *fulcio, sustento.* Gen. XXVII, 37. σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήριξα (alii ἐστερέωσα) αὐτόν. Ps. L, 13. CX, 7. *Aqu.* et LXX Cant. II, 5. *Aqu.* Ies. XXVI, 2. - סָעַד, idem. Iud. XIX, 5. στήρισον τὴν καρδίαν σου κλάσματι ἄρτου, *suffulci* stomachum tuum frusto panis. Conf. notata in v. καρδία, et *Thucydidis* locum lib. II. p. 63. ed. *Steph.* Ps. CIII, 17. ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει, panis stomachum hominis *suffulcit.* - *עַל, *super.* *Theod.* et *LXX* Iud. XVI, 29. Conf. supra s. v. ἵστημι, et ἐπιστηρίζω. - *עָצָה, *claudo.* Prov. XVI, 30. Sermo ibi est de oculis, quos qui claudit, etiam firmare, h. e. impedire, quo minus vagentur, dici potest. Vide supra s. στερεόω. Praeterea عصى est *induruit*, unde עָצָה, *spina dorsi.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1233. - פַּחַת, *corrosio.* Lev. XIII, 55. ἐστήρικται. Libere transtulerunt, sensu tamen eodem. - שׂוּם: הֵשִׂים, Kal et Hiph. *pono.* Ierem. XXI, 10. ἐστήριξα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, *obfirmavi* faciem meam adversus hanc urbem. Vide et Ezech. VI, 2. XIII, 17. (*Symm.*) XXI, 6. XXIX, 2. et conf. *Vorstium Philol. Sacr.* P. II. c. 39. p. 284. sequ. *Al.* Amos. IX, 4. στηριῶ ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακά, *obfirmabo* oculos meos adversus illos ad mala, h. e. ad eos perdendos intentus ero. - תָּמַךְ, *sustento.* Exod. XVII, 2. - תָּקַע, *figo.* Ies. XXII, 25. 1 Macc. II, 17. ἐστηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς, *munitus* filiis et fratribus, h. e. *Drusio* interprete, *firmatus, stipatus.* Ibid. v. 49. ἐστηρίχθη, *invaluit, maximam vim obtinuit.* *Hesych.* στηρίξαι, στῆσαι, ἐνερεῖσαι, ἁρμόσαι, ἐγγίσαι, κρύψαι. Sir. XIII, 25. στηρίζεται, *confirmatur,* h. e. *succurritur ei consilio et auxilio.* Sir.

XXIV, 10. ἐστηρίχθην, *firmam sedem accepi s. fixi.* 1 Macc. XIV, 14. ἐστήριξεν, *sublevavit.*

ΣΤΙΒΑΡΟ'Σ, densus, spissus, crassus, it. *gravis, firmus, robustus, validus.* כָּבֵד, *gravis.* Ezech. III, 6. στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ, *graves* lingua. *Hesych.* στιβαρὸν, εὔρωστον, βαρὺ, εὔτονον, στεῤῥὸν, ἰσχυρόν.

ΣΤΙΒΑΡΩ˜Σ, dense, spisse, graviter, firmiter. עַבְטִיט, *densum lutum.* Hab. II, 6. ubi στιβαρῶς de iis dicitur, quibus in luto eundum est, ita ut vix pedes extrahere possint. *Arabs* legisse videtur ὡς βαρέως, quasi in gravitate. Vide quoque supra s. βαρύνω.

ΣΤΙΒΑ'Σ, stibas, culcita, stratum. טור, *ordo, series,* etiam *septum, paries. Aqu.* Ezech. XLVI, 23. (Equidem coniicio legendum στιχάδες. Vide infra s. v. στίχος.) Conf. *Aelianum V. H.* IX, 24.

ΣΤΙ'ΒΗ, ros matutinus, frigore concretus et condensatus, secundum alios vero: *stibium, fucus, quo oculos nigros reddere solent,* quod tamen rectius στίβι scribi videtur. פוך, *fucus, stibium.* Ierem. IV, 30. ἐὰν ἐγχρίσῃς στίβῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου, si unxeris stibio oculos tuos. *Hesych.* στίβη, ἀράχνη (legendum videtur ἡ τάχνη ex *Suida*), καὶ χρῶμα μεταλλικὸν μέλαν. Cod. *Alex.* Ierem. l. c. pro στίβῃ habet στίμῃ. *Rom.* στίβι. *Chrysostomus* autem legit στίβει. Sic enim in *Catena Ghislerii* in Ierem. p. 427. τὸ δὲ, ἐὰν χρίσῃς στίβει, τὸ μέλαν λέγει, ᾧ ἐπιχρωννύειν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰώθασιν αἱ γυναῖκες. Alexandrinos ει pro η scripsisse docuit *Sturzius* de *lingua Maced. et Alex.* p. 119. *Clemens Alex. Paed.* lib. III. c. 2. p. 220. στίμμι exhibet. *Dioscorides* lib. V. c. 99. τοῦτο οἱ μὲν στίβι, οἱ δὲ πλατυόφθαλμον, οἱ δὲ στίμμι ἐκάλεσαν. Hinc vox στιμμίζομαι, de qua vide infra. *Ionice* στίμμιν apud *Pollucem* lib. V. segm. 101. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* dicitur στίμις, et exponitur: τὸ μέλαν χρῶμα, ὃ βάλλουσιν αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, τὸ λεγόμενον χωλᾶν. Conf. v. στίμις infra, ac *Trilleri Obss. Critt.* p. 404. Plura vero de hoc oculorum fuco vide apud *Spanhemium* in *Hist. Iobi* c. 15. §. 11. *Casaubonum* in *Athenaeum* lib. XII. c. 2. et *Conr. Mel Epist. de lapide* פוך ad Ies. LIV, 11. in *Bibl. Brem.* Cl. VIII. p. 793. sequ. Scribitur quoque στίβει in *Cod. Syr. Hex. Mediol.* Ierem. IV, 30.

ΣΤΙΒΙ'ΖΟΜΑΙ, stibio lino, fuco. כָּחַל, *fuco.* Ezech. XXIII, 40. ἐστιβίζου. – הֵשִׂים בַּפּוּךְ, *pono in stibio.* 2 Reg. IX, 30. sec. ed. *Ald.* ἐστιβίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ubi Cod. *Vat.* ἐστιμμίσατο, *Alex.* ἐστιβείσατο, *Compl.* vitiose ἐστιβάσατο. Conf. ad h. l. *Grotium.* Adde *Euseb. H. E.* V, 18.

ΣΤΙ'ΓΜΑ, stigma, signum impressum, punctum. נְקֻדָּה, *punctum.* Cant. I, 10. μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου, *vermiculatos argento. Hesych.* στίγματα, πληγαὶ, ποικίλματα.

ΣΤΙΓΜΗ', *punctum*, it. *momentum*. פֶּתַע, *repente.* Ies. XXIX, 5. *καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα*, eritque ut *momentum* confestim. 2 Macc. IX, 11. *κατὰ στιγμὴν* (sc. *ἑκάστην*) *ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. Latinus* reddit: *per momenta singula doloribus suis augmenta capientibus.* Ita Luc. IV, 5. *ἐν στιγμῇ χρόνου*, in *momento* temporis.

ΣΤΙΚΤΟ'Σ, *punctatus*, *impressus*. קַעֲקַע, *stigma.* Lev. XIX, 28. *γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν*, literas *impressas* non facietis in vobis.

ΣΤΙΛΒΗ', *splendor.* צָהֹב, *flavus. Symm.* Lev. XIII, 36. Lapilli flavi etiam splendidi dici possunt.

ΣΤΙΛΒΟ'Σ, *splendidus*, *candidus*, *lucidus*. צַחַר, *candor*, *nitor*. Ezech. XXVII, 18. *ἔρια στιλβὰ*, lanas *candidas*.

ΣΤΙΛΒΟ'Ω, *lucere*, *coruscare facio*, *splendidum reddo.* לָטַשׁ, *acuo*, etiam *polio*. Ps. VII, 13. *τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει*, gladium suum coruscare faciet. Sensum expresserunt: nam gladius, qui acuitur, splendorem accipit. *Hesych.* *στιλβῶσαι*, *ἀπαστράψαι*.

ΣΤΙ'ΛΒΩ, *splendeo*, *luceo*, *corusco*. בָּרָק, *fulgor*. Ezech. XXI, 28. - הִצְהִיל Hiph. *Symm.* Ps. CIII, 15. *τοῦ στίλβειν πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ*, ut *fulgeat* facies oleo. Legit, ni fallor, הַצְהִיר aut הִצְהִיב. Sic *Paris Homero* Il. γ', v. 392. dicitur *κάλλεϊ* (h. e. exponente *Hesychio*, *τῷ μύρῳ τῷ τῆς Ἀφροδίτης*) *στίλβων*, unguento *fulgens*. Plura eiusmodi loca ad illustrandam *Symmachi* versionem attulit *Suicerus Thes.* T. I. p. 1079. - לַהַב, *flamma*. Nahum. III, 3. *στιλβούσης ῥομφαίας*, *coruscante* gladio. - מֻצְהָב part. Hoph. a צָהַב, *fulgens*. Esdr. VIII, 26. - צָחֹר, *candidus*. *Aqu.* Ind. V, 10. *στιλβουσῶν*. - קָלָל, *tersus*. Dan. X, 6. Adde Ezech. XL, 3. ubi nihil est in textu hebr. 3 Esdr. VIII, 57. coll. Esdr. VIII, 27. ubi hebr. מֻצְהָב respondet, quod *fulvum et aureum colorem* designat. Adde Ep. Ierem. v. 23. 1 Macc. VI, 39. *ὡς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος*.

ΣΤΙ'ΛΒΩΣΙΣ, *politio*, *qua aliquid nitidum redditur et splendidum*, *nitor*, *splendor*, *fulgor*. בָּרָק, idem. Ezech. XXI, 10.

ΣΤΙΛΠΝΟ'ΤΗΣ, idem. יִצְהָר, *oleum*. *Aqu.* Deut. VII, 13. et Zach. IV, 14. Vox hebr. descendit a radice inusitata צָהַר, quae, ut זָהַר, habuit *splendendi* notionem.

ΣΤΙ'ΜΙΣ, *stibium*. פּוּךְ, *fucus*, *stibium*. *Aqu. Symm.* Ies. LIV, 11. *στίμει*, ubi vid. *Montf. Moeris*: *Στίμις*, *Ἀττικῶς*. *Στίμι Ἕλληνες*. Sic enim legendum pro *στιμὶς* et *στίμη*. Vide supra in *στίβη* ac *Sturz* de *dial. Maced.* p. 112.

ΣΤΙΜΜΙ'ΖΟΜΑΙ, *stibio me lino*, *fuco me*. כָּחַל, idem. *Al.* Ezech. XXIII, 40. *ἐστιμμίζου*. - הֵשִׂים בַּפּוּךְ, *pono in stibio*. LXX sec. cod. *Vat.* 2 Reg. IX, 30. *ἐστιμμίσατο*. Vide supra s. *στιβίζομαι*. *Suidas*: *ἐστιμμίσατο*, *τοὺς ὀφθαλμοὺς*

αὐτῆς ἐκαλλωπίσατο. De voce στίμμι vid. *Coray* ad *Heliodor.* p. 355. ac *H. Stephani Thes. l. gr.* (ed. *Lond.*) T. I. Vol. 2. p. 349. sequ.

ΣΤΙΠΠΥ'ΙΝΟΣ, *stupeus*, *ex stupa confectus.* פִּשְׁתָּה, *linum.* Lev. XIII, 47. 59.

ΣΤΙΠΠΥ'ΟΝ, *stupa*, *stipula.* פִּשְׁתִּים plur. *Incert.* Lev. XIII, 48. XXVI, 26. *Al. Cant. tr. puer.* v. 17. Unde *Gloss. MS. in Cantica Script.* Στιππύον, καλάμη.

ΣΤΙ'ΦΟΣ, *cohors militum*, *turma.* דָּגַל, *vexillum erigo. Symm.* Cant. VI, 9. μετὰ στίφους, hebr. כַּנִּדְגָּלוֹת, *ut vexillatae s. castra cum vexillis. Suidas:* στῖφος, τάξις πολεμικὴ ἢ φάλαγξ, συστροφὴ, πλῆθος, σύστασις. Ita bene *Küsterus* pro πλῆτος συστάσεων.

ΣΤΙΧΙ'ΖΩ, *ordino*, *in ordinem dispono.* אַתִּיק, *peristylium.* Ezech. XLII, 2. ἐστιχισμένοι.

ΣΤΙ'ΧΟΣ, in universum *ordo*, *series.* In re militari est *decuria*, in re rustica *ordo arborum et vitium*, in libris *versus*, *lineae*, *periodi* etc. a στείχω, *ordine eo.* אַתִּיק, *peristylium. Al.* Ezech. XLII, 2. κατὰ στίχον. - טוּר. Exod. XXVIII, 17. 18. XXXIX, 8. 1 Reg. VI, 35. - מְלוּאָה, *impletio.* Exod. XXVIII, 20. *Hesych.* στίχος, περίπατος. Idem: στίχους, τάξεις, πλήθη, ἢ τόποι τῶν στρατευμάτων. Conf. *Suiceri Thes.* T. II, p. 1025.

ΣΤΟΑ', *porticus.* אַתִּיק, *peristylium.* Ezech. XLII, 2. - בִּנְיָן, *aedificium magnum. Al.* Ezech. XLII, 5. στοαί. - *מְאַת, *ex.* 1 Reg. VI, 33. sec. cod. *Alex.* στοαὶ τετραπλῶς, porticus in quadratam formam. Legerunt מְזוּזוֹת vel מְזוּזַת, *angulorum. Hesych.* στοαὶ, τὰ ταμεῖα καὶ (forte legendum est ἃ) ἐπιμήκη εἰσίν.

ΣΤΟΙΒΑ'ΖΩ, *congero*, *coagmento*, *construo*, *stipo.* עָרַךְ, *dispono*, *ordino*, etiam *sterno. Inc.* et LXX Lev. I, 7. στοιβάσουσι ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ, *congerent* ligna ad ignem Vide et v. 8. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στοιβάσουσι, σωρεύσουσι, βουνίσουσι. MS. vitiose βουσίσουσι. Unde apud *Hesychium* pro στοβάσουσι bene reponitur στοιβάσουσι, quod pariter ibi σωρεύσουσι exponitur. 1 Reg. XVIII, 33. ἐστοίβασε τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, *congerebat* ligni assulas super altare. *Lat. interpr. composuit ligna.* Vide et Lev. VI, 12. *Al.* Ios. II, 6. ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος, occultabat illos sub lini stipula, *coagmentata* ipsi in tecto. *Hesychius:* ἐστοιβασμένη, συγκειμένη, σύνθεσις. In *Gloss.* in *Octat.* sine distinctione legitur συγκειμένη σύνθεσις, *quae una iacet coagmentatio. Theod.* Prov. IX, 2. ἐστοίβασεν, *cumulabat.* Id. Ps. XLIX, 22. στοιβάζω, *certo quodam ordine dispono*, et metaphorice *convinco aliquem peccatorum*, scil. diligenti eorum enumeratione. - רָפַד Pih. *substerno.* Cant. II, 5. στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, *stipate* me malis, ubi *Schol.* ed.

Rom. *περικυκλώσατέ με*, quae est ipsa versio *Symmachi*. – *רְתָמִים, *genistae*. *Symm*. Ps. CXIX, 4. *ἐστοιβασμένων*, *aggestorum*. Respexit etymologiam vocis רָתַם, quae notat ex usu l. arab. رتم, *ligare*, *colligare*, *iungere*. Mich. III, 1. Habuit itaque pro participio huius verbi. Doct. *Clarisse* in *Psalmis quindecim* Hammaaloth *philologice et critice illustratis* (L, B. 1819. 8.) p. 56. nescit, sensumne tantum expresserint, an vero de *στοιβῇ*, *herba quadam aculeata*, cogitaverint. *Suidas*: *στοιβάζω*, *συνάγω*.

ΣΤΟΙ'ΒΑΣΙΣ, *strues*. מַעֲרָכָה, *dispositio*, *strues*. *Inc*. Lev. XXIV, 6. *Scharfenbergio* ad h. l. *στοιβά* : ει videtur esse futurum verbi *στοιβάζειν*, h. l. *apponere*, *exstruere*, (*Cic*. *Quaest*. *Tusc*. V, 21. *mensae conquisitissimis epulis exstruebantur*) atque potius referendum ad שׂוּם. Est enim *στοίβασις* substantivum dubiae auctoritatis, de quo tacent Lexicographi veteres et recentiores. Caeterum pro *στοιβάσεις* reponendum esse *στοιβάσει* iubet verbum hebraicum.

ΣΤΟΙΒΗ', *acervus*, *strues*, *congeries*, item *genus herbae*, *qua in exstruendis stibadiis et toris utebantur*, *quaque tomenti loco culcitras farciebant*. גָּדִישׁ, *acervus*, vel *meta frugum in congeriem collectarum*. *Complut*. *Ed*. et *Theod*. Iud. XV, 5. *manipulus*. Conf. *Bocharti Hier*. P. I. lib. III. c. 13. p. 854. - נַעֲצוּץ, *vepretum*. *Symm*. et LXX Ies. LV, 13. *ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος*, pro *stoebe* crescet cupressus. *Plinius* lib. XXI. c. 15. *stoeben* inter herbas sponte nascentes et aculeatas refert, et haec de illa habet: *Quaedam in folio habent* (spinam) *et in caule*, *ut phleos*, *quod aliqui stoeben appellavere*. Vide quoque *Dioscoridem* IV, 12. - עֲרֵמָה, *acervus*. Ruth. III, 7. *ἦλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς*. *Bielius* transtulit: *venit*, *ut dormiret in parte acervi segetis*. *Cappello Crit*. *S*. p. 609. legisse videntur עֲרָשָׂה, nam עֶרֶשׂ est *stratum*, *sponda lecti*: ubi *Scharfenbergius* monet, *στοιβὴν* h. l. esse *acervum manipulorum*. *Vulg*. *iuxta acervum manipulorum*. Sed *στοιβή* potius notat *herbas idoneas ad culcitras et tomenta*, item: *compositionem talium herbarum*, *frondium aut similium pro strato vel lectulo*. *Gloss*. *Cyrilli*: *στοιβή*, *stipatio*, *stramentum*. Iam LXX, quia viderunt, sermonem esse de Boaso agente in messe, et in area cubitum se conferente, per עֲרֵמָה, *acervum*, *cumulum*, intellexerunt *huiusmodi stramentum* s. *stratum ex culmis frumenti aut stramine in eum finem*, *ut fieri solet a rusticantibus*, *coacervatum et compositum*. *Hesych*. *στοιβή*, *σύνθεσις*, *καὶ εἶδος χόρτου*.

ΣΤΟΙΧΕΙ'ΟΝ, *elementum*, *principium*. Sap. VII, 18. XIX, 17. 4 Macc. XII, 13. *Lex*. *Cyrilli MS*. *Brem*. *Στοιχεῖα*. *Ἀθηναῖοι μὲν γράμματα*. *γραμματικοὶ δὲ πῦρ*, *ὕδωρ*, *ἀέρα*,

γαῖαν, ἀφ' ὧν τὰ σώματα. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* ac *Sturz. de dial. Maced.* p. 195.

ΣΤΟΙΧΕΙ'ΩΣΙΣ, *primorum elementorum et rudimentorum traditio, formatio ex primis elementis.* 2 Macc. VII, 22. τοῦ ἑκάστου στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διεῤῥύθμισα, *aptam uniuscuiusque ex principiis suis formationem* (seu *formationem in utero materno factam.*) non ego institui. *Suidas:* στοιχείωσις, ἀκριβεστάτη ἐπιτομὴ, ἡ πρώτη μάθησις, ἤτοι διάταξις. ubi vide *Ernestium. Hesych.* στοιχείωσις, διατύπωσις, ἡ πρώτη μάθησις. Conf. *Suidam Thes. Eccl.* T. II. p. 1040.

ΣΤΟΙΧΕ'Ω, *recte, bene procedo.* כָּשֵׁר, *rectus sum.* Cohel. XI, 6. οὐ γινώσκεις, ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, non cognosces, quale *bene sit processurum,* num hoc vel illud. Conf. *Salmasium de modo usurarum* p. 519. et *Theophr. Hist. plant.* III, 6.

ΣΤΟΙΧΙ'ΖΩ, *ordine dispono.* אַתִּיק, *peristylium.* Al. Ezech. XLII, 2. ἐστοιχισμένοι, ubi alii ἐστιχισμένοι habent. Vide supra s. v. στίχος.

ΣΤΟΛΗ', *stola, toga, vestis oblonga ad pedes usque demissa* (v. c. *regalis, muliebris,* etc.), it. *vestis, habitus, ornatus in genere.* אַדֶּרֶת, *toga magnifica.* Ios. VII, 21. sec. cod. *Oxon.* στολὴν, quae est versio *Aquilae* sec. *Theodoretum,* ubi LXX ψιλὴν habent. Ion. III, 6. - אֵפוֹד, *amiculum humerale.* 2 Sam. VI, 14. 1 Par. XV, 27. - בֶּגֶד, *vestis.* Gen. XXVII, 15. XLI, 42. Exod. XXVIII, 2. et alibi saepius. - בַּד, in plur. בַּדִּים. Ezech. X, 2. 6. 7. - *בַּיִת, *domus.* 2 Reg. XXIII, 7. sec. *Compl.* Vox hebr. etiam *cortinas* notat. Sunt tamen, qui interpretem incertum בַּדִּים legisse putent. - *הוֹעִיל Hiph. a יָעַל, *prosum.* Iob. XXX, 13. ubi pro יֹעִילוּ legisse videntur מְעִילֵי, nam מְעִיל est *pallium.* - חֲלִיפָה, *mutatio, vestis mutatoria.* Iud. XIV, 12. 19. - חֲלִיפוֹת בְּגָדִים, *vestes mutatoriae.* Iud. XIV, 13. στολὰς ἱματίων. Quanquam non ignoro, coniunctione vocabulorum idem significantium *varietatem* ac *diversitatem rerum,* de quibus sermo est, in literis sacris haud raro indicari solere, ut adeo στολαὶ ἱματίων *varia vestimentorum genera* aut *varias stolas ad permutandum necessarias* bene significare possit, tamen me offendit illud στολὰς, et legere mallem διαστολάς. Certe *Inc. Int.* in *Cod. Basil.* habet ἀλλαγὰς στολῶν. Vide tamen infra s. v. עֵרֶךְ. - חֲלִיצָה, *extractio. Inc.* et LXX Iud. XIV, 19. Vox hebr. significat *exuvias,* adeoque de *vestibus hostibus exutis* bene explicari potuit. - כְּתֹנֶת, *tunica.* Ies. XXII, 21. - לְבוּשׁ, *vestis.* Gen. XLIX, 11. Esth. VI, 8. 11. Ies. LXIII, 1. - *מַעֲטֶה. Ies. LXI, 3. sec. *Vat.* et *Ald.* ubi tamen pro κατὰ στολὴν legendum videtur καταστολὴν, quod habent ed. *Compl. MS. Oxon. Cyrill. et Theodoretus.* - מְעִיל, *pallium.* 1 Par. XV, 27. Iob. II, 12. - סְאוֹן, *conflictatio.* Ies. IX, 5

στολήν. Legerunt שְׁאוֹן a נָשָׂא, et στολὴ accipiendum est de *eo ornatu et cultu corporis, qui unice in armis consistit.* Favet huic lectioni parallelismus sententiarum. – עֲטֹה infin. *operiendo.* Ies. XXII, 17. – עֵרֶךְ, *dispositio.* Al. Iud. XVII, 10. στολὴν ἱματίων. *Vulg. duplicem vestem s. par vestium.* Al. ζεῦγος. – שַׂלְמָה, *vestis.* Iob. IX, 31. – שִׂמְלָה, idem. Gen. XXXV, 2. XLI, 12. *Syrus* et LXX Gen. XLV, 22. Apud *Hesychium* στολὴ inter alia exponitur ἔνδυμα καὶ περιβόλαιον. Plura de hac voce vide apud *Perizonium not. ad Aelian. V. H.* l. III. c. 14. 1 Macc. X, 21. ἡ ἁγία στολή, *vestis talaris*, ornamentum summi sacerdotis proprium. Baruch. IV, 20. στολὴ εἰρήνης, vestis muliebris talaris pretiosa et honorifica, festa et solemnis. 1 Macc. XIV, 9. δόξας καὶ στολάς, h. e. per hendiadyn *vestes splendidas.* – Vide alibi ἐξαλλάσσω.

ΣΤΟΛΗΤΗ'Σ, vestiarius, praefectus vestium. מַלְבּוּשׁ, *vestis.* 2 Reg. X, 23. ubi alii στολιστής, et quidem rectius, ut mihi quidem videtur.

ΣΤΟΛΙ'ΖΩ, vestio, stolam induo. לְבוּשׁ, *vestis.* Esth. VIII, 15. ἐστολισμένος. Videntur legisse מְלֻבָּשׁ. – לָבַשׁ in Pyh. et Hiph. Esdr. III, 10. Esther. IV, 4. VI, 9. Dan. V, 7. sec. cod. Chis. 3 Esdr. I, 2. ἱερεῖς ἐστολισμένοι, *sacerdotes veste festiva instructi*, et sic iam parati et instructi ad sacra administranda, coll. 2 Paral. XXXV, 2. Nam στολὴ est *vestis ad pedes usque demissa*, qua in V. T. sacerdotes inprimis induti erant. Sic quoque legitur 3 Esdr. VII, 9. et V, 59. ἐστολισμένοι μετὰ μουσικῶν καὶ σαλπίγγων. *Iosephus A. I.* XI, 4. p. 556. *Haverc.* μετὰ σαλπίγγων οἱ ἱερεῖς ταῖς συνήθεσι στολαῖς κεκοσμημένοι. Vide et Iudith. X, 3. 2 Macc. III, 33.

ΣΤΟΛΙΣΜΟ'Σ, vestitus, amictus, i. e. *ipsa actio exornandi et amiciendi veste, vestimentum.* בֶּגֶד, idem. Ezech. XLII, 17. – מַלְבּוּשׁ 2 Par. IX, 4. Vide et Sir. XIX, 26. *Hesych.* στολισμός, ἱματισμός, κόσμος.

ΣΤΟΛΙΣΤΗ'Σ, vestiarius, praefectus vestium. מֶלְתָּחָה, *vestis.* Al. 2 Reg. X, 23. Στολιστὰς fuisse genus sacerdotum Aegyptiorum, multis docuit *Sturz* de *dial. Maced.* p. 112. sequ.

ΣΤΟ'ΛΟΣ, commeatus, profectio, iter. Dicitur et de *expeditione tam terrestri quam navali:* item *classis.* 1 Macc. I, 19. ἐν ἱππεῦσι καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. *Vulg. cum copiosa navium multitudine. Syrus* στόλον de *pompa* interpretatus est. Equidem exponere mallem de *exercitu terrestri*, qui στόλος dicitur παρὰ τὸ εἰς ὀξὺ συνεστάλθαι, teste *Schol. ad Prometh. Vinct.* 403. *Suidas:* στόλος καὶ τὸ πεζικὸν στράτευμα. Ἀῤῥιανὸς κ. τ. λ. κυρίως δὲ ὁ ναυτικός. *Phavorinus:* στόλος, ἡ διὰ θαλάσσης πορεία καὶ τὸ τῶν νεῶν πλῆθος, καὶ ἡ διὰ γῆς πορεία, καὶ αὐτὴ ἡ στρατεία. Idem docet *Thomas Mag.* p. 811. *Lex.*

Cyrilli MS. Brem. στόλος, πλοίων πολλῶν ἄθροισις. Vide quoque *I. D. Michaelis* not. ad *Macc.* l. c.

ΣΤΟ'ΜΑ, *os, oris, apertura, introitus, initium, facies, fauces,* it. *acies in gladio.* *אַחַת. Prov. XI, 2. ubi legeritne פִּי, an στόμα ab explicatione sua ultro addiderit, non decernit *Iaegerus.* - *בֶּטֶן, *venter.* Ezech. III, 3. τὸ στόμα σου φάγεται. Forte legendum est σῶμα. Στόμα et σῶμα saepe confusa reperiuntur in codd. versionis *Alex.* Sic Iob. XX, 25. *Ald.* et *Compl.* στόματος, pro quo *Rom.* et *Alex.* recte σώματος habent. Iud. XIV, 8. in Edit. *Alex.* emendatum σώματι pro στόματι. Adde *Theod.* in Cod. *Alex.* Dan. X, 5. ac conf. *Boissonade* ad *Philostrati Heroic.* p. 446. - בַּיִת, *domus.* 2 Sam. XV, 35. ubi non aliter legisse censendi sunt. - גֵּוָה, *corpus.* Iob. XX, 25. Vide supra s. v. בֶּטֶן. - גְּוִיָּה, idem. Iud. XIV, 8. ubi pro στόματι reponendum nonnullis videtur σώματι. Vide ad h. l. *Scharfenbergium, Bochartum Hier.* P. II. lib. IV. c. 12. p. 522. et *Grabii Proleg. in LXX Intt.* T. I. c. 4. §. 1. Sed mihi inanis videtur haec coniectura, ac persuasum potius est, continere lectionem στόματι interpretationem vocis גְּוִיָּה minime improbabilem, ut nempe per metonymiam גְּוִיָּה h. l. de *ore* cadaveris leonis exponendum sit. Partim enim probabilius est, examen apum in ore interfecti leonis fuisse, quam in inferiore parte cadaveris, (amant enim apes cavitates) partim v. 8. גְּוִיָּה a מַפֶּלֶת diserte distinguitur. Praeterea in priore parte v. 9. diserti apud *Inc.* legitur καὶ ἐξεῖλε αὐτὸ (sc. τὸ μέλι) ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λέοντος, ubi verbis ἐκ τ. στ. nihil quidem in textu hebr. respondet, satis autem ex iisdem apparet, plurium olim interpretum de hac re fuisse eandem sententiam. - דַּבֵּר *infin. Pih. loqui.* 2 Sam. XIV, 15. De *sermone* στόμα legitur apud *Eurip. Orest.* 583. - חֵלֶב, *adeps.* Ps. LXXII, 7. ubi pro στόματος sine dubio legendum est στέατος. - *חֶרֶב, *gladius. Symm.* sec. marg. cod. 108. *Holmes.* Num. XXXI, 8. στόματι. Sed excidit hic ῥομφαίας aut μαχαίρας. - *יַד, *manus. Theod.* 1 Sam. XVII, 37. Ita fortasse transtulit, quia in antecedentibus mentio facta erat conviciorum, quibus Philistaeus prosciderat aciem Dei vivi. - כַּף, *manus.* Iud. XIV, 9. Libere verterunt. - לֵב, *cor.* Iob. XXIX, 13. στόμα δὲ χήρας με ηὐλόγησεν, os autem viduae me benedixit: ubi in textu hebr. legitur: *cor viduae canere faciebam.* Sensum liberius expresserunt. Nam qui animum alicuius exhilarat, is efficit, ut alter pro eo bona vota faciat, s. eum benedicat. - *מֹף. Nomen proprium urbis *Memphis* dictae. Hos. IX, 6. ἐκ στόματος. Legit מִפֶּה. Vide ad h. l. *Montfauconium.* - *נָוֶה, *habitaculum.* Prov. XXI, 20. *Fischerus Prol.* de *Verss. GG.* p. 189. interpretem suspicabatur reperisse לְפֶה, aut לְפִי, *Grabius* autem obsecutus hebr. בְּגֵוָה restituit σώματος. - *עֶצֶב,

dolor. Aquil. Ierem. XXII, 28. στόμα. Inter utramque vocem nulla prorsus est convenientia. Num fortasse cum *Grabio* legendum est σῶμα, ut hebr. עצם expresserit? aut σκεῦος, quod apud *Inc.* legitur? *Doederleinius* (*Repert. Eichhorn.* T. I. p. 241.) coniicit legendum ξύσμα, aut τόρνευμα, *quisquiliae, ramentum. Semlerus* legere mavult πόνημα aut διαπόνημα. – פה et constr. פי. Gen. XXIV, 57. ἐρωτήσομεν τὸ στόμα αὐτῆς, interrogabimus *ipsam*. Exod. IV, 16. αὐτὸς ἔσται σου στόμα, ille erit os tuum, h. e. ille tanquam propheta tuus erit, per quem, ut ego per prophetas loquor, loqueris, et voluntatem meam, tibi manifestatam, populo patefacies. Conf. notata supra in v. προφήτης, et Ierem. XV, 19. ubi Dominus ad Ieremiam: ὡς τὸ στόμα μου ἔσῃ. Ad quem locum *Victor* in *Catena Ghislerii*: στόμα δὲ γίγνεται Θεοῦ πᾶς ὁ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἀπαγγέλλων. Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ, φησὶν, οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. Conf. et Hos. VI, 5. Similiter poetae gentilium στόματα Μουσῶν dicebantur. Sic enim *Theocritus Idyll.* ζ', v. 37. Μοισᾶν καπυρὸν στόμα, *Musarum facundum os*, se ipsum nuncupat. Et *Homerus* Καλλιόπας γλυκερὸν στόμα, *Calliopes dulce os*, audit *Moscho Idyll.* γ', v. 73. Et *Pindarus* Μουσάων ἱερὸν στόμα salutatur *Antipatro* in *Anthol. Epigr.* I, 66. p. 134. Nimirum et illi τὰ πάντα ἐκ Μουσῶν, ut loquitur *Eustathius* ad Il. α', p. 8., cognoscere, et Musae per illos loqui credebantur. Conf. *Platon. Ion.* p. 364. Inde frequentes in exordiis carminum poetarum ad Musas apostrophae, ut res, quas celebrandas sibi sumserant, eloquerentur. Immo etiam poetae *prophetae Musarum* dicti sunt. Vide notata supra in v. προφήτης. Num. XII, 8. στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ, *ore ad os*, h. e. *coram*, loquar illi. Conf. 2 Ioh. v. 12. et 3 Ioh. v. 14. Num. XVI, 30. ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, aperiens terra os suum, h. e. *terra dehiscebat*. Vide et Num. XXVI, 10. Deut. XI, 6. et conf. Apoc. XII, 16. Num. XXII, 28. ἤνοιξεν ὁ Θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου, aperiebat Deus os asinae, h. e. *facultatem loquendi ei dedit*. Conf. Luc. I, 64. et *Vorstii Philol. S.* P. II. c. 37. p. 262. Ios. VIII, 24. ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας, ceciderunt omnes ore, h. e. *acie*, gladii. Vide et Ios. X, 28. 29. 37. 39. Iud. I, 8. 25. *Al.* Deut. XIII, 15. et confer notata in v. προσβόλωσις, et Sir. XXVIII, 18. Luc. XXI, 24. et ad h. l. *Wolfium* p. 748. Hebr. XI, 34. et ad h. l. *Wolfium* p. 768. Sicuti vero Hebraei et iuxta illos Graeci Intt. στόμα ῥομφαίας, ξίφους, μαχαίρας, *aciem* s. *eam partem gladii* appellant, *quae tanquam os homines consumit* (conf. 2 Sam. XVIII, 8. 2 Reg. XI, 25.), ita *Homerus* bello μέγα στόμα tribuit, quod omnia consumat quasi et devoret. Vide Il. κ', v. 8. Unde *Hesychius*: πολέμου στόμα, τὸ ἀναλωτικὸν καὶ

φθαρτικὸν τοῦ πολέμου. Idem: στόμα, τὸ κατεργαστικώτατον μέρος τοῦ πολέμου. Conf. *Seberi not.* ad *Polluc.* lib. II. c. 4. p. 204. et *Eustathii* loca in *Homer. Kühnio* ibid. allegata. Ios. X, 18. κυλίσατε λίθους μεγάλους ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ σπηλαίου, advolvite lapides grandes ad os, h. e. *introitum*, speluncae. Iud. XI, 35. ἤνοιξα τὸ στόμα μου περὶ σοῦ πρὸς κύριον, aperui os meum de te ad Dominum, h. e. *promisi aliquid*, *obstrinxi me voto.* Vide *Vorstii Philol. S.* P. II. c. 37. p. 263. 1 Sam. II, 1. ἐπλατύνθη ἐπ᾽ ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, *dilatatum est os meum contra hostes meos*, h. e. *possum nunc παῤῥησιάζειν*, *et libere loqui.* Conf. *Vorstium* l. c. p. 264. 2 Sam. XIII, 32. ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος, *ab ore Absolomi pendebat.* Ita *Bielius:* sed male, si quid video. Nam κεῖσθαι ἐπὶ τοῦ στόματός τινος ad imitationem formulae hebraeae: שׂוּמָה vel עַל־פִּי פְלֹנִי הָיָה שִׂימָה, quae ibidem legitur, *is* vel *id* dicitur, *de quo aliquis saepius aliquid dixit*; vel: *de quo et contra quem aliquis saepius aliquid declaravit ac professus est, sive boni s. mali.* Hinc verba LXX quoad sensum ita explicanda sunt: Absolom enim Amnoni necem ac interitum iureiurando interposito minatus fuerat, inde ab illo die, quo Thamarem sororem suam vitiaverat. Sic quoque *iacere s. positum esse in corde s. animo alicuius id* dicitur, *cuius aliquis semper memor est*, *seu quod semper alicuius menti obversatur.* Unde simul apparet, loco κείμενος 2 Sam. l. c. rectius fortasse legi κείμενον. 1 Reg. XXII, 13. πάντες οἱ προφῆται ἐν ἑνὶ στόματι λαλοῦσι καλὰ, omnes prophetae uno ore praedicunt bona. Vide et 2 Par. XVIII, 12. Sic *Cant. tr. puer.* v. 21. οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν, tres illi tanquam uno ore canebant. Et *Plato* lib. I. de *Leg.* dixit: μιᾷ φωνῇ καὶ ἐξ ἑνὸς στόματος. Et *Aristoph. Equit.* v. 667. οἱ δ᾽ ἐξ ἑνὸς στόματος ἅπαντες ἀνέκραγον. ubi *Scholiastes* ἐξ ἑνὸς στόματος interpretatur ὁμοθυμαδὸν, καὶ μιᾷ φωνῇ. Conf. Rom. XV, 6. et *Erasmi Adag. Chil.* I. *Cent.* VIII. n. 17. p. 298. *Seberi not.* ad *Polluc.* lib. II. c. 4. p. 206. et *Fesselii Advers. Sacr.* lib. X. c. 2. p. 538. 2 Reg. X, 22. ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βάαλ στόμα εἰς στόμα, implebatur domus Baal *ore ad os*, h. e. *ab una extremitate ad alteram.* Vide et 2 Reg. XXI, 16. Ps. LXXVII, 2. ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, *proferam* parabolas. Adde *Symm.* 2 Reg. XXI, 16. ubi στόμα est *orificium.* Vide supra s. v. ἀγγεῖον. *Aqu.* Ps. CXXXII, 2. ubi στόμα est *ora vestimenti*, s. *fimbria*, i. q. ὦα apud reliquos interpretes. – פּוּם: פֻּם chald. Dan. VI, 17. ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, super *aperturam* foveae. Dan. VI, 22. ἐνέφραξε τὰ στόματα τῶν λεόντων, obturabat ora vel *fauces* leonum. Conf. Hebr. XI, 33. – *פִּיפִיּוֹת, *geminae acies.* *Aqu.* Ps. CXLIX, 6. στόματα, *acies.* – פָּנִים plur. *facies.* Nehem.

II, 13. πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν, ad os vel *initium* fontis ficuum. *Hesych.* κατὰ στόμα (sic enim bene *Salmasius* legit pro *Καταστόμα*), κατὰ τὴν ἀρχὴν μεταφορικῶς. Prov. XV, 15. στόμα δὲ ἀσεβῶν γνώσεται κακά. - רוּחַ, *spiritus*. Ps. XXXI, 2. *Al.* Cohel. VII, 10. ἐπὶ στόματι. *Semlerus* in *Ep. Crit.* ad h. l. coniicit legendum ἐν πνεύματι. Sed non opus est. Nam στόμα h. l. notat *id, quod ore profertur*, quam notionem quoque רוּחַ habere h. l. potest. *Symm.* Ps. XXXI, 2. Ex aliis locis ita vertit, ubi eadem sententia legitur, v. c. Ps. CXXXVIII, 3. Ies. LIII, 9. Hic quoque *Semlerus* temere coniecit pro στόματος legendum esse πνεύματος. - *שֶׁלַח, *propago*. *Hebr. Int.* Cant. IV, 13. ἐκ στόματός σου, hebr. שְׁלָחַיִךְ *propagines tuae*. Sc. שׁ pro particula habuit: לְחַיִךְ vero quasi significaret *maxilla tua* vel *os tuum*, a לְחִי, *gena, maxilla*. Vide ad h. l. *Montfauconium*. - *שָׂפָה, *labium*. *Inc.* Hab. III, 16. *Labia* pro *ore* sumi satis notum est. - שָׂפָם, *mystax*. Lev. XIII, 45. Ezech. XXIV, 22. Praeterea legitur Iob. XL, 26. ubi verbis τὸν γινόμενον ἐν στόματι, quod sc. bellum ore suo gerit Leviathan, nihil respondet in textu hebraico. Sirac. I, 35. μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων. *Vulg. ne fueris hypocrita in conspectu hominum*: ubi ἐν στόμασι notat *coram, apud*. Vide ad h. l. *Syrum*. Interdum στόμα pleonastice ponitur, v. c. Sir. XIII, 30. et XX, 20. Sir. XXVII, 23. στόμα est i. q. λόγος, *sermo*. Sir. XIV, 1. στόματι. *Vulg. verbo ex ore suo*. Ib. XXIV, 2. ἀπὸ στόματος θεοῦ, *voluntate Dei efficacissima*.

*ΣΤΟ'ΜΑ ΚΟ'ΡΗΣ, *os virginis*. פִּישׁוֹן, nomen proprium. Gen. II, 11. sec. *Coisl.* In mente habuisse videtur פִּי et זוֹנָה aut similis soni dictionem.

ΤΟ' 'ΕΞΕΛΘΟ'Ν 'ΕΚ ΤΟΥ' ΣΤΟ'ΜΑΤΟΣ, *quod egreditur ex ore*. דָּבָר, *verbum*. 1 Sam. I, 23.

ΣΤΟΜΙ'ΖΟΜΑΙ. עָלַע Pih. *sorbeo, lambo*. *Aqu.* Iob. XXXIX, 30. ἐστομισμένοι, quam vocem *Montf.* ne vertere quidem ausus est. *Bielius* στομίζομαι transtulit: *ore accipio*, quae notio, si usu loquendi comprobari posset, bene conveniret pullis avium, quibus nutrimenta a parentibus in os ingeruntur. Quid si legatur ἐστιμμισμένοι? hoc sensu: ora pullorum eius sanguine quasi stibio oblita ac fucata sunt. Confirmatur haec coniectura versione LXX, qui habent φύρονται ἐν αἵματι, *consperguntur sanguine*, ubi sensum expresserunt.

ΣΤΟΜΟΚΗΡΙ'Α. Hac voce *Talmud Schabb.* fol. 8, 2. testatur *Aquilam* reddidisse בָּתֵּי נֶפֶשׁ, *domus animi*, h. e. *olfactoriola*, aut potius *amuletum*, φυλακτήριον. Ies. III, 20. Vide *Lightfooti Append. ad Hor. Talm.* in 1 ad Corinth. p. 281. Quid autem *Aquila* per vocem illam intellexerit, adhuc quaeritur.

ΣΤΟ'ΜΩΜΑ, *acies ferri indurata, ferrum acie a chalybe temperatum et roboratum* (Vide *Plin.* XXXIV, 14.), *aciale.* Sir. XXXI, 30. Conf. *Polluc. Onom.* lib. VII. c. 24. p. 764. et Lib. X. c. 49. p. 1376. et *Stephanum Byzant.* v. *Λακεδαίμων.*

ΣΤΟ'ΝΟΣ, *clamor inconditus, rugitus, fremitus.* שְׁאָגָה, idem. Iob. IV, 10. στόνος λέοντος, *fremitus* (iuxta *Hieronymi* versionem) vel *rugitus leonis.* Sic enim prò σθένος vel, ut *Complut* habet, σθένος bene legendum censet *Grabius Proleg.* in *LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 2. In *Hesychio* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στόνος exponitur στεναγμός. Sic et verbum στενάζειν de *rugitu ursi* usurpatur. Vide supra in h. v.

*ΣΤΟΡΓΗ', *amor.* 3 Macc. V, 32. ἡ τῆς συντροφίας στοργὴ, amor, quo aliquem ob communem educationem amplectimur. *Hesych.* στοργὴ, φιλία, ἀγάπη. *Philoxen. Gloss.* στοργὴ, *adfectio.*

ΣΤΟΧΑ'ΖΟΜΑΙ proprie notat *collimo, et recta ad scopum tendo*, metaphorice: *intendo et intentissime aspicio, ut facit sagittarius, dum in scopum iaculatur.* Deinde *exploro, coniicio, coniecturam facio*, it. *caveo*, etiam *misereor.* הֵכִין Hiph. a כּוּן, *praeparo.* Deut. XIX, 3. στόχασαι σὺ τὴν ὁδὸν, *explora* tu viam. Sap. XIII, 9. στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα, *mundum explorare*, seu *penetrare naturam huius mundi.* Quid στοχάζεσθαι Sir. IX, 19. (ubi legitur στόχασαι τοὺς πλησίον) significet, dissentiunt interpretes tam veteres, quam recentiores. *Vulgatus* per *cavere* interpretatus est. Alii vertunt: *coniecturam facito de proximis*, quia στοχάζεσθαι quoque notat *colere et nutus eius observare, quem colere instituisti*, indeque *coniectare et coniecturam de aliquo facere.* Mihi vertendum videtur: *quantum potes, miserere aliorum*, h. e. *opitulare iis. Syrus* ibi: ܚܢܢ, *opitulatus est. Arabs: opem tulit.* 2 Macc. XIV, 8. τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος, propriorum civium *misertus.* Apud *Lascarem Constantinum* legitur, quod στοχάζομαι significet φείδομαι, ἀκριβολογοῦμαι, ἐλεῶ. Eaque significatione verbum στοχάζομαι etiam positum esse videtur *Graevio* not. ad *Luciani Soloecist.* p. 747. ubi στοχαζόμενος ipsi redditur *parcens*, vel *misertus*, vel *consulens*, ut vertit Interpres illic. *Hesych.* στοχάζεται, οἴεται, κατασκοπεῖ, βάλλει.

ΣΤΟΧΑΣΤΗ'Σ, *coniector, qui ex coniectura aliquid colligit*, proprie: *qui bene collimat, et recta ad scopum tendit.* קֹסֵם part. *divinans, divinator.* Ies. III, 2.

ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΑ', *tortuosus nodus, nexus intricatus, tendicula, funis*, it. *fraus, dolus.* אֲגֻדָּה, *fascis.* Ies. LVIII, 6. διάλυε στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων, solve *nodos tortuosos* violentarum commutationum, aut potius: *solve vincula*,

quae alios iniuste constringunt. Vide et Amos. IX, 6. et confer notata ad h. l. in v. ἐπαγγελία. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στραγγαλιὰς, πλοκὰς, διαστροφὰς δυσδιαλύτους. *Hesych.* στραγγαλιαὶ καὶ στραγγαλίδες (ita bene *Sopingius* pro στραγγυλίδαι), συστροφαὶ, διαστροφαὶ, παγίδες, ἢ πλοκαί. *Suidas:* στραγγαλίδες, τὰ δύσλυτα ἅμματα. *Φερεκράτης Αὐτομόλοις*· Ὑμεῖς γὰρ ἀεὶ στραγγαλίδας ἐσφίγγετε. – עֲקַלְקַלּוֹת plur. *tortuosa.* Ps. CXXIV, 5. τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς ἀπάξει, declinantes autem ad *fraudes* abducet. Vide ad h. l. *Dathium.* *Phavorinus:* στραγγαλιὰς, διαπλοκὰς διεστραμμένας, δολιότητας. Sic enim sine distinctione scribendum nonnullis videtur pro διαπλοκὰς, διεστραμμένας. Sed quomodo hic locus emendandus sit, optime apparet e *Zonara*, qui c. 1672. habet: Στραγγαλιὰς, ὁ μὲν Ἀκύλας διαπλοκάς. σκολιότητας δὲ ὁ Σύμμαχος. ὁ δὲ Θεοδοτίων διεστραμμένα ἡρμήνευσεν. Sed Psalm. l. c. στραγγαλιαὶ sunt *extorsiones, expressiones, cum torquendo humor exprimitur,* quod figurate de iis dicitur, qui a pauperibus, quae adhuc habent, extorquent.

ΣΤΡΑΓΓΑΛΙ'Σ proprie notat *nodos in fune difficiles solutu* (δύσλυτα ἅμματα interprete *Suida*), *qui si plures sint, et ordine ab invicem disiuncti, globulorum speciem praeferunt.* Hinc: *catenula, monile, torques.* נְטִיפוֹת, *myrothecia:* alii rectius *inaures* intellegunt, scil. ex *margaritis* stillarum instar puris et pellucidis. *Al.* Iud. VIII, 26. στραγγαλίδων. *Strattis* in *Phoenissis:* Οὐδὲ σχοινία, οὐδὲ στραγγαλίδες εἰσὶ, neque funiculi adsunt neque torques. Vide *Pollucem* lib. X. c. 47. segm. 184. p. 1374. qui e loco illo colligit, quod στραγγαλίδες fuerint similes δεσμῷ, *vinculo.*

ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΩ'ΔΗΣ, *tortuosus, intortus, intricatus,* metaph. *perversus, dolosus.* עִקֵּשׁ, *perversus.* Prov. VIII, 8. οὐδὲν ἐν αὐταῖς σκολιὸν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες, nihil in illis perversum neque tortuosum. Cod. *Alex.* habet στραγγαλῶδες. *Codex Parisiensis* autem (cuius excerpta dedit *I. G. Dahlerus* in *Annal. Liter. Helmst.* 1789. Vol. I. p. 289. sequ.) exhibet στρογγαλῶδες. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στραγγαλιῶδες, διεστραμμένον, στρογγύλον.

ΣΤΡΑΓΓΑΛΟ'Ω, *strangulo, praefoco.* Tob. II, 3. ἐστραγγαλωμένος, *strangulatus,* seu potius: *interfectus,* nam חָנַק non solum *strangulare,* sed etiam *morte violenta afficere* notat. Cod. *Alex.* vitiose ἐστραγαλλημένος. Sic quoque in *Epistola Africani* ad *Origenem* p. 221., ubi ad h. l. respicitur, pro ἀστραγαλώμενοι reponendum erit στραγγαλώμενοι.

ΣΤΡΑΓΓΕΥ'ΟΜΑΙ, (a στρὰγξ, *gutta*) propr. *guttatim exprimo* (Conf. *Schol.* ad *Aristoph. Nubes* v. 131.), et metaph. *cunctor, moror, desideo, segnis sum.* *אָחַר, Pih. *cunctor, tardo.* *Symm.* Hab. II, 3. – הִתְמַהְמַהּ Hithp. *cunctor, moror.* Iudic. XIX, 8. στρατεύθητι (legendum στραγγεύθητι), ἕως

κλίνῃ ἡ ἡμέρα, *morare*, usquedum inclinet dies. In Codice quodam ibi scriptum esse videtur στραγεύθητι, atque inde depravatum στρατεύθητι. Favet coniecturae *Lex. Cyrilli MS. Brem.* in quo ex illo procul dubio loco στραγεύθητι exponitur νωθρεύθητι, διάτριψον. Alias vero etiam apud Grammaticos στρατεύομαι vitiose pro στραγγεύομαι scriptum occurrit. Vide *Suidam* in v. στραγγεύει, et *Küsteri* notas ad eundem. Sic quoque apud *Hesychium:* στρατεύεσθαι, διατρίβειν, ubi legendum est στραγγεύεσθαι. Idem *Hesychius:* στραγγεύεται, διατρίβει, ubi *Schrevelius* ad h. l. citat *Petavium* in *Themist.* p. 557. Facilis autem est literarum *Γ* et *Τ*, si capitali charactere scribantur, permutatio, ut docuit *Salmasius* de *foenore trapezit.* p. 778. Conf. et *Valckenaer* ad *Ammonium* lib. II. c. 15. Eodem modo et peccatum est in *Scholiis* ad *Aristoph. Lysistr.* v. 17. ubi verbum κυπτάζειν dicitur etiam significare ἐπικύπτειν et στρατεύειν, quae sana et expedita erunt, si legerimus στραγγεύειν, de quo nihil admonuit *Küsterus*, qui tamen alias vim huius verbi satis intellexit, ut apparet ex iis, quae observavit ad *Suid.* T. II. p. 45. *Symm.* Hab. II, 3. Incertum tamen est, num ibi ad הִתְמַהְמַהּ, aut ad אַחַר στραγγεύσεται sit referendum. – הִתְרַפָּה, *remisse me gero. Symm.* Prov. XVIII, 9. στραγγευόμενος, *qui segnis est.* Idem Prov. XXIV, 10. στραγγεύεσθαι ἐν ὥρᾳ θλίψεως, *fatigari, animum abiicere* tempore calamitoso: ubi legisse videtur הִתְרַפּוֹת. Conf. *Pollucem* lib. IX. c. 8. segm. 136. p. 1121. et *Wesselingii Probab.* p. 291.

ΣΤΡΑΓΓΙ'ΖΩ, *guttatim exprimo, effundo*, a στράγξ, *gutta, stilla.* מָצָה, *exprimo.* Levit. I, 15. στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου, *effundet* sanguinem ad fundamentum altaris. *Vulg. decurrere faciet. Aqu. Symm. Theod.* Iud. VI, 38. ἐστράγγισε, *exstillare fecit. Vulg. expresso vellere.*

ΣΤΡΑΤΕΙ'Α, *exercitus, militia.* חַיִל, idem. Exod. XIV, 4. 9. 17. 1 Par. XXVIII, 1. – צָבָא, idem. 1 Par. XII, 14. *Aqu.* Iob. VII, 1. et Dan. X, 1. sec. cod. *Chis.*

ΣΤΡΑ'ΤΕΥΜΑ, idem. גְּדוּד, *turma. Al.* 1 Sam. XXX, 8. et 15. – צָבָא. *Symm.* Ps. XLIII, 10. Vide et 1 Macc. IX, 34. 2 Macc. V, 24. Στράτευμα πολέμου, *expeditio*, vel *res militaris.* Iudith. XI, 8. ubi Holofernes dicitur θαυμαστὸς ἐν στρατεύμασι πολέμου. *Syrus* simpliciter: *potentissimus in bello.*

ΣΤΡΑΤΕΥ'ΟΜΑΙ, *milito.* הִתְמַהְמַהּ Hithp. *cunctor, moror.* Iud. XIX, 8. ubi tamen pro στρατεύθητι scribendum στραγγεύθητι. Vide supra s. v. στραγγεύομαι. *Bonfrerius* ad h. l. statuit, στρατεύεσθαι, quae pr. vox militaris est, et notat: *ad expeditionem militarem accingi*, hic per metaphoram transferri, ut sit i. q. *instruere se et accingere ad iter. Symm.* Gen. XIX, 16. ἐστρατεύσατο. Reponendum est ἐστραγγεύσατο, *cunctatus s. commoratus est.* Eadem observatio valet quoque

de loco 2 Sam. XV, 28. ubi pro *στρατεύομαι* in cod. *Vat. Ald.* habet *αὐλίζομαι*, et *Compl.* *προσδέχομαι*. - יָסַף, *addo, adiungo.* Ioel. II, 2. ubi tamen *Al.* pro οὐ *στρατευθήσεται* rectius οὐ *προστεθήσεται*. Conf. *Drusium Quaest. Ebr.* lib. II. qu. 38. - צָבָא. Ies. XXIX, 7. *Aqu.* Exod. XXXVIII, 8. *στρατευσαμένων*, *militantium*, h. e. *assidue ministrantium.*

ΣΤΡΑ'ΤΕΥΣΙΣ, *acies*, *exercitus.* צָבָא, idem. *Symm.* Ps. LIX, 12. et CVII, 12. ubi loco *ἐν ταῖς στρατεύσεσιν* apud *Theodoretum* in *Comment.* ad h. l. p. 1380. legitur *ἐν τοῖς στρατεύμασιν.*

ΣΤΡΑΤΗΓΕ'Ω, *exercitum duco*, *imperator* seu *dux exercitus sum*, etiam in universum: *praefecti officio fungor*, *praefectus sum.* 2 Macc. X, 32. *στρατηγοῦντος ἐκεῖ χαιρέου*, praesidente s. praefecto illis Chaerea: ubi *στρατηγῶν* est nostrum *Commandant.* 2 Macc. XIV, 31. *ὅτι ὑπὸ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται*, quod a viro *astutia praeventus esset:* ubi *Baduellus:* *στρατηγεῖν* est *callide ac versute hostem circumvenire et fallere*; *στρατηγεῖσθαι ὑπό τινος* est *arte consilioque militari vinci ab aliquo*, *ab eoque falli atque eludi.*

ΣΤΡΑΤΗ'ΓΗΜΑ, *stratagema*, *dolus militaris.* 2 Macc. XIV, 29. *Suidas:* *στρατήγημα*, *σόφισμα*, ars, qua imperator hostes decipit.

ΣΤΡΑΤΗΓΙ'Α, *praefectura militaris*, *praetura*, etiam: *peritia exercitum ducendi.* צָבָא, *militia.* 1 Reg. II, 36. *Inc.* 2 Sam. XX, 23.

ΣΤΡΑΤΗΓΟ'Σ, *dux exercitus*, *praefectus militum*, it. *alius praefectus*, *princeps*, *praeses.* אֲחַשְׁדַּרְפְּנִים plur. *satrapae*, *praesides provinciarum.* Esth. III, 12. - מֶלֶךְ, *rex.* Iob. XV, 24. - סָגָן in plur. סְגָנִים, *antistes.* Esth. IX, 2. Nehem. II, 16. IV, 14. et alibi. Vide *Wolfium* ad Luc. XXII, 4. p. 751. et ad Act. IV, 1. p. 1065. - סִגְנַיָּא plur. chald. Dan. III, 2. 3. 28. VI, 7. - *שַׂר, *princeps.* 1 Sam. XXIX, 3. 1 Par. XI, 6. XXVI, 26. Dan. X, 13. 20. sec. cod. *Chis.* *Inc.* 1 Sam. XXIX, 9. 2 Macc. III, 5. *Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν*, Syriae et Phoenices *praesidem.* Sic alias etiam civiles magistratus *στρατηγοὶ* dicebantur, quasi duces populi, h. e. *στρατοῦ*. Vide auctores laudatos *Wolfio* ad Act. XVI, 20. p. 1243. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΤΡΑΤΙΑ', *exercitus*, *militia*, i. q. *στρατεία.* גְּדוּד, *turma.* *Symm.* Iob. XXV, 3. *τῶν στρατιῶν.* - חַיִל, *exercitus.* *Al.* Exod. XIV, 17. et 1 Par. XXVIII, 1. - מַלְכַּת, *regina.* Ierem. VII, 18. Sermo ibi est de *regina coeli*, per quam non tam *solem* aut *lunam*, quam in universum intellexerunt *corpora coelestia*, quae saepius ἡ *στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ* dicuntur. - מֶמְשָׁלָה, *dominatio.* 2 Par. XXXII, 9. - מַסַּע, *profectio, iter.* Num. X, 28. ubi *στρατιαὶ* de Israelitis dicitur, qui in agmina distributi iter faciebant. - צָבָא, *exercitus.* *Symm.* Zach.

IX, 8. κωλύων στρατιὰν, impediens exercitum. – צָבָא. 2 Par. XXXIII, 3. προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, adorabat omnia *corpora coelestia*. Vide et Ierem. VIII, 2. XIX, 13. Soph. I, 15. et conf. Act. VII, 42. *Suidas*: στρατιὰ, τὸ τῶν στρατιωτῶν ὑπὸ ἕνα ἔπαρχον τάγμα. Στρατεία δὲ τὸ ἀξίωμα. Ὅτε δὲ λέγει ἡ γραφὴ περὶ Μανασσῆ, ὅτι ἐλάτρευσε (al., ut vidimus, 2 Par. l. c. legunt προσεκύνησε.) τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας λέγει.

ΣΤΡΑΤΙΩ'ΤΗΣ, *miles*. *חָלָל, *occisus*. 2 Sam. XXIII, 8. sec. *Vat*. στρατιώτας. Vox hebr. in Piel *occidere*, *vulnerare* notat. Arab. حل, *castra metatus fuit*, *grassatus fuit*. Sec. *Giggeum* الحلال est *vir validus et audax*. Vide *Kennicotti* Diss. I. p. 89. – *צְבָאוֹת. *Symm*. Ps. LXVII, 13. ubi mallem στρατιῶν legere pro στρατιωτῶν. 2 Macc. XIV, 39. *Hesych*. στρατιώτης, ὁ ἐν τῷ στρατῷ ἀριθμούμενος.

*ΣΤΡΑΤΙΩ'ΤΙΣ, Ἡ, *foemina militans*. 4 Macc. XVI, 14. veterana *Dei miles*. *Suidas*: στρατιώτης ἀρσενικόν. ἐπὶ δὲ θηλυκοῦ, διὰ τοῦ ι. Similis huic est vox ἡ μεσῖτις, quam in *Thesauro Stephani* omissam habet *Ephraem*. *Syrus* T. III. *Opp*. p. 163. ubi μετάνοιαν esse dicit τὴν μεσίτιδα Θεῷ καὶ ἀνθρώποις. Eandem vocem praebet quoque *Heraclid*. *Pont*. p. 448. ed. *Gal*.

ΣΤΡΑΤΟΚΗ'ΡΥΞ, *praeco exercitus*. רִנָּה, *clamor*, seu *praeconium*. 1 Reg. XXII, 36.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΕΙ'Α, *castrametatio*, *ipsa actio castra metandi*. מָלוֹן, *deversorium ad pernoctandum*. Ios. IV, 3. Vide et 2 Macc. XIII, 14.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΕΥ'Ω, *castra metor* seu *colloco*, *castra figo*. חָנָה, idem. Exod. XIII, 20. XIV, 2. – נָסַע, *proficiscor*. Gen. XII, 9. Exod. XIV, 10. Deut. I, 40. – פָּרַע, *recedo*. Prov. IV, 15. ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι: ubi στρατοπεδεύειν commode intellegitur de multitudine sodalium, qui ad audendum se congregarunt. Vide ad h. l. *Iaegerum*. – שָׁכַן, *habito*. Num. XXIV, 2. Sermo ibi est de Israelitis castra metantibus.

ΣΤΡΑΤΟ'ΠΕΔΟΝ, *castra*, *exercitus*. אֲנָשִׁים plur. *homines*, h. l. *milites*. Ierem. XLI, 12. – גְּדוּד, *turma*. *Symm*. Iob. XXIX, 25. – חַיִל. Ierem. XXXIV, 1. – מַעֲרָכָה. *Symm*. 1 Sam. XXIII, 3. – *עַם, *populus*. LXX sec. *Hexapla* Ierem. XXXIV, 1. Sic עַם, ut λαὸς apud *Homerum*, de *exercitu* s. *militibus gregariis* saepius accipitur. Vide et Sap. XII, 8. 2 Macc. VIII, 13. *Suidas*: στρατόπεδον ἐποιήσαντο ἀντὶ τοῦ σκηνάς. δύο γὰρ σημαίνει ἡ λέξις, καὶ τὸ στράτευμα, καὶ τὸν τόπον τοῦ στρατεύματος. ἐτυμώτερον δὲ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ τόπου λέγεσθαι, οἷον τοῦ στρατοῦ τὸ πέδον.

ΣΤΡΑΤΟ'Σ, *exercitus, copiae militares.* 1 Macc. IV, 35. 2 Macc. VIII, 35. Interdum haec vox subauditur, v. c. Iudith. I, 16. post ὁ σύμμικτος, et ib. II, 20. post ὁ ἐπίμικτος. V. *L. Bos Ellips. gr.* p. 255. *Hesych.* στρατὸς, τὸ πλῆθος τῶν πολεμούντων στρατιωτῶν.

ΣΤΡΕ'ΒΛΕΥΜΑ, *tortuositas, perversitas.* עִקְּשׁוּת plur. idem. *Symm.* Prov. VI, 13. στρεβλεύμασι.

ΣΤΡΕ'ΒΛΗ, *instrumentum ligneum nauticum*, et in plur. στρέβλαι, *tortura, tormenta, instrumenta ad torquendum.* Sir. XXXIII, 31. οἰκέτῃ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι, servo malefico *torturae* et cruciatus. 4 Macc. VII, 4. *Hesych.* στρέβλαι ναυτικαί· τὰ ξύλα τῶν νεῶν, ἐν οἷς διασφηνοῦνται γομφούμενα. Ἀττικοὶ δὲ τὰ βασανιστήρια. *Pollux* lib. X. c. 5. segm. 187. p. 1379. τῶν δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ σκευῶν καὶ σκύτος καὶ μάστιγες, καὶ τροχοὶ καὶ πέδαι καὶ στρέβλαι. Inde verbum στρεβλοῦσθαι, *torqueri.* Vide *Aelian. V. H.* II, 4. VII, 17. XIII, 2. *Hesych.* στρεβλοῦται, αἰκίζεται, βασανίζεται.

ΣΤΡΕΒΛΟΚΑ'ΡΔΙΟΣ, *perversus corde.* נֶהְפָּךְ part. Niph. *mutatus. Symm. Theod.* Prov. XVII, 20. – עִקְּשֵׁי לֵב *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XI, 20.

ΣΤΡΕΒΛΟ'Σ, *tortuosus, flexuosus, tortus; metaphorice: perversus, callidus, versutus.* עִקֵּשׁ. 2 Sam. XXII, 27. Ps. XVII, 29. Prov. XIX, 1. *Inc.* Ps. C, 4. – רְמִיָּה, *fallacia.* Ps. LXXVII, 63. – תַּהְפֻּכָה, *perversitas. Symm.* Prov. XXIII, 33. στρεβλά. – תַּהְפֻּכוֹת plur. *perversitates. Symm. Theod.* Prov. VIII, 13. Sir. XXXVI, 22. καρδία στρεβλὴ, cor *perversum et fallax* suis dictis et factis perversis et fallacibus dabit occasionem tristandi et dolendi.

ΣΤΡΕΒΛΟ'ΤΗΣ, *perversitas.* עִקְּשׁוּת, idem. *Aqu. Theod.* Prov. IV, 24. στρεβλότητα. – *תַּהְפֻּכוֹת. *Inc.* Prov. VI, 14. στρεβλότητες. Ita *Montf.* Sed *Drusius* rectius habet στρεβλότητες, quod etiam cum plurali hebr. vocis magis convenit.

ΣΤΡΕΒΛΟ'Ω, *perverto, torqueo, tormentis crucio.* הִתְפַּל contr. pro הִתְפַּתָּל Hithp. *distortum me exhibeo.* 2 Sam. XXII, 27. – עִקֵּשׁ Pih. *Symm.* Prov. X, 10. στρεβλῶν. *Inc.* Iob. IX, 20. ubi στρεβλοῦν non tam *depravare, corrumpere*, quam *depravatum ac perversum declarare et ostendere* notat. *Vulg. pravum me comprobabit.* Vide quoque *Hexapla.* Praeterea legitur apud *Aquilam* Ies. XIX, 15. pro hebr. אַגְמוֹן, στρεβλοῦντα, ubi vid. *Montf.* 3 Macc. IV, 14. στρεβλωθέντας αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι, *tormentis cruciatos* tandem interficere. *Polyb.* II, 59, 1. *Ioseph. B. I.* VII, 8. p. 430. ed. *Hav. Hes.* στρεβλοῦται, βασανίζεται. Idem: στρεβλούμενοι, δεσμούμενοι.

ΣΤΡΕΒΛΩΤΗ'ΡΙΟΝ, *cippus, nervus, s. lignum in carcere, quo captivorum pedes constringebantur.* מַהְפֶּכֶת, *locus perversorum*, i. e. *mente captorum, carcer, ergastulum. Symm.* Ierem. XX, 2. *Hieron.* ad h. l. T. V. p. 145. B. ed. *Basil. Pro* nervo, *quem nos dicimus, LXX et Theod. vertere*

cataracten, *Symmachus βασανιστήριον sive στρεβλωτήριον, quod utrumque tormenta significat.* Si utrumque vocabulum, βασανιστήριον et στρεβλωτήριον, auctorem habet *Symmachum*, nec (ut equidem statuere mallem) στρεβλωτήριον ab *Hieronymo* explicationis causa additum est, βασανιστήριον e priore, στρεβλωτήριον autem e posteriore eius versione petitum videtur. Adde *Ioseph.* de *Maccab.* p. 508, 20. ubi per *fidiculas* redditur, de quibus vid. *Ant. Gallonii Rom.* lib. *de Martyr. Cruciat.* c. 3. p. 120. sequ.

ΣΤΡΕ'ΜΜΑ, *omne quod tortum est*, *filum*, q. d. *contortum quid.* פְּתִיל. Iud. XVI, 9. 2 Sam. IV, 2. sec. *Compl.* ubi reliqui συστρεμμάτων. – *גְּדוּד, *turma*, *exercitus. Inc.* 1 Sam. XXX, 8. ubi *Montfauconio* συστρέμματος legendum esse videtur, qua voce reliqui Intt. usi sunt. Sed plane non video, cur non στρέμμα, *filum contortum*, eodem modo metaphorice accipi possit pro *agmine*, *turma*, quo σύστρεμμα. *Phavorinus:* στρέμματα, περὶ νεῦρα.

ΣΤΡΕΠΤΗ' ΣΤΕΦΑ'ΝΗ, *coronamentum circumiens, cingens*, זֵר, *limbus.* Exod. XXX, 3. 4. XXXVII, 13. 31.

ΣΤΡΕΠΤΟ'Ν ΚΥΜΑ'ΤΙΟΝ, *cymatium conversum, circumiens.* זֵר, *limbus.* Exod. XXV, 11. 24. 25. XXXVII, 2. 11. 12. Dicitur alias στρεπτὴ στεφάνη. *Iosepho* redditur ἕλιξ, quod est ab ἑλίσσω, *circumago*, *circumvolvo.*

ΣΤΡΕΠΤΑ', sc. κυμάτια, *cymatia circumeuntia.* גֻּלָּה, *orbis.* 1 Reg. VII, 40. 41.

ΣΤΡΕΠΤΑ', sc. κράσπεδα, *limbi circumeuntes.* גְּדִלִים plur. *funiculi*, *institae.* Deut. XXII, 12.

ΣΤΡΕΠΤΟ'Σ, *versatilis*, *qui circumagitur*, *tortus*, *tortilis.* Addit. Esth. XIV, 2. ἔπλησε στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς, *implevit tortilibus suis crinibus*, cincinnis nimirum, quos sibi evulserat, ut bene *Grotius. Vulg.* habet: *crinium laceratione.*

ΣΤΡΕΠΤΟ'Σ, sc. κύκλος, *torques*, *monile.* פָּתִיל, *filum contortum*, *funiculus. Aqu.* Gen. XXXVIII, 18. καὶ τὸν στρεπτόν σου. Respexit ad originem vocabuli a פָּתַל, *torsit. Symm.* στρεπτὸν, ἐγχειρίδιον. *Fischerus* in *Clavi Verss. GG.* p. 77. στρεπτὸν delendum, eiusque loco περιτραχήλιον, coll. v. 25., reponendum censet. *Scharfenbergius* στρεπτὸν ἐγχειρίδιον iunctim explicanda esse putat *torquem manualem*, h. e. *armillam*, ut vertit *Vulg. Int.* – חָרוּז, *torques collum circumiens. Quint. Ed.* Cant. I, 12. στρεπτοῦ χρυσίου. Reponendum est στρεπτὸν χρυσίου. Vide *Bochart Hieroz.* P. II. lib. I. c. 9. p. 57. *Suidas:* στρεπτὸς, περιδέῤῥαιος κόσμος. Idem haec verba ex auctore antiquo subiungit: Ὁ δὲ λαμβανόμενος ἐν λείᾳ τοῦ στρεπτοῦ, ὃν δὴ χρυσοῦν ἔφερεν ἀμφὶ τῇ δέρῃ. *Glossae: Torques*, στρεπτοί. Sic et *Bochartus* l. c. observat, quod στρεπτὸς vel στρεπτὸν ab *Herodoto*, *Xenophonte*,

Plutarcho aliisque passim usurpetur. *Κύκλος* autem in στρεπτὸς subaudiendum esse patet ex *Diodoro Sic.* lib. V. p. 222. ubi de incolis insulae Panchaiae: περὶ μὲν τοὺς τραχήλους ἔχοντες στρεπτοὺς κύκλους, περὶ δὲ τὰς χεῖρας ψέλλια. Plura de hac voce vide apud *Schefferum* de *antiqu. torqu.* §. 1. p. 5. sequ.

ΣΤΡΕ'ΦΩ, *verto*, *converto*. גְּלִילִים plur. ex גָּלִיל, *versatilis*. 1 Reg. VI, 33. - הָפַךְ, *verto*. Exod. VII, 15. Ios. VIII, 20. Ps. XXIX, 14. et alibi saepius. Ps. LXXVII, 12. ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, h. e. *in fugam versi sunt, hosti terga dederunt*. Conf. *Homer. Il.* έ. 40. μ'. 428. *Aqu. Theod. Quint.* Ps. XXXI, 4. - הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio*. Ies. XXXVIII, 8. - הִתְגּוֹרֵר Hithp. a גּוּר, *commoror*. *Al.* Ierem. XXX, 19. - הִתְהַפֵּךְ Hithp. *verto me*. *Al.* Iud. VII, 13. - נָשָׂא, *elevo*. Iob. XLI, 14. - סָבַב: הֵסֵב, Kal et Hiph. 1 Reg. II, 15. Ps. CXIII, 3. Prov. XXVI, 14. - פָּנָה: הִפְנָה, Kal et Hiph. 1 Sam. XIV, 48. Ierem. XLVIII, 39.

ΣΤΡΗ~ΝΟΣ, *insolentia*, *superbia*, *asperitas*, *luxus*, a στρηνὴς, *asper*. שַׁאֲנָן, *tumultuatio*. 2 Reg. XIX, 28. τὸ στρῆνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσί μου, *insolentia* tua ascendit in aures meas. Inde verbum στρηνιᾷν, quod *Hesychio* in v. στρηνιῶντες exponitur: διὰ πλοῦτον ὑβρίζειν.

*ΣΤΡΗ~ΞΙΝ. *Inc.* sec. cod. *Coislin.* et *Lips. Paul.* in margine Levit. XXVI, 9. ad hebr. בְּרִיתִי, *foedus meum*. *Bahrdtius* coniicit πρῆξιν a πρήσσω, *transeo*, aut πρῖξιν a πρίζω, *seco*, ut auctor huius versionis, *Aquila* fortasse, etymologiam vocis respexerit. Sed πρῆξις est vocabulum poeticum, et pro πρῖξιν secundum analogiam linguae graecae πρίσιν ponendum esset. *Ernestio* haec vox videtur inepto loco posita esse ac ad ỳ. 11. pertinere, ubi pro τὴν διαθήκην in Cod. *Vat.* legitur σκηνὴν, ut adeo σκηνὴν vera lectio videatur. Mihi autem magis arridet emendatio *Scharfenbergii*, qui legere mavult στηρίξω, sc. τὴν διαθήκην, ut adeo referendum sit ad הֲקִימֹתִי, quod LXX per στήσω expresserunt. *Hesych.* στηρίξαι, στῆσαι.

ΣΤΡΙ'ΦΝΟΣ, *caro nervosa*, speciatim *boum*. חַיִל. Iob. XX, 18. ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατάποτος, tanquam nervosa caro, quae nec mandi nec deglutiri potest. *Origenes* ad h. l. στρίφνος δ' ἐστὶ τὸ νευρῶδες κρέας τῶν βοῶν, ἔτι δὲ καὶ βοτάνη τις οὕτω καλουμένη, ἐκτραχύναι δυναμένη τὴν γλῶσσαν τοῦ διαμασσωμένου, ἄβρωτος, ἀκατάποτος διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἀμάσητος. Verba *Origenis* ex parte sua fecit *Suidas* s. h. v.

ΣΤΡΟΒΕ'Ω, *circumago*, *verso*, *turbo*, *exagito*, *vexo*, *perterrefacio*. בָּעַת Pih. *terreo*. Iob. XV, 23. ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, dies autem tenebricosa illum *perterrefaciet*. Vide et Iob. XIII, 11. XXXIII, 7. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* στροβήσει, πτοήσει, θορυβήσει. *Suidas*: στροβεῖ, ταράττει.

κινεῖ, περιφοβεῖ, καταπονεῖ. Hesych. στροβῆσαι, συστρέψαι, ἐκφοβῆσαι.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΣ, rotundus. עָגוֹל, *volubilis*, vel *in rotundum convolutus et inflexus, rotundus.* 1 Reg. VII, 22. (Vide *Lexicon Philolog. Martinii* in *strongylus.*) 2 Par. IV, 2. - *עֵגֶל, *vitulus. Aqu.* Ezech. I, 7. Legit sine dubio עָגֹל.

**ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΩ, rotundo, rotundum efficio*, etiam *rotunditatem habeo.* עָגוֹל, *rotundus.* 1 Reg. VII, 31. *τὸ στόμα αὐτοῦ στρογγυλοῦν.* Adde *Etymol. M.* 404, 44.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΩΜΑ, coagmentum rotundum, orbis. כְּבִיר, *pulvinar. Aqu.* 1 Sam. XIX, 13. 16. *στρογγύλωμα τριχῶν*, pilorum nempe caprinorum *rotunda congeries.* Sic etiam legitur in ed. *Compl.* ubi duae versiones coaluerunt.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΩΣΙΣ, rotundatio. מַעְגָּל, *plaustrorum ambitus*, seu: *vallum ex curribus* s. *propugnaculum consertis curribus exstructum.* Reddidit ita ob rotunditatem, quam eiusmodi vallum habet. Vide *Drusium* ad h. l. 1 Sam. XVII, 28. *Aqu.* et *Symm.* 1 Sam. XXVI, 7. Conf. *Drusium* in *Fragm. Vett. Intt. Gr.* p. 250.

ΣΤΡΟΥΘΙΖΩ, strido instar passerum, qui ore hiante et stridente escam petunt a matre. צִפְצֵף Pih. *pipio. Theod.* et LXX Ies. X, 14. *στρουθίζων. Suidas: στρουθίζων, τρίζων.* Vide *Bocharti Hieroz.* P. II. p. 222.

ΣΤΡΟΥΘΙΟΚΑΜΗΛΟΣ, struthio. בְּנוֹת יַעֲנָה, *filiae struthionis. Al.* Ies. XIII, 21. *Syrus* sec. *Theodoretum* Ierem. L, 39.

ΣΤΡΟΥΘΙΟΝ, passer, passerculus, it. *struthio.* בַּת יַעֲנָה, *filia struthionis*, aut secundum nonnullos *noctua, ulula.* Ies. XXXIV, 13. *Ioh. de Laet descript. Americ.* lib. XV. c. 7. *Struthiones - tam altum clamant, ut ad dimidiam leucam audiantur.* - צִפּוֹר, quod est nomen commune omnium avium. Ps. X, 1. LXXXIII, 3. Cohel. XII, 4. et alibi. Scil. arab. عصفور *passerem* notat.

ΣΤΡΟΥΘΙΑ ἈΓΡΟΥ, avieulae agri. עָגוּר, *hirundo.* Ierem. VIII, 7. Vox *ἀγροῦ* mihi suspicionem movet, quia est admodum otiosa. Forte hic ex hebr. עָגוּר vox *ἀγοὺρ* retenta est, unde per errorem *ἀγροῦ*, cui deinde *στρουθία* additum est. Vide ad h. l. *Montfauconium.*

ΣΤΡΟΥΘΟΚΑΜΗΛΟΣ, i. q. *στρουθιοκάμηλος, struthio.* בַּת יַעֲנָה, *filia struthionis. Symm.* Iob. XXX, 29. Thren. IV, 3. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XIII, 21. XLIII, 20. *Aqu. Symm.* Mich. I, 8. *Al.* Ies. XLIII, 20. - תַּנִּין, in plur. contr. תַּנִּים, *draco. Symm.* Iob. XX, 29. Conf. *Sturzium* de *dial. Alex.* p. 195. sequ.

ΣΤΡΟΥΘΟΣ, passer, passerculus, it. *struthio, struthiocamelus*, in qua significatione vulgo ei additur *μεγας*,

aut κατάγαιος, aut λιβυκὸς etc. Vide *Iacobsii anim.* in *Anthol. Gr.* Tom. XI. p. 15. דְּרוֹר, *hirundo.* Prov. XXVI, 2. *Aqu.* Ps. LXXXIII, 3. - בַּת יַעֲנָה, *filia struthionis.* Lev. XI, 16. Deut. XIV, 15. Iob. XXX, 29. Ies. XLIII, 20. - תַּנִּין, in plur. contr. תַּנִּים, *draco.* Ierem. X, 21. XXIX, 32. *Hesych.* στρουθὸς, ὁ καταφερὴς καὶ λάγνος. Ἀττικοὶ δὲ τὰς στρουθοκαμήλους. Conf. *Bocharti Hieros.* P. II. Lib. II. c. 14. p. 220. et *Locella* ad *Xenoph. Ephes.* p. 155. sequ.

ΣΤΡΟΦΕΥ'Σ, *vertebra: cardo in foribus, qui circumvertitur. Ioseph. B. I.* VII, 26. Unde Ἑρμῆς στροφαῖος, qui ad fores cardinum ponebatur. Vide *Hesychium* s. v. στροφαῖος. גְּלִילִים plur. ex גָּלִיל, *versatiles.* 1 Reg. VI, 33. - מְחַבְּרוֹת plur. *iuncturae.* 1 Par. XXII, 3. ubi pro στροφεῖς al. male τροφεῖς. Absorpta autem est litera σ huius vocis a praecedente vocula τοὺς, quae etiam desinit in ς. Conf. *L. Bos Obss. Critt.* p. 191. - צִיר, *cardo ianuae. Aqu.* Prov. XXVI, 14. στροφέα.

ΣΤΡΟΦΗ', *versio, flexus,* metaphorice: *stropha, versutia.* Sir. XXXIX, 2. ἐν στροφαῖς παραβολῶν, in *versutiis* parabolarum, h. e. acutis et subtilibus sententiis ingeniose pronuntiatis.

ΣΤΡΟΦΑΙ' ΛΟ'ΓΩΝ, *flexus verborum, strophae, fallaciae sermonum.* מוּסָר, *eruditio.* Prov. I, 3. δέξασθαί τε στροφὰς λόγων, et ad capiendas *strophas* verborum. Conf. Sap. VIII, 9. Στροφαὶ λόγων *Bielio* hic videntur eadem, quae *Ciceroni* lib. IV, 24. *Acad. QQ.* audiunt *contorta sophismata,* vel *tortuosum genus disputandi. Lex. Cyrilli MS. Brem.* στροφὰς, ἀντιλογίας, διαστροφάς. A vocabulo στροφὴ originem duxere Romanorum *strophae:* celebris est illa vox in *Plautinis* fabulis, et plerumque dolis iungi solet. Hinc et in Glossis: *Strophosus,* δόλιος. Vide *Hemsterhusii not. ad Pollux.* Lib. IX. c. 8. p. 1118. His a *Bielio* notatis ad h. v. liceat addere sequentem observationem *Iaegeri* ad h. l.: Στροφὰς graeca consuetudo dixit in partem deteriorem de *artibus ad decipiendum comparatis.* Conf *Schol. Aristoph. Plut.* 1154. et *Budaei Comment. Gr. L.* p. 319. Eodem sensu migravit quoque haec vox in Latium, unde apud *Phaedr.* I, 14, 4. *verbosae strophae* sutoris in re parum laudabili. Hoc sensu si Prov. l. l. sumeretur, δέξασθαι non *discere* foret, sed *sentire, intellegendo deprehendere ad cavendum.* Sed στροφαὶ λόγων a Scriptore *Sapientiae* l. l. etiam in laudem dicuntur de *acute dictis* artificiosaque et erudita orationis conformatione ea, quae est in similitudine, aenigmate, allegoria. Sic Prov. l. l. accipiendum videtur, ut explicatio ducta sit ab *acuendi* notione, quam voci יָסַר vindicavit *Michaelis* in *Supplementis ad lexica hebr.*

ΣΤΡΟ'ΦΙΓΞ, *cardo ostii.* צִיר, idem. Prov. XXVI, 14. Est i. q. στροφεὺς, a στρέφω, *verto.*

ΣΤΡΟ'ΦΟΣ, in universum: *aliquid tortum et torquens*, speciatim *lorum contortum* vel *torquens*, *funis*, *fascia*, it. *dolor intestinorum*. Sir. XXXI, 23. στρόφος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου, *dolor intestinorum* cum homine insatiabili. Ad quem locum *Grotius: Celsus* 2. 6. στρόφον *interpretatur*, *ubi circa umbilicum intestina torquentur. In Glossis:* στρόφος, *torsio*.

ΣΤΡΟΦΩΤΟ'Σ, *versatilis*. מוּסָב part. Hoph. a סָבַב. Ezech. XLI, 24.

*ΣΤΡΥΝΦΑΛΙ'Σ. חֲרִצֵי, *formellae*. 1 Sam. XIII, 18. sec. cod. *Alex*. ubi *Ald*. et *Compl*. pro στρυνφαλίδας rectius habent τρυφαλλίδας. Vide infra.

*ΣΤΡΥ'ΧΝΟΣ, *solanum*, *herba*. חַיִל, *exercitus*. Iob. XX, 18. sec. *Cod*. *Alex*. ubi alii στρίφνος habent, quod vide supra. *Etym*. *M*. 771, 32. Τρύχνον, τὴν πόαν λέγουσι θηλυκῶς, στρύχνον δὲ σὺν τῷ σ οὐδαμῶς εὗρον: ubi tamen videndus *Sylburgius*.

ΣΤΡΩ~ΜΑ, *stratum*, *lectus*. יָצִיעַ, idem. *Aqu*. 1 Reg. VI, 10. - מַכְבֵּר, *vestis stragula*. *Al*. 2 Reg. VIII, 15. sec. *Compl*. et ita legit quoque *Theodoretus*. Reliqui retinuerunt vocem hebr. - מִשְׁכָּב, *cubile*. Prov. XXII, 27.

ΣΤΡΩΜΝΗ', *stratum*, *lectus*. יָצוּעַ, idem. Gen. XLIX, 4. Iob. XVII, 13. Ps. CXXXI, 13. *Aqu*. Ps. LXII, 3. - מִפְרָשׂ, *extensio*. Ezech. XXVII, 7. - מַצָּע. *Symm*. Ies. XXVIII, 20. - עֶרֶשׂ, *sponda*. Ps. VI, 6. Amos. VI, 4. Esth. I, 6. - רָפַד, *sterno*. Iob. XLI, 22. *Hesych*. στρωμνὴ, κοίτη. *Suidas*: στρωμνὴ, ἡ κλίνη.

ΣΤΡΩΝΝΥ'Ω, ΥΜΙ, *sterno*. *אֵטוּן, *linum xylinum*. Prov. VII, 16. ἔστρωσα. N. L. Fortasse אֵטוּן prorsus omiserunt in versione. Vide s. v. ἀμφίταπος. - *דִּבֶּר, *loquor*. 1 Sam. IX, 25. sec. *Compl*. ἔστρωσαν. דָּבַר aliquando videtur significare *sternere*, *subiicere* in Hiph., v. c. Ps. XLVII, 4. et XVIII, 48. *Hieronymus* utramque versionem secutus reddit: *et locutus est cum Saule in solario, stravitque Saul in solario*. Fortasse etiam legerunt רָפַד, aut רָבַד. Vide notata supra s. v. διαστρωννύω. - חִלֵּל Pih. *profano*. Ezech. XXVIII, 7. στρώσουσι τὸ κάλλος σου. Στρωννύειν h. l. videtur accipiendum esse in notione *destruendi* et *evertendi*, ut κάλλος *opera pulcherrima* aut *splendida* significet. Nec tamen repugnarem, si quis μιανοῦσι loco στρώσουσι legere mallet. - יֻצַּע Pyh. vel Hoph. a יָצַע. Esth. IV, 3. Ies. XIV, 11. - כְּבוּדָּה foem. *honorata*. Ezech. XXIII, 41. ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, in lecto bene strato, adeoque honoratioribus destinato. - מָחַץ, *frango*. Iob. XXVI, 12. ubi tamen pro ἔστρωσεν *Grabius* iudicat legendum ἔτρωσεν, *vulneravit*. *Vulg*. *percussit*. Vide *Grabii Proleg. in LXX* T. IV. c. 4. §. 2. Sed מָחַץ etiam *prosternendi* significationem admittit. Conf. versionem *Symmachi*. - מְשֻׂכָה, *sepimentum*. Prov. XV, 20. ἐστρωμέναι. שְׂכָךְ, ut סָכַךְ,

est *tegere*, *operire*. - *נָטָה, *extendo*. 2 Sam. XXI, 10. sec. ed. *Compl*. - רִפֵּד Pih. *sterno*. Iob. XVII, 13.

ΣΤΥΓΕ΄Ω, *odio prosequor*, *exhorresco*, *extimesco*, *terribilem reddo*, *tristor*. 2 Macc. V, 8. στυγούμενος ὡς τοῦ νόμου ἀποστάτης, odio habitus, ut legis apostata. 3 Macc. II, 31. στυγοῦντες, quod versio in *Bibl. Polyglott. Anglic.* reddit *honorantes*, ad quem locum observat *Flaminius Nob.*, hac notione interdum sumi στυγεῖν, notare Grammaticos. Addit tamen, in quibusdam codicibus legi στοιχοῦντες, quasi *ascendentes per gradus civilium honorum*. *Gloss. Brem.* στυγούμενος, μισούμενος, ἀποτρόπαιος.

ΣΤΥΓΝΑ΄ΖΩ, *contristor*, *tristis sum*, etiam *percellor*, *obstupesco*. שָׁמַם, *obstupesco*. Ezech. XXVII, 35. XXVIII, 19. XXXII, 10. Conf. Marc. X, 22. et ad h. l. *Keuchenium*. Eodem sensu στύγω occurrit. *Hesych.* ἔστυγεν, κατεπλάγη. Confer quoque *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΤΥΓΝΟ΄Σ, *perturbatus*, *perplexus*, it. *horrendus*, *tristis*. שׁוֹבָב, *aversus*. Ies. LVII, 17. ἐπορεύθη στυγνὸς, ibat *perplexus*. Sap. XVII, 5. τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα, *horrendam* illam noctem s. potius *tenebricosam et atram*. Eodem sensu στυγνάζω sumitur Matth. XVI, 3. ubi στυγνάζων ὁ οὐρανὸς opponitur τῇ εὐδίᾳ, *coeli serenitati*. Conf. *Polyb.* IV, 21. ubi quoque στυγνότης de *coeli tristitia* dicitur.

**ΣΤΥΓΝΟ΄Σ ΓΙ΄ΝΟΜΑΙ*. בְּנַס chald. *saevio*, *irascor*. Dan. II, 12. sec. cod. *Chis.* στυγνὸς γενόμενος.

ΣΤΥ΄ΛΟΣ, *columna*. כֹּתֶרֶת, *coronamentum*. 1 Reg. VII, 40. - מַצֵּבָה, *statua*. Ierem. XLIII, 13. - עָב, *densitas*. Exod. XIX, 9. ἐν στύλῳ νεφέλης. Ita transtulerunt, ratione habita עַמּוּד עָנָן, quae saepe in Exodo commemoratur, sensu eodem. - עֹמֶד infin. *stando*. 2 Par. XXXIV, 31. ἔστη ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας ἐπὶ τὸν στύλον αὐτοῦ, stabat rex Iosias in *statione* sua. Conf. 2 Par. XXIII, 13. XXX, 16. XXXV, 10. et *Heinsii Exerc. Sacr.* p. 482. - עַמּוּד. Exod. XIII, 21. ἐν στύλῳ νεφέλης, in *columna* nubis, h. e. in *densa* nube (coll. Sir. XXIV, 4. nisi ibi de *montibus altissimis* cogitare malis). Ibid. ἐν στύλῳ πυρὸς, in *nube* ignea. Iud. XX, 40. στύλος καπνοῦ, *columna fumi*, h. e. *fumus columnae instar ascendens*. Iob. XXVI, 11. στύλοι οὐρανοῦ, *columnae coeli*. Ita vocantur *montes*, qui sublimi vertice sidera feriunt, et summi laquearia tecti ad *columnarum* instar sustentare videntur. Conf. Nah. I, 5. ubi, quod Iob. l. c. de *coeli columnis* dixit, de *montibus* dicitur. Sic et montes omnes excelsos valde κίονας, *columnas*, appellari docet *Eustathius* ad *Odyss.* α΄, v. 53. ubi *Atlas* dicitur sustinere κίονας μακρὰς, quae terram et coelum ἀμφὶς ἔχουσιν, i. e. διείργουσιν, ut *Schol.* ibid. h. e. *intersepiunt* et *discapedinant*, qua voce Glossae utuntur. Similiter *Aetnam* Pindarus οὐρανίαν κίονα vocat.

Vide *Alberti Peric. Crit.* p. 3. *Inc.* Iud. XVI, 25. עַמּוּדִים, δύο στύλων. Conf. v. 29. - קְרָסִים plur. *ansulae.* Exod. XXVI, 33. Legerunt forte קְרָשִׁים. - קֶרֶשׁ, *asser.* Exod. XXVI, 15. XXXV, 10. et alibi saepius. - שַׁעַר, *porta.* Ezech. XL, 19. Sap. XVIII, 3. στύλος πυριφλεγὴς, columna s. *nubes* ignea. Sir. XXXVI, 24. uxor bona appellatur στύλος ἀναπαύσεως mariti: ubi στύλος *quodvis fulcrum* notat, *quo nitimur.* - Vide supra s. ἄσηπτος.

ΣΤΥΛΟ'Ω, *columnam erigo.* נָצַב, *pono, statuo, erigo.* *Al.* Thren. III, 12. ἐστύλωσε.

ΣΤΥΠΠΕ'Ι'ΝΟΣ, *stupeus, ex stupa factus,* a στύππη, vel στύπη, *stupa.* פִּשְׁתָּה, *linum.* *Al.* Lev. XIII, 59. ubi alii στυππυΐνου. *Hoeschelius* not. ad *Phrynich.* p. 111. στυππεΐνου legendum coniicit.

ΣΤΥΠΠΕΙ'ΟΝ, ΣΤΥΠΕΙ'ΟΝ, *stupa.* נְעֹרֶת, *stupa ex lino excussa.* Iud. XVI, 9. *Vulg. filum de stuppae tortum putamine.* Al. Ies. I, 31. στυπεῖου. Cant. tr. puer. 17. *Suidas:* Στυππεῖον, στύππιον δέ. τὸ μὲν σημαίνει τὸ τῆς ἐλαίας ὀστοῦν· τὸ δὲ, ὅθεν τὸ λίνον νήθεται.

ΚΑΛΑ'ΜΗ ΣΤΥΠΕΙ'ΟΥ, *culmus stupae.* נְעֹרֶת, *stupa ex lino excussa.* Ies. I, 31. Conf. *Lobeckium* ad *Phrynichum* p. 261.

ΣΤΥΠΠΙ'ΟΝ, i. q. στυππεῖον, *stupa.* פִּשְׁתָּה, *linum.* Iud. XV, 14. *Al.* Lev. XIII, 47. στυππίῳ. - נְעֹרֶת, *stupa ex lino excussa.* *Symm.* Ies. I, 31. στυππίου. Adde Iud. XVI, 9. ubi conf. var. lect. Vide et Sir. XXI, 10. στυππίον συνηγμένον, stupa collecta, in unum coacta, h. e. *fomentum et pabulum irae divinae.* *Hesych.* στυππίον, τὸ λίνον.

ΣΤΥΡΑ'ΚΙΝΟΣ, *styracinus, ex styrace arbore factus.* לִבְנֶה, *populus alba.* Gen. XXX, 37. ῥάβδον στυρακίνην, virgam ex arbore styrace: ubi in nonnullis libris legitur σταρυκίνην, aperte vitiose.

ΣΤΥ'ΡΑΞ, arboris nomen (de qua vide *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. IV. c. 12.), it. *lacryma*, vel: *liquor inde manans.* נְכֹאת plur. *aroma contusum.* *Aqu.* Gen. XXXVII, 24. et XLIII, 11. ubi LXX θυμίαμα. *Hesych.* Στύραξ, πόλις Εὐβοίας, καὶ σαυρωτὴρ τοῦ δόρατος καὶ λόγχη, καὶ δένδρον ὁμωνύμως καὶ θυμίαμα. *Thomas Mag.* στύραξ μὲν θυμίαμά τι. Λιβάνιος ἐν τῷ περὶ τῆς ἑαυτοῦ τέχνης· Στύρακος ἅμα ὀσμῇ θεραπεύσας τὸν θεόν. Conf. *Dioscoridem* lib. I. c. 80. *Strabonem* lib. XII. p. 856. et *Hillerum Hierophyt.* P. I. c. 23. §. 4. p. 229.

ΣΥ', *tu*, in sing. et plur. ὑμῶν, ὑμῖν, ὑμᾶς. *אָכֵן, *vere.* Ps. LXXXI, 7. ὑμεῖς δέ. Sed legendum ἰδοὺ δὴ ex *Iustino M. Dial.* c. *Tryph.* p. 353. - *אֶת. Cohel. V, 6. σὺ δὲ τὸν θεὸν φοβοῦ sec. cod. *Vat.* ubi σὺν reponendum est e cod. *Alex.* et ed. *Ald.* - אֶת־מָה, *quod.* Ierem. XXIII, 33. Lege-

runt coniunctim אֲחַת הַמִּשָׁה. - *גַּבְּךָ, *tergum tuum.* LXX sec. *Hex.* 1 Reg. XIV, 9. σου. Eleganter. Nam גַּו h. l. abundat. - *לֹא, *non.* Hos. XIII, 12. σου φρόνιμος. Ita quoque *Arabs.* Sed legendum οὐ φρόνιμος. Σ ex antecedente voce υἱὸς male adhaesit. In m. cod. Barb. legitur ἀνόητος, quod fortasse est *Theodotionis.* - לְךָ, *tibi.* 2 Par. XXVI, 18. οὐ σοὶ (sc. ἐστὶ), Ὀζία, θυμιάσαι τῷ Κυρίῳ, non *tibi licet,* Ozia, adolere Domino. - לָכֶם, *vobis.* Mich. III, 1. οὐχ ὑμῖν ἐστι τὸ γνῶναι τὸ κρίμα; nonne *decet vos* scire ius? Vide et 2 Par. XIII, 5. et *Keuchenium* in Matth. XX, 23. p. 83. - *עַתָּה, *nunc.* 2 Sam. XVIII, 3. 2 Reg. I, 18. Legerunt cum *Vulg.* et *Ionath.* וְאַתָּה, quemadmodum ibid. v. 20. e contrario legerunt וְעַתָּה. Vide *Buxtorfii Anticrit.* p. 574. sequ. - קֶרֶב, *medium, intimum.* Exod. XXXIII, 25. XXXIII, 3. 8. Num. XI, 20. et alibi saepius. - שַׁעַר, *porta.* Exod. XX, 10. παροικῶν ἐν σοί. Prov. IV, 19. pro σῶν ante χαρίτων mihi τῶν legendum esse videtur. Ierem. XLIX, 4. ubi σοῦ post πεδίοις apud LXX sec. *Hex.* videtur esse hebr. זָב, *fluxit,* graecis literis expressum. Ierem. LI, 20. pro ἐν σοῦ lege ἐν σοί. In textu hebr. legitur בָּךְ.

*ΣΥ ΕΙ, *tu es.* אוֹתָה. Hos. IV, 19. Legerunt אַתָּה, *tu.* Sed *Arabs* habet *supervenit,* أَتَت, quae exprimit hebr. אָתָה, *venit.* *Bahrdtius* coniicit, eum legisse σύει, *movebit,* quasi se movebit, h. e. veniet in alas eius. *Hieronymus* autem legit: συρίει vel συρίζει (reddidit enim *sibilavit*), sed, ut videtur, vitiose. Conf. *Cappelli Crit. Sacr.* p. 509. - Vide alibi θεός.

ΣΥ ΜΟΝΩΤΑΤΟΣ, *tu solus.* אַתְּ, *tu.* *Al.* Iud. XI, 35. σὺ μονωτάτη εἰς σκῶλον ἐγένου, tu sola in offendiculum facta es. Sic enim pro σεμνοτάτη, quod *Grabius* in edit. Cod. Alex. supplevit, legendum coniicit *L. Bos. Proleg. in LXX Intt.* c. 3.

ΣΥΓΓΕΛΑΩ, *una video.* Sir. XXX, 10. μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ, ἵνα μὴ συνοδυνηθῇς, ne rideas una cum illo, ne dolendum sit tibi una cum illo. *Euripid. Erechth.* v. 22.

ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ, *cognatio.* דוֹד, *dilectus,* it. *patruus.* Lev. XX, 20. - דּוֹר, *aetas.* Ies. XXXVIII, 12. - טַף, *parvulus.* Gen. L, 8. - יָנָה, *opprimo.* Ps. LXXIII, 9. Hic legerunt נִין, *soboles, prosapia.* - מוֹלֶדֶת. Gen. XII, 1. - מִשְׁפָּחָה, *familia.* Exod. VI, 14. XII, 21. Iud. XVII, 7. sec. Hex. *Aqu. Symm.* Ps. XXI, 28. - *מִשְׁפָּחָה מַטֶּה, *familia extensionis s. tribus.* Ios. XXI, 5. et 6. sec. *Compl.* - תּוֹלְדוֹת plur. Exod. VI, 16. 19. Num. I, 20. et alibi. Sir. XXII, 6. *familia.* Sap. VIII, 17. ἔστιν ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας, ubi συγγένεια est *familiaritas, arctissima coniunctio, amicitia,* i. q. φιλία in sequ. *Ioseph. B. I.* IV, 9. p. 301. ed. *Hav.* διὰ συγγένειαν ἠθῶν.

ΣΥΓΓΕΝΗ'Σ, *cognatus*. בֶּן מֶשֶׁק, *filius procurator*.
Symm. Gen. XV, 2. - גֹּאֵל part. *redemtor*. 1 Reg. XVI, 11. -
*דּוֹד, *patruus*. Lev. XX, 20. τῆς συγγενείας sec. *Vat*. abs-
tracto posito pro concreto. - דּוֹדָה, *amita*. Lev. XVIII,
14. XX, 20. - זְרוֹעַ, *brachium*. Ezech. XXII, 6. Legerunt
לְזַרְעוֹ, mutatis tantum punctis. Consanguineos Hebraei זֶרַע
vocant et בָּשָׂר. Ies. XLVIII, 7. - מִשְׁפָּחָה, *familia*. Lev.
XXV, 45. Ios. XXI, 27. - רַךְ, *tener*, *mollis*, *delicatus*. 2
Sam. III, 39. quasi legissent אָח, quod *quemvis consangui-
neum* notat, aut דּוֹד, sed admodum inepte. Adde 1 Macc.
X, 89. ubi pro συγγενέσι cod. *Alex*. συγγενεῦσιν habet, ubi
sine dubio legendum est συγγονεῦσιν.

*ΣΥΓΓΗΡΑ'ΣΚΩ, *consenesco*. Sir. XI, 16. τοῖς γαυ-
ριῶσιν ἐπὶ κακὰ συγγηρᾷ κακία. Leguntur haec in ed. *Compl*.
Cod. *Aug*. *Hoeschelii* et in verss. *Vulg*. *Syr*. *et Arab*. *Hero-
dot*. lib. III. p. 211, 33. γηράσκοντι δὲ συγγηράσκουσι. *Isocr*.
Paraen. *ad Demon*. col. 4, 5. Legitur et συγγηράω apud
Eurip. *Inc*. *Trag*. v. 132. p. 508.

ΣΥΓΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *simul sum*, *conversor*, item: *coeo*,
concumbo. יָדַע, *cognosco*, etiam: *coeo*. Gen. XIX, 5. ἐξάγαγε
αὐτοὺς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς, educito illos, ut *concumba-
mus* cum illis. Conf. Iudith. XII, 15. Susann. v. 11. et 38.
et *Fesselii Advers*. *Sacr*. lib. II. c. 20. p. 152. Sic etiam
Aelianus V. *H*. XII, 63. ὄναρ αὐτῇ συνεγένετο, per somnium
cum illa *rem habuit*. - *רָבַע, *accumbo*, *coeo*. *Inc*. Lev.
XX, 16. συγγενέσθαι sec. cod. *Lips*. *K*. - *שָׁכַב. LXX sec.
cod. *Oxon*. seu potius *Inc*. *Int*. Gen. XXXIX, 10.

ΣΥΓΓΙΝΩ'ΣΚΩ, *simul sentio*, *conscius sum*, *cognosco*,
existimo, *ignosco*. 2 Macc. XIV, 31. συγγνοὺς, *intellegens*.

ΣΥΓΓΝΩ'ΜΗ, *concessio*, *venia*. Prol. Sir. συγγνώμην
ἔχειν, *veniam dare*, *ignoscere*. Eadem formula legitur quo-
que Sir. III, 12. et 2 Macc. XIV, 20. sec. *Alex*. Cf. *Aelian*.
V. *H*. V, 17. *Suidas*: συγγνώμη, συγχώρησις, et paulo post:
λαμβάνεται δὲ τὸ ὄνομα ἐπὶ τῆς ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως.

*ΣΥΓΓΝΩΜΟΝΕ'Ω, *veniam do*, *ignosco*. 4 Macc. V,
13. Descendit a συγγνώμων, h. e. συμπαθὴς, οἰκτίρμων,
Suida interprete.

ΣΥ'ΓΓΝΩΣΤΟΣ, *dignus*, *cui aliquid concedatur*, *venia
dignus*. Sap. VI, 6. σύγγνωστός ἐστιν ἐλέους, *dignus* est, cui
misericordia exhibeatur. Sap. XIII, 8. οὐδ' αὐτοὶ σύγγνωστοι,
neque ipsi venia *digni*. *Vulg*. *nec his debet ignosci*. *Lex*.
Cyrilli MS. *Brem*. σύγγνωστος, προφανὴς, ἄξιος ἐλέους.

*ΣΥΓΓΟΝΕΥ'Σ, *qui est ex eadem cognatione*. Resti-
tuenda est haec vox codici *Alex*. 1 Macc. X, 89. ubi nunc
legitur συγγενεῦσιν. Vide supra s. v. συγγενής.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΥ'Σ, *scriptor*, *historicus*. 2 Macc. II, 29.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ', *scriptio*, peculiariter de *scriptione historica* dicitur: *liber*, *syngrapha*, *chirographum*, *stipulatio*, *cautio*, it. *scriptum*. כָּתַב סֵפֶר, *scribo librum*. Iob. XXXI, 36. συγγραφὴν δὲ, ἣν εἶχον κατά τινος, *chirographum* vero, quod habebam contra aliquem. Conf. Tob. VII, 16. ubi *pactionem coniugii constituti et contracti* notat, *pactum coniugale*, 1 Macc. XIII, 42. et *Aelianum V. H.* lib. IV. c. 1. Adde *Salmasium de modo usurar.* p. 471. 1 Macc. XIV, 41. ὅπως γράφωνται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι αἱ συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, ut scribantur in nomine eius omnia *publica scripta* in regione.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ` ἈΔΙΚΟΣ, *syngrapha*, *scriptura iniqua*. מוֹטָה, *iugum*, *lorum iugi*. Ies. LVIII, 6. Bene quoad sensum. Sermo enim ibi est de debitoribus, et *chirographum* commode *iugum* dici potest, quia molestum est, et vim obligandi habet. Vide ad h. l. *Montfauconium*.

ΣΥΓΓΡΑ'ΦΩ, *conscribo*, *describo*. כָּתַב, *scribo*. *Aqu.* Cohel. XII, 16. συνέγραψεν.

ΣΥΓΓΥΜΝΑΣΙ'Α, *communis exercitatio*, *commercium*, vel simpliciter: *exercitatio*. Sap. VIII, 18. συγγυμνασία ὁμιλίας, *contamen colloquii*.

ΣΥΓΚΑ'ΘΗΜΑΙ, *consideo*. יָשַׁב, *sedeo*. Exod. XXIII, 33. Psalm. C, 8.

ΣΥΓΚΑΘΙ'ΖΩ, idem, item *procumbo*. הֵשִׁיב Hiph. a נָשַׁב, *sufflo*, *difflo*. Gen. XV, 11. συνεκάθισεν αὐτοῖς. Derivantes a יָשַׁב legerunt procul dubio וַיֵּשֶׁב, nulla analogiae ac seriei orationis ratione habita. – הֵשִׁית יָד Hiph. *pono manum*. *Al.* Exod. XXIII, 1. συγκαθίσῃ, ubi in notione *conspirandi* legitur. – יָשַׁב, *sedeo*. Exod. XVIII, 13. Ierem. XVI, 16. – *כָּרַת. LXX sec. ed. *Compl.* Exod. XXIII, 32. Συγκαθίζειν διαθήκην in hac orationis serie esset: *in consessu solemni foedus pangere*. Sed dubito, an ita per usum loquendi dici possit. Praeferenda igitur est lectio reliquorum librorum συγκαταθήσῃ, e qua per compendium scribendi συγκαθίσῃ facile oriri potuit. – רָבַץ, *cubo*. Num. XXII, 27. ἡ ὄνος συνεκάθισεν ὑποκάτω Βαλαάμ, asina *procumbebat* sub Bileamo. Eodem sensu verbum συγκάθημαι usurpatur. Sic in *Luciani Pseudol.* T. II. p. 443. συγκαθήμενος εἰς γόνυ dicitur *procumbens in genu*, et in *Basilii M. Orat. Mor.* XII. p. 343. χαμαὶ συγκαθῆσθαι, *humi procumbere*. Vide *Mai Obss. Sacr.* lib. IV. p. 264. Vide et 3 Esdr. IX, 6. 16.

ΣΥΓΚΑΘΥΦΑΙ'ΝΩ, *simul intexo*, *contexo*. Hinc phrasis σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένος, *cum auro et hyacintho contextus*, respondet hebraico צְנִיפוֹת plur. *mitrae*. Ies. III, 22. Praeterea legitur Exod. XXVIII, 17. sec. 4 codd. *Holm.* pro מִלֵּא, *impleo*, ubi *Philo* I, 60. συνυφανεῖς habet.

ΣΥΓΚΑΙ'Ω, *simul uro, comburo.* אָכַל, *edo.* Gen. XXXI, 40. ἐγενόμην τῆς ἡμέρας συγκαιόμενος τῷ καύματι, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός. *Hieron. urebar.* Ibi συγκαίειν etiam de *gelu* ac *frigore* adhibetur. Bene. Sic enim etiam profani auctores loquuntur, ut exustionem non minus gelu ac frigori valido adscribant, quam igni, i. q. etiam rei naturae est conveniens. Vide supra s. v. ἐκκαίω. - הִדְלִיק Hiph. *accendo.* Ies. V, 11. - הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Ps. CXX, 6. ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη: ubi *Cappellus* statuit eos legisse כְּוִיָּה. Sed non permutarunt נָכָה et כָּוָה, sed sensum reddiderunt. *Sol non percutiet te* improprie et metaphorice dictum pro: *non uret te.* Solis enim proprium est *urere*, non *percutere.* Conf. *Drusii Obss.* lib. VII. c. 9. - הֵצִיק Hiph. a צוּק, *arcto. Symm.* Iob. XXXII, 15. συγκαίει. Ex sententia *Cappelli Crit. S.* p. 822. legit הִצִּיתַנִי, ab הִצִּית, *accendere, succendere.* Mihi autem sensum expressisse videtur, nam συγκαίειν h. l. sensu metaphorico pro *incitare* positum est. Nam verba *spiritus ventris mei me comburit* continent elegantissimam imaginem, qua indicatur ac describitur summa cupiditas, qua ad colloquia rapiatur, ac sensu minime diversam ab ea, quae in textu hebr. reperitur, *pectoris spiritus me coarctat*, h. e. paene suffocor prae cupiditate loquendi. - חָמַר, *ferveo, summo aestu affectus sum.* Iob. XVI, 6. συγκέκαυται. Respexerunt ad rad. כָּמַר, aut ad significationem, qua verbum חָמַר postea in Thalm. fuit usitatum, quod etiam vult *Rasi*, qui per נקמטו interpretatur. - חֲרִישִׁית, *silens.* Ion. IV, 9. *Ventus silens* est ibi, qui aestum solis spirando non minuit. - חֲשַׁשׁ, *gluma.* Ies. V, 24. - נֶעְתַּם Niph. *obscuror.* Ies. IX, 19. coll. arab. غتم, *aestus*, ab غتم, *combussit. Vitringae* sensum e loco collegisse videntur. - נָקַר, *perfodio.* Iob. XXX, 17. συγκέκαυται. Libere transtulerunt, de *febre* scilicet cogitantes. - שָׁזַף. *Aqu.* Cant. I, 5.

ΣΥΓΚΑΛΕ'Ω, *convoco.* קָרָא, *voco.* Exod. VII, 11. Ios. IX, 22. X, 24. et alibi saepius. - שִׁסַּע, *discindo, findo. Aqu.* 1 Sam. XXIV, 8. συνεκάλεσεν. Sed hanc *Aquilae* interpretationem non vacare suspicione mendi, vel esse prorsus metaphoricam, docet *Montfauconius. Bielius* coniecit συνέκλασεν. Eodem tamen iure scribi quoque posset συνέθλασεν. Quanquam autem *Aquila* ex utraque coniectura notionem verbi hebraici propriam expressit, tamen συγκλάω aut συνθλάω aeque ac vox hebraica sensu metaphorico h. l. accipiendum erit, ut suppleatur τὴν βουλήν, ac respondeat vernaculo *eines Willen brechen*, h. e. *cogere, ut aliquis sententiam suam mutet, ac a proposito suo recedat.* Caeterum

confirmat utramque coniecturam auctoritas *Vulg. Int.* qui habet *confregit.* Iudith. II, 3. *συνεκάλεσεν πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς γῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ*, h. e. *narravit iis, quali iniuria et contumelia ab illis populis affectus fuerit.*

**ΣΥΓΚΑΛΕ'Ω*, *convoco, congrego.* Iudith. II, 4. *ὡς συνεκάλεσε τὴν βουλὴν αὐτοῦ.* Lectio haec, quam *Ald.* et *Compl.* habet, ob v. 2. praeferenda est τῷ *συνετέλεσε Cod. Vat. Philoxen. Gloss. συγκαλῶ, convoco, concieo, percito.*

ΣΥΓΚΑ'ΛΥΜΜΑ, *cooperimentum, operimentum, tegumentum.* כָּנָף, *ala, ora.* Deut. XXII, 30. XXVII, 20.

ΣΥΓΚΑΛΥ'ΠΤΩ, *cooperio, contego.* בָּכָה, *fleo.* Ps. LXVIII, 13. *συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου.* Ita latini fere et graeci libri omnes. Sed veram lectionem servavit Cod. *Vat. συνέκαμψα*, ut ex *μ* litera una librarius fecerit duas *λυ.* Lectio haec non modo ad rem aptior esse videtur, verum etiam cum aliis SS. locis convenientior, v. c. Ps. LVI, 6. XXXIV, 13. Vide quoque supra s. *καλύπτω* et infra s. v. *συγκάμπτω. Trommio* legisse videntur סָכַךְ. – גָּהַר, *pronum me expando.* 2 Reg. IV, 35. ubi pro *συνεκάλυψεν* nonnullis videtur legendum *συνέκαμψεν*, h. e. *inflexit, incurvavit se*, ut idem Cod. *Vat.* habet. Vide ad h. l. notas *L. Bos.* Sed dum se pronum super puero expandebat, contegebat eius corpus eo consilio, ut incalesceret. – הֵסֵב Hiph. a סָבַב, *circumdo.* 1 Reg. XXI, 4. – הִתְחַפֵּשׂ Hithp. *muto me, dissimulo.* 1 Sam. XXVIII, 8. *συνεκαλύψατο, cooperta facie sua se dissimulavit. Vulg. mutavit habitum suum.* Arab. حشف, *vestem induit tritam.* 1 Reg. XXII, 30. 2 Par. XVIII, 29. sec. *Vat.* – כִּסָּה Pih. Gen. IX, 23. Iud. IV, 18. 19. et alibi. – סָרַח, *redundo.* Exod. XXVI, 13. Sir. XXVI, 9. Dan. XIII, 39. sec. cod. *Chis.*

ΣΥΓΚΑ'ΜΠΤΩ, *simul inflecto, incurvo, contorqueo.* הֵמְעִיד Hiph. *nutare facio.* Ps. LXVIII, 23. vel 24. – בָּכָה, *fleo. Al.* Ps. LXVIII, 13. *συνέκαμψα.* Dici quidem posset, LXX libere vertisse, quia viderent, non commode dici posse: *flevi in ieiunio animam meam:* magis tamen placet statuere, eos legisse אֶכְבַּע, a כָּבַע, *humiliavit, depressit*, quam lectionem quoque secutus est *Syrus* et *Psalter. Aethiop.* Ex opinione *Koehleri* legerunt וָאִמְּכָה fut. Niph. a מָכַךְ. *Vulgatus* habet: *operui.* Videtur igitur legisse apud LXX *συνεκάλυψα.* Fortasse quoque LXX scripserant *συνέκλαυσα.* Probat quoque hanc coniecturam *Kreyssigius*, cui librarii primum *συνέκλαυσα* scripsisse videntur, quod deinde in *συνεκάλυψα* et *συνέκαμψα* mutatum est. Conf. *Bosii* notas ad 2 Reg. IV, 35. ac *Valckenar.* ad *Theocriti Adon.* p. 229. – גָּהַר, *pronum me expando. Al.* 2 Reg. IV, 34. et 35. – כָּרַע. *Theod.* et LXX sec. cod. *Coislin.* Iud. V, 27. *συγκάμψας.* Vide ad h. l. *Scharfenbergium.*

ΣΥΓΚΑ'ΠΤΩ, *comedo, devoro.* הִמְטִיר Hiph. *nutare facio. Al.* Psalm. LXVIII, 28. *σύγκαψον*, ubi alii libri rectius *σύγκαμψον* habent.

ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΙ'ΝΩ, *condescendo, una descendo.* יָרַד אַחֲרֵי, *descendo post. Aqu. Symm. LXX* Ps. XLVIII, 18. Conf. *Cant. tr. puer.* v. 19. Sap. X, 14.

ΣΥΓΚΑΤΑΓΗΡΑ'ΣΚΩ vel *συγκαταγηράω*, *una consenesco.* Tob. VIII, 7. *αὐτῇ συγκαταγηράσαι*, *ei consenescere. Menandri fragm.* p. 104. ed. *Clerici.*

ΣΥΓΚΑΤΑ'ΓΝΥΜΙ, *confringo.* מָחַץ. *Symm.* Ps. LXVII, 24. *συγκατεάξῃ.* מָחַץ interdum notat *calcare, percutere pedibus.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 907.

ΣΥΓΚΑΤΑΚΑΛΥ'ΠΤΩ, *contego.* כִּסָּה Pih. idem. 2 Par. IV, 12. Praeterea legitur Num. IV, 14. in *Ald.* ubi nihil in textu hebr. respondet. Reliqui libri habent *συγκαλύψουσι.*

ΣΥΓΚΑΤΑΚΛΗΡΟΝΟΜΕ'Ω, *simul haereditatem occupo, simul possideo.* אָחַז, *possideo.* Num. XXXII, 30.

ΣΥΓΚΑΤΑΜΙ'ΓΝΥΜΙ vel *συγκαταμίγνύω*, *commisceo.* בּוֹא, *venio.* Ios. XXIII, 12. *συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς*, ubi notat *necessitudinem* aut *familiaritatem contrahere cum aliquo. Eurip. Herc. Fur.* v. 673.

*ΣΥΓΚΑΤΑΡΙΘΜΕ'Ω, *una numero, una annumero si enumero.* Num. XXXII, 30. sec. cod. *Oxon.* *συγκαταριθμηθήσονται μεθ' ἡμῶν*, *nobiscum inter possessores nominabuntur:* ubi hebr. אָחַז respondere videtur, et alii habent *συγκατακληρονομηθήσονται.*

ΣΥΓΚΑΤΑΤΙ'ΘΗΜΙ, *simul statuo, conspiro, consentio.* *יָשַׁב. LXX sec. ed. *Ald.* Exod. XXIII, 33. Sed ibi pro *συγκαταθήσονται* sine dubio legendum est *συγκαθήσονται*, ut oculus librarii voce *συγκαταθήσῃ*, v. 32. obvia, deceptus videatur. – הֵשִׁית יָד Hiph. *pono manum.* Exod. XXIII, 1. *οὐ συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου*, non *conspirabis* cum iniusto. *Compl.* ed. ibi habet *συγκαθίσῃ.* – כָּרַת, *seco.* Exod. XXIII, 32. *οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν διαθήκην*, non *foedus panges* cum illis et diis illorum. *Susann.* v. 20. *συγκατάθου ἡμῖν*, *consentias* nobis, seu *morem geras.* Conf. Luc. XXIII, 51. Inde *συγκατάθεσις*, *consensus.* Vide 2 Cor. VI, 16. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *συγκατάθεσις*, *συμφώνησις.*

ΣΥΓΚΑΤΑΦΑ'ΓΟΜΑΙ, *simul devoro.* הִתְאַבֵּךְ Hithp. *elevo me.* Ies. IX, 18. *συγκαταφάγεται.* Legerunt יְאָכְלוּ vel יִתְאַבְּרוּ.

ΣΥΓΚΑΤΑΦΕ'ΡΟΜΑΙ, *una delabor, una descendo.* Ies. XXX, 30. (ubi *κατὰ τὸ ῥητὸν* nihil pro hoc verbo in textu hebraeo legitur) *ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ*, sicut imber et grando *una descendens* cum violentia quadam.

ΣΥΓΚΕΙΜΑΙ, q. d. *coniaceo*, h. e. *simul* seu *una positus sum*, *consisto*, *consto*, *compositus* s. *compactus sum*, it. *foedus feci*, *conspiravi*, *coniuravi*. *ברום, *genus vestium*. *Aqu.* Ez. XXVII, 24. συγκειμένοις. Arab. صرم notat *vestem ex duobus aut pluribus filis contextam*. - קָשַׁר, *conspiro*. 1 Sam. XXII, 8. ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμὲ, quod vos omnes *conspirastis* adversus me. Vitio typographico in *Hex.* editum est σώγκεισθε. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σύγκεισθε, ὁμονοεῖτε. 2 Sam. XV, 31. sec. *Compl.* συγκειμένοις, *qui conspirarunt*. *Achilles Tat.* II. cap. 59. ὡς ἐπὶ συγκείμενον ἔργον, quasi ex compacto res ita ageretur. *Onosand. Strateg.* cap. 39. κατὰ τὴν συγκειμένην ὥραν, horam, de qua convenit. *Hesych.* συγκεῖσθαι, συνθήκην καὶ ὁμολογίαν ποιεῖσθαι. Sir. XLIII, 31. ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται πάντα, verbo eius omnia *consistunt*. Conf. Col. I, 17.

ΣΥΓΚΕΝΤΕΩ, *compungo*, *confodio*, *contrucido*. 2 Macc. XII, 23. συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, *stimulans* profanos.

ΣΥΓΚΕΡΑΝΝΥΜΙ, *commisceo*. *הִתְעָרַב chald. *misceo me*. Dan. II, 43. sec. cod. *Chis.* συγκραθῆναι. *Theod.* ἀναμίγνυται. 2 Macc. XV, 40.

**ΣΥΓΚΕΡΑΣΜΑ*, *temperamentum*, *mixtura*. נֶסֶךְ, *libamen*. Exod. XXX, 9. sec. cod. 106. *Holm. Ephraem. Syr.* Tom. I. p. 16. κατεσκευασμένων συγκερασμάτων ἡδονάς. *Philoxen. Gloss.* συγκέρασμα, *temperamentum*.

ΣΥΓΚΕΡΑΤΙΖΟΜΑΙ, *cornu pugno*, *cornibus ferio*, it. *confligo*. הִתְנַגַּח Hithp. Dan. XI, 34. συγκερατισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, *cornu certabit* cum rege austri. Caeterum h. l. apud *Theodot.* συνδικασθήσεται legendum esse docere conatus est *Kreyssigius* in *Obss.* in *Grr. Iobi Intt.* p. 22.

ΣΥΓΚΕΡΑΥΝΟΩ, *simul fulmino*, *una fulminando percutio*. 2 Macc. I, 16. βάλλοντες πέτρους συνεκεραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, iacientes lapides *una fulminando percusserunt* ducem. *Eurip. Bacch.* v. 1101. *Athen.* XIV. p. 628. B.

ΣΥΓΚΛΑΣΙΣ, *confractio*. מַהֲלֻמוֹת plur. *contusiones*. *Theod.* Prov. XIX, 29. συγκλάσεις.

ΣΥΓΚΛΑΣΜΟΣ, idem. קְצָפָה, *fractura*. *Al.* Ioel. I, 7. συγκλασμόν. Arab. قصف, *frangere*, unde *ramus arboris fractus* قصيف dicitur. Conf. *Schultensii Opera minora* p. 332. Vide quoque *Suidam* s. v. γομφιασμός.

ΣΥΓΚΛΑΩ, *confringo*. גָּדַע, *exscindo*. Ierem. L, 23. Thren. II, 3. *Theod.* Ps. LXXIV, 11. - הֶעֱמִיד Hiph. *stare facio*. *Al.* Ezech. XXIX, 7. συνέκλασας. Legit הִרְצַצְתָּ, quod cum רָצַץ saepe significationem permutat. - מָחַץ, *frango*. *Symm.* Iob. XXVI, 12. συγκλᾷ. *Theod.* Prov. XIX, 19. συγκλάσεις. - קִצֵּץ Pih. *amputo*. *Al.* Psalm. XLV, 29. συγκλάσει,

pro quo συνθλάσει habet *Eusebius H. E.* X, 1. - רָצַץ. Iud. IX, 53. Vide et in v. συγκαλέω.

ΣΥΓΚΛΕΙΣΜΑ, *iunctura*, *clausura*, *claustrum*, et inter opificia caelata numeratur 1 Reg. VII, 28. מִסְגֶּרֶת, *taenia*. 1 Reg. VII, 28. 34. 2 Reg. XVI, 17.

ΣΥΓΚΛΕΙΣΜΟΣ, *conclusio*, *ipsa actio concludendi*, *clausura*, *obsidio*, *carcer*, *constrictio*. חֲנֻיוֹת plur. *hospitiola*, *cellulae*, *mansiunculae*. *Al.* et *LXX* sec. ed. *Compl.* Ierem. XXXVII, 16. ubi συγκλεισμὸς *clausuram*, *carcerem* notat. Arab. حنى notat *flectere*. Hinc substantivum notat *flexa* s. *incurva ligna*, quibus malefici in carceribus includi solebant, ut incurvato capite et dorso in iis sederent. Graecis sunt κύφωνες, lat. *numella*. - מַסְגֵּר, *claustrum*, *carcer*. *Symm.* Ps. CXLI, 10. ἀπὸ συγκλεισμοῦ. Idem Ies. XXIV, 22. συγκλεισθήσονται εἰς συγκλεισμὸν, concludentur in *carcerem*. - מִסְגֶּרֶת. 2 Sam. XXII, 46. ubi συγκλεισμοὶ sunt *semitae*, quia milites eodem ordine et loco progredientes quasi conclusi lineis quibusdam videntur, et eandem viae lineam tenent. Mich. VII, 17. - מָצוֹר, *obsidio*. Ezech. IV, 3. 7. Conf. 1 Macc. VI, 21. - סָגוּר. Iob. XXVIII, 15. οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς. Ita quoque *Theodot*. *Hieron*. *aurum conclusum*. *Augustinus aurum inclusum*, ubi additur: *id est thesaurus*. *Vulg*. *aurum obryzum*. *Gregor. Theol.* συγκλεισμὸν ὀνομάζει τὰ χρήματα, διὰ τὸ ταῦτα ἀσφαλῶς ἡμᾶς συγκλείειν. Fortasse scripsit συγκλειστὸν, sc. χρυσίον, aurum conclusum, sc. in lapidibus, adeoque purum ab aliis metallis, de quo, an ita dici possit, metallici sunt audiendi. Hos. XIII, 8. συγκλεισμὸν καρδίας, *duritiem*, *densitatem et constipationem cordis*, h. e. *obstinationem et obdurationem animi*. - *סוּפָה, *turbo*. *Aqu.* Iob. XXXVII, 9. συσσεισμοὶ, al. (sec. cod. *Colbert.* et *Regium unum*) συγκλεισμός. Lectio συγκλεισμὸς vel prorsus huc non pertinet, et referenda est ad חֶדֶר, *penetrale*, initio commatis, vel, quod magis placet, mutanda est in συσσεισμός. Et ita vere *Aquilam* scripsisse puto, non autem συσσεισμοὶ, quia non verosimile est, eum plurali usum esse pro singulari סוּפָה. - צְעָדָה, *incessus*. *Al.* 2 Sam. V, 24. ubi etiam pro συγκλεισμοῦ reponendum erit συσσεισμοῦ. Conf. 1 Par. XIV, 15. In Cod. *Alex*. vitiose legitur συγλεισμοῦ, quae est vox nihili. - רַתּוֹק, *catena*. *Aqu.* Ez. VII, 23. συγκλεισμόν. 1 Macc. VI, 21. *locus conclusus et obsessus*, *arx obsessa*.

**ΣΥΓΚΛΕΙΣΤΗΣ*, *concludens*, *includens*. מַסְגֵּר, *faber ferrarius*. 2 Reg. XXIV, 16. sec. ed. *Compl.* ubi reliqui habent συγκλείων.

ΣΥΓΚΛΕΙΣΤΟΣ, *conclusus*, *iuncturis connexus*. מִסְגֶּרֶת. 1 Reg. VII, 27. ubi συγκλειστὸν idem dicitur esse, quod σύγκλεισμα. - סָגוּר part. Pah. 1 Reg. VII, 50.

ΣΥΓΚΛΕΙ'Ω, *concludo, occludo, coarcto, obsidione cingo, cogo*, it. *concludendum trado* vel *permitto*, it. simpliciter: *trado, dedo.* *בָּרִיחַ, *fugax, fugiens, celer. Symm.* Ies. XXVII, 1. Iob. XXVI, 13. ὁ ὄφις ὁ συγκλείων, quod vel est *serpens concludens*, h. e. *ita fascinans praedam, ut evadere nequeat*, vel, omisso ἑαυτὸν, *serpens tortuosus*, ut *Vulg.* bene transtulit. Sc. serpentes coarctant se et quasi concludunt, quando vel celeriter se fuga proripere, vel impetum facere volunt. – *מִבְצָר, *munitio. Symm. et LXX sec. Theodoret.* et Cod. *Norimb.* Ierem. VI, 27. συγκεκλεισμένῳ. Sic quoque *Codex Syr. Hexaplaris.* – *מַסְגֵּר, *faber ferrarius*, proprie vi etymologiae *concludens.* 2 Reg. XXIV, 14. 16. – סָגַר: הִסְגִּיר, Kal et Hiph. Exod. XIV, 5. συνέκλεισε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος, *occlusit* enim illos desertum. Ios. VI, 1. Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη, Iericho *occlusa* et munita. Vide et Ies. XLV, 1. Ierem. XIII, 19. Ios. XX, 5. οὐ συγκλείσουσι τὸν φονεύσαντα ἐν χειρὶ αὐτοῦ, non *tradent* homicidam in manus eius. Vide et Ps. LXXVII, 68. et conf. 1 Macc. III, 18. IV, 31. Psalm. XXX, 10. οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, non *tradidisti* me in manus hostium. Ps. LXXVII, 55. τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισε, iumenta eorum morti *tradidit.* Conf. v. 53. ubi idem verbum, quod hic συνέκλεισε exponunt, παρέδωκε reddunt, et notata in v. παραδίδωμι. 1 Reg. X, 21. τὰ σκεύη χρυσίῳ συγκεκλεισμένα, vasa auro *obducta.* Aliis συγκεκλεισμένος ibi est *fabrefactus, caelatus.* Videatur *Stephani Thesaurus.* 1 Reg. XI, 27. συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαβὶδ, *occludebat* murum urbis David. Ies. XLV, 1. πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται, urbes non *occludentur.* Psalm. XXXIV, 3. σύγκλεισον. *Diodorus:* ἀντὶ τοῦ ἀπόκλεισον καὶ περίκλεισον αὐτὸς τὸν δρόμον τῶν πολεμίων. Mal. I. 10. συγκλεισθήσονται. Pro יִסְגֹּר legerunt יִסָּגֵר. *Symm.* Gen. II, 21. *Inc.* Lev. XIII, 4. – סָכַךְ, *tego.* Iob. III, 23. συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ, *conclusit* enim Deus contra eum. *Vulg. circumdedit eum Deus tenebris.* – עָצַר. Gen. XVI, 2. XX, 18. – צוּר, *arcto.* Prov. IV, 12. οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα, non *coarctabuntur* tui gressus. *Schol.* οὐ στενωθήσεται. Ierem. XXI, 4. πρὸς τοὺς χαλδαίους συγκεκλεικότας ὑμᾶς, ad Chaldaeos *obsidentes* vos. Vide et Ezech. IV, 3. et conf. 1 Macc. V, 5. VI, 49. XI, 65. *Hesych.* συγκεκλεισμένοι, πολιορκούμενοι. – שָׁטַף, *immergo.* Ies. XLIII, 2. ubi tamen alii pro συγκλείσουσι habent συγκλύσουσι, fortasse rectius. 3 Esdr. IX, 16. συνεκλείσθησαν τῇ νουμηνίᾳ, h. e. *convenerunt* (*Vulg. consederunt*) novilunio. Sir. XXIX, 12. σύγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου, *clam* eleemosynam in cellis tuis *eroga*, coll. Matth. VI, 3. 1 Macc. VI, 18. *angustissime continebant.* 2 Macc. VIII, 25. ὑπὸ τῆς ὥρας συγκλειόμενοι, tempore *coacti.*

ΣΥΓΚΛΗΡΟΝΟΜΕ'Ω, *una haereditatem adeo, cohaeres sum.* Sir. XXII, 26. ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς, ut in haereditate eius *cohaeres sis.*

ΣΥ'ΓΚΛΗΤΟΣ, *convocatus.* קְרִיאִים plur. *vocati.* Num. XVI, 2. σύγκλητοι βουλῆς, *senatores consilii.* Sic apud *Herodianum* σύγκλητος notat *senatum Romanum*, vel absolute, Lib. I, 14. 19. et Lib. II. cap. 4. §. 17., vel addito nomine βουλὴ, ut Lib. I, 7, 4. Confer *Fagium* ad Numeror. I, 16.

ΣΥΓΚΛΥ'ΖΩ, *inundo, obruo, submergo.* שָׁטַף, idem. Cant. VIII, 7. *Al.* Ies. XLIII, 2. συγκλύσουσι. Conf. Sap. V, 23. ποταμοὶ συγκλύσουσιν αὐτόν.

ΣΥΓΚΟΙΜΑ'ΟΜΑΙ, *concumbo.* *בָּעַל, *maritus sum.* Deut. XXI, 13. συγκοιμηθήσῃ sec. codd. 108. 118. *Holm.* e glossemate. – שָׁכַב, *cubo, dormio.* 1 Sam. II, 24. συνεκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν. Est unum σεμνῶν istorum λόγων, quo graeci Intt. V. T. negotium viri cum muliere exprimere consueverunt. Vid. *Gataker. de stylo N. T.* cap. XI. p. 77. qui etiam affert locum ex *Epicteti Enchirid.* cap. 39.

ΣΥΓΚΟΙΤΑ'ΖΟΜΑΙ, *una dormio, concumbo.* שָׁגַל, *concumbo, ineo mulierem. Aqu.* Deut. XXVIII, 30. συγκοιτασθήσεται. *Lycophr. Alex.* v. 848. *Schol.*

ΣΥ'ΓΚΟΙΤΟΣ, *concumbens, concubina, eiusdem lecti consors, consors tori.* סֹכֶנֶת, *proficiens, adiutrix*, etiam *concubina. Inc.* 1 Reg. I, 4. – שֵׁגָל, *coniux. Aqu.* Ps. XLIV, 10. σύγκοιτος, ut *Montfauconius* ex *Martianaeo* edi iussit. *Agellius Aquilae* tribuit σύγκοιτις. – חֵיק, שֹׁכֶבֶת, *cubans in sinu.* Mich. VII, 5. τοῦ συγκοίτου, ubi alii τῆς συγκοίτου. *Lex. Vet.* σύγκοιτος, *concubina.* Sic enim bene pro *concuvina* legit *Drusius in Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 260.

ΣΥΓΚΟΛΑ'ΠΤΩ, *contundo.* כָּתַת, *contundo. Aqu.* Lev. XXII, 24. συγκεκολαμμένον, *cui contusi sunt testiculi.*

ΣΥΓΚΟΛΛΑ'Ω, *glutine compingo, coagmento, conglutino.* Sir. XXII, 7. συγκολλῶν ὄστρακον.

ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ', *comportatio, collectio frugum.* אָסִף, idem. *Symm.* Exod. XXIII, 16. ἑορτὴν συγκομιδῆς, festum *collectionis frugum. Suidas:* συγκομιδή. ὡς ἐπὶ καρπῶν. *Θουκυδίδης* ἐν γ'· καὶ ἐν συγκομιδῇ καρποῦ ἦσαν. Sacrificia, quae Graeci eo tempore offerebant, συγκομιστήρια dicebantur. Vide *Hesychium* s. h. v. et *Meursium Graec. Feriata* p. 257.

ΣΥΓΚΟΜΙ'ΖΩ, *colligo.* עָלָה, *ascendo.* Iob. V, 26. ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ, ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος, ἢ ὥσπερ θημωνία ἅλωνος καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα, venies autem in sepulcrum, tanquam frumentum maturum, quod tempore suo metitur, vel tanquam acervus areae, qui tempore suo *colligitur. Phavorinus:* συγκομίζειν, ἀντὶ τοῦ θάπτειν, ἀπὸ τῶν συναγομένων καρπῶν εἰς τὰς ἀποθήκας. ἐπ' ἐκείνων γὰρ λέγεται κυρίως τὸ συγκομίζειν καὶ ἡ συγκομιδή.

Verba desumta sunt ex *Scholiasta Sophocl. Aiac. Flagell.* v. 1068. Conf. *Heinsii Exerc. Sacr.* ad Act. VIII, 2. p. 266.

*ΣΥ'ΓΚΟΠΟΣ, *qui viribus defectus concidit.* Sir. XXII, 15. sec. *Ald.* Sed vera lectio ibi est εὔκοπον. Legitur σύγκοπος quoque apud *Diodor. Sic.* lib. III. c. 56. ubi *animi deliquio affectum* notat.

ΣΥΓΚΟ'ΠΤΩ, *concido, contero, contundo, confringo, percutio.* הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Gen. XXXIV, 29. συγκόψουσίν με, *percutient* me. *Suidas:* συγκόψαι, ἐπὶ τοῦ πληγαῖς αἰκίσασθαι. οὕτω Μεταγένης. – כָּתַת, *contundo.* Deut. IX, 21. Ps. LXXXVIII, 23. Ies. II, 4. – נִפֵּץ Pih. *dissipo.* Ierem. XLVIII, 12. συγκόψουσι. Vocem hanc quoque *Symmacho* tribuit *Drusius* ex mera coniectura, quam tamen confirmat *Theodoretus* et *Cod. Norimb.* – קִצֵּץ Pih. *amputo.* 2 Reg. X, 34. XVI, 17. XVIII, 6. et alibi. – שָׁחַק, *comminuo.* Exod. XXX, 36.

ΣΥ'ΓΚΡΑΣΙΣ, *commixtio.* סִיג, *scoria.* Ezech. XXII, 20. *Hebr. sec. Schol.* ed. *Rom.* Ezech. XIII, 11.

ΣΥΓΚΡΑΤΕ'Ω, *conservo, contineo, tueor.* חָמַךְ, *sustento.* *Symm.* Psalm. XVI, 6. συγκράτησον.

ΣΥ'ΓΚΡΙΜΑ, *coagmentum et quod concretum est,* veluti mundus, idem fere quod σύστημα, *decretum*, it. *coniectura*, it. *edictum*, it. *interpretatio*, it. *concentus.* גְּזֵרָה, *decisum. Theod.* Dan. IV, 14. 21. ubi σύγκριμα *decretum* notat, i. q. κρίσις apud LXX. Conf. 1 Macc. I, 60. – *מִשְׁפָּט, *iudicium.* Iud. XIII, 12. sec. *Oxon.* et *Compl.* – פְּשַׁר: פִּשְׁרָא chald. Dan. V, 28. τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος, haec *interpretatio* eius. Vide et Dan. II, 25. IV, 15. *Al.* Dan. V, 17. συγκρίματα. Sir. XXXII, 6. σύγκριμα μουσικῶν, *concentus* musicorum. Sir. XXXV, 17. *coagmentata apologia, concinnata defensio*, aut: *afferet similia aliorum facta ad sui excusationem.* *Suidas:* σύγκριμα, ἡ ἐκ πολλῶν εἰς ἄλληλα συμφωνία, οἷα ἡ τῶν τεσσάρων στοιχείων κοινωνία.

ΣΥΓΚΡΙ'ΝΩ, *coagmento, coniungo, comparo, expono, interpretor*, it. *definio, determino.* גְּזֵרָה, *decisio, determinatio. Int.* Lev. XVI, 22, συγκεκριμένη, *definita, determinata*, seu potius *discreta via*, h. e. *solitaria.* – פָּרַשׁ, *expono.* Num. XV, 32. οὐ γὰρ συνέκριναν, τί ποιήσουσιν αὐτῷ, non enim *exposuerant* s. *decreverant*, quid facerent illi. – פְּשַׁר chald. Dan. V, 13. συγκρίνων ἐνύπνια, qui *interpretatur* somnia. Vide et v. 17. – פָּתַר. Gen. XL, 8. somnium vidimus, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτὸ, nec est, qui *interpretetur* illud. Vide et Gen. XLI, 12. 15. et conf. 1 Cor. II, 13. et ad h. l. auctores citatos *Wolfio* p. 530. Sap. VII, 29. φωτὶ συγκρινομένη, luci *comparata.* *Hesych.* συγκρινομένη, πρὸς ἰσότητα δοκιμαζομένη. ἄνευ γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα. 1 Macc. X, 71. συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, *decernamus*

nobis ipsis illic, h. e. *armis experiamur*, aut *certabimus*, uter potior seu fortior sit. *Latinus* vertit: *comparemus illic invicem*. Legendum videtur *comparemur*. *Hesych.* συγκριθῶμεν, ὁμοιωθῶμεν. Idem: συγκρίνει, συνισοῖ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συγκρίνεται, πρὸς ἰσότητα δοκεῖ (*Bielio* legendum videtur δοκιμάζεται ex *Hesychio* in v. συγκρινομένη), προσομοιοῦται.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ, *comparatio plurium inter se*, *interpretatio*, it. *quod legibus consentaneum*, *quod fas est*, *consuetudo*, *mos*, *decretum*, i. q. σύγκριμα. מִשְׁפָּט, *iudicium*. Num. IX, 3. κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτὸ, facies illud, prout *fas est*. Nonnulli hic legere malunt: κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. Vide et Num. XXIX, 6. 24. XVIII, 21. Eodem sensu κρίσις et κρίμα usurpantur. Vide supra. *Inc.* Iud. XVIII, 7. κατὰ τὴν σύγκρισιν Σιδωνίων, ad *similitudinem* Sidoniorum. Vid. *T. Hemsterh.* ad *Lucian. Dial. Mort.* p. 383. – פְּשַׁר: פִּשְׁרָא chald. Dan. II, 4. τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελοῦμεν, *interpretationem* eius indicabimus. Vide et Dan. IV, 3. V, 7. VII, 16. – פִּתְרוֹן. Gen. XL, 12. 18. – שֶׁבֶר, *fractio*, it. *explicatio*. Iud. VII, 15. Sap. VII, 19. πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς, divitias nihil aestimavi in *comparatione* eius. *Hesych.* σύγκρισις, μίξις, γένεσις, ὁμοίωσις, ἀντιπαράθεσις. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σύγκρισις, ὁμοιότης, παραβολὴ, παράθεσις.

ΣΥΓΚΡΟΤΕΩ, *complodo*, *collido*. סָפַק, idem. Num. XXIV, 10. συνεκρότησε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, *complodebat* manibus suis. – נְקַשׁ chald. *collido*. Dan. V, 6. τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκροτοῦντο, genua eius *collidebantur*.

ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ, *concussio*, *collisio*. קוֹל, *vox*. *Symm.* Ez. III, 13. Scil. קוֹל est h. l. *sonitus*, *qui ex concussione alarum oritur*.

ΣΥΓΚΡΟΥΣΜΟΣ, idem. 1 Macc. VI, 41. συγκρουσμοῦ τῶν ὅπλων, *collisio* aut *conflictio* armorum, aut *sonitus editus ex collisione*.

ΣΥΓΚΡΟΥΩ, *collido*, *concutio*. מָחָא. Num. XXXIV, 11. sec. *Ald.* et *Compl.* συγκρούσει. Sc. מָחָא etiam *complodere* notat. – נָקַשׁ Pih. *illaqueo*. *Symm.* Ps. CVIII, 11. συγκρούσαι. Vide ad h. l. *Rosenmülleri Scholia*. – *נְקַשׁ chald. *collido*. Dan. V, 9. sec. cod. *Chisianum*.

ΣΥΓΚΡΥΠΤΩ, *occulto*, *celo*. צָפַן, idem. *Aqu.* Prov. X, 15. Ps. LXXXII, 4. κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σου. Ita quoque *Theodot.* teste *Theodoreto* p. 1190. ubi in Cod. I. hoc additamentum reperitur: ὁ δὲ Ἑβραῖος κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου τέθεικεν, ἢ κατὰ τοῦ συγκεκραμένου σου. 2 Macc. XIV, 30. συνεκρύπτετο τὸν Νικάνορα, *occultabat se a Nicanore*.

ΣΥΓΚΤΙΖΩ, *una creo*, *simul condo*. Sir. I, 12. XI, 16. πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται. E quo loco luculenter apparet, *concreatum alicui* eleganter dici, *quod alicui*

semper adhaeret, quod ab aliquo vix separari potest. Ioseph. A. I. p. 768. 5, 14. *Strabo* IV. p. 316. C. *Herodot.* IV. p. 27; 8.

ΣΥΓΚΥΠΤΩ, *incurvo, inclino.* גָּהַר, *toto corpore procumbo,* aut *me prosterno. Inc.* 2 Reg. IV, 35. - *כָּרַע. Iud. V, 27. sec. cod. *Oxon.* et ed. *Compl.* συγκύψας, quae videtur esse *Theodotionis* interpretatio a librariis depravata. Certe *Procopius Cat. Nic.* p. 159. cod *Alex.* et *Basil.*, qui *Theodotionem* diserte nominat, habet συγκάμψας. - עָזַב, *relinquo.* Iob IX, 27. συγκύψας (sc. ἐμαυτὸν) τῷ προσώπῳ στενάξω, *incurvans* me facie ingemiscam. N. L. Sir. XII, 12. ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφὼς, sc. ἑαυτὸν, si humiliatus fuerit, et quasi *supplex et venerandus incurvato corpore* ad te accesserit. Vide et Sir. XIX, 22. et conf. Luc. XIII, 11. ac ad h. l. *Wolfium* p. 676. Eodem sensu συγκύφω usurpatur. Vide infra s. h v.

ΣΥΓΚΥΡΕΩ, *confinis sum, propinquus sum,* it. *obvenio, accido.* בַּת, *filia.* Num. XXI, 25. ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐταῖς, in omnibus *confinibus* illarum urbibus; quae respectu suae metropoleos (quae matris nomine venit) haud raro *filiae* dicuntur in SS. Vide *Glassii Philol. S.* p. 1022. - יָד, *manus.* Deut. II, 37. πάντα τὰ συγκυροῦντα (sc. χωρία) χειμάῤῥου Ἰαβώκ, omnia *confinia* fluvii Iabok. Scilicet יָד saepe *latus* notat in SS. - מִגְרָשׁ, *suburbium.* Num. XXXV, 4. τὰ συγκυροῦντα (sc. χωρία) τῶν πόλεων, *confinia* urbium. Similiter 1 Macc. XI, 34. πάντα (sc. χωρία) τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς, omnia loca illis *confinia. Suidas:* συγκυροῦντα, διαφέροντως συνεγγίζοντα. Sic et *Hesychius:* συγκυροῦντα, διαφέροντα, h. e. *quae nostra intersunt s. ad nos pertinent.* - קָרָה, *obvenio, accido. Symm.* Cohel. IX, 11. συγκυρήσει, *accidet.* Inde συγκυρία aut συγκύριον, *casus fortuitus. Hesych.* συγκυρία, (sic enim bene legit *Hammondus* ad Luc. X, 31. pro συγκυρεῖ), συντυχία. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* quodque adeo firmat emendationem *Hammondi.*

ΣΥΓΚΥΡΗΜΑ, *accidens, casus fortuitus.* מִקְרֶה, idem. *Symm.* 1 Sam. XX, 25. - קֶטֶב, *cuspis. Symm.* Ps. XC, 6. Scil. קֶטֶב in universum pro *infortunio* et *casu improviso* accepit. *Hesych.* συγκύρημα, σύντυχημα.

ΣΥΓΚΥΡΙΟΝ, *casus fortuitus, accidens.* מִקְרֶה, idem. *Symm.* 1 Sam. VI, 9. Ita *Bielius.* Sed hoc nominis monstrum mutari debet in συγκύριον. Conf. 1 Sam XX, 25.

ΣΥΓΚΥΦΩ, *incurvo.* Sir. XIX, 23. συγκύφων πρόσωπον, incurvans faciem, h. e. *vultum contrahens.* aut: *inclinatam habens faciem,* qui nimium se submittit multa humilitate.

ΣΥΓΧΑΙΡΩ, *congaudeo, collaetor, gratulor, congratulor.* צָחַק, *rideo.* Gen. XXI, 6. *Syrus et Onkelos.* חֲדָא, *laetor.* 3 Macc. I, 8. ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι συγχαρησομένους, de feliciter gestis congratulaturi, ubi vid. *Syrus.* Codex *Alex.* habet χαρησομένους.

ΣΥΓΧΕ'Ω, *commisceo, confundo.* *אָחַז, *apprehendo.* 1 Reg. VI, 10. συνέχειν sec. ed. *Compl.* Mallem συνέσχεν, quod reliqui libri habent. אָחַז habet h. l. notionem *claudendi, occludendi*, ac tota formula אָחַז אֶת־הַבַּיִת בַּעֲצִים est latinum *contignavit.* - בָּלַל. Gen. XI, 7. 9. *Hesych.* συνέχεεν, ἔμιξεν. - *הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Amos. III, 15. συγχεῶ. Ita et *Arabs* ac *Itala.* Caeterum hic duae versiones coaluerunt.

ΣΥΓΧΟ'Ω, *obruo.* צָבַר, *coacervo. Aqu.* Exod. VIII, 14. συνέχωσαν, *obruerunt.*

*ΣΥΓΧΡΟΝΕ'Ω, *eodem tempore vivo.* Prol. Syr. συγχρονήσας sec. cod. *Alex.* ubi in reliquis libris est συγχρονίσας. *Athen. Deipn.* XIII. p. 599. c. συγχρονεῖν Ἀνακρέοντα.

ΣΥΓΧΡΟΝΙ'ΖΩ, *aetate aequalis sum, commoror aliquo tempore.* Prol. Sir. ubi notat *diu morari, multum temporis esse in aliquo loco.* Vide s. v. συγχρονέω. *Aristoph. Acharn.* 850. *Schol.*

ΣΥ'ΓΧΥΣΙΣ, *confusio*, etiam *fusio*, it. *tumultus.* בָּבֶל, *Babel*, nomen urbis a confusione linguarum ita dictae. Gen. VII, 9. - מְהוּמָה, *turbatio.* 1 Sam. V, 11. XIV, 20. - מוּצָק, *fusum metallum. Aqu.* Iob. XXXVII, 18. ὅρασις συγχύσεως, speculum *aere fusum*, aut *fusi metalli.* Conf. v. 10. LXX habent ἐπιχύσεως. *Hesych.* σύγχυσις, μίξις, θόρυβος, ἀφανισμός.

ΣΥΓΧΥ'Ω, *confundo, conturbo.* הֵהִים Hiph. ab הוּם, *perstrepo. Symm.* Ps. LIV, 4. συνεχύθην, *confusus sum.* - הָמַם, *profligo.* 1 Sam. VII, 10. - הִתְהֹלֵל Hithp. *insano impetu feror.* Nahum. II, 4. ἐν ταῖς ὁδοῖς συγχυθήσονται τὰ ἅρματα, in viis *effuso impetu ferentur* currus. - חָרָה, *ira exardeo.* Ion. IV, 2. συνεχύθη. - נָקַר, *perfodio. Al.* Iob. XXX, 17. συγκέχυται. Forte legerunt עָסַר. - סַר. 1 Reg. XX, 43. XXI, 4. συγκεχυμένος, *perturbatus animo.* Conf. *Homer. Il.* ι'. 608. סַר vulgo per *contumax, immoriger* redditur. Sed سر in Conj. IV. notat *conturbatus est*, quae notio et convenit locis XXI, 4. et 5. Si autem a סוּר derivatur, plena formula esset: *recedens a sana mente*, quod eundem sensum habet. Vide supra s. v. διαταράσσω. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συγκεχυμένως, διατετραμμένως, ἠλλοιωμένως. Legendum forte ex 1 Reg. l. c. συγκεχυμένος, διατετραμμένος, ἠλλοιωμένος. - *עָצַר, *contineo, claudo.* 2 Reg. XIV, 26. συγκεχυμένος sec. *Alex.* Fortasse legendum συνεχόμενος. - רָגַז, *contremisco.* Ioel. II, 1. 10. - תֹהוּ וָבֹהוּ, *inane et vacuum. Symm.* Ierem. IV, 23. συγκεχυμένη. Praeterea legitur 1 Sam. V, 6. ubi σύγχυσις θανάτου, cui nihil in textu respondet, de *lue ubique serpente* dicitur. Alii codd. habent ibi χύσις. Conf. v. 12. 1 Macc. IV, 27. ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη, ille autem audiens *conturbabatur.* Vide et 2 Macc. X, 30. XIII, 23. XIV, 28. et conf. Act. II, 6. XIX, 31. XXI, 31. *Hesych.* συγκέχυται, συντετάρακται. *Suidas:* συγχυθείς, συνταραχθείς.

ΣΥΓΧΩΝΕΥ'Ω, *una conflo.* נָתַךְ. *Aqu.* Nahum. I, 6. Vox hebraica apud chald. in Aphel de *metallis* occurrit. V. *Simonis Lex. hebr.* p. 1079. Adde Hos. XIII, 2. sec. ed. *Compl.* *συγκεχωνευμένα*, ubi reliqui libri exhibent *συντετελεσμένα*, ac nihil habet in textu hebr. cui respondeat.

ΣΥΓΧΩΡΕ'Ω, *concedo*, *remitto.* הַשְׁאֵה Hiph. a שָׁאָה, *averto me*, *desisto.* *Al.* Psalm. XXXVIII, 18. *συγχώρησον*, bene quoad sensum. Vide et 2 Macc. XI, 15. 18. 24. 35. *Hesych.* *συνεχώρησαν*, *συνωμολόγησαν*, *συνεπάθησαν.*

ΣΥΓΧΩ'ΡΗΣΙΣ, *concessio*, *permissio.* *Inc.* Gen. XLVII, 22. ubi verba *ἐκ συγχωρήσεως* hebr. מֵאֵת, *a*, respondent, ac in hac orationis serie commodam interpretationem exhibent.

ΣΥΓΧΩΡΗΤΕ'ΟΝ, *concedendum est.* 2 Macc. II, 32.

ΣΥΖΕΥ'ΓΝΥ'Ω, *ΓΝΥΜΙ coniungo.* חָבַר, *socior.* Ezech. I, 11. Praeterea legitur ib. v. 23. ubi nihil est in textu hebraico.

ΣΥΖΥΓΗ'Σ, *copulatus*, *maritus.* 3 Macc. IV, 8. *οἱ δὲ τούτων συζυγεῖς*, mariti autem earum. Sic ἡ *ὁμόζυγος* est *uxor Themistio.* Vide *Lex. N. T. s. h. v.*

ΣΥΖΩΝΝΥ'Ω, *accingo.* *חָגַר, idem. Lev. VIII, 7. — *שׂוּם, *pono.* Lev. VIII, 8. *συνέζωσεν αὐτὸν* sec. cod. *Vat.* ubi *Sar.* *συνέδυσεν* et *Ald.* *ἔζωσεν* habent. 1 Macc. III, 3. *συνεζώσατο τὰ σκεύη αὐτοῦ τὰ πολεμικά.* *Aristoph.* *Thesm.* v. 262. *Lysistr.* 536. Hinc *σύζωμα* apud *Aeschyl.* *Suppl.* v. 470. Utrumque neglexit *H. Stephanus.*

ΣΥΚΑ'ΜΙΝΟΝ, *sycaminum*, quod saepius pro *moro* accipitur. שִׁקְמִים plur. Amos. VII, 14. *Hesych.* *συκάμινα*, ἡ *παρ' ἐνίοις μορέα τὸ δένδρον, καὶ ὁ καρπός.* Conf. *Hilleri Hierophyt.* P. I. c. 25. p. 250. et *Allatium* ad *Eustathii Hexaem.* p. 67.

ΣΥΚΑ'ΜΙΝΟΣ, *sycaminus*, *morus*, *sycomorus.* שִׁקְמִים plur. masc. 1 Reg. X, 27. 1 Par. XXVII, 28. Ies. IX, 10. ubi in *Hexaplis* legitur: *συκαμίνους*, *ἀπὸ συκαμίνων ἢ συκομόρων κατὰ τοὺς λοιπούς.* — שִׁקְמוֹת plur. foem. Psalm. LXXVII, 47. *Theodoretus* ad Ps. LXXVII, 47. p. 1159. *τοὺς μέντοι συκαμίνους οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ συκομόρους ἡρμήνευσαν.* Conf. *Hilleri Hierophyt.* Ps. I. c. 25. *Ol. Celsii Hierobot.* T. I. p. 288. sequ. et auctores laudatos *Wolfio* ad Luc. XVII, 6. p. 709. nec non *Lexicon N. T. s. h. v.*

ΣΥΚΗ~, contracte ex *συκέη*, *ficus*, *arbor.* *Συκῆ* *ficum fructum* notat. תְּאֵנָה, *ficus*, arbor et fructus. Gen. III, 7. Num. XIII, 24. XX, 5. et alibi saepius. — תַּנִּין, *draco*, Nehem. II, 13. ubi תְּאֵנָה legerunt.

ΣΥΚΕΩ'Ν et *ΣΥΚΩ'Ν*, *ficetum*, *locus ficubus consitus.* תְּאֵנָה, *ficus*, arbor et fructus. Ierem. V, 17. Amos. IV, 9.

ΣΥ~ΚΟΝ, *ficus*, *fructus.* בִּכּוּרָה, *fructus maturus.* *Inc.* Hos. IX, 10. *ὡς σῦκον*, quae verba non ad בִּתְאֵנָה cum *Montf.*

sed ad בְּכוּרָה referenda sunt. Fortasse vero ὡς σῦκον nihil aliud est, nisi varia lectio τῶν O pro isto ὡς σκοπόν. Vide quoque supra s. v. καρπός. - תְּאֵנָה, *ficus*, arbor et fructus. 2 Reg. XX, 7. Nehem. XIII, 15. Ies. XXXVIII, 21. et alibi.

ΣΥΚΟ'ΜΟΡΟΣ, *sycomorus*, arbor et fructus sic vocatur, quia medium quid refert inter ficum et morum. שִׁקְמִים plur. masc. *Aqu.* Amos. VII, 14. - שִׁקְמוֹת plur. foem. *Symm.* Ps. LXXVII, 47. Vide supra s. v. συκάμινος.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΕ'Ω, *sycophantam ago, falso aliquem defero, calumnior*, it. *fraudulenter ago, fraude circumvenio, iniuria afficio, fraudo, malis artibus utor ad eripiendum aliquid alicui.* Vox haec originem traxit a delatoribus Atheniensibus, qui quasi in lucem protrahebant illos, qui, non soluto vectigali, ficus Athenis aliorsum exportabant. הִתְגֹּלֵל Hithp. *voluto me.* Gen. XLIII, 18. ἡμεῖς εἰσαγόμεθα, ὡς συκοφαντῆσαι ἡμᾶς, nos intruducimur, ut *falso nos deferant.* Non cogitarunt h. l. לְהִתְקַלֵּל aut לְהִתְהַלֵּל, ut nonnullis placuit, sed *volvere in aliquem* notat *per calumniam aliquem accusare.* - *הִתְעַשֵּׂק Hithp. *Aqu.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. XXVI, 25. ἐσυκοφάντησαν γάρ. - עָשַׁק. Gen. XXVI, 20. sec. *Schol.* seu *Inc. Int.* Iob. XXXV, 9. ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράξονται, a multitudine *malis artibus direpti* clamabunt. Ps. CXVIII, 121. μὴ συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι, ne *malis artibus mihi aliquid eripiant* superbi. Prov. XIV, 33. ὁ συκοφαντῶν πένητα, *qui malis artibus utitur ad eripiendum aliquid* pauperi. Vide et Prov. XXII, 16. XXVIII, 3. Cohel. IV, 1. et conf. Luc. III, 14. *Al.* Cohel. IV, 1. *Inc.* Iob. X, 3. - שִׁקֵּר Pih. *mendaciter ago.* Lev. XIX, 11. οὐδὲ συκοφαντήσει ἕκαστος τὸν πλησίον, neque *falso deferat* aliquis proximum. Sic *Aristophanes in Avib.* v. 1431. νεανίας ὢν, συκοφαντεῖς τοὺς ξένους; cum iuvenis sis, *falsone defers* peregrinos? Vide et in *Acharn.* v. 518. ac *Vesp.* v. 1091. *Suidas:* συκοφαντεῖν τὸ ψευδῶς τινος κατηγορεῖν. Κεκλῆσθαι δέ φασι τοῦτο παρ' Ἀθηναίοις πρώτον ἐξευρεθέντος τοῦ φυτοῦ τῆς συκῆς, καὶ διὰ τοῦτο κωλυόντων ἐξάγειν τὰ σῦκα. Τῶν δὲ φαινόντων τοὺς ἐξάγοντας συκοφαντῶν κληθέντων, συνέβη καὶ τοὺς ὁπωσοῦν κατηγοροῦντας τινῶν φιλαπεχθημόνως οὕτω προσαγορευθῆναι. Ἀριστοφάνης κ. τ. λ. Ἴδιον γὰρ Ἀθηναίων τὸ συκοφαντεῖν.

ΣΥΚΟΦΑ'ΝΤΗΣ, *sycophanta*, it. *malis artibus utens, ut aliquid eripiat alicui, calumniator, delator.* מַעֲשַׁקּוֹת plur. *fraudes, malae artes, quibus aliquid eripitur alicui.* Prov. XXVIII, 16. βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης, rex indigens redituum magnus sycophanta, h. e. *multis malis artibus utitur*, vel *valde versutus est, ad bona subditis eripienda. Vulg. multos opprimet per calumniam.* Alii pro συκοφάντης ibi habent πολύστρεβλος, *perquam versutus.* - עוֹשֵׁק part. *opprimens.* Psalm. LXXI, 4. ταπεινώσει συκοφάντην, humiliabit illum, *qui malis artibus aliquid rapuit. Hesych.*

συκοφάντης, ψευδοκατήγορος, κακοπράγμων. *Schol. Aristoph.* in *Plutum* v. 31. Ἀπείρητο Ἀθήνῃσι μὲν ἐξάγειν ἐντεῦθεν ἄλλοσέ που σῦκα. βουλομένων οὖν τινῶν ἐξενεγκεῖν, ἱστάμενοι ἐν ταῖς τῶν πυλῶν ἐξόδοις ἄνδρες πανοῦργοι, τὸ τούτων ἐξήλεγχον τέχνασμα, ὃ περὶ τὴν ἐξαγωγὴν ἐποίουν. ἐκαλοῦντο δὲ συκοφάνται, ὡς τὰ σῦκα φαίνοντες. ἐπεκράτησεν οὖν ἐξ ἐκείνου τοὔνομα πρὸς πάντας τοὺς πανούργους. Confer quoque *Plutarch. Solon.* p. 91.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΙ'Α, *sycophantia, falsa et calumniosa delatio* seu *accusatio, fraus, impostura, dolus, quo aliquid eripitur alicui.* עֲנוּשִׁים part. Pah. *mulctatus.* Amos. II, 8. οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον, vinum *falsis delationibus acquisitum* biberunt. *Suidas:* συκοφαντία, ἡ ψευδὴς κατηγορία. Vide quoque illum in v. συκοφάντης. - *עֵשֶׂק, *lis. Symm.* Gen. XXVI, 20. Retulit ad עָשַׁק cum *Vulgato.* - עֹשֶׁק, *oppressio.* Ps. CXVIII, 133. λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, libera me a *fraudulentia* hominum. Vide et Cohel. V, 7. VII, 8. *Aqu. Symm. Theod.* Lev. VI, 4. Ps. LXXII, 8. Adde *Schol.* ed. *Rom.* Iob. VI, 3. - עֲשֻׁקִים plur. *oppressiones,* vel part. Pah. plur. *oppressi.* Cohel. IV, 1. εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας (ubi alii habent: τοὺς συκοφαντουμένους), vidi omnes *imposturas* vel *malas artes,* quibus alii alios diripiunt. Ita *Plautus* in *Bacchid.* IV, 4, 88. *Sycophantias componit* (h. e. malis artibus utitur), *aurum abs te ut auferat.* - *עָשׁוּק, *calumniam passus. Symm.* Iob. XXXV, 9. - *עֹשֶׁק. *Inc. Int. sec. Cod. Norimb.* Ierem. XXII, 17. - *שׁוֹט לָשׁוֹן, *flagellum linguae. Inc.* Iob. V, 21. ubi alius *Inc.* ἀντιλογίαν habet.

ΣΥΚΩ'Ν, *locus, in quo ficus plantantur,* seu *locus ficubus consitus.* Vide supra s. v. συκεών.

ΣΥΛΑ'Ω, *praedor, spolio.* *נִצֵּל, *spolio. Aqu.* Ex. III, 22. συλήσατε. V. *Scharfenbergii anim.* I. p. 55. *K.* Ep. Ier. v. 15. ὅπως ἀπὸ τῶν λῃστῶν μὴ συληθῶσιν, ne a latronibus *spolientur. Hesych.* συλᾷ, ἐκδύει, συλεύει. Idem: συλᾷν, ἀφαιρεῖσθαι, γυμνοῦν, σκυλεύειν.

ΣΥΛΕΥ'Ω, *spolio.* נִצֵּל, idem. *Symm.* Exod. III, 22. συλεύσετε, ubi tamen e Cod. *Coisl.* et *Theodoreto* σκυλεύσατε reponendum videtur.

ΣΥΛΛΑΛΕ'Ω, *colloquor.* דִּבֵּר Pih. *loquor.* Exod. XXXIV, 35. - הֵקִיץ Hiph. a קִיץ, *taedio afficio.* Ies. VII, 6. Ad h. l. *Schultensius* in *Opp. min.* p. 257.: An legerunt נקצנה, nam arab. قصّ est *confabulari* et قصص *narravit, recensuit:* an potius ad significationem verbi arabici قيض, *conciliare,* respexerunt, quae non multum differt? - הֵשִׂיחַ Hiph. a שִׂיחַ. Prov. VI, 22. - כָּרָה, *fodio.* Ierem. XVIII, 20. ubi pro כָּרוּ legisse videntur דִּבְּרוּ.

ΣΥΛΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *arripio, comprehendo, capio, deprehendo, concipio*, et Συλλαμβάνομαι, *adiuvo, opitulor.* אֶבְרָה, *ala.* Iob. XXXIX, 13. ἐὰν συλλάβῃ. Confuderunt אָבַר cum עָבַר (ob literarum א et ע soni affinitatem), quod *Syris* et *Chaldaeis* passim *concipere* notat. - אָחַז. *Al.* Cant. II, 15. συλλάβετε. - *אָסַף, *colligo.* Ierem. XXXI, 33. sec. ed. *Complutensem.* - הָרָה, *concipio.* Gen. IV, 1. 16. XVI, 4. et alibi saepius. 1 Sam. IV, 20. συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν, *quae concepit* s. *praegnans ad pariendum*, h. e. *partui vicina*, quod *Symmachus* una voce ἐπίτοκος expressit. - הִשִּׂיג Hiph. a נָשַׂג, *assequor.* Ierem. XXXIX, 5. - חוֹלַל Pih. a חוּל, *formatus sum.* Ps. L, 6. *Hebr. Int.* sec. *schol.* ed. *Rom.* Iob. XV, 7. - יָלַד, *pario.* Gen. XXX, 9. 11. - לָכַד, *capio.* Iud. VII, 25. XV, 4. 2 Reg. XVII, 6. et alibi. *Symm.* 2 Sam. VIII, 4. - לָקַח, idem. Exod. XII, 4. - *מוֹקֵשׁ, *laqueus. Symm.* Ps. LXVIII, 23. ὥστε συλληφθῆναι. - מִכְמָר, *rete. Theod.* Ies. LI, 20. συνειλημμένος. Habuit pro participio verbi כָּמַר. Vide s. v. ἀμφιβληστρεύω. *Vulg. sicut onyx illaqueatus.* - נַפְתּוּלִים plur. *luctationes.* Gen. XXX, 7. συνελάβετό μοι ὁ Θεός, *succurrit* mihi Deus: ubi alii συναντελάβετο habent. Sensum secutus est. Inde συνελάβετο apud *Hesychium* exponitur ἐβοήθησε, et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνεβοήθησε. Idem *Gloss.* συλλαμβάνου, βοήθει. Conf. Luc. V, 7. Phil. IV, 3. *Aelianum V. H.* II, 4. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. - נָקַשׁ, *illaqueo.* Ps. IX, 17. - *סָבַב. *Aqu.* Ierem. VI, 12. Sed iudice *Montfauconio* verba καὶ συλληφθήσονται pertinent potius ad illud praecedentis versus יִלָּכֵדוּ. - *סָחַב. *Symm.* Ierem. XXII, 19. סָחוֹב, *trahendo, distrahendo*, συλλειφθεὶς. סָחַב in l. arab. notat *radere, abradere.* Vide ad h. l. notas *L. Bos.* - קָמַט, *rugas contraho.* Iob. XXII, 16. Ita *Bielius.* Secuti sunt notionem arab. huius vocis قمط, *constrinxit manibus pedibusque*, sicut captivis fieri solet. - *תָּמַךְ, *teneo. Symm.* Prov. V, 22. συλληφθήσεται. - תָּפַשׂ, *prehendo.* Num. V, 13. καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη, et illa non sit *deprehensa.* Ios. VIII, 23. τὸν βασιλέα συνέλαβον ζῶντα, regem *comprehenderunt* vivum. Vide et 1 Reg. XVIII, 40. XX, 18. 2 Reg. VII, 12. συλληψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας, *comprehendemus* illos vivos. 2 Reg. XIV, 7. συνέλαβε, *cepit.* Conf. 1 Macc. IX, 58. et Act. XXVI, 21. *Aqu.* Ps. X, 2. *Inc.* Ez. XXI, 23. *Hist. Bel.* 20. συνέλαβε, *apprehendi iussit*, ubi cod. *Alex.* συνελάβετο habet.

*ΣΥΛΛΕΓΜΑ, *collectio.* לֶקֶט, *spicilegium. Inc.* Lev. XXIII, 22. συλλέγματα, *collectanea.* LXX ἀποπίπτοντα. *Philoxeni Gloss.* σύλλεγμα, *caterva.*

ΣΥΛΛΕ'ΓΩ, *colligo, congrego.* אָסַף, idem. *Aqu.* Ps. XXXIV, 15. συνελέγοντο, congregati sunt. In *Hexaplis* legi-

tur *συνελέγησαν*. *Aqu. Theod.* Ps. XXXVIII, 7. *συλλέξει*, h. e. *haereditate accipiet*. *'Aqu.* Cohel. II, 26. *Symm.* Iob. XXXIX, 12. - לָקַח. Gen. XXXI, 46. Exod. V, 11. XVI, 16. et alibi. - לָקַט. Gen. XXXI, 46. Exod. XVI, 4. 17. 18. et alibi saepius. - צוּד Pih. *venor. Al.* Ez. XIII, 20. - קָטַף, *decerpo.* Deut. XXIII, 25. *συλλέξεις*, *decerpes*. - *קָצִיר, *messis*. Iob. V, 5. sec. cod. *Vat.* - קֹשֵׁשׁ. Num. XV, 30. 31. 1 Reg. XVII, 10. 12. *Symm.* Soph. II, 1. - Vide quoque s. v. *δράγμα*.

***ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟ'Σ**, *socius seu collega in obeundo aliquo munere publico.* אָחֳרִין, *novissimus. Aqu. Symm. Theod.* Dan. IV, 5. Conf. *Scharfenbergii anim.* p. 64. et ad h. l. *Montf.* Ex mea sententia אָחֳרִין acceperunt pro *alius*, quod relate ad magos, Chaldaeos et astrologos commode per *collegas* reddi poterat, quia sine dubio Nebucadnezar Danielem etiam pro mago habebat.

ΣΥΛΛΗΨΙΣ, *conceptio, comprehensio.* הָרָה verbale foem. *gravida.* Ierem. XX, 17. - *הֵרוֹן, *conceptus. Aqu.* sec. cod. *Coisl.* Gen. III, 16. *τὰς συλλήψεις σου*. Legendum *τὴν σύλληψίν σου*, *partum* tuum. - הֵרָיוֹן, idem. *Aqu. Symm. Theod. Ed. Quint. et LXX* Hos. IX, 13. - לְכֹּד infin. *capere.* Ier. XVIII, 22. *εἰς σύλληψίν μου*, ad *capiendum* me. - מַלְכֹּדֶת, *decipula.* Iob. XVIII, 10. ubi *σύλληψις* fortasse est *instrumentum*, *quo aliquis, capitur ac comprehenditur*, nisi verba *ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ τρίβων* vertere malis: *capietur in semitis.* - תָּפֹשׂ infin. *comprehendendo.* Ierem. XXXIV, 3.

ΣΥΛΛΟΓΗ', *collectio.* אֲגוֹרָה, idem. *Aqu.* 1 Sam. II, 36. - אָסַף. *Aqu.* Exod. XXIII, 16. Ies. XXXII, 16. - יַלְקוּט, *pera.* 1 Sam. XVII, 40. *εἰς συλλογὴν* (unde colligi fortasse posset, loco וּבַיַּלְקוּט reponendum esse וּבוֹ לְקוּט, ut sensus sit: *et in quo collectus* h. e. eius commeatus condi solebat.), ubi nonnulli statuunt *συλλογὴν* notare *vas, in quod aliquid reconditur*, *peram pastorum.*

'ΗΜΕ'ΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ͂Σ, *dies congregationis s. conventus publici*, spec. *sacri.* עֲצָרָה, *feria. Aqu.* Ioel. I, 14. *ἡμέραν συλλογῆς*.

ΣΥΛΛΟΓΙ'ΖΟΜΑΙ, *colligo*, *seu ratiocinatione colligo, ratiocinor*, *computo*, *annumero*, *considero.* בִּין Pih. a בִּין, *considero.* Ies. XLIII, 18. *τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζετε*, antiqua non *considerate*. *Hesych.* *συλλογισάμενος*, *συναγαγὼν τὸν λογισμὸν καὶ θεωρήσας*. - חָשַׁב, *aestimo.* Lev. XXV, 27. *συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως*, *computabit* annos venditionis. Vide et v. 50. 52. Num. XXIII, 9. *ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται*, gentibus non *annumerabitur.*

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟ'Σ, *computatio*, *supputatio*, *calculus, numerus*, *ratiocinatio*, *cogitatio*, *consideratio.* הִתְיַחֵשׂ Hithp. *recenseor. Al.* 1 Par. IX, 1. *ὁ συλλογισμὸς αὐτῶν*,

numerus illorum. - מְזִמָּה, *cogitatio. Theod.* Prov. I, 4. - רֹאשׁ, *caput, summa.* Exod. XXX, 12. *ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, si calculum ducas* filiorum Israel. *Vulg. summa.* Conf. *Schultensii Opera minora* p. 205. Sap. IV, 20. *ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτημάτων αὐτῶν δειλοὶ,* venient in *consideratione* aut *computatione* peccatorum suorum timidi. *Lex. Cyrilli MS. Brem. συλλογισμοῦ, σκέψεως.*

ΣΥΛΛΟΓΟΣ, *congregatio, conventus, concilium.* עֵדָה, idem. *Theod.* Ps. I, 5. *συλλόγῳ.* Conf. *Catenam PP. GG.* T. I. p. 5. *Hesych. σύλλογος, σύνοδος ἀνθρώπων, ἄθροισμα. Suidas: σύλλογος, ἄθροισις.* Idem haec verba ex scriptore antiquo subiungit: *ἐνδημῶν δὲ σύλλογος ἀμήχανος γίνεται.*

ΣΥΛΛΟΙΔΟΡΕΩ, *reprehendo, obiurgo, increpo, convicior.* גָּעַר, *increpo.* Ierem. XXIX, 27. *διατί συλλοιδορήσατε Ἱερεμίαν;* quare *conviciamini* Ieremiam?

ΣΥΛΛΟΧΑΩ, *concenturio, in decurias colligo,* etiam simpliciter *colligo copias.* 1 Macc. IV, 28. *συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξήκοντα χιλιάδας, colligebat* Lysias virorum electorum sexaginta millia. *Lex. Cyrilli MS. Brem. συνελόχησε, συνήθροισε.* Unde et apud *Suidam* pro *συνελόχισε* scribendum *συνελόχησε,* quod eodem modo exponit. Apud *Hesychium συνελόχησε* exponitur *συνήδρευσεν,* sed e *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Suida* reponendum videtur *συνήθροισε.*

ΣΥΛΛΥΠΕΟΜΑΙ, *contristor, condoleo.* נוּד, idem. *Symm.* et LXX Ps. LXVIII, 21. *ὑπέμεινα συλλυπούμενον,* expectavi *condolentem.* Conf. Marc. III, 5. *Aelianum V. H.* VII, 3. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΥΛΛΥΩ, proprie: *simul solvo.* Metaphorice: *compono litem s. dissidium, dirimo lites, pacifico, concilio, reconcilio.* 1 Macc. XIII, 47. *συνελύθη, flexus* seu *reconciliatus est. Syrus* transtulit *reliquit eos,* ac si legisset *ἀπελύθη,* ab *ἀπολύεσθαι.* 2 Macc. XI, 14. (ubi *συλλύεσθαι* per *consentire* reddere mallem) XIII, 23.

ΣΥΜΒΑΙΝΩ, *contingo, accido.* בַּעַל, *dominus.* Exod. XXIV, 14. *ἐάν τινι συμβῇ κρίσις.* Eundem sensum habet quoque hebr. formula: *quis dominus verborum,* h. e. *quisquis habuerit causas.* - מָצָא, *invenio.* Ios. II, 23. *πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ.* Recte quoad sensum. Eandem significationem habet quoque arab. صضي - נָגַע, *tango. Symm.* Cohel. VIII, 14. - *נַעֲשָׂה, *factus sum, fio. Symm.* Cohel. IX, 3. - עָשָׂה, *facio.* Exod. III, 16. Ies. III, 10. - קָרָה et קָרָא, א pro ה. Gen. XLII, 4. 29. Exod. I, 10. Ies. XLI, 22. - *שִׁלֵּם, *rependo, remuneror. Symm.* Iob. XXXIV, 11. Sensum expressit. 3 Esdr. I, 25. *συνέβη,* i. q. *ἀνέβη, ascendit,*

profectus est, hebr. עָלָה 2 Paral. XXXV, 20. 3 Esdr. VIII, 86. τὰ συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν, quae nobis *eveniunt*, hebr. כָל־הַבָּא עָלֵינוּ Esdr. IX, 13. 2 Macc. III, 2. συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾷν τὸν τόπον, *accidebat*, ut et ipsi reges locum honorarent, vel: et ipsi reges locum honorabant. Plura eiusmodi exempla verbi συμβαίνει praeter necessitatem positi vide 2 Macc. IV, 30. V, 2. XII, 24. XIII, 7. et quae ex *Platone* et *Aristotele* observat *Schwartzius* in *Diss. de stilo LXX Intt.* apud *Olearium de stilo N. T.* p. 302.

ΣΥΜΒΗ͂ΝΑΙ ΠΟΙΕ'Ω, *accidere facio*. הִקְרָא, Hiph. א pro ה. Ierem. XXXII, 23. ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς. Lege: ἐποίησας

ΣΥΜΒΑ'ΛΛΩ, *coniicio*, *confero*, *comparo*, *convenio*, *conduco*, *prosum*, *congredior*, *contendo*, *concito*. הֵסִית Hiph. a סוּת, *incito*. Ierem. XLIII, 3. Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, Baruch filius Nerii *concitat* te adversus nos. – הִתְגָּרָה Hithp. *misceo me*. 2 Par. XXV, 19. ἱνατί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ; quare *misces te* malo? vel: cur *contendis* ad malum? *Vulg. cur malum adversus te provocas?* – זוּל, *prodigo*. Ies. XLVI, 6. συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσυππίου, *conferentes* aurum ex marsupio. Sic in fragmento auctoris antiqui apud *Suidam* in v. συνεβάλλοντο· Ὥστε καὶ συνεβάλλοντο αὐτῷ εἰς τὴν τροφὴν τῶν στρατιωτῶν Ἑλλησποντιακαὶ πόλεις, quamobrem et Hellespontiacae urbes pecuniam *conferebant* ad alendos milites eius. *Hesych.* συμβαλλόμενοι, συναγόμενοι. – חָבַר, *consocior*. *Aqu.* Gen. XIV, 3. συνέβαλλον, *congressi sunt*. – נוֹעַד Niph. a יָעַד, *congregor*. Ios. XI, 5. συνέβαλον πάντες οἱ βασιλεῖς οὗτοι, *conveniebant* omnes hi reges, seu secundum *Masium Comment.* p. 206. *pactis s. sponsionibus mutuum inter se obstricti sunt*. *Aqu. Symm.* ὡμολόγησαν, h. e. *pacti sunt*, nam et *pacisci* verbum illud יָעַד significat. – נַפְתּוּלִים plur. *luctationes*. *Al.* Gen. XXX, 8. συνεβάλετο. – סָכַן, *prodest*. *Symm.* et LXX Iob. XXXV, 3. οὐδὲν συμβαλεῖταί σοι, nihil *proderit* tibi. *Vulg. non tibi placet.* Lege: *placebit*. – סִכְסֵךְ Pih. a סוּךְ, *commisceo*. *Symm.* Ies. XIX, 2. συμβαλῶ Αἰγυπτίοις Αἰγυπτίους, *concitabo* Aegyptios contra Aegyptios. Sap. V, 8. τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμβέβληται ἡμῖν; quid divitiae cum iactantia *contulerunt* vel *profuerunt* nobis? *Hesych.* συμβέβληται, ἀπαντᾷ, συνενήνεκται, νενόηται, ὠφελεῖ, συμβεῖ. Forte συμφέρει legendum erit. Conf. *Aelian. V. H.* III, 1. Sir. XXII, 1. λίθῳ ἠρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, lapidi conspurcato *assimilatus* (seu: *similis*, coll. v. 2.) *est* piger. *Vulg. lapidatus est*, h. e. *lapidari solet*. Legit κατεβλήθη, *impetitus est*, aut συνελιθάσθη, *lapidatus est*, hoc sensu: piger adeo vilis et exosus est, ut eum homines dignum censeant, qui impetatur lapidibus sordidis. 1 Macc. IV, 34. συνέβαλον ἀλλή-

λοις, *congressi sunt.* 2 Macc. VIII, 23. συνέβαλε τῷ Νικάνορι, *congrediebatur* cum Nicanore. Vide et 2 Macc. XIV, 17. *Homer. Il.* μ', 181. et conf. Luc. XIV, 31. ac ad h. l. *Wolfium* p. 686. et *Ottium Spicil. ex Iosepho ad N. T.* p. 164. Apud *Hesychium* συμβαλεῖν inter alia exponitur: εἰς μάχην συμβαλεῖν.

ΣΥ'ΜΒΑΜΑ, *eventus.* מִקְרֶה, idem. *Symm.* Cohel. III, 19. *Hesych.* σύμβαμα (sic enim bene *Salmasius* pro σύμβακα.), κατηγόρημα, συμβεβηκός. *I. Diaconus* ad *Hesiod.* ἀσπ. p. 204. τὸ τοῦ πολέμου σύμβαμα.

*ΣΥΜΒΑΣΙΛΕΥ'Ω, *una regno.* 3 Esdr. VIII, 26. τῶν συμβασιλευόντων sec. cod. *Alex.*

ΣΥΜΒΑΣΤΑ'ΖΩ, proprie: *simul porto, comporto,* metaphorice: *aequiparo, confero.* נָשָׂא, *fero.* *Aqu. Symm.* Exod. XVIII, 22. συμβαστάσουσίν σοι, una *tecum portabunt.* In *Hexaplis Orig.* haec verba, quae *Symmacho* ac *Theodot.* tribuuntur, male referuntur ad הָקֵל מֵעָלֶיךָ, *allevia super te.* *Vulg.* bene: *levius quo sit tibi, partito in alios onere. Symm.* Iob. VII, 13. συμβαστάσει με κ. τ. λ., simul portabit me ac meditationem meam (quae quia tristis ac molesta erat, bene h. l. cum onere comparatur) lectus meus, h. e. in lecto meo meditabundus iacebo. - סָלָה Pyh. (ubi ה pro א), *aestimor. Theod.* et LXX Iob. XXVIII, 19. χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται, auro puro non *aequiparabitur* s. *comparabitur. Vulg. conferetur.* Ubi συμβαστάζειν notat *collationem* s. *comparationem instituere, inprimis ratione ponderis.* Iuxta *Schol.* dictum est οὐ συμβασταχθήσεται pro οὐκ ἀντισταθμήσεται, non ex aequo pendetur. Confer *Drusium* ad h. l. Vide et v. 16.

ΣΥΜΒΙΒΑ'ΖΩ, *instruo, doceo.* הֵבִין Hiph. a בִּין, *intelligere facio.* Ies. XL, 14. - הוֹדִיעַ Hiph. a יָדַע, *scire facio.* Exod. XVIII, 16. συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα Θεοῦ, *doceo* illos praecepta Dei. *Gloss. in Octat.* Συμβιβάσω (Iuxta additam explicationem legendum potius Συμβιβάζω), νοῆσαι ποιῶ. Deut. IV, 9. καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου, et *docebis* filios tuos. *Hesych.* καὶ συμβιβάσεις, καὶ διδάξεις. Ies. XL, 13. συμβιβάσει, ubi Cod. *Vat.* habet συμβιβᾷ, quasi sit a συμβιβάω. Conf. *Maittaire de dialectis Gr. l.* p. 62. ed. *Sturzii.* - הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* Exod. IV, 12. συμβιβάσω σε, *docebo te.* Vide et v. 15. Psalm. XXXI, 10. συμβιβῶ σε, *docebo te.* Sic ἐμβιβῶ, *Xenoph. Anab.* V, 7, 5. προσαμφιῶ, *Aristoph. Equ.* 887. Immerito itaque illud συμβιβῶ corruptum videbatur *Suicero Thes. Eccl.* p. 1079. pro συμβιβάσω. Vide Intt. ad *Hesych.* s. v. συμβιβῶ. *Hesych.* συμβιβῶ σε, συνάπτω σε, διδάσκω σε, συμπορεύομαί σε. Vide haec apud *Hesychium* post v. συμβλήτω. *Suidas, Photius* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συμβιβῶ, διδάξω, ἐπιστήσω, νοῆσαι ποιήσω. *Gloss. in Octat.* συμβιβῶ, σοφιστῶ (*Bielius* legere

mavult ἐφιστῶ. Vide *Alberti not. ad Gloss. Gr. in N. T.* p. 71.), νοῆσαι ποιῶ. *Al.* Iud. XIII, 8. συμβιβασάτω. *Hesych.* συμβιβασάτω (Sic enim pro συμβιβάτω legendum censet *Boisius*, cui accedunt *Suicerus Thes.* T. II. p. 1078. *Hammondus* ad Act. IX, 22. et *Alberti* l. c.), διδαξάτω. - הַשְׂכִּיל בִּינָה, Hiph. *intellegere facio intellegentiam.* Dan. IX, 22. ἐξῆλθον συμβιβάσαι σε, exivi, ut te *docerem.* Plura de hac voce vide in *Lex. N. T. s. h. v.* - *שָׁנַן Pih. *exacuo.* Deut. VI, 7. συμβιβάσεις sec. cod. 32. *Holm.* ubi est vel glossema, vel versio alius interpretis. Vox hebraica h. l. *inculcare* notat.

ΣΥΜΒΙΟ'ΟΜΑΙ, *convivo, convictor sum.* Sir. XIII, 7. συμβιώσηταί σοι, *bonis tuis fruetur.* Adde ib. XIX, 5. sec. ed. *Compl.* Vide supra s. v. ἄμαχος.

ΣΥΜΒΙ'ΩΣΙΣ, *convictus, inter illos, qui simul vivunt et contubernales sunt, contubernium, vitae consuetudo.* Vide *Diod. Sic.* p. 344. 401. et 571. ed. *Wessel.* In libris apocryphis V. T. duplicem notionem habet. Notat nempe partim in universum *victum* s. *omnia, quae sunt ad vitam sustentandam necessaria*, i. q. alias βιότης (v. c. Sirac. XXXIV, 26. φονεύων τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν. *Vulgatus: occidit proximum, qui aufert in sudore panem.* Confer quae ad h. l. ex *Cicerone* ad *Attic.* X, 23. notat *Grotius.*) partim *contubernium, vitae consuetudinem* seu *arctissimam familiaritatem et coniunctionem cum aliqua re aut persona.* Sap. VIII, 3. συμβίωσιν θεοῦ. Ib. v. 9. et 16. ubi idem est, quod συναναστροφὴ in eodem versu, et quod συγγένεια et φιλία v. 17. 18. *Syrus* ܫܘܬܦܘܬܐ, *consortium*, s. *concubitus*, coll. *Polyb.* XXXII, 11, 10.

ΣΥΜΒΙΩ'ΤΗΣ, *convictor, contubernalis. Hist. Beli* et *Drac.* v. 2. καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιώτης τοῦ βασιλέως, fuitque Daniel regi *valde familiaris. Vulg. conviva.* Dan. XIV, 29. sec. cod. *Chis.* Vide *Editt. Rom. cod. Chis. Danielis* p. 89, 2.

ΣΥ'ΜΒΛΗΜΑ, *commissura, coniunctio, ferrumen.* דֶּבֶק, *glutinum.* Ies. XLI, 9. ubi ante σύμβλημα excidisse puto εἰς, *ad conglutinationem* s. *coniunctionem bonum est.* Nam דֶּבֶק habet etiam notionem *iuncturae* ac *commissurae.* Vide ad h. l. *Grotium.* - מְטִיל, *vectis ferreus. Symm.* Iob. XL, 13. συμβλήματα. Libere vertit.

ΣΥ'ΜΒΛΗΣΙΣ, *commissura, copulatio.* טַבַּעַת, *annulus.* Exod. XXVI, 24. ubi alii συμβολὴν habent. Ibid. XXXVI, 25.

ΣΥΜΒΟΗΘΟ'Σ, *coadiutor, qui ad suppetias ferendas una cum aliis convenit, auxiliaris.* עֹזֵר part. *adiuvans.* 1 Reg. XX, 16.

ΣΥΜΒΟΛΗ', *coniunctio, copulatio, iunctura.* *הַלֻּלָאֹת, *ansulae. Samar.* sec. *Schol. ed. Rom.* Exod. XXVII, 5. συμ-

βολαί. Confer quoque *Hexapla*. - חֹבֶרֶת, *coniunctio*. Exod. XXIV, 4. 10. - טַבַּעַת, *annulus*. *Al.* Exod. XXVI, 24. - כְּפִי תַחְרָא, *sicut os loricae*. *Al.* Exod. XXVIII, 32. συμβολήν. - מַחְבֶּרֶת. Exod. XXVI, 4. 5. XXXVI, 10. *Al.* 1 Par. XXII, 3. sec. *Compl.* - *מְכַסֶּה, *vestimentum*. Ies. XXIII, 18. Legisse videntur literis transpositis מַסֵּכָה a rad. סָכַךְ, *texuit*. Immerito ibi *Meibomius* περιβολὴν legendum coniicit. Sir. XVIII, 32. μηδὲ προστεθῇ συμβολῇ αὐτοῦ, neque alligeris *symbolo* eorum. Συμβολὴ h. l. notat *convivium*, *in quo singuli suas symbolas* h. e. *collationes sumtuum pro rata conferebant*, i. q. partim ex antecedentibus apparet, ubi legitur: μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, ne laeteris in deliciis, partim ex subiuncto verbo συμβολοκοπεῖν, quod notat *convivia parare* s. *symbolam partiri ac tribuere*, ut monuit *Baduellus* ad h. l. qui συμβολὴν accipit pro *consortio* aut *sodalitate hominum voluptariorum*, *in qua singuli symbolas conferebant*. *Trommius* legere mavult συμβουλῇ. Ita etiam in altero *Camerarii* et in C. μηδὲ προσδεηθῇς τῆς συμβουλῆς αὐτῶν, neque requiras consilium earum. Haec lectio quoque notata habetur in margine editionis *R. Stephani*. *Drusius* mavult: ne constringaris *conflictu* earum, ut συμβολὴ sit *conflictus*, *congressio*, *praelium*.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ͂Σ 'ΕΚΤΕΙ'ΝΟΜΑΙ, *symbolis*, *collationibus extendo me*. זֹלֵל, *epulo*. Prov. XXIII, 20. μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς, neque pecunias effundas dandis *ad commissationes symbolis*, aut noli te dare *collationibus*. *Theod.* ἐν συμβολοκοποῦσι. Vide *Boysenii Symb.* ad *Philol. hebr.* P. II. p. 104.

ΣΥΜΒΟΛΟΚΟΠΕ'Ω, *symbolas divido*, *dispertior*, *symbolam do in convivia*, *collationibus*, *comessationibus vaco*, *convivium ex collatione instruo*, *comessationes frequento*, i. q. σύμβολον κόπτω, *symbolum seco* aut *divido*. זֹלֵל, *comessator*. Deut. XXI, 20. *Theod.* Prov. XXIII, 20. ἐν συμβολοκοποῦσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς, in iis, qui *symbolam dant* carnem inter se. Adde Sir. XVIII, 33. μὴ γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ. Sir. IX, 10. μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, ne *symbolam conferas* cum illa in vino, h. e. ne *comessationibus vaces*. *Clemens Alex. Paed.* II, 7. habet συμβολὰς ποιεῖν. Sed συμβολὴ notat etiam et *congressum* et *conflictum belli*, *conflictationem*, et κοπέω est *laboro*, ut adeo l. l. verti possit: ne labores in *conflictatione*, h. e. ne contendas cum ea evacuatione calicum, aut iocis, tactibus, dicteriis, risibus etc. quae omnia concupiscentiae sunt flabella. Vide *Zornii Bibl. Antiqu. Exeg.* T. I. p. 326. Caeterum notandum est, auctorem *Siracidae* amare tales compositiones verborum, v. c. δωροκοπέω, φαντασιοκοπέω. Vide quoque supra s. v. συμβολή.

ΣΥΜΒΟΛΟΚΟ'ΠΟΣ, *symbolam dans*, speciatim *ad convivium*, *collationibus*, *comessationibus vacans*, *comessator*. זֹלֵל, *comessator*. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XXIII, 21. *Aqu.* Prov. XXVIII, 7. Vide *Grotium* ad *Sirac.* X, 15.

ΣΥ'ΜΒΟΛΟΝ, *symbolum*, *nota*, *signum*, *indicium*, *augurium*, vel etiam *tessera*. עֵץ, *lignum*. Hos. IV, 12. *ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων*, *in signis interrogabant*. Vetus vers. lat. *in auguriis interrogabant*. Ad h. l. adscribi merentur verba *Breitingeri Proleg. in LXX Intt.* T. III. plag. e. pag. ult. *Συμβουλαῖς*, scribit, *Grabius* in textu posuit (ex *Schindleri* coniectura, quam confirmat *Cod. Alex.* et versio *Arabica*), *συμβόλοις* in margine. Valde suspicor, inquit vir doctissimus, Interpretem scripsisse *ἐν συμβουλαῖς*, vel *ἐν συμβουλίοις*, vel *συμβουλίαις*, sicuti v. 9. huius capitis et v. 4. Cap. V. nec non v. 2. Cap. VII. habet *διαβούλια*, et infra cap. XI. v. 6. *ἐκ τῶν διαβουλίων αὐτῶν*. Nam, ut taceam, *σύμβολον* nusquam alibi in versione τῶν ό occurrere, haud video sane, quomodo ex hebraeo בְּעֵצוֹ, vel alia simili voce exsculpi queat, *ἐν συμβόλοις*. Contra *ἡ συμβουλία*, et pluraliter *αἱ συμβουλίαι* Psalm. CXVIII, 24. Prov. XII, 15. factae ex עֵצָה, ut adeo hic quoque בְּעֵצָה vel בְּעֵצוֹת interpretem legisse coniectem. Libuit hic ipsius *Grabii* verba proferre, cur a recepta lectione discederet; quamvis, ut *Nobilius* in notis ad h. l. advertit, apud *S. Hieronymum* Graece est *ἐν συμβόλοις*, *in significationibus; est enim communius quiddam, quam augurium*. Revera Graeca vox *σύμβολον augurium* haud infrequenter apud Graecos authores significat. Unde *Suidas*, *Hesychius*, *Phavorinus* hanc vocem per *τέρατα*, *οἰωνίσματα* reddunt, et huiusce sensus nonnulla profert exempla *Stephanus* in *Thesauro* in v. *σύμβολος*. Nec inusitatum est τοῖς ό sensum quemlibet idoneum potius quam literam sequi, quemadmodum Cap. II, 15. per *τοῦ διανοῖξαι σύνεσιν* transtulerunt hebr. לְפֶתַח תִּקְוָה, quamvis proprie תִּקְוָה *ἐλπίδα* significet. Neutiquam igitur sollicitanda videtur lectio *ἐν συμβόλοις*. Sed si coniecturae detur locus, τοὺς ό scripsisse censuerim *ἐν ξύλοις ἐπηρώτων*. Nam alibi saepe, Ierem. II, 27. item X, 8. et Hab. II, 19., עֵץ *idolum* significat, quod utrobique *ξύλον* vertunt Interpretes. Potest etiam hic locus ad duplex divinationum genus referri, quas *ξυλομαντείαν* et *ῥαβδομαντείαν* veteres vocabant. De posteriore consuli potest *Hieronymus* in locum. Caeterum vulgarem lectionem Hab. l. c. ante oculos etiam habuit auctor *Gloss. MS. Proph.*, siquidem *συμβόλοις* inde interpretatur *οἰωνισμοῖς*. Apud *Suidam σύμβολον* non solum *οἰώνισμα* et *μάντευμα*, sed etiam *σημεῖον* exponitur, additurque, quod idem *ὁ σύμβολος* masculino genere dicatur. In eiusque fidem verba haecce auctoris incerti afferuntur: *ὁ σύμβολος δὲ Μελάμποδος ἢ Πόλλητος ἐδεῖτο*. Conf. not. *Kü-*

steri ad h. l. et *Spanhemii Obss. in Callim.* p. 625. Sap. II, 9. σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, *signa* laetitiae vel *vestigia* hilaritatis. Sap. XVI, 6. serpens aeneus a Mose in deserto erectus appellatur σύμβολον σωτηρίας, quia sanabantur, si illum aspexerint aegroti.

*ΣΥ'ΜΒΟΛΟΣ, *coniector, interpres ominum.* 2 Sam. VIII, 18. sec. cod. Alex. ubi tamen reliqui libri fortasse rectius habent σύμβουλος, *consiliarius.* Pro utraque voce nihil quidem legitur in textu hebr., recte tamen supplevisse videntur vocem יוֹעֵץ.

ΣΥΜΒΟ'ΣΚΩ, *simul pasco.* גּוּר, *commoror.* Ies. XI, 6. רָעָה, *pasco.* Ies. LXV, 25.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΗ'Σ, *consiliarius, senator.* 3 Esdr. VIII, 12. chald. יָעֲטִין, *consiliarii*, Esdr. VII, 14. *Plato de Leg.* II, 921. A. *Dio Cass.* p. 930, 2. *Reim.*

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ'Σ, *consiliarius.* אִישׁ מְזִמּוֹת, *vir machinationum. Symm.* Prov. XIV, 17. Videtur hic συμβουλευτικὸς malo sensu adhiberi, ut sit, *qui mala suadet.*

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥ'Ω, *consulo.* אִתְיָעַט *chald. Ithp.* a יְעַט. Dan. VI, 7. – הֵסִית Hiph. a סוּת, *incito.* Ios. XV, 18. – *נוֹעָץ, *roboratus*, a יָעַץ vel עָזַז. Ies. XXXIII, 19. συνεβουλεύσαντο. Confundentes literas ץ et ז ob soni similitudinem legerunt אֶת עַם נוֹעָץ לוֹ, a rad. יָעַץ. Conf. *Cappelli Crit. Sacr.* p. 571. Vide tamen infra s. v. רָאָה. – יָעַץ: נוֹעַץ, Kal et Niph. Exod. XVIII, 19. Num. XXIV, 14. ubi συμβουλεύειν ad imitationem hebr. יָעַץ notat *indicare, significare, praedicere.* Arab. وعظ, *refero, quod futurum est.* 2 Sam. XVII, 15. et alibi saepius. *Aqu. Theod.* Prov. XII, 20. – פָּחַד, *paveo.* Ierem. XXXVI, 16. – *רָאָה. Ies. XXXIII, 19. οἷ οὐ συνεβουλεύσατο. Legerunt aut acceperunt in coniug. Hiphil, *cui non ostendit*, scil. quid faciendum sit, quod eodem redit. – שָׁקַל, *pendo.* Ies. XXXIII, 18. Sir. VIII, 17. μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου. *Polyb.* II, 46, 2. συμβουλεύεσθαί τινι, *consilia cum aliquo communicare.*

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥ'ΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥ'Ω, *consulens consulo.* יָעַץ, *consulo.* 2 Sam. XVII, 11. *Aqu. Symm.* Iob. XXVI, 5. *Aqu. Theod.* Prov. XII, 20.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ', *consilium, quod alicui datur*, item: *consultatio, admonitio.* *עֵץ, *lignum.* Hos. IV, 12. sec. cod. *Alex.* Vide supra s. v. σύμβολον. Sir. XXXVII, 8.

ΣΥΜΒΟΥΛΙ'Α, *consultatio, consilium.* עֵצָה, idem. 1 Reg. I, 12. συμβουλεύσω σοι συμβουλίαν, dabo tibi *consilium.* 2 Par. XXV, 16. Prov. XII, 16. *Symm.* Ps. LXXII, 24. – אַנְשֵׁי עֵצָה, *viri consilii.* Psalm. CXVIII, 24. αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου. Ita *Bielius Trommium* secutus. Sed verba haec mihi videntur esse versio alius interpretis, pertinens ad

verba antecedentia שַׁעֲשֻׁעָי עֵדֹתֶיךָ גַּם, *etiam testimonia tua deliciae meae sunt:* ut nempe τὰ δικαιώματά σου respondeat hebr. עֵדֹתֶיךָ, et συμβουλίαι pertineat ad שַׁעֲשֻׁעָי, *deliciae meae,* nam quando me praeceptis alicuius regi patior, tunc me iis delectari declaro. *Agellius* suspicatur, LXX forte scripsisse σύμβουλοί μου, addit tamen: sed vere idem sensus est, ideoque non mutandum. Tob. IV, 24. ubi tamen pro ἐπὶ πάσης συμβουλίας *Ilgenio* legendum videtur συμβολίας, *casus, eventus.* Sir. VI, 27.

ΣΥΜΒΟΥ'ΛΙΟΝ, concilium, coetus senatorum. סוֹד, *arcanum,* it. *consilium. Theod.* Prov. XV, 23. συμβουλίου.

ΣΥ'ΜΒΟΥΛΟΣ, consiliarius. *בְּסוֹד, *in arcano s. consilio. Inc.* Iob. XV, 8. ubi sensum liberius expressit. - אִישׁ עֵצָה, *vir consilii.* Ies. XL, 13. - יָעֲטִין chald. plur. Esdr. VII, 13. 14. - יוֹעֵץ *part. masc.* 2 Sam. XV, 12. 1 Par. XXVII, 22. 33. et alibi. *Aqu.* Iob. XII, 17. Ies. IX, 6. - יוֹעֶצֶת part. foem. 2 Par. XXII, 3. - מַחֲזִיק בֶּדֶק, *restaurans rupturam.* Ezech. XXVII, 27. Formulam hebr. metaphorice non male acceperunt.

ΣΥΜΒΡΑΒΕΥ'Ω, una cum aliis arbitrum ago, coadiuvo, cooperor. 3 Esdr. IX, 14. συνεβράβευσαν αὐτοῖς. *Intergres Polyglottis Bibliis Anglicanis* adiunctus reddidit: *Simul cooperati sunt cum illis.* Quod vix tolerandum putat *Maius* lib. III. *Obss. SS.* p. 174. cum sermo sit de iudicio ab Esdra instituto ad examinandos, quotquot alienigenas duxerant uxores. Unde commate 13. memorari dicit κριτὰς, quibus mandatum fuerat ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα, v. 16. Ergo συμβραβεύειν idem ipsi est, quod alias Graecis plenius dicitur βραβεύειν τὴν δίκην, *causae iudicem esse.* Apud *Suidam* συμβραβεύσω exponitur συνδιοικήσω. Ita *Bielius.* Sed in textu hebr. Esdr. X, 15. legitur עֲזָרָם, quod noster fortasse legit עוֹזְרִים. LXX habent βοηθῶν αὐτοῖς.

ΣΥΜΒΡΑ'ΖΩ, simul expello, eiicio. Pass. συμβράζομαι, *eiicior,* metaph. *ab his, qui aestus impetu eiiciuntur.* 2 Macc. V, 8. Vide infra s. v. συνεκβράζομαι.

ΣΥΜΜΑΙ'ΝΟΜΑΙ, simul insanio. 4 Macc. X, 13. μὴ συμμανῇς τὴν αὐτὴν μανίαν: ubi alii l. habent simplex μανῇς. Vide quoque s. v. συμμένω.

ΣΥΜΜΑΡΤΥ'ΡΟΜΑΙ, contestor, una testor. הֵעִיד Hiph. ab עוּד, *testor.* Ierem. XI, 7. Conf. Apoc. XXII, 18.

ΣΥΜΜΑΧΕ'Ω, simul pugno, socius belli sum, auxilior, sto a partibus alicuius. עָזַר, *iuvo.* Ios. I, 14. 1 Par. XII, 21. Vide et 1 Macc. VIII, 25. 27. X, 24. 2 Macc. XI, 13.

ΣΥΜΜΑΧΙ'Α, societas in bello, consociatio armorum, auxilium. מֵץ, *pressor.* Ies. XVI, 4. Fortasse deduxerunt a מְצָא, quod in l. Syr. et Chald. *valere, praevalere, potentem, validum esse* notat. - *צִנָּה, *scutum. Symm.* Ps. V, 13.

Sensum expressit: nam scutum incolumem praestat. – *תְּשׁוּקָה. *Aqu.* Gen. III, 16. *Tychsenius* θεσουγαταχ *Aquilae* ansam praebuisse existimat, ut a זוג, quod *Thalmudicis* est *sociari*, derivaret. Sed *Aquila* potius eam significationem expressit, quam hodie adhuc arabismus habet, ubi ساق est *stimulare*, inde سوق, *conflictus*. *Montfauconio* haec lectio, utpote ex latino *Hieronymi* efficta, non tam suspecta, quam spuria videtur, ac mavult κοινωνία. In Cod. *Coislin.* *Aquilae* tribuitur συνάφεια. Vide et Iudith. III, 8. VII, 1. 1 Macc. VIII, 17.

ΣΥ'ΜΜΑΧΟΣ, *commilito, socius belli* seu *pugnae.* זְרוֹעַ, *brachium.* *Symm.* Ps. LXXXII, 9. 1 Macc. VIII, 20. 23. IX, 60. ubi σύμμαχοι simpliciter sunt *socii.* *Hesych.* σύμμαχος, βοηθός.

*ΣΥΜΜΕ'ΝΩ, *una maneo, consisto, permaneo.* שָׁגָה, *erro.* Prov. XX, 1. sec. cod. *Alex.* πᾶς δὲ συμμενόμενος. Συμμενόμενος autem et λυμαινόμενος *Incerti Int.* in *Hex.* *Valckenaer* ad *Eurip.* *Phoen.* p. 146. diffinxit in συμμαινόμενος, cui etiam calculum suum addidit *Iaegerus.* Mihi autem lectio recepta, in συμμένων tantum mutata, translatori libere vertenti facile concedenda, non sollicitanda videtur. שָׁגָה enim notat *oblectari, uti aliqua re cupide.* *Vulg.* *quicunque his delectatur.* Idem quoque vult συμμένων. Si coniecturae locus esset, mallem συμπλεκόμενος. *Philoxen.* *Gloss.* συμμένει, *constat.*

ΣΥΜΜΕΤΕ'ΧΩ, *consors sum, una participo.* 2 Macc. V, 20. αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐκοινώνησε, ipse locus malorum, quae genti acciderant, *particeps factus*, postea etiam beneficiorum a Deo exhibitorum *particeps fuit.* Utitur etiam verbo *Lucianus* in *Philopatride* T. II. p. 784. observante *Maio* *Obss.* *SS.* lib. III. p. 178.

ΣΥΜΜΕΤΡΙ'Α, *commensuratio.* מַתְכֹּנֶת, *dispositio, forma.* *Inc.* Exod. XXX, 32.

ΣΥ'ΜΜΕΤΡΟΣ, q. d. *commensus, ad mensuram aptatus, proportionatus, commensuratus.* Σύμμετρα dicuntur, *quae sunt vel eiusdem vel paris mensurae.* מִדָּה, *mensura.* Ierem. XXII, 14. *Suidas:* σύμμετρα, τὰ αὐτῷ μέτρῳ μετρούμενα, καὶ τὰ οἰκεῖα ἑκάστῳ, καὶ ἀρκοῦντα, ἢ κατὰ τὸ πλῆθος, ἢ κατὰ τὸ μέγεθος, ἢ κατὰ ποιότητα, ἢ κατὰ τὰς δυνάμεις ἀνάλογον ἔχοντα.

ΣΥΜΜΙΑΙ'ΝΩ, *una polluo, coinquino.* Baruch. III, 10. συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς, coinquinatus es cum mortuis. Quae verba *Grotius* inde illustrat, quod Iudaei cadavera Chaldaeorum pollincire coacti fuissent. Sed haec *Bretschneidero* aliena visa sunt ab hoc loco, qui statuit, vel sensum esse *mortuis es annumeratus*, vel legendum συνεμίχθης,

commixtus, i. e. *annumeratus es.* Legitur praeterea haec vox apud *Iosephum B. I.* IV. p. 292. §. 5. 18.

ΣΥΜΜΙΓΗ'Σ, *commixtus*, *permixtus*, *promiscuus.* מִתְעָרַב chald. part. Ithp. *miscens se.* Dan. II, 43. συμμιγεῖς ἔσονται ἐν σπέρματι.

ΣΥΜΜΙ'ΓΝΥΜΙ, *commisceo*, *permisceo.* *הִתְבּוֹלֵל, *effusus*, *mixtus sum.* Hos. VII, 8. - הִתְחַבֵּר Hithp. *consocio me.* Dan. XI, 6. - הִתְעָרֵב Hithp. *Symm.* Prov. XIV, 10. - עָרַב. Prov. XI, 15. - קָרַב, *appropinquo.* Exod. XIV, 20. οὐ συνέμιξαν (sc. ἑαυτοὺς) ἀλλήλοις, *ad se invicem non accedebant.* Nonnulli statuunt, eos עָרַב legisse.

ΣΥ'ΜΜΙΚΤΟΣ, i. q. συμμιγής, *commixtus*, *confusus*, *miscellaneus*, *promiscuus.* מִנְזָר, *princeps.* Nahum. III, 17. ὁ σύμμικτός σου (sc. ὄχλος) ὡς ἀκρὶς, populus tuus commixtus tanquam locusta. Ita reddiderunt, quod טַף significat *miscellam parvulorum*, *infantium*, *famulorum et foeminarum turbam a viris distinctam.* - *מִנְזָרִים, *proximi a diademate insignibus*, h. e. *a regibus.* Nah. III, 17. ὁ σύμμικτός σου. *Michaelis Suppl.* p. 1625. statuit, eos solum זריך, *peregrini tui*, arripuisse, literis מן aut neglectis, aut per ἐξήλατο redditis. - מַעֲרָב, *commercium.* Ezech. XXVII, 17. ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν σου, resinam dederunt in populum tuum *commixtum.* Vide et v. 19. 25. 27. 33 34. - *מַעֲשֶׂה, *opus.* Ezech. XXVII, 16. Videntur legisse מַעֲרָבַיִךְ, nam עָרוּב est *turba miscellanea.* - עֶרֶב, *miscellanea turba.* Ierem. XXV, 20. *Aqu. Theod.* LXX Ierem. XXV, 24. L, 37. Conf. *Iudith.* I, 16. ubi post σύμμικτος supplendum στρατὸς, coll. *Herodot.* VII. c. 55. Vide quoque ἐπίμικτος.

ΣΥ'ΜΜΙΞΙΣ, *commixtio*, *commistura*, *consortium.* *עֲרֻבָּה, *pignus.* *Aqu.* 1 Sam. XVII, 18. καὶ τὴν σύμμιξιν αὐτοῦ λήψῃ, admodum aliene ab hoc loco, quanquam non ignoro, verbo עָרַב notionem *miscendi* et *commiscendi* subiectam esse. - תַּעֲרֻבוֹת plur. *sponsiones.* 2 Reg. XIV, 14. 2 Par. XXV, 24.

ΣΥΜΜΙ'ΣΓΩ, i. q. συμμίγνυμι, *commisceo*, *manum consero*, *insinuo me in alicuius familiaritatem*, *adiungo*, et, ut lat. *miscere verba*, *colloquor.* *בָּלַל. *Aqu* sec. cod. *Mosqu.* Gen. XI, 9. συνέμιξε. 2 Macc. III, 7. συμμίξας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, *colloquens* vero Apollonius cum rege. Vide et 1 Macc. XI, 22. ubi *convenire colloquendi causa* notat. *Hesych.* συμμίσγειν, ὁμιλεῖν. 2 Macc. XIV, 14. συνέμισγον ἀγεληδὸν Νικάνορι, gregatim *adiungebant* se Nicanori. Vide et 2 Macc. XIV, 16.

ΣΥΜΜΙΣΟΠΟΝΗΡΕ'Ω, *una odi malitiam et improbitatem*, *una indignor ob facti iniquitatem.* 2 Macc. IV, 36. συμμισοπονηρούντων καὶ τῶν ἑλλήνων.

*ΣΥΜΜΟΛΥ'ΝΟΜΑΙ, *inquinor.* הִתְגָּאֵל, *polluo me.* Dan. I, 8. sec. cod. *Chis.* ἵνα μὴ συμμολυνθῇ. *Theod.* ἀλισγηθῇ. *Philoxen. Gloss.* συμμολύνω, *coinquino.*

*ΣΥΜΠΑ'ΘΕΙΑ, *commiseratio.* 4 Macc. VI, 13. *Philoxen. Gloss.* συμπάθεια, *adfectio*, *animi dolor*, *commiseratio.*

*ΣΥΜΠΑΘΕ'ΣΤΕΡΟΝ, *maiore cum consensu affectuum.* 4 Macc. XIII, 22. XV, 4.

ΣΥΜΠΑΘΕ'Ω, *compatior*, *condoleo.* נוּד, idem. *Symm.* Iob. II, 11. συμπαθῆσαι. Sic quoque apud *Symm.* 1 Sam. XXII, 8. pro σύμπαθῶν reponendum esse videtur συμπαθῶν, ubi hebr. חֹלֶה respondet. Vide infra s. v. συμπάσχω. 4 Macc. V, 25. *Philoxen. Gloss.* συμπαθῶ, *misero.*

*ΣΥΜΠΑΘΩ~Σ, *cum consensu affectuum.* 4 Macc. XIII, 22. sec. *Ald.*

ΣΥΜΠΑΙ'ΖΩ, *colludo*, *simul vel una ludo.* Sir. XXX, 9. σύμπαιξον αὐτῷ, h. e. si petulantiam eius comprobas, adeoque omni severitate paterna neglecta cum eo pueriliter agis. Ita recte *Bretschneiderus.* Solonis dictum erat: *Liberis ne arrideas*, *ut imposterum non fleas.*

ΣΥΜΠΑΡΑΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *simul advenio*, *una accedo.* נִלְוָה Niph. *adiungo.* Ps. LXXXIII, 7. Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, Assur *una accessit cum illis.* Conf. Luc. XXIII, 48. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΥΜΠΑΡΑ'ΓΩ, *simul praetereo*, *una transeo.* Tob. XII, 13. ubi tamen al. pro συμπαρήγμην rectius συμπαρήμην, a συμπάρειμι, *una adsum.*

ΣΥΜΠΑΡΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *simul assumo*, *comprehendo*, *consumo.* סָפָה, *consumo*, *perdo.* Gen. XIX, 17. μήποτε συμπαραληφθῇς, *ne eadem pernicie abripiaris.* 3 Macc. I, 1. τὴν ἀδελφὴν συμπαραλαβὼν, sororem *comitem faciens.* Vide et Act. XII, 25. Gal. II, 1. *Polyb.* II. p. 1. *Dionys. Hal.* lib. VII. c. 55.

ἍΜΑ ΣΥΜΠΑΡΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *una recipio.* שָׁלַח וְקָרָא, *mitto et voco.* Iob. I, 4. faciebant convivium quotidie συμπαραλαμβάνοντες ἅμα τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, *una ad coenam invitantes* tres sorores suas. *Aelian. V. H.* VIII, 7. de Alexandro M. συμπαρέλαβεν δὲ εἰς τὸ συμπόσιον καὶ τοὺς ἰδιοξένους.

ΣΥΜΠΑΡΑΜΕ'ΝΩ, *una permaneo.* יָרֵא, *timeo.* Psalm. LXXI, 5. συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, una permanebit cum sole. Legerunt יַאֲרִיךְ cum *Vulgato* et *Arabe.* Vox haec, quam ignorat *Thesaurus Stephani*, extat praeterea in *Basil.* T. I. p. 49. et *Nazianz.* T. I. p. 74. ubi iungitur cum συνδιαιωνίζειν.

ΣΥΜΠΑ'ΡΕΙΜΙ, *una praesens sum*, *adsum.* הָיָה sequ. בְּ. *Symm.* Iob. XXXVIII, 4. συμπαρῆς. Sap. IX, 10. ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτὴν (sc. σοφίαν), ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιάσῃ, a throno gloriae tuae mitte illam (sapientiam), ut *adsit* mihi, et laboret mecum. Graecis alias assessores

iudicum dicuntur συμπαρόντες. Vide Act. XXV, 24. et conf. *d'Arnaud de Diis Παρέδροις* cap. 8. p. 42. ubi observat, *Ulpianum* ad *Demosthenis Mid.* p. 403. verba παρεδρεύοντες ἄρχοντι τῷ υἱῷ, quae in *Demosthene* sunt, exponere συμπονοῦντος καὶ συμπαρόντος τῷ παιδί. Tob. XII, 12. συμπαρήμην σοι, tanquam testis tibi a latere stabam, aut observabam te. In sequentibus eius loco legitur: οὐκ ἔλαθές με. Sic et *Compl.* Reliqui libri habent συμπαρήγμην.

ΣΥΜΠΑΡΙ'ΣΤΗΜΙ, *assisto.* Συμπαρίσταμαι, *simul adsto, simul adsum* vel *adiuvo.* הִתְיַצֵּב Hiph. a יָצַב, *sisto me.* Psalm. XCIII, 16. τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν; quis *assistet* seu *praesto erit* mihi adversus illos, qui operantur iniquitatem. *Pind. Olymp.* VI, 72. *Soph. Oed. Col.* 1404. *Ioseph. B. I.* p. 156. §. 1. 5. 12.

ΣΥ'ΜΠΑΣ, *omnis simul, universus, totus.* אֶרֶץ, *terra.* Iob. II, 2. ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν, sc. γῆν, obambulans *universam* terram. Deut. XIV, 14. XXVII, 1. et V, 5. — *כֻּלָּהּ, *ipsa tota. Aqu. Symm. Theod.* Ezech. XI, 15. σύμπαντες. — כֹּל. Cohel. I, 14. — *אֶת כֹּל. *Aqu.* Deut. XIV, 14. Sed legendum σὺν πάντα, ut recte observavit *Scharfenbergius.* Ita enim *Aquila* vertere solet. Conf. infra s. v. σύν. — שָׁלוֹם, *concordia, pax.* Iob. XXV, 2. τὴν σύμπασαν, *universitatem.* Legerunt שָׁלֵם vel שָׁלֵם. — תֵּבֵל, *orbis terrae.* Nahum. I, 5. ἡ σύμπασα, sc. γῆ, *universa terra.* — תּוּבַל, *Tubal*, nomen proprium. Ezech. XXVII, 13. καὶ σύμπασα, et *totus orbis.* Secundum *Cappellum* in *nott. critt.* ad h. l. p. 554. legerunt וְכֹל, abiecto Tau, et Caph pro Beth posito ob figurae similitudinem. Sed mihi verosimilius est, eos legisse תֵּבֵל, ut σύμπασα sit i. q. ἡ οἰκουμένη. — *תָּמַם, *integer, perfectus sum.* Ps. LXIII, 7. תַּמְנוּ, *perfecerunt. Symm.* σύμπαντες, *universi, ad unum omnes.* Legit fortasse תָּמִיד, *iugiter,* (Vide supra s. πᾶς) aut respexit notionem propriam verbi תָּמַם supra notatam. Caeterum pro σύμπαντες apud *Symmachum* reponendum erit σύμπαντας, quod meliorem sensum fundit. Praeterea legitur τὰ σύμπαντα apud LXX et in *Ed. Quinta* Ps. CIII, 28. ubi huic voci nihil respondet in textu hebr. Vide quoque 2 Macc. III, 12. VII, 58. VIII, 9. et alibi.

*ΣΥΜΠΑ'ΣΧΩ, *compatior, condoleo.* חָלָה sequ. עַל, *doleo vicem alicuius,* qua ipsa formula *Vulgatus* usus est 1 Sam. XXII, 8. ubi in *Hex.* Σ. συμπαθῶν, συμπάσχων, ubi mihi non videntur variae lectiones notatae esse a collectore Hexaplorum, sed duae versiones coaluisse, modo pro συμπαθῶν reponatur συμπαθῶν, a συμπαθέω, quod vide supra. 4 Macc. XIII, 22. De discrimine inter πάσχειν et συμπάσχειν vide *Etymol. Gudianum* p. 455. 4. sequ.

ΣΥΜΠΑΤΕ'Ω, *conculco.* בּוּס. *Aqu. Symm.* Psalm. XLIII, 6. *συμπατήσομεν*, pro quo in *Catena PP. GG.* T. I. p. 805. *καταπατήσομεν* legitur. - דּוּשׁ, *trituro.* Dan. VII, 23. - מְבוּסָה, *conculcatio. Aqu.* Ies. XVIII, 2. *συμπεπατημένον*, - מִרְמָס, *conculcatio.* Dan. VIII, 13. - רָמַס. 2 Reg. VII, 17. 20. Nah. III, 14. Dan. VIII, 7. 10. - רְפַס chald. Dan. VII, 7. 19.

ΣΥΜΠΕΙ'ΘΩ, *una persuadeo, persuadeo, persuadendo flecto.* 2 Macc. XIII, 26. *συνέπεισε*, *persuadendo flexit.* 3 Macc. VII, 3. ubi *persuadere* simpliciter significat.

ΣΥΜΠΕΡΑΙ'ΝΩ, *pariter ad finem perduco, una perficio*, item: *consumo, perdo, exscindo.* קָצָה, *exscindo.* Hab. II, 10. *συνεπέρανας λαοὺς πολλοὺς*, *exscidisti* populos multos.

*ΣΥΜΠΕ'ΡΑΣΜΑ. Mich. VII, 12. sec. *Compl.* ubi huic voci nihil quidem respondet in textu hebr., ex serie orationis autem apparet, habere ibi notionem *excidii* et *destructionis. Cod. Vat.* enim ibi habet *ὁμαλισμὸν*, alii autem libri notante *L. Bos. συγκλεισμόν. Philoxen. Gloss. συμπέρασμα, terminatio, conclusio.*

ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *comprehendo, complector.* צוּר, *ligo.* Ezech. V, 3. *συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου*, *comprehendes* vel *colliges* illos indumento tuo. Conf. *Maii Obss. Sacr.* lib. III. p. 186.

ΣΥΜΠΕΡΙΠΛΕ'ΚΩ, *circumplico.* הִתְעַלֵּס Hithp. ab עָלַס, *exsulto. Aqu. Theod.* Prov. VII, 18. *συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις*, una circumplicemur amoribus, vel circumplexemus nos. *Arab.* علز est *quatere corpus et pedes*, et hebr. עָלַס proprie notat *inquieta iactatione agitari.* Vide *Schultensium* in *Comment.* ad *Iob.* XXXIX, 13. et in *Clave Dialect.* p. 282. sequ.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΕ'ΡΩ, *una circumfero et circumrapio.* Passivum

ΣΥΜΠΕΡΙΦΕ'ΡΟΜΑΙ, *una circumferor, huc et illuc agitor, una ambulo, obambulo, comitem me alicui do, conversor, accommodo me, morigerus sum.* הָלַךְ, *eo. Al.* Prov. XIII, 21. *ὁ συμπεριφερόμενος σοφοῖς*, qui *conversatur* cum sapientibus. - שָׁגָה, *erro, oberro.* Prov. V, 20. *ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος*, in eius enim amore obambulans. Sir. XXV, 2. *γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι*, uxor et maritus *una conversantes*, vel *inter se consentientes. Syrus: quando sunt pacifici s. concordes.* 2 Macc. IX, 27. *αὐτὸν ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως συμπεριενεχθήσεσθαι ὑμῖν*, illum benigne et humaniter vobiscum *conversaturum*, vel vos *tractaturum esse.* Vide ad h. l. *Baduellum* et *Grotium* 3 Macc. III, 20. *ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ συμπεριενεχθέντες*, nos vero *accommodantes* nos ad horum stultitiam, aut, quod eodem redit: *horum stultitia una abrepti.*

ΜΗ' ΣΥΜΠΕΡΙΦΕ'ΡΟΜΑΙ, *non circumferor, non obambulo, non praesto sum.* עָבַר, *conturbo.* Prov. XI, 29. ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ, qui non obambulat in domo sua, vel non *praesto est* domui suae. Ita *Bielius.* Sed, ut recte monuit *Iaegerus* ad h. l., συμπεριφέρεσθαι dicuntur *homines bene convenientes, qui se comiter et humane accommodent aliis, et communes in primis sint infimis.* Conf. *Heyne* ad *Epictet.* p. 48. Inde συμπεριφορὰ, *civilitas, comitas. Casaub. ad Sueton. Aug.* c. 45. Adde *Ernesti Bibl. Theol.* T. IV. p. 437.

ΣΥΜΠΙ'ΝΩ, *combibo, simul bibo.* מַשְׁאַבִּים plur. *loca, ubi aqua hauritur,* al. *haustra. Symm.* Iud. V, 11. συμπινόντων. – שָׁתָה עִם, *bibo cum.* Esth. VII, 1. Conf. *Aelian. V. H.* III, 1. p. 197.

ΣΥΜΠΙ'ΠΤΩ, *concido, simul cado,* it. *castra metor, una convenio in aliquo loco, coeo, incurro, corruo, accido, contingo, incido, congruo.* Συμπίπτειν quoque dicuntur, *qui congrediuntur et confligunt.* הָיָה, *sum.* 1 Sam. I, 18. πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν ἔτι, vultus eius non amplius *concidit*, h. e. non amplius *tristis fuit.* Scilicet seriei orationis convenienter post עוֹד suppleverunt adiectivum, quod *tristis* significat. Conf. notata in h. v. post נָפַל, et *Fesselii Advers. SS.* lib. VII. c. 2. p. 142. Fortasse autem respexerunt notionem *decidendi*, quam habet הָיָה, et arab. عوى. Conf. *Schultens* in *Comment.* ad Prov. X, 3. Vide quoque *Herodot.* III. c. 52. ac supra s. v. πίπτω. – הָיָה לְחָרְבָּה, *sum in vastationem.* Ies. LXIV, 11. – הִתְנַפֵּל Hithp. a נָפַל. *Aqu.* Deut. IX, 24. συνέπιπτον. – יָרַד, *descendo.* Ies. XXXIV, 7. συμπεσοῦνται, una *cadent.* – נִגַּשׂ Niph. *coarctor.* Ies. III, 4. συμπεσεῖται ὁ λαὸς, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, *corruet* populus alter ad alterum, vel potius: *alius in alium cadet, irruet, sese mutuo compriment*, ut *Cappellus* explicavit. – נֶהֱרַס Niph. *destruor.* Ezech. XXX, 4. – פָּשַׁט, *extendo me.* 2 Sam. V, 18. συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τιτάνων, *castra metabantur* in valle Titanum: ubi tamen non negaverim notionem *violentiae* ac *impetus hostilis* simul inesse. Certe *Aquila* ac *Symmachus* h. l. voce ἐπέρχεσθαι usi sunt. – נָפַל. Gen. IV, 5. de Caino: συνέπεσε τῷ προσώπῳ, *concidebat vultu.* Vulgo hoc ita explicant: *tristis erat*, sed est potius: *gravem iram vultu ostendit.* Ib. v. 6. ἱνατί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; quare *concidit vultus tuus?* h. e. *quare irasceris? Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνέπεσε, ἐστύγνασε. 1 Sam. XVII, 32. μὴ δὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τοῦ Κυρίου μου, ne quaeso *concidat* cor Domini mei, h. e. *ne despondeas animum.* – פָּשַׁט, *diffundo me.* 1 Par. XIV, 9. 13 1 Macc. VI, 10. συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης. *Vulg. concidi et corrui*

corde prae sollicitudine: ubi συμπίπτειν τ. κ. is dici videtur, *cuius corporis vires paulatim absumuntur*, *cuius corpus emaciatur*, ita ut corporis pars pro toto corpore ponatur.

ΣΥΜΠΛΑΝΑ'ΟΜΑΙ, ῶμαι, *simul oberro et vagor.* רָעָה, *consocio me. Al.* Prov. XIII, 21. συμπλανώμενοι. Bene h. l. usus est hac voce, quia sermo est de societate cum impiis inita.

ΣΥΜΠΛΕ'ΚΩ, *complico, connecto, implico, collido, coniungo.* גַּבְלוּת, *terminatio.* Exod. XXVIII, 22. XXXIX, 15. Contulerunt fortasse verbum גָּבַל cum כָּפַל, *duplicavit*, aut verbo גָּבַל significationem συμπλέκω convenire supposuerunt. Quidquid sit, hoc tamen certum est, eos גְּבוּלוֹת legisse. - הָיָה, *sum.* Exod. XXVIII, 28. הָיָה, sequente עַל, h. l. *adstringi* notat. - הִשְׁתַּקְשֵׁק Hithp. a שָׁקַק, *discursito.* Nahum II, 4. συμπλακήσονται ἐν ταῖς πλατείαις, *collidentur* in plateis. - הִתְגַּלַּע Hithp. *immisceo me. Symm.* et LXX Prov. XX, 3. τοιούτοις συμπλέκεται, his *implicat* se. - חָבַר Pyh. *consocior.* Exod. XXXIX, 4. - חָבַשׁ, *ligo.* Ezech. XXIV, 17. - חָזָה, *video, aspicio. Inc.* Iob. VIII, 17. συμπλακήσεται sec. cod. *Regium.* Sed quanquam hae voces apud *Inc.* Exod. XXVIII, 28. etiam sibi invicem respondeant, tamen h. l. certe συμπλακήσεται ad proxime antecedens verbum יְסֻבָּכוּ, *intricabuntur, complicabuntur*, referendum esse, equidem nullus dubito. - נִלְבַּט Niph. *conturbor.* Hos. IV, 15. συνεπλέκετο μετὰ πόρνης, *rem habebat* cum meretrice. Sic *Aelianus V. H.* III, 30. κύνας συμπλεκομένους, canes *coeuntes.* - עָלָה, *ascendo.* Zach. XIV, 13. συμπλακήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν χεῖρα, *complicabitur* manus eius cum manu. - פִּלֵּס Pih. *libro.* Psalm. LVII, 2. ἀδικίαν αἱ χεῖρες ἡμῶν συμπλέκουσιν. *Vulg. concinnant.* Sensum expresserunt. Nam פִּלֵּס pr. est *ponderare librando*, sed deinde sumitur de *cura et summo studio, quo aliquid agitur.* Conf. Prov. V, 21. Ex aliorum sententia permutarunt invicem פִּלֵּס et עָלַס, quod aliquando συμπλέκειν notat. - *שָׁגָה, *erro.* Prov. XX, 1. Sc. שָׁגָה notat *implicari, implicitum haerere*, ut docuit *Schultensius* ad Prov. V, 19. - שָׂרַג: הִשְׂתָּרֵג, Pyh. et Hithp. *implicor.* Iob. XL, 12. Thren. I, 14. In posteriore loco pro συνεπλάκησαν *Theodoretus* et *Cod. Norimb.* habent συνέπλεξέ με.

ΣΥΜΠΛΕΚΤΟ'Σ, *complexus, connexus, coniunctus.* Vide alibi διυφασμένον συμπλεκτόν.

ΣΥΜΠΛΗΜΜΕΛΕ'Ω, *una delinquo.* אָשַׁם, *delinquo. Aqu. Symm. Theod. Ed. Quinta* Hos. IV, 15. μὴ συμπλημμελήσῃ Ἰούδα, non *una delinquat* Iuda.

*ΣΥΜΠΛΗ'ΡΩΜΑ, *complementum.* מְלֹא, *plenitudo.* 1 Par. XVI, 32. sec. *Compl.* συμπληρώματι αὐτῆς, ubi tamen legere mallem σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς, ut reliqui libri

habent. *Philoxeni Gloss.* συμπλήρωμα, *complementum, confectio, consummatio.*

*ΣΥΜΠΛΗ'ΡΩΣΙΣ, *ipsa complendi actio, consummatio, perfectio.* De tempore in notione *impletionis* legitur 3 Esdr. I, 58. ubi in hebr. 2 Paral. XXXVI, 21. legitur מְלֹאות, *explendum.* Dan. IX, 2. *Philoxeni Gloss.* συμπλήρωσις, *perfectio, consummatio.*

ΣΥΜΠΛΟΚΗ', *complicatio, connexio.* צְפִירָה, *cidaris. Al.* Ezech. VII, 10. Adde Exod. XXVIII, 28. sec. ed. *Ald.* pro impresso συμβολή. – Vide alibi συμπλοκὴ συνυφασμένη.

ΣΥΜΠΟΔΕ'Ω, *impedio, compedibus implico, ligo, vincio, cohibeo, coërceo.* דָּקַר, *transfigo.* Zach. XIII, 3. sec. ed. *Compl.* συμποδήσουσιν. Vide s. v. συμποδίζω.

ΣΥΜΠΟΔΙ'ΖΩ, idem. דָּקַר, *transfigo.* Zach. XIII, 3. συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ, *prohibebunt* aut *vincient* illum pater eius et mater. Legisse mihi videntur עָקַד, *ligavit, circumligavit.* Forte tamen visum illis est nimis crudele et immane, ut parentes liberos confodiant, ac voluerunt illud emollire molliore vocabulo συμποδιοῦσι, h. e. vincient compedibus, nimirum tanquam insanum. Nam aliquando prophetae pro insanis censebantur. 2 Reg. IX, 11. *Hesych.* συμποδίζω, κωλύω. – הִרְגִּיל Hiph. *ire facio.* Hos. XI, 4. ubi *Cappello* in *notis critt.* ad h. l. p. 558. συμποδίζειν est *attemperare pedem* h. e. *incessum suum alteri, quem ducimus,* quomodo solent nutrices alumnos suos, quos docent paulatim incedere, manu tenere, et gressum suum eorum incessui attemperant et accommodant, hoc sensu: *ego vero eodem, quo Ephraim, pede ingressus sum.* – *כְּפַת chald. *ligo, vincio.* Dan. III, 20. 21. sec. cod. *Chis.* – כָּרַע: הִכְרִיעַ, Kal et Hiph. *incurvo me, incurvare facio.* Ps. XVII, 43. συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου. *Vulg. supplantasti insurgentes in me subtus me.* Vide et Ps. LXXVII, 35. Ps. XIX, 9. συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν, *irretiti sunt* et ceciderunt. *Vulg. obligati sunt,* quod non mutandum est in *obliquati sunt,* ut *Sim. de Muis* coniecit, coll. Ps. CXXV, 5. – *הִתְנַכֵּר Hithp. Prov. XX, 11. Nonnullis legisse videntur יִתְלַכֵּד, *Zieglero* יִדָּקֵר, coll. Zach. XIII, 3. hoc sensu: *ipse institutis suis se implicabit et capiet.* – עָקַד, *ligo.* Gen. XXII, 9. συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱόν σου, *ligans* Isaacum filium suum.

ΣΥΜΠΟΙΕ'Ω, *una facio, adiuvo, auxilior,* etiam i. q. simplex ποιέω. In posteriore notione legitur pro hebr. *עָשָׂה, *facio,* apud *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXXVII, 11. ubi LXX ἐποίησαν habent. Vide ad h. l. *Montfauconium.* 3 Esdr. VI, 28. ἵνα συμποιῶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ut *una facere opus queant* cum his, qui ex Iudaica

venerant captivitate. Conf. *Maii Obss. SS.* lib. III. p. 190. Vide quoque *Schol. Aristoph. Ran.* v. 1455.

ΣΥΜΠΟΛΕΜΕ'Ω, *in bello adiuvo, una belligero.* *כָּלָה, *perficio, consumo.* Deut. XXXII, 23. τὰ βέλη μου συμπολεμήσω ἐπ' αὐτοὺς, quasi armabo adversus eos, ad bellum adversus eos gerendum, sagittas meas; omnes contraham. Est sine dubio alius interpretis. Alii habent συντελέσω, ut quoque legitur apud *Clem. Alex.* p. 116. - נִלְחַם Niph. *pugno.* Ios. X, 42. *Incert.* Iud. XI, 8.

ΣΥΜΠΟΝΕ'Ω, *collaboro, socius sum in labore.* Sirac. XXXVII, 5. ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρὸς, sodalis cum socio simul laborat ventris causa.

**ΣΥ'ΜΠΟΝΟΣ*, *qui una s. coniunctis viribus laborat.* 3 Macc. II, 25. συμπόνων sec. *Ald.* et *Compl.* ubi alii fortasse rectius συμποτῶν habent. Si lectio sana est, σύμπονος notabit *flagitiorum* et *libidinum quarumcumque socium.* Adverbium ξυμπόνως s. συμπόνως, *una laborando* s. *coniunctis viribus,* legitur apud *Lucianum Ner.* p. 1743. C. ξυμπόνως ἅπτεσθαι τοῦ ἔργου. *Philoxen. Gloss.* σύμπονος, *assessor.*

ΣΥΜΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, *una proficiscor, comitor,* it. *convenio.* בּוֹא, *venio.* Deut. XXXI, 11. ἐν τῷ συμπορεύεσθαι πάντα Ἰσραὴλ, cum *convenit* omnis Israel. Ezech. XXXIII, 31. ἔρχονται πρός σε, ὡς συμπορεύεται λαὸς, veniunt ad te, ut *congregat* se populus. - *הֵבִיא Hiph. *adduco.* Dan. XI, 6. sec. cod. *Chis.* Recte. - הָלַךְ, *eo.* Iob. I, 4. συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, *convenientes* autem filii eius ad semet invicem. Conf. Marc. X, 1. Prov. XIII, 21. ὁ συμπορευόμενος τοῖς σοφοῖς, *qui se perpetuum comitem dat* sapientibus: ubi alii libri habent συμπεριφερόμενος. - יָלַךְ, idem. Exod. XXXIII, 16. XXXIV, 9. Iud. XI, 40. - לָוָה, *adhaereo.* Cohel. VIII, 15. - פָּעַם, *per vices agito.* Iud. XIII, 25. - רָעָה, *consocio me.* Prov. XIII, 21. ubi συμπορεύεσθαι est *conversari cum aliquo, socium esse alicuius.* Nonnullis autem ibi συμπορευόμενος ex antecedentibus huc translatum, eiusque loco συῤῥεμβόμενος legendum esse videtur. 3 Esdr. VIII, 10. συμπορεύεσθαί σοι, chald. עִמָּךְ יְהָךְ, *tecum abeat.* Esdr. VII, 13. Vide et Tob. V, 7.

ΣΥΜΠΟΡΠΑ'Ω vel *ΣΥΜΠΟΡΠΕ'Ω*, *una adstringo,* q. d. *fibula annecto,* a πόρπη, *fibula:* etiam simpliciter *adstringo, fibula annecto.* סָבַב, *circumdo.* Exod. XXXIX, 5. τοὺς λίθους σμαράγδου συμπεπορπημένους, lapides smaragdi *fibula adstrictos.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Συμπεπορπημένους, συμπεριβλομένους, scribe: συμπεριβλωμένους. *Gloss. in Octat.* Συμπεποπριμένους (lege Συμπεπορπημένους), συῤῥαφέντας περόνῃ. Apud *Hesychium* legitur: Συμπεπερονημένους, συῤῥαφέντας περόνῃ, fortasse quod in Codice quodam *Exod.*

l. c. pro συμπεπορπημένους lectum fuit συμπεπερονημένους. Vide quoque *Suidae Lex.* in v. θώραξ.

*ΣΥΜΠΟΣΙ'Α, *compotatio, convivium.* 3 Macc. V, 16. et 17. Rarius occurrit, usitatius est συμπόσιον.

ΣΥΜΠΟΣΙΑ'ΖΩ, *compoto.* סָבָא, *poto* et quidem intemperantius, *inebrio me. Aqu.* Deut. XXI, 20. συμποσιάζει.

ΣΥΜΠΟ'ΣΙΟΝ, *convivium.* מִשְׁתֵּה יַיִן, *compotatio vini.* Esth. VII, 7. - סָבָא. *Aqu. (Symm.)* Ies. I, 22. ubi vide *Montfauconium* ac vocem praecedentem. - *סֹבֶא, *potus. Symm.* et *Ed. Quinta* Hos. IV, 18. Vide et Sir. XXXI, 36. XXXII, 6. et conf. *Perizonium* ad *Aelian. V. H.* II, 18.

*ΣΥΜΠΟ'ΤΗΣ, *compotor,* deinde malo sensu *flagitiorum et libidinum quarumcunque socius.* 3 Macc. II, 25. συμποτῶν καὶ ἑταίρων. *Demosth.* p. 1267, 13. ed. *Reisk. Philoxen. Gloss.* συμπότης, *conviva, compotor.*

ΣΥΜΠΡΑΓΜΑΤΕΥ'ΟΜΑΙ, *commercium habeo, conversor.* 3 Macc. III, 10. συμπραγματευόμενοι, *consortes negotiorum* cum Iudaeis aliquibus.

ΣΥΜΠΡΑ'ΣΣΩ, *simul ago.* עָשָׂה, *facio, ago. Symm.* 2 Sam. II, 9. συμπράξω. Potuisset quidem *Symmachus* simpliciter scribere πράξω, sicuti etiam LXX ποιήσω habent. Sed illud σὺν referendum est h. l. ad promissionem Davidi a Deo datam interposito iureiurando, quae in antecedentibus commemoratur. Praeterea constat, praepositionem σὺν in compositis haud raro abundare.

ΣΥΜΠΡΟΠΕ'ΜΠΩ, *una deduco et comitor.* שִׁלַּח, *mitto.* Gen. XII, 20. XVIII, 16. ubi cod. *Oxon.* προπέμπων habet, quod rectius videtur. Lectio recepta ex antecedente συνεπορεύετο orta esse videtur.

ΣΥΜΠΡΟΠΗΛΑΚΕ'ΟΜΑΙ, *lacesso.* הִתְחַבְּרָה Hithp. *misceo.* Dan. XI, 10. Ita legit *Kircherus* hoc loco. Sed quia hanc vocem nullibi facile alias invenias, codices alii pro συμπροπηλακήσεται rectius συμπροσπλακήσεται habent.

*ΣΥΜΠΡΟΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, *praegredior, dux sum.* הָלַךְ. Deut. XXXI, 8. sec. cod. *Alex.*

ΣΥΜΠΡΟ'ΣΕΙΜΙ, *simul adsum, adhaereo.* חָבַר, *consocio.* Ps. XCIII, 20. - לָוָה, *adhaereo.* Cohel. VIII, 15. αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ, h. e. hoc unum ille *reportat* de labore suo. Hinc emendandus est *Symmachus*, qui habet: οὐ μόνον σ. α. Lege τοῦτο μόνον κ. τ. λ.

ΣΥΜΠΡΟΣΠΛΕ'ΚΩ, *simul annecto, una manum consero.* הִתְחַבְּרָה Hithp. *misceo.* Dan. XI, 10. sec. cod. *Vat.* συμπροσπλακήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, manum una conseret usque ad robur eius. Vide *Maii Obss. SS.* Lib. III. p. 191. Confer supra sub voce συμπλέκω.

ΣΥ'ΜΠΤΩΜΑ, *accidens, casus, exitium.* אָסוֹן, *exitium. Aqu.* Gen. XLII, 4. - מִקְרֶה. 1 Sam. VI, 9. XX, 26. - מַצָּה,

consilium. Prov. XXVII, 9. ὑπὸ συμπτωμάτων, ubi pro מֶתֶק nonnullis legisse videntur מַעֲצֶבֶת, aut מַעֲצָב. Sed *Schultensius* ad h. l. docuit, עֵצָה esse *constrictionem animi ab inopia consilii et curarum acerbitate:* συμπτώματα autem sunt *morbi omnisque generis molestiae et acerbitates.* - קֶטֶב, *exitium, lues, morbus subito hominem perimens.* Ps. XC, 6. *Vulg.* male *incursus.* Est potius σύμπτωμα *morbi genus acutissimo dolore et morsu stimulantis.* Medici veteres σύμπτωμα definire solent πᾶν ὅπερ ἂν συμπίπτῃ τῷ ζώῳ παρὰ φύσιν. *Hesych.* σύμπτωμα, συνάντημα.

ΣΥΜΦΑ'ΓΩ, *comedo.* אָכַל, *edo.* Exod. XVIII, 12. - בָּרָה, sequ. אֵת, *edo cum.* 2 Sam. XII, 17. - לָחַם, *vescor.* *Symm.* Ps. CXL, 4. συμφάγοιμι.

*ΣΥΜΦΑΙ'ΝΩ, *simul luceo.* בָּהִיר, *lucidus. Symm.* Iob. XXXVII, 21. συνεφήσει. Ita *Trommius.* Sed *Montfauconius* συννεφήσει edi iussit. Vide s. συννεφέω.

*ΣΥΜΦΕΡΟ'ΝΤΩΣ, *commode, utiliter.* 4 Macc. I, 17.

*ΣΥΜΦΕ'ΡΟΜΑΙ, *una moveor, convenio, consentio.* Sirac. XII, 14. συμφερόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν sec. cod. *Alex.* ubi alii συμφυρόμενον habent, sensu non mutato. *Photius:* συμφέρεται, συναρμόττει, συμφωνεῖ, ὁμονοεῖ. Idem tradit quoque *Suidas.*

ΤΟ' ΣΥΜΦΕ'ΡΟΝ, ΤΑ' ΣΥΜΦΕ'ΡΟΝΤΑ, part. *utile, bonum, utilia, bona.* טוֹב, *bonum.* Deut. XXIII, 6. Nehem. VI, 19. sec. ed. *Compl.* - כִּישׁוֹר, *verticulum, verticillum.* Prov. XXXI, 19. τὰ συμφέροντα, a כָּשֵׁר, *rectum et proficuum esse.* Vide et Baruch. IV, 3. ubi τὰ συμφέροντά σοι verto: quae tibi summam utilitatem afferre deberent. 2 Macc. IV, 5. *Suidas:* συμφέρον, ἀγαθόν. λέγεται δὲ συμφέρον, ὅτι φέρει τὰ τοιαῦτα, ὧν συμβαινόντων ὠφελούμεθα.

ΣΥΜΦΕ'ΡΩ, *utilis sum, prosum.* טוֹב, *bonum.* Ierem. XXVI, 14. *Symm.* 2 Sam. XVII, 14. Ps. CXVIII, 71. - נָאֶה, *pulchrum est.* Prov. XIX, 10. - שָׁוָה. Esth. III, 8. Vide et Sir. XXX, 18. XXXVII, 31. *Lex. vet.* συμφέρει, *expedit.*

ΣΥΜΦΕΥ'ΓΩ, *una fugio.* 1 Macc. X, 84. ubi est i. q. simplex φεύγω, ut apud *Polybium* IV, 64, 8. 2 Macc. X, 18. XII, 6. Occurrit etiam apud *Lucianum* et in *Zosimo.* Vide *Maii Obss. SS.* lib. III. p. 192.

ΣΥΜΦΛΕ'ΓΩ, *comburo, uro, incendo, inflammo.* בָּעַר et לִהֵט, iunctim, *accendo et inflammo.* Ies. XLII, 25. *Eurip. Bacch.* 595. *Pindar. Pyth.* ια', v. 50. *Schol.*

ΣΥΜΦΛΟΓΙ'ΖΩ, *simul inflammo et comburo, concremo.* לִהֵט Pih. Ies. XLII, 25. συνεφλόγισεν. - שְׁאָה. *Aqu.* Soph. I, 15. 2 Macc. VI, 11. συνεφλογίσθησαν, *concremati sunt.*

*ΣΥ'ΜΦΟΙΤΟΣ, *congressus particeps, condiscipulus,* i. q. συμφοιτητής, Esth. VII, 7. sec. *Origen.* εἰς τὸν κῆπον τὸν

σύμφοιτον, et ib. v. 8. ἐκ τοῦ κήπου τοῦ συμφοίτου. In utroque loco σύμφυτος legendum esse videtur. Eadem observatio valet quoque de loco Esth. I, 5. ubi *Origen.* συμφοίτου exhibet, *Vulgatus* autem habet: *quod regio cultu et manu consitum erat:* e quo simul apparet, ante οἴκου h. l. excidisse vocem κήπου, aut aliam; vertit enim *in vestibulo horti et nemoris.*

ΣΥΜΦΟΡΑ', proprie *collatio*, *congestio*, item: *quod accidit*, *casus*, *eventus*, et in malam partem: *calamitas*, *infortunium.* מוֹעֵד, *tempus statutum. Hebr. et Syr. Int.* Thren. I, 15. Sed nota haec hexaplaris ducta est ex male intellecto loco *Theodoreti* ita scribentis: τὴν συμφορὰν καὶ ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος καιρὸν καλεῖ, h. e. per vocem καιρὸν, qua *Syrus* et *Hebraeus* in versione usi sunt, *calamitatem* intellexerunt. Sequitur enim: καὶ ἡμεῖς δὲ πολλάκις εἰώθαμεν τῶν καιρῶν τὰς δυσκολίας ὀδύρεσθαι. - *שׁוֹאָה, *vastitas*, *vastatio*, *tumultus. Aqu.* Soph. I, 15. *Vulg. calamitatis.* Sap. XIV, 21. Sir. XXXVI, 1. 2 Macc. VI, 12. XIV, 14. *Suidas:* συμφορὰ, ἀτυχία, κακῶν συντυχία.

ΣΥΜΦΟΡΑ'Ω, *doleo, meam vel alterius calamitatem deploro.* הֵחִיל Hiph. a חוּל. Ies. XIII, 8. συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς ἕτερον, *condolebunt* alter alteri. Apud *Hesychium* συμφυράσουσι legitur, et exponitur συμμιγήσονται. Unde et Ies. l. c. pro συμφοράσουσιν rectius fortasse legi συμφυράσουσιν putat *L. Bos Proleg. in LXX Intt.* cap. 3. cui quoque adstipulatur *Vitringa Comm. in Ies.* l. c. p. 404. Sed cum alias LXX hebr. הֵחִיל per verbum ἀλγέω, *doleo*, et ὀδυνάομαι, *dolore afficior*, interpretari soleant, et συμφοράω, quod est a συμφορὰ, propius ad significatus illos accedat, quam συμφυράω, nemo facile hic apud LXX aliquid mutare audeat.

*ΣΥ'ΜΦΟΡΟΣ, *utilis*, *commodus*, *aptus.* טוֹב, *bonus. Symm.* Cohel. II, 3. τὸ σύμφορον. *Semlerus* legere mavult τὸ συμφέρον, coll. VII, 1. Sed illud elegantius. *Philoxen. Gloss.* σύμφορον, *commodum.*

ΣΥΜΦΡΑΓΙ'ΖΩ, *consigno.* מִשְׁבְּצָה, *ocellatio.* Exod. XXVIII, 11. συνεσφραγισμένους χρυσίῳ.

ΣΥΜΦΡΑ'ΣΣΩ, *concludo*, *obturo*, *obstruo*, *oppono sepimentum*, *cingo indagine.* חָבַט, *excutio.* Ies. XXVII, 12. Videntur legisse חָבַשׁ. - נָטָה, *inclino*, *tendo*, *intendo. Symm.* Ps. XXI, 12. συνέφραξαν κατὰ σοῦ εἰς κακὸν, *cinxerunt* te velut indagine consiliorum impiorum, opposuerunt tibi velut sepimentum consilia impia. Respexit notionem propriam verbi נָטָה. Sed *Fischero* in *Clavi Verss. GG.* p. 79. locus in mendo cubare et pro συνέφραξαν reponendum videtur συνεφράσαντο, *inter se deliberant*, *ceperunt consilia*, quod profecto, ut ad loci sensum, sic ad *Symmachianam* quoque elegantiam accederet propius.

*ΣΥΜΦΡΟΝΕ'Ω, *idem sentio, consentio, unum consilium ineo.* 3 Macc. III, 2. ἀνθρώποις συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν. *Ioseph. A. I.* XVIII, 2. p. 875. *Haverc.*

ΣΥΜΦΡΥΓΜΟ'Σ, *ardor, adustio.* קַדַּחַת, *ardor ossium.* *Inc.* Levit. XXVI, 16.

*ΣΥΜΦΡΥ'ΓΩ, *torreo, torrefacio.* 4 Macc. III, 11. συνέφρυγε, de cupiditate. Huc pertinent quoque ea, quae statim in sequentibus sub συμφρύσσω prolata sunt.

ΣΥΜΦΡΥ'ΣΣΩ, *contorrefacio, torreo, torrefacio, frigo.* חָרַר: נִחַר, Kal et Niph. *exuror.* Iob. XXX, 30. Ps. CI, 4. Ezech. XXIV, 11. Eadem vox in *Hexaplis* pariter ac *Cod. Vat.* excidit Iob. XXX, 30. ubi ante ἀπὸ καύματος vel supplendum est συνεφρύγη, quod addiderunt cod. *Alex.* et ed. *Aldina*, vel κατεφρύγη e versione *Inc. Int.*

ΣΥ'ΜΦΥΛΟΣ, *contribulis.* עָמִית, *socius, proximus.* *Aqu.* Zach. XIII, 7.

ΣΥΜΦΥΡΜΟ'Σ, *commixtio, mixtura.* רְתוֹק, *catena.* *Al.* Ezech. VII, 23. συμφυρμόν.

ΣΥΜΦΥ'ΡΩ, *commisceo, coinquino, commaculo.* פָּרַד, *separo.* Hos. IV, 15. διότι αὐτοὶ μετὰ πορνῶν συνεφύροντο (ubi alii συνανεφύροντο), quoniam alii *commiscebant se* vel *coinquinabantur* scortis. Sc. נִפְרַד h. l. notat *separare se* s. *secedere scortationis causa*, ut adeo subsequens pro antecedente positum sit. *Hesych.* συνεφύροντο, συνεμολύνοντο. *Al.* Ezech. XXII, 6. ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ, *miscuerunt se* quisque proximo suo in te. Aliter ibi in textu hebr. Sir. XII, 18. συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, *coinquinatum* peccatis eius: ubi cod. *Alex.* συμφερόμενον habet. Apud *Suidam* et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συμφέρεται exponitur συμμίγνυται, συνανακεράται, συμμιαίνεται. Sed *Bielio* reponendum videtur συμφύρεται, ut series literarum etiam suadet apud *Suidam.* Nam sequitur post v. συμφυοῦς.

ΣΥ'ΜΦΥΤΟΣ, *consitus, una plantatus, etiam innatus.* בָּצוּר, *munitus.* Zach. XI, 2. δρυμὸς σύμφυτος. Non male. Nam quo implicatior arboribus est sylva, eo minus aditus patet, ac eo maiore iure *munita* dici potest, nempe arboribus. 3 Macc. III, 22. τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπωσάμενοι, pro *innata* (i. q. ἐμφύτῳ, Sap. XII, 10.) ipsorum malignitate bonum aversantes. Vide *Syrum.* *Sopater* apud *Stobaeum* *Orat.* 46. σύμφυτον τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώποις.

ΣΥ'ΜΦΥΤΟΣ ΕΙ'ΜΙ', *una plantatus sum.* הִתְמֹגֵג Hithp. a מוּג, *colliquesco.* Amos. IX, 13. *Liquefieri* est h. l. *bonis omnibus circumfluere et abundare.*

ΣΥΜΦΥ'Ω, *una nascor, connascor.* Sap. XIII, 13. Sed, ut bene monuit *Bretschneiderus*, videtur h. l. significare *inolescere, implicari, coalescere*, nostrum *verwachsen, in einander wachsen*, et ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζοις συμπεφυκὸς est

lignum tortuosum, quod inolevit, ita ut nodosum redderetur. *Xenoph. Cyrop.* IV, 3, 4. *συμφύεσθαι* usurpat de *centauris*, quorum corpus ex equino et humano coaluisse fertur. *Lucian. Dial. demort.* T. I. p. 404. ed. *Reitz.* *εἰς ἓν συμπεφυκότες ἄνθρωπος καὶ θεός.*

ΣΥΜΦΩΝΕ'Ω, *consono*, *consentio*, it. *convenio*, *congregor*, it. *foedus ineo.* חָבַר, *consocior.* Gen. XIV, 5. *πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα*, omnes hi *conveniebant* in valle. *Symm.* *συνῆλθον.* - נָאת, *acquiesco.* 2 Reg. XII, 8. - נוּחַ, *quiesco.* Ies. VII, 2. *συνεφώνησεν Ἀρὰμ πρὸς τὸν Ἐφραΐμ*, *foedus iniit* Aram cum Ephraimo. Ita quoque *Chaldaeus* אתחבר, *adiunxit se*, ubi *Houbigantius* existimat eos legisse נלוה. - *שָׁלַח יד, *mitto manum.* Exod. XXIV, 11. sec. *Oxon.* *συνεφώνησε.* Legendum *συνεφόνευσε.* Conf. *Is. Vossium* de *LXX Intt.* p. 11. Vide supra s. *διαφωνέω.*

ΣΥΜΦΩΝΙ'Α, *symphonia*, *consonantia*, *concentus.* סוּמְפֹּנְיָה, Chaldaica ex Graeco desumta vox. Dan. III, 5. 10. *Hieronymus Epist. ad Damasum: Male quidam de Latinis* symphoniam *putant esse genus organi*, *cum concors in Dei laudibus concentus hoc vocabulo significetur; συμφωνία quippe* consonantia *exprimitur in Latino.* Vide *Drusium* in *Fragm. vett. Intt. Graec.* p. 1211.

ΣΥ'ΜΦΩΝΟΣ, *consonus*, *similis*, *aequalis.* לְעֻמַּת, *e regione.* Cohel. VII, 15. *καίγε σὺ τούτῳ σύμφωνον τούτων, ὃ ἐποίησεν ὁ θεός*, vel, ut *Al.* rectius: *καίγε τοῦτο σύμφωνον τούτῳ ἐποίησεν ὁ θεός*, etenim hoc illi *aequale* fecit Deus. *Palaeph.* I, 2. *φύσις σύμφωνος ἵππου καὶ ἀνδρός.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σύμφωνον, ὅμοιον, ἴσον.*

**ΣΥΜΦΩ'ΝΩΣ*, adv., *voce s. sono inter se conveniente*, *unanimi consensu*, *convenienter.* לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ, *contra coniunctionem eius.* *Inc.* Exod. XXVIII, 27. Verbis hebraicis ductus facile aliquis coniicere posset, *ἀσυμφώνως* potius legendum esse. *Kreyssigius* habet pro particula scholii, qualia passim occurrunt. Vide *Bosii* notas ad Ies. XL, 2. et LIII, 4. Praeterea legitur 4 Macc. XIV, 6. et apud *Diod. Sic. Bibl.* p. 172, 40. et 467, 6. Adverbium *ἀσυμφώνως* autem apud *Dion. Hal.* II, 17, 4. *Athen. Deipnos.* p. 187. F. ubi vid. *Casaubonus.* *Philoxeni Gloss.* *συμφώνως*, *convenienter.*

**ΣΥΜΦΩΤΙ'ΖΩ*, *collustro*, *simul illumino.* הוֹרָה, *doceo.* Lev. X, 11. sec. cod. 54. *Holm.* *συμφωτίζειν.* Orta est haec lectio sine dubio ex *φωτίζειν*, quod *Ἄλλος* sec. marg. *Cat. Nic.* exhibet.

ΣΥΜΨΑ'Ω, *corrado*, *radendo complano*, *contero*, *comminuo*, *abripio*, *aufero.* אָסַף, *congrego.* Ierem. XLVIII, 33. *συνεψήθη* (alii rectius *συνεψήσθη*) *χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη ἐκ τῆς Μωαβίτιδος*, *comminutum* vel *ablatum est* gaudium et laetitia ex Moabitide. *Suidas* ex emendatione *Küsteri:* *συνε-*

ψήσθη, συνελεπτύνθη. Apud *Hesychium* legitur: συνεψήσθη, συνεπλατύνθη, sed reponendum videtur ex *Suida* συνελεπτύνθη aut συνεπατήθη. Potest etiam verti *abreptum, ablatum est*, ut ex mox dicendis apparebit. - סָחַב, *traho, rapto*, et in l. arab. *abrado*. *Al.* Ierem. XXII, 19. συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης Ἱερουσαλὴμ, *abreptus* abiicietur ultra portam Hierosolymae. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Συμψησθεὶς (MS. vitiose συμψισθεὶς, ut etiam *Photius* in *Lex.*) exponitur βλαβεὶς, τρωθείς. MS. iterum vitiose στρωθείς. Ita etiam *Suidas* et *Hesychius*, nisi quod apud hunc male legatur συμψηθεὶς, et apud illum συμησθεὶς, ut notavit etiam *Küsterus*. Sed malim reddere *abreptus*. Nam ita etiam συμψᾶσθαι pro hebr. סָחַב legitur Ierem. XLIX, 19. ἐὰν μὴ συμψησθῶσι (In *Francof.* editione vitiose συννψωθῶσι legitur) τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, si non *abripiantur* minimae ovium. Sic etiam *Herodotus* Lib. I. cap. 189. τῶν τις ἱερῶν ἵππων τῶν λευκῶν ὑπὸ ὕβριος ἐσβὰς ἐς τὸν ποταμὸν, διαβαίνειν ἐπειρᾶτο. ὁ δέ μιν συμψήσας, ὑποβρύχιον οἰχώκεε φέρων. Et *Iamblichus*: Βιαζομένους δὲ τοὺς κολυμβητὰς συμψήσας ὁ ποταμὸς ἔφερε κάτω, καὶ οὐκ ἔτι ἀπενόστησαν. Vide *Suidam* in v. Συμψήσας.

*ΣΥΜΨΗΦΙ'ΖΩ, *supputo, computo*. סָחַב, *traho, rapto*, et in lingua arabica *abrado*. Ierem. XXIX, 20. sec. cod. *Alex.* συμψηφισθῶσιν, ubi tamen alii rectius habent συμψησθῶσι. Vide supra s. v. συμψάω.

*ΣΥΜΨΙ'Ω, *una minutatim frango, contero, attenuo*. קְדוּמִים nomen propr. *Chedummim*. Iud. V, 21. sec. cod. *Oxon.* συνεψισμένων. קְדוּם *occursum hostilem*, etiam *victoriam* notat, quod respexerunt fortasse h. l. LXX. - סָחַב, *traho, rapto*, et in lingua arab. *abrado*. Ierem. XXIX, 20. sec. *Compl.* συμψισθῶσι. Confer quoque s. v. συμψάω.

ΣΥ'Ν, *cum*. *אַחֲרֵי, *post*. Ps. XLVIII, 18. - אֵת, nota accusativi. Cohel. II, 17. ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν, *odi vitam*. Sic etiam σὺν pro אֵת occurrit et accusativo iungitur Cohel. III, 11. (ubi vide *Schol.* apud *Montf.* in *Hex.*) 17. (σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ Θεός: ubi σὺν adverbium pro ὁμοῦ.) IV, 3. VIII, 8. 15. 17. quod alias apud LXX non observatur. *Aquilam* autem particulam אֵת ita semper reddidisse docuit *Grabius Proleg. in LXX Intt.* T. I. c. 2. §. 9. ex Gen. I, 1. 16. 27. Adde Gen. XX, 10. (ubi nonnulli perperam ex σὺν fecerunt σὺ, et *Drusius* coniicit *Aquilam* legisse אַתְּ, *tu*.) Thren. II, 2. σὺν pro אֵת *Symmacho* quoque tribuitur: Σ. σύν: πάντα, sed puto ibi scribendum esse σύμπαντα una voce. Cohel. IX, 15. οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου, non recordatus est viri illius pauperis. - *אָתָה, *venio*. Deut. XXXIII, 2. Legit אֵת. - *עַל. Lev. IV, 11. - עַם, *populus*. Dan. IX, 26. ubi legerunt עִם. - *לְעֻמַּת, *e regione*. Levit. III, 9. Ezech. I, 12. - בְּתוֹךְ, *in medio*.

Exod. XXXIX, 3. - *רַעַם, strepitus. Iob. XXXIX, 25. Legerunt עַם. Legitur praeterea 1 Sam. VII, 9. σὺν παντὶ τῷ λαῷ, coram omni populo, ubi nihil respondet in textu hebraico.

*ΣΥΝΑΓΕΛΑ'ΖΩ, aggrego, congrego. 4 Macc. XVIII, 23. Hesych. συναγελάζονται, συνδιαιτῶνται, κ. τ. λ. Hinc συναγελασμὸς, congregatio, aggregatio, interprete Philoxeno Gloss.

*ΣΥ'ΝΑΓΜΑ, sedimentum, lotii collectio, etiam collectio quaevis. אֲסֻפּוֹת plur. collectiones. Cohel. XII, 11. sec. cod. Alex. συναγμάτων. Schol. συνταγμάτων, συναντημάτων.

ΣΥΝΑ'ΓΧΟΜΑΙ, suffocor, comprimor, constringor. Sap. XVII, 11. συναγχομένη τῇ συνειδήσει, compressa a conscientia.

ΣΥΝΑ'ΓΩ, congrego, colligo, recipio, recondo, convoco, it. libero, et Συνάγομαι, convenio. אָגַר, idem. Symm. Prov. VI, 8. et Prov. X, 6. - אָסַף. Iud. XIX, 15. οὐκ ἦν ἀνὴρ συνάγων αὐτοὺς εἰς οἰκίαν, non erat aliquis, qui recipiebat illos in domum. Vide et v. 18. 2 Sam. XI, 29. συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν οἶκον αὐτοῦ, recipiebat (Vulg. introduxit) illam in domum suam. Ita Matth. XXV, 35. ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, sc. εἰς οἰκίαν, hospes eram, et recipiebatis me. 2 Reg. V, 11. ubi συνάγειν est curare s. efficere, ut aliquid auferatur, liberare aliquem ab aliqua re. Vide supra s. v. ἀποσυνάγειν. Theod. Iob. XXXIX, 12. - אֲסֻפִּים plur. congregationes. Nehem. XII, 25. - אָצַר, recondo in thesaurum. Ies. XXXIX, 6. - נֶאֱצַר וְנֶחְסַן Niph. recondor et reponor in thesaurum. Ies. XXIII, 18. - בֶּלַע, deglutio. Iob. XX, 15. - גָּדַר, sepio. Ezech. XIII, 5. Videntur legisse עָדַר vel potius וְחֶעֱדְרוּ. - *גּוּר, commoror. Symm. Ps. LVI, 7. συνήγοντο. Fortasse cum Chaldaeo legit יָגוּדוּ, ut Psalm. XCIV, 21. nisi, ut Kimchius ac Buxtorfius in Anticritica p. 839. volunt, etiam voci גּוּר haec significatio tribui potest. - דָּגַר. Ierem. XVII, 11. συνήγαγεν, ubi pro דָּגַר legisse videntur אָגַר, quod notat colligere. - הֵבִיא Hiph. a בּוֹא, venire facio. Prov. XXXI, 14. Ierem. XXXIII, 8. - *הִגִּיעַ Hiph. attingo, pervenio. Dan. XII, 12. sec. Chis. ubi tamen pro συνάξει reponendum erit συνάψει, ut iam monuit Segaarius. - הוֹסִיף Hiph. a יָסַף, addo. 2 Sam. III, 35. 2 Sam. VI, 1. ubi non opus est statuere, eos legisse וַיֶּאֱסֹף; nam יָסַף habet etiam notionem colligendi et congregandi, ut iam observatum est a Lexicographis. - הוֹצִיא Hiph. a יָצָא, exire facio. 2 Sam. X, 16. Ezech. XXXVIII, 4. - הֵחִישׁ Hiph. a חוּשׁ, accelero. Ies. LX, 22. συνάξω αὐτούς. Vocem hebr. de reditu e captivitate sine mora praestando explicandam censuerunt. - *הָמָה. Aqu. et Inc. Ps. XLV, 7. συνήχθησαν. Verte: cum strepitu coierunt, quam notionem quoque vox hebr. habet. - *הֵנִיחַ Hiph. a יָנַח, relinquo. Ezech. XXII, 20. Ita Trommius. Sed וְהִנִּיחַ deducendum

ibi potius est a נוח, ut sit: *requiescere facere*; *sedem fixam assignare.* - הֵנִיס Hiph. a נוּס, *fugio*, *fugere facio.* Exod. IX, 21. - *הֵעִיר, *adiuvor*, Dan. XI, 34. sec. Cod. *Chis.* συνάξουσι. Arab. غضّ, *fluere*, *affluere* notat. - הֵעִין Hiph. ab עִין. Exod. IX, 30. - הִצְעִיק, Hiph. *convoco.* *Al.* 1 Sam. X, 17. συνήγαγε. - *הֶעֱלָה Hiph. *ascendere facio.* 2 Par. II, 16. Lectio συνάξεις, quae est cod. *Alex.*, videtur orta esse ex σὺ ἄξεις, nisi statuere malimus, συνάγειν h. l., ubi εἰς sequitur, *auferendi* et *exportandi* notionem adiunctam habere. - הִקְהִיל Hiph. a קָהַל. Num. I, 18. VIII, 10. Iob. XI, 10. ἡ συναγάγῃ. *Vulgatus* bene: *vel in unum coarctaverit.* Vide ad h. l. *Montfauconium.* - הִשְׁבִּיר Hiph. a שָׁבַר, *vendo.* *Al.* Amos. VIII, 5. συνάξομεν sec. ed. *Compl*, h. e. vendendis mercibus pecuniam colligamus. - הִשְׁתַּטֵּחַ Hithp. (שׁ pro ס), *violenter irruo.* Dan. XI, 40. Συνάγειν h. l. notat *congregare* s. *colligere milites.* Vide *Xenoph. Hist. Gr.* III, 4, 16. - הִתְיַצֵּב Hithp. a יָצַב, *sisto me.* 2 Par. XI, 12. - *הִתְכַּנֵּס Hithp. *colligo me.* *Theodot.* Ies. XXVIII, 20. ubi alii libri pro συναχθῆναι habent συναφθῆναι, sensu eodem. - חָטַב, *caedo.* Deut. XIX, 5. Qui ligna in sylvis colligunt, ea etiam caedere solent. - חָשַׂךְ, *cohibeo.* Prov. XI, 24. οἱ συνάγοντες. Ita quoque οἱ λοιποί. Non habet quidem vox graeca per se spectata significationem *cohibendi*, sed tamen adiunctam, inprimis in hac orationis serie. - כָּמֻס part. Pah. *reconditus.* Deut. XXXII, 34. ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοί, haec sunt *recondita* (*Vulg. condita*) apud me: ubi *Schol.* μὴ οὐχὶ τοῦτο ἀπόκειται παρ' ἐμοί, quod *Symmachi* esse videtur. - כָּנַס, *colligo*, *congrego.* Nehem. XII, 43. Ps. XXXII, 7. συνάγων. *Aqu. et Symm.* (sec. *Catenam PP. GG.* T. I. p. 567.) συνήγαγε, quam vocem etiam *Symmacho* tribuit *Cod. Vat.* ab *Adlero* collatus. Cohel. II, 8. *Aqu.* Cohel. II, 26. - כְּנַשׁ chald. et in Ithpah. אִתְכַּנַּשׁ, idem. Dan. II, 2. 3. 28. - *לָקַח, *capio.* Exod. XIV, 6. sec. cod. *Oxon.* συνήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ, ubi alii libri habent συναπήγαγε, unde luculenter apparet, συνάγειν notionem *abducendi* h. l. adiunctam habere. - לָקַט, *colligo.* Gen. XLVII, 14. Exod. XVI, 5. 6. Ruth. II, 2. et alibi. - מ praefixum. Deut. XXXIII, 2. - מָנַע, *cohibeo.* Iob. XX, 13. ubi pro וְיִמְנָעֶנָּה, *et prohibebit illud*, ne sc. manifestetur aliis, LXX habent καὶ συνάξει. Habet hic συνάγειν adiunctam notionem *cohibendi* (Vide supra s. v. חָשַׂךְ), nisi quis forte legere malit συνέξει, quod h. l. incertus habet, et uti quoque teste *L. Bos* ad h. l. *Polychronius* et *Augustinus* legerunt. - מְצָדָה, *arx.* Ies. XXIX, 7. πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτήν. Deduxerunt fortasse a צוּד, *venari*, *piscari.* - מִקְוֶה, *exspectatio.* Ierem. L, 7. τῷ συναγαγόντι. Legerunt לְמִקְוֶה: nam קָוָה est *congregare.* - *מְקֻבֶּצֶת, *congregata.* Ezech. XXXVIII, 8. ubi tamen pro συνηγμένων legendum συνηγμένην,

collectam de gentibus multis. In textu hebr. enim est מִקְבֶּצֶת, non vero מְקֻבֶּצֶת. – מַשָּׁק, *discursitatio.* Ies. XXXIII, 4 ἐὰν τις συναγάγῃ ἀκρίδας. Ita, ut opinor, mera coniectura ducti transtulerunt ob אסף initio commatis. – *נָהַג, *duco.* Deut. IV, 27. συνάξει, *una introducet.* Ita *Compl.* – נָהַר, *confluo.* Ierem. LI, 44. – נָסַךְ, *libo.* Psalm. XV, 4. ubi pro אַסִּיךְ, quod verterunt συναγάγω, fortasse legerunt אֹסִיף, ab אָסַף, *colligere.* Aliis videntur inversis literis legisse כָּנַס. Vide infra s. v. συναγωγή. – נוֹסַד Niph. a יָסַד, *consulto.* Ps. II, 2. In mente habuerunt סוֹד, quod de *congressu* et *concilio* haud raro adhibetur, et συνήχθησαν reddendum est *convenerunt deliberandi* et *consilium capiendi* seu potius *conspirandi causa.* Aliis legisse videntur נוֹחֲדוּ a יָחַד, *univit.* – נוֹעַד Niph. a יָעַד. Num. X, 3. Nehem. VI, 2. συναχθῶμεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, una *conveniamus.* Vide et v. 10. Ps XLVII, 4. et conf. Matth. XIII, 2. XXII, 34. – נוֹעַץ Niph. a יָעַץ, *consulto.* 2 Par. X, 6. – נָקַב, *expresse nomino.* Esdr. VIII, 20. πάντες συνήχθησαν ἐν ὀνόμασι, omnes convocati sunt nominatim. Libere verterunt. – נָתַן, *do.* Prov. X, 11. συνάγει ἀνδράσι λύπας, *affert* aliis dolorem. – סָפָה, *addo.* Deut. XXXII, 23. Ies. XIII, 15. XXIX, 1. Ierem. VII, 20. ubi haud pauci statuunt eos סָפָה et אָסַף invicem permutasse, non cogitantes, סָפָה aeque ac יָסַף (quod vide supra) notionem *colligendi* adiunctam habere. Conf. *Schultens.* in *Origg. hebr.* lib. I. p. 363. – *סָפִיחַ, *serotinum.* 2 Reg. IX, 29. sec. *Compl.* συνηγμένα, ubi alii habent αὐτόματα. Versio συνηγμένα sine dubio *Aquilae* reddenda est, nam סָפִיחַ notat proprie *associatum et accessorium quid ad sementim superioris anni*, a סָפַח cum עַל et בּ, *addi, adiungi, admisceri.* – סָפַן, *tego.* Deut. XXXIII, 21. N. L. – סָפַר, *numero.* 2 Par. II, 2. 17. – פָּדָה, *redimo.* Ies. XXXV, 10. συνηγμένοι διὰ κύριον ἀποστραφήσονται, *collecti* quasi a Deo, sc. *ad liberationem*, revertentur. – פָּרַשׂ, *expando.* Zach. II, 6. Explicarunt nempe h. l. de reditu Iudaeorum e captivitate. – צָבַר, *coacervo.* Gen. XLI, 35. 49. Exod. VIII, 14. Iob. XXVII, 16. – צִוָּה Pih. *praecipio.* Ierem. XXVII, 3. ubi pro συνάξεις alii fortasse rectius habent συντάξεις. – צָעַק, *voco, convoco.* Iud. XII, 1. συνήχθησαν: ubi sensum non male expresserunt. In textu hebr. enim legitur יִצָּעֵק, *accitus est.* Adde *Inc.* 1 Sam. X, 17. – קָבַץ: קִבֵּץ: הִקְבִּיץ, Kal, Pih. et Hiph. Gen. XLI, 35. 48. XLIX, 2. Nehem. I, 9. et alibi saepius. *Al.* Ies. LII, 15. *Aqu. Symm. Theod.* Nahum. III, 18. ubi notat *hospitio excipere.* LXX ibi habent ὁ ἐκδεχόμενος. – קַו, *filum mensorium.* 1 Reg. VII, 22. συνηγμένη. In mente habuerunt notionem primariam *coniunctionis* et *collectionis*, quam habet קָוָה. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1411. – קִוָּה: נִקְוָה, Pih. et Niph. *exspecto*, it. *confluo.* Gen. I, 9. Ierem. III, 17. VIII, 15. Mich. V, 7. – קוּם,

surgo. Gen. XXXVII, 35. Sensum secuti sunt. - קַיִץ, *aestivo*. Ies. XVIII, 6. Libere verterunt. Sermo enim ibi est de *avibus rapacibus* et *feris animalibus*. - *קִיקָלוֹן, *vomitus ignominiosus*. Nahum. II, 16. *συνήχθη ἀτιμία*. Legerunt divisim קִי קָלוֹן, ac illud קִי deduxerunt a קָוָה, quod in Kal et Niphal *congregare* significat, quemadmodum a כָּוָה, *urere*, fit כִּי, *adustio*. - קָלַס Pih. *ludifico*, etiam *glorior* ex usu loqu. *Chald*. et *Syr*. Secundum alios *vomo*. Ezech. XVI, 31. *ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα*. Vide ad h. l. Intt. - קָצִיר, *messis*. *Al*. Iob. V, 5. *συνήγαγεν*. - קָרַב: הִקְרִיב, Kal et Hiph. *appropinquo, appropinquare facio*. Ios. VII, 14. Ierem. XXX, 18. - קָשַׁר, *conspiro*. Nehem. IV, 8. *συνήχθησαν πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ*, omnes una conveniebant. Conf. 1 Macc. III, 53. - קֹשֵׁשׁ, *conquiro*. Exod. V, 7. 12. Soph. II, 1. - שׁוֹבֵב Pih. a שׁוּב, *reverti facio*. Ies. XLIX, 5. Ez. XXXVIII, 4. XXXIX, 2. - *שָׁמַר. Gen. XLI, 35. sec. *Alex. et Oxon. συναχθήτω*, *collectum asservetur*, ubi Cod. *Vat*. habet *φυλαχθήτω*. Sir. XIII, 18. *συνάγεται*, *coniungi s. sociari solet*. *Vulg. coniungetur*. *Achill. Tat*. II. cap. 11. Sir. XXV, 5. *ἐν νεότητι οὐ συναγήοχας*, in iuventute non *congregasti*. *Aristot. Oecon*. II, 1. *συναγηόχαμεν*. Conf. *Maittaire de dial. l. Gr*. p. 66. ed. rec. 1 Macc. XIII, 6. *συνήχθησαν*, *hostili animo conspiraverunt*. Ib. II, 16. pro *συνήχθησαν* legere mallem *συνέστησαν* cum *Vulgato*, qui habet: *constanter steterunt*. - Vide alibi *μισθός*.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ', *congregatio*, *coetus*. אֲגֻדָּה, *globus*, *fasciculus*. *Al*. 2 Sam. II, 25. *συναγωγήν*. *Vulg. cuneus*. - אָסִיף, *collectio*. Exod. XXXIV, 22. - אֱסֹף infin. Exod. XXIII, 16. Soph. III, 9. - אֲסֵפָה. Ies. XXIV, 22. - בַּיִת, *domus*. 1 Reg. XII, 21. Vide infra s. חַיִל et עַם. - גַּל, *scaturigo*. Iob. VIII, 17. *ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται*. Quanquam non ignoro, גַּל etiam *acervum et cumulum* notare, derivatum nempe a גָּלַל, *volvere*, *convolvere*, tamen nihil in textu hebr. legitur de lapidibus. Mihi itaque videtur transpositio sententiarum in LXX statuenda esse, ut verba graeca supra adducta pertineant ad ea, quae in fine huius commatis leguntur: יֶחֱזֶה בֵּית־אֲבָנִים. בֵּית אֲבָנִים autem bene in hac orationis serie per *συναγωγὴν λίθων* reddi potuisse, quis non videt? Vide supra s. v. *κοιμάομαι*. Nonnulli statuunt, LXX קָהָל legisse loco גַּל. - *הָמוֹן, *turba*, *multitudo*. Dan. XI, 11. sec. cod. *Chis*. - חַיִל, *exercitus*. Ez. XXXVII, 10. ubi *συναγωγὴ exercitum* notat, ut quoque transtulit *Vulgatus* Interpres. - מוֹעֵד, *conventus*. *Symm*. Num. III, 7. ubi tamen pro *συναγωγῆς* fortasse scribendum *συνταγῆς*, *condictionis s. constitutionis*, coll. IV, 25. ubi *συνταγῆς* pro eadem voce posuit, nisi quis etiam in posteriore loco *συναγωγῆς* legere malit. Eadem lectionis diversitas locum quoque habet apud *Symm*. Ps. LXXIV, 5. ubi in *Catena PP. GG*. T. II. p. 553. *Sym-*

macho pro συναγωγὴν tribuitur συνταγὴν, quae est ipsa versio *Aquilae*. Conf. *Eusebium* ad Ps. LXXIII, 4. Caeterum in omnibus his locis συναγωγαὶ *loca sacris conventibus destinata* significant. - מָחוֹל, *chorus*. Ierem. XXXI, 4. 13. ubi συναγωγὴ *coetum s. chorum saltantium* notat. - מִקְוֶה, *exspectatio*, it. *confluentia*. Lev. XI, 36. - מָקוֹם, *locus*. Gen. I, 9. συναχθήτω τὸ ὕδωρ εἰς συναγωγὴν μίαν, ubi non legerunt מִקְוֶה, quod proprie notat *collectionem aquarum*, sed sensum expresserunt. - מִשְׁכָּן, *habitaculum*. Num. XVI, 24. et 27. sec. codd. *Holmes*. - נֶסֶךְ, *libamen*. Ps. XV, 4. τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, ubi pro נִסְכֵּיהֶם legerunt אֲסֵפֵיהֶם. Vide supra s. v. συνάγω. - נִקְבָּץ part. Niph. *congregatus*. Ies. LVI, 8. - סוֹד, *arcanum*, *congressus tectus et secretus*. Ierem. VI, 11. - עֵדָה. Exod. XII, 3. XVI, 1. Lev. IV, 13. et alibi saepius. *Aqu*. *Theod*. Iob. XV, 34. *Syrus* Ierem. XXX, 20. *Aqu*. Hos. VII, 12. et Ps. XXXVII, 2. Iud. XIV, 8. de *examine apum* dicitur. - עִיר, *urbs*. Ios. XX, 4. N. L. - עָם, *populus*. Lev. X, 3. Num. XXXII, 15. - *עֵת, *tempus*. Ps. LXI, 9. Legerunt עֵדָה, *congregatio*, uti quoque *Vulgatus* transtulit. - *קִבּוּץ, *omne quod collectum et congregatum est*, a קָבַץ, *colligo*, *congrego*. *Symm*. Ies. LVII, 13. συναγωγή, *congregati*. - קָהָל. Gen. XXVIII, 3. XXXV, 11. Exod. XVI, 3. et alibi saepius. - קְהִלָּה. Deut. XXXIII, 4. - קִיר, *paries*, at hic nomen urbis. Ies. XXII, 6. Videntur legisse קִי a קָוָה. Vide supra s. v. συνάγω. - רָעָה foem. *malum*. Abd. v. 13. τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. Legerunt בַּעֲדָתָם, quod *Cappellus* praefert. - תִּקְוָה, *exspectatio*. Zach. IX, 12. Deduxerunt a קָוָה, *congregare*. Sirac. IV, 7. συναγωγή, *plebs*, *homines de plebe*: nam opponuntur τοῖς μεγιστᾶσι. *Vulg*. *de congregatione pauperem*.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ' "ΥΔΑΤΟΣ, *congregatio aquae*. יְאֹרֵי מָצוֹר, *rivi munitionis*. Ies. XIX, 6. XXXVII, 25.

*ΣΥΝΑ'ΔΕΛΦΟΣ, *qui fratrem s. fratres habet*, *qui alteri loco fratris est*. *Aqu*. sec. cod. *Paul*. *Lips*. Num. VIII, 26. Sed reponendum ibi est σὺν ἀδελφοῖς. Legitur enim in textu hebr. אֶת־אֶחָיו.

ΣΥΝΑ'ιΔΩ, *concino*, *consono*, *consonum cantum edo*. אָמַר, *dico*. Hos. VII, 2. ὅπως συνᾴδωσιν, quae verba, et ὡς συνᾴδοντες, quae sequuntur, sunt diversae versiones, quae h. l. vitiose coaluerunt. *Arabs* utramque lectionem illam expressit. *Bahrdtius* in *Appar Crit*. *ad h*. *l*. admodum coacte coniicit, forsan primam lectionem fuisse συνάγοντες, ut pro אָמַר legerint אָצַר. Caeterum, quanquam negari nequit, אָמַר quandoque *canere* significare, tamen ipsa versio LXX Intt. mihi admodum inepta esse videtur, nisi sumamus, συνᾴδειν τῇ καρδίᾳ h. l. *laetari* notare.

ΣΥΝΑΘΡΟΙ'ΖΩ, *coacervo, congrego*. אָסַף, idem. *Al.* 1 Sam. XIV, 53. συνήθροισεν. - הֵחִין Hiph. a הִין, *paratus sum*. Deut. I, 41. Videtur הִין olim *colligendi et coacervandi* notionem habuisse, unde הוֹן *divitiae, opes*. - קָהַל : הִקְהִיל, Hiph. et Niph. Exod. XXXV, 1. συνήθροισε. Num. XX, 2. Ios. XXII, 12. - מָגוֹר, *metus*. Ierem. XX, 10. συναθροιζομένων. Legerunt אגור, ab אָגַר, *colligere, congregare*. Vide tamen supra sub συνάγω ad vocem גור. - נוע, *moveo me*, h. l. *confluo*. Amos. IV, 8. - נוֹעַד Niph. a יָעַד. Num. XVI, 11. - עוּשׁ, *convenio*. Ioel. III, 11. - קָבַץ : קִבֵּץ : נִקְבַּץ, Kal, Pih. et Niph. Iud. XII, 4. 1 Sam. VIII, 4. 2 Sam. III, 21. et alibi. In Coni. Hithp. apud *Inc.* 1 Sam. XXII, 1. - רָעַע, *confringo, perfringo*. Οἱ Γ Ies. VIII, 9. συναθροίσθητε. Derivarunt a רָעָה, *sociavit, consociavit, congregavit*. Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 1535.

*ΣΥΝΑΙΝΕ'Ω, *comprobo, approbo, annuo, assentior*. 3 Macc. V, 21. οἱ δὲ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες, omnes praesentes uno ore *comprobabant* hoc regis decretum. Ib. VI, 41. συναινέσας δὲ αὐτοὺς βασιλεὺς, *annuit* rex eorum precibus. Ibid. VII, 12. παραδεξάμενος καὶ συναινέσας. *Hesych.* συναινεῖ, συνευδοκεῖ, συγκατατίθεται, h. e. συμφωνεῖ. Conf. *Hesych.* s. συγκατάθεσις, et ad h. l. *Alberti. Xenoph. Exped.* VII, 7, 19. *Soph. Oed. Col.* v. 1504. In notione *annuendi* etiam simplex αἰνέω legitur apud *Euripid. Med.* v. 1157. ᾔνεσ' ἀνδρὶ πάντα, *annuit* marito omnia. *Etymol. Gudianum* 514, 46. συναινῶ, ἐκ τῆς σὺν προθέσεως καὶ τοῦ αἰνῶ, τὸ λέγω, ὃ σημαίνει τὸ συλλαλῶ, καὶ συμβουλεύω. Idem 515, 35. συναινῶν, συμφερόμενος, ἀκολουθῶν. *Philoxeni Gloss.* συναινῶ, *adsentio, consentio*.

ΣΥΝΑΙ'ΡΩ, *una tollo, aufero*. עָזֹב עָזַב, *relinquendo relinquo*. *Al.* Exod. XXIII, 5. συναρεῖς, ubi vel ante עָזֹב supplerunt particulam negandi, vel loco עָזֹב legerunt עָזַר.

ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΕ'Ω, *una sequor*. מִלֵּא אַחֲרֵי Pih. *compleo post aliquem*, h. e. *sequor aliquem*. Num. XXXII, 11. οὐ γὰρ συνηκολούθησαν ὀπίσω μου, non enim *una secuti sunt* post me. Vide et 2 Macc. II, 6. et conf. Luc. XXIII, 49. 2 Macc. II, 4. ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης, χρηματισμοῦ γενηθέντος, αὐτῷ συνακολουθεῖν, quod tabernaculum et arcam iusserit propheta, facto oraculo, una cum ipso deportari. Ita verbum simplex ἀκολουθεῖν aliquando significat *una deportari, simul vehi*. *Aelianus V. H.* XII, 40. τά τε ἄλλα ἐφόδια εἵπετο τῷ Ξέρξῃ πολυτελείας καὶ ἀλαζονείας πεπληρωμένα, καὶ οὖν καὶ ὕδωρ ἠκολούθει τὸ ἐκ τοῦ Χοάσπου, quod *Herodotus* lib. I. c. 88. ita expressit: ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω ποταμοῦ ἅμα ἄγεται. Eodem sensu verbum occurrere 1 Cor. X, 4. putant nonnulli Intt. Vide *Wolfium* ad h. l. p. 449. Illisque favet *Philo*, qui aquam, ex petra percussa

emanantem, cum omnes hydrias illa impleverint Israelitae, iis ad longum tempus potum praebuisse testatur Lib. I. *de Vita Mosis* p. 635. Sed vide, quae contra sententiam illam monet *Wolfius* l. c.

ΣΥΝΑΛΑΛΑΓΜΑ, *coniuncta vociferatio.* רַעַם שָׂרִים, *tonitru principum.* Iob. XXXIX, 25. In Ed. *Ald.* vitiose legitur *συνάλαγμα.* Vide supra s. v. *ἀλάλαγμα.*

ΣΥΝΑΛΓΕ'Ω, *condoleo*, *una doleo.* Sir. XXXVII, 16. *συναλγήσει σοι.*

ΣΥΝΑΛΙ'ΖΟΜΑΙ, *convescor.* לָחַם, *vescor. Al.* Ps. CXL, 4. *μὴ συναλισθῶ ἐν ταῖς τερπνότησιν αὐτῶν*, ne *una vescar* deliciis illorum. In *Commentario Origenis* T. III. *Catenae PP. GG.* p. 730. legitur *συναυλισθῶ*, *commorabor.* Eadem lectionis diversitas reperitur quoque in *Actis App.* cap. I. v. 4. ubi vide notata a me in *Lexico N. T. s. v. συναλίζω. Glossae: συναλίζεται*, *convescitur.* Sic enim pro *convestitur* recte legit *Alberti* ad *Act.* l. l. p. 217. Vide Ei. notas ad *Glossar. Gr. in N. T.* p. 61. et *Suiceri Thes. Eccles.* T. I. p. 1106.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ', *coniunctio*, *communio*, *conversatio.* דוֹדִים plur. a דוֹד, *amores. Aqu.* sec. ed. secundam Ezech. XVI, 8. *συναλλαγῆς*, i. e. iuxta *Hieronymum: sponsalium et temporis nuptiarum. Suidas: συναλλαγαῖς, κοινωνίαις, φιλίαις. Σοφοκλῆς* (*Oedip. Tyr.* v. 35.) *Ἔν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς. τουτέστι, πρὸς τὸ θεῖον κοινωνίαις καὶ ὁμιλίαις, ὥστε στοχάζεσθαι τῆς τῶν θεῶν διανοίας.* Apud *Hesychium συνάλλαγμα* exponitur *γαμικὸν συμβόλαιον.* – *כַּפֶּךָ, quod est lapidis vel gemmae species incerta, vulgo *carbunculus. Aqu.* Ezech. XXVII, 16. *συναλλαγή σου* (scribe *ἐν συναλλαγῇ σου*), *commutatio tua.* Cum plane non appareat, quomodo haec verba cum textu hebr. conciliari possint, sumere mallem, verba haec alieno loco posita esse ac pertinere potius ad סֹחַרְתֵּךְ, *negotiatrix tua*, initio huius commatis. Ex sententia *Michaelis Supplem.* p. 1656. ita reddidit, ac si ךָ esset suffixum, et כַּף nomen, Secundum *Kreyssigium Aqu.* de verbo כָּפַף cogitavit. – *תְּמוּרָה, *permutatio. Symm.* sec. marg. cod. 108. *Holm.* Ruth. IV, 7.

ΣΥΝΑ'ΛΛΑΓΜΑ, proprie *id*, *quod permutatione exercetur*, *contractus*, *commercium*, a *συναλλάττω*, *paciscor cum aliquo.* מוֹטָה, *iugum.* Ies. LVIII, 6. Ita *Bielius* cum *Trommio* ac *Montfauconio. Grotius* intellegit *contractus* aut extortos vi aut metu, aut foenebres, per quos opprimebantur pauperes. Sed hi omnes admodum errarunt. Referenda potius est vox graeca ad antecedens אֲגֻדָּה, quod notat *complicationem adstrictissimam*, a rad. אָגַד, *ligavit.* In *Hexaplorum* Ed. *Bahrdtiana* falso excusum *συλλαγμάτων.* Conf. 1 Macc. XIII, 42.

*ΣΥΝΑΛΟΙΑ'Ω, *contundo.* דְּקָא chald. Dan. II, 45. συνηλοίησε sec. cod. *Chis.*

*ΣΥΝΑΝΑΒΑΙ'ΝΩ, *una ascendo, simul proficiscor.* עָלָה, *ascendo.* Gen. L, 9. 14. Exod. XII, 38. XXIV, 2. et alibi. 3 Esdr. V, 4. et VIII, 27. hebr. עָלָה sequ. עִם Esdr. V, 2. *Philoxeni Gloss.* συναναβαίνω, *conscendo.*

*ΣΥΝΑΝΑΒΙΒΑ'ΖΩ, *simul ascendere facio.* הֶעֱלָה Hiph. ab עָלָה. *Inc.* Gen. L, 25. συναναβιβάσατε.

*ΣΥΝΑΝΑ'ΚΕΙΜΑΙ, *una discumbo cum aliis in epulo.* 3 Macc. V, 39. οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς.

ΣΥΝΑΝΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *comprehendo.* מִתְלַקַּחַת part. Hithp. a לָקַח. *Aqu.* Exod. IX, 24. συναναλαμβανόμενον, *comprehensum.*

ΣΥΝΑΝΑΜΙ'ΓΝΥΜΑΙ, *commisceor, commercium habeo.* הִתְבּוֹלֵל Hithp. Hos. VII, 8. Ἐφραΐμ τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνανεμίγνυτο, Ephraim *commiscebatur* populis suis.

ΣΥΝΑΝΑ'ΜΙΞΙΣ, *commixtio.* הִתְחַבְּרוּת, *consociatio.* Dan. XI, 23.

ΣΥΝΑΝΑΠΑΥ'ΟΜΑΙ, *una recubo.* רָבַץ, *cubo.* Ies. XI, 6. πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, pardus una recubabit cum hoedo.

ΣΥΝΑΝΑΠΛΕ'ΚΩ, *simul implico, complico.* נֶעֱלָסָה *part. Niph.* foem. ab עָלַס, *exultabunda. Aqu.* Iob. XXXIX, 13. συναναπλέκει. Videtur legisse נֶעֱלָמָה, ab עָלַם, *occultavit, abscondidit.* Quae enim complicantur, ea absconduntur.

ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΕ'ΦΩ, *una converto*, seu *inverto*, *contorqueo.* נַפְתּוּלִים plur. *luctationes*, a פָּתַל, arab. فتل, *torsit, contorsit, intorsit.* (Luctationes autem cum contorsionibus et inversionibus coniunctas esse, quis ignorat?) *Aqu.* Gen. XXX, 8. συνανέστρεψέν με ὁ θεὸς καὶ συνανεστράφην, una convertit me Deus, et conversus sum. Conf. *Drusium* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 40.

ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΕ'ΦΟΜΑΙ, *una convertor* seu *invertor*, it. *conversor cum aliquo et congredior.* *נִפְתַּל Niph. *luctatus sum. Aqu.* et LXX Gen. XXX, 8. Vide s. συναναστρέφω. Adde Baruch. II, 23. Sir. XLI, 8. συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσεβῶν, qui *versantur* in viciniis impiorum.

ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ', *conversatio, consuetudo quotidiana, quae alicui cum aliquo intercedit.* Sap. VIII, 17. 3 Macc. II, 31. 33.

ΣΥΝΑΝΑΦΕ'ΡΩ, *simul deporto*, it. *simul* vel *omne offero.* הֶעֱלָה Hiph. *ascendere facio.* Gen. L, 25. συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν, *simul deportabitis* inde ossa mea vobiscum. Vide et Exod. XIII, 19. *Al.* 2 Sam. VI, 18. συνετέλεσε Δαυὶδ συναναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικάς, absolvebat David *offerre* omnia holocausta et pacifica.

ΣΥΝΑΝΑΦΥΡΟΜΑΙ, *commisceor.* פָּרַד, *separo. Al.* Hos. IV, 15. *συνανεφύροντο.* Vide supra s. v. *συμφύρω.* Vide et Ezech. XXII, 6. ubi pro *συνανεφύροντο* aliter in textu hebr. legitur.

ΣΥΝΑΝΤΑ'Ω, *occurro*, *obvio.* בּוֹא, *venio.* Iob. XXX, 26. - הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellegere facio.* Dan. X, 14. *ἦλθον συναντῆσαί σε, ὅσα ἀπαντήσει λαῷ*: ubi dubio caret pro *συναντῆσαι* reponendum esse *συνετίσαι.* - הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* Gen. XLVI, 28. *συναντῆσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν*: ubi pro לְהוֹרֹת videntur legisse לִקְרֹאת, *ut occurreret ei.* Conf. *Scharfenbergii* Prol. *de Iosephi et vers. Alex. consensu* p. 27. ac *Michaelis Bibl. Or.* IX, 208. - הִשִּׂיג Hiph. a נָשַׂג, *assequor.* Iob. XXVII, 20. XLI, 18. - לְמוֹאל, *ex adverso* (א epenth.). Nehem. XII, 37. - מָצָא, *invenio*, etiam *consequor.* Prov. XVII, 21. ubi *οὐ συναντᾷν ἀγαθοῖς* est, *non consequi bonum.* - נִקְבַּץ Niph. *congregor.* Ies. XXXIV, 15. - פָּגַע, *accurro*, *obviam venio.* Gen. XXXII, 1. Exod. V, 3. 20. XXIII, 4. et alibi. Ruth. II, 22. sec. cod. *Oxon.* - פָּגַשׁ, idem. Gen. XXXII, 17. Exod. IV, 24. 27. 2 Sam. II, 13. et alibi. - פָּרַשׁ, *separo*, *distinguo. Theod.* Prov. XVII, 12. *συναντῆσαι.* Legit פָּגַשׁ. - קִדֵּם Pih. Iob. III, 12. *ἱνατί δὲ συνήντησάν μοι τὰ γόνατα*; quare autem me *exceperunt* genua? Ies. XXI, 14. *ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσιν*, panibus *obviam venite* fugientibus. Vide et Nehem. XIII, 2. - קָרָא, *voco.* Prov. IX, 18. XII, 24. Utrobique legerunt קָרָה. Adde Prov. XXIV, 8. - קָרָה. Num. XXIII, 16. Deut. XXII, 6. XXXI, 29. et alibi. - לִקְרַאת constr. *obviam*, *in occursum.* Exod. VII, 15. Ios. XI, 20. *συναντᾷν εἰς πόλεμον.* Prov. VII, 10. - *לִקְרַאת בּוֹא, *obviam venio.* Ies. XIV, 9. - תַּמְרוּק vel secundum Chetibh תַּמְרִיק, *torsio s. mundatio.* Prov. XX, 30. *συναντᾷ.* Ita transtulerunt, quia fricationis et attritionis notionem conferebant non ad purgandum et poliendum, sed ad incursionis et impetus vehementiam, ut verbis *Iaegeri* ad h. l. utar. Praeterea legitur apud LXX Ies. VIII, 14. ubi *συναντήσεσθε* nulli alii voci respondere potest, quam הָיָה לְמִקְדָּשׁ, *erit in sanctuarium*, ut adeo legerint לְמִקְרָה. Verba *Aquilae καὶ συναντῶν* Mich. II, 8. sine dubio ad וְאֶתְמוּל, *et heri*, pertinent. Deduxit hanc vocem a מוּל, quod *partem oppositam* notat, a rad. מָלַל, arab. *opposuit.* Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 897. et LXX. Nehem. XII, 37. Iudith. I, 6. *συνήντησαν πρὸς αὐτὸν*, *coniunxerunt se cum eo*, i. q. in sequ. *συνῆλθον εἰς παράταξιν.* 1 Macc. XI, 64. *συνήντησεν αὐτοῖς*, aggressus est eos hostiliter, aut: irruit in eos, coll. *Homer. Il.* φ', 34.

ΣΥΝΑ'ΝΤΗΜΑ, *occursus*, *eventus*, *accidens*, *casus*, it. *infortunium*, *quod alicui accidit*, it. *plaga.* *אֲסֻפּוֹת, *collectiones. Ino.* Cohel. XII, 11. *συναντημάτων*, ubi e reliquis Intt. supplendum erit *οἱ παρὰ τῶν συναντημάτων*, *qui in hunc*

finem convenerunt. Nam συνάντημα in hac orationis serie est *conventus.* Alius *Int.* habet συνταγμάτων. - מַגֵּפָה, *plaga.* Exod. IX, 15. - מִקְרֶה, *accidens.* Cohel. II, 14. συνάντημα ἕν, h. e. interprete *Hieronymo*, *interitus*, s. *mors*, *quae omnibus communis est.* Ib. v. 15. III, 19. IX, 2. Vide infra s. v. συνάντισμα. - נֶגַע, *plaga.* 1 Reg. VIII, 37.

*ΣΥΝΑΝΤΗ', *occursus.* קְרָאה, idem. 2 Reg. V, 26. sec. *Vat.* et ed. *Ald.* εἰς συναντήν σοι, ubi in aliis libris legitur: εἰς συνάντησιν. Adde 1 Reg. VIII, 16.

ΣΥΝΑ'ΝΤΗΣΙΣ, *occursus, accidens.* אֲגֻדָּה, *fasciculus*, seu *cuneus*, ut *Vulg.* transtulit. 2 Sam. II, 25. Vide supra s. v. συναγωγή. - פָּנִים plur. *facies.* 2 Par. XIV, 10. - קְרָאה. At hic semper cum ל constructum reperitur לִקְרָאת, *obviam.* Gen. XIV, 17. ἐξῆλθε εἰς συνάντησιν pro ἀπήντησε. Sic et Gen. XVIII, 2. XIX, 1. et alibi saepius. Vide *Iacobi Protev.* c. 8, 9. *Nicod. Evang.* c. 26. - מִקְרֶה. *Al.* 1 Sam. XX, 26. ubi de *casu fortuito* explicandum est.

ΣΥΝΑΝΤΙΛΑΜΒΑ'ΝΟΜΑΙ, *una sublevo, una sustineo, adiuvo, auxilior.* נָכוֹן Niph. a כּוּן, *firmor.* Ps. LXXXVIII, 21. ἡ γὰρ χείρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, manus enim mea *auxiliabitur* illi. - נָשָׂא, *fero.* Exod. XVIII, 22. κουφιοῦσιν ἀπό σου, καὶ συναντιλήψονταί σοι, onus tibi levabunt, et *adiuvabunt* te. Num. XI, 17. συναντιλήψονται μετά σου τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, *una sustinebunt* tecum impetum populi. - נַפְתּוּלִים plur. *luctationes.* Al. Gen. XXX, 7. συναντελάβετό μοι ὁ Θεός, *succurrit* mihi Deus. Sic ergo verbum de iis legitur, qui illis, quorum vires solae oneri ferendo vel rei peragendae impares sunt, succurrunt. Et sic etiam usurpatur Luc. X, 40. et Rom. VIII, 26. *Theophylactus* ad posteriorem locum συναντιλαμβάνεται reddit per βοηθεῖ, et *Gloss. Graec. in N. T.* ed. *Alberti* per συνεπισχύει, et *Vulgatus adiuvat* interpretatur. Confer *Lexicon N. T.* s. h. v.

*ΣΥΝΑ'ΝΤΙΣΜΑ, מִקְרֶה, *accidens, casus fortuitus.* *Aqu.* sec. cod. X. *Holm.* Deut. XXIII, 10. ἐκ συναντίσματος. Lege συναντήματος.

ΣΥΝΑΠΑ'ΓΩ, *simul abduco.* לָקַח, *capio.* Exod. XIV, 6. Posuerunt consequens pro antecedente. - *נִצֵּל, *spolio. Inc.* Exod. III, 22. συνεπάγετε. Immo συναπάγετε, una vobiscum *auferte*, asportate facultates eorum.

ΣΥΝΑΠΑΡΤΙ'ΖΩ, *praeparo, perficio.* כּוּן. *Symm.* Ps. CXVIII, 73. συναπήρτισαν.

*ΣΥΝΑΠΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *una abeo.* יָלַךְ, *eo. Symm.* Cohel. V, 14. ὃ συναπελεύσεται, h. e. *quod secum auferet*, sc. ex hac vita, uti *Vulgatus Int.* transtulit. Sensum recte expresserunt.

ΣΥΝΑΠΟΘΝΗ'ΣΚΩ, *commorior.* Sirac. XIX, 9. συναποθανέτω σοι, *fac tecum commoriatur*, h. e. *retine usque ad mortem. Alciphr.* II, 3.

*ΣΥΝΑΠΟΚΛΕΙ'Ω, *una includo* vel *excludo.* סָגַר, *claudo, occludo, includo.* 1 Sam. I, 5. ubi pro συναπέκλισεν in cod. *Alex.* legendum est συναπέκλεισεν, ac reliqui libri habent ἀπέκλεισεν. Idem valet de v. 6. ubi reliqui συνέκλεισεν. Adde *Schol. Lycophr. Alex.* v. 811.

ΣΥΝΑΠΟΚΡΥ'ΠΤΩ, *simul abscondo.* Ep. Ierem. v. 41.

ΣΥΝΑΠΟ'ΛΛΥΜΙ, *simul perdo*, etiam *perdo* simpliciter. אָסַף, *colligo.* Psalm. XXV, 9. ubi plerique statuunt eos legisse סוּף. Certe ita iudicat *Cappellus Crit. S.* p. 522. Sed אָסַף notat quoque *auferre, tollere*, et ex adiuncto *perdere*, v. c. Hos. IV, 3. - *אִתְקְטֵל chald. Ithpah. *occido.* Dan. II, 13. sec. cod. *Chis.* - סוּף. Num. XXI, 26. - סָפָה. Gen. XVIII, 23. XIX, 15. Deut. XXIX, 19. Vide et Sap. X, 3. *Orat. Manass.* μὴ συναπολέσῃς με ταῖς ἁμαρτίαις μου, h. e. ne *prorsus perdas* me ob peccata mea.

ΣΥΝΑΠΟΣΤΕ'ΛΛΩ, *simul ablego.* שָׁלַח, *mitto.* Exod. XXXIII, 2. 12. Vide et 3 Esdr. V, 2.

ΣΥΝΑ'ΠΤΩ, *coniungo, copulo, colligo, reconcinno, pertingo*, it. *committo*, de proelio, *pugna congredior.* אָסַר, *ligo.* 1 Reg. XX, 14. τίς συνάψει πόλεμον; quis proelium committet? *Vulg. quis incipiet proeliari?* Ita et *Chaldaeus.* Conf. *Simonis Lex. Hebr.* s. h. v. p. 160. Conf. *Herodot.* lib. I. c. 18. - אָפַד, *accingo.* Exod. XXIX, 5. - דָּבַק, *adhaereo.* 1 Sam. XIV, 22. συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν, *adhaerent* et illi illis. Ib. XXXI, 2. συνάπτουσι, *congrediuntur.* 2 Sam. I, 6. συνῆψαν αὐτῷ, *fere attigerunt* illum. — הֵבִיא Hiph. a בּוֹא, *venire facio.* Exod. XXVI, 11. - הִקִּיף Hiph. a נָקַף, *circumeo.* Ies. XV, 8. συνῆψε γὰρ ἡ βοὴ τὸ ὅριον τῆς Μωαβίτιδος, clamor *pertingit* usque ad fines Moabitidis. *Michaelis* in *Supplem.* p. 1678. vertit: *continuus est per omnes terminos*, ac putat, eos verbum Syriaca notione ܢܩܦ *cohaesit,* accepisse. - *הִתְכַּנֵּס Hithp. *colligo me. Theod.* Ies. XXVIII, 20. ubi pro συναχθῆναι alii libri habent συναφθῆναι, sensu eodem. - חָבַר Pih. *consocio.* Exod. XXVI, 6. συνάψεις τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ, *coniunges* aulaea alterum alteri. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνάψεις, συνδήσεις. Vide et Exod. XXXVI, 11. 13. 15. *Symm.* Ps. XCIII, 20. et CXVIII, 63. - חֹבֶרֶת, *iunctura.* Exod. XXVI, 10. XXXVI, 15. - מַחְבֶּרֶת, idem. Exod. XXXVI, 12. - יָחַד. *Symm.* Iob. III, 6. συναφθείη, *coniungatur.* - לָוָה, *adhaereo. Aqu.* Gen. XXXIX, 34. - נָגַע : הִגִּיעַ, Kal et Hiph. *tango, tangere facio.* Ies. V, 8. οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν, qui *coniungitis* domum ad domum. Vide et Ies. XVI, 8. et Zach. XIV, 5. sec. *Compl.* - נֶשֶׁק, *armatura.* Nehem. III, 19. - עָרַךְ, *ordino. Al.* Iud. XX, 20. συνῆψαν αὐτοῖς, sc. πόλεμον vel μάχην, *manum* cum illis *conserebant.* Ita *Euripides Phoeniss.* v. 1390. ξυνῆψαν, ubi *Schol.* συνῆψαν

μάχην. Vide ibi *Barnesium*. Conf. et 1 Macc. IV, 13. et *L. Bos Ellips. Gr.* p. 106. - פָּגַע, *occurro*. Ios. XVII, 10. συνάψουσιν ἐπὶ βοῤῥᾶν, *pertingent* ad Boream. Vide et Ios. XIX, 11. 22. Ios. XIX, 26. συνάψει τῷ Καρμήλῳ, *pertinget* ad Carmelum. Vide et v. 27. et 34. - קָרַב Pih. *appropinquare facio*. Ezech. XXXVII, 17. - קָשַׁר, *ligo*. 1 Reg. XVI, 20. τὰς συνάψεις αὐτοῦ, ἃς συνῆψεν, *conspirationes* eius, quas *fecit*. 2 Reg. XV, 15. sec. *Compl.* Nehem. IV, 6. συνήφθη πᾶν τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ, *reconcinnabatur* totus murus usque ad dimidiam eius partem. *Aqu. Symm.* Iob. XXXVIII, 31. *Vulg. num quid coniungere valebis?* Sir. XXXV, 16. δέησις αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν συνάψει, precatio eius usque ad nubes *pertinget*. 1 Macc. VII, 43. συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον, exercitus pugna *congrediebantur*.

ΣΥΝΑ'ΠΤΩ ΠΟ'ΛΕΜΟΝ, *committo proelium*, *manus consero*, *pugna congredior*. הִתְגָּרָה Hithp. *misceo me*. Deut. II, 4. μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ne *manus cum illis conseratis*. Deut. II, 14. μὴ συνάψητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον, ne *manus* cum illis *conseratis*. Conf. 1 Macc. VII, 43. - הִתְגָּרָה מִלְחָמָה, *misceo me bello*. Deut. II, 9. 24. et conf. 1 Macc. V, 7. 19. 21. Dan. XI, 25. ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου συνάψει πόλεμον, rex austri *committet proelium*. Conf. 1 Macc. X, 49. XIII, 14. 1 Macc. IX, 13. ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος, *proelium committebatur*. 1 Macc. IX, 13.

ΣΥΝΑΡΙΘΜΕ'Ω, *connumero*. כָּסַס, *supputo*. Exod. XII, 14. *Strabo* XII. p. 811. D. *Schol. Aristoph. Vesp.* v. 1401.

ΣΥΝΑΡΠΑΓΗ', *simultanea abreptio*, *direptio*, *invasio*, *rapina*. רֶגַע, *quietus*. *Symm.* Ps. XXXIV, 20. περὶ συναρπαγῆ. Legit רֶגַע, et huic voci tribuit significationem *irae seu interitus*, quam ipsi etiam subiecerunt LXX (ἐπ' ὀργῇ), et auctor *Ed. Quint.*, qui habet ἐπὶ συντελείᾳ, et quam olim vere habuisse e versionibus graecis apparet.

ΣΥΝΑΡΠΑ'ΖΩ, *corripio*, *abripio*, *rapio*, *arripio*. לָקַח, *capio*. Prov. VI, 25. μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων, ne *rapiaris* eius palpebris. Non male: nam etiam simplex ἁρπάζειν de *meretrice blanditiis suis pelliciente praetereuntes* a *Theophrasto Char.* c. 28. adhibitum est, ut observavit ad h. l. *Iaegerus*. 2 Macc. III, 27. πολλῷ σκότει περιχυθέντα συναρπάσαντες, multa caligine circumfusum seu correptum *e praesenti periculo liberarunt*. 2 Macc. IV, 41. συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, alii quidem lapides, alii ligna densa *arripientes*.

*ΣΥΝΑΡΧΙ'Α, *principatus*, *imperium*. *Addit. Esther.* XIII, 3. πρὸς τὸ μὴ κατατείνεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην ἀμέμπτως συναρχίαν, h. e. ne obtinere possimus *imperium* ita constitutum, ut omni culpa et querela careat, coll. v. 4. Sed series orationis docet, συναρχίαν ibi non simpliciter

imperium denotare, sed *imperium*, quod plures nationes complectatur et contineat. Apud Script. GG., maxime *Polybium*, *συναρχία* partim *conventus magistratuum*, partim *ipsum magistratum* notat. Conf. *Schweighaeuseri Glossarium Polyb.* s. h. v. *Philoxen. Gloss. συναρχία*, *collegium*.

ΣΥΝΑΣΠΙ'ΖΩ, *consertis clypeis pugno*, *simul dimico*, *succurro*. 3 Macc. III, 10. *πίστεις ἐδίδουν συνασπιεῖν*, fidem dabant ad *succurrendum*. *Hesych. συνασπιεῖ*, *συνασπίζει*, *συμμαχεῖ*.

ΣΥΝΑΥΛΙ'ΖΟΜΑΙ, *cohabito*, *conversor*. בּוֹא, *venio*. Prov. XXII, 24. *φίλῳ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου*, ne multum verseris cum amico irritabili.

ΣΥΝΑΥΞΑ'ΝΩ, *adaugeo*. 2 Macc. IV, 4. *συναύξοντα τὴν κακίαν*, augentem malitiam, h. e. qui Simonem instigaret, eiusque malitiam adhuc acueret. Adde 4 Macc. XIII, 26.

ΣΥΝΑ'ΦΕΙΑ, *coniunctio*. חֻבְּרָה, *iuncta*. *Symm.* Ps. CXXI, 3. ubi vid. *Rosenmülleri Scholia*. Adde *Aretaeum* p. 8. 47. 48. – תְּשׁוּקָה, *appetitus*. *Aqu. Symm.* Gen. III, 16. *συνάφεια*. Sic enim ex *Cod. Coislin.* pro *συμμαχία* bene legit *Montfauconius*. *Hesych. συνάφεια*, *σύζευξις*, *ἕνωσις*. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur *συζυγία*, *ἕνωσις*.

**ΣΥΝΑΦΙ'ΣΤΗΜΙ* et *ΣΥΝΑΦΙ'ΣΤΑΜΑΙ*, *simul deficio*, *una descisco*, etiam simpliciter *deficio*, *descisco*, *apostata fio*. Tob. I, 5. *αἱ συναποστᾶσαι*, quae simul defecerant a vero Dei cultu. *Syrus* h. l. praepositionem *σὺν* non expressit. Praeter h. l. occurrit in *Diodoro Sicul.* p. 696. ed. *Rhodom.*

ΣΥ'ΝΑΨΙΣ, *coniunctio*, *copulatio*, *conspiratio*. קֶשֶׁר, *conspiratio*. 1 Reg. XVI, 20. *τὰς συνάψεις*, *ἃς συνῆψεν*.

ΣΥΝΔΑ'ΚΝΩ, *commordeo*, *compungo*. Tob. XI, 12. *ὡς δὲ συνεδήχθησαν*, ut autem *compuncti sunt*, scil. oculi; ubi *συνδάκνειν* est i. q. simplex *δάκνειν* v. 8. et, ut lat. *mordere*, *dolorem efficere* notat.

ΣΥΝΔΕΙΠΝΕ'Ω, *una coeno*, *comedo*. אָכַל, *edo*. Gen. XLIII, 32. – בָּרָה, sequ. אֶת, *comedo*. *Ino.* 2 Sam. XII, 17. – לָחַם לֶחֶם, *vescor pane*. Prov. XXIII, 6.

ΣΥ'ΝΔΕΙΠΝΟΣ, *concoenator*, *comestor*, *convictor*, ac metaphorice *omnis*, *cum quo arcta contracta est familiaritas*, *amicus*, *familiaris*. Sir. IX, 22. *ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδειπνοί σου*, h. e. *arctam familiaritatem contrahe* cum probis et sapientibus, ut ipse probus et sapiens evadas, coll. v. 21. Sic quoque sumitur *συνεσθίειν*, Ps. CI, 5. et 1 Cor. V, 11.

ΣΥ'ΝΔΕΣΜΟΣ, *colligatio*, *connexio*, *nexus*, *vinculum*, *nodus*, it. *conspiratio*, *coniuratio*. בַּיִת, *domus*. 1 Reg. VI, 10. *συνέσχε τὸν σύνδεσμον ἐν ξύλοις κεδρίνοις*, tegebat colligationem lignis cedrinis. – חַרְצֻבּוֹת plur. *vincula*. Ies. LVIII, 6. *λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας*, solve omne *vinculum* iniustitiae, h. e. quod alios iniuste constringit. – כְּפִים, vulgo

trabs, secundum alios *uncus* vel *clavus*. *Symm.* Hab. II, 11. σύνδεσμος οἰκοδομῆς ξύλινος, *compages* aedificii lignea. Eadem voce quoque usus est ibid. *Theod.* et *auctor ed. quintae* e notione *complicandi et contrahendi*, quam vox כָּפַס in reliquis linguis orientalibus habet. Conf. v. ἱμάντωσις et *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. IV. c. 26. p. 612. - מוֹטָה, *iugum.* Ies. LVIII, 9. σύνδεσμον. Ita etiam *Aquila* secundem *Hexapla*. Sed secundum *Hieronymum* ad v. 6. *Aquila errorem* posuit, h. e. πλάνην, ut *Montfauconius* transtulit. *Semlerus* in *Ep. Crit.* p. 35. iudicat, latine *Hieronymum* sic expressisse σφαλμὸν, ut Ps. CXX, 31. et verbum ipsum saepe σφάλλεσθαι redditur. - מָזוֹר, *ulcus.* *Aqu.* Hos. V, 13. σύνδεσμον: ubi duae versiones fortasse ex duplici eius editione coaluerunt. Vox hebr. non solum *vulnus*, *ulcus*, sed etiam *compressionem* notat, *qualis fit in curandis vulneribus et ulceribus.* Arab. زنر est *constringere*, unde زنار, *cingulum.* - סָגוּר part. Pah. *clausus.* Iob. XLI, 7. - קָדֵשׁ, *cinaedus.* 1 Reg. XIV, 24. ubi fortasse legerunt קֶשֶׁר. - קִטְרִין plur. chald. *nodi.* Dan. V, 6. οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, *compages* lumbi eius dissolvebantur. Dan. V, 13. λύων συνδέσμους, solvens *nodos*, h. e. *res intricatas* exponens. - קֶשֶׁר, *conspiratio.* Ierem. XI, 9. εὑρέθη σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν Ἰούδα, inventa est *conspiratio* inter viros Iuda. Vide et 2 Reg. XI, 15. XII, 20. *Al.* 2 Par. XXIII, 13. σύνδεσμος. *Hesych.* σύνδεσμος, πλοκή, ὁμόνοια. *Gloss. in lib. IV. Reg.* σύνδεσμος, ἀνταρσις, ἐπιβουλή. *Aqu. Theod.* Ies. XI, 19. - *קָשַׁר, *ligor*, *ligatus sum.* *Theod.* 1 Sam. XXII, 8. ubi post σύνδεσμος supplenda sunt verba ὑμῖν ἐστι, h. e. *coniurastis.*

ΣΥΝΔΕ'Ω, *colligo*, *vincio*, *alligo*, *connecto*, *coniungo.* אָסַר, idem. *Symm.* Psalm. CXVII, 26. συνδήσατε. - הִדְבִּיק Hiph. *agglutino.* Ezech. III, 26. - הֵסִיר Hiph. a סוּר, *recedere facio.* Exod. XIV, 25. συνέδησε. Legerunt וַיֶּאְסֹר, et ita quoque vere legendum est. Constat tamen, literam א, ut caeteras quiescentes, persaepe in hebr. dictionibus omitti solere. Vide 2 Sam. XXI, 12. ubi pro תְּלוּם scribendum est תְּלָאוּם, ut monent Masorethae. - הִפְנָה Hiph. *aspicere facio.* Iud. XV, 4. συνέδησε. Ita quoque *Inc. Int.* Sensum non male expresserunt. *Vulg. iunxit.* Sermo enim ibi est de caudis vulpium inter se obversis, quas facibus interpositis iunxerat Simson. - הִשְׁקִיעַ Hiph. a שָׁקַע, *comprimo.* *Aqu.* Iob. XL, 25. Scilicet vox hebr. ex usu l. arab. *ligare* notat. - מִשְׁבְּצָה, *ocellatio.* Exod. XXXIX, 11. - קָשַׁר, *ligo.* 1 Sam. XVIII, 1. ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαβὶδ, anima Ionathanis *colligata erat* cum anima Davidis, h. e. *Ionathan animo cum illo erat coniunctissimus.* *Aqu.* Amos. VII, 10. ubi notat *conspirationem s. coniurationem facere.* *Aqu.* Gen. XLIV,

5ω. h. e. unice eum amat, seu amat eum, ut ipse se. Idem sec. Cod. 108. *Holm.* Deut. XI, 18. Idem 1 Sam. XXII, 8. et Prov. III, 3. *Aqu. Theod.* Prov. VI, 21. - קָשַׁשׁ, *scrutor, inquiro*, etiam *conquiro.* Arab. قشّ, *collegit.* Soph. II, 1. συνάχθητε καὶ συνδέθητε, congregamini et *coniungite* vos. - תָּקַע, *plaudo. Theod. et LXX* Iob. XVII, 3. τῇ χειρί μου συνδεθήτω, manu mea *vinciatur.* Vox hebr. notat: *manum ad manum illidendo seu complodendo polliceor aliquid.* Sir. XXXIII, 4. σύνδησον παιδείαν, *contrahe* eruditionem *in pauca*, sc. *verba*, ut vertit et interpretatur *Grotius.* Alii: *compara* doctrinam.

*ΣΥΝΔΙΑΙΤΑ'Ω, *una sum arbiter, una iudico ac discepto.* Sirac. XXXVII, 4. sec. ed. *Compl.* συνδιαιτᾷ, ubi est i. q. συνδιαιτᾶται, *una versatur.* Substant. συνδιαίτησις legitur apud *Plutarchum* Tom. II. p. 241, 5. *Reisk.* ubi cum συμβίωσις coniungitur, et *Iosephum A. I.* I. p. 6. §. 2, 10.

ΣΥΝΔΙΑΙΤΕ'ΟΜΑΙ, *simul vivo, una versor.* בְּרֶגֶשׁ, h. e. ut vulgo interpretantur, *in coetu frequenti, cum turba. Symm.* Ps. LIV, 15. συνδιαιτούμενοι, *una viventes*, h. e. *simul.* Eundem sensum habet h. l. vox hebr., quae notat: *unanimi consilio ac voluntate*, i. q. יַחְדָּו, collato Ps. LXIV, 3. ubi cum סוֹד permutatur, ac LXX ἐν ὁμονοίᾳ, *Vulg. cum consensu* vertunt.

ΣΥΝΔΙΩ'ΚΩ, *una* vel *simul persequor.* 2 Macc. VIII, 25. Voce hac, quae in *Thes. Steph.* non invenitur, etiam utitur *Lucianus de conscrib. hist.* c. 49, T. I. p. 634., observante *Maio Obss. SS.* P. III. p. 192. Adde *Chryserm.* apud *Stob. Tit.* 38. p. 226. et *Parthen.* c. 15.

*ΣΥΝΔΟΙΑ'ΖΩ, *coniungo, combino, copulo*, i. q. συνδυάζω. Neutraliter significat *copulor*, vel metaphorice *coniunctionis et amicitiae vinculo copulor*, vel *conversor. Gloss. Vett.* συνδοιάζει, *compactum facit, concludit.* לָחַם, *vescor.* Ps. CXL, 4. συνδοιάσω sec. cod. *Vat.* et *Hex.* ubi alii libri habent συνδυάσω. Fortasse tamen reponendum est συνδυασθῶ. Latini codd. *Gallicanus* et *Romanus combinabor*, h. e. *coniungar. Agellio* in notione *concubitus* accepisse videntur hoc sensu: nunquam imitor eorum in concubitu voluptates. *Gloss. Vett.* συνδοιασμὸς, *collusio.* Id. συνδοιάζω, *combino.* συνδοιάζει, *compactum facit, colludit.*

ΣΥ'ΝΔΟΥΛΟΣ, *conservus.* כְּנָוָת chald. *societas.* Esdr. IV, 7. 9. V, 3. 6. VI, 6. Vox etiam occurrit apud *Aristophanem.* Vide *Suidam* in voce συνδούλοις. *Moeris:* Ὁμόδουλος, Ἀττικῶς· σύνδουλος, Ἑλληνικῶς. Sic etiam *Thomas Mag.* vocem ὁμόδουλος vocem Atticam esse, non σύνδουλος, asserit. Sed Atticos etiam posteriori voce usos esse loco quodam *Theopompi* apud *Athenaeum* XI, 6. tuetur *L. Bos* not. ad *Thom.*

Mag. p. 52. Adde *Eurip. Med.* v. 65. *Androm.* v. 64. *Aristoph. Pac.* 744. et συνδουλεύειν in *Eurip. Hecuba* v. 203. Confer et *Wolfium* ad Apoc. XIX, 10. p. 590. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ', *concursus.* Judith. X, 19. 3 Macc. III, 8. Conf. Act. XXI, 30. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνδρομὴ, συνέλευσις. Vide quoque *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΥΝΔΥΑ'ΖΩ, *una ago, coniungor, communico, in societatem venio, combino, conversor.* הִתְסַפֵּחַ Hiph. a סָפַח, *adhaeresco. Symm.* 1 Sam. XXVI, 19. συνδυάζεσθαι. - לָחַם, *vescor.* Ps. CXL, 4. οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν, neutiquam communicabo cum electis illorum: ubi vide notas *L. Bos.* Versio antiqua *Sabatierii: non combinabo. Pricaeus* hic συνδοιάσω habet, quod vide supra. *Suidas:* συνδυάσω, συζευχθῶ, κοινωνήσω, συμπράξω. Vide illum in v. συνδυασμός. Sic et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνδυάσω, συζευχθῶ. *Hesych.* συνδυάζειν, συμπράττειν, συμβουλεύεσθαι.

**ΣΥΝΔΥ'Ω*, שׂוּם, *pono.* Lev. VIII, 8. secundum *Sar.* συνέδυσεν, ubi mihi legendum videtur συνέδησεν, a συνδέω, aut συνενέδυσε, a συνενδύω. Sirac. XXXVI, 4. sec. *Compl.* σύνδυσον παιδείαν, *indue* disciplinam.

ΣΥΝΕΓΓΙ'ΖΩ, *una appropinquo* et *appropinquo simpliciter.* Sir. XXXV, 17. 2 Macc. X, 25. 27. XI, 5. *Stobaei* Ecl. lib. II. c. 7. T. II. p. 156. ed. *Heeren.*

ΣΥ'ΝΕΓΓΥΣ, *prope, proxime.* מֻול, *e regione.* Deut. III, 29. (Adde *Inc.* Lev. XVIII, 6. sec. codd. *Coisl.* et *Lips.* ubi λεῖμμα legendum pro λίμμα. *K.*) Vide et Sir. XIV, 25. XVI, 13.

ΣΥΝΕΓΕΙ'ΡΩ, *una suscito* s. *erigo*, et συνεγείρομαι, *una resurgo.* עָזֹב עָזַב, *relinquendo relinquo.* Exod. XXIII, 5. συνεγερεῖς αὐτὸ, *una eriges* illud, sc. iumentum inimici, quod cecidit sub onere suo. Vide supra s. v. συναίρω. Ita *Phocylides* v. 132. κτῆνος δ' ἢν ἐχθροῖο πέσῃ κατ' ὁδὸν, συνέγειρον. עוֹרֵר Pih. ab עוּר, *evigilare facio.* Ies. XIV, 9. συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες, *una surrexerunt* tibi omnes gigantes. Conf. Coloss. II, 12. 4 Macc. II, 14.

ΣΥΝΕΔΡΕΥ'Ω, *consideo, assideo in consessu, consulto.* Dan. XIII, 28. sec. cod. *Chis.* Sir. XI, 9. XXIII, 15. XLII, 18. *Hesych.* συνεδρεύουσι, συνέρχονται, εἰς βουλὴν συνάγονται.

ΣΥΝΕΔΡΙ'Α vel *ΣΥΝΕΔΡΕΙ'Α*, *consessus.* Iudith. VI, 4. 19. XI, 9.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ'ΖΩ, *consideo, in eodem consessu sum,* i. q. συνεδρεύω. סוֹד, *arcanum.* Prov. III, 32. οὐ συνεδριάζει, ubi tollendam esse particulam negandi recte censuit *Grabius Prolegg.* c. IV. §. 8., quae, cum non sit in codd. hebr. et omittatur in versione *Arabica*, corrumpit praeterea sensum.

Caeterum סוד est h. l. *familiaris congressus*, ut docent verss. vett. et Psalm. XXV, 14.

ΣΥΝΕ'ΔΡΙΟΝ, *consessus*, *concilium*, *consessus iudicum*. דין, *iudicium*. Prov. XXII, 10. – הָרֵעַ infin. Hiph. a רוע, *malefaciendo*. Prov. XXIV, 8. ἐν συνεδρίοις: scilicet ducta a רֵעַ, *socii*, notione. *Trommio* ac *Bielio* legisse videntur יָעַד, *indico conventum*. – מָדוֹן, *contentio*. Prov. XXII, 10. – מְתִים plur. *homines*. Ps. XXV, 4. מָתָה est *sodalitatem inivit cum aliquo*, unde מְתִם, *sodalitas*. – סוד, *arcanum*, it. *familiaris congressus*. Prov. XV, 23. Ierem. XV, 17. – עֵצָה *Inc.* Ps. I, 1. ubi *Aquila* quoque voce συνέλευσις usus est. – קָהָל, *congregatio*. Prov. XXVI, 26. – רִיפוֹת plur. *grana contusa*. Prov. XXVII, 22. ἐν μέσῳ συνεδρίου: ubi videndus *Iaegerus*. Mihi h. l. paulo liberius pro more suo transtulisse videntur. Vide et 2 Macc. XIV, 5. *Hesych.* συνέδριον, δικαστήριον.

ΣΥ'ΝΕΔΡΟΣ, *consessor*, *assessor*. דֶּרֶךְ, *via*. Iudic. V, 10. sec. cod. *Vat.* ubi συνέδρων est glossema male collocatum. Debuit enim esse post κριτηρίου. *Semlero Appar. ad V. T.* p. 304. verba συνέδρων ἐφ' ὁδῷ versionem *Symmachi* exhibere videntur. Adde 4 Macc. V, 1.

ΣΥΝΕΘΙ'ΖΩ, *consuefacio*, et *Συνεθίζομαι*, *assuefio*. Sir. XXIII. 8. 14. 18. ubi partim cum dativo, partim cum accusativo construitur.

ΣΥΝΕΙ'ΔΗΣΙΣ, *conscientia*. מַדָּע, *scientia*. Cohel. X, 20. ἐν τῇ συνειδήσει σου, *te conscio*, aut potius: ne in *cogitatione* quidem tua, ut sit *animus sibi conscius*. Vide et Sap. XVII, 11.

ΣΥΝΕΙ'ΔΩ, *conscius sum*, *conspicio*. יָדַע, *scio*. Levit. V, 1. – רָאָה. *Aqu.* Gen. I, 4. sequ. συνεῖδεν. Vide et Iob. XXVII, 6. ubi pro σύνοιδα nihil legitur in textu hebr. et conf. 1 Cor. IV, 4. – *עֲנָה, *respondeo*. Dan. III, 14. sec. *Chis.* οὓς καὶ συνιδών: ubi libere verterunt. 1 Macc. IV, 21. ταῦτα συνιδόντες, haec *conspicientes*. Vide et 2 Macc. IV, 41. XIV, 26. XV, 21. et conf. Act. XIV, 6.

**ΣΥΝΕΙ'ΚΩ*, *cedo*, *obsequor*. 4 Macc. VIII, 5.

ΣΥ'ΝΕΙΜΙ, *una sum*, *cohabito*, *concumbo*, *praesto sum*. *הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellegere facio*. *Inc.* 2 Par. XXVI, 5. τοῦ συνόντος ἐν ὁράσει θεοῦ, *conversantis in visione Dei*, h. e. *cui saepius s. crebrae visiones a Deo contingunt*, quod quoad sensum bene cum hebraico convenit, ut adeo non opus sit loco συνόντος legere συνιέντος, quod LXX ac alius *Inc. Int.* habent. Nam *intellegens in visionibus* est h. l. non tam *is*, *qui facultatem habet intellegendi ac explicandi aliis ea*, *quae per visiones a Deo traduntur*, quam potius, *qui per visiones a Deo edocetur ac revelationem extraordinariam accipit*, quae notiones a se invicem separari non possunt.

Vulgatus: intellegentis et videntis Deum. - *עִם, *cum*, ita ut omissum sit הָיָה. *Symm.* Psalm. LXXII, 23., Idem Ps. LXXXVIII, 22. et 25. - רֵעַ, *socius*, *amicus*. Ierem. III, 20. ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, ut praevaricatur mulier in illum, qui *consuetudinem cum illa habet*. Ita *Laertius* etiam in *Aristippo* verbo συνεῖναι usus est, et *Plautus cum viro esse*, i. e. *cum viro concumbere*, et *cum muliere esse* pro *cum ea rem habere*. Vide *Fesselii Advers. Sacr.* lib. II. c. 20. p. 151. Conf. et *Aelianum V. H.* l. IX. c. 8. et XII, 52. 3 Esdr. VI, 2. συνόντων τῶν προφητῶν, cum *praesto essent* prophetae. Chald. עִמְּהוֹן, *cum iis*. Esdr. V, 2. 2 Macc. IX, 4. τῆς ἐξ οὐρανοῦ δὴ κρίσεως συνούσης αὐτῷ. *Latinus* vertit: *coelesti eum iudicio perurgente*.

ΣΥΝΕΙΣΕΡΧΟΜΑΙ, *simul ingredior*. בּוֹא עִם, *venio cum*. Esth. II, 13. - בַּעַל, *dominus*, *maritus*. Exod. XXI, 3. ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ' αὐτοῦ, scil. in domum domini. Verba haec quoad sensum minime differunt ab hebraicis: *si maritus fuerit*. Sir. XXXIX, 2. ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται, ubi συνεισέρχεσθαι est *ingredi* simpliciter, s. metaphorice *inquirere*, *investigare*, *considerare*, prorsus ut vernaculum *tief in eine Sache gehen*, h. e. *penetrare*. *Syrus*: *profunda s. obscura quaevis considerabit et in ea inquiret*.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ, *quando fruges simul inferuntur et in horrea comportantur*. אָסִף, *collectio*. *Samar.* Exod. XXIII, 16. Conf. *Drusii Obss. in Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 157.

ΣΥΝΕΚΒΡΑΖΟΜΑΙ, *cum fervore ac impetu eiicior*. 2 Macc. V, 8. εἰς Αἴγυπτον συνεξεβράσθη, in Aegyptum *eiectus est*. Sic enim pro συνεβράσθη (*Alex.* et *Compl.* habent ἐξεβράσθη) bene legendum conicit *Maius Obss. Sacr.* lib. IV. p. 175. eiusque emendatio firmari potest e *Lexico Cyrilli MS. Brem.* in quo συνεξεβράσθη exponitur συνεξεβλήθη, συνεξερρίφη. Sic etiam *Hesychius*: συνεξεβράσθη, συνεξεβλήθη. Nam hic ad 2 Macc. l. c. respicere videntur. *Vulgatus*: *extrusus est*. *Syrus*: *cum magna ignominia fugit*.

ΣΥΝΕΚΚΕΝΤΑΩ vel έω, *una confodio*, *una trucido*, etiam simpliciter: *transfodio*, *confodio*. 2 Macc. V, 26. συνεξεκέντησε τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ θεωρίαν.

ΣΥΝΕΚΠΟΛΕΜΕΩ, *una debello*, *simul belligero*. נִלְחַם Niph. *pugno*. Deut. I, 30. XX, 4. Ios. X, 14. XXIII, 10. Vide et Sap. V, 20.

ΣΥΝΕΚΠΟΡΕΥΟΜΑΙ, *una egredior*, etiam simpliciter: *egredior*. יָצָא, *exeo*. Iud. XI, 3. συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ, ubi alii ἐξῆλθον habent. - *פָּעַם, *agito*. Iud. XIII, 25. συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ sec. *Vat. Vulg. esse cum eo*.

*ΣΥΝΕΚΠΟΡΝΕΥΩ, *una effuse scortor*. זָנָה, *scortor*. Ier. III, 1. sec. *Compl.* συνεξεπόρνευσας, quae lectio fortasse orta est ex σὺ ἐξεπόρνευσας, quod reliqui libri habent.

ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ'Σ, *cohibendi seu continendi vim habens, praefectus.* סָרְכַיָּא chald. plur. *praesides.* *Aqu.* Dan. VI, 4. συνεκτικοί. *Theod.* habet τακτικοί. *Symm.* ἄρχοντες.

ΣΥΝΕΚΤΟΚΙ'ΖΩ, *parturire facio.* הוֹלִיד Hiph. a יָלַד. *Symm.* Ies. LXVI, 9. συνεκτοκίζων.

ΣΥΝΕΚΤΡΕ'ΦΟΜΑΙ, *simul educor,* etiam simpliciter *educor.* גָּדַל, *magnus fio, cresco.* 2 Par. X, 8. συνεκτραφέντων μετ' αὐτοῦ. Ib. v. 10. sec. *Compl.*

ΣΥΝΕΚΤΡΙ'ΒΩ, *simul extero.* Sap. XI, 20. ἡ βλάβη ἠδύνατο συνεκτρίψαι αὐτοὺς, laesura poterat *exterminare* illos.

ΣΥΝΕ'ΚΤΡΟΦΟΣ, *simul enutritus* seu *educatus.* 1 Macc. I, 7. τοὺς συνεκτρόφους αὐτοῦ. In Cod. *Vatic.* legitur συντρόφους.

*ΣΥΝΕΚΦΑΙ'ΝΩ, *una indico, significo.* 3 Macc. IV, 1. μετὰ παῤῥησίας συνεκφαινομένης ἀπεχθείας, *palam se prodente inimicitia.* Sed pro συνεκφαινομένης in *Cod. Alex.* et *Ed. Compl.* legitur νῦν ἐκφαινομένης, quam veram lectionem agnoscere series orationis iubet.

ΣΥΝΕΛΑΥ'ΝΩ, *compello, cogo,* it. *expello, propello.* 2 Macc. IV, 26. εἰς τὴν Ἀμμανίτην χώραν συνήλατο, in Ammanitim *expulsus est* regionem. 2 Macc. IV, 42. πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, omnes autem in fugam *converterunt.* 2 Macc. V, 5. τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων, illis, qui in muro erant, *propulsis.* *Hesych.* συνήλασεν, συνεχώρησεν, ἐδίωξεν.

ΣΥΝΕ'ΛΕΥΣΙΣ, *conventus, concursus, concilium, concio.* עֵדָה, *congregatio.* *Symm.* Ps. I, 5. – עֵצָה, *concilium.* *Aqu.* Ps. I, 1. ἐν συνελεύσει ἀσεβῶν, qui non interest *concilio* impiorum. *Fischero* in *Clavi* p. 79. *Aquila* legisse videtur בְּעֵדָה. – צְרִיחַ, *munitio.* *Al.* Iud. IX, 46. 49. ubi συνέλευσις *locum conventus* significare mihi videtur. צְרִיחַ autem est *turris, clare et manifeste e longinquo visui patens,* quae fortasse conventui destinata fuit. *Hesych.* συνέλευσις, σύνοδος.

ΣΥΝΕΛΚΥ'Ω, *una traho.* מָשַׁךְ, *traho.* Ps. XXVII, 3. μὴ συνελκύσῃς με μετὰ ἁμαρτωλῶν, ne *una trahas* me cum peccatoribus, h. e. ne *perdas* me sicut impios. Vide supra s. v. ἑλκύω.

*ΣΥΝΕΝΥΦΑΙ'ΝΩ, *una intexo, contexo.* עָשָׂה, *facio.* Exod. XXXVI, 17. συνενυφάνθη sec. cod. 32. *Holm.*

ΣΥΝΕΞΑΙ'ΡΩ, *una aufero, simul tollo.* נִסַּע Niph. *transferor, auferor.* *Al.* Iob. IV, 21. συνεξῇρε, *aeque ac reliquos aufert.* *Strabo* X. p. 704. B.

ΣΥΝΕΞΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *simul egredior,* etiam simpliciter *egredior.* יָצָא, *exeo.* Prov. XXII, 10. Ezech. XII, 4. sec. *Compl.* ubi legendum forte σὺ ἐξελεύσῃ, ut reliqui habent. *Inc.* Exod. XXI, 3. συνεξελεύσεται. Sic quoque legitur in Ed. *Ald.*

ΣΥΝΕΞΟΡΜΑ'Ω, neutraliter: *una erumpo, simul irruo,* active: *concito, compello, commoveo.* 3 Esdr. VIII, 12. Sed ibi συνεξορμᾶν notat *una proficisci* (quemadmodum ἐξορμᾶν simpliciter *proficisci* notat, ut apud *Aeschinem* ἐξορμᾶν ἐκ τῆς πόλεως, *ex urbe discedere. Hesych.* ἐξορμᾷ, ἐκπηδᾷ, ἔξεισιν, ἐκτρέχει.), et *Vulgatus* συνεξορμάσθωσαν transtulit: *tecum conveniant et proficiscantur.*

*ΣΥΝΕΠΑ'ΓΩ, *una adduco.* נִצַּל, *spolio. Inc.* Ex. III, 23. συνεπάγετε. Legendum συναπάγετε. LXX σκυλεύσατε.

ΣΥΝΕΠΑΚΟΛΟΥΘΕ'Ω, *una vel simul sequor.* מִלֵּא Pih. *compleo.* Num. XXXII, 12. συνεπηκολούθησαν ὀπίσω κυρίου, *constantes fuerunt in obedientia erga Deum.* Eundem quoque sensum habent verba hebraica. Legitur quoque apud *Hippocr. de oss. nat.* p. 274, 40. eundem *de venis* c. 8. et *Strabonem* VIII. p. 583. C. Desideratur haec vox in *Thesauro Stephani.*

*ΣΥΝΕΠΑΝΙ'ΣΤΗΜΙ, *una excito.* Συνεπανίσταμαι, *una insurgo, consurgo.* מָקוֹם, *locus. Theod.* Nah. I, 11. τοὺς συνεπανιστάντας αὐτῷ. *Ed. Vta:* ἀπὸ τῶν συνεπανισταντων αὐτῷ. Uterque legit מְקִימָיו. Vide ad h. l. *Hieronymum. Dio Cass.* p. 653, 37. et 765, 70. *Reim.*

ΣΥΝΕΠΙΒΑ'ΤΑΙ, *vectores.* בְּרֶכֶב, *in curru. Theod.* Ies. XXII, 6. Videtur scribendum esse divisim σὺν ἐπιβάταις, ut legerit בְּרֹכֵב.

ΣΥΝΕΠΙ'ΘΕΣΙΣ, *dolus.* Vocabulum, ut videtur, ab *Aquila* effictum, quo usus est pro תַּרְמִית, *dolus.* Psalm. CXVIII, 118.

ΣΥΝΕΠΙΣΚΕ'ΠΤΟΜΑΙ, *simul numero, annumero.* פָּקַד, *visito.* Num. I, 47. 49. II, 33. (ubi margo cod. 85. *Holm.* ἠριθμήθησαν e glossemate habet.) XXVI, 62.

ΣΥΝΕΠΙ'ΣΤΑΜΑΙ, *conscius sum,* vel simpliciter *scio.* חָזָה, *video.* Iob. XIX, 26. Nempe *esse sibi conscium* et *videre sibi* affinia sunt, si non idem. Praeterea legitur apud LXX Iob. IX, 35. ubi verba hebr. כִּי־לֹא־כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי, *quia non sic ego apud me,* h. e. *quia non sic ego impius sum apud me* (h. e. *secundum conscientiam meam*), *quam tu putas,* transtulerunt: οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι, *non enim sic mihi conscius sum,* ut adeo appareat, eos sensum bene expressisse, et συνεπίσταμαι respondere voci עִמָּדִי.

ΣΥΝΕΠΙΣΧΥ'Ω, *vires cum aliquo coniungo, viribus meis aliquem adiuvo, auxilior.* עָזַר, idem. 2 Par. XXXII, 3. συνεπίσχυσαν αὐτῷ, *adiuvabant* illum. Ita Esth. XVI, 20. συνεπισχύειν αὐτοῖς, *adiuvare* illos. Ita et *Auctor Incertus* apud *Suidam:* Φιλίππῳ συνεπισχύσας, Philippum *adiuvans.*

ΣΥΝΕΠΙΤΙ'ΘΕΜΑΙ, *simul impono, simul mihi tribuo, simul aggredior, insidior.* נִכֵּר Pih. *abalieno me, alienum me gero.* Deut. XXXII, 27. ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι,

ne *insidientur* adversarii. *Gloss. MS.* in *Cant. Script.* *Συνεπίθοντο, ἐνεδρεύουσι.* Lege: *συνεπιθῶνται, ἐνεδρεύωσιν.* Ita *Bielius:* sed verum non vidit. Post *συνεπιθῶνται* supplendum vel omissum est *ἑαυτοῖς*, hoc sensu: ne sibi tribuant adversarii, sc. alienum factum; et sic quoque recte verba hebraica transtulit *Dathius.* - עָזַר, *iuvo* Zach. I, 15. *συνεπετίθεντο εἰς κακὰ*, una *consederunt* vel *consilia agitarunt* ad mala. *Hesych.* *συνεπιτιθεμένων, συνεδρευόντων.* Alii ibi habent *συνεπέθεντο.* - שַׁאֲנָן, *tranquillus* Zach. I, 15. *ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη συνεπιτιθέμενα*, irascor in gentes *consilia agitantes*, vel *insidias struentes*, aut *irruentes*, *impetum una facientes.* *Nobilius* male transtulit: *gentes superimpositae.* Videntur autem legisse הַנְּשֻׂאִים. - שית: הָשִׁית, Kal et Hiph. *pono.* Num. XII, 11. *μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν*, ne simul *imponat*, h. e. *imputet* nobis peccatum. Psalm. III, 6. *οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων σοι*, non timebo myriades populi, qui circumcirca *simul me aggrediuntur.* In Cod. *Vat.* legitur ibi *ἐπιτιθεμένων.* - שָׁלַח, *mitto.* Abd. v. 13. *μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν*, ne *simul invadas* exercitum illorum. Legisse videntur נָא תִשְׁלַח. Ita *Diodorus Sic.* lib. I. p. 18. Typhonem, dilancinato interfecti fratris corpore in viginti sex frusta, *τῶν συνεπιτιθεμένων ἑκάστῳ*, *unicuique eorum*, *qui simul invaserant illum*, unum dedisse memorat. Conf. et *ἐπιτίθημι* supra.

ΣΥΝΕ'ΠΟΜΑΙ, *una sequor*, *comitor.* 2 Macc. XV, 2. *συνεπομένων αὐτῷ.* Legitur quoque 3 Macc. V, 48. VI, 21.

*ΣΥΝΕ'ΠΩ, *assentior*, *consentio*, *convenio cum aliis de aliquo*, *paciscor*, *constituo*, nostrum *Abrede nehmen.* זְמַן לְמֵאמַר, *praeparo ad dicendum.* Dan. II, 9. sec. cod. *Chis.* *συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ.* Ib. XIII, 38. *τότε συνειπάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες κ. τ. λ.*

ΣΥΝΕΡΓΕ'Ω, *cooperor*, *adiuvo.* 3 Esdr. VII, 2. *συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν ἱερέων*, *cooperantes* senioribus sacerdotum. 1 Macc. XII, 1. *ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ*, quod tempus ipsum *iuvaret.* *Hesych.* *συνεργεῖ, βοηθεῖ.*

ΣΥΝΕΡΓΟ'Σ, *cooperarius*, *commodus*, *opportunus.* 2 Macc. VIII, 7. *μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς συνεργοὺς ἐλάμβανε*, praecipue noctibus, ad tales excursiones *commodis*, utebatur. 2 Macc. XIV, 5. *καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργὸν*, tempus autem *opportunum* dementiae suae nactus.

ΣΥΝΕΡΕΙ'ΔΩ, *una fulcio*, *coniunctis viribus ago*, it. in medio *convenio*, v. c. in pugna, *offendo in alium.* 2 Macc. VIII, 30. sec. *Ald.* et *Compl.* *συνερείσαντες*, secundum *Grotium confligentes*, ut apud *Polybium* legitur, secundum *Baduellum connixi*, *uno eodemque animo impetuque confir-*

mati, *coniunctis animis ac viribus incumbentes.* Vide quoque s. συνερίζω ac *Schweighaeuseri Lexic. Polyb.* s. συνερείδω.

*ΣΥΝΕΡΙ'ΖΩ, *simul pugno.* 2 Macc. VIII, 30. supra viginti millia interfecerunt τῶν περὶ Τιμόθεον συνεριζόντων, qui *cum* Timotheo *pugnaverant*, h. e. *militum* Timothei. Cod. *Alex.* ibi habet τοὺς συνερίσαντας. *Suidas:* συνερίζω, φιλονεικῶ. *Hesych.* συνερίσαντα, συνάψαντα.

ΣΥΝΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *convenio*, *una venio*, *congredior*, *congregor*, *comitor*, etiam: *accedo*, *simul operor*, *vim coniungo.* בּוֹא, *venio.* Iob. XXII, 4. συνελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν, *una veniet* tecum ad iudicium. Ezech. XXXIII, 30. συνέλθωμεν, *conveniamus.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνέλθωμεν, συναχθῶμεν. - *הוֹסִיף Hiph. a יָסַף, *addo.* *Inc.* 2 Sam. III, 34. ubi συνῆλθε adverbialiter sumendum et cum sequenti voce iungendum est, ut sit: *una cum.* Praeivit *Vulgatus*, qui habet: *congeminansque.* - הָלַךְ, *eo.* Zach. VIII, 21. - הִתְלַכֵּד Hithp. *comprehendo me.* Iob. XLI, 9. - הִתְקַבֵּץ Hithp. *congrego me.* Ios. IX, 2. - חָבַר, *consocior.* *Symm.* Gen. XIV, 3. συνῆλθον. - יָלַךְ, *eo.* Ierem. III, 18. - *יָעַד. Ios. XI, 5. sec. cod. *Vat.* - נֶאֱסַף Niph. *congregor.* Exod. XXXII, 25. 2 Par. XXX, 13. - עוֹד, *adhuc.* Prov. XXIII, 35. μεθ' ὧν συνελεύσομαι. Sed verba haec ab interprete sensus causa ac omisso עוֹד addita videntur, ut appareret, quorsum affixum בִּי in voce antecedente referendum sit. Nam eos סוֹד legisse mihi non est verosimile. - פָּגַשׁ, *occurro.* Prov. XXIX, 13. - שׁוּב, *revertor.* Iob. VI, 29. πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε, rursus iusto *convenite.* Sap. VII, 2. ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης, *accedente* ad concubitum voluptate.

ΣΥΝΕΣΘΙ'Ω, *simul comedo.* אָכַל, *edo.* Gen. XLIII, 32. *Symm.* Ps. XL, 10. - יָכֹל, *possum.* Ps. C, 7. τούτῳ οὐ συνήσθιον. Legerunt אתו לא אֹכַל.

ΣΥ'ΝΕΣΙΣ, *intellegentia.* בִּינָה, idem. Deut. IV, 6. 1 Par. XII, 32. (γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιρούς. *Vulg. viri, qui noverant singula tempora. Ioseph. A. I.* VII, 2, 2. οἱ προγινώσκοντες τὰ μέλλοντα.) XXII, 12. et alibi saepius. - גְּבוּרְתָא *chald. potentia.* Dan. II, 20. Ita *Bielius Trommium* secutus. Sed male. Pertinet enim σύνεσις ibi potius ad praecedens חָכְמְתָא. - גֶּבֶר, *vir.* Iob. XXII, 2. ὁ διδάσκων σύνεσιν. Libere verterunt. - דַּעַת, *scientia.* Iob. XV, 2. XXI, 22. XXXIII, 3. et alibi. - הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellegere facio.* 1 Reg. III, 11. Ps. XXXI, 11. Dan. I, 17. sec. cod. *Chis.* *Symm.* Ies. XXVIII, 26. - הִשְׂכִּיל Hiph. idem. 1 Par. XXVIII, 19. - חָכְמָה, *sapientia.* Exod. XXXI, 6. Deut. XXXIV, 9. Ies. XLVII, 10. - טַעַם, *sapor*, it. *consilium.* Iob. XII, 20. - מַדָּע, *scientia.* 2 Par. I, 10. 11. 12. Dan. I, 17. - מַשְׁגֶּה part. Hiph. *errare faciens.* Iob. XII, 17. Vide supra s. ἐπιστήμη. - מַשְׂכִּיל, *carmen erudiens*, *ode didasca-*

lica. Ps. XXXI, 1. XLI, 1. et alibi saepius in inscriptionibus Psalmorum. - נָבוֹן Niph. ex בִּין, *intellegens sum.* Ies. X, 13. - עֵרֶךְ, *aestimatio*, *ordo*, *dispositio*, *instructio. Theod.* Iob. XXVIII, 13. Sermo ibi est de sapientia, de qua non commode dici potest: *non invenire aliquis potest eius σύνεσιν*: et quomodo σύνεσις hebr. עֵרֶךְ respondere potest? Num σύνεσις h. l. notat τὰ βάθη τῆς συνέσεως, aut σύνεσις h. l. per metonymiam *effectus intellegentiae* notat, s. *prudenter et intellegenter facta?* Sed forte scripserat σύνθεσιν, quod vocabulum de *strue panum sacrorum* usurpatur ab *Ino.* quodam Interprete Levit. XXIV, 7. in *Append.* ad *Montf. Hexapla* p. 689. ibique respondet hebr. מַעֲרָכָה. - שֵׂכֶל. 1 Sam. XV, 3. 2 Par. XXX, 22. Ps. CX, 10. - שִׂכְלְתָנוּ (pro נות, eliso ת). Dan. V, 12. 13. 15. - תְּבוּנָה. Exod. XXXI, 3. 1 Reg. VII, 14. Iob. VI, 29. et alibi saepius. - *תִּקְוָה, *spes.* Hos. II, 13. διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς. *Drusius* putabat, eos legisse לִפְתֹּחַ תְּבוּנָה. Certe nullo alio loco τὸ תִּקְוָה reddidere per σύνεσις. Fortasse tamen σύνεσις de *spe* accipi potest. *Grotius* LXX respexisse putat ad חקות, *linearum ductionem*, ad quas instituuntur pueri. Vide Ies. XVIII, 2. et XXVIII, 10. Sir. III, 25. *Vulg.*, ut alias saepius, *sensum* vertit, unde apparet, *sensum* esse *captum*, *intellectum* et *vim cognoscendi*. Sir. V, 10. σύνεσις ἀσφαλής, *sententia* certa, *iudicium* certum, de cuius veritate satis constat. Sir. I, 4. σύνεσις φρονήσεως, *perfectissima sapientia*. Vide etiam VI, 37. et VIII, 12. Sap. IV, 11. ubi est *mens*, *animus*, i. q. νοῦς. Sir. XLVII, 23. Sir. III, 14. ἐὰν ἀπολείπῃ σύνεσιν, si defecerit *intellectu* ac mentis vigore. Intelleguntur hic *deliria senum.* Sir. XXXIV, 11. σύνεσίς μου, *quae usu meo cognovi. Vulgatus*, qui habet *consuetudines*, legit συνηθείας. Baruch. III, 23. ἐκζητηταὶ τῆς συνέσεως sunt sec. *Baduellum*, *philosophi*, *qui omne suum studium in investigatione rerum posuerunt.*

ΣΥΝΕΤΑ'ΖΩ, *una scrutor.* יָעַץ, *consilium do.* Ps. XV, 7. ubi tamen alii pro συνετήσαντα rectius συνετίσαντα habent.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙ'ΖΟΜΑΙ, *amicitiam ineo.* הִתְרָעָה Hithp. a רָעָה, *consocio* vel *associo. Aqu.* Ps. CVII, 11. συνεταιρισθήσομαι.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙ'Σ, *socia*, *amica*, *sodalis foemina.* רֵעוֹת plur. foem. ex רֵעַ. Iud. XI, 37. 38.

ΣΥΝΕΤΑΙ'ΡΟΣ, *sodalis*, *socius*, *q. d. consodalis.* מֵרֵעַ, *socius.* Iud. XV, 2. 6. (ubi est i. q. παρανύμφιος.) *Symm.* Gen. XXVI, 26. - *חֲבַר chald. *socius.* Dan. II, 17. sec. *cod. Chis.* 3 Esdr. VI, 6. συνεταῖροι, *qui sunt a consiliis*, *consiliarii*: ubi in chald. Esdr. V, 3. est כְּנָוָת *collegium*, quod LXX verterunt σύνδουλοι. Idem 3 Esdr. VI, 7. et Esdr. V, 6. In priori loco *Iosephus A. I.* XI. c. 4. p. 557. Hav. οἱ σὺν αὐτῷ. *Herodot.* VII. p. 444, 7.

ΣΥΝΕΤΙ'ΖΩ, *intellegentem reddo*, *intellegere facio*, *doceo*, *erudio*, *instituo*. הֵבִין Hiph. a בּוּן, *intellegere facio*. Ps. CXVIII, 27. 34. Dan. VIII, 16. IX, 22. *Symm.* Ps. LXXII, 17. - הֶחֱשָׁה *Hiph. silere facio*, h. e. h. l. *tranquillare animum studeo*. Nehem. VIII, 11. οἱ συνετίζοντες τὸν λαόν. Sensu eodem. Nos simili ratione dicimus: *zur Vernunft bringen*. - הִשְׂכִּיל Hiph. *intellegentem reddo*. Nehem. IX, 20. *Symm.* et LXX Ps. XXXI, 10. συνετιῶ σε, *instituam te*. *Hesych.* συνετιῶ σε, σοφιῶ σε. Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* nisi quod pro σοφιῶ habeat σοφίσω. - יָעַץ, *consilium do*. *Al.* Ps. XV, 7. συνετίσαντα. - נִפְקַח Niph. a פָּקַח, *aperior*. *Symm.* Gen. III, 5. συνετισθήσονται, *intellegentes reddentur*. Idem ibid. v. 7. συνετίσθησαν. In utroque autem loco tota formula hebr., *aperti sunt oculi*, spectanda est.

ΣΥΝΕΤΟ'Σ, *intellegens*, *sapiens*, *prudens*. אֲנָשִׁים plur. *viri*, *homines*. Iob. XXXIV, 10. 34. συνετοὶ καρδίας. Lege συνετοὶ καρδίᾳ. *Viri cordis* sunt ex usu loquendi hebr. *sapientes*, *prudentes*. - בֵּן, *filius*. Ierem. XLIX, 6. ἐκ συνετῶν. Non legerunt מִבָּנִים, sed בָּנִים habuerunt pro participio verbi בּוּן. - בֶּן חַיִל, *filius roboris*. Deut. III, 18. συνετὸς sec. ed. *Ald.* Fortasse reponendum est δυνατὸς, quanquam non ignoro, חַיִל quandoque ad *animum* transferri, nisi malis συνετὸν de *artis militandi perito* h. l. interpretari. Certe apud Graecos quoque συνετὸς *peritum* notat, v. c. apud *Polybium* III, 22, 3. συνετώτατοι dicuntur *literarum latinarum peritissimi*. - *בִּינָה. *Symm.* Prov. I, 2. Sensum expressit. - חָכָם, *sapiens*. Gen. XLI, 33. Exod. XXXI, 6. Ies. V, 21. et alibi. - יְדֻעִים part. Pah. *expertus*. Deut. I, 13. σοφοὺς καὶ συνετούς. - יִרְאַת יְהֹוָה, *timor Domini*. Prov. XXXI, 30. - כֹּהֵן, *sacerdos*. 2 Reg. XI, 9. ubi tamen ὁ συνετὸς mihi non כֹּהֵן exprimere videtur, sed pro scholio habendum, quod explicationem nominis proprii ἰωδαὲ continet, a יָדַע, *cognovit*. - מֵבִין part. Hiph. a בִּין. 1 Par. XV, 22. XXVII, 32. - מַשְׂכִּיל part. Hiph. Prov. XV, 25. XVI, 20. Dan. XI, 33. *Symm.* Prov. XIX, 14. - נָבוֹן, part. Niph. a בִּין. Prov. XVI, 21. Cohel. IX, 11. Ies. III, 2. - נְדִיבוֹת plur. foem. *ingenuitates*. Ies. XXXII, 8. συνετά. נָדִיב, quod in universum notat *eum*, *qui facit ea*, *quae hominem ingenuum ac liberalem decent*, dici quoque potest *prudens*, *qui ingenio pollet*, quam notionem postulat h. l. series orationis. - עָרוּם, *astutus*. Prov. XII, 24. - שֵׂכֶל, *intellegentia*. Prov. XII, 8. XXIII, 9. Sir. X, 28. συνετὸς, *pius*, *probus*, *integer vitae*, ubi opponitur τῷ ἁμαρτωλῷ, coll. Act. XIII, 7. *Hesych.* συνετὸς, σοφὸς, συγκεκροτημένος.

ΣΥΝΕΤΟ'Σ 'ΕΙ'ΜΙ', *intellegens sum*. שָׂכַל, *prosperor*. 1 Sam. XVIII, 30. συνετὸς ἦν, *prudenter*, *fortiter ac feliciter agebat*.

ΣΥΝΕΤΩ'ΤΕΡΟΣ, compar. *intellegentior*, *sapientior*. חָכָם, *sapiens*. Gen. XLI, 39. ubi כ similitudinis sequitur.

*ΣΥΝΕΤΩ'ΤΕΡΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *intellegentior fio*. הִתְבּוֹנֵן sequ. מ. *Symm*. Ps. CXVIII, 100.

ΣΥΝΕΤΩ~Σ, *intellegenter*, *prudenter*. מַשְׂכִּיל, *institutio*. Psalm. XLVI, 7. ψάλατε συνετῶς. Ante מַשְׂכִּיל supplerunt ב.

ΣΥΝΕΤΩ~Σ ΠΟΙΕ'Ω, *intellegenter facio*. הֵבִין Hiph. a בִּין. Ies. XXIX, 16.

ΣΥΝΕΥΔΟΚΕ'Ω, *comprobo*, *consentio*, *observo*. 1 Macc. I, 60. εἴ τις συνευδοκεῖ τῷ νόμῳ, si quis *observat* legem. 2 Macc. XI, 24. μὴ συνευδοκοῦντες τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταθέσει, non *consentientes* patri, ut transferrentur ad ritus Graecorum. Vide et v. 35. et conf. Act. VIII, 1.

ΣΥΝΕΥΡΙ'ΣΚΩ, *simul invenio*. אָסַף, *congrego*. *Aqu*. 1 Sam. XV, 6. συνεύρω σε, simul inveniam te, sc. inter Amalekitas, adeoque disperdam: nam אָסַף h. l. *perdere* notat. *Semlerus in App. ad V. T.* p. 501. legere mavult συνσύρω σε, coll. XII, 25. *Vulgatus* habet: *involvam te*. Simili ratione nos voce *verwickeln* uti solemus.

ΣΥΝΕΥΦΡΑΙ'ΝΟΜΑΙ, *congaudeo*, *simul laetor et me delecto*, etiam simpliciter *laetor*, *gaudeo*, *delecto me*. שָׂמַח, *gaudeo*. Prov. V, 18. συνευφραίνου μετὰ γυναικός.

ΣΥΝΕΦΙ'ΣΤΑΜΑΙ, *una insurgo*. קָהַל, *congrego*. *Al*. Num. XVI, 3. συνεπέστησαν ἐπὶ Μωυσῆν, *una insurgebant* adversus Mosen. Conf. Act. XVI, 22.

ΣΥΝΕ'ΧΩ, *contineo*, *comprehendo*, *corripio*, *amplector*, *complector*, *constringo*, *detineo*, *claudo*, *occludo*, *includo*; *obsideo*, *cohibeo*, *prohibeo*. אָחַז, *capio*. 1 Reg. VI, 10. - אָטַר, *claudo*. Ps. LXVIII, 15. μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ, neque *claudat* super me puteus os suum. - איד, *exitium*. Iob. XXXI, 23. φόβος γὰρ κυρίου συνέσχε με, timor enim Domini *corripuit* me. - *בֵּין, *inter*. Ezech. XLIII, 8. ubi συνεχόμενον adverbialiter est *inter*, i. q. ἀναμέσον, quo usus est h. l. *Inc. Interpres*. - ב praefixum, *in*. Iob. VII, 11. πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος, amaritudine animae meae *constrictus*. Vide et Iob. X, 1. - בִּעֵת Pih. *perturbo*. *Symm*. 1 Sam. XVI, 14. συνεῖχεν, *corripuit eum morbi ad instar*. - הֵכִיל Hiph. a כּוּל, *capio*. Ierem. II, 13. - הֵשִׂים לֵב, *pono cor*. Iob. XXXIV, 14. εἰ γὰρ βούλοιτο συσχεῖν (a συσχέω), si enim voluerit *constringere*, h. e. *severe cum eo agere*. Hanc notionem habet quoque h. l. formula hebraica. Conf. *Lexicon N. T.* s. h. v. - חִבֵּק Pih. *amplector*. Prov. V, 20. μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις ταῖς ἰδίαις, neque *amplectere* propriis ulnis. *Hesych*. συνέχου, κράτει. - חָבַר, *associor*. Exod. XXVI, 3. πέντε δὲ αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι, quinque autem cortinae *erunt* inter se invicem

constrictae. Vide et Exod. XXXVI, 9. Exod. XXXIX, 4. ἐπωμίδας συνεχούσας (sc. ἑαυτὰς) ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, superhumeralia utrinque se *complectentia*, vel utrinque *constricta.* Sic Apostolus Philipp. I, 23. συνέχομαι γὰρ ἐκ τῶν δύο, *constringor* enim utrinque. Metaphoram hic desumit a vestimento, quod utrinque constringitur. Sicuti vero tale vestimentum ex utraque parte aequaliter attrahitur, ita Apostolus metaphoram inde desumens innuit, se aeque trahi desiderio commeandi ad Christum, ac necessitate permanendi in carne propter Philippenses. *Hesychius:* συνέχεται, συμπλέκεται. - כָּלָא, *claudo.* Gen. VIII, 2. συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, *cohibebatur* pluvia a coelo. - לָכַד, *capio.* Iob. XXXVI, 8. συσχεθήσονται ἐν σχοινίῳ πενίας, *constringentur* fune paupertatis. *Theod.* Iob. XLI, 8. συνέχονται, *tenebunt* s. *amplectentur se.* - כַּמַּיִם, *sicut aqua.* Iob. III, 24. συνεχόμενος φόβῳ, metu *correptus.* Ita fortasse transtulerunt ob comma sequens, a φόβος incipiens, aut מַיִם *aquas irruentes* de *summis periculis* intellexerint, aut בְּאֵימָה legerint. Conf. Luc. VIII, 37. - מָנַע, *cohibeo.* Prov. XI, 26. ὁ συνέχων σῖτον, *cohibens* frumentum. Ita quoque *Inc. Int. Cic. ad Attic.* V, 21. *Liv.* XXXVIII, 35. *comprimere frumentum. Cic. pro domo* 6. *compressum tenere.* - מַעְצוֹר, *prohibitio.* 1 Sam. XIV, 6. ὅτι οὐκ ἔστι κυρίῳ τὸ συνεχόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς καὶ ὀλίγοις, quia Domino non *est restrictum* (h. e. *impossibile*) servare per multos vel per paucos. Conf. 2 Par. XIV, 11. *Hesych.* συνεχόμενον, ἐναντιούμενον ἢ ἀῤῥωστοῦν, ubi vide *Intt.* - *מָצוֹר, *munitio. Symm.* Ies. XXXVII, 25. συνεχομένους, h. e. *bene munitos. Montf.* male transtulit: *cohaerentes.* - מָצוֹק, *angustia. Aqu. Theod.* 1 Sam. XXII, 2. συνεχόμενος. - נֶאֱלַם Niph. *mutus sum.* Ezech. XXXIII, 2. οὐ συνεσχέθη ἔτι, non amplius *claudebatur*, sc. os. - עָבַר, *transeo.* Ierem. XXIII, 9. ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου, h. e. homo *inebriatus* vino. Formula hebraica, *vir, super quem transiit vinum,* notat quoque *virum a vino superatum.* - עָצַר, *claudo.* Deut. XI, 17. συσχῇ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετὸς, *occludat* coelum, ut non sit pluvia. Vide et 1 Reg. VIII, 35. 2 Par. VII, 13. 1 Sam. XXI, 7. συνεχόμενος (In *Hexaplis Montf.* vitiose legitur συνεχόμενος). Ita iuxta ed. *Compl.* Nam in *Francof.* et al. legitur συνεχόμενος νεσσαρὰν vel νεεσσάρ. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνεχόμενος, ἀῤῥωστῶν, ἢ κρατούμενος. Conf. supra s. v. νεεσσαρὰν ac *Elsnerum* ad Luc. IV, 38. p. 238. 2 Sam. XXIV, 21. συσχεθῇ (Ita *Vat.* sed *Alex.* συνεσχέσθη) ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν τοῦ λαοῦ, *comprimatur* vel *cesset* plaga super populum. Vide et v. 25. Nehem. VI, 10. αὐτὸς συνεχόμενος, et ipse *clauserat se.* Vide et 1 Reg. XXI, 21. 2 Reg. XIV, 26. 1 Par. XII, 1. *Aqu.* 1 Sam.

XXI, 5. συνεσχέθη, *prohibita est.* *Aqu.* *Theod.* Ierem. XXXIX, 15. *Symm.* Gen. XVI, 2. *Symm.* Ies. LXVI, 9. συνέξω, *uterum claudam* seu *ad pariendum ineptum reddam.* *Vulg. sterilis ero.* - פְּתִיל, *funiculus.* Exod. XXVIII, 28. εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους, in annulos superhumeralis *constrictos.* - *צָבַר, *congrego.* *Aqu.* Exod. VIII, 14. - צוּר, *obsideo.* 1 Sam. XXIII, 8. συνέχειν τὸν Δαβὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, *ut obsiderent* Davidem et milites eius. Ita 2 Macc. IX, 2. τὴν πόλιν συνέχειν, *urbem obsidere*, et Luc. XIX, 43. συνέξουσί σε πάντοθεν, *obsidebunt* te undiquaque. Vide *Lexicon N. T.* s. h. v. - צָפָה Pih. *tego.* 1 Reg. VI, 15. Ita cum *Trommio Bielius.* Sed τὰ συνεχόμενα h. l. potius τῷ סִפּוּן respondet, quod *tegmen*, *laquear* notat. - צָרַר, *arcto.* 2 Sam. XX, 3. ἦσαν συνεχόμεναι, erant *inclusae.* *Hesych.* συνεχόμεναι, κρατούμεναι. - קָפַץ, *occludo.* Ps. LXXVI, 9. Ies. LII, 15. Sap. I, 7. τὸ συνέχον τὰ πάντα, *qui, tanquam anima mundi, omnia continet.* Vide ad h. l. *Bretschneideri Spicil.* p. 246. Sap. XVII, 11. συνεχομένη τῇ συνειδήσει, *correpta* conscientia. *Vulg. perturbata.* Alii nervosius legunt συναγχομένη, sensu tamen eodem. Sap. XVII, 20. ἀνεμποδίστοις συνείχετο ἔργοις, non impeditis *continebatur* vel *cohaerebat* operibus. Ita *Bielius.* Sed rectius *Bretschneiderus* l. l.: reliquus mundus sine impedimento negotiis suis *erat occupatus.* 1 Macc. XIII, 15. συνέχομεν αὐτὸν, *detinemus* illum. 2 Macc. X, 10. τὰ συνέχοντα τῶν πολέμων κακὰ, *continua* bellorum mala. Sic adverbium συνεχῶς denotat *continue.* *Hesych.* συνεχῶς, ἐνδελεχῶς, πυκνῶς, ἀεὶ, ἀδιαλείπτως.

ΣΥΝΗ'ΘΕΙΑ, *consuetudo.* אַלּוּף, *amicus, socius.* *Symmachus* sensu eodem Prov. XVII, 9. συνήθειαν, *familiarem consuetudinem, amicitiam.* Adde 4 Macc. II, 11. et VI, 13.

ΣΥΝΗ'ΘΗΣ, *consuetus, familiaris.* *אַלּוּף, *omnis, qui cum aliquo est arctissime coniunctus*, ab אָלַף, *coniunxit, copulavit.* *Symm.* Ps. LIV, 13. 2 Macc. III, 31. ubi *Vulgatus* συνήθεις per *amicos* transtulit.

ΣΥΝΗ'ΛΙΚΟΣ, *qui est aequalis, coaetaneus.* בְּגִיל, *secundum similitudinem.* Dan. I, 10. *Scharfenbergius* ad h. l. p. 8. sequ. docuit, גִּיל non, ut magistri Iudaeorum censent, *similitudinem*, sed ex usu linguae Syriacae *aetatem* notare. Conf. vers. *Syr.* Matth. I, 17. Gal. I, 14.

ΣΥΝΗΧΕ'Ω, *una strepitum edo, consono.* הָמָה, *strepo, fremo.* *Symm.* Ps. LVIII, 7. συνηχήσουσιν. Idem Psalm. LXXXII, 3. 3 Macc. VI, 17. ὥστε αὐλῶνας συνηχήσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι, ut adeo valles *consonantes* perpetuum ederent clamorem repercussum. *Dio Cass.* p. 551. *Reim.* ὥστε καὶ τὰ ὄρη συνηχῆσαι.

ΣΥΝΘΕ'ΛΩ, *una volo*, *consentio.* אָבָה, *volo*, *acquiesco.* Deut. XIII, 8. οὐ συνθελήσεις αὐτῷ, *noli votis eius annuere.* Vox occurrit et apud *Aristoph. Av.* v. 852.

ΣΥ'ΝΘΕΜΑ, *signum*, *quod ex composito datur*; *tessera*, etiam *compositio*, *collectio.* אֲסֻפּוֹת plur. *collectiones*, *collegia.* Cohel. XII, 11. οἱ παρὰ τῶν συνθεμάτων, quibus munus datum erat *collectionem* faciendi, auctores *collectionum. Montfauconius* perperam transtulit: *qui a conciliis. Gloss. MS. in Eccles.* συνθεμάτων, συνταγμάτων. Sic et *Schol. ad Eccles.* l. c. συνθεμάτων, συνταγμάτων, συναντημάτων. 2 Macc. XIII, 15. σύνθεμα, *signum* s. *tesseram*, nempe Θεοῦ νίκη, qua tessera animi militum in optimam spem erigendi erant. Vide ad h. l. *Baduellum. Lex. Cyrilli MS. Brem.* σύνθεμα, ῥῆμα, ἢ σημεῖόν τι ἐπὶ γνωρισμῷ τῶν οἰκείων διδόμενον. *Hesych.* σύνθεμα, σημεῖον, ἀφορμῆς δραματούργημα, σύμβλημα. Conf. v. σύνθημα.

ΣΥ'ΝΘΕΣΙΣ, *compositio*, *coagmentatio*, *commissura cuiuslibet rei*, speciatim de *compositione unguentorum et aromatum* dicitur, unde haec vox etiam *ipsa unguenta composita* notat et *pigmenta.* בֹּשֶׂם, *aroma odoratum.* Exod. XXXV, 26. - כַּרְכֹּב, *ambitus*, *circuitus. Inc.* Exod. XXVII, 5. - מְמֻלָּח part. Pyh. *salitum*, it. *commixtum.* Exod. XXX, 35. - מַעֲרֶכֶת, *dispositio*, *ordo. Inc.* Lev. XXIV, 7. - מַתְכֹּנֶת, *dispositio*, *forma.* Exod. XXX, 32. 37. - סַמִּים plur. *aromata.* Exod. XXXI, 10. XL, 25. Lev. IV, 7. et alibi. Confer etiam s. v. σύνθετον. Mira nec ullo modo probanda est nonnullorum sententia, LXX in omnibus hisce locis סַמִּים ob soni similitudinem deduxisse a שׂוּם. - קְטֹרֶת, *suffitus.* Exod. XXV, 6. XXXV, 8. 16. 26. - רֶקַח, *unguentum bene mixtum. Aqu.* Ies. LVII, 9. ubi videndus *Montfauconius.* Confer quoque Sir. XLIX, 1. εἰς σύνθεσιν θυμιάματος.

ΣΥ'ΝΘΕΣΙΣ ΤΟΥ͂ ΚΟ'ΣΜΟΥ ΤΗ͂Σ ΔΟ'ΞΗΣ, *compositio ornatus gloriae.* פְּאֵר, *ornamentum.* Ies. III, 18. ubi duae versiones coaluisse mihi videntur. *Athanas.* T. II. *Opp.* p. 261. παῖδα ἐνδεδυμένον σύνθεσιν ἐνδυμάτων κοκκίνων. Ab aliis quoque scriptoribus σύνθεσις aliquando pro genere *vestis* usurpatur.

ΣΥ'ΝΘΕΤΟΝ ΛΕΠΤΟ'Ν, *compositum minutum.* סַמִּים plur. *aromata.* Exod. XXX, 7. σύνθετον, *compositum*, sc. *ex variis aromatibus ac suffimentis.* Ita bene cohaeret. Vide supra s. v. σύνθεσις. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σύνθετον, ἐξ ἑτεροειδῶν πραγμάτων συγκείμενον. Conf. *Ernesti not. ad Suidae ac Phavorini glossas sacras* p. 140.

ΣΥΝΘΗ'ΚΗ, *pactum*, *foedus.* בְּרִית, idem. *Aqu. Theod.* 1 Sam. VI, 19. *Aqu. Symm. Theod.* Ps. XXIV, 14. Ies. XLIX, 8. LIX, 21. *Symm.* Gen. VI, 18. Ps. LIV, 21. Conf. Sap. I, 16. XII, 21. Postremo loco ita: ὅρκους καὶ συνθήκας ἔδωκας, iuramenta et foedera dedisti. Hic iuramenta

cum foederibus coniunguntur, quod foedera iuramentis confirmari solebant. *Hesychius:* συνθήκας, ὅρους. Lege ὅρκους. *Suidas:* συνθῆκαι, αἱ πίστεις, αἳ διὰ τριῶν ἐτελοῦντο, λόγων, ἔργων, χειρῶν· λόγων μὲν, οἷον δι' ὅρκων, ἔργων δὲ, οἷον διὰ τῶν ἐν τοῖς βωμοῖς θυσιῶν, χειρῶν δὲ, ἐπειδὴ αἱ πίστεις διὰ χειρῶν ἐγένοντο. Haec desumta esse ex *Scholiasta Aristoph.* ad *Acharn.* p. 586. annotat *Küsterus.* Apud *Suidam* etiam συνθήκη exponitur ὁμολογία, it. συγκατάθεσις. – חֹזֶה, *provisio.* Ies. XXVIII, 15. ἐποιήσαμεν καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας. Vox hebr., quae proprie *visionem* notat, dicitur quoque de *induciis* et *pace*, ita ut latine per *pactum* reddi possit, a rad. חָזָה, *secare.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 534. – *יְשָׁרִים, *recta.* Dan. XI, 17. sec. cod. *Chis.* Fortasse ob *complanandi* significatum, quem habet יָשַׁר, de *foedere et pacto* h. l. cogitarunt, nec aliena haec notio a serie orationis dici potest. Vide sequentia. – מֵישָׁרִים plur. *rectitudines.* Dan. XI, 6. τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ' αὐτοῦ. Sensum bene expresserunt. – מַסֵּכָה, *fusio.* Ies. XXX, 1. Vox hebr. explicanda est de *libationibus* et *sacrificiis*, quibus praeeuntibus foedera inita esse, satis constat. Praeterea legitur apud *Aquilam* Ps. XLIII, 21. ubi verba οὐκ ἐπελαθόμεθά σου, οὐδὲ παρέβημεν τὰς πρός σε συνθήκας, quae in uno tantum codice feruntur, et iam *Montfauconio* suspecta videbantur, sine dubio sunt spuria, ac verba *Eusebii* in *Commentario* ad h. l. continent.

ΣΥΝΘΗΜΑ, idem, item *signum*, *tessera*, *symbolum*, *quo milites internoscerentur.* אֲסֻפּוֹת, plur. *collectiones*, *collegia.* Cohel. XII, 11. Conf. v. σύνθεμα. – *מוֹעֵד, *constitutum tempus.* *Symm.* sec. marg. cod. 108. *Holm.* Iud. XX, 38. σύνθημα δὲ ἦν. LXX σημεῖον habent. – סִבֹּלֶת, vox pronuntiationis Ephraemiticae pro שִׁבֹּלֶת, *fluxus aquae*, *fluentum.* Iud. XII, 6. ubi recte monuit *Scharfenbergius* σύνθημα non esse interpretationem verbi hebr., sed si quis forte veterum intt. h. l. reddiderit εἴπατε δὴ σύνθημα, *edite tesseram*, illum totius orationis sensum spectasse. – *שִׁבֹּלֶת. (Vox haec Rabbinis est *sodalitas*, συμβολή, *convivalis.* Syr. ܣܒܠ a *comportando.* Sic enim in Aruc exponitur per חבורה. Nisi hoc habent, eiecto μ, a συμβολή.) Iud. XII, 6. Vide et 2 Macc. VIII, 23. δοὺς σύνθημα, θεοῦ βοηθείας, *dans tesseram s. symbolum militare, Dei auxilio.* Confer ad h. l. *Baduellum* et *Grotium.* Vide et 2 Macc. XIII, 25. et confer, quae ex *Euripide* et *Xenophonte* observat *Fesselius Adverss. Sacr.* lib. V. c. 7. p. 461. cui addendus est *Schwebelius* ad *Onosandri Strateg.* c. 25. p. 89. *Suidas* a *Küstero* suppletus: σύνθημα, συνθήκη, σύσσημον. λόγος ἐν πολέμῳ ἐπὶ γνωρισμῷ τῶν οἰκείων διδόμενος. *Hesych.* συνθήματα, μαθήματα, ποιήματα, συνθῆκαι, σημεῖα.

Thomas Mag. σύνθημα, οὐ σύνθεμα, τὸ ἐπιφώνημα, ὃ λέγουσι τὰ στρατόπεδα ἐν ταῖς μάχαις, γνώρισμα τῶν ὁμοφύλων.

ΣΥΝΘΛΑ'Ω, *confringo*, *contero.* בָּצַע Pih. *abscindo*, etiam *frango*. Ps. CVI, 16. μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν, repagula ferrea *contrivit*. *Hesych.* συνέθλασε, συνέτριψε. - דִּכָּא. *Aqu.* Ps. XLIII, 21. ubi pro συνέθλασεν, quod exhibent *Hexapla*, scribendum est συνέθλασας. Postulat hoc textus hebr. et *Hieronymus*, qui habet: *quae confregisti*. - הֶעֱמִיד Hiph. *stare facio*. Ezech. XXIX, 7. συνέθλασας (alii libri συνέκλασας habent) αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. *Dathio* legisse videntur הִמְרַצְתָּ, quod cum רָצַץ saepe significationem permutat. - מַחַץ, *percussio*. *Al.* Iud. V, 26. - נָתַץ, *diruo*. Ps. LVII, 6. - פָּצַח וּפֵרַשׂ Pih. *dissipo et expando*. Mich. III, 3. - קִצֵּץ Pih. *amputo*. Ps. XLV, 9. Sermo ibi est de *hastis*, quibus *confringere* melius convenire, quam *amputare* interpres existimasse videtur. - רִצַּץ Pih. *quasso*. Iud. IX, 53. Ps. LXXIII, 15. *Aqu.* Gen. XXV, 22. - *שָׁבַר. *Inc.* Ps. L, 19. bis.

ΣΥΝΘΛΙ'ΒΩ, *comprimo*, *collido*. Sir. XXXI, 16. μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ, ne *collidaris* cum illo in catino. Adde 1 Macc. XV, 14. συνέθλιβεν sec. *Alex.* ubi reliqui libri ἔθλιβε habent.

ΣΥΝΘΡΑΥ'Ω, *contero*. שָׁבַר, *frango*. *Symm.* Cohel. XII, 6. συνθραυσθῇ. *Hesych.* συνθραύεσθαι, συντρίβεσθαι.

ΣΥΝΙ'ΗΜΙ, *intellego*, *cognosco*, *attendo*, *adverto*, *animadverto*, *respicio*, it. *peritus sum*, it. *prudenter ago*. *אָמַן. Ies. VII, 9. οὐδὲ μὴ συνῆτε, non *usu vestro intellegetis* s. *experiemini*, h. e. *non continget vobis haec liberatio*. In textu hebr. legitur: לֹא תַאֲמִנוּ, *non eritis fideles*, h. e. *parum eritis felices*. Unde apparet, non statuendum esse, LXX h. l. תָבִינוּ legisse, ut *Michaelis* in *Bibl. Or.* T. XIV. p. 122. opinatus est. Non autem omnino improbabilis est sententia *Houbigantii*, qui ad h. l. monet, errore librarios scripsisse συνῆτε, ubi legerent μένητε, *manebitis*. - בִּין: הֵבִין: הִתְבּוֹנֵן. *Kal*, *Hiph. et Hithp.* Deut. XXXII, 7. σύνετε δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν, *respicite* quaeso annos in generationes generationum. 1 Reg. III, 9. τοῦ συνιέναι ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, ut *dignoscat* bonum malo. 2 Par. XXVI, 5. τοῦ συνιέντος (sc. αὐτὸν) ἐν φόβῳ κυρίου, qui eum *instituebat* in religione, aut in pietate *confirmabat*. 1 Par. XXV, 7. πᾶς συνιῶν, omnis *peritus* vel *magister*. Conf. v. 8. ubi pro τελείων alii habent συνιῶν. 2 Par. XXXIV, 12. πᾶς συνιῶν ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν, omnis instrumentorum musicorum *peritus*. Esdr. VIII, 15. συνῆκα τῷ λαῷ, *attendebam* populo. Nehem. VIII, 10. συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει, *attendebat* populus lectioni. Vide et v. 14. et Dan. X, 11. Nehem. XIII, 7. συνῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ, intellegebam, quod malum esset. Iob. XXXI, 1. οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον, ne *lascivis oculis intuearis* virginem. Vide

supra s. ἐννοέω. Iob. XXXII, 12. μέχρι ὑμῶν συνήσω, vobis *attendam*. Ps. V, 1. σύνες τῆς κραυγῆς μου, *attende* clamori meo. Ps. XXVII, 7. οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου, non *attenderunt* operibus Domini. Ps. XXXII, 15. Vide et Ps. LXXII, 17. Ps. LVII, 9. πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, quae verba *Vulgatus* male transtulit: *priusquam intellegerent spinae vestrae rhamnum*. Est h. l. ambiguitas quaedam in voce συνιέναι, ut in voce hebr. הָבִין, quae non solum *intellegere*, sed etiam *crescere*, *progerminare* notat. Eodem modo συνίημι proprie notat *una mittere*, et, si de *plantis*, *arboribus* ac *fruticetis* sermo est, *una crescere*. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Recte itaque *Hieronymus*, qui (ut e verbis sequ. *quasi in ira*, ὡσεὶ ἐν ὀργῇ, apparet) LXX secutus est, transtulit: *antequam crescant spinae vestrae in rhamnum*. Ps. CXVIII, 95. τὰ μαρτύριά σου συνῆκα, *attendo* ad leges tuas. Ps. CXXXVIII, 2. σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν, tu *intellegis* cogitationes meas e longinquo. Ies. I, 3. ὁ λαός μου οὐ συνῆκεν, populus meus non *animadvertit*. *Hesych.* συνῆκεν, ἔγνω, ἐνόησεν. Conf. ad h. l. *Horrei Miscell. Crit.* p. 256. sequ. et p. 263. Dan. I, 17. Δανιὴλ συνῆκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις, Daniel *intellegebat* omnes visiones et somnia. Vide et Dan. IX, 13. Dan. XI, 37. ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, non *curabit* omnes deos patrum suorum. *Theod.* et *Ed. Quinta* Ps. CXVIII, 100. - *בִּינָה, *intellegentia*, subintellecto voce הָיָה. *Aqu. Symm.* Iob. XXXIV, 16. qui ante בִּינָה inseruerunt לֹא cum LXX Intt. - הֵכִין Hiph. a כּוּן, *confirmo*. Prov. XXI, 29. Legerunt יָבִין, quomodo etiam legendum librorum margines iubent. - הֵלִין Hiph. a לִין, *pernocto*. Ps. XLVIII, 21. ubi iudice *Cappello* legerunt יָבִין. Sed, ut *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 582. monuit, illud συνῆκε assumserunt ex versu ultimo et hic quoque retinuerunt. Adde Ps. XLIX, 13. - הִשְׂכִּיל Hiph. Ios. I, 7. ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν πράσσῃς, ut in omnibus *prudenter agas*. Vide et 1 Sam. XVIII, 5. 14. et conf. 2 Cor. X, 12. ubi verba οὐ συνιοῦσι commode exponi possunt: *non prudenter agunt*. Similiter *Elsnerus*: *non sapiunt*. Sic etiam 1 Sam. XVIII, 29. sec. cod. *Coisl.* et *Alex.* συνιέναι notat *intellegentem ac prudentem se praestare*. Ps. XXXV, 5. οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι, *nec recte sentit, nec recte agit*. Ps. XL, 1. ὁ συνιὼν ἐπὶ πτωχὸν, qui *curam habet* pauperum. Ies. LII, 13. συνήσει non cum *Hieronymo* reddendum est *intelleget*, sed *prudens* et *cordatus erit*. *Aqu.* συνετὸς ἔσει. Dan. I, 4. συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ, omni sapientia *instructos*. Vide et Dan. IX, 13. *Hesych.* συνιέντας, γνόντας. - הִשְׁתּוֹלֵל Hithp. a שָׁלַל, *in praedam me expono*. Ies. LIX, 15. μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι. N. L. - *חוּשׁ, *sensus*. Iob. XX, 2. συνίετε, ubi pro חוּשִׁי בִּי

legisse videntur חוֹשְׁבִים. - יָדַע, *scio*. Exod. XXXVI, 1. - לֵב, *cor*. Exod. XXXV, 35. - מֵבִין part. Hiph. a בִּין, *erudiens, magister*. *Al.* 1 Par. XXV, 8. *συνιών*. - נֶאֱמַן Niph. *confirmor*. Ies. VII, 9. - קָשַׁר Pih. *ligo*. Iob. XXXVIII, 31. *συνῆκας δὲ δεσμὸν πλῃϊάδος*, ubi *συνίημι* iterum accipiendum est in notione propria, ut sit *una mittere*, et ex adiuncto (ut lat. *committo*) *coniungere* (de qua vide in *Lex. N. T.*), nisi quis statuere malit, pro *συνῆκας* reponendum esse *συνῆψας παρὰ τὸ συνάπτειν*. Hoc enim significat קָשַׁר. *Aquila* habet *ἡ συνάψεις*. *Vulg. numquid coniungere valebis?* - רָאָה, *video*. 2 Sam. XII, 19. Ierem. XX, 12. *συνιῶν νεφροὺς*, *perspiciens* renes. *Gloss. Brem. συνιῶν, νοῶν, φρονῶν, ὁρῶν*. - שָׁמַר, *custodio*. *Inc.* et LXX Ios. I, 8. Tob. III, 8. *οὐ συνιεῖς ἀποπνίγουσα σου τοὺς ἄνδρας*. *Itala: tu es, quae suffocas.* Legit *οὐ σὺ εἶς ἀποπνίγουσα κ. τ. λ.*, quae lectio receptae omnino praeferenda videtur.

ΣΥΝΙ'ΣΤΗΜΙ et med. *συνίσταμαι*, *adsto*, *constituo, statuo*, *sisto*, *ostendo*, *confirmo*, *condo*, *congrego*, *committo*, *commendo*, *praeficio*, *concito*, *una surgo*. אָסַר, *ligo*. Ps. CXVII, 26. Vide supra in *πυκάζω*. - הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellego*. Iob. XXVIII, 23. *ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδὸν*, Deus bene *monstravit* seu *constituit* viam eius. Videntur legisse הֵכִין. - הֶחְתִּים Hiph. *obsigno*. Lev. XV, 3. *ἧς συνέστηκε*. Lege *ἢ* aut *ἡ συνέστηκε*. Sermo enim ibi est de remissione fluxus seminis. - הִרְחִיב Hiph. *corroboro*. *Symm.* Ps. CXXXVII, 4. *συνέστης*. - הִתְיַצֵּב Hithp. a יָצַב. *Symm.* Ps. II, 2. *συνίστανται*, *una insurgunt*. - *יָסַר, *fundo*, it. *paro*. *Symm.* et *Ed. Sexta* Ps. VIII, 3. - יָקֹשׁ, *laqueum tendo*. Ps. CXL, 10. *ἀπὸ παγίδος, ἧς συνεστήσαντό μοι*, a laqueo, quem *tetenderunt* mihi. - כּוֹנֵן Pih. a כּוּן, *paro*. Ps. CVI, 36. *καὶ συνεστήσαντο πόλεις κατοικεσίας*, ut *conderent* urbes habitationis. Ita *Diodorus Sic.* lib. V. p. 322. *Τροίαν συστήσασθαι*, Troiam *condidisse*. - *מוּג, *liquefio*, *dissolvor*. *Symm.* Ps. LXXIV, 4. *συσταθήσεται ἡ γῆ*, quae verba *Montf.* male reddidit: *constabilietur terra*, potius: *concitabitur*, *una insurget*, aut *perturbabitur*. Vox enim hebr. h. l. metaphorice de *perturbatione reipublicae* intellegenda est. *Hieronymus: dissolvetur*. Aliquando opinabar, *συσταλήσεται* legendum esse, sed nunc video, hac coniectura ne opus quidem esse. - מִקְוֶה, *congregatio*. Exod. VII, 19. *ἐπὶ πᾶν συνεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν*, super omnem *congregatam* aquam illorum. *Hesych. συνεστηκώς, συνηγμένος*. - נִקְוָה Niph. a קָוָה, *confluo*. *Aqu. Symm.* Gen. I, 9. *συστήτω*. - *עֲבַד, *chald. facio*. Dan. VII, 21. sec. cod. *Chis. συνίστασθαι πόλεμον*. - *עוּר. Ps. XXXVIII, 3. *ἐν τῷ συστῆσαι*: ubi aut sensum expresserunt, aut pro בעור legerunt בְּעָמְדִי. *Συστῆναι* autem h. l. non est i. q. simplex *στῆναι*, sed *conspirationis* et *coniurationis* notionem adiunctam ha-

bet. - עָמַד, *sto.* 1 Sam. XVII, 26. *πρὸς τοὺς ἄνδρας συνεστηκότας μετ' αὐτοῦ*, vel, ut al., *αὐτῷ*, ad viros *adstantes* ipsi. Conf. *Cant. tr. puer.* v. 1. et Luc. IX, 32. - פָּקַד, *visito, committo.* Gen. XL, 4. *συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ Ἰωσὴφ αὐτούς*, *committebat* princeps custodiae Iosepho illos. - צָוָה Pih. *praecipio.* Num. XXVII, 23. *συνέστησεν αὐτὸν*, *constituebat* illum. Num. XXXII, 28. *συνέστησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα*, *praeficiebat* illis Moses Eleazar sacerdotem. - קָהַל, *congrego.* Exod. XXXII, 1. *συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀαρὼν*, *una insurgebat* populus adversus Aaronem. Vide et Num. XVI, 3. - *רָהַב. *Symm.* Ps. CXXXVII, 3. Videtur legisse היהבני a יָהַב, *dare.* - שָׁלַח, *mitto.* Prov. VI, 14. *ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνέστησε πόλει*, omni tempore talis turbas *concitat* civitati. 3 Esdr. II, 23. *πολιορκίας συνιστάμενοι*, obsidiones *constituentes*, chald. עֲבַד Esdr. II, 15. 3 Esdr. I, 29. *συνίστασθαι πόλεμον*, *proelium committere*, *moliri* s. *conflare bellum.* *Cicero comparare bellum* dicit, v. c. *Philipp.* III, 1. Hebr. בוא לְהִלָּחֵם 2 Par. XXXV, 22. Eadem formula quoque occurrit 1 Macc. I, 2. 20. II, 32. *Hist. Sus.* 61. *συνέστησεν.* *Vulgatus* recte: *convicerat.* 1 Macc. II, 44. *συνεστήσαντο δύναμιν*, aciem *instruebant*, aut potius: *exercitum colligebant*, ut transtulit *Vulgatus.* 1 Macc. XII, 43. *συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ*, *commendabat* illum omnibus amicis suis. *Hesych.* *συνέστησεν*, *ἐπῄνεσεν.* 2 Macc. IV, 24. *συσταθεὶς*, *commendatus.* Sap. VII, 14. *συσταθέντες*, scil. *θεῷ*, *commendati* Deo. Conf. Rom. XVI, 1. 2 Cor. X, 18. *Polyb.* XXXI, 20, 9. *Dio Cass.* XXXVII. p. 139. et XLV. p. 106. ed. *Reim.* *Gloss. in N. T.* ed. *Alberti* p. 116. *συνίστημι*, *συνεστῶ*, *παρατίθημι.* 2 Macc. IV, 9. *ἐφηβίαν αὐτῷ συστήσασθαι*, ephebiam sibi *constituere.* 2 Macc. XV, 6. *συστήσασθαι τρόπαιον*, *statuere* tropaeum. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *συνίστησιν*, *βεβαιοῖ*, *φανεροῖ*, *διαδείκνυσιν.* *Hesych.* *συνιστάνειν*, *ἐπαινεῖν*, *φανεροῦν*, *βεβαιοῦν*, *παρατιθέναι.*

ΣΥΝΙ'ΣΤΩΡ, *conscius*, *testis*, item *consors.* שָׂהֵד, *testis*, proprie: *qui praesens adfuit*, *oculatus*, a شهد, *praesens adfuit*, *testatus est.* Iob. XVI, 9. *ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις*, in coelis testis meus, *conscius* autem vel *testis oculatus* meus in excelsis. *Hesych.* *συνίστωρ*, *γνώστης*, *μάρτυς*, *συνόμιλος*, *συμπράκτωρ.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *συνίστωρ*, *γνώστης*, *μάρτυς*, *ἐπιστάμενος*, *συνειδὼς ἐπὶ πράγματι.* *Suidas:* *συνίστωρ*, *συνόμιλος*, *γνωστὸς* (legendum videtur *γνώστης* ex *Hesychio* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.*), *μάρτυς*, *συνειδὼς ἐπὶ πράγματι.* Idem haec ex *Appiano* subiungit: *ὁ δὲ συνίστορας ἡγούμενος αἰσχροῦ φόβου, καὶ ἑτέροις ἐπεξαγγέλλειν, ἀπέκτεινεν ἀθεμίστως.*

ΣΥΝΝΕ'ΦΕΙΑ, *nubium congregatio s. collectio in unum, obnubilatio*, i. q. *νέφωσις*. חֹשֶׁךְ, *tenebrae*. *Theod.* Iob. III, 5. *Schol. Aristoph. Nub.* v. 582.

ΣΥΝΝΕΦΕ'Ω, *nubes cogo seu colligo, obnubilo*. עָנַן Pih. Gen. IX, 14. sec. cod. *Coisl.* ubi, quia *νεφέλας* sequitur, *συννεφεῖν* est i. q. *συνάγειν*, quod *Inc.* habet. *Vulg. cum obduxero nubibus coelum.* – בָּהִיר, *nitidus, splendidus. Symm.* Iob. XXXVII, 21. *συννεφήσει τὸν ἀέρα. Vulg. subito aer cogetur in nubes.* In textu hebr. legitur: *lucidum ipsum seu splendet in coelis s. nubibus.* Suspicor, eum legisse בָּהַל, quod, ut *Simonis* recte monuit, in genere *notionem praecipitis, subitanei et confusanei motus* involvit, *qualis est, quando coelum nubibus obducitur.* Etiam *cogendi* notionem habet haec vox 2 Par. XXVI, 20. *Houbigantius* ad h. l.: Interpretatur *Symmachus συννεφήσει* in contrariam sententiam, sed veriorem, et credibile est, *Symmachum* persequi radicem בָּהַר, ut legerit כחור, *absconditum. Aristoph. Av.* v. 1510. *ἀπαιθριάζει τὰς νεφέλας* (scil. ὁ *Ζεύς*) ἢ *ξυννεφεῖ*;

ΣΥΝΝΕΦΗ'Σ, *collectas nubes habens, nubibus obductus, nubilosus, obscurus, tenebricosus.* עָרַף, *stillo.* Deut. XXXIII, 28. *ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ*, coelum ipsi *tenebricosum* rore, h. e. *perpetuo rore quasi obnubilabitur:* ubi non legerunt יַעַרְבוּ (Nam עֶרֶב est *vespera*, cum caligo incipit), quae fuit *Cappelli* sententia, sed acceperunt ea significatione ob affinitatem duorum horum verborum. *Vulg. caligabunt.* In cod. *Alex.* vitiose legitur *συννηφὴς. Hesych. συννεφὲς, σκοτεινόν.*

ΣΥΝΝΟΕ'Ω, *mecum cogito, perpendo.* 2 Macc. V, 6. XI, 13. *Hesych. συννόει, ἐννόει, ἐνθυμοῦ.*

ΣΥ'ΝΝΟΥΣ, *cogitabundus, meditabundus.* 3 Esdr. VIII, 73. *ἐκάθισα σύννους καὶ περίλυπος*, sedebam *cogitabundus* et valde tristis: ubi respondet hebr. מְשׁוֹמֵם, *attonitus*, Esdr. IX, 3. *Lex. Cyrilli MS. Brem. σύννους, κατηφής.* Ita et apud *Hesychium*, nisi quod vitiose legatur *κατηφεῖς* pro *κατηφής.* Sic et *σύννοια* apud hunc Grammaticum exponitur *λύπη.*

*ΣΥΝΝΥ'ΜΦΗ. Vide s. v. *σύννυμφος.*

ΣΥ'ΝΝΥΜΦΟΣ, *fratria*, sive *uxor fratris mariti, connupta, connurus.* יְבָמָה, *fratria, glos.* Ruth. I, 15. ubi loco *συννύμφου* teste *L. Bos* alii libri *συννύμφης* habent. Orta est hinc vox *συννυμφοκόμος* apud *Eurip. Iphig. in Aul.* v. 48. Graecis alias *εἰνάτηρ* dicebatur. *Lex. Cyrilli MS. Brem. εἰνάτηρ, ἡ σύννυμφος. Pollux* Lib. III. c. 3. segm. 32. *αἱ δὲ ἀδελφοῖς δύο συνοικοῦσαι εἰνάτερες.* Conf. *Seberi notas* ad h. l. et *Bonfrerium* ad *Ruth.* l. c. p. 422.

ΣΥΝΟΔΕΥ'Ω, *una iter facio, socius itineris sum, comitor*, item: *commercium habeo, est mihi res cum aliquo.* יָלַךְ seqq. לְנֶגֶד. *Symm.* et iuxta *Cod. Coislin. Aquila* Gen. XXXIII, 12. *ἀπάρωμεν καὶ πορευθῶμεν, ἵνα συνοδεύσω σοι,*

moveamus et pergamus, sed ita, ut ego sim comes itineris. Inde συνοδία Luc. II, 44. dicuntur *ipsi comites itineris*. Sap. VI, 23. οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν, οὔτε μὴν φθόνῳ τετηκότι συνοδεύσω, vera dicam, neque *erit mihi res* cum invidia liquescente; h. e. non invidebo scientiam meam.

ΣΥΝΟΔΙ'Α, *genus, familia, cognatio*, proprie *coniunctio in itinere, comitatus*. הִתְיַחֵשׂ Hithp. *recenseor per genealogias*. Nehem. VII, 5. συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίας, collegi honoratiores et principes et populum in *familias*. Nehem. VII, 64. οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν ἑαυτῶν τῆς συνοδίας, hi quaerebant librum *generis sui*. — יַחַשׂ, *genealogia*. Nehem. VII, 5. εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας, inveni librum *generis s. genealogiam*. Sic et *Heinsius*, *Lud. de Dieu* et alii Luc. II, 44. συνοδίαν de *familia* exponunt, et recte quidem, iudice *Bielio*. Nam συνοδία ab ipso statim Luca de συγγενέσι et γνωστοῖς, *cognatis* et *affinibus*, (tales enim γνωστοὶ hic denotare possunt, vide supra in γνωστός) explicatur. Alias συνοδία *comitatum* significat. Vide quae ex *Arriano* ad Luc. l. c. p. 188. affert *Raphelius*, et quae ex *Plutarcho* observat *L. Bos anim.* ad *Scriptor. Graec.* p. 187. nec non *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΥ'ΝΟΔΟΣ, *congressus, conventus*. גֶּרֶשׁ, *extrusum, protrusum*. Deut. XXXIII, 14. ἀπὸ συνόδων μηνῶν, *ab interluniis*. Sic et *Aristoteli* de *generat.* lib. II. σύνοδοι μηνῶν ψυχραὶ sunt *interlunia*. — *חֶבֶל, *funis*. *Inc.* 1 Sam. X, 5. Scil. vox hebr. significat quoque *cohortem, catervam, socios itineris*, a *colligando*, ut multis exemplis docuit *Simonis Lex. hebr.* p. 602. sequ. — מִפְלֶצֶת, *horrendum idolum*. 1 Reg. XV, 13. ubi libere vertentes voce σύνοδος usi esse videntur, quia ibi de sacris Priapi, teste *Vulgato*, sermo est, ut adeo σύνοδος vel *conventum sacrum*, vel *coitum* significet. Conf. *Seldenum de diis Syris* II, 5. *Boysenius* confert arab. قلق, *reclusit, vitiavit puellam*. An fortasse σύνοδον pro *loco posuerunt, ubi ad idola colenda conveniebant?* — עֵדָה. *Symm.* Ps. LXVII, 31. et LXXXI, 1. — עֲצָרָה, *coetus feriatus*. *Symm.* Ioel. I, 14. — עֲצֶרֶת, *feria, coetus ferians*. Ierem. IX, 2. Michaelis putat, eos ita ex mera coniectura vertisse. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σύνοδος, συναγωγὴ, συνέλευσις, πολλῶν παρουσία.

ΣΥΝΟΔΥΝΑ'ΟΜΑΙ, *una dolore afficior, una doleo*. Sir. XXX, 10. ἵνα μὴ συνοδυνηθῇς, ne risus tuus et filii tui in dolorem vertatur. Ita sec. ed. Complut. Opponitur ibi τῷ συγγελᾶν.

ΣΥΝΟΙΚΕ'Ω, *cohabito, concumbo, una versor, una habito*. בּוֹא אֶל, *venio ad*. Deut. XXXII, 13. — בָּעַל, *maritus sum* vel *fio, uxorem duco*. Gen. XX, 3. Deut. XXIV, 1.

Ies. LXII, 5. *Symm.* et *LXX* Prov. XXX, 23. – *חָיָה, sequ. ל. *Inc.* sec. cod. *Alex.* Iud. XIV, 20. ubi notat *connubio alicui iungi.* – יִבֵּם Pih. *fratriam duco in uxorem.* Deut. XXV, 5. – זָבַל, *habito.* *Aqu.* Gen. XXX, 20. συνοικήσει μοι. – נִבְעַל Niph. *marito iungor.* *Symm.* Prov. XXX, 23. συνοικηθῇ. Vide et Sir. XLII, 13. 15. 2 Macc. I, 14. In his locis omnibus verbum de tori coniugalis consuetudine usurpatur. Quo sensu et apud Graecos profanos (v. c. *Aelianum V. H.* VIII, 9. *Zosim.* I, 39. extr.) saepissime legitur. Vide auctores citatos *Wolfio* ad 1 Petr. III, 7. p. 128. et *Lexicon N. T.* s. h. v. – *בָּחַן עִמָּדִי, *do cum.* *Symm.* sec. cod. Coisl. Gen. III, 12. ἥν συνῴκησάς μοι. *Montf.* reddidit: *quam habitare fecisti mecum*, ut συνοικεῖν hiphilice accepisse videatur. Sed sine dubio scribendum est συνῴκισας (*quam mihi iunxisti matrimonio, dedisti uxorem.* Vide *Aelian.* V. H. VIII, 9.), e quo vulgari vitio librariorum, confundentium verba οἰκεῖν et οἰκίζειν, ortum est συνῴκησας. Conf. *Perizon.* ad *Aelian.* *V. H.* VIII, 5. et XIII, 42. Vide quoque infra s. v. συνοικίζω. 3 Esdr. VIII, 70. συνῴκησαν μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν. In hebr. Esdr. IX, 2. legitur נָשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם. 3 Esdr. IX, 36. hebr. נָשְׂאוּ נָשִׁים. Esdr. X, 44. 3 Esdr. VIII, 92. IX, 7. hebr. הֹשִׁיב Esdr. X, 2. 10. Sap. VII, 28. οὐθὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς, εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοικοῦντα, neminem enim diligit Deus, nisi illum, *qui* sapientiae *assidue operam dat.* Sir. XXV, 11. μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, beatus, qui *habitat cum* muliere prudente, h. e. *eius maritus est.* Ib. v. 18. συνοικῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκῶ (sc. μᾶλλον) ἢ συνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς, malo *habitare cum* leone et dracone, quam cum muliere mala. Sic alias verbum hoc de *domestica maritorum cum uxoribus consociatione, eiusdemque habitaculi communione* adhiberi, ex *Xenophonte* et *Herodoto* ostendit *Raphelius annotatt.* ex iisdem ad 1 Petr. l. c. Conf. et *Aelianum V. H.* IV, 1.

ΣΥΝΟΙΚΙ'ΖΟΜΑΙ, idem, item *habitor*, *habitatoribus frequentor.* בָּעַל, *dominus sum maritalis*, *uxorem duco vel habeo.* Deut. XXI, 13. συνοικισθήσῃ αὐτῇ, *cohabitabis cum illa.* Deut. XXII, 22. κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκισμένης ἀνδρὶ, *rem habens cum muliere viro *copulatu.* Ies. LXII, 4. sec. cod. *Vat.* ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται, terra tua *habitabitur.* *Symm.* Ies. LXII, 4. συνοικισθήσεται. – בְּעוּלָה part. foem. Niph. *maritata.* *Symm.* *Theod.* Ies. LXII, 4. συνῳκισμένη. Sir. XVI, 5. ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, ab uno enim sapiente *habitabitur* vel *frequentabitur* civitas. Ita *Bielius.* Sed συνοικίζεσθαι ibi non tam notat *frequentem reddi* et *incolis impleri*, quam *felicem reddi*, uti e contrario ἐρημοῦσθαι, *desolari* et *miserum reddi*, apparet. Vide supra ad οἰκίζομαι a me notata.

*ΣΥΝΟΙΚΙ'ΖΩ, *una habitare facio, iungo matrimonio, uxorem do.* Symm. Gen. III, 12. συνῴκισάς μοι, uxor, quam mihi *dedisti* s. *iunxisti.* Vide hebr. sunt אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי. Vulgo perperam legitur συνῴκησας, quod vide supra. Sic Hos. II, 20. in eiusdem *Symmachi* versione nunc extat κατοικήσω, sed debet emendari κατοικίσω. 3 Esdr. VIII, 84. τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ συνοικίσητε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ubi in textu hebr. est נָתַן, coll. Esdr. IX, 2. *Philoxeni Gloss.* συνοικίζω, *marito.*

ΣΥΝΟΙΚΟΔΟΜΕ'Ω, *una aedifico.* 3 Esdr. V, 88. συνοικοδομήσομεν ὑμῖν, hebr. נִבְנֶה עִמָּכֶם Esdr. IV, 2.

ΣΥ'ΝΟΙΚΟΣ, *cohabitator, contubernalis.* גָּרַת בַּיִת part. foem. constr. *habitatrix domus. Al.* Exod. III, 22. συνοίκου.

ΣΥΝΟΛΚΗ', *contractio, attractio.* Sap. XIV, 15. εἰς συνολκὴν ἀέρος, ad *percipiendum* s. *attrahendum* aërem. *Hesych.* συνολκὴ, ἀναπνευστικὴ, ἀφελκυστική. Vide ad h. l. *Ernesti* in notis ad *Suidae Gloss. Sacr.* p. 141.

ΣΥ'ΝΟΛΟΝ, ΤΟ', *in universum, omnino*, a σύνολος, *universus.* מוּם, *vitium.* *Symm.* Deut. XXXII, 5. τὸ σύνολον sec. *Procopium Cat. Nic.* p. 1624. ubi pro מוּמָם legisse videtur כּוּלָם, s. כֻּלָּם, *omnes illi*, hoc sensu: *qui omnino non sunt filii eius.* Vide et Sir. IX, 10. 3 Macc. III, 29. *Dio Cass.* l. XLIII. p. 667. τοσοῦτον τὸ σύνολον πάθος.

ΣΥΝΟ'ΜΙΛΟΣ, *sodalis.* מְתֵי סוֹדִי, *homines arcani mei consilii*, h. e. *familiares mei, quibuscum omnia mea secreta communicabam, et quos in consilium adhibebam. Vulg. consiliarii mei.* *Symm.* Iob. XIX, 19. συνόμιλοι.

*ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΕ'Ω, *fateor, confiteor.* 4 Macc. XIII, 1. συνομολογεῖται, *fatendum est.* *Philoxeni Gloss.* συνομολογῶ, *confiteor.*

ΣΥΝΟΜΟΣΙ'Α, *coniuratio.* קֶשֶׁר, idem. *Symm.* Ierem. XI, 9. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνομοσία, ἡ μεθ' ὅρκων φιλία. Apud *Suidam, Hesychium* aliosque scribitur συνωμοσία per *Omega.*

ΣΥΝΟΡΑ'Ω, *circumspicio, una video, conspicio, considero, perpendo.* 2 Macc. II, 25. IV, 4. VII, 4. 20. VIII, 8.

ΣΥΝΟΥ'ΛΩΣΙΣ, *cicatricis contractio* seu *obductio.* אֲרֻכָה, *sanitas, emplastrum.* Ierem. XXXIII, 6. ἀνάγω αὐτῇ συνούλωσιν καὶ ἴαμα. *Hesych.* συνουλωτικὴ, φαρμακίς.

ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΜΟ'Σ, *concubitus, coitus.* Sir. XXIII, 5. κοιλίας ὄρεξις καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, ventris appetentia et *coitus* ne comprehendant me. Ita *Bielius.* Sed, uti series orationis docet, συνουσιασμὸς notat ibi *libidinem nimiam, concupiscentiam concubitus.* Nisi fortasse aliquis legere malit συναυσιασμοῦ. Adde 4 Macc. II, 3. *Suidas:* συνουσιασμοὶ (scrib. συναυσιασμοὶ), συνουσίαι, συμμιξία. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συνουσιασμὸς, σύμμιξις. De voce συνουσια-

ζειν, quae notat *ad concubitum sollicitare*, vide *Hemsterhus.* ad *Aristoph.* *Plutum* 1068. p. 396. ed. rec.

ΣΥΝΟΧΗ, *coarctatio*, *angustia*, *anxietas*, *obsidio.* – *מִבְצָר, *munitio.* 2 Reg. XIX, 24. sec. *Compl.* Alii habent περιοχή. – מְצוּקָה *Aqu.* Ps. XXIV, 17. ἐκ τῶν συνοχῶν μου, ex *angustiis* meis. – מָצוֹר, *obsidio.* LXX sec. ed. *Compl.* seu *Inc.* 2 Reg. XIX, 24. Ierem. LII, 5. ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν, venit civitas in obsessionem s. obsessa fuit. Vide et Mich. V, 1. – *נִבְכֵי, *fletus.* *Symm.* Iob. XXXVIII, 16. ubi συνοχὴ, *coarctatio*, est *locus, ubi aliquid coarctatur*, ac, si de aqua sermo est, *fons*, *scaturigo*, *quia haec arcta esse solet*, adeoque bene respondet hebr. נִבְכֵי, quod h. l. non per *fletus* reddendum est, sed per *perplexitates* s. *implicationes* (a rad. נָבַךְ. Vide *Schultensium* ad h. l.): quae enim dense convolvuntur, ea coarctantur. LXX enim ibi habent πηγήν. – עֶצֶר, *occlusio.* *Symm.* Ps. CVII, 39. Prov. XXX, 16. συνοχὴ μήτρας, *occlusio uteri.* עֶצֶר significat quoque *pressuram*, *angustiam*, ex significatione radicis *Chald.* *Syr.* et *Arab.* עצר, *pressit.* – צַר, *latus.* Iud. II, 3. ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχὰς, erunt vobis in angustias aut anxietatem, h. e. *angent* seu *vexabunt* vos. *Gloss.* in *Octat.* εἰς συνοχὰς, εἰς συνθλιμμόν. Et rursus: Συνοχὰς, εἰς συγκλεισμὸν, εἰς τὸ συνέχεσθαι. Plerique Intt. statuunt, LXX Iud. l. c. legisse לְצָרִים seu לְצָרִים, Resch loco Daleth (Vide et Ios. XXIII, 13.). Sed non opus est hac coniectura. Nam arabicum ضدّ est *contrarius fuit*, et in Conj. III. ضادّ *hostiliter se opposuit.* – שֹׁד, *vastitas.* *Syrus* Amos. III, 10. συνοχήν. LXX ibi ταλαιπωρίαν. – שׁוֹאָה, *vastitas.* Iob. XXX, 3. οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν καὶ ταλαιπωρίαν, fugientes aridam heri *anxietatem* et miseriam. Conf. Luc. XXI, 25. et 2 Cor. II, 4. Praeterea legitur etiam Iob. XXXVIII, 28. in cod. *Alex.* ubi hebr. אֶגֶל, *collectio aquae in unum*, *gutta*, *stilla*, ex *Kreyssigii* sententia respondere videtur. *Hesych.* συνοχή, ἀσθένεια, ἀδημονία, ταραχή. *Lex. vet.* Συνοχὴ, *pressius*, *compressus.*

ΣΥΝΤΑΓΗ, *constitutio*, *coordinatio*, *signum constitutum*, *tempus statutum.* אֵיד, *interitus.* *Symm.* Prov. I, 26. Versio *Symmachi* h. l. mihi olim in mendo cubare videbatur, ita ut loco συνταγῇ reponendum esset συντριβῇ, aut συνοχῇ, aut simile vocabulum. Sed nunc mutavi sententiam. *Constitutio* ac *decretum* ponitur h. l. pro *interitu a Deo decreto.* – מוֹעֵד, *statutum tempus.* Iud. XX, 38. *Aqu.* Num. III, 7. Ps. LXXIV, 5. (Vide supra s. v. συναγωγή.) *Aqu.* et *Symm.* Num. IV, 26. et 1 Sam. XIII, 8. – מוּעָד part. Pyh. *constitutus.* Esdr. X, 14. quasi esset מִזְמַנִּים. Praeterea legitur apud *Aqu.* *Symm.* *Theod.* Ezech. XXIV, 11. ubi tamen, quorsum

referenda sit haec vox, me ignorare fateor. *Montfauconio* quoque haec lectio *MS. Ies.* suspecta fuit.

ΣΥ'ΝΤΑΓΜΑ, *constitutio*, *decretum*, item: *volumen ordinate compositum*, *liber*, *syntagma*. אֲסֻפּוֹת, *collectiones*, *collectanea*. *Inc.* Cohel. XII, 11. Vide supra s. v. σύνθεμα. - *מוֹעֵד, *tempus statutum*. *Aqu. Symm.* sec. marg. cod. 108. 1 Sam. XX, 35. κατὰ σύνταγμα. - סוֹד, *arcanum*. Iob. XV, 8. ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας; vel num *decretum* Domini audivisti? Iob. XXVI, 13. sec. *Compl. Vulg. consilium.* 2 Macc. II, 24. δι' ἑνὸς συντάγματος, per unum *librum*. *Hesych.* σύνταγμα, σύγγραμμα. Ita et *Diodorus Sic.* Lib. I. p. 4. διὰ τὴν ἀνωμαλίαν καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνταγμάτων, propter varietatem et multitudinem *librorum*. Eodem sensu σύνταξις usurpatur. *Philo de vita Mosis* ab initio: ἡ μὲν προτέρα σύνταξις, prior quidem *liber*. Vide et in v. Σύνταξις.

ΣΥ'ΝΤΑΞΙΣ, propr. *constitutio*, *coordinatio*, deinde *constitutus ordo*, *acies instructa*, *praescripta ratio aliquid faciendi*, *praescriptus labor*, *opus iniunctum*, *praescriptum*, it. *demensum*, *stipendium*, it. *liber*, *historia*. אֲרֻחָה, *cibarium*. Ierem. LII, 27. ἡ σύνταξις αὐτῷ ἐδίδοτο διὰ παντὸς, *stipendium* illi dabatur semper. Conf. 3 Esdr. VI, 29. Ita et apud *Suidam* in v. Παμπρέπιος, et, ut *Küsterus* ex ipso *Suida* v. σύνταξις colligit, Malchus historicus: Συσταθέντα δὲ αὐτὸν (Παμπρέπιον) ὁ Ἴλλος ἡδέως δέχεται καί τι καὶ δημοσίᾳ ποίημα ἀναγνόντα λαμπρῶς τε ἐτίμησε, καὶ σύνταξιν ἔδωκε, τὴν μὲν αὐτὸς ἰδίᾳ, τὴν δὲ, ὡς διδασκάλῳ, καὶ ἐκ τοῦ δημοσίου. Sic et, observante ad *Iulian. Orat.* I. p. 166. *Spanhemio*, apud *Athenaeum* Lib. XI. p. 493. σύνταξις βασιλικὴ de *annuo stipendio* dicitur, quod a *rege Philadelpho* acceperat *Sosibius*, ubi p. 494. eadem occasione memorantur αἱ ἀναγραφαὶ τῶν τὰς συντάξεις λαμβανόντων. - חֹק, *statutum*. Exod. V, 14. διὰ τί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθείας; quare non implevistis *praescriptos labores* laterum coctionis? E quo loco luculenter apparet, σύνταξιν in universum notare *taxatam praestandi atque contribuendi portionem.* Sic *Demosthenes* orationem scripsit περὶ συντάξεως, in qua ad publice conferendum (ad bellum sc. gerendum) Athenienses hortatur. *Harpocrat.* σύνταξις, ἡ συντεταγμένη οἴκησις, ubi cum *Valesio* διοίκησις corrigere nollem. Adde *Symm.* Gen. XLVII, 22. - טֶרֶף, *cibus*, *victus*. *Theod.* Prov. XXXI, 15. σύνταξιν, *demensum*. Ferri quidem potest haec versio, si de *mensura cibi*, *alimentis certis et constitutis* accipiatur, ut sit i. q. βρώματα συντεταγμένα: non tamen repugnarem, si quis vocem σύνταξιν ad sequens חֹק referre mallet. Conf. ἄρτος συντάξεως. מִשְׁפָּט, *iudicium*, it. *modus*. Num. IX, 14. κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα, καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσει αὐτὸ, iuxta legem paschatis et iuxta *praescriptam rationem* eius faciet

illud. Vide et Num. XV, 22. 1 Reg. IV, 28. Ita et *Demosthenes Olynth.* I. p. 5. καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. Quorsum respiciens *Suidas:* Σύνταξις ἀντὶ τοῦ. συντεταγμένη διοίκησις. Sic enim pro οἴκησις cum *Valesio* scribendum putat *Küsterus.* - מַתְכֹּנֶת, *forma, summa.* Exod. V, 18. τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε, *praescriptum opus* coquendi lateres absolvetis. - עֲבֹדָה, *servitus, opus.* Exod. V, 11. οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθὲν, non enim auferetur aliquid a *praescripto* vestro *opere.* - פֻּקַּד part. Pah. *visitatus, numeratus.* Exod. XXXVIII, 21. αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, haec *praescripta compositio* tabernaculi testimonii. - תֹּכֶן, *summa, mensura.* Exod. V, 18. 1 Macc. IV, 35. ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξεως, videns autem Lysias fugam *instructae aciei* suae. 2 Macc. XV, 38. καλῶς καὶ εὐθίκτως τῇ συντάξει, bene et ut *historiae* competit. 2 Macc. XV, 40. τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει, delectat aures eorum, qui ad *historiam* accedunt. Ita *Diodorus Sic.* Lib. I. p. 4. οἱ μὲν γὰρ εἰς τὰς Φιλίππου πράξεις, οἱ δὲ εἰς τὰς Ἀλεξάνδρου, τινὲς δ᾽ εἰς τοὺς διαδόχους ἢ τοὺς ἐπιγόνους κατέστρεψαν τὰς συντάξεις. *Suidas:* σύνταξις, συγγραφὴ, ἱστορία. Πολύβιος· ταῦτα ἐν ταῖς πρὸ τοῦ συντάξεσι δεδηλώκαμεν.

Ἄ*ΡΤΟΣ ΣΥΝΤΑ'ΞΕΩΣ, panis constitutus.* לֶחֶם יוֹמָם וָלַיְלָה, *panis diei et noctis. Symm.* Ps. XLI, 3. ὡς ἄρτος συντάξεώς μου, ut panis mihi *constitutus. Drusio* in *Fragm. vet. Int. Graec.* videtur innuere *panem cotidianum*, quem Salomo vocat לֶחֶם חֻקִּי, *panem statuti mei.* Vide Prov. XXX, 9. LXX ibi σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη, *constitue* vero mihi, quae sunt necessaria et sufficientia. *Symmachus:* διάταξόν μοι δίαιταν ἱκανὴν, *constitue* mihi victum sufficientem. Conf. Matth. VI, 11. et Luc. XI, 3.

ΣΥΝΤΑΡΑ'ΣΣΩ, conturbo, perturbo. אֶשְׁתְּבַשׁ chald. Ithpah. a שְׁבַשׁ, *attonitus sum.* Dan. V, 29. - בָּהַל Pih. *terreo.* Ps. LXXXII, 14. Dan. IV, 2. V, 6. et alibi. - בָּלַע, *absorbeo.* Ps. XX, 10. Etiam Ies. III, 11. בָּלַע per ταράττειν reddiderunt. - הָמָה, *tumultuor.* Ps. XLI, 6. 15. et XLII, 5. - הָמַם, *profligo.* Exod. XIV, 24. Ps. XVII, 16. CXLIII, 7. - הִשְׁבִּיחַ Hiph. *compesco.* Ps. LXIV, 7. ὁ συνταράσσων τὸ κῆτος τῆς θαλάσσης. Tuentur hanc lectionem receptam *Vulgatus* et *Arabs. Koehlerus* ad h. l. coniicit, legendum esse καταπραΰνων e *Theodotione*, sed nimis audacter. Si coniecturae locus esset, reponerem potius συντάσσων, *in ordinem redigens*, aut συστέλλων. Sed non opus est. Nam LXX h. l. potius libere verterunt, signa potentiae divinae inter se permutantes. - נִכְמַר Niph. *flagro.* Hos. XI, 8. Συνταράσσεσθαι h. l. aeque ac vox hebr. de *vehementiore animi commo-*

tione explicandum est, ac speciatim de *commiserationis affecta.* - סָעַף Pih. *ramos abscindo.* Ies. X, 33. Dederunt fortasse verbo סָעַף eandem notionem *furendi,* quam habet hebr. שָׁעַף, arab. شعف, unde in Piel *furere fecit, dementavit, turbavit,* aut potius, quia sequitur ἐνδόξους, sensum expresserunt. - עָכַר, *perturbo. Aqu. Symm. Theod.* Ios. VII, 25. συνταράσσειν. Sumta est haec versio a *Drusio* ex *Masii Comment.* p. 138. qui observat, laudatos Intt. *conturbare* h. l. interpretatos esse. Huic *Montfauconius* emendatiorem, ut opinabatur, substituit lectionem συνταράσσεις. Sed iudice *Scharfenbergio* ad h. l. aut συνετάραξας scribendum erat, ut conveniret hebraico, (*Vulg. turbasti*) aut, cum verbum graecum non suppeteret, retinendum latinum, quod apud *Masium* legitur. - פָּצַם, *diffringo.* Ps. LIX, 4. συνετάραξας αὐτήν, sc. γῆν. Ita transtulerunt, quia putarunt, non commode de *terra* dici posse, eam diffringi. Fortasse autem reponendum est συνέθλασας aut συνέκλασας. - רָגַז, *contremisco.* 2 Sam. XXII, 8. 1 Macc. III, 6.

ΣΥΝΤΑ'ΣΣΩ, *ordino, coordino, constituo, praecipio, iniungo.* אָמַר, *dico,* it. *iubeo. Aqu.* et LXX Iob. XXXVII, 6. - דָּבָר, *verbum.* Exod. XII, 35. καθὰ συνέταξε αὐτοῖς Μωυσῆς, quemadmodum *praecepit* illis Moses. - דִּבֵּר Pih. *loquor.* Exod. I, 17. XXXI, 12. Ios. IV, 8. - הִטְרִיף Hiph. *alo, cibo.* Prov. XXX, 9. σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα, *constitue* autem mihi necessaria. Liberius transtulerunt. *Hesych.* σύνταξον, παράσχου. - *יָדַע coniug. Hiph. *scire facio, praecipio, mando. Symm.* 1 Sam. XXI, 2. συνεταξάμην, *praecepi. Al.* Iob. II, 12. συνετάξαντο. *Vulg. condixerant.* Ita Susan. v. 14. συνετάξαντο καιρὸν, *condixerant* tempus. - יָצַר, *formo.* Ies. XXXVII, 26. Vox hebr. h. l. *decernere* notat. - נועד Niph. a יָעַד, *convenio. Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXV, 22. συντάξομαι, *praecipiam,* vel potius: *tempus* vel *locum conveniendi constituam,* ac per metonymiam antecedentis pro consequente *conveniam.* Hinc quoque apparet, cur LXX ib. eandem vocem per γνωσθήσομαι, *apparebo,* transtulerint. Conf. Num. XVII, 4. Adde *Aqu.* Amos. III, 3. *Vulg. nisi convenerit eis.* - *עַד, *usque ad.* Iob. XXV, 5. σελήνῃ δὲ συντάσσει, lunae vero imperat. Non legerunt צוה, ut *Houbigantius* voluit, sed retuleruntad rad. יָעַד. Vide proxime antecedentia. - פָּקַד, *visito, numero.* Exod. XXXVIII, 21. - *פָּתַר, *solvo, explico.* Gen. XLI, 13. sec. cod. *Oxon.* συνέταξε, *explicatione somnii constituit.* - צִוָּה Pih. *praecipio.* Gen. XVIII, 19. συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, *praecipiet* liberis suis. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* συντάξει, παραγγελεῖ, προστάξει. Gen. XXVI, 12. συνέταξε παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, *mandabat* autem omni populo suo. Vide et Exod. I, 22.

XVI, 24. 32. 33. et conf. Matth. XXVII, 10. *Hesych.* συνέταξε, ἐνετείλατο, παρήγγειλεν. *Diodorum* etiam v. συνέταξε pro *iussit* saepius uti, notat *Graevius* ad *Luciani Soloecist.* p. 742. Ies. XIII, 3. ἐγὼ συντάσσομαι, ego praecipio. Conf. quae ex *Heliodoro* affert *Graevius* l. c. Praeterea legitur Dan. XI, 23. sec. cod. *Chis.* δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ, ubi nihil in textu legitur. 3 Esdr. VI, 4. chald. שִׂים טְעֵם, *mitto sententiam*, h. e. *mando*, coll. Esdr. V, 3. 3 Esdr. II, 16. οἱ (ἐπὶ) τούτοις συντασσόμενοι, hebr. כְּנָוָתְהֹם, *collegium eorum*, coll. Esdr. IV, 8.

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕ'ΝΟΣ ΣΚΟΠΟ'Σ, *scopus ordinatus.* מַטָּרָה, *scopus.* *Symm.* 1 Sam. XX, 20. Ita *Bielius.* Sed unde haec hauserit, ignoro. Secundum *Hexapla* ed. *Montf.* ac *Eusebii Onom.* s. v. λαματτάρα tantum verba εἰς τὸ συντεταγμένον sunt *Symmachi* ad vocem לְמַטָּרָה, ac vocabulum σκοπὸν est *Aquilae.* Caeterum *Symmachi* haec versio confirmat sententiam eorum, qui מַטָּרָה non de *meta* aut *scopo*, sed de *signo* (*Vulg. ad signum*) explicant, de quo inter Davidem et Ionathanem convenerat: unde simul apparet, *Symmachum* hac versione sua h. l. minime a scopo aberrasse.

ΣΥΝΤΕ'ΛΕΙΑ, *consummatio, perfectio, omne, finis, interitus, decretum.* אַיָּלָה, *cerva.* Hab. III, 18. εἰς συντέλειαν. Videntur legisse לְכִלָּיוֹן, aut כָּלוֹת, sed nullo, certe incommodo, sensu. *Bahrdtius* ad Iob. XXVI, 10. provocans eos בתכלית legisse suspicatur. Confer tamen supra notata ad v. ἀσφαλής. – אָסִיף, *collectio.* Exod. XXIII, 16. Collectio et importatio frugum terrae est finis messis. – בֶּצַע, *quaestus.* 1 Sam. VIII, 3. ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας, declinarunt post *malitiam.* *Hesych.* συντελείας, κακίας. In Cod. *Regio* legitur ad h. l. haec nota: ἀντὶ τοῦ, τῆς πλεονεξίας (Ita quoque *Chaldaeus*), κεῖται, συντελείας, τῆς εἰς τέλος ἀχρειούσης τὸν νοῦν. ῥίζα γὰρ πάντων κακῶν ἡ φιλαργυρία. Sed haec omnia sunt ab h. l. aliena. LXX acceperunt בֶּצַע significatione arabica, nam arab. بضع significat *summam*, *totum*, h. e. *summam pecuniae, quae foenori datur.* – הָכִיל pro הַאֲכִיל *infin. Hiph.* ab אָכַל, *comedere.* Ezech. XXI, 28. ῥομφαία ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν. Non deduxerunt a כָּלַל, quae fuit *Cappelli* sententia in *nott. critt.* ad h. l. p. 552., sed notionem metaphoricam, quam h. l. habet אָכַל, recte expresserunt. – *חֵיק, *sinus.* *Symm.* Ezech. XLIII, 17. sec. *Hexapla.* Sed συντέλεια ibi potius pertinere mihi videtur ad גְּבוּל in antecedentibus. – *כֻּלָּה, *ipsa tota.* Amos. VIII, 8. Legerunt כָּלָה. Ib. IX, 5. legerunt כלה pro כֻּלָּהּ. Idem valet quoque de loco Hab. I, 15. et 9. – כָּלָה, nomen. Nehem. IX, 31. οὐκ ἐποίησας αὐτοὺς εἰς συντέλειαν, non fecisti eos in *consummationem*, h. e. in *interitum.* Vide et Ierem. V, 18. et conf. 1 Macc. III, 43.

Ierem. XLVI, 27. ποιήσω συντέλειαν ἐν παντὶ ἔθνει, *finem* faciam omni populo. Vide et Nahum. I, 8. 9. Soph. I, 19. *Aqu.* Ies. XXVIII, 22. – כלה *infin. Pih.* a כָּלָה, *consummare*. 2 Reg. XIII, 17. 19. Esdr. IX, 14. Ps. LVIII, 14. συντέλεσαι, ἐν ὀργῇ συντελείας, ἵνα μὴ ὑπάρξωσι. Si lectio sana est, videntur bis legisse כַּלֵּה. *Vulg. in consummatione*, quasi loco συντέλειαι legisset συντελείᾳ vel ἐν συντελείᾳ. Equidem legere mallem συντέλεσον ἐν ὀργῇ συντελείας. Ad hunc locum oculum intendens *Suidas*, et ex parte etiam *Hesychius* ita: συντέλειαι, αἱ παντοδαπαὶ τιμωρίαι. Δαβὶδ· καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται ἐν συντελείᾳ. Hab. I, 15. συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, omne hamo extraxit. – כֶּלַח, *senectus*. Iob. XXX, 2. Ad quem locum respiciens *Suidas*: Συντέλεια, πᾶν τὰ πρὸς ζωήν. Ἰώβ· ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια, ἀντὶ τοῦ, οὐδέποτέ τι χρηστὸν συνετέλεσαν. Plerique interpretes statuunt, eos legisse כָּלָה vel כָּלַח. Sed mihi hic locus aliam admittere videtur interpretationem, qua admissa nulla varietate lectionis opus erit. Sc. verba hebraica ita vertenda sunt: *non perguut* s. *perveniunt ad aetatem senilem*, quae sistitur h. l. tanquam meta, quam quilibet homo naturae convenienter vivens attingere potest. Iam haec senilis aetas, quia est terminus vitae a Deo constitutus, eamque finis vitae sequitur, bene poterat συντέλεια dici ab LXX, quemadmodum ea, quae sunt necessaria ad hanc metam assequendam, a *Symmacho* πᾶν τὸ πρὸς ζωὴν dicuntur. *Vulgatus: et vita ipsa putabantur indigni.* – *כָּלִיל, *consumtio.* Iud. XX, 40. coll. v. 34. et 42. – *מִסְפָּר, *numerus.* Ios. IV, 8. N. L. – נֶחֱרָצָה praeter. foem. Niph. *praecisa, praecise definita, decreta est.* Dan. XI, 36. – נֶחֱרֶצֶת partic. foem. Niph. *praecisa.* Dan. IX, 27. – סוּפָה, *turbo.* Amos. I, 14. Nahum. I, 3. Legerunt סוֹפָה (Ita et *Arabs* ac *Itala.*), seu cogitarunt de voce סוּף, *finis*, *terminus*, ac ה pro suffixo habuerunt. – *צוֹק, *coarctatio.* Dan. IX, 25. κατὰ συντέλειαν καιρῶν. Legerunt בְּקֵץ. – קֵץ, *finis.* Dan. XII, 4. 13. – קֶצֶב, *caesura*, *forma caesa*, et in plurali: *fines*, *extremitates.* 1 Reg. VI, 25. – רֶגַע, *momentum. Ed. Quinta* Ps. XXIX, 5. συντέλεια. Num forte legit הֲרֵגָה, *occisio, caedes?* Vide tamen supra s. v. συναρπαγή. – רָגֵעַ, *tranquillus, quietus. Ed. Quinta* Ps. XXXIV, 20. Auctor huius versionis legit רֶגַע. Vide supra s. συναρπαγή. – תִּכְלָה. Ps. CXVIII, 96. πάσης συντελείας εἶδον πέρας, ubi συντέλεια vel est *spatium, dimensio, extensio*, (hoc sensu: cuiusque vel maximi et amplissimi spatii animadverti finem esse ac terminum aliquem), vel *aedificatio, constructio. Symm.* κατασκευή. Vide ad h. l. *Agellii* Commentarium. – תַּכְלִית. Iob. XXVI, 10. *Al.* Nehem. III, 21. – הֹתם infin. a תָּמַם. 1 Reg. VI, 21. – תְּקוּפָה, *revolutio.* 2 Par. XXIV, 23. μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ, post finem anni. Bene quoad

sensum. Nam hoc quoque sibi vult formula hebr. quam *Dathius* recte *anno vertente* transtulit. Sir. XXI, 12. *συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία*, *perfectio* timoris Dei (quae consistit in perfecta observatione legis) parit veram sapientiam. 1 Macc. III, 42. *ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν*, interitum et *consumtionem*, aut: excidium *consummatissimum*, quod Latini *internecionem* dicunt.

**ΣΥΝΤΕ'ΛΕΙΑ ΤΗ͂Σ ΔΙΑΒΑ'ΣΕΩΣ*. מִסְפָּר, *numerus*. Ios. IV, 8. Credibile est, eos legisse לְסֹף עֲבֹר.

ΣΥΝΤΕ'ΛΕΙΑ ΚΑΙΡΟΥ͂, *consummatio temporis*. כָּלָה, nomen. Dan. IX, 27.

ΣΥΝΤΕ'ΛΕΙΑ ΜΕΓΑ'ΛΗ, *consummatio magna*. הִגְדִּיל Hiph. *magnum facio*. 1 Sam. XX, 41. *ἕως συντελείας μεγάλης*. Verba hebr. sunt: עַד־דָּוִד הִגְדִּיל, *ita ut David plus fleverit*. *Cappellus in Crit. S.* p. 587. putat, eos legisse עד דור הַגָּדוֹל, quam tamen coniecturam non probat *Scharfenbergius*, etsi meliorem afferre se non posse ingenue fatetur. *Clerico* ad ad h. l. legisse videntur עַד כָּלָה הַגְּדוֹלָה, *ad consummationem magnam*, h. e. *ita ut summopere flerint*. Equidem arbitror, voce דָּוִד ab interprete prorsus omissa, legendum esse *ἕως συντελείας μεγάλως*, ita ut duae versiones coaluerint. Caeterum haec emendatio mihi tunc quoque necessaria videtur, si vel *Cappelli* coniectura admitteretur.

ΣΥΝΤΕ'ΛΕΣΙΣ, i. q. *συντέλεια*, *consummatio*. סוּפָה, *turbo*. *Al.* Dan. IX, 27. Vide supra s. v. *συντέλεια*. Adde Amos. I, 14. sec. *Compl.* et *Cyrill.* – חָלָה, *consummatio*. *Aqu.* Ps. CXVIII, 96.

ΣΥΝΤΕ'ΛΕΣΜΑ, *quod una cum aliis solvitur*, *vectigal*, *quod quis cum aliis pendit*, *tributum*, *collatio*. הֲלָךְ Chald. *profectio*, *iter*, metonymice: *vectigal*, *quod a proficiscentibus per viam regiam exigitur*. Esdr. IV, 13. sec. *Compl.* *φόρον καὶ πρᾶξιν καὶ συντέλεσμα οὐ δώσουσιν*, tributum et vectigal et *collationem* non dabunt. Vide et v. 20.

ΣΥΝΤΕΛΕ'Ω, *consummo*, *perficio*, *facio*, *colligo*, *absolvo*, *desino*, *transigo*, *impleo*, *finio*, *consumo*, *perdo*, it. *decerno*, et pass. *συντελέομαι*, *pereo*. אָכַל, *edo*, it. *consumo*, *perdo*. 2 Par. XXX, 22. *συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν*, ubi tamen legerunt וַיְכַלּוּ, *et perfecerunt*. Ierem. XV, 16. Ezech. VII, 15. *τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει*, illos autem, qui in urbe sunt, fames et pestis *perdet*. – אָסַף, *congrego*. Lev. XXXIII, 39. *ὡς ἂν συντελέσητε τὰ γεννήματα τῆς γῆς*, quando *collegeritis* proventus terrae. Vide supra s. v. *συντέλεια* ad אָסִיף. – בָּלָה Pih. *tero*. Iob. XXI, 13. *συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν*, *transegerunt* autem in bonis vitam suam. Sic quoque *terere* apud Latinos sumitur, v. c. in formula *terere tempus*. – בָּצַע: בָּצַע, Kal et Pih. *lucrum facio*. Prov. I, 19. *αὗται αἱ ὁδοί εἰσι πάντων τῶν συντελούντων τὰ*

ἄνομα, hae viae sunt omnium, qui iniqua perficiunt, vel iniuste agunt. Hebr. בָּצַע, quod pr. secare, abscindere notat, deinde quoque significat absolvere, perficere opus, tropo petito a textore vel opifice opus absolutum a stamine resecante. Vide Ies. XXXVIII, 12. Iob. VI, 9. Vide et Ies. VI, 13. Thren. II, 17. συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, complevit verbum suum. - בֶּצַע, quaestus. Ezech. XXII, 13. Vide supra s. v. בצע. - *גָּמַל. Aqu. Ps. CXXXVII, 9. Permutavit cum גָּמַר. Vide s. v. ἐπιτελέω. - גָּמַר, deficio. Aqu. et LXX Ps. VII, 10. συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν, finiatur vel cesset quaeso malitia impiorum. Mallem: ad summum gradum perducatur miseria impiorum. Symm. et LXX Psalm. LXXVI, 9. συνετέλεσε ῥῆμα, complevit verbum. Adde Inc. Ps. CXXXVII, 8. Hieron. Dominus operabitur pro me. - גָּרַע, adimo. Iob. XV, 4. συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου, absolvisti autem talia verba coram Domino, h. e. irritas reddidisti preces tuas, aut vim earum imminuis. - הֵכִיל Hiph. a כּוּל, contineo, sustineo. Ierem. VI, 11. συνετέλεσα αὐτοὺς, consumsi, perdidi illos. Hesych. συνετέλεσα, ἀπώλεσα. Ezech. XXIII, 32. In utroque loco הֵכִיל derivarunt a כָּלַל, perficere, consummare. - *הִכְלִים Hiph. pudore afficio. 1 Sam. XX, 33. ὅτι συντετέλεσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ubi e v. 32. supplendum est κακίαν. - *הָלַם, tundo, contundo. Iud. V, 26. Sed vox συνετέλεσεν, confecit, h. e. interfecit (Hesych. συνετέλεσα, ἀπώλεσα, ubi vide Intt.), quae a Montfauconio posita est ad הַלְמָה, Doederleinio (Repert. I. p. 229.) rectius referri videtur ad מָחֲצָה; ubi cod. Alex. melius συνέθλασεν legit. Vide tamen ad h. l. Scharfenbergium. - הִקִּיף Hiph. a נָקַף, circumago. Iob. I, 5. ὡς ἂν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, finitis diebus convivii. Vulg. cum in orbem transiissent, sensu eodem. Hesych. συνετελέσθησαν, ἐπληρώθησαν. Formula תְּקוּפַת הַשָּׁנָה Exod. XXXIV, 22. 1 Sam. I, 20. vertenda est: sub finem anni. Vide quoque supra s. v. συντέλεια et תְּקוּפָה. - חָזָה, video. Iob. XIX, 26. παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη, a Domino enim haec mihi facta sunt. Admodum libere h. l. transtulerunt. - *חָרַץ, praecido. Ies. X, 22. - יָלַךְ, eo. Deut. XXXI, 1. συνετέλεσε Μωϋσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους, absolvebat vel desinebat Moses loqui omnia verba. Confer, quae postea ex versione Symmachi Ies. XXXIII, 1. notata sunt. - כָּלָא Pih. claudo. Dan. IX, 24. ubi legerunt כַּלֵּה. - *כֻּלָּה, ipsa tota. Ezech. XI, 15. συντετέλεσται, ubi vid. Montfauconius. Legerunt כֻּלָּה, quasi sit praeteritum coniung. Puhal. Adde Ierem. XIII, 19. ac Hos. XIII, 2. - כָּלָה: כִּלָּה, Kal et Pih. Gen. XLIV, 12. συντελέσας εὗρε, ultimo inveniebat. Lev. XIX, 9. οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν, non colligetis messem vestram. Vide et Lev. XXIII, 22. Deut. XXXII, 23. τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς

αὐτούς, sagittas meas *omnes* in illos *mittam*. Ruth. III, 18. ἕως ἂν συντελεσθῇ τὸ ῥῆμα σήμερον, usque dum hodie res *ad finem perducatur*. 1 Sam. XV, 18. ἕως συντελέσῃς αὐτούς, usque dum *perdas* illos. Vide et Ierem. XIV, 12. 1 Sam. XX, 7. συντετέλεσται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ, *decretum est* malum ab illo. Vide et v. 9. 32. et 1 Sam. XXV, 17. 1 Sam. XX, 33. ὅτι συντετέλεσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ (subaudiendum videtur θάνατον), quod *decrevisset* super illum mortem. Iob. XIX, 27. πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ, omnia autem mihi *consumta sunt* in sinu. Ps. CXVIII, 87. παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ, parum abfuit, quin me *conficerent* in terra. Prov. XXII, 8. συντελέσει. Manifestum est, eos pronuntiasse יְכַלֶּה. Ierem. XVI, 5. ἐν μαχαίρᾳ καὶ λιμῷ συντελεσθήσονται, gladio et fame *peribunt*. Vide et Ies. I, 28. Ierem. XVI, 3. Ezech. V, 12. et conf. Sir. XLV, 25. Thren. III, 22. οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ, non *finem nactae sunt* misericordiae eius. Ezech. VI, 12. συντελέσω τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς, *consummabo* iram meam adversus illos, vel *omnem* iram meam adversus illos *effundam*. Vide et Ezech. VII, 8. XIII, 15. XX, 8. 21. – *כָּלָה, nomen, *consummatio*. Ies. XXVIII, 22. – עָשָׂה כָלָה, *facio consummationem*. Gen. XVIII, 21. – כְּלִי, *instrumentum*. Gen. XLIX, 5. συνετέλεσαν. Legerunt כִּלּוּ, *perfecerunt*, pro כְּלֵי, *vasa*. – כָּלִיל, *perfectus*. Ezech. XVI, 14. – *כָּלַל. Ez. XX, 4. ubi συνετέλεσαν apud LXX in *Hexaplis* pro כָּלְלוּ est *Aquilae*, aut alius Interpretis. LXX dederant περιέθηκάν σοι κάλλος. *Itala: circumdederunt*. – כִּלְיוֹתַי, *renes mei*. Iob. XIX, 27. συντετέλεσταί μοι. Legerunt יוּתַּי, et illud יוּתַי putarunt esse i. q. chald. יָתַי, sive hebr. אוֹתִי, acceperuntque illud pro לִי. – כָּרַת, *caedo*. Ierem. XXXIV, 15. συνετέλεσαν διαθήκην, *percusserunt* foedus. *Inc.* (secundum *Hesychium* in *Catena PP. in GG. in Psalmos* T. III. p. 116.) Ps. CIV, 9. ὃν συνετέλεσεν μετὰ τοῦ Ἀβραάμ. Vide et Ierem. XXXIV, 8. – מוּת, *morior*. Ezech. VI, 12. ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, fame *peribit*. – מִלֵּא Pih. *impleo*. Gen. XXIX, 27. Dan. X, 3. sec. cod. *Chis*. – סָפַת chald. praet. foem. ex סוּף, *completum est*. Dan. IV, 30. αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη, ea ipsa hora verbum *implebatur*. – עָשָׂה, *facio*. Esth. IV, 1. ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον, intellegens, quod *factum erat*. Ies. XXXII, 6. συντελεῖν ἄνομα, *facere* iniqua, iniuste *agere*. Ies. XLIV, 22. ὁ συντελῶν πάντα, *faciens* omnia. Vide et Mich. II, 1. – שָׁלַם: שִׁלֵּם, Kal et Pih. 1 Reg. IX, 25. 2 Par. IV, 22. – *תֵּבֵל, *mundus*. Prov. VIII, 31. συντελέσας. Videntur *Iaegero* ad h. l. legisse כְּכַלֹּת, mihi autem pro verbo habuisse a יָבַל, *provenire*, *procedere*, et in Hiph. *producere*. – תָּמַם. Deut. XXXIV, 28. συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους, *finiti sunt* dies luctus. *Gloss. Brem.* συνετελέσθησαν, ἐπληρώθησαν, τέλος ἔλαβον. Ies. XVIII, 5. ὅταν

συντελεσθῇ ἄνθος, cum pereat flos. Symm. Ies. XXXIII, 1. ὅταν συντελέσῃς ταλαιπωρίζων, cum miserum facere desieris. 3 Esdr. VII, 5. respondet chald. שֵׁיצִיא, coll. Esdr. VI, 14. 3 Esdr. II, 27. chald. עֲבַר, coll. Esdr. IV, 19. 3 Esdr. I, 17. συνετελέσθη, hebr. יִכּוֹן, coll. 2 Par. XXXV, 16., quod LXX verterunt κατωρθώθη. Sir. XVIII, 7. ὅταν συντελέσῃ, cum iam quis absolvisse putaverit. Sir. XXIV, 28. συνετέλεσε γνῶναι, perfecte cognovit.

ΣΥΝΤΕΛΕ'Ω ΛΟ'ΓΟΝ, rem decerno. כִּלָּיוֹן, decretum. Ies. X, 22. λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων (sc. ἐστὶ) ἐν δικαιοσύνῃ, rem decernens et decidens vel definiens est in iustitia. Conf. Rom. IX, 28. et notata in v. συντελέω ex 1 Sam. XX, 7. sequ.

*ΣΥΝΤΕΛΕ'Ω ΣΥΝΤΕ'ΛΕΙΑΝ, בָּצַע, quaestum facio. Ez. XXII, 12. Acceperunt notione consummandi, qua Ies. X, 12. Zach. IV, 9. occurrit. Vide supra s. συντελέω et Cappelli nott. crit. p. 551. – Vide alibi s. v. πονηρός.

ΣΥΝΤΕ'ΜΝΩ, concido, praecido, decido, statuo, definio, determino, brevio, decurto. חָרוּץ, sedulus. Prov. XXI, 5. λογισμοὶ συντεμνόντων πλὴν εἰς περισσείαν, cogitationes praecidentis tantum in abundantiam. Aqu. Prov. XII, 24. συντεμνόντων. Scilicet חָרַץ proprie secare notat. – חָרוּץ subst. tribula acuta, a חָרַץ, secui. Aqu. Ies. XXVIII, 27. ubi συντέμνον est instrumentum, quo aliquid dissecatur. – חָרַץ Ies. X, 23. Hesychius ad h. l. συντέμνων, συντελέσας. Vide in συντελέω λόγον. Dan. IX, 26. ἕως τέλους πολέμου συντετμημένου ἀφανισμοῖς, usque ad finem belli statuti vel definiti ad desolationes. Aqu. Symm. 2 Sam. V, 24. συντεμεῖς, promptus eris. – חָתַךְ, seco, decido. Theod. Dan. IX, 24. ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες συνετμήθησαν, septuaginta hebdomades decisae vel definitae sunt. Deduxisse videtur a חָתַךְ. Theodoretus ad h. l. συνετμήθησαν ἀντὶ τοῦ ἐδοκιμάσθησαν καὶ ἐκρίθησαν· οὕτω γάρ τινες ἑρμηνευταὶ ἐκδεδώκασιν. Conf. ad h. l. Michaelis annotatt. p. 304. sequ. 2 Macc. X, 10. συντέμνοντες τὰ συνέχοντα τῶν πολέμων κακά. Latinus vertit: breviantes mala, quae in bellis gesta sunt.

ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕ'ΝΟΣ ΛΟ'ΓΟΣ, res definita, statuta, determinata. כָּלָה וְנֶחֱרָצָה, decretum consummatum et certo definitum. Ies. X, 23. ὅτι λόγον συντετμημένον κύριος ποιήσει, ideo rem decisam vel definitam Dominus faciet. Conf. Rom. IX, 28.

ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕ'ΝΑ ΠΡΑ'ΓΜΑΤΑ, res statutae, definitae. נֶחֱרָצָה part. Niph. foem. certo definitum. Ies. XXVIII, 22. συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα, res decretas et decisas vel definitas audivi. Lex. Cyrilli MS. Brem. συντετμημένα interpretatur ἀσαφῆ, abdita,

sed, si ad Ies. l. c. respicit, ut videtur, praeter mentem Interpretum.

ΣΥΝΤΗΚΩ, *tabesco.* דל אתה, *tu tenuis.* *Inc.* 2 Sam. XIII, 4. συντέτηκας, quia *tabefactus es.* *Vulg. sic attenuaris macie.* Est haec propria notio vocis דל, coll. Gen. XLI, 19.

ΣΥΝΤΗΡΕΩ, *conservo, observo, custodio.* חשך, *cohibeo.* *Aqu. Symm.* Ps. XVIII, 13. συντήρησον, et Ioh. XXI, 30. συντηρεῖται. – נטר chald. Dan. VII, 28. – נצר. *Symm.* et LXX Iob. XXVII, 18. – סלף, *perversitas.* Prov. XV, 4. συντηρῶν. *Iaegerus* ad h. l. putat, loco סלף nomen aliud quoddam extitisse, v. c. שלם, literis translocatis, unde συντηρῶν suscipi eadem interpretandi libertate potuerit, qua ὑπομένω Iob. V, 21 a שלם. Quid si in textu graeco loco ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν legeretur: ὁ μὴ συντηρῶν αὐτήν? Sed tunc etiam in sequentibus συντριβήσεται loco πλησθήσεται reponendum erit. Συντριβήσεται πνεύματα autem notat: *sapientia destituetur* aut destitutus est. – שמר. Ezech. XVIII, 19. Sir. II, 16. συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, *observabunt* vias eius. Vide et Sir. VI, 28. Sir. IV, 23. συντήρησον καιρὸν, *observa* occasionem et opportunitatem temporis, aut, quod mallem, *parce tempori,* nam opponitur ibi τῷ ἐκδέχεσθαι. Sir. XIII, 15. ὁ μὴ συντηρῶν λόγους, non *conservans* verba. Conf. Luc. II, 19. Ita *Bielius.* Sed, omisso μὴ, vertendum potius erit: *insidiose observans* verba tua. Confirmat hanc coniecturam versio latini interpretis. Sir. XVII, 16. χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει, gratiam hominis ut pupillam *custodiet.* Sir. XXVIII, 3. συντηρεῖν ὀργὴν, *iram fovere.* *Polyb.* XXXI, 6, 5. Sir. XXXIX, 2. διηγήσεις ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει, *mente tenebit* s. *animo infiget* narrationes de hominibus illustribus. Praeterea legitur Dan. III, 23. sec. cod. *Chis.* αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν, *in vita conservati sunt.* Ib. IV, 25. τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ συνετήρησε. Conf. Luc. II, 19. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΥΝΤΙΘΗΜΙ, *compono.* הרביץ Hiph. *cubare facio.* *Symm.* Ies. LIV, 11. – השכיב Hiph. *cubare facio.* *Symm.* Ioh. XXXVIII, 37. συνθήσει sec. *Colbert.* et unum *Regium.* Incommode in hac orationis serie, ubi sermo est de nubibus, quae utres coeli vocantur. Ergo legere mallem συνδήσει, *colligabit.* *Colligare utres coeli* est *impedire, quo minus nubes pluviam demittant in terram.* 2 Macc. XIII, 15. ubi tamen pro συνέθηκε reponendum est συνεθανάτωσε, *interfecit.* Vide et 2 Macc. VIII, 31.

ΣΥΝΤΙΘΕΜΑΙ, *paciscor, conspiro, constituo.* *היה. *Inc.* Ierem. XLIV, 14. οὐ συνθήσεται, *non addetur.* – הזמנתון Chald. Ithp. a זמן, *praeparo.* Dan. II, 9. συνέθεσθε εἰπεῖν, *constituistis* loqui. Conf. Ioh. IX, 22. – כרת, quod cum voce ברית significat *foedus pepigit.* 2 Sam. III, 21. συνθῶνται. – קשר, *conspiro.* 1 Sam. XXII, 13. ἐνατὶ συνέθου κατ' ἐμοῦ;

quare conspirasti adversus me? *Symm.* 1 Sam. XXII, 8. συνέθεσθε. 1 Macc. IX, 70. τοῦ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην, ut pacem cum illo *facerent.* 1 Macc. XI, 9. συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκην, *componamus* inter nos pactum. 1 Macc. XV, 27. ἠθέτησε πάντα, ὅσα συνέθετο αὐτῷ τὸ πρότερον, recedebat ab omnibus, de quibus *pactus erat* cum illo antea. Conf. Luc. XXII, 5. et ad h. l. *Raphelii annotatt. ex Herodoto* p. 270. *Hesych.* συνέθετο, συνετάξατο.

ΣΥΝΤΙ'ΜΗΣΙΣ, *aestimatio*, *pretium*, a συντιμάω, *pretium augeo.* עֹבֵר part. *transiens.* 2 Reg. XII, 4. Forte legerunt עֵרֶךְ - עֶרְךָּ, *aestimatio*, *taxatio*, item *pretium.* Lev. XXVII, 4. 18. Num. XVIII, 16. 2 Reg. XII, 4. XXIII, 35.

ΣΥΝΤΟΜΗ', *decisum*, *decretum.* נֶחֱרָצָה *part. foem. Niph. Aqu.* Ies. XXVIII, 22.

ΣΥ'ΝΤΟΜΟΣ, *concisus*, *brevis*, *compendiarius*, a σύντομον, *compendium*, *brevitas.* טֹרֵד part. *continuans.* *Aqu.* Prov. XIX, 13. ubi tamen pro σύντομος legendum σύντονος, ut exprimatur significatio *assiduitatis* ac *vehementiae*, quam etiam magistri Iudaici verbo hebraico tribuunt. Sic iam indicavit *Fullerus Miscell. SS.* lib. III. c. 9. Caeterum hae voces etiam in aliis scriptoribus permutatae fuerunt, v. c. *Philone de agricult.* p. 195. et 199. *Legat. ad Caium* p. 1011. Sap. XIV, 14. σύντομον τέλος, *brevis* vita. 2 Macc. II, 32. τὸ σύντομον τῆς λέξεως μεταδιώκειν, *brevitatem* dictionis sectari.

ΣΥΝΤΟ'ΜΩΣ, *concise*, *brevi.* כְּמוֹ־חֶתֶף, *sicut praeda.* Prov. XXIII, 28. οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, hic enim *brevi* peribit. Vide et Prov. XIII, 23. ad quem locum non assentiri possum *Iaegero*, cui συντόμως aut ab aliis aggestum ex XXIII, 28. aut ab ipsis Interpretibus, velut αἰσχρῶς cap. XV, 10., extrinsecus arcessitum videtur, ut vicissitudinis sine mora ingruentis acerbitas comparatione ad πολλὰ ἔτη magis elucesceret. Pertinere potius συντόμως mihi videtur ad בְּלֹא מִשְׁפָּט, *sine praevia diiudicatione*, aut *indicta causa.* Adde 3 Macc. V, 25. συντόμως, διὰ βραχέων.

ΣΥ'ΝΤΟΝΟΣ, *continuus.* טֹרֵד part. *continuans.* *Aqu.* Prov. XIX, 13. σταγετὸς σύντονος, *stilla continua.* Vide supra s. v. σύντομος. *Hesych.* σύντονον, σφοδρὸν, ἰσχυρὸν, συνεχές.

ΣΥΝΤΟΝΩ'ΤΕΡΟΣ. 4 Macc. VII, 10. πυρὸς συντονώτερε. Sed sine dubio ibi reponendum est εὐτονώτερε.

ΣΥΝΤΡΕ'ΠΩ, *converto.* קָשַׁר, *conspiro.* 1 Reg. XVI, 9. συνέτρεψεν ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ubi alii libri συνέστρεψεν habent. Vide et Drac. v. 33. *Schol. Il.* ρ', v. 278.

ΣΥΝΤΡΕ'ΦΟΜΑΙ, *una nutrior*, *simul educor.* גָּדַל *educor.* *Inc.* et LXX sec. *Compl.* 2 Sam. XII, 3. συνετράφη, *una nutrita fuit* cum ea. - *כְּגִילְ, *secundum similitudinem.* Dan. I, 10. secundum Cod. *Chis.* παρὰ τοὺς συντρεφομένους ὑμῖν. Bene quoad sensum. Nam verba כְּגִילְכֶם, *secundum similitudinem vestram*, non sunt cum *Dathio* reddenda:

aetatis vestrae, sed: *eiusdem vobiscum conditionis*, h. e. qui portiones cotidianas de dapibus regis accipiunt, coll. v. 5. – *מִגְדָּל, *turris*. Ies. XXXIII, 18. sec. *Compl.* aut potius *Inc. Int.* συντρεφομένους. Legerunt הַמְגַדְּלִים, nam גָּדַל est *educare*. Adde 4 Macc. XIII, 20. Conf. quoque *Aelianum V. H.* XIII, 44.

ΣΥΝΤΡΕ'ΧΩ, *concurro, una curro*. רָצָה עִם, *complaceo*. Ps. XLIX, 19. συνέτρεχες αὐτῷ, ubi pro hebr. חָרֶץ (pro חָרְצֶה, *complacres ei*) legerunt חָרֶץ a rad. רוּץ, *currere*, nisi hebraico רָצָה (coll. Iob. XXXIV, 9.) eandem significationem tribuere quis malit. Caeterum conferenda hic est glossa *Hesychii*: ὁμοστιβεῖς (ita enim lego cum *Suicero* loco ὁμόστιβοι) qui ex *Cyrillo Alex.* affert ὁμοστιβὴς καὶ σύνδρομος), συμπράττοντες. Potest quoque legi ὁμοστιχεῖς. – *רָצַץ, *frangor*. Iud. VII, 21. sec. cod. *Oxon.* Legerunt רוּץ. Vide et Iudith. VI, 18. XIII, 14. XV, 15.

ΣΥΝΤΡΙΒΗ', *contritio, comminutio, concussio*. מְחִתָּה. Prov. X, 15. 16. 30. (ubi *Symm.* ἀπειλία.) XIV, 30. XVIII, 7. חָתַת *frangere* notat. Conf. *Michaelis Suppl.* p. 992. – מִשְׁבַּר, *matrix*. Hos. XIII, 12. ἐν συντριβῇ τέκνων. Etymologiam vocis hebr. urgentes pessime ita transtulerunt. – נִשְׁבַּר Niph. *frangor*. Prov. VI, 15. Legerunt וְשֶׁבֶר loco נִשְׁבַּר. – שֶׁבֶר: שֶׁבֶר, *fractio*. Prov. XVII, 20. Ies. LXV, 14. Ierem. IV, 6. et alibi saepius. – שִׁבָּרוֹן, idem. Ezech. XXI, 6. – שֹׁד, *vastatio*. Ies. XIII, 6. Adde 1 Macc. IV, 32. ubi συντριβὴ *interitum*, *perniciem* notat.

ΣΥΝΤΡΙ'ΒΩ, *contero, confringo, quasso, contundo, percutio, vulnero, affligo, dolore afficio*. גָּדַע, *exscindo*. Ies. X, 33. XIV, 12. – דָּכָא, in Niph. נִדְכָּא. Ies. LVII, 15. τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, h. e. *tristes ac moestos* seu *afflictos*. – הֵחִיל Hiph. a חוּל, *parturio*. Ioel. II, 6. ἀπὸ προσώπου σου συντριβήσονται λαοί, a facie tua *affligentur* seu *dolore afficientur* populi. Vox hebr. h. l. *contremiscere* notat. – הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio*. Ios. VII, 5. X, 10. Amos. III, 15. – הִכְחִיד Hiph. *exscindo*. *Inc.* Exod. XXIII, 23. – הִסְגִּיר Hiph. *dedo*. Thren. II, 7. συνέτριψεν. Sensum expresserunt, non vero legerunt הִשְׁבִּיר, ut quibusdam visum est. – הָרַס, *diruo*. Exod. XV, 7. Ps. LVII, 6. *Inc.* Ps. X, 3. e quo loco luculenter apparet, συντρίβειν, si de legibus ac praeceptis sermo est, notare *violare*, *non observare*. – הֵשִׁית בִּגְאוֹן Hiph. *pono contra superbiam*. Iob. XXXVIII, 11. ἐν σεαυτῇ συντριβήσεταί σου τὰ κύματα, in te ipso *comminuentur* s. *confringentur* fluctus tui. יָשִׁית h. l. impersonaliter sumitur, ut sit omissum vocabulum, quod *terminum* notat, hoc sensu: *hic terminus sit altitudini fluctuum tuorum*. Sed שִׁית etiam simpliciter *cessare*, *desistere*, adeoque etiam *compesci* notat. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1615. Sensum itaque non male

expresserunt. *Vulgatus: et hic confringes tumentes fluctus tuos.* - *הִשְׁלִיךְ Hiph. *proiicio.* 2 Reg. XXIII, 12. ubi pro *συνέτριψε*, quod habet ed. *Compl.*, sine dubio legendum est *συνέῤῥιψε*, a *συῤῥίπτω*, quod legitur apud *Diod. Sic. Bibl.* p. 495, 19. *συῤῥίψαντες ἐς αὐτὴν* (nempe *πόλιν*) *κώμας εἴκοσι.* Dici enim non potest *συντρίβειν τὸν χοῦν εἰς τὸν χειμάῤῥουν.* - הִשְׁמִיד Hiph. *perdo.* Ezech. XXXII, 12. - זוּר, *comprimo.* Ies. LIX, 5. - חָרַר, *exardeo*, *comburo.* Ezech. XXIV, 10. *τὰ ὀστᾶ συντριβήσονται.* Aut libere verterunt, aut legerunt יֵחַתּוּ. - חתת, *frango.* Ierem. XLVIII, 20. - טָרַף, *discerpo.* Deut. XXXIII, 20. - יָשַׁב, *sedeo.* Gen. XLIX, 24. *συνετρίβη.* Legerunt וַיִּשָּׁבֵר (adiecta litera Resch, sensu non incommodo) e coniectura *Cappelli*, qua non foret opus, si probari posset, שָׁבַב in eadem significatione a scriptoribus sacris usurpatum fuisse, qua a Thalmudicis accipitur pro *confringere.* Arab. رفى, *confractus et ruptus fuit.* Fuerunt tamen, qui coniicerent, pro *συνετρίβη* legendum esse *διετρίβη.* Sec. *Rich. Simon Histor. crit. V. T.* lib. II. c. 6. *συνετρίβης* iuxta hebraeum vertendum est *commoratus est.* - כָּבַץ, *deprimo*, *humilio.* *Theod.* Iud. IV, 23. *συνέτριψεν.* - כָּשַׁל, *corruo.* Nehem. IV, 10. - *כָּתַת, *contero.* Deut. IX, 21. sec. *Alex.* - נָגַף, *percutio.* Deut. I, 42. XXVIII, 7. Dan. XI, 34. sec. cod. *Chis.* Conf. 1 Macc. III, 22. IV, 10. 13. 30. 36. V, 7. 21. 43. et Rom. XVI, 20. - נוּגָה part. Niph. a יָגָה, *moestus.* Soph. III, 19. - נָחַת, *descendo.* Prov. XVII, 10. Hic legerunt תֵּחַת fut. Hiph. verbi חָתַת. - נפץ Pih. *dissipo.* Psalm. II, 9. - פָּצַע, *vulnero.* 1 Reg. XX, 37. *πατάξας συνέτριψε*, percutiens *vulnerabat.* - צֹלֵעַ, *claudicans.* Mich. IV, 6. 7. Loco *τὴν συντετριμμένην Iustinus M.* citat *τὴν ἐκτεθλιμμένην*, *pressam.* - קָרַס, *reflexus sum.* Ies. XLVI, 1. - רָטַשׁ Pih. *collido.* Ies. XIII, 18. - *רָמַס, *conculco.* Dan. VIII, 7. sec. cod. *Chis.* - רָצַץ, *conquasso.* Cohel. XII, 6. - שָׁבָה, *captivum duco.* Ierem. XIII, 17. Fortasse legerunt נִשְׁבַּר. - *שֶׁבַע, *septem.* Prov. VI, 16. Legerunt יִשָּׁבֵר. - שָׁבַר, *frango.* Gen. XIX, 9. *συντρίψαι τὴν θύραν*, *confringere* ianuam. Nehem II, 13. et 15. *ἤμην συντρίβων* (subaudiendum videtur *στέρνον.* Conf. *L. Bos. Ellips. Gr.* p. 179.) *ἐν τῷ τείχει*, *contundebam pectus* s. *plangebam* super murum. Ierem. LXI, 1. *ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν*, misit me ad sanandum *contritos corde*, h. e. *tristes*, *dolentes.* Ierem. II, 13. *ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους*, foderunt sibi cisternas *confractas.* Ierem. XVII, 18. *διοσὸν* (pro *κατὰ διοσὸν*) *σύντριμμα σύντριψον αὐτοὺς*, duplici contritione *contere* illos. Ierem. XXII, 20. *συνετρίβησαν* (sc. *ταῖς ψυχαῖς*) *πάντες οἱ ἐρασταί σου*, *animis fracti sunt* omnes amatores tui. *Suidas: συνετρίβησαν ταῖς ψυχαῖς, ἀντὶ τοῦ ἐθορυβήθησαν, συνε-*

χύθησαν. *Symm.* Ps. L, 19. *Aqu, Symm.* Iob. XXXVIII, 15. - שֶׁבֶר, *fractio.* Ies. I, 28. *Inc.* Ier. IV, 20. συντρίβον, ubi al. συντριβήν. Vide ad h. l. *Montfauconium.* - שְׁבָרִים, *Schebarim,* nomen proprium urbis. Ios. VII, 5. Legerunt ut verbum עַד־הַשְּׁבָרִם cum *Chald. Syr. et Arabe.* - שָׁטַף, *exundo.* Dan. XI, 40. - שָׂכַר, *mercede conduco.* Prov. XXVI, 10. Hic quoque legerunt: שָׁבַר. Adde *Aqu.* 1 Sam. II, 5. ubi נִשְׁבָּרוּ legerunt. - שִׁכּוֹר, *ebrius.* Ierem. XXIII, 9. συντετριμμένος. Legerunt שָׁבוּר. - שָׁסַע, *diffindo, divido et lacero. Al.* Iud. XIV, 6. συνέτριψεν. - שָׂרַף, *comburo.* 2 Reg. XXIII, 15. ubi non aliter legerunt, sed ob sequens λίθους putarunt συνέτριψε h. l. ponendum esse. - חֲבַר chald. Dan. XI, 42. *Cant. tr. puer.* ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ, animo fracto. *Gloss. MS. in Cant. Script.* συντετριμμένη, συντεθλασμένη. Iudith. IX, 7. σὺ εἶ κύριος συντρίβων πολέμους, ubi συντρίβειν est *conterendo consumere*, et ex adiuncto *finem facere* simpliciter.

ΣΥΝΤΡΙ'ΒΩ ΠΟ'ΛΕΜΟΝ s. ΠΟΛΕ'ΜΟΥΣ, *contero bellum,* h. e. *finem facio bello* seu *bellis.* אִישׁ מִלְחָמָה, *vir belli.* Exod. XV, 3. Ies. XLII, 13. Ita verterunt veriti, ne gentiles, quibus hebraici sermonis proprietas plane erat ignota, eorum versionem legentes putarent, Hebraeorum Deum esse hominem quempiam strenuum, instar Martis. *Houbigantio* ita reddidisse videntur, quia legerint נודר, quae est ipsi scriptura depravata ex germana גִּבּוֹר (quam habet Samaritanus) derivata.

ΣΥ'ΝΤΡΙΜΜΑ, *contritio, vulnus.* מַרְגֵּעָה, *requies.* Ies. XXVIII, 12. Similes notiones vocibus a רָגַע derivatis tribuerunt Intt. vett., ut e Concordantiis apparet. - מְשׁוּבָה, *aversio.* Ierem. III, 22. Legerunt fortasse מְשׁוּדָה, a שׁוּד, *vastare.* Confer tamen Mich. II, 8. *Bauero* LXX non משברותיכם, quod *Michaeli* placuit, sed nomen nonnihil ad verbi sui similitudinem flexisse videntur. - עַצֶּבֶת, *dolor.* Psalm. CXLVI, 3. - בֶּצַע, *vulnus.* Iob. IX, 17. Prov. XX, 29. XXIII, 29. - צְרוֹר, *lapillus.* Amos. IX, 9. Cogitarunt fortasse de notionibus metaphoricis, quas vox צְרוֹר habet, aut σύντριμμα notat h. l. *id, quod contritum est, partem minutam,* quam notionem postulat h. l. series orationis. Alii statuunt, LXX צְרוֹר permutasse cum צָרָה. - קֶשֶׁר, *conspiratio. Al.* 2 Sam. XV, 12. ubi tamen alii rectius σύστρεμμα habent, quae voces quoque invicem permutatae reperiuntur Amos. IX, 9. - שֶׁבֶר: שֶׁבֶר, *fractio.* Lev. XXI, 18. XXIV, 20. (Vide *Intt.* ad *Hesych.* s. h. v.) Ps. LIX, 2. Ies. XV, 5. et alibi. - שִׁבָּרוֹן, idem. Ierem. XVII, 18. - שֹׁד, *vastatio.* Ies. XXII, 4. LIX, 7. LX, 18. - *תַּרְבּוּת, *multiplicatio.* Num. XXXII, 14. ubi *Montf.* affert ex ed. *Rom.* σύντριμμα, in cuius locum substituenda est senior librorum reliquorum lectio σύστρεμμα, h. e. *agmen.* Nam σύντριμμα nullo modo

conciliari potest verbo hebraico, sive hoc explices *agmen*, *multitudinem*, sive, ut alii censent, *sobolem*, *progeniem*. Vide et Sap. III, 3. Sir. XL, 11. 1 Macc. II, 7.

ΣΥΝΤΡΙΜΜΟ'Σ, idem. מִשְׁבָּרִים, plur. *fluctus*. Soph. I, 11. *Aqu.* Ps. XLI, 1. - שֶׁבֶר, *fractio*. 2 Sam. XXII, 5. Ierem. IV, 20. *Aqu.* Ies. XV, 5. ubi pro κραυγὴν συντριμμὸν sine dubio legendum est κραυγὴν συντριμμοῦ, ut iam iudicavit *Montfauconius*. - שׁד, *vastatio*. Amos. V, 9. ubi perperam nonnulli statuunt eos legisse שֶׁבֶר. - שׁוּב, *revertor*. Mich. II, 8. Vide supra s. v. σύντριμμα ad מְשׁוּבָה.

ΣΥ'ΝΤΡΙΨΙΣ, *percussio*. מַכָּה, *plaga*. Ios. X, 10.

**ΣΥΝΤΡΟΦΙ'Α*, *communis educatio*, *sodalitium*. 3Macc. V, 32. καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν κ. τ. λ., nisi tibi parcerem ob intercedentem ex communi educatione amorem. Sermo ibi est de *sodalibus Alexandri Magni*, quos auctor libri I. Maccab. I, 7. συνεκτρόφους vocat. Adde 4 Macc. XIII, 21.

ΣΥ'ΝΤΡΟΦΟΣ, *collactaneus* sec. *Gloss. Vett.*, *qui non tantum a teneris cum alio est educatus*, *sed et artibus ac disciplinis iisdem imbutus* (Conf. *Harpocrat.* in v. Μόθωνας et *Schol.* ad *Aristoph. Plut.* v. 279), deinde *amicus*, *sodalis*, *commilito*, etiam *alicui rei assuetus inde a prima iuventute* apud *Lucian. Nigrin.* c. 12. et 15. T. I. p. 57. et 40. *Bip.* 1 Macc. I, 6. sec. cod. *Vat.* 2 Macc. IX, 29. Conf. Act. XIII, 1. *Aelian. V. H.* XII, 26. *Phavorinus:* σύντροφοι, συνανάτροφοι. Vide quoque *Suiceri Thes. Eccl.* T. II. p. 1188. ac *Lex. N. T. s. h. v.*

ΣΥΝΤΡΟΧΑ'ΖΩ, *concurro*, *occurro*, *devenio*. נָרוֹץ Niph. a רוץ vel רָצַץ. Cohel. XII, 6. συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον, *deveniat* rota ad foveam. *Gloss. MS. in Cohel.* Συντροχάσει, συντρίβει, corrupte pro συντροχάσῃ, συντριβῇ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ac *Hesych.* συντροχάσει, καταντήσει, πληρώσει (Ita scribendum ex *Hesychio*. MS. πληρωθεῖ.), ἐκ μεταφορᾶς τῶν τροχῶν. *Suidas:* συντροχάσαι, καταντλῆσαι (pro quo *Küsterus* bene legendum censet καταντῆσαι), πληρωθῆναι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τροχῶν.

ΣΥΝΤΥΓΧΑ'ΝΩ, *cominus venio*, *cominus accedo*. 2 Macc. VIII, 14. πρὶν συντυχεῖν. *Vulg. antequam cominus veniret.*

ΣΥΝΥΦΑΙ'ΝΩ, *contexo*. מִלֵּא Pih. *impleo*. Exod. XXXIX, 8. seu 10. Simili modo *Philo* lib. I. *Allegor.* p. 55. συνυφανεῖς pro eadem voce Exod. XXVIII, 17. obvia posuit, ubi nunc in textu graeco LXX καθυφανεῖς legitur. - עָשָׂה, *facio*. Exod. XXXIX, 3.

ΣΥΜΠΛΟΚΗ' ΣΥΝΥΦΑΣΜΕ'ΝΗ, *complicatio contexta*. כְּפִי תַחְרָא, *sicut os loricae*. Exod. XXVIII, 28.

ΣΥΝΥΦΗ', *contextura*, *contextio*, *tela*. חֵשֶׁב, *cingulum*. Exod. XXVIII, 27. XXXIX, 19.

P 2

ΣΥΝΥΨΟ'Ω, *simul attollo, simul abripio.* סָחַב, *traho, rapto.* Ierem. XLIX, 19. συνυψωθῶσιν, ubi tamen alii rectius συμψηθῶσιν mihi exhibere videntur. Vide supra s. v. συμψάω.

ΣΥΝΩΜΟ'ΤΗΣ, *coniuratus, confoederatus*, a συνόμνυμι, *coniuro.* בַּעַל בְּרִית, *dominus foederis*, h. e. *cui cum altero foedus intercedit.* Gen. XIV, 13.

*ΣΥΡΙ'Α, *Syria*, nomen regionis. אָדָם, *homo.* Iud. XVIII, 7. sec. cod. *Alex.* Interpres legit אֲרָם pro אָדָם. – אֲרָם, *Aramaea.* 2 Reg. VIII, 28.

ΣΥ'ΡΙΓΜΑ, *sibilus.* שְׁרֵקָה, idem. Ierem. XVIII, 16. *Orph. Hymn. in Apoll.* v. 25. *Aristoph. Acharn.* 553. *Eurip. Bacch.* v. 950.

ΣΥΡΙΓΜΟ'Σ, idem, metaph. *derisio.* שְׁרֵקָה, idem. Ierem. XIX, 8. XXV, 18. Mich. VI, 16. sec. *Compl.* et *Barb.* In omnibus his locis συριγμὸς cum ἀφανισμὸς et ἐρήμωσις iungitur, ac hominibus tribuitur. Sap. XVII, 9. ἑρπετῶν συριγμοῖς.

ΣΥ'ΡΙΓΞ, *fistula.* מַשְׁרֹקִיתָא chald. Dan. III, 5. 7. 10. 15. – שְׁרִקָה. *Inc.* Iud. V, 16. In omnibus his locis cum σάλπιγξ coniungitur.

ΣΥΡΙ'ΖΩ, *sibilo.* שָׁרַק, idem. 1 Reg. IX, 8. *Theod.* et LXX Iob. XXVII, 23. *Inc.* Ezech. XXVII, 36. Soph. III, 2. – שָׁמֵם, *desolo.* Al. Ierem. XLIX, 16. Praeterea legitur Hos. IV, 19. sec. cod. *Barb.* et alios libros συριεῖ, ubi hebr. אוֹתָהּ respondet, ac sine dubio σὺ εἶ legendum erit. Vide ad h. l. notas *L. Bos.* Respondet quoque hebr. יֵלֵךְ, *eo.* Ierem. XLVI, 22. ὡς ὄφεως συρίζοντος, ubi vel libere verterunt, vel legerunt יְלַחֵשׁ, nam לָחַשׁ est *mussitare, susurrare.* Nunc autem, re melius cogitata, reponere mallem σύροντος, quod vide infra. *Houbigantio* legisse videntur ילל, *eiulantis.*

ΣΥΡΙΣΜΟ'Σ, i. q. συριγμὸς, *sibilus, stridor.* שְׁרִקָה, idem. Iud. V, 16. 2 Par. XXIX, 8. Ierem. XXIX, 18. Mich. VI, 16.

ΣΥΡΙΣΤΙ', *Syriace.* אֲרָמִית, idem. 2 Reg. XVIII, 26. Esdr. IV, 7. Dan. II, 4. *Etymol. M.* 450, 41.

ΣΥ'Ρ'ΡΑ'ΠΤΩ, *consuo, simul suo, consarcino.* שָׂכַךְ, *tego. Al.* Iob. X, 11. sec. ed. *Compl.* συνέῤῥαψας, ubi tamen sec. *Schol. ed. Rom.* συνέῤῥαψας mera interpretatio vocis ἔνειρας esse videtur. *Vulg. compegisti.* – תָּפַר. *Symm.* et LXX Ezech. XIII, 18.

ΟΥ̓ ΜΗ' ΣΥ'Ρ'ΡΑ'ΠΤΟΜΑΙ, *non consuor.* בִּלְתִּי, *non.* Iob. XIV, 12. ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συῤῥαφῇ, quoadusque coelum non sit consutum. Ita legitur in cod. *Vat.*, cuius loco in Cod. *Alex.* legitur: ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς παλαιωθῇ, quorum utrumque *Grabius*, *Polychronii* auctoritate in errorem inductus, in sua editione temere coniunxit. Ex *Polychronio*

autem apparet, LXX scripsisse *ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς παλαιωθῇ*, et verba *οὐ μὴ συῤῥαφῇ* pertinere ad יָקִיצוּ לֹא, *non expergiscentur*, seu *in vitam redibunt*, ut ad mortuum referatur. Verba *οὐ μὴ συῤῥαφῇ* autem *Polychronius* interpretatus est: *οὐ μὴ συναρμοσθῇ*, et addit: *Συῤῥαφὴν γὰρ εἶπε τὸν εἱρμὸν τῶν ζεύξεων τῶν μελῶν*, unde apparet, LXX sensum non male expressisse. Vide tamen *I. D. Michaelis Bibl. Or.* T. VII. p. 236. *Kreyssigio Obss. Critt. in graecos Iobi Intt.* p. 12. *οὐ μὴ* ex antecedentibus male repetitum, ac Interpres scripsisse videtur: *ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς συῤῥαγῇ*, i. e. *donec atteratur coelum*, ut *Hieronymus* vertit. *Semlerus* in *Ep. crit.* p. 55. legendum esse censuit *ἀποῤῥιφῇ*, cum idem verbum hebr. alibi transferatur *ἀποῤῥιφήσεται*. Sed hic humani quid passus est. Respexit enim haud dubie ad 2 Sam. XXII, 46. ubi LXX pro יִבֹּלוּ, *marcescent*, quod a נָבַל descendit, *ἀποῤῥιφήσονται* posuerunt. *Bielius* in *Obss. ad Hesychium* suspicatus est, *Hesychii* glossam, *συῤῥέφη*, *συσκέπη*, pertinere ad haec Iobi verba, adeoque coniecit, *συῤῥέφῃ*, *cooperiat*, pro *συῤῥαφῇ* reponendum esse. Sed nec haec coniectura placet *Kreyssigio*, qui in *Hesychio* rescribendum putat: *συῤῥαφὴ*, *συσκευὴ*, h. e. *machinatio fraudulenta*. Vide quoque *Drusium* ad h. l.

ΣΥΡΡΑΣΣΩ, *confligo*. חָבַט, *excutio*. *Al.* Ies. XXVII, 12. *συῤῥάξει*.

ΣΥΡΡΕΜΒΟΜΑΙ, *una vagor*, *versor*. Vox haec, in *Thesauro Stephani* omissa, reperitur pro רָעָה, *consocio me*; Prov. XIII, 21. sec. cod. *Alex.* et *Compl.* *συῤῥεμβόμενος*, ubi *Schol.* *συμπλανώμενος*. Vulgo legitur *συμπορευόμενος*, quod vel ex antecedentibus repetitum, vel ex glossemate ortum servit illius explicationi. Vide supra s. v. *ῥέμβομαι*.

ΣΥΡΡΕΦΩ, *cooperio*. Vide supra s. v. *Οὐ μὴ συῤῥάπτομαι*.

ΣΥΡΩ, *traho*, it. *serpo*, *repo*, it. *fluo*. זָחַל, *serpo*, *repo*. Deut. XXXII, 24. *μετὰ θυμοῦ (ὄφεων) συρόντων ἐπὶ τῆς γῆς*, cum veneno (serpentum) *repentium* in terra. Mich. VII, 17. *ὡς ὄφεις σύροντες γῆν*, pro *κατὰ τὴν γῆν*, tanquam serpentes *repentes* in terra. – סָחַב, *traho*. 2 Sam. XVII, 13. *συροῦμεν αὐτὸν ἕως εἰς τὸν χειμάῤῥουν*, *trahamus* illum in fluvium. – שָׁטַף, *exundo*. Ies. XXX, 28. *ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον*, tanquam aqua in valle *fluens*. Vide quoque supra s. v. *συρίζω*, ac sub *σύρω χώραν*.

ΣΥΡΩ ΤΟΥΣ ΧΙΤΩΝΑΣ, *traho tunicas*. הָלֹךְ וְטָפֹף, *eo instar parvuli*. Ies. III, 15. *τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας*, incessu pedum simul *trahentes* tunicas. Aliter in textu hebraeo. Similiter autem *σύροντες ἐσθῆτας μαλακὰς ἐκ Τάραντος* dicuntur *trahentes vestimenta mollia*

ex Tarento in Epistola *Aristippi* ad *Antisthenem* inter *Socraticas* ab *Allatio* edita p. 24.

ΣΥ'ΡΩ ΧΩ'ΡΑΝ, pro κατὰ χώραν, *traho regionem*, seu *fluo per regionem*. שָׁטַף, *exundo*. Ies. XXVIII, 2. ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σύρον χώραν, tanquam aqua magna copia *fluens* per regionem. Vide s. v. σύρω.

ΣΥΣΚΕ'ΠΤΟΜΑΙ, *una delibero*. נוֹסַד Niph. a יָסַד, *consulto*. *Symm*. Ps. II, 2. συσκέπτονται.

*ΣΥ'Σ, *sus*, *porcus*, *aper*. חֲזִיר, *aper*. Ps. LXIX, 14. sec. cod. *Vat*. *Zonaras Lex*. c. 1684. σῦς, ὁ χοῖρος κ. τ. λ.

ΣΥΣΚΕΥΑ'ΖΩ, *in fasciculum colligo*, *compilo*, *una spolio*. נִצֵּל Pih. *eripio*. Exod. III, 22. sec. *Alex*. *Ald*. et *Inc*. *in Hex*. συσκευάσατε τοὺς αἰγυπτίους, Aegyptiis *eripiatis*. Sic *convasare* pro *compilare* legitur apud *Terent*. *Phorm*. I, 4, 13.

ΣΥ'ΣΚΕΨΙΣ, *consilium*. סוֹד, idem. *Symm*. Ps. LXII, 3.

ΣΥΣΚΗ'ΝΙΟΣ, *una habitans*, *contubernalis*, *in eodem tentorio habitans*. אֹהֶל, *tentorium*. *Al*. Exod. XVI, 16. συσκηνίοις, *pro iis*, *qui in tentorio una vivunt*. Sed ibi in textu hebr. legitur: אֲשֶׁר בְּאָהֳל.

ΣΥ'ΣΚΗΝΟΣ, idem. אֹהֶל, *tentorium*. Exod. XVI, 16. Vide supra s. v. συσκήνιος. - גָּרַת בַּיִת *part*. foem. constr. *habitatrix domus*. Exod. III, 22. *Lex*. *Cyrilli MS*. *Brem*. σύσκηνοι, σύνοικοι, ὁμόστεγοι.

ΣΥΣΚΙΑ'ΖΩ, *obumbro*, *opaco*, *inumbro*. מָסָךְ, *tegumentum*. Num. IV, 5. τὸ συσκιάζον, ubi alii τὸ σκιάζον. - סָכַךְ, *tego*. Exod. XXV, 20. XXXVII, 9. *Aqu*. *Theod*. Ezech. XXIV, 16.

*ΔΕ'ΝΔΡΟΝ ΣΥΣΚΙΑ'ΖΟΝ, *arbor obumbrans*. Hos. IV, 13. καὶ δένδρου συσκιάζοντος, quae verba mihi videntur pertinere ad כִּי טוֹב צִלָּהּ, *quia bona umbra eius*, ut duae versiones h. l. coaluerint. Vide quoque *Hexapla*, ubi haec versio *Theodotioni* tribuitur.

ΣΥΣΚΙΑΣΜΟ'Σ, *umbraculum*, *locus umbrosus*. סֻכּוֹת, nomen proprium, Suchoth, proprie *tabernacula*. *Aqu*. Ps. LIX, 8. - *סִכּוּת. *Symm*. vel potius *Aquila* Amos. V, 26. συσκιασμούς. Legit סֻכּוֹת.

ΣΥ'ΣΚΙΟΣ, *umbrosus*, *opacus*, *umbra obtectus*. סָךְ, *numerus*. *Aqu*. Ps. XLI, 4. ἐν συσκίῳ. Legit בְּסֹךְ, a rad. סָכַךְ. Caeterum τὸ σύσκιον est h. l. *umbraculum*, vel *plaustrum tectum*, λαμπήνη, vel *locus adumbratus*, *quo se pertransiturum dixit*, aut *pars quaedam templi exterior operta illa et tecta s. porticibus s. ramis arborum ac frondibus*. *Symm*. et LXX σκηνὴν habent. - רַעֲנָן, *virens*. Cant. I, 15. *Arabs* συσκιασμὰς pro σύσκιος legisse, vel σύσκιος pro substantivo habuisse videtur. Praeterea legitur apud *Theod*. Ezech. VI, 13. ubi συσκίου itidem ad רַעֲנָן referendum esse

videtur, aut potius ad סְבָכָה, *implicata*, h. e. *frondosa*. *Aristaenetus* lib. I. Ep. 3. sub init. πλάτανος ἀμφιλαφής τε καὶ σύσκιος. *Hesych.* σύσκια, σύνδενδρα. *Suidas*: σύσκια, τὰ δασέα. - Vide περίπατος σύσκιος.

*ΣΥ'ΣΚΟΙΤΟΣ, *consors tori*. סֹכֶנֶת, *proficiens*, *concubina*. 1 Reg. I, 4. ubi vide notas *L. Bosii*. Reponendum sine dubio est σύγκοιτος.

ΣΥΣΚΟΤΑ'ΖΩ, *obtenebro*, *obnubilo*, *obscurus sum*. *יֶשַׁח, *depressio*. Mich. VI, 14. συσκοτάσει ἐν σοί, ubi hebr. יֶשְׁחֲךָ derivarunt a חָשַׁךְ. - חָשַׁךְ: הֶחְשִׁיךְ, Kal et Hiph. Ierem. XIII, 16. Ezech. XXX, 18. Amos. V, 8. et alibi saepius. - נֶשֶׁף, *crepusculum*. *Symm.* 1 Sam. XXX, 17. ἀφ' οὗ συνεσκότασεν, *a crepusculo*. - קָדַר in Kal, Hiph. et Hithp. 1 Reg. XVIII, 45. Ierem. IV, 28. Ezech. XXXII, 7. 8. Ioel. III, 15.

*ΣΥΣΚΥΛΕΥ'Ω, *compilo*, *una spolio*. נִצֵּל Pih. *eripio*. Exod. III, 22. sec. cod. *Oxon.* συσκυλεύσατε. *Symm.* sec. cod. *Coislin.* et *Theodoret.* σκυλεύσατε. Vide quoque supra s. v. συσκευάζω.

ΣΥΣΠΑ'Ω, *convello*, *contraho*, *attraho*. חָפַשׂ, *capio*, *comprehendo*. *Inc.* 2 Reg. XIV, 7. συνεσπάσατο: ubi συσπᾶσθαι notat *obsidione aut impetu hostili aliquid capere ac sibi subiicere*. *Vulg.* *apprehendit*. - *נִכְמַר Niph. a כָּמַר, *aestu intus aestuante atrorem contraho*. Thren. V, 10. ἐπελιώθη, συνεσπάσθησαν, quod verbum in hac orationis serie est glossema ex alius interpretis versione, uti bene observat *Nobilius*, qui etiam כָּמַר interpretatur *contrahi*, quomodo contrahuntur et corrugantur pelles ex nimio calore.

ΣΥΣΣΕΙΣΜΟ'Σ, *concussio*, *turbo*, *procella*. סוּפָה, idem. *Aqu.* Prov. X, 22. συσσεισμῷ. *Aqu.* Iob. XXVII, 9. Prov. I, 27. Ies. V, 28. - סַעַר, *turbo*. Ierem. XXIII, 19. - סְעָרָה. 2 Reg. II. 1. ἐν συσσεισμῷ, h. e. iuxta *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐν λαίλαπι, διὰ καταιγίδος. - צְעָדָה, *ingressus*, *incessus*. *Inc. et LXX* 2 Sam. V, 24. Intellegitur *concussio ex incessu exorta*, *concussio gradientium*. Describitur autem h. l., ut mihi quidem videtur, *tonitru*, de quo scriptores V. T. haud raro utuntur formula loquendi: *Deum incedere per coelum*. Vide quoque 1 Par. XIV, 15. - רַעַשׁ, *terrae motus*. 1 Reg. XIX, 11. - *שְׂעָרָה, *turbo*. Nahum. I, 3. ubi cur legerint וּבְרַעַשׁ loco וּבִשְׂעָרָה, quod nonnulli statuunt, nullam prorsus necessitatem video, quanquam non ignoro, LXX v. 5. בְּרַעַשׁ transtulisse ἐσείσθησαν. *Suidas*: συσσεισμός, λαῖλαψ, συστροφὴ ἀνέμου.

ΣΥΣΣΕΙ'Ω, *concutio*, *commoveo*. הֵחִיל Hiph. a חוּל, *parturire facio*. Ps. XXVIII, 7. Ita etiam *Aquila* ib. et v. 9. Habet hanc notionem quandoque hebr. חוּל. *Vulg.* *concutientis*. *Zonaras Lex.* 1694. συσσείσει, ἐπὶ τοῦ ἐξακούστου (aut ex coniectura *Tittmanni* ἐξοικισμοῦ) λέγεται. - הֵפִיר

Hiph. *pavere facio.* Iob. IV, 14. - הִרְעִישׁ Hiph. *commoveo.* Ps. LIX, 2. Hagg. II, 8. Vide et Sir. XVI, 20. et *Athenaeum* XV. p. 693. B.

ΣΥ'ΣΣΗΜΟΝ, *signum commune.* מַשְׂאֵת, *incendium.* Iud. XX, 40. τὸ σύσσημον ἀνέβη. Ita transtulerunt ob v. 38. *Al.* Iud. XX, 38. - נֵס, *vexillum.* Ies. V, 26. XLIX, 22. LXII, 10. *Aqu.* Ps. LIX, 6. *Aqu. Symm.* Ies. XI, 10. - נוֹסֵס Pih. *erigo vexillum.* *Aqu.* Ies. LIX, 19. ubi ante σύσσημον deest vox ἐγείρει, aut alia similis. *Hieron.* σύσσημον per *signaculum* s. *sigillum* reddit. Male: nam h. l. notat *signum militare*, quod praeter alia etiam *vexillum* sub se comprehendit. Vid. *Bootii anim. sacr.* p. 8. *Hesych.* Σύσσημον, σημεῖον. Conf. Marc. XIV, 44. et ad h. l. *Wolfium* p. 526. nec non *Sturzium* de *dial. Maced.* p. 196.

ΣΥΣΣΥ'ΡΩ, *contrecto*, *simul traho.* *סָפָה, *consumo, perdo.* *Aqu.* 1 Sam. XII, 25. συνσυρήσεσθε, ex Alexandrinorum orthographia pro συσσυρήσεσθε. Vide quoque 2 Macc. V, 16.

ΣΥ'ΣΤΑΣΙΣ, *constitutio*, it. *conventus*, it. *coniuratio*, *conspiratio.* קָהָל, *congregatio.* Gen. XLIX, 6. ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν, in *conventu* illorum. Sap. VII, 18. εἰδέναι σύστασιν κόσμου, scire *constitutionem* et *constructionem* mundi. Ita *Diodorus Sic.* lib. I. p. 10. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν. 3 Esdr. V, 73. συστάσεις ποιούμενοι, *conspirationes facientes*, s. *seditiones moventes.* Sic apud *Ioseph. A. I.* XIV. c. 2. p. 685. ed. *Hav.* συστασιασταὶ sunt *homines seditiosi*, *factiosi.* Conf. *Munthii Obss. e Diod. Sic.* ad Act. XXIII, 7. *Hesych.* συστάσεις, σύνοδοι, συμφωνίαι.

ΣΥΣΤΕ'ΛΛΩ, *contraho*, *coerceo*, *compesco*, *supero*, et σύστέλλομαι, *animum abiicio.* *הִתְחַמֵּץ, *acesco.* *Symm.* Ps. LXXII, 21. συστέλλεται ἡ καρδία μου. *Hieron.* *contractum est cor meum*, h. e. *exacerbatus*, *valde iratus sum.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 575. sequ. Usus est hac formula, quia acetum vim contrahendi habet. - נִכְנַע Niph. *deprimor*, *humilior.* *Al.* Iud. VIII, 28. συνεστάλη Μαδιὰμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, *coercebatur* Midian a filiis Israel. Iud. XI, 33. συνεστάλησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, *coercebantur* Ammonitae ab Israelitis. Sir. IV, 34. χεὶρ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη, manus ad reddendum *contracta.* 1 Macc. II, 32. συνεστείλαντο πόλεμον. Ita legitur in Cod. *Alex.* Sed reponendum est συνεστήσαντο, ut reliqui libri habent. 1 Macc. III, 6. συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτῶν, impii metu eorum *frangebantur.* Ita *Philo lib. quod quivis probus sit liber* p. 609. λύπῃ συστέλλεται, dolore *frangitur.* Adde *Dionys. Halic. A. R.* lib. VIII. cap. 81. p. 1705. *Reisk.*, ubi post συνεστάλησαν supplendum est τὴν ψυχὴν s. κατὰ τὴν ψυχὴν, quod diserte additur ab *Herodiano* I, 6, 10. 1 Macc. V, 3. συνέστειλεν αὐτοὺς, *superabat* illos. *Syrus* h. l. per *dis-*

sipare reddidit, coll. VI, 45. 2 Macc. VI, 12. *μὴ συστέλλεσθαι διὰ τὰς συμφορὰς*, *animum* non *abiicere* propter calamitates. 3 Macc. V, 33. *καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη*, et vultu et aspectu *timuit*, h. e. *timorem declaravit*. *Hesych.* *συνεστάλη, πεφόβηται, ἐδειλίασε.*

ΣΥ'ΣΤΕΜΑ, *statio*, *speciatim militum*. מַצָּב. *Inc.* 2 Sam. XXIII, 14. ubi *castra* notat, coll. v. 16. Fortasse tamen ibi legendum cum ed. *Compl.* *σύστημα*. Vide s. *ἀνάστεμα* et *ὑπόστεμα*.

ΣΥ'ΣΤΗΜΑ, *compositio*, *coagmentatio*, it. *congregatio*, *coetus*, *conventus*, *agmen*, *multitudo*, it. *congregatio aquae*, *stagnum*. אֲגַם, *stagnum*. Ierem. LI, 32. ubi Graecum per *συστήματα*, ut *Arabem* per *coronas*, *munimenta* intellegere puto, *atque opera*, *Babelis urbem cingentia*. *Kircherus* intellegit *paludes iunceis plenas et carecta*. — יְקָהָה, *obedientia*. *Aqu.* Gen. XLIX, 10. Legit מִקְוֵה, coll. I, 10., vel חִקְוַת. — לַהֲקַת per metathesin pro קְהִלָּה, *coetus*. *Theod.* 1 Sam. XIX, 20. — *מַצָּב, *statio*. 2 Sam. XXIII, 14. sec. ed. *Compl.* *Symm.* sec. marg. *cod. X. Holm.* 1 Sam. XIV, 1. — מִקְוֵה, *confluentia*. Gen. I, 10. — נְצִיב, *statio*. *Al.* 1 Par. XI, 16. — תְּעָלָה, *aquae ductus*. Ezech. XXXI, 4. 2 Macc. VIII, 5. *γενόμενος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακκαβαῖος*, Maccabaeus autem *agmine* stipatus. 2 Macc. XV, 12. *κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ἰουδαίων συστήματι*, precari pro universa *multitudine* Iudaeorum. Significat hic *σύστημα* *gentem*, *nationem*, ut de *gente Iudaica* quoque usurpatum legitur 3 Macc. III, 8. 3 Macc. VII, 3. *coniurationem*, *conspirationem*, *seditionem* notat. Apud *Polyb.* V, 26. *corpus militum*, v. c. *legionem*, significat, ac in universum *coetum hominum idem vitae genus sectantium*.

ΣΥΣΤΡΑ'ΤΕΥΜΑ, *communis militia et expeditio*. קֶשֶׁר, *coniuratio*. 2 Reg. XIV, 19. sec. cod. *Alex.* ubi tamen rectius fortasse legitur *σύστρεμμα*.

ΣΥ'ΣΤΡΕΜΜΑ, *coagmentum*, *globus*, *convolutio*, *multitudo*, *coetus seditiosorum et coniuratorum*, *turma*, *agmen militum composito ordine progredientium*, *impressionemque hostilem facientium*, *agmen hostile*, *coniuratio*. גְּדוּד, idem. 1 Sam. XXX, 15. et 23. 2 Sam. IV, 2. *δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων*, duo viri principes *agminum hostilium*. 1 Reg. XI, 24. *ἦν ἄρχων συστρεμμάτων*, erat princeps *agminum hostilium*. *Hesych.* *συστρεμμάτων, θορύβων, πλάνων.* Adde *Aqu.* *Theod.* ac *Inc.* 1 Sam. XXX, 8. ubi vid. *Montfauc.* — הִתְיַחֵשׂ Hithp. *in genealogia recenseor*. Esdr. VIII, 7. ubi *σύστρεμμα* notat, *qui sunt eiusdem stirpis*. — צְרוֹר, *lapillus*. *Al.* Amos. IX, 9. ubi tamen rectius pro *σύστρεμμα* legitur *σύντριμμα*. — קֶשֶׁר, *conspiratio*. 2 Sam. XV, 12. *ἐγένετο σύστρεμμα ἰσχυρὸν*, *conspiratio* fiebat valida: ubi ed. *Rom.* vitiose *σύντριμμα* habet. 2 Reg. XIV, 19. XV, 30.

συνέστρεψε σύστρεμμα ἐπὶ, *coniurationem* faciebat adversus. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σύστρεμμα (MS. vitiose σύστρεμα), στασιαστῶν πλῆθος. – חַרְבּוּת, *multitudo*. Num. XXXII, 14. σύστρεμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, *coetus* hominum peccatorum.

ΣΥΣΤΡΕΦΩ, *contorqueo*, *converto*, *colligo*, *cogo*, *congrego*, et Συστρέφομαι, *conspiro*, *coniuro*. אָגַר, *colligo*. *Al.* Prov. VI, 8. συστρέφει. – *הִתְגּוֹדֵד Hithp. *incido me*. LXX sec. cod. *Norimb.* ac *Theodoretum* Ierem. XLVII, 5. ἕως πότε συστραφήσεσθε. Legerunt per Resch הִתְגַּרְרִי, a גּוּר, *congregare se*. – הִתְהַלֵּךְ Hithp. *obambulo*. Ezech. I, 13. ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον τῶν ζώων, tanquam aspectus lampadum *convertentium se* in medio animalium. Omiserunt הִיא, et legerunt מִתְהַלְּכוֹת in plurali, ac coniunxerunt cum לַפִּידִים. – הִתְחוֹלֵל Hithp. a חוּל, *dolore me met afficio*. Ierem. XXIII, 19. συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει, *convertens se* ad impios veniet. *Dathius* transtulit hebraica: *instar tempestatis praegnantis*. Fortasse quoque imago desumta est ab *agmine militum globatim impetum facientium*. Vide supra s. v. σύστρεμμα, ac infra s. v. συστροφὴ ad צָרַר. – *זוּר, *comprimo*. *Symm.* Ies. LIX, 5. – *לָקַט, *colligo*. Iud. XI, 3. sec. *Vat.* συνεστράφησαν, hebr. וַיִּתְלַקְּטוּ, *collecti sunt*. – *מִגְדָּל, *turris*. Ies. XXXIII, 18. συστρεφομένους sec. *Alex.* et *Ald.* Sed orta est haec vitiosa lectio ex συντρεφομένους, ut recte legitur in ed. *Compl.* – נִכְמַר Niph. *aestuo*. Gen. XLIII, 30. συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, *convertebant se* viscera eius propter fratrem. Utraque formula metaphorice adhibetur de *eo*, *qui amore erga aliquem nimis commovetur*. – נִפְתַּל Niph. *luctor*. Gen. XXX, 8. συνεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου, *colluctandum* mihi *fuit* cum sorore mea. Qui enim luctantur, contorquent se invicem. – צוֹדֵד Pih. a צוּד, *venor*. Ezech. XIII, 20. ubi pro συστρέφετε alii συλλέγετε. Vide supra s. v. אָגַר. – צָרַר, *ligo*. Prov. XXX, 4. τίς συνέστρεψε ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; quis *coegit* aquas in veste? – קָבַץ, *congrego*. *Al.* Iud. XII, 4. συνέστρεψεν, *congregabat*. Conf. 1 Macc. XII, 50. 2 Macc. XIV, 30. – קָשַׁר, *conspiro*. 2 Sam. XV, 31. ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ Ἀβεσσαλώμ, inter illos, qui *conspirant* cum Absolomo. 2 Reg. X, 9. συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου, *conspiravi* adversus dominum meum. Vide et 2 Reg. XV, 10. 25. XXI, 21. 2 Reg. XV, 30. συνέστρεψε σύστρεμμα, *coniurationem fecit*. *Theod.* 1 Sam. XXII, 15. *Inc.* 1 Reg. XVI, 9. συνέστρεψεν ἐφ᾽ ἑαυτὸν (lege αὐτὸν, ut recte habent LXX Intt.) τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ubi voci קָשַׁר notionem hiphilicam subiecisse videtur. Apud LXX ibid. loco συνέστρεψεν sec. cod. *Vat.* reponendum est συνεστράφη, ut habet ed. *Compl.* ex auctoritate *Vulg.* *rebellavit contra eum*. – *שׁוּב Kal et Hiph. Mich. I, 7. συνέστρεψεν, יָשׁוּבוּ. Sed *Arabs* ibi συνεστράφη legisse videtur, nisi vertere malimus

subruit in terram, in terram abdidit, quem significatum voci خسك tribuit *Castellus* fol. 1528. Ezech. XIV, 5. sec. *Compl.* hebr. הֵשִׁיב, - שְׁכוֹל, *carentia liberorum*, *orbitas*. *Symm.* Ps. XXXIV, 12. *συνεστραμμένα*. Sed ita legit *Agellius*. In *Hexaplis* nunc legitur *ἀνεστραμμένα*. *Everh. Scheidius* in *Schediasm. Philol.* p. 190., collato arab. ثكل, שְׁכוֹל de *implicatione*, h. e. luctu gravissimo, quo homo totus quantus *implicatur* et quasi *obmutescit*, explicat. Sir. XXXVIII, 37. *συστρέφων ἐν ποσὶν αὐτοῦ τροχὸν*, *convertens* pedibus suis rotam.

ΣΤΣΤΡΟΦΗ', *conversio*, *contorsio*, *congregatio*, *conspiratio*, it. *turbo*. אֲגֻדָּה, *globus*, *cuneus*. Ita *Vulgatus*. *Symm.* 2 Sam. II, 25. - לַהֲקַת per metathesin literarum pro קְהִלָּה, *coetus*, *congregatio*. *Symm.* 1 Sam. XIX, 20. - מָגוֹר. *Aqu.* Ps. XXX, 14. *συστροφῆς*. Hieron. *congregatione*. Est autem *συστροφὴ* ibi *turma*, *acies collecta*, *circumfusa et undique obsidens*. *Aqu.* *Symm.* Ps. LIV, 16. *Aqu.* Ps. XXXIII, 5. Habere גור notionem *colligendi* et *congregandi*, ex Hab. I, 15. luculenter apparet. - מְצוּדָה, *venatio*. Ezech. XIII, 21. Vide s. v. *συστρέφω* ad צוּר. - *נֹצְרִים, *custodes*. Ierem. IV, 16. *συστροφαί*. Deduxerunt vocem hebr. non a נָצַר, sed a צָרַר, *ligare*, *colligare*; nam quae in fasciculum colligantur, ea contorquentur. - סוֹד, *arcanum*, *familiaris congressus*. Ps. LXIII, 2. *σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων*, defende me a *conspiratione* aut *coetu* improborum. *Suidas*: *συστροφή*, ἡ ὁμόνοια, καὶ ἡ ἐπὶ κακῷ συμφωνία. Idem verba Psalm. l. c. statim subiungit. - עֵגֶל, *vitulus*. *Symm.* Ps. LXVII, 31. *μετὰ συστροφῶν*. Respexit usum vocis in l. *Syr.* ubi ܥܓܠ est *volvit*, *convolvit*, *circumvolvit*, derivans ab עָגוֹל, aut alio huic cognato, quod *orbem* significat. - עֵדָה, *congregatio*. Iud. XIV, 8. *συστροφὴ μελισσῶν*, *examen* apum. - צָרַר, *ligo*. Hos. IV, 20. *συστροφὴ πνεύματος*, *turbo* venti. Legerunt צִיר. Conf. Sir. XLIII, 20. Hos. XIII, 11. *συστροφὴ ἀδικίας*, *congregatio* malitiae. *Bahrdtius* ad h. l. suspicatur, verba *συστροφὴν ἀδικίας* olim ad comma sequens pertinuisse et scripta fuisse: *διὰ συστροφὸν αὐτοῦ εἰς ἀδικίαν*, hoc sensu: destruam regnum ob eius *conversionem* ad impietatem. Favet huic opinioni *Arabs*. - קֶשֶׁר, *conspiratio*. 2 Reg. XV, 15. ἡ *συστροφὴ αὐτοῦ*, ἡ *συνεστράφη*, *conspiratio* eius, qua conspiravit. Conf. Act. XIX, 40. 1 Macc. XIV, 44. *ἐπισυστρέψαι συστροφὴν*, *convocare congregationem* seu *conventum*, ut *Vulgatus* expressit.

ΣΤΣΤΡΟΦΗ'Ν ΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ, *coitionem*, *conspirationem facio*. קָשַׁר, *conspiro*. Amos. VII, 10. *συστροφὰς ποιεῖται*

κατὰ σοῦ Ἀμὼς, coitiones, conspirationes facit adversus te Amos. Conf. Act. XXIII, 12. Vide *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΤΣΦΙΓΓΩ, *constringo, constringendo cogo et contraho.* אָזַר, *accingo.* Lev. VIII, 8. – מִשְׁבְּצוֹת, *ocellatio. Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXXIX, 6. *συνεσφιγμένους.* – *קָפַץ, *occludo.* Deut. XV, 7. *συσφίγγειν τὴν χεῖρα, manum subtrahere,* h. e. *auxilium denegare.* – רָכַס, *alligo.* Exod. XXXIX, 20. *Inc.* Exod. XXVIII, 28. *συσφίγξουσι.* Arab. شك *figere, infigere, affigere* notat. – שִׁנֵּס Pih. *accingo.* 1 Reg. XVIII, 46.

ΣΤΣΦΙΓΚΤΗΡ, *vestis constringens corpus,* quod dicitur *constrictorium.* מִשְׁבְּצוֹת plur. foem. *vestes ocellatae. Al.* Psalm. XLIV, 13.

ΣΤΣΦΙΓΚΤΟΝ, *uncinus.* מִשְׁבְּצוֹת plur. foem. *vestes ocellatae. Inc.* et LXX sec. *Compl.* Exod. XXVIII, 25. *ἐπὶ τῶν δύο συσφιγκτῶν,* super duos *uncinos.* (Vide, an hoc vocabulum delendum, et Exod. l. l. *συσφιγκτήρων* loco *συσφιγκτῶν* legendum sit? *K.*)

ΣΤΣΦΙΓΚΤΟΣ, *constrictus.* חֵשֶׁב, *intertextio,* vulgo *ocellatio. Aqu. Symm.* Exod. XXVIII, 4. *συσφιγκτόν.*

ΣΤΣΦΙΓΜΑ, *constrictio.* שַׁרְשְׁרוֹת plur. *catenae. Symm.* Exod. XXVIII, 14. ubi pro *σύσφιγμα* cod. *Coisl.* iudice *Montfauconio* rectius *συσφιγκτὰ* exhibet.

ΣΤΣΦΙΓΞΙΣ, *constrictio, coactio, succingulum, nodus.* שִׁבֵּץ Pih. *ocellatum opus facio. Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXVIII, 39. *αἱ σύσφιγξεις.* Sed *Scharfenbergius* non dubitat, legendum esse: *καὶ συσφίγξεις,* ut *συσφίγξεις* sit futurum verbi *συσφίγγω, constringo.*

ΣΤΣΦΡΑΓΙΖΩ, *obsigno.* מִשְׁבְּצוֹת plur. *foem. vestes ocellatae. Inc.* Exod. XXVIII, 11. Sed loco *συνεσφραγισμένους* mea auctoritate reponendum est *συνεσφιγμένους,* qua voce alius *Inc. Int.* usus est, qui sine dubio est *Theodotion,* ut e proxime sequente nota hexaplari apparet. *Vulg. circumdatos.*

*ΣΤΧΝΕΩΝ, *locus condensus.* סְבַךְ, *perplexitas. Aqu.* Gen. XXII, 13. ubi loco *συχνεῶνα* reponendum est *ἐν συχνεῶνι,* ut quoque habet *Cod. Coislin.*

ΣΤΧΝΟΣ, *densus, multus.* סְבַךְ, *perplexum vepretum. Aqu.* Gen. XXII, 13. *ἐν συχνῷ.* Conf. *Drusium* in *Fragm. Vet. Int. Graec.* p. 32. 2 Macc. V, 9. *ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας, multos* patria expellens. *Hesych. συχνὰ, πυκνὰ, συνεχῆ, πολλά.* Confer *Suidam* in *συχνόν.*

ΣΦΑΓΗ, *mactatio, laniena, occisio, caedes, iugulus* s. *iugulum* sec. *Gloss. Steph.* הֶרֶג, *occisio. Symm.* Ies. XXX, 25. – הֲרוֹג infin. *occidere.* Ierem. XV, 3. – הֲרֵגָה, *occisio.* Ierem. XII, 3. *ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς,* purifica illos in diem *mactationis.* Vide et Zach. XI, 4. 7. et conf.

Iac. V, 5. et ad h. l. *Wolfium* p. 75. - חֶרֶב, *gladius*. Iob. XXVII, 14. - טְבוֹחַ infin. Kal, *mactare*. Ierem. XXV, 34. ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγὴν, impleti sunt dies vestri ad *mactationem*. Ib. LI, 40. - טֶבַח. Prov. VII, 21. Ies. XXXIV, 2. 6. LIII, 7. et alibi. - טִבְחָה. Ps. XLIII, 24. Ierem. XII, 3. - כִּיד, *exitium*. Iob. XXI, 20. - צַיִד, *venor*. Iob. X, 16. - קֶטֶל, *occisio*. Abd. v. 9. - רֶצַח. *Symm*. Ps. XLI, 14. Legit רְצִיחָה. 2 Macc. V, 6. ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν, *caedes* faciebat civium. Vide et v. 13. et 2 Macc. XII, 16.

*ΣΦΑΓΙΑ'ΖΩ, *victimas iugulo*, *victimis mactatis sacrifico*. 4 Macc. XIII, 12. ubi sermo est de Isaaco. Ib. XVI, 20.

ΣΦΑ'ΓΙΟΝ, *victima*, *caedes*. אִבְחָה, *mucro*. Ezech. XXI, 15. Videntur legisse לְטִבְחָה, a טָבַח, *mactare* (Vide ad h. l. *Cappelli nott. critt.* p. 551.), aut secundum *Tychsenium* זבחה. - זֶבַח, *sacrificium*. Amos. V, 25. μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι; num *victimas* et sacrificia obtulistis mihi? - טֶבַח. Ezech. XXI, 15. ῥομφαία ἐσπασμένη εἰς σφάγια, gladius strictus ad *caedes*. Vide et v. 10. - נְדָבָה, *voluntaria oblatio*. Lev. XXII, 23. σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ, *victimas* facies illas tibi ipsi. *Hesych*. σφάγιον, πρόβατον, θῦμα.

ΣΦΑ'ΖΩ. Vide infra σφάττω.

ΣΦΑΙΡΩΤΗ'Ρ, *sphaerula artificiosa*, h. e. *ornamentum sphaericum ex lapide*, *ligno*, *metallo* (ut in candelabro sacro, aut quod capitibus columnarum imponi solet), it. *lorum calceamenti*, *corrigia*. כַּפְתֹּר, *malogranatum*. Exod. XXV, 31. (ubi *sphaerulam candelabri* notat.) 33. XXXVII, 18. 24. 25. *Gloss*. in *Octat*. σφαιρωτῆρες, σφαίραις ὅμοιαι. - שְׂרוֹךְ, *corrigia*. Gen. XIV, 23. iuxta Cod. *Alex*. ἕως σφαιρωτῆρος τοῦ ὑποδήματος, usque ad *corrigiam* calceamenti. *Gloss*. in *Octat*. σφαιρωτῆρος, ἱμάντος τοῦ ὑποδήματος. *Hesych*. σφαιρωτὴρ, ζηνίχιον σανδαλίου, σκύτος, κόμμα λώρου. *Palmerius* ibi pro ζηνίχιον legendum censet ζωνίχιον. *Bielius* mavult ζινίχιον. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. σφαιρωτὴρ, σανδαλίου ζινίχιον, κόμμα λωρίου. *Suidas*: σφαιρωτὴρ, σανδαλίου ζινίχιον, οἷον τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματος. Vulgo ibi scribitur ζινίκιον per κ. Sed reponendum esse ζινίχιον patet ex eodem *Suida*; siquidem alias ita: Ζινίχιον, τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματος. Ad priorem *Suidae* locum *Küsterus* notat, vocem σφαιρωτὴρ aliquoties occurrere apud LXX, sed alio significatu. At notare illum debuisse ad eum Geneseos locum citatum animadvertit *Bos anim. ad Scriptt. GG*. p. 188. Caeterum ad eundem *Suidae* locum *Küsterus* affert etiam verba *Ioh. Chrysostomi Orat. in XL Martyres* inde repetita *Photio Cod*. CCLXXIV. p. 1521. En illa: Σφαιρωτὴρ, τὸ παρὰ πολλοῖς λεγόμενον λωρίον. Σφαιρωτὴρ δὲ λέγεται διὰ τὸ πολλάκις κυκλοειδὲς ἀπεργάζεσθαι τὸ δέρμα τὸν τεχνίτην, καὶ οὕτω τέμνειν.

Τινὲς δέ φασι τὴν κλῆσιν λαβεῖν ἀπὸ τοῦ τὰ σφυρὰ τηρεῖν. Rectius *Bynaeus de calc. Hebr.* p. 164. vocem hanc derivat a *σφαιρόω*, *involvo*, *in orbem conglobo*, quod corrigiae apud veteres varia ratione circumvolutae pedibus fuerint.

ΣΦΑΚΕΛΙ'ΖΩ, *inflammatione* seu *tabe consumo*, it. *inflammatione palpito*, *gangraena inficio*, *mortifico*, a *σφάκελος*, *gangraena*. *Aristot. hist. anim.* III, 3. *Σφακελίζομαι*, *laboro eo morbo*, *qui σφάκελος dicitur*. Conf. *Foesii Oecon. Hippocr.* p. 603. sequ. כָּלָה Pih. *consumo*. Lev. XXVI, 16. *τὸν ἴκτερον σφακελίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν*, icterum *inflammatione* seu *tabe consumentem* oculos vestros. Vide ad h. l. *Drusium*. - כָּלֶה, verbale, *deficiens*. Deut. XXVIII, 32. *οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται σφακελίζοντες*, oculi tui videbunt *inflammatione palpitantes*. *Gloss. in Octat.* *Σφακελίζοντες*, *ὑποτρέμοντες*. *Suidas: σφακελίζοντες*, *διασπῶντες*, *πηδῶντες*, *ὑποτρέμοντες*. *τὸ σφακελίζειν φλεγμαίνειν ἐστὶ*, *καὶ διὰ τοῦτο σπᾶσθαι*. *Κρατῖνος*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *σφακελίζονται*, *διασπῶνται*, *πηδῶσι*.

ΣΦΑΛΕΡΟ'Σ, de *persona*, *qui titubat atque vacillat*: de *re*, *labilis*, *lubricus*, *instabilis*, *fallax*, *perniciosus*, *periculosus*. נוּעַ, *vacillo*. Prov. V, 6. *σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς*, *lubricae* autem orbitae eius. *Hesych.* *σφαλερὸν*, *ἐπισφαλὲς*, *ἐπικίνδυνον*.

ΣΦΑ'ΛΛΩ, *facio*, *ut quis titubet et labatur*, hinc *everto*, *supplanto*, *prosterno*, (*Hom.* Il. ψ', 719. *Theocr.* XXIV, 110.) *fallo*, *labor*, et *σφάλλομαι*, *erro*, *aberro*, *titubo*, *labor*, *pecco*. הֵמִיר Hiph. a מוּר, *muto*, *commuto*. *Aqu. Theod.* Ps. XIV, 4. *σφάλῃ*. *Vulg. non decipit*. - הִשְׁלִיךְ Hiph. *deiicio*. Iob. XVIII, 7. *Vulg. praecipitabit eum*, sc. *in perniciem*. - חָגַר, *accingo*. 2 Sam. XXII, 46. *σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν*, *titubabunt* e claustris suis. Legerunt וַיֶּחֶרְגוּ, *expavescent*, e loco parallello Psalm. XVIII, 46. Confer quoque *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. VI. cap. 17. p. 747. - חָטָא. *Symm.* Exod. X, 16. *ἐσφάλην*, *erravi*, seu *peccavi*. - *כָּשַׁל. *Symm.* Iob. IV, 4. *Vulg. vacillantes*. - מוֹט, *vacillo*. Deut. XXXII, 35. *Aqu.* Ps. CIII, 6. *ἐσφάλησαν*, et Ps. XLV, 3. et 17. *σφάλλεσθαι*. *Aqu.* Prov. X, 30. - נָטַשׁ, *desero*. Amos. V, 2. - שִׁכֵּל Pih. *abortio*. Iob. XXI, 10. ubi *σφάλλειν* aperte notat *abortum pati*. Sap. X, 8. *ἐν οἷς ἐσφάλησαν*, in quibus *peccaverunt*. Vide et 3 Esdr. IV, 27. Sir. XIII, 24. *πλουσίου σφαλέντος*, cum dives *labitur*. Sir. XIII, 22. *ταπεινὸς ἔσφαλεν*, humilis *lapsus est*. In cod. *Alex.* reperitur *ἐσφάλη*, idque simplicius est. Sir. XXXVI, 25. *τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῳ λῃστῇ σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν*; quis enim confidet expedito latroni *erranti* de civitate in civitatem? Sed rectius ibi ex aliis libris legi videtur *ἐφαλλομένῳ* vel *ἀφαλλομένῳ*. *Hesych.*

σφάλλειν, κλίνειν, καταβάλλειν, ἁμαρτάνειν. Idem: σφάλλονται, ἁμαρτάνουσιν.

ΣΦΑ'ΛΜΑ, casus, error, lapsus, idem: *infortunium*. מוֹקֵשׁ, *laqueus*. Prov. XXIX, 26. ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, impietas hominem multis malis implicat. *Hesych.* σφάλμα, ἁμάρτημα.

ΣΦΑΛΜΟ'Σ, idem. מוֹט, *nutatio*. *Aqu.* Ps. CXX, 5. ubi etiam in notione *infortunii* accipiendum erit.

ΣΦΑ'ΤΤΩ vel *ΣΦΑ'ΖΩ*, *iugulo*, *macto*, *occido*. בָּקַק, *evacuo*. Ierem. XIX, 7. – הָרַג, *occido*. Ies. XXII, 13. – זָבַח, *sacrifico*. Lev. XVII, 5. Ezech. XXXIV, 3. – טָבַח. Gen. XLIII, 16. Ps. XXXVI, 15. et alibi saepius. – מַטְבֵּחַ, *mactatio*. Ies. XIV, 21. – *שֵׁבֶט, *virga*. Ezech. XXI, 15. Legerunt שחט. – שָׁחַט. Gen. XXII, 10. XXXVII, 30. Exod. XII, 6. et alibi. Eadem vox reddenda quoque est *Procopio* ad Ies. LXVI, 3. ita scribenti: οὐ κεῖται κατὰ τοὺς λοιποὺς, ὁ δὲ ἄνομος, ἀλλ', ὁ δὲ σφαδάζων (lege σφάζων) μόσχον. – שָׁסַף Pih. *disseco*. 1 Sam. XV, 33. Praeterea legitur Num. XI, 32. sec. *Oxon.* ubi καὶ ἔσφαξαν mihi videtur ex permutatione שָׁטַח et שָׁחַט ortum esse. 1 Macc. I, 2. II, 24. 2 Macc. V, 14.

ΣΦΑΤΡΩΤΗ'Ρ. Vide σφυρωτήρ.

ΣΦΕΝΔΟΝΕ'Ω, *funda iacio, funda utor, funditor sum*. קִלַּע Pih. *funda proiicio*. 1 Sam. XVII, 49. XXV, 29. *Aqu.* *Symm.* Ierem. X, 17. σφενδονήσω. *Hieronymus*: *Est sensus, instar fundae cum omni impetu abiiciam*. *Zonaras Lex.* 1698. σφενδονῆσαι, ἐκδιῶξαι. Apud *Ieremiam* l. l. de eiectione populi dicitur.

ΣΦΕΝΔΟ'ΝΗ, *funda*. מַרְגֵּמָה, *locus, quo lapides proiiciuntur*. Aliis *funda, qua lapides proiiciuntur*. Prov. XXVI, 8. – קֶלַע, *funda*. 1 Sam. XVII, 41. 50. XXV, 29. Zach. IX, 15. Iudith. IX, 9. Sir. XLVII, 4. 1 Macc. VI, 51.

ΣΦΕΝΔΟΝΗ'ΤΗΣ et *ΣΦΕΝΔΟΝΙ'ΤΗΣ*, *funditor, fundibularius*. *כְּרֵתִי, *Cerethi*. 1 Reg. I, 44. sec. cod. *Reg.* laudatum a *Montfauconio* τοὺς σφενδονήτας καὶ τοὺς τοξότας. Conf. eundem ad 2 Sam. VIII, 19. – קֹלֵעַ partic. Iud. XX, 16. σφενδονῖται. *Al.* rectius σφενδονῆται. – קַלָּעִים plur. *funditores*. 2 Reg. III, 25. Iudith. VI, 14. 1 Macc. IX, 11. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σφενδονῆται, οἱ σφενδονῶντες. Praeterea legitur apud *Inc.* ac *LXX* 1 Paral. XII, 2. ubi huic voci nihil respondet in textu hebr. Repetierunt eam ex antecedente hebr. נֹשְׁקֵי.

**ΣΦΕΝΔΟΝΙΣΤΗ'Σ*, *funditor*. קַלָּע, idem. 2 Reg. III, 25. sec. *Alex.* *Breit.* ubi *Bos* edidit σφενδονησταί.

ΣΦΗΚΙ'Α, *crabro, examen vesparum*. צִרְעָה, idem. Exod. XXIII, 28. Deut. VII, 20. Ios. XXIV, 12. *Gloss. in Octat.* σφηκίας, σφηκῶν κατοικήσεις. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* in quo praeterea additur: ἢ ἀγριομέλισσαι.

*ΣΦΗ'Ν, *cuneus, tormenti ac supplicii genus.* 4 Macc. VIII, 12. XI, 10. *Suidas:* σφὴν, σφηνὲς, σφηνάριον. Id. σφηνούμενος, στρεβλούμενος, βασανιζόμενος.

ΣΦΗΝΟ'Ω, *cuneo findo, obstruo et obturo cuneo, pessulo munio, obdo.* אָחַז, *prehendo, etiam claudo, occludo.* Nehem. VII, 3. – נָעַל, *obsero.* Iud. III, 23. 24. – *שָׂפַק, Hiph. הִשְׂפִּיק, *sufficiens sum,* it. *delector. Hebr.* Ies. II, 6. sec. *Hieronymum* ita scribentem: *Pro quo scriptum est in Hebraeo* IESPHICU, *quod Hebraei interpretantur* ἐσφηνώθησαν, *et nos vertimus adhaeserunt* etc. Num fortasse *Hieron.* scripsit ἐσφηκώθησαν, h. e. *cincti sunt?*

ΣΦΗ'Ξ, *vespa, crabro.* דְּבוֹרָה, *apis. Hebr. et Syr.* Ies. VII, 13. Sc. vox hebr. late patet, *vespas* quoque et *crabrones* complectens. Syr. ܕܒܘܪܐ, *apis, vespa, crabro.* Vide et Sap. XII, 8.

ΣΦΙΓΓΙ'Α, *parsimonia, sordities in victu, tenacitas,* a σφίγγω, *stringo, constringo.* Sir. XI, 17. ubi σφιγγία est *nimia parsimonia, quae modum excedit.* Conf. ad h. l. *Baduellum.*

ΣΦΙ'ΓΓΩ, *stringo, constringo.* חָבַשׁ, *ligo, alligo. Symm.* Ies. I, 6. πληγὴ τραύματος οὐ σφιγγομένου, *plaga, vulnere non constricto* vel *coeunte.* Ita חָבַשׁ in aliis quoque locis de *obligatione* et *curatione vulneris* adhibetur, v. c. Ps. CXLV, 3. Iob. V, 18. – עָנַד, *alligo, circumligo. Symm.* Prov. VI, 21. σφίγξον. – צוּר, *colligo.* 2 Reg. XII, 10. ἔσφιγξαν, in sacculos reponebant bene numeratam. – רָכַס, *alligo. Al.* Exod. XXVIII, 28. – תָּמַךְ, *apprehendo.* Prov. V, 22. ubi σφίγγεσθαι metaphorice adhibetur, ut sit: *captum teneri.*

*ΣΦΙΓΚΤΗ'Ρ, *uncinus.* שָׁבָץ, *perturbatio, confusio animi, horror. Aqu.* 2 Sam. I, 9. qui fortasse usus est h. l. voce σφιγκτὴρ (quae non notat *uncinum,* sed *stringentem, constringentem*), quia rationem habuit notionis propriae vocis שָׁבַץ, *perplexus fuit:* nam horror perstringit animum. Non prorsus tamen silentio praetereundum est, nonnullis Intt. שָׁבָץ idem esse cum תַּשְׁבֵּץ, *tunica ocellata.* Conf. *Braunium* de *vestit. sacerd. hebr.* lib. I. c. 17. p. 261. et *Schroederum* de *vestitu mulierum hebr.* p. 22. Vide quoque supra s. v. συσφίγγω, eiusque derivatis. Chlamydem vero σφιγκτὴρ apud veteres, saltem apud Tarentinos significasse, ex *Hesychio* discimus, qui h. v. habet χιτὼν Ταραντῖνος. – מִשְׁבְּצוֹת, *vestes ocellatae. Aqu.* Exod. XXVIII, 13. σφιγκτῆρες.

ΣΦΟ'ΔΡΑ, *valde, vehementer, graviter.* הֵיטֵב, *bene, optime.* Deut. IX, 21. XIII, 14. – מְאֹד. *Aqu.* Gen. IV, 6. LXX Gen. VII, 19.

*ΕΩΣ ΣΦΟ'ΔΡΑ, *graviter.* לְמַעְלָה, *ad summum usque.* 2 Par. XVI, 12. ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη, *graviter* aegrotabat. – Vide alibi θυμόομαι et ἰσχύω.

ΣΦΟΔΡΟ'Σ, *vehemens*, *validus*. אַדִּיר, idem. Exod. XV, 10. - חָזָק. Exod. X, 19. - כָּבֵד. *Inc.* Gen. XLI, 31. - עַז. Nehem. IX, 11. Vide et Sap. XVIII, 5.

*ΣΦΟΔΡΟ'ΤΕΡΟΝ, *vehementius*. 4 Macc. V, 32. XIII, 21.

*ΣΦΟΔΡΩ͂Σ, *valde*. *בְּאָדָם, *in Adam*. Ios. III, 16. Legerunt מְאֹדָם, ut ם finale sit litera paragogica. - *מְאֹד, *valde*. Gen. VII, 19. sec. cod. *Alex.* et ed. *Compl.* σφόδρα σφοδρῶς, ubi in Cod. *Vat.* legitur: σφόδρα, σφόδρα. Praeterea quoque reperitur Sir. XIII, 13. πρόσεχε σφοδρῶς.

ΣΦΟ'ΝΔΥΛΟΣ, attice pro σπόνδυλος, *collum*, *cervix*, *verticulum*, *vertebra spinae dorsi*. עֹרֶף, *cervix*. Lev. V, 8. ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου, vellicabit sacerdos caput eius a collo. 4 Macc. X, 8. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σφονδύλου, τραχήλου. Sic et *Hesychius:* σφόνδυλος, τράχηλος. Vide *Martinii Lexicon Philol.* s. h. v.

ΣΦΡΑΓΙ'ΖΩ, *signo*, *sigillo*, etiam *occulto*, *abscondo*, nam quae condimus, fere sigillo impresso claudimus. הָתֵם Hiph. a תָּמַם, *absolvo*. 2 Reg. XXII, 4. Videntur legisse חָתַם, ac σφραγίζειν h. l. est *bene munire*, *tuto deponere*, coll. Rom. XV, 26. - חָתַם. Deut. XXXII, 34. Esth. VIII, 8. σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου, *obsignate* annulo meo. Ita quoque v. 10. Iob. XIV, 17. ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ, *obsignasti* autem iniquitates meas in crumena: quae verba de *remissione peccatorum* accipienda sunt. Iob. XXIV, 16. ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς, h. e. *interdiu semel abscondunt*. *Symmachus* habet: ὡς ἐν σφαγίδι κρύψουσιν ἑαυτούς. *Vulgatus: sicut in die condixerant sibi.* Vide et Dan. IX, 24. Ies. VIII, 16. *Aqu.* Lev. XV, 4. ἐσφραγίσθη (vel, ut in cod. *Coislin.*, fortasse rectius, legitur, ἐσφράγικεν, *obsignavit*), et *Theod.* ἐσφράγισται. - *חֲתַם chald. Dan. VI, 17. - *חָתָן, *sponsus*. *Hebraeus Int.* Exod. IV, 26. ἐσφράγισε. Legit חָתַם. - סָתַם, *occludo*. Dan. VIII, 26. σφράγισον τὴν ὅρασιν, *occulta visionem*. Conf. Apoc. XXII, 20. Orat. Manass. v. 3. ubi est *claudere*, *coërcere*, *reprimere*. Conf. *Theogn.* v. 19. et supra s. v. κατασφραγίζω.

ΣΦΡΑΓΙ'Σ, *sigillum*, it. *annulus obsignatorius*. חָח, *fibula*. Exod. XXXV, 21. Hebraicam vocem sine dubio de *annulo obsignatorio* explicarunt, quam notionem etiam habere potest. - חֹתָם. 1 Reg. XXI, 8. ἐσφραγίσατο τῇ σφραγίδι αὐτοῦ, obsignabat *annulo* suo. Cant. VIII, 6. θές με ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου, pone me ut *annulum obsignatorium* super cor tuum, ut *annulum obsignatorium* super brachium tuum. *Al.* Ierem. XXII, 24. σφραγὶς ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς σου, *annulus obsignatorius* in manu mea dextera. *Aqu.* Gen. XXXVIII, 18. *Symm.* Iob. XXIV, 16. *Reliqui* Ierem. XXII, 24. Ita *Sir.*

XLIX, 15. αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς χειρός. Eodem sensu vox apud profanos legitur. *Suidas*: Σφραγὶς, σφραγῖδος, τὸ ἐπισημαῖνον διὰ χαρακτῆρος τὰ φυλαττόμενα. Ὁρῶσα ἡ Ταρπηΐα σφραγῖδας ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ψέλλια ταῖς χερσὶν, ἐπεθύμησε τοῦ χρυσοῦ. Καὶ σφραγιδονυχαργοκομήτας, τοὺς κόμαις καὶ περιττοῖς δακτυλίοις τὰς χεῖρας κεκοσμημένους μέχρι τῶν ὀνύχων, ὡς ὑπὸ τῶν δακτυλίων σκέπεσθαι τοὺς δακτύλους. Posteriora verba desumta sunt ex *Scholiasta Aristoph. ad Nubes* v. 331. *Herodotus* I, 195. de Babyloniis: σφραγῖδα δ' ἕκαστος ἔχει, καὶ σκῆπτρον χειροποίητον. *Sophocl. Electr.* v. 1226. Τήνδε προσβλέψασά μου Σφραγῖδα πατρὸς, ἔκμαθ', εἰ σαφῆ λέγω. *Scholiastes* ibi σφραγῖδα πατρὸς interpretatur δακτύλιον. Conf. et *Polluc. Onom.* V, 100. *Aelian. V. H.* XII, 30. et notata in v. δακτύλιος. Iob. IX, 6. τὰ θυλάκια ἐν ταῖς σφραγῖσιν, arculas, quas Tobias sigillis suis obsignaverat. Sirac. XVII, 22. ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ. *Annulus signatorius*, quem homo semper in manu ac prae oculis habet, ponitur pro omni re, quae est in pretio et carissima et oculos semper verberat. Confer Hagg. II, 24. Sir. XXXII, 6. σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, sigillum carbunculi in ornatu aureo. Vide et Sir. XXXVIII, 31. XLIV, 13. Drac. v. 21. *Hesych.* σφραγῖδες, αἱ ἐπὶ τῶν δακτυλίων, καὶ τὰ τῶν ἱματίων σημεῖα. Idem: σφραγὶς, χελώνη, καὶ ὁ ἐν δακτυλίῳ λίθος, ἢ σήμαντρον.

ΣΦΥ'ΡΑ, *malleus, instrumentum fabrile.* הַלְמוּת, idem. *Al.* Iud. V, 16. - מַסְמְרוֹת plur. *clavi.* Ierem. X, 4. ἐν σφύραις καὶ ἥλοις. Hic quoque locum habuit perturbatio ordinis verborum. Scribere debuisset ἐν ἥλοις καὶ σφύραις, ita ut σφύραις ad מַקָּבוֹת referendum sit. - מַקֶּבֶת, *malleus.* Iud. IV, 21. 1 Reg. VI, 7. *Aqu.* Ies. XLIV, 12. - פַּטִּישׁ, idem. Ies. XLI, 7. Ierem. L, 23. - תּוֹתָח, *ballista.* Iob. XLI, 21. *Malleus* quoque *a perpetua percussione et collisione* תּוֹתָח dici potest, ab arab. تَوَّخَ, *fuste percussit. Hesych.* σφύρα, ἐργαλεῖον τεκτονικὸν ἢ χαλκευτικόν.

*ΣΦΥΡΟΚΟΠΕ'Ω, *malleo percutio et tundo, artem fabrilem exerceo.* הָלַם, idem. Iud. V, 26. sec. ed. *Rom.* et *Cat. Niceph.* ἐσφυροκόπησε. Hanc interpretationem *Aquilae* tribuendam indicavit *Scharfenbergius* ad h. l. Quod autem ad vocem graecam ipsam attinet, occurrit praeter h. l. in *Schol. Biseti* ad *Aristoph. Lysistr.* v. 597. et *Eustath. Il.* Σ. p. 1201, 47. Sic quoque σφυροκτυπέω affert *Schaefer.* ad *Apollon. Rhod.* T. II. p. 125. Substantivum σφυροκοπεῖον sine ulla interpretatione legitur apud *Zonaram Lex.* col. 1697. In Glossario *Philoxeni* σφυροκόπανον reperitur.

ΣΦΥΡΟΚΟΠΙ'Α, *percussio, quae fit malleo, opificium fabrile, ars fabrilis.* מַהֲלֻמוֹת plur. *contusiones. Symm.* Prov.

XIX, 29. σφυροκοπίαι. Vide *Drusium* in *Fragm. Vet. Int. Graec.* p. 1156.

ΣΦΥΡΟΚΟ'ΠΟΣ, qui malleo percutit et tundit, malleator (Ita *Gloss. Vett.*), *faber.* לֹטֵשׁ part. *acuens, poliens.* Gen. IV, 21. σφυροκόπος χαλκεύς. Arab. لطس significat quoque *tundere, contundere.*

ΣΦΥΡΩΤΗ'Ρ, corrigia. שְׂרוֹךְ, idem. Gen. XIV, 23. ubi tamen pro σφυρωτῆρος, vel, ut alii habent, σφαυρωτῆρος, in cod. *Alex.* rectius legitur σφαιρωτῆρος, quod vide supra. *MS. Cotton.* σφερωτῆρος. Vid. *Schol.* ed. *Rom.* et *Montfauconium* ad h. l.

ΣΧΑ'ΖΩ vel σχάω, *retraho, reduco, dimitto, transfero.* הֶעֱלָה Hiph. *attollo.* Amos. III, 5. εἰ σχασθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τι; num *retrahetur* (seu: *num retrahi solet communiter*) laqueus in terra, antequam quid ceperit? Loco יַעֲלֶה legerunt passive יֵעָלֶה. Pro ἐπὶ autem reponere mallem ἀπό.

ΣΧΕΔΙ'Α, sc. ναῦς, *ratis, navis, quae ex tempore facta ac tumultuario opere compacta est*, quales fuere primae naves, quae non erant aliud nisi rates, h. e. arbores, sudes et trabes colligatae. דֹּבְרוֹת plur. *rates*, quae per mare et flumina trahuntur. 1 Reg. V, 9. ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ (ξύλα) σχεδίας, pro ὡς σχεδίας, ego ponam illa ligna, ut *rates.* — רַפְסֹדֹת, *rates.* 2 Par. II, 16. ἄξομεν αὐτὰ (ὡς) σχεδίας ἐπὶ θάλασσαν Ἰόππης, ducemus illa, ut *rates*, in mare Ioppes. Conf. 3 Esdr. V, 78. Sap. XIV, 5. σχεδίᾳ διεσώθησαν, *rate* servati sunt. Et v. 6. ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα, spes mundi ad *rates* confugiens. *Hesych.* σχεδία, μικρὰ ναῦς, ἢ ξύλα, ἃ συνδέουσι καὶ οὕτω πλέουσιν. Extat etiam 3 Macc. IV, 11. et secundum *Grotium* est *locus in Aegypti parte inferiore quatuor schoenis ab Alexandria navale habens*, ut docet nos *Strabo* lib. XVII.

ΣΧΕΔΙΑ'ΖΩ, accedo, appropinquo, ex tempore et tumultario opere facio, leviter ac negligenter aliquid tracto, parum curiose ago. Gloss. Vet. ex tempore dico Baruch. I, 13. ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. *Bielius* transtulit: *accedebamus, ne voci tuae obediremus*, i. e. studio et προαιρέσει quadam voci tuae non obtemperavimus. Mihi vero haec verba ita vertenda videntur: *leve duximus s. levis res nobis erat non obedire voci divinae.* Vide ad h. l. *Baduellum* et *Grotium*. *Vulgatus* habet: *dissipati recessimus. Hesych.* ἐσχεδιάζομεν, ἐγγίζομεν. Lege: ἠγγίζομεν. *Suidas:* σχεδιάζειν, ἐγγίζειν, πλησιάζειν. *Hesych.* σχεδιάζειν, ἐγγίζειν, ἐκ παρατυχόντων ἐν ἑτοίμῳ λέγειν. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ταχέως ποιεῖν.

ΣΧΕΔΟ'Ν, *prope*, *fere*, *ferme*. 2 Macc. V, 2. καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν, per totam *fere* urbem. Conf. Act. XIII, 44. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΧΕΤΛΙΑ'ΖΩ, *moleste fero*, *gemo*, *lamentor*, *plango*. אָח, dolentis et gementis particula. *Symm.* Ezech. VI, 11. σχετλίασον, *plange*. Ita reddidit, ac si verbum esset. Adde 4 Macc. III, 12. *Hesych.* σχετλιάζει, δυσφορεῖ, δυσχεραίνει, δυσπετεῖ.

ΣΧΕ'ΤΛΙΟΣ, *infelix*, *miser*, *miserabilis*, *iniquus*, *gravis*, *scelestus*, *nefarius*. 2 Macc. XV, 5. σχέτλιον βούλημα, *iniquum* consilium. *Hesych.* σχέτλιον, χαλεπὸν, ὀδυνηρὸν, ἄπορον, ἄθυμον, ἀτυχὲς, ἄδικον. *Suidas:* Σχέτλιος, ὀδυνηρὸς, χαλεπὸς, ἀγνώμων, ἀτυχὴς, δεινοπαθὴς, ἄδικος, ἄπορος, θλιβόμενος, τλήμων, ἐπαχθής.

ΣΧΗ͂ΜΑ, *habitus*, *forma*, *species*, *figura*. פּוֹת, *pudendum muliebre*. Ies. III, 16. ubi iudice *Cappello* in *nott. critt. ad h. l.* p. 495. loco τὸ σχῆμα videtur legendum τὸ ἄσχημον, pro ἀσχημοσύνη: nisi forte ipsis fuerit vox κακέμφατος, quae rem turpem significet per antiphrasin. Aliis σχῆμα videtur e compendio scribendi pro αἰσχύνην positum, seu, ut est in ed. *Compl.*, αἰσχύνωμα, quo vocabulo LXX vocem פּוֹת et alias explicarunt. Adde *Symm.* Cohel. II, 8. ubi monente *Montfauconio* vox σχήματα non clare exprimitur in Hebraeo.

ΣΧΙ'ΔΑΞ, *assula*, *fragmentum aut segmentum e ligno scisso*, *lignum scissum*, *segmentum ligni*, a σχίζω, *findo*. עֵץ, *lignum*. 1 Reg. XVIII, 38. κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς σχίδακας, consumsit holocausta et *segmenta lignorum*. Vide et v. 33. et 34. *Hesych.* σχίδακας, κλάσματα ξύλων. *Suidas:* σχίδαξ τὸ σχίσμα, ἢ τὸ ἐσχισμένον ξύλον, παρὰ τὸ σχίζω.

ΣΧΙ'ΖΑ, *sagitta*, ita dicta a dividendo et penetrando. חֵץ, idem. 1 Sam. XX, 19. 20. 35. Conf. 1 Macc. X, 80. ubi *Baduellus: σχίζα fustes*, *hastas*, *lanceas significat*, *quas in hostes torquebant et vibrabant*.

ΣΧΙ'ΖΩ, *scindo*, *findo*, *divido*. בָּקַע *erumpo*. Gen. XXII, 3. Ies. XLVIII, 21. Zach. XIV, 4. *Aqu.* Ps. LXXVII, 15. Idem Ies. LIX, 5. ubi σχίζεσθαι notat *findendo seu rumpendo excludi* s. *erumpere*, ac de foetu adhibetur. - נָבַק Niph. a בָּקַק, *exhaurior*. *Theod.* Ies. XIX, 3. σχισθήσεται: ubi vel יִבָּקַע legit, vel, quod mihi probabilius est, נָבְקָה deduxit ab arab. נָבַק, *crepuit*. Conf. *Schultensii Instit. L. Hebr.* p. 331. et *Boysenium* in *Symb.* p. 323. - נֶצַח, *aeternitas*, it. *robur*. *Al.* 1 Sam. XV, 29. σχισθήσεται. Permutavit literas ה et ח, loco נֵצַח legendo נִצָּה, quod notat *cum altero contendere*, *rixari*. Vide quoque supra s. v. διαιρέω. - קָרַע, *scindo*. Ies. XXXVII, 1. ἔσχισε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, scindebat vestimenta sua. Conf. Ioh. XIX, 24. Al. Ies. XXXVI, 22.

ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας, *laceratas* tunicas *habentes*. *Susann*. v. 55. *ἤδη γὰρ ἄγγελος Θεοῦ, φάσιν λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ, σχίσει σε μέσον*, iam enim angelus Dei, qui mandatum accepit a Deo, *scindet* te medium. *Σχίσει μέσον* hic idem est, quod *διχοτομήσει* apud Matth. XXIV, 51. Ad quem locum conf. *Wolfium* p. 355. Conf. et *πρίω* et *διαπρίω* supra. 1 Macc. VI, 45. *ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα*, *dividebantur* ab illo huc et illuc: ubi *σχίζεσθαι*, de exercitu usurpatum, notat *disiici*, *disturbari*, *dissipari*. *Syrus*: *fugiebant coram ipso*. *Iosephus*: *διεσκέδασεν αὐτούς*.

ΣΧΙ'ΝΟΣ, *lentiscus*, nomen arboris, quae in Arabia felice maxime reperitur, teste *Diod. Sic.* p. 93. Vide quoque *Dioscoridem* Lib. I. c. 90. Faciunt a *σχίζω*, *findo*, quia saepissime findatur in *denticalpia*. שִׁטִּים, *cedri*. Al. Mich. VI, 5. *σχίνων* pro *σχοίνων*, teste *Hieronymo*. Sic etiam pro *σχοίνων* Ioel. III, 18. *σχίνων* legi posse autumat *Relandus Palaest.* lib. I. c. 54. p. 351. Sic etiam ante illum LXX scripsisse non dubitat *Bonfrerius* in *Pentat.* p. 64. Conf. *Allatii* notas ad *Eustathii Hexaem.* p. 68. sequ. Susann. v. 53. de quo loco vide *Eichhornii Introd. in libros Apocryphos V. T.* p. 470. sequ.

ΣΧΙ'ΣΜΗ, *scissio*, *fissio*, *scissura*, *fissura*. סְעִיף, *scopulus*. Ies. II, 21. - קֶצֶב, *praecisio*. Ion. II, 7. ubi קִצְבֵי הָרִים *radices montium* notat.

ΣΧΙΣΤΟ'Σ, *scissus*, *fissus*, it. *scissilis*. שְׂרִיקוֹת plur. *serica praestantissima*. Ies. XIX, 9. *αἰσχύνη λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστόν*, confusio capiet opifices lini *divisi*, h. e. *bene depexi* vel *pectinati*, *τὸ κτενιστόν*, ut *Symmachus* reddidit. Nam סָרַק in l. *Syr.* et *Chald.* notat *pexuit*. Conf. *Braunium* de *Vest. sacerd. hebr.* lib. I. c. 8. §. 120. p. 133. *Michaelis* in *Suppl.* p. 2355. coniicit, LXX per *λίνον σχιστὸν* intellexisse *linum ex asbesto lapide*.

ΣΧΟΙΝΙ'ΟΝ, *funiculus*, it. *cingulum*. אֵזוֹר, *cingulum*. *Symm.* Iob. XII, 18. - חֶבֶל, *funis*. Ios. II, 15. *κατεχάλασεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ*, demittebat illos *funiculo*. 2 Sam. XXII, 6. sec. *Compl.* Esth. I, 6. *ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνοις*, *funiculis* byssinis. Ps. CXVIII, 61. *σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν με*, *funiculi* peccatorum circumdederunt me. Ad quem locum respiciens *Suidas*: *Σχοινία, αἱ ἐπιβουλαὶ παρὰ Δαβίδ*. *Symm.* Cohel. XII, 6. ubi pro *ἀπὸ σχοινίου Desvoeux* in *Comment. ad h. l.* p. 189. legere mavult *ἀποσχοινίον*, unde *ἀποσχοινίζειν* ortum sit. - חֶבֶל, *funis*. *Al.* 2 Sam. XXII, 6. - יֶתֶר. *Al.* Exod. XXXV, 17. *τὰ σχοινία*. - מֵיתָרִים plur. Exod. XXIX, 41. - מְלָחִים plur. *vestimenta detrita*. Ierem. XXXVIII, 11. Videntur legisse חֲבָלִים ex voce sequente, quae est in fine versus. - *פְּחָדִים, *verenda*. Iob. XL, 12. *ὡς σχοινία*, h. e. *ut funes nautici*, sec. *Alex.* Legerunt נָחִים,

laquei, *retia*. - קַו מִדָּה, *linea mensoria* seu *funiculus mensoris*. *Symm.* Ierem. XXXI, 39. Ep. Ierem. v. 37. γυναῖκες περιτιθέμεναι σχοινία, mulieres *cingulis* circumdatae. Et paulo post: οὐδὲ τὸ σχοινίον αὐτῆς διεῤῥάγη, neque *cingulum* eius disruptum sit. Ad quem locum *Olympiodorus* apud *Ghislerium* in *Caten.* p. 260. Σχοινία φησὶ τὰ περιζώματα. καλύπτουσαι γὰρ μόνα τὰ τοῦ σώματος ἀσχήμονα, τὰ λοιπὰ παρεγύμνουν προσκαλούμεναι τοὺς ἐραστάς. Conf. *Fesselium Advers. Sacr.* lib. II. c. 24. §. 1. p. 164. et *Schlaegerum Diss. de Diana* λυσιζώνῳ p. 16. sequ. Aliam sententiam *Raphelii*, qui per σχοινία Ep. Ierem. l. c. intellegit *coronas ex funiculis iunceis contextas*, vide in *Annotatt. ei. in Script. S. ex Herodoto* p. 113. sequ. Conf. et *Dilherrum Dispp. Acad.* p. 166. sequ. et auctores laudatos *Ungero de cingulis* p. 126. *Grotio funes* sunt signa, ex quibus intellegebatur, tales foeminas esse voti reas. Confer quoque *Seldeni Synt.* II. de *Diis Syris* cap. 7. p. 310. sequ.

ΔΕΣΜΕΥ'Ω ΣΧΟΙΝΙ'ΟΙΣ, *vincio funiculis*. חֻבָּל part. Pah. Amos. II, 8.

ΣΧΟΙΝΙ'ῼ ΖΩ'ΝΝΥΜΑΙ, *funiculo cingor*. נִקְפָּה, *excisio*, *dissolutio*. Ies. III, 25. ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ ζώσῃ, pro zona funiculo cingeris. In mente habuerunt fortasse arab. قفّ aut وقّف, *nectere*, *nectendo contrahere*.

**ΣΧΟΙΝΙ'ΟΝ ΜΕ'ΤΡΟΥ*, *funiculus mensorius*. קַו, *linea*. *Symm.* Iob. XXXVIII, 5. - Vide alibi Γεωμετρικός.

ΣΧΟΙ'ΝΙΣΜΑ, *funiculus*, it. *portio* vel *pars terrae funiculo dimensa*. חֶבֶל, idem. Deut. XXXII, 9. Ps. CIV, 11. σοὶ δώσω τὴν γῆν χαναὰν, σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν, tibi dabo terram Chanaan, *portionem* dimensam haereditatis vestrae. Vide et Ios. XVII, 14. et XIX, 29. 1 Par. XVI, 18. Soph. II, 5. 6. *Suidas*: σχοίνισμα, μέτρου μέρος, κληρουχία, ἡ τῆς γῆς δεσποτεία. Ἴδιον γὰρ τῶν κεκτημένων μέτρῳ τὴν γῆν ὑποβάλλειν. Posteriora verba *Suidas* desumsit ex *Theodoreto* ad Ps. l. c. observante etiam *Küstero* in notis. 2 Sam. VIII, 2. ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοινίσματα ἐζώγρησεν, fiebat, ut duas *partes* occideret, et duas *partes* in vita servabat. Scilicet in antecedentibus legitur, Davidem captivos Moabitas ad terram prostratos fune mensurasse. Significat itaque h. l. σχοίνισμα ad imitationem hebr. חֶבֶל *fune mensuratos*. *Aqu. et* LXX Soph. II, 6. *Aqu. Theod.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. III, 4. *Aqu.* 1 Sam. X, 5. ubi quidem *Aquila* propriam vocis hebr. notionem expressit, σχοίνισμα autem metaphorice *coetum*, *catervam* notat, uti omnino *coniunctionis* notionem involvit. LXX ibi χορὸν, *Inc.* σύνοδον. *Vulg. gregem.* - חֹבְלִים plur. *devincientes*, aut potius *perdentes*, vel *dolore afficientes*, h. e. *irae et severitatis*, nomen baculi. *Symm.* et LXX Zach. XI, 7. τὴν ἑτέραν

(ῥάβδον) ἐκάλεσα σχοίνισμα, alterum (baculum) vocabam *mensuram*. Vide et v. 14. *Cappello* legisse videntur חֲבָלִים. Vide *Buxtorfii anticrit.* p. 557. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σχοίνισμα, μέτρον, μερὶς, κληρουχία. - מֵיתָרִים plur. *funes*. Ies. LIV, 2. μάκρυνον τὰ σχοινίσματά σου, prolonga *funiculos* tuos.

ΣΧΟΙΝΙΣΜΟ'Σ, *dimensio et descriptio per funiculum*, q. d. *funiculatio*, deinde: *portio vel pars terrae funiculo dimensa*, i. q. σχοίνισμα. חֶבֶל. Ios. XVII, 5. ubi חֶבֶל *portionem dimensam* notat.

ΣΧΟΙ˜ΝΟΣ, *iuncus*, *iuncus ad scribendum aptatus*, *calamus*, it. *mensura geometrica viae*, *itineris*, it. *certa terrae portio*. Conf. *Th. Gatakeri Opera critica* p. 3. עֵט, *stilus*, *calamus*. Ierem. VIII, 8. εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὴς γραμματεῦσιν, frustra factus est *iuncus* mendax scribis. *Aqu.* Ps. XLIV, 2. σχοῖνος, ubi LXX κάλαμος. Favent haec loca Interpretum Graecorum *Lampio* in *Comm. in Psalm.* XLV. p. 86. coniicienti, Hebraeos, ad exemplum Aegyptiorum, certi iunci arundinisve genere, loco pennarum, ad scribendum usos fuisse. Qualis autem iuncus σχοῖνος, cuius mentio fit apud Intt. GG. locis citatis, fuerit, discere possumus ex *Scholiasta Aristophanis*, qui ad vocem σχοῖνος in illo Comici *Acharn.* v. 228. sequ. (οὐκ ἀνήσω, πρὶν ἂν σχοῖνος αὐτοῖσιν ἀντ' ἐμπαγῶ ὀξὺς) haec annotat: Εἶδος φυτοῦ, κατὰ τὸ ἄκρον ὀξέος καὶ πληκτικοῦ, προσεοικότος βελόνῃ. Vide et *Suidam* in v. σκόλοπες et σχοῖνος. *Plinius H. N.* XXI, 18. iuncum illum *marinum* vocat, et a *Graecis oxyschoenon* vocari docet. - רֶבַע, *accubitus*. Ps. CXXXVIII, 3. τὸν τρίβον καὶ τὴν σχοῖνόν μου σὺ ἐξιχνίασας, semitam meam et *mensuram* viae meae tu investigasti. Ita *Bielius*, et ante eum *Agellius*, cui σχοῖνος h. l. est *semita s. via angustior, et quidem recta, ex eo, quod funiculis extentis duci soleat, maxime in agris. Hilarius* ad h. l.: Quod nostri *directionem* transtulerunt, id LXX ex Hebraeo σχοῖνον interpretati sunt. Σχοῖνος autem quarundam gentium consuetudine *certum et constitutum modum itineris* notat, ut, quod nos *milliarium*, id illi σχοῖνον nuncupent. *Apollinarius* habet ἰθεῖαν ἀταρπὸν, *rectum tramitem*. Vide *Hodium* de *Bibl. textibus Origg.* p. 119. Ierem. XVIII, 15. σχοίνους αἰωνίους. *Hieron. semitas seculi.* Caeterum *Agellio* pro רֶבַע legisse videntur גֶרֶב, quod *filum* notat, *quod radio inter stamina ducitur. Genebrardus* coniicit, LXX scripsisse κοῖτον. Mihi vero σχοῖνος h. l. esse videtur *teges s. storea ex iuncis*, *nempe palustribus, aut carice facta* et *contexta*, quod pro *accubatione* positum est, quod in tegetibus nonnulli cubant. *Vulg.* habet *funiculum*, de qua voce vide *Agellium*. - שְׁבִיל, *semita*. Ierem. XVIII, 15. ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν (κατὰ) σχοίνους αἰωνίους, infirmabuntur in viis suis per *mensuras*

aeternas. *Origenes* ad h. l. in *Catena Ghislerii* p. 478. ἡ σχοῖνος ὁδοῦ μέτρον ἐστὶ παρ' Αἰγυπτίοις καὶ Πέρσαις. *Herodotus* lib. II. c. 6. δύναται δὲ ὁ μὲν παρασάγγης τριάκοντα στάδια, ὁ δὲ σχοῖνος ἕκαστος, μέτρον ἐὼν Αἰγύπτιον, ἑξήκοντα σχοινία. *Plin. H. N.* XII. c. 14. Conf. *Ed. Bernardum* de *Mensur. et Ponder. antiquis* lib. III. p. 247. *Humphredum Hodium* de *text. Bibl. Orig.* p. 120. ac *Sturzium* de *dial. Maced.* p. 96. — שִׁטִּים, *cedri.* Ioel. III, 18. *Al.* Mich. VI, 5. Sed legendum est utrobique σχίνων, *lentiscorum,* ut recte observat *Hieronymus.* Nonnulli statuunt, apud LXX primitus שִׁטִּים graecis literis expressum fuisse σχιτὶμ, quod occasionem illud σχοίνων fingendi dederit. *Michaelis* in *Supplem.* p. 2317. σχοίνους *iuncum* interpretatur, ut *vallem palustrem iunci plenam* intellexerint.

ΣΧΟΛΑ'ΖΩ, *otium habeo, vaco, tranquillus et otiosus sum.* הֹמִיָּה part. foem. Kal ab הָמָה, *strepera, tumultuosa. Aqu.* Prov. VII, 11. σχολάζουσα. Excidit sine dubio ante σχολάζουσα particula negandi, aut σχολάζουσα reddendum h. l. est per *vacans*, sc. *explendae libidini.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 441. s. v. הָמוֹן. *Bielius* cum *Drusio* in *Fragm. Vet. Intt. Graec.* p. 502. legendum putat ὀχλάζουσα. Conf. ὀχλάζω. — חָדַל, *cesso. Reliqui* Prov. XIX, 27. σχόλασον, *vaca. Vulg. non cesses.* Ante חדל inseruit לא. — כֹּהֲנִים, *sacerdotes. Symm.* 2 Sam. VIII, 19. σχολάζοντες. Vox haec h. l. nullo modo per *otiosos* et *tranquillos* verti potest, sed per *vacantes*, h. e. *operam dantes*, ut post eam supplendum sit seu exciderit τῇ αὐλῇ. Conf. *Hexapla* ibique *Montfauconium.* Sermo autem ibi est de muneribus publicis a Davide distributis. כָּהַן vero in genere *ministrare* notat. — נִרְפָּה : הִרְפָּה, Niph. et Hiph. *remissus sum, remisse ago.* Exod. V, 8. σχολάζουσι, *otium habent.* Vide et v. 17. Psalm. XLV, 10. σχολάσατε. *Hesychius:* σχολάσατε, ἠρεμίσατε. — פִּנָּה*, *ex conspectu removeo, expurgo,* et ex adiuncto *praeparo* (*Theod.* ἑτοιμάζειν). *Symm.* Mal. III, 1. ubi σχολάζειν ὁδὸν in notione hiphilica accipiendum est, ut sit *viam vacuam reddere a sordibus et omnibus, quae iter impedire possunt,* adeoque *praeparare ad adventum alicuius,* s. *viam munire.* Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Iob. VI, 28. פְּנוּ בִי *respicite in me. Hexapl.* ⋇ (sine dubio *Symmachus*) σχολάσατέ μοι, *vacate mihi. Vulg.* bene: *praebete mihi aurem.*

ΣΧΟΛΑΣΤΗ'Σ ΕΙ'ΜΙ', *otiosus sum.* נִרְפָּה Niph. *remissus sum.* Exod. V, 17.

ΣΧΟΛΗ', *otium,* it. *tarditas, mora.* פֶּרֶץ, *ruptura Aq.* Ies. LVIII, 12. σχολῆς. Ita *Bielius,* ut videtur, ex *Montfauconii Lex. Gr.* in *Hexapla.* Sed legitur ibi χολῆς, quod vide infra s. l. — רֶגֶל, *pes.* Gen. XXXIII, 14. κατὰ σχολὴν τῆς

πορεύσεως, lento *gradu*. Equidem putarem, κατὰ σχολὴν potius ad לְאִטִּי, *pedetentim*, referendum esse. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* σχολὴν, διατριβὴν, ἐγχρονισμόν. - רֵיק, *vacuus*, *vanus*, h. l. *vacuus labore*. Prov. XXVIII, 19. ὁ δὲ διώκων σχολὴν, qui autem indulget *otio*. *Hesych.* σχολὴ, οὐ μόνον τὸ μηδὲν δρᾶν, ἀλλὰ καὶ τὸ περί τι σχολάζειν, καὶ ἡ διατριβή.

ΣΩΖΩ, *servo*, *saluti*, *auxilio sum*, *eripio*, *libero*, et σώζομαι, *evado*. אַדִּיר, *magnificus*, *validus*. *Aqu.* Iud. V, 13. σωζομένοις. Sed videtur mihi haec vox ad שָׂרִיד potius pertinere. *Vulgatus* tamen habet *reliquiae*. Vide quoque infra ad Sir. XXXIII, 9. - *נָגַר, *fugio*. Ies. XXXIV, 15. ἔσωσεν ἡ γῆ, h. e. *effugere fecit*, *tutos praestitit*. نجر, *fugit*. Conf. *Michaelis Supplem.* 394. - הוֹשִׁיעַ: נוֹשַׁע, Hiph. et Niph. a יָשַׁע. Deut. XXXIII, 39. 1 Sam. XXV, 33. ubi loco σῶσαι *Theodoretus* legi vult μὴ μυσῶσαι. Verba eius exhibet *Montfauconius* ad h. l. Fortasse in textu hebraico lectum olim fuit לא הוֹשַׁע, ac in LXX Intt. μὴ σῶσαι, ut etiam הוֹשַׁע pendeat a כְּלִתֵנִי, quod minime improbabile dici potest. *Vulg. et ulciscerer me. Symm.* ἐκδικῆσαι. Caeterum formula *servare animam suam* in textu hebr. pariter ac graeco est elliptica, ut nempe suppleatur *puram a crimine* s. *iniuria* ac *violentia*. 2 Sam. X, 19. σώζειν habet hanc notionem singularem, ut sit *opem ferre*, *auxilium praebere* (ut *Vulgatus* bene transtulit), nempe *pugnantibus ac in proelio constitutis*, ac ita *conferre aliquid ad victoriam reportandam*, de qua הוֹשִׁיעַ haud raro adhibetur. Confer quoque 2 Sam. XIV, 4. - *הִרְשִׁיעַ Hiph. a רָשַׁע, *condemno*. *Inc.* et *LXX* 1 Sam. XIV, 47. Non opus mihi videtur hic numerum variarum lectionum augere ac statuere, eos הוֹשִׁיעַ aut יָשַׁע legisse, dummodo הִרְשִׁיעַ h. l. quoad sensum vertas *recedere faciebat* s. *repellebat*, nempe *hostes*, coll. Dan. XI, 32. ac voci σώζειν notionem *victoriae reportatae* subiicias. *Vulg. superabat. Semlerus* in *Appar. in V. T.* p. 301. legere mavult ἠσέβησεν. - הִשְׁוָה Hiph. *aequalem facio*. Thren. II, 13. τίς σώσει με. Legerunt הוֹשִׁיעַ. Nisi quis reponere malit ἰσώσει, quae voces quoque permutatae reperiuntur Ies. XL, 25. ubi *Curterius* ex MS. Ies. *Symm.* ac *Theod.* tribuit σωθήσομαι pro ἰσωθήσομαι. - חָיָה: הֶחְיָה, Kal et Hiph. *vivo*, *vivifico*. Gen. XLVII, 25. Esth. IV, 10. Prov. XV, 28. Ezech. XXXIII, 12. Ps. XXIX, 4. ubi pro ἔσωσας *Semlerus*, nulla prorsus necessitate cogente, legere mavult ἔζωσας. *Aqu.* Ezech. III, 18. Sed est sine dubio haec versio alius interpretis. - יָדַע, *scio*, *nosco*. Ps. XXX, 9. Legerunt fortasse יְשׁוּעָה. Ita vulgo quidem statuunt. Sed vide s. v. οἰκτείρω. - יְסוֹד, *fundamentum*. Prov. X, 26. Libere verterunt. Vide ad h. l. *Iaegerum*. - יֵשַׁע, *salus*. Hab. III, 12. - יְשׁוּעָתָה cum ה dupl. *omnimoda salus*. Ps. LXXIX, 3. - יִתְרָה עָשָׂה, *residuum*

facio. Ies. XV, 7. – מְשֻׁעוֹת plur. *salutes*, h. e. *omnimoda salus.* Ps. LXVII, 22. – מַטָּה, *infra, inferne.* Prov. XV, 24. σωθῇ. Legerunt sine dubio מָלְטָה. Ita statuit *Iaegerus.* – מלט: הִמְלִיט: נִמְלַט, Pih. Hiph. et Niph. *eripio, evado.* Gen. XIX, 17. 20. 1 Sam. XIX, 11. 12. XXVII, 1. ubi σώζεσθαι est *salutis causa fugere.* Ies. XXXI, 5. et alibi saepius. *Hebr. Int.* Iob. I, 15. *Symm.* Ies. LXVI, 7. ubi σώζειν notat *vivum partum eniti.* LXX ibi τίκτειν habent. – מִפְלָט, *effugium.* Ps. LIV, 8. τὸν σώζοντά με. Legerunt מְפַלֵּט. – *נָסַךְ. *Ed. Sexta* Ps. II, 6. ἔσωσα, pro quo tamen reponendum esse ἔστησα, nemo non videt. – נָצַל: הִצִּיל, Niph. et Hiph. *evado, eripio.* Gen. XXXII, 30. 2 Reg. XX, 6. 1 Par. XI, 14. et alibi saepius. – נָשַׁל, *extraho.* Iob. XXVII, 8. – *נָתַן, *do.* *Theod.* Iob. XXXVI, 6. σώσει κρίμα, ubi non legendum est δώσει, ut fortasse quis suspicari posset, sed σώζειν κρίμα est *agere iustam causam pauperum, eosque tueri ac defendere in iudicio.* Vide supra s. v. ζωοποιέω. – סָכַן, *prodest.* *Symm.* Iob. XXXIV, 9. σωθήσεται. – עָזַר, *iuvo.* 2 Par. XIV, 11. XXXII, 8. Esdr. VIII, 22. – פָּדָה, *redimo.* Iob. XXXIII, 28. Ies. I, 22. – *פַּלֵּט, *evasio.* Ps. LV, 8. ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις αὐτούς, ubi nonnulli scribendum putant ὤσεις ob. sequens κατάξεις. פלט in l. *Chald.* notat *expellere, eiicere.* Conf. *Drusii anim.* lib. I. c. 10. – פָּלִיט, *evasor.* Ies. XLV, 20. LXVI, 19. Ierem. XLIV, 28. – פְּלֵיטָה, *evasio.* Gen. XXXII, 8. 2 Par. XX, 25. οὐκ ἦν σωζόμενος, non erat *evadens*, h. e. *nemo evaserat.* Nehem. I, 2. – רָאָה, *video.* Esth. VIII, 6. Libere transtulerunt. – שָׂגַב Pyh. *in edito collocor*, h. e. *salvus sum ac evado.* Prov. XXIX, 26. – שׁוּב, *revertor.* Ies. X, 22. Σώζεσθαι ibi notat *e captivitate redire in patriam.* – *שָׁוָה, *aequo.* Thren. II, 13. τίς σώσει. Legerunt aut מִי הוֹשִׁיעַ, aut, quod magis placet, מָה תְּשׁוּעָה. – שֻׁלַּם Pyh. *rependor.* Prov. XI, 31. coll. 1 Petr. IV, 18. Confer infra s. ὑγιαίνω. – שָׂרִיד, *reliquus.* Num. XXIV, 19. Ios. VIII, 23. Iob. XVIII, 23. – שָׂרִיד et פָּלִיט iunctim. Ierem. XLII, 17. XLIV, 14. – תּוּשִׁיָּה, *essentia.* Mich. VI, 9. Legerunt תְּשׁוּעָה, aut תּוֹשִׁיעָה secundum *Cappellum* in *Crit. S.* p. 655., aut potius יוֹשִׁיעָה. Fortasse quoque תּוּשִׁיָּה acceperunt, quasi esset a יָשַׁע, confundentes literas gutturales ה et ע. Certe תּוּשִׁיָּה *salutem* notat, v. c. Iob. XXX, 22. (ubi LXX reddunt σωτηρίαν), et Prov. II, 7. ubi *Hieron. salutem* habet. Sir. III, 1. ἵνα σωθῆτε, ut *felices evadatis.* *Syrus: ut vitam vivatis sempiternam.* Sir. XXXIII, 9. ὁ σωζόμενος, *qui se salvum et incolumem arbitratur, adeoque nihil timet ob potentiam, ac alios iniuria afficit, potens, validus:* unde cum οἱ κακοῦντες et ἄρχοντες ἐχθροὶ ibidem permutatur. Vide supra s. v. אַדִּיר, ac *Bretschneideri Spicil.* p. 250.

ΣΩΖΩΝ ΣΩΖΩ, *servando servo.* מַלֵּט, מַלֵּט Pih. Ierem. XXXIX, 8. – נִמְלַט Niph. Gen. XIX, 17.

ΟΥ' ΜΗ' ΣΩ'ΖΟΜΑΙ, *nequaquam servor.* בָּרַח, *fugio*, etiam *effugio.* Iob. XX, 24. Scilicet ante יִבְרַח invenerunt aut supplendam putarunt לֹא.

ΣΩ͂ΜΑ, corpus, it. *corpus mortuum, cadaver*, et in plur. σώματα, *corpora servilia, mancipia.* Conf. *Schwebelium* ad *Onosandri Strateg.* cap. 35. p. 106. *אֹהֶל, *tentorium.* *Οἱ Ἄλλοι* Iob. XVIII, 15. Scilicet corpus humanum haud raro cum tabernaculo et tentorio comparatur. Conf. *Lex. N. T. s. v.* σκήνωμα. *Semlerus* legere mavult δώματι. - אֹזֶן, *auris.* Ps. XXXIX, 5. σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι. Ita quoque legitur Hebr. X, 5. *Grotius* coniectabat ἄκουσμα, *auditum*, quod deinde ex scriptionis compendio factum fuerit σῶμα. *Grotio* accessit *Houbigantius. Cappellus* in *Critica S.* p. 759. coniicit legendum σῶμα δὲ κατηρτίσω μέ σοι, h. e. *servum me fecisti tibi*, quia ex praescripto legis Mosaicae, qui aliquem in perpetuum sibi mancipare volebat, aurem illi subula perforabat. Ego vero assentior *L. Bosio* et aliis, qui in locum lectionis vitiosae σῶμα (quae ex Hebr. l. c. in codd. LXX irrepsit, ubi Paulus loco ὠτία posuit σῶμα, οὐκ ἀγνοῶν (utor autem hic verbis *Schol. gr. ed. Romanae*) τὸ ἑβραϊκὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τούτῳ χρησάμενος) substituunt sanam ὠτία s. ὦτα. - *בְּשָׁרִים, *in canticis.* Prov. XXV, 20. ἐν σώματι. Deduxerunt a בָּשָׂר, *caro.* - בָּשָׂר, *caro.* Lev. VI, 10. XIV, 10. XV, 2. et alibi saepius. Vulgo huc etiam refertur locus Iob. XLI, 14. ubi tamen pro σάρκες σώματος αὐτοῦ, quod quomodo ex hebraicis effinxerint, non video, fortasse legendum erit σαρκὸς αὐτοῦ πτώματα. - גַּאֲוָה, *superbia. Aqu.* Iob. XLI, 6. Legit גֵּוָה. - גֵּו. Nehem. IX, 26. Ezech. XXIII, 35. *Aqu.* Ies. LI, 23. - גֵּוָה. Iob. XXXIII, 17. - גְּוִיָּה. Gen. XLVII, 18. 1 Sam. XXXI, 10. 12. Nehem. IX, 37. et alibi. - גּוּפָה. 1 Par. X, 12. ubi σῶμα collective ponitur pro τὰ σώματα, *cadavera.* - גְּשֵׁם. *Chald.* Dan. III, 28. 29. IV, 30. V, 23. - חַיִל, *facultas.* Gen XXXIV, 28. πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, omnia *mancipia* illorum. Sed cum neque servi, neque milites hic possint intellegi, qui cum reliquis maribus primo essent circumcisi, deinde occisi, non a vero alienum esse videtur, LXX Intt. h. l. deformatos esse, eosque scripsisse στέμματα, quae insignia complecterentur atque arma, quae Iunoni quoque tribuit *Virgil. Aen.* I, 20. Conf. tamen, quae ad h. l. notavit *Fischerus Proluss. V. ad varia SS. loca* p. 61. sequ. חַיִל *omnem ornatum virilem* notat *cum armis et insignibus pretiosis.* Num. XXXI, 9. - טַף, *parvulus.* Gen. XXXVII, 12. ἐσιτομέτρει Ἰωσὴφ σῖτον κατὰ σώματα, frumentum admetiebatur Iosephus secundum corpora. Sed κατὰ σώματα (seu, ut in nonnullis libris legitur, σῶμα) ibi respondet formulae hebr. לְפִי הַטָּף, *ad os* seu *pro ore parvuli*, h. e. *pro numero capitum. Vulg. singulis.* Sensum ita-

que non male expresserunt, nec opus erit statuere, loco σῶμα legendum esse στόμα, ut nonnulli coniecerunt. – כֹּחַ, *robur.* Iob. III, 17. ubi per σῶμα transtulerunt, quia κατάκοποι praecesserat, quod ad corpus vulgo refertur. Non indigemus itaque coniectura *Kreyssigii*, qui auctorem huius versionis, quem verbis poeticis delectari constat, scripsisse putat ῥώματι, quod vide apud *Hesych.* - נְבֵלָה, *cadaver.* Ios. VIII, 29. καθεῖλον τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, demittebant *cadaver* eius de ligno. Vide et Deut. XXI, 23. 1 Reg. XIII, 22. 24. 28. et conf. Matth. XIV, 12. Luc. XVII, 37. *Suidas:* σῶμα, πᾶν τὸ τεθνηκὸς παρὰ τοῖς παλαιοῖς. *Hesych.* σῶμα, πτῶμα, δέμας. Conf. auctorem brevium Schol. in *Homer.* Il. α', v. 115. ubi *Homeri* et *Euripidis* loca affert, quibus σῶμα *corpus mortuum* vel *cadaver* significat. - נֶפֶשׁ, *anima.* Gen. XXXVI, 6. ubi τὰ σώματα τοῦ οἴκου sunt *mancipia*, quia distinguuntur ab uxoribus et liberis. Conf. Tob. X, 10. *Hist. Bel et Drac.* v. 39. 2 Macc. VIII, 11. *Drusium* ad Tob. l. c. *Elsnerum* ad Apoc. XVIII, 13. et *Wolfium* ad eundem locum p. 585. - עוֹר, *cutis*, *pellis.* *Symm.* Iob. XL, 26. Videtur hic σῶμα per metonymiam notionem *pellis* habere, ut vel *Vulgatus* transtulit. Vide quoque LXX Intt. - *עִמָּדִי, *mecum.* Iob. VI, 4. ἐν τῷ σώματί μου. Non aliter legerunt, sed ita transtulerunt, quia עִמָּדִי pro opposito τοῦ רוּחִי habuerunt. - פֶּגֶר, *cadaver.* Gen. XV, 11. 2 Reg. XIX, 35. Ies. XXXVII, 36. *Symm.* 1 Sam. XVII, 46. - *שְׁאֵר, *caro.* Prov. V, 11. et XI, 17. - *שֹׁר, *umbilicus.* Prov. III, 8. Legerunt שאר, coll. IV, 22. aut potius sensum expresserunt; nam *umbilicus* interdum pro *toto corpore* poni solet, v. c. Iob. XL, 16. Sir. XLI, 11. πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, lugentur homines, cum corpus eorum moritur et sepulturae traditur.

*ΣΩΜΑΤΙΚΟ'Σ, *ad corpus pertinens.* 4 Macc. I, 32. ἐπιθυμίαι σωματικαί.

ΣΩΜΑΤΟΠΟΙΕ'Ω, *corpus laboribus, morbis aliisque modis emaceratum reficio, seu collapsas corporis vires restauro, corroboro, recreo.* רָפָא Pih. *sano.* Ezech. XXXIV, 4. τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε, male se habens non *refovistis* aut *sanastis.* *Tertull. medicans.* *Cyprian. corroborasti.* Supersedere itaque possumus medela *Semleri*, qui reponendum putabat ἐσωποιήσατε. *Polyb.* III, 87. ἐσωματοποίησε τοὺς ἵππους, ἀνεκτήσατό τε τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Conf. *Suidam* in v. σωματοποιεῖν.

ΣΩΜΑΤΟΦΥ'ΛΑΞ, *corporis custos, satelles.* Iudith. XII, 6. 3 Esdr. III, 4. 3 Macc. II, 23. *Hesych.* σωματοφύλαξ, δορυφόρος, νωτοφόρος, καὶ ὁ βασιλικὸς φύλαξ.

ΣΩ˜ΟΣ, *salvus, sospes, incolumis*, i. q. σάος, σόος et contr. σῶς. Drac. v. 21. σῶοι αἱ σφραγῖδες, *integra sigilla.* 2 Macc. III, 15. 22. σῶα διαφυλάσσειν. XII, 24.

ΣΩΡΕΥ'Ω, *acervo, cumulo.* חָתָה, *capio.* Prov. XXV, 25. Conf. Iudith. XV, 14. – נֶעֱרַם Niph. *coacervor, in cumulum tollor*, apud *Syros. Aqu. Symm. Theod.* Exod. XV, 8. ἐσωρεύθη. – *שַׁלֵּל vel שׁל־שָׁלַל, *solvendo solvo s. dimittendo dimitto.* Ruth. II, 16. sec. cod. *Oxon. Lex. Cyrilli MS. Brem.* σωρεύει, βουνίζει, συνάγει.

ΣΩΡΗΔΟ'Ν, *acervatim, cumulatim.* *חֳמָרִים חֳמָרִים, *acervos acervos.* Exod. VIII, 14. sec. cod. 32. *Holm.* Sap. XVIII, 23. *Hesych.* σωρηδὸν, κατὰ σύστημα σεσωρευμένον. λέγεται δὲ ἀναρίθμητον. Bene ita *Palmerius* pro ἐναρίθμητον. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Σωρηδὸν, βουνοειδῶς.

ΣΩΡΗ'Χ vel potius Σωρήκ. Est ipsa vox hebraea שֹׂרֵק, *vitis generosa.* Ies. V, 2. *Symmachus* ἐκλεκτὴν interpretatur. Unde apud *Hesychium:* Σωρὴχ, ἐκλεκτή. Conf. quoque *Zonarae Lex.* c. 1704. *Hieronymus:* „Et plantavit eam vi„neam *Sorec*, quam solus *Symmachus* electam interpretatus „est, non verbum e verbo, ut mihi videtur, exprimens, „sed sensum, qui tenetur in verbo. Aiunt enim Ebraei, „Sorec esse genus vitis optimae, quod uberes fructus faciat „atque perpetuos. Denique *Sorec* a quibusdam καλλίκαρπος „interpretatur, quod nos in pulcherrimos fructus convertere „possumus.“ Conf. *Grabium de vitiis LXX Intt.* p. 112.

ΣΩΡΟ'Σ, *acervus, cumulus.* גָּדִישׁ, idem. *Inc.* Iob. V, 26. *Theod. et Inc.* Iob. XXI, 32. ubi de acervo mortuorum dicitur. *Vulg. congeries mortuorum.* – גַּל. Gen. XXXI, 51. Ies. VII, 26. 1 Reg. XVIII, 17. *Aqu.* Hos. XII, 11. – חֹמֶר, *acervus. Aqu.* Exod. VIII, 14. σωροί. – נֵד. Ios. III, 13. sec. ed. *Compl.* ὡς σωρός. Lege σωρὸς εἷς. Verba haec continent interpretationem *Aquilae* et *Theodotionis*, quam etiam *Masius* et *Grabius* in contextum versionis τῶν ό sub asterisco inseruerunt. – עֲרֵמָה. 2 Par. XXXI, 6. ἔθηκαν σωροὺς σωροὺς, *hic et illic acervos faciebant.* Ib. v. 7. 8. 9. *Symm.* Cant. VII, 2.

ΣΩΤΗ'Ρ, *servator.* יֶשַׁע, *salus.* Ps. XXIII, 5. XXVI, 1. 15. LXIV, 6. et alibi. – יְשׁוּעָה. Deut. XXXII, 15. Ps. LXI, 2. 6. Ies. XII, 2. *Symm.* Ps. LXVII, 20. – מוֹשִׁיעַ. Iud. III, 9. 15. 1 Sam. X, 19. Ies. XLV, 15. 21. – צוּר, *rupes. Al.* 2 Sam. XXII, 47.

ΣΩΤΗΡΙ'Α, *salus, pax.* הוֹשִׁיעַ Hiph. *salvo.* Ies. XXXVIII, 20. – *חֲדָשָׁה, *novum.* Ierem. XXXI, 22. Sensum expresserunt. Nam illud *novum* in hac orationis serie de salute reipublicae Iudaicae praeter opinionem restituenda explicandum est. – יֶשַׁע, *salus.* 2 Sam. XXII, 3. 36. 47. et alibi saepius. – יְשׁוּעָה. Gen. XLIX, 18. Exod. XIV, 13. XV, 2. et alibi. *Aqu.* Ps. XLI, 6. ubi pro ταῖς σωτηρίαις legere mallem τὰς σωτηρίας. – יְשׁוּעָתָה cum ה dupl. Ps. III, 2. Ion. II, 10. – *לָקַח. *Theod.* Ps. XVII, 17. misit de alto σωτηρίαν μοι, salutem mihi. Non male quoad sensum. In textu hebr. enim legitur: יִקָּחֵנִי, *capiet me, apprehendet me manu*, h. e. *sal-*

vum et incolumem me praestabit. - מוֹשִׁיעַ part. Hiph. *salvans, salvator.* 2 Sam. XXII, 3. 2 Reg. XIII, 5. Nehem. IX, 27. - מִחְיָה, *vivificatio, conservatio vitae. Symm.* Gen. XLV, 5. - מָנוֹס, *perfugium.* Iob. XI, 20. - מַשְׁעָה, *aspectus cum acquiescentia.* Ezech. XVI, 4. εἰς σωτηρίαν, quae verba etiam in Cod. *Vat.* post ἐλούσθης exciderunt. Certe *Vulg.* habet *in salutem.* Legerunt יֶשַׁע, aut secundum alios מוֹשִׁיעַ. - *נְקֵבָה, *foemina.* Ierem. XXXI, 22. ἐν σωτηρίᾳ. Ita h. l. verterunt ob antecedentia, ac verum vocis נְקֵבָה sensum ignorantes. Vide supra s. חֲדָשָׁה. - פְּלֵיטָה, *evasio.* 2 Sam. XV, 14. 2 Par. XII, 7. Esdr. IX, 8. 13. et alibi. - שָׁלֵו, *tranquillus.* Iob. XX. 20. - שָׁלוֹם, *pax.* Gen. XXVI, 31. XXVIII, 21. XLIV, 17. *Symm.* 2 Sam. XI, 7. ubi tamen incertum est, utrum σωτηρία tantum ad שָׁלוֹם, an vero ad totam formulam שְׁלוֹם הַמִּלְחָמָה referendum sit. Si prius, σωτηρία in notione *victoriae* accipiendum esset: in hac enim est *pax belli.* Sin autem posterius, quod mihi magis placet, ad περὶ τῆς σωτηρίας e reliquis Intt. supplendum esset τοῦ πολέμου, et σωτηρία esset h. l. *felix successus.* - *שִׂמְחָה, *laetitia. Inc.* Ies. XXXV, 10. Scil. שִׂמְחָה de *causa et obiecto laetitiae* explicandum iudicavit. - תּוּשִׁיָּה, *essentia.* Iob. XXX, 22. Prov. II, 7. *Aqu. Symm.* Ies. XXVIII, 29. *Aqu. Theod.* Iob. XII, 16. Nollem assentiri Intt., qui in omnibus his locis תְּשׁוּעָה olim lectum fuisse iudicarunt, sed potius voci תּוּשִׁיָּה *salutis* notionem subiiciendam statuo. Vide supra s. v. σώζω. - תְּשׁוּעָה. Iud. XV, 18. 1 Sam. XI, 9. Ps. XXXII, 17. Sir. XIII, 14. sec. *Compl.* invoca Deum εἰς σωτηρίαν σου, ut sc. salvet te a quovis periculo. Potest etiam verti: *in felicitate constitutus, cum bene tibi sit*, ut εἰς positum sit pro ἐν. Sirac. IV, 23. ἐν καιρῷ σωτηρίας. Mallem legere σωτηρία, hoc sensu: tempore opportuno enim auxilium obtinget. 2 Macc. III, 23. aegrotante Heliodoro Pontifex M. obtulit sacrificium ὑπὲρ τῆς τοῦς ἀνδρὸς σωτηρίας, pro *sanitatis restitutione* aut *conservatione vitae.* 1 Macc. IV, 25. ἐγένετο ἡ σωτηρία μεγάλη τῷ ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, reportarunt hoc die Israelitae magnam et insignem *victoriam.* Sic usurpatur יְשׁוּעָה Ies. XXVI, 1. et תְּשׁוּעָה Psalm. XXXIII, 17. Baruch. IV, 24. ubi σωτηρία opponitur τῇ αἰχμαλωσίᾳ, adeoque *felicem reditum in patriam* notat.

ΟΥ'Κ 'ΕΣΤΙ ΣΩΤΗΡΙ'Α, *non est salus.* אַחַת דָּתוֹ לְהָמִית, *una lex ad occidendum*, scilicet *lata est.* Esth. IV, 10.

ΣΩΤΗ'ΡΙΑ, ΤΑ', *liberalia, dies, qui pro salute celebrantur.* 3 Macc. VI, 30. ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἀγαγεῖν, in omni laetitia dies pro salute celebrare.

ΣΩΤΗ'ΡΙΟΝ, *salutare, salus.* הוֹשִׁיעַ Hiph. *salvo.* Ies. LXIII, 1. - יָהּ, *Iah, Iehova.* Ies. XXXVIII, 11. τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, *salutem Dei.* - יֵשַׁע. Ps. LXXXIV, 7. τὸ σωτήριόν

σου δῴης ἡμῖν, salutem tuam des nobis. Vide et Ies. LI, 5. LXI, 10. *Symm.* Ps. XI, 6. - יֶשַׁע. Ps. XCVII, 5. CXVIII, 122. Ies. XII, 3. et alibi. Ies. LX, 18. σωτήριον, *munitio, arx, editus tutusque locus.* Vide Ps. XI, 1. Conf. Luc. II, 30. et *Grotium* ad h. l. - מוֹעֵד, *conventus.* Ies. XXXIII, 20. ubi σωτήριον est *promissa felicitas*, ut adeo respexerint notionem *praestituendi* ac *promittendi*, quam habet יָעַד. - שָׁלוֹם, *pax.* Gen. XLI, 16. - שֶׁלֶם, *sacrificium pacificum* vel *eucharisticum.* Exod. X[illegible] 24. τὰ σωτήρια ὑμῶν, *sacrificia* vestra *pro salute.* Hic θύματα subintellegi debere docet *L. Bos Ellips. Gr.* p. 83. Conf. Exod. XXIX, 28. Exod. XXIII, 6. προσήνεγκε θυσίαν σωτηρίου, offerebat sacrificium pro *salute.* Vide et Lev. III, 1. 3. VII, 4. 10. Iud. XX, 26. ὁλοκαυτώματα σωτηρίου. Vide et Iud. XXI, 4. Ezech. XLVI, 13. *Hesych.* σωτηρίου, ἐξιλασμοῦ. Amos. V, 22. ubi pro σωτηρίου legere mallem σωτήριον secundum vers. *Arab.* et *Italam.* - תְּהִלָּה, *laus*, it. *obiectum laudis.* Ies. LX, 6. - תְּשׁוּעָה. Ps. XXXIX, 13. 22. Thren. III, 26. Sir. XLVII, 2. ὥσπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ (θυσίας) σωτηρίου, tanquam sebum separatum a *sacrificio salutis.*

*ΣΩΤΗ'ΡΙΟΣ, *salutaris*, *saluber*, *conservandi vim habens.* Sap. I, 14. σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, *salutaria* sunt rerum creatarum genera. *Vulg. sanabiles. Hesych.* σωτήριος· ὁ οὔριος ἄνεμος. *Lucian. Deorum dial.* T. I. p. 287. ed. *Reitz.* ἀγαθὴν καὶ σωτήριον λέγεις τὴν τέχνην. Vide Tit. II, 11. 3 Macc. VII, 18. πότος σωτήριος, *epulum liberationis ab interitu causa institutum.* Vide *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΣΩΦΕΙ'Ρ, ΣΩΦΕΙΡΑ', ΣΩΦΙΡΑ'. Ipsa vox hebraica אוֹפִיר, addita litera Σ, *Iberia*, nomen regionis. 1 Reg. IX, 28. 2 Par. VIII, 18. Iob. XXII, 24. Conf. *Hadr. Relandi Diss. Miscell.* P. I. p. 172. sequ.

ΣΩΦΕ'Ρ, vel iuxta al. Σωφάρ. Ipsa vox hebr. שׁוֹפָר, *buccina, tuba.* 1 Par. XV, 28. Unde *Gloss. MS.* Ἐν φωνῇ σοφὰρ (sic enim scribitur pro σωφὰρ), ἐν φωνῇ κερατίνης. MS. vitiose: κρατίνης.

ΣΩΦΡΟ'ΝΩΣ, *moderate, temperanter, sapienter.* Sap. IX, 11. σοφία ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως. *Syrus: sapienter.*

ΣΩΦΡΟΣΥ'ΝΗ, *temperantia, sanitas mentis, sapientia, prudentia.* *מַרְפֵּא, h. l. *lenitas, mansuetudo. Symm.* Cohel. X, 4. ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά, mansuetudo enim magna peccata retinet. Confer *Simonis Lex. hebr.* p. 1546. 2 Macc. IV, 37. *Suidas:* σωφροσύνη λέγεται ἡ ἀντιδιαστελλομένη τῇ μανίᾳ, παρὰ τὸ σώας ἔχειν τὰς φρένας. Haec et quae apud *Suidam* sequuntur, verba esse *Isidori Pelus.* lib. III. Ep. 266. observat *Küsterus.* 4 Macc. I, 31. σωφροσύνη ἐστὶν ἐπικράτεια τῶν ἐπιθυμιῶν. *Lex. Cyrilli MS.*

Bar. σωφροσύνη, σοφία, καθαρότης, ἐγκράτεια, ἐπιστήμη, ἁγνεία. *Hesych.* Σώφρων, φρόνιμος. Conf. *Suiceri Thes.* s. h. v.

T.

*ΤΑΓΗ', *principatus, praefectura*, etiam *praeceptum*. אֲרֻחָה, *viaticum, portio quotidiana. Inc.* sec. cod. *Syr. Hex. Mediol.* Ierem. LII, 34. ubi ταγὴ esse videtur i. q. ταссόμενον, h. e. cibus mandato regio constitutus.

ΤΑ'ΓΜΑ, ordo, agmen, turma, cohors, et in plur. τάγματα, *pedites*. דֶּגֶל, *vexillum.* Num. II, 2. 3. 10. X, 14. 18. 22. 25. Sc. vexillis varia agmina Israelitarum distinguebantur. – דָּגַל, *vexillum erigo. Symm.* Cant. VI, 3. τάγματα παρεμβολῶν, *vexilla castrorum.* Sc. ad נִדְגָּלוֹת supplendum est מַחֲנוֹת. Vide et v. 9. – חַיָּה, *caterva.* 2 Sam. XXIII, 13. Conf. notata supra in v. θηρίον. – טוּרִים, *ordines. Reliqui* Exod. XXVIII, 17. – *יָד, *manus*, it., ut arab. يد, *manipulus, agmen* (Prov. XXVI, 6.). Num. II, 17. sec. *Alex.* et *Ald.* ubi reliqui ἡγεμονία habent. – רָאשִׁים, *capita. Inc.* Iob. I, 17. τάγματα. Sic ראשׁ de *cohorte* s. *agmine* usurpatur Iud. VII, 16. 1 Sam. XI, 11. – רַגְלִי, *pedes, peditis.* 1 Sam. IV, 10. τριάκοντα χιλιάδες ταγμάτων, triginta millia *peditum.* Vide et 1 Sam. XV, 4. ubi οἱ λοιποὶ habent πεζῶν. E quo loco *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ταγμάτων, πεζῶν. *Trommius* iudicat, eos legisse דִּגְלֵי, a דֶּגֶל, *vexillum.*

ΤΑΙΝΙ'Α, corona, coronamentum. כֹּל, *omnis.* Ezech. XXVII, 5. ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν, *coronae* lignorum longiorum cupressi ex Libano sumtae sunt. Aliter in textu hebr. Pro כֹּל videntur כְּלִיל, *corona*, legisse, aut potius ex sententia *Grotii* una voce אהכל. Est autem הכל *carbasus. Hieron. tenues tabellas cypressinas.* (Equidem suspicor, illos intt. scripsisse τανεῖαι σανίδων, *longae tabulae et crassae*, quod huic loco admodum convenit. Vox τανεῖαι reperitur apud *Theophrastum* in *Hist. Plant.* lib. IV. c. 1.) *Hesych.* Τενίαι (ita vitiose scribitur pro ταινίαι), ζῶναι, στέφανοι, ἢ δεσμοί, διαδήματα. *Gloss. in Bibl. Coislin. Montfauc.* p. 475. ταινία, ἐπὶ μὲν ἀνθρώπων τὰ πεζέτια, στέμματα, στεφάνη, ζώνη· ἐπὶ δὲ ξύλων τὰ κυμάτια. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Ταινία, στέμμα, στεφάνη. Vide *Aelian. V. H.* IX, 39. *Athen.* I. p. 33. E. *Strabo* IX, 614. B. et *Abresch. Diluc. Thucyd.* p. 482.

ΤΑΚΤΙΚΟ'Σ, ordinarius, constitutus ad ordinandum, peritus ordinandi et instruendi, a τάσσω, *ordino.* גִּבְרַיָּא chald. plur. *viri.* Dan. VI, 5. coll. v. 4. – סָרְכִין : סָרְכַיָּא chald. plur. *Eparchi.* Dan. VI, 2. 4. (ubi *Symm.* ἄρχοντες,

Aqu. συνακτικοὶ) et 6. *Hesych.* τακτικοῖς, στρατιωτικοῖς, πολεμικοῖς, ubi vide *Intt.*

ΤΑΚΤΟ'Σ, *ordinatus*, *constitutus*, *statutus.* שַׁאֲנָן, *tranquillus*, it. *certus.* Iob. XII, 5. εἰς χρόνον τακτὸν, in tempus *statutum.* Ita Act. XII, 21. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ, *statuto* autem die. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΤΑΛΑΙΠΩΡΕ'Ω, *miser sum*, *sensu miseriae tangor.* נַעֲוָה Niph. *distorqueor.* Ps. XXXVII, 6. ἐταλαιπώρησα. Legerunt נַעֲנֵיתִי. - שָׁדַד, *vasto*, *devasto.* Ps. XVI, 10. Ies. XXXIII, 1. Ierem. IV, 13. et alibi. *Symm.* Ies. XXI, 2. Idem Ies. XXXIII, 1. ταλαιπωρηθῇς, ubi forte legendum est ταλαιπωρηθεὶς. Proprius enim est *Symmacho* et frequens participiorum usus, de quo vide *Ernestium* ad *Xenoph. Mem.* III, 9, 9.

ΤΑΛΑΙΠΩΡΙ'Α, *aerumna*, *miseria.* אֵיד, *calamitas.* *Symm.* Ps. XVII, 21. - אֲנֻשָׁה fut. ab אָנַשׁ, *aegritudine afficior.* Ps. LXVIII, 24. ubi putarunt esse nomen. Secundum alios legerunt וּמְשׁוֹאָה. - *דָּוָה, *languor*, *menstruum.* *Aqu.* Lev. XII, 2. ubi ταλαιπωρία *morbum* notat. Vide quoque in fine huius articuli a me notata. - הֹוָה, *aerumna.* Ies. XLVII, 11. - לְשַׁד, *humor.* Psalm. XXXI, 4. εἰς ταλαιπωρίαν. Legerunt לְשֹׁד, vel לְשַׁדַּי, a שָׁדַד, *vastare.* - חָמָס, *violentia.* Ierem. LI, 46. - יָגוֹן, *moeror*, seu: *dolor animi ingens.* *Symm.* Ps. CVI, 39. - מְדֻוָה, *languor*, *Aqu.* Deut. XXVIII, 60. - מַהֲמֹרוֹת plur. *foveae.* Ps. CXXXIX, 11. Sensum expresserunt. - מַחְשָׁךְ, *tenebrae.* Ps. LXXXVII, 19. ἀπὸ ταλαιπωρίας. Legerunt aliis punctis מֵחֹשֶׁךְ, h. e. *a tenebris*, et per *tenebras* putarunt h. l. *miseriam*, ut alibi, significari. V *Cappelli Crit. S.* p. 920. - מְשׁוֹאָה, *devastatio.* Iob. XXX, 3. - סַד, *cippus*, *compes.* *Symm.* Iob. XIII, 27. Non legit בֹּשֶׁר, ut nonnulli putarunt, sed sensum expressit. Nam uti omnia verba, quae *carcerem* et *vincula* notant, apud Hebraeos metaphorice ad *infelicitatem* transferuntur, ita quoque *nervus*, *cippus* est symbolum *miseriae.* - עָמָל, *labor*, *molestia.* *Symm.* Ps. LIV, 11. LXXII, 5. XCIII, 20. - צָרָה *Aqu.* Soph. I, 15. - שׁוֹאָה, *devastatio.* Soph. I, 16. - שָׁאוֹן, *strepitus.* Ps. XXXIX, 2. שָׁאוֹן commode h. l. per *interitum* reddi potest. - שְׁאֵר, *caro.* Ierem. LI, 35. Hic forte legerunt שֶׁבֶר, aut שָׁאוֹן, quod post *Trommium Bielius* coniecit. - שֶׁבֶר, *fractura.* Ies. LIX, 7. LX, 18. Ierem IV, 20. - שֹׁד, *vastitas.* Ps. XI, 5. Ierem. VI, 7. XX, 8. et alibi. *Theod.* Hos. VII, 13. - שָׁדוֹד infin. *vastando.* Mich. II, 4. - שֹׁדֵד part. *vastator.* Ier. VI, 26. XV, 8. LI, 51. - שַׁדַּי, *omnipotens.* Ioel. I, 15. Deduxerunt a שָׁדַד, *vastavit.* Praeterea legitur quoque apud *Inc.* Lev. XV, 19. ubi ταλαιπωρία est *morbus*, spec. *menstruum*, et huic voci nihil

respondet in textu hebr. Vide supra s. v. הָיָה. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ταλαιπωρία, μοχθηρία.

ΤΑΛΑΙΠΩΡΙ'ΖΩ, *miserum facio s. reddo.* שָׁדַד, *vasto.* *Symm.* Ies. XXI, 2. XXXIII, 1. ταλαιπωρίζων.

ΤΑΛΑΙ'ΠΩΡΟΣ, *miser, aerumnosus.* שָׁדוּד part. Pah. *vastatus*, aut *vastandus*, *vastationi devotus.* Ps. CXXXVI, 11. *Theod.* Iud. V, 27. ubi vid. *Holmesius. Aqu. Theod.* Ierem. IV, 30. – שָׁדוּד, *vasto. Al.* Ierem. IV, 30. Vide et Tob. XIII, 11. Sap. XIII, 10. 2 Macc. IV, 47. *Hesych.* ταλαίπωρος, ἐπίπονος, τλητικός. *Suidas:* ταλαίπωρος, ὁ ἄθλιος, παρὰ τὸ τάλας, καὶ τὸν πῶρον, ὅ ἐστι πάθος. Ὅτι δὲ πῶρος πάθος τί ἐστιν, Ἀντίμαχός φησι· Πῶρον τίν' ἀλόχοισι καὶ οἷς τεκέεσσιν ἔθεντο. καὶ πωρεῖν Ἠλεῖοι τὸ πενθεῖν φασι. καὶ Ἀντίμαχος αὖθις· Πωρητὸν ἀλόχοισι καὶ οἷς τεκέεσσιν ἕκαστος. Παρὰ τοῦτο οὖν ταλαίπωρος ἐτυμολογεῖται. *Schol. Aristoph.* in *Plut.* v. 33. ταλαίπωρος, παρὰ τὸ τλῆναι τὸν πῶρον, ὅ ἐστιν πένθος.

ΤΑΛΑΙ'ΠΩΡΟΝ ΠΟΙΕ'Ω, *miserum reddo.* שָׁדַד, *vasto.* Ies. XXXIII, 1.

ΤΑΛΑΙΠΩ'ΡΩΣ, *aerumnose, misere, miserabiliter.* שָׁדוּד part. Pah. Iud. V, 27. ἔπεσε ταλαιπώρως, cecidit oppressus.

ΤΑ'ΛΑΝΤΟΝ, *talentum.* כִּכָּר, *plane rotundum aliquid,* speciatim: *talentum, mensurae genus rotundum.* Conf. *Simonius Lex. hebr.* p. 792. sequ. Exod. XXV, 39. Esth. III, 9. Zach. V, 7. et alibi saepius. 3 Esdr. III, 22. διὰ ταλάντων λαλεῖν, h. e. *omnia libere loqui, quidquid in buccam venit.* Sermo ibi est de vino, quod largius sumtum διὰ ταλάντων ποιεῖ λαλεῖν, *efficit nimiam loquacitatem.* Ideo autem usus esse hac formula videtur, quia τάλαντον, teste *Suida*, τὸ μέγιστον χρυσίου καὶ ἀργυρίου μέρος notat. 3 Esdr. VIII, 20. chald. כְּכַר, coll. Esdr. VII, 22. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τάλαντον, ζυγὸν, ὁλκὴν, σταθμόν. *Etymol. ineditum:* τάλαντον σημαίνει δ', τὸ ζύγιον, τὸν σταθμὸν, τὸ βάρος, καὶ τὸ χάρισμα. *Hesych.* τάλαντον, λίτραι ἑκατὸν εἴκοσι πέντε κατὰ τὸν μέγαν Ἐπιφάνιον. Conf. *Ed. Bernardum* de *Mens.* et *Pond.* lib. II. p. 189.

ΤΑ'ΛΑΣ, *miser.* הוֹי, *vae.* Ies. VI, 5. ὦ τάλας ἐγὼ, ὅτι κατανένυγμαι, o me miserum, quia vox faucibus haeret. Similiter nuncius apud *Euripid.* in *Phoeniss.* v. 1345. Ὦ τάλας ἐγὼ, τίν' εἴπω μῦθον, ἢ τίνα λόγον; Sap. XV, 14. τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νηπίου, *miseriores* anima infantis. 4 Macc. XII, 4. *Hesych.* τάλας, ἄθλιος, ταλαίπωρος.

ΤΑΜΕΙ'ΟΝ et ΤΑΜΙΕΙ'ΟΝ, *promptuarium, conclave, cubiculum.* אָסָם, *horreum.* Deut. XXVIII, 8. Prov. III, 10. – חֶדֶר et חֲדַר, quae constr. et in plur. coincidunt. Gen. XLIII, 30. Exod. VIII, 3. (Distinguitur ibi tanquam pars cubiculi interior et secretior, ubi ranae dicuntur intraturae εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων.) Deut. XXXII, 25. et

alibi saepius. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ταμιεῖον, κοιτῶνα. Prov. VII, 27. ubi τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου eleganter cum *Hesychio* interpreteris κοιτῶνας ἢ θαλάμους θανάτου: haec enim Salomo opponit κοίταις meretricis. Iud. XV, 1, est *cubiculum coniugale*. *Al.* Iob. IX, 9. ταμεῖα νότου, *penetralia austri*. *Hesych.* ταμεῖα, ἀπόκρυφα οἰκήματα. Conf. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. I. c. 16. p. 98. et notata in v. *Ταμίας*. — חור pro חוֹר, *foramen*. Ies. XLII, 22. Forsan legerunt חֶדֶר. - מְזָוִים plur. *promptuaria, penuaria*. Ps. CXLIII, 15. Vide et Tob. VII, 17. *Hesychius* (post v. *Ταμίην*): ταμεῖον, θάλαμος. *Lex. vet.* ταμεῖον τὸ ἰδιωτικὸν, *cellarium, cella proma, penuarium, penum, promptuarium*.

ΤΑΜΙ'ΑΣ, promus condus, dispensator eorum, quae condenda et promenda sunt, etiam *aerarii praefectus*. אֲשֶׁר עַל הַבָּיִת, *qui super domum*. Ies. XXII, 15. πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς Σομνᾶν τὸν ταμίαν, abi in gazophylacium ad Somnam, *praefectum* eius. *Hesych.* ταμίας, φύλαξ χρημάτων, προστάτης, δεσπότης, οἰκονόμος, διοικητής. — חֶדֶר, *cubiculum, conclave*. Iob. IX, 9. ubi tamen alii pro ταμίαν rectius ταμεῖα habent: quemadmodum et apud *Hesychium* in v. Ὠρίων ita legitur. Conf. *L. Bos. Proleg. in LXX Intt.* c. 3.

ΤΑΜΙΕΥ'ΟΜΑΙ, promus condus seu cellarius sum, abscondo, recondo, dispenso. שָׁבַח Pih. *reprimo*. Prov. XXIX, 11. σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος, sapiens autem ex parte recondit, h. e. non effundit, sed ex parte recondit animum suum, et hac ratione est quasi bonus oeconomus mentis suae. In notione *asservandi* legitur 4 Macc. XII, 11. *Suidas*: Ταμιεύεται, διοικεῖται, ἀποκρύπτει, φυλάττει. Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* nisi quod pro Ταμιεύεται vitiose in illo scriptum sit Ταμιεῦται.

ΤΑΝΥ'Ω, tendo, extendo, distendo, expando. נָטָה, idem. Iob. IX, 8. ὁ τανύσας τὸν οὐρανὸν μόνος, qui *expandit* coelum solus. *Hesych.* τανύσας, ἁπλώσας, ἐκτείνας, κρεμάσας. Conf. quoque Sir. XLIII, 14. χεῖρες ὑψίστου ἐτάνυσαν (al. ἐτάννυσαν) αὐτό. Lege αὐτὸν e cod. *Alex.*, sc. τὸν οὐρανόν.

ΤΑ'ΞΙΣ, ordo, ratio, modus, mensura, finis, terminus, fundus, it. *exercitus*. דִּבְרָתִי pro דִּבְרָה, *ductus, ratio*. (י est paragogicum vel potius poeticum.) Ps. CIX, 5. κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ, iuxta *ordinem* aut *locum* Melchisedeci. Ita *Callimachus Hymn. in Iov.* v. 79. 80. — — Ἐπεὶ Διὸς οὐδὲν ἀνάκτων θειότερον, τῷ καὶ σφὶ τεὴν ἐκρίναο τάξιν. Vide *Hist. Crit. Reip. Literar.* T. III. p. 160. et *Wolfium* ad Hebr. V, 6. p. 651. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. - זְבוּלָה, *habitaculum*. Hab. III, 10. ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ, sol et luna in *statione* sua subsistunt. Non male. - מַחֲנֶה, *castra*. Num. I, 52. ἀνὴρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει, unusquisque

in ordine suo. = מְסִלָּה, via trita. Iud. V, 20. ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα, ex ordine suo pugnabant cum Sisera. Hic quoque, ut Hab. III, 10., τάξεως vocabulo usi sunt, quia de stellis sermo est. Suidas: Τάξις. ἡ τάξις διττή ἐστιν, ἡ μὲν ἐν τῷ στρατηγῷ, ἡ δὲ ἐν τοῖς στρατιώταις. καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ στρατηγῷ τάξεως γίνεται ἡ ἐν τοῖς στρατιώταις. - מָקוֹם, locus. Iob. XXXVIII, 12. ἑωσφόρος δὲ εἶδεν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν: ubi τάξις locum coeli certum et constitutum notat, unde progredi debet aurora. - עֵרֶךְ, dispositio, instructio. Aqu. Iob. XXVIII, 13. ubi τάξις vel locum certum notat, ubi aliquis est et versatur, seu ordinem, vel pretium certum et constitutum, quam notionem quoque vox hebraica habet, teste Simonis Lex. Hebr. p. 1249. ab עָרַךְ, dispono atque struo. Aqu. Symm. Iob. XLI, 3. - פֹּעַל, opus. Al. Iob. XXIV, 5. ἐξελθόντες (supple εἰς) τὴν ἑαυτῶν τάξιν, ubi τάξις opus alicui decretum et constitutum notat. Male Montfauconius transtulit: egressi sunt ipsorum ordinem. - קֵץ, finis. Iob. XVI, 3. XXVIII, 3. τάξιν. Eandem vocem habent quoque Tetrapla ibid. pro eodem. Male Montf. eam ordinem transtulit. Quemadmodum enim τάσσειν constituere, definire notat, ita τάξις omne significat, quod est certum ac definitum, adeoque etiam id, quod certos fines ac limites habet, ut adeo bene respondeat hebr. קֵץ. - שִׁית, ornatus. Symm. Prov. VII, 10. ubi τάξις notat rationem se gerendi ac vestiendi. - תּוֹרָה, lex, doctrina. Prov. XXXI, 24. τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ. Suspicor legendum ἐνετείλατο. Τάξις autem h. l. notat ordinem in rebus gerendis. תּוֹרָה autem, derivatum a תּוֹר, ordinem notat 2 Sam. VII, 19. quanquam τάξις quoque cum תּוֹרָה, lex, a יָרָה deducto, bene conciliari potest. Vide supra s. στέλλομαι. - תָּא, excubitorium. Al. 2 Par. XII, 11. τάξιν. Praeterea legitur apud Inc. Iob. XXXVI, 28. ubi τάξις κοίτης est tempus coitus, quibus verbis nihil respondet in textu hebraico. 2 Macc. I, 19. ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντος ἄνυδρον, in cavitate putei, fundum habentis siccum. Loco τάξιν auctorem dedisse auguror πῆξιν, quod et πάγος, πηγὰς, πηγετὸς, item Alciphroni I, 23. p. 96: πηγυλὶς dicitur. Coniecturam hanc firmant sequentia v. 20. et 21. Alii legere malunt βάσιν ἄνυδρον. 2 Macc. IX, 18. ἐπιστολὴν ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, epistolam in modum supplicationis conscriptam, seu literas supplices. Conf. Wolfium ad Hebr. V, 6. p. 651. 2 Macc. X, 37. εἰσδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν, recipientes autem reliquam cohortem. 2 Macc. XIII, 21. ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως, ex Iudaico exercitu. 3 Esdr. I, 15. οἱ ἱεροψάλται ἦσαν ἐπὶ τῆς τάξεως αὐτῶν, erant suo loco, quo esse debebant, vel in officio suo versabantur, s. partes suas agebant. Hebr. עַל־מַעֲמָדָם, super statione sua, coll. 2 Par. XXXV, 15. 5

Esdr. I, 6. *ἐν τάξει θύσετε τὸ πάσχα*, ex *mandato* s. *ordine* mactate agnum paschalem.

ΤΑΠΕΙΝΟ'Σ, *humilis*, *tenuis*, *pauper*, *modestus*. אֶבְיוֹן, *afflictus*. Ies. XXXII, 7. - אָבֵל, *lugens*. Iob. XXIX, 25. - אִישׁ, *vir*. Prov. XVI, 4. Ita *Bielius* ac *Trommius*. Sed l. l. אִישׁ nequidem legitur, et auctor huius versionis τοῦ ταπεινοῦ perperam de suo addidit. - מְזִיחַ אֲפִיקִים, *cingulum fortium*. Iob. XII, 21. Sine dubio a פוק, *titubare*, *vacillare*, derivarunt. *Vulg. qui oppressi fuerant*. *Boysenius* ad h. l. cum *Kromayero* מְזִיחַ deducit a נאח, *tyrannidem exercere*. - דַּךְ, *attritus*. Ps. IX, 42. - דַּכָּא, idem. Ps. XXXIII, 18. - דַּל, *tenuis*. Ies. XI, 4. XXV, 4. Soph. III, 15. - עָמֹק, *profundus*. Levit. XIII, 3. 4. 25. - עָנָו, *mansuetus*. Prov. III, 34. Ies. XI, 4. Soph. II, 3. - *עֲנָוָה, *humilitas animi*, *depressio*, *mansuetudo*. *Inc*. Prov. XV, 33. *προπορεύεται τοῖς ταπεινοῖς δόξα*. Locum habere potest haec versio, inprimis si conferantur loca similia: Prov. XXIV, 34. *ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου*, Ps. LXXXIV, 14. *δικαιοσύνη ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται*, et Ies. LVIII, 8. ut adeo non opus sit e coniectura, quae aliquando mea fuit, legere: *προπορεύεται ταπεινότης* aut *ταπείνωσις τῇ δόξᾳ*. - עָנִי, *afflictus*, *pauper*. Ps. XVII, 30. Ies. XIV, 32. Amos. II, 7. et alibi. - עַרְעָר, *nudatissimus*, h. e. *omni ope destitutus*. Ps. CI, 18. Vide tamen ad h. l. *Dathium*. - צְנוּעִים plur. *modesti*. Prov. XI, 2. - רָשׁ, *pauper*. 1 Sam. XVIII, 23. *ἀνὴρ ταπεινὸς*, vir pauper. Conf. Iac. I, 9. - רֶשַׁע, *improbitas*. Ies. LVIII, 4. Forte legerunt רָשׁ. - שָׁפָל, *humilis*. Lev. XIII, 21. Iob. V, 11. Ps. CXXXVII, 7. *Aqu. Symm*. 2 Sam. VI, 22. - שָׁפֵל verb. *humilior*. Ies. II, 11. - שֵׁפֶל, *humiliatio*. Cohel. X, 6. *πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθίσονται*. - *שְׁפֵלָה *locus humilis*, *planities*. Ios. XI, 16. *τὰ ταπεινὰ*, ubi alii *τὰ πεδινά*. - *שָׁתוֹת plur. *retia*. *Theod*. Ies. XIX, 10. *τὰ ταπεινά*. Deduxit a שית, *ponere*, unde שָׁתוֹת, *fundamenta*, Ps. XI, 3. - תַּחְתִּי, *inferior*. Iud. I, 15. Sir. XXV, 23. *καρδία ταπεινή*, *cor afflictum*, sc. creat. Ib. XXIX, 8. *ταπεινὸς*, *pauper probus* s. *vere pauper*. *Iudith*. XVI, 3. pro *ταπεινοί μου* legendum arbitror *ταπεινοί σου*, h. e. humiliati seu deiecti a te, ut ad Deum referatur. Eadem medela afferenda quoque est verbis sequentibus *οἱ ἀσθενοῦντές μου*. Lege *σου*, hoc sensu: *a te ad desperationem adducti*. Vide supra s. v. *ἀσθενέω*. Certe aliter hic locus explicari nequit. Esth. I, 11. pro *ταπεινοὶ* in *Vet. Arundel*. vitiose legitur *ποταμοί*.

ΤΑΠΕΙΝΟ'Σ Ε'ΙΜΙ', *pauper sum*, *destitutus sum*. מוּךְ, *tenuis sum*, *ad pauperiem redactus*, *attenuatus sum*. Lev. XXVII, 8. *ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ τιμῇ αὐτοῦ*, si autem pretio eius *destitutus sit*. Sic *Euripides Andromach*. v. 979.

ἐγὼ ταπεινὸς ὢν τύχαις ταῖς οἴκοθεν, ego, qui *destituor* fortunis domesticis.

*ΤΑΠΕΙΝΟ'Σ ΤΕ'ΛΕΙΟΣ. מִכְתָּם. *Aqu.* Ps. LVI, 1. Legit divisim מָךְ תָּם, a מוּךְ vel מָכַךְ, *attenuari, inopem fieri*, et תָּם, *perfectus*. Vide infra s. v. ταπεινόφρων.

ΤΑΠΕΙΝΟ'ΤΕΡΟΣ compar. *humilior.* דַּל, *tenuis. Theod.* et LXX Iud. VI, 15 ἡ χιλιάς μου ταπεινοτέρα ἐν Μανασσῇ: ubi vox vel de *exiguis numero*, vel de *iis, qui sunt in humili ac misera conditione*, accipi potest. - שָׁפָל, sequ. מִן. Levit. XIII, 20. XIV, 37. - *תַּחְתִּית, *pars inferior. Symm.* sec. *Procop. Cat. Nic.* p. 123. Iud. I, 15.

ΤΑΠΕΙΝΟ'ΤΗΣ, *humilitas.* Sir. XIII, 22. βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ ταπεινότης, abominatio superbo est *humiliari*, aut *in conditione humili esse.*

ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΝΕ'Ω, *humiliter sentio.* שָׁוָה Pih. *dispono, aequo.* Ps. CXXX, 3. εἰ μὴ ἐταπεινόφρουν. Sc. superbi infra se ponunt ac aestimant omnes alios, neque cum aliquo facile se componunt ac aequant. Nisi forte verosimilius videatur, eos legisse שׁחותי.

ΤΑΠΕΙΝΟ'ΦΡΩΝ, *humili mente praeditus, qui humiliter de se sentit.* שְׁפַל רוּחַ, *humilis spiritu.* Prov. XXIX, 23.

*ΤΑΠΕΙΝΟ'ΦΡΩΝ ΚΑΙ' ἊΜΩΜΟΣ. מִכְתָּם, *ode aureola*, h. e. *prorsus egregia. Symm.* Ps. XVI, 1. Legit divisim מָךְ וְתָם. Idem Ps. LV, 1. Vide supra s. ταπεινὸς τέλειος.

*ΤΑΠΕΙΝΟ'ΦΡΩΝ ΚΑΙ' ἉΠΛΟΥ͂Σ. מִכְתָּם. *Aqu.* Ps. XVI, 1. Vide antecedentem articulum.

ΤΑΠΕΙΝΟ'Ω, *humilio, deprimo, demitto, submitto, deiicio, contristor, affligo*, it. *comprimo, stupro*, et pass. Ταπεινόομαι, οῦμαι, *ad inopiam redigor, inopia laboro.* אֵימָה, *terror.* Ps. LXXXVII, 16. ἐταπεινώθην, ubi pro אֵמֶיךָ, *terrores tuos*, legerunt אָמִיךְ a מוּךְ, quod notat *deprimi*, vel אמַךְ fut. Niph. a rad. מָכַךְ. - אָנָה, *moestus sum.* Ies. III, 24. ubi *Cappellus* statuit eos confudisse אָנוּ, *moerebunt*, cum עָנוּ, *humiliabuntur*, ob soni affinitatem. Caeterum e *Theodoreto* reponendum est τεταπεινωμένον καὶ τεταπεινωμένη. - אֲנִיָּה, *moestitia.* Thren. II, 5. ταπεινουμένα: ubi male nonnulli statuunt eos derivasse quasi ab עָנָה, non vero ab אָנָה, *lugere.* - *בָּךְ, *in te.* Οἱ λοιποὶ Ierem. XVII, 4. ταπεινωθήσεται aut, ut rectius legitur, ταπεινωθήσῃ. Legerunt aut דָּךְ aut מָךְ. - בָּלַע, *absorbeo. Al.* Ies. XIX, 19. ταπεινοῦντες. - בְּלָא chald. Pah. *detero. Al.* Dan. VII, 27. ταπεινώσει. - בָּנָה, *aedifico.* Iob. XXII, 23. Permutasse hic videntur בָּנָה et כָּנַע. - דּוּמִיָּה, *silentium.* Ps. XXXVIII, 3. Deduxerunt fortasse a דָּמַם, arab. دَمَّ, cui *Schultensius* in *Clav. Dial.* p. 255. *complanandi* notionem tribuit. - דַּךְ, *attritus, con-*

tritus. Psalm. LXXIII, 22. - דִּכָּא Pih. *contero*. Iob. XXXIV, 25. Ps. LXXI, 4. Thren. III, 33. *Symm*. Iob. V, 4. Vox דִּכָּא aeque ac דָּכָה utramque notionem habet *conterendi* ac *confringendi*, et *humiliandi*. Quae enim confringuntur, etiam imminuendo humilia redduntur. *Aqu. et Theod.* Ies. XIX, 10. - דָּכָה in Kal, Niph. et Hiph. Ps. X, 33. XXXVII, 8. L, 9. 18. - דָּלַל, *attenuor*. Ps. CXIV, 6. CXLI, 8. - הוּגָה Hoph. a יָגָה, *moerore afficio*. Thren. I, 6. κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος, Dominus magno *moerore* illam *affecit*. Vide et v. 13. ac cap. III. v. 31. et 32. ac conf. 2 Cor. XII, 21. et ad h. l. *Raphelium* in *annotatt. ex Polybio* p. 505. *Houbigantius* perperam statuit, *LXX* et *Syrum* Thren. l. l. legisse הוֹגָה a יָגָה. - הוֹרִיד Hiph. a יָרַד, *descendere facio*. *Al.* 2 Sam. XXII, 48. - הֵזִיל Hiph. a זלל, *vilipendo*. Thren. I, 9. ubi ταπεινοῦν opponitur τῷ δοξάζειν. Vide quoque infra s. נִמְבְזָה. - הִכְנִיעַ: נִכְנַע, Hiph. et Niph. Iud. IV, 23. XI, 33. ubi ταπεινοῦσθαι notat *ad incitas redigi*. 1 Sam. VII, 13. et alibi saepius. - *הִשְׁחִית, *corrumpo*, *perdo*, *interficio*. 1 Sam. XXVI, 9. sec. *Vat.* - הִתְרוֹשֵׁשׁ, Hithp. a רוּשׁ, *pauperem me fingo*. Prov. XIII, 7. Conf. Phil. II, 8. - חָבַל, *pignus accipio*. Iob. XXIV, 9. ἐταπείνωσαν, *ad maiorem paupertatem redegerunt*. Libere transtulerunt. Conf. Prov. XIII, 13. ac infra s. v. מוּךְ. - חִלֵּל Pih. *profano*. *Al.* Ezech. XXVIII, 7. - חָקַר, *pervestigo*. Ierem. XXXI, 32. Pro lubitu hic transtulerunt. - כָּרַע, *incurvo me*. Iob. XXXI, 10. - מוּךְ, *attenuor*. Levit. XXV, 39. ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρά σοι, si autem ad *inopiam redigatur* frater tuus apud te. Conf. Sir. XIII, 11. Ita ταπεινοῦσθαι notat *inopem esse* Phil. IV, 12. Conf. quae in h. v. post hebr. עָנָה notata sunt ex Ies. LVIII, 10. *Raphelii annotatt.* ad h. l. ex *Arriano* p. 567. ac *Lexicon N. T. s. h. v.* - מָכַךְ, idem. Ps. CV, 41. Cohel. X, 18. - *מָסַס. *Inc.* Psalm. XXXVIII, 12. ubi ταπεινοῦν in universum *consumere*, *perdere* notat. - נִכְאָה Niph. *atteror*. Dan. XI, 30. *Symm.* Prov. XVII, 22. ubi πνεῦμα τεταπεινωμένον est *animus tristis*. - נִמְבְזָה, *contemtibilis*, *vilis*. *Aqu.* 1 Sam. XV, 9. τεταπεινωμένον. Vide quoque supra s. הֵזִיל. - נָפַל, *cado*. Esth. VI, 13. - עִוָּה, *Iva*, nomen proprium. *Symm.* 2 Reg. XVIII, 34. ἐταπείνωσεν. Legit עִנָּה. Vide ad h. l. *Montfauconium*. - עַיִן, *oculus*. Ies. III, 7. Legerunt עִינּוּ, quasi esset praeter. Pih. ab עָנָה, *humiliare*. - עָנָה in Kal, Niph. Pih. Pyh. et Hithp. Gen. XVI, 9. ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς, *submitte* te sub manus eius. Gen. XXXI, 50. εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, si filias meas *durius tractaveris*. Gen. XXXIV, 2. ἐταπείνωσεν αὐτήν, *comprimebat* illam, seu *stuprabat* illam. Est enim in eo summa contumelia. Deut. XXII, 24. ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, *compressit* uxorem proximi sui. Vide et

Iud. XIX, 24. XX, 5. 2 Sam. XIII, 12. 14. Ezech. XXII, 10. 11. Lev. XVI, 29. ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, *affligetis* animas vestras. Vide et v. 31. et Lev. XXIII, 29. 32. Lev. XIII, 27. ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν: ubi *Inc.* habet νηστεύσατε. Vide ad h. l. *Theodoretum* p. 210. ed. *Hal.* Ies. LVIII, 10. ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, animam *inopia laborantem* implebis. Hos. V, 5. Legerunt cum *Syro* et *Ionath.* עָנָה. Hos. XIV, 9. (ubi עָנָה *respondere*, *exaudire* notat.) Legerunt cum *Syro* עִנִּיתִי. Mal. II, 12. Legerunt יְעַנֶּה aut וְעָנָה loco עֹנֶה. – עָנִי, *afflictus*. Ies. LI, 21. – עֲנָוָה, *humilitas*. Prov. XVIII, 12. ταπεινοῦται. Ita transtulerunt ob antecedens יִגְבַּהּ. – עָצַב, *dolore afficio*. 1 Par. IV, 10. τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με, ne *affligat* me. – עֹשֶׂה כַף רְמִיָּה, *facio manu doli*, h. e. *dolosa*. Prov. X, 4. πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, inopia animum hominis *frangit*. Sensum expresserunt. Sc. רְמִיָּה h. l. non male in notione *remissionis*, *ignaviae* acceperunt, hoc sensu: *paupertas homines animi demissi, adeoque ignavos reddit.* *Arrianus Diss. Epictet.* lib. III. c. 26. p. 351. de Ulysse, cum naufragus eiectus esset: μήτι ἐταπείνωσεν αὐτὸν ἡ ἀπορία; num egestas *animum* eius *fregit?* Sic et nos voce *niederschlagen* uti solemus. – פָּרַשׂ, *expando*. Ies. XXV, 11. Sed veram lectionem h. l. nobis servavit margo textus *Procopiani*, in quo ἐξαπλώσει et ἀναπλώσει loco ταπεινώσει legitur. – רָדָה Pih. *dominari facio*. Iud. V, 13. Deduxit a יָרַד in Hiph. *descendere facere*, h. e. ταπεινοῦν. – רוּם, *exaltor*. Iob. XXII, 12. N. L. – שָׁחָה, *incurvo me*. Psalm. XLIII, 27. *Ed. Quinta* Ps. XLI, 6. – שָׁחַח, idem. Ps. XXXIV, 17. Cohel. XII, 4. Ies. II, 11. 17. – שִׂפַּח Pih. (שׂ pro ס), *scabie afficio*. Ies. III, 16. Fortasse legerunt שָׁחַח, seu שָׁפַח per Schin, seu שָׁפֵל, aut potius sensum expresserunt. – שָׁפֵל; הִשְׁפִּיל, Kal et Hiph. 1 Sam. II, 7. 2 Sam. XXII, 28. Prov. XXV, 7. ubi pro ταπεινῶσαι *Iaegerus* non male coniicit legendum ταπείνωσαι, redundante σε, et ita, ut ante ταπείνωσαι supplendum sit τὸ ῥηθῆναι. Alioquin dicendum esset, verbum activum obtinere vim passivam, ταπεινοῦσθαί σε. Ies. V, 15. et alibi. – הַשְׁפֵּל chald. Aphel. Dan. IV, 34. V, 21. 24. VII, 24. – הֵשַׁח et הִשְׁפִּיל iunctim. Ies. XXV, 12. – תַּאֲנִיָּה, *moestitia*. Thren. II, 5. – תְּאֻנִים plur. *molestiae*. Ezech. XXIV, 12. Hic legisse videntur הָאוֹנִין. – שָׁחַת, *perdo*. *Al.* 1 Sam. XXVI, 9. μὴ ταπεινώσῃς αὐτὸν, ne *interficias* eum, *et quidem inhonesto modo.* Praeterea legitur haec vox apud *Symm.* Iud. XII, 2. Ἀμμὼν ἐταπείνουν με σφόδρα, h. e. me admodum *in angustias redegerunt.* Versio haec *Symmachi* vitiata videtur *Montfauconio*, qui paulo post profert hanc notam hexaplarem: Σ. ἐταπείνουν. Ἀλλ᾽ ἐπολέμουν. e cod. *Basil.* simulque observat, neutrum esse in Hebraeo. Sed mihi de utroque loco secus

videtur. Vitiata quidem est et corrupta *Symmachi* versio, sed non eo quo existimavit *Montfauconius* modo. Ante Ἀμμὼν exciderunt quidem verba *οἱ υἱοὶ* e reliquis Intt. facile supplenda, quae etiam vox *ἐταπείνουν* postulare videtur. Loco וְעַמִּי autem legisse videtur *Symmachus* וַעֲנוּנִי, aut, quod propius ad textum hebr. accederet, וְעַנּוּ לִי. Conferri quoque ad h. l. meretur *Scharfenbergius*. Sir. XVIII, 21. πρὶν ἀῤῥωστῆσαί σε, ταπεινώθητι. Vulgo vertunt: dum vales et viges, *noli superbire* de tua sanitate et viribus. *Syrus* vertit *ora*. Alii: *humilia te per continentiam et abstinentiam*, ut addunt *Complut.*, h. e. *ieiuna*. Alii: *age poenitentiam*. Sirac. XXXIV, 31. ubi ταπεινοῦσθαι notat *ieiunium agere, ieiunare*, ad imitat. hebr. עָנָה, ac cum νηστεύειν permutatur. Conf. supra s. v. ἀσθενέω et κακόω. Sirac. VII, 16. ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου. Vide ad h. l. *Bretschneideri Spicil.* Sir. XXIX, 5. ταπεινοῦν φωνὴν, *uti voce supplici*.

ΤΑΠΕΙΝΩ'ΣΑΣ ΚΑΤΑ'ΓΩ, *humilians deduco*. הֵשַׁח Hiph. a שָׁחַח. Ies. XXVI, 5.

ΤΑΠΕΙ'ΝΩΣΙΣ, *humilitas, tenuitas, humilis, tenuis et abiecta conditio*. דַּכָּא, *contritus*. Ps. LXXXIX, 3. - חֹדֶשׁ, *mensis, novilunium*. Ierem. II, 24. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς. Ita quoque *Theodotion*. Scio quidem, חדשׁ quoque notare *calamitatem* et *infortunium*, v. c. Hos. V, 7., sed non video, quomodo haec notio cum h. l. conciliari possit. Mallem itaque statuere, ταπείνωσιν h. l. *tempus* seu *statum* notare, *quo libidine maxime ardent onagrae*. Certe חֹדֶשׁ apud *Ierem.* notat *tempus certum libidinis*, ac ταπεινοῦν interdum *coire, stuprare* notat, ut supra docuimus. Fortasse tamen ad arab. خلس, *humi stravit*, respexerunt, unde חֹדֶשׁ esset *prostratio humi*, ut facere solent, qui religiose Deum aliquem colunt. *Doederleinius* suspicatur, LXX non aliter legisse, sed per euphemismum exposuisse de *menstruis*. - *עָוֹן, *iniquitas, et poena peccati*. 2 Sam. XVI, 12. ac si in hebr. esset: בְּעָנְיִי. - עָנָו, *mansuetus*. Prov. XVI, 20. Hic legerunt עֳנִי. - עֳנִי, *afflictio*. 1 Sam. I, 11. ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, respicias ad *abiectam conditionem* ancillae tuae. Vide et Gen. XXIX, 31. Ps. XXX, 9. et conf. Iudith. VI, 20. ac Luc. I, 48. et ad h. l. *Boisii Collat.* p. 162. nec non *Lexicon N. T.* s. h. v. - עֹצֶר, *coarctatio*. Ies. LIII, 8. ἐν τῇ ταπεινώσει, coll. Act. VIII, 33. ubi sensum recte expresserunt. *Michaelis* in *Supplem.* p. 2125. videntur legisse בצער vel בצערו, idque ex Syriacó vocis usu intellexisse: *cum contumelia afficeretur*. - צָבָא, *militia*. Ies. XL, 2. Vox hebr. h. l. notat *stationem molestam et laboriosam*, s. *conditionem miseram*. Perperam *Tychsenius* statuit, eos שפלה legisse. - שֵׁפֶל. Ps. CXXXV, 23. - תַּעֲנִית, *afflictio*, it. *ieiunium*. Esdr. IX, 5. Sir. II, 4. et 5.

ubi *calamitatem*; *mala*, *fata adversa* notat. Vide et Sir. XI, 13. XX, 10.

*ΤΑΠΕΙΝΩ'ΣΕΙ 'ΕΠΑΚΟΥ'ΟΜΑΙ, *humiliatione obedio.* עָנָה. Cohel. X, 19. τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσει ἐπακούσεται τὰ πάντα, pecuniae *subiiciunt se et obediunt* omnia. Sed suspicor, et quidem iure, duas hic coaluisse versiones ex varia vocis עָנָה significatione. Unde simul apparet, quam aliena et inepta dici mereantur, quae *Cappellus* in *nott. critt.* p. 489. ad h. l. proposuit.

ΤΑΡΑ'ΣΣΩ et ΤΑΡΑ'ΤΤΩ, *turbo, conturbo, commoveo, perturbo, turbidum reddo, agito, terreo, consterno*, it. *perverto*. אֶשְׁתּוֹלְלוּ Hithp. a שָׁלַל (א pro ה more Chald.), *in praedam me dedo*. Ps. LXXV, 4. ἐταράχθησαν. Legerunt cum *Syro* אתחוללו. – בָּהַל: נִבְהַל, Pih. et Niph. *terreo, or*, it. *festino*. Ps. II, 5. ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτοὺς, in excandescentia sua *terrebit* illos. Ps. VI, 3. ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα, anima mea valde *est conturbata*. Vide et Ps. XXIX, 9. LXXXIX, 7. Ies. XIII, 8. et conf. *Pearsoni Praefat. in LXX Intt.* Adde *Symm.* Iob. XXII, 10. *Aqu. Theod.* Iob. XXIII, 15. ubi vid. *Montf.* – בְּהַל chald. Pah. Dan. V, 10. μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ διαλογισμοί σου, ne *terreant* te cogitationes tuae. Ib. XI, 43. – בִּלַּע Pih. *absorbeo.* Ies. III, 12. *Absorbere viam* est h. l. *corrumpere viam*. – *בָּעַת, *terreo*. *Inc.* Iob. III, 5. *Vulg. involvatur amaritudine*, h. e. tota infelix sit. Sensum expressit. *Hebr. Int.* Iob. XIII, 11. – דָּלַח, *calco*, etiam calcando *turbo*. Ezech. XXXII, 2. ἐτάρασσες ὕδωρ τοῖς ποσί σου, *turbabas* aquam pedibus tuis. Ibid. v. 13. Conf. Ioh. V, 4. – הֵהִים Hiph. ab הוּם, *perstrepo*. Ps. LIV, 2. – *הוּם, *terreo*. *Symm.* Deut. VII, 23. – *הֵחִיל. *Inc.* Hab. III, 10. – הִכְרִיעַ Hiph. *deprimo*. *Al.* Iud. XI, 35. – הָמָה, *cum strepitu tumultuor, commoveor*. Ps. XXXVIII, 9. XLV, 6. *Symm.* Ierem. IV, 19. – הָמוֹן, *strepitus*. Ps. LXIV, 8. Legerunt וְהָמוֹן vel יֶהֱמוּ, et aliter versus distinxerunt, quam hodie in textu hebraico impresso legitur. – *הָמַם, *fugo, prosterno*. *Symm. Theod.* Ies. XXVIII, 28. – הָמִיר Hiph. a מוּר, *muto*. Ps. XLV, 2. ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν. Num scribendum est ἀλλάσσεσθαι? aut legerunt חָמַר, quod proprie *turbare* notat? aut, quod adhuc probabilius est, *mutationem* terrae de eius motu convenienter seriei orationis interpretati sunt? *Ringeltaube* ad h. l. confert arab. ماج, *huc illuc mota est res, commota fuit, fluctuavit*. IV. *agitavit*. – הֵנִיף Hiph. a נוּף, *agito*. Ies. XXX, 28. – הֶעֱרִיץ Hiph. *formido*. Ies. VIII, 12. – *הִפִּיל Hiph. a נָפַל. Dan. XI, 12. sec. cod. *Chis.* – הַרְהֹרִין plur. chald. *cogitationes, phantasmata*. Dan. IV, 2. Forte legerunt חֲרָדָה, vel secundum formam hebr. חֲרָדָתִי, aut etiam וְהַרְדָּתָה, ut *Bertholdtus* voluit. – הֻרַם Hoph. a רוּם, *aufe-*

ror. Dan. VIII, 11. Perinde est, sive dicam: *ablatum est sacrificium*, an: sacra *turbata* h. e. *interrupta sunt*. - הִשְׁחָה Hiph. *incurvo me*. Prov. XII, 26. - *הֵשִׁית Hiph. a שׁוּת, *pono*. *Symm*. sec. unum cod. Ps. XVI, 11. ἐτάραξαν, quod ortum est ex ἔταξαν, quod alii recte pro ἔθεντο habent. - הִשְׁתַּחֵה Hithp. a שָׁחָה, *incurvo me*. Ps. LI, 8. - הִשְׁתּוֹמֵם Hithp. a שָׁמַם, *stupesco*. Ps. CXLII, 4. - הִתְגָּעֵשׁ Hithp. *commoveor*. 2 Sam. XXII, 8. Ierem. V, 22. - הִתְמַהְמַהּ Hithp. a מָהַהּ, *cunctor*. Gen. XIX, 16. Legerunt יִתְמָהוּ, a תָּמַהּ, *obstupesco*, iudice *Michaelis Bibl. Orient*. T. IX. p. 13. Mihi vero vox ταράσσεσθαι non tam *animi perturbationem et indignationem*, quam ex adiuncto *cunctationem* et *trepidationem* significare videtur, ut ἐταράχθησαν vertendum sit *cunctabantur*. Sic et Ps. CXVIII, 60. οὐκ ἐταράχθην est *nihil moror*. - הִתְנַדֵּר Hithp. a נָדַר, *evagor*. Ps. LXIII, 9. ἐταράχθησαν, *terrore perculsi aufugiunt*. - הִתְפּוֹרֵר et הִתְרֹעֲעָה iunctim, *disrumpo me*, *confringo me*. Ies. XXIV, 19. ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ. Bene quoad sensum. - זָעַן, *turbatus sum*. Gen. XL, 6. - חָגַג, *tripudio*. Ps. CVI, 27. - חוּל: הֵחִיל: הִתְחַלְחַל, Kal, Hiph. et Hithp. *parturio*, *dolore contremisco*. Esth. IV, 4. Ps. LIV, 4. Ezech. XXX, 16. - חָלַל, *vulneror*. Ps. CVIII, 21. ἡ καρδία μου τετάρακται. Hoc enim sibi vult *corde vulnerari*, si metaphorice sumitur. - חָמַר: חֳמַרְמַר, Kal et Pyh., *turbidus sum*. Ps. XLV, 3. Thren. I, 21. II, 11. - *חֹמֶר, *acervus*. Hab. III, 15. ταράσσων. Habuerunt pro participio verbi חָמַר, *aestuare*, *commoveri*. - חָרַד, *tremo*. Gen. XLII, 28. Iob. XXXVII, 1. ἐταράχθη ἡ καρδία μου, *tremebat* cor meum. - *יָעָה, *verro*, *verrendo removeo*. *Theod*. Ies. XXVIII, 17. Libere vertit. *Spes* enim *turbata* est spes *remota* s. *irrita facta*. - *כָּרַע, *incurvo*. Iud. XI, 35. ταραχῇ ἐτάραξάς με (sec. ed. *Rom*. et *Cat*. *Niceph*.), *conturbasti rationes meas*, *contaminas gaudium meum aegritudine*. Permutarunt invicem כָּרַע et עָכַר. - לֹהֲטִים part. plur. *flammantes*, h. e. *homines*, *qui inflammant aliorum animos mendaciis et calumniis*. Ps. LVI, 5. τεταραγμένος. - מִהַר Pih. *festino*. Gen. XLIII, 30. *Symm*. Iob. V, 13. ubi ταράσσειν βουλὴν est *irritum reddere consilium*, i. q. ἀκυροῦν. - נָבוֹךְ Niph. a בּוּךְ, *perplexus sum*. Esth. III, 15. ἐταράσσετο ἡ πόλις, turbabatur, *consternabatur* civitas. Conf. Matth. II, 3. et ad h. l. *Alberti* p. 5. sequ. - נִבְעַת Niph. *terreor*. Esth. VII, 6. - נָבַק Niph. a בָּקַק, *exhaurior*. Ies. XIX, 3. ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα, *perturbabitur* s. *consternabitur animus*. Verba hebr. *evacuabitur spiritus* metaphorice notant: *omni prudenti consilio destituentur*. - נָטַף, *stillo*. *Inc*. Iud. V, 4. ἐταράχθη. Ita quoque *Ald*. et *Compl*. Sed videtur mihi haec vox inepto hic loco posita esse, ac ad praecedens ἐσείσθη, רָעָשָׁה, pertinere. - נִכְמַר Niph. *incalesco*. 1 Reg. III, 26. Ταράσσεσθαι ibi de *commotione animi*

ad misericordiam adhibetur. – נִלְפַּת Niph. *inclino me.* Ruth. III, 8. Videtur mihi hic traiectio verborum locum habere, ac ordinem ita restituendum esse: *ἐταράχθη ὁ ἀνὴρ καὶ ἐξανέστη.* Nam, ut contrectando intellegeret, mulierem cubare ad pedes suas, opus erat, ut surgeret ac se inclinaret. – נָמוֹג Niph. a מוּג, *liquesco.* Ies. XIV, 31. *πόλεις τεταραγμέναι*, *civitates turbatae.* 1 Sam. XIV, 16. *ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη.* – נִפְעַם Niph. *consternor.* Gen. XLI, 8. *ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ*, perturbata erat anima eius. Vide et Ps. LXXVI, 4. et confer Iob. XII, 27. ac ad h. l. *Keuchenium* p. 64. – סְחַרְחַר, pro סָחַר, geminatis literis radicalibus, *circumeo, palpito.* Ps. XXXVII, 10. – סַר, *fastidiosus.* 1 Reg. XXI, 5. *τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον;* quare animus tuus perturbatus? Qui est animo aegro, cibos fastidire solet. – עִוֵּת Pih. *perverto.* Iob. VIII, 3. *ταράξει τὸ δίκαιον*, *pervertet* iustum. Iob. XVI, 9. XXXIV, 12. Thren. III, 9. *τρίβους μου ἐτάραξεν*, semitas meas *pervertit.* – עָכַר, 1 Par. II, 7. *Symm.* Prov. XI, 17. *Inc.* Prov. XV, 27. – עֲקֻבָּה foem. ex עָקוֹב, q. d. *calcaneata.* Hos. VI, 8. *ταράσσουσα ὕδωρ*, *turbans* aquam. Legerunt fortasse עֹכְרֶת, aut potius τῷ עָקַב tribuerunt vim *turbandi*, quod fit *calcibus.* – עָשֵׁשׁ, *contabesco.* Psalm. VI, 7. *ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου*, *turbidus factus est* s. *caligavit* ab animi perturbatione oculus meus: Ex usu l. arabicae, ubi غشى est *caligare*, *coecutire.* Conf. quoque Ps. XXX, 11. Ib. v. 13. *ταράσσεσθαι* quoque de *ossibus* adhibetur, unde apparet, *ταράσσεσθαι* quandoque in universum notare *morbo affici.* Confer *Foesii Oecon. Hippocr.* p. 611. – *עָתַר, *supplico.* *Theod. Symm.* Prov. XXVII, 6. Legerunt נֶעְכָּרוֹת, ab עָכַר, *turbare.* – צָהַל, *iubilo.* Ies. XXIV, 14. *ταραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης.* Ita transtulerunt, quia h. l. comparatio cum fluctibus marinis instituitur. – קִלְקַל: הִתְקַלְקֵל, Pih. et Hithp. a קָלַל, *levigo, leviter me moveo.* Cohel. X, 10. *Desvoeux* in Comm. ad h. l. p. 282. coniicit, eos legisse חִלְחֵל, a חָלַל vel חוּל, sed hac coniectura non opus esse docet locus Ierem. IV, 24. – רָגַז, *contremisco.* 2 Sam. XVIII, 33. *ἐταράχθη ὁ βασιλεύς*, *consternabatur* rex. Conf. quae mox notavi ex Dan. V, 9. et Matth. II, 3. Vide et Amos. VIII, 8. Mich. VII, 17. Adde Dan. II, 1. sec. cod. *Chis. Inc.* Exod. XV, 14. *Symm.* 1 Sam. XXVIII, 15. – רָגַע, *disrumpo.* Ies. LI, 15. *ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν*, qui mare *turbo* vel *agito.* – רָעַשׁ, *commoveor.* Ps. XLV, 3. – רָפַשׂ (שׂ pro ס), *conculco.* Ezech. XXXIV, 18. *τὸ λοιπὸν τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε*, reliquam (sc. aquam) pedibus vestris *turbidam reddebatis.* – *שָׁאוֹן, *tumultus.* *Syrus* Ierem. XLVI, 17. *ταράττων.* Habuit pro participio verbi שָׁאָה. – שַׂגִּיא מִתְבָּהַל chald. *valde conturbatur.* Dan. V, 9. – *שָׁגָה, *erro, fallor.* *Symm.* Ies. XXVIII,

7. ἐταράχθησαν, vino perturbati sunt animo. LXX ibi quoque habent ἐξέστησαν. – *שָׁחָה, incurvo. Prov. XII, 25. καρδίαν ταράσσει, ubi sensum expresserunt. Praeterea legitur Ps. LXVII, 6. ubi verba ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ sunt ex scholio quodam marginali petita, nisi malis, interpretem graecum שׁוֹשׁ praecedentis versiculi repetiisse ex oscitantia, et in memoria habuisse ar. شوش, quod de turbata formidine mente dicitur. Schnurrerus in Diss. ad h. l. p. 9. verba τ. ἀ. π. α. ad versum tertium pertinere iudicavit. Fortasse interpres graecus vel רִגְזוּ (2 Reg. XVIII, 33.) legit, vel עֲלִיזוּ notionem vehementis commotionis et agitationis dedit, quam etiam habere constat. Sir. XXX, 7. ἐπὶ πάσῃ βοῇ ταραχθήσεται τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, ad omnem patris vocem tremet seque inflectet, h. e. dicto audiens erit.

ΤΕΤΑΡΑΓΜΕ'ΝΟΝ ὝΔΩΡ, turbida aqua. מִרְפָּשׂ (שׂ pro ס), conturbatum. Ezech. XXXIV, 19.

ΤΑΡΑΧΗ', turbatio, conturbatio, concitatio, terror, tumultus. *בָּהֶם, in iis. Dan. XI, 7. sec. cod. Chis. ποιήσει ταραχήν. Num fortasse legit בֶּהָלָה? aut loco ἐν αὐτοῖς posuit ταραχήν? ut ostenderet, ποιεῖν h. l. sensu malo accipiendum esse. – בַּלָּהָה (per metathesin ex בֶּהָלָה), terror. Iob. XXIV, 17. – בְּעָתָה, terror. Ierem. XIV, 19. – הַכְרִיעַ, infin. Hiph. deprimendo. Al. Iud. XI, 35. ταραχῇ. Hic quoque כָּרַע et עָכַר permutata ab Intt. reperies. – זַעֲוָה (per metathesin ex זְוָעָה), commotio. Ezech. XXIII, 46. – חוּל infin. dolendo. Ezech. XXX, 16. – חַלְחָלָה, dolor vehemens. Ezech. XXX, 4. 9. ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ Σαΐς. – חִפָּזוֹן, festinatio. Ies. LII, 12. ubi ταραχή est strepitus et tumultus, qui per celeritem abeuntes excitatur. – חַרְחַר infin. Pih. a חָרַר, accendere. Prov. XXVI, 21. εἰς ταραχὴν μάχης. Non ita, quasi nomen esset, verterunt, sed ταραχή h. l. est excitatio, concitatio. – מְדוֹן, contentio. Prov. VI, 14. ubi Semlerus in Ep. Crit. p. 24. ταραχὰς in μάχας mutandum esse coniecit, quia eadem vox ita redditur ibid. cap. X, 12. a Symmacho et Theod. et XVI, 28. a Symmacho. Sed vulgata lectio partim nititur auctoritate codd. et Arab. partim bene convenit voci πόλει. – מְהוּמָה, divexatio. Ies. XXII, 5. Symm. Deut. VII, 23. Deduxit ab הָמָה, reliqui omnes ab הוּם derivarunt. – *מוֹט, nutatio. Ina. Ps. LIV, 23. εἰς μετακίνησιν καὶ ταραχήν, ubi duae versiones coaluerunt. – עַוָּתָה, perversitas. Thren. III, 58. – עָשׁ, tinea. Hos. V, 12. Cappellus in Crit. S. p. 649. putat, vel LXX legisse כְּגַעַשׁ s. כְּרַעַשׁ, vel כְּכַעַס (nam גָּעַשׁ est concuti, commoveri, et כָּעַס indignari), vel forte legendum ἀράχνη, quod etiam rescripsit Grabius, contra quem lege disputantem Breitingerum Proleg. in LXX Intt. T. III. plag. f. p. 2. Alii coniiciunt, eos legisse בְּזַעֲוָה cum Syro et Arabe. Sed

defendi lectio recepta facile potest, cum עָשַׁשׁ ter per ταράττεσθαι translatum sit a LXX. Vide supra. Conf. quoque *Kreyssigii Obss. critt. in graecos Iobi Intt.* p. 17. sequ. - זוּר et רָצַץ iunctim, infin. *frangendo, rumpendo.* Ies. XXIX, 19. - רַהַב, *robur. Symm.* Ies. XXX, 7. ταραχαί. - רְכָסִים plur. *perversitates.* Ps. XXX, 26. Aliquando coniiciebam, pro ταραχῆς h. l. legendum τράχους. Sed nunc video, eos ita transtulisse ex arabismo, ubi قفص notat *huc et illuc commotus, perturbatus, conturbatus fuit.* - *שֶׁבֶר, *contritio. Symm.* Thren. III, 46.

ΤΑ'ΡΑΧΟΣ, *tumultus, conturbatio, perturbatio.* מְהוּמָה, *divexatio.* 1 Sam. V, 9. - *עָכַר, *turbo.* Iud. XI, 35. sec. ed. *Rom.* et *Cat. Niceph.* καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου, ita ut pro participio substituerent nomen substantivum. Vide et Sap. XIV, 25.

ΤΑΡΑΧΩ'ΔΗΣ, *turbidus, turbulentus, turbatus, turbarum plenus.* הַוָּה, *aerumna.* Psalm. XC, 3. Vide et Sap. XVII, 9.

ΤΑΡΙΧΕΥ'Ω, *sale condio et macero, salsamenta facio, sale conditum servo.* Ep. Ier. v. 26. αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν (θυσιῶν) ταριχεύουσιν (al. rectius ταριχεύουσαι), mulieres ab illis (sacrificiis) quaedam *sale condientes. Hesych.* ταριχεύουσαι, τήκουσαι. Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* nisi quod male in illo scriptum sit ταρηχεύουσαι. Conf. *Suidam* in ταριχεύειν.

ΤΑΡΣΟ'Σ, proprie *crates* (a τάρσω, *sicco*, quia in cratibus casei aliaque solent siccari), deinde *octo ossa pedis posteriora, cratium more ordinata, extrema pars manus* vel *pedis*, it. *ala expansa.* כַּף, *vola manus vel pedis.* Dan. X, 10. ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου καὶ ταρσοὺς χειρῶν μου, erigebat me super genua mea et *extremitates* manuum mearum. *Aqu.* 1 Sam. XXV, 20. ἐν ταρσῷ πλαγίῳ, in *extremitate manus* obliqua. In *Hexaplis Montfaconii* male refertur ad בְּצְרוֹר, *in fasciculo.* Voce etiam utitur *Aquila* pro hebr. כַּף Num. VI, 19. Ps. IX, 17. LXXVII, 72. CXVIII, 119. CXXVII, 2. Ies. XLIX, 16. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Ταρσὸς, ἄκρον χειρός. Sic et ταρσοὶ apud *Hesychium* inter alia explicantur τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Sap. V, 12. πληγῇ ταρσῶν, ictu *alarum expansarum*: ubi tamen alii codd. habent ταράσσων. *Suidas*: Ταρσὸς, κυρίως τῶν ὀρνίθων ἡ πτέρωσις. ἀφ' οὗ καὶ τῶν κωπῶν ὅμοιος σχηματισμός. Idem: Ταρσοῖς, πτεροῖς ἄκροις. Vide in v. Ταρσοί.

ΤΑ'ΡΤΑΡΟΣ, *tartarus, profundissimus locus.* שָׂדֶה, *ager.* Iob. XL, 15. ubi tamen pro ταρτάρῳ *Grabius Proleg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 2. legendum censet ἀγρῷ, quam correctionem non necessariam puto, quia communis lectio bene cum reliquis conciliari potest. Τάρταρος enim omne

inferum designat, idque indicare volunt LXX, cum vocem istam *excelsis locis* s. *montibus* opponant. Praeterea non video, quomodo ex ἀγρῷ oriri potuisset ταρτάρῳ, quae vix ullam similitudinis speciem habent. Iob. XLI, 24. τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον, sc. ἥγηται, *profuudissimum* vero abyssi *locum* tanquam pro captivo habet. Aliter in textu hebraico. *Hesych.* Τάρταρος, ὁ ὑπὸ τὴν γῆν κατώτατος τόπος. *Suidas:* Τάρταρος, ὁ κατώτερος τοῦ ᾅδου τόπος. De origine h. vocis vide *L. Bos Diss. de Etym. Gr.* p. 41. sequ.

ΤΑ'ΣΣΩ, ΤΑ'ΤΤΩ, ordino, constituo, definio, statuo, erigo, pono, praecipio, reputo, habeo. דֶּגֶל, *vexillum.* Cant. II, 4. τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην, *ponite* seu stabilite super me amorem: sensu admodum obscuro, nisi ἀγάπην h. l. sumatur pro ἀγαπητὸν, quem cum *vexillo* non male comparaverit. Loco דִּגְלוֹ, *vexillum eius*, legerunt דִּגְלוּ, imper. Kal, aut דַּגְּלוּ, in imper. Piel, in qua coniug. notat *erigere vexillum*, quod est τάξαι, cum de militibus agitur. Alii putant, τάξατε positum esse pro ἐτάξατο. Sic *Hieronymus*, qui habet: *ordinavit.* Vide ad h. l. *Dathium.* – דָּגַל, *vexillum erigo.* Cant. VI, 3. θάμβος ὡς τεταγμέναι, ss. φάλαγγες, pavor ut ordinatae acies. – *הוֹלִיךְ Hiph. a יָלַךְ, *ire facio.* Hos. II, 14. ubi loco τάξω αὐτὴν ὡς ἔρημον reponendum videtur ἄξω vel ἀνάξω αὐτὴν εἰς ἔρημον. Ἄξω habet quoque cod. *Basil.* et hanc lectionem etiam expressit *Vulgatus.* – הֶעֱמִיד Hiph. 2 Paral. XXXI, 2. – הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio.* Thren. III, 21. ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, hanc *ponam* in cor meum. *Symm.* Ps. XLIII, 11. – הִתְלַכֵּד Hithp. *concresco.* Iob. XXXVIII, 30. πρόσωπον ἀβύσσου τίς ἔταξεν; Sed magis Hebr. responderet, si τίς ἔπηξεν; legeretur. Debeo hanc coniecturam *L. Bosio.* – הִתְפָּאֵר Hithp. *glorior.* Exod. VIII, 9. τάξαι πρός με, *definito mihi*, sc. *certum tempus.* Recte quoad sensum. – יָעַד: נוֹעַד, Kal et Niph. *condico, convenio.* Exod. XXIX, 43. τάξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, *sistam* me ibi filiis Israel. 2 Sam. XX, 5. ἀπὸ τοῦ καιροῦ, οὗ ἐτάξατο αὐτῷ Δαβὶδ, a tempore, quod *definiverat* illi David. Conf. Act. XXVIII, 23. et quae ex *Polybio* ad h. l. notat *Raphelius* p. 408. et *Perizonium* ad *Aelian. V. H.* XIII, 24. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ταξάμενοι, ὁρίσαντες. – יָתֵד, *paxillus.* Zach. X, 4. ἔταξε. Secundum *Cappellum Crit. S.* p. 593. legerunt יָחוּר, a rad. חור, coll. 2 Reg. X, 15. Vide tamen ad h. l. *Scharfenbergium.* – *מוֹעֵד, *tempus constitutum.* 1 Sam. XX, 35. καθὼς ἐτάξατο, לְמוֹעֵד. – נָכוֹן Niph. a כּוּן, *statuor.* *Al.* Ps. CXL, 2. ταχθήτω. – נָשָׂא, *fero.* Iob. XXX, 22. ἔταξάς με ἐν ὀδύναις. – נִתַּךְ, *effundor.* *Al.* Dan. XI, 27. τάξει. – נָתַן, *do.* 1 Par. XVI, 4. 7. Ezech. XLIV, 14. *Inc.* 1 Sam. IX, 22. ἔταξεν. Adde quoque *Symm.* Ps. VIII, 2. – *עָשָׂה, *facio.* *Symm.* Iob. XIV, 5. *Vulg.* constituisti. – צִוָּה Pih. *praecipio.*

2 Sam. VII, 11. ἀπὸ τῶν ἡμερῶν, ὧν ἔταξα κριτὰς, a diebus, quibus *constitui* iudices. Vide et 1 Par. XVII, 10. Ies. XXXVIII, 1. τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, *praecipe* de domo tua. – רְשַׁם chald. *consigno*. Dan. VI, 12. οὐχ ὁρισμὸν ἔταξας; nonne mandatum *dedisti?* – שׂוּם: הֵשִׂים, Kal et Hiph. *pono*. Exod. VIII, 12. ὡς ἐτάξατο Φαραὼ, quemadmodum *ordinaverat* Pharao. Iud. XVIII, 31. ἔταξαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν, *erexerunt* sibi sculptile. Conf. Ierem. XI, 13. Iud. XX, 36. ἐπὶ τὸ ἔνεδρον, ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν Γαβαὰ, insidiis, quas *collocaverant* ad Gabaa. Conf. 1 Macc. XV, 41. 1 Sam. XXII, 7. ὑμᾶς τάξει ἑκατοντάρχους, vos *constituet* centuriones. 2 Sam. XXIII, 23. ἔταξεν αὐτὸν πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ, *constituebat* illum ad consultationes suas. 1 Reg. II, 5. ἔταξε τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ, *effundebat* sanguines belli in pace. Iob. XXXI, 24. εἰ ἔταξα χρυσίον (εἰς) ἰσχύν μου; num *habui* aurum pro robore meo? Iob. XXXVI, 13. ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσι θυμὸν, hypocritae corde *reponent* iram. Ierem. V, 22. τὸν τάξαντα ἄμμον (εἰς) ὅριον τῇ θαλάσσῃ, *ponentem* arenam in terminum mari. Ierem. X, 22. τοῦ τάξαι τὰς πόλεις εἰς ἀφανισμὸν, ut *ponat* vel *redigat* urbes in solitudinem. Vide et Zach. VII, 14. Mal. I, 3. et *Al.* Ierem. XIX, 8. Ezech. XIX, 5. (εἰς) λέοντα ἔταξεν αὐτὸν, leonem *fecit* illum. Ez. XX, 28. ἔταξαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας, *faciebant* ibi odorem suavitatis. Ez. XL, 4. τάξον ἐν τῇ καρδίᾳ σου πάντα, h. e. diligenter attende ad ea omnia. Conf. Ezech. XLIV, 5. Hab. I, 12. εἰς κρίμα τέταχας αὐτὸν, ad iudicium *ordinasti* eum. *Hesych.* τέταχας, ἐτύπωσας, ἔταξας [ἐτύφωσας]. Vocem ἐτύφωσας uncinis inclusit *Bielius*, quod non videatur per illam exponi vox τέταχας, sed vitiosa lectio, et pro illa in margine posita ἐτύπωσας, quam postea imperitus librarius, retenta vitiosa lectione, in textum receperit. Qualia exempla alias etiam apud Grammaticum haud raro occurrunt. Caeterum τέταχας per ἔταξας etiam exponitur in *Gloss. MS. in Proph.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Hab. II, 9. τοῦ τάξαι εἰς ὕψος νοσσιὰν αὐτοῦ, ut *ponat* in altitudinem nidum suum. – שִׁית: הֵשִׁית, Kal et Hiph. Hagg. I, 5. τάξατε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν, *attendite* ad ea, quae vobis hactenus evenerunt. Vide et Hagg. II, 19. *Gloss. MS.* in *Proph.* τάξατε, σύνθεσθε. Sic enim legendum ex Hagg. l. c. et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Iob. XIV, 13. τάξῃ μοι χρόνον, *definias* mihi tempus. Hos. II, 3. τάξω αὐτὴν εἰς γῆν ἄνυδρον, *redigam* seu *mutabo* illam in terram aqua carentem. *Gloss. MS. in Proph.* Τάξω (MS. mendose Σάξω), ποιήσω, θήσω. *Symm.* Ps. XI, 6. LXI, 11. ubi τάσσειν τὴν καρδίαν metaphorice notat *valde amare, nimium studere alicui rei. Symm.* Iob. XXXVIII, 11. τετάχθω. *Inc.* Ps. XII, 3. τάξω γνώμας, *struam* consilia. – *שָׁמַע, *audio. Inc.* Hab. III, 16. ubi pro שָׁמַעְתִּי legit שַׂמְתִּי.

a שׂוּם. Semlero ἐταξάμην ortum esse videtur ex ἐφυλαξάμην apud LXX, qui loco צ legerunt ר. Praeterea legitur Ezech. XXX, 22. ubi *Hieronymus* τεταγμένα apud LXX (quibus nihil respondet in textu hebr.) scriptorum vitio depravatum esse contendit, et scribendum iudicat ἐκτεταμένα, i. e. *extenta*. Etiam in vers. *Inc. Int.* 2 Par. XXIII, 9. voci τεταγμένους nihil respondet in textu hebr., ubi tamen loco τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους legendum erit τοῖς ἑκατοντάρχοις τεταγμένοις, partim ob praecedens ἔδωκεν, partim ob textum hebr. *Vulg. centurionibus.* Sir. X, 1. ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη ἔσται, principatus prudentis *stabilis* erit. Ita *Bielius*. Quidni *ordinata erit, iustum ordinem servabit? Compl.* habet ibi τεταμένη, *protensa erit, extendet se ad multos annos*, s. *stabilis erit*, ut *Vulg.* vertit. Sed prior lectio est praeferenda. 1 Macc. V, 27. εἰς αὔριον τάσσονται, in crastinum *constituunt*. Vide et 1 Macc. XII, 26. XIV, 10. ἔταξεν αὐτὰς (πόλεις) ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, *faciebat* illas in vasa munitionis, h. e. munitas illas *reddebat* s. armis munitionis eas *instruxit*. 2 Macc. VI, 21. πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι, qui *ordinati erant* ad illegitimam carnium animalium sacrificatorum distributionem. 2 Macc. VIII, 27. ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς. *Grotius* mavult στάξαντος seu potius στάξαντι. 2 Macc. X, 28. καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων τασσόμενοι τὸν θυμὸν, ducem certaminum *habentes* furorem. 2 Macc. XV, 20. τῆς ἵππου κατὰ κέρας τεταγμένης, equitatu ad extremum phalangis *ordinato*.

*ΤΕΤΑΓΜΕ'ΝΑΙ ΠΑΡΑΤΑ'ΞΕΙΣ. נִדְגָּלוֹת, *vexillatae*. *Inc.* Cant. VI, 3. Scil. putavit ad נִדְגָּלוֹת supplendum esse מַחֲנוֹת. *Symmachus* ibi habet τάγματα παρεμβολῆς.

ΤΕΤΑΓΜΕ'ΝΟΣ ΤΟ'ΠΟΣ, *constitutus, definitus locus*. מַטָּרָה, *scopus*. *Symm.* 1 Sam. XX, 20.

*ΤΑΥΡΗΔΟ'Ν, *in modum tauri.* 4 Macc. XV, 19. ubi lat. *torve* reddendum est. *Zonaras Lex.* col. 1715. ταυρηδὸν, δίκην ταύρου. *Suidas:* ταυρηδὸν, ὡς ταῦρος. Ἀριστοφάνης περὶ Αἰσχύλου (*Ranis* v. 817.)· Ἔβλεψε γοῦν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω. τοιοῦτος γὰρ τῷ σχήματι ὀργιζόμενος ὁ Αἰσχύλος.

ΤΑΥ'ΡΟΣ, *taurus*. אַבִּיר, *fortis*, etiam *taurus*. *Aqu. Symm.* LXX Ps. XXI, 13. LXX Ps. LXVII, 33. Ies. XXXIV, 7. et alibi. - אֲלָפִים plur. ex אֶלֶף, *millia*, it. *boves*. Ies. XXX, 24. - אוֹצָר, *thesaurus*. Ioel. I, 17. ubi tamen alii pro ταῦροι rectius habent θησαυροί. Conf. *Drusium Quaest. ebr.* lib. II. qu. 26. - *בָּשָׁן, *Basan*. Nomen proprium. Deut. XXXII, 14. υἱῶν ταύρων. Ita verterunt, non quod Basan taurum significare crediderint, sed quod hebr. locutionem obscuriorem magis perspicuam periphrasi reddere voluerint. Nam regionis Basan pascua videntur maxime tauris et bobus alendis fuisse opportuna. - דֹּבֶר, *ductus, mos*. Ies. V, 17.

Legerunt כָּאַבִּירִים aut ex *Koppii* sententia כְּפָרִים. - מְרִיא, *pingue.* Ies. XI, 6. - פַּר, *iuveneus.* Gen. XXXII, 15. Ies. I, 11. - שׁוֹר, *bos.* Gen. XLIX, 6. Exod. XXI, 28. Deut. XXXIII, 17. De loco Sir. VI, 2., ubi magna est interpretationum varietas, copiose et docte egit *Bretschneiderus* in notis ad h. l. p. 121. sequ. Verba ὡς ταῦρος posita sunt pro ὡς ὑπὸ ταύρου, כַּשּׁוֹר loco כְּבַהַשּׁוֹר. Conf. v. 3.

ΤΑΦΕ'Θ, alias Τοφὲθ et Τωφὲθ, ipsa vox hebr. תֹּפֶת, *tympanizatio*, a תֹּף, *tympanum*, locum designans in valle filiorum Ennom ad orientem montis Sion, ubi sub clamore tympanorum cremabantur pueri, qui Molocho offerebantur. Ierem. VII, 29. 30. XIX, 14. Praeterea legitur 2 Reg. XXIII, 10. ubi in cod. *Alex.* Θαφθὰ scribitur.

ΤΑΦΗ', *sepultura*, etiam *locus, ubi aliquis occiditur.* הֲרֵגָה, *occisio.* Ierem. XIX, 6. Loco τῆς ταφῆς alii ibi habent τῆς σφαγῆς. - חָנַט part. Pah. *aromatibus conditus.* Gen. L, 3. - מִשְׁכָּב, *cubile.* Ies. LVII, 2. Per *cubile* h. l. *sepulchrum* intellegendum esse, ex omni orationis serie luculenter apparet. - קָבוֹר infin. *sepeliendo.* Deut. XXI, 23. - קְבוּרָה, *sepultura* et metonymice *sepulchrum.* Deut. XXXIV, 6. 2 Par. XXVI, 23. Cohel. VI, 3. et alibi. - קֶבֶר, *sepulchrum.* Iob. XVII, 1. Ies. LIII, 9. (ubi ταφὴν de *cruce* explicant, coll. *Plauto Mil. Glorios.* II, 4, 19. Adde *Cuperi* Lib. I. *Obss.* cap. 7.) Ezech. XXXII, 23. Nah. I, 14. τὰ γλυπτὰ καὶ χωνευτὰ θήσομαι ταφήν σου, inter medias aras et ante statuas deorum tuorum *interficieris* a filiis tuis. V. antecedentia. Sirac. XL, 1. ubi verba ἐπὶ ταφῇ manifesto corrupta sunt, neque sensum fundunt. Uti enim post ἡμέρας in antecedentibus reperitur genitivus ἐξόδου, ita et hic ille necessario requiritur. Lege itaque: ἐπιταφῆς, ad quam veram lectionem nos ducit cod. *Alex.*, qui divisim habet: ἐπὶ ταφῆς, *usque ad diem sepulturae in terram, omnium matrem.* Non tamen admodum repugnarem, si quis ex *Compl.* ἐπιστροφῆς legere mallet, mutato tamen ordine verborum, ἕως ἡμέρας ἐπιστροφῆς, *usque ad diem reditus in terram* etc.

ΤΑ'ΦΟΣ, *sepulchrum*, it. *epulae sepulchrales.* נֶחָמָה, *consolatio.* Iob. VI, 10. εἴη δέ μου πόλις τάφος: ubi vel legerunt נַחְתִּי a נָחַת, *locus quietis*, aut *locus, ad quem descenditur* (aut sec. *Eckermannum* מְנֻחָתִי, *quies mea*), h. e. *sepulchrum*, vel *sepulchrum* dixerunt *solatium, quod solatium affert*, seu: *in quo quis recreatur a laboribus ac molestiis huius vitae.* Caeterum verba ἡ πόλις μου vertenda sunt quoad sensum: *asylum meum, refugium, ubi tutus lateo.* - צְחִיחָה, *locus aridus.* Ps. LXVII, 7. Ita quoque *Syrus* et *Vulg.* Vox hebr. etiam *locum saxosum ac petrosum* notat, ut adeo *sepulchrum* posuerint, quia olim sepulchra in petris excisa erant. Fortasse tamen legerunt צְרִיחָה, quod vocabulum reperitur 1

Sam. XIII, 6. ubi a LXX per *βόθρος* redditur. - קָבוּר part. Pah. *sepultus.* Cohel. VIII, 10. - קְבוּרָה, *sepultura.* Genes. XLVII, 30. 1 Sam. X, 2. 2 Reg. IX, 28. et alibi. - קֶבֶר. Gen. XXIII, 4. 20. Iud. VIII, 32. et alibi saepius. - קֶרֶב, *intestinum.* Ps. XLVIII, 10. Legerunt קִבְרָם, aut potius sec. *Buxtorfium* in *Anticrit.* p. 667. קִרְבָּם ita explicarunt et acceperunt per literarum transpositionem, ut et alii quidam interpretes, quos laudant *Kimchius* et *Abenesra* in suis *Commentariis.* Tob. IV, 18. *ἔκχεον τοὺς ἄρτους σου ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων*: ubi *τάφος epulas sepulchrales* notare videtur, ut quoque legitur apud *Homerum* Il. ψ', 29. Odyss. γ', 309. *Hesych. τάφος, τὸ γινόμενον περίδειπνον ἐπὶ τῇ τῶν κατοιχομένων τιμῇ.* Tob. VI, 15. *εἰς τὸν τάφον. Vulg. ad inferos.*

ΤΑ'ΦΡΟΣ, fovea, fossa, scrobs: fovea, quae fit ad munitionem, vallum, agger. פֶּתַח, *ianua,* h. l. *gladius.* Mich. V, 6. Admodum inepte: quanquam non ignoro, vocem hebr. *quamvis aperturam*, adeoque etiam *foveam* notare, *quae est apertura terrae.* Fortasse autem literis transpositis legerunt פַּחַת. *Suidas: τάφρος, τὸ περὶ τὸ τεῖχος ὄρυγμα.* Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem. Hesych. Τάφρος, ἐπιμήκες ὄρυγμα ἔξωθεν τοῦ τείχους γινόμενον πρὸς ἔκπληξιν πολεμίων.*

ΤΑ'ΧΑ, forsitan, fortasse. Sap. XIII, 6. (*τάχα πλανῶνται*) XIV, 19. Conf. Rom. V, 7. *Suidas: τάχα, ἴσως.* Vide quoque *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΑΧΕ'ΩΣ, cito, celeriter. הִרְגִּיעַ Hiph. *momentum transigo.* Ierem. L, 44. - מִהֵר Pih. *festino.* Iud. IX, 48. Ies. VIII, 3. *Inc.* Ps. XV, 3. - מַהֵר, *festinus.* Prov. XXV, 8. - מְהֵרָה, *festinatio.* 2 Sam. XVII, 18. 21. - בִּמְהֵרָה, *in festinatione.* Cohel. IV, 12. - מָהַר Kal. *Symm.* Ps. XV, 5. Sap. VI, 15. *mox.* Sap. XIV, 15. *praemature.* Sap XIV, 28. *temere, praepostere*, quia, quae celeriter fiunt, temere peragi soleant.

**ΤΑΧΙ'ΖΩ, festino*, propr. *festinare facio.* לַמְנַצֵּחַ. *Inc.* Hab. III, 18. *ταχίσας κατεπαύσατο.* נִצֵּחַ notat quoque *in cursu vincere.*

ΤΑΧΙΝΟ'Σ, citus, celer, velox. מָהִיר, idem. *Aqu. Symm.* Ps. XLIV, 2. *ταχινοῦ.* - מִהַר Pih. Ies LIX, 7. *ταχινοὶ δὲ πόδες αὐτῶν*, veloces autem pedes eorum. *Lex. Cyrilli MS. Brem. ταχινοὶ, ὀξεῖς, γοργοί.* - נִמְהָר part. Niph. Hab. I, 6. Sap. XIII, 2. Sir. XVIII, 26. *πάντα ἐστὶ ταχινὰ* (*subita*) *ἔναντι κυρίου*, i. e. *omnia simul videt et cognoscit Deus*, Sir. XI, 22. *ἐν ὥρᾳ ταχινῇ, brevi tempore.* Nam quae sunt velocia, brevi vel adveniunt vel abeunt.

ΤΑ'ΧΙΟΝ, adv. comparat. *citius, celerius.* Sap. XIII, 9. 1 Macc. II, 40. Conf. 1 Tim. III, 14. Hebr. XIII, 19. 23. et quae ex profanis notat *Graevius* ad *Luciani Soloecist.* p. 751. Vide quoque *Lexicon N. T. s. h. v.*

S 2

ΤΑ'ΧΙΣΤΟΣ, adiect. superlat. *citissimus*, *celerrimus*. 1 Macc. XI, 22. ut convenirent *εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ταχίστην*, in Ptolemaide *cito* seu *quam citissime*.

ΤΑ'ΧΟΣ, *celeritas*, *pernicitas*, *velocitas*. *בִּיעָף, *in lassitudine*. Dan. IX, 21. *τάχει* sec. cod. *Chis*. Recte. Nam יְעָף h. l. *celeritatem* notat, coll. rad. Arab. وغف, *celeriter latus est*. - מִדְבָּר, *desertum*. Ezech. XXIX, 5. *ἐν τάχει*. Videntur legisse הַמְהֵרָה vel בִּמְהֵרָה. - *מַהֲמֹרוֹת, *foveae*. *Inc*. Ps. CXL, 11. *μετὰ πολλοῦ τάχους*. Legerunt בִּמְהֵרוֹת, extrito Mem altero. - מִהֵר Pih. *festino*. 1 Reg. XXII, 9. 1 Par. XII, 8. Ies. V, 19. - *מַהֵר, *festinus*. Deut. VII, 4. 22. IX, 3. 12. - מְהֵרָה, *festinatio*. Num. XVI, 46. *ἀπένεγκε τὸ τάχος* (pro *κατὰ τὸ τάχος*) *εἰς τὴν παρεμβολὴν*, apporta *celeriter* in castra. Vide et Ios. X, 6. XXIII, 16. Iud. IX, 54. Ios. VIII, 19. *ἐν τάχει*, *celeriter*. - *מִי רָאָהוּ, *quis viderit eum?* 1 Sam. XXIII, 22. *ἐν τάχει*: quasi legissent מַהֲרוּ, *festinate*. - מְעַט, *parum*. Psalm. II, 13. *ἐν τάχει*, *cito*. Conf. Sir. XXVII, 3. et Act. XII, 7. XXII, 18. - רֶגַע, *momentum*. Ps. VI, 10. *διὰ τάχους*, *cito*, *repente*. Sir. VI, 25. *διὰ τάχους ἐξάπινα*, *celerrime e vestigio*. Sic בְּפֶתַע פִּתְאֹם Num. VI, 9. seu קַל מְהֵרָה Ioel. IV, 4. Similiter apud Latinos *repente celeriterque* (*Caes. Bell. Gall.* I, 52.) et *repente e vestigio*. 1 Macc. VI, 27. *διὰ τάχους*, *celeriter*. Sap. XVIII, 14. *ἐν ἰδίῳ τάχει*. *Vulg*. *in suo* (celeri) *cursu*. *Hesych*. *διὰ τάχους*, *συντόμως*.

**ΤΟ' ΤΑ'ΧΟΣ*, adverb. *celeriter*. Exod. XXXII, 7. *τὸ τάχος κατάβηθι*: ubi nihil in textu hebr. respondet. Locus est in *Concord*. *Trommii* omissus. *Hesych*. *τὸ τάχος*, *συντόμως*.

ΤΑΧΥ', *cito*, *celeriter*. הִרְגִּיעַ Hiph. *momentum transigo*. Ies. LI, 5. Ierem. XLIX, 18. - מִהֵר Pih. Gen. XXVII, 20. Ps. LXVIII, 21. Ies. XLIX, 17. - מַהֵר. Exod. XXXII, 8. Deut. IV, 26. et alibi. *Symm*. 1 Sam. XXVIII, 20. - מְהֵרָה. 2 Sam. XVII, 16. Ps. XXXVI, 2. et alibi. - *עִתָּה, *tempus eius*. Ies. XIII, 22. Legerunt עַתָּה, *nunc*. Praeterea legitur Prov. XX, 25. ubi nihil est in textu hebraico. *Schultensius* in *Opp. min*. p. 338. tamen retulit ad vocem לוּעַ, coll. arab. ولع, *avide et leviter rem aggredi*, aut لغا, *temere aliquid effutire*. Potest autem *ταχὺ* etiam per *temere* verti: nam qui cito agit, saepe temere agit. Vide supra s. v. *ἴδιος*.

ΤΑΧΥ' ΠΟΙΕ'Ω, *celeriter facio*. הֵקַל Hiph. a קָלַל, *allevo*, *levem reddo*. Ies. IX, 1. *ταχὺ ποίει*.

ΤΑΧΥΝΟ'Σ ΕἸΜΙ', *celer sum*, *accelero*. מִהֵר Pih. idem. Prov. I, 16. ubi loco *ταχυνοὶ* alii *ταχινοὶ* habent.

ΤΑΧΥ'ΝΩ, *accelero*, *propero*, *festino*, intransitive et transitive. הֵקַל Hiph. a קָלַל, *allevo*, *levem reddo*. *Symm*.

et *Reliqui* Ies. IX, 1. ἐτάχυνεν. Sed versio haec, aliena quippe ab ingenio *Symmachi*, *Aquilae* potius tribuenda videtur. - מִהֵר Pih. Gen. XVIII, 7. XLI, 32. *Symm.* 2 Reg. IX, 13. 30. Ps. XV, 4. - מְהֵרָה. Ps. XXX, 2. - *מִהַר לִמְצֹא, *festino ad inveniendum*. Gen. XXVII, 20. sec. cod. *Oxon.* Vide et Sir. XLIII, 15. 1 Macc. II, 35. ταχύνειν πόλεμον, accelerare impetum hostilem, proelio summa cum celeritate ac contentione urgere.

ΤΑΧΥ'Σ, *celer*, *citus*, *citatus*, it. *promtus*, *peritus*, *versatus*. אָץ, *celer*. Prov. XXIX, 20. ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις, *virum praeproperum in sermonibus*. Conf. Sir. IV, 32. ubi iuxta cod. *Alex.* legitur: μὴ γίνου ταχὺς ἐν τῇ γλώσσῃ σου: quae *Latinus* vertit: *noli citatus esse in lingua tua*. Huic opponitur Iac. I, 19. βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, *tardus ad loquendum*. - הִרְגִּיעַ Hiph. *momentum transigo*. Prov. XII, 20. μάρτυς ταχὺς, ubi pro אַרְגִּיעָה, *quiescere faciam*, legerunt מַרְגִּיעַ, et tribuerunt huic voci notionem *celeritatis*, quam olim vere habuisse vel ex subst. רֶגַע, *momentum*, apparet. *Vulg. repentinus*. - מָהִיר. Esdr. VII, 5. γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ Μωυσῆ, scriba in lege Mosis *versatus*. - מִהֵר Pih. Ierem. XLVIII, 16. - מַהֵר. Soph. I, 15. - מְמַהֵר part. Pih. Mal. III, 5. - קַלֹּתִי, *levis sum*. Nah. I, 14. ὅτι ταχεῖς ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου, quia veloces ecce in montibus sunt pedes eius, qui laeta affert. Ita enim verba, ὅτι ταχεῖς, quae vulgo cum antecedentibus coniunguntur, ad sequentia pertinere putat *Is. Vossius* de *LXX Intt.* p. 80, eamque lectionem *Tertullianum* contra *Marcionem* IV, 14. confirmare docet. Caeterum pro קַלּוֹתָ, *vilis*, *despectus fuisti*, legerunt cum *Chaldaeo* קַלּוֹת, a קַל, *levis*, *velox*. Sir. V, 13. γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου ἀγαθῇ, esto velox in auditione tua bona. Conf. Iac. I, 19. *Vulg. mansuetus*. Legit πραῦς vel πρᾶος. Sir. XXI, 24. ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς τὰς οἰκίας, stultus irrumpit in domos, ut curiose et impudenter scrutetur et audiat, quid in ea agatur.

**ΤΑΧΥ'ΤΕΡΟΣ*, comp. *celerior*. קַלַּל, sequ. מִ. *Symm.* Iob. VII, 6. ταχύτερα ὑφάσματος. Ita enim legendum.

ΤΑΩ'Σ, *pavo*. *Athen.* IX. p. 397. E. Scribitur quoque Ταῶς, item Ταών. V. *Eustath.* in Il. β', p. 261. 55. Nomen habet ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν, *ab extensione pennarum*. רָחָם, *vultur*. *Inç.* Lev. XI, 18. - תּוּכִּיִּים, plur. *pavones*. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1745. *Al.* 2 Par. IX, 21. Vocem hanc ex Persarum lingua derivat *Relandus Diss. Miscell.* P. I. p. 231. Conf idem Ps. II. p. 249.

**ΤΕ'*, *et*, *atque*, *que*. Sap. VIII, 19. Ep. Ierem. v. 51. - *autem*. 3 Macc. I, 12. Ep. Ierem. v. 46. 54. - Ante καὶ significat *pariter*. Sap. VII, 16. 3 Macc. I, 4. 20. III, 23. - τε-τε *tum-tum*. Sap. VII, 13.

ΤΕ'ΓΟΣ, *tectum*, vel *cubiculum in superiore domus parte*, *domus parva*. קֻבָּה, *tectum concameratum*, *quo lectus circumdatur*. *Aqu.* Num. XXV, 8. *Τέγος* et *στέγος* confunduntur in Ep. Ierem. v. 11. *Suidas*: *τέγος*, *στέγη*, *ἢ ὑπερῷον*, *δωμάτιον*, *οἰκία προσγειος*. Sic et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *Τέγος*, *στέγη*, *οἴκημα*, *ὑπερῷον*.

ΤΕΙ'ΝΩ, *tendo*, *intendo*, *extendo*. אָחַז, *prehendo*. Esth. I, 6. - דָּרַךְ, *calco*. 1 Par. V, 18. VIII, 40. Ierem. L, 14. LI, 3. - רָבַד, *insterno*. Prov. VII, 16. Ezech. XXX, 22. *τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμμένους* vel iuxta al. *τεταμένους*, brachia eius robusta et *extensa*. In textu hebr. nihil pro hac voce legitur. Sir. X, 1. sec. *Compl.* *ἡγεμονία συνετοῦ τεταμένη ἔσται*. *Vulg.* *principatus sensati stabilis erit*. Nam *τεταμένον* notat, *quod diu durat ac perenne est*. Alii libri habent *τεταγμένον*. Voces has saepius esse permutatas, exemplis idoneis docuit *Abreschius* in *Dilucid. Thucyd. auctario* p. 426. *Hesych.* *τεταμένον*, *ἡπλωμένον*.

ΤΕΙΡΕ'Ω, *tero*, *contero*. שׁוּף, idem. *Al.* Gen. III, 15. *τειρήσεις* et *τειρήσει*. Sed vera lectio est *τρίψει*, quam habet *Cod. Coisl.* eraso interpretis nomine.

ΤΕΙΧΗ'ΡΗΣ, *muratus*, *moenibus conclusus*, *muro cinctus*, *qui se intra muros continet*. בָּצוּר, *munitus*. Deut. IX, 1. 2 Par. XXXII, 1. Ierem. IV, 5. - חוֹמָה, *murus*. 1 Reg. IV, 13. - מִבְצָר, *munitio*. Ios. XIX, 35. Ierem. IV, 5. sec. cod. *Vat.* Sed *τειχήρεις* ibi est ex alio interprete ductum. - מַחֲנֶה, *castra*. Num. XIII, 20. - מָצוֹר, *munitio*. 2 Par. XI, 5. - מְצוּרָה, idem. 2 Par. XI, 9. XIV, 6. *Suidas*: *Τειχήρεις*, *τετειχισμένους*.

**ΤΕΙΧΗΡΟ'Σ*, idem. מִבְצָר, *munitio*. *Inc.* sec. ed. *Rom.* Ierem. IV, 5. *τειχηράς*.

ΤΕΙΧΙ'ΖΩ, *murum aedifico seu struo*, *muro cingo*. בָּצוּר, *munitus*. Deut. I, 28. Hos. VIII, 14. - גָּדַר, *maceriem struo*, *murum duco*. Arab. جَدَرَ, *parietem circumduxit*, *pariete circumducto munivit*. *Symm.* Ies. LVIII, 12. *τειχίζων*. - חוֹמָה, *murus*. Lev. XXV, 29. - מִבְצָר, *munitio*. Num. XXXII, 17. *Symm.* 1 Sam. VI, 18. *Inc.* Hos. X, 14. - מְצֻרָה, *idem*. Ezech. XXXIII, 27. - מְצוּרָה, idem. 2 Par. XXI, 2. - עָטַר, *circumcingo*, *circumcludo*. *Symm.* Ps. V, 13. *ἐτείχισας*, ubi *τειχίζειν* metaph. *tueri*, *defendere* notat. - רֹכֵל, *mercator*. Ez. XVII, 4. *πόλιν τετειχισμένην*. Aut libere verterunt, aut vere voci hebraicae hanc notionem tribuerunt, quam habere potest, quia רָכַל proprie *circumire* significat. - *שׁוּרָה, nomen propr. 1 Sam. XXVII, 8. *τετειχισμένων*. Deduxerunt a שׁוּר, *murus*.

ΤΕΙ'ΧΙΣΜΑ, *munimentum*, *munitio*. מָצוֹר, idem. Ierem. X, 16. sec. ed. *Compl.*

ΤΕΙΧΙΣΤΗ'Σ, *murarius*, *caementarius*. גֹּדֵר, *obsepiens*, *maceriem struens*. 2 Reg. XII, 12.

ΤΕΙ͂ΧΟΣ, *murus*. *בָּצְרָה, *Bosra*. Nomen proprium. Amos. I, 9. Legerunt בְּצָרָה. - גַּג, *tectum*. Ezech. XL, 14. ἀπὸ τοῦ τείχους. Lege ἀπὸ τοῦ τέγους. Pari enim tinnitu aures graecas feriunt tria haec vocabula, τοῖχος, τεῖχος et τέγος. - גְּדוֹת plur. *ripae*. Ies. VIII, 7. περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν. Forte legendum χεῖλος; nam ex Scripturae S. usu loquendi *labium fluminis* est eius *ripa*. Sed ripa quoque *murus fluminis* dici potest. Vide quoque infra s. v. חוֹמָה. *Michaelis B. O.* T. XIV. p. 128. statuit, LXX legisse גְּדֵר חֵיק. - הֹמִיָּה *part. foem.* ab הָמָה, *tumultuans*. Prov. I, 21. ἐπ' ἄκρων τε τειχέων. Legerunt חֹמִיוֹת a sing. חֹמוֹת, ad formam אֲחָיוֹת ab אָחוֹת, *soror*, quam lectionem praefert *Vogelius*. - *דָּיֵק, *vallum*. 2 Reg. XXV, 1. Ad hanc vocem referendae mihi quoque videntur voces τείχει et τοίχῳ, quas *Symmacho* et *Aquilae* tribuit *Eusebius Onom.* s. v. δεσέκ. ubi vid. *Bonfrerium*. - חוֹמָה. Exod. XIV, 29. τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος, aqua autem illis murus, sc. erat. Videtur huc *Albertio* in *Peric. Crit.* c. 1. p. 1. respexisse *Heliodorus*, quando in *Eroticis* suis, quae vulgo *Aethiopica* dicuntur, Lib. I. p. 11. de quodam Aegypti tractu eiusque incolis scribit: τῷ μὲν ὕδατι πάντες ὡς ἅτε τείχει χρώμενοι. Zach. II, 5. ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν, ego ero illi, inquit Dominus, murus ignéus in circuitu. Similiter *Callimachus Hymn. in Delum* v. 23. sequ. Apollinem tanquam murum illius celebrat. Alias principes et heroes muri sub emblemate designantur. Vide *Ewaldi Emblem. Sacr.* P. II. p. 525. In *Gloss. MSS. in Proph.* τεῖχος procul dubio ex Zach. l. c. exponitur πύργος ἀσφαλής. *Aqu. Theod.* Ezech. XL, 5. - חִילָה, *dolor*. Iob. VI, 10. Videntur legisse חֵיל. - *חֵמָה, *ira*. Ies. XXVII, 4. Legerunt חֹמָה, *murus*. - חַמָּה, *sol*. Ies. XXIV, 23. Hic quoque legerunt חוֹמָה, *murus*. - חָרוּץ, *fossa* (ex usu linguae chald.), qua etiam urbes muniri solent. *Al.* Dan. IX, 25. - מְצוּרָה, *munitio*. 2 Par. XI, 10. ὠχύρωσεν αὐτὰς τείχεσι, muniverat illas *munitionibus*. Eodem sensu τεῖχος usurpatur *Libanio* in *Basilico* p. 133. εἰς δὲ τὸν περίβολον κατακλεισθέντες, οὐδ' ὑπὲρ τοῦ τείχους ἠμύναντο. Vide *Spanhemium* ad *Iulian.* p. 177. - מָרוֹם, *altitudo*. *Al.* Ierem. LI, 53. τὰ τείχη, *moenia alta*. - נֵד, *acervus*. Exod. XV, 8. ὡσεὶ τεῖχος. Arab. نَدّ inter alia *aggerem* notat. - עִיר, *urbe*. 2 Sam. XX, 16. Fortasse legerunt קִיר, aut putarunt, ob seriem orationis ita h. l. vertendum esse. In *Xenoph. Hist. Gr.* VII. 5. 8. ἐν τῷ τείχει et ἐν τῇ πόλει permutantur invicem. *Pollux Onom.* IX, 7. Ξενοφῶς τεῖχος οὐ τὸν περίβολον μόνον ἔφη, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὸ τῷ περιβόλῳ πᾶν.

Hesych. Τεῖχος ἄρειον ἀντὶ πόλιν Ἄρεως. - קִיר, *paries.* Num. XXXV, 4. Ios. II, 15. Ez. XXXIII, 30. - *רְחֹב, *platea.* 2 Sam. XXI, 12. sec. ed. *Compl.* Ita transtulit *Inc. Int.* ob locum parallelum 1 Sam. XXXI, 12. ubi חוֹמָה diserte commemoratur. - שׁוּר, *murus.* 2 Sam. XXII, 30. Esdr. IV, 12. 13. 16. et alibi. - *שׁוֹר, *bos. Aqu. Symm.* Gen. XLIX, 6. Legerunt שׁוּר. - *שׁוּר, *Schur,* nomen propr. solitudinis Aegypto adiacentis. Gen. XVI, 7. sec. *scholion ed. Rom.* τεῖχος ἢ εὐθυσμὸς, quae verba illata sunt in *Hexapla* e *Philone* libr. de *profugis* p. 479. ed. *Francof.* τεῖχος δὲ ἢ εὐθυσμὸς ἑρμηνεύεται Σούρ. - שַׁעַר, *porta.* Nehem. XII, 38.

ΤΕΙ'ΧΟΣ ΠΕΡΙΒΑ'ΛΛΩ, *murum circumiicio* vel *circumdo.* הִתְגָּרָה Hithp. *misceo bellum.* Prov. XXVIII, 4. *Iaegerus* ad h. l.: Quia τεῖχος περιβάλλουσι, non modo sui defendendi gratia, sed hostium etiam coercendorum et oppugnandorum, dictionem ipsam existimes provenisse potius a גָּדַר, *sepire,* quam a גָּרָה, *bellum concitare.* Conf. *Aelian. V. H.* VI, 12.

ΤΕΙ'ΧΟΣ ΚΑΙ' ΠΡΟΤΕΙ'ΧΙΣΜΑ, *murus et antemurale.* חֹמֹתַיִם dual. *duo muri. Al.* Ierem. XXXIX, 4.

ΤΕΚΜΗ'ΡΙΟΝ, *signum, testimonium, argumentum, ratio.* Sap. V, 11. XIX, 13. 3 Macc. III, 24. διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι, τούτους δυσνοεῖν ἡμῖν, quare *argumentis* satis persuasi, hos nobis male velle. Sic legitur apud *Dion. Cass.* l. VI. p. 1052. *Reim. Xenoph. Mem.* I, 1, 2. *Hesych.* τεκμήριον, σημεῖον ἀληθές. *Suidas:* τεκμήριον, ἀληθινὸν σημεῖον ἢ τὸ ἄλυτον. *Schol. Aristoph. in Equit.* v. 33. τεκμηρίῳ, παραδείγματι, μαρτυρίῳ.

ΤΕ'ΚΝΟΝ, *filius,* et in plur. τὰ τέκνα, *liberi.* אוֹן, *robur, virilitas.* Deut. XXI, 17. Gen. XLIX, 3. ἀρχὴ τέκνων μου. Bene. Nam principium roboris est descriptio primogeniturae aut primogenitorum. Ps. LXXXVIII, 51. et CV, 36. - אַחֲרִית, *posteritas.* Ps. CVIII, 12. Ierem. XXXI, 17. - בַּיִת, *domus,* it. *familia.* 1 Reg. XVII, 15. - בֵּן, in plur. בָּנִים. 1 Sam. XIV, 32. τέκνα βοῶν, *filii boum,* h. e. *vituli.* Conf. *Vorstii Philol. Sacr.* P. I. c. 15. Hos. II, 4. τέκνα πορνείας, *spurii.* Hos. X, 9. τὰ τέκνα ἀδικίας, filii iniquitatis, h. e. *iniqui, pravi.* Conf. *Vorstii Philol. S.* P. II. c. 24. Ioel. II, 23. τὰ τέκνα Σιὼν, *incolae* Sion. Vide et Zach. IX, 13. et conf. Matth. XXIII, 37. Luc. XIX, 44. Gal. IV, 25. et *Vorstium* lib. cit. ac notata infra in v. υἱός. *Symm.* Iob. V, 7. τέκνα γυπὸς, h. e. *pulli vulturis.* Sic Graecos alias, si brutorum animantium pullos designare velint, solere uti vocibus τέκος et τέκνον, multis exemplis docuit *Gatakerus de stylo N. T.* c. 16. *Inc.* Ios. XXII, 28. - בְּעִיר, *iumentum. Inc.* Num. XX, 4. sine dubio ex aliis SS. locis. - בַּר. Prov. XXXI, 2. - דּוֹר, *generatio.* Ios. XXII, 27. - הִשְׁרִישׁ Hiph.

radices ago. Ies. XXVII, 6. *Radices agere* apud S. S. notat *multos liberos ac posteros habere.* Vide *Hexapla.* - *זֶרַע, *semen, posteri.* Gen. XV, 3. sec. *Compl.* - טַף, *parvulus.* Deut. II, 34. III, 6. 19. XXIX, 11. - יֶלֶד, *natus.* Ies. LVII, 4. τέκνα ἀπωλείας, h. e. pernicie et exitio *digni.* Eodem sensu Iudas vocatur υἱὸς τῆς ἀπωλείας apud Ioh. XVII, 12. et Antichristus 2 Thess. II, 3. Conf. vocem ἄξιος post בְּנֵי מָוֶת, et *Vorstium* lib. cit. p. 50. sequ. Sic et τέκνα ὀργῆς Eph. II, 3. sunt *poena digni,* ubi vid. *Wolfius* p. 44. Hos. I, 2. τέκνα πορνείας, *spurios.* - *נָוֶה, *habitaculum.* Hos. IX, 13. τὰ τέκνα, ubi pro בְּנָוֶה, *in habitaculo,* legerunt בְּנֵיהֶם. - עוֹל, *iugum.* 1 Sam. VI, 7. δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων, duas vaccas, quae primum pepererunt, s. lactantes, sine vitulis. Forte legerunt עוּל, *foetus lactens.* - עוֹלֵל, *puerulus.* Ies. XIII, 16. - פְּרִי בֶטֶן, *fructus ventris.* Ies. XIII, 18. - צֶאֱצָאִים plur. *propagines.* Iob. V, 25. XXI, 8. Ies. XLIV, 3. Sap. XVI, 21. τέκνα θεοῦ, *Iudaei.*

TEKNOΠΟΙΕ'Ω et *TEKNOΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ, liberos procreo, gigno, pario, suscipio.* בָּנָה, *aedifico. Inc.* et LXX Gen. XVI, 2. (ubi loco τεκνοποιήσωμαι *Philo Opp.* T. I. p. 519. et 521. habet τεκνοποιήσῃς). Ib. XXX, 3. Saepius in V. T. *aedificare* metaphorice ponitur pro *liberos procreare* s. *gignere.* Ex liberis enim familia instar domus aedificatur et conservatur. - וָלָד, *proles.* Gen. XI, 30. - יָלַד ו הוֹלִיד, Kal et Hiph. Ies. LXV, 23. Ierem. XXIX, 6. - הָרָה וְיוֹלֶדֶת, *gravida et puerpera.* Ierem. XXXI, 8. - יֵלֵךְ, *eo.* Ierem. XII, 2. Permutarunt יֵלֵךְ cum יָלַד.

TEKNOΦO'NOΣ, liberos occidens seu interficiens, liberorum interfector. Sap. XIV, 23. τεκνοφόνους τελετάς, sacrificia, *in quibus liberi occidebantur vel immolabantur.*

TEKNO'Ω, Ω~, et τεκνόομαι, οῦμαι, *liberos suscipio, liberos procreo, genero, gigno, pario.* בָּנָה, *aedifico. Symm.* Gen. XVI, 2. εἴπως τεκνωθῶ, si *liberos suscipiam.* Vide supra s. v. τεκνοποιέω. - יָלַד. Exod. XXI, 4. τεκνοῖ αὐτῷ υἱοὺς καὶ θυγατέρας, *pariat* illi filios et filias.

TEKTAI'NΩ et *TEKTAI'NOMAI, fabrico, struo, molior, machinor.* Proprie est *fabrorum, qui ligna parant,* sed deinde *ad omnis generis artifices et rerum inventores* transfertur. Conf. *Ez. Spanhem.* ad *Aristoph. Plut.* v. 163. הֵשִׁית Hiph. a שִׁית, *pono.* Prov. XXVI, 24. ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους, in corde autem *machinatur* fraudes. *Dolum habere repositum in pectore* nihil aliud est quam *machinari fraudes.* - חָרַשׁ, *aro,* it. *fabrico.* Ps. CXXVIII, 3. ἐπὶ τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον, super dorsum meum *fabricabant. Hesych.* Ἐτέκτονον (ita scriptum videtur pro ἐτέκταινον), κατεσκεύαζον οἱ τέκτονες. Prov. III, 29. μὴ τέκταινε ἐπὶ σὸν φίλον κακά, ne *moliaris* in amicum tuum mala. *Aqu. Symm.*

Theod. Prov. XII, 19. Conf. Sir. XI, 34. XXVII, 22. – חָרַשׁ, *faber*. Ezech. XXI, 31. *τεκταινόντων*. – פָּעַל, *operor*. *Al.* Ps. LXVII, 31. *ἐτέκτηνας*, *operatus es*. – שָׁחַר, *mane quaero*. Prov. XI, 27. *τεκταινόμενος ἀγαθὰ*, *parans s. moliens* bona. Dubium esse videtur *Vogelio* ad h. l., num ex coniectura aut lectionis varietate ita transtulerint. Si posterius, legisse ei videntur חָרַשׁ. Sed non cogitasse videtur, שָׁחַר metaphorice notare *studiosum esse*, *dilegentem operam dare*, sicut et nos formula *früh aufstehen* uti solemus. *Hesych.* et *Suidas*: *τεκταινόμενος*, *κατασκευάζων*. Baruch. III, 18. *οἱ τὸ ἀργύριον τεκταίνοντες* sunt aut *argentum fabricantes*, *argenti fabri*, aut *qui argentum omni ratione comparant et cumulant*. Caeterum cum *τεκταίνοντες* l. l. coniungendum est *μεριμνῶντες*, ita ut hoc adverbialiter sumendum ac vertendum sit: *summa cum cura*.

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ'Σ, *ad fabrum pertinens*, *fabrilis*. חֲרֹשֶׁת, *fabrefactura*. Exod. XXXI, 5. *τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων ἐργάζεσθαι*, *ligna fabricare*.

ΤΕ'ΚΤΩΝ, *faber*, *artifex*. חָרָשׁ, idem. 1 Sam. XIII, 19. 2 Sam. V, 11. Esdr. III, 7. et alibi saepius. – חֹרֵשׁ part. *fabricans*. 1 Reg. VII, 14. – *חֶרֶשׂ, *testa*. *Symm.* Iob. XLI, 22. Legit חָרָשׁ, *faber*. *Suidas*: *τέκτων*, *κοινὸς τεχνίτης*, *ὁ λαοξόος καὶ ὁ τῶν ξύλων εἰδήμων*. *Gloss. Cyrilli et Philoxeni*: *τέκτων*, *faber*, *faber tignarius*, *lignarius*, *materiarius*. Et *Graecus Gaii interpres* in *Pandectis* l. 235. §. 1. *de V. S.* *τέκτονας ξύλων οὐ μόνον λέγομεν τοὺς τὰ ξύλα πελεκοῦντας*, *ἀλλὰ πάντας τοὺς οἰκοδομοῦντας*. Conf. *C. S. Schurzfleischii* peculiare de hac voce *philologema Viteb.* 1688. §. 6. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΕΛΑΜΩ'Ν, *lorum ensis et id*, *ex quo scutum pendet*, *vinculum*, *fascia*, *ligamen*, it. *vitta*. אֵפֶר, *velamen*, *fascia*: coll. chald. מַעֲפְרָא, *sudarium*. 1 Reg. XX, 38. *κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ*, ligabat *fascia* oculos suos. Secundum *Cappellum* in *Crit. Sacra* p. 578. legerunt אֵזוֹר, quod notat *lineum quid*, unde *vittam* reddiderunt. Vide tamen ad h. l. *Scharfenbergium* ac *Buxtorfii Anticrit.* p. 668. Fortasse legerunt פְּאֵר usu Syriaco. Vide et 1 Reg. XX, 41. *Gloss. MS. in Lib. 3. Reg.* *ἀφεῖλε τὸν τελαμῶνα*, *ἤγουν τὸν λῶρον*. In *Cod. Fabric.* corrupte legitur *Ἀφεῖλε τὸν τελαμῶνα*, *σὺν τῷ σποδῷ τὸν τελάμωνα*. – שְׁבִיסִים plur. masc. *plectae*, *τὰ ἐμπλόκια*, ut LXX interpretati sunt. *Aqu.* Ies. III, 18. ubi vid. *Montf.* *Hesych.* *τελαμὼν*, *λῶρος*, *καὶ ὁ ἀναφορεὺς τοῦ ξίφους*, *καὶ*, *τῆς ἀσπίδος*, *ἡ δεσμὸς*, *ἡ φασκία*. Conf. *Steph. le Moyne Obss. ad Var. Sacr.* p. 300. sequ.

ΤΕ'ΛΕΙΟΣ, *perfectus*, *integer*, *sincerus*. אַשְׁרֵי plur. constr. *beatitates*. *Theod. Sext. edit.* Ps. I, 1. Deduxerunt a יָשָׁר, quod pariter notionem *pietatis* ac *felicitatis* habet. *Boeckelio* contra in *Specimine Clavis* etc. p. 30. verba *τέλειος*

ὁ ἀνὴρ κ. τ. λ. fragmentum non alius versionis, sed glossae, fortasse ex Ps. CXIX, 9. repetitae, continere videntur. — מֵבִין part. Hiph. a בִּין, *erudiens*, *magister*, vel *intellegens*. 1 Par. XXV, 8. κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν τελείων καὶ μανθανόντων, minor aeque ac maior *perfectorum*, h. e. *artem musicam iam penitus intellegentium vel magistrorum in arte illa et discentium.* Al. ibi habent: συνιὼν μετὰ μανθάνοντος. *Vulgatus* reddit: *doctus pariter et indoctus.* Conf. *Elsnerum* ad 1 Cor. II, 6. p. 75. — *מְשֻׁלָּם, *perfectus*, seu: *qui veram Dei cognitionem habet. Symm.* Ies. XLII, 19. — רָצוֹן, *beneplacitum. Theod.* Mal. II, 13. ubi τέλειον notat sacrificium perfectum, h. e. ita comparatum, ut praescriptis divinis sit consentaneum, adeoque Deo placeat. Simili ratione רָצוֹן, uti in universum *obiectum beneplaciti* notat, ita h. l. *sacrificium* significare, *quo Deus delectatur*, e parallelismo sententiarum luculenter apparet. — שָׁלֵם. 1 Reg. XI, 4. οὐκ ἦν καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου, non erat cor eius *sincerum* cum Domino. Vide et 1 Reg. XV, 3. 14. 1 Par. XXVIII, 9. Dicitur alias καρδία πλήρης. Vide in πλήρης. *Aqu.* Prov. XI, 1. στάθμιον τέλειον, pondus *iustum. Symm. Theod.* Amos. I, 5. — שְׁלוֹם, *perfectio*, *pax*. Ierem. XIII, 19. — תַּכְלִית, idem. Ps. CXXXVIII, 21. — תָּם. Cant. V, 3. VI, 8. — תֹּם, *integritas. Symm. Theod.* Prov. X, 30. τελείῳ. — תָּמִים. Gen. VI, 9. τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, qui perfectus erat in generatione sua. Deut. XVIII, 13. τέλειος ἔσῃ ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, perfectus eris coram Domino Deo tuo. In his locis τέλειος dicitur, qui *Latinis* alias *integer vitae*. *Stobaeus* de tali: Τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τέλειον εἶναι λέγουσιν, διὰ τὸ μηδεμίας ἀπολείπεσθαι ἀρετῆς. Conf. *Reiners* Diss. de τοῖς τελείοις in *Bibl. Brem. Class* IV. p. 957. sequ. Vide et 2 Sam. XXII, 26. et conf. Sap. IX, 6. LXX alias תָּמִים ὅσιον interpretantur, ut Prov. II, 21. Amos. V, 10. et ἄμεμπτον et ἄμωμον et ἄκακον. — תֻּמִּים plur. *perfectiones*. Esdr. II, 63. Plura de hac voce vide in *Ott. Lud. Konigsmanni Diss.* de *vera notione vocis* τέλειος. *Ien.* 1739. 4.

ΤΕ'ΛΕΙΟΣ ΕἸΜΙ', *perfectus sum.* הִתַּמֵּם Hithp. a תָּמַם, *perfectum me exhibeo.* 2 Sam. XXII, 26. — *גָּרַס, *confringor. Symm.* Ps. CXVIII, 20. τελεία ἦν. Libere vertit hoc sensu: *perfectum s. summum erat desiderium legum tuarum*, quem quoque habent verba hebraica, quae ad verbum ita sonant: *Confracta est anima mea ob desiderium*, h. e. *summo desiderio teneor.* —

ΤΕΛΕΙΟ'ΤΗΣ, *perfectio*. *מוּת, *morior. Symm.* Iob. XII, 2. ubi plerisque legisse videtur תְּמוּתָה a תָּם, et תֻּמָּה, *perfectio*. Sed nollem hic numerum variarum lectionum pro lubitu augere. Τελειότης est h. l. *finis* s. *perductio ad finem*. — תֻּמָּה. Prov. XI, 3. — תְּמִימִים, *perfectus*. Iud. IX, 16. 19. *Symm.*

Deut. XXXIII, 8. Ps. LXXXIII, 13. *Reliqui* Exod. XXVIII, 30. *Aqu. Theod.* Lev. VIII, 8. *τελειότητες.* Vide et Sap. VI, 15. (*τελειότης φρονήσεως*, *summa* sapientia et prudentia). XII, 7. *ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμεως τελειότητι*, h. e. cum non existimaris summa ac perfecta pollere potentia.

ΤΕΛΕΙΟ'Ω, *perficio*, *absolvo*, *impleo.* הִרְפָּה Hiph. *dimitto.* Nehem. VI, 4. *ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ*, sc. *ἔργον*, cum *absolvero* illud opus. Opus absolutum dimittitur. – חָתַם, *obsigno.* *Aqu.* (?) Dan. IX, 24. *τελειῶσαι.* Arab. خَتَمَ etiam *finire*, *perficere* notat, quia epistolae ad finem perductae sigillum imprimi solet. – כָּלַל. Ezech. XXVII, 11. – מִלֵּא Pih. *compleo.* Exod. XXIX, 10. *τελειώσεις τὰς χεῖρας Ἀαρὼν*, implebis manus Aaronis: quae phrasis servit *consecrationi ad munus* indicandae. *Hesych.* *τελειώσεις, ἁγιάσεις.* Exod. XXIX, 33. *τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν*, ad *implendas* manus eorum. Vide et Lev. VIII, 33. XVI, 32. et conf. *Glossii Philol. Sacr.* lib. V. Tr. I. cap. 4. p. 1500. ubi phrasin illam idem significare docet, quod *consecrare ad officium sanctum.* Nempe signum et ritus quidem *σημαντικὸς* consecrationis olim erat, traditio certarum partium de sacrificiis in manus. LXX sec. *Hex.* 1 Reg. XIV, 10. *ἕως τελειωθῆναι αὐτὸν* (lege *αὐτὴν*, scil. *τὴν κόπρον*), donec stercus *penitus remotum fuerit.* *Vulg.* *usque ad purum.* – שָׁלֵם, *perfectus.* 2 Par. VIII, 16. – תָּמַךְ, *sustento.* *Theod.* Psalm. XVI, 6. *τελείωσον.* Sensum secutus est. – תָּמַם. 1 Reg. VII, 21. XIV, 10. Adde *Inc.* 1 Sam. XVI, 11. *ἐτελειώθησαν*, h. e. *num nullus reliquus mansit* aut *restat?* *Vulg.* *numquid iam completi sunt?* Praeterea quoque legitur Lev. IV, 5. ubi *ὁ τετελειωμένος* sec. cod. *Vat.* et *ὁ τετελεσμένος* sec. alios libros videtur esse versio alius interpretis, pertinens illa ad מָשִׁיחַ, *unctus.* Sap. IV, 13. *τελειωθεὶς*, qui ad culmen sanctitatis evasit. Sir. XXXIV, 10. *ἐτελειώθη*, *integer*, *probus agnitus*, *deprehensus fuit*, coll. 2 Cor. XII, 9. Sir. L, 21. *τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν*, ministerium eius *perfecerunt.*

ἘΓΕΝΗ'ΘΗ ΤΕΛΕΙΩΘΗ͂ΝΑΙ, *factum est*, *ut perficeretur vel absolveretur.* נַעֲשָׂה Niph. *fio*, *perficior.* Nehem. VI, 16. *ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο.*

ΤΕΛΕΙ'ΩΜΑ, *perfectio*, *consummatio.* מָוֶת, *morior.* *Aqu.* Iob. XII, 2. *τελειώματα.* Legit חֻמּוֹת, a sing. תֹּם s. תֻּמָּה, *perfectio*, nisi statuere malis, *τελειώματα* esse h. l. i. q. *τέλος*, *finis*, *perductio ad finem.*

**ΤΕΛΕΙ'ΩΣ*, *perfecte*, *integre*, *omnino*, *prorsus*, *diligenter*, *summo cum studio.* Sirac. VI, 37. sec. *Compl.* *διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασι κυρίου τελείως*, cogita ac perpende praecepta divina *summo cum studio.* Iudith. XI, 6. ubi loco *τελείως* *Bretschneidero* legendum videtur *τέλειον.* 2 Macc.

XII, 42. τελείως ἐξαλειφθῆναι, *proreus oblinire*. 3 Macc. III, 26. VII, 23. Vide *Fischeri Proluss. de vitiis Lex. N. T.* p. 675.

ΤΕΛΕΙ'ΩΣΙΣ, *perfectio*, *impletio*, *consummatio*, et speciatim *consummatio matrimonii*, *nuptiae*. כְּלוּלֹת plur. *sponsalia*. Ierem. II, 2. ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου, καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου, recordabar gratiae adolescentiae tuae, et dilectionis *nuptiarum* tuarum. Sic et alias Graecis nuptiae τέλος dicebantur. *Eustathius* ad Il. λ', p. 832. Ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ τέλους, ὃ σημαίνει τὸν γάμον, τὰ προτέλεια· ὧν χρῆσις μὲν μόνη παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ, ἑρμηνεία δὲ παρὰ Παυσανίᾳ, εἰπόντι, ὅτι προτέλεια, ἡ πρὸ τῶν γάμων θέα (leg. θυσία), ἴσως τὰ λεγόμενα θεώρητρα. Ἐκεῖθεν δὲ τέλειοι οἱ γεγαμηκότες, καὶ τελειωθῆναι, τὸ γῆμαι. *Suidas*: Τέλος δὲ ὁ γάμος. διὸ καὶ προτέλεια ἐκαλεῖτο ἡ θυσία ἡ πρὸ τῶν γάμων γενομένη. Vide in v. τελεία, et conf. eundem in v. προτέλειον, *Polluoem* lib. III. c. 3. segm. 38. *Hesychium* in v. δόμος ἡμιτελής, et v. προτέλεια, et qui in not. ad h. l. citantur, *Meursium Graec. Feriat.* p. 257. et *Aeschyli Schol.* p. 178. *Spohnio* ob membrum parallelum τελείωσις h. l. est *aetas perfectior*, *matura*. - מִלֻּאִים plur. *impletiones*. Exod. XXIX, 26. ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως, ab ariete *impletionis*, *quo* scilicet *manus implebantur sacerdotum*, *cum initiarentur*. Vide et v. 27. 31. 34. Lev. VIII, 21. 27. *Inc.* Lev. VIII, 33. - תֻּמִּים plur. *perfectiones*. *Al.* Nehem. VII, 65. Iudith. X, 9. ἐξελεύσομαι εἰς τελείωσιν λόγων, ὧν ἐλαλήσατε μετ' ἐμοῦ, egrediar in *consummationem* verborum, vel *ut perficiam* verba, quae locuti estis mecum. Conf. Luc. I, 45. *Aqu. Theod.* Lev. VIII, 8. - תֻּמִּם, *absolutor*. *Aqu.* Deut. XXXI, 24. τελειώσεως αὐτῶν.

ΤΕΛΕΙ'ΩΣΙΣ 'ΕΠΙΣΧΕ'ΣΕΩΣ, *perfectio retentionis*. עֲצֶרֶת, *detentio*. *Samarit.* Num. XXIX, 35.

ΤΕ'ΛΕΟΝ, adverbium, *omnino*, *prorsus*. נֶצַח, *aeternitas*. *Aqu.* Ps. XII, 2. τέλεον. *Hieron. penitus.* 3 Macc. I, 22. οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου, non ferebant illum *omnino* instantem. *Hesych.* τέλεον, τὸ τέλος ἢ πέρας. Conf. *Ioseph. de B. I.* IV, 4, 5. T. II. p. 285. ed. *Hav.*

ΤΕΛΕΣΙΟΥΡΓΕ'Ω, *ad perfectionem duco*. Prov. XIX, 7. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, qui multa mala facit, ad perfectionem ducit malitiam. In textu hebr. pro his nihil legitur.

ΤΕ'ΛΕΣΜΑ, *finis*, *extremitas*. קָצֶה, idem. *Al.* Ps. CXXXIV, 7. ἐκ τελέσματος, *ex extremitate terrae*, h. e. interprete *Grotio*: *ab omni parte horizontis*, vel: *ab omni latere*, coll. Ps. CXLVII, 8.

ΤΕΛΕΣΦΟΡΕ'Ω, *ad perfectionem*, *ad maturitatem duco seu perduco*. הֵכִין Hiph. a כּוּן, *apto*, *paro*. *Symm.* Ps. LXIV, 10. τελεσφορήσεις. Sc. כּוּן in universum notat: *perfectum aliquid reddere*, unde in tali orationis serie est

ad maturitatem perducere. Vide ad h. l. *Knappium.* *Hesych.* τελεσφορεῖ, ἐντελῶς ἄγει. Idem: τελεσφόρος, ὁ τελεσφορῶν καθ' ὥραν τοὺς καρπούς. Conf. *Wolfium* ad Luc. VIII, 14. p. 640. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. - קָמָה, *seges in culmum erecta.* *Al.* Ies. XXXVII, 27. ὡς ἄγρωστις ἀφανιζομένη πρὸ τοῦ τελεσφορηθῆναι, tanquam gramen perditum, antequam *ad maturitatem venit.* Vide *Grabium de vitiis LXX Intt.* p. 121. et conf. quae ex *Philone* notat *Alberti* in *Museo Phil. Theol. Brem.* p. 109. Adde 4 Macc. XIII, 19.

ΤΕΛΕΣΦΟ'ΡΟΣ, proprie: *qui ad finem perducit* vel *perducitur* sive *perductus est.* Apud LXX vero aut potius *Theodotionem*: *prostibulum* s. *foemina gentium sacris* vel *mysteriis fornicatione initiata.* Deut. XXIII, 17. οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος (πρὸς πᾶσαν εὐχὴν) ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. His verbis, quae absunt a quibusdam editt. et in *Grabiana hypolemniscis* notata sunt, eadem verba hebraica, לֹא תִהְיֶה קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, quae modo ante iam ita reddita fuerant: οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, rursus exponuntur. Itaque fortasse ex *Theodotione* addita, cuius translationem *Origenem* editioni antiquae miscuisse, asterisco et obelo omne opus distinguentem, *Hieronymus* praefatione in *Pentateuchum* testatur. Vide *Salmasium de l. Hellenist.* p. 244. et *Grabium* de *vitiis LXX Intt.* p. 61. Vox ergo קְדֵשָׁה, quae ... ὁ est πόρνη, *Theodotioni* τελεσφόρος, et קָדֵשׁ, quae illis πορνεύων, huic τελισκόμενος exponitur. Conf. quae ex Hos. IV, 15. allata sunt in v. τελέω post hebr. קְדֵשָׁה, et *Spencerum* de *leg. Hebr. ritual.* lib. II. c. 35. p. 562. et c. 36. p. 567. sq. Adde *Seldenum* de *Diis Syr. Synt.* II. c. 1. p. 237. Non tamen repugnarem, si quis statuere mallet, verba οὐκ ἔσται τελεσφόρος posita esse pro לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה, et τελισκόμενος pro מְחִיר כֶּלֶב, aut potius ita legere: οὐκ ἔσται (ad hebr. veritatem ἔσῃ) τελεσφόρος πόρνης, καὶ οὐκ ἔσται τέλος κυνὸς, h. e. *non erit, qui inferat tributum meretricis, et non erit vectigal canis.* Qui legerat τελεσφόρος, incidit in cognatam vocem τελισκόμενος, quum non intellegeret, quid hic esset τέλος κυνός. Caeterum, quomodo alii hanc vocem acceperint, vide apud *Is. Vossium* de LXX Intt. c. 17. p. 57. *Bonfrerium* in *Deut.* l. c. p. 1002. *Casaubonum* ad *Baronii Annal.* An. 31. n. 17. *Flam. Nobilium* ad *Deut.* l. c. aliosque, quos citat *Seldenus de iure Nat. et Gent.* lib. II. c. 5. p. 179. *Cyrillus:* τελεσφόροι γε μὴν εἶεν ἂν οἱ πόρους τελοῦντες ὡς ἐξ ἀνάγκης ἑτέροις, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσελγείας μισθώματα τοῖς πριαμένοις συλλέγοντες. *Theodoretus* ad Deut. l. l. τελεσφόρον ἐκάλει τὸν μυσταγωγοῦντα, τελισκόμενον δὲ τὸν μυσταγωγούμενον.

ΤΕΛΕΤΗ', *consecratio, initiationis ritus, ipsa initiatio, sacrificium.* Hinc:

ΤΕΛΕΤΑΙ', *sacrificia*, *mysteria sacra*, *sacra impura*. מִקְדָּשׁ, *sanctuarium*. Amos. VII, 9. αἱ τελεταὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, *sacra impura* Israelitis evertentur. - קָדֵשׁ, *cinaedus*. Οἱ Γ' 1 Reg. XV, 12. ἀφεῖλε τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς, auferebat *sacra impura* a terra. *Vulg*. *effoeminatos*, quae interpretatio nonnullis ducere videtur ad τεθηλυμένους: conf. *Hesych*. et *Suidam* s. v. θηλυδρίας: ut adeo legendum videatur loco τοὺς τελετὰς (quod nomen in tota Graecia non puto esse) θηλυτὰς, a θηλύνω. *Symm*. 2 Reg. XXIII, 7. τελεταί. Conf. *Philonis* locum e lib. περὶ τῶν μετονομαζομένων observatum *Seldeno* de *Diis Syr*. *Synt*. I. c. 5. p. 159. Sap. XII, 4. τελετὰς ἀνοσίους, *sacrificia* non sancta. Sap. XIV, 15. 23. τεκνοφόνους τελετὰς, ἢ κρύφια μυστήρια, *sacrificia*, quibus liberi immolabantur, vel occulta mysteria: ad quem locum *Grotius*: *μυστήρια in arcanis quibusdam vocibus et symbolis consistebant, τελεταὶ in victimis*. Sic *Diodor*. *Sic*. lib. I. p. 20. *Anton*. *Liberal*. *Fab*. 10. τελετὰς καὶ μυστήρια, et *Augustinus* de *Civ*. *Dei* lib. IV. c. 31. *teletas ac mysteria* coniunctim memorat. 3 Macc. II, 30. ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελετὰς μεμυημένοις, illis, qui mysteriis initiati sunt. Eodem sensu vocem legimus apud *Aelian*. *V*. *H*. lib. II. c. 31. et *Clementem Alex*. *Strom*. lib. V. p. 555. Et mysteria dicta esse τελετὰς, ὡς τελειούσας, καὶ εἰς τὸ τέλειον ἄγουσας τοὺς τελουμένους, docet *Maximus*, *Dionysii Areopagitae Scholiastes*, in Ep. 8. §. 6. T. II. p. 120. Conf. Idem ad eund. de *Coelest*. *Hierarch*. cap. I. T. I. p. 7. *Hesych*. τελεταὶ, ἑορταὶ, θυσίαι, μυστήρια. Conf. *Lud*. *Vives* et *Coqueus* ad *Augustinum* l. c. p. 477.

ΤΕΛΕΥΤΑΙ῀ΟΣ, *finalis*, *extremus*, *ultimus*, *novissimus*. אַחֲרוֹן. *Symm*. Cohel. IX, 3. τελευταῖα. - אַחֲרִית, *extremitas*. Prov. XIV, 12. 13. - קָצָה, *extremitas*, *finis*. *Aqu*. Ios. XV, 21. Ps. LX, 3.

ΤΕΛΕΥΤΑ'Ω, sc. βίον, *finio vitam*, *morior*, ac de morte tam naturali quam violenta adhibetur. גָּוַע, *exspiro*. Gen. VI, 17. Iob. XXXIV, 15. - מוּת, *morior*. Exod. XIX, 12. θανάτῳ τελευτήσει, morte morietur, aut: *mortis supplicio afficietur*. Vide et Exod. XIX, 16. Ezech. VI, 12. et conf. Matth. XV, 4. - נִקְבַּר Niph. *sepelior*. Iob. XXVII, 15. Profani aliquando plene dicunt τελευτᾶν βίον. Vide quae ex *Eurip*. *Hecub*. v. 409. observat *L*. *Bos* de *Ellips*. *gr*. p. 28. et *Herodotum* lib. I. c. 32. et lib. II. c. 121. et quae ex eodem notat *Raphelius* ad Matth. II, 19. p. 126. Sir. XIV, 21. ὃς ἐν σοφίᾳ τελευτήσει, qui in sapientia *usque ad mortem firmus*, *assiduus et constans est*. Sir. XXIII, 17. Conf. *Bretschneideri Spicil*. p. 254.

ΤΕΛΕΥΤΗ', *finis*, *terminus quicunque*, et, omisso βίου, *finis vitae*, *mors*. אַחֲרִית, *extremum*. Prov. XXIV, 14. - מוֹת infin. a מוּת. Gen. XXVII, 2. Deut. XXXI, 29. - קֶבֶר*,

sepulchrum. Deut. XXXIV, 6. sec. *Alex.* Baruch. III, 25. τόπος μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευτὴν, locus magnus, *terminis* carens. Sap. II, 5. τελευτὴ est i. q. ᾅδης, ut ex additis καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει apparet. Ex inferno reditus non datur. Sap. IV, 17. *cita s. praematura mors*, coll. v. 11. et 13.

ΤΕΛΕ'Ω, *finio*, *perficio*, *impleo*, et τελέομαι, *perficior*, it. *initior*, *particeps fio*, *polluor*; etiam *deficio*. *אֻכָל, *Uchal*, nomen proprium. *Aqu.* Prov. XXX, 1. τέλεσον. Legit וָאֻכָל. Scribendum enim mihi cum *Iaegero* videtur τελέσω. - גְּמִיר chald. *perfectus*. Esdr. VII, 11. - חָתַם, *obsigno*. *Aqu.* Dan. IX, 24. τελέσαι. Vide supra s. v. τελειόω. - כָּלָה : כִּלָּה, Kal et Pih. Ruth. II, 21. Esdr. I, 1. IX, 1. X, 17. *Aqu.* Ps. LVIII, 14. τέλεσον ἐν χόλῳ. Ex *Eusebii Comm.* ad h. l. *Aqu.* Ps. LXVIII, 4. ubi de oculis usurpatur, ac *deficere* notat. - *מָשִׁיחַ, *unctus*. Lev. IV, 5. τετελεσμένος. Vide supra s. v. τελειόω. - נִצְמַד Niph. *copulo me*. Num. XXV, 3. ἐτελέσθη Ἰσραὴλ τῷ Βελφεγὼρ, *initiabatur* Israel Belphegor. Ib. v. 5. τετελεσμένον τῷ Βελφεγὼρ, *initiatum* Belphegor. *Suidas*: τετελεσμένον, μεμυημένον. *Hesych.* τετελεσμένον, τὸ οἷον πρᾶγμα τελεσθῆναι, ἤγουν πληρωθῆναι, ἢ καὶ μεμιασμένον. Idem: τετελεσμένος, τελισκόμενος, ἀνδρόγυνος. Ps. CV, 28. ἐτελέσθησαν τῷ Βελφεγὼρ, *initiabantur* Belphegor. *Suidas*: ἐτελέσθησαν, ἐμιάνθησαν, μετέσχον τῆς μιαρᾶς συνουσίας. Ad haec intellegenda faciunt, quae ex *Ionathanis Ben Usiel Paraphrasi Chald.* Num. XXV, 1. affert *Iehring* in *Bibl. Brem.* Class. V. p. 590. de Israelitis denudantibus se coram figura Peoris, et scortantibus cum filiabus Moabitarum, quae protulerint figuram Peoris de subcinctoriis suis. *Hesych.* ἐτελέσθησαν, μετέσχον, ἐκοινώνησαν. - עָשָׂה, *facio*. Iud. XI, 39. ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ, *implebat* in illa votum suum. *Hesych.* ἐτέλεσεν, ἔλαβεν, ἐπλήρωσεν. Ies. LV, 11. ἕως ἂν τελεσθῇ, ὅσα ἂν ἠθέλησα, donec *perficiantur*, quaecunque voluero. Conf. Luc. XII, 50. - קָדֵשׁ, *cinaedus*. 1 Reg. XXII, 47. τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων, reliquos *initiatorum*, *impuris* scil. *gentium sacris*. *Al.* 1 Reg. XV, 12. τοὺς τετελεσμένους. *Heinsius Exerc. Sacr.* p. 325. *scorta mascula* interpretatur. Conf. *Outhov.* in *Bibl. Brem.* Cl. I. p. 216. - קְדֵשָׁה, *publica meretrix Veneri sacra Priapoque mancipata*. Hos. IV, 15. μετὰ πορνῶν συνεφύροντο, καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον, cum scortis commiscebant se, et cum *initiatis* sacrificabant. Apud gentiles τετελεσμέναι vel *publicae meretrices*, vel *sacerdotes Veneris* erant virginitatis imminutae pretium Diis suis primitiarum loco offerentes; persuasae, oblatione illa meretricia placari Deos sibique propitios reddi. Conf. *Spencer.* de *legib. Hebr.* lib. II. c. 22. p. 406. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τετελεσμένων, μεμιασμένων. In *Gloss. MSS. in Proph.* vitiose scribitur: τετελεσμένον, μεμιασμένῳ, pro τετελεσμένῳ, με-

μιασμένων. Conf. *Τελισκόμενος*. – שְׁיצִיא chald. *perfecta est*, Esdr. VI, 15. – שְׁלִים *chald.* part. Peh. Esdr. V, 16. – שָׁלַם. Nehem. VI, 15. Sap. IV, 16. *νεότης τελεσθεῖσα ταχέως*, iuventus celerius *consummata*, h. e. *praematura morte abrepta*.

**ΤΕΛΕ'ΩΣ*, adv. i. q. *τελείως*, *perfecte*, *absolute*, *prorsus*, *omnino*. 3 Macc. VII, 22. sec. *Alex.* ubi reliqui libri *τελείως* habent.

ΤΕΛΙΣΚΟ'ΜΕΝΟΣ, proprie *completus*, *absolutus*, a *τελίσκω*, *perago*. Speciatim: *gentium*: *sacris* vel *daemonum mysteriis fornicatione initiatus*. קָדֵשׁ. Deut. XXIII, 18. *οὐκ ἔσται τελισκόμενος* (sc, *τὶς*) *ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ*, non erit *initiatus impuris gentium sacris* aliquis ex filiis Israel. Conf. notata in v. *τελεσφόρος*. *Hesych.* *τελισκόμενος*, *πληρούμενος*, *τελειούμενος*. Dicitur alias *τετελεσμένος*. Vide in v. *Τελέω* ac *Sturzium* de *dial. Maced.* p. 196. sequ. De etymologia autem verbi illius ita *Is. Vossius de LXX Intt.* c. 17. p. 57. *Paragoga cuiuscunque coniugationis eandem semper servant significationem cum primitivis. Cum vero paragoga secundae, tertiae, et quartae coniugationis contractorum finiantur in ἄσκω, ήσκω et ώσκω, usus docuit, ut, quae a prima contractorum coniugatione fiunt, paragogà terminentur in ίσκω. Ab εὑρῶ itaque fit εὑρίσκω, a στερῶ, στερίσκω, et a τελῶ, τελίσκω. Idem ergo est τελούμενος et τελισκόμενος.*

ΤΕ'ΛΜΑ, *coenum*, *locus palustris*. *Aelian.* *V. H.* XII. c. 46. *Suidas*: *τέλμα*, *τόπος πηλώδης*, *ὕδωρ ἔχων*. קָצֶה, *extremitas*. Ps. CXXXIV, 7. *Inc.* *τέλματος*. Sed recte iam monuit *Kreyssigius Symb.* P. I. p. 19., *Ἀλλ.* *τέλματος*, quod h. l. in *Hexaplis* ad hebr. מִקְצֵה a *Montfauconio* profertur, a praecedenti *Ἀλλ.* *ἐκ τελέσματος* originem traxisse suam.

ΤΕ'ΛΟΣ, *finis*, *terminus*, *scopus*, it. *numerus*, *summa*, it. *vectigal*. אַגְמוֹן, *iuncus*. Ies. XIX, 15. Scilicet אַגְמוֹן h. l. est i. q. *cauda* in antecedentibus, et *homines inferioris ordinis* significat, quos LXX voce *τέλος* exprimere voluerunt. Vide supra s. v. *ἀρχή*. – מֶכֶס, *summa*, *numerus*, it. *tributum*, *vectigal*. Arab. مكس, *tributum collegit*. Num. XXXI, 28. *ἀφελεῖτε τὸ τέλος κυρίῳ παρ᾽ ἀνθρώπων*, auferetis *numerum* Domino ab hominibus. Vide et v. 37. 38. 39. 40. 41. – מִכְסָה, idem. Lev. XXVII, 23. *λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς*, supputabit ad illum sacerdos *summam* pretii. Recte. Est nempe *τελεῖν* Graecis *solvere pretium*. *Τέλος Hesychio* est *τὸ καταβαλλόμενον τοῖς τελώναις*. Secundum *Tychsenium Tentam.* p. 86. מכסה loco מקצה radicis קץ positum putarunt. – נֵצַח, *victoria*. *Symm.* Ps. XLIII, 24. LXX Ps. XXXV, 1. ubi *τέλος* est i. q. *νῖκος*, qua voce *Theodotion* usus est. *Victoria* enim est *finis litium*. – סוֹף, *finis*, *terminus*. Cohel. XII, 13. *τέλος λόγου τὸ πᾶν ἄκουε*, *summam*

verbi omnem, vel *scopum* verbi omnem audi. Ita Rom. X, 4. τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς, *scopus* enim legis est Christus. Conf. et 1 Tim. I, 5. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τέλος, σκοπός. – קֵץ, *finis*, *terminus*. 2 Reg. XIX, 23. Ies. IX, 7. *Aqu.* Gen. VI, 13. Iob. XXVIII, 3. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τέλος, πέρας, τελευταῖον. – *קָצָה, *extremitas*, *finis*. *Inc.* Ps. XLVII, 10. ubi de *finibus terrae* dicitur. LXX τὰ πέρατα. – רֹאשׁ, *caput*, *summa*. *Inc.* et *Samar.* Num. XXXI, 26. ubi τέλος *summam* notat. – *תְּכוּנָה, *sella iudicialis*. Iob. XXIII, 3. ubi τέλος sine dubio notat *ultimam iudicis sententiam*. Certe alio modo nexus utriusque vocis constitui nequit. Sap. III, 19. γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη, generationis enim iniquae difficiles sunt *exitus*. 1 Macc. X, 31. αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη, decimae et *vectigalia*. Vide et 1 Macc. XI, 35. et conf. Rom. XIII, 7. et ad h. l. *Wolfium* p. 259. *Hesych.* τέλος, τάγμα, πέρας, καὶ τὸ καταβαλλόμενον τοῖς τελώναις. *Suidas:* τέλος, καὶ τὸ διδόμενον τοῖς βασιλεῦσι. Conf. v. Φόρος ac *Lexicon N. T.* s. v. τέλος.

ἈΠΟ' ΤΕ'ΛΟΥΣ, *a fine*. מִקֵּץ, idem. 2 Sam. XV, 7. – מִקְצָה, idem. 2 Sam. XXIV, 8. 2 Reg. XVIII, 10.

ΔΙΑ' ΤΕ'ΛΟΥΣ, *post finem*, *semper*, *perpetuo*, *iugitor*. לְקֵץ, *in fine*. 2 Par. XVIII, 2. – תָּמִיד, *iugiter*. Ies. LXII, 6. οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται, qui *semper* non tacebunt. Sic *Aelian. V. H.* XII, 20. διὰ τέλους ἀγρυπνεῖν, *semper* vigilare. Et lib. XIII, 1. φυτοῦ διὰ τέλους ἀκμάζοντος, arboris *semper* vigentis *Hesych.* διὰ τέλους, διὰ παντός. Conf. *Olearium de stylo N. T.* et not. *Schwartzii* ad eundem p. 101.

ΕἸΣ ΤΕ'ΛΟΣ, *in finem*, *in perpetuum*, *perpetuo*, *penitus*, *prorsus*. הַשְׁמִיד, infin. Hiph. *perdendo*. Amos. IX, 8. οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, non *penitus* exstirpabo domum Iacob. (Scilicet infinitivus apud Hebraeos verbo suo additur ita, ut pro adverbio *intendendi* accipiendus sit. Conf. *Storrii Obss.* ad *analog.* et *syntaxin l. hebr.* p. 315. sequ.) Conf. Iudith. XIV, 13. Sic et *Hippocrates de aliment.* cap. 9. σιτίον νέοισιν ἀκροσαπὲς, γέρουσι δὲ εἰς τέλος μεταβεβλημένον. Vide *Schwartzium not.* ad *Olearium de stilo N. T.* p. 100. Sic passim etiam alii. Vide *Wolfium* ad Luc. XVIII, 5. p. 721. – הִחִיר יָד Hiph. a בָּחַר, *solvo manum*. Iob. VI, 5. εἰς τέλος, *tandem autem*. N. L. – כַּלֵּה imper. Pih. *consumma*. Ps. LXXIII, 12. – עַד לְכַלֵּה, *usque ad consummandum*. 2 Par. XXXI, 1. ubi τέλος *consumtionem omnimodam* notat. – *לְכַלֵּה, *ad consummationem*. 2 Par. XII, 12. – לַמְנַצֵּחַ part. Niph. *praefecto*, *victori*. Ps. IV, 1. V, 1. VI, 1. et sic saepius in inscriptionibus Psalmorum. Legerunt לָנֶצַח. – נֶצַח, *aeternitas*, *victoria*. Ps. XII, 1. XV, 11. LXXIII, 4. – לָנֶצַח, *in aeternum*. Iob. XIV, 20. XX, 7. Ps. CII, 9. Hab. I, 4. ubi εἰς τέλος cum particula negandi iunctum notat *nunquam*, hoc

sensu: *neque profertur unquam iudicium. Symm.* Ps. XII, 2. - עוֹר לָנֶצַח, *adhuc in aeternum.* Psalm. XLVIII, 8. - סֶלָה, *selah*, vocula musicalis. Hab. III, 12. - לָעַד, *in aeternum.* 1 Par. XXVIII, 9. Psalm. IX, 19. - *כַּבְּלִים, *laborantes. Inc.* Iud. V, 26. Legit עֹלָמִים. - גַּם עָלֹה infin. *etiam ascendendo.* Gen. XLVI, 4. Sed ibi LXX *εἰς τέλος* de suo addidisse videntur. - לְקֵץ. Dan. XI, 13. - תוכו, *medium eius.* Ezech. XV, 4. - עַד־תְּכוּנָה, *usque ad sedem paratam.* Iob. XXIII, 3. Vide supra s. v. *τέλος*. - תָּמִים, *perfectus.* Iob. X, 15. - עַד־תֻּמָּם, *donec consumerentur illi.* Ios. VIII, 24. Sirac. X, 12. *εἰς τέλος, funditus, radicitus. Syrus: plaga consummata*, h. e. perfecta. Conf. v. 13. et 14.

ΕἸΣ ΤῸ ΤΈΛΟΣ, *ad consummationem.* לַמְנַצֵּחַ. Psalm. IV, 1. et alibi saepius. Vide s. *εἰς τέλος. Lex. Cyrilli MS. Brem. εἰς τὸ τέλος, ἐπὶ συντελείᾳ.*

ἘΠῚ ΤΈΛΟΣ ἌΓΩ, *ad finem perduco.* עָשָׂה, *facio*, h. l. *rem ad finem perduco, perficio.* 2 Par. XXIX, 19.

ἝΩΣ ΤΈΛΟΥΣ, *usque ad finem.* סוֹפָא chald. Dan. VI, 26. VII, 26. - עַד קֵץ. Dan. IX, 26.

ἝΩΣ ΕἸΣ ΤΈΛΟΣ, *usque in finem, ad consummationem, ad interitum.* תָּמַם, *consumor.* Num. XVII, 13. Ios. III, 16. - עַד־תֻּמָּם, *donec absolverentur illa*, vel *consummarentur illi.* Deut. XXXI, 24. 30. Ios. X, 20.

ΜΕΤᾺ ΤῸ ΤΈΛΟΣ, *post finem.* לְקֵץ, *in fine.* Nehem. XIII, 6. - מִקֵּץ. Iud. XI, 39. - לִקְצָת. Dan. IV, 31. - מִקְצָה, i. e. מִן קְצָה. 2 Reg. VIII, 3. *Inc.* Ios. II, 23. ubi ante *τέλος* supplendum erit *μετά*. - מִקְצָת. Dan. I, 15. - לְמִקְצָת. Dan. I, 18.

ΜΈΧΡΙ ΤΈΛΟΥΣ, *usque ad finem.* עַד סוֹף, idem. Cohel. III, 11. Conf. Hebr. III, 6.

ΤΕΛΩΝΈΩ, *vectigalia redimo* aut *exigo.* Passivum: *Τελωνέομαι, vectigal aut tributum a me exigitur, tributarius sum, tributum solvo.* 1 Macc. XIII, 39. *εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο*, si quid aliud *tributarium erat*, ubi vid. *Grotius.*

ΤΈΜΕΝΟΣ, *locus sacer, agri portio Deo conserrata, ager resectus quasi a communi decessu et religiose consecratus* (*ἀπὸ τοῦ τέμνειν*, q. d. *τόπος ἱερὸς εἰς τιμὴν ἀποτετμημένος*, ut interpretatur *Didymus* ad *Hom. Il.* VIII, 48.), *templum, delubrum, fanum.* אוֹב, *pytho.* 2 Reg. XXI, 6. sec. *Vat. τεμένη.* Ita nempe putavit incertus ille interpres ob antecedens *ἐποίησε* h. l. vertendum esse. - הֵיכָל, *templum, palatium.* Hos. VIII, 14. *οἰκοδόμησε τεμένη*, aedificavit *delubra* s. *templa.* Ita *Arabs* h. l. - חַמָּנִים plur. *subdiales statuae. Aqu. Theod.* LXX Ezech. VI, 4. *συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν*, confringentur altaria vestra et *delubra* vestra. Vide et v. 6. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXVII, 9. et conf. 1 Macc. I, 50. 2 Macc. I, 15. X, 2. XI, 3.

Hesych. τεμένη, ναοὶ, ἄλση, ἢ τὰ ἀφωρισμένα κατὰ τιμὴν χωρία. Sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, nisi quod post ἄλση interserat ἱερά. Rursus *Hesych.* τέμενος, πᾶς ὁ μεμερισμένος τόπος τινὶ εἰς τιμὴν, ἢ ἱερὸν καὶ βωμὸς, ἢ ἀπονεμηθὲν θεῷ ἢ βασιλεῖ. *Pollux* lib. I. cap. 1. segm. 2. καὶ τὸ μὲν χωρίον, ἐν ᾧ θεραπεύομεν τοὺς θεοὺς, ἱερὸν καὶ νεώς· ἔνθα δὲ καθιδρύομεν, σηκὸς, τέμενος. *Schol. in Soph. Oedip. Tyr.* Τέμενος, ἐν ᾧ καθιδρύεται τὸ ἄγαλμα. λέγεται τέμενος ἁπλῶς καὶ ὁ ἀποκεκομμένος καὶ ἀνατεθειμένος τόπος τινί. Conf. et *Eustathium* ad *Il.* ζ, v. 194. et ad Il. μ', v. 313. p. 868. *Kuhnium* ad *Pollucem* l. c. p. 5. *Perizonium* ad *Aelian. V. H.* VI. c. 1. et *Schlaegerum* de *numo Hadriani plumbeo* p. 166.

TE'MNΩ, *seco, reseco, praecido, divido, caedo, succido.* אִתְגְּזֶרֶת *chald.* Ithpeh. foem. *excisa est.* Dan. II, 45. - גזן, *seco, abscindo.* Symm. Ps. LXXXIX, 10. τμηθέντες. - גָּזַר, idem. 2 Sam. VI, 4. - זָמַר, *praecido.* Lev. XXV, 3. 4. Ies. V, 6. - *חָרַץ, *praecido, decido. Aqu. Symm.* sec. cod. *Chis.* Dan. IX, 26. τέτμηται, נֶחֱרָצָה, *decisa*, ubi vide *Editt. Rom.* p. 59. - כָּרַת. *Al.* Ezech. XVI, 4. ἐτμήθη. - מָסַס, *liquefio, dissolvor. Symm.* Ies. X, 18. τετμημένος. - קָצַץ et רָקַע iunctim, *trunco et expando.* Exod. XXXIX, 3. Sap. V, 13. τμηθεὶς ὁ ἀὴρ, *divisus aer.*

TENANTOKOΠE'Ω vel potius τενοντοκοπέω, *decollo, cervicem amputo.* עָרַף, idem. *Aqu.* Exod. XXXIV, 20. τεναντοκοπήσεις, ubi vid. *Montfauconius.* In *Cod. Paul. Lips.* legitur rectius τενοντοκοπήσεις. Conf. *Wesselingii Probab.* p. 291.

TENONTO'Ω, *decollo, cervicem amputo, interficio.* עָרַף, idem. *Aqu.* Exod. XIII, 13. τενοντώσεις (Alii teste *Montfauconio* τεναντώσεις habent.), ubi *Symm.* ἀποκτενεῖς, *Theodot.* νωτοκοπήσεις. *Hesych.* τενοντώσεις, νωτοκοπήσεις, ἀποκτενεῖς. Sic enim procul dubio ex Exod. l. c. legendum pro τενοντωσεῖς, νωτοκοπεῖς κ. τ. λ. Apud *Phavorinum* etiam vitiose ita: Τενοντοσεῖς, νωτοσκοπεῖς, ἀποκτενεῖς. Caeterum verbum ab *Aquila* effictum videtur.

TE'NΩN, *tendo, nervus in corpore animantis, intentus colli*, it. *cervix* (*Eurip. Med.* 1175.), *collum.* מַפְרֶקֶת, *cervix. Aqu.* 1 Sam. IV, 18. - עֹרֶף. *Al.* Iob. XVI, 12. τένοντος. *Aqu.* Deut. IX, 6. 4 Macc. IX, 28. ubi vid. *Combefisius*, qui docuit, τένοντας dici maiores musculos, quibus caput iungitur cervici, et quorum opera caput movetur. *Phavor.* τένοντας, τραχήλους.

TE'PAΣ, *prodigium, signum, portentum, miraculum.* הִפְלִיא Hiph. *mirabiliter ago.* Ies. XXVIII, 29. - זְמִירָה, *cantio, psalmus.* Ies. XXIV, 16. Scil. זְמִירָה quandoque *metonymice obiectum cantus* notat, s. *id quod carmine celebratur.* Vid. *Simonis Lex. Hebr.* p. 422. - מֹפֵת, *prodigium.* Exod.

IV, 21. VII, 9. *δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας*, edite nobis signum vel *prodigium*. Vide et Deut. VI, 22. III, 1. Ioel. II, 30. et conf. Matth. XXIV, 24. ubi *σημεῖα καὶ τέρατα* pariter coniunguntur. Sic et profani duas has voces solent coniungere. Vide quae ex *Aeliani V. H.* XII, 57. *Alberti* ad *Glossar. in N. T.* p. 115. et *Polyb.* lib. III. c. 10. p. 115. notavit *Raphelius annotatt.* ex eodem ad Matth. l. c. p. 98. De differentia inter *σημεῖον* et *τέρας* ita *Etymologicum ineditum Bibl. Ultraiect.* *σημεῖον τέρατος διαφέρει· σημεῖον ἐστὶ τὸ ἐπὶ γῆς γινόμενον, τέρας τὸ ἐν ἀέρι.* Sed melius in v. *τέρας*, *Τέρας*, inquit, *θαῦμα παρὰ φύσιν, παρὰ τὸ εἴρω, τὸ λέγω, ὁ μέλλων ἐρῶ, ἔρας καὶ τέρας. οἱ γὰρ μάντεις διὰ σημείων καὶ τεράτων τὰ μέλλοντα ἔλεγον. διαφέρει τέρας σημείου. τέρας λέγεται τὸ παρὰ φύσιν γινόμενον πρᾶγμα, σημεῖον δὲ τὸ κατὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν γινόμενον τέρας.* Similia habet *Eustathius* ad Il. *β'*, ubi res exemplis declaratur; notante *Eschenbachio* ad *Orphei Argon.* p. 267. Conf. et *Suicerum* T. II. Thes. p. 949. et 1268. – מַעֲשֶׂה, *opus insigne.* Deut. XI, 3. – פֶּלֶא. Exod. XV, 11. – *קֶרֶן, *cornu.* Hab. III, 4. sec. cod. *Alex.* ubi tamen *κέρατα* legendum pro *τέρατα*. – שַׁמָּה, *res stupenda.* Ps. XLV, 8. – תִּמְהִין: תִּמְהַיָּא chald. plur. ex hebr. תִּמָּהוֹן, *stupor.* Dan. III, 33. VI, 27. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *τέρας, σημεῖον, ἢ θαῦμα παρὰ φύσιν.*

ΤΕΡΆΣΤΙΑ, sc. *ἔργα*, *prodigia.* נִפְלָאוֹת, idem. *Symm.* Ps. XXXIX, 6. LXXVI, 12. – פֶּלֶא. *Symm.* Ps. CXVIII, 18. *Hesych.* *τεράστια, θαύματα, σημεῖα.* *Gloss. Brem.* *τεράστια, θαύματα, παράδοξα.*

ΤΕΡΆΣΤΙΟΣ, *portentosus.* נְפִילִים plur. *gigantes.* *Symm.* Num. XIII, 34. *τεράστιοι.*

**ΤΕΡΑΤΕΎΟΜΑΙ*, *vana et mirabilia fingo, iacto aliquid.* 3 Macc. I, 14. *τὶς ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸν τοῦτο τερατεύεσθαι*, improvide aliquis respondit, eum male hoc *iactare, ac rem fingere tantum.* Ed. *Ald.* habet *πράττεσθαι*. *Grotius* coniicit, legendum esse *ἱερατεύεσθαι*, hoc sensu: male etiam in hac re sacerdotes munere suo functos esse. Nonnulli Intt. *τῷ τερατεύεσθαι* subiiciunt notionem hanc, ut sit *contra receptam consuetudinem aliquid facere, novam et inusitatam rem efficere*, ut adeo omnis locus hoc modo vertendus sit: Non satis prudenter aliquis e turba monebat, hoc male et contra omnem consuetudinem ab illis factum esse. *Hesych.* *τερατεύεται, δολιεύεται.* Idem: *τερατευόμενον, δολιευόμενον, ψευδόμενον, ἢ σημεῖον ποιῶν.* – *τερατεῖαι, ψευδολογίαι.* Apud *Iosephum de B. I.* VI, 5, 3. notat *fabulas ac portenta loqui.* Eodem modo *τεράτευμα* usurpatur apud *Aristoph. Lysistr.* v. 763. ubi *Schol.* *τερατευμάτων, τῶν προφάσεων, τῶν πλασμάτων.* Adde *Sallierium* ad *Thom. Mag.* p. 840. s. *τερατεία.*

ΤΕΡΑΤΟΠΟΙΟ'Σ, *prodigia et miracula faciens, prodigiorum factor, mirificus.* 2 Macc. XV, 21. ubi Deus ita dicitur pariter, ac 3 Macc. VI, 32.

ΤΕΡΑΤΟΣΚΟ'ΠΟΣ, *qui portenta inspicit et interpretatur, qui ex portentorum inspectione futura praedicit, prodigiorum observator* vel *interpres, vates.* אַנְשֵׁי מוֹפֵת, *viri prodigii.* Zach. III, 8. Unde *Gloss. MS. in Proph.* τερατοσκόποι, σημειωτικοὶ, συμβολικοί. - יִדְּעֹנִי, *hariolus,* q. d. *sciolus.* Deut. XVIII, 11. *Gloss. in Octat.* τερατοσκόπος, συμβόλοις προσέχων. Apud *Suidam* et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur μάντις, cui ab *Hesychio* additur σημειωτικός. Apud *Achillem Tatium* quoque (lib. II. cap. 12.) μάντεις et τερατοσκόποι coniunguntur.

ΤΕΡΑΤΩ'ΔΗΣ, *prodigiosus, portentosus.* Al. Sap. XVII, 9. εἰ μηδὲν αὐτοὺς τερατῶδες (*Cod. Vat.* habet ταραχῶδες) ἐφόβει, si nihil illos *portentosum* terrebat. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τερατῶδες, παράδοξον, θαυμαστόν.

ΤΕΡΕ'ΒΙΝΘΟΣ, *terebinthus,* nomen arboris, (de qua *Theophrastus Hist. Plant.* lib. III. c. 15.), it. *fructus terebinthi* vel *pistaciae, arboris terebintho similis.* אֵלָה, *quercus.* Vox haec videtur apud Hebraeos extendi ad omnem glandiferam arborem, vel etiam aliam quamvis, quae quid aliquo modo glandibus simile profert. Iam cum apud Graecos Latinosque non sit vox tam late patens, satis fuit auctoribus verss. GG. V. T. unam alteramve speciem magis familiarem illa voce significatam sua versione efferre, sub qua per synecdochen genus intellegeretur. Idem valet de multis aliis. Ies. I, 30. ἔσονται γὰρ ὥσπερ τερέβινθος ἡ ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα, erunt enim tanquam terebinthus, quae abiecit folia: ubi *Schol. ed. Rom.* τερέβινθος φυτόν ἐστιν ἐν ξηροῖς τόποις φυόμενον, κλάδους ἔχον κατεσκληκότας. *Symmachus* ibi habet: ὡσεὶ δρῦς. Vide et Gen. XXXV, 4. Ios. XXIV, 26. 1 Sam. XVII, 2. Ies. VI, 3. *Al.* Gen. XIV, 6. τερεβίνθου, ubi *Schol.* δρυὸς, ἡ πόλις αὕτη τοῦ Ἰώβ. Lege Ἰακώβ. Vide Intt. *Hesychii* ad v. τερέβινθος, ubi idem ἁμάρτημα reperitur. Ex his locis patet, quod Interpretes nostri arborem, quam alias δρῦν interpretantur, etiam de terebintho exposuerint. Inde procul dubio *Suidas: Τερέβινθος, εἶδος δένδρου. ἡ δρῦς.* Conf. et *Hieronymum de Loc. Hebr.* v. *Arboch* et *Drys.* Terebinthum interim a quercu valde differre ostendit *Ursinus Arboret. Bibl.* cap. 13. p. 207. sequ. Conf. et *Hilleri Hierophyt.* P. I. c. 45. p. 399. sequ. Vide quoque *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 197. sequ. - *אֵלָה, idem. Ios. XXIV, 26. - אֵיל, *planities. Al.* Gen. XIV, 6. τερεβίνθου. Forte legerunt אֵלָה. - בָּטְנִים plur. *nuces terebinthinae.* Gen. XLIII, 11. καὶ τερέβινθον καὶ κάρυα, et fructum terebinthi vel pistaciae, et amygdalas. Hic LXX τερέβινθον vocant *fructum arboris*

pistaciae, quod arbor haecce terebinthum referat. Fructum autem illum amygdalis similem esse, auctores testantur. Conf. omnino *Bochartum Chan.* lib. I. c. 10. p. 420. sequ. Inde ergo Gen. l. c. cum amygdalis coniungitur, quemadmodum et arbores *ἀμυγδαλαὶ* et *τέρμινθος* coniunctim occurrunt apud *Pollucem* lib. I. c. 12. sect. 233. ubi etiam de fructu posterioris addit: *εἴρηται δ' αὐτοῦ ὁ καρπὸς ὑπ' ἐνίων καὶ τερέβινθος.* Hic autem de terebintho non proprie sic dicta, sed arbore terebinthum referente, sive pistacia, sermonem esse, verisimile. Conf. *Theophrastum Hist. plant.* Lib. IV. c. 5. et *Martinium* in *Lex. Philol.*

ΤΕΡΕ'ΜΙΝΘΟΣ, et ΤΕ'ΡΜΙΝΘΟΣ, i. q. *τερέβινθος*, *terebinthus.* אֵיל, *planities.* Gen. XIV, 6. Legisse videntur אֵלָה. - אֵלָה, *quercus.* *Al.* 1 Sam. XVII, 2. Ios. XXIV, 26. ubi vid. *Holmesius.* Sic et antiquiores Graecos *τέρμινθον* vocem usurpasse, eosque vertentem *Plinium*, eumque secutos *Dioscoridis*, *Galeni* caeterorumque interpretes *terebinthum* semper reddidisse, annotat *Brodaeus* ad *Epigram. Graeca* Lib. I. p. 119. ubi etiam *Nicandro* in *Theriacis* *τρίμιθον*, *Cypriis* *τρέμιθον* arborem illam vocari observat. Conf. tamen *Fischeri anim.* ad *Gram. Welleri Spec.* I. p. 156. ac *Bodaeum* ad *Theophr.* lib. III. p. 229.

ΤΕ'ΡΕΤΡΟΝ, *terebra* vel *terebrum*, a *τερέω*, *terebro*, *torno.* מַקֶּבֶת, *malleus.* *Symm.* et LXX Ies. XLIV, 12. *ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτό.* N. L. *Suidas: τέρετρον*, *τρύπανον.*

ΤΕ'ΡΜΑ, *terminus*, *meta*, *finis.* Sap. XII, 27. *τὸ τέρμα τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν*, terminus condemnationis super illos venit. *Suidas: τέρμα*, *τέλος*, *ὅρος ἢ καμπτήρ.* *Hesych.* *τέρμα*, *σημεῖον*, *τέλος ζωῆς*, *καμπτὴρ*, *ἔσχατον.*

ΤΕ'ΡΜΙΝΘΟΣ. Vide s. *τερέμινθος.*

ΤΕΡΠΝΟ'Σ, *delectabilis*, *iucundus.* נְעִים, idem. Ps. LXXX, 2. CXXXII, 1. *τί τερπνὸν* (sc. *μᾶλλον*) *ἀλλ' ἢ κ. τ. λ.*, quid *iucundius* quam. *Ed. Sexta* Cant. I, 15.

ΤΕΡΠΝΟ'ΤΗΣ, *delectatio.* נֹעַם. Ps. XXVI, 8. - נְעִימוֹת plur. Ps. XV, 11. - מַנְעַם, *res, cui inest suavitas, delicium.* *Incert.* Ps. CXL, 4. - *שַׁעֲשׁוּעִי, *delectationes.* *Theod.* Ps. CXVIII, 143.

ΤΕ'ΡΠΩ, *delecto.* *Τέρπομαι*, *delector.* *צָהַל, *hinnio.* *Theod.* Ies. LIV, 1. Effectum posuit pro causa. - הִרְנִין: רָנַן, Kal et Hiph. *canto*, *cantare facio.* Ps. LXIV, 8. ubi illud *τέρψεις* a quibusdam explicatur *delectationes*; alii, ut *Vulgatus Int.*, vertendum putant *delectabis.* Vide *Montfauconium* ad h. l. Significat autem *τέρπειν*, quod proprie notat *delectare*, *hilarem ac laetum reddere*, h. l. ex adiuncto *excitare aliquem ad laudes Dei canendas.* Vide quoque infra s. v. *τέρψις.* Zach. II, 10. - רְנָנִים plur. *pavones.* Iob. XXXIX, 13. *τερπομένων.* Etymologiae rationem habuerunt. - שׁוּשׂ:

הֵשִׂישׂ, Kal et Hiph. *gaudeo*, *laetor*. Ps. XXXIV, 10. LXVII, 3. CXVIII, 14. - שָׂמַח, idem. Prov. XXVII, 9. - שָׁעָה, *respicio*. *Symm.* Gen. IV, 4. ἐτέρφθη. Sensum recte expressit. *Cappello* videtur יִשַׁע pro יִשְׁעָה accepisse pro יִשְׁתַּעֲשַׁע. - *שַׁעֲשֻׁעִי, *delectationes*. *Symm.* Ps. CXVIII, 143. Vide et Sap. I, 15. XIII, 3. et alibi.

ΤΕ'ΡΨΙΣ, *delectatio*, it. *hymnus*, *qui canitur in honorem Dei*, qui ita dicitur, quia Deus eo delectatur, ac piis delectationem affert. Sic legitur pro רִנָּה, *cantio*, apud *Inc.* 1 Reg. VIII, 28. *Vulg.* *audi hymnum et orationem.* Adde Soph. III, 18. Vide quoque Sap. VIII, 18. 1 Macc. III, 46.

ΤΕΣΣΑΡΑ'ΚΟΝΤΑ, *quadraginta*. אַרְבָּעִים plur. Gen. V, 13. VII, 4. et alibi saepius. - חֲמִשִּׁים plur. *quinquaginta*. Num. XXVI, 47. - *שִׁשִּׁים. 1 Reg. VI, 2. ubi videndus *Montfauconius*.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΠΤΑ', *quadraginta septem*. שֶׁבַע וְאַרְבָּעִים Gen. XLVII, 28. 3 Esdr. V, 14. sec. *Alex.*

**ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΟΚΤΩ'*, *quadraginta octo*. 3 Esdr. V, 27. sec. Alex.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΠΕ'ΝΤΕ, *quadraginta quinque*. אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה. Ierem. LII, 30. 3 Esdr. V, 12. sec. Alex.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ'Σ, *quadragesimus*. אַרְבָּעִים plur. Num. XXXIII, 38. Ios. XIV, 10. - שְׁמוֹנִים plur. *octoginta*. 1 Reg. VI, 1. Legerunt מ, 40, pro פ, 80.

ΤΕ'ΣΣΑΡΕΣ, *quatuor*. אַרְבַּע. Gen. II, 10. XI, 16. et alibi saepius. - חָמֵשׁ, *quinque*. Nehem. VII, 20. - מְרֻבָּע part. Pyh. *quadratus*. Ezech. XL, 49.

ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙ'ΔΕΚΑ, *quatuordecim*. אַרְבַּע עֶשְׂרֵה: אַרְבָּעָה עָשָׂר. Num. XVI, 49. 1 Par. XXV, 5. 1 Par. XIII, 21.

ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕ'ΚΑΤΟΣ, *decimus quartus*. אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. Gen. XIV, 5. Exod. XII, 6. 18. et alibi.

ΤΕΤΑΓΜΕ'ΝΩΣ, *ordinate*. 1 Macc. VI, 40.

ΤΕ'ΤΑΡΤΟΣ, *quartus*. אַרְבַּע, *quatuor*. 1 Reg. XXII, 41. Zach. VII, 1. - רְבִיעִי. Gen. I, 19. II, 14. - רְבִיעָאָה: רְבִיעָיְתָא chald. Dan. II, 40. III, 26. VII, 7. - רֶבַע, *quarta pars*. Exod. XXIX, 40. 1 Sam. IX, 8. - *רֹבַע, idem. 2 Reg. VI, 25. - רִבֵּעִים plur. *quartani*. Exod. XX, 5. Num. XIV, 18. Deut. V, 9. - שְׁבִיעִי, *septimus*. Iud. XIV, 15. - שְׁלִישִׁי, *tertius*. Ezech. V, 2. 11. 12.

ΤΕΤΡΑ'ΓΩΝΟΣ, *quadrangulus*, *quadrangularis*. גֹּפֶר, *gopher*, *cedri species*, *cupressus*. *Aqu.* et LXX Gen. VI, 14. *ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων*, fac tibi arcam ex arboribus *quadrangulis*. De his ita *Is. Vossius* de *LXX Intt.* cap. 12.: Quaenam eae arbores sint, videamus. *Theophrastus* lib. III. cap. 6. mentionem facit quadrangulae s. *τετραγωνίας* arboris, verum, qualis illa sit, non addidit.

Incunctanter adfirmamus, quadrangulas arbores hic vocari pinum, abietem, cedrum, pinastrum, piceam et sapinum. Harum praecipue plantarum materiam aptam esse fabricandis navibus, nemo fere est qui ignoret. Iam vero, cum caeterarum arborum rami inaequali admodum situ et ordine e truncis suis prodeant, soli propemodum praedictarum arborum ita aequaliter sese exserunt, ut quaterni simul explicentur, et paribus a terra intervallis, instar quatuor brachiorum, pares quoque conficiant angulos, veramque crucis formam ipso statim aspectu designent. Satis, ut puto, manifesta haec est ratio, quamobrem tales arbores τετραγώνους vel *quadrangulas* Graeci appellavere. *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 771. putat, illud interpretamentum natum esse ex Targumistis vel Talmudicis, qui pro eo habent קדרוס vel קדרינון (*cedrina*). Vocis huius vim interpres non satis assequens intellexit *quadra* vel *quadrata ligna*, sicuti alibi legitur קדרינטם pro *quadrante*. Mihi *ligna quadrata* sunt *dolando levigata et polita*, tum ad aptiorem et arctiorem compaginem, tum ad elegantiam, et ut commodius illinerentur bitumine. Conf. *Rich. Simonis Histor. Crit. V. T.* lib. II. cap. 6. p. 31. sequ. ac quae de latina voce *quadratus Zeunius* monuit ad *Christii Abhandl. über Literatur u. Kunst des Alterthums* p. 95. Num fortasse legendum est τερατόγονα, *arbores monstrosae magnitudinis* (ac firmitudinis. Cf. *Heyne Opuscula Acad.* T. I. p. 161 et 165.)? Certe גפר in l. arab. *adolescere* notat. *Schol.* ad Gen. l. c. habet ἀσήπτων ἢ κεδρίνων. — מְרֻבַּע *part. Pyh. quadratus.* 1 Reg. VII, 5. Ez. XLV, 2. — רָבוּעַ part. Pah. idem. Exod. XXVII, 1. XXVIII, 16. Ezech. XLI, 21. — רְבִיעִי, *quartus.* Ezech. XLVIII, 20.

ΤΕΤΡΑ'ΔΡΑΧΜΟΝ, *quadridrachma*, *species nummi valentis quatuor drachmas.* נְזָם, *inauris.* Iob. XLII, 12. Cur ita verterint, incertum.

ΤΕΤΡΑΚΙΣΜΥ'ΡΙΟΙ, *quatuor myriades.* אַרְבָּעִים אֶלֶף, *quadraginta millia.* Ios. IV, 13.

ΤΕΤΡΑΚΙΣΧΙ'ΛΙΟΙ, *quatuor millia.* אַרְבַּעַת אֲלָפִים. 1 Par. XII, 26. Ezech. XLVIII, 16. — Vide alibi Μύρια.

ΤΕΤΡΑΚΟ'ΣΙΟΙ, *quadringenti.* אַרְבַּע מְאָה chald. Esdr. VI, 17. — אַרְבַּע מְאוֹת. Gen. XV, 13. XXIII, 15. 16. et alibi. — *מָאתַיִם, *ducenti.* Legerunt ת, 400, pro ר, 200. Adde 1 Sam. XV, 4. — שְׁלֹשׁ מְאוֹת, *trecenti.* Num. XXVI, 25. — שֵׁשׁ מְאוֹת, *sexcenti.* 1 Sam. XXIII, 13.

ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΟΣΤΟ'Σ, *quadringentesimus.* אַרְבַּע מְאוֹת. 1 Reg. VI, 1.

ΤΕΤΡΑΜΕΡΗ'Σ, *quadripartitus.* 2 Macc. VIII, 21. τετραμερὲς τὸ στράτευμα ἐποίησε.

ΤΕΤΡΑ'ΜΗΝΟΝ, sc. διάστημα, *intervallum* vel *spatium quatuor mensium*, *quadrimestre.* אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים, *quatuor*

menses. Iud. XX, 47. ἐκάθισαν ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμῶν τετράμηνον, pro κατὰ τετράμηνον διάστημα, sedebant in petra Remmon *per spatium quatuor mensium.* Alii ibi habent τέσσαρας μῆνας, pro κατὰ τέσσαρας μῆνας, per quatuor menses. Vide et Iud. XIX, 2. conf. Ioh. IV, 35. et ad h. l. *Wolfium* p. 831. Similiter ἑξάμηνον, ἑπτάμηνον et τρίμηνον LXX dicunt. Vide has voces s. l.

ΤΕΤΡΑ'ΠΕΔΟΣ et *ΤΕΤΡΑ'ΠΟΔΟΣ, quadrupedalis.* Hinc phrasis λίθοι τετράπεδοι et τετράποδοι, *lapides quadrupedales.* אַבְנֵי מַחְצֵב, *lapides excisionis*, i. e. *excisi.* 2 Par. XXXIV, 11. - דָּיֵק, *propugnaculum, turris lignea.* Ierem. LII, 4. τετραπέδοις λίθοις.

ΤΕΤΡΑΠΛΑ'ΣΙΟΣ, quadruplus. אַרְבַּעְתָּיִם. *Al.* 2 Sam. XII, 6. Lectio τετραπλάσιον, quam loco impressi ἑπταπλασίονα *Compl.* et *Theodoretus Quaest.* ad h. l. p. 426. ed. *Hal.* habet, e recensione hexaplari irrepsit, estque *Theodotionis* interpretatio, ut ex *Hex. Orig.* apparet.

ΤΕΤΡΑΠΛΑΣΙ'ΩΣ, quadrupliciter. אַרְבַּעְתָּיִם. *Aqu. Symm.* 2 Sam. XII, 5.

ΤΕΤΡΑΠΛΩ͂Σ, quadrupliciter. רְבִיעִית, *quarta pars.* 1 Reg. VI, 32.

**ΤΕΤΡΑ'ΠΟΔΟΝ*, i. q. sequens τετράπους. בְּהֵמָה, *bestia.* Lev. XVIII, 23. sec. *Compl.* Adde *Etymol. Gudianum* 205, 12. *Philoxen. Gloss.* τετράποδον, *quadrupes.*

ΤΕΤΡΑ'ΠΟΥΣ et *ΤΕΤΡΑ'ΠΟΥΝ*, sc. ζῶον, vel θηρίον, *animal* vel *bestia quadrupes.* בְּהֵמָה, *bestia.* Gen. I, 24. Exod. IX, 9. 10. et alibi. - חַיָּה, *vivens.* Num. XXXV, 3. Iob. XL, 15. - קִנְיָן, *possessio.* Gen. XXXIV, 23. Praeterea legitur Iob. XLI, 16. ubi pro τετράποσιν *Grevio* reponendum videtur τεθρυπόσιν ἐπὶ κ. τ. λ., quod hebr. מִשְׁבָּרִים, *contritionibus*, magis conveniret. - Vide alibi θηρίον.

ΤΕΤΡΑ'Σ, quaternarius numerus, quaternio. אַרְבַּע, *quatuor.* Hagg. II, 1. 11. Zach. I, 7. VII, 1. - רְבִיעִי, *quartus. Aqu. Symm. Theod.* Zach. VIII, 19. ἡ τετράς.

ΤΕΤΡΑ'ΣΤΙΧΟΣ, adiective, *quatuor ordinibus dispositus:* substantive, *quadripartitus ordo.* אַרְבָּעָה טוּרִים, *quatuor ordines.* Exod. XXVIII, 17. XXXIX, 8. Conf. Sap. XVIII, 24. τετραστίχου λίθου. *Vulg. quatuor ordinibus* lapidum: *Alex.* et *Compl.* τετραστίχου λίθων.

**ΤΕ'ΤΤΙΞ, cicada.* סִיס, *hirundo. Symm.* sec. vers. *Hexapl. Syr. Ierem.* VIII, 7. ܛܛܝܓܘܣ.

ΤΕΥ͂ΧΟΣ, vas, it. *volumen, liber.* גִּלָּיוֹן, *volumen magnum. Symm.* Ies. VIII, 1. - מְגִלָּה, *volumen, liber. Symm.* Ps. XXXIX, 8. ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὁρισμοῦ σου, in *libro* decreti tui. *Hesych.* τεῦχος, βιβλίον. *Lex. Vet.* τεῦχος, *volumen.*

ΤΕ'ΦΡΑ, *cinis*. Tob. VI, 17. Sap. II, 3. *Hesych.* τέφρα, σποδός. *Suidas*: τέφρα, ἡ κόνις.

ΤΕΧΝΑ'ΖΟΜΑΙ, *artificiose fabricor*, *arte conficio*. הִמְשִׁיל Hiph. *assimilo*. Ies. XLVI, 5. τεχνάσασθε. N. L.

ΤΕ'ΧΝΗ, *ars*. חָכְמָה, *sapientia*. 1 Reg. VII, 14. – *חֶרֶט, *stilus*. *Inc.* Exod. XXXII, 4. ἐν τέχνῃ, *artificiose*. Si recte se habet nota haec hexaplaris, sensum non male expressit. Sed *Scharfenbergio* iudice sunt haec verba Scholiastae minime segreganda a sequentibus, αὐτὸ τὸ χρυσίον ἐχώνευσε, *artificiose conflavit aurum*, neque contextui *Hexaplorum* inferenda. – מַעֲשֶׂה, *opus*. Exod. XXX, 25. De opere artis τ. legitur apud *Asclep. Epigr.* 33. ubi vid. *Iacobsius*. – עֲבֹדָה, idem. 1 Par. XXVIII, 21. Sap. XIX, 4. ubi τέχνη est vel *ars nautica*, vel *ars fabricandi navem*, coll. v. 2., quia, qui navigat, utitur alieno labore. Sir. XXXVIII, 45. ἐργασία τέχνη. - Vide alibi λειτουργικός.

**ΤΕ'ΧΝΗΜΑ*, *opus arte confectum*, *artificiosum commentum s. inventum*. חֵשֶׁב, *artificium*. Levit. VIII, 7. sec. cod. 130. ubi verba τῷ τεχνήματι vel sunt glossema, vel alius interpretis. Adde *Etymol. M.* 490, 12.

ΤΕΧΝΙ'ΖΟΜΑΙ, i. q. τεχνάζομαι, *artificiose aliquid elaboro et fabricor*. Sap. XIII, 11. τεχνισάμενος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τεχνισάμενος (MS. vitiose τεχνησάμενος), δημιουργήσας.

ΤΕΧΝΙ'ΤΗΣ, *artifex*, masc. אָמָן, q. d. *firmus in arte*. Cant. VII, 1. – חֹצֵב part. *excidens*. 1 Par. XXII, 15. – חָרָשׁ, *faber*. Deut. XXVII, 15. Ierem. X, 9. XXIV, 1. *Aqu.* Hos. VIII, 6.

ΤΕΧΝΙ͂ΤΙΣ, *artifex*, foem., *perita*, *ingeniosa*. Sap. VII, 21. ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις, omnium *artium repertrix*, sc. sapientia.

**ΤΗΒΗ'Θ*. Ipsa vox hebr. טֵבֵת, Esth. II, 16. Est nomen mensis decimi, respondentis pro Iosephi rationibus Macedonum mensi *Audynaeo*, secundum *Hesychium Peritio*, qui eum sequitur. Vide *Wesseling. Probab.* p. 259.

ΤΗΓΑΝΙ'ΖΩ, *frigo*, *torreo seu coquo in sartagine*. 2 Macc. VII, 5.

ΤΗΓΑΝΙΣΤΗ'Σ, *sartaginarius*, *frigens in sartagine*. עַל מַעֲשֵׂה הַחֲבִתִּים, *super opus sartaginum*. *Inc.* 1 Par. IX, 31. τῶν τηγανιστῶν. *Vulg. eorum, quae in sartagine frigebantur*. Ex quo luculenter apparet, τηγανιστῶν potius deducendum esse a τηγανιστὸς, *in sartagine frixus s. coctus*.

**ΤΗΓΑΝΙΣΤΟ'Σ*. Vide s. v. τηγανιστής. *Philoxeni Gloss.* τηγανιστὸν, *frictum*.

ΤΗ'ΓΑΝΟΝ, *sartago*, a τήκω, *liquefacio*. חֲבִתִּים, idem, plur. 1 Par. IX, 31. – מַחֲבַת, idem. Lev. II, 5. VI, 21. 39. et alibi. – מַשְׂרֵת. 2 Sam. XIII, 9. Caeterum vox τήγανον sine

dubio e linguis orientalibus in linguam graecam transiit. Arabice dicitur طاجن, et Syriace ܛܓܢܐ, quod in Lexicis *sartago* redditur. Conf. *Faber* ad *Harmarum* T. I. p. 206. 4 Macc. VIII, 12. τήγανα sunt *patellae quaedam amplae*, *quae ad cruciandos martyres olla*, *pice*, *resina ac sulphure refertae igni applicabantur*. Conf. *Ant. Gallonii* Rom. *lib. de SS. Martyr. cruciatibus* p. 312. sequ. ac 333. - Vide alibi λάγανον.

ΤΗΚΤΟ'Σ, *liquefactus*, *liquatus*, item: *qui liquefieri potest*, *liquabilis*. Sap. XIX, 20. Conf. *Suidam* in v. τηκτά.

ΤΗ'ΚΩ, *liquefacio*, *consumo*. Τήκομαι, *liquesio*, *liquesco*, it. *consumor*, *dissolvor*, *tabesco*, *consternor*, *expavesco*. *אֲנָךְ, *plumbum*, meton. *libella*, s. *perpendiculum plumbeum*. *Theod.* Amos. VII, 7. τηκόμενον. *Hieronymus* habet *tabescens*. *Semlerus* legere mavult σμηχόμενον. Conf. *Hesychium* s. v. χανάσσει. - דַּאֲבוֹן, *moeror*. Deut. XXVIII, 65. τηκομένην ψυχὴν, animum liquefactum, h. e. *timidum*, *pavidum*. - הִמְסָה Hiph. Ps. CXLVII, 7. - הֲמָסִים plur. *stipulae*. *Symm.* et LXX Ies. LXIV, 2. Secundum *Cappellum* in *Crit. Sacr.* p. 878. legerunt הָמֵס יָם aut potius נָמַס יָם. - הִתְבַּקַּע Hithp. *disrumpor*. Mich. I, 4. ταχήσονται. Secundum *Cappellum* in *nott. critt.* ad h. l. legerunt יִתְזָעֲזוּן, quam vocem coniunxerunt cum הֶהָרִים. - הִתִּיר Hiph. a נָתַר, *solvo*, Hab. III, 5. - זְרַב Pyh. *diffluo*, *effundo*, ex usu l. chald. Ios. VI, 1?. ταχεῖσα, *liquescens*. - *חָפֵר, *erubesco*. Ies. XXIV, 23. Sine dubio derivarunt a פּוּר aut legerunt הפרסה, quae fuit *Grotii* sententia. - כָּלָה, *consumor*. Iob. XI, 20. ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν ταχήσονται, oculi impiorum *tabescent*. In eadem notione legitur ibidem XVII, 5. *Homer. Il.* γ', 176. κλαίουσα τέτηκα. - *לָכַד, *capio*. Iob. XXXVIII, 30. ubi pro ἔτηξεν *Drusius*, *Bosius* et *Breitingerus* legi volunt ἔπηξεν, nec tamen vel sic cum hebraeis graeca satis conveniunt. *Greve* coniicit, a librariis oculo aberrante e v. 29. τίς ἔτεξεν hic repetitum fuisse, quod postea in ἔτηξεν et ἔπτηξεν (ut in *Vat.* est) detortum veram interpretationem loco suo pepulerit. Caeterum suspicatur ex Hebraeis, primitus scriptum fuisse πρόσωπον δὲ ἀβύσσου ἐστὶ συνεχές, cuius quidem lectionis vestigium quoddam superesse videtur in cod. Alex. v. 28. vocem συνοχὰς praeter Hebraea insertam habente. - מְזֵה, *consumtus*. Deut. XXXII, 24. τηκόμενοι λιμῷ, *consumti fame*, coll. ar. مص, *sugere*, *exsugere*. *Hesych.* τηκόμενος, φθειρόμενος, λεπτυνόμενος, δαπανώμενος. - נָזַל, *fluo*. Ies. LXIV, 1. - *נְמִבְזָה, *contemtibile*. *Aqu.* sec. marg. cod. 243. *Holm.* 1 Sam. XV, 9. τετηγμένον. Sed pertinet potius ad sequ. נָמַס. - נָמוֹג: הִתְמוֹגֵג, Niph. et Hithp. a מוּג. Exod. XV, 15. ἐτάκησαν, *liquefacti*, h. e. *consternati sunt*. Vide et Ps. LXXIV, 3. CVI, 26. - נָמַס Niph. a מָסַס. Iud. XV, 14. ἐτά-

κησαν οἱ δεσμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν βραχιόνων, *dissolvebantur* vincula eius a brachiis. Ps. XXI, 15. ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος, factum est cor meum tanquam cera *liquefacta*. Vide s. v. κηρός. Οἱ λοιποὶ Ies. XIX, 2. – נָמַק Niph. a מָקַק. Lev. XXVI, 39. ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται, in terra inimicorum suorum *consumentur*. Ies. XXXIV, 4. τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, *consumentur* omnes exercitus coelorum. Conf. 2 Petr. III, 12. Ezech. XXXIII, 10. ἐν αὐταῖς (sc. ἀνομίαις) ἡμεῖς τηκόμεθα, in illis (peccatis) nos *contabescimus*. Zach. XIV, 12. τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν, *contabescent* carnes eorum. Ibid. ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται ἐν τῷ στόματι, lingua eorum *tabescet* in ore. – נִתַּךְ, *fundor*. Ezech. XXIV, 11. τακῇ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς, *solvatur* in medio eius immunditiés eius. Nah. I, 6. ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχάς, ira eius *consumit* principatus: ubi aut legerunt in Hiphil, aut τῷ Kal tribuerunt notionem Hiphilicam. Fortasse quoque נִתְּכָה in coni. Piel legerunt, cui notionem Hiphil. subiecerunt, quod minime insolitum dici potest. *Hesych.* τήκει, φθείρει, δαπανᾷ, λεπτύνει. – נָתַק, *avello*. Ierem. VI, 29. πονηρίαι αὐτῶν οὐκ ἐτάκησαν, scelera eorum non sunt liquefacta: ubi pro נִתָּקוּ fortasse legerunt נִתְּכוּ per Caph, a נָתַךְ, quod est *conflari*. – שָׁחַח, *incurvo me*. Hab. III, 6. ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι. *Syr.* ܐܬܬܟ, *liquefactus est*, et arab. سكب, *effusus est*, *defluxit*. – תָּמַם, *consumor*. Ez. XXIV, 10. ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως τακῇ τὰ κρέα, accendam ignem, ut *consumantur* carnes. – תֶּמֶס, *liquefactio*. Ps. LVII, 8. Praeterea legitur Iob. XLII, 6. ἐτάκην, ubi nihil est in textu hebraico. Est autem, ut videtur, gemina vocis אֶמְאַס, *reprobabo*, initio commatis interpretatio, nec *Clemens Alex. Strom.* lib. VI. in fine illud ἐτάκην agnoscit. Sap. VI, 23. φθόνος τετηκώς, invidia *suo desiderio trita et consumta*. Nam, ut bene monuit *Bretschneiderus*, transfertur hic epitheton, quod proprie de homine invidia obeso dicitur, ad vitium ipsum. Sic *Horatius: pallida mors*, pro *pallidum reddens*. Sirac. XXXVIII, 27. τήξει, *liquefaciet*. Sermo est de *sudore* evocato. 1 Macc. IV, 32. τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, audaciam multitudinis eorum *fac languidam*. 3 Macc. VI, 8. Ionas in alvo balaenae τηκόμενος ἀφειδῶς, admodum *cruciatus* ac fere *exhaustus*.

* *ΤΗΛΑΥΓΑΣΜΑ*, i. q. τηλαύγημα. בַּהֶרֶת, *papula alba*. Levit. XIII, 24. sec. quatuor codd. *Holm.* Ditanda sunt hac voce Lexica. Nam et αὔγασμα dicitur.

ΤΗΛΑΥΓΗΜΑ, *candor seu splendor longe dispersus aut eminus apparens*, it. *leprae initium in corporis superficie apparens*. בַּהֶרֶת, *papula alba*. Lev. XIII, 24. sec. cod. Oxon. *Gloss.* in *Octat.* τηλαύγημα, ἀρχὴ λέπρας. Ex hoc loco firmatur coniectura *Palmerii*, qua apud *Hesychium* in v.

τηλαύγημα pro ἀρχὴ λαμπρᾷ legendum censet ἀρχὴ λέπρας. Sic etiam *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τηλαύγημα, ἀρχὴ λέπρας ἐν τῇ τοῦ σώματος ἐπιφανείᾳ.

ΤΗΛΑΥΓΗ'Σ, *eminus splendens, valde lucidus.* Ex τῆλε, *procul*, et αὐγή, *splendor.* בָּהִיר, *nitidus, splendidus.* Iob. XXXVII, 21. πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, omnibus autem non visibile lumen, *valde lucidum est* in antiquitatibus. *Suidas:* τηλαυγές, λίαν λαμπρὸν, πόῤῥωθεν φαῖνον. *Hesych.* τηλαυγὲς, τηλεσκόπον, καθαρόν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τηλαυγές, λαμπρὸν, διαυγές. – בַּהֶרֶת, *papula alba.* Lev. XIII, 2. 4. 19. – בַּר, *mundus, purus.* Ps. XVIII, 9. ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγὴς, φωτίζουσα ὀφθαλμοὺς, praeceptum Domini *lucidum* seu clarum, illuminans oculos. – Vide alibi αὐγάζω.

ΤΗΛΑΥ'ΓΗΣΙΣ, *splendor eminus apparens* s. *procul adveniens*, i. q. τηλαύγημα. נֹגַהּ, *splendor.* Ps. XVII, 14. ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, prae *splendore* coram illo nubes dividebantur. *Hesych.* τηλαυγήσεως, λαμπρότητος.

*ΤΗΛΙΚΟΥ'ΤΟΣ, *tantus.* 2 Macc. XII, 3. τηλικοῦτο συνετέλεσαν τὸ δυσσέβημα, *tantum* perfecerunt facinus. *Etymol. M. Gudian.* 528, 19. τηλικοῦτος καὶ τοσοῦτος διαφέρει, ὅτι ὁ τηλικοῦτος ἐπὶ πηλικότητος τάσσεται, τὸ δὲ τοσοῦτος ἐπὶ ποσότητος.

ΤΗΜΕΛΕ'Ω, *curo, curam gero.* נִהֵל Pih. *leniter duco.* *Symm.* Ps. XXX, 4. τημελήσεις, h. e. iuxta *Schol.* παντοδαπῆς με προνοίας ἀξιώσεις, omnimoda cura me dignaberis. *Suidas:* τημελῆσαι, ἐπιμελήσασθαι, φροντίσαι.

ΤΗ'ΜΕΡΟΝ, adverbium, attice pro σήμερον, *hodie.* הַיּוֹם, *hoc die. Al.* Exod. XXXII, 28. Deut. I, 10. Adde Exod. II, 18. sec. *Compl.* et *Philonem* I, 596.

*ΤΗΝΙ'ΚΑ, *tunc.* 4 Macc. II, 21.

*ΤΗΝΙΚΑΥ'ΤΑ, adv. *tum, tunc.* 4 Macc. II, 22. *Photius:* τηνικαῦτα, τότε. Adde *Etymol. M.* 762, 56.

ΤΗΡΕ'Ω, *servo, conservo; custodio, observo; asservo.* הִסְגִּיר Hiph. a סָגַר, *recludo. Aqu.* Lev. XIII, 26. τηρήσει. – הֵקִים Hiph. a קוּם, *stare facio.* 1 Sam. XV, 11. τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησε, verba mea non *observavit*, h. e. non fecit, quod verbis meis praeceptum erat. Vide *Vorstii Philol. S.* P. I. c. 6. Conf. et Ioh. VIII, 51. XIV, 23. XVII, 6. – נֹטֵר. Cant. VIII, 11. ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα τοῖς τηροῦσι, dedit vineam suam *custodientibus*, h. e. *vinitoribus.* Vide et v. 12. et conf. Ioh. XVII, 11. Adde *Inc.* Lev. XIX, 18. *Vulg. memor eris.* – נָצַר. Prov. III, 1. τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία, verba autem mea *custodiat* cor tuum, h. e. *mente retine.* Prov. III, 21. τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν, *custodi* seu *fortiter tene* autem consilium meum. Prov. IV, 6. ἐράσθητι αὐτῆς καὶ τηρήσει σε,

ama illam et *custodiet* seu *conservabit* te. Prov. IV, 23. πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν, omni custodia *muni*, h. e. *diligenter observa*, cor tuum. Prov. XXIII, 26. τηρείτωσαν, ubi expresserunt lectionem marginalem תִּצֹּרְנָה a נָצַר. *Hieron. custodiant.* – צָפַן, *recondo.* Cant. VII, 13. πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιὰ ἐτήρησά σοι, cuiusvis generis recentes fructus una cum veteribus *asservavi* tibi. Conf. Ioh. II, 10. XII, 7. et alia loca. – *רְגַשׁ chald. *cum strepitu convenio.* Dan. XI, 11. sec. cod. *Chis.* ἐτήρησαν, qua versione confirmatur eorum sententia, qui רְגַשׁ h. l. per *explorare* interpretantur. – שׁוּף, *contero.* Gen. III, 15. ubi tamen *Al.* pro τηρήσει et τηρήσεις τειρήσει et τειρήσεις, *mordebis*, habent, quod *Grotio* ad textum hebr. propius accedere videtur. Male coniecit *Hottingerus*, LXX legisse יְשׁוּרְךָ, facta literarum פ et ר permutatione, literae enim hae figura ac sono admodum differunt. Nec melius de h. l. iudicavit *Is. Vossius de LXX Intt.* p. 32. qui τρήσει et τρήσεις legendum censet, et derivat ab inusitato τρέω, *perforo*, ab eiusque futuro usitatissimo τρήσω τρῆσις et τρῆμα esse docet. Nam τηρεῖν h. l. notat *insidiose observare, insidias struere*, quod bene convenit hebr. שׁוּף, coll. arab. شاف, *ex alto in aliquem prospicere s. oculos defigere*, quod est insidiantium. Conf. *Schultensii Comment. in Iobum* p. 158. et 247. Etiam شاف *explorare, insidiari* notat. Vide quoque *Cappelli Crit. S.* p. 896. ac *Hornemann.* Spec. II. *Exercitt. Critt. in LXX e Philone* p. 122. sequ. – שָׁמַע, *audio.* Prov. XVI, 3. Fortasse legerunt שָׁמַר, certe sensum expresserunt. – שָׁמַר. Esdr. VIII, 28. ἀγρυπνεῖτε καὶ τηρεῖτε, vigilate et *custodite.* Prov. VII, 5. ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ut te *custodiat* ab uxore peregrina. Prov. XIX, 16. ὃς φυλάσσει ἐντολὴν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, qui custodit mandatum, *custodit* animam suam. Vide et Prov. VIII, 34. et conf. Sirac. XXIX, 1. Cohel. IX, 4. τηρῶν ἄνεμον, οὐ σπερεῖ, *observans* ventum (Similis huic est formula βλέπειν ἐν ταῖς νεφέλαις.) non seminabit. Cant. III, 3. εὕροσάν με οἱ τηροῦντες, invenerunt me *custodientes* s. *custodes.* Ierem. XX, 10. τηρήσατε. Legerunt שִׁמְרוּ. – De voce τηρήσεις Prov. XXXI, 2., cui nihil respondet in textu hebr., vide ad h. l. *Iaegerum.* Sap. X, 5. ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον Θεῷ, καὶ ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν, *conservavit* ipsum inculpatum Deo, et in filii visceribus fortem custodivit. Conf. 1 Tim. V, 22. Iac. I, 27. 1 Macc. IV, 61. ἐπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τηρεῖν αὐτὴν, collocavit ibi exercitum, ut *custodiret* illum, sc. montem Sion. 1 Macc. VI, 50. ἐπέταξεν ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτὴν, collocavit illic praesidium, ut *custodiret* illam. *Hesych.* τηρεῖ, φυλάσσει, φρουρεῖ.

ΤΗ'ΡΗΣΙΣ, *observatio*, *custodia*, *praesidium*. Sap. VI, 18. ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, dilectio autem custodia vel *observatio* legum eius. Sir. XXXII, 23. καὶ γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις ἐντολῶν, etenim haec est *observatio* mandatorum. Conf. 1 Cor. VII, 19. 1 Macc. V, 18. et reliquit Iosephum cum residuo exercitu in Iudaea εἰς τήρησιν. *Vulg. ad custodiam.* 3 Macc. V, 44. πρὸς τήρησιν.

ΤΙ', *quid*, *aliquid*. דָּבָר, *res*. Ierem. XXXII, 27.

ΤΙ', *quid*, interrogative, it. pro ὡς, *quam*. מָה. Iud. XVIII, 3. τί σοι ἐστὶν ὧδε; *quid tibi est hic?* h. e. *quid hic agis et habes?* Ps. VIII, 2. τί μέγα τὸ ὄνομά σου; *quam* magnum est nomen tuum? Ps. III, 1. ubi *Athanasius*: τὸ τί ἀντὶ τοῦ σφόδρα κεῖται. *Symm.* Ps. XXXI, 20. τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου, ὃ ἔκρυψας ἀπόθετον, *quam* multa vel magna est bonitas tua, quam repositam occultasti timentibus te. Vide et LXX Cant. VII, 1. 6. et *Aqu. Symm.* Ies. LII, 7. et conf. *Grotium* ad Matth. VII, 14. Sir. V, 4. τί μοι ἐγένετο; *Vulg.* non male: *quid triste*, h. e. *quid mali*, nam hanc significationem habet quandoque τί, ut adeo non opus sit de varia lectione h. l. cogitare. In *Complut.* Ed. additur λυπηρὸν e glossemate. Sir. XVIII, 18. τί ἄνθρωπος, *quam vilis et abiectus est* homo relate ad Deum. Sir. XIII, 17. τί κοινωνήσει λύκος ἀμνῷ; *quomodo* lupus et agnus consociabuntur? coll. Luc. VI, 11. XIX, 48.

* *ΤΙ'*, pro διὰ τί, *propter quid*, *cur*, *quare*. מָה, idem. Iud. XVIII, 8. τί ὑμεῖς κάθησθε; *quare* vos sedetis? Vide et Ies. XLV, 10. Ita τί Gen. II, 19. explicavit quoque *Philo* lib. II. *leg. allegor.* T. I. p. 194. ed. *Pfeifer.* — לָמָּה. 2 Par. XXV, 15. τί ἐζήτησας θεοὺς λαοῦ; *quare* quaesivisti deos populi? Conf. διὰ τί, et *Heupelium* et *Wolfium* ad Marc. VIII, 12.

ΤΙ' et *'ΕΠΙ' ΤΙ'*, pro ἐπὶ τί χωρίον, *quo*, *quorsum*, *ubi?* אָנָה. Nehem. II, 16. οὐκ ἔγνωσαν, τί ἐπορεύθην, non sciebant, *quorsum* irem. — עַל־מָה. Ierem. VIII, 14. ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; *ubi* nos sedem habemus?

ΤΙ' ΓΑ'Ρ, ΜΗ'; *quid enim*, *num?* ה praefixum. Iob. VI, 5. 22. XVI, 3. XXI, 4.

**ΤΙ' 'ΕΣΤΙ*; *quid prodest?* Tob. VI, 6. τί ἐστιν ἡ καρδία καὶ τὸ ἧπαρ; *quid prodest* (Sic מָה simpliciter positum usurpatur quoque Iob. XXI, 15. ad quem locum pertinet glossa *Hesychii*: τί ἱκανόν; τί ὄφελος; ubi partim ἱκανὸς legendum, partim errasse videntur interpretes, ὄφελος pro explicatione vocis ἱκανὸν habentes.) tandem cor et hepar piscis? *Vulg. quod remedium habebunt.* Respondet quoque τῷ הִנֵּנִי Exod. III, 4. et Gen. XLVI, 2. ubi *Iosephus A. I.* II, 7, 3. rectius τίς ἐστὶν habet.

*ΤΙ' ῞ΕΤΙ. מָה. Ierem. II, 33. Fortasse legendum est τί ὅτι.

ΤΙ' ῞ΟΤΙ, *quare.* אַף כִּי. Gen. III, 1. - לָמָה. Ies. L, 2. LVIII, 3. - *מָה. *Symm. Theod.* Iob. XV, 12. - *מַדּוּעַ. *Symm. Theod.* Ies. V, 4. LXX habent διότι. *Vulg. an quod.* Vide et Sir. LI, 32. sec. cod. *Alex.*

*ΤΙ' Ο'ΥΝ; *quid igitur?* מַדּוּעַ, *quare? Aqu.* Ies. V, 4. - Vide quoque alibi ἀφαιρέω, βραχὺ et σκολιόν.

ΤΙΑ'ΡΑ, *capitis gestamen apud Persas, tiara, pileus acuminatus.* סְרוּחִי part. Pah. proprie: *longe extensum*, item: *tiara.* Ezech. XXIII, 15. - כַּרְבְּלָה *chald. tibiale* vel *calceamentum*, secundum alios *tiara.* Dan. III, 21. Vide in v. περικνημίς. - מְכַרְכֵּר part. Pih. a כָּרַר, *in caprae morem saliens s. saltans. Symm.* 2 Sam. VI, 13. ἐν τιάρᾳ. Ita *Bielius.* Sed verba haec graeca respondent potius hebr. בְּכָל עֹז, quae *Aqu.* ἐν παντὶ κράτει, *Vulgatus totis viribus* transtulit. De conciliatione huius versionis cum textu hebr. diu sollicitus cogitavi. In mentem mihi aliquando veniebat, eum בִּכְלִילָה legisse. כְּלִילָה autem est *corona.* Interdum mihi placebat statuere, eum pro lubitu ita reddidisse, adeoque eodem modo peccasse, quo LXX, qui habent ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις. Sed nunc mihi certum est, eum tantum liberius vertisse. Putavit sc., עֹז h. l. significare *ornatum regium*, qui etiam in N. T. δόξα dicitur, ut בְּכָל עֹז sit: *in omni ornatu regio.* Et haec est ipsa sententia, quae verbis ἐν τιάρᾳ subest, ubi pars ornatus regii pro toto ponitur. Hac autem coniectura, quae mihi certissima videtur, efficitur, ut versio *Symmachi* nec manca nec arbitraria et ex ingenio ficta dici haberique possit. *Hesych.* Τιάρα, ἡ λεγομένη κυρβασία. ταύτῃ δὲ οἱ Πέρσαι βασιλεῖς μόνοι ἐχρῶντο ὀρθῇ, οἱ δὲ στρατηγοὶ ὑποκεκλιμένῃ. *Suidas:* Τιάρα, κόσμος ἐπικεφάλαιος, ἣν οἱ βασιλεῖς μόνοι ὀρθὴν ἐφόρουν παρὰ Πέρσαις, οἱ δὲ στρατηγοὶ κεκλιμένην. *Pollux* lib. VII. c. 13. segm. 58. Περσῶν μὲν ἴδια, κάνδυς, ἀναξυρὶς καὶ τιάρα, ἣν καὶ κυρβασίαν καὶ κίδαριν καὶ πῖλον καλοῦσιν. Plura de *tiaris* vide apud *Brissonium de regn. Persar.* Lib. I. §. 48. p. 61. sequ. Lib. II §. 184. p. 539. sequ. *Solerium de pileo* p. 169. sequ. et 185. sequ. *Paschalium de Coron.* lib. X. c. 2., *Relandum Diss. Misc.* P. II. p. 252. et quae ex nummis observat *Ez. Spanhemius de usu et praest. numism.* Diss. V. p. 428. 459. Sicuti autem LXX Dan. l. c. chald. כַּרְבְּלָה, quod cum voce כַּרְבֵּל Hebraeis et *cribell*, docente *Bocharto* Lib. I. *Chan.* c. 42. p. 751., Britannis suis *cristam galli* denotante cognationem habet, per τιάραν interpretantur, ita capitis hocce ornamentum cristae galli simile fuisse, innuit *Aristophanes in Av.* v. 487. ubi ad cristam galli respiciens κυρβασίαν ὀρθὴν illum in capite gestare dicit. Inde et κυρβασίους *tiaras* esse a כַּרְבְּלָה verisimile.

Confer de illis *Spanhemium* l. c. *Brissonium de regn. Pers.* Lib. I. p. 62.

**ΤΙ'ΓΡΙΣ*, *Tigris, nomen animalis et fluvii.* Iudith. I, 6. Sirac. XXIV, 26. ὡς τίγρις. *Zonaras Lex.* col. 1730. τίγρης, ποταμὸς, καὶ κλίνεται τίγρητος. τίγρις δὲ, τὸ ζῶον, ὁ, καὶ κλίνεται τίγριδος. Idem quoque *Suidas* tradit. Confer quoque *Intt.* ad *Hesychium* s. h. v.

ΤΙ'ΘΗΜΙ et *ΤΙ'ΘΕΜΑΙ*, *pono, impono, facio, statuo, colloco, repono, dispono, appono.* אָסַף, *congrego.* Gen. XLII, 17. ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς, *mittebat* illos in custodiam aut *iussit eos in carcere servari* ad dies tres. Conf. quae in h. v. post hebr. נָתַן notata sunt ex Gen. XL, 3. Adde Num. XXVII, 13. - אֻשַּׁיָּא chald. plur. *fundamenta.* Esdr. VI, 3. - *אָשַׁם, *delinquo.* Hos. XIII, 1. ἔθετο, ubi pro וַיֶּאְשַׁם legerunt וַיָּשֶׂם, a שׂוּם. - הֵבִיא, *adduco.* Exod. XXXIV, 26. θήσεις sec. *Vat.* ubi alii libri εἰσοίσεις habent. - הִגִּיעַ Hiph. a נָגַע, *pertingere facio.* Ezech. XIII, 14. - הוֹשִׁיב Hiph. a יָשַׁב, *sedere facio.* 1 Reg. II, 24. ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαβίδ, *collocavit* me super thronum Davidis. - הֵכִין Hiph. a כּוּן, *paro.* Iob. XI, 13. εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου, si enim tu purum *fecisti* cor tuum. Iob. XXIX, 7. - הֵמִיר Hiph. a מוּר, *muto.* Hos. IV, 7. τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι. Sensu eodem. - הִנְחָה Hiph. *duco.* 1 Reg. X, 26. 2 Reg. XVIII, 11. *Aquila et reliqui Intt.* 1 Sam. XXII, 4. - הֵנִיחַ Hiph. a נוּחַ, *quiescere facio.* Ezech. XXXVII, 1. XL, 2. XLIV, 30. - הִצִּיג Hiph. a יָצַג, *statuo, constituo.* Num. XVII, 4. θήσεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, *repones* illas in tabernaculo testimonii. Deut. XXVI, 4. θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, *statuet* illum coram altari. 1 Reg. XIII, 30. ἔθηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, *ponebat* corpus eius in sepulchrum ipsius. Et alibi saepius. - הֶעֱלָה *Hiph. ascendere facio.* Ezech. XIV, 3. 4. - הִפִּיל Hiph. a נָפַל, *cadere facio.* Esth. IX, 24. - הִפְקִיד Hiph. *praeficio.* Ies. X, 28. - הִצִּיג Hiph. a יָצַג, *constituo.* Iud. VI, 37. sec. *Vat.* Iob. XVII, 6. ἔθου δέ με (εἰς) θρύλλημα ἐν ἔθνεσι, *constituisti* me fabulam in gentibus. - הִצִּיק Hiph. a יָצַק, *effundo.* Ios. VII, 23. - *הֵקִים Hiph. a קוּם, *statuo.* Gen. XVII, 19. sec. *Compl.* s. *Inc. Int.* - הֵרִים Hiph. a רוּם, *exalto.* Ies. XIV, 13. - הֵשַׁם, Hiph. a שָׁמַם, *desolo.* Ezech. XIV, 8. θήσομαι αὐτὸν εἰς σημεῖον, *ponam* illum in signum. Forte hic legerunt הֵשִׂים, quae lectio quoque praeferenda videtur. - הִתִּיר Hiph. a נָתַר, *solvo*, h. l. *reddo.* 2 Sam. XXII, 33. - חָקַק, *insculpo.* Iob. XIX, 23. Sic et nos *setzen* pro *insculpere* ponimus. - חָתַת, *frangor.* Ps. XVII, 37. ἔθου (εἰς) τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου, *disposuisti* ad arcum aereum brachia mea. Legerunt וְנִחַתָּה. - כָּרַת, *seco, caedo.* Gen. XXI, 32. ubi cum διατίθημι permu-

tatur in codd. Exod. XXXIV, 10. τίθημί σοι διαθήκην, *pango* tecum foedus. Vide et Exod. XII, 15. 27. Iob. XXXI, 1. XL, 23. θήσεται μετὰ σου διαθήκην. Similiter *Polybius* lib. I. c. 11. τίθεται πρὸς τοὺς Καρχηδονίους συνθήκας. – מָצָא, *invenio.* Iob. XXXI, 25. ubi loco ἐθέμην χεῖρά μου legere mallem ἐθέμην χαράν μου, aut *imponere manus* tanquam *signum dominii* ac *possessionis* h. l. spectatur. - נָשָׂא, *fero.* Exod. XXVIII, 26. Ezech. XVIII, 12. 15. – נָשָׁה, *exigo.* Nehem. V, 10. ἐθήκαμεν ἑαυτοῖς ἀργύριον καὶ σῖτον, *imposuimus* nobis ipsis pecuniam et frumentum. Sensu eodem. – נָתַן. Gen. XVII, 5. πατέρα (pro εἰς πατέρα) πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, patrem multarum gentium *constitui* te. Vide et Ps. LXXXVIII, 27. Ierem. I, 5. et conf. Hebr. I, 2. et ad h. l. *Elsnerum* p. 332. Gen. XL, 3. ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ, *mittebat* illos in custodiam. Vide et Gen. XLI, 10. XLII, 30. Ps. XLIII, 15. ἔθου ἡμᾶς (εἰς) ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, *posuisti* vel *fecisti* nos in opprobrium gentibus. Conf. v. 16. ubi εἰς additur. Ps. LXVIII, 14. ἐθέμην (εἰς) τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, posui vel *adhibui* in indumentum meum saccum. Ezech. XXXV, 9. ἐρημίαν (pro εἰς ἐ.) αἰωνίον θήσομαί σε, desertum aeternum *faciam* te, Conf. Ierem. IX, 11. XXV, 18. ubi εἰς additur. – נָתַק, *avello.* Ios. IV, 18. – *סָבַב. 2 Reg. XXIV, 17. sec. *Alex.* – עָשָׂה, *facio.* Iob. X, 12. ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί, vitam et misericordiam mihi *exhibuisti.* Nam τιθέναι παρά τινι est *exhibere, praebere alicui aliquid. Symm.* παρέσχες μοι. *Vulg. tribuisti mihi.* Iob. XIV, 5. Prov. XXII, 28. ὅρια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου, terminos, quos *posuerunt* maiores tui. – *פָּעַל, *operor, facio.* Iob. XXXVII, 12. לְפָעֳלָם, *ad operandum eos*, s. *ad opera eorum:* ubi in *Hexaplis* legitur: ἕτερα ἀντίγραφα habent: θεὶς ἔργα αὐτοῦ, *ponens* opera eius. Videtur legendum εἰς ἔργα αὐτοῦ (h. e. *ut opera Dei perficiant*) s. αὐτῶν. Sed potest quoque illud θεὶς praefixo ל respondere. Conf. parallelismum membrorum in textu hebraico. – *קוּם, sequ. אֶל. 1 Sam. XXII, 13. θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμέ, ut *con-* seu *insurgeret* adversus me. - רְמָה chald. *projicio.* Dan. VII, 9. – שָׁבַר, *frango.* Iob. XXXVIII, 10. ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια. Recte quoad sensum. Vide ad h. l. *Schultensium* in *Opp. min.* p. 500. – שָׁוָה Pihel, *dispono.* 2 Sam. XXII, 34. τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφων, faciens pedes meos tanquam cervorum. Vide et Ps. LXXXVIII, 19. – שׂוּם: שִׂים, Kal et Hiph. Gen. IV, 14. ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ Κάϊν, *faciebat* Dominus Deus signum Caino. *Hesych.* ἔθετο, ἐποίησε. Gen. XXXII, 12. θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, *faciam* semen tuum tanquam arenam maris. *Hesych.* θήσω, ποιήσω. Vide et Iob VII, 19. Ps. XVIII, 5. Eodem sensu verbum hoc apud profanos passim legitur. Vide *Wolfium* ad 1 Cor. IX, 18. p. 453. Exod.

XV, 25. ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, posuit s. sancivit illis statuta et iudicia. Al. Iud. XX, 36. ἐπὶ τὸ ἔνεδρον, ὃ ἔθηκαν πρὸς τὴν Γαβαὰ, insidiis, quas collocaverant ad Gabaa: ubi in Cod. Alex. legitur ἔταξαν. 1 Sam. XI, 11. dispono, sensu militari. Iob. XXXIV, 23. ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι, sc. τὴν καρδίαν. Sic quoque ad יָשִׂים supplendum erit לֵב, uti plene v. 14. legitur. – שִׂים chald. part. Pah. Dan. IV, 3. δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα, per me factum est decretum. Vide et Dan. VI, 26. – שׁוּת: הֵשִׁית, Kal et Hiph. 2 Sam. XIII, 20. μὴ θῇς εἰς τὴν καρδίαν, ne ponas in cor tuum, h. e. ne animo praesumas. 2 Sam. XIX, 28. ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου, posuisti servum tuum inter illos, qui comedunt ad mensam tuam. – שָׁחָה, inclino me, incurvatus, inclinatus sum. Prov. II, 18. ἔθετο γὰρ πρὸς τὸν θάνατον τὸν οἶκον αὐτῆς: ubi pro שָׁחָה legerunt fortasse שָׁתָה, a שׁוּת, aut שָׂמָה, a שׂוּם. – *שָׁם, ibi. Aqu. Symm. et LXX Hab. III, 4. ἔθετο. Legerunt שָׂם. – שָׁמַר, servo. 1 Sam. IX, 24. Ps. XXXVIII, 2. ἐθέμην, ubi vel repetierunt substantivum verbi loco מַחְסוֹם, vel etiam legerunt pro אֶשְׁמְרָה, custodiam, אָשִׂימָה, ponam, ut recte observat Dathius ad Psalter. Syr. p. 91. – *שָׁפַת, dispono. Inc. Ies. XXVI, 12. ubi τίθημι est i. q. δίδωμι, quod LXX h. l. habent. – תָּקַע, figo. 1 Par. X, 10. ubi tamen pro ἔθηκαν legere mallem ἔπηξαν, quod exhibet ed. Compl. Eadem lectionis diversitas locum quoque habet Iud. IV, 21. – Praeterea legitur 1 Sam. XIII, 19. ubi voci τοῦ θέσθαι nihil respondet in textu hebraico. Drac. v. 14. τὸν οἶνον κεράσας θὲς, vinum miscens appone. 2 Macc. IV, 15. πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, patrios cultus nihili facientes. Aelianus V. H. L. IX, c. 41. dixit παρ' οὐδὲν ἔθετο, nihili fecit. Vide et Lib. XII. c. 44. 3 Macc. I, 14. ἄδηλον τιθέμενοι (sc. ἐν τῇ καρδίᾳ) τὸ γενόμενον, inopinatum aliquid accidisse existimantes vel opinantes. Sir. XXIX, 11. θὲς τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, h. e. utaris divitiis tuis convenienter praeceptis divinis, ubi τιθέναι est collocare, in usum convertere, coll. Luc. XIX, 21. 22. et Krebsii Obss. Flav. p. 295. In notione faciendi s. reddendi legitur Sap. VI, 22. et X, 21. Tob. VI, 4. θὲς ἀσφαλῶς, solerter repone. Sap. IV, 15. τίθεσθαι ἐπὶ διανοίᾳ, diligenter perpendere. Iudith. II, 2. ἔθετο μετ' αὐτῶν τὸ μυστήριον, communicavit cum iis mysterium. Syrus: revelavit iis. 3 Esdr. VIII, 17. chald. שְׁלֵם, perfecit. – Vide alibi ἀσεβὴς, ἀσφαλὴς, ἀφανισμὸς, βάραθρον, γέφυρα, ζήτημα, πρόσκομμα et τιμή.

ΤΙΘΗΝΕ'Ω, nutrio, educo. Latine optime reddi potest per nutricor, h. e. educo, ut nutrix solet. אָמַן, idem. Thren. IV, 5. Aqu. Prov. VIII, 30. τιθηνουμένη, nutritia. Sirac. XVII, 18. τιθηνεῖ, educavit ut pater filium. Vide et Sir. XXX, 9. τιθήνησον τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, h. e. mol-

lius si tractaveris filium, *eique indulseris*, contristabit te. *Vetus*, monente *Drusio*, exposuit: *lacta filium. Hesych.* τιθηνεῖ, τρέφει, τιθηνεύεται ὁμοίως.

**TIΘHNI'A, nutricatio.* 4 Macc. XVI, 7. Vide s. v. τιθηνέω.

**TIΘHNI'ZΩ, nutrio, lacto.* יָנַק, *sugo. Aqu.* Ies. LIII, 2. ubi alii τιθιζόμενον habent. *Theod.* θηλάζων.

TIΘHNO'Σ, ὁ καὶ ἡ, nutritor, nutricius, nutrix, educator. אֹמֵן part. masc. Num. XI, 12. 2 Reg. X, 1. (ubi τιθηνοὶ sunt *nutritores* filiorum Achabi.) Ies. XLIX, 23. – אֹמֶנֶת part. foem. *nutrix.* Ruth. IV, 16. 2 Sam. IV, 4. – מֵינֶקֶת, *nutrix. Aqu. sec. cod. Coislin.* Gen. XXIV, 59.

TIΘIZO'MENON, sc. βρέφος, lactens, infans. יוֹנֵק part. *Aqu.* Ies. LIII, 2. (*Drusius* p. 471. edidit τιτθιζόμενον. Graecis τίθη et τίτθη dicitur. Veriorem censeo alteram lectionem τιθηνιζόμενον, ex qua τιθιζόμενον facilius potuit oriri. Constat enim, librarios medias syllabas saepius omisisse. *K.*)

TI'KTΩ, pario, gigno. הִמְלִיט Hiph. *libero.* Ies. LXVI, 7. Vox מָלַט in Pih. et Hiph. notat quoque *eniti, parere*, q. d. *liberare* s. *exidere facere foetum ex utero.* – הֶעֱטִיף Hiph. *sero coëo.* Gen. XXX, 43. Sermo ibi est de ovibus serotinis. – הוֹרָה verbale foem. *genitrix.* Hos. II, 5. – חָיָה verbale foem. *vivida.* Exod. I, 19. ubi verba τίκτουσι γὰρ vel vertenda sunt: *ita robustae sunt, ut facili negotio partum edant*, vel, quod praeferendum iudico, *ipsae obstetricandi scientiam habent*, ut *Vulgatus* cum *Chaldaeo* transtulit. *Symm.* μαῖαι γάρ εἰσιν. In l. chald. et syr. ܚܝܬܐ notat *obstetrices.* – יָלַד. Gen. III, 16. et alibi saepius. Iob. XXXVIII, 28. τίς δέ ἐστιν ὁ τετοκὼς βόλους δρόσου; quis vero est, qui *genuit* stillas roris? Ib. v. 29. πάχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκε; pruinam vero in coelo quis *genuit?* Conf. *Drusium* ad h. l. *Aqu.* Ps. II, 7. Eodem sensu *Homerus* verbum usurpavit. *Thomas Magister:* τίκτειν κυρίως ἐπὶ γυναικῶν, τὸ δὲ γεννᾷν ἐπὶ ἀνδρῶν, ὅθεν γεννήτωρ καὶ γενέτης ὁ πατήρ. Ὅμηρος δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρὸς τῷ τίκτειν ἐνίοτε χρῆται· ὡς ἔχει τὸ, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς, καὶ τὸ, τίκτει μ' ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσων. Vide et *Homerum* Il. ε', v. 546. sq. et *Hesychium* in τέκειν et τίκτειν. Ies. LIX, 4. τίκτουσιν ἀνομίαν. *Philo de carit.* p. 714. D. τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, coll. *Theognide* v. 153. – יִלּוֹד, *natus.* 2 Sam. XII, 14. – לֵדָה, *partus.* Ies. XXXVII, 3. Ierem. XIII, 21. – מַשְׁבֵּר, *matrix.* Ies. XXXVII, 3. – עָלוֹת, *lactentes. Aqu.* Gen. XXXIII, 13. – רָאָה עַל אָבְנַיִם, *video super sellas parturientium.* Exod. I, 16. καὶ ὦσιν ἐν τῷ τίκτειν. *Vulg. et partus tempus advenerit.* Sensum expresserunt. *Michaelis Suppl.* ad *Lex. Hebr.* P. I. p. 8. confert ar. ابان s. اوان, *tempus*, et

intellegit *ipsum partus tempus*. Sir. VIII, 21. cum ignoto tibi ne communices arcanum, οὐ γὰρ γινώσκεις, τί τέξεται, quid enim *moliatur* s. *machinetur*, ignoras; h. e. periculum est, ne eo cum tuo damno et pernicie abutatur. Supersedere igitur possumus *Grotii* coniectura, alioquin valde ingeniosa, qui τί στέξεται (*nescis, an celaturus sit arcanum*) legendum suspicabatur.

ΤΙ'ΛΛΩ, *vello, evello*. מָרַט, *depilo*. Esdr. IX, 3. Adde Dan. VII, 4. sec. cod. *Chis*.

ΤΙΜΑ'Ω, *honoro, colo, officia debita praesto*, et Τιμάομαι, *aestimo*. הָדַר, *decoro*, h. l. *honorem exhibeo*. Lev. XIX, 32. - הֶעֱרִיךְ, *ordinare facio, ordino*, item *aestimo*. Lev. XXVII, 8. 12. 14. - חָקַר, *pervestigo*. Ἄλλοι et LXX Prov. XXV, 2. τιμᾷ. Legerunt הֹקַר a verbo יָקַר. - חֵקֶר, *pervestigatio*. Prov. XXV, 18. τιμᾷν. Hic quoque legerunt הֹקַר a verbo יָקַר. - יָקַר, *pretiosus sum*. 1 Sam. XVIII, 30. ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα, *in magno pretio erat* nomen eius. Vide et Ps. CXXXVIII, 16. *Aqu*. Zach. XI, 13. - *יְקָרָה, *pretiositas magna*. *Symm*. Ps. XLIV, 10. ἐν τῷ τιμᾷν σε. Fortasse legendum εἰς τὸ τιμᾷν σε. LXX habent ἐν τῇ τιμῇ σου. - כִּבֵּד Pih. Prov. III, 9. τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, *honora Dominum*, h. e. *offer Domino sacrificia*, de iustis operibus tuis. Ita *Plautus Aulular. Prolog*. v. 17. *honorem* pro *cultura* et *observantia*, et *Virgilius Aen*. III, 178. *Georg*. III, 486. pro *sacrificio*, quo Dii honorantur, accepit. Vide *Fesselii advers. sacr*. lib. III. c. 5. p. 237. Num. XXII, 17. ἐντίμως τιμήσω σε, *summo te honore afficiam ac splendidis muneribus ornabo*, coll. ib. v. 37. - מְחִיר, *pretium*. Prov. XXVII, 26. τίμα πεδίον, *cole* agrum. Sc. LXX post מְחִיר supplerunt: *sit tibi pretium agri*, vel: *ager in pretio et honore*. - *מִנְחָה, *oblatio, munus*. *Theod*. Ps. XLIV, 13. τιμήσουσι, hebr. בְּמִנְחָה. Potest quidem haec versio cum textu hebr. conciliari, cum τιμᾷν non tam *verbis* quam *actionibus honorare* significet (Conf. *Lex. N. T. s. h. v*.), nihilo minus tamen suspicor, *Theodotionem* scripsisse δώροις s. ἐν δώροις τιμήσουσι. Certe *Symmachus* habet δῶρα οἴσει. - נִשֵּׂא *Pih. extollo*. Esth. IX, 3. Apud *Symmachum* 1 Sam. XXV, 35. ex altera eius editione affertur ἐτίμησα, sc. τὸ πρόσωπόν σου, ubi in textu hebr. נָשָׂא פָנִים legitur. Τιμᾷν τὸ πρόσωπόν τινος notat *delectari alicuius persona, adeoque in favorem eius agere*. - עֵרֶךְ, *aestimatio*. Lev. XXVII, 12. καθότι ἂν τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεύς, prouti *aestimabit* illud sacerdos. - שָׁקַל, *pondero*. Ies. LV, 2. ἱνατί τιμᾶσθε ἀργυρίου ἐν οὐκ ἄρτοις; quare argenti pretio *emere vultis*, ubi non sunt panes? Sir. XXXVIII, 1. τίμα τὸν ἰατρὸν τιμαῖς αὐτοῦ, honora medicum honore suo, h. e. honore digno: ubi τιμᾷν est *sostrum praebere*.

ΜΗ' ΤΙΜΑ'Ω, *non honoro.* בְּאֵין, *in non.* Prov. XV, 22. *οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια, qui non honorant synedria*, h. e. qui alios in consilium non adhibent, seu eorum bonis consiliis non utuntur.

TIMH', *honor*, *praemium*, it. *pretium.* הָדָר, idem. Iob. XL, 5. Ps. VIII, 6. Ies. XXXV, 2. - הוֹן, *substantia.* Ps. XLIII, 14. - *חֶסֶד, *gratia*, *misericordia.* Dan. I, 9. sec. cod. *Chis.* *τιμὴν καὶ χάριν.* Sensum expresserunt. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* - *יָקַר, *pretiosus sum.* Ps. XLVIII, 8. *τιμὴν*, ubi pro וַיֵּקַר legerunt בִּיקַר, nam יְקָר est *pretium.* - יָקָר, *pretiosus.* Ps. XLIV, 10. - יְקָר. *Hebr.* Esth. I, 20. Ps. XLVIII, 12. 21. Ezech. XXII, 25. - יְקָר: יְקָרָא chald. Dan. II, 6. IV, 27. 33. V, 20. 22. - *יְקָרָה, *pretium*, *pretiositas.* *Inc.* Ierem. XX, 5. - כָּבוֹד. Exod. XXVIII, 2. 36. Ies. XI, 10. *Symm.* Ps. LXV, 2. - כְּסוּת, *tegumentum.* Gen. XX, 16. ubi *τιμὴ* aeque ac *δόξα* in N. T. *peplum*, *velamen* indicare videtur. *Michaelis* intellegit *mulctam* pro oculorum audacia liberius in Saram coniectorum. V. eius *Supplem.* p. 1317. Conf. מֶכֶס, *tributum*, *census*, a rad. arab. מכס, *tributum*, *decimas*, *vectigal collegit.* - כֶּסֶף, *argentum.* Ies. XXXI, 39. - מְחִיר. Ies. LV, 1. *Symm.* Ps. XLIII, 13. - מֶכֶר, *venditio.* Num. XX, 19. - מִקְוֵא, *netum.* 2 Par. I, 16. Vox hebr. nonnullis Intt. est h. l. *merx*, quam emtores licitantur, et emendo acquirunt, ex usu l. arab. Conf. *Simonis Lex. Hebr.* p. 1412. - מִשְׁמָן, *pinguedo.* Ies. X, 16. Admodum libere transtulerunt. *Pinguedo* apud Orientales *omnem fortunatum ac prosperum rerum statum* significat. - עֹז, *robur.* Ps. XXVIII, 2. XCV, 7. In utroque loco עֹז est *laus*, *gloria*, ut arab. عز et عزة. - עֵרֶךְ, *aestimatio.* Lev. V, 15. 18. VI, 5. XXVII, 2. et alibi. - פּוּךְ, *fucus.* Ierem. IV, 30. sec. ed. *Compl.* *τιμῇ.* Lectio non omnino contemnenda, quanquam ex *στίβη* s. potius *στίμη* (sec. *Grotium* *στίμμι*) orta videatur. - שְׂאֵת, *excellentia.* Ps. LXI, 4. - *תְּקֵף chald. *robur*, *potentia.* Dan. IV, 27. sec. cod. *Chis.* - *תְּקָף chald. idem. Dan. II, 37. sec. cod. *Chis.* *Ep. Ier.* 24. *ἐκ πάσης τιμῆς*, *carissime.* 1 Macc. I, 41. *ἡ τιμὴ*, *templum Hierosolymitanum*, quod in summo honore erat apud Iudaeos. Eodem modo *δόξα* ibid. II, 12. 1 Macc. X, 29. *ἡ τιμὴ τοῦ ἁλὸς*, *vectigal*, *quod pro salis usu pendebatur.* Hoc sensu etiam apud *Iosephum* aliquoties occurrit.

TIMH'N ΔΙ'ΔΩΜΙ, *pretium do.* עָרַף, *decollo*, q. d. *deservico.* Exod. XXXIV, 20. *τιμὴν δώσεις αὐτοῦ.* Lectio aperte corrupta. Lege mea fide: *τενοντώσεις αὐτό.* Vide supra s. v. *τενοντόω.* Secundum *Tychsenium* legerunt ערבתו seu ערכתו, coll. Num. XXV, 5.

TIMH'N ΠΕΡΙΤΙ'ΘΗΜΙ, *honorem circumpono.* הִתְכַּבֵּד Hithp. *honore me extollo.* Prov. XII, 9. τιμὴν ἑαυτῷ περιτεθεὶς, *sibimet ipsi honorem deferens.* Conf. 1 Cor. XII, 23. et ad h. l. *Raphelii annotatt. Polyb.* p. 472. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

TIMH'N TI'ΘΗΜΙ, *honorem pono*, *honorem defero.* שׁוֹעַ, *dives*, *nobilis.* Iob. XXXIV, 19.

TI'MHMA, *aestimatio*, *pretium.* עֶרֶךְ, *pretium certum et constitutum.* Lev. XXVII, 27. *Symm.* Iob. XXVIII, 13. *Vulg. pretium.*

TI'MIOΣ, *pretiosus*, *honorabilis.* חֵפֶץ, *desiderium*, item per metonymiam *desiderabile.* Prov. III, 15. VIII, 11. — יַקִּירָא chald. Esdr. IV, 10. ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος, magnus et *honorabilis. Hesych.* τίμιος, ἔντιμος, ἔνδοξος. Conf. Act. V, 35. et ad h. l. *Alberti* p. 231. — יָקָר. Prov. VI, 26. γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει, mulier autem virorum *pretiosas* animas captat. Prov. XII, 18. κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρὸς, res autem *pretiosa* vir purus. Thren. IV, 2. οἱ υἱοὶ Σιὼν οἱ τίμιοι, filii Sionis *pretiosi.* Dan. XI, 38. λίθῳ τιμίῳ, *pretioso* lapide. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. I, 13. — יָקַר, *pretiosus sum. Symm.* Ps. LXXI, 14. CXXXVIII, 17. τίμιον ἔσται. — מִכְלוֹל, *perfectio. Symm.* Ez. XXVII, 24. τιμίοις. — *קָרָא, *voco.* Hos. XI, 7. τίμια. Legerunt יְקָרָיו aut יְקָרָהוּ. Prov. XX, 6. ubi pro יִקְרָא legerunt יָקָר, absumto א a litera initiali vocis sequentis אִישׁ. Τὰ τίμια, *honores*, *munera publica*, *in quibus aliquis est constitutus.* 1 Macc. XI, 27. ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ ὅσα ἄλλα εἶχε τίμια τὰ πρότερον, confirmavit eum in sacerdotio, et reliquis *honoribus*, quibus hucusque ornatus fuerat. Sap. IV, 8. γῆρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, senectus *suspicienda est* non ob annorum multitudinem.

ΛΙ'ΘΟΣ ΤΙ'ΜΙΟΣ, *lapis pretiosus.* פָּז, *aurum solidum.* Ps. XX, 3. Prov. VIII, 19. Conf. arab. فص, *lapillus pretiosus*, *pala annuli.*

TIMIΩ'TEPOΣ, compar. *pretiosior.* יָקָר, sequ. מ, idem. Prov. III, 15. — רָחוֹק מִכָּר, *longe superans pretium.* Prov. XXXI, 10.

TIMIΩ'TATOΣ, superlat. *pretiosissimus.* Sap. XII, 7.

TIMIOTAKE'Ω (mallem equidem Τιμουλκέω, ut ῥυμουλκέω, *fune traho*, *Polyb.* I, 27. III, 46. et ψυχουλκεῖσθαι, quod vide infra. Est autem τιμουλκεῖν, *iniusto pretio vendere frumentum*, *cui non pares sunt aliorum opes*, q. d. τιμῇ ἕλκειν τὸν σῖτον. Sc. ἕλκειν dictum est de ponderibus, quae bilancem desuper trahunt, unde et ὁλκὴ, *pondus.*), *pretium augeo*, *exigo.* מָנַע, *cohibeo*, *comprimo. Inc.* Prov. XI, 26. ὁ τιμουλκῶν σῖτον δημοκατάρατος, qui frumenti *pretium auget*, ex-

secrabilis et invisus habetur. *Suidas: τιμιουλκῶν, ἕλκων τὴν τιμὴν, τουτέστι βαρυτιμῶν καὶ μεγαλύνων. καὶ ὁ Προφήτης· ὁ γὰρ τιμιουλκῶν τὸν σῖτον δημοκατάρατος*, ubi vid. *Küsterus.* Sic et *Lex. Cyrilli MS. Brem. τιμιουλκῶν, ἕλκων τὴν τιμὴν, τουτέστι βαρυτιμῶν.* Unde et apud *Hesychium* pro *τιμηουλκῶν* scribendum *τιμιουλκῶν.* Exponitur autem ibi *τιμὴν αἰτῶν, ἢ ἕλκων τὴν τιμήν.* Idem: *τιμουλκῶν, αἰτῶν καὶ ἀπαιτῶν*, ubi repetendum erit e canone *Alberti τὴν τιμήν. Αἰτεῖν* autem et *ἀπαιτεῖν* est *exigere vehementius, et ab invito denique extorquere.* Vide *Casaubon. ad Theophr. Char.* p. 244. Omnia haec prosunt ad constituendam aliam glossam inter eas, quas *Phavorinus* collegit: *τιμιουλκῶν, ἕλκων τὴν τιμὴν, τουτέστι τιμῶν*, ut legatur *βαρυτιμῶν.*

TIMOΓΡΑΦΕ'Ω, pretium describo, aestimo, taxo. הֶעֱרִיךְ Hiph. *aestimare facio*, etiam *aestimo.* 2 Reg. XXIII, 35. *ἐτιμογράφησε τὴν γῆν, pretium describebat* terrae. *Lex. Cyrilli MS. Brem. ἐτιμογράφησε τὴν γῆν, διετιμήσατο. Hesych. ἐτιμογράφησεν, ἐγγράφως καὶ ὡρισμένως αὐτοὺς ἐζημίωσεν.*

TIMΩΡΕ'Ω et *TIMΩΡΕ'ΟΜΑΙ, punio, ulciscor, vindico, torqueo, crucio.* נָקַם, idem. *Inc.* 1 Sam. XIV, 24. *Symm.* et *ed. sexta* Ps. VIII, 3. *ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα ἑαυτῷ*, quo facias, ut tibi inimici esse et suas ipsimet iniurias ulcisci desinant. Nam *τιμωρεῖν ἑαυτῷ* est *suas iniurias ulcisci.* Potuissent laudati Intt. etiam ponere medium *τιμωρούμενον.* Nam ut *τιμωρεῖν τινι* est *iniurias alicui illatas ulcisci* (vide *Eurip. Phoen.* 942.), ita *τιμωρεῖσθαι* notat: *ulcisci iniurias sibi illatas.* Conf. quoque *Inc.* ibidem, quem *Theodotionem* esse suspicatur *Fischerus* in *Clavi* p. 81. *Inc.* 1 Sam. XIV, 24. *Symm.* Ps. XLIII, 17. *τιμωρήσομαι.* - *עָבַר, *transeo.* Prov. XIX, 11. sec. *scholion* ed. *Rom. δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους.* Sc. עָבַר etiam notat *obruere, irruere, opprimere.* Vide ad h. l. *Iaegerum.* - שִׁכֵּל Pih. *orbo.* Ezech. V, 17. *τιμωρήσομαί σε, puniam* te. Vide et Ezech. XIV, 15. et conf. Sap. XVIII, 18. - שֹׁרֶשׁ, *radix.* Iud. V, 14. *ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς, ultus est* illos. Cogitasse mihi videntur de praeterito Pihel שֵׁרֵשׁ, *eradicavit.* Sap. XII, 20. *ἐτιμώρησας, punivisti.* 2 Macc. VII, 7. *πρὸ τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος*, antequam *cruciaretur* corpus singulis membris. *Suidas: τιμωρῶ σε, ἀντὶ τοῦ βασανίζω.*

TIMΩΡΗΤΗ'Σ, punitor, ultor, vindex. 2 Macc. IV, 16. *τούτους πολεμίους καὶ τιμωρητὰς ἔσχον.*

TIMΩΡΙ'Α, punitio, ultio, poena. מַהֲלֻמוֹת, plur. *contusiones.* Prov. XIX, 29. - נְקָמָה, *ultio. Symm.* Ps. XVII, 49. *ὁ παρασχὼν τιμωρίας ἐμοὶ, qui meas iniurias ultus est*, s. *ultor iniuriarum mearum.* - פִּיד, *interitus.* Prov. XXIV, 22. - שְׁלוֹמִים, *paces, pacifice degentes. Symm.* Ps. LXVIII, 23. Legit לְשִׁלּוּמִים, quod *retributiones* notat, et quidem in utram-

que partem. - חַמְרוּרִים plur. *obelisci, pyramides.* Ierem. XXXI, 21. Deducentes a מָרַר, *amarum esse*, fortasse sensum expresserunt. Certe *Vulg.* habet *amaritudines.* Fieri tamen potuit, ut sonum vocis hebr. magis respexerint, quam significationem, quod alibi quoque factum est. Praeterea legitur quoque Dan. II, 18. sec. cod. *Chis.* ubi τιμωρίαν ζητῆσαι (quibus aut nihil in textu respondet, aut vox רַחֲמִין, *misericordiae.*) exponendum est: *ut auxilium quaererent.* Sic τιμωρία exhibetur apud optimos scriptores. Vide notas ad *Herodotum* lib. III. c. 148. et ad *Thom. Mag.* v. τιμωρῶ: τιμωρῶ ἐνεργητικῶς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν τὸ βοηθῶ - ἐστὶ δὲ καὶ τοῦτο μόνων ποιητῶν. Τιμωρία καὶ ἡ κόλασις, καὶ ἡ βοήθεια. 3 Esdr. VIII, 24. In textu chald. Esdr. VII, 26. est שְׁרשׁוּ, *eradicatio.* Sap. IX, 12. *Hesych.* τιμωρία, πρότιμον, ἀνταπόδοσις, κόλασις.

ΤΙ'ΝΑΓΜΑ, *concussio, quassatio, vibratio.* חֲזִיז, *coruscatio.* Iob. XXVIII, 26. ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς. Lege: ὁδὸν ἐν τινάγματι (seu ἐντινάγματι) φωνῆς seu φωνῶν, ut sit descriptio fulguris tonantis.

ΤΙΝΑ'ΣΣΩ, *quatio, concutio.* חָבַט, *excutio, decutio.* Ies. XXVIII, 27. - נָטַשׁ, *dimitto, missum facio. Inc.* 1 Sam. X, 2. τετίνακται. Suspecta mihi est haec lectio. Quanquam enim *Montfauconius* sine dubio sensus causa eam in versione latina per *excussit* interpretatus est, tamen satis constat, τινάσσειν nihil aliud quam *quatere, concutere* significare. Ergo necessario legendum est vel ἀποτετίνακται, quod LXX posuerunt, vel, quod magis placet, ἐκτετίνακται.

ΤΙ'Σ, ΤΙ'Σ, *aliquis, quis, qui, utinam quis.* אֶחָד: אֶחָד, *unus.* Gen. XXVI, 10. 2 Par. XVIII, 7. - *אֵיפֹה, *ubi.* Iud. VIII, 18. sec. *Oxon.* τίνες, h. e. *quales?* quam significationem h. l. quoque אֵיפֹה habet, ut ex responsione apparet. - אִישׁ, *vir.* Gen. XIII, 16. Exod. II, 1. 11. et alibi saepius. - אֲנָשִׁים plur. *viri, homines.* Exod. XVI, 20. Ierem. XXXVII, 9. - ה praefixum. Cohel. IV, 10. εἷς τὶς, *unus aliquis.* - *מָה, *quid.* Iob. VI, 25. ubi cum *Syro, Chald.* et *Arabe* legerunt מִי. - מִי. 1 Sam. X, 12. Ps. XIII, 8. et Ierem. IX, 1. τίς δώσει; quis dabit? h. e. *utinam quis daret!* Ita et Sir. XXII, 30. Conf. Iob. VI, 8. ubi מִי redditur εἰ γάρ, *utinam enim.* Conf. et Rom. VII, 25. Cohel. V, 9. τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτοῦ (sic enim legendum videtur ex Cod. Alex. pro αὐτῶν) γέννημα, *qui* amat in multitudine suum proventum. Sic et τὶς pro articulo ὁ usurpatur *Callimacho Epigr.* 30. Ἐχθαίρω τὸ ποίημα τὸ κυκλικὸν, οὐδὲ κελεύθῳ χαίρω, τίς πολλοὺς ὧδε καὶ ὧδε φέρει, odi poema cyclicum, neque via laetor, *quae* multos huc et illuc fert. Confer quae ad h. l. ex *Sophoclis Scholiasta* et *Nossidis* Epigrammate notat *Bentleius* p. 204. - מַן imper. Pih. ex מָנָה, *para.* Psalm. LX,

7. Ex nonnullorum sententia legerunt מִן a rad. מָנַן. Sed etiam in l. Syr. et Chald. מן ponitur pro מִי. Sir. XI, 19. τίς καιρὸς, *quantum* temporis. *Vulgatus* aut legit ὅτι, aut τίς pro ὅτι accepit. Sir. XII, 13. τίς ἐλεήσει; *nemo* miserebitur, scilicet quia ipsi sibi hoc malum per malorum consortium accersiverunt. Sir. XVI, 17. *qualis*, *quis*. *Susann.* 54. ὑπὸ τί δένδρον pro ὑπὸ ποίῳ δένδρῳ, *sub qua arbore*, coll. v. 58. Interdum omittitur τὶς, ut Latinorum *qui* vel *quidam*, v. c. Iudith. XI, 14. coll. *Polyb.* VIII, 15, 1. *Suidas*: τίς, ἀντὶ τοῦ, οὐδείς. *Δαβίδ* (Ps. LXXXII, 1.) ὁ Θεὸς, τίς ὁμοιωθήσεταί σοι κ. τ. λ.

ΤΙ'Σ Α'Ρ' ἌΡΑ, *utinam aliquis*. מִי יִתֵּן, *quis dabit?* vel: *utinam quis daret!* Iob. XXIII, 3. τίς δ' ἄρα γνοίη, *utinam* aliquis sciret.

**ΤΙ'Σ ΠΟΤΕ*, *quis unquam*. פַּלְמוֹנִי, *quidam*. *Symm.* Dan. VIII, 13.

**ΚΑΤΑ' ΤΙ'*. לָמָּה, *quare*. 1 Sam. IV, 3.

ΤΙΤΑ'ΝΕΣ, *titanes*, *gigantes*. רְפָאִים. 2 Sam. V, 18. mentio fit κοιλάδος τιτάνων, quae *Iosepho A. I.* VII, 4. κοιλὰς γιγάντων dicitur. *Incert.* 2 Sam. XXIII, 13. τιτάνων. *Vulg.* *gigantum*. Adde Iudith. XVI, 5. υἱοὶ τιτάνων, filii *gigantum*. Qui in fabulis Graecorum alias Titanes fuerint, vide apud *Gurtlerum* in *Orig. Mundi* lib. I. c. 16. p. 219.

ΤΙΤΘΗ', *nutrix*. מֵינֶקֶת part. foem. Hiph. a יָנַק, idem. *Aqu.* Gen. XXIV, 59. τὴν τιτθήν. *Hesych.* τιτθὴ, τιτθὸς, μαστὸς ἢ τροφός. Conf. *Nunnesium* et *Hoeschelium* in *Phrynichum* p. 54.

ΤΙΤΘΟ'Σ, *mamma*, *uber*. דַּד, idem. *Aqu.* Prov. V, 19. et VII, 18.

ΤΙΤΡΑ'Ω vel *ΤΙ'ΤΡΗΜΙ*, *terebro*, *perforo*. *יָצַר, *figuro*, *formo*. Ies. XLIV, 12. sec. cod. *Alex.* ἔτρησεν. – נָקַב, *perforo*. 2 Sam. XII, 9. XVIII, 21. Iob. XL, 19. – עָמִיק, *profundus*. *Al.* Prov. XXIII, 27. πίθος τετρημένος, dolium *perforatum*.

ΤΙΤΡΩ'ΣΚΩ, *vulnero*, *confodio*, *percutio*, *percello*, *penetro*. דִּכָּא Pih. *contero*. Iob. VI, 9. – הִבְרִיחַ Hiph. *fugo*. Iob. XLI, 20. οὐ μὴ τρώσει αὐτὸν τόξον χάλκειον. Sensum expresserunt. – הָלַךְ, *eo*, *vado*. Iob. XVI, 6. τί ἔλαττον τρωθήσομαι, quid minus *vulnerabor*, aut *sentiam dolores ex vulneribus meis*. Hanc enim significationem habet h. l. vox τιτρώσκεσθαι. Caeterum sponte apparet, LXX h. l. sensum secutos esse. Nam in textu hebr. legitur: *quid a me abibit?* h. e. secundum sensum: *non minuetur dolor meus*. – חָלָה, *aegroto*. 1 Reg. XXII, 34. ὅτι τέτρωμαι, quod *vulneratus sum*. *Al.* τετραυμάτισμαι. Cant. II, 5. τετρωμένη ἀγάπης, *vulnerata amore*. Vide et Cant. V, 9. ac *Achill. Tat.* lib. II. c. 7. *Hesych.* τετρωμένη, πληγεῖσα. – *חול. *Symm.* Thren. IV, 6. ἔτρωσαν, ubi חָלוּ, *resederunt*, deduxit a חָלַל. – חָלָל, *confossus*. *Inc.* (sine dubio *Symmachus*, certe ex sententia *Montfauconii*)

et LXX Ios. XI, 6. *παραδίδωμι τετρωμένους αὐτοὺς πάντας*, trado *confossos* illos omnes. Vide et Num. XXXI, 19. *Gloss.* in *Octat.* *τετρωμένους*, *νενικημένους*. Prov. VII, 25. *Symm.* Iob. XXXIX, 30. *σάρκες τετρωμένων*, carnes *caesorum s. occisorum*. LXX *τεθνεῶτες*, *cadavera*. – חָלַל Pih. *saucio*. *Al.* Ezech. XXVIII, 9. *τιτρωσκόντων*. – חָלַף, *pertranseo*, *transverbero*. Iob. XX, 24. Sermo autem ibi est de *sagittis*. – כָּתַת, *contundo*. Deut. I, 44. *ἐτίτρωσκον ὑμᾶς*, *percutiebant* vos. Conf. Iudith. XVI, 10. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *τιτρώσκω*, *πλήττω*. *Suidas*: *τετρωμένον*, *βεβλημένον*. – מַדְקֵרָה, *transfossio*. Prov. XII, 19. – מָחַץ, *contundo*, *concutio*. Iob. XXVI, 12. *ἐπιστήμη δὲ ἔτρωσεν* (sic enim legendum pro *ἔστρωσεν*. Vide in v. *στρωννύω*.) *τὸ κῆτος*, scientia autem *vulneravit* cetum. Apud *Hesychium* *ἔτρωσεν* exponitur *ἔβλαψεν*, *ἔφθειρεν*. Vulgo ibi haec glossa male coniungitur cum *ἐτρώθη*, *ἐπλήγη*. – עָרַץ, *consternor*. Deut. VII, 21. *οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν*, non *percellaris* a facie illorum. – *רחוק. Iob. XXXVI, 25. *ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι*, ubi in textu hebr. legitur יַבִּיט מֵרָחוֹק, *intuebitur a longe*. Scil. ante יַבִּיט supplerunt אֲשֶׁר. Loco מֵרָחוֹק autem legerunt מַדְקֵרָה, *transfossionem*, aut simile vocabulum. *Videre transfossionem* autem notat *vulneratum esse*, ut *videre mortem*, *mori*. Est autem haec admodum inepta interpretatio. – שָׁחוּט, verbale, *ductum*, *tractum*. Ierem. IX, 8. ubi tamen vox hebr. rectius vertitur *penetrans sagitta*, a rad. شخط in III. Coni. *intravit et penetrante vulnere confodit*. – Praeterea legitur Prov. XII, 18. apud LXX (quorum versio mihi ita refingenda esse videtur: *τιτρώσκοντες ὡς μάχαιραι*, ut ex parte quoque in *Ald.* et *Compl.* legitur, aut: *οἵτινες τιτρώσκουσι ὡς μάχαιραι*), qui *τιτρώσκουσι* de suo addiderunt. Adde Iob. XXXVI, 14. *ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων*, quae verba in Hexaplis protulit *Montfauconius* cum hac nota codicis *Colbertini*: *οὐ κεῖται παρ' ἑβραίοις τὸ ἡμιστίχιον.* Falsum hoc est, ut recte monuit *Sabaterius*, nam, excepta voce *τιτρωσκομένη* (quae est merum supplementum), omnia habentur in Hebraeo, modo quod loco בַּקְּדֵשִׁים LXX legerint קְדוֹשִׁים, *sanctorum*, *ὑπ' ἀγγέλων*. *Semlerus* coniicit legendum *τελισκομένη*, ut alibi Deut. XXIII, 18. 2 Macc. III, 16. *τιτρώσκεσθαι τὴν διάνοιαν*, *percelli* mente. 2 Macc. XI, 9. *σιδηρᾶ τείχη τιτρώσκειν*, muros ferreos *perforare s. frangere*. Sic *τρώματα* tribuuntur *navibus fractis* ab *Herodoto* lib. VI. p. 445. Adhibetur quoque *τραῦμα* de *calamitate in proelio accepta* ab *Herodoto* l. I. p. 9. l. IV. p. 352. et lib. V. p. 436. – Vide quoque supra s. v. *ἄγγελος*.

ΤΙ'Ω, *pendo*, *solvo*; et *Τίομαι* med. *ulciscor*. נָקַם Niph. *Symm.* 1 Sam. XVIII, 25. *τίσασθαι*. – קוּם, *surgo*. Prov. XXIV, 22. *τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς*, *ulciscentur* impios. Ita *Bie-*

lius. Sed τίσονται respondet ibi formula יָקוּם אֵיד, *consurget exitium*, et ἀσεβεῖς respondet affixo ם. - שִׁלֵּם Pih. *retribuo.* Prov. X, 22. τίσομαι τὸν ἐχθρὸν, *ulciscar inimicum.* *Hom. Il.* γ', 279. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τίσομαι, τιμωρήσομαι, ἀποτίσω. *Suidas:* τίσομαι, τιμωρήσομαι, ἀποτίσω. - שָׁקַל, *pondero*, *pendo*, etiam *solvo.* 1 Reg. XX, 39. τάλαντον ἀργυρίου τίσεις, talentum argenti solves. - Vide alibi Ζημία.

ΤΛΑ'Ω, *fero*, *perfero*, *tolero.* נָשָׂא, idem. Prov. IX, 12. μόνος ἂν τλήσεις κακὰ, solus feres mala. Conf. notata in v. ἀντλέω.

**ΤΜΗ˜ΜΑ*, *segmentum*, *portio*, *sectio.* Reperitur haec vox in *Ed. Quinta* Ps. LXXIV, 8. ubi nihil in textu hebr. respondet. In universum arbitror, verba ἀνατολῶν ἔρημα, ὄρη τε νότια καὶ βόρεια τμήματα nihil aliud esse, quam merum scholion Commentatoris ad verba ἐρήμων ὀρέων, quod h. l. in *Hexapla* irrepsit. Praeterea legitur pro גֶּזֶר, *segmentum*, *pars*, apud *Inc.* Psalm. CXXXV, 13. εἰς τμήματα (quod nescio an ex *Aqu.* εἰς ἀποτμήματα sit subortum. *K.*), ubi *Symmachus* τομὴν posuit. *Philoxen. Gloss.* τμῆμα, *sectio.*

ΤΜΗΤΟ'Σ, *sectus*, *incisus.* גָּזִית, *caesio*, *caesura.* Exod. XX, 25. ubi loco τμητοὺς repone τμητῶν, *ex lapidibus quadratis.*

ΤΟΙΓΑΡΟΥ˜Ν, *quapropter.* גַּם, *etiam.* *Aqu. Theod.* Iob. VII, 11. Alibi quoque גַּם per *itaque*, *igitur* reddendum est, v. c. 1 Sam. XII, 16. et Psalm. LXXI, 26.

**ΤΟΙ'ΝΥΝ*, *igitur.* Sap. I, 11. VIII, 9. 4 Macc. I, 13. *Hesych.* τοίνυν, διὰ τοῦτο.

ΤΟΙΟΥ˜ΤΟΣ, *talis.* עֲמָמֻהוּ, *absconderunt eum.* Ezech. XXXI, 8. Forte legerunt כָּמוֹהוּ. - *הֵן. Iob. XL, 4. τοιαῦτα. Acceperunt pro הִנֵּה, *ista.* 3 Esdr. I, 20. respondet hebr. כָּמוֹהוּ, coll. 2 Par. XXXV, 18. 3 Esdr. I, 20. hebr. כ, coll. 2 Par. XXXV, 18. 3 Esdr. VIII, 87. hebr. כָּזֹאת, coll. Esdr. IX, 13.

ΤΟΙ˜ΧΟΣ, *paries.* אַרְמוֹן, *palatium.* Ies. XXIII, 13. *muros aedium* seu *palatiorum.* - בַּיִת, *domus.* 1 Reg. VI, 16. - גַּג, *tectum.* Ezech. XL, 14. ubi tamen loco τὸν τοῖχον legendum est τὸ τέγος. - גָּדֵר, *sepes.* Ies. V, 5. - *דָּיֵק, *vallum.* *Aqu.* 2 Reg. XXV, 1. Vide supra s. v. τεῖχος. - חוֹמָה, *murus.* *Al.* Ies. XXV, 12. τοίχου. *Aqu. Theod.* Ezech. XL, 5. - חַיִץ, *paries luteus.* Ezech. XIII, 10. - כֹּתֶל, *paries*, a rad. arab. كتل, *coegit in unum*, it. *cohibuit*, *prohibuit.* Cant. II, 9. *Vulg. paries.* - *כְּתַל et in plur. כָּתְלַיָּא chald. idem. Esdr. V, 8. Dan. V, 5. - פֶּרֶץ, *ruptura.* *Symm.* Ies. LVIII, 12. ubi notat *muros ruinosos.* - *קִיר, nomen proprium urbis, quod pro nomine appellativo קִיר, *paries*, acceperunt. *Aqu. Symm.* Ierem. XLVIII, 31. ac *Theodot.* Amos. IX, 7. - קִיר,

paries. Exod. XXX, 3. Lev. V, 9. XIV, 37. 40. et alibi saepius. 3 Esdr. VI, 9. chald. כְּתַל, collato Esdr. V, 8.

ΤΟΚΑ'Σ, *quae peperit et enixa est, quae brevi paritura est, gravida, foecunda, puerpera, genetrix.* אֻרְוָה, *stabulum.* 1 Reg. IV, 26. *τοκάδες ἵπποι, equae foetae,* quasi הָרוֹת aut הָרִיּוֹת legerint, aut quia equae foetae in stabulis detineri solent. *Hesych. τοκάς, ἡ γεννῶσα.* Vid. *Hemsterhus.* ad *Lucian. Deor. Dial.* IX. p. 228.

ΤΟΚΕΤΟ'Σ, *partus, puerperium, nativitas.* *לֵדָה, idem: *Aqu. Symm. Theod.* et *Ed. Quinta* Hos. IX, 11. et 13. *ἀπὸ τοκετῶν.* LXX *ἐκ τόκων.* - לֶדֶת infin. a יָלַד, *parere.* Gen. XXXV, 16. Iob. XXXIX, 1. 2. Sirac. XXIII, 19. *μήποτε τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ. Vulg. ne diem nativitatis tuae maledicas.*

ΤΟ'ΚΟΣ, *partus,* it. *usura, foenus.* it. *dolus, fraus.* לֵדָה, *partus.* Hos. IX, 13. - נְשִׁי, *debitum.* 2 Reg. IV, 7. - *נֶשֶׁךְ, *debitum.* Levit. XXV, 37. *τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις ἐπὶ τόκῳ,* argentum tuum non dabis ad *usuram.* Vide et Ps. XIV, 6. Ezech. XVIII, 18. Deut. XXIII, 20. *οὐκ ἐκτοκιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου, καὶ τόκον βρωμάτων, καὶ τόκον πράγματος παντὸς,* non foenerabis fratri tuo ad *usuram* pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam rem. 2 Reg. IV, 7. *τόκος ipsam summam pecuniae debitam una cum usuris* notat. Dicta autem est *usura τόκος* a *τίκτω, pario,* quia est quasi partus pecuniae. Nempe *τόκος* proprie significat *partum* s. *filium. Artemidorus Oneirocr.* lib. IV. c. 32. *τόκος καλεῖται πᾶς ὁ γεννώμενος παῖς.* Sic et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur *υἱὸς,* et *Hesychio γέννησις.* Inde ergo *usura τόκος* dicta est. *Aristoteles* in *Politicis: Ὁ δὲ τόκος αὐτὸ* (*νόμισμα* nempe) *ποιεῖ πλέον, ὅθεν καὶ τοὔνομα τοῦτ' εἴληφεν. ὅμοια γὰρ τὰ τικτόμενα τοῖς γεννῶσιν αὐτά ἐστιν. ὁ δὲ τόκος γίνεται νόμισμα νομίσματος.* Vide *Spanhemii not. ad Aristoph. Nub.* v. 18. et v. 1291. Confer quoque de hac voce notata supra in v. *πλεονασμός.* - תֹּךְ : : תּוֹךְ, *dolus, fraus.* Ps. LIV, 11. LXXI, 14. In posteriori loco *Koehlerus* coniicit legendum *ἐκ δόλου.* Sed in aliis quoque locis תֹּךְ per *τόκος* a LXX redditur. Conf. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. II. c. 10. p. 231. - *תוֹךְ pro תָּוֶךְ, *medium.* Ierem. IX, 6. Hic quoque legerunt תוֹךְ, *dolus.* - *תֶּךָ. Sunt ultimae literae vocis שִׁבְתְּךָ, *habitatio tua.* Ierem. IX, 6. Hic quoque legerunt תֹּךְ. *Suidas: τόκος, εἶδος πλεονεξίας.*

ΤΟΛΜΑ'Ω, *audeo, sustineo, obfirmo.* הֵעֵז Hiph. ab עָזַז, *obduro, roboro. Symm.* Prov. VII, 13. *ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς, obfirmabat* faciem suam. Ita *Bielius.* Mallem ita vertere: *audacem,* h. e. *impudentem ac petulantem, reddebat faciem suam,* aut, si, quod coniicere aliquis posset, legeretur *προσώπῳ, impudenter se gessit facie sua.* - לָקַח, *capio.*

Iob. XV, 12. τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; quid *audet* cor tuum? Sc. לָקַח habet quoque notionem *extollendi*, unde a *Symm.* ac *Theod.* h. l. per ἐπαίρεσθαι redditur. *Elatio cordis* autem est *superbia.* - מָלֵא לֵב, *impleo cor.* Esth. VII, 5. τίς οὗτος, ὅς ἐτόλμησε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο; quis hic, qui *audet* hoc facere? *Aquila* (?) Cohel. VIII, 11. 3 Macc. III, 21. τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι, cum id *laboraremus* (s. *aggrederemur*), ut Iudaeos ad graecos mores traduceremus. Vide *Grotium* ad h. l. et Rom. V, 3.

ΤΟ'ΛΜΗ, audacia, it. *fortitudo*, *vis et virtus bellica.* אֵימָה, *terror.* Iob. XXXIX, 20. δόξη. στηθέων αὐτοῦ τόλμης, sc. περιέθηκας. Ita ed. *Londinensis.* Non male. Conf. *A. Schultensii Comment. ad Prov.* XX, 2. p. 217. - מַחֲשָׁבָה וּמְזִמָּה, *cogitatio et molitio scelerata.* Iob. XXI, 27. ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ μοι. Ita *Bielius Trommium* secutus. Mihi videntur verba graeca vertenda esse *vos audacter mihi insistitis*, ita ut τόλμῃ tantum respondeat hebr. מְזִמָּה, quod h. l. *molitiones*, *machinationes* notat. Vide supra s. v. ἐπίκειμαι. Vide et Iudith. XVI, 8. et 2 Macc. VIII, 18. in quo posteriori loco tamen τόλμῃ rectius per *fortitudinem*, *vim et fortitudinem bellicam* redditur, praeeunte *Syro. Suidas:* τολμηρόν τὸν τολμηρὸν εἰς τὸν ἀνδρεῖον μεταλαμβάνουσιν.

ΤΟΛΜΗΡΟ'Σ, audax, scelestus, homo nequam. Sir. VIII, 18. τολμηρός, *temerarius, audax, ferus.* Sirac. XIX, 2. homo scortationi deditus τολμηρότερος ἔσται, *ad omne scelus pronus fit, audacior* nempe s. *confidentior ad omnia generis facinora et scelera perpetranda.* *Vulg. erit nequam.* Sic quoque v. 3. In Exemplo *Camerarii*, quod *Oporinus* excudit, legitur πονηρότερος ἔσται. Simili modo θρασὺς Sir. XXII, 5. et chald. חֲלִיטָא s. חֲלוּפָא Prov. VI, 12. usurpatur.

ΤΟΛΥ'ΠΗ, lana carpta et pexa, it. secundum *Suidam* ἀγρία κολοκύνθη, *colocynthis sylvestris, cucurbita agrestis.* פַּקֻּעֹת plur. *colocynthides, cucumeres agrestes.* 2 Reg. IV, 39. συνέλεξαν ἀπ᾽ αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν, colligebant ab illis *cucurbitam agrestem. Gloss. in lib. IV. Reg.* τολύπη, βοτάνη δηλητήρειος. Ita in *Cod. MS. Bodleiano.* In *Cod. Fabric.* vitiose δηλητήρειος. *Suidas:* τολύπη, ἀγρία κολοκύνθη. Scribe potius: τολύπη ἀγρία, κολοκύνθη. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τολύπη, βοτάνη, τροφὴ χοίρων. Conf. *Ol. Celsii Hierobot.* T. I. p. 404.

ΤΟΜΗ', sectio, incisio. *גִּזְר, *segmentum, pars. Symm.* Ps. CXXXV, 13. - זָמִיר, *cantus avium varie incisus.* Cant. II, 12. - *נֶחֱרָצָה, *decisa* seu *decisio. Aqu.* et *Symm.* sec. cod. *Chis.* Dan. IX, 27. Vide s. v. τέμνω. - תְּמוּרָה, *permutatio*, h. l. *finis.* Iob. XV, 32. Incisione finis imponitur.

ΤΟΜΙ'Σ, quod secandi vim habet, quo aliquid secatur. מַאֲכֶלֶת, *culter.* Prov. XXX, 14. ἔκγονον αὐτοῦ (ὡς) μαχαίρας

ὀδόντας ἔχει, καὶ τὰς μύλας τομίδας, generatio mala dentes habet ut gladios, et molares *secandi vim habentes*. Graecis alias dentes quatuor medii *τομεῖς* vocantur. *Pollux* lib. II. cap. 4. *segm.* 91. *οἱ δὲ ὀδόντες ταῖς γένυσιν ἐμπεφύκασι δύο καὶ τριάκοντα, ἑκκαίδεκα ἑκατέρᾳ σιαγόνι ἐγγεγομφωμένοι. ὧν οἱ μέσοι τέσσαρες καλοῦνται τομεῖς, καὶ διχαστῆρες, καὶ κτένες, καὶ γελάσινοι· τὸ μὲν, ὅτι τέμνουσι τὴν τροφὴν καὶ διαιροῦσι καὶ διχάζουσι τὸ προσπεσὸν κ. τ. λ.*

ΤΟ'ΜΟΣ, *segmentum*, *frustum scissione ablatum*, it. *volumen*, *liber*. מְגִלָּה, idem. *Symm.* Ierem. XXXVI, 2. 3 Esdr. VI, 23. ubi loco *τόπος* (quod *Vulgatus* et *Syrus* tuentur) e quibusdam Codd. rescribendum est *τόμος*. Verba sunt: *καὶ εὑρέθη τόπος εἷς, ἐν ᾧ ὑπεμνημάτιστο τάδε.* Respondet ibi chald. מְגִלָּה, *volumen*, coll. Esdr. VI, 2. *Iosephus* quoque *A. I.* XI, 4. p. 557. *βιβλίον* habet. Vide tamen infra s. *τόπος*. *Suidas*: *τόμος, ὁ χάρτης*. Ita et apud *Hesychium* exponitur, ubi in not. citatur *Salmasius* in *Vopisc.* p. 446. Conf. et *Heimmanni Id. System. Antiqu. literar.* p. 603.

ΤΟ'ΜΟΣ ΧΑ'ΡΤΟΥ, *segmentum* vel *volumen libri*. גִּלָּיוֹן, *volumen*. Ies. VIII, 1. *λάβε σεαυτῷ τόμον καινὸν μέγαν*. Al. ibi habent *τόμον καινοῦ μεγάλου*, al. *τόμον χάρτου καινοῦ μεγάλου*. Sed cum nihil sit in textu hebr., quod voci *καινοῦ* respondeat, et pro *χάρτου* in MS. *καινοῦ* facile legi potuerit, immo alias etiam vitiosa lectio genuinae apud LXX addita reperiatur, illos primum scripsisse putat *Bielius*: *λάβε σεαυτῷ τόμον χάρτου μέγαν*, sume tibi volumen libri magnum.

ΤΟΝΘΡΥΣΤΗ'Σ (aut potius *τονθορυστής*), *murmurator*, *susurro*, *delator*. נִרְגָּן part. Niph. idem. *Aqu.* Prov. XVI, 28. XXVI, 20. et 22. – מָדוֹן, *contentio*. *Aqu.* Prov. XXVI, 21. Caeterum contractum est ex *τονθορυστής*, a verbo *τονθορύζω*, quod magis Atticum putatur, quam *τονθρύζω*. Agnovit illud *Drusius*, probante *Hemsterhusio* ad *Thom. Mag. Ecl. Attic.* p. 857.

**ΤΟ'ΝΟΣ*, *tenor*, *intensio*, *et id*, *quo quid intenditur*. 4 Macc. VII, 13. *λελυμένων τῶν τοῦ σώματος τόνων*, ubi *Lat. Int.* *corporis vigore flaccido*. *Zonaras Lex.* col. 1736. *τόνος, ἡ δύναμις κ. τ. λ.* *Philoxeni Gloss.* *τόνος*, *tonus*, *accentus*, *tentigo*, *tenor*.

ΤΟ'ΞΕΥΜΑ, *quod arcu emissum est*, *sagitta*, *iaculum*, proprie *sagittatio*, *ictus seu iactus sagittae*. חֵץ. Gen. XLIX, 23. Prov. VII, 23. XXV, 18. et alibi. – קֹשְׁטְ, *veritas*. *Symm.* Ps. LIX, 6. ubi non legit קֶשֶׁת, ut nonnulli statuerunt, sed *Aramaeis* קְשַׁט est *iaculari*, unde קַשְׁטָנוּת, *arcus*. – קֶשֶׁת, *arcus*. Ies. VII, 24. XIII, 18. XXI, 15. Conf. quoque 2 Macc. X, 30.

ΤΟΞΕΥ'Ω, *iaculor*, *sagittas emitto*. יָרָה, idem. Ierem. L, 14. *Theod.* Exod. XIX, 13. *τοξευόμενος*, *sagittis confixus*.

- יָרָה : הוֹרָה, Kal et Hiph. 2 Sam. XI, 24. 26. 2 Reg. XIII, 17. 2 Par. XXXV, 23.

ΤΟΞΙΚΟ'Σ, *arcuatus* vel *sagittarius*. אָטֻם, *clausus, angustus*. *Symm.* Ezech. XL, 16. τοξικαὶ θυρίδες. Ita *Bielius*: sed male. Pertinet potius haec vox ad חַלּוֹנוֹת, a חָלַל, *perforare, aperturae parietis*, quasi *sagittis perforatae ac transfixae*. Hinc τοξικαὶ dictae fenestrae obliquae, quod instar sagittarum angustum in aedes lumen immittant, et intrinsecus dilatentur, ut verbis *Hieronymi* utar. Conf. ex *Hieronymo* notata in voce κρυπτὸς et *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. VI. c. 13. p. 734. *Bonfrerius* in Iud. V, 28. p. 271., *Hieronymi* coniectura de θυρίσι τοξικαῖς exposita, addit: Quanquam nihil vetaret τοξικὰς appellari, quod per eas sagittarii securi in hostes sua iacula mitterent. At *Steph. le Moyne Obs. ad V. S.* p. 703. credit potius, vocem τοξικὸς fuisse latioris significationis, et τόξον non tantum notare *arcum*, sed etiam *omne, quo tela vel lapides eiaculantur et emittuntur*. Sic funda, addit, et σφενδόνη etiam inter τοξικὰ recenseri poterit, qua lapides iacerentur et contorquerentur. Et τοξικὸν erit etiam σφενδονικόν. Θυρίδες ergo τοξικαὶ erunt σφενδονικαὶ, reticulatae, δικτυωταὶ, instar fundarum et σφενδονῶν, quae revera sunt reticulatae et operis implexi et implicati. Possunt τοξικαὶ θυρίδες quoque verti *fenestrae arcuatae*, h. e. quarum superior pars incurva est instar arcus, cuiusmodi hodie sunt quam plurimae in aedibus sacris. - *אֶשְׁנָב, *spiraculum, foramen apertum, per quod aura frigidior perspirat*. Iud. V, 28. ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ, extra *sagittarium*. *Vulg. de coenaculo.*

ΤΟ'ΞΟΝ, *arcus*, it. *sagitta*, it. *iris*. אוֹר, *lux, lumen*. *Al.* Iob. XXXVI, 30. *Chrys.* ad h. l. ἕτερα δὲ ἀντίγραφα ἀντὶ τοῦ ἠδῶ, τόξον ἔχουσιν, ubi per τόξον sine dubio *arcus coelestis* s. *iris* intellegi debet. - אַשְׁפָּה, *pharetra*. Iob. XXXIX, 23. - חֵץ, *sagitta*. 2 Reg. XIII, 18. 1 Par. XII, 2. Ps. LXIII, 3. - יוֹרֶה part. *iaculans*. 1 Par. X, 3. - קֹשֶׁט, *veritas*. Ps. LIX, 6. Vide supra s. τόξευμα. - קֶשֶׁת, *arcus*. Gen. IX, 13. 14. XXI, 16. et alibi saepius. - בֶּן קֶשֶׁת, *filius arcus*. Iob. XLI, 20. τόξον χάλκειον, *sagitta aerea*. - *נֹשֵׁק קֶשֶׁת, *armatus arcu*. 1 Par. XII, 2. τόξῳ. Scribendum est τοξόται, sequitur enim σφενδονῆται. *Complut.* habet: ἐντείνοντες τόξον. In Libris Apocryphis V. T. τόξον dicitur κατ' ἐξοχὴν *iris*, hebr. קֶשֶׁת בֶּעָנָן Gen. IX, 14. Vide Sir. XLIII, 12. L, 7. *Hesych.* εἴρη, ἡ τοῦ ἡλίου ἐν ταῖς νεφέλαις χρόα, τὸ λεγόμενον τόξον. *Lexicon MS. e Cod. Colbert.* 6076. ἶρις, νέφος ὑγρὸν κατὰ ἔμπτωσιν τοῦ ἡλίου πεποικιλμένον, ὃ καλεῖται τόξον. *Basilius M. Epist. ad Gregor. fratr.* p. 299. τόξον, ὅπερ ὁ κοινὸς λόγος ἶριν εἴωθεν ἐπονομάζειν. Eodem modo etiam apud Latinos *arquus* sumitur. *Lucret.* lib. VI. v. 525. *tum color in nigris extabat nubibus*

arqui. Hesychius: τόξον, κυρίως αὐτὸ τὸ τόξον. δηλοῖ δὲ καὶ τὴν τοξικὴν ἐμπειρίαν, καὶ αὐτὰ τὰ βέλη.

ΤΟΞΟ'ΤΗΣ, *sagittarius*, *iaculator*. יָרָה: מוֹרֶה, part. Kal et Hiph. *iaculans*. 1 Par. X, 3. 2 Par. XXXV, 23. - אֲנָשִׁים בַּקֶּשֶׁת, *viri in arcu*, h. e. *arcu instructi* aut *armati*. 1 Sam. XXXI, 3. - דֹּרֵךְ קֶשֶׁת, *calcans arcum*. 2 Par. XIV, 8. - נֹשֵׁק קֶשֶׁת, *armatus arcu*. 2 Par. XVII, 17. - רֹבֶה קַשָּׁת, *iaculans arcu*. Gen. XXI, 20. - תֹּפֵשׂ קֶשֶׁת, *prehendens arcum*. Amos. II, 15. - בֶּן קֶשֶׁת, *filius arcus*, h. e. *qui arcu utitur*, aut *armatus est*. *Symm.* Iob. XLI, 19. ἀνὴρ τοξότης. - *פְּלֵתִי, *Pelethi*. 1 Reg. I, 44. sec. cod. *Reg.* observante *Montfauconio*, quem et vide ad 2 Sam. VIII, 19. - *רַמִּים, *Aramaei*. 2 Par. XXII, 5. Legerunt רֹמִים.

ΤΟΠΑ'ΖΙΟΣ et *ΤΟΠΑ'ΖΙΟΝ*, *nomen gemmae virentis*, de qua vide *Plin.* XXVII, 8. *Isidor. Orig.* XVI, 7. *Fr. Rueum* lib. II. c. 9. פַּז, *aurum solidum*. (Vide supra s. v. τίμιος.) Ps. CXVIII, 126. ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ χρυσίον καὶ τοπάζιον, amavi praecepta tua magis quam aurum et topazium. Ad quem locum *Theodoretus* p. 902. Τῶν γὰρ τιμίων λίθων τοπάζιος. εἰκὸς δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦτον προτιμᾶσθαι τῶν ἄλλων. Huc respexit *Suidas*, annotante ad illum *Küstero*, quando ita: Τοπάζιος, λίθος πολυτελὴς, κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς τιμώμενος. Suspicor tamen, LXX hebr. nomen פז retinuisse, (ne bis repeterent aurum) sic: καὶ τὸ πάζ vel τὸ πάζιον (vide *Hesych.* s. πάζιον, ibique Intt.), deinde vero longitudine temporis et scriptorum vitio factum τοπάζιον. Vide *Editt. Rom. Cod. Chis. Danielis* p. 63. - פִּטְדָה (de quo lapide conf. *Braunium* de *vestitu sac. hebr.* lib. II. c. 9. p. 508. sequ. ac *Ed. Bernard.* ad *Ioseph. A. I.* p. 180.). Exod. XXVIII, 17. XXXIX, 8. Iob. XXVIII, 19. et alibi, ubi chald. habet יַרְקָן, a יַרְקָא, *herba virens*. Est quoque τοπάζιος lapis pretiosus auri colori quam simillimus, quem in Thebaide reperiri tradit *Xenocrates* in libro, qui inscribitur *Lithognomon*. Vid. *Strab.* lib. XVI. et *Agellium* ad Ps. 118, 127.

ΤΟΠΑ'ΡΧΗΣ (scribitur quoque τόπαρχος apud *Aeschyl. Choeph.* v. 662.), *toparcha*, *loci praefectus* aut *praeses*. אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא chald. plur. *satrapae*. Dan. III, 3. - פֶּחָה ex פֶּחָה, *dux*. 2 Reg. XVIII, 24. Ies. XXXVI, 9. - פַּחֲוָתָא plur. *chald.* Dan. III, 2. 28. (ubi vid. *Scharfenbergius*.) VI, 7. - פָּקִיד, *visitator*, etiam *praefectus*, q. d. *inspector*. Gen. XLI, 34. ubi *Schol.* ἐπισκόπους.

ΤΟΠΑΡΧΙ'Α, *toparchia*, *munus toparchae*, *praefectura loci*. 1 Macc. XI, 28. τὰς τρεῖς τοπαρχίας. *Ioseph. A. I.* XVIII. p. 875, 9. *B. I.* p. 174, 5. f.

ΤΟ'ΠΟΣ, *locus*, *locus scriptoris s. libri*, it. *domus*, *domicilium*, *sedes*, it. *ansa*, *occasio*. אֹהֶל, *tentorium*. Ierem.

XXXVII, 9. - אֲתַר chald. Esdr. V, 15. Dan. II, 35. - בַּיִת, *domus*. 1 Sam. XXIV, 23. ἀπῆλθε σαοὺλ εἰς τὸν τόπον (al. οἶκον) αὐτοῦ, abiit Saul in *domum* suam. Vide et 1 Sam. X, 26. 1 Reg. VIII, 42. 2 Par. XVIII, 16. *Symm.* Ios. XV, 6. *Aqu. Symm. Theod.* Ps. CXVIII, 54. ubi *Montfauconius* suspicatur pro ἐν τόπῳ legendum esse ἐν οἴκῳ, qua tamen coniectura mihi ratione reliquorum Intt., excepto *Aquila*, non opus esse videtur. - דָּבָר, *verbum*, *res*. 2 Reg. XX, 15. οὐκ ἦν τόπος, sensu eodem. - חֳרָבוֹת plur. ex חֹרֶב, *loca vasta*. 2 Par. XXXIV, 6. Suspicor, hic lacunam esse in textu graeco et excidisse ἐρήμοις ante τόποις, quam vocem ob antecedens ἐν τοῖς facile omittere potuit librarius. *Dathio* ad h. l. LXX legisse videntur cum *Syro* בְּבָתֵּיהֶם. - יָד, *manus*. Deut. XXIII, 12. Sc. יד non solum *manum* notat, sed etiam *locum*. Conf. *Syr.* et *Arab.* 1 Sam. XV, 12. Ies. LXV, 5. - כֵּן, *nomen*, *basis*. Dan. XI, 38. et ib. v. 21. sec. cod. *Chis.* - מוֹצָא, *exitus*. Iob. XXVIII, 1. ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος, ὅθεν γίνεται, ubi *Vulg.* accommodate ad loci contextum: *habet argentum venarum suarum principia.* - מוֹקֵד, *focus*. Ies. XXXIII, 14. τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον, quis indicabit vobis *habitaculum* aeternum. Legerunt מָקוֹם, aut putarunt, מוֹקֵד, ut lat. *focus*, pro *habitaculo* et quidem *certo* ac *perpetuo* sumi. - מַחֲבֹאִים plur. *latibula*. 1 Sam. XXIII, 23. ubi aut post ἐκ πάντων τῶν τόπων excidit adiectivum ἀποκρύφων, λαθραίων s. simile quid, aut auctor huius versionis tautologiae evitandae causa, quia sequitur ὅπου κρυβήσεται ἐκεῖ, posuit τόπων simpliciter. - מָכוֹן, *statio*. Ies. IV, 8. Dan. VIII, 11. sec. *Chis.* Non legerunt מָקוֹם, sed מָכוֹן eandem notionem habet. - *מַכְמֹן, *thesaurus*, *locus absconditus*, a כָּמַן, quod in l. arab. *abscondere* notat. Dan. XI, 43. sec. cod. *Chis.* Vide s. מַחֲבֹאִים. - מָעוֹן, *habitaculum*. Ps. LXVII, 6. LXX, 3. - מַעְיָן, *fons*. Ps. LXXXIII, 6. Legerunt מָעוֹן. - מַצָּב, *statio*, *locus*. Ios. IV, 9. - מָקוֹם. Num. XXXII, 12. ἦν ὁ τόπος τόπος κτήνεσι, erat locus *locus aptus* pascendis pecoribus. Iud. VII, 7. ἀποτρεχέτω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, abeat unusquisque *in domum* suam. Ita quoque 1 Sam. XXVI, 25. XXIX, 4. 2 Par. XXV, 10. *Al.* 2 Sam. XIX, 39. εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, ubi ed. *Francof.* habet: εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, quemadmodum et 2 Par. VII, 12. pro τόπῳ οἴκῳ. Iob. XVI, 18. μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου, neque sit *locus* clamori meo. Ps. XXV, 8. ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος τῆς δόξης σου, dilexi decorem domus tuae, et *locum* tabernaculi gloriae tuae. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Τόπον σκηνώματος τὴν Σιὼν καὶ τῆς ἀντάσεως. Prov. XXVII, 8. ὅταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων, si exul fiat e *sedibus* suis, h. e. e *loco* s. *solo natali*, *patria*. Ps. CII, 15. οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ, non amplius est

locum suum cogniturus, h. e. nunquam in hanc vitam posthac reversurus. Ies. LX, 13. δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου, ad glorificandum *locum sanctum* meum, h. e. *templum* meum. Conf. *Wolfium* ad Act. VI, 13. p. 1094. – מְקִים part. Hiph. a קוּם, *erigens*. Ierem. X, 19. Legerunt מָקוֹם. – מָקוֹר, *fons*. Zach. XIII, 1. Hic quoque legerunt מָקוֹם. – מִשְׁתֶּה, *convivium*. Gen. XIX, 3. ubi tamen pro τόπον bene πότον legendum censet *Colomesius Obss. Sacr.* p. 630. Et sic etiam cod. *Alex.* habet. Non raro haec duo permiscentur, ut docuit *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* lib. II. c. 41. *Hesych.* πότημα, ποτήριον, ἢ ὁ τόπος αὐτός. Immo ὁ πότος. *Aelian. V. H.* XII, 51. ἐν τοῖς κατὰ Ἀντίκυραν τόποις. Dederat auctor πότοις. Par mendum in hac ipsa voce sustulit *Salmasius* p. 656. *Achillis Tatii* lib. V. p. 339. – נָוֶה in plur. נְאוֹת, *habitaculum*. Ps. XXII, 1. LXXVIII, 7. Ierem. V, 30. – נַחֲלָה, *possessio*. Ios. XXIV, 28. emittebat Iosua populum ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, singulos in locum suum vel in *sedes* suas. – נֹטֶה part. *expandens*. Ierem. X, 19. Sensum secuti sunt. – סֹךְ, *tabernaculum*. Ps. LXXV, 2. – *עַם, *populus*. Num. XXIV, 14. Τόπος hic *patriam* notat. – *עֹמֶד, *statio*. Dan. VIII, 18. et X, 12. sec. cod. *Chis.* – *צוּר, *petra*, *mons*. Ies. X, 26. Sensum secuti sunt. – קוּם, *surgo*. Prov. XXVIII, 12. 28. Utrobique legerunt מָקוֹם. – קִיר, *paries*. 2 Reg. IV, 10. – שָׁמַיִם dual. *coelum*. Deut. VII, 24. – *תַּחַת, *sub*, *subter*. Ies. XLVI, 7. Zach. XIV, 10. Adde *Symm.* Iob. XXXVI, 20. ἐπὶ τόπους αὐτῶν. Praeterea legitur Exod. XXIV, 10. Lev. IV, 33. ac Ps. XLI, 5. ubi nihil in textu hebr. respondet. Lev. XIV, 17. τόπον de suo sensus causa addiderunt, nam דָּם h. l. notat *locum*, *ubi sanguis effusus erat*, coll. v. 14. – Tob. III, 6. τόπος αἰώνιος, *sedes beatorum*, *vita aeterna*. Vide Luc. XVI, 9. σκηναὶ αἰώνιοι. 3 Esdr. VI, 23. ubi in nonnullis libris pro τόμος legitur τόπος, quod in hac orationis serie *locum libri* vel *scriptoris* notat. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Sir. XII, 12. τόπος, *status*, *conditio*, *dignitas*, *munus*. Vide supra s. v. καθέδρα. Sir. XVI, 3. τόπος, *dignitas*, seu: *status et conditio felix*. Sed vera lectio ibi est πλῆθος. Sir. XVI, 16. πάσῃ ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον, *locum*, sc. *in remuneratione*, nisi legere malis ποίησον, h. e. utere omni *occasione* benefaciendi. Sic in *Epigrammate:* ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν γαίης ἐλέῳ τόπος, h. e. in terra misericordia exerceri potest. Vide *Anthol.* l. III. c. 17. et *Suidam* in v. τόπος, ubi pro ἐλέῳ legitur ἐλέου. Sap. XII, 10. ἐδίδους τόπον μετανοίας, dedisti poenitentiae *locum*. Conf. Hebr. XII, 17. et quae ad h. l. ex *Tatiano* notat *Wolfius* p. 788. Vide quoque *Lexicon N. T.* s. h. v. Sap. XII, 20. δοὺς χρόνους καὶ τόπον, dans tempora et *spatium*. Conf. *Wollii Regul.* XXX. *ad circumspectam N. T. illustrationem ex auctor. profan.* p. 23. Sir. IV, 5. μὴ δῷς τόπον ἀνθρώπῳ

καταράσασθαί σε, ne des locum h. e. *ansam vel occasionem* alicui, ut maledicat tibi. Conf. Eph. IV, 27. et ad h. l. *Wolfium* p. 110. Latini Graecos imitati etiam sic loquuntur. *Cic.* III. *Ep.* 6. sect. 14. *De tuo in me animo iniquis secus existimandi videris nonnihil loci dedisse.* Sir. XIII, 25. *οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος*, non datur illi locus. Sir. XIX, 16. *δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου*, da locum legi altissimi, h. e. *obedias, observes.* Sir. XXXVIII, 12. *ἰατρῷ δὸς τόπον*, medico da locum, h. e. *utere opera medici.* 1 Macc. IX, 45. *οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλῖναι*, non est *locus* seu *occasio* evadendi. 2 Macc. II, 19. *τόπος*, sc. *ἅγιος*, *templum.* Ib. III, 17. Sic *Cor. Sur.* LV, 46. مقام de *templo Meccano* accipio. 3 Macc. III, 12. *κατὰ τόπον στρατηγοῖς.* Scribendum est *κατὰ τὸν τόπον*, h. e. *ἐντοπίοις*, *qui sunt Alexandriae.* Conf. ib. IV, 18.

ἘΝ ΤΩ͂Ι ΤΟ΄ΠΩι ΑΥ̓ΤΗ͂Σ, in loco suo. תַּחְתָּיו, *sub eo. Al.* Ies. XXV, 10.

ἘΠΙ` ΤΟ΄ΠΟΥ ΑΥ̓ΤΟΥ͂, in loco suo. תַּחְתָּיו, *sub eo.* Ies. XLVI, 7.

ἘΠΙ` ΤΟΥ͂ ΤΟ΄ΠΟΥ ΑΥ̓ΤΟΥ͂, in loco suo. תַּחְתֶּיהָ, *subter se.* Zach. XIV, 10. *Inc.* 2 Sam. II, 23. *Vulg. in eodem loco*, ubi nempe steterat. Bene quoad sensum. *Symm.* 2 Sam. VII, 10. *in loco suo*, h. e. in *sedibus* suis.

ΤΟ΄ΠΟΣ, ΟΥ͂ ἽΣΤΗΜΙ, locus, ubi sto. הֲדֹם, *scabellum.* Psalm. CXXXI, 7.

ΤΟ΄ΠΟΝ ΠΟΙΕ΄Ω, locum facio. בָּלַל, *pabulum misceo. Al. Iud.* XIX, 21. *τόπον ἐποίησε*, pro quo legendum *τροφὴν ἐ.* acute quidem censet *Ziegler* in *Theol. Abhandl.* p. 366., mihi vero sensum expressisse videntur. – נָגַשׁ, *appropinquo.* Ies. XLIX, 20. – Vide alibi *θλίψις, πίων* et *σκηνή.*

ΤΟΡΕΥΤΟ`Σ, tornatus, seu *tornatilis*, *torno elaboratus, dolatus, teres.* גְּלִילִים, plur. ex גָּלִיל, *orbes.* Cant. V, 15. – מִקְשָׁה, *solidum opus.* Arab. مقشى, *opus rasile* vel *radendum et expoliendum.* Exod. XXV, 18. 31. et 36. ubi post *τορευτὴ* supplendum est *καρυΐσκοις.* Vide s. v. *ἐντορνεύω.* Ib. XXXVII, 22. ubi pro *ὅλοι τορευτοὶ* levi vocalium mutatione fieri debet *ὅλη τορευτή*, ut iam emendavit *Grabius.* Ierem. X, 5. – סַהַר, *rotunditas.* Cant. VII, 2.

ΛΙ΄ΘΟΙ ΤΟΡΕΥΤΟΙ` ΚΑΙ` ἈΠΕΛΕ΄ΚΗΤΟΙ, lapides tornati et edolati. קֹפִים וְתֻכִּיִּים, *simiae et pavones.* 1 Reg. X, 22. ubi pro קֹפִים, *simiae*, legerunt כֵּיפִים.

ΤΟΣΟΥ͂ΤΟΣ, tantus. 2 Macc. IV, 3. *τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαινούσης*, cum autem inimicitia *eo usque* procederet. Similiter *Aelianus V. H.* XII, 1. p. 726. *ἐς τοσοῦτον ἀμφοῖν ἡ φιλία προῆλθεν.*

ΤΟΣΥΝΟΛΟΝ, *in universum*, *omnino*. *Addit.* Esth. XV, 16.

ΤΟΤΕ, *tunc*. *אָן, *tunc*. Ps. LXXXVIII, 19. *τότε*, *ἀντὶ τοῦ πάλαι*, secundum Graecum quendam ab *Agellio* laudatum. Eodem modo sumendum est *ἀπὸ τότε*. Ps. XCII, 2. - אַחַר, *post*. Levit. XXII, 7. - אַךְ, *tantum*. Deut. XXVIII, 29. - *הַיּוֹם, *hodie*. *Symm*. 1 Sam. IX, 9. - בָּעֵת הַהִיא, *in tempore illo*. Ies. XX, 2. - פַּעַם, *vice*, it. *incus*. Ies. XLI, 7. - *צור, *liga*. Ies. VIII, 16. *N. L.* 3 Esdr. VI, 2. chald. בֵּדַאיִן, coll. Esdr. V, 2. quod idem significat.

ἈΠΟ ΤΟΤΕ, *a tunc*, h. e. *ab eo tempore*. *מֵאָן, idem. Ps. XCII, 2. Vide supra s. *τότε*. - מֵאָה constr. ex מֵאָה, *centum*. Cohel. VIII, 12. ubi legerunt vel מֵאָן vel מֵעֵת. - Vide alibi *ἕως*.

ΤΟΥΒΙΗΝΟΙ vel *ΤΥΒΙΑΗΝΟΙ*, *Tubiani*, *cognomen quorundam Iudaeorum*; aut: *populi*. 2 Macc. XII, 17. Videndus de iis *Baduellus* ad 1 Macc. V, 13.

ΤΟΥΝΑΝΤΙΟΝ pro *ΤΟ ἘΝΑΝΤΙΟΝ*, *contra*, *contrarium*. 3 Macc. III, 22. *οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδεχόμενοι*, *qui vero contrariam sequuntur sententiam*.

ΤΟΦΕΘ. Ipsa vox hebr. תֹּפֶת, *tympanizatio*, alias *ταφὲθ* et *τωφέθ*. Vide infra in *τωφέθ*.

ΤΡΑΓΑΚΑΝΘΑ, *spina hircina*. בַּרְקָנִים, *plur*. genus *spinarum* vel *tribuli*. *Aquila* Iud. VIII, 7. *Dioscorides* lib. III. c. 23. *τραγάκανθα ῥίζα ἐστὶ πλατεῖα καὶ ξυλώδης, φαινομένη δὲ καὶ ὑπὲρ γῆς, ἀφ' ἧς κλάδοι ταπεινοὶ, ἰσχυροὶ, χεόμενοι δὲ ἐπὶ πολὺ, καὶ ἐπ' αὐτῶν φυλλάρια πολλὰ μεταξὺ λεπτὰ, ἀκάνθας ἔχοντα ἐγκρυπτομένας τοῖς φύλλοις, λευκὰς, ἰσχυρὰς, ὀρθάς*.

ΤΡΑΓΕΛΑΦΟΣ. Nomen ab hirco et cervo compositum, quasi *hircocervus*, seu *hirquicervus*, quod uti forma cervum, ita cornibus et barba hircum refert. *Plinius* lib. VIII. c. 32. *Tragelaphus eadem est specie cum cervo, barba tantum et armorum villis distans, non alibi, quam iuxta Phasin amnem nascens*. Ab *Aristotele hist. anim.* lib. II. c. 1. *hippelaphus* appellatur, quod equum et cervum referat, forma sc. cervum et iuba equum. Conf. *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. VI. c. 1. p. 609. sequ. - אַקּוֹ, *rupicapra*. Deut. XIV, 5. - יְעֵלִים plur. idem. Iob. XXXIX, 1.

ΤΡΑΓΗΜΑΤΑ, *bellaria*. מֶגֶד, *res excellens et delicata*. *Aqu*. Deut. XXXIII, 15. *Schol. Aristoph.* in *Plut.* v. 190. *τὰ μετὰ τὴν εὐωχίαν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τιθέμενα καλοῦσι τραγήματα*. Confer quoque *Suidam* in v. *τραγήματα*.

ΤΡΑΓΟΣ, *hircus*. אַיִל, *aries*. *Al.* Ps. LXV, 15. - כְּלָיוֹת plur. *renes*. Ies. XXXIV, 6. - כַּר, *agnus*. Ies. XXXIV, 6. - עַתּוּדִים plur. Gen. XXXI, 10. Ies. I, 11. et alibi. - צָפִיר, *hircus*. Dan. VIII, 5. 8. - שָׂעִיר, *pilosus*, *hirsutus*, etiam *hircus*, quasi *hirtus*. Lev. XVI, 5. 7. 8. 9. et

alibi in hoc capite. - תַּיִשׁ, *caper*, *hircus*. Gen. XXX, 35. XXXII, 14. Prov. XXX, 31. - Vide alibi ἀπολύω.

ΤΡΑΝΟ'Σ, *perspicuus*, *manifestus*, *apertus*, (metaphora ab iis ducta, quae ita perspicua sunt et aperta, ac si perforata essent,) it. *disertus*, צַחוֹת foem. plur. *candida*. *Symm.* Ies. XXXII, 4. τρανὰ, *perspicua*. Sensum expressit. Sap. X, 21, γλώσσας νηπίων ἔθηκε τρανὰς, linguas infantum fecit *disertas*, h. e. articulatim adeoque perspicue loquentes. *Al.* Sap. VII, 22. ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον - τρανὸν (in ed. *Francof.* hic male legitur θρανὸν), est enim in illa (sapientia) spiritus intellegens, sanctus - *perspicuus*. *Hesych.* τρανὸς, σαφὴς, ἀληθής: ubi vide *Intt.*

ΤΡΑΝΟ'Σ E'IMI', *disertus sum*. רָנַן, *canto*. Ies. XXXV, 6. τρανὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων, *diserta erit* lingua mutorum. Vide supra s. v. τρανός.

ΤΡΑ'ΠΕΖΑ, *mensa*, *cibus*. לֶחֶם, *cibus*. 1 Sam. XX, 23. 26. *Achilles Tat.* I. c. 10. Infantes per se ipsi discunt ἐν τοῖς μαζοῖς οὖσαν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν. - פַּתְבַּג (vox composita ex פַּת et בַּג), *portio cibi*. Dan. I, 13. τῶν παιδαρίων τῶν ἐσθιόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, puerorum comedentium *demensa* aut *cibum* regis. Vide et v. 5. 8. 15. In *Additam. Esther.* XIV, 11. legitur φαγεῖν τράπεζαν sensu eodem. Adde *Callimach. Hymn. in Cererem* 105. *Mollum* ad *Longi Pastoral.* p. 50. *Raphelii* annotatt. ex *Xenoph.* ad Act. VI, 2. p. 151. et *Aeliani V. H.* I, 19. II, 17. IV, 22. - שְׁאֵר, *caro*. Ps. LXXVII, 24. - שֻׁלְחָן, *mensa*. Exod. XXV, 23. XXX, 26. et alibi saepissime.

ΤΡΑΥ'ΜΑ, *vulnus*. חֳלִי, *morbus*. Ierem. X, 18. - חָלָל, *confossus*, *vulneratus*. Num. XIX, 18. τραύματος sec. *Alex.* Reliqui libri habent τραυματίου. Ps. LXVIII, 31. ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου. Legerunt חֲלָלַי, quod substantive acceperunt. *Grabius* τραυματιῶν σου excudi fecit, quae coniectura mihi ideo non admittenda videtur, quia lectio recepta bonum exhibet sensum. Ezech. XI, 6. ubi pro τραυμάτων alii rectius τραυματιῶν. Ezech. XXXII, 28. - חַתַּת, *consternatio*. Iob. VI, 21. - כְּאֵב, *dolor*. Iob. XVI, 6. οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα, ubi τραῦμα *dolorem e vulnere* notat. *Symmachus* habet πόνος. - מַכְתֵּשׁ, *cavitas*. Iud. XV, 19. τὸ τραῦμα τὸ ἐν σιαγόνι sec. cod. *Coisl.* et ed. *Ald.*, seu τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος sec. *Alex. Oxon.* et *Compl.* Si fides habenda est *Ignoto* in *Catena Niceph.* p. 222., ex alia versione h. l. interpolati sunt LXX. Caeterum מַכְתֵּשׁ, quod alii per *mortarium*, *dentem molarem* interpretantur, in l. chald. *percussionem*, *plagam* notat, unde versio τραῦμα sine dubio orta est. Ex *Clerici* sententia τὸ τραῦμα est *terrae hiantis cavitas*. - פֶּצַע, *vulneratio*, *vulnus*. Gen. IV, 23. Exod. XXI, 25. Prov. XXVII, 6. Sir. XXVII, 25. διελεῖ τραύματα, *dividet vulnera*,

h. e. *utrumque laedet.* Sir. XXX, 7. καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, h. e. medebitur *morbis animi* filii sui. Sic τραύματα τῆς ψυχῆς occurrunt apud *Achillem Tat.* lib. I. c. 6. *Hesych.* τραῦμα, πληγὴ, ἕλκος, μώλωψ.

ΤΡΑΥΜΑΤΙ'ΑΣ, vulneratus, saucius. *חָלַל, verbum, *vulnero. Theod. LXX* 2 Sam. I, 25. Ies. LIII, 5. – חָלָל, *confossus.* Iud. IX, 40. ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ, cadebant *vulnerati* multi. Vide et 1 Sam. XVII, 52. XXXI, 1. Ies. XXII, 2. Ps. LXXXVII, 5. τραυματίαι, *vulnerati*, h. e. *e vulneribus mortui, occisi.* Sic 1 Macc. I, 19. ubi *Syrus* habet ܡܚܝܢ, *occisi. Hesych.* τραυματίαι, σφαγαὶ, τετρωμένοι. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τραυματίαι, τετραυματισμένοι, πεπληγότες. – עָרֵל, *praeputiatus.* Ezech. XXXII, 28. Videntur legisse חֲלָלִים. – פָּצוּעַ part. praet. *vulneratus. Aqu.* Deut. XXIII, 1. τραυματίας. De *occisis* adhibitum legitur quoque 1 Macc. VIII, 10. IX, 17. XVI, 8. *Iudith.* II, 8. IX, 18.

ΤΡΑΥΜΑΤΙ'ΖΩ, vulnero. הֵחִיל Hiph. a חוּל, *contremisco.* 1 Sam. XXXI, 3. ἐτραυματίσθη, ubi LXX יָחֶל deduxerunt a חָלַל, quos etiam secutus est *Iophesus A. I.* VI, 14, 7. – חָלָה, *aegroto. Al.* 1 Reg. XXII, 34. 2 Par. XVIII, 33. ubi חָלָה notat *vulneratum, saucium esse.* – חִלֵּל Pih. Ies. LIII, 5. Ezech. XXVIII, 9. 16. – חָלָל, *confossus.* Ierem. IX, 1. Ez. XXVIII, 23. XXX, 4. et alibi. – פָּצַע. Cant. V, 8.

ΤΡΑΧΗΛΙΑ'Ω, collum seu cervicem attollo, superbio, ferocio, obnitor. הִתְגַּבֵּר Hithp. *corroboro me.* Iob. XV, 25. ἔναντι δὲ παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν, coram omnipotenti autem *obnitebatur. Suidas:* ἐτραχηλίασεν, κατισχυρεύσατο, ἢ ἐγαυρίασεν, ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν ἀποβαλλόντων τοῦ τραχήλου τὸν ζυγόν. Idem tradit *Zonaras Lex.* 895. adducto quoque loco Iobi. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Τραχηλιάσας, ἐναντιωθεὶς, ἀπειθήσας, σκληρυνθεὶς. *Hesychius:* Τραχηλιῶ, ὑψῶ αὐχένα.

ΤΡΑΧΗΛΟΚΟΠΕ'Ω, decollo, trunco. עָרַף, idem. *Symm.* Exod. XXXIV, 20. τραχηλοκοπήσεις.

ΤΡΑ'ΧΗΛΟΣ, collum, cervix. בָּמָה, *excelsum*, metaphorice: *hostis superbiens et ferociens.* Deut. XXXIII, 29. ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ, *cervici* illorum supergredieris. Vide ad h. l. *Dathium.* Confer quoque Baruch. IV, 18. et ad h. l. *Schlaegeri Comm. de Numo Hadriani plumb.* p. 89. Simili quoque modo *Inc. Int.* Hab. III, 18. libere vertit, ubi pro בָּמוֹת, *excelsa*, τράχηλοι τῶν ἐχθρῶν posuit. Confer quoque supra ad τραχηλιάω notata. – גַּרְגְּרָה, *faux.* Prov. I, 9. III, 3. 22. VI, 21. – גָּרוֹן, *guttur.* Ies. III, 15. Ezech. XVI, 11. – עֹרֶף. Deut. X, 16. XXXI, 27. 2 Par. XXXI, 8. et alibi. – *פָּנִים. *Inc.* Gen. L, 1. Sensum expresserunt. – צַוָּאר. Gen. XXXVII, 16. 40. Nehem. III, 5. Thren. V, 5. ubi verba ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν cum ἐδιώχθημεν, non vero

cum antecedentibus coniungenda sunt. - צַוְּרֹן. Cant. IV, 9. - ראשׁ, *caput*. Ies. LVIII, 5. Dan. I, 6. sec. cod. *Chis.* Voce τράχηλος pro *capite* usus est *Lucianus D. M.* p. 437. - שְׁכֶם, *humerus*. Ies. IX, 4. Sirac. VII, 24. κάμπτειν τὸν τράχηλον τῶν τέκνων eleganter pater dicitur, qui severiore adhibita disciplina liberorum vitia emendare eorumque contumaciam infringere conatur. Latinis quoque *cervix* metaphorice *contumacia* dicitur. Conf. *Barth.* ad *Claud.* I. de *Rapt. Pros.* 242. et I. in *Ruf.* 53.

ΤΡΑΧΥ'Σ, *asper, durus, ferox.* רְכָסִים plur. *salebrae.* Ies. XL, 4. ἡ τραχεῖα, sc. ὁδὸς, *via aspera* et *salebrosa.* Conf. Luc. III, 5. Sir. IV, 32. μὴ γίνου τραχὺς ἐν τῇ γλώσσῃ σου, ubi alii legunt θρασὺς, *audax, temerarius. Vulg.* autem (qui habet *citatus*) ταχύς. *Syrus* et *Arabs: elatus ac tumidus.* Sed lectio ταχὺς mihi praeferenda videtur ob oppositionem, ut reliquae lectiones sint merae librariorum interpretationes. Τραχὺς quoque eleganter dicitur *res, ad quam est asper ac difficilis accessus, cuius acquisitio multas et graves difficultates habet,* v. c. Sir. VI, 21. ὡς τραχεῖα ἐστι (σοφία) τοῖς ἀπαιδεύτοις.

'ΟΔΟ'Σ ΤΡΑΧΕΙ͂Α, *via aspera.* יָחֵף, *discalceatus.* Ierem. II, 25. ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας. Liberius exposuerunt. Num, ut recte ad h. l. observat *Spohnius*, qui pedibus incedit nudis, via incedit difficili, in calidioribus potissimum atque arenosis regionibus. Conf. Baruch. IV, 19.

ΤΡΑΧΥ'ΤΗΣ, *asperitas, scabrities,* it. *motus, tumultus.* 3 Macc. I, 23. ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, *motum* magnum in loco concitaverunt. Ita *Grotius.* Equidem mallem ταραχὴν legere.

ΤΡΕΙ͂Σ, ΤΡΙ'Α, *tres, tria.* אַרְבַּע, *quatuor.* 1 Reg. VII, 2. ubi τριῶν ex τεσσάρων e compendio scribendi ortum esse videtur. Certe alii libri ibi τεσσάρων habent. - אַרְבָּעִים, *quadraginta.* Ion. III, 4. *Semlerus* ad h. l. monuit, signum *M*, quod 40 graece notat, acceptum esse pro III, Romano signo. Sed magis mihi placet sententia *Buxtorfii*, qui in *Anticrit.* p. 620. statuit, illud τρεῖς ex versu praecedenti huc, a quocunque vel quandocunque illud factum sit, irrepsisse. Ibi enim trium dierum fit mentio. Reliqui Intt. graeci habent τεσσαράκοντα. - רַב, *multus.* 1 Reg. II, 40. - שֶׁבַע, *septem.* 2 Sam. XXIV, 13. - שָׁלֹשׁ. Gen. VI, 10. VII, 13. et alibi saepissime. - *שְׁלֹשָׁה. *Symm.* 1 Sam. I, 24. - שְׁלֹשִׁים plur. *triginta.* 2 Sam. XXIII, 23. ubi tamen pro τριῶν alii rectius τριάκοντα. - שָׁלִישׁ, *tribunus.* *Al.* 2 Sam. XXIII, 8. - שְׁתַּיִם, *dual. foem. duae.* Prov. XXX, 15. τρεῖς θυγατέρες. Rationem huius interpretationis qui scire cupiat, is adeat *Iaegerum* ad h. l. - תְּלָת: תְּלָתָה chald. Dan. III, 24. 25. VI, 2. 10. et alibi saepius.

**ΤΡΕΙ͂Σ ἩΜΕ'ΡΑΣ ἈΝΑΜΕ'ΝΩ.* שִׁלֵּשׁ, *in tres partes divido, tertio, aut tertio die aliquid facio. Aqu.* 1 Sam. XX, 19. *τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς*, quam tamen versionem LXX Interpretibus reddere mallem; quorum *τρισσεύσεις* tunc *Aquilae* vindicandum esset. *Vulg. usque perendie.*

**ΤΡΕΙ͂Σ ἩΜΕ'ΡΑΣ.* שְׁלֹשָׁה, *tres sunt dies. Aqu.* 1 Sam. XXX, 13.

**ἈΝΑ' ΤΡΕΙ͂Σ.* שְׁלֹשִׁים, *triginta. Inc.* Exod. XIV, 7.

ΤΡΕΙ͂Σ ΣΙ'ΚΛΟΙ, tres sicli. שְׁלֹשׁ. 1 Sam. XIII, 21. *τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα.* An pro *σίκλοι* olim fuit *κίλσοι*, ut retentum fuerit ipsum hebr. קִלְּשׁוֹן? Sed *Symmachus* quoque habet *τρεῖς στατῆρες*, quod etiam monetae nomen est. Igitur statuere mallem, eos haud dubie legisse שְׁלֹשׁ שֶׁקֶל לְשֵׁן, quae commutatio facilis. Sic *Montfauconius* in *Lex. hebr.* s. v. קִלְּשׁוֹן.

ΤΡΕΙΣΚΑΙ'ΔΕΚΑ, tredecim. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר, idem. 1 Par. XXVI, 11.

ΤΡΕ'ΜΩ, tremo, inquiete moveor. הֲוָה זָעַף chald. *sum tremens.* Dan. V, 21. VI, 26. - חָרֵד, *trepidus.* Ies. LXVI, 2. 5. - מַעֲדַנּוֹת plur. *deliciae*, it. *vincula.* 1 Sam. XV, 32. *τρέμων.* Ita quoque *Inc. Int.* Deduxerunt vel ab hebr. מָעַד, *vacillavit*, vel respexerunt notionem vocis עָדַן in l. arab. عدن, ubi etiam *vacillare* notat, et تعدن, *vacillavit.* In versione *Inc. Int.* *Ἄγαγ ἐξ Ἀναθὼθ τρέμων* duae, ut quilibet videt, versiones coaluerunt aeque ac in *Vulg.*, qui habet: *pinguissimus et tremens.* Lectio *Ἀναθὼθ* apud *Inc. Int.* confirmat, ut hoc obiter addam, sententiam eorum, qui מַעֲדַנּוֹת per metathesin pro מַעֲנַדּוֹת, *vincula*, ab עָנַד, *ligavit*, positum esse putant. - נָדַד, *vagor.* Gen. IV, 11. 13. - רָעַשׁ, *contremisco.* Ierem. IV, 24. *τὰ ὄρη τρέμοντα*, coll. *Homer. Il.* ν', 18. et φ', 507. 3 Esdr. IX, 6. hebr. רָעַד, collato Esdr. X, 9. quod idem notat.

ΠΟΙΕ'Ω ΤΡΕ'ΜΕΙΝ, facio tremere. רָעַד, *tremo.* Ps. CIII, 33. ubi sensus minime mutatur.

ΤΡΕ'ΠΩ, verto, converto; et med. *τρέπομαι, a me averto, in fugam verto.* הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Num. XIV, 45. *ἐτρέψαντο αὐτοὺς, in fugam vertebant illos.* - חָלַשׁ, *debilito.* Exod. XVII, 13. *ἐτρέψατο Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλὴκ, in fugam vertebat* Iosua Amalek. *Hesych.* *ἔτρεψεν, ἐφυγάδευσεν.* - *עָטָה, *cum impetu feror, invehor, involo.* Idem: עָשָׂה, quod in arab. l. *irruere* notat (ut docuit *Schultensius* ad Prov. XXXI, 13.). *Symm.* 1 Sam. XIV, 32. *ἐτράπη*, ubi incertum manet an lectionem textualem וַיַּעַשׂ, aut marginalem וַיַּעַט expresserit. *Addit. Esth.* XIV, 11. sec. *Vet. Arund.* *τρέψον τὰς βουλὰς αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς*, ubi alii libri *στρέψον* habent. Iudith. XV, 2. *ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, vertebantur* in fugam. Sirac. XXXIX, 33. *τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται εἰς κακὰ*, pec-

eatoribus *convertentur* in mala. 2 Macc. VIII, 5. τῆς ὀργῆς τοῦ κυρίου εἰς ἔλεον τραπείσης, ira Domini in misericordiam *conversa*. 2 Macc. X, 25. πρὸς ἱκετείαν τοῦ Θεοῦ ἐτράπησαν, ad supplicationem Dei *convertebantur*. Vide et 2 Macc. XII, 42.

ΤΡΕ'ΦΩ, *nutrio*, *enutrio*, *alo*, *educo*, ac metaphorice *augeo*. Conf. *Vechneri Hellenolexiam* lib. II. c. 4. p. 473. אִתְּזִין chald. Ithp. a זון, idem. Dan. IV, 9. - גִּדֵּל Pih. *crescere facio*. Num. VI, 5. Ezech. XXXI, 4. Dan. I, 5. - הֶאֱכִיל Hiph. *edere facio*. Prov. XXV, 22. - הִתְגּוֹרֵר Hithp. a גּוּר, *commoror*. Ierem. XXX, 23. ἡ ὀργὴ τρεφομένη, ubi tamen *Al.* pro τρεφομένη rectius nonnullis habere videntur στρεφομένη. Sed Latini quoque *alere iram* eodem modo usurpant. - חָיָה: הֶחְיָה, Pih. et Hiph. *in vita conservo*. Gen. VI, 19. 20. Ies. VII, 21. - חֹלֵל Pih. a חול, *gigno*. Deut. XXXII, 18. *Scharfenbergius* ad h. l. iudicat, eos legisse מכלכלך, *altoris tui*, a כִּלְכֵּל, *alere*. Mihi autem sensum non male expressisse videntur. - כִּלְכֵּל Pih. a כול, *sustento*. 1 Reg. XVIII, 13. - *מִגְדָּלִים, *turres*. Ies. XXXIII, 18. sec. *Compl.* Legerunt הַמְגַדְּלִים a גִּדֵּל, *educare*. - *קָבַר, *sepelio*. Gen. XV, 15. ubi tamen pro τραφεὶς *Al.* rectius ταφείς. Lectionem tamen falsam τῶν ό et alii veterum amplexi sunt, ut *Philo* Qu. rer. div. haer. p. 512. et ibi *Mangey*. Vide *Cappelli Crit. S.* p. 749. et ad h. l. *Montfauconium*. - רָעָה, *pasco*. Gen. XLVIII, 15. - שִׁלַּח Pih. *demitto*. *Syr. et Hebr.* Ezech. XLIV, 20. θρέψουσι. Sermo ibi est de *coma*, *quae alitur*. 1 Macc. XI, 39. ὃς ἔτρεφε τὸν Ἀντίοχον, qui *educabat* Antiochum. Vide et 1 Macc. III, 33. et conf. Luc. IV, 16.

ΤΡΕ'ΦΩΝ ΒΟΣΚΗ'ΜΑΤΑ, *nutriens pecora*. נֹקֵד, *pecuarius*, aut: *greges habens*. *Symm.* 2 Reg. III, 4. Una voce ποιμνοτρόφος, qua *Aquila* h. l. usus est.

ΤΡΕΦΟ'ΜΕΝΟΣ ΕἸΣ ΣΦΑΓΗ'Ν, *saginatus ad mactationem*. Ierem. XLVI, 21. τρεφόμενοι εἰς σφαγήν. Verba haec ibi redundant, et ex margine irrepsisse videntur, in eoque posita vel ut glossema vocis σιτευτοὶ, quae apud LXX l. c. occurrit, vel ut alterius Interpretis explicatio vocis מַרְבֵּק. Verbum τρέφειν pro *saginare* etiam occurrit Iac. V, 5. Confer *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΡΕ'ΧΩ, *curro*. דוץ, *exsilio*. Iob. XLI, 14. ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια. Literarum ר et ד similitudine decepti legerunt תָּרוּץ, maxime cum verbum דוץ in contextu hebr. nuspiam alibi occurrat. - רוץ. Gen. XVIII, 7. XXIV, 20. 28. 29. et alibi, et הֵרִיץ Hiph. 2 Par. XXXV, 13. - רָצָה, *bene placitum habeo*. Ps. LXI, 4. Legerunt יָרֻצוּ, a רָצָה. - רָצַץ, *quasso*. *Aqu. Theod.* Ies. XLII, 4. Iud. VII, 21. sec. *Vat. Ald.* et *Compl.* Permutarunt cum רוץ. - *שׁוּב, *revertor*. Ierem. VIII, 6. τρέχων. Loco שָׁב mihi legisse videntur שָׁט, a שׁוּט, *currere*. Τρέχειν etiam *ii* dicuntur, *qui equis vehuntur*.

2 Macc. V, 2. φαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἱππεῖς. Simili modo et de *curru vehentibus* adhibetur apud *Homerum Iliad.* ψ', 520. unde apparet, de *quovis celeri motu* hanc vocem adhiberi.

ΤΡΗΤΟ'Σ, *perforatus*, *foramina habens*. *Al.* Sir. XXVIII, 15. 16. Ita *Trommius*. Nescio, unde haecce hauserit. Nam l. l. legitur γλῶσσα τρίτη, quod vide suo loco.

ΤΡΙΑΚΑ'Σ, *trigesimus dies*. 2 Macc. XI, 30. *Suidas*: τριακάς, ἡ τριακοστὴ τοῦ μηνός.

ΤΡΙΑ'ΚΟΝΤΑ, *triginta*. אַרְבָּעִים plur. *quadraginta*. Nehem. VII, 67. - שָׁלשׁ, *tres*. Gen. XI, 13. 15. - *שְׁלֹשִׁים plur. Gen. V, 3. 5. 16. VI, 15. et alibi saepius. - שָׁלִישִׁים plur. ex שָׁלִישׁ, *duces*. 1 Par. XII, 18. ubi legerunt שְׁלֹשִׁים. - תְּלָתִין chald. plur. Dan. VI, 7. 12.

**ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΔΥ'Ο*, *triginta duo*. 3 Esdr. V, 16.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕ'Ξ, *triginta sex*. שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה, idem. Ios. VII, 5.

**ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΠΤΑ'*, *triginta septem*. 3 Esdr. V, 41. sec. cod. *Alex.*

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕ'ΤΗΣ, *triginta annos natus*. בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה, *filius triginta annorum*. 1 Par. XXIII, 3. Conf. *Etymol. Gudian.* p. 585, 1.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΠΕ'ΝΤΕ, *triginta quinque*. שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה, idem. Dan. XII, 12.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΤΕ'ΣΣΑΡΕΣ, *triginta quatuor*. שְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה, idem. 1 Par. VII, 7.

ΤΡΙΑΚΟ'ΣΙΟΙ, *trecenti*. אַרְבַּע מֵאוֹת, *quadringenti*. Gen. XI, 13. 15. - שְׁלשׁ מֵאוֹת. Gen. V, 23. VI, 15. IX, 27. et alibi saepius. 2 Macc. IV, 19. τριακοσίας. *Grotius* videns, trecentas drachmas esse nimis exiguum pretium, quam ut eo naves comparari possent, legendum statuit τρισχιλίας. Verum melius utcunque cum *Syro* legitur τρισχιλίας καὶ τριακοσίας.

ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ'Σ, *tricesimus*. שְׁלֹשִׁים. 1 Reg. XVI, 23.

ΤΡΙΒΑΝΟ'Ω, *attero*, et ex adiuncto: *absumo*, *consumo*. עָתַק, *consenesco*. *Symm. Psalm. VI, 8. ἐτριβανώθην. *Hieron. consumtus sum*. Recte: nam quae inveterascunt, ea paulatim consumuntur.

ΤΡΙ'ΒΟΛΟΣ, *tribulus*, herba aculeata, sic dicta a triplici cuspide, it. *tribula* vel *tribulum*, vehiculi genus ad trituranda frumenta. *אֶלְגָּבִישׁ, *grando*. Ezech. XIII, 13. sec. ed. *Ald.* τριβόλους. Vox vitiata, ut videtur, ex πετροβόλους, quod habent reliqui libri. - בַּרְקָנִים, *oxyacanthae*, *spinae valde aculeatae*. *Al.* Iud. VIII, 7. 16. τριβόλοις et τριβόλους. - דַּרְדַּר, *tribulus*. Gen. III, 18. Hos. X, 8. ἄκανθαι καὶ τρίβολοι, spinae et tribuli. *Hesych.* τρίβολοι, ἀκάνθης εἶδος. Conf. *Dioscoridem* lib. IV. c. 15. - חֲרִיצִים plur. *tribulae*. 2 Sam. XII, 31. ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, in tribulis ferreis.

Theod. Ies. XXVIII, 27. - מְגֵרָה, *serra, qua ligna dissecantur.* *Al.* 1 Par. XX, 3. De hoc vehiculi genere *Servius* ad *Virgil. Georg.* I. v. 164. *Tribula, genus vehiculi omni parte dentatum, unde teruntur frumenta.* Et *Varro* lib. I. c. 52. *Id* (tribulum) *fit e tabula, lapidibus aut ferro asperata, quo imposito auriga aut pondere grandi trahitur iumentis iunctis, ut discutiat e spica grana.* Plura de illo vide apud *Schefferum* de *re vehic.* lib. I. c. 7. p. 126. *Vitringam Comm.* in Ies. XXVIII, 27. et XLI, 15. et *Schoettgenium* in *antiquit. tritur.* p. 22. sequ. - צִנִּים plur. *spinae.* Prov. XXII, 5. ubi *Michaelis* in *Supplem.* p. 2109. non *dumeta,* sed *tribulos ferreos, murices* intellegit.

ΤΡΙ'ΒΟΣ, semita, via trita. אֹרַח, idem. Gen. XLIX, 17. Iob. XXII, 15. *Aqu.* Iob. XXX, 13. *Theod.* Ps. CXXXVIII, 3. *Symm.* Prov. X, 17. - אָשׁוּר, *gressus.* Ps. XLIII, 20. - דֶּרֶךְ, *via.* Prov. II, 20. XXX, 19. Ies. III, 11. *Theod.* Ps. CXXXVIII, 3. - מִסְגְּרוֹת plur. *claustra.* Psalm. XVII, 46. ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. *LXX* מִמְּסִלּוֹתֵיהֶם legisse, non improbabilis est *Agellii* coniectura, coll. Iud. V, 20. - מְסִלָּה, *via strata.* 1 Sam. VI, 12. 2 Sam. XX, 12. 13. - מַעְגָּל, *orbita.* Ps. XVI, 6. XXII, 3. CXXXIX, 6. *Symm.* Prov. IV, 11. - נָוֶה, in plur. נְאוֹת, *caula.* Ierem. IX, 10. - נָתִיב masc. Iob. XVIII, 10. XXVIII, 7. et alibi. - נְתִיבָה foem. Iob. XXX, 13. Prov. I, 15. VIII, 2. et alibi. - קַרְסֹל, *malleolus pedis.* *Al.* 2 Sam. XXII, 37. οὐκ ἠσθένησα ἐν τοῖς τρίβοις μου. Continent haec verba versionem alius interpretis, forsitan *Symmachi,* qui sensum non male expressit. - שְׁבִיל, *semita, via.* Ps. LXXVI, 19. - שִׂמְחָה, *laetitia.* Prov. XV, 22. ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν. *Iaegerus* ad h. l. admodum ingeniose coniicit, interpretem scripsisse τρυφαί. Sed vel sine hac coniectura duplici ratione haec versio cum textu hebraico facile conciliari poterit. Partim enim sumi potest, τρίβους h. l. *vivendi et agendi rationem,* qua *aliquis delectatur,* notare, quae in SS. haud raro *via alicuius* dicitur. Tunc quoque verba ἐνδεεῖς φρενῶν commodam interpretationem admittunt, nempe hanc: *ostendunt et declarant, eum sana mente carere.* Partim vero respicere potuit arabicum سمح, quod inter alia notat *leniter et facile* seu *facili cum lenitate incedere,* ut docuit *Arnoldi Symb. critt. ad V. T.* p. 113. - שְׁפִי, *locus eminens.* Ies. XLIX, 9. Fortasse legerunt שְׁבִילִים, ut ex *Syro* apparet. - שַׂרְעַף, *cogitatio.* Ps. CXXXVIII, 23. τρίβους, *cogitandi et agendi rationem.* Sap. V, 17. IX, 18. ubi, ut ὁδὸς, notat *vivendi rationem.* Sirac. VI, 36. βαθμοὺς τρίβων. *Athanasius* in *Collect. nova Patrum Montfauc.* p. 36, habet σταθμούς. *Suidas* explicat σταθμῶν per τῶν τῆς θύρας παραστάδων. *Hesych.* τρίβος, ἀτραπός, ὁδός.

ΤΡΙ'ΒΩ, *tero*, *contero*, *tundo*, *frango*, *comminuo*. דּוּךְ, *tundo*. Num. XI, 8. ἔτριβον ἐν τῇ θυείᾳ, *conterebant* in mortario. *Hesych.* ἔτριβον, κατηνάλισκον. - לוּשׁ, *depso*. Ierem. VII, 17. αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσι σταῖς, mulieres illorum *terunt* similam. - מָלַל, *loquor*. *Aqu.* Prov. VI, 13. τρίβων, *tundendo pedibus signum dans*. *Symm.* προστρίβων, quod vide supra. - סָלַל, *aggero*. *Al.* Prov. XV, 20. τετριμμέναι. *Hesych.* τετριμμένη, πεπατημένη ὁδός. - עָמוֹק, *profundus*. Prov. XXIII, 27. ubi tamen *Al.* pro τετριμμένος rectius τετρημένος habent.

**ΤΡΙΓΧΟ'Σ*, i. q. θριγχὸς, θριγγὸς et θριγκὸς, *pinna s. corona murorum*, *lorica muri*, *septum*, *vallum*, *maceria*, גְּדֵרָה, *sepes*. Ierem. XLIX, 3. sec. cod. *Alex.* διὰ τῶν τριγχῶν. Ita quoque versio *Syr. Hexapl.* et *Theodoretus* sec. cod. B. ubi tamen in editis legitur τειχῶν. - קִיר, *paries*. *Inc.* 1 Sam. XXV, 22. ubi tamen pro ἐν τριγχῷ *Semlerus* (*Appar. in V. T.* p. 298.) legendum coniicit: ἐν, κὶρ, τοίχῳ, ut sit ipsum nomen hebraicum. *Etymol. Gudianum* 535, 16. τριγχὸς, τείχιον, περίφραγμα. *Philoxen. Gloss.* τριγχὸς, *maceria*, *maceries*.

ΤΡΙΕΤΗ'Σ, *triennis*, *trimus*, *tres annos natus*. בֶּן שָׁלשׁ שָׁנִים, *filius trium annorum*. 2 Par. XXXI, 16. ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω, a trimulo et supra. Sic Matth. II, 16. ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, a bimulo et infra. Sic et νήπιον διετὲς *infantem bimulum* Graecis dici, scribit *Pollux Onom.* l. II. c. 2. segm. 8. Idem Lib. I. c. 7. segm. 54. postquam scripserat, quod τριέτης usque ad δεκαέτης, quando de tempore dicatur, accentum habeat in penultima, haec addit: ἐπὶ δὲ παιδίου καὶ οἴνου καὶ φυτοῦ καὶ τῶν τοιούτων ὀξύνεται, ὡς ἐπὶ τοῦ διετὴς μέχρι τοῦ δεκαετής. Similiter *Ptolemaeus Ascalonita* apud *Ammonium de simil. et different. vocab.* τρίετες βαρυτόνως, καὶ τριετὲς ὀξυτόνως διαφέρει, φησὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης· ἐὰν μὲν γὰρ βαρυτονήσωμεν, ἔσται ἐπὶ χρόνου. διὸ καὶ ὁ ποιητής φησιν· Ὡς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ. ἐὰν δὲ ὀξυτονήσωμεν τριετὲς, ὡς εὐφυὲς, ἔσται ἐπὶ ἡλικίας. οἷον τριετὲς τὸ παιδίον. - שְׁלִשִׁיָּה foem. *tertia pars*. Ies. XV, 5. δάμαλις γάρ ἐστι τριετής, iuvenca enim est trima. *Hieron. consternans*. Lege *conternans*, h. e. *ternum s. tertium annum agens*. *Aqu.* Ierem. XLVIII, 33. τριετῆ. 2 Macc. IV, 23. et XIV, 1. μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον, post tempus *triennii*. Nota, quod hic τριετὴς etiam de tempore usurpetur, secus ac modo ex *Polluce* et *Ammonio* intelleximus. Et certe, licet in antiquioribus Graecis, ut *Homero*, *Herodoto*, vocem τριέτης de tempore usurpatam reperiamus, tamen in aliis recentioribus τριετὴς et διετὴς etiam de eodem adhibetur. *Diod. Sic.* lib. III. p. 199. τριετοῦς δὲ διαγεγενημένου τοῦ σύμπαντος χρόνου. *Longus Pastoral.* lib. I. p. 5. ἤδη δὲ διετοῦς χρόνου διϊκνουμένου. Vox τριετῆ, *triennale*, restituenda quoque est auctori 2 Macc. X, 3. loco

διετῆ, *biennale*, ex sententia *Grotii* ad Dan. VII, 25. ac ex *Iosepho A. I.* XII, 11.

ΤΡΙΕΤΙ'ΖΩ, *sum triennis*, *triennium ago*. Hinc:

ΤΡΙΕΤΙ'ΖΩΝ, *ΤΡΙΕΤΙ'ΖΟΥΣΑ*, partic. *triennis*, *trimus*, *trima*. מְשֻׁלָּשׁ: מְשֻׁלֶּשֶׁת part. Pyh. masc. et foem. Gen. XV, 9. - שְׁלֹשָׁה masc. ex שָׁלשׁ, *tres*. 1 Sam. I, 24. ubi vel legerunt cum *Syro* et *Arabe* מְשֻׁלָּשָׁה, vel ita vertendum putarunt, quia postea tantum unius bovis mactati fit mentio.

ΤΡΙ'ΖΩ (*Bielius* edi iussit *τριζέω*), *strideo*, *strido*. הֵעִיק, *premo*, Hiph. ab עוּק, *arcto*. *Inc.* Amos. II, 13. *τρίζει*. Plaustrum plenum manipulis, dum volvitur, stridorem edit. Ergo non aliena est haec versio a textu hebraico. Praeterea arabicum عيق *vociferari* notat, et غاق est *sonus crocitantis corvi*.

ΤΡΙΗΜΕΡΙ'Α, *triduum*. שְׁלֹשֶׁת יָמִים, *tres dies*. Amos. IV, 4.

**ΤΡΙΗ'ΜΕΡΟΣ*, *triduus* (ita *Gloss. Vett.*), *triduanus*, *tres dies durans*. שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים. *Symm.* 1 Sam. IX, 20. *Hesych.* *τριήμερος*, *Θεσμοφόρια*, *ὑπὸ Λακώνων*: ubi vide *Intt.*

ΤΡΙΗ'ΡΗΣ, *triremis*, *navis bellica*. צִי, *navis*. *Aqu.* Ies. XXXIII, 21. Conf. *Acta literaria Societ. Rheno-Traiectinae* Vol. II. p. 147. sequ. - שַׁיִט, *remus*, *quo aqua caeditur et secatur*. Ies. XXXIII, 21. *οὐ πορεύσῃ ναῦς τριήρης* (sic enim pro *ταύτην* ingeniose legendum censet *Iac. Hasaeus Bibl. Brem.* Class. V. p. 598.) *τὴν ὁδὸν*, non proficiscetur via illa navis triremis. Ita *Bielius*, non tamen accurate inspecto textu sacro, ut e collatione apparebit. Vide et 2 Macc. IV, 20. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *Τριήρεις*, *πολεμικαὶ ναῦς*, *αἳ καλοῦνται λίβυρνοι*. Plura de illis vide apud *Marc. Meibomium* in pec. *Tract.* de *fabrica triremium*.

**ΤΡΙΚΥΜΙ'Α*, *fluctus magnus*, Latinis *decumanus*, a *κῦμα*. 4 Macc. VII, 2. *ταῖς τῶν βασάνων τρικυμίαις*. *Etymol. Gudian.* 535, 23. *τρικυμία*, *ἡ σφοδροτάτη καὶ δεινοτάτη τῆς θαλάσσης ταραχὴ κ. τ. λ.*

ΤΡΙΜΕΡΙ'ΖΩ, *in tres partes* seu *trifariam divido*. שִׁלֵּשׁ Pih. *tripartior*. Deut. XIX, 3.

**ΤΡΙ'ΜΕΤΡΟΣ*, *tres habens* s. *continens mensuras*. Sir. L, 3. sec. ed. *Compl.* *χαλκὸς ὡσεὶ θαλάσσης τὸ τρίμετρον*. *Vulg.* habet *supra modum*. Num *περίμετρον* legit? Certe *Hesychius* scribit, *περίμετρον* quosdam exponere *ὑπέρμετρον*. *Drusius* ad h. l. vertit: *aes ipsum immensum instar maris*, nam *τρίμετρον*, *τὸ μέγα μέτρον*. Vide supra *περίμετρον*.

ΤΡΙ'ΜΗΝΟΝ, sc. *διάστημα*, *intervallum vel spatium trium mensium*. מִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים, *tertiatio mensium*. Gen. XXXVIII, 24. - שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים, *tres menses*. 2 Reg. XXIV, 8. 2 Par. XXXVI, 2. 9. Conf. v. *Τετράμηνον* supra.

**ΤΡΙ'ΜΜΑ*, *quod tritum s. intritum est, potio ex aromatis intritis.* בָּזִיד, *coctum. Inc.* sec. cod. 130. *Holm.* Gen. XXV, 34. *ἀπὸ τρίμματος φακῆς. Photius Lex. τρίμμα, δι' ἀρωμάτων πόμα.* Vide quoque *Intt. Hesychii* s. h. v.

ΤΡΙΟ'ΔΟΥΣ, tridens, fuscina. שְׁלשׁ שִׁנַּיִם dual. *tres dentes.* 1 Sam. II, 13. – מַחֲרֵשָׁה, *vomer, quo aratur. Aqu.* 1 Sam. XIII, 20.

**ΤΡΙ'ΟΔΟΣ, trivium, trivia, compitus, Gloss. Vett.* Vox haec reddenda est *Symmacho*, qui secundum *Theodoretum* Ierem. XXXVIII, 14. hebr. אֶל מָבוֹא הַשְּׁלִישִׁי transtulit *ἔσω τριόδων*, ubi nunc in *Hexaplis* legitur *ἔσω τὴν τρίτην θύραν. Hesych. Τρίοδος, καὶ τριόδους, πληθυντικῶς ἰδίως, τὰς τρεῖς ὁδούς. καὶ τρίαινα.*

ΤΡΙΟ'ΡΟΦΟΝ. Vide infra in *τριώροφον.*

**ΤΡΙΠΛΑΣΙ'ΩΝ* et *ΤΡΙΠΛΑ'ΣΙΟΝ* Sirac. XLIII, 4: in Cod. *Alex.* et ed. *Complut.* legitur pro *τριπλασίως.*

ΤΡΙΠΛΑΣΙ'ΩΣ, tripliciter, i. e. *quam plurimum.* Sir. XLIII, 4. *τριπλασίως ἥλιος ἐκκαίων ὄρη,* ubi *multum, vehementer, supra modum* notat.

ΤΡΙΠΛΟ'Ω, triplico. מְשֻׁלָּשׁ part. Pyh. *Symm.* Cohel. IV, 12. *τετριπλωμένον.*

ΤΡΙΠΛΟΥ~Σ, triplex, triplicatus. מְשֻׁלָּשׁ part. Pyh. Ezech. XLII, 3. *Al.* Cohel. IV, 12. *τριπλαῖ ἦσαν, triplicatae* erant. *Gloss. MS.* in *Ezech. Τριπλαῖ, τρίστεγοι.* MS. vitiose *τρίστενοι.*

ΤΡΙ'Σ, ter. שָׁלשׁ פְּעָמִים, *tribus vicibus.* 1 Sam. XX, 40. 1 Reg. XVII, 21. – *שְׁלשָׁה. *Aqu.* 1 Sam. XXX, 13. *τρίς,* quod est ex altera eius editione, et sine dubio vera lectio.

**ΤΡΙΣΑ'ΘΛΙΟΣ, valde miser.* 3 Macc. IV, 4. *δακρύειν αὐτῶν τρισάθλιον ἐξαποστολήν,* flere *miserrimam* eorum expulsionem. Adde 4 Macc. XVI, 6. *Alciphr.* III, 56.

ΤΡΙΣΑΛΙΤΗ'ΡΙΟΣ, sceleratissimus, improbissimus, ex *τρίς* et *ἀλιτήριος, peccator, sceleratus.* 2 Macc. VIII, 34. XV, 3. Legitur etiam *Addit. Esth.* XVI, 15. *Lex. Cyrilli MS. Brem. τρισαλιτήριος, τρισβδέλυκτος ἁμαρτωλός.* Inde forte supplendus *Hesychius*, apud quem *Τρισαλιτήριος* simpliciter exponitur *ἁμαρτωλός.*

ΤΡΙΣΚΑΙ'ΔΕΚΑ, tredecim. שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה, idem. 1 Reg. VII, 1. 1 Par. VI, 60.

ΤΡΙΣΚΑΙΔΕ'ΚΑΤΟΣ, decimus tertius. שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה: שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר. Gen. XIV, 4. Esth. III, 12. et alibi.

ΤΡΙΣΚΕΛΗ'Σ, tria habens crura, tribus cruribus innitens, tridens. שְׁלשׁ קִלְּשׁוֹן, *triplex s. tridens furca. Aqu.* 1 Sam. XIII, 21. *τρισκελῆσιν.* An legendum est: *τρισὶ κίλσοις?* aut *τρικέλλαις?* ut hoc dicatur sicut *δίκελλα.* Certe ex *τρισκελής* esset *τρισκελέσι.*

ΤΡΙΣΜΟ'Σ, *stridor.* מְעָקָה, *pressio*, *onus*. *Aqu.* Ps. LXV, 11. Vide supra s. τρίζω.

**ΤΡΙΣΜΥ'ΡΙΟΙ*, *triginta millia.* Esth. I, 7. ἀπὸ ταλάντων τρισμυρίων, quae in ed. *Compl.* et *Usserii ed. vet.* alt. desunt. *K.* Adde *Etymol. M.* 767, 37.

ΤΡΙΣΣΕΥ'Ω, *triplico*, *ter vel tertium facio*, *tertio.* שִׁלֵּשׁ Pih. idem. 1 Sam. XX, 19. ubi *Theodor. Quaest.* 51. in 1 Reg. τὸ δὲ τρισσεύσεις ἀντὶ τοῦ τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς. 1 Reg. XVIII, 34. - שְׁלֹשָׁה, *tres.* 1 Sam. XX, 20. ubi *Theodoret. Quaest.* l. c. τὸ δὲ τρισσεύσω ἀντὶ τοῦ τρεῖς ἀφήσω σχίζας. - שְׁלַח הַשְּׁלִשִׁית, *mitto in tertiam partem. Inc.* 2 Sam. XVII, 2.

ΤΡΙΣΣΟ'Σ, *triplex*, *ternus*, *trinus*, it. *hasta tridens*, et τρισσοὶ in plur. *tres primates*, vel *viri post regem principes numero tres.* שָׁלִישׁ, *tribunus*, *dux.* 1 Reg. IX, 22. καὶ ἄρχοντες καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, et principes et *tres primates* ipsius. Vide et Ezech. XLIII, 23. Vocantur hi alias apud LXX τριστάται. Vide infra s. h. v. Ezech. XXIII, 15. ὄψις τρισσὴ πάντων, aspectus *triplex* omnium, quod *Theodoretus* ait τὸ πολύμορφον αὐτῶν significare. - שְׁלִישִׁי, *tertius.* Ezech. XLII, 2. στοαὶ τρισσαὶ, porticus triplices. - שְׁלָטִים plur. *scuta.* 2 Reg. XI, 10. ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως Δαυῒδ, dabat sacerdos centurionibus lanceas et hastas *tridentes* regis Davidis. Non opus est statuere, eos h. l. שְׁלִישִׁים legisse. Caeterum loco τρισσοὺς *Complut.* τὰ δόρατα habet. *Lexic. Orig.* p. 241. τρισσὸς, τόξον.

ΤΡΙΣΣΟ'Ω, i. q. τρισσεύω, *triplico*, *ter* vel *tertio facio.* שִׁלֵּשׁ Pih. idem. 1 Reg. XVIII, 34. τρισσώσατε et ἐτρίσσωσαν sec. cod. *Alex.*

ΤΡΙΣΣΩ͂Σ, *tripliciter*, *trifariam*, *tertio*, vel *tertia vice.* *שַׁלֶּטֶת, *imperiosa.* Ezech. XVI, 30. ἐξεπόρνευσας τρισσῶς, *triplo plus* fornicata es. Legerunt: שְׁלִישִׁית. - שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, *tribus vicibus.* 1 Reg. VII, 5. IX, 25. - שָׁלִישִׁים plur. a שָׁלִישׁ, *praestantissima.* Prov. XXII, 20. - מָחָר שְׁלִישִׁית, *cras et postridie.* 1 Sam. XX, 12. ubi vid. *Hexapla Montfauconii.* Vide alibi ἐκπορνεύω.

ΤΡΙΣΤΑ'ΤΗΣ, *trium primatum* vel *regni procerum aliquis*, *dux*, *princeps.* שָׁלִישׁ. Exod. XIV, 7. καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων, et tres regni proceres, qui erant super omnia, vel quibus summa rerum omnium gerendarum erat demandata. Vide et Exod. XV, 4. (ubi vid. not. *L. Bos.* ac *Montf.*). 2 Reg. VII, 2. 17. IX, 25. X, 27. XV, 25. *Symm.* Ezech. XXIII, 15. 23. De illis *Hieronymus* ad Ezech. XXIII. *Tristatae*, *qui et terni statores vocantur*, *nomen est secundi gradus post regiam dignitatem*, *de quibus scriptum est* II. Regum: ad tres primos non pervenit: *qui principes equitum peditumque erant pariter et tributorum*, *quos nos magistratus*

utriusque militiae et praefectos annonarii tituli nominamus. Similiter Persis erant τρεῖς μεγιστᾶνες, qui praecipua post regem potestate valebant. Vide 1 Esdr. III, 9. Aliter autem de τριστάταις Glossographi. *Gloss. in Octat.* τριστάτας, τοὺς παρὰ χεῖρα τοῦ βασιλέως ἀριστερὰν, τρίτης μοίρας ἄρχοντας. *Lex. Cyrilli MS. Barocc. et Brem.* τριστάτας, τοὺς παρὰ χεῖρα τοῦ βασιλέως τοὺς ἔχοντας λόγχας ἀνὰ τρεῖς κατὰ χεῖρα. Similiter *Suidas* et *Hesychius* in v. τριστάται. Apud posteriorem pro παρὰ χεῖρα male legitur περὶ χεῖρα. Vide *Intt.* ad h. l. Aliorum adhuc de τριστάταις sententias vide apud *Drusium* ad Ezech. l. c. et in *Fragm. Vet. Int. Gr.* p. 145. *Bochartum Hier.* P. I. lib. 11. c. 9. p. 172. *Wolfium* in *Diss. de Apparatu Philistaeorum bellico* p. 42. sequ. Auctor quidam graecus ad Exod. XV, 5. secundum *Agellium* ait, currus veteribus fuisse, qui ternos caperent, quorum unus habenas teneret ac moderaretur equos, duo reliqui pugnarent, ideo tristatas appellatos, – aut secundum alios tristatae sunt, qui in phalange tertio loco et ordine stant, – aut quia lat. *triarii* dicuntur, qui post hastatos ac principes ad ultimum pugnae discrimen subsidebant. – Caeterum τριτοστάτης et τριχοστάτης ἐν χορῷ memoratur *Polluci* lib. IV. c. 15. segm. 106. et lib. VI. c. 37. segm. 165. ibique intellegi videtur aliquis ex personis, qui iugum unum in choro tragico constituebant. Nam in tragico choro iuga quinque fuisse, et singula tres continuisse personas, docet *Gual.* in not. ad *Polluc.* p. 415.

ΤΡΙ'ΣΤΕΓΟΝ, *tria habens tecta vel tabulata.* שְׁלִישִׁי, *tertius. Symm.* Gen. VI, 16. τρίστεγα. – מְשֻׁלָּשׁ part. Pyh. *Symm.* Ezech. XLII, 5.

ΤΡΙΣΧΙ'ΛΙΟΙ, *tria millia.* שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים. Exod. XXXII, 27. XXXVIII, 26. et alibi saepius.

ΤΡΙ'ΣΩΜΟΣ, *tricorpor*, it. *triens*, *triental.* שָׁלִישׁ. *Aqu.* Ies. XL, 12. τρισώμῳ aut τρισσώμῳ, ut *MS. Sangerm.* habet. Τρίσωμον *Kesslero* videtur esse mensurae genus trium brachiorum longitudinem habens. Compositum enim esse potest ex τρὶς et ὦμος, quod brachii caput in alam excidens significat. LXX h. l. habent δρὰξ, i. e. *pugnus.*

ΤΡΙΤΑΙ'ΟΣ, *triduanus, qui tertio die aliquid facit.* שְׁלֹשָׁה, *tres.* 1 Sam. XXX, 13. ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος, morbo ego laboro hodie *tres dies.* – שְׁלֹשֶׁת יָמִים, *tres dies.* 1 Sam. IX, 20. περὶ τῶν ὄνων σου τῶν ἀπολωλυιῶν σήμερον τριταίων, de asinis tuis *tertia* hodie *die* perditis. Similiter εἰκοσταῖος apud *Antiphontem Orat.* I. p. 23. ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἡμέτερος εἰς νόσον ἐμπίπτει, ἐξ ἧς καὶ ἀπώλετο εἰκοσταῖος. Taceo plura alia eiusmodi exempla observata *Raphelio annotatt.* ad Ioh. XI, 39. ex *Xenophonte* p. 136. et ex *Herodoto* p. 313. et *Maio Obss. SS.* lib. III. p. 127. sequ. Vide quoque *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΡΙ'ΤΟΣ, *tertius.* שָׁלִישׁ, *tribunus.* 2 Sam. XXIII, 8. - שָׁלִישׁ, *triental. Symm.* Ies. XL, 12. τρίτῳ. - שְׁלִישִׁי. Gen. I, 13. II, 14. XXII, 4. et alibi saepius. - שְׁלִישִׁיָּה, *tertia pars,* Ies. XIX, 24. - שְׁלִישִׁתָה cum ה parag. *tertia vice.* Ezech. XXI, 14. - שָׁלשׁ, *tres.* 1 Reg. XV, 28. 33. 2 Reg. XII, 6. - שָׁלשׁ פְּעָמִים, *tribus vicibus.* Num. XXIV, 10. - שִׁלֵּשִׁים plur. *tertiani abnepotes.* Gen. L, 23. Exod. XX, 5. XXXIV, 7. - שִׁלְשׁוֹם, q. d. שְׁלֹשָׁה יוֹם, *nudius tertius.* Exod. XXI, 29. 36. Deut. IV, 42. et alibi. - שְׁלֹשָׁה, *tres.* Ios. XVII, 11. - *שְׁלִישִׁית, *pars tertia.* 2 Sam. XVIII, 3. τὸ τρίτον, *tertiam partem,* ut *Vulg.* recte transtulit. - תְּלָתָה chald. *tres.* Esdr. VI, 15. - תַּלְתָּא: תַּלְתִּי chald. Dan. V, 7. 18. Vide et v. 31. - תְּלִיתָאָה chald. foem. Dan. II, 39. Sir. XXVIII, 15. 16. γλῶσσα τρίτη, *lingua tertia*, h. e. *lingua*, *quae discordias serit inter alios duos* (Conf. *Drusium* et *Grotium* ad h. l.), vel *lingua maledici*, cui alias *lingua triplex* tribuitur in Chaldaea paraphrasi Iob. XXXVI, 33. Ps. CI, 5. CXL, 12. Cohel. X, 11. etc. Vide *Bocharti Hieroz.* P. I. Lib. I. c. 4. p. 25. Vide quoque supra s. v. τρητός.

ΤΡΙ'ΤΗ 'ΗΜΕ'ΡΑ, *tertius dies.* שִׁלְשׁוֹם. Gen. XXXI, 2. χθὲς καὶ τρίτην (pro κατὰ τρίτην) ἡμέραν, heri et tertio die. Vide et Exod. V, 7. 14. Ios. IV, 18. 1 Sam. XIV, 21. - *שְׁלֹשָׁה. *Inc.* 1 Sam. XXX, 13. *Vulg. nudius tertius.*

ΤΡΙ'ΤΟΝ ΤΟΥ'ΤΟ vel ΤΟΥ'ΤΟ ΤΡΙ'ΤΟΝ, *tertia vice.* זֶה שָׁלשׁ פְּעָמִים, *his tribus vicibus.* Iud. XVI, 16. τοῦτο τρίτον ἐπλάνησάς με, iam *tertia vice* me decepisti. Conf. Ioh. XXI, 14. - זֶה שָׁלשׁ רְגָלִים, *his tribus pedibus.* Num. XXII, 28. πέπαικάς με τρίτον τοῦτο, verberasti me *tertia vice.* Vide et v. 32. et conf. 2 Cor. XIII, 1. et quae ex *Herodoto* notat *Raphelius* ad Ioh. l. c. p. 319.

ΤΡΙ'ΧΑΠΤΟΣ, *e pilis plexus* vel *contextus* sec. alios. Τρίχαπτον, *sericum. Hieronymus* in Cap. XVI. Ezech. ait, trichaptum esse a LXX compositum. מֶשִׁי, *velum pellucidum ex seta equina*, sec. alios *sericum* sic dictum, quia in fila *trahitur*, a מָשָׁה, *traxit*, *extraxit.* Ezech. XVI, 10. ἔζωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλόν σε τριχάπτῳ (sc. ἱματίῳ), cinxi te bysso et indui te vestimento e pilis contexto, ubi vid. *L. Bos.* et *Montf.* Ezech. XVI, 13. τὰ περιβόλαιά σου βύσσινα καὶ τρίχαπτα, vestimenta tua byssina et *e pilis contexta.* Aliter Glossographi. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τρίχαπτα, πολύτιμα βαμβύκινα ὑφάσματα ἐκ σκωλήκων. *Suidas:* τρίχαπτον, τὸ βομβύκινον ὕφασμα, ἱμάτιον πολυτίμητον. Similiter *Etym. M. Hesych.* τρίχαπτον, τὸ βομβύκινον ὕφασμα ὑπὲρ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἁπτόμενον ἢ πολύτιμον: ubi vide *Intt. Lex. Cyrilli MS. Barocc.* τρίχαπτον, βαμβύκινον (MS. βαβύκινον) ἱμάτιον ἢ κτένιον τῆς κεφαλῆς. In Lexico *Photii* exponitur ὕφασμα βαρβαρικόν. Aliorum de hac voce sententias vide apud *Dru-*

sium ad *Ezech.* l. c. *Fullerum Miscell. Sacr.* Lib. II. c. 11. *Braunium* de *vestit. sacerd. hebr.* Lib. I. c. 8. §. 116. *Tib. Hemsterhus.* in not. ad *Polluc.* lib. X. c. 7. p. 1178. sequ.

ΤΡΙΧΙΑ'Ω, *pilosus*, *hirsutus sum*; it. *horreo*, a θρὶξ, τριχὸς, *pilus.* שָׂעִיר, *hirsutus*, *pilosus. Aqu. Symm.* Ies. XXXIV, 14. *Aqu.* Lev. XVII, 17. τοῖς τριχιῶσι aut τριχιοῦσιν apud *Montf.*, *pilosis*, scil. daemonibus, qui hirsuti apparebant, v. Ies. XIII, 14. Idem Deut. XXXII, 2. τριχιῶντα. Vide quoque *Scharfenbergium* ad Ios. XV, 14. – שְׂעִירִים plur. *Aqu.* Ies. XIII, 21. τριχιῶνται. Legendum est τριχιῶντες vel τριχιῶνας, quod secundum Lexicon *Constantini* est *genus daemonum pilosum et κάθυλον, materias addictum*, aut potius *sylvestre.* Vide quoque ad h. l. *Montf. Procopius:* Τούτους δὲ, φασὶ, τριχιῶντας Ἀκύλας ὠνόμασε, δηλῶν κάθυλον καὶ ἐσκοτισμένον δαίμονα. – שָׂעַר, *horreo.* Deut. XXXII, 17. οὐκ ἐτριχίων αὐτοὺς, non *horruerunt* illos. Confer quoque *Bocharti Hieroz.* P. I. p. 643.

ΤΡΙ'ΧΙΝΟΣ, *ex pilis factus*, *cilicinus.* עֵז, in plur. עִזִּים, *capra. Inc.* et LXX Exod. XXVI, 7. ποιήσεις δέῤῥεις τριχίνας (εἰς) σκέπην, facies pelles *pilosas* in tegumentum. *Vulg. saga cilicina.* – שֵׂעָר, *pilus.* Zach. XIII, 4.

ΤΡΙΧΟ'ΟΜΑΙ, *pilosus sum.* שֵׂעָר, idem. *Symm.* Gen. XXV, 25. τετριχωμένους.

ΤΡΙ'ΧΩΜΑ, *coma*, *capillitium*, *capillamentum*, *pilosum vel villosum tegmen.* פְּאֵר, *tiara.* Ezech. XXIV, 17. – שֵׂעָר, *capillus.* Cant. IV, 1. *Aqu.* Lev. XIII, 36. – *שְׂעַר chald. id. Dan. VII, 9. sec. cod. *Chis.* Vide et 3 Esdr. VIII, 73.

ΤΡΙΩ'ΡΟΦΟΝ, *tricameratum*, *tria habens tecta*, *tres habens contignationes.* שְׁלִישִׁי, *tertius.* Gen. VI, 16. διώροφα καὶ τριώροφα. 1 Reg. VI, 8. ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα, ex media ad *tertiam contignationem. Al.* hic τριόροφα. Unde apud *Hesychium:* τριόροφα, τρίστεγα. Alibi tamen etiam apud eundem legitur: τριώροφα, τρίστεγα. Sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Τριόροφος ac τριώροφος permutantur quoque invicem in codd. MSS. apud *Herodotum* I. c. 180.

ΤΡΟΜΕ'Ω, *tremo.* *זוּעַ, *commoveor*, *tremo*, *terreor.* Esth. V, 9. in ed. *Orig.* p. 130. οὐδὲ ἐτρόμησεν ἀπ' αὐτοῦ. Adde *Aqu.* Cohel. XII, 5. Vide infra s. v. τρόμος. 1 Macc. II, 24. ἐτρόμησαν, *tremuerunt.*

ΤΡΟ'ΜΟΣ, *tremor.* חַת, *terror.* Gen. IX, 2. – חַתְחַתִּים, *consternati. Aqu.* Cohel. XII, 5. τρόμῳ τρομήσουσι, *tremore trement.* Legit divisim חַת יְחַתּוּ. – מוֹרָא, *timor.* Deut. XI, 25. – מְחִתָּה, *consternatio.* Ies. LIV, 14. – מֵעִיר part. Hiph. *tremens. Al.* Esdr. X, 9. ἐν τρόμῳ. – עִיר, *urbs.* Ierem. XV, 8. Arab. غيرة est *turbatio s. alienatio mentis ex affectibus*, ut timore, terrore, *etc.* Vide *Schultensii Opp. min.* p. 56.

et 500. - פַּחַד, *pavor*. Exod. XV, 16. - רֶטֶט, *horror*. Ierem. XLIX, 23. - רַעַד. Exod. XV, 15. Ps. LIV, 5. - רְעָדָה, Iob. IV, 14. Psalm. II, 11. XLVII, 5. - רָקָב, *putredo*. Hab. III, 15. ubi non videntur רַעַד legisse, sed in mente habuerunt רָקָף, quae vox in l. *samar*. et *arab*. *tremorem* notat. - שִׁפְעָה, *abundantia*. Iob. XXXVIII, 34. τρόμος ὕδατος. *Tremor aquae* est i. q. ὁρμὴ ὑδάτων apud *Aquilam* et *Symmachum*. Quando enim aqua commovetur et cum impetu venit, tremere videtur. Apparet autem exinde, τρόμον *commotionem*, *perturbationem* generatim notare. Adhibetur enim h. l. de aquis coelestibus s. pluvia. - רְתֵת, *tremor*. *Aqu*. *Theod*. Hos. XIII, 1. *Baruch*. III, 34. τρόμῳ, *summa cum reverentia*, aut *illico*, ut *Grotius* transtulit.

* *ΤΡΟΜΟΣ ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ*, *tremor apprehendet*. יָרַדְתָּ, *descenderes*. Ies. LXIV, 1. τρόμος λήψεται ἀπό σου. Deduxerunt a יָרֵא, aut רַעַד, aut רְתֵת.

ΤΡΟΠΑΙΟΝ s. *ΤΡΟΠΑΙΟΝ*, *tropaeum*, *signum*, *quod a victoribus erigebatur*, *ubi hostes in fugam erant versi*, a τρέπω, *verto*, vel τροπόω, *in fugam verto et vinco*. יָד, *manus*. *Symm*. 2 Sam. VIII, 3. στῆσαι τρόπαιον αὐτοῦ. Verba hebr. habent hunc sensum: *limites imperii sui propagare tentavit ultra Euphratem*. *Vulg*. *ut dominaretur*. 2 Macc. V, 6. δοκῶν δὲ πολεμίων, οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι, putans autem hostium et non civium se tropaea destructurum. Vide et 2 Macc. XV, 6. *Lex*. *Cyrilli MS*. *Baroc*. et *Brem*. τρόπαια, νικητήρια, σύμβολα νίκης, στῆλαι ἀνδρίας. Ex his patet, quod viri docti apud *Hesychium* pro Τρόπαι bene legant Τρόπαια. Confer et *Suidam* in h. v. et *Suicerum Thes*. T. II. p. 1317.

ΤΡΟΠΗ, *conversio*, *aversio*, *mutatio*, *in fugam versio*, *fugatio*, *clades*. אֵיד, *exitium*. Ierem. XLIX, 31. οἴσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, afferam cladem illorum. Ita 1 Macc. V, 60. ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, facta est clades magna in populo. Conf. et 2 Macc. XII, 17. - חֲלוּשָׁה, *debilitatio*, i. e. *devictio*, *clades*. Exod. XXXII, 17. - חָלָל, *confossus*. Ies. XIII, 22. ἐν τῇ τροπῇ, *cum in fugam verterentur*. Cod. *Vat*. et *Alex*. habent ἐν τῇ ῥοπῇ, quod *Montf*. convertendum esse putat *in impetu*, sed vereor, ut doceri possit, ῥοπὴν significare *impetum hostilem*. *Scharfenbergius* legere mavult ἐν τῇ προνομῇ, *in direptione*, ut pertineat ad בְּחָרֵב, ratione habita arabici حرب, *spoliavit*, unde حربة, *rapina*, *praeda*. *Doederleinius* in *Bibl*. *Theol*. P. II. p. 31. praefert lectionem ἐν τρυπῇ. Vide infra s. v. τροπόω. - חֻקָּה, *statutum*. Iob. XXXVIII, 33. τροπὰς οὐρανοῦ, *conversiones* coeli, quae nempe fiunt certis et statutis temporibus, ut adeo non opus sit statuere, eos תְּקֻפוֹת legisse. - מֶגֶד, *pretiosum*. Deut.

XXXIII, 14. ἡλίου τροπῶν, *solstitiorum* (*Homer. Od.* ο', 403. τροπαὶ ἠελίοιο. Confer quoque *Aeliani V. H.* X, 7.). Sed ibi potius hebr. שֶׁמֶשׁ respondet. *Hesych.* τροπαί, αἱ δύσεις κ.τ.λ. — *מַכָּה, *percussio*, *plaga*, it. *vulnus*. 1 Reg. XXII, 35. τὸ αἷμα τῆς τροπῆς sec. *Vat.* et *Alex.* Sed reponendum ibi est τρυπῆς, ut teste *L. Bos.* in uno codice scribitur. In ed. *Compl.* legitur πληγῆς. Vide quoque infra s. v. τρόπωσις et τροπόω. — שַׁחַק, *nubes*. *Aqu.* Iob. XXXVII, 18. τροπάς. Τροπαὶ h. l. explicandum est de *illa parte coeli*, *ubi sunt vicissitudines* et *conversiones*, *coelum aerium*, adeoque bene respondet hebr. שְׁחָקִים, quod per metonymiam etiam de *coelo* adhibetur. Sir. XLV, 32. ἐν τροπῇ λαοῦ, *cum populus averteret se*. 1 Macc. IV, 35. τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξεως, *fugam* instructae aciei suae. 2 Macc. XII, 37. τροπὴν αὐτῶν ἐποιήσατο, *in fugam illos vertebat*. Conf. *Herodot.* lib. I. c. 30. Sap. VII, 18. τροπῶν ἀλλαγαί, *conversionum in coelo conspiciendarum* vicissitudines. *Polyb.* III, 72, 3. *Aeschin. Socr. dial. de morte* §. 17. *Hesych.* τροπή, ἀλλοίωσις. Idem: τροπαί, αἱ δύσεις, καὶ αἱ μεταβολαί, αἱ φυγαί, αἱ διώξεις. νομίσματά τινα. καὶ αἱ μεταβεβλημέναι φροντίδες.

*ΤΡΟ'ΠΙΣ, ιδος et ιος, *carina*, *ima pars navis*. Sap. V, 10. neque invenitur ἀτραπὸς τρόπιος αὐτῆς (sc. navis) ἐν κύμασι, via *carinae* eius in undis. Ita Cod. *Vat.* Sed Cod. *Alex.* habet τρόπεως. *Dio Cass.* p. 555. ed. *Reim.* ταῖς τρόπισι τῶν νεῶν. *Hesych.* τρόπις, τὸ κατώτατον τῆς νεώς. *Suidas*: τρόπις, ἡ τῆς νηός. καὶ κλίνεται τρόπιος. Adde *Etymol. Gudianum* 536, 7.

ΤΡΟ'ΠΟΣ, *modus*, it. *mos*, *ritus*, *mores*. דָּבָר, *verbum*. Num. XVIII, 7. κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου, iuxta omnem ritum altaris. Adde Dan. I, 14. sec. cod. *Chis.* — טַעַם, *consilium*. 1 Sam. XXI, 13. (sec. cod. *Alex.*) et XXV, 33. εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, benedicti sint *mores* tui: ubi τρόπος *prudentem agendi rationem* notat, nisi reponere malis λόγος. Certe *Vulg.* habet *eloquium*. Prov. XXVI, 16. טַעַם est *iudiciosa ac prudens ratio*. Adde *Symm.* Ps. XXXIII, 1. ubi τρόπος est *externa species*, *forma*. Verba sunt: ὅτι μεμόρφωκεν τὸν τρόπον αὐτοῦ, *cum simularet*, *se mente captum esse*. — לִפְנֵי, *coram facie*. Iob. IV, 19. (κατὰ) σητὸς τρόπον, tineae in modum. — *מִשְׁפָּט. *Symm.* Cohel. VIII, 6. sec. Cod. *Vat.* מִשְׁפָּט, *iudicium*, autem saepius *morem*, *consuetudinem*, *ritum* significare, satis notum est. 1 Macc. XI, 29. ἐπιστολὰς ἐχούσας τὸν τρόπον τοῦτον, *literas ita se habentes*. Vide et 1 Macc. XV, 2. 2 Macc. I, 24. 1 Macc. XIV, 35. παντὶ τρόπῳ, omni *modo*. 2 Macc. V, 27. (κατὰ) θηρίων τρόπον, *more* ferarum. 2 Macc. VI, 20. (ubi pro τρόπῳ reponendum est τόπον, ut jam recte monuit *Grotius*. Sic quoque ib. XII, 39. pro καθ' ὃν τρόπον rectius legetur καθ' ὃν τόπον.

Eandem harum vocum permutationem notavit *Facius* ad *Pausaniae Corinth.* c. 9, 7. T. I. p. 212.) et 31. (*κατὰ*) *τοῦτον τὸν τρόπον*, hoc *modo*. Vide et 2 Macc. XIV, 46.

* *ΈΝ ὉΜΟΙ'Ωι ΤΡΟ'ΠΩι*, *simili modo et ratione.* Verba haec *Symmachi* Iob. XXXI, 15. obvia in *Hexaplis* ad vocem בַּבֶּטֶן, *in utero*, collocata reperiuntur, sed pertinent potius ad בְּרֶחֶם אֶחָד, *in uno utero*, hoc sensu: omnes pariter in utero formavit, communi ortu gaudemus. Vide supra s. ὅμοιος.

ὋΝ ΤΡΟ'ΠΟΝ, pro *καθ᾽ ὃν τρόπον*, *quemadmodum, sicut.* *כַּאֲשֶׁר. Abd. v. 6. *Theod.* Iud. XVI, 9. – לְעֻמַּת, *iuxta.* Ezech. XLII, 7. XLV, 6. Vide et 2 Macc. XV, 40.

ΤΡΟΠΟΦΟΡΕ'Ω, *mores alicuius tolero.* נָשָׂא, *fero, porto*, item *sustineo*, *tolero.* Deut. I, 34. ἐτροποφόρησε et τροποφορῆσαι. Ita legit etiam *Origenes.* Sic enim in *Catena Ghislerii* ad Ierem. XVIII. p. 473. ἐτροποφόρησέ σε κύριος ὁ θεός σου, τοῦτ᾽ ἔστι τοὺς τρόπους σου ἐφόρισεν (scribe ἐφόρησεν), ὡς εἴτις τροποφορήσει ἄνθρωπος κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο, εἴρηκα, τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Cum autem ibidem *Origenes* verbum illud hic finxisse graecos interpretes putat, cum apud alios non invenerint, in eo fallitur. Nam *Cicero* ad *Attic.* Ep. 29. lib. XIII. illo utitur, et procul dubio ex scriptore quodam graeco. Apud *Suidam* legitur etiam τροποφορεῖν, sed sine addita explicatione. Conf. *Boisii Collat.* p. 401. *Wolfium* ad Act. XIII, 18. p. 1185. sequ. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΡΟΠΟ'Ω, *converto*, *muto*, it. *in fugam verto*, *prosterno*, *vinco*, it. *destruo*, *diruo.* הִכְנִיעַ Hiph. *humilio*, it. *prosterno.* 2 Sam. VIII, 1. et 1 Par. XVIII, 1. ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, percutiebat alienigenas et *prosternebat* illos. Exercitus in fugam versus vere humiliatur. *Inc.* Iud. IV, 23. ἐτρόπωσε. – הִכְשִׁיל Hiph. *impingere facio.* 2 Par. XXV, 8. – *חָלָל, *confossus*, *caesus.* Ios. XI, 6. τετροπωμένους. Sic *Symm.* et LXX sec. *Vat. Oxon. Alex.* et *Cat. Nic.* qua lectione repudiata *Masius* et *Grabius* ex ed. *Compl.* et *Ald.* reposuerunt τετρωμένους. Quidni τετρυπωμένους? Vide supra s. v. τροπή. – *חול. 1 Par. X, 3. sec. *Compl.* ἐτροπώθη pro יָחֶל, *vulneratus est.* Hic quoque reponendum erit ἐτρυπώθη. – *יְכִיל chald. *praevaleo.* Dan. VII, 21. sec. *Chis.* – נָגַף, *plaga afficio.* Iud. XX, 32. (sec. *Oxon.*) 35. ἐτρόπωσε κύριος τὸν Βενιαμὶν, *prosternebat* Dominus Beniamin. *Hesych.* ἐτρόπωσεν, ἐνίκησε, κατέβαλεν. Iud. XX, 36. ὅτι τετρόπωνται, quod *victi essent.* Conf. 1 Macc. IV, 20. VI, 5. X, 72. *Hesych.* τετροπωμένους, νενικημένους. 1 Par. XIX, 16. videbat Syrus, ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραὴλ, quod *vicisset* ipsum Israel. Ps. LXXXVIII, 23. τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι, odio habentes illum *prosternam. Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Suidas:* τροπώσομαι, νικήσω, ὑποτάξω. *Symm.* Deut. XXVIII, 25. 2 Sam. II, 17. – עָלָה, *ascendo*,

h. l. *invalesco, acrior fio.* 1 Reg. XXII, 35. et 2 Par. XVIII, 34. ἐτροπώθη ὁ πόλεμος, bellum *mutabatur.* 1 Macc. V, 44. ἐτροπώθη ἡ Καρναΐν, *subversa est* urbs Karnaim. *Symm. victa est.*

*ΤΡΟ'ΠΩΣΙΣ. מַכָּה, *percussio, plaga,* it. *vulnus.* 1 Reg. XXII, 35. sec. ed. *Compl.* Sed reponendum est ibi τρύπωσις. Vide s. v. τροπή.

*ΤΡΟΦΕΙ͂ΟΣ, *nutritius.* 4 Macc. XV, 13. Addatur haec vox Lexicis.

ΤΡΟΦΕΥ'Ω, *nutrio, alo.* הֵינִיק Hiph. a יָנַק, *lacto.* Exod. II, 7. Adde Baruch. IV, 5.

ΤΡΟΦΗ', *nutrimentum, alimentum.* אֹכֶל, *esca, cibus.* Iob. XXXVI, 31. Ps. CIII, 28. *Symm.* Iob. XX, 21. - בַּר, *frumentum. Symm.* Ps. LXIV, 14. - בָּרוּת, *cibus. Symm.* Ps. LXVIII, 22. - דָּגָן, *frumentum.* Ps. LXIV, 10. - טֶרֶף, *praeda,* it. *esca.* Ps. CX, 4. Conf. *Fulleri Miscell. sacr.* lib. II. c. 10. p. 232. ubi LXX טֶרֶף τροφὴν vertentes simul vocabuli Graeci fontem indicasse docet, et טֶרֶף, unde τροφὴ profluxerit, dictam esse escam Hebraeis putat, vel quod priscus mortalium victus ex rapto constaret capturave, vel quod cibus sumendus discerpi, h. e. dividi distribuique soleat. - לֶחֶם, *panis, cibus.* Ps. CXXXV, 25. Prov. VI, 8. XXX, 25. *Symm.* Ps. CIII, 14. et Cohel. IX, 11. - *מַאֲכָל, *cibus.* 1 Reg. V, 11. - מָזוֹן 2 Par. XI, 21. Dan. IV, 9. 18. - מַעֲדַנִּים plur. *deliciae.* Gen. XLIX, 20. ubi tamen pro τροφὴν alii rectius τρυφὴν habent. Vide ad h. l. *Montf.* Utramque vocem frequenter solere misceri, docuit *Schwebelius* ad *Onosandri Strateg.* cap. 6. p. 38. - שָׁלָל, *spolium.* Gen. XLIX, 27. 3 Esdr. VIII, 79. τροφὴ, *vitae conservatio, vita,* hebr. מִחְיָה, Esdr. IV, 9. Sap. XVI, 20. ubi manna appellatur τροφὴ ἀγγέλων, vel quia a coelo, angelorum sede, delabebatur, vel quia Iudaei angelos hoc cibo uti fortasse putarent, ut dii Graecorum ambrosia, coll. XIX, 21. ubi appellatur ἡ ἀμβροσίας τροφή. Sir. XXII, 6. ubi τροφὴ in universum *omne* notat, *unde aliquis vivit,* nostrum *ein gutes Auskommen.* 1 Macc. I, 37. ubi pro τροφὴν *Syrus* perperam legit ῥομφαίας. Significat autem τροφὴ aut, ut in aliis libris rectius legitur, τροφαὶ *commeatum.* Conf. *Sturzii Lex. Xenoph.* s. h. v. - Vide alibi ἄρτος.

ΤΡΟΦΟ'Σ, *nutrix,* id. in masc. *nutritor.* אִישׁ, *vir. Aqu.* Deut. I, 31. ὡσεὶ ἄρας τροφὸς τὸν υἱὸν, sicut tollit vel portat nutritor filium. Sed versio haec, quia est prorsus aliena ab ingenio et consuetudine *Aquilae,* sine dubio *Symmacho* tribuenda erit, nisi τροφὸς in ἄνθρωπος mutare malis. - מֵינֶקֶת part. foem. Hiph. a יָנַק, q. d. *lactatrix.* Gen. XXXV, 8. 2 Reg. XI, 2. Ies. XLIX, 24. *Symm.* Gen. XXIV, 59.

ΤΡΟΦΟΦΟΡΕ'Ω, *nutricis instar gesto* vel *alimenta praebeo, nutrio, alo,* etiam *educo, educationis molestias*

perfero, unde τροφοφόρος apud *Eustathium* in Od. α'. p. 34, 35. נָשָׂא, *fero*, *porto*. Deut. I, 31. ἐτροφοφόρησέ σε κύριος, ὡς εἴ τις τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, nutriebat te Dominus, tanquam si homo aliquis *nutriat* filium suum. Conf. ad h. l. *Grabium Proleg. in LXX Intt.* T. I. c. 3. §. 8. *Hesychius* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐτροφοφόρησε, ἔθρεψεν. 2 Macc. VII, 27. τροφοφορήσασαν, *quae alimenta tibi praebui*, seu: *te educavi*. Voce etiam utitur *Macarius Homil.* 46. ubi de infantis matre: ἀναλαμβάνει καὶ περιθάλπει καὶ τροφοφορεῖ ἐν πολλῇ στοργῇ. Conf. *Boisii Collat.* p. 399. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

*ΤΡΟΧΑΙ̃ΟΣ, *orbicularis*. 4 Macc. XI, 10. τροχαῖον σφῆνα, *orbicularem cuneum*.

*ΤΡΟΧΑΝΤΗ΄Ρ, *genus tormenti*. 4 Macc. VIII, 12. quod de *uncis* vulgo explicatur, de quibus vide *Ant. Gallonii Rom.* lib. de *cruciatibus SS. Martyr.* p. 258. sequ.

*ΤΡΟΧΗΛΑ΄ΤΗΣ, *auriga*. Sirac. XX, 31. sec. *Compl.* ἢ ἀδέσποτος τροχηλάτης τῆς ἰδίας ζωῆς, quam vitae suae *aurigam* esse suo arbitratu.

ΤΡΟΧΙΑ΄, *orbita*, *via*, *semita*. מַעְגָּל, idem. Prov. II, 15. IV, 11. 26. ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶ, rectas *semitas* fac pedibus tuis. *Iaegerus* ad h. l. recte monuit, σοῖς ποσὶ intellegendum esse casu tertio potius, qui loco secundi sit, quam sexto; ὀρθὰς autem τροχιὰς ποιεῖν esse *vias aequare, sic ut emineat nihil, nihil depressum, nec usus itineris ad commeandum corruptus sit* (i. q. ὀρθοτομεῖν τὰς ὁδοὺς c. III, 6. et εὐθείας ποιεῖν τὰς τρίβους Matth. III, 3.), adeoque metaphorice, *tollere quaevis impedimenta virtutis et pietatis*. Vide et Prov. V, 6. 21. *Inc.* Prov. II, 18. et conf. Hebr. XII, 13. *Suidas: Τροχιὰς, πορείας, τρίβους, ἐργασίας*. Ita et *Photius*, *Hesychius* et *Gloss. Gr. in N. T.* ed. *Alberti* pariter πορείας, et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τρίβους vocem interpretantur.

*ΤΡΟΧΙ΄ΖΩ, *in rota torqueo*. 4 Macc. V, 3. *Etymol. M.* 769, 12. τροχισθεῖσα, ἀπὸ τοῦ τροχός· ὅπερ ἐστὶν ὄργανον βασανιστικὸν, διατεῖνον τὰ σώματα τῶν βασανιζομένων.

ΤΡΟΧΙ΄ΣΚΟΣ, *rotula*, *ornamentum rotundum aurium*. עָגִיל, *inauris*. Ezech. XVI, 12.

ΤΡΟΧΟ΄Σ, *rota*, it. *circulus*. אוֹפַן, idem. Ies. XXVIII, 27. οὐδὲ τροχὸς ἀμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον, neque *rotula* plaustri circumaget super cuminum. Conf. *Vitringam* ad h. l. p. 129. sequ. et ad Ies. XLI, 15. p. 406. Nahum. III, 2. et alibi saepius. — גַּלְגַּל. Ps. LXXVI, 17. φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ (Si fides habenda est *Catenae PP. GG. in Psalmos* T. II. p. 586., *Symmachus* scripsit ἐν τοῖς τροχοῖς.), vox tonitru tui *in circulo*, i. e. *circumcirca*, audiebatur. Sic apud *Hesychium* τροχὸς inter alia exponitur κύκλος. Aliter

verba accipit *Theodoretus*, et cum illo *Suidas* in v. τροχός. Ps. LXXXII, 12. θοῦ αὐτοὺς ὡς τροχὸν, *fac illos ut rotam.* Quae verba *Theodoretus* et ex illo *Suidas*, observante *Küstero* not. ad eund., ita interpretatur: Ἐν παντοδαπαῖς συμφοραῖς κέλευσον αὐτοὺς στρέφεσθαι, καὶ κακοῖς ἐπαλλήλοις περίβαλλε. — *חָרִיץ, *tribula acuta. Symm. Theod.* Amos. I, 3. habita formae rotarum orbicularis ratione. *Vulg. in plaustris ferreis.* — *כָּנָף, *ala.* Ezech. X, 5. sec. *Alex.* coll. v. 6. et 9. — מֹרַג, *tribula.* 2 Sam. XXIV, 22. ubi *Vulg. plaustrum.* Ies. XLI, 15. — קִדָּה וְקָנֶה, *casia et calamus.* Ezech. XXVII, 19. N. L. 4 Macc. V, 32. τροχοὶ notat *genus supplicii et cruciatus.* Sc. in rota alligati et distensi olim cruciabantur servi et martyres. Vide *Ant. Gallonii Romani lib. de SS. Martyr. cruciatibus* cap. 2.

ΤΡΥΒΛΙ'ΟΝ, *tryblium* (*Plaut. Stich.* V, 4, 9.), *catinus, patella.* כַּף, *acerra.* 1 Reg. VII, 50. — קְעָרָה, *scutula.* Exod. XXV, 29. *Vulg. acetabula*, a latino *accipio*, ut puto, h. e. *vasa ad aliquid recipiendum*, quasi *recipientia.* Num. IV, 7. VII, 19. Conf. Sir. XXXI, 16. *Suidas:* τρυβλίον, ὀξυβάφιον, πινάκιον. Plura de hac voce vide apud auctores laudatos *Wolfio* ad Matth. XXVI, 23. Confer et quae ex *Cod. Coislin.* CXCV, de illa habet *Alberti Append. ad Gloss. Graec. N. T.* p. 206. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΡΥΓΑ'Ω, proprie *vindemio, uvas de vite colligo*, deinde in genere *fruges cereales colligo, meto, decerpo.* אָרָה, *decerpo.* Ps. LXXIX, 13. Cant. V, 2. *Achill. Tat.* I. c. 8. τρυγῆσαι ῥόδον. — בָּצַר, *abscindo, vindemio.* Lev. XXV, 11. Deut. XXIV, 21. Iud. IX, 27. — דָּרַךְ, *calco*, spec. *torcular* et *uvas.* Ierem. XXV, 32. — חִלֵּל Pih. *profano.* Deut. XXVIII, 30. ubi verba hebr. vertenda sunt: *at eius fructus colligere non incipies.* Conf. *Rosenmülleri* scholia ad Deut. XX, 6. — חָמַס, *vi abripio.* Iob. XV, 33. — פֵּאֵר Pih. *ramos scrutor. Al.* Deut. XXIV, 20. τρυγήσεις. — קָצַר, *meto.* Hos. X, 12. 14. — *קָצִיר, *messis.* Hos. VI, 11. τρυγᾷν, ubi non aliter legerunt, sed τρυγᾷν sensu metaphorico accipiendum est, ut sit *messem quasi malorum sibi parare.* Vide quoque Sir. XXXIII, 20.

ΤΡΥΓΗΤΗ'Σ, *vindemiator.* בֹּצֵר partic. Ierem. XLIX, 8. Abd. v. 8. Sir. XXXIII, 20. ὡς καλαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν, sicut qui colligit calamos post messores.

ΤΡΥΓΗΤΟ'Σ, *vindemia, frugum collectio, messis.* בָּצִיר, idem. Lev. XXVI, 5. καταλήψεται ὑμῖν ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητὸν, assequetur vobis tempus triturandi *vindemiam.* Ies. XXIV, 13. ἐὰν παύσηται ὁ τρυγητὸς, si cesset *vindemia.* Vide et Ies. XXXII, 10. Mich. VII, 1. Ierem. XLVIII, 32. ἐπὶ τρυγητοῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσε, super vindemias tuas pernicies irruit. — פְּצִירָה, *lima.* 1 Sam. XIII, 21. ἦν ὁ τρυγητὸς

ἕτοιμος τοῦ θερίζειν, *fructus* maturus erat ad metendum. Legerunt sine dubio בָּצִיר, nam בָּצַר est *vindemiare*, aut τρυγητὸς hic alienum est. - קָצִיר, *messis*. Ies. XVI, 9. Ioel. I, 11. ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ, periit *fructus* ex agro. Ioel. III, 12. ἐξαποστείλατε δρέπανα, ὅτι πάρεστιν ὁ τρυγητὸς, emittite falces, quia adest *messis*. - קֹצֵר part. *messor*. Amos. IX, 13. Legerunt קָצִיר. Sir. XXIV, 28. ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ, in diebus *vindemiae*. Ex his locis patet, quod apud Graecos V. T. Intt. vox τρυγητὸς tam de *vindemia* et *tempore messis*, quam de *ipsis fructibus*, *qui metebantur*, sumatur. Aliis autem τρύγητον cum acuto in antepenultima *tempus vindemiae*, et τρυγητὸν cum acuto in ultima *uvam*, *quae vindemiatur*, significare, docet nos *Suidas*. En verba: Τρύγητος, ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ δεῖ τρυγᾷν, καὶ ἄμητος, ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ δεῖ ἀμᾷν καὶ θερίζειν, προπαροξυτόνως. Τρυγητὸς δὲ, ὁ τρυγώμενος βότρυς, καὶ ἀμητὸς, ὁ θεριζόμενος, οἷον, ἀμητὸς στάχυς, ὀξυτόνως. Sic et *Hesychius*: Τρύγητος, ὁ καιρὸς, τρυγητὸς, ὁ τρύγος. Malim cum *Guieto* ἡ τρύγη. Quod autem τρύγη *fructum* significet, patet ex eodem *Hesychio*: Τρύγη, ὁ πυρὸς καὶ ἡ κριθὴ, καὶ πᾶς ἄλλος καρπός.

ΤΡΥΓΊΑΣ, *faex vini*, *vinum faeculentum*. *שְׁמָנִים, *pingues*. *Symm*. Ies. XXV, 6. τρυγιῶν. Legit fortasse שְׁמָרִים. Vide tamen notata supra ad διυλίζω. - שְׁמָרִים plur. *faeces*. Psalm. LXXIV, 8. ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη, *faex* eius non evacuata est. Huc respiciens *Suidas*: ὁ τρυγίας παρὰ τῇ γραφῇ τὸ ἔσχατον τῆς ὀργῆς. Idem: τρυγίας ὑπὸ θεοῦ, ἡ χαλεπωτέρα τιμωρία. Ies. XXV, 6. πότον τρυγιῶν, potum *faecum*. *Symm*. Ps. LXXIV, 9.

ΤΡΥΓὨΝ, *turtur*. דְּרוֹר, *hirundo*. Ps. LXXXIII, 3. Legerunt תּוֹר, aut pro lubitu nomina avium, sensu tamen non immutato, permutarunt. - תּוֹר, *turtur*. Gen. XV, 9. Lev. II, 15. V, 7. 11. et alibi. - *תּוֹר, *torques*. Cant. I, 10. ὡς τρυγόνος. Legerunt כְּתוֹרִים, *ut turtures*, permutatis literis Caph et Beth. Caeterum τρυγὼν nomen accepit a τρύζω, *strido*. *Suidas*: τρύζει, ψιθυρίζει, γογγύζει, ἀσήμως λαλεῖ. παρὸ καὶ ἡ τρυγὼν, ἐπεὶ ἀσήμως φθέγγεται καὶ γογγυστικῶς.

ΤΡΥΜΑΛΙΆ, *foramen*. חֲגָוִים plur. *fistulae*. Ierem. XLIX, 15. - מִנְהָרוֹת, *caulae*, *antra*. *Al*. Iud. VI, 2. τρυμαλίας. - מַקֶּבֶת, *perforatio*. *Symm*. Ies. LI, 1. - נְקִיק, *fissura*, *cavitas*. Ierem. XIII, 4. XVI, 15. - סְעִיף, *scopulus*, *summitas*. Iud. XV, 11. *Vulg*. *spelunca*. Libere verterunt. Spelunca enim erat in vertice montis. *Hesych*. τρυμαλιαὶ, τρύπαι.

ΤΡΥΠΑΝΙΣΜΌΣ, *terebratio*. אֶקְדָּח, *pyropus*. *Aqu*. Ies. LIV, 12. τρυπανισμοῦ. Est a τρυπανίζεσθαι, *terebrare*. *Aquila* hic respexisse videtur notationem thematis קדח, Chaldaeis usurpatam, *terebrare*. Vide *Vitringam* ad Ies. l. c. p. 695. b. Hebr. קָדַח proprie esse *terendo et exterebrando elicuit ignem*,

ex arab. ترق docuit *Schultens* in *Orig. hebr.* lib. I. c. 2. Iuxta *Hieronymum* ad Ies. l. c. τρυπανισμὸς *foratarum caelatarumque gemmarum sensum sonat.* Vide quoque ad h. l. *Montfauconium.*

ΤΡΥΠΑ'Ω, *terebro, perforo.* נָקַב, idem. Iob. XL, 21. Hagg. I, 6. *Symm.* Iob. XL, 19. - נָתַן, *do.* Deut. XV, 17. τρυπήσεις τὸ οὖς πρὸς τὴν θύραν. Recte quoad sensum. - רָצַע, *contundo, contero.* Exod. XXI, 6.

ΤΡΥ'ΠΗ, *vulnus.* מַכָּה, *plaga, percussio,* it. *vulnus.* *Inc.* 1 Reg. XXII, 35.

ΤΡΥΦΑΛΙ'Σ, *caseus.* חֲרִיצִים. plur. a חָרַץ, *secare.* Conf. *Schultens* in *Prov.* p. 252. 1 Sam. XVII, 18. τὰς δέκα τρυφαλίδας (Cod. *Alex.* vitiose στρυνφαλίδας habet) τοῦ γάλακτος τούτου, decem *caseos* ex hoc lacte. *Gloss.* in *lib.* 3. *Reg.* Τρυνπαλίδας (scr. τρυφαλίδας) τοῦ γάλακτος, τυρόν. Lege: τυρούς. In *Gloss. MSS. Cod. Barocc.* pariter vitiose: Τουμπαλίδα, τοῦ γάλακτος τυρὸς, pro: Τρυφαλίδας τοῦ γάλακτος, τυρούς. Apud *Aristotelem Hist. anim.* lib. III. c. 20. τρυφαλίδας *Gaza* interpretatur *formagines*, voce barbara inde enata, quod casei ex *formellis* s. *fiscellis* expressi sint. Vide *Bochartum Hieroz.* P. I. lib. II. c. 52. p. 516. *Hesych.* τρυφαλίδες ἢ τροφαλλίδες, τὰ τμήματα τοῦ ἁπαλοῦ τυροῦ. Inde ergo discimus, quod τρυφαλίδες etiam τροφαλλίδες dictae sint. Sic eidem Grammatico τροφαλλὶς est τυρὸς μακρός. Conf. et eundem in περιτρέφεται (Sic enim legendum pro περιτρέφετο. Conf. *Eustathium* ad *Homer. Il.* ε', v. 903.), ubi hanc vocem de lacte usurpatam interpretatur περιπήσσεται (Ita enim et hic scribendum opinatur *Bielius* pro περιεπήσσατο. Conf. *Schol. min.* in *Homer.* l. c. ubi περιπήγνυται exponitur.), et addit: ὅθεν καὶ τροφαλλὶς τὸ πεπηγμένον. Aliis scribitur τροφαλὶς per unum λ. Ita τυροῦ τροφαλὶς apud *Pollucem* lib. VI. c. 9. segm. 48. Et *Moeris Atticista*: Τροφαλὶς, Ἀττικῶς· τυροπάλη (*Hudsonus* ex coniectura corrigit per τυρόγαλα, sed fortasse malit aliquis τυρὸς γάλακτος), Ἕλληνες. Et *Suidas*: Τροφαλὶς, τυρός. Ἅρπασας (vid. *Aristoph. Vesp.* v. 333.) ὁ κύων τροφαλίδα τυροῦ Σικελὴν κατεδήδοκε. παρὰ τὸ τρέφω, τὸ πήσσω, ὡς τὸ ἔλπω, ἐλπὶς, κρέκω, κρεκὶς καὶ κερκίς. οὕτω τρέφω τροφὶς καὶ πλεονασμῷ τοῦ α καὶ τοῦ λ τροφαλίς. Pariter *Eustathius* ad *Homerum* l. c. *Herodianum* scribere docet τροφαλίδα per ο μικρὸν, non autem τρυφαλίδα, παρὰ τὸ τρέφεσθαι, h. e. πήγνυσθαι. *Schol.* ad *Aristoph.* l. c. ad vocem τροφαλίδα ita: οἱ μὲν τὸν ἐπιμήκη τυρόν. οἱ δὲ τρόχον τυροῦ Σικελικοῦ. De etymo autem vocis huius conf. *Scaligerum* in *Scaligeranis* p. 98. *Florent. Christianum* in *not.* ad *Aristophan.* l. c p. 143. *Sopingium* in not. ad *Hesych.* voce τρυφαλίδες. Caeterum *Alexis* ἐν παννυχίδι ἢ ἐρίθοις caseos etiam dixit

τρυφάλλια. Vide *Athenaeum* lib. XII. p. 254. Lectu digna de hac voce habet quoque *Fischerus* de *vers. GG. V. T.* p. 70. sequ.

ΤΡΥΦΑ'Ω, delicior, delicate vivo. הִתְעַדֵּן Hithp. *oblecto me.* Nehem. IX, 25. *ἐτρύφησαν, delicate vivebant.* – הִתְעַנֵּג Hithp. idem. Ies. LXVI, 11. Sir. XIV, 4. *τρυφήσουσιν, deliciabuntur, voluptuabuntur, luxu diffluent.* Vide et Iac. V, 5.

ΤΡΥΦΕΡΕΥ'ΟΜΑΙ, delicate, molliter me gero. Esth. XV, 6. *ὡς τρυφερευομένη*, quasi *molliter se gerens, delicate agens. Vulgatus* bene: *quasi prae deliciis et nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens. Lex. Cyrilli MS. Brem. ὡς τρυφερευομένη, μακαριζομένη, θρυπτομένη.*

ΤΡΥΦΕΡΙ'Α, delectatio, voluptas. עֶדְנָה, *voluptas. Aqu.* Gen. XVIII, 12. 1 Sam. XV, 32.

ΤΡΥΦΕΡΟ'Σ, delicatus, luxuriosus, mollis, deliciis deditus, deliciosus, tener. Dicitur de persona et de re. עֲדִינָה foem. *voluptuaria.* Ies. XLVII, 8. – עָנֹג. Deut. XXVIII, 54. 56. Ies. XLVII, 1. *Gloss.* in *Octat. τρυφερὸς, τρυφητὴς, σπατάλης.* – עֹנֶג, *voluptas.* Ies. LVIII, 13. *τὰ σάββατα τρυφερὰ*, sabbata *deliciosa.* – תַּעֲנוּג, *oblectatio.* Mich. I, 16. *ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ τρυφερά σου*, super liberos tuos *deliciosos, iucundos.* Confer notata in v. *φανερός. Susann.* v. 30. *Σωσαννὰ ἦν τρυφερὰ σφόδρα*, Susanna erat *tenera* valde. *Hesych. τρυφερὸς, νέος, ἁπαλὸς, ἢ ψιλός.* Baruch. IV, 26. *οἱ τρυφεροί μου*, i. q. v. 25. *τέκνα.*

**ΤΡΥΦΕΡΟ'ΤΗΣ, mollities.* הִתְעַנֵּג Hithp. *oblecto me.* Deut. XXVIII, 56. *Athen.* XII. p. 544. F. Vide quoque *Suid.* s. v. *ἁβρότητι.*

**ΤΡΥΦΕΡΩ͂Σ, molliter, delicate.* רַךְ, *tener. Theod.* Prov. XV, 1. *ἀποκρινόμενος τρυφερῶς* (ubi opponitur *sermoni duro*), nisi, interpretum nominibus permutatis, haec *Symmacho*, et quae huic in *Hexaplis* tribuuntur, *ἀπόκρισις ἁπαλὴ*, *Theodotioni* vindicanda fuerint.

ΤΡΥΦΗ', deliciae, luxus, it. *ornatus*, et quidem *pretiosus*, it. *fructus praestantissimus, sapidissimus.* *בַּעֲדָנַי, *circa me.* Ps. CXXXVIII, 11. *ἐν τῇ τρυφῇ μου.* Legentes scilicet בְּעֶדְנִי vel בַּעֲדָנַי deduxerunt ab עֵדֶן, *deliciae*, cum Hebraei putarent, dictum esse pro בַּעֲדִי, *super me.* Sic quoque *Apollinarius: Νύκτα δὲ καίνυτο τέρψις, ἀτὰρ κνέφας ἤλασε φέγγος, noctem voluptas abstulit, ac tenebras expulit lumen.* – הִתְעַנֵּג Hithp. *delicias ago. Aqu.* Deut. XXVIII, 56. – מַעֲדַנִּים plur. Thren. IV, 5. *οἱ ἐσθίοντες τὰς τρυφὰς*, comedentes *delicias. Aqu.* Gen. XLIX, 20. *τρυφαὶ, fructus praestantissimi, pretiosissimi, sapidissimi. Symm. Thed.* Prov. XXIX, 17. – עֵדֶן. Gen. III, 25. Ierem. LI, 34. Ezech. XXXVI, 35. *Aqu. Symm.* 2 Sam. I, 25. ubi *τρυφὴ* est i. q. *κόσμος, ornatus*

pretiosus. - תַּעֲנוּג. Prov. XIX, 10. Mich. II, 9. Cant. VII, 6. - תַּעֲנֻגוֹת. *Aqu.* Cohel. II, 8. - תִּפְאֶרֶת, *ornatus.* Prov. IV, 9. στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ, corona autem *deliciarum* protegat te. Legitur praeterea Dan. IV, 28. sec. cod. *Chis.* ubi nihil in textu reperitur. Sir. XVIII, 32. *Vulg. in turbis*; unde volunt, eum legisse ἐν τύρβῃ, h. e. *in turba*, quod tamen non opús est, modo per *turbam multitudinem convivantium* intellegas. *Syrus: in multitudine deliciarum.* - Vide quoque supra s. v. θυγάτηρ.

ΤΡΥ'ΦΗΜΑ, i. q. τρυφή, *id, ex quo deliciae percipiuntur, vel deliciae.* Sir. XXXI, 3. ἐμπίπλαται τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ. Vide quoque s. v. ἐντρύφημα.

ΤΡΥΦΗΤΗ'Σ, *voluptati deditus, delicatus.* רַךְ, *tener. Aqu.* Deut. XXVIII, 54. Sed sine dubio τρυφητὴς ibi pertinet ad עָנֹג, ut iam observavit *Scharfenbergius* ad h. l. - סָרוּחַ part. Pah. *longe extensus, superfluus.* Hinc סְרֻחִים plur. *luxuriantes. Symm.* Amos. VI, 7.

ΤΡΥ'ΧΟΜΑΙ, *affligor, vexor, fatigor, enervor, consumor, conficior.* Sap. XI, 12. ἀπόντες δὲ καὶ παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο, absentes vero et praesentes similiter *affligebantur. Hesych.* ἐτρύχοντο, ἐταλαιπώρησαν, κατεπονοῦντο. Ita et in *Gloss. MS.* in Πανάρετον, nisi quod pro κατεπονοῦντο legatur κατεπόνουν. Sap. XIV, 15. ἀώρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατὴρ, intempestivo enim luctu *afflictus* pater. *Hesych.* τρυχόμενος, καταπονούμενος, ἀνιώμενος, δαπανώμενος. *Suidas*: τρύχεται, κακοπαθεῖ, καταπονεῖται, ταλαιπωρεῖται, ἐκνευρίσται.

ΤΡΩ'ΓΛΗ, *caverna s. foramen rosione factum*, a τρώγω, *rodo, arrodo.* Alii faciunt a τράω, *perforo.* Hinc Τρωγλοδύται 2 Par. XII, 3. ita dicti, quia τρώγλας subeunt, i. e. terrae foramina et specus. Dicuntur quoque Τρωγοδύται. Vide *Turnebi Advers.* XXIV, 42. חֹר, idem. 1 Sam. XIV, 11. Iob. XXX, 6. 2 Reg. XII, 9. - *חֹר, idem. Ies. XI, 8. - מְחִלּוֹת plur. Ies. II, 19. εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, in *cavernas* terrae. - בְּקִיעַ, *fissura, cavitas.* Ies. VII, 19. - נִקְבָּה, *perfossio, fissura.* Ies. II, 21. *Hesych.* τρώγλας, τρύπας.

ΤΡΩ͂ΣΙΣ, *vulnus.* מְחֹלָה, *chorus. Symm.* Cant. VII, 1. ἐν τρώσεσι. Deduxit a חָלַל, quod *vulnerare* notat. - חִלָּה Pih. *Symm.* Ps. LXXVI, 11.

ΤΥΓΧΑ'ΝΩ, *adipiscor, nanciscor, assequor, sortior, incido, vulnero, existo, sum.* בְּגָד. *Al.* Gen. XXX, 10. τετύχηκα, h. e., interprete *Chrysostomo Serm.* 56. in *Genesin*, ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ, *scopum assecutus sum.* Legerunt divisim secundum *Kri* בָּא גָד, *venit Gad*, h. e. *prospera fortuna.* Vide *Seldenum* de *Diis Syr. Synt.* I. cap. 1. p. 79. - מָצָא, *invenio.* Deut. XIX, 5. ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου, (ἐὰν) τύχῃ τοῦ πλησίον καὶ ἀποθάνῃ, excidens ferrum a ligno,

(si) *incidat* in proximum vel *vulneret* proximum, ut moriatur. Sic *Aelianus V. H.* XIII, 1. ἀφῆκε δὲ τὸ βέλος καὶ ἔτυχε τοῦ πρώτου. Sic etiam vernaculum *treffen* usurpatur. - נִבְעַל Niph. *marito iungor.* Prov. XXX, 23. γυνὴ, ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, mulier, si *sortita fuerit* virum bonum. - שָׁאַף, *anhelo.* Iob. VII, 2. τετευχὼς σκιᾶς, *assecutus* umbram, aut, ut equidem vertere mallem, ut nempe voci hebraicae magis respondeat, *assequi studens aut cupiens umbram.* Nam verba activa haud raro de *conatu* ac *voluntate* explicanda sunt. Vide quoque infra ad 2 Macc. V, 9. Cod. *Alex.* habet τετυχηκώς. Sed etiam apud *Cornutum Nat. Deor.* c. 15. p. 163. *Gal.* legitur τὸν τετευχότα, et apud *Euryphamum* Pythagoreum in *Exc. libri de vita* p. 665. *Gal.* τέτευχε, unde suspicio oritur, LXX hanc praeteriti formam revocasse e lingua *Doriensium.* Vide tamen *Sturzium* de *dial. Maced.* p. 198. Sap. XV, 19. τυγχάνει, *accidit.* 1 Macc. XI, 42. ἐὰν εὐκαιρίας τύχω, si opportunum tempus *nanciscar.* Vide et 2 Macc. IV, 6. XIII, 7. XV, 7. 2 Macc. III, 9. εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει, *num revera haec ita sese haberent.* 2 Macc. IV, 32. ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακὼς εἴς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πόλεις, alia vendidit Tyro et circumiacentibus civitatibus. 2 Macc. V, 8. πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς ἔτυχεν, finem igitur vitae pessimae actae *nactus est.* 2 Macc. V, 9. τευξόμενος σκέπης, refugium *habiturus,* seu: *sperans se tutum perfugium habiturum.* Vide supra s. v. שָׁאַף. 2 Macc. VI, 2. καθὼς ἐτύγχανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες, ut *erant* hi, qui locum inhabitabant. 3 Macc. III, 4. οὐ τῷ τυχόντι περιῆψαν ψόγῳ, h. e. *non mediocriter* eos vituperabant. Τυχὸν enim Graecis dicitur *vulgare, mediocre, facile, obvium et tritum.* Vide Act. XIX, 10. et XXVIII, 2. Vide *Vigerum* de *Idiotismis gr. l.* p. 355. *Hesych.* τυχὸν, ὡς φθάσει, ὡς λάχοι, ἢ πολλάκις.

ΤΥΛΟ'Ω, *callosum reddo, callum obduco,* a τύλος, *callus.* Hinc:

ΤΥΛΟ'ΟΜΑΙ, *occalleo.* בָּצֵק, *intumesco.* Deut. VIII, 4. οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν, pedes tui non *occalluerunt,* sensu eodem. *Hesych.* οὐκ ἐτυλώθη, οὐκ ἐπαχύνθη, οὐκ ἐτραυματίσθη. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur etiam οὐκ ἐτραυματίσθη.

ΤΥΜΠΑΝΙ'ΖΩ, *tympanum pulso.* תָּוָה Pih. *signo characteribus, circumscribo.* 1 Sam. XXI, 13. ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, in ianuis urbis quasi tympanum pulsabat. Legerunt וַיְתֹף a תָּפַף, *pulsare tympanum,* hoc sensu minime incommodo: Davidem fores portarum pulsasse manu, quasi esset tympanum. Sic nos quoque vocibus *pauken, lospauken* uti vulgo solemus. *Meibomio* videtur interpres reddidisse hebr. מתופף et simul ὡς παραφράζων ad-

didisse *καὶ παρεφέρετο*, cui opinioni nemo facile accedet. Caeterum confer de h. v. *Gatakeri Miscell. Post.* cap. 46. p. 908. sequ.

ΤΥΜΠΑΝΙ'ΣΤΡΙΑ, *tympanistria, pulsatrix tympani.* תּוֹפְפוֹת plur. *pulsatrices tympani.* Ps. LXVII, 27. *Zonaras Lex.* 1755. *τυμπανιστριῶν, μελῳδουσῶν.*

ΤΥ'ΜΠΑΝΟΝ, *tympanum, instrumentum musicum, quod pulsatur,* it. *supplicii instrumentum,* h. e. *machina illa, ad quam devincti plagis afficiebantur.* מְצִלְתַּיִם dual. *cymbala.* 1 Par. XXX, 1. - תֹּף, *tympanum.* Gen. XXI, 27. Exod. XV, 20. Iud. XI, 34. et alibi saepius. Conf. *Perizonium* ad *Aelianum V. H.* IX, 8. 2 Macc. VI, 19. *αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προῆγε,* ultro ad *tympanum* processit. Vide et v. 28. *Hesych.* *τύμπανον, ᾧ αἱ Βάκχαι κρούουσιν, ἢ εἶδος τιμωρίας.* Posteriori sensu vox accipitur 2 Macc. l. c. ibique ex sententia *Perizonii* per *τύμπανον* intellegendum est instrumentum supplicii convexum et incurvum, ut erant tympana, cui incumbebant et illigabantur noxii, ut dein virgis vel fustibus caederentur, et saepe usque ad necem. Eadem sententia prae caeteris arridet *Wolfio* ad Hebr. XI, 35. p. 768. ubi et plures allegat, qui vocem *τύμπανον* allegarunt. Adde *Hemsterhusii* notas ad *Polluc.* T. II. p. 897. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΥ'ΠΟΣ, *figura, imago, simulacrum, exemplar.* צֶלֶם, *imago.* Amos. V, 26. *τοὺς τύπους, οὓς ἐποιήσατε ὑμῖν, simulacra,* quae fecistis vobis. Ita *Polybio* deorum simulacra *τύποι* dicuntur. Vide *Raphelium* ex eodem ad Act. VII, 43. p. 320. - תַּבְנִית, *structura,* etiam *exemplar,* et *πρωτότυπον.* Exod. XXV, 40. *ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον δεδειγμένον σοι,* facies iuxta *exemplar* ostensum tibi. Conf. Act. VII, 44. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *τύπον, χαρακτῆρα, ὑπόδειγμα.* *Hesych.* *τύπος, χαρακτὴρ, εἰκών.*

*ΤΥΠΟ'Ω, *formo, fingo, figuro, signum imprimo et insculpo.* Sir. XXXVIII, 33. ubi de figulo dicitur: *ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν.* *Vulg. in brachio suo formabit lutum.* Adde Sap. XIII, 13. ubi de efformatione simulacrorum deorum dicitur, ac *Sirac.* XXXVIII, 39. ubi de figulo sermo est. *Hesych.* *τυποῖ, πλάττει, γλύφει.* Idem: *τυποῦται, πλάττεται, γλύφεται, μιμεῖται.* *Philoxeni Gloss.* *τυπώσωσιν, tractaverint.* Id. *τυπῶσαι, informare.*

ΤΥ'ΠΤΩ, *verbero, percutio, occido, penetro, vexo.* לְגֵו dat. *corpori, tergo.* Prov. X, 14. *ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.* Libere verterunt. - הָגָה, *removeo.* Prov. XXV, 4. *τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον.* *Grabius* posuit *κρύπτε.* Sed ex *Iaegeri* sententia utrumque corruptum est, ac fortasse legendum *ῥύπτε, sordibus purga,* vel *ἔκριπτε ἀδόκιμον ἀργυρίου, proiice, quod in argento reprobum est.* - הֶחֱלִיק Hiph. *levigo.*

Ies. XLI, 7. – הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Exod. II, 11. 13. 2 Sam. I, 1. τύπτων, postquam *percusserat.* Ib. II, 23. 2 Sam. V, 24. *vincere, profligare*, ut vernac. *schlagen. Symm.* Mich. V, 1. – הִכְרִית Hiph. *caedo.* 1 Reg. XVIII, 4. ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζαβὴλ τοὺς προφήτας, cum *occideret* Iesabel prophetas. – יָרַד, *descendo.* Prov. XXVI, 22. οὗτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα σπλάγχνων, hi vero *percutiunt* usque ad penetralia viscerum. Alii ibi habent κοιλίας pro σπλάγχνων. Inde ergo *Lex. Cyrilli MS. Brem* τύπτουσιν εἰς ταμεῖα κοιλίας, ἐνδύνουσιν. Iudice *Raphelio* ideo hac voce ibi usi sunt, quia Graeci ita loquebantur *de re, quae animum alicuius vehementer commovet*, eamque in rem affert locum *Herodoti* lib. I. p. 212. ἐνταῦθα ἀκούσαντα Καμβύσεα τὸ Σμέρδιος οὔνομα ἔτυψε ἡ ἀληθηΐη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ ἐνυπνίου, ibi Cambysem, quum Smerdis audisset nomen, percussit veritas sermonis ac somnii. Posset tamen facile aliquis coniicere, pro τύπτουσιν legendum esse πίπτουσιν, quemadmodum e contrario 1 Sam. XXI, 14. loco ἔπιπτεν scribendum est ἔτυπτεν. – יֵרַע, *malum est.* 1 Sam. I, 8. ἱνατί τύπτει σε ἡ καρδία σου; *quare verberat te cor tuum?* h. e. *male se habet* (aut, ut *Vulgatus* transtulit: *affligitur*) *cor tuum?* – הֲוָה מַחֵא chald. part. Aph. *eum vivificans.* Dan. V, 19. ubi τύπτειν (si lectio sana est) notabit *levius punire*, quia τῷ ἀναιρεῖν opponitur. – נָגַף. Exod. VIII, 2. τύπτω πάντα τὰ ὅριά σου βατράχοις, *vexo* omnes terminos tuos ranis. – *נָגַשׁ. Dan. XI, 20. sec. *Chis.* נָגַשׁ proprie est *ferire, feriendo pellere*, inde *urgere, impellere.* – סָלַל, *aggero.* Prov. XV, 20. ubi tamen alii rectius τετριμμέναι pro τετυμμέναι habent. 1 Macc. IX, 66. 2 Macc. III, 39. τύπτων ἀπολλύει, ubi de Deo sermo est, adeoque τύπτειν vel *poenis* vel *morbis afficere* notat.

ΤΥΡΑΝΝΕ'Ω, dominor, impero, opprimo. מָשַׁל, idem. Prov. XXVIII, 15. Vide et Sap. X, 14. (ubi *Vulg.* per *deprimere* reddidit.) XVI, 4.

ΤΥΡΑΝΝΙ'Α, dominatio, imperium, regnum. 1 Macc. I, 5. Olim tyranni appellabantur, quicunque rerum potiebantur, adeoque etiam *reges legitimi.*

ΤΥΡΑΝΝΙΚΟ'Σ, regius, ad regem pertinens (ut apud *Euripidem* τυραννικαὶ στέγαι, *domus, palatium principis*), etiam *omne, quod a tyranno proficiscitur*, *adeoque est durum, asperum, crudele.* 3 Macc. III, 8. τυραννικὴ γάρ ἦν ἡ διάθεσις, *durum* enim erat de Iudaeis edictum publicatum. 4 Macc. V, 27.

ΤΥΡΑΝΝΙ'Σ, idem, it. *uxor principis.* שָׂרוֹת plur. Esth. I, 18. αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόντων, *uxores reliquae principum.* Non dubium debet videri, quin graecum vocabulum τύραννος ortum sit ex hebr. שׂוּר, nam literae שׂ et ת permutantur inter se, etiam in ipsis linguis orientalibus.

Sap. XIV, 21. τυραννίδι δουλεύσαντες, *imperio* servientes. Vide et Sir. XLVII, 21. De *immanitate* et *crudelitate* legitur 4 Macc. XI, 24.

ΤΥ'ΡΑΝΝΟΣ, *dominator*, *princeps*, *praefectus*. Conf. *Isidor.* lib. IX. *Etym.* c. 9. אֲחַשְׁדַּרְפְּנִים plur. *satrapae*. Esth. IX, 3. - גְּדָבְרַיָּא chald. plur. *quaestores*. Dan. III, 2. 3. - הַדָּבְרַיָּא chald. plur. *gubernatores*. Dan. IV, 33. - נָגִיד, *princeps*. Prov. VIII, 16. - רֹזְנִים plur. Hab. I, 10. - *פַּרְתְּמִים plur. *proceres*. *Aqu.* sec. ed. secundam Dan. I, 3. - שׁוֹעַ, *nobilis*, *dives*. *Aqu.* Ezech. XXIII, 23. Vide et Sap. VI, 9. 21. XIV, 16. Sir. XI, 5. 2 Macc. IV, 25. 40. (ubi dubium est, an vox τύραννος sit pro nomine proprio an vero appellativo capiendum.) V, 8. coll. 2 Cor. XI, 32. ubi loco τύραννος legitur βασιλεὺς, et *Lud. Vives* ad *Augustin. de Civ. Dei* lib. II. c. 21. p. 231.

ΤΥΡΟ'Ω, *coagulo*, *denso*, seu *cogo in caseum*, *obduro*, *agito*, *turbo*, *commisceo*. אָדַם, *rubeo*. Thren. IV, 7. ἐτυρώθησαν. Fuit quidem haec lectio iam *Origenis* aevo (vide ad h. l. *L. Bos.*), sed sine dubio ibi legendum est ἐπυῤῥώθησαν. - גַּבְנֻנִּים plur. *valde gibbosi*, *eminentes*. Ps. LXVII, 16. ὄρος τετυρωμένον, mons *ex lacte quasi coagulatus*, i. e. *pinguis*, ut statim etiam exponitur. *Veron. lat. mons incaseatus*. Derivarunt a גְּבִנָה, *caseus*. Hinc *Grotius* vertit: montes plenos caseo, h. e. pascuis pinguibus abundantes, in quibus pascunt greges, lac adeoque et caseos praebentes. *Montf.* transtulit: *montes coagulatos*, fortasse formam casei referentes. Vide *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. II. c. 33. p. 316. Inde forte apud *Hesychium: τετυρωμένον* (ita enim legendum videtur pro τετυρευμένον), συγκείμενον ἀπὸ τοῦ πηγνυμένου γάλακτος. - הִקְפִּיא, *coagulo*. *Al.* Iob. X, 10. ἐτύρωσας. - טָפַשׁ, *pinguesco*. Ps. CXVIII, 70. ἐτυρώθη, ὡς γάλα, ἡ καρδία αὐτῶν, *condensatum* vel *obduratum* est, ut lac, cor eorum. *Schol.* ἐσκληρύνθη, ἐλιθώθη, e reliquis Intt. Inde rursus apud *Hesychium* pro ἐτρώθη, ἐσκληρύνθη, reponendum ἐτυρώθη, ἐσκληρύνθη, ut iam monuit *L. Bos. Proleg.* in *LXX Intt.* c. 3. Sic etiam apud *Suidam* ἐτυρώθη exponitur ἐσκληρύνθη, et verba Psalmi l. c. subiunguntur.

ΤΥΡΟ'Σ, *caseus*. גְּבִינָה, idem. Iob. X, 10.

**ΤΥ'ΡΟΣ*, *Tyrus*. צַר, *hostis*. Amos. III, 11. Legerunt צֹר. - צוֹר, *munitio*. Mich. VII, 12. ἀπὸ τύρου. Legerunt מִצֹּר.

ΤΥΦΛΟ'Σ, *coecus*. אָסוּר part. Pah. *ligatus*, *vinctus*. Ies. LXI, 1. τυφλοῖς, *vinctis*, *quasi oculis*, h. e. *coecis* (quae formula loquendi Orientalibus minime est inusitata), aut qui in carcere tenebricoso detinentur. Tunc ex opposito ἀνάβλεψις esset *dimissio e carcere tenebricoso*. De dimissis e carcere commode dici potest, eos in lucem venientes visum quasi recuperare. Secundum *Cappellum Crit. S.* p. 159. LXX lege-

runt עִוְרִים vel סַנְוֵרִים. - זָב part. *fluens*. *Aqu*. 2 Sam. III, 29. Sed haec interpretatio videtur suspecta *Montfauconio* statuenti, aliud legisse *Aquilam*. Mihi ita videtur. Vox hebr. notat *seminifluum*, vel, ut *Vulgati* verbis utar, *fluxum seminis substinentem*. Ex hoc coniicere fortasse aliquis posset, זָב h. l. notare *eum*, *qui fluxu oculorum laborat*, s. *lippum*. Sed locus *Procopii* a *Montfauconio* in nota subiecta adductus docere quemlibet potest, τυφλὸν hic alieno loco positum esse. Pertinet potius ad מַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ, *apprehendens in scipionem*. Nam coeci baculo uti ac duci solent. Quodsi verum est, nec *Aquilae* haec versio tribui poterit, sed fortasse *Symmacho*, liberius vertenti. - עִוֵּר, *coecus*. Exod. IV, 11, Lev. XIX, 4. et alibi saepius.

ΤΥΦΛΟΩ, *excoeco*, *coecum reddo*. עִוֵּר, *coecus*. Ies. XLII, 19. ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ, ubi metaphorice de *ignorantia* et *stupore animi* adhibetur. Conf. *Lexicon N. T.* s. v. τυφλὸς et τυφλόω.

ΤΥΦΟΜΑΙ, *fumigo*, *ardeo*, *leniter exuro*. כֵּהָה, *caligans*. *Al*. Ies. XLII, 3. λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, linum *fumigans* non extinguet. *Hesych*. τύφεται, καίεται, καπνίζεται, φλέγεται. Idem: τύφεσθαι, μαραίνεσθαι, ἡσυχῇ ἐκκαίεσθαι, χωρὶς φλογὸς καπνὸν εἶναι. *Suidas*: τυφομένης, καπνιζομένης, καιομένης. Confer *Lexicon N. T.* s. h. v.

*ΤΥΦΟΣ, proprie *fumus*, metaph. *fastus*, *arrogantia*, quia haec semper vana et inanis est. 3 Macc. III, 12. ubi Iudaei dicuntur τύφοις φερόμενοι παλαιοτέροις, h. e. *veteri fastu* et *superbia elati*. *Hesych*. τύφος, ἀλαζονία, ἔπαρσις, κενοδοξία. τυφωθεὶς, ἐπαρθεὶς, ὑπερηφανεύσας. *Suidas*: τύφος, ἀλαζονεία, μανία· ὁ δὲ τοιοῦτος ἀγνοεῖ, καὶ ὡς τετύφωται. Hinc τυφογέρων apud *Homerum* est, teste *Suida*, ὑπερήφανος καὶ τετυφωμένος γέρων.

ΤΥΦΩΝ, *ventus quidam repentinus et procellosus*, *turbo*, *vortex igne factus* s. *vortex procellosus*, a τύφω, *accendo*, *incendo*. אֹחִים plur. *Aqu*. Ies. XIII, 21. τυφώνων. *Drusius* ad h. l. *Typhonibus*, τυφὼν *nomen daemonis*, *quem Hieronymus inter Aegyptios Deos numerat*, inquiens, *significat*, *quod Aegyptii Heroas et Deos auctores suae gentis simulent*, *Oron et Isin et Osirin et Typhonem*. De Aegyptio autem Typhone videndi sunt *Herodotus et Diodorus Siculus*. Est et nomen gigantis. - סְעָרָה, *procella*, *turbo*. *Inc*. Ps. CXLVIII, 8. ἄνεμος τυφῶνος. - *קִיטוֹר, *fumus adolendo factus*. *Inc*. Ps. CXLVIII, 8. τυφῶνες. Sed pertinet ibi haec vox sine dubio ad רוּחַ סְעָרָה, nisi τυφῶν legere malis. *Hesych*. et *Lex. Cyrilli MS. Brem*. τυφὼν, ὁ μέγας ἄνεμος. *Suidas*: τύφων, οὐχ ἡ φλὸξ ἐκ τοῦ ἀέρος, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως συστροφὴ πρὸ τοῦ ἐκπυρωθῆναι, ὡς Πλάτων ἐν Φαίδρῳ. Idem: τυφὼν, κεραυνὸς βίαιος πολὺς καὶ πνευματώδης. ἢ πνεῦμα καπνῶδες, ἐῤῥωγὸς ἀπὸ νέφους. (Haec verba esse *Laertii* in

Zenone Citt. num. 154., cum *Pearsono* observat *Küsterus*, et praeterea, quod apud *Laertium* pro ἐῤῥωγὸς ἀπὸ νέφους legatus ἐῤῥωγότος νέφους.) λέγεται καὶ διὰ τοῦ σ τυφώς (*Aristoph. Ran.* v. 871.)· Ἄρν' ἄρνα μέλαιναν, παῖδες, ἐξενέγκατε· Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται. Τοὺς γὰρ καταιγιδώδεις ἀνέμους τυφὼς καλοῦσι. τούτῳ ἐνόμιζον μέλαιναν ἄρνα σφαγιάζειν, ὅπως λήξῃ τὸ πνεῦμα. Vide et *Suidam* in v. Τυφώς. Idem ventus Act. XXVII, 14. dicitur ἄνεμος τυφωνικός. Conf. ad h. l. *Wolfium* p. 1372. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΤΥ'ΧΗ, *fortuna, eventus s. casus fortuitus, sive prosper sit sive adversus, felicitas.* גד, *turba,* etiam *prosperitas.* Vide *Grotium* ad Gen. XXX, 10. Gen. XXX, 10. ἐν τύχῃ, *feliciter,* vel: *bona fortuna.* Intellegitur enim ἀγαθὴ τύχη vel εὐτυχία, ut apud *Hesychium* explicatur. Vide *Montf. Lex. hebr.* s. גד. Scil. LXX rati, esse nomen numinis apud Syros culti, cuius mentio fit Ies. LXV, 11. (Ἀγαθὴν τύχην Graeci, *Fortunam bonam* s. *primigeniam* Romani vocabant, si fides habenda est *Ioh. Seldeno de Diis Syris Synt.* I. cap. 1. p. 76. ed. *Lips.*), ἐν τύχῃ h. l. reddiderunt, unde *Iosephus A. I.* I, 19, 8. suum τυχαῖον hausit. Ies. LXV, 11. ἑτοιμάζοντες τῇ τύχῃ τράπεζαν, καὶ πληροῦντες τῷ δαιμονίῳ κέρασμα. Ita in Codd. quibusdam olim lectum esse pro ἑτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ τράπεζαν, καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα, non solum patet ex versione *Hieronymi: Et paratis fortunae mensam, et impletis daemoni potionem,* sed etiam ex Commentario eiusdem, quo exerte monet, τοὺς ό vocem מני reddidisse τῷ δαιμονίῳ. Vide *Huetii Diss. ad Orig. Comm. in Iohann. Origen. Tom. poster.* p. 109. *Vitringa Comm. ad Ies.* l. c. p. 902. not. A. suspicatur, *Hieronymum*, cum ex doctrina magistri *Iudaei* alte sibi impressisset, גד esse *fortunam,* locum festinante oculo sic legisse, ut alterum pro altero sumserit. Sed aliter rem se habere firmari potest e Geneseos loco laudato. Conf. quoque *Zornii Opusc. Sacr.* T. II. p. 647. et *Menagii Comment.* in *Diogenis Laertii* VIII, 34.

ΤΩΦΕ'Θ, i. q. τοφέθ, de quo supra. תפת. Ierem. XIX, 11. *Al.* 2 Reg. XXIII, 10. Ierem. XIX, 12. 14.

Υ.

"ΥΑΙΝΑ, *hyaena, animal ferum et crudele;* de quo vide *Aeliani Hist. anim.* VII, 22. et *Plinii H. N.* VIII, 30., ab ὗς, *sus,* quia dorsum ei suillis setis quasi riget. צבוע part. Pah. *coloratus,* vel *dentatus,* i. e. *rapax unguibus,* it. *hyaena.* Ierem. XII, 9. Vide et XIII, 20. — צבעים, *Sebohim. Aqu.* 1 Sam. XIII, 18. Vallis et urbs Sebohim in tribu Beniamin nomen accepit ab hyaenis, qui hebr. צבעים dicuntur,

Conf. *Barnabae Epist.* p. 231. et *Bocharti Hier.* P. I. lib. III. cap. 11. p. 830.

ὙΑΚΊΝΘΙΝΟΣ, *color hyacinthinus, caeruleus, violaceus*, quem *amethystinum* nominat *Plinius* inter pretiosos colores *H. N.* IX, 38. 41. et XXI, 8. Conf. *Franc. Rueum* lib. II. de *gemmis* c. 11. Dicitur et *ἰάνθινος* a *violae colore.* Conf. *Bonfrerium* ad *Pentat.* p. 484. sequ. – תַּחַשׁ, *phoca, Seehund.* Exod. XXV, 5. Num. IV, 6. 10. et alibi saepius. *Theod.* Ezech. XVI, 10. – תְּכֵלֶת. Exod. XXVIII, 27. XXXIX, 21. Num. IV, 9. et alibi. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ὑακίνθινον, ὑπομελανίζον, πορφυρίζον.* Conf. *Salmasium* in *Solinum* p. 860. *Bochartum Hier.* P. II. lib. V. c. 10. p. 729. sequ. et *Vitringam* in Apoc. IX, 17. p. 401.

ὙΆΚΙΝΘΟΣ, *hyacinthus flos*, it. *gemma*, it. *lana* vel *fila hyacinthino colore imbuta.* לֶשֶׁם, *gemmae species*, vulgo *cyanus*, aliis rectius *hyacinthus.* *Al.* Exod. XXVIII, 19. XXXIX, 10. – תַּחַשׁ, *phoca, Seehund.* Colorem intellegit *Bochartus Hieroz.* P. I. lib. 3. cap. 30. Ezech. XVI, 10. – תְּכֵלֶת, *color hyacinthinus.* Exod. XXV, 4. XXVI, 1. Ierem. X, 9. – תַּרְשִׁישׁ, *beryllus marinus.* *Symm.* Exod. XXVIII, 20. Cant. V, 14. Ezech. X, 9. *Al.* Ezech. I, 16. et XXVIII, 13. *Ambrosius* in Apoc. XXI, 20. *Hyacinthus, cuius species hyacinthino colori nomen imposuit, pretiosissimus est, coeli sereni colorem habens, sicut sapphirus.* Conf. *Bochartum* l. c. – Vide alibi *συγκαθυφασμένος.*

ὝΑΛΟΣ, *crystallus* vel *lapis crystallinus.* זְכוּכִית, *gemma nitidissima.* Iob. XXVIII, 17. *οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος*, non aequiparabitur illi aurum et *crystallus.* Al. ibi habent *κρύσταλλος.* *Olympiodorus* quoque in *Cat. Nicetae* p. 432. *διαυγῆ κρύσταλλον* interpretatur. Eandem notionem habet vox Hebr., quam *Hieronymus* male *vitrum* interpretatus est; nam arab. زُجَاج *crystallum* notat, ut docuit *Schultensius* in *Opp. min.* p. 61. sequ. *Schol.* ad *Aristoph. Nub.* v. 764. sequ. *ὕαλον ἡμεῖς μὲν ἀρτίως τὸ ἐκ βοτάνης τινὸς κεκαυμένης καὶ διὰ πυρὸς τηκόμενον εἰς κατασκευὴν ἀγγείων τινῶν λέγομεν, οἱ παλαιοὶ δὲ τὸν διαφανῆ λίθον αὐτὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κρύος, ἐοικότα δὲ ὑάλῳ.* Unde *Hesychius*: *Ὕαλον, λαμπρὸν κρύος, ἢ λίθον τίμιον.* Sic enim bene *Spanhemius not.* ad *Aristoph. l. c.* ex *Schol.* ad eundem legendum censet pro *λαμπρὸν, πρᾶον, ἠλίθιον, τίμιον.* Conf. et *L. Bos Obss. Critt.* p. 191. *Philo Legat. ad Cai.* p. 733. lapidem illum *ὕαλον λευκὴν*, et *Dionysius Perieget.* v. 781. *κρυστάλλου καθαρὸν λίθον* appellat. Vide et LXX Ies. LIV, 12. *Polluci* lib. III. c. 12. *ὕαλος* inter *metalla* refertur. *Herodotus* lib. III. c. 24. *ὕελον* appellat, eumque facile apud Aethiopes effodi testatur. Vide et *Diod. Sic.* lib. II. p. 102. Hinc non

dubitandum est, quin etiam Apoc. XXI, 18. et 21. huic voci eadem notio subiicienda sit. Caeterum *Bochartus Hier.* P. II. lib. VI. c. 16. p. 872. observat ex *Schol. Aristoph. l. c.*, *Homerum* aliosque veteres, cum ὑάλου vocem ignoraverint, pro ea ἤλεκτρον dixisse, et paulo ante loca veterum adducit, quibus aurum cum electro eodem modo, quo Iob. l. c. χρυσὸς cum ὑάλῳ, coniungitur. Conf. et de pretio *crystalli Alb. Schultensii anim. in Iob.* p. 105. sequ.

ὙΒΡΙ'ΖΩ, *iniuria* vel *contumelia afficio*, *insolenter ago*, *insulto*. גָּאָה, *superbus*. Ierem. XLVIII, 29. ἤκουσα ὕβριν Μωὰβ, καὶ ὕβρισε λίαν, audivi insolentiam Moab, et *insolenter valde egit*. – גַּאֲוָה, idem. Ies. XIII, 3. χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες, laetantes simul et *insultantes*. *Suidas:* ὑβρίζοντες, σκιρτῶντες. Ἡρόδοτος. – הֵקַל Hiph. a קָלַל, *vilipendo*. 2 Sam. XIX, 43. ἱνατί τοῦτο ὕβρισάς με; *quare tam insolenti iniuria me affecisti?* *Moschopulus:* Ὑβρίζω σε καὶ ἀντὶ τοῦ κατὰ πάντα τρόπον ἀτιμάζω σε, δηλονότι δι' ὕβρεως καὶ πληγῶν καὶ ἄλλης τινὸς ἐπηρείας. – חֵרֵף, *obtrecto*, *probro afficio*. *Inc.* 1 Sam. XVII, 10. – עָלַז, *exulto*. Ies. XXIII, 12. οὐκέτι οὐ μὴ προσθήσετε τοῦ ὑβρίζειν, neutiquam amplius pergetis *insultare*. – קָלַל, *levis sum*, metaph. *vilis sum vel habitus sum*. *Ed. Quint.* Nahum. I, 14. ὑβρίσθης. *Vulg. quia inhonoratus es.* 2 Macc. XIV, 42. ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρισθῆναι, *contumelia* natalibus suis minus digna *affici*.

ὝΒΡΙΣ, *iniuria*, *contumelia*, *insultatio*, *fastus*, *superbia*, *insolentia*, etiam *mors violenta et contumeliosa*, item *magnitudo*, *vehementia*. גֵּאָה, *superbia*. Prov. VIII, 13. ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν, ubi ὕβρις est *iniuria*, *quae ex insolentia oritur*, cuiusmodi iniuriae certissima indicia sunt animi fastuosissimi alios nihili aestimantis. – גַּאֲוָה, idem. Prov. XIV, 3. XXIX, 23. Ies. IX, 9. et alibi. – גָּאוֹן. Levit. XXVI, 19. Iob. XXXIV, 7. βροντήσει ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ, ubi *Vulg.* ὕβριν per *magnitudinem*, h. e. *vehementiam* interpretatus est. גָּאוֹן proprie *elationem* notat. Nah. II, 2. et alibi. – גֵּאוּת, idem. Ies. XXVIII, 1. 3. – גֹּבַהּ, *elatio*. Ierem. XLVIII, 29. – גֵּוָה, *superbia*. Ierem. XIII, 17. – דַּהֲרוֹת plur. *plausus*, aut *praeceps cursus*, quo utuntur *insolenter se gerentes*. Iud. V, 22. – הֵמִית Hiph. a מוּת, *occido*. Prov. XIX, 18. *Henslerus* ad h. l. putat, eos legisse חָמָסוֹ, *violentiam ipsi inferendam*, quod facile ex הֲמִיתוֹ aut הֲמִתוֹ defective scripto oriri potuerit. *Iaegero* ὕβρις non est *probrum* et *ignominia*, qua filius a patre castigatus affligatur, sed ipsius patris filium castigantis ob peccatum, qui sit in animadversione poenaque durus, infestus ac furens clamore, ut adeo legerint vel הֹמִיָּה (Prov. I, 21.), vel הֲמִיּוֹת ab הָמָה. Ies. XIV, 11. Equidem existimo, ὕβριν, quod in universum *contumeliam* s. *poenam publicam* significare potest, h. l. *mortem violentam et contu-*

meliosam notare. Conf. *Schol. min.* ad Il. α', v. 203. Est etiam hac vi apud *Pindar. Nem.* I. p. 14. et *Pyth.* IX. p. 354. ed. *Schmid.* - זָדוֹן, *superbia.* Prov. XI, 2. XIII, 10. Ierem. L, 32. - זָר, *alienus.* Prov. XIV, 10. Legerunt זֵד, ut cap. XXVII, 13. - לָצוֹן, *derisio.* Prov. I, 22. - עַלִּיזָה adiect. foem. *exultabunda.* Ies. XXIII, 7. - צַוָּאר, *collum.* Iob. XV, 26. ὕβρει, *fastu.* Hebr. *erecta cervice*, h. e. *feroci superbia.* - קוֹמָה, *structura.* Ies. X, 33. - *רוּם. Ies. II, 17. Sed loco ὕβρις ibi fortasse reponendum erit ὕψος, ut legitur in *Alex. Ald. et Compl. Vulg. altitudo.* Conf. quoque v. 11. - רָזוֹן, *macies.* Mich. VI, 10. Legerunt זָדוֹן. - שַׂר, *princeps.* Prov. XIX, 10. Loco בּ ante שָׂרִים legisse videntur כּ similitudinis. Sir. X, 6. μὴ πράσσε μηδὲν ἔργοις ὕβρεως, nihil agas in operibus iniuriae s. *iniuriose.* Sir. X, 8. διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα δόλια, propter iniustitiam et *iniurias* et opes fraudulentas. Sir. XXI, 5. καταπληγμὸς καὶ ὕβρις. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ʽΥΒΡΕΙ ΦΕΡΟΜΕΝΟΣ, *fastu agitatus, superbia elatus, contumeliose et iniuriose agens.* רֹאשׁ כּוֹכָבִים, *caput stellarum*, h. e. *supremae stellae.* Iob. XXII, 12. τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσε, *superbia* autem elatos humiliavit. Male nempe interpres verba hebr. sensu metaphorico accepit de fastuosis ac superbis, qui, ut *Horatii* (lib. I. Od. 1. v. 36.) verbis utar, *sublimi feriunt sidera vertice.*

ʽΥΒΡΙΣΤΗΣ, *conviciator, superbus, iniurius, iniquus, peccator, scelestus.* גֵּא per apocopen ex גֵּאֶה, *superbus.* Ies. XVI, 6. - גֵּאֶה, idem. Iob. XL, 6. πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον, omnem autem *superbum* humilia. Vide et Prov. XV, 26. XVI, 20. - זָר, *alienus*, a זוּר. Prov. XXVII, 13. Legerunt זֵד. - זָרִים plur. (a זָרָה), *ventilatores.* Ierem. LI, 2. ἐξαποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστὰς, mittam in Babylonem iniuriosos. Legerunt זֵדִים per Daleth, a rad. זוּד, *superbire, insolescere, ὑβρίζειν.* Fortasse tamen sensum tantum expresserunt. Nam, uti *ventilatio* metaph. *hostilem dispersionem* notat, ita etiam Deo hostes immissuro tribuitur Ierem. XV, 7. - רָם, *excelsus.* Prov. VI, 17. - De homine scelesto et peccatore legitur Sirac. XXXV, 23. ubi est i. q. ἄδικος. *Hesych.* ὑβριστὴς, ὑπερήφανος, ἀγνώμων. *Phavorinus:* ὑβρισταὶ δὲ ὡς μάλιστα οἱ αἰσχρουργοῦντες.

ʽΥΒΡΙΣΤΙΚΟΣ, propr. *contumeliosus, iniurius,* aut *pronus ad afficiendum iniuria et contumelia,* item: *ex quo iniuriae facile sequuntur.* הֹמֶה part. *tumultuans.* Prov. XX, 1. ὑβριστικὸν μέθη, *iniuriosum facit* sicera. Conf. supra s. v. ἀκόλαστος.

ʽΥΒΡΙΣΤΡΙΑ, *conviciatrix, superba, arrogans, iniuriosa.* זָדוֹן, *superbia.* Ierem. L, 31. ubi זָדוֹן per metonymiam *superbum* notat.

ὙΓΕΙ'Α, per syncopen pro ὑγιεία, *sanitas*, *bona valetudo*. Vide infra νὴ τὴν ὑγιεῖαν.

ὙΓΙΑ'ΖΩ, *sano*, *sanitati restituo*. חָיָה: חָיָה, *Kal et Pih. vivo*, *vivifico*. Ios. V, 8. 2 Reg. XX, 7. Hos. VI, 2. Arab. حي pro حيي, *convaluit*, *revaluit e morbo*. Sic et gr. ζῆν sumitur Ioh. IV, 50. Conf. *Lexicon N. T.* s. h. v. - מִחְיָה, *vitalitas* Lev. XIII, 24. - נִרְפָּה Niph. Lev. XIII, 18. 37. Ezech. XLVII, 9. - נִשְׁעַן Niph. *nitor*. Iob. XXIV, 23. ὑγιασθῆναι. Recte: nam opponitur ibi τῷ μαλακίζεσθαι.

ὙΓΙΑΙ'ΝΩ, *sanus sum*, *incolumis sum*, *valeo*. רָפָא, *sanor*. *Aqu.* Deut. XXVIII, 35. ὑγιάσαι. - שָׁלוֹם, *pax*. Gen. XXIX, 6. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ὑγιαίνει; pro εἰ ὑγιαίνει; dicebat autem illis, num *valet?* Bene sensum expresserunt. Vide Dan. X, 19. sec. cod. *Chis.* Vide et Gen. XXXVII, 13. XLIII, 27. 28. *Theod.* 2 Sam. XI, 7. εἰ ὑγιαίνει πόλεμος, an *bene se habeat* bellum. *Vulg. quomodo* (h. e. *quo successu*) *administraretur bellum*. שָׁלוֹם enim in hac orationis serie *felicem successum* notat. Vide s v. σωτηρία. - *שָׁלַם Pih. *compensatione afficior*, *retributionem accipio*. Prov. XIII, 13. ὑγιαίνει. Legerunt יִשְׁלָם pro יְשֻׁלָּם. Habuisse autem שָׁלַם olim hanc notionem apparet ex subst. שָׁלוֹם, quod de *sanitate* adhibetur Gen. XXIX, 6. XXXVII, 13. Caeterum pro ὑγιαίνει reponendum est ὑγιανεῖ, ut iam *Grabius* edi iussit. Commendant hanc correctionem antitheses, nec unicus hic est locus, ubi literam ι librariorum culpa irrepsisse deprehendimus. Praeterea quoque legitur 2 Sam. XIV, 8. ubi voci ὑγιαίνουσα nihil respondet in textu hebr. Est autem h. l. ὑγιαίνουσα *omni metu libera* ac *fiducia plena*, nam de sanitate proprie sic dicta ibi non est sermo. Tob. V, 13. ὑγιαίνων ἔλθοις, ἀδελφέ, *faustus* nobis advenias, amice. Ib. XI, 17. ubi *Syrus: veni in pace*, et XII, 3. ὕπαγε ὑγιαίνων, *abi in pace*, *vale*. Ita quoque *Syrus*. 2 Macc. I, 10. τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν, sc. εὔχονται, Iudaeis in Aegypto salutem et *incolumitatem* precantur. Vide et 2 Macc. IX, 19. et conf. 2 Ioh. v. 2. et *L. Bos Ellips. graec.* p. 275. 2 Macc. XI, 38. ὑγιαίνετε, *valete*.

ὙΓΙΕΙ'Α, *sanitas*, *bona valetudo*. צוֹם, *ieiunium*. Esdr. IX, 31. ubi tamen pro τῆς ὑγιείας legere mallem τὴν νηστείαν. - *לְמַרְבֵּה, *ad multiplicandum*. Ies. IX, 7. ὑγιείαν αὐτῷ. Legerunt לָם רָפָא vel לוֹ מַרְפֵּא. Sed verba videntur esse glossema ex alia interpretatione. Vide ad h. l. *Cappelli notas critt.* p. 500. - תְּרוּפָה, *sanatio*. Ezech. XLVII, 13. Sir. I, 16. ὑγιεία ἰάσεως, *perfecta sanatio*. Nam coniunctio duarum vocum, quarum eadem est potestas, augendi vim habet. Est autem h. l. ὑγιεία *felicitas*, *quae ex remissione peccatorum oritur*. Vide supra ad ἴασις. Tob. VIII, 13. 16. Sap. VII, 11. XIII, 18.

ΝΗ' ΤΗ'Ν ὙΓΙΕΙ'ΑΝ, *per sanitatem.* חֵי pro חַי, *vivus*, formula asseverandi vel iurandi. Gen. XLII, 15. 16. νὴ τὴν ὑγιείαν φαραὼ, per sanitatem Pharaonis. In Cod. *Alex.* νὴ τὴν ὑγείαν. Unde apud *Hesychium:* νὴ τὴν ὑγείαν, μὰ τὴν ὑγείαν.

ὙΓΙΗ'Σ, *sanus.* חַי, *vivus.* Lev. XIII, 15. 16. - מִחְיָה, *vitalitas.* Lev. XIII, 9. - *מְתֹם, *integritas.* *Symm.* Ies. I, 6. ὑγιές. - בְּשָׁלוֹם, *in pace.* Ios. X, 21. Sir. XVII, 26. ὑγιὴς τῇ καρδίᾳ, homo *pius et integer vitae.* *Hesych.* ὑγιής, τέλειος, σῶος.

ὙΓΙΗ'Σ Ε'ΙΜΙ', *sanus sum.* חָיָה, *vivo.* Ies. XXXVIII, 21. Vox hebr. saepe de recuperatione valetudinis usurpatur.

*ὙΓΙΗ" 'ΑΠΟΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, *sanum demonstro s. declaro.* חִיָּה, *vivifico.* *Ed. Quinta* Hos. VI, 2. ubi tamen ἀποδείκνυμι non tam *demonstrare*, quam *reddere* notat.

ὙΓΙΩ"Σ, *sane, recte.* חֲלוֹף, *transitus.* Prov. XXXI, 8. κρίνε πάντα ὑγιῶς, iudica omnia *recte.* *Iaegerus* de h. l. dubius haeret. Mihi respexisse videntur notionem *revirescendi* ac *renovandi*, quam habet חָלַף, quod etiam de *viribus* quandoque usurpatur, v. c. Ies. IX, 9. et XL, 31. *Hesych.* ὑγιῶς, ὀρθῶς, σώως, ὁλοκλήρως, ἐῤῥωμένως, καὶ εἴ τι ὅμοιον.

ὙΓΡΑΙ'ΝΩ, *humidum facio, humecto, madefacio, irrigo.* רָטַב, *madeo.* *Theod. et LXX* Iob. XXIV, 8. ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραίνονται, ex montium inundationibus madescunt.

ὙΓΡΑΣΙ'Α, *humiditas, humor, uligo.* *דָּם, *sanguis.* *Hebr.* Ezech. XVI, 6. ubi *Schol. Ed. Rom.* Ὁ Ἑβρ. ἐν τῇ ὑγρασίᾳ ἔχει, ὑγρασίαν καλέσας τὸν περικείμενον ἰχῶρα. - מַיִם, *aqua.* Ezech. VII, 17. (ubi *Hieronymus urinam* intellegit.) XXI, 7. - צָמָא, *sitis.* Ierem. XLVIII, 18. *Houbigantius* putat, eos legisse בבצא (idem quod בבצה), *in humore.* *Venema* vult, eos scripsisse ξηρασίᾳ pro ὑγρασίᾳ. Verum et *Hexapla Syr.* habent: *in humido loco.* Vide ad h. l. *Michaelis* in *Obss. phil. et critt.* p. 331.

ὙΓΡΟ'Σ, *humidus, humens.* לַח, *recens.* Iud. XVI, 7. ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευρίαις ὑγραῖς, si vinciant me funibus septem *humidis* s. *nondum arefactis.* *Vulg. nerviceis funibus.* Potest quoque reddi *flexilibus*, de qua notione vide *Wartonum* ad *Theocrit. Idyll.* I, 55. et *Iacobsii Exercitatt. critt.* T. II. c. 3. - רָטֹב, *succosus.* Iob. VIII, 16. Sir. XXXIX, 13. ῥεύματος ὑγροῦ sec. *Alex.* et *Compl.*, *flumen aquosum.* Alii habent ἀγροῦ.

ὙΔΡΑΓΩ'ΓΙΟΝ, *aquaeductus.* אַמָּה, *Amah*, nomen proprium. *Aqu.* 2 Sam. VIII, 1. Videtur legisse יָם, quod de omnibus maioribus aquarum receptaculis dicitur. Ὁ χαλινὸς τοῦ ὑδραγωγίου, fraenum aquaeductus, est fons s. scaturigo seu locus, ubi erat fons (qui hucusque in potestate Philistaeorum fuerat), et a cuius obstructione aut reseratione pendebat fluxus aquarum per aquaeductum.

ὙΔΡΑΓΩΓΟ͂Σ, *aquaeductus.* אַמָּה. *Theod.* 2 Sam. II, 24. Vide supra s. v. ὑδραγώγιον. - מוֹצָא מַיִם, *exitus aquae.* Ies. XLI, 8. - תְּעָלָה, *canalis, aquaeductus.* 2 Reg. XVIII, 17. XX, 20. *Al.* Iob, XXXVIII, 25. ὑδραγωγὸν, h. e. *cursum, fluxum.* Adde Sir. XXIV, 31.

ὝΔΡΕΥΜΑ, *aquatio.* יָגֵב, *ager. Theod.* Ierem. XXXIX, 10. ὑδρεύματα. Legit sine Iod גֵּבִים, *fossas, puteos,* a גֵּב. *Vulgatus* bene *cisternas.*

ὙΔΡΕΥ͂ΟΜΑΙ, *peto seu haurio aquam, aquor.* שָׁאַב, idem. Gen. XXIV, 11. ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι, cum egrediuntur aquam haurientes. Interdum ὕδωρ adhuc pleonastice additur, v. c. Gen. XXIV, 43. 1 Sam. IX, 11. 1 Par. XI, 18. *Hesych.* ὑδρευσάμενος, ἀντλήσας. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑδρευσάμενος, ὕδωρ ἀντλήσας.

ὙΔΡΙ͂Α, *hydria, vas aquarium.* כַּד, *cadus.* Gen. XXIV, 14. 15. 16. Iud. VII, 16. 1 Reg. XVII, 12. et alibi saepius. - סַפּוֹת plur. foem. *pelves. Aqu. Symm.* 1 Reg. VII, 50. *Aqu.* Ierem. LII, 19. - צְלֹחִית, *patina.* 2 Reg. II, 20. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑδρεία, ἡ ὑδροφορία. τὸ δὲ σκεῦος ὑδρία. Similiter *Suidas:* ὑδρεία τὸ ὑδρεύεσθαι. ὑδρία δὲ τὸ ἀγγεῖον.

ὙΔΡΙ͂ΣΚΗ deminut. *parva hydria, urnula.* צְלֹחִית, *patina. Al.* 2 Reg. II, 20. *Hesych.* ὑδρίσκη, ὑδρεία. Scribe ὑδρία.

ὙΔΡΟΚΗΛΙ͂Α, *tumor* seu *impetus aquarum,* ab ὕδωρ et κέλλω, quod de *cursu celeri* dicitur. כְּמַיִם, *sicut aquae. Symm.* Hos V, 10. ὑδροκηλίαν (sic enim legendum est pro impresso ὑδροκελλίαν, ut iam monuit *Fischerus Clav.* p. 82.) ὁρμήματός μου, *tumorem irae meae,* h. e. *iram tumidam. Semlerus* coniicit legendum: ὑδροῖκελον ὅρμημά μου.

*ὙΔΡΟΠΟΤΕ͂Ω, *aquam bibo.* Dan. I, 12. sec. cod. *Chis.* καὶ ὑδροποτεῖν, ubi in textu hebr. legitur: וּמַיִם וְנִשְׁתֶּה, *et aquam, et bibemus. Etymol. Gudian.* p. 540. 16. ὑδροποτεῖν, ἐκ τοῦ ὕδωρ, ὕδωρ ποτεῖν, καὶ κατὰ συγκοπὴν, ὑδροποτεῖν.

ὙΔΡΟΦΟ͂ΡΟΣ, *qui aquam portat et quoque haurit, lixa, calo.* שֹׁאֵב מַיִם, *hauriens aquam.* Deut. XXIX, 11. Ios. IX, 21. 23. 27. Dicitur alias ὑδατηγός. *Suidas:* ὑδατηγὸς, ἀνὴρ ὁ ἀντλῶν.

ὝΔΩΡ, *aqua,* it. *pluvia, imber.* *אֵשׁ, *ignis. Symm.* Ies. LXIV, 2. Verba *Symmachi* sunt haec: ἐτάκη θάλασσα, ὕδατα. Si sumitur, quod iam monitum est a *Montf., Symm.* vocem הֲמָסִים tanquam duas distinctas voces legisse הֲמַס יָם, sequitur etiam ὕδωρ ibidem non ad אֵשׁ, sed ad מַיִם referendum esse. - *בְּאֵר, *puteus. Inc.* Prov. V, 15. per metonymiam contenti pro continente. - בִּצָּה, *lutum.* Iob. VIII, 11. Vocem hebr. h. l. plerique Intt. recentiores per *uliginem* reddiderunt. - דָּם, *sanguis.* Hos. VI, 8. Loco מִדָּם legerunt מַיִם.

- *הָדָר, *decor.* *Aqu.* Levit. XXIII, 40. Sc. *Thalmud Hieros.* in *Bresch. Rabb.* fol. XIV. demonstrat, *Aquilam* h. l. eandem vocem hebr. servasse, sed aliis vocalibus subscriptis ὕδωρ. *Aquilae* haec translatio abest a *fragmentis Hexaplorum Montfauconii.* - זֶרֶם, *inundatio.* Ies. XXX, 30. ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ, sicut *imber* et grando una descendens violentia quadam. Similiter apud *Aristophanem* ὕδωρ *pluviam* denotat. Sic enim in *Vespis* v. 261. ἡμερῶν τεττάρων τὸ πλεῖστον ὕδωρ ἀναγκαίως ἔχει τὸν θεὸν ποιῆσαι. - יוֹם, *dies.* Nah. II, 8. τὰ ὕδατα αὐτῆς. Legerunt מֵימֶיהָ. - *יוֹמָם. Ezech. XXX, 16. Hic quoque מַיִם aut יָמִים legerunt. - יָם, *mare.* Exod. XIV, 27. Ez. XLVII, 9. Hos. XI, 11. ubi loco יָם fortasse legerunt מַיִם. Idem valet de loco Amos. VIII, 12. Ies. XXIV, 14. ubi *Theod.* et LXX loco מִיָּם legerunt מֵי יָם. *Inc.* 2 Sam. XXII, 16. - *כֵּן. Nahum. I, 12. κατάρχων ὑδάτων πολλῶν. Legerunt מֹשֵׁל מַיִם רַבִּים, omisso וְכֵן et וְעָבָר. - לִמֻּד, *edoctus, assuetus.* Ierem. II, 24. ἐφ' ὕδατι. Hic legerunt לְמַי contr. ex מַיִם. - *מָטָר, *pluvia.* *Theod.* Iob. XXXVII, 7. Confer supra ad זֶרֶם. - *מוֹ particula. Ies. XXX, 22. Fortasse legerunt מַיִם, fortasse autem respexerunt linguam Copticam, in qua *Mo aquam* notat, unde מֹשֶׁה est *ex aqua extractus s. servatus.* - מִי, *quis.* Ezech. XXXII, 19. Et hic legerunt מַיִם aut מֵי. - מַיִם *dual.* Gen. I, 2. 6. 7. et alibi saepius. Hab. III, 9. ὕδατα πορείας. *Glossae MSS.* in *Cant. Script.* habent ὕδατα πολλὰ, et exponunt τὰ ἔθνη νῦν. - מִקְוָה, *receptaculum aquarum.* Ies. XXII, 11. - מַשְׁקֶה, *irriguum pascuum.* *Aqu.* *Symm.* Ezech. XLV, 15. - נֹזְלִים plur. *fluenta.* Exod. XV, 8. Ps. LXXVII, 19. Praeterea legitur apud *Inc.* 2 Sam. XVII, 16. ubi τὰ ὕδατα, quibus nihil in textu hebr. respondet, sine dubio e v. 13. translata sunt, ubi נַחַל commemoratur. Prov. XXX, 16. ubi videndus *Iaegerus.* Iudith. II, 5. ἑτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ τινί. Formula solemnis de *deditione:* ubi vid. *Grotius* ac *I. Dougtaei Analecta Sacra* P. II. p. 170. sequ. Sir. XV, 3. ὕδωρ σοφίας, h. e. *saluberrimum et uberrimum pabulum animi,* quod sapientia exhibet cultoribus suis, coll. Ioh. IV, 14. Sir. XV, 16. Vide supra s. v. πῦρ.

ὝΔΑΤΟΣ ἜΞΟΔΟΣ, aquae exitus, h. e. *fons.* מָקוֹר, *scaturigo.* Prov. XXV, 27.

ΟἹ ἘΝ ΤΟΙ͂Σ ὝΔΑΣΙ, sc. ὄντες, vel ζῶντες, *qui sunt vel vivunt in aquis.* בְּנֵי שַׁחַץ, *filii ferae,* h. e. *ferae iuniores.* Iob. XLI, 26. βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, rex omnium aquatilium. Recte. Nam sermo ibi est de animali aquatico, nec opus est statuere, eos שֶׁרֶץ legisse.

*ΠΛΗΡΩ͂ΜΑΤΑ ὙΔΆΤΩΝ, *plenitudines aquarum.* אֲפִיקֵי מַיִם, *alvei aquarum.* Cant. V, 13.

"ΥΔΩΡ ΦΕΡΟ'ΜΕΝΟΝ, *aqua agitata.* זֶרֶם כְּפַלְגֵי מַיִם, *inundatio sicut rivi aquarum.* Ies. XXXII, 2.

"ΥΔΩΡ ΒΙΑΙ'ΩΣ "ΑΝΩ ΦΕΡΟ'ΜΕΝΟΝ, *aqua violenter sursum agitata.* מַיִם זָרִים קָרִים נוֹזְלִים, *aquae extraneae frigidae fluentes.* Ierem. XVIII, 14.

*"ΩΣΠΕΡ "ΥΔΩΡ ΚΑΘΑΡΟ'Ν. מִמּוּם, *a macula*, ubi non legerunt מִמַּיִם. Est enim صوغ et صيغ Arabibus eodem significatu usitatum. - Vide alibi ἄφεσις, συναγωγὴ et ὕπτιος.

"ΥΕΙΟΣ. *suillus*, ab ὗς, *sus.* חֲזִיר, *sus.* Ies. LXV, 4. LXVI, 3. 17. - *בֵּן, *filius.* Ps. XVI, 14. ἐχορτάσθησαν ὑείων, ubi tamen sine dubio scribendum erit υἱῶν. Vide ad h. l. *L. Bos.* 1 Macc. I, 50. θύειν ὕεια, sc. κρέατα, *sacrificare carnes suillas.* Vide et 2 Macc. VII, 1. 4 Macc. V, 6.

'ΥΕΤΙ'ΖΩ, *pluo*, ab ὕω. הִגְשִׁים Hiph. a גָּשַׁם, idem. *Aqu.* et LXX Ierem. XIV, 22. - הִמְטִיר Hiph. a מָטַר, idem. Iob. XXVIII, 26.

'ΥΕΤΟ'Σ, *pluvia.* גֶּשֶׁם, idem. Gen. VII, 12. VIII, 2. Levit. XXVI, 4. et alibi saepius. *Symm.* Ps. LXVII, 2. secundum *Suidam* s. v. ἑκούσια. - *גשם. Ezech. XXII, 24. - מָטָר. Exod. IX, 34. 35. Deut. XI, 11. 14. et alibi saepius. - מַיִם dual. *aquae.* Iob. XXXVI, 27. - שׁוֹאָה, *vastatio.* Ezech. XXXVIII, 9. Per ὑετὸν intellexit *imbrem cum turbine coniunctum.* שׁוֹאָה autem ex usu l. *arab. tempestatem* notat. - שֶׁטֶף, *inundatio.* Iob. XXXVIII, 25.

'ΥΕΤΟ'Ν 'ΕΠΑ'ΓΩ, *pluviam induco.* הִמְטִיר Hiph. *pluere facio.* Gen. VII, 4.

ΥΙ'Ο'Σ, *filius.* Υἱοὶ plur. *filii*, *liberi*, *posteri*, it. *servi.* אָב, *pater.* 1 Par. IV, 3. Non male in hac orationis serie. Conf. Intt. ad h. l. - אָדָם, *homo.* Prov. XV, 21. υἱός. Recte, quia refertur ad matrem. - אָח, *frater.* Gen. XXXVII, 3. υἱῶν, sensu eodem. 1 Paral. XI, 38. ubi etiam sensum respexerunt, collato loco parallelo 2 Sam. XXIII, 35. - אִישׁ, *vir.* Amos. II, 7. καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ. 2 Sam. XX, 8. υἱός. *Inc.* ibi habet ἀνὴρ υἱός. Mihi utraque lectio suspecta est, et arbitror, illud υἱὸς ex ανος, h. e. ἄνθρωπος, ortum esse, quo ducit quoque versio *Inc. Int.* Si υἱὸς vera lectio esset, in sequentibus quoque scribendum esset παρανομίας et λοιμοῦ. - אֳנִי, *navis.* 1 Reg. X, 22. ubi tamen alii pro υἱῶν rectius νηῶν exhibent. - אֲנָשִׁים plur. *viri.* Ios. IX, 7. Iud. XII, 1. 2 Sam. XV, 6. - אֶרֶץ, *terra.* Ezech. XXVII, 17. *Terra Israel* ponitur h. l. pro *incolis terrae Israel*, de quibus vox υἱὸς saepius adhibetur. - בַּיִת, *domus*, *familia.* Gen. XLV, 11. υἱοί σου, *familia* tua. Conf. Matth. XVII, 25. Exod. XVI, 31. οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, filii, h. e. *posteri* Israelis. Vide et Ios. XVII, 17. XVIII, 5. Nehem. VII, 28. Hos. I, 7. et conf. *Vorstium Philol. Sacr.* P. II. c. 24. p. 76. - בֵּן, in

plur. בָּנִים. Exod. II, 10. *adoptivus*. Vide vers. *Armenicam*. Gen. XI, 5. *οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων*, *homines*. Sic et alibi passim. Conf. *Vorstium* l. cit. p. 532. sequ. et Prov. XV, 12. et Mal. IV, 6. ubi בֶּן אָדָם redditur ἄνθρωπος. Iud. VI, 3. *οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν*, h. e. *incolae* vel *populi* Orientis. Iud. XIX, 22. *υἱοὶ παρανόμων*, h. e. *iniqui*. 1 Sam. XX, 30. *υἱὸς θανάτου*, h. e. *morte dignus*, coll. 2 Sam. XII, 5. Matth. XXIII, 15. *υἱὸς γεέννης*, h. e. gehennae *dignus*, et Ioh. XVII, 12. *υἱὸς τῆς ἀπωλείας*, exitio *dignus*. Conf. *Vorstium* lib. cit. p. 66. sequ. ac notata supra s. v. ἄξιος. 2 Sam. II, 7. *γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς*, estote *viri* strenui. Conf. 1 Macc. III, 58. Similiter 2 Sam. XIII, 28. *υἱοὶ δυνάμεως*, *strenui*, coll. 1 Reg. I, 52. 1 Par. V, 18. et vide *Vorstium* lib. cit. p. 59. sequ. 2 Par. XXV, 13. *υἱοὶ τῆς δυνάμεως*, *filii exercitus*, h. e. *milites*. Conf. ἀνὴρ δυνάμεως supra. 2 Reg. XIX, 12. *υἱοὺς Ἀδὲμ*, vel, ut al. rectius, *Ἐδὲν*, h. e. *incolas* regionis Eden. Esdr. II, 1. *υἱοὶ τῆς χώρας*, in provincia *habitantes*. Conf. *Vorstium* l. c. p. 68. Esdr. IV, 1. et VI, 19. *υἱοὶ τῆς ἀποικίας*, *qui in captivitatem abducti fuerant*. Ps. CXXVI, 5. *υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων*, *filii excussorum*, h. e. iuxta *Suidam*: *οἱ σφόδρα ταλαιπωρούμενοι*. Vide *Suidam* in v. *υἱοὶ θεοῦ* ante v. Ὕφα. Ierem. II, 16. *υἱοὶ Μέμφεως*, *incolae* Memphis. Ioel. III, 6. *τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων*, *Graecis*. Vide supra s. v. μήτηρ et τέκνον. Sic et *Homero υἷες Ἀχαιῶν Achivi* passim dicuntur. Ezech. XXXIII, 30. *οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου*, *populus tuus*. Conf. *Vorstium* lib. cit. p. 76. *Al.* Ies. LXV, 20. *υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν*, h. e. *cum centum annos natus fuerit*, seu: *cum annum centesimum attigerit*, *centenarius*, *ἑκατονταετής*. Vide *Vorstium* lib. cit. p. 80. et quae allata sunt in v. *εἰμὶ* post hebr. בֵּן. *Al.* Thren. III, 13. *υἱοὺς φαρέτρας*, *filios pharetrae*, h. e. *sagittas*. Conf. *Vorstium* p. 69. *Aqu.* Iob. V, 7. *υἱοὶ γυπός*, h. e. *pulli* vulturis. Conf. notata in voce τέκνον, et Lev. I, 15. ubi בֶּן יוֹנָה LXX interpretantur *περιστερίδιον*, *pullum columbium*. - בְּנוֹ ex בֵּן cum ו parag. Num. XXIII, 18. XXIV, 3. 15. - בָּנָה, *aedifico*. Nehem. III, 1. *υἱοί σου*. Legerunt בָּנִים. Ezech. XXVII, 4. ubi loco בֹּנַיִךְ legerunt בָּנַיִךְ. Adde 1 Reg. V, 36. - בָּנִי, *Bani*, nomen viri. Nehem. X, 13. Legerunt בְּנֵי. - בְּנִי, *in lamento*. Ezech. XXVII, 32. Legerunt בְּנֵי. - בַּר chald. Dan. III, 26. V, 24. VII, 13. - בַּת, *filia*. Gen. XXXVI, 2. 14. 39. - דּוֹד, *patruus*. 2 Reg. XXIV, 17. - זֶרַע, *semen*, h. e. *posteri*. Nehem. IX, 2. - חָסִיד, *sanctus*, it. *beneficus*. Ps. LXXXVIII, 19. *τοῖς υἱοῖς σου*. Corruptum hoc videri posset ex *ἁγίοις*, sed *sancti* haud raro *filii Dei* dicuntur. - יֶלֶד, *natus*, *puer*. Gen. XXXIII, 2. Ruth. I, 5. 2 Reg. IV, 1. - יוֹלֵד part. *generans*, *genitor*. Prov. XXIII, 24. Legerunt יֶלֶד aut יָלִיד. - יָלִיד, i. q. יֶלֶד. 1 Par. XX, 4. - כָּבוֹד, *decus*. Ps. XXVIII, 1. *ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν*, afferte Domino

iuvencos arietes. Conf. *Vorstium Phil. Sacr.* P. I. c. 15. p. 583. Ita *Bielius*. Sed coaluerunt h. l. duae versiones, et verba υἱοὺς κριῶν referenda sunt ad בְּנֵי אֵלִים. - כֹּהֵן, *sacerdos*. Esdr. IX, 7. Legerunt בֵּן. Idem valet de loco 2 Reg. XXV, 18. ubi υἱὸς τῆς δευτερώσεως occurrit. - *לֵץ; *irrisor*. Prov. XIII, 1. ubi pro υἱὸς reponendum est λοιμὸς, ut iam *Iaegerus* recte coniecit. - *מִבּוֹא, *de No*. Ierem. XLVI, 25. υἱὸν αὐτῆς. Videntur legisse vel מִבְּנָהּ, *ex ea*, vel בְּנָהּ, vel בִּינָה, nam בִּין est *filius*. - מִשְׁפָּחָה, *familia*. Num. III, 23. - מְתִים plur. *homines*. Ies. III, 24. Fortasse legerunt בָּנַיִךְ. - *נָוֶה, *habitaculum*. *Theod.* Hos. IX, 13. υἱοὶ αὐτοῦ. Loco בְנָוֶה, *in habitaculo*, legerunt cum LXX בָּנֶיהָ. - עֶבֶד, *servus*. 2 Sam. II, 30. τῶν υἱῶν Δαβὶδ, *servorum* Davidis. Vide et Deut. XXXII, 44. - פָּנִים, *facies*. Prov. XVI, 16. Legerunt בֵּן. - פָּקוּד part. Pah. *numeratus*. Num. XXVI, 57. - שֵׁבֶט, *tribus* Gen. XLIX, 28. υἱοί. Meliore profecto sensu, cum hic de tribubus nondum existentibus minime agatur. Deut. XXIX, 21. Ios. III, 12. - Praeterea legitur 1 Par. XI, 4. ubi υἱοὶ ante κατοικοῦντες in *Ald.* est in οἱ mutandum. Sir. IV, 12. υἱοὶ σοφίας, *cultores* et *sectatores* sapientiae. Sic quoque τέκνον Matth. XI, 19. Sirac. IV, 11. ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου, h. e. *Deo carissimus eris*, coll. Matth. V, 9. Luc. VI, 35. Sir. IV, 12. υἱὸς σοφίας, *discipulus*, *cultor* sapientiae, i. q. in altero membro ὁ ζητῶν αὐτήν. Conf. Sap. I, 1. et supra ad *Sirac.* IV, 12. a me notata. Interdum reticetur, v. c. Tob. V, 19. post Ἀνανία τοῦ μεγάλου, coll. Luc. IX, 55. et Iob. XXI, 2. Sir. XLVII, 12. υἱὸς ἐπιστήμων, *sapientissimus*. Sap. II, 18. V, 5. υἱὸς θεοῦ, *Deo devotus*. Sap. XVIII, 13. υἱὸν θεοῦ, *Deo carum*. Iudith. VIII, 16. υἱὸς ἀνθρώπου, *homo*. 1 Macc. I, 11. υἱοὶ παράνομοι, *impii*, coll. III, 56. et 58. 1 Macc. IV, 2. οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας, *qui praesidio arcem tenebant*.

῾ΥΛΑΚΤΕ΄Ω, *latro*, *allatro*, ab ὑλάω, idem. נָבַח, idem. Ies. LVI, 10. κύνες ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν.

῞ΥΛΗ, *sylva*, it. *ligna*, it. *materia*, *praetextus*. דִּין, *iudicium*. Iob. XIX, 29. τότε γνώσονται, ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη, tunc cognoscent, ubi sit *praetextus* illorum. Ita *Bielius*. Sed ὕλη h. l. est speciatim *materia* s. *causa poenarum divinarum*, hoc sensu: *ut sciatis*, *quo seu quibus factis vestris merueritis poenas divinas*. Secundum *Schulzium* LXX שַׁדִּין legisse et ex arab. سدى, *tela*, *textura*, explicasse videntur. - חֹרְשָׁה, *sylva*. *Aqu.* 1 Sam. XXIII, 15. 16. et 19. - *מָרוֹם, *altitudo*. Iud. V, 17. sec. *Compl.* ἐπὶ ὕλῃ, vitiose pro ὕψῃ. - סֻכָּה, *tugurium*. Iob. XXXVIII, 40. κάθηνται ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες, sedent in *sylvis* insidiantes. *Schol.* ed. *Rom.* ἐν κοίταις. - שָׁמִיר, *sentis*. Ies. X, 17. φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην, comedet tanquam foenum *sylvam*. *Lex. Cyrilli MS.*

Brem. ὕλην, σύνδενδρον τόπον. Sap. XI, 18. κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης, creans mundum ex *rudi materia.* Confer *Platon. Tim.* T. X. ed. *Bipont.* p. 4. et *Timaeum Locr.* de *anima mundi* apud *Th. Gale Opusc. mythol.* ed. *Amst.* 1682. p. 544. Vide et Sap. XV, 13. Sir. XXVIII, 10. 2 Macc. II, 25. ubi ὕλη est *materia* s. *argumentum libri. Vulg. propter multitudinem rerum.* Latini quoque *materiam quamcunque, unde aliquid fit, sylvam* vocant, e. g. *sylva rerum ac sententiarum* apud *Cic. Orat.* III, 26. extr. Conf. *Fabricium* ad S. *Hippolytum* T. II. p. 379. *Suidas:* "Υλη, ὁ σύνδενδρος τόπος. καὶ ἡ σκῆψις, ἡ πρόφασις, ἡ ὑπόθεσις. "Υλας χορηγῶν, καὶ τοσαύτας, καὶ ξένας. "Υλη δὲ καὶ ἡ εἰδοποιουμένη ὑπὸ τοῦ εἴδους· πᾶν γὰρ τὸ γινόμενον, ἢ φύσει, ἢ τέχνῃ, ἐξ ὕλης καὶ εἴδους ἔχει τὴν σύστασιν. οἷον, ὁ Σωκράτης ἐξ ὕλης μὲν τῆς σαρκὸς, εἴδους δὲ τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς. καὶ τουτὶ τὸ τεχνητὸν, ἐξ ὕλης μὲν τοῦ ξύλου, εἴδους δὲ θύρας, ἢ σκαμνίου, ἢ ἄλλου τινός.

'ΥΛΟΜΑΝΕ'Ω, *sylvesco, frondibus luxurio.* בָּקַק, *evacuo. Symm.* Hos. X, 1. ὑλομανοῦσα, *frondibus luxurians* vel *exuberans. Hieron. quae tota in frondibus creverit.* Ex significatione vocis in l. arab., ubi بقّ notat *multam prolem peperit.* Vide quoque *Strabon.* XIV. p. 1003. B. ubi vide *Intt.*

'ΥΛΟΤΟ'ΜΟΣ, *sylvicida, qui arbores in sylvis succidit, seu caesor materiae, lignator.* Sap. XIII, 11. ὑλοτόμος τέκτων, *faber lignarius. Vulg. artifex. Hesych.* ὑλοτόμος, ξυλοτόμος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* 'Υλοτόμος, ὁ δρυμὸν ἐκκαθαίρων. Sic de hominibus quoque adhibetur apud *Homer. Il.* ψ', 123.

'ΥΛΟΧΑΡΕ'Ω, *ramis luxurior.* פָּרַח, idem. *Aqu.* Ies. XXXV, 2. ὑλοχαρήσει. Ita quoque *Severus.*

'ΥΛΩ'ΔΗΣ, *sylvosus, arboribus densus et opacus,* item: *multam materiam habens, rerum copia abundans, dives.* שַׁדַּי, *omnipotens, sufficiens.* Iob. XXIX, 5. ὅτε ἤμην ὑλώδης λίαν, cum omnium rerum copia valde abundarem. Caeterum addi potest hic locus locis allatis a *Spohnio* in libro *de extrema Odysseae parte* p. 242., quibus docuit, vocem ὑλώδης a *Schneidero* temere dubiam haberi.

'ΥΜΕ'ΝΑΙΟΣ, sc. 'ΩιΔΗ' vel "ΥΜΝΟΣ, *hymnus nuptialis, carmen, quod canitur inter nuptias.* 3 Macc. IV, 6. θρῆνον ἀνθ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον, lamentum pro *hymnis nuptialibus* unanimiter incipiebant. *Homer. Il.* σ', 493. *Hesych.* ὑμεναίων, γαμικῶν ᾀσμάτων, μέλος ᾠδῆς. Conf. *Suidam* in v. 'Υμεναίων, et *Hesychium* in v. ὑμέναιος.

'ΥΜΝΕ'Ω, *hymnum cano, carmine laudo, cantu celebro,* it. *defleo, deploro.* *הָגָה, *meditor. Aquila* Ps. XXXIV, 2. Habet quidem הָגָה h. l. hunc sensum, vix tamen arbitror,

Aquilae hanc versionem vindicandam esse. – הוֹדָה Hiph. a יָדָה, *confiteor*. Ies. XII, 4. ὑμνεῖτε κύριον, *celebrate* Dominum. Ies. XXV, 1. Nehem. XII, 24. – הִלֵּל Pih. *laudo*. 2 Par. XXIII, 13. ὑμνοῦντες ὕμνον, *hymnum canentes*, *hymno celebrantes*. 2 Par. XXIX, 30. ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις Δαβὶδ, *celebrare* Dominum carminibus Davidis. *Aqu*. Ps. X, 3. et LXXVII, 63. – הֵשִׁיר Hiph. a שׁוּר, *cano*. Ies. XLII, 10. ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινὸν, *canite* Domino hymnum novum. *Hesych*. ὑμνεῖ, εὐλογεῖ, ᾄδει. – זִמֵּר Pih. *psallo*. 1 Par. XVI, 9. Ies. XII, 5. – רָנַן, *vociferor*. Prov. I, 20. σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, sapientia in viis *vocem suam extollit*. Mihi legendum videtur ὑμνεῖ (ut habet versio *Arabica*); ut illud ται ex sequenti καὶ ortum sit. Vide et Prov. VIII, 3. – הוּלַּל Pyh. *Aqu*. et *Ed. Sexta* Psalm. LXXVII, 69. αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐχ ὑμνήθησαν, virgines eorum non *deploratae sunt*. LXX ibi habent ἐπενθήθησαν. Vocem autem ὑμνήθησαν eodem sensu accipi posse, patet ex *Suida*, qui ὑμνεῖν interpretatur ὀδύρεσθαι, et in v. ὑμνήσεις verba ex *Sophocl. Electr*. p. 99, observante *Küstero*, affert, quibus verbum ea notione legitur. En illa: χθονὸς τῆσδ' ἐκτὸς ὑμνήσεις κακά. Similiter εὐφημεῖν, quod alias *fausta acclamare* vel *laudare* significat, per ἀντίφρασιν etiam notat *gemere*, et εὔφημοι, sc. λόγοι, *lamenta*. Vide notata supra in v. εὐλογέω. Caeterum de verbo ὑμνεῖν conferri meretur *Wolfius* ad Matth. XXVI, 30. p. 376.

῞ΥΜΝΗΣΙΣ, *laudum decantatio*, *celebratio*, *quae fit hymnis*, *laus*. זִמְרָת (ת pro ה), *psalmus*. Ps. CXVII, 14. – תְּהִלָּה, *laus*, *laudatio*. *Symm*. Ps. IX, 15. τὰς ὑμνήσεις σου, *laudes tuas*. Simili modo ὁπλίσεις de ipsis *armis* dicitur, v. c. apud *Zosimum* II, 48. *Aqu*. Ps. XXXII, 1. LXV, 2. (ὑμνήσει αὐτοῦ, *hymno in eum*.) LXX, 8.

῾ΥΜΝΗΤΟ´Σ, *laudabilis*. מְהֻלָּל part. Pyh. Reliqui Ps. XLVII, 2. Adde Dan. III, 54. et 56. sec. cod. *Chis*.

*῾ΥΜΝΟΓΡΑ´ΦΟΣ, *hymnorum scriptor*. 4 Macc. XVIII, 15. ubi ita Davides dicitur.

῾ΥΜΝΟΛΟΓΕ´Ω, *hymnum canto*, *hymnis celebro*. הִלֵּל דָּבָר, *cano verbum*. *Symm*. Ps. LV, 11. – *הַרְנִין Hiph. a רָנַן, *canto*. *Symm*. Ps. LXIV, 9. sec. *Theodoretum* T. I. p. 1035. ed. *Hal*. Ita etiam *Inc*. ibid. sec. *Heracleotam* in *Caten. PP. GG*. T. II. p. 270. et *Athanasium* T. I. *Opp*. ed. *Paris*. p. 1275.

*῾ΥΜΝΟΛΟΓΟΥ´ΣΑΣ ΠΟΙΕ´Ω. הַרְנִין, *laudare facio*. *Symm*. Ps. LXIV, 9. ὑμνολογούσας ποιήσεις. *Hieron*. *laudantes facies*. Ita *Montfauconius*. Sed ex *Eusebii Commentario*, ubi haec verba bis laudantur, ὑμνολογίας loco ὑμνολογούσας reponendum erit.

῾ΥΜΝΟΛΟΓΙ´Α, *hymnorum decantatio*, *laudis enarratio*, *laudatio*. רוֹמֵמָה verbal. foem. *exaltatio*. *Al*. Ps. CXLIX,

6. = הַרְנִין Hiph. a רָנַן, *canto.* *Symm.* Iob. LXIV, 9. = תְּרוּעָה, *clangor.* *Symm.* Iob. XXXIII, 26.

*'ΥΜΝΟΛΟΓΙ'ΑΣ ΠΟΙΕ'Ω. Conf. supra s. v. ὑμνολογούσας ποιέω.

'ΥΜΝΟΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ, *hymnum facio.* הַלֵּל Pih. *laudo.* *Symm.* Ps. LV, 11. ὑμνοποιήσομαι.

* "ΥΜΝΟΣ, *hymnus, canticum, carmen,* proprie *in laudem alicuius.* הוד, *gloria.* Ps. CIII, 1. - נְגִינַת sing. (ת pro ה), *pulsatio fidium, modulatio.* Ps. LX, 1. - נְגִינוֹת plur. idem. Ps. IV, 1. VI, 1. LIII, 1. - שִׁיר, *canticum.* Ies. XLII, 10. - שִׂמְחָה, *laetitia, quae se canticis prodit.* Ps. CXXXVI, 4. - תְּהִלָּה, *laus.* 2 Par. VII, 6. Ps. XXXIX, 4. *Aqu.* *Symm.* *Theod.* Ps. XXI, 4. *Symm.* Ps. LXV, 2. τὸν ὕμνον αὐτοῦ, hymnum in eum. - תְּפִלָּה, *oratio.* Ps. LXXI, 20. οἱ ὕμνοι. *Vulg.* *laudes*, quod fortasse legerint תְּהִלּוֹת, vel sensum tantum secuti sint. *Phavorinus:* ὕμνος, ἡ πρὸς θεὸν ᾠδή. Idem: ὕμνος ἐστὶν αἶνος ἐμμελής.

'ΥΜΝΩΔΕ'Ω, *hymnum cano.* שִׁיר, *canticum.* 1 Par. XXV, 6.

*'ΥΝ, vox hebr. הִין, *hin, mensura liquidorum,* alias εἶν et ἴν. Ezech. IV, 11.

"ΥΝΙΣ, *vomer.* מַחֲרֵשָׁה, idem. *Symm.* 1 Sam. XIII, 21. ὕνιν. *Montfauconius* edi iussit ὕννιν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* "Υνις, σίδηρος ἀρότρου. Scribitur et ὕννις per duplex ν. Vide *Suidam* in v. ὕννις et *Hesychium* in v. ὕννη.

'ΥΠΑΓΚΩ'ΝΙΟΝ, *pulvinar.* כְּסָתוֹת plur. *pulvinaria,* *Symm.* Ezech. XIII, 18. ὑπαγκώνια, quod in Cod. *Syr. Hex.* ܡܫܘܝܬܐ, *strata,* vertitur.

'ΥΠΑΓΟΡΕΥ'Ω, *verba subiicio, vicissim respondeo, indico, denuncio.* 3 Esdr. VI, 30. *Hesych.* ὑπαγορεύουσι, λαλοῦσι.

'ΥΠΑ'ΓΩ, *subduco.* הוֹלִיךְ Hiph. *ire facio.* Exod. XIV, 21. ὑπήγαγε κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ, *subduxit* Dominus mare vento australi. Adde *Homer. Il.* λ', 163.

"ΥΠΑΙΘΡΟΣ, *subdialis, sub aethere, qui est sub dio.* גַּג, *tectum.* Prov. XXI, 9. ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου, in angulo *subdiali.* 2 Macc. XV, 19. ἐν ὑπαίθρῳ, sc. τόπῳ, *sub dio.* Sic quoque *Aelianus V. H.* XIII. c. 11. Vide *Casaubonum* in *Comment.* ad *Polybium* I, 12, 4.

'ΥΠΑΙ'ΡΩ, *attollo, elevo, supero.* Sir. XLVIII, 11. πᾶς λόγος οὐχ ὑπῆρεν αὐτὸν, non *superavit* illum verbum aliquod aut ulla res. Alii codd. legunt ὑπερῆρεν.

'ΥΠΑΚΟΗ', *obedientia.* עֲנוֹת infin. *respondere,* it. *affligere.* 2 Sam. XXII, 36. - מִשְׁמַעַת. *Aqu.* 2 Sam. XXIII, 23. ubi ὁ ἐπὶ ὑπακοὴν τινὸς est lat. *qui alicui est a secretis.* *Vulg.* *auricularius a secreto;* unde simul apparet, ὑπακοὴν non

semper esse *obedientiam*, sed *auscultationem*, *auditionem* simpliciter, i. q. ἀκοὴ apud LXX. - *שמוע infin. *audire*. 1 Sam. XV, 22. sec. *Cyrill. Alex.*, *Chrysostomum* et *Athanasium*. Vide ad h. l. *Holmesium*.

'ΥΠΑΚΟΥ'Ω, et med. ὑπακούομαι, *aures praebeo ad auscultandum*, *ausculto*, *obedio*, *obtempero*, it. *respondeo*. הִקְשִׁיב Hiph. *ausculto*, *attendo*. Prov. II, 2. ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, *auscultabit* aut potius *praebebit se* sapientiae auris tua. Prov. XXIX, 12. βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον, rege *aures praebente* sermoni iniusto. Ib. XVII, 4. - הִשְׁלִים Hiph. *pacem facio*. Deut. XX, 12. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σοι, si autem tibi non *obediant*. - כִּסָּה Pih. *tego*. Iob. XXXVIII, 34. ὑπακούσεταί σοι, *obediet* tibi, ubi non חֶכְסֵף habuerunt, sed תַעֲנֶךָ aut simile verbum. - *לֶקַח, *doctrina*, *disciplina*. Ies. XXIX, 24. ὑπακούειν. Sensum expresserunt. - מַעֲנֶה, *responsio*. Prov. XV, 23. Voci ὑπακούειν etiam *respondendi* notionem subiectam esse, apparet ex iis, quae in *Lexico N. T.* s. h. v. a me notata sunt. - מִשְׁמַעַת, *auscultatio*. Ies. XI, 14. *Inc.* 1 Sam. XXII, 14. τὸ ὑπακούειν σου. *Vulg. ad imperium tuum*. - נָשַׁק, *osculor*. Gen. XLI, 40. ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου, ori tuo *obediet* omnis populus. *Osculari* per metonymiam *obedire*, *obsequi*, *se humiliter subiicere* notat. Vide *Glassii Phil. Sacr.* p. 889. - עָנָה, *respondeo*. Iob. V, 1. IX, 3. 14. 16. Cant. V, 7. *Symm. Theod.* Iob. IX, 3. (ubi *Vulg. et non poterit ei respondere.*) et 15. *Symm.* Ies. LIV, 7. *Aqu.* Hos. II, 15. ubi vid. *Montf.* - *עֲנָוָה, *afflictio*, *humiliatio*. *Symm.* Ps. XVII, 36. τὸ ὑπακούειν, *obedientia*, *quam praestiti legibus divinis*. Scil. עָנָה in V. T. de *pietate* quoque adhibetur. - נָתַן קוֹל, *do vocem*, h. e. *vociferor*, *clamo*. Prov. VIII, 1. Imago hic desumta esse videtur a ianitoribus, qui, pulsato ostio, quis adsit, sciscitantur et pulsantibus fores aperiunt, eosque intromittunt. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. - שׂוּם, *pono*. Dan. III, 12. οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ ὑπήκουσαν, viri illi non *obtemperabant*. - שָׁמַע, *audio*, *obedio*. Gen. XVI, 3. XXII, 18. Deut. XXI, 18. et alibi. *Aqu. Symm. Theod. Quint. et Sexta Ed.* Ps. XVII, 44. Praeterea legitur Prov. XVIII, 17. ubi nihil ei in textu hebr. respondet, et loco ὑπακούει iudice *Iaegero* reponendum erit ὑπάρξῃ. Caeterum vide supra s. ἀγαπάω. Baruch. III, 33. ὑπακούειν rebus inanimatis, v. c. soli, tribuitur, quatenus praestant id, quod ex voluntate Dei praestare debent. Sic Graeci ὑπακούειν de *agro fertili* dicunt, et qui votis et labori agricolae respondet. Conf. *Pollucis Onom.* I, 53.

ΟΥ'Χ 'ΥΠΑΚΟΥ'Ω, *non obedio*. מֵאֵן Pih. *renuo*. Prov. I, 24. οὐχ ὑπηκούσατε.

'ΥΠΑΝΑΧΩΡΕ'Ω, *secedo*. בָּרַח, *fugio*. *Inc.* Gen. XV, 6.

ὝΠΑΝΔΡΟΣ, Ἡ, *viro subiecta, coniugata, coniugio marito coniuncta.* תַּחַת אִישׁ, *sub viro.* Num. V, 29. – רַע, *malus.* Prov. VI, 24. Legerunt רֵעַ, quae pronuntiatio confirmatur v. 29. ac reliquorum Intt. GG. auctoritate. – רֵעַ, *socius, amicus.* Prov. VI, 29. Conf. Sir. IX, 10. XLI, 27. et Rom. VII, 2. et ad h. l. *L. Bos.* p. 106. et *Elsnerum* p. 54. *Drusii* sententiam, cui γυνὴ ὕπανδρος Sirac. l. c. est *meretrix nupta*, vide in Ei. *Prov. Class.* I. lib. IV. n. 48.

ὙΠΑΝΤΆΩ, *occurro.* *קָרָה. *Alex.* Dan. X, 14. τί ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου. *Theod.* ἀπαντήσεται. Tob. VII, 1. Sap. VI, 16. Sir. IX, 5. ubi ὑπαντᾷν est *conversari, familiaritatem contrahere. Syrus: ne converseris. Vulg. ne respicias.* Ibid. XV, 2. ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, sapientia suos cultores valde benevole ad instar matrum benignarum *tractabit:* ubi ὑπαντᾶσθαι τινὶ, ut ἀπαντᾷν, ac vernaculum *begegnen*, notat *se gerere erga aliquem, agere cum aliquo*, vel bono vel malo sensu.

ὝΠΑΡ, *somnium clarum, fide dignum.* 2 Macc. XV, 11: καὶ προσεξηγησάμενος (ὄνειρον ἀξιόπιστον) ὕπαρ τι, πάντας εὔφρανεν, et enarrans *somnium fide dignum*, omnes laetitia affecit. Hic verba ὄνειρον ἀξιόπιστον uncinis inclusa, quod videantur glossema τὸ ὕπαρ exponens et ex margine ab imperito librario textui insertum. Cod. *Alex.* habet ὑπὲρ, quod ducit ad scriptionem ὅπερ μὲν, quam *Houbigantius* veram esse existimat: *quod quidem omnes recreavit. Hesych.* ὕπαρ, τὸ μεθ' ἡμέραν ὄναρ ἐν ἡμέρᾳ, οἷον, φανερῶς, ἐναργῶς, ἀληθές. Vide et *Suidam* in v. ὕπαρ.

*ὙΠΑΡΚΤΟΣ, *existentiam habens.* ὙΠΑΡΚΤΑ i. q. ὑπάρχοντα. אֲשֶׁר לוֹ, *quae sibi.* Gen. XXV, 5. secundum *Philonem* lib. *de migr. Abrah.* T. I. p. 451. et lib. *de confus. lingu.* T. I. Opp. p. 416. Mangey.

ὝΠΑΡΞΙΣ, *substantia, facultates, opes.* הוֹן, idem. Prov. XIII, 11. XVIII, 11. XIX, 14. *Aqu. Theod.* Prov. I, 13. et VIII, 18. *Symm. et Inc.* Ps. XLIII, 13. – מִקְנֶה, *possessio,* Ierem. IX, 10. οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως, ubi ὕπαρξις pro *gregibus et pecoribus* sumitur. Adde Ps. LXXVII, 48. locum in *Trommii Conc. Gr.* omissum. – קִנְיָן. *Inc.* Ezech. XXXVIII, 13. – רְכוּשׁ, *substantia, facultates acquisitae.* 2 Par. XXXV, 7. Esdr. X, 8. Dan. XI, 13. *Symm.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. XIV, 21. *Hesych.* ὕπαρξις, προγένεσις, ἡ οὐσία.

ὝΠΑΡΧΟΣ, *praefectus, praeses, procurator.* הַדָּבְרַיָּא plur. chald. *gubernatores.* Dan. VI, 7. ubi al. ὕπατοι. – רוֹזְנִים plur. *dominatores. Inc.* Iud. V, 3. *Symm.* Ps. II, 2. *Hesych.* ὕπαρχος, οἰκονόμος, πολέμου στρατηγός. *Suidas:* ὕπαρχος, ὁ ὑφ' ἑτέρου ἀρχόμενος, ὁ ὑποτεταγμένος ἑτέρῳ, ὁ μὴ ὢν αὐτοκράτωρ. Idem verba ex *Sophoclis Aiace* addit, quibus vox eo sensu legitur. Voce etiam plus vice simplici utitur *Philo*

Lib. de Iosepho de eodem Iosepho, ac *de opificio mundi* p. 34. B. ubi Adamum θεοῦ ὕπαρχον vocat.

῾ΥΠΑ'ΡΧΩ, *existo*, *sum*, it. *vivo*. אָהַב, *amo*. Prov. XVII, 18. φίλος ὑπαρχέτω σοι. Libere verterunt. *Iaegerus* ὑπαρχέτω σοι retulit ad הָרֵעַ, *amicus*, ut nempe legerint הָרַע imp. Hiph. verbi רָעָה, *adiunge tibi socium*. - *אֵת, *cum*. 1 Sam. IX, 7. τὸ ὑπάρχον ἡμῖν. Melius legeretur τί ὑπάρχον ἡμῖν. Hebr. מָה אִתָּנוּ, *quid nobiscum est?* - בַּיִת, *domus*. Esth. VIII, 1. ὅσα ὑπάρχει Ἀμὰν, quaecunque sunt Aman, h. e. omnes *facultates* Aman. - גָּדוֹל, *magnus*. Gen. XXXIX, 9. ubi tamen alii pro ὑπάρχει rectius habent ὑπερέχει. - *הָיָה sequ. ל. Iob. II, 4. Vide quoque infra s. v. ὑπεράρχω. - הָלִין Hiph. a לִין, *pernocto*. Ierem. IV, 14. - חַיִּים plur. *vita*. Ps. CXLV, 1. ψαλῶ τῷ θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω, canam Deo meo, *quam diu sum*, h. e. *quousque vixero*. Conf. Sir. XXXVIII, 11. - יֵשׁ, imperson., *est*. *Inc.* Iud. XIX, 19. ὑπάρχει. - יָשַׁב, *sedeo*, *habito*. Ps. LIV, 21. ταπεινώσει αὐτοὺς ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων; humiliabit illos, qui *existit* ante saecula. *Hesych.* ὑπάρχων, πεφυκὼς, ὤν. *Suidas*: καὶ τὸ ὑπάρχειν οὐχ ἁπλῶς τὸ εἶναι σημαίνει, ἀλλὰ τὸ πάλαι εἶναι, καὶ προεῖναι, φθάνειν. Vide in v. ὑπάρχων. Mich. V, 4. ὑπάρξουσι, *manebunt*, vel: *sedes fixas habebunt*. - סוּר, *recedo*. 2 Par. XX, 34. - Sir. XX, 16. οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, non est mihi amicus. Sir. XLIV, 19. ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, perierunt, quasi non *antea extitissent*.

ΜΗ' ῾ΥΠΑ'ΡΧΩ, *non existo*, *non sum*. אֶפֶס, *defectus*. *Theod.* Ies. V, 8. ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον, usquedum non sit amplius locus. - *בְּאֵין. Prov. XI, 14. οἷς μὴ ὑπάρχει. Sirac. XXXVIII, 11. impingua oblationem, ὡς μὴ ὑπάρχων, h. e. interprete *Baduello*: *ut qui non prior haec munera in Deum conferas*, *sed referas*, ut ὑπάρχων dicatur: *qui prior alterum provocat beneficio*. *Grotius* legere mavult: ὡς μὴ ὑπάρξων, *veluti moriturus*, nam ὑπάρχειν Psalm. CXLVI, 2. *vivere* notat.

ΟΥ'Κ ἜΤΙ ῾ΥΠΑ'ΡΧΩ, *non amplius vivo*. אֵינֶנִּי. *Symm.* Iob. VII, 21. οὐκ ἔτι ὑπάρξω.

ΟΥ'Κ ἜΤΙ ΟΥ' ΜΗ' ῾ΥΠΑ'ΡΧΩ, *non amplius vivo*. אֵינֶנִּי. Psalm. XXXVIII, 18.

ΟΥ'Χ ῾ΥΠΑ'ΡΧΩ, *non sum*, *non vivo*. *אֵין. *Inc.* Hab. III, 17. - *אֵינָמוֹ, *non ipsi*. *Aqu.* Ps. LVIII, 14. οὐχ ὑπάρξουσιν. Servavit nobis hanc versionem *Aquilae* a *Montfauconio* omissam *Eusebius*. - אֵינֶנּוּ. Gen. XLII, 13. οὐχ ὑπάρχει, non *vivit*. Confer supra notata in οὐκ ἐστί.

῾ΩΣ ΟΥ'Χ ῾ΥΠΑ'ΡΧΩ, *quasi non sim*. לְאַיִן, *in vanum*. Amos. V, 15. - Vide quoque supra s. τόπος.

ΤΑ' ῾ΥΠΑ'ΡΧΟΝΤΑ, part. plur. neutr. *substantiae*, *facultates*, *bona*, *opes*. און, *robur*, *opes*. Iob. XVIII, 7.

XXI, 19. – אֹכֶל, *cibus*. Gen. XIV, 11. sec. ed. *Ald*. – אֹמֶר, *sermo*. Iob. XX, 29. Vox hebr., ut omnia verba loquendi apud Hebraeos, h. l. de *rebus ipsis* usurpatur. – *אֲשֶׁר־לוֹ, *quae sibi*. Gen. XXV, 5. Vide supra s. v. *ὕπαρκτος*. – בְּהֵמָה, *bestia*. Gen. XXXIV, 23. – בֶּטֶן, *venter*. Iob. XX, 20. – בַּיִת, *domus*. Gen. XLV, 18. Esth. VIII, 7. Conf. Luc. XI, 21. et *Keuchenium* ad h. l. – הוֹן. Prov. VI, 31. XI, 4. – *הֵסִית Hiph. a סוּת, *incito*. Iob. II, 3. Sed ibi *ὑπάρχοντα αὐτοῦ* de suo addidisse videntur, ut tolleretur ambiguitas, quae est in hebr. בַּלַּע et gr. *ἀπολέσαι*. *Eckermannus* haec verba graeca ad חִנָּם refert, ut הוֹנוֹ legerint, ac formula *διακενῆς ἀπολέσαι* expresserint בַּלַּע. – ו suffixum. Iob. II, 3. – חַיִל, *robur*, *opes*. Iob. XV, 29. – מֵינֶקֶת part. foem. Hiph. a יָנַק, *nutrix*. Gen. XXIV, 59. Legerunt מִקְנָה. – מִקְנֶה, *possessio*. Gen. XXXI, 18. XXXVI, 6. 7. et alibi. – נְכָסִים, plur. *opes*, *facultates*. Esdr. VI, 8. Cohel. V, 18. VI, 2. – רְכוּשׁ, *substantia*, *facultates*. Gen. XII, 5. XIII, 6. XIV, 6. et alibi. – רְכֻלָּה, *mercatura*. Ezech. XXVI, 12. – שָׁלָל, *spolium*. Esth. III, 13. 3 Esdr. VI, 32. chald. בַּיִת, *facultates*, coll. Esdr. VI, 11.

*'ΥΠΑΣΠΙΣΤΗ'Σ, *clypeatus satelles*, *armiger*. 4 Macc. IX, 11. Scribitur quoque *ὑπασπιστήρ*. *Photius Lex*. *ὑπασπισταὶ*, *δορυφόροι*. *Zonaras Lex*. *col*. 1767. *ὑπασπιστής*, *δορυφόρος*.

*'ΥΠΑΤΟΣ, per syncopen pro *ὑπέρτατος*, *summus*, *summam potestatem habens*, *praeses*, *praefectus*, *consul*. Est superlativus ab *ὑπέρ*, et ponitur pro *ὑπέρτατος*. אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא plur. chald. *satrapae*. Dan. III, 2. 3. – הַדָּבְרַיָּא plur. chald. *gubernatores*. *Al*. Dan. VI, 7. 3 Esdr. III, 14. 1 Macc. XV, 16. *ὕπατος Ῥωμαίων*, *consul* Romanorum. *Hesych*. *ὕπατος*, *ὑψηλὸς*, *ἔντιμος*, *πρῶτος*, *διαφέρων τῶν ἄλλων*, *ἐξοχώτατος*.

'ΥΠΑΥΧΕ'ΝΙΟΝ, *cervicale*. כְּסָתוֹת plur. *pulvinaria*. *Symm*. Ezech. XIII, 18. *ὑπαυχένια*.

'ΥΠΕΚΡΕ'Ω, *sensim et clam effluo*, *evanesco*, *me subduco*. 3 Macc. V, 34. *σκυθρωπῶς ὑπεκρέων*, cum moerore se subducens.

'ΥΠΕΝΑΝΤΙ'ΟΣ, *adversarius*. אוֹיֵב, *hostis*. Gen. XXII, 17. Exod. XXIII, 27. Lev. XXVI, 16. et alibi. – צַר, *hostis*. Num. X, 9. Ios. V, 13. Ios. I, 24. et alibi. – קָם part. a קוּם, *surgens*. Exod. XV, 7. XXXII, 24. – שׂנֵא part. *osor*. Gen. XXIV, 60. Exod. I, 10. 2 Par. I, 11. Unde Ies. LXIV, 1. *τοὺς ὑπεναντίους* expresserint LXX, me ignorare fateor.

'ΥΠΕΝΔΙ'ΔΩΜΙ, *cedo*. חָתַת. *Symm*. Ezech. III, 9. *ὑπενδῷς*, *cedas*, pro חַתַּת, *consterneris*. Qui prae timore exhaustus est viribus, aliis cedere cogitur. Conf. supra s. *πτοέω*.

*'ΥΠΕΝΕ'ΓΚΩ. סָבַל, *porto*. *Symm*. Ies. LIII, 11. *αὐτὸς ὑπενέγκει*. Forsitan *ὑπένεγκε* legendum. *K*. *Philoxeni Gloss*. *ὑπενεγκὼν*, *perpessus*.

ʽΥΠΕΞΑΙΡΕ΄ΟΜΑΙ, *subducor*, *subtrahor*, *separor*. חָשַׂךְ, *subtraho*. Gen. XXXIX, 6. οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ᾽ ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ, neque *subductum est* aliquid a me praeter te. *Aqu.* Iob. XXI, 30. ὑπεξαιρεθήσεται, *separabitur*. *Suidas*: ὑπεξαιρείσθωσαν, ἐκβεβλήσθωσαν, χωρισθήτωσαν.

ʽΥΠΕ΄Ρ, *super*, *supra*, *propter*, *pro*, *de*. *אֶל, *ad*. 2 Sam. XXIV, 4. ubi ὑπὲρ est alius interpretis, qui bene quoad sensum transtulit. *Aqu.* Ps. LXXIX, 1. ὑπὲρ τῶν κρίνων sec. *Euseb.* in *Comment.* p. 489. Sed lectionem receptam ἐπὶ τ. κ. non sollicitandam arbitror. – *ב praefixum. Iob. XXIV, 5. ὑπὲρ ἐμοῦ, pro hebr. בַּמִּדְבָּר. Legendum ἐπ᾽ ἐρήμου, praeeunte textu hebr. et *Hebraeo* interprete. – בְּעַד, *pro*. Iob. II, 4. *Symm.* Ps. CXXXVIII, 12. – עַל־דְּבַר, *propter verbum*, h. e. *ob causam*. 2 Sam. XVIII, 5. ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ὑπὲρ Ἀβεσσαλὼμ, cum rex praeciperet omnibus ducibus suis *de* Absolomo. Ita apud *Aelianum V. H.* XII, 52. ἔλεγεν ὑπὲρ τῆς Ἀθηναίων πόλεως, dicebat *de* Atheniensium civitate. Conf. et Matth. XII, 36. Rom. IX, 27. et quae ad h. l. ex *Polybio et Arriano* annotavit *Raphelius* p. 439. – *טוֹבִים. Cant. I, 2. ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα. Legerunt טוֹב מִכָּלָה. – כ similitudinis. Ioel. I, 18. θρήνησον πρός με ὑπὲρ νύμφην, plange ad me *magis quam* sponsa. Fortasse autem ibi reponendum est: ὥσπερ νύμφη κ. τ. λ. – *כְּמוֹ, *sicut*. *Hebr. Int.* Iob. X, 22. – *ל praefixum. *Symm.* Iob. XIII, 7. ἆρα ὑπὲρ τοῦ θεοῦ λαλεῖτε; numquid *propter* Deum, h. e. *in utilitatem ac commodum* Dei, loquimini mendacium? *Vulg. numquid Deus indiget vestro mendacio?* – לְמַעְלָה. Esdr. IX, 6. ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, *super* caput nostrum. – מ praefixum. *Inc.* Deut. I, 17. ὑπὲρ ὑμᾶς, *super* vos. 1 Sam. XV, 22. ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴ (sic enim pro ἀγαθὴν ex *Complut.* bene legit *L. Bos. Proleg. in LXX Intt.* c. 3.), obedientia est bona *prae* victimis, h. e. *praestantior* victimis. Vide et v. 28. et Cohel. VII, 2. Thren. IV, 7. ἐκαθαριώθησαν ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα, puriores facti sunt nive, candidiores lacte. Vide et Ps. XVIII, 11. LI, 3. LIV, 24. *Symm.* Prov. V, 3. λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον, laevius oleo. *Hesych.* ὑπὲρ, πρόθεσις, πολὺ, πλέον, λίαν. Cohel. VI, 5. ἀνάπαυσις τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον, requies huic *prae* illo. *Aqu.* 2 Sam. VI, 22. ubi ὑπὲρ τοῦτο *Vulgatus* bene transtulit: *plus quam factus sum*. *Symm.* Iob. XXXV, 11. – עַל. 2 Par. XXXI, 9. percontabatur ex sacerdotibus ὑπὲρ τῶν σωρῶν, *de acervis*. Ps. CIV, 14. ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς, redarguebat reges *propter* illos. Vide *Elsnerum* ad 1 Cor. X, 29. p. 128. sequ. – *עֶצֶם, *corpus*. Thren. IV, 7. ὑπὲρ λίθον. עֶצֶם est h. l. *fortiter*, *valde*. Tob. VI, 15. nonne meministi sermonum, quos praecepit tibi pater tuus ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα, *de* sumenda uxore ex genere tuo

Conf. 2 Cor. VIII, 23. 2 Thess. II, 1. Eodem modo Iudith. XV, 4. 2 Macc. XII, 44. ὑπὲρ, *pro, in utilitatem*. 3 Esdr. VII, 8. ל, coll. Esdr. VI, 17. Sir. XXIX, 15. ὑπέρ σου, *loco* tui.

ʽΥΠΕΡΑ'ΓΑΝ, *nimis, perquam, valde, immodice*. 2 Macc. X, 34. *Al.* 2 Macc. VIII, 35. Frequentius divisim scribitur: ὑπὲρ ἄγαν.

ʽΥΠΕΡΑΓΟ'ΝΤΩΣ, *exsuperanter, excellenter, supra modum*. 2 Macc. VII, 20. ὑπεραγόντως θαυμαστή.

ʽΥΠΕΡΑ'ΓΩ, *exsupero, excello, supero, emineo*. Sir. XXXIII, 27. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων, in omnibus operibus tuis esto *excellens*. Ita *Bielius*. *Bretschneiderus* vertere mavult: *dominium tene, dominum te gere*. Sirac. XXXVI, 22. ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει, omne, quod concupiscere potest, homo *superat*. 1 Macc. VI, 43. ἦν ὑπεράγον πάντα τὰ θηρία, erat *eminens* super caeteras bestias. 2 Macc. VIII, 35. *Hesych.* ὑπεράγον, διαφέρον. *Suidas*: ὑπεράγοντα, ὑπερέχοντα. Idem verba haec ex scriptore quodam antiquo subiungit: Τὸν δὲ ὑψηλὸν ἡλικίᾳ ὄντα καὶ ὑπεράγοντα τὸν Ἐπίσκοπον, τὴν βλάβην τῇ κεφαλῇ δέξασθαι. Vide quoque *Wesselingium* ad *Diodorum Sic.* III. p. 168.

ʽΥΠΕΡΑΘΕΤΕ'Ω, *despicio*. הִתְעַבֵּר Hithp. ab עָבַר, *excandesco*. *Aqu.* Ps. LXXXVIII, 39.

ʽΥΠΕΡΑΙ'ΝΕΤΟΣ, *perquam laudabilis, omni laude maior*. *Cant. tr. puer.* v. 22. αἰνετὸς καὶ ὑπεραίνετος.

ʽΥΠΕΡΑΙ'ΡΩ, *supergredior, transcendo, sum altior, supero*, et ʽΥπεραίρομαι, *emineo, superextollor, nimis efferor*. גָּבִישׁ, *unio, margarita pretiosa*. *Symm.* Iob. XXVIII, 18. ὑπερηρμένα. De vocis hebr. significatione admodum dissentiunt recentiores Intt., quam etiam antiquioribus incertam ac dubiam fuisse, vel e *Theodotione* et LXX apparet, qui γαβὶς vertentes vocem hebr. retinuerunt. Videtur itaque *Symmachus* ex mera coniectura ὑπερηρμένα posuisse, quia praecesserat ὑψηλά. Sed fieri quoque potuit, ut legeret גְּבִים, aut voci hebr. notionem universalem *res pretiosas* tribuerit. Vide ad h. l. *Montfauconium*. - *זָכָה, *coram iudice obtineo*, seu: *purus appareo, vinco*. *Aqu.* Ps. L, 10. ubi *Drusius Aquilae* tribuit ὑπερηρθῇς pro ὑπερκριθῇς, quod mihi rectius videtur. - נָשָׂא, *fero*. 2 Par. XXXII, 23. ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν, *eminebat* in oculis omnium gentium. - עָבַר, *transeo*. Ps. XXXVII, 4. αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῇραν τὴν κεφαλήν μου, peccata mea *transcenderunt* caput meum, h. e. meorum peccatorum poenae me obruunt. - עָלָה עַל, *ascendo supra*. Prov. XXXI, 29. ὑπερῇρας πάσας, *superas* omnes. Conf. notata in v. ὑπέρκειμαι. - *עָמַם, *tego, obscuro*. *Inc.* Ezech. XXXI, 8. Bene quoad sensum. Sermo enim est de cedris Libanon, quae non obscurarunt arborem, quatenus non superarunt eam altitu-

dine, aut, ut *Vulgatus* transtulit: *non fuerunt altiores illa.* – רִעַשׁ, *commoveo me.* Ps. LXXI, 16. ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, *superextolletur* super Libanum fructus eius. Secundum *Houbigantium* legerunt ירשׁע, cui e lingua arab. notionem *in altum efferendi* tribuit. – שָׂגַב. *Aqu.* Ps. CVI, 41. ὑπεραίρει πτωχὸν ἐκ πενίας, ubi respondet latino *sublevare*, ut sit *adiuvare. Hieron. sublevabit* pauperem de inopia. Conf. *Hexapla.* 2 Macc. V, 23. ὃς χείριστα τῶν ἄλλων ὑπερῇρτο τοῖς πολίταις, qui pessime aliorum *efferebatur* super cives. *Hesych.* ὑπερῇρτο, κατεξανίστατο.

'ΥΠΕΡΑ'ΛΛΟΜΑΙ, *transilio, supersilio, ultra salio.* Sir. XXXVIII, 43. ἐν ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλοῦνται, in congregatione non *transilient*, sc. *alios*, seu *transcendent ad honores et locum sublimem. Syrus: eminebunt.* In nonnullis libris legitur ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται, in consilio populi non desiderabuntur. Quae verba videntur glossema priorum ex margine insertum. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπεραλεῖται, ὑπερπηδήσει.

'ΥΠΕΡΑ'ΝΩ, *supra, sursum.* מַעְלָה. Hagg. II, 16. – לְמַעְלָה. Psalm. LXXIII, 6. Ezech. VIII, 2. XLIII, 16. – מִמַּעַל, *superne.* Ezech. I, 26. – מִלְמַעְלָה, idem. Ezech. X, 19. XI, 22. Adde Gen. VII, 20. sec. ed. *Ald.* – עֶלְיוֹן, *sublimis.* Deut. XXVIII, 1.

'ΕΙΜΙ 'ΥΠΕΡΑ'ΝΩ, *sum supra.* נָתַן עֶלְיוֹן, *pono sublimem.* Deut. XXVI, 19. καὶ εἶναι σὲ ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν, et ut sis supra omnes gentes.

*'ΥΠΕΡΑΠΟΘΝΗ'ΣΚΩ, *morior pro aliquo.* הִשְׁלִיךְ אֶת נֶפֶשׁ, *proiicio animam.* Iud. IX, 17. sec. *Oxon.* ὑπεραπέθνησκεν ὑπὲρ ὑμῶν: ubi est i. q. simplex ἀποθνήσκω. *Apollod.* I, 9, 15. *Xen. Cyneg.* I, 14. *Suidas:* ὑπεραποθνήσκω, γενικῇ.

*'ΥΠΕΡΑ'ΠΤΩ, *insuper necto, annecto, alligo, apto.* Sirac. L, 1. sec. cod. *Alex.* ὑπέραψεν οἶκον, ubi cod. *Vat.* ὑπέρραψεν habet. Potest tamen quoque ab ὑποῤῥάπτω deduci, quod est idem quod ὑποῤῥάπτω.

'ΥΠΕ'ΡΑΡΣΙΣ, *supereffusio, inundatio. Al.* Ezech. XLVII, 12. ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ, *inundatione* eius. Haec absunt ab hebr. textu, et glossema videntur eorum, quae antecedunt, ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ, ex margine illata, vel ex alio interprete addita.

'ΥΠΕΡΑ'ΡΧΩ, *praedominor.* הִשְׁקִיט Hiph. *quiescere facio.* Ezech. XVI, 48. Ita *Bielius* ex *Trommio.* Sed totus articulus delendus est. Nam Ez. l. l. v. 49. ὑπάρχω quidem, sed non ὑπεράρχω reperitur, ac illud respondet τῷ הָיָה. Delenda quoque est haec vox in *Schneideri Lex. critico.*

'ΥΠΕΡΑΣΠΙ'ΖΩ, *clypeo protego, propugno, tutor, defendo.* גָּנַן, idem. 2 Reg. XIX, 34. ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, *tutabor* hanc urbem. Ita et apud *Symm.*

Theod. LXX Ies. XXXI, 35. XXXVI, 6. *Hesych.* *ὑπέρασπιῶ, προΐσταμαι.* – מִגֵּן Pih. *dedo, trado.* Prov. IV, 9. *στεφάνῳ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ με.* Parum scite, iudice *Iaegero*, quia corona ornando, non protegendo, homini inservit, nec confundendae erant familiae verbi מִגֵּן, *largiri*, et nominis מָגֵן, *clypeus*, quod, a גָּנַן oriundum, literam מ habet adventitiam. Eundem errorem apud LXX Hos. XI, 8. iam castigavit *Fischerus* de *vers. GG.* p. 128. – מָגֵן, *clypeus.* Gen. XV, 1. *ἐγὼ ὑπερασπίζω σου*, ego *tutor te*, *tutamen* tuum *sum.* Vide et Prov. XXX, 5. Prov. II, 7. *ὑπερασπιεῖ δὲ τὴν πορείαν αὐτῶν*, *proteget* autem viam eorum. – הֶעֱבִיר et הוֹגִיעַ iunctim, *servire facio, moerore afficio.* Ies. XLIII, 24. sec. ed. *Compl.* Vide et Iudith. V, 20. VI, 5. IX, 14. Sap. V, 17. In his locis omnibus metaphora desumta est a clypeis, qui olim sedentibus sub illis tutamen praebebant. Hoc enim clare patet ex illis *Euripidis Phoeniss.* v. 1391. sequ. *ἤϊσσον δὲ λόγχαις, ἀλλ' ὑφίζανον κύκλοις, Ὅπως σίδηρος ἐξολισθαίνοι μάτην.* *Clypei* hic vocantur *κύκλοι*, quae vox proprie *orbes, circulos* denotat, a forma rotunda, quam clypei habebant. Unde *Homerus* Il. ε', v. 453. *ἀσπίδας* vocat *εὐκύκλους*, h. e. ut *Scholiastes minor* ad h. l. interpretatur, *περιφερεῖς*, vel, ut *Hesychius*, *στρογγύλους.* Vide *Spanhemii Obss.* in *Callim.* p. 167. et 426. et notata supra in v. *ὅπλον* et *ὅπλῳ κυκλόω.*

'ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΜΟ'Σ, *protectio, propugnatio, defensio tanquam sub clypeo.* מָגֵן, *clypeus.* 2 Sam. XXII, 6. Ps. XVII, 38. *Symm.* Ps. LXXXIII, 12. – מְגִנָּה, *obtegumentum*, it. *traditio.* Thren. III, 64.

'ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΗ'Ρ, *protegens clypeus*, metaph. *protector, defensor, propugnator.* מָגֵן. *Ed. Quinta* Ps. XVII, 38. *Theod.* Ps. VII, 11. *Symm. Theod.* et *Ed. Quinta* Ps. XLVI, 10.

'ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΗ'Σ, *protector, defensor, adiutor, qui tanquam clypeus alios tegit.* *זִמְרָה, *laus. Inc.* Exod. XV, 2. (In Cod. laudato a *Montf. Palaeogr.* p. 241. *ὑπερασπιστὴς* LXX Intt. tribuitur.) ubi vel sensum expressit (*carmine laudandus*, nempe *ob praesidium ac protectionem*), vel vere voci hebr. hanc notionem tribuit. Certe arab. قصار *praesidium* notat. LXX habent *σκεπαστής.* – מָגֵן, *clypeus.* 2 Sam. XXII, 3. 31. Ps. XVII, 3. 33. et alibi. – מָעוֹז, *robur.* Ps. XXVI, 2. XXVII, 11. XXX, 5. 5. – מְפַלֵּט, *liberator.* Ps. XXXIX, 24. – *חֲקִיָּה. *Inc.* Ps. LXX, 5. Videtur sensum expressisse. Ὁ *ὑπερασπιστὴς* apud *Inc.* indice *Kreyssigio* rectius ad מָעוֹז v. 3., pro quo Interpres forsitan מעון legerit, vel ad גון v. 7., quod Alex. *σκεπαστὴς* vertit, referetur. Adde 4 Macc. III, 12. *Hesych.* *ὑπερασπιστὴς, ἀντιλήπτωρ.* Sic et apud *Suidam* exponitur *φύλαξ, βοηθὸς*, et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ὑπέρμαχος, βοηθός.*

ʽΥΠΕΡΑΣΠΙʹΣΤΡΙΑ, *propugnatrix.* 4 Macc. XV, 29. ὑπερασπίστρια τῆς εὐσεβείας.

ʽΥΠΕΡΒΑΙʹΝΩ, *transcendo, transgredior, transeo, praetereo, transilio.* דָּלַג, *subsilio.* 2 Sam. XXII, 30. et Psalm. XVII, 32. ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος, auxilio Dei mei transcendam murum, seu *occupabo urbes.* Adde *Homer. Il.* μ', 468. – הוֹסִיף Hiph. a יָסַף, *addo.* Iob. XXXVIII, 1. μέχρι τούτου ἐλεύσῃ καὶ οὐχ ὑπερβήσῃ, huc usque venies et non *transcendes*, scil. ὅριον. – הִשִּׂיג Hiph. a נָשַׂג, *consequor.* Iob. XXIV, 2. ἀσεβεῖς δὲ ὅριον ὑπερέβησαν, impii autem terminum *transgrediuntur. Vulg. transtulerunt.* – הִתְעַבֵּר Hithp. *excandesco. Aqu. Symm. Theod.* Prov. XX, 2. ubi ὑπερβαίνειν τινὰ notat *alicuius voluntati contrarie agere, violare alicuius mandata, peccare contra aliquem.* – עָבַר. 2 Sam. XVIII, 23. ὑπερέβη χουσὶ, *praevertit* Chusaeum. Iob. IX, 11. ἐὰν ὑπερβῇ με, si transierit me, ubi ὑπερβαίνειν de *infestatione* s. *invasione* accipiendum videtur. Mich. VII, 18. ὑπερβαίνων ἀδικίας τοῖς καταλοίποις, *condonans* peccatum reliquis. *Symm.* Prov. XIX, 11. ubi ὑπερβαίνειν est *negligere, non curare*, et ex adiuncto *non punire ac ulcisci.* Vide supra s. παρέρχομαι. – פָּסַח, *transeo. Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXXI, 5. ὑπερβαίνων. – פָּשָׂה, *expando me. Symm.* Lev. XIII, 7. de lepra: ὑπερέβη, *diffundebat se.* Sir. XX, 6. ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων ὑπερβήσεται καιρὸν, nugator et amens *transiliet* tempus, h. e. *non observabit* tempus, *praeteribit* opportunitatem. 3 Macc. VI, 24. τυράννους ὑπερβεβήκατε ὠμότητι, tyrannos crudelitate *superastis.* Sic pro *antecellere, praestare*, ut sit i. q. ὑπερβάλλειν, legitur quoque apud *Polyb.* XII, 13, 1.

ʽΥΠΕΡΒΑʹΛΛΩ, *superiicio, superfluo, supero, excello, exsupero, abundo, supra modum ago*, it. *differo.* הִגְדִּיל Hiph. *magnum facio.* 1 Sam. XX, 40. Δαβὶδ ὑπερέβαλεν, David *superabat*, sc. omnes flendo. Vide ad h. l. *Montfauconium* et *Homer. Il.* ψ', 673. – *הוֹסִיף Hiph. *addo. Symm.* Cohel. I, 16. ὑπερέβαλλον σοφίᾳ, *superavi* sapientia. *Vulg. praecessi omnes sapientia. Symm.* Cohel. II, 9. – יוֹתֵר, *reliquus, residuus. Symm.* Cohel. XII, 9. ὑπερβάλλον, *quod reliquum est.* – נִפְלָאוֹת, *mirabilia. Symm. Theod.* Ps. LXXX, 1. CXXXVIII, 6. ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσίς σου, *superat* me scientia tua, h. e. *captum meum superat, nimis difficilis est ad intellegendum*, coll. Prov. XXX, 18. Sir. V, 8. μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, ne *differ* diem ex die. Sir. XXV, 14. φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν, timor Domini super omne *excellit.* 2 Macc. IV, 13. Ἰάσονος ὑπερβάλλουσαν ἀνάγνειαν, Iasonis *maximum* scelus. 2 Macc. VII, 42. τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας, *maxima* tormenta. Ita *Philo* de *legat. ad Caium* p. 692. ὑπερβάλλουσαν ἡμερότητα, et p. 730. ὑπερβάλλουσαν ὠμότητα, et *lib. de Iosepho* p. 374. ὑπερβαλλούσας ἀρετὰς, *maxime eminentes* vel

insignes virtutes appellat. Conf. 2 Cor. III, 10. IX, 14. Eph. I, 19. 2 Macc. IV, 24. ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσονα (κατὰ) τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια, *superans* Iasonem talentis argenti trecentis. *Hesych.* ὑπερβάλλει, ὑπερνικᾷ, ὑπερτίθεται, παραβαίνει, ἢ ἐπαναφέρει εἰς συμβουλίαν. Proprie verbum usurpatur de *vasis, quae aquam quasi superiiciunt*, vel *quae aqua superfluunt*. Sic apud *Herodotum* lib. I. c. 59. οἱ λέβητες ἐπεστεῶτες, καὶ κρεῶν τε ἐόντες ἔμπλεοι καὶ ὕδατος, ἄνευ πυρὸς ἔζεσαν, καὶ ὑπερέβαλον. Vide et Lib. I. c. 58.

ὙΠΕΡΒΑΛΛΟΝΤΩΣ, *excellenter, supra modum, nimis.* Vide supra μεγάλως.

ὙΠΕΡΒΑΣΙΣ, *transitio.* פֶּסַח. *Aquila* Exod. XII, 11. Sed a *Theodoreto Quaest.* 24. in *Exod.* et in *Cat. Nicephori* p. 682. haec vox *Symmacho* tribuitur. *Theodoretum* secutus quoque est *Drusius* in *Fragm. Vet. Intt. GG.* p. 141. Vide quoque ad h. l. *Scharfenbergium.* Apud *Iosephum A. I.* II, 14, 6. ὑπερβασία seu potius ὑπερβασίαν legitur.

ὙΠΕΡΔΙΚΑΖΩ, *causam alicuius ago, in lite defendo.* הֵרִיב Hiph. a רִיב, idem. *Aqu.* Ps. IX, 5. ubi ὑπερδικάζειν τινὸς est *ulcisci iniuriam alicui illatam.* Vide supra s. v. δικάζω.

ὙΠΕΡΔΙΚΕΩ, *patrocinor, defendo in iudicio.* דִּין, *iudex. Symm.* Ps. LXVII, 6. ὑπερδικοῦντος. - *הֵרִיב Hiph. a רִיב. *Symm.* Psalm. XLII, 1. ὑπερδίκησον, ubi *Agellius* coniicit legendum ὑπερνίκησον (sic legitur in Cod. Vat.), minus recte, iudice *Montfauconio.* - *רִיב. *Symm.* Ps. CXVIII, 154. ὑπερδίκησον.

ὙΠΕΡΔΥΝΑΜΟΩ, *praevaleo, vinco, supero, opprimo.* גָּבַר, *validus sum.* Psalm. LXIV, 3. λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, verba impiorum *praevaluerunt* super nos. *Suidas:* ὑπερεδυνάμωσαν, κατεδυνάστευσαν.

ὙΠΕΡΕΙΔΩ, ex ὑπὲρ et εἴδω, *despicio, contemno, non respicio, negligo*, et ex adiuncto: *auxilio desum.* הִסְכִּין Hiph. *soleo.* Num. XXII, 30. ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα. Libere transtulerunt. Sermo enim ibi est de asina sub Bileamo succumbente, in quo est ὑπερόρασις et ὑπεριδεῖν. Ex aliorum opinione legerunt הִסְכִּל. - הֶעְלִים: הִתְעַלֵּם, Hiph. et Hithp., *abscondo, abscondor*, ita ut mox sequatur עַיִן, mox reticeatur. Lev. XX, 4. ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες, si autem neglegentia *neglegant* indigenae. Deut. XXII, 3. οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν αὐτά, non poteris *negligere* illa. Vide et v. 4. Ps. LIV, 1. μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου, ne *contemnas* preces meas. Conf. Sir. II, 5. XXXV, 14. - הִתְעַבֵּר Hithp. *excandesco.* Deut. III, 26. ὑπερεῖδε κύριος ἐμὲ ἕνεκεν ὑμῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσέ μου, *despexit* me Dominus propter vos, et non exaudivit me. Vide et Ps. LXXVII, 65. 68. *Symm* Ps. LXXVII, 62. - *זָעַם, *indignor.* Zach. I, 12. - מָאַס. Levit.

XXVI, 43. τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον, statuta mea *contemserunt*. Vide et v. 44. - מָעַל, *praevaricor*. Lev. XXVI, 40. παρέβησαν καὶ ὑπερεῖδόν με, transgressi sunt et *contemserunt* me. Vide et Num. V, 12. *Suidas*: ὑπεριδεῖν, τὸ καταφρονῆσαι. - מַעַל, *praevaricatio*. Num. XXXI, 16. ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου, *contemnere, negligere* verbum Domini. - עָזַב, *relinquo*. Iob. VI, 14. ἐπισκοπὴ δὲ κυρίου ὑπερεῖδέ με, providentia autem Domini ad me *non respexit*, me *neglexit*. Conf. Esth. XIII, 16. - עַל פְּנֵי, *in faciem*. Deut. XXI, 16. ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον, *negligens* filium eius, quam odio habet, primogenitum. Putarunt, עַל פְּנֵי h. l. significare *contra*, ac ita sensum non male expresserunt. - רָאָה, *video*. Gen. XLII, 21. ὑπερείδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, *neglex imus* afflictionem animae ipsius. Putarunt, רָאָה h. l. notare *otiosum spectatorem esse*, adeoque *non curare aliquid*. Sic et nos voce *ansehen* uti solemus. Vide et Iob. XXXI, 19. Sir. XXIII, 13. κἂν ὑπερίδῃ, si *despexerit*, h. e. *corrigere et expiare neglexerit secundum legem*, quae nempe reperitur. Levit. V, 4. Sir. II, 12. *auxilio destituere*, coll. v. 11. Sir. XXXVIII, 17. XXXII, 14. ὑπερίδῃ, ad quem locum referenda videtur glossa *Hesychii*: ὑπερίδῃ, καταφρονῇ. Tob. IV, 3. μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σου, h. e. debita officia ipsi praesta, pie cole eam. Vide sequ. 3 Esdr. II, 20. Vide supra παρείδω, et infra ὑπερόπτομαι.

ʽΥΠΕΡΕΙ'ΔΩ, ex ὑπὸ et ἐρείδω, *suffulcio, firmo*. הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio*. 1 Reg. XIV, 29. ubi tamen al. pro ὑπερείδοντο rectius ἀπηρείδοντο habent. - חָצַב, *incido*. Prov. IX, 1. ὑπήρεισε στύλους ἑπτὰ, *firmabat* columnas septem. Bene ita verterunt, quia columnae exciduntur, ut illis suffulciatur aedificium. - נִשְׁעַן Niph. *nitor*. *Al*. Iob. VIII, 15. ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, si *suffulserit* s. *firmaverit* domum suam. *Hesych*. ὑπερείδει, στηρίζει. Idem: ὑπερειδούσης, στηριζούσης. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. ὑπερείδουσαν, ὑποστηρίζουσαν.

ʽΥΠΕ'ΡΕΙΣΜΑ, *sustentaculum*. סֹמֵךְ, *sustentans*. *Symm*. Ps. LIII, 6.

ʽΥΠΕΡΕΚΒΛΥ'ΖΩ, *superabundo*. פָּרַץ, *erumpo*. *Al*. Prov. III, 10. ὑπερεκβλύζωσι.

ʽΥΠΕΡΕΚΠΕΡΙΣΣΟΥ', *superabundanter, supra modum, vehementissime*. יַתִּירָה chald. Dan. III, 23. ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπερεκπερισσοῦ, fornax autem succensa erat *superabundanter*. *Gloss. Vett*. ἐκ περιττοῦ exponunt *amplius*. ʽΥπὲρ vero, quando praeponitur, magis auget. Unde ὑπερεκπερισσοῦ est *vehementissime*. Quo sensu vox haec etiam occurrit 1 Thess. III, 10. Conf. *L. Bos* ad h. l. p. 213. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

'ΥΠΕΡΕΚΧΕ'Ω, *superessundo, abundanter effundo.* אַדִּיר, *magnificus, validus. Inc.* Iud. V, 25. ὑπερεκχέοντες. Orta est haec versio e scriptura vitiosa verbi ὑπερεχόντων, *principum*, quod *Montfauconius* ex ed. *Rom.* LXX tribuit. – הֵפִיק Hiph. a פּוּק, *educo. Aqu.* Prov. XII, 2. – פּוּץ, *dispergor.* Arab. فَاضَ, *redundavit fluxus, manavit.* Prov. V, 16. ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, *abundanter* tibi aquae *effundantur* ex fonte tuo. *Strabo* IX. p. 657. ult. *Eustath. in Il.* δ', p. 335, 22.

'ΥΠΕΡΕΚΧΥ'ΝΟΜΑΙ, *superfluo.* הֵשִׁיק Hiph. a שׁוּק, *exundo, redundo.* Ioel. II, 24. ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου, *superfluent* torcularia vino et oleo. Eodem sensu verbum legitur Luc. VI, 38.

'ΥΠΕΡΕ'ΚΧΥΣΙΣ, *superessusio.* אָפִיק, *alveus. Aqu.* Iob. XL, 6. ὑπερεκχύσεις θυρεῶν, *superessusiones* scutorum. Sed potest quoque accipi pro futuro verbi ὑπερεκχύνω, *superfundes scutis. Heliod. Aethiop.* p. 10, 17.

'ΥΠΕΡΕ'ΝΔΟΞΟΣ, *valde gloriosus. Cant. tr. puer.* v. 23. 25. ubi de Deo O. M. adhibetur. *Hesych.* ὑπερένδοξος, ἄγαν ἔνδοξος.

'ΥΠΕΡΕΠΑΙ'ΡΩ, *valde elevo et extollo.* שָׂגַב Pih. et Niph. *in edito colloco. Aqu.* Ps. CVI, 41. ὑπερεπαρεῖ. *Al.* Ps. CXXXVIII, 5. ὑπερεπήρθη, *valde in altum sublata est, valde sublimis est*, ita ut ad illam pertingere nequeam.

'ΥΠΕΡΕ'ΠΑΡΣΙΣ, *superexaltatio.* מִשְׂגָּב, *locus editus, arx edita. Aqu.* Ps. XLVII, 4.

'ΥΠΕΡΕΠΙΘΥΜΕ'Ω, *admodum seu supra modum cupio et concupisco.* תָּאַב. *Symm.* Ps. CXVIII, 173. ὑπερεπεθύμησα.

'ΥΠΕΡΕ'ΧΩ, *supereminco, maior sum, praestantior sum, praesum, dominor,* it. *supersum.* גָּדַל, *magnus sum.* Gen. XLI, 40. τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ, quoad thronum tantum *maior ero te. Al.* Gen. XXXIX, 9. ὑπερέχει, *maior est. Hesych.* ὑπερέξουσι, μείζονες ἔσονται. – הֶאֱרִיךְ Hiph. *prorogo.* 1 Reg. VIII, 8. ὑπερεῖχε τὰ ἡγιασμένα, *eminebant* super sanctuaria. *Al.* 2 Par. V, 8. ὑπερεῖχον, *supereminebant.* – עָדַף, *redundo.* Lev. XXV, 27. ἀποδώσει, ὃ ὑπερέχει, τῷ ἀνθρώπῳ, reddet, quod *superest*, homini. Vide et Exod. XXVI, 13. – נִשְׂגַּב Niph. *Al.* Ps. CXLVIII, 12. – שְׁנָא chald. *diversus sum.* Dan. VII, 23. ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας, *praestantius erit* omnibus regnis. Sap. VI, 5. ἐν τοῖς ὑπερέχουσι, in illis, qui *praesunt*, seu: qui *dominantur. Hesych.* ὑπερέχοντι, ἐξουσιάζοντι. Conf. Rom. XIII, 1. 1 Petr. II, 13. Sir. XXXIII, 7. διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει; quare dies die *praestantior est?* Sir. XLIII, 35. ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι, nam et adhuc *maior erit.*

'ΥΠΕΡΖΕ'Ω, *vehementer ferveo, supra modum effervesco,* it. *circumfundor fervendo.* פַּחַז, *rapiditas, rapidus. Symm.* Gen. XLIX, 4. ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ. *Hesych.* ὑπερζέσας, ἀναφλεχθείς.

'ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΥ'ΟΜΑΙ, *superbio, arroganter ago,* proprie, *supra alios eminere volo.* גַּאֲוָה, *superbia.* Ps. IX, 23. ἐν τῷ ὑπερήφανεύεσθαι, quod *Zonaras Lex.* 752. interpretatur ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι. - גֵּוָה, idem. *Theod.* et LXX Iob. XXII, 29. - הֲזָדָה chald. infin. Aph. a זוד. Dan. V, 22. - הֵזִיד Hiph. a זיד. Nehem. IX, 16. Οἱ λοιποὶ Exod. XVIII, 11. *Aqu.* Deut. VII, 13. 18. 20. Vide et Tob. IV, 16. ubi ὑπερηφανεύεσθαι τῇ καρδίᾳ ἀπό τινος notat *animo elatum ab aliquo abhorrere.* Sir. X, 9.

'ΥΠΕΡΗΦΑΝΕ'Ω, idem. הֵזִיד Hiph. a זיד. Nehem. IX, 10. *Al.* Deut. I, 43. ὑπερηφανήσατε. 4 Macc. V, 21. ὁ νόμος ὑπερηφανεῖται, lex *cum superbia et insolentia violatur,* aut legis *auctoritas conculcatur.*

'ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙ'Α, *superbia, arrogantia.* גַּאֲוָה. *Aqu.* Ezech. VII, 10. - זָדוֹן. 1 Sam. XVII, 28. - חָמָס, *violentia.* Ezech. VII, 11.

'ΥΠΕΡΗΦΑΝΙ'Α, idem, it. *iniuria,* quae est saepissime effectus superbiae ac arrogantiae, etiam *impietas, perversitas.* בֶּצַע, *quaestus.* Exod. XVIII, 21. ἄνδρας δικαίους, μισοῦντας ὑπερηφανίαν, viros iustos, odio habentes *iniuriam.* בצע notat haud raro *lucrum turpe cum iniuria acquisitum,* adeoque ad *omnis generis iniurias* transfertur. - גַּאֲוָה. Ps. XXX, 23. 31. XXXV, 12. et alibi. *Aqu. Quinta et Sexta Ed.* Ps. XLV, 4. *Theod.* Prov. XIV, 3. - גָּאוֹן. Ps. LVIII, 13. Prov. VIII, 13. Ezech. VII, 20. et alibi. - גַּאֲוָה et גאון iunctim. Ierem. XLVIII, 29. - גאוה. Psalm. XVI, 11. - גֵּוָה. Dan. IV, 34. - זָדוֹן. Deut. XVII, 12. Abd. 3. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XIII, 10. - מַשּׁאוֹת plur. *vastitates.* Ps. LXXIII, 4. Legerunt מַשְׂאוֹת cum Sin, a נָשָׂא, *attolli, elevari.* - עֹז, *robur.* Lev. XXVI, 29. - רַהַב. *Symm.* Ps. LXXXVI, 4. - רָמָה foem. ex רָם, *excelsa.* Num. XV, 28. - רְמִיָּה, *fallacia.* Ps. CI, 7. (Deduxisse videntur a רָמַם, *altum, elatum esse.*) ποιῶν ὑπερηφανίαν, faciens *iniuriam.* Sic apud *Hesychium* ὑπερήφανος exponitur ἀγνώμων, *iniquus.* - שָׁאוֹן, *tumultuatio,* h. l. *insolentia.* Ps. LXXIII, 23. Sir. XV, 8. ubi ὑπερηφανία est pro ὑπερήφανοι, ut docet series orationis. Sir. XVI, 9. de Sodomitis, οὓς ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν, quos puniit propter *impietatem,* coll. 3 Macc. II, 5. οἱ τὴν ὑπερηφανίαν ἐργαζόμενοι Σοδομῖται, *scelera* patrantes Sodomitae. Sic גַּאֲוָה Psalm. XXXI, 24. Adde 1 Macc. II, 47. In *additam. Esther.* XVI, 8. (12.) secundum *Drusium excellentiam* seu *excellentem dignitatis gradum,* de quo in antecedentibus sermo fuerat, significat, uti גָּאוֹן quoque adhibetur. Confer

eundem ad Iob. XXXVII, 4. Sir. XXII, 24. quando aliquis arroganter se super amicum extollit, eumque despicit ac deprimit.

'ΥΠΕΡΗ'ΦΑΝΟΣ, *superbus*, *arrogans*, it. *iniuriosus*; it. *impius*, *scelestus*, h. e. qui ita est animo elato, ut neminem neque Deum curet, sed omnia sibi esse licita putet. אַבִּיר, *potens*, *validus*. *Symm.* Ps. LXXV, 5. ὑπερήφανοι τὴν καρδίαν. - גֵּאָה. Iob. XL, 7. Psalm. XCIII, 2. CXXXIX, 5. - *גָּאוֹן, *superbia*. *Aqu.* Ps. XLVI, 4. secundum *Theodoretum* τὸ ὑπερήφανον. In Catena *Corderii* legitur ὑπερηφανίς, quod *Semlero* rectius videtur. - גְּאוֹנִים plur. Psalm. CXXII, 5. - גְּבֹהַּ, *elatus*. Ps. C, 7. *Theod.* Iob. XLI, 25. - גּוֹי, *gens*. Soph. III, 7. ubi pro גּוֹיִם legerunt גֵּאִים, h. e. *superbos*. - זֵד. Psalm. CXVIII, 21. 51. 69. 78. Ierem. XLIII, 2. *Aqu.* *Symm.* Psalm. XVIII, 14. *Aqu.* Mal. IV, 1. - *זָדוֹן. *Symm.* Prov. XXI, 24. - לֵץ, *derisor*. Prov. III, 34. Ies. XXIX, 20. qui superbia elatus contemtim de numine Israelitarum locutus fuerat. Causam pro effectu posuerunt. - עָרִיץ, *tyrannus*. Ies. XIII, 11. - רַהַב, *superbia*. (Sic vocatur hic Aegyptus ob summam superbiam.) Psalm. LXXXVIII, 11. - רָם, *excelsus*, *elatus*. 2 Sam. XXII, 28. Iob. XXXVIII, 15. Ps. XVII, 30. Sir. XI, 30. ὑπερήφανος, *impius*, *scelestus*. Vide Ib. XXXV, 18. coll. v. 17. Addit. Esther. XIV, 2. ἀντὶ τῶν ὑπερηφανῶν ἡδυσμάτων, pro unguentis, quibus primores superbiae causa vulgo uti solent. Conf. v. 11. *Versio antiqua*: *pro ambitiosis odoraminibus*. Ibid. I, 13. ὑπερήφανος chald. עמלקאה, *Amalecita*, respondere videtur, ubi *Vet. Arundel.* ἀπερίτμητος habet.

'ΥΠΕΡΗΦΑ'ΝΩΣ, *superbe*, *arroganter*. *בְּגֵאוּת, *in superbia*. *Symm.* Ps. XVI, 10. sec. *Catenam PP. GG. in Psalmos* T. I. p. 289. Adde 2 Macc. IX, 4. 12.

'ΥΠΕ'ΡΘΥΡΟΝ, *superliminare*, *limen superius*. אַיִל. *Aqu.* *Symm.* *Theod.* Ezech. XL, 21. - אַמּוֹת סִפִּים, *postes liminum*. Ies. VI, 4. *Omne summum rei* apud Hebraeos dicitur *mater*. - מַשְׁקוֹף, *locus* vel *pars aedificii*, *ubi est proiectura*, vulgo: *superliminare*. *Aqu.* Exod. XII, 7.

'ΥΠΕΡΙΣΧΥ'Ω, *praevaleo*, *supero*. אָמֵץ. *Symm.* Gen. XXV, 33. - הִכְתִּיר Hiph. *cingo*. Hab. I, 4. ὑπερισχύει κατὰ δικαίου. Vox hebr. h. l. latino *circumvenire* respondet, ut adeo LXX recte ita transtulerint. - חָזַק. 2 Sam. XXIV, 4. - חֲצַף chald. *urgeo*. Dan. III, 22. τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυσεν, regis voluntas moram non patiebatur. - *יָכֹל sequ. ל. *Inc.* Ps. CXXVIII, 2. ubi vid. *Montf.* - עָצַם, *corroboror*. Dan. XI, 23. *Symm.* Ps. XXXVII, 20. - *שָׂגַב, *robustus sum*, *exalto me*. *Symm.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. II, 36: ὑπερίσχυσε. - תָּקַף, *praevaleo*, *robore vinco*. *Symm.* Cohel.

IV, 12. ὑπερίσχυσε. Vide et 3 Esdr. III, 5. ὃς ὑπερισχύσει, sc. σοφίᾳ, qui praecellat sapientia, coll. v. 10.

῾ΥΠΕΡΚΕΙΜΑΙ, *superiaceo, superpositus sum, superior sum, excello, superο.* נִשְׁקַף Niph. *prospecto.* *Symm.* 1 Sam. XIII, 18. ὑπερκείμενος, *superiacens.* – עָלָה עַל, *ascendo supra.* Prov. XXXI, 29. σὺ δὲ ὑπέρκεισαι (additur ὑπερῇρας, et, ut videtur, ex Scholio, vel alio quodam interprete. Conf. *Drusium Miscell. Cent.* I. c. 24.) πάσας, tu autem *praestantior es* omnibus. – קוּט וְהִשְׁחִית, *fastidio et perdo.* Ezech. XVI, 46. κατὰ μικρὸν ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου, propemodum *superas* illas in omnibus viis tuis. Sumitur h. l. malo sensu, ut sit *superare aliquem male ac perverse agendo. Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπέρκεισαι, ὑπερβάλλεις. Inde forte et apud *Hesychium* ita legendum pro ὑπερκείσῃ, ἀναβάλλεις.

῾ΥΠΕΡΚΕΡΑ'Ω seu ὑπερκεράζω, *quasi cornu impetendo insequendoque profligo atque dissipo, cornua hostium circumvenio, cornua extendendo hostem a tergo claudo, supero hostem.* Iudith. XV, 6. 1 Macc. VII, 46. ὑπερεκέρων αὐτούς. *Vulg. ventilabant eos cornibus*, quod *de la Cerda* in *Advers. sacr.* cap. 80, 16. explicat *minacibus terrebant atque insultabant vocibus.* Vide *Lipsium* lib. II. *Saturn.* cap. 19. Conf. *Aeliani Tact.* c. 49.

῾ΥΠΕΡΚΡΑΤΕ'Ω, *supero, superior s. firmior sum, praevaleo.* חָזַק, *validus sum.* 1 Reg. XVI, 22. ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν, superabat populum.

῾ΥΠΕΡΚΡΙ'ΝΟΜΑΙ, *praevaleo in iudicando, iudicio supero.* זָכָה, *purus sum. Aqu.* Ps. L, 5. ὑπερκριθῇς, *superior iudiceris, palmam ex iudicio et lite feras.* Lectio ὑπερηριθῇς, quam *Drusius* protulit ac *Montfauc.* repetiit, est merum vitium librarii.

* ῾ΥΠΕΡΛΕΙ'ΠΩ, *relinquo, reservo.* נִשְׁאַר. 1 Sam. XIV, 36. ὑπερλείπωμεν. Ita legitur in quibusdam editt. et codd. *Holm.* loco ὑπολείπωμεν, sed perperam, iudice *L. Bos.*

῾ΥΠΕΡΜΑΧΕ'Ω, *propugno, decerto pro aliquo.* גֹּאֵל part. *redimens. Symm.* Ps. LXXVII, 35. ὑπερεμάχησεν. – הָרִיב Hiph. a רִיב, *contendo, causam ago. Symm.* Deut. XXXIII, 7. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτῷ. *Vulg. manus eius pugnabunt pro eo.* Ita *Procop. Cat. Nic.* p. 1658. *Symm.* Ies. LI, 23. ὑπερμαχήσει τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, *decertabit* pro populo suo. Vide et *Symm.* Hos. X, 6. ὑπερμαχοῦντι sec. cod. *Barb.* – *רַב, *magnus*, h. e. *qui potentia valet et robore. Symm.* Ies. LXIII, 1. Legit רָב a רִיב. *Vulg. propugnator sum.* De varia constructione huius vocis cum accusativo, dativo et genitivo videndus *Hase* ad *Leonis Diaconi Historiam* p. 207. sequ.

῾ΥΠΕΡΜΑ'ΧΗΣΙΣ, *propugnatio.* פֶּסַח. *Symm.* Exod. XII, 11. Interpretatio haec forte defendi potest eo, quod et

LXX verbum פָּסַח reddunt σκεπάζω. Fortasse tamen ὑπερμάχησις ortum est e scriptura vitiosa verbi ὑπέρβασις, quod accuratius hebr. respondet. Caeterum reperitur haec vox quoque apud *Schol.* Il. έ, v. 623.

*'ΥΠΕΡΜΑ'ΧΟΜΑΙ, *propugno (Gloss. Vett.), defendo. Symm.* (sec. *Caten. Niceph.* p. 201.) Gen. XV, 1. *ὑπερμάχομαι καθάπερ ὅπλον, tueor te, s. propugno te, veluti* clypeus, pro hebr. אָנֹכִי מָגֵן לָךְ, *ego clypeus tibi.*

'ΥΠΕ'ΡΜΑΧΟΣ, *qui pro aliquo pugnat, propugnator.* Sap. X, 20. XVI, 17. (*Vulg. vindex.*) 2Macc. VIII, 36. XIV, 34.

*'ΥΠΕΡΜΑ'ΧΩ, i. q. ὑπερμαχέω, quod vide. הָרִיב Hiph. a רִיב. *Symm.* sec. *Hieron.* Hos. X, 6. ὑπερμάχοντι. Fortasse tamen reponendum est ὑπερμαχοῦντι. Vid. *Hase* ad *Leonis Diaconi Historiam* p. 208.

'ΥΠΕΡΜΕΓΕ'ΘΗΣ, *permagnus, praegrandis.* אַדִּיר, *magnificus. Aqu.* Ies. XXXIII, 21. Ps. XV, 2. *Aqu. Symm.* Ps. LXXV, 5. XCII, 4. - אִישׁ מִדָּה, *vir mensurae*, h. e. *homo quidam immanis staturae.* 1 Par. XX, 6. - נִפְלָאוֹת part. plur. Niph. a פָּלָא, *mirabilia. Theod.* Iob. IX, 10. ὑπερμεγέθη. - נוֹרָאוֹת part. plur. Niph. *terribilia. Symm.* 2 Sam. VII, 23. Vide et Dan. IV, 34. sec. cod. *Chis.*

'ΥΠΕΡΜΕ'ΓΕΘΟΣ, *excelsa magnitudo.* הוֹד, *gloria, maiestas. Aqu.* Ps. VIII, 2.

'ΥΠΕΡΜΗ'ΚΗΣ, *praelongus, perquam procerus.* אִישׁ מִדָּה, *vir mensurae*, h. e. *immanis staturae.* Num. XIII, 33.

*'ΥΠΕΡΝΙΚΑ'Ω, *efficio, ut aliquis in iudicio vincat, defendo, tueor causam alicuius*, i. q. ὑπερδικέω. הָרִיב. *Symm.* Ps. XLII, 1. ubi pro ὑπερδίκησον *Agellius* legit ὑπερνίκησον, quod, quia verbum inusitatius est, equidem praeferrem. *Hesych.* ὑπερνικᾷ, ἀντιμάχεται, ubi vide *Intt. Philoxen. Gloss.* ὑπερνικηθεισῶν, *superatis.* Id. ὑπερνικῶ, *exupero.*

'ΥΠΕ'ΡΟΓΚΟΣ, *praetumidus, magnus, excelsus, arduus, difficilis, mensuram excedens, durus.* גָּדוֹל. Exod. XVIII, 22. τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον (*Schol.* μέγα) ἀνοίσουσιν ἐπί σε, res *graviores* deferant ad te. - נִפְלָא Niph. *mirabilis sum.* 2 Sam. XIII, 2. ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς. *Vulg. difficile ei videbatur*, sc. amore eius frui. Bene quoad sensum. Quae enim sunt mirabilia, ea difficulter effici ac proferri possunt. - נִפְלָאוֹת *plur. foem. part. Niph. mirabilia.* Dan. XI, 36. ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν λαλήσει ὑπέρογκα, adversus Deum deorum loquetur *praetumida, superba* vel *impia.* Conf. Ep. Iud. v. 16. et ad h. l. *Elsnerum* p. 430. - פְּלָאִים plur. ex פֶּלֶא, *miracula*, i. e. *mirabiliter.* Thren. I, 10. κατεβίβασεν ὑπέρογκα, deturbavit *excelsa.* - קָשֶׁה, *durus, gravis.* Exod. XVIII, 26. τὸ δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον ἀνέφερον πρὸς Μωϋσῆν, res autem *difficiliores* deferebant ad Mosen. Praeterea quoque legitur Dan. V, 11. sec. cod. *Chis.* ubi nihil respondet

in textu. *Gloss. in Octat.* ὑπέρογκον, μέγα, ὑψηλόν. Sic et apud *Hesych.* et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur, et in illo praeterea additur ὑπέρμετρον, in hoc vero ὑπέρτερον, pro quo pariter ὑπέρμετρον reponendum videtur. Vide *Hemsterhus.* ad *Lucian. Dial. Mortuor.* p. 427.

ʽΥΠΕ'ΡΟΓΚΟΣ Ε'ΙΜΙ', *difficilis sum.* נִפְלָא Niph. *mirabilis sum.* Deut. XXX, 11. ἡ ἐντολὴ οὐχ ὑπέρογκος ἐστὶ, praeceptum non *difficile* est.

ʽΥΠΕΡΟ'ΓΚΩΣ, *vehementer, admodum.* פְּלִילִיָּה, *iudicio. Theod.* Ies. XXVIII, 7. Ita *Bielius.* Sed tunc *Theodot.* legisset פֶּלֶא aut פְּלִיא, qui tamen mihi videtur illud ὑπερόγκως, quod aeque ac ἠσωτεύθησαν ad תָּעוּ referendum est, de suo addidisse, sensus exornandi causa. Vide supra s. v. ἀσωτεύω.

ʽΥΠΕΡΟΝ, *pistillum.* עֱלִי, idem. *Aqu. Theod.* Prov. XXVII, 22. ἐν ὑπέρῳ, pro quo in *Concordantiis Trommianis* vitiose scriptum est ἐν ὑπερῴῳ. Vide illas in v. ἀτιμάζω et ὑπερῷον. Praeterea legitur Prov. XXIII, 31. περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου, *ambulabis nudior pistillo:* quae verba *Iaegerus* ad h. l. transtulit ad יִתְהַלֵּךְ בְּמֵי שָׁרִים, ita ut legerint בְּמֵירָשִׁים, *inter mendicos,* a יָרַשׁ, quod v. 21. πτωχεύειν reddunt, quia significationem saepe confundit cum רוּשׁ. Caeterum γυμνότερος ὑπέρου proverbio graeco, quod apud *Suidam* exstat voce ʽΥπέρου περίτροπον, dicitur *homo extrema paupertate.* Conf. *Erasmi Adag. Chil.* IV. *Cent.* 3. n. 48. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπέρου, κοπανιστηρίου.

ʽΥΠΕΡΟ'ΠΤΟΜΑΙ, *despicio, despectui et contemtui habeo, contemno, negligo.* הִתְעַלֵּם Hithp. *abscondo me.* Ies. LVIII, 7. ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει (Attice pro ὑπερόψῃ), genere tibi cognatos non *despicies,* vel non *negliges.* - כָּשַׁל, *impingo.* Lev. XXVI, 37. ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν, *despiciet* frater fratrem. - לְנִדָּה הָיָה, *in impuritatem sum,* h. e. *tanquam impurus aestimor.* Ezech. VII, 19. τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται, aurum illorum *contemnetur.* - עָזַב, *relinquo.* Ios. I, 5. οὐκ ἐγκαταλείψω σε, οὐδὲ ὑπερόψομαί σε, non relinquam te, neque *neglegam* te. - רָאָה, *video. Inc.* et LXX Deut. XXII, 4. οὐχ ὑπερόψει τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου, non *negleges* asinum fratris tui. Bene quoad sensum.

ʽΥΠΕΡΟ'ΡΑΣΙΣ, *contemtus.* הַסְכֵּן *inf. Hiph. consuescendo, solendo.* Num. XXII, 30. μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως; num ullum aliquid contra te *neglexi,* aut *non observavi?* Sensum expresserunt, aut legerunt הִסְכַּל. Vide supra s. v. ὑπερείδω. - *חָרֵשׁ. Esth. IV, 14. in *Usserii* ed. altera. Praeterea legitur Ezech. XLVII, 12. ubi nihil est in textu hebr. Sed irrepsit pro ὑπεράρσει, tanquam varia interpretatio.

ʽΥΠΕΡΟΡΑ'Ω, *despicio, contemno, negligo.* ʽΥπεροράομαι, *non videor, non conspicior, lateo.* הֶעְלִים Hiph.

abscondo, occulto. Ps. IX, 22. Vide et Sir. XIV, 8. 2 Macc. VII, 11. 23. – *בְּעֲלָמָה, *abscondita.* Nah. III, 11. sec. cod. *Vat.* ὑπερεωραμένη. – *חַעֲלָמָה, *absconditum. Symm.* Iob. XXVIII, 11. ἀπὸ δὲ ὑπερορωμένου προῆλθε φῶς, ubi ὑπερορᾶσθαι est *latere, absconditum esse.* Legit autem וּמַחֲעֲלָמָה convenienter parallelismo sententiarum. *Vulg. abscondita in lucem produxit.*

'ΥΠΕΡΟΡΙ'Α, *regio extra fines sita. Aloiphr.* I, 1. שְׁפֵלָה; *planities. Inc.* Ios. XV, 33. ἐν ὑπερορίᾳ, in *extremo fine.* E coniectura nempe *Montfauconii*, quam tamen repudiat textus hebraicus. Vide infra s. v. ὑπερωρία. *Iosepho A. I.* XVII, 12. ὑπερορία significat *exteram regionem.* Vide *Bonfrerium* in Ruth. I, 2. p. 419.

'ΥΠΕΡΟΧΗ', *eminentia.* גְּבֹהָה foem. ex גָּבֹהַּ, *alta.* 1 Sam. II, 3. μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν, ne loquimini sublimia ad *eminentiam*, s. abstinete a dictis istis ferocibus. Conf. 1 Cor. II, 1. 2 Macc. III, 11. ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, viri in *eminentia* positi vel constituti. Conf. 1 Tim. II, 2. 2 Macc. VI, 23. τῆς τοῦ γήρως ὑπεροχῆς, senectutis *eminentiae.* 2 Macc. XV, 13. θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχὴν, mirabilem vero quandam et valde decoram esse circa illum *maiestatem. Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπεροχὴν, ἐξοχὴν, μεγαλειότητα. Dicitur quoque in malam partem 2 Macc. XIII, 6. τινῶν ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιημένον, qui et alia facinora *immania* patraverat. Ita quoque apud *Iosephum B. I.* lib. IV. c. 3. p. 276. ed. *Hav.*

'ΥΠΕΡΟ'ΧΗΣΙΣ, *eminentia, locus prominens.* אֵילָם, *vestibulum. Symm.* Ezech. XL, 21.

'ΥΠΕ'ΡΟΨΙΣ, *contemtus, despectio.* הַעְלֵם (sequ. עַיִן) infin. Hiph. *occultando.* Lev. XX, 4. ubi pro ὑπερόψει alii habent κρύψει.

*'ΥΠΕ'Ρ'ΡΑ'ΠΤΩ, *insuper suo, consarcino.* Sir. L, 1. sec. *Vat.* ὑπέῤῥαψεν οἶκον, ubi *Alex.* ὑπέραψεν habet. Potest tamen etiam ab ὑποῤῥάπτω deduci, quod vide infra.

*'ΥΠΕΡΤΗ'ΚΩ, *colliquefacio.* 4 Macc. VII, 12. διὰ τοῦ πυρὸς ὑπερτηκόμενος, igne *liquefactus*, aut *fere combustus.* Vocem ὑπερτήκω habet *Hedericus*, sed praestare dicit ὑπεκτήκω. At e *Strabone* (T. III. p. 391. ed. *Siebenkees.*) affert *Schneider*, ubi nullum est dubium.

'ΥΠΕΡΤΙ'ΘΕΜΑΙ, *differo.* הִתְעַבֵּר Hithp. ab עָבַר, *excandesco. Inc.* Deut. III, 26. Vide supra s. ἀνυπερθεσία. – הֵפִיר Hiph. a פּוּר. Prov. XV, 23. ubi ὑπερτίθενται vertere mallem *differre coguntur*, nempe ob consilii inopiam. – יָחַל, *spero, exspecto.* 1 Sam. XIII, 8. ubi loco ἀνέμεινεν in vers. *Symmachi*, ut in Hexaplis notatur, *Alius* habet ὑπερέθετο sec. cod. *Coislin.* – סָגַר, *claudo, praecludo. Symm.* Lev.

XIII, 11. οὐχ ὑπερθήσεται, h. e. non *differet* publicam declarationem purgationis, quod fiebat iterata occlusione. *Suidas:* ὑπερτίθεται, ἀναβάλλεται.

*'ΥΠΕΡΤΙΜΑ'Ω, *supra modum honoro.* 4 Macc. VIII, 4. ὑπερτιμῶν, *maximi faciens.*

*'ΥΠΕΡΤΙΠΑΜΠΛΗΘΗ'Σ, *permultus, valde multus, plurimus.* 2 Macc. VIII, 20. sec. *Ald.* ὠφέλειαν ὑπερτιπαμπληθῆ, ubi scribendum ὑπερπαμπληθῆ, aut potius ὑπέρ τι παμπληθῆ. Sic olim apud *Strabon.* lib. II. p. 209. l. 12. ed. rec. male coniunctim legebatur ὑποτισωζομένους pro ὑπό τι σωζομένους, ubi vid. *Casaub.*

'ΥΠΕΡΥΜΝΗΤΟ'Σ, *admodum laudabilis*, aut *omni laude maior. Cant. tr. puer.* v. 23. 24. ubi de Deo dicitur.

'ΥΠΕΡΥΨΟ'Ω, *super-* seu *valde exalto*, it. *laudo, celebro.* נַעֲלָה Niph. *elatus sum.* Psalm. XCVI, 10. σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς, valde *exaltatus es* super omnes deos. Conf. Phil. II, 9. - עָרִיץ, *violentus.* Ps. XXXVI, 37. εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον, vidi impium *valde exaltatum.* Scil. עריץ h. l. est *dives, opulentus, potens*, et ex adiuncto *felix*. Hanc vero significationem quoque habent omnia derivata a voce ὕψος. - רוֹמֵם Pih. a רוּם. Dan. IV, 34. αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, laudo et *valde exalto* et celebro regem coeli. Conf. Cant. tr. puer. v. 27. et 28.

'ΥΠΕΡΦΕ'ΡΕΙΑ, *praestantia, excellentia, elatio, superbia.* גָּאוֹן. *Aqu.* Iob. XXXVII, 4. ὑπερφερείας (*Vulg. magnitudinis*), et Prov. XVI, 19.

'ΥΠΕΡΦΕΡΗ'Σ, *praestans, qui excellit, praecellens, elatus, superbus.* גָּאוֹן, *elatio. Aqu.* Ps. XLVI, 5. ὑπερφερές. Vide supra s. v. ὑπερήφανος. - גְּאֵיוֹנִים, *superbi. Aqu.* Ps. CXXII, 4. - יַתִּיר chald. Dan. II, 31. ἡ ὄψις αὐτοῦ ὑπερφερής, aspectus eius *praecellens. Hesych.* ὑπερφερές, μέγα ὑπὲρ φύσιν ἢ ὑπεράγον. Sic enim legendum pro ὑπεράγων.

'ΥΠΕΡΦΕ'ΡΩ, *fero super* vel *ultra, transveho, supero, superior, excellentior, praestantior sum, praecello.* שְׁנָא chald. *diversus sum.* Dan. VII, 24. ὃς ὑπεροίσει πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, qui *superior erit* omnibus prioribus. - *חַקִּיפָא, *fortis.* Dan. VII, 7. sec. *Chis.* ὑπερφέρων ἰσχύϊ. 3 Esdr. VIII, 7. αἱ ἄγνοιαι ἡμῶν ὑπερήνεγκαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, peccata nostra *exaltata sunt* s. *attingunt, pertingunt* usque ad coelum, hebr. גָּדַל, coll. Esdr. IX, 7. *Suidas:* ὑπεροίσων, ὑπερβαλών, ὑπερενεγκών. Idem verba haec ex scriptore antiquo adducit: 'Ο δὲ τὸ φρόνημα μέγα, ὡς καὶ τὸν 'Αλέξανδρον ὑπεροίσων, ἐκέκτητο.

*'ΥΠΕ'ΡΦΟΒΟΣ, *qui valde timet, meticulosus*, item passive: *admodum formidabilis.* וְחִילָה נְהִירָה, *formidolosa*

abundanter. Dan. VII, 19. ὑπερφόβου sec. cod. *Chis.* Adde *Xenoph. de re equestri* c. 8. ac *Dion. Cass.* p. 880, 52. *Reim.*

ὙΠΕΡΦΡΟΝΕ'Ω, *plus sapio, insolesco, superbio, despicio.* מָאַס, *contemno.* *Symm.* Iob. XXXI, 13. ὑπερεφρόνησα, ubi sermo est de eo, *qui cum contemtu denegat alteri ius suum.* – בַּאֲוָה, *elatio, superbia.* *Symm.* Iob. XLI, 6. ὑπερφρονεῖ προερχόμενος ἐν θυρεοῖς, *insolescit* procedens cum scutis. Accepit בַּאֲוָה non pro nomine, sed pro tertia persona foem. sing. praet. mutato He in Vau.

ὙΠΕΡΦΩΝΕ'Ω, *elata voce clamo* vel *canto.* Iudith. XV, 17. ὑπερεφώνει πᾶς ὁ λαὸς τὴν αἴνεσιν ταύτην, *elata* vel *alta voce cantabat* populus hoc canticum.

ὙΠΕΡΧΑΡΗ'Σ, *valde laetus, perquam gaudens.* שָׂמֵחַ. Esth. V, 9. Adde 3 Macc. VII, 20.

ὙΠΕΡΧΕ'ΟΜΑΙ, *superfluo, redundo.* הֵשִׁיק Hiph. a שׁוּק, *superfluo.* Ioel. III, 13. ὑπερχεῖται τὰ ὑπολήνια, *superfluunt* torcularia.

ὙΠΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *clam venio*, etiam *subeo* vel *introeo.* אֹתִיּוֹת part. plur. foem. ab אָתָה, *venio.* *Al.* Ies. XLIV, 7. ubi tamen pro ὑπερχόμενα Cod. *Alex.* et al. rectius ἐπερχόμενα habent. 3 Macc. IV, 6. αἱ νεάνιδες γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν, virgines, quae nuptialem *subierant* thalamum. Vide quoque *Iosephum A. I.* V, 5. p. 290. *Hav.*

ὙΠΕΡΧΥ'ΟΜΑΙ, *supereffundor*, ac simpliciter: *effundor.* צוּף, *effluo.* Thren. III, 53. ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, *effusa est* aqua in caput meum.

ὙΠΕΡΩΜΙ'Α, *quod super humeros est, collum cum capite.* מִשִּׁכְמוֹ, *ab humero.* 1 Sam. IX, 2. ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν, *parte superhumerali* et supra elatior erat omni terra. Quid LXX Intt. impulerit, ut ad vocem hebr. haud difficilem transferendam inusitato usi fuerint substantivo, causa apparet nulla. Non male itaque apud illos pro ὑπερωμίαν divisim legeretur ὑπὲρ (quod saepius praefixo מ respondet) ὠμίαν, *supra humerum.* Eadem medela quoque afferenda est loco 1 Sam. X, 23.

ὙΠΕΡΩ͂ΙΟΝ, sc. οἴκημα, *domus superior, coenaculum.* עֶלְיוֹן, *excelsus.* Ezech. XLI, 7. ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῷα, ex inferioribus adscendant ad *superiores aedes.* – עֲלִיָּה. 2 Sam. XVIII, 33. ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης, ascendit in *aedes superiores* portae. Vide et 1 Reg. XVII, 19. 22. 2 Reg. I, 2. (ubi vid. *Hexapla.*) Ps. CIII, 3. et alibi. – עִלִּית chald. Dan. VI, 10. – קַרְקַע, *fundum.* 1 Reg. VII, 7. ἀπὸ ἐδάφους ἕως ὑπερῴου. Ita ex mera coniectura transtulerunt, quia non commode dici posse putabant *a pavimento usque ad pavimentum.* Fortasse tamen respexerunt radicem קָרַר Hebraeis inusitatam, quae Chald. Syr. *frigere* et Arab. *quiescere* notat. Vide et Tob. III, 18. Ple-

pius *Lucianus* in *Asino* p. 107. dixit οἴκημα ὑπερῷον, et *Pollux* Lib. I. c. 8. segm. 81. ὑπερῷα οἰκήματα. Atticis ὑπερῷον diceba- tur διῆρες. *Moeris: Διῆρες, Ἀττικῶς, ὑπερῷον, κοινόν.* Vide *Eurip. Phoen.* v. 90. ubi διῆρες ἔσχατον *Scholiastes* interpretatur ὑπερῷον ἔσχατον. Et in διῆρες pariter οἴκημα vel δωμάτιον subaudiendum esse, patet ex *Polluce* l. IV. segm. 129. ubi διῆρες δωμάτιον memorat. Sic et διήρης aliquando dici pro διήρης οἶκος discimus ex illis *Etymologi: διήρης, ὁ ὑπερῷος οἶκος.* Vox autem ὑπερῷον contracta est ex ὑπερώϊον. *Hesych.* ὑπερώϊον, ὑπερῷον, ἀνώγαιον οἴκημα. Ita apud *Homer. Il.* β. v. 21. Παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα. Vide et *Odyss.* ιε', v. 516. et plura de voce ὑπερῷον apud *Wolfium* ad Act. I, 13. p. 66. *Thom. Shawi itinerarium* p. 189. nec non in *Lexico N. T.* s. h. v.

ὙΠΕΡΩ͂ΙΟΣ, *superior*. עֶלְיוֹן, idem. Ezech. XLII, 4. οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῷοι, *ambulacra superiora.* Ita θάλαμος ὑπερῷος, *thalamus superior*, apud *Plutarch. Pelop.* p. 297. et ὑπερῷαι στοαὶ apud *Dionys. Hal.* Lib. III. p. 201. Conf. *L. Bos.* ad Act. I, 13. p. 66.

*ὙΠΕΡΩΡΙ'Α. שְׁפֵלָה, *planities*, *Inc.* Ios. XV, 33. ἐν ὑπερωρίᾳ sec. *Cod. Basil. Montfauconius* coniecit ὑπερορίᾳ. Ex *Scharfenbergii* sententia haud dubie scripsit ἐν ὑπωρείᾳ, in *regione montibus subiecta*, h. e. *planitie*. Nam, ut observavit *Masius Comment. in Ios.* p. 200., ὑπώρειαι a Graecis dicuntur *ea loca, ubi montes collesve in campos se porrigunt et proiiciunt. Suidas: ὑπώρεια, ἡ ὑπὸ τὸ ὄρος πεδιάς.*

ὙΠΕΎΘΥΝΟΣ, *obnoxius reddendae rationi, reus, obnoxius.* Hinc:

ὙΠΕΎΘΥΝΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *obnoxius fio.* שׁוּב, *revertor.* Prov. I, 23. ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις, *obnoxii facti sunt* exprobrationibus. Verba hebraica sonant: *convertimini ad increpationem meam*, h. e. *admittite disciplinam meam*, unde luculenter apparet, ὑπεύθυνον h. l. *subiectum* in universum notare. *Hesych.* ὑπεύθυνος, ἔνοχος, ὑποκείμενος.

ὙΠΕ'ΧΩ, *sustineo, tolero, fero.* *נָשָׂא, *fero.* Ps. LXXXVIII, 49. - סָבַל, *baiulo.* Thren. V, 7. Vide et 2 Macc. IV, 48. et conf. Ep. Iud. v. 7. *Hesych.* ὑπέχει, ὑπομένει, ὑφίσταται, δίδωσιν.

ὙΠΗ'ΚΟΟΣ, *obediens*, it. *subditus, subiectus.* לְמַס, *in tributum*, h. e. *tributarius.* Ios. XVII, 13. ἐποίησαν τοὺς χαναναίους ὑπηκόους, Chananaeos faciebant sibi *subiectos.* - מוּסָר, *castigatio.* Prov. XIII, 1. ὑπήκοος πατρὶ, *obediens* patri. - *מִשְׁמַעַת, *auditus. Symm.* 2 Sam. XXIII, 23. ubi ὑπήκοος dicitur, *qui alicui est a secretis. Vulg. auricularius a secreto.* In textu hebr. legitur אֶל-מִשְׁמַעְתּוֹ. Vide supra s. v. ὑπακοή. - עָבַד, *servio.* Deut. XX, 11. ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σοι, erunt tibi tributarii et *subiecti* tibi. -

רַךְ, *tener*. Prov. IV, 3. υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος, filius enim eram et ego patri *obediens*. Sc. רַךְ non modo de aetate ac corpore intellegi potest, sed etiam de animo cereo illo et tractabili. Solent praeterea liberi adhuc teneri prae adultioribus obedientes esse. - שֹׁמֵעַ part. *audiens*. Prov. XXI, 28. ubi tamen *Iaegerus* coniicit legendum ἐπήκοος, qua tamen coniectura facile supersedere possumus.

ὙΠΗΡΕΣΙ'Α, *ministerium*, proprie: *naves administrae earum, quae armatos portant*. Est enim ex ὑπὸ et ἐρεσία seu εἰρεσία, *remigatio*. Vide *Duker*. ad *Thucyd*. VI, 31. et *Reisk*. *Ind. in Demosthen*. עֲבֻדָּה, idem. Iob. I, 13. Vide et Sap. XIII, 11. XV, 7. In priori loco legitur: εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς.

ὙΠΗΡΕΤΕ'Ω, *ministro*. לְמַס עֹבֵד, *in tributum servi*, h. e. *tributarius*. *Aqu*. *Symm*. Gen. XLIX, 15. ὑπηρετεῖν. Vide et Sap. XVI, 21. 24. 25. XIX, 6. Sir. XXXIX, 4.

ὙΠΗΡΕ'ΤΗΣ, *minister*, *servus*. כִּילַי, *avarus*. Ies. XXXII, 5. Respexerunt notionem *sustentandi alimentis*, quam habet כול, aut legerunt כְּלִי. - עֶבֶד, *servus*. Prov. XIV, 37. - מְשָׁרֵת *part. Pih. ministrans*. *Al*. Prov. XXIX, 12. Vide et Sap. VI, 4. *Hesych*. ὑπηρέτης, δοῦλος.

ὙΠΙΣΧΝΕ'ΟΜΑΙ, *promitto*, *polliceor*, *affirmo*. Sap. XVII, 8. 2 Macc. IV, 9. VIII, 11. ubi pro ὑπισχνούμενον repone ὑπισχνούμενος. *Hesych*. ὑπισχνεῖται, ὁμολογεῖ, συντίθεται, ἐπαγγέλλεται.

ὙΠΝΕ'Ω, *dormio*, *somnium capio*. יָשֵׁן, verbale, *dormiens*. 1 Sam. XXVI, 12.

"ΥΠΝΟΣ, *somnus*, *somnium*, it. *concubitus*. חֲזוֹן לַיְלָה, *visio noctis*. Ies. XXIX, 7. - חֲלֹם, *somnio*. Ies. XXIX, 8. ἐν ὕπνῳ. - חֲלוֹם, *somnium*. Gen. XX, 5. 6. XXXI, 10. 11. 24. et alibi. *Symm*. Ies. XXIX, 7. καθ' ὕπνους, *per somnos*, quasi loco כ legerit ב. Suspicor tamen, scribendum esse καθὼς ὕπνος, *sicut somnus s. somnium*. Postulat hanc correctionem textus hebr., ubi legitur כַּחֲלוֹם, praeterea impressa lectio sensum fundit admodum incommodum. - יָשֵׁן, *verbale*. Hos. VII, 6. ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Ἐφραὶμ ἐνεπλήσθη. Non vocem יָשֵׁן pro substantivo habuerunt, ut fortasse aliquis suspicari posset, sed ad יָשֵׁן pertinet tota formula ὕπνου ἐνεπλήσθη, coniungenda illa cum ὅλην τὴν νύκτα. 1 Sam. XXVI, 7. καθεύδων ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ. Sine dubio pro ὕπνῳ reponendum est ὑπνῶσεν, ut habet ed. *Compl*. Syllaba σεν ob sequens ἐν facile excidere potuit. - *נֶגֶב, *meridies*. 1 Sam. XX, 41. sec. cod. *Alex*. et *Inc*. ἀπὸ τοῦ ὕπνου. Si lectio sana est, nec loco ὕπνου reponendum νότου, per ὕπνον *somnus meridianus* intellegendus est, cui Orientales indulgere solent, ita ut post ὕπνου omissum sit μεσημβρίας aut μεσημβρινοῦ. - נֹפֵל part. *cadens*. Num. XXIV, 4. ἐν ὕπνῳ. Non male quoad sensum. נָפַל per metonymiam antecedentis pro con-

sequente notat quoque *stratum iacere*, 1 Sam. V, 3. 4. Iud. III, 25. ut πίπτειν apud *Homer. Il.* χ, 200. – שֵׁנָה. Gen. XXVIII, 16. XXXI, 40. Iud. XVI, 15. 21. et alibi saepius. – תַּרְדֵּמָה. *Inc.* Gen. II, 21. Sir. XIII, 17. ἐν ὕπνῳ σου, *quasi in somnis*, hoc sensu: *aestima*, *verba eius non esse veracia, sed fallacia*, *sicut somnia*. Sap. IV, 6. ὕπνος honeste de *concubitu* dicitur: ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τὰ τέκνα γεννώμενα. *Syrus: liberi ex illegitimo congressu procreati.* Alii: *a pravis parentibus nati filii.*

ὙΠΝΌΩ, *dormio*, i. q. ὑπνέω, it. *mortuus sum*. הָלִין Hiph. a לוּן, *pernocto*. Iud. XIX, 4. *Inc.* 2 Sam. XIX, 7. Adde Ioel. I, 13. - יָשֵׁן. Gen. II, 21. Iob. III. 13. Ps. III, 5. et alibi saepius. Ps. XLIII, 25. ad quem locum respiciens *Zonaras Lex.* 1785. habet: Ὑπνοῦν τὸν θεὸν γέγραπται, ὅταν μακροθυμεῖ. ὡς τὸ, ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε; Ps. CXX, 4. οὐ νυστάξει, οὐδὲ ὑπνώσει, ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ, non dormitabit, neque *dormiet* custos Israelis. Similiter poeta incertus apud *Stobaeum Ecl. Phys.* lib. I. c. 7. de Iove: οὐχ εὕδει Διὸς ὀφθαλμός. - יָשֵׁן, verbale, *dormiens*. Ps. LXXVII, 71. *Suidas* ad h. l. ὕπνος, ἐπὶ Θεοῦ, ἡ μακροθυμία. Conf. quoque Ps. XLIII, 27. - נִרְדַּם Niph. *defatigor*. Ierem. XIV, 9. ὑπνῶν. Legerunt נִרְדָּם. - נוּם, *dormito*. Psalm. LXXV, 5. ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, dormierunt somno suo. - *רָנַן. *Symm.* Ps. LXXXIX, 14. ἵνα ὑπνώσωμεν. Si lectio sana est, pro וּנְרַנְּנָה, *et ovabimus*, legit תַּרְדֵּמָה, a רָדַם, *somno obdormivit.* Mallem tamen meam facere ingeniosam coniecturam *Semleri*, qui ὑμνώσωμεν reponere mavult. Certe reliqui habent αἰνέσωμεν. - שַׁאֲנַן Pih. a שָׁאַן, *tranquille ago*. Ierem. XLVI, 26. - שֵׁנָה, *somnus*. Prov. III, 24. VI, 10. - שָׁכַב, *cubo*. *Inc.* 2 Sam. IV, 7. ὕπνωσε. Sir. XLVI, 20. Samuel μετὰ τὸ ὑπνῶσαι προεφήτευσε, post *mortem* adeo prophetam egit.

ὙΠΝΏΔΗΣ, *somnolentus*. נוּמָה, *dormitio*. Prov. XXIII, 21.

ὙΠΌ, *sub*, it. *a*, *ab*. אַחַר, *post*. Exod. III, 1. ἤγαγε τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον, duxit oves *in* desertum. - בֵּן, *filius*. Ion. IV, 11. ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο, nocte nata est, et nocte periit. Bene quoad sensum. - בְּיַד, *in manu*. Exod. XVI, 3. πληγέντες ὑπὸ κυρίου, percussi *a* Domino. - לְעֻמַּת, *e regione*. Exod. XXV, 26. XXXVII, 13. - לִפְנֵי, *coram facie*. Ios. XVIII, 1. Iob. VIII, 16. XXI, 28. - מִפְּנֵי, *a facie*. Ies. VII, 2. - *נֹשְׂאֵי, *portantes*. *Symm.* 2 Sam. VIII, 2. ὑπὸ φόρον. Secutus est eum pro more *Vulg. sub tributo*, interpretatione minime incommoda. - פֶּתַח, *ianua*. 1 Reg. XIX, 13. - בְּצֵל, *sub umbra*. Ies. XXX, 2. - לִקְרַאת, *in occursum*. Exod. XIV, 27. ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ, fugiebant *sub* aquam. - *תַּחַת, *sub*. *Hebr. Int.* Iob. IX, 13. - בְּתַחְתִּית, *in inferiore*. Exod. XIX, 17. παρέστησαν ὑπὸ τὸ

ὄρος, stabant *ad radicem* montis. Sir. III, 19. ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ. *Vulg.* legisse videtur ὑπὲρ, sed ὑπὸ est h. l. i. q. πρὸ, *prae.* Sic quoque vertit *Syrus.*

ΕΙ'ΜΙ' 'ΥΠΟ', *sum sub.* חֻכָּה לְרַגְלֶים, *in medio collocor inter pedes*, seu *iunctus sum pedibus.* Deut. XXXIII, 3. – Vide alibi ἄγγελος; αὐτὸς, κῆτος, οὐρανὸς et πνεῦμα.

* *'ΥΠΟΒΑ'ΛΛΟΜΑΙ*, *reaedifico, restauro, iterum exstruo aedificium.* 3 Esdr. II, 18. ναὸν ὑποβάλλονται. *Vulg. templum suscitant.* Chald. חוט, *resarcire*, i. e. *restaurare*, coll. Esdr. IV, 12. ubi LXX habent ἀνυψοῦν, et *Iosephus A. I.* XI, 2. p. 549. *Hav.* ἀνεγείρουσι.

'ΥΠΟΒΑ'ΛΛΩ, *subiicio, substerno, pono fundamentum.* הִפִּיל Hiph. a נָפַל, *cadere facio.* *Symm.* Ios. XXIII, 4. ὑπέβαλον. *Polyb.* XIII, 6, 2. ὑποβάλλειν θεμέλιον τυραννίδος. – *הִרְבִּיעַ, *accumbere s. coire facio.* *Symm.* sec. cod. 128. *Holm.* Lev. XIX, 19. – *עָנָה, *respondeo.* Dan. III, 9. sec. cod. *Alex.* ubi pro ὑποβαλόντες reponendum ὑπολαβόντες. Sic apud *Aelian. H. An.* XIII, 1. κατέλαβε pro κατέβαλε, et apud *Lucian.* in *Hermotimo* c. 6. περιβαλεῖν pro περιλαβεῖν.

'ΥΠΟΒΛΕ'ΠΟΜΑΙ, *torve aspicio, limis oculis adspicio, suspectum habeo, subdole observo.* עָיַן, q. d. *oculans, oculis observans, suspiciosis* vel *malevolis oculis observans.* 1 Sam. XVIII, 9. ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαβὶδ, Saul *suspectum habebat* Davidem. *Vulg. non rectis oculis adspiciebat.* *Ioseph. A. I.* VI, 10, 1. φοβεῖσθαι καὶ ὑποπτεύειν ἤρξατο τὸν Δαυίδην. Sic quoque apud *Callim. Cerer.* 52. ὑποβλέπειν est *tueri oculis immitibus Ovid. Metam.* VI, 623. *Suidas:* ὑποβλεπόμενος, ὑπονοῶν, ἐχθραίνων, ἐπιτηρῶν. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* pariter exponitur ὑπονοῶν. Sir. XXXVII, 10. μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, ne consulta cum eo, qui te *suspectum habet.* *Complut.* vertunt: ne consilieris cum eo, qui te *reveretur:* nam ex tui metu et reverentia consulet dicetque, non id quod sentit, sed quod tibi placere et gratum esse scit. *Lex. Vet.* ὑποβλέπομαι, *suspicor.*

'ΥΠΟ'ΓΑΙΟΣ, *subterraneus.* תַּחַת אוֹצָר, *sub thesauro s. aerario.* Ierem. XXXVIII, 11. τὴν ὑπόγαιον. Legisse videntur תַּחַת אֶרֶץ.

'ΥΠΟ'ΓΕΙΑ, sc. μέρη, *subterranea.* שִׁיחוֹת plur. *foveae.* *Symm.* Ps. CXVIII, 85. *foveae subterraneae.*

'ΥΠΟ'ΓΡΑΜΜΟΣ, *exemplar, lineamentum, praescriptum.* 2 Macc. II, 29. ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς τῆς ἐπιτομῆς, *lineamenta* epitomes sequi. *Stephanus le Moyne Obss. ad V. S.* p. 513. *Omnes lineae et formae, quibus erat insistendum, ut aliquid regulare redderetur, et rite procederet, vocabantur ὑπόγραμμα et ὑπογραμμός. Sic Auctor 2 Macc. l. l. sic Petrus* (1 Ep. II, 21.), *sic Polycarpus (Ep. ad Philipp.) utuntur ista voce ὑπογραμμῷ pro linea minio ducta, cui*

debent operarii insistere, et pro delineatione, forma, regula, exemplo, ad quod opera dirigi debent. Lex. Cyrilli MS. Brem. ὑπόγραμμον, τύπον ἢ μίμημα. Conf. et *Wolfium* ad 1 Petr. l. c. p. 120. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

‘ΥΠΟΓΡΑ'ΦΩ, *subscriptione approbo, postea* vel *infra scribo, subscribo, subiungo, praescribo.* 1 Macc. VIII, 25. ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογράφῃ αὐτοῖς, prout tempus *praescribet* illis, seu: *ut tempus praefinitum, praestitutum eis fuerit.* Vide et v. 27. 2 Macc. IX, 18. τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν, *subiunctam* epistolam. Vide et 3 Esdr. II, 16. 2 Macc. IX, 25. γέγραφα τὰ ὑπογεγραμμένα, scripsi *subscripta:* ubi vid. *Baduellus* et *Grotius.* Ibid. XI, 17.

‘ΥΠΟ'ΓΥΙΟΣ et ‘ΥΠΟ'ΓΥΟΣ, *qui est prae manibus* (ex ὑπὸ et γυῖον, *manus*), *instans, propinquus,* 2 Macc. XII, 31. τῆς τῶν ἑβδομάδων ἑορτῆς οὔσης ὑπογυίου, vel, ut al., ὑπογύου, cum festum hebdomadum *instaret* s. *propinquum esset. Suidas:* ὑπόγυον, ἐγγύτερον.

‘ΥΠΟ'ΔΕΙΓΜΑ, *exemplum, exemplar.* תַּבְנִית. *Aqu.* Deut. IV, 17. Vide et Sir. XLIV, 15. 2 Macc. VI, 28. 31. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπόδειγμα, σημεῖον, παράδειγμα. Pro ὑπόδειγμα rectius dici παράδειγμα tradit *Phrynichus,* sed contrarium docuerunt Intt. ad illum. Conf. quoque *Lex. N. T. s. h. v.*

‘ΥΠΟΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, *indico, ostendo, demonstro.* *הֵבִין Hiph. a בּין, *intellegere facio.* Dan. X, 14. sec. cod. *Chis.* - הִגִּיד Hiph. a נָגַד, *indico.* 2 Par. XX, 2. ὑπέδειξαν τῷ βασιλεῖ, *indicabant* regi. Vide et Esth. II, 10. 20. IV, 6. VIII, 1. Dan. IX, 23. sec. cod. *Chis.* - *הודה, *notifico.* Dan. II, 17. sec. cod. *Chis.* - הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* 2 Par. XV, 3. *Symm.* Exod. XXIV, 12. - *הִשְׂכִּיל. Dan. IX, 22. sec. cod. *Chis.* - יָרָה, *doceo. Symm.* Ps. XXIV, 9. 13. Ps. CXVIII, 33. Ps. XLIV, 5. - נִכְלַם Niph. *erubesco.* Ierem. XXXI, 19. כָּלַם in l. arab. notat *loqui, dicere, eloqui.* Sed *Theodor. codd. Paris.* et *Norimb.* habent ibi, fortasse rectius, ὑπεῖξα loco ὑπέδειξα. - סִפֵּר Pih. *narro.* Esth. V, 11. ubi ὑποδεῖξαι est i. q. ἐπιδείξασθαι, h. e. *ostentare, iactare.* 3 Esdr. II, 24. Chald. הוֹדַע, coll. Esdr. IV, 16. coll. *Ioseph. A. I.* XI, 2. p. 550. ed. *Hav.* δηλῶσαι. Tob. XII, 6. ubi *narrare* aut *celebrare* notat. Sir. III, 23. πλείονα συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι, plus tibi *demandatum est,* quam vulgo putatur. Avocat enim lectores a πολυπραγμοσύνῃ. *Dionys. Hal.* l. VIII. c. 18. p. 1540. *Reisk.* Sir. XIV, 12. διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι, tempus certum mortis non *innotuit* tibi. Tob. IV, 1. ὑποδεικνύειν simpliciter positum notat *edocere de ultima voluntate.*

‘ΥΠΟΔΕΙ'ΚΤΗΣ, *commonstrator.* מוֹרֶה, *docens. Symm.* Ps. LXXXIII, 7.

'ΥΠΟΔΕ'ΧΟΜΑΙ, *suscipio*, *excipio*. Tob. VII, 9. ὑπεδέξαντο προθύμως. 1 Macc. XVI, 15.

'ΥΠΟΔΕ'Ω, *subligo*, it. *calceo*, *calceos induo*. נָעַל. *Al.* 2 Par. XXVIII, 15. ὑπέδυσαν.

'ΥΠΟ'ΔΗΜΑ, *calceus*, *calceamentum*. מִנְעָל. Deut. XXXIII, 25. - נַעַל. Gen. XIV, 23. Exod. III, 5. XII, 11. et alibi saepius. - *עָלַם in Hiph. *occulto*, *abscondo*. 1 Sam. XII, 3. ubi pro אֶעְלִים legerunt נַעֲלַיִם. - רֶגֶל, *pes*. Nehem. IX, 21. - *סַרְבָּלִין, *omne tegumentum corporis*, a סַרְבֵּל, *tegere*. Dan. III, 21. sec. cod. *Chis.* - Ἕως ὑποδημάτων, *ad calceamenta usque*, est proverbium, et significat: *ne minimum quidem*. Sir. XLVI, 19. de Samuele: χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφε, h. e. *ne minimum quidem* donum ab ullo homine accepit, coll. Gen. XIV, 23.

'ΥΠΟΔΙΔΑ'ΣΚΩ, *doceo*, *erudio*. הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellegere facio*. Nehem. VIII, 9. ὑπεδίδασκον τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον, *erudiebant* populum in lege.

'ΥΠΟΔΙ'ΠΛΑΣΙΣ, *subduplicatio*, vel *duplicitas*. כֶּפֶל, *duplum*. *Symm.* Iob. XLI, 5. *Schol. Lycophr. Alex.* v. 771.

'ΥΠΟΔΥ'ΤΗΣ, *subucula*, *vestis interior*. כְּתֹנֶת, *tunica*. *Aqu. Symm. Theod.* Lev. VIII, 13. - מְעִיל, *pallium*. Exod. XXXIX, 21. ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ὑπωμίδα, faciebant *subuculam* sub pallium humerale. Vide et Lev. VIII, 7. et al. Esdr. IX, 5. ὑποδύτην pro ἐπαλλόμην, quod inde depravatum videtur. Nisi dicere velis, quod ἐπαλλόμην enatum sit ex ἐπενδύτην, qua voce LXX alias quoque Hebr. מְעִיל reddere solent. Vide in ἐπενδύτης. *Suidas*: ὑποδύτην, τὸ ἐσώτερον ἱμάτιον. Ἐπενδύτην δὲ, τὸ ἐπάνω. Sic et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Hesychius*.

'ΥΠΟΔΥ'Ω, *induo sub*, item *calceo*, *calceos induo*, it. *subeo*. בּוֹא, *venio*. *Symm.* Iob. XLI, 4. ὑποδύσει, *intrabit*, *ingredietur*. - *חָסָה, *confido*, *spero*, etiam *confugio*. Iud. IX, 15. sec. cod. *Oxon.* Qui arborem subit, is expectat ab ea tutelam contra tempestatem aut ardorem solis. Ὑποδύειν est h. l. *se conferre in alicuius tutelam*. - נָעַל : הִנְעִיל, Kal et Hiph. 2 Par. XXVIII, 15. ὑπέδυσαν αὐτοὺς, *calceaverunt* illos. Ezech. XVI, 10. ὑπέδυσά σε ὑάκινθον, *calceos* tibi *indui* ex hyacintho confectos. Ὑποδύειν est *subire* aliquando seu *subtus induere*, h. e. infra aliam vestem. Tamen apud *Pollucem* quoque lib. II. c. 4. de iis, quae ad pedes pertinent, legitur ὑποδύεσθαι. Iudith. XVI, 15. ὑποδύσαντες ὑποκάτω τοῦ ὄρους, cum *subiissent* subtus montem.

*'ΥΠΟΖΕ'Ω, *ferveo*, *bullio*, *exeandesco*. בָּאַשׁ, *foeteo*. Exod. VII, 18. sec. *Compl.* ὑποζέσει ὁ ποταμὸς, fervebit vel effervescet fluvius. Ex sententia *Corn. a Lapide* ad h. l. aliis punctis legerunt בָּאֵשׁ, *in igne*, sc. erit, h. e. fervebit fluvius. Sed rectius fortasse haec omnia referuntur ad ὑπόζω.

ʽΥΠΟΖΥʹΓΙΟΝ, sc. κτῆνος, *iumentum subiuge.* אָתוֹן, *asina.* Iud. XVI, 2. - חֲמוֹר, *asinus. Symm.* et LXX Gen. XXXVI, 27. Exod. IV, 20. XX, 17. Iud. I, 14. 2 Sam. XVI, 2. ubi pro ὑποζύγια *Compl.* ὄνοι. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑποζύγια, ὄνους. *Hesych.* ὑποζύγια, κτήνη τὰ ὑπὸ τὸν ζυγόν. *Lex. Vet.* ὑποζύγιον, *iumentum subiugium.* Conf. *L. Bos Ellips. gr.* p. 97. et *Drusium* ad Iob. XXIV, 3.

ʽΥΠΟʹΖΥΓΟΣ, *subiugus, subiugalis.* Sir. LI, 34. τὸν τράχηλον ὑπόθετε ὑπόζυγον, collum supponite iugo: ubi tamen *Boeckelio* (in *Speciminibus novae clavis in Graecos Intt. V. T.* etc. *Lips.* 1820. 4.) p. 13. melius in duas voces seiungi videtur: ὑπὸ ζυγόν.

*ʽΥΠΟʹΖΩ, *suboleo*, it. *computresco.* בָּאַשׁ, *foeteo.* Exod. VII, 18. sec. *Compl.* ὑποζέσει, ubi alii libri ἐποζέσει habent.

ʽΥΠΟΖΩʹΝΝΥΜΙ, *succingo.* 2 Macc. III, 19. ὑπεζωσμέναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους, *succinctae* autem sub mammas mulieres ciliciis.

ʽΥΠΟʹΘΕΜΑ, *suppositum, quod subtus ponitur, pedamentum, basis, fulcimentum.* מַחְתָּה, *acerra.* Exod. XXV, 38. - מְכוֹן. *Aqu.* 1 Reg. VII, 27. ὑποθέματα.

*ʽΥΠΟʹΘΕΣΙΣ, *argumentum, de quo agitur, controversia.* 4 Macc. I, 12. *Photius:* ὑπόθεσις, περιοχή, αἰτία. Vide quoque *Hesychium* s. v. ὑποθέσεις.

ʽΥΠΟΘΡΑΥʹΟΜΑΙ, *clam confringor*, aut *leviter vulneror.* 2 Macc. IX, 11. ubi alii libri τεθραυσμένος habent.

ʽΥΠΟΚΑΙʹΩ, *succendo, suburo.* Pass. ὑποκαίομαι, *cremor.* דּוּגָה, *piscatio.* Amos. IV, 2. εἰς λέβητας ὑποκαιομένους. *Vulg. in ollis ferventibus.* Videntur legisse דּוּרָה a דּוּר, *rogus, strues lignorum rotunda.* - דּוּר, nomen, *pyra*, vel verbum, *pyram struo.* Ezech. XXIV, 5. coll. Exod. I, 14. - נָפַח, *spiro.* Ierem. I, 13. Praeterea legitur Dan. III, 25. et 46. sec. cod. *Chis*, Adde 4 Macc. XI, 18.

ʽΥΠΟΚΑΛΥʹΠΤΩ, *subtego, obtego.* עָלָה, *revelo.* Nah. II, 6. ubi tamen al. pro ὑπεκαλύφθη rectius ἀπεκαλύφθη. - כָּסָה Pih. *tego.* Ierem. III, 25. ὑπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, *obtexit* nos ignominia nostra.

ʽΥΠΟΚΑʹΤΩ, *subter, infra, inferne.* לְמַטָּה. Deut. XXVIII, 13. - מִתַּחַת. *Al.* Deut. VII, 24. - תַּחַת, *sub.* Ezech. XXIV, 5. - תַּחְתּוֹן, *inferior.* 1 Reg. VI, 6. Ezech. XL, 19. Tob. II, 5. ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, et facti sumus *inferiores*, h. e. *subiecti et subiugati*, non autem (secundum promissionem divinam Deut. XXVIII, 13.) *superiores.*

ʽΥΠΟΚΑʹΤΩΘΕΝ, *inferne.* *מִתַּחַת. *Theod.* Iob. XXVI, 5. - תַּחְתּוֹן. Ezech. XLII, 4. et 6. XLIII, 15. - תִּיכוֹן, *medianus.* 1 Reg. VI, 8. Secundum nonnullos derivarunt a כּוּן, ex *Houbigantii* vero sententia legerunt cum *Chaldaeo* התחתונה, *inferioris.*

ʽΥΠΌΚΕΙΜΑΙ, *supponor*, *subiaceo*, *adiaceo*. יֵשׁ, verbum, *sum*. Iob. XVI, 4. *εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς*, utinam *supponeretur* anima vestra pro mea. *Symm.* *εἴθε ὑμεῖς τοῖς ἐμοῖς ὑπέκεισθε πάθεσι*, utinam vos *subiecti* s. *obnoxii essetis* iisdem malis, quae mihi sunt perferenda. In textu hebr. legitur: *utinam esset anima vestra pro anima mea*. Iam cum conditio Iobi tunc temporis esset miserrima, apparet, *Symmachum* sensum verborum hebr. recte expressisse. Habet vero *ὑποκεῖσθαι* fere semper notionem *mali* et *molesti* sibi adiunctam. 3 Esdr. VIII, 9. *οὗ ἐστὶν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον*, cuius copia *adiecta* est. Vide et 1 Macc. XII, 7. *ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται*, ut exemplum *subiectum* monstrat ac declarat. *Syrus*: *ut literae monstrant*.

ʽΥΠΟΚΡΊΝΟΜΑΙ, *hypocritam ago*, *simulo*, *respondeo*. נָשָׂא, *attollo*. Ies. III, 6. *ὑποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ*, *respondens* die illo dicet. *Suidas*: *ὑποκρίνεσθαι*, *τὸ ἀποκρίνεσθαι οἱ παλαιοί. καὶ ὑποκριτὴς ἐντεῦθεν*, *ὁ ἀποκρινόμενος τῷ χορῷ*. *Θουκυδίδης ζ'. Εἰ δ' οὐδὲν ὑποκρίνοιντο*, *διεφθείροντο καὶ οἱ Ἴωνες. οὕτως Ἡρόδοτος· Οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι Ἀθηναίων ἀπηλλάσσοντο*. *Hesych.* *ὑποκριθῆναι*, *ἀποκριθῆναι*. Vide quoque praeter *Ernestium* ad *Xenoph. Mem. S.* I, 3, 1. *Alberti Obss. in N. T.* p. 45. et *Raphelii annotatt.* ex *Herodoto* ad Matth. XVI, 3. p. 167. – נִרְגָּן part. Niph. *susurro*, *murmurator*. *Symm.* Prov. XVI, 28. *ὑποκρινόμενος*, *qui hypocritam agit*. Vide et Sir. I, 26. XXXII, 16. XXXIII, 2. 2 Macc. V, 25. VI, 21. Conf. de hoc verbo *Carpzovii Paradox. Stoic. Aristonis Chii* Sect. I. cap. 5.

ʽΥΠΌΚΡΙΣΙΣ, *hypocrisis*, *simulatio*. חָנֵף, *hypocrita*, *profanus*. *Al.* (*Symm.*) Ps. XXXIV, 19. *ἐν ὑποκρίσει*, per *simulationem*, *verbis confictis*. Vide et 2 Macc. VI, 25. *Hesych.* *ὑπόκρισις*, *εἰρωνεία*, *ὑπουλότης*, *δόλος*. Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 1389.

ʽΥΠΟΚΡΙΤΗ'Σ, *hypocrita*, *simulator*. *גדוד, *latro*. *Symm.* Hos. VI, 9. *Montfauconius*, qui omnino huc conferendus est, transtulit: *insidiator*. Similitudo est inter latronem et hypocritam in eo, quod uterque interdum clam subrepat. – חָנֵף, *hypocrita*. Iob. XXXIV, 30. XXXVI, 13. *Aqu. Theod.* Iob. XV, 34. XX, 5. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XI, 9. ubi tamen pro *ὑποκριτῶν* legendum est *ὑποκριτὴς*, quod partim sensus postulat, partim ingenio *Aquilae* accommodatum est.

ʽΥΠΌΚΡΥΨΙΣ, *occultatio*. הַעְלֵם infin. Hiph. ab עָלַם, *occulto*. Lev. XX, 4. sec. *Oxon.* *ὑποκρύψει*, ubi reliqui libri *ὑπερόψει* habent.

ʽΥΠΟΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *suscipio*, *eveho*, *elevo*, *suspicor*, *cogito*, *opinor*, *animo praesumo*, *respondeo*, it. *colo*, *veneror*. אָמַר, *dico*. *Symm.* Cohel. X, 3. Vox hebr. h. l. notat

decernere, adeoque etiam ὑπολαμβάνειν per *conari* explicandum erit. – דִּלָּה Pih. *eveho*. Ps. XXIX, 1. ὅτι ὑπέλαβές με, *quoniam de me cogitasti*, h. e. *me non neglegendum putasti*. Alii vertere malunt: *quod me elevasti*, ut ὑπολαμβάνειν sit i. q. μετεωρίσαι. Conf. Act. I, 9. – *דָּמָה, *sileo*. Ps. LXII, 2. ὑπολαμβάνει, *veneratur*. – דִּמָּה Pih. *cogito*. Ps. XLVII, 8. ὑπελάβομεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεός σου, h. e. *reveremur*, *cum veneratione cogitamus*, o Deus, misericordiam tuam. *Suidas* ad h. l. ὑπελάβομεν, προσδεχόμεθα ταύτην σου τὴν ἐπικουρίαν. *Aqu. Theod. Sept. et LXX* Ps. XLIX, 22. ὑπέλαβες, ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος, *opinatus es*, quod tibi futurus sum similis. – דִּמְיוֹן, *similitudo*. Ps. XVI, 13. ὑπέλαβόν με (h. e. ὑπόληψιν εἶχον) ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, *existimarunt*, *cogitarunt apud se* de me, h. e. *sperarunt* de me idem, quod sperat leo, fore, ut praedae potiatur. Caeterum legerunt דִּמּוּנִי a דָּמָה. Conf. *Cappelli Crit. S.* p. 635. – הִשִּׁיא Hiph. a נָשָׁא, *decipio*. Ierem. XXXVII, 28. μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ne *decipi vos patiamini* opinione. – הִשְׁאִיר Hiph. *relinquo*. Soph. III, 13. ubi tamen pro ὑπολήψομαι alii rectius habent ὑπολείψομαι. – חִוָּה Pih. *indico*. Iob. XXXII, 17. – חָשַׁב, *cogito*. Ps. LXXII, 16. ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι, *perpendi*, ut cognoscerem. – *יֵשׁ, *est*. Iob. XXV, 3. הֲיֵשׁ, *num quid est?* LXX liberius vertentes: μὴ γάρ τις ὑπολάβοι, ὅτι ἔστι, nemo enim *putet* esse. – עָנָה, *respondeo*. Iob. II, 4. ὑπολαβὼν δὲ διάβολος, εἶπε τῷ κυρίῳ, *respondens* autem diabolus, dixit Domino. Sic et alibi passim apud Iobum, v. c. IV, 1. VI, 1. et Dan. III, 9. Similiter profani loquuntur. Vide *Wolfium* ad Luc. X, 30. p. 652. et *Lex. N. T.* s. h. v. – רִצֵּד Pih. *deiicio me*, it. *exsilio*. Ps. LXVII, 16. ἱνατί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυρωμένα; quare *contra dicitis* montes gibbosi? Hoc sensu alias verbum occurrere docet *Suidas*. Versio igitur LXX hic convenit cum illa *Aquilae*: εἰς τί ἐρίζετε; Potest quoque post ὑπολαμβάνετε suppleri ἑαυτοὺς, *elevatis vos*, sensu eodem. – *שׂוּם דָּבָר, sequ. עַל, ubi דָּבָר *factum inhonestum*, *scelus*, *flagitium* notat. *Inc.* 1 Sam. XXII, 15. ubi ὑπολαμβάνεσθαι *suspicari* notat. *Vulg. ne suspicetur*. – שְׂעִפִּים plur. ex שָׂעִיף, *cogitationes*. Iud. XX, 2. Sap. XII, 24. θεοὺς ὑπολαμβάνοντες, deos *existimantes*, vel pro diis *habentes*. Vide et Sap. XIII, 3. XVII, 2. ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον, *opinati* enim cogere nationem sanctam ad serviendum. 1 Macc. I, 18. ὑπέλαβε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, *animo praesumsit* regnare in terra Aegypti. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπολαβὼν inter alia exponitur ἐνθυμηθείς. *Suidas*: ὑπολαβὼν, ὑπονοήσας, ἢ ἀποκριθεὶς, ἢ ἀντειπὼν, ἀντικρούσας. *Hesych.* ὑπολαβὼν, ὑπονοήσας, νομίσας, ἀποκριθείς.

ΥΠΟΛΕΙΜΜΑ, *residuum*, *reliquiae*, *reliquum*. יֶתֶר. *Inc. et LXX sec. Compl.* Iob. IV, 21. συνεξῆρεν τὸ ὑπόλειμμα

αὐτῶν ἐν αὐτοῖς. *Vulg. qui autem reliqui fuerint, auferentur ex iis.* Scilicet יֶתֶר, quod *praestantiam, excellantiam* ac *eminentiam* notat, habet quoque significationem *residui, reliqui,* quam uterque Interpres h. l. expressit. Vocem αὐτῶν *Vulgatus* prorsus neglexit, et loco ἐν αὐτοῖς legisse videtur ἐξ αὐτῶν. Mihi ὑπόλειμμα αὐτῶν h. l. notare videtur id, *quod ipsis adhuc restat dignitatis ac praestantiae.* – נִשְׁאָר part. Niph. 1 Sam. IX, 24. – שְׁאָר. Malach. II, 15. – שְׁאֵרִית. 2 Reg. XXI, 14. Mich. IV, 7. V, 7. 8. – שָׂרִיד. Iob. XX, 21. Vide et 1 Macc. VI, 53. Legitur quoque Sap. XIII, 12. sec. *Alex.* ὑπολίμματα, ubi Cod. *Vat.* ἀποβλήματα habet.

ὙΠΟΛΕΙ'ΠΩ, *relinquo, reservo.* אֶפֶס עוֹד, *defectus adhuc.* 2 Sam. IX, 3. εἰ ὑπολέλειπται; num quid *superest?* – אָצַל, *reservo.* Gen. XXVII, 36. οὐχ ὑπελείπου μοι εὐλογίαν, πάτερ; nonne *reservasti* mihi benedictionem, pater? *Hesych.* οὐχ ὑπελείπω (legendum videtur ὑπελίπου), οὐχ ὑστέρησας, οὐ κατέλιπες. Inde etiam emendandum videtur *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, in quo ita: Οὐχ ὑπελείπω, οὐ κατέλιπεν, οὐχ ὑστέρησεν. et *Phavorini Lex.*, in quo legitur: οὐχ ὑπέλειπες. – גָּרַם, *ossa contero.* Soph. III, 4. οὐχ ὑπελείποντο εἰς τὸ πρωΐ. Legere mallem οὐχ ὑπέλειπον τὸ (seu τὶ) εἰς τ. π., *nihil prorsus in posterum diem reliquerunt.* לֹא גָרְמוּ, quod legitur in textu hebr., vertendum est: *ne ossa quidem dimiserunt.* – הֵסִיר Hiph. a סוּר, *reverti facio.* Ierem. V, 10. ὑπολίπεσθε. Legerunt הַשְׁאִירוּ loco הָסִירוּ, sensu plane contrario. – הִצִּיל Hiph. a נָצַל, *libero.* Ezech. XIV, 20. – הִשְׁאִיר: נִשְׁאַר, Hiph. et Niph. Gen. XLVII, 18. Exod. VIII, 9. 11. X, 12. et alibi saepius. *Symm.* 1 Sam. IX, 24. *Inc.* 1 Sam. II, 36. – הוֹתִיר: הוּתַר: נוֹתַר, Hiph. Hoph. et Niph. a יָתַר. Gen. XXX, 36. XXXII, 23. XLIV, 20. et alibi saepius. – יַצֵּג *fut. Pyh.* a יָצַג, *sistitor.* Exod. X, 24. – יֶתֶר, *reliquum.* Exod. XXIII, 11. Ios. XII, 4. Hab. II, 8. – מָצָא, *invenio.* Zach. X, 10. – נָקַב, *execror.* Prov. XI, 26. ὁ κατέχων σῖτον, ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι. Libere quidem, sed ita verterunt, ut τῷ נָקַב notionem *effodiendi* tribuerint, quam habet נָקַב et קָבַב in linguis orientalibus, aut deduxerint a קָבָא, arab. *colligere, congregare.* Tunc τὰ ἔθνη sunt *exterae nationes, hostes.* Vide ad h. l. *Iaegerum.* – עָדַף, *redundo.* Exod. XXVI, 12. – עָזַב. Gen. L, 8. Ierem. XLIX, 10. Mal. IV, 1. – עָמַד, *sto. Al.* Ios. X, 8. ὑπολειφθήσεται, nemo eorum *evadet perniciem, s.* omnes peribunt. Sed, ut monuit *Scharfenbergius*, legendum est ὑποστήσεται. – פִּגֵּר Pih. *lassus sum.* 1 Sam. XXX, 21. τοὺς ὑπολειφθέντας. Sensum expresserunt, coll. v. 9. qui lassi ac fatigati residui manserant, nec continuaverant iter. *Cod. Alex.* τοὺς ἐκλυθέντας, quod est alius interpretis. – שְׁבַק chald. Dan. II, 44. – שׂוּם, *pono.* Gen. XLV, 7. – שָׂרִיד, *Aqu. Abd.* v. 18. ὑπολειφθείς. Praeterea legitur Amos. VI, 10. ubi

ὑπολειφθήσονται ortum suum debet voci ὑπολειφθῶσι v. 9. cuius glossema est.

ʽΥΠΟΛΗ'ΝΙΟΝ, *vas torculari subiacens, in quod uvarum liquor a torculari defluens excipitur, lacus torcularis.* יֶקֶב, Ies. XVI, 10. Ioel. III, 13. Hagg. II, 17. Conf. Marc. XII, 1.

ʽΥΠΟ'ΛΗΨΙΣ, *susceptio, praesumtio, suspicio, opinio,* spec. *praeclara ac nimia, quam aliquis de se ipso fovet.* Sir. III, 26. πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησε ἡ ὑπόληψις, multos enim decepit *praesumtio.*

*ʽΥΠΟ'ΛΙΜΜΑ, i. q. ὑπόλειμμα. Sap. XIII, 12. sec. cod. *Alex.*

ʽΥΠΟ'ΛΟΙΠΟΣ, *reliquus.* מִנָּה; *relictum,* i. e. *locus vacuus, area.* Ezech. XLI, 9. Adde ad 2 Reg. IV, 7. sec. cod. *Alex.* ubi hebr. נוֹתָר respondet. Ies. XI, 11. ubi redundat in textu graeco.

*ʽΥΠΟΛΥΠΕ'ΟΜΑΙ, *contristor, irascor.* 2 Macc. IV, 37. sec. cod. *Alex.* ὑπολυπηθεὶς, ubi alii habent ἐπιλυπηθείς.

ʽΥΠΟ'ΛΥΣΙΣ, *dissolutio.* פִּיק, *titubatio.* Nah. II, 10. ὑπόλυσις γονάτων, *dissolutio* genuum. *Aretaeus* p. 61, 58. ὑπολύσιες γουνάτων.

ʽΥΠΟΛΥ'Ω, *solvo.* חָלַץ, *exuo.* Deut. XXV, 9. ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, *solvet,* h. e. *exuet* calceamentum eius. Vide et Ies. XX, 2. - נָשַׁל, *extraho. Symm.* Exod. III, 5. ὑπόλυσαι. - שָׁלַף, *extraho.* Ruth. IV, 7. ὑπελύετο ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, *solvebat* sibi vel *exuebat* calceamentum suum. Vide et v. 8.

*ʽΥΠΟΜΑ'ΣΘΙΟΣ, *lactens, qui adhuc a mammis matris pendet.* 3 Macc. III, 20. ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου, μέχρι τῶν ὑπομασθίων, a sene usque ad infantem, usque ad *lactentem* adeo: ubi tamen haec posteriora verba merum additamentum librarii esse arbitror. *Hesych.* ὑπομάζιον, θηλάζον παιδίον.

*ʽΥΠΟΜΑΣΤΙΔΙΑ'ΟΣ, idem. 3 Macc. III, 20. sec. cod. *Alex.* Μαστὸς est *mamma, mamilla.*

ʽΥΠΟΜΕ'ΝΩ, *sustineo, exspecto, praestolor, moror, permaneo, persisto,* it. *possum, valeo.* הֹחִיל Hiph. a חוּל, *praestolor.* Iud. III, 25. sec. cod. *Vat.* 2 Reg. VI, 33. τί ὑπομενῶ τῷ Κυρίῳ ἔτι; quid amplius *praestolamur* Domino? - הִתְמַהְמַהּ Hithp. a מָהַהּ, *cunctor.* Exod. XII, 39. οὐκ ἐδυνάσθησαν ὑπομεῖναι, non poterant *permanere.* - חִכָּה: חָכָה, Kal et Pih. *exspecto.* Iob. XXXII, 4. ὑπέμεινε δοῦναι ἀπόκρισιν ʼΙὼβ, *exspectabat* dare responsionem Iob. Ps. XXXII, 20. ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομενεῖ τῷ Κυρίῳ, anima autem nostra *praestolabitur* Domino. Ps. CV, 14. οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, non *exspectarunt* consilium eius. Vide et Ies. LXIV, 4. Hab. II, 3. Soph. III, 9. *Al.* 2 Reg. IX, 3. οὐχ ὑπομενεῖς, non *moraberis.* Sic ὑπομονὴ aliquando signi-

ficat *moram.* Vide infra s. h. v. - טָמַן לִצְפּוּן, *abscondo in recondito loco.* Iob. XX, 26. πᾶν δὲ τὸ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι, omnes autem tenebrae illi *permaneant*, vel illum *maneant.* - יָחִיל, verbale, *exspectans.* Thren. III, 26. - יָחַל: הוֹחִיל Pih. et Hiph. Iob. VI, 11. τίς γάρ μου ἡ ἰσχὺς, ὅτι ὑπομένω; quae enim fortitudo mea, quod *sustinere* possim? Thren. III, 24. ὑπομενῶ αὐτῷ, *praestolabor* illi. Vide et Mich. VII, 7. - יָשַׁב, *maneo.* Num. XXII, 19. νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ τὴν νύκτα ταύτην, nunc *permanete* ibi hac nocte. Conf. Luc. II, 43. Act. XVII, 14. - כִּלְכֵּל Pih. a כּוּל. Mal. III, 2. τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; quis *sustinebit* (*Homer. Il.* ε', 498.) diem adventus eius? Conf. Sap. XVI, 22. - כִּתֵּר Pih. *cingo.* Ps. CXLI, 8. ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι. כְּתַר in l. chald. et syr. notat *exspectavit, toleravit.* Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 841. Idem valet de versione *Theodotionis. Symm.* Iob. XXXVI, 2. ὑπόμεινον. Fortasse tamen in utroque loco sensum expresserunt. Certe in posteriore *cinge* seu *sta circa me paululum*, quod in hebraico legitur, eundem sensum habet. - מָעוֹז, *robur.* Nah. I, 7. χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν, benignus Dominus illis, qui *spem ac fiduciam suam in eo ponunt.* Quasi in textu hebr. legeretur: *qui eum pro robore s. auxilio suo habent.* Fortasse autem derivantes ab עוּז (arab. عاف, *confugere*) legerunt לִמְעֹוזוֹ vel לִמְעִיזֵי - נָחַל, *possideo.* Iob. VII, 3. ὑπέμεινα μῆνας κενοὺς, *exspectavi* menses inanes. Ita *Bielius*, sed male: potius, *transegi* menses miseria plenos. Nonnulli statuunt, eos legisse הוּחַלְתִּי. - *נָשָׂא. *Aqu.* Ies. I, 14. in notione *sustinendi*, quam utraque vox h. l. habet. - נִפְתָּה Niph. *seducor.* Iob. XV, 31. μὴ πιστευέτω, ὅτι ὑπομενεῖ, non credat, quod *permanebit.* - עָרַךְ, *ordino.* Iob. XXXIII, 5. - קָוָה: קִוָּה, Kal et Pih. *exspecto.* Iob. III, 9. μὴ ὑπομείνοι. Videntur LXX reddidisse ὑπομείνῃ, *exspectet* s. *remaneat*, sine particula negante. Ps. CXVIII, 95. ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ: ubi ὑπομένειν sensu malo accipitur, ut sit *observare, insidiari: intendunt impii perniciem meam. Symm.* et *Theod.* ibi προσεδόκησαν. Unde apud *Suidam*: ὑπέμειναν, προσεδόκησαν. Ierem. XIV, 19. ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην, *exspectavimus* pacem. - *קַו־קָו, *linea linea. Aqu.* Ies. XVIII, 2. ὑπομένον. Deduxit a קָוָה, *exspectare. Vulg. ad gentem exspectantem.* - רָעָה, *pasco.* Zach. XI, 17. ὡς ὑπομένοντες τὰ μάταια. Inepte. - שׂוּשׂ, *gaudeo.* Ies. LXIV, 5. Sermo ibi est de *gaudentibus de Deo*, h. e. lubenter pietati *studentibus*, quam formulam LXX de *spe et fiducia in Deo posita* non omnino male explicarunt. - שָׁלַם: שִׁלֵּם, Kal et Pih. *pacem facio, retribuo.* Iob. IX, 4. τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν; quis durus factus coram illo *perstitit?* In textu hebr. legitur: *quis se ei salvus opposuit?*

sensu eodem. Vide et Iob. XXII, 21. XLI, 3. Praeterea legitur apud *Symmachum* Iob. III, 9. ubi verba: *καὶ μὴ εἴη ὑπομεῖναι ἐν σκότῳ*, prouti ea exhibent Hexapla, respondent hebr. וְאַיִן וְאַל־יִרְאֶה בְּעַפְעַפֵּי שָׁחַר, *et non, nec videat in palpebras aurorae. Montfauconius* verba *Symmachi* ita reddidit: *et non sit ad manendum in tenebris*, hoc fortasse sensu: et nemo possit permanere in tenebris s. sustinere tenebras. Videtur autem mihi in eo lapsus esse *Montfauconius*, quod verba *καὶ μὴ εἴη*, quae secundum textum hebr. cum antecedentibus cohaerent, cum sequentibus iunxit. Potius versio *Symm.* ita explicanda est, ut post *φῶς* comma, et post *εἴη* semicolon ponatur. Sed quid faciendum erit cum verbis *ὑπομεῖναι ἐν σκότῳ*? Suspicor, *Symmachum* scripsisse *ὑπομείνοι*, *maneat in tenebris*, seu *tenebris involutus et tectus*, quod bene convenit hebr. *nec videat palpebras aurorae*, seu *ortum surgentis aurorae*. Eadem medela quoque afferenda erit voci *ὑπομεῖναι* apud LXX. Sap. XVII, 5. *οὔτε ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμεινον τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα*, neque stellarum lucidae flammae illuminare *poterant* horrendam illam noctem. Sir. XVI, 23. *τίς ὑπομενεῖ*; quis *ferre* et *tolerare* poterit? 3 Esdr. II, 19. *ὑπομείνωσι δοῦναι*, *amplius* dabunt, aut dare pergent. Nam *ὑπομένειν* est, teste *Phavorino*, i. q. simplex *μένειν*.

*ʽΥΠΟΜΙΜΝΗ´ΣΚΩ, *in memoriam mihi revoco*, etiam *in alterius memoriam revoco*, *recito*. Sap. XII, 2. *ὑπομιμνήσκων*, *bene memor* illorum pravitatis. Sap. XVIII, 22. *ὅρκους πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας*, dum promissiones divinas maioribus factas *recitaret*.

ʽΥΠΟ´ΜΝΗΜΑ, *omne, quod memoriam alicuius rei conservat, commentarius, monumentum, volumen, seu quodvis scriptum.* דִּכְרוֹנָה chald. *memoriale.* Esdr. VI, 2. 3 Esdr. II, 22.

᾽ΕΠΙ` ΤΩ῀Ν ʽΥΠΟΜΝΗΜΑ´ΤΩΝ, sc. *ΕΙ᾽ΝΑΙ*, *a commentariis esse.* מַזְכִּיר part. Hiph. *recordari faciens.* 2 Sam. VIII, 17. Conf. v. *ὑπομνηματογράφος*.

ʽΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙ´ΖΟΜΑΙ, *commentariis scribor, literis consignor*, aut *scriptus sum.* 3 Esdr. VI, 22. *ἐν ᾧ ὑπομνημάτιστο τάδε*, in quo haec *literis consignata erant.* Respondet chald. כְּתָב דִּכְרוֹנָה, *scribere monumentum*, collato Esdr. VI, 2.

ʽΥΠΟΜΝΗΜΑ´ΤΙΣΜΑ, *commentarius, qui memoriae causa conficitur.* דִּכְרָנַיָּא chald. plur. *memorabilia, memoratu digna. Al.* Esdr. IV, 15. *ἐν βίβλῳ ὑπομνηματισμάτων.*

ʽΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΣΜΟ´Σ, idem. סְפַר דִּכְרָנַיָּא, *liber historiarum*, chald. Esdr. IV, 15. coll. 3 Esdr. II, 22. Vide et 2 Macc. II, 13. IV, 23. *Lex. Cyrilli MS. Brem. ὑπομνηματισμούς, γραφὰς ἔμπροσθεν εἰρημένας περὶ τινῶν πράξεων.*

'ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΓΡΑ'ΦΟΣ, *commentariorum scriptor, commentariensis.* מַזְכִּיר part. Hiph. *recordari faciens.* 1 Par. XVIII, 15. 2 Par. XXXIV, 8. Ies. XXXVI, 5. Conf. *Sturz. de dial. Maced.* p. 82.

'ΥΠΟ'ΜΝΗΣΙΣ, *recordatio.* Sap. XVI, 11. εἰς ὑπόμνησιν, ut sc. sermonum tuorum obliti eorundem rursum recordarentur. 2 Macc. VI, 16.

'ΥΠΟΜΟΝΗ', *tolerantia*, spec. *malorum, exspectatio, spes*, it. *mora*, etiam *res, quam patienter exspecto.* *מִקְוֶה, *exspectatio.* 1 Par. XXIX, 15. οὐκ ἔστιν ὑπομονὴ, non est *mora.* Sic ὑπομένειν aliquando *morari* significat. Vide notata supra in v. ὑπομένω ex 2 Reg. IX, 3. Esdr. X, 2. νῦν ἐστιν ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ, nunc est *spes* Israelis in hoc. Ita et legitur Ierem. XIV, 8. XVII, 13. - קָוָה Pih. *exspecto.* Ps. XXXVIII, 11. νῦν τίς ὑπομονή μου, οὐχὶ ὁ κύριος; nunc quae *spes* mea, nonne Dominus? - תּוֹחֶלֶת, *exspectatio. Symm.* Prov. X, 28. ubi notat *patientem exspectationem.* - תִּקְוָה, *exspectatio.* Iob. XIV, 19. ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας, *spem* hominis perdidisti. Vide et Ps. IX, 19. LXI, 5. LXX, 6. *Aqu.* Iob. VI, 8. ubi notat *illud ipsum, quod patienter exspecto. Vulg. quod exspecto.* Vide supra s. v. ἐλπίς. *Aqu. Theod.* Iob. IV, 6. Sir. XVI, 13. longanimis exspectatio bonorum et mercedis. Sirac. XVII, 24. ubi ὑπομονὴ ei tribuitur, qui sustinet et fortiter tolerat omnem tentationem ac tribulationem. Ib. XXXVIII, 27. ὑπομονὴ est *assiduitas* et perseverantia in opere ob spem lucri.

'ΥΠΟΝΟΕ'Ω, *animo concipio, animo praesumo, puto, opinor, suspicor.* סְבַר chald. *puto.* Dan. VII, 25. ὑπονοήσει τοῦ ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον, *animo praesumet* mutare tempora et leges. Eodem sensu alias ὑπολαμβάνειν legitur. Vide supra in v. ὑπολαμβάνω. Tob. VIII, 12. οὐκ ἐγένετό μοι, καθὼς ὑπενόουν, non contigit mihi, quemadmodum *putabam*, aut potius *metuebam.* Iudith. XIV, 14. ὑπενόει γὰρ καθεύδειν αὐτὸν μετὰ Ἰουδὴθ, *putabat* enim, se dormire cum Iudith. Sir. XXIII, 28. ὃ οὐχ ὑπενόησε, πιασθήσεται, ubi non *timuit* (*Vulg. speravit*, sensu eodem), prehendetur.

'ΥΠΟΝΟ'ΗΜΑ, *conceptus mentis*, etiam *ipsa res, quam cogito* s. *mente concipio.* Sirac. XXV, 9. ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, novem *res* ego beatas praedicare soleo, nempe coniugium suave, prudentiam etc. *Hippocr. praedict.* p. 84. F.

'ΥΠΟΝΟΘΕΥ'Ω, *subadultero, subvitio, clam corrumpendo ambio, clam corrumpendo summoveo.* 2 Macc. IV, 7. ὑπενόθευσεν ὁ Ἰάσων τὴν ἀρχιερωσύνην, *clam corrumpendo ambiebat* Iason summum sacerdotium. *Prensationem* vocat *Cic. ad Attic.* I, 1. *Hesych. Suid.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπενόθευσεν, ὑπέφθειρεν. Ib. v. 26. τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπο-

νοθεύσας, cum germanum fratrem *corrumpendo* (regem sc.) *summovisset*. Vide quoque infra s. v. ὑπονομεύω.

'ΥΠΟ'ΝΟΙΑ, *suspicio*, *arrogantia*, etiam *cogitatio* simpliciter. *רַעְיוֹן chald. *cogitatio*. Dan. IV, 16. sec. cod. *Chis*. ubi *Theod*. διαλογισμὸν posuit, et ibid. V, 6. Quemadmodum autem in utroque loco *cogitationes* simpliciter notat, ita Sir. III, 26. notat *arrogantiam ac nimiam de se opinionem*, ubi ὑπόνοια πονηρὰ est i. q. ὑπόληψις ματαία. *Hesych*. ὑπόνοια, ὑπερηφανία, θράσος.

*'ΥΠΟΝΟΜΕΥ'Ω, *cuniculos ago, per fraudem et quasi cuniculos conscisco alteri malum*. 2 Macc. IV, 26. sec. *Alex*. ubi series orationis postulare videtur, ut loco ὑπονομευθεὶς reponatur ὑπονοθευθείς. *Photius*: ὑπονομεύοντες, ἀντὶ τοῦ ὑπονόμους ὀρύττοντες. Idem habet *Etym*. M. 783, 13.

'ΥΠΟΝΥ'ΣΣΩ, *subtus pungo*, *affligo*, נָגַשׂ, *exigo*. Ies. LVIII, 3. πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε, omnes subiectos vestros *affligitis* seu *severe tractatis*. *Hesych*. ὑπονύσσεται, καταπονεῖται. Fortasse legendum ὑπονύσσετε, καταπονεῖτε. *Ernesti* in *notis* ad *Suidae Gloss. Sacr*. p. 150. ex Ies. LVIII, 3. legere mavult κατανύσσετε.

'ΥΠΟΠΙ'ΠΤΩ, *submitto me*, *cedo*, it. *accido*, *obvenio*. רַךְ, *tener*, *mollis*. Prov. XV, 1. ὑπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμὸν, responsio autem *submissa* avertit iram. Eodem modo et lat. *submissus* de oratione adhibetur, quemadmodum רַךְ, ut lat. *mollis* (v. c. *mollis oratio*, *verba mollia*) *blandum* significat. Dan. XIII, 51. sec. cod. *Chis*. 3 Esdr. VIII, 20. ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν, quaecunque tibi *obvenerint* ad usum: ubi hebr. נְפַל respondet. Iudith. XVI, 7. ubi est i. q. simplex πίπτω, *cado*, *succumbo*, *interficior*. Verba sunt: οὐ γὰρ ὑπέπεσεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν, non enim *interfectus* est Holofernes. In altero membro est πατάσσειν. Adde 3 Esdr. VIII, 17. sec. *Alex*. et *Ald*. ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν κ. τ. λ.

'ΥΠΟΠΟ'ΔΙΟΝ, *suppedaneum*, *scabellum*. הֲדֹם, idem. Ps. XCVIII, 5. προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, adorate *scabellum* pedum ipsius. Vide et Ps. CIX, 2. Ies. LVI, 1. Thren. II, 1. ubi pariter voces τῶν ποδῶν pleonastice adduntur τῷ ὑποπόδιον. — כֶּבֶשׁ, *clivulus*. 2 Par. IX, 18. ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ, *scabellum* supposuit auro obductum throno. *Pausanius* tale ὑποπόδιον vocat ὑπόθημα τὸ ὑπὸ τοῖς ποσίν. Ita enim lib. VIII. c. 37. p. 675. Δέσποινα, καὶ ἡ Δημήτηρ τε, καὶ ὁ θρόνος, ἐν ᾧ καθέζονται, καὶ τὸ ὑπόθημα τὸ ὑπὸ τοῖς ποσὶν ἔστιν ἑνὸς ὁμοίως λίθου. Poetae alias scabellum llud in thronis suppositum θρῆνυν vocant. Vide *Feithii Antiqu. Hom*. lib. III. p. 220. et *Hist. Crit. Reip. Liter*. T. I. p. 77. Confer et de voce ὑποπόδιον auctores laudatos *Wolfio* ad Matth. V, 35. p. 106. et *Sturz. de dial. maced*. p. 199.

ΥΠΟΠΤΕΥ'Ω, *suspicor*, *metuo*. יָגֹר, *metuo*. Ps. CXVIII, 39. περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου, ὃν ὑπώπτευσα, aufer opprobrium meum, quod *metuo*. Sir. IX, 16. οὐ μὴ ὑποπτεύσῃς φόβον τοῦ θανάτου, non *metues* timorem mortis, seu: ne minimum quidem metum mortis habebit. Nam si metus iam incertus dici potest, suspicio multo incertior habenda est. *Hesych*. ὑποπτεύει, ὑπονοεῖ, ὑπολαμβάνει.

"ΥΠΟΠΤΟΣ, *suspectus*, it. *qui suspicatur*, *suspicax*, it. *qui cogitat et considerat aliquid secum*. Tam active quam passive adhiberi, monet *Thomas Mag*. p. 876. Vide quoque *Schwebelium* ad *Onosandri Strateg*. c. 37. p. 110. 2 Macc. III, 32. ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεύς. *Bielius* reddidit: *suspicans* autem summus sacerdos. Sed rectius *Vulgatus*: *considerans autem secum summus sacerdos*. Ita quoque *Syrus*. 2 Macc. XII, 4. μηδὲν ὕποπτον ἐχόντων, nihil *suspectum* habentibus.

*ʽΥΠΟΠΥ'ΡʽΡΙ'ΖΩ, *subrufus sum*, ab ὑπόπυῤῥος. אֲדַמְדֶּמֶת, *impense rufus*. Levit. XIII, 24. sec. cod. *Vat*. ὑποπυῤῥίζον, ubi reliqui libri simplex πυῤῥίζον habent.

ʽΥΠΟΡΘΟ'Ω, *emendo*, *corrigo*. אָשֻׁר, *pes*. *Symm*. Ps. XLIII, 19. ὑπορθοῦντα. Ita ex mente *Agellii* appellavit τὰ σκέλη, *crura et tibias*, quod ea subrigant corpus et sustineant. Idem Ps. LXXII, 2. ὑπορθοῦντα, quae nos *corrigunt*. Deduxit ab אָשַׁר, *recta incedere fecit*, *direxit*.

ʽΥΠΟ'ῬʽΡΑ'ΠΤΩ, *subsuo*, *suffulcio*. Sir. L, 1. ὑπέῤῥαψεν οἶκον, *suffulsit* vel *sancivit* domum. Ita *Bielius*. Sed sermo ibi est de ornamentis, quibus Simon templum instruxerit. Potest itaque ὑποῤῥάπτειν intelligi sive de *sculpturis*, sive de *picturis*, quibus ille templum ornandum curasset, ut adeo huc pertineat glossa *Hesychii*: ὑπέῤῥαψεν, ἐχάραξεν, ἢ ἔγραψεν. *Kesslerus* ὑποῤῥάπτειν οἶκον transtulit: *sartam et tectam praestare aedem*.

*ʽΥΠΟ'ῬʽΡΙ'ΠΤΩ, *subiicio*. 4 Macc. VI, 25. *Philoxen*. *Gloss*. ὑποῤῥιπτέω, *subiecto*, *as*.

ʽΥΠΟΡΥ'ΤΤΩ, *suffodio*. חָפַר. *Symm*. Ps. XXXIV, 7. ὑπώρυξαν, *suffoderunt*. — כָּרָה. *Symm*. Ps. CXVIII, 85.

ʽΥΠΟΣΗΜΑΙ'ΝΩ, *subindico*, (*Achill*. *Tat*. lib. I. cap. 19.) *significo*. 3 Esdr. VI, 6. μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν, donec *significatum esset* Dario de illis.

ʽΥΠΟΣΚΑ'ΠΤΩ, *suffodio*, *subtus fodio*, *in ima parte fodio*. *Al*. Sir. XII, 23. ὑποσκάψει (pro ὑποσχάσει) τὴν πτέρναν σου, sub plantis tuis terram *suffodiet*, ut in foveam tibi suppositam corruas. *Vulg*. *suffodiet*. Vide ad h. l. *Grotium*.

ʽΥΠΟΣΚΕΛΙ'ΖΩ, *supplanto*, *supposito crure deiicio*, *subverto*. דָּחָה. Ps. CXXXIX, 5. διελογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου, cogitarunt *subvertere* gressus meos. Ierem. XXIII, 12. ὑποσκελισθήσονται καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, *subver-*

sentur, et cadent in illa. - הִכְרִיעַ Hiph. *incurvare facio*. *Theod.* et LXX Ps. XVI, 14. *πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτοὺς*, anteverte illos et *supplanta* illos. Ad quem locum respiciens *Suidas: ὑποσκέλισον, τῆς ὁρμῆς κώλυσον.* - התנכר Hithp. *cognoscendum me praebeo. Int.* et LXX sec. *Ald.* Prov. XX, 14. *ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ὑποσκελισθήσεται*, in studiis suis supplantabitur. Legerunt יִתְלַכֵּד, *ipse institutis suis se implicabit et capiet.* Vide supra s. *συμποδίζομαι. Zonaras Lex.* 1785. *ὑποσκελισθήσεται ἀντὶ τοῦ ἀπατηθήσεται* (*καὶ ἐμποδισθήσεται*). ubi vid. *Tittmannus.* - מָעַד, *vacillo.* Ps. XXVI, 33. *οὐχ ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ*, non *subvertentur* gressus eius. - נָתַן מוֹקֵשׁ, *pono laqueum.* Prov. XXIX, 25. - סִלֵּף Pih. *perverto. Symm.* Prov. XXI, 12. *Hesych. ὑποσκελίσει, ἀπατήσει, χλευάσει.* - עֲקֻבָּה, *foedata. Edit. Quinta* Hos. VI, 8. *ὑποσκελίζουσα*, sc. *ἐν αἵματι*, aut *ἀπὸ αἵματος*. Vide supra s. v. *δολοφονέω.*

ΣΚΟΛΙΑ'ΖΩΝ ʽΥΠΟΣΚΕΛΙ'ΖΟΜΑΙ, *oblique incedens subvertor* s. *supplantor.* נִלְבַּט Niph. Prov. X, 8. *Iaegerus* ad h. l. ita: *σκολιάζων* unde aut quare omnino accesserit, non video, atque, cum excedat etiam convenientiam membrorum, videtur in numero ex margine inculcatorum habendum, pertinens ad מְעַקֵּשׁ v. 9.

ʽΥΠΟΣΚΕ'ΛΙΣΜΑ, *supplantatio*, *lapsus*, seu: *ruina ex supplantatione.* כָּשֵׁל *infin. impingendo*, *labendo.* Prov. XXIV, 17. *ἐν τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου*, in *lapsu* seu *infortunio* eius ne exultes.

* *ʽΥΠΟΣΚΕΛΙΣΜΟ'Σ*, idem. סֶלֶף, *perversitas.* Prov. XI, 3. sec. *Alex.* et *Compl.* Primam notionem rad. סלף esse *lubricare* s. *lubrico lapsu impelli*, sententia est *Schultensii Comm.* ad *Prov.* XI, 8. XIII, 6.

ʽΥΠΟΣΠΑΣΜΟ'Σ, *subtractio.* שְׁמִטָּה, *remissio*, *intermissio*, et speciatim dicitur de anno septimo, quo debita remittebantur, et opus agricolationis intermittebatur. *Aqu.* Deut. XVI, 1.

ʽΥΠΟΣΠΑ'Ω, *subtraho*, *subduco.* שָׁמַט, *dimitto*, *remitto*, *intermitto. Aqu.* Ps. CXL, 7. *ὑπεσπάσθησαν*, *subtracti sunt. Hier. sublati sunt.*

ʽΥΠΟ'ΣΤΑΣΙΣ, *substantia*, *subsistentia*, *fundamentum*, *fulcrum*, *res*, *cui alia quaedam innititur*, *fundum*, *opes*, *facultates*, *statio*, *castra*, *constitutio*, *ratio*, *sustentatio*, it. *congressus*, it. *exspectatio*, *spes.* הַצִּיב infin. Hiph. a נָצַב, *constituere.* 1 Sam. XIII, 21. *τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή*, securis et falcis eadem erat *constitutio*, vel *ratio.* Ita *Bielius.* Aliis *ὑπόστασις τοῦ δρεπάνου* est *falcis restitutio*, *correctio*, *emendatio*, quum usu vitiata a fabro corrigitur, emendatur, et pristino statui restituitur. Recte *Hieron. usque ad stimulum corrigendum. Schol. στρεψάντος*

βούκεντρον. - הֻצַּב Hoph. à יָצַב, *statio posita est.* Alias est nomen proprium reginae. Nahum. II, 6. ἡ ὑπόστασις ὑπεκαλύφθη. Ὑπόστασις h. l. est *statio militum*, et fortasse legerunt מַצָּב, *statio*, *acies*. - חֶלֶד, *aevum*, *tempus*. Ps. XXXVIII, 7. ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου, *subsistentia* s. *duratio* (quo sensu vox hebr. Arabibus frequentissima est) *mea*, *tempus*, *quo subsisto*, *vitae meae tempus*, tanquam nihilum est coram te. *Semlerus* ad h. l.: In *Itala* aut recte redditum *habitatio*, aut aliter lectum fuit ἀποίκησις. *Agellius* interpretatur *subsidentiam*, quia, ut in liquoribus quod subsidit, id faeculentius est et obscurius, ita in vita postrema pars, tanquam totius vitae faex, obscurior est et impurior. Vide et Ps. LXXXVIII, 46. - יְקוּם, *subsistens*. *Al.* Deut. XI, 6. πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν, omnes *facultates* illorum. - כִּנְעָה, *merx*. Ierem. X, 16. συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου, congregavit e terra aliena *substantiam* tuam s. *opes* tuas. Hic ὑπόστασις idem est, quod *οὐσία*, *opes*, *facultates*, *divitiae*, quam notionem quoque hebr. vox h. l. habet. - מוֹבָא, *ingressus*. Ezech. XLIII, 11. διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, describes domum et exitus eius, et *fundamentum* (quidni *structuram?*) eius. Ita *Diodorus* lib. XIII. p. 203. de templo Iovis Agrigentino in Sicilia: καὶ τοῖς ἐκτὸς οὐκ ἀλόγως ἂν συγκρίνοιτο κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ὑποστάσεως. Conf. Hebr. XI, 1. ac *Lex. N. T.* s. h. v. - מָעֳמָד. Psalm. LXVIII, 2. ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις, infixus sum in limum profundum, et non est *fundum*. Ὑπόστασις, ut lat. *substantia*, est h. l. *subsistentia*, *locus ad consistendum*, *statio*, *fundus*, ubi pedem figere et consistere aliquis potest. - מַצָּב, *statio*, *acies*, *castra*. 1 Sam. XIII, 23. ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων, egrediebatur e *castris* alienigenarum. Vide et 1 Sam. XIV, 4. *Al.* 1 Sam. XIV, 1. 6. 11. 15. *Aqu.* 1 Sam. XIV, 1. sec. marg. cod. X. *Holm.* Cod. 56. habet glossam margin. εἰς βίγλαν. *Bigla* autem Neograecis est i. q. apud Romanos *vigiliae* vel *excubiae*. Vide et vocem ὑπόστημα. - מַצֵּבָה, *statua*. Ezech. XXVI, 11. τὴν ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει, *fulcrum* roboris tui in terram deiiciet. - מַשָּׂא, *onus*. Deut. I, 12. πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν, καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν; quomodo potero solus ferre negotia vestra, et *sustentationem* vestram? Conf. ὑπόστασις ζωῆς supra. - סוֹד, *secretum*, etiam *fundamentum* iuxta Rabbinos, quemadmodum et LXX a יָסַד, *fundavit*, vocem derivasse videntur. Ierem. XXIII, 22. εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει μου, si starent in *fundamento* meo. Conf. v. ὑπόστημα. - קִים, *adversarius*. Iob. XXII, 20. εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, nisi perierunt *facultates* illorum. Ita et *Theod.* Legerunt קִימָם aut ex sententia *Michaelis* in

Supplem. p. 2174. קִימָנוּ vel קִיְמָנוּ, *fundamentum eius.* - רָקַם Pyh. *acu pingor.* Ps. CXXXVIII, 14. ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, *substantia* mea in imis partibus terrae. Legerunt וְקָמָתִי aut וְקוֹמָתִי (h. e. *et statura mea*, ו pro ר), a קוּם, quod quandoque ab illis redditur ὑφίστημι. Vide supra יְקוּם. Intellegitur autem per ὑπόστασιν h. l. *erectio*, *cum foetus ossiculis confirmatur*, *in longitudinem aliquam s. altitudinem producitur.* Nam *substantia* dicitur, *quidquid eminet.* - תּוֹחֶלֶת, *spes.* Ps. XXXVIII, 11. ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοῦ ἐστιν, *spes* mea apud te seu in te posita est. - תִּקְוָה, *spes*, *exspectatio.* Ezech. XIX, 5. ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτοῦ, periit *spes* eius. Vide et Ruth. I, 12. et conf. Sap. XVI, 21. et Hebr. III, 14. et ad h. l. *Wolfium* p. 635. - תְּשׁוּרָה, *viaticum*, *commeatus*, sec. alios: *murus. Inc.* 1 Sam. IX, 7. De *materia*, *qua aliquid constat*, legitur Sap. XVI. v. 21. ubi manna dicitur ὑπόστασις θεοῦ, quod erat *substantia s. res solida* a Deo data. - Vide alibi s. v. ζωή.

ʻΥΠΟΣΤΕ'ΛΛΟΜΑΙ, *subduco me*, *detrecto*, *timeo*, *reformido*, *metuo.* גּוּר, *metuo.* Deut. I, 17. οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, non *reformides* personam alicuius. *Aqu.* Iob. XLI, 16. ὑποσταλήσονται, *metuent.* Vide et *Aqu.* Ps. XXXII, 8. *Aqu. Symm.* 1 Sam. XVIII, 15. *Aqu. Theod.* Ps. CXVIII, 39. - *הוֹקִיר Hiph. a יָקַר, *carum s. rarum facio.* *Symm.* Prov. XXV, 17. Bene quoad sensum. - *הִתְגַּנֵּב Hithp. a גָּנַב, *instar furis me habeo*, *clam me subduco. Inc.* 2 Sam. XIX, 3. - כָּלָא, *claudo*, *cohibeo me. Al.* Hagg. I, 10. ἡ γῆ ὑποστελεῖται (*Francof. ed.* male ὑποτελεῖται) δοῦναι τὰ ἐκφόρια, terra *remittet*, vel potius *recusabit*, *denegabit* dare proventus. *Gloss. MS. in Proph.* ὑποστελεῖται, ἐνδώσει καὶ οὐ καρποφορήσει. - נָשָׂא פָּנִים, *suscipio faciem.* Iob. XIII, 8. ἦ ὑποστελεῖσθε sc. πρόσωπον; num *personam reformidatis?* Conf. Sap. VI, 8. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑποστέλλεται, ὑποκτήσσει, ὑποσιωπᾷ. Ita *Bielius.* Equidem Iobi l. c. ὑποστελεῖσθε vertere mallem: *subducetis vos*, sc. *Deo.* Sc. נָשָׂא acceperunt in notione *tollendi*, *auferendi. Tollere*, *auferre* seu *abstrahere a se faciem Dei* notat *latere Deum*, *se subducere Deo. Symmachus* bene: ἄρα δύνασθε κρύψαι αὐτόν. - נָשָׂא לְפֶשַׁע, *remitto praevaricationem.* Exod. XXIII, 21. οὐ γάρ μὴ ὑποστείληταί σε, neutiquam enim se *subducet* a te, seu, ut *Ernesti* in not. ad *Gloss. Sacr. Hesychii* p. 274. vertere maluit: *non autem te circumveniet*, *non fallet.* Legisse videntur לֹא יִשָּׂא פְּנֵיכֶם. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* In *Gloss. in Octat.* περιστέλλομαι exponitur ὑποχωρῶ, *secedo*, quod tamen non περιστέλλομαι, sed ὑποστέλλομαι significat. Et frustra περιστέλλομαι ea significatione apud LXX quaeritur. - עֻפַּל Pyh. *effero me.* Hab. II, 4. ἐὰν ὑποστείληται, si *subduxerit* se. Arab. عفل proprie notat *animum a re aut per-*

sona aliqua avertere, aut subducere se, occultare, ut multis docuit *Pearsonius* in *Praef. Paraenet. Hesych.* ὑποστειλάμενος, ὑποκρυψάμενος, φοβηθείς. Idem: ὑποστείλασθαι, ἀναδύεσθαι, δολιεύεσθαι, ὑποκρίνεσθαι. Conf. *Suidam* in v. ὑποστέλλεται, *Gloss. Graec. Alberti* editum p. 177. et *Suiceri* Thes. T. II. p. 1398.

*'ΥΠΌΣΤΕΜΑ. Vide s. v. ὑπόστημα.

'ΥΠΌΣΤΗΜΑ, *fulcrum, sedimentum, statio militum, castra*, it. *consessus*, ab ὑφίσταμαι, *suppono.* מַצָּב, *statio.* 2 Sam. XXIII, 14. τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων, *castra* alienigenarum. In Cod. *Vat.* et apud *Inc.* legitur h. l. ὑπόστεμα, ε pro η ex dialecto *Aegyptia*, ut ἀνάστεμα, σύστεμα, et alia. Vide *Sturzium* de *dial. Maced. et Alex.* p. 119. - נְצִיב, *praeses.* 1 Par. XI, 16. ubi *Alex.* et *Cant.* ὑπόστεμα habent. *Aqu.* 1 Sam. XIII, 3. Alias ὑπόστασις eodem sensu occurrit. Vide supra in h. v. - סוֹד, *secretum.* Ierem. XXIII, 18. τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου; quis stetit in *fundamento* Domini? Conf. notata in v. ὑπόστασις ex Ierem. XXIII, 22. Ita *Bielius. Victor* in *Catena* habet ἐν τῇ ὑποστάσει, pro quo *Symmachus* ἐν τῇ ὁμιλίᾳ edidit. Equidem vertere mallem: *quis stetit vel fuit in consessu Dei? h. e. admissus est ad arcana Dei consilia?*

'ΥΠΟΣΤΉΡΙΓΜΑ, *sustentaculum, fulcimentum, fundamentum.* *אֲגַף vel אֲגָף, *miles loricatus. Inc.* (*Theodot.* sec. *Cod. Syr. Hex.*) Ezech. XXXVIII, 6. ubi ὑποστήριγμα notat *turmas lectissimas, quae robur constituunt exercitus, custodiam regiam.* - מִסְעָד, *fulcrum.* 1 Reg. X, 12. - מָעוֹז, *robur*, Dan. XI, 7. - נְטִישׁוֹת plur. *pinnae.* Ierem. V, 10. Ita *Bielius Trommium* secutus. נטישות sunt *propagines.* Fuerunt tamen interpretes, qui vocem hebr. de *ruinis* aut *moenibus* explicarent. *Chald.* de *castellis* cogitavit. - פְּקָעִים plur. *colocynthides*, h. l. *globi instar cucurbitarum.* 1 Reg. VII, 24.

'ΥΠΟΣΤΗΡΊΖΩ, *suffulcio, sustento.* סָמַךְ, idem. Ps. XXXVI, 18. ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους ὁ κύριος, *suffulcit* autem iustos Dominus. Vide et Ps. CXLIV, 15. - עָתָה, *tempestive loquor. Aqu.* Ies. L, 4. ὑποστηρίσαι, *fulcire*, metaphorice: *oratione sustentare, solatio erigere.* Vulg. *sustentare.*

*'ΥΠΌΣΤΙΜΜΑ. Vox haec a *Bielio* prorsus neglecta, et a *Montfauconio* per *hypostimma* reddita, in *Cod. Reg.* 2 Sam. XVII, 28. *Symmacho* tribuitur, ut voci סַפּוֹת, *scyphos*, respondeat: sed in *Cod. Coisl.* 2. ὑποστρώματα legitur, quae lectio sincerior videtur *Montfauconio*, ac mihi quoque, modo non ad סַפּוֹת referatur, sed ad proxime antecedens מִשְׁכָּב.

'ΥΠΟΣΤΡΆΤΗΓΟΣ, *subordinatus dux exercitus, imperator secundarum partium et legatus.* 1 Macc. XV, 38.

‘ΥΠΟΣΤΡΕ'ΦΩ, *revertor.* שׁוּב, idem. Gen. VIII, 7. XIV, 17. *Symm.* Iob. XXXIX, 4.

‘ΥΠΟ'ΣΤΡΩΜΑ, *substratum.* מַצָּע, *stratum. Theod.* Ies. XXVIII, 20. – סִפּוֹת plur. foem. *scyphi*, *pelves*. *Symm.* 2 Sam. XVII, 28. ὑποστρώματα, pro quo etiam vitiose ὑποστίμματα legitur, quod vide supra. Vox hebr. quoque significat *limina*, aut *loca ante ianuam latius patentia.*

‘ΥΠΟΣΤΡΩ'ΝΝΥΜΙ, *substerno*, *subiicio.* הִצִּיעַ Hiph. a יָצַע. Ies. LVIII, 5. σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃς, saccum et cinerem *substernas. Aretaeus* p. 8, 35. ὑπὸ τῇσι πλευρῇσι ὑμὴν ὑπέστρωται. Sir. IV, 30. μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνθρώπῳ μωρῷ, ne *subiicias* temet ipsum homini fatuo.

‘ΥΠΟΣΧΑ'ΖΩ, *supplanto*, *subverto.* Sir. XII, 23. ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου, tanquam auxilium laturus *supplantabit* calcaneum tuum. ‘Υποσχάζειν vulgo vertunt *subsecare:* σχάζω enim idem est, quod *scarifico* vel *venam incido.* Alii per *sistere*, *inhibere: calcem tuum inhibebit.* Sed vera lectio ibi est ὑποσκάψει, quod vide supra. *Houbigantius* coniicit ὑποσκελίσει.

‘ΥΠΟ'ΣΧΕΣΙΣ, *pollicitatio*, *promissio.* יְקוּם, *subsistens.* Deut. XI, 6. ubi tamen al. pro ὑπόσχεσιν rectius ὑπόστασιν habent. Sap. XII, 21. συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων, foedera dedisti bonarum *promissionum.* 4 Macc. XV, 2. *Hesych.* ὑποσχέσεις, ἐπαγγελίαι.

‘ΥΠΟΣΧΙ'ΖΩ, *suffindo.* פִּתַּח Pih. *aperio. Symm.* Ies. XXVIII, 24. ὑποσχίσει, ubi in *Hexaplis Montf.* nunc legitur ὑποσχέσει.

‘ΥΠΟΤΑ'ΣΣΩ, Α'ΤΤΩ, *subordino*, *subiicio*, et ὑποτάσσομαι, *submitto me*, *silentio submissionem declaro*, *manus do*, *cedo*, *pareo.* אַנְשֵׁי תָרִים, *viri exploratores.* 1 Reg. X, 15. χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων, praeter tributa *subiectorum.* E loco parallelo 2 Par. IX, 14. apparet, loco τῶν φόρων reponendum esse τῶν ἀνδρῶν. Caeterum existimo, in utroque loco LXX mera coniectura ductos ita transtulisse. – דּוּמִיָּה, verbale, *silens.* Ps. LXI, 1. οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου; nonne Deo *submittet se* anima mea? Conf. 2 Macc. IX, 12. et vide s. דָּמַם. – דָּמַם, *sileo.* Ps. XXXVI, 7. ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ, *submitte te* Deo, vel: *silentio submissionem tuam* erga Dominum *declara.* *Silere* s. *quiescere Deo* est: *se submittere providentiae divinae*, adeoque *abstinere a querelis*, *ac patienter exspectare Dei auxilium.* Vide et Ps. LXI, 5. et conf. 1 Cor. XIV, 34. ac *Lex. N. T.* s. h. v. – הִדְבִּיר Hiph. *adduco*, *subiicio.* Ps. XVII, 51. ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ. Ita quoque *Symmachus.* Ps. XLVI, 3. ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν. – הִמְשִׁיל Hiph. *dominari facio.* Dan. XI, 39. – הִתְרֹעַע Hithp. a רוּעַ, *clango.* Ps. LIX, 9. et CVII, 10. ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν, mihi alienigenae *subiecti sunt.* In priori

loco verterunt quidem quoad sensum, sed ita tamen, ut non legerint הִתְרֹעֲעִי, *iubila*, ut nunc extat in Cod. hebr., sed, ut reperitur in loco parallelo Ps. CVII, 10. עֲלֵי פְלֶשֶׁת אֶתְרוֹעָע, *super Philistaeos cano canticum triumphale.* Ita iam *Syrus* interpretatus est. – כָּבַשׁ, *subigo.* 1 Par. XXII, 18. ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου, *subiecit se* terra coram Domino. *Inc.* Ios. VIII, 1. *Aqu. Symm.* 2 Sam. VIII, 11. ὑπέταξεν. – נָתַן יָד תַּחַת, *do manum sub*, i. e. *subiicio me.* 1 Par. XXIX, 24. οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ δυνάσται, καὶ πάντες υἱοὶ Δαβὶδ τοῦ βασιλέως ὑπετάγησαν αὐτῷ. Hic locus accensendus est illis, ex quibus *Wokenius* in *protrept. ad pietatem critic.* p. 37. sequ. ostendit, ὑποτάσσεσθαι non semper *servilem aliquam subiectionem* inferre. Conf. quoque *Lex. N. T.* s. h. v. – עָנָה, *humilior. Symm. Theod.* Ies. XXXI, 4. ὑποταγήσεται, *timidus reddetur.* Eandem significationem habet hebr. יַעֲנֶה, ut sit *timidus redditur*, ita ut a praeda sua discedat. – רָדַד, *substerno.* Ps. CXLIII, 5. – *רָדָה, *dominor. Symm.* Ps. XLVIII, 15. – שׂוּם, *pono.* Dan. VI, 13. οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, non *paruit* mandato tuo. Sic passim in N. T. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. – שִׁית, idem. Ps. VIII, 7. πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, omnia *subiecisti* pedibus eius. Esth. III, 7. sec. *V. A.* τὴν ὑποτεταγμένην ἐπιστολήν, literas eius *curae demandatas.* 2 Macc. IV, 12. ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἤγεν. Miror neminem vidisse, verbum ὑποτάσσων hic expungendum esse, tanquam variantem lectionem vocum ὑπὸ πέτασον. Vide supra s. v. πέτασος. 2 Macc. VIII, 22. ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους, *subordinans* unicuique mille. 2 Macc. XIII, 23. ὑπετάγη, *submittebat se*, vel *manus dabat, cedebat.*

'ΥΠΟΤΕΛΕ'ΟΜΑΙ. Vide in v. ὑποστέλλομαι.

'ΥΠΟΤΙ'ΘΕΜΑΙ, sc. βουλήν, *suggero consilium, consulo, suadeo.* הִפְגִּיעַ Hiph. *intercedo.* Ierem. XXXVI, 25. ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον, *suadebant, consilium dabant* regi, ut combureret librum. Adde *Homer. Il.* θ', 36. 467. et φ', 293. *Hesych.* ὑπέθεντο, συνεβούλευον. Idem: ὑποτίθεται, συμβουλεύει. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπέθεντο, συνεβούλευσαν, ὑπέβαλλον. Sic et 2 Macc. VI, 8. Πτολεμαίου ὑποτιθεμένου, τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν, Ptolemaeo *suggerente*, ut pari modo adversus Iudaeos agerent. *Herodot.* lib. I. c. 90. ταῦτα ἀκούων ὁ Κῦρος ὑπερήδετο, ὥς οἱ ἐδόκει εὖ ὑποθέσθαι. Vide et lib. I. c. 156. et *Homer. Od.* α', 281. et alia *Herodoti* loca observata *Raphelio annotat. ex eod.* ad 1 Tim. IV, 6. p. 573. Quod autem in verbo illo, si ea notione veniat, vocem βουλήν subintellegere debeamus, patet ex illo *Homeri Il.* θ'. v. 36. Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει.

'ΥΠΟΤΙ'ΘΗΜΙ, *suppono.* אָחַז, *capio.* 2 Par. IX, 18. – הִטָּה Hiph. a נָטָה, *inclino.* Gen. XLIX, 15. ὑπέθηκε τὸν ὦμον

αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν, *supposuit* humerum suum ad laborandum. Sensu eodem, Conf. Sir. VI, 27. – הִפְגִּיעַ Hiph. *intercedo.* Ierem. XXXVI, 25. – נָתַן, *do.* Exod. XXVII, 5. – סָרַח, *redundo.* Exod. XXVI, 12. – שׂוּם: הֵשִׂים, Kal et Hiph. *pono.* Gen. XXVIII, 18. Exod. XVII, 12. XL, 18. 2 Macc. XIV, 41. ὑπέθηκεν αὐτῷ τὸ ξίφος, *supposuit* sibi gladium. *Syrus: percussit ventrem eius gladio. Iosephus:* ὑποδὺς ὑπὸ τὴν γαστέρα καὶ πλήξας.

‘ΥΠΟΤΙ'ΤΘΙΑ, sc. βρέφη vel παιδία, *infantes, qui adhuc sub mamma sunt, lactentes.* עֹלְלִים, idem. Hos. XIV, 1. τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν ἐδαφισθήσεται, *infantes* eorum *lactentes* solo allidentur. *Gloss. MS. in Proph.* ὑποτίτθια, παιδία θηλάζοντα. *Suidas* eadem interpretatur: ὑπομάζια παιδία. *Hesych.* θηλάζοντα, γαλουχούμενα παιδία, et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* θηλάζοντα, γαλακτοτροφούμενα.

‘ΥΠΟΤΟΜΕΥ'Σ, *instrumentum, quo succidimus aut secamus.* מְגֵזֵרָה, *serra.* 2 Sam. XII, 31. sec. *Vat.*

*‘ΥΠΟΤΡΕ'ΧΩ, *currens subeo, cursu comprehendo et suffugio.* Sirac. XXXVI, 7. sec. ed. *Ald.* ὑποτρέχει, ubi vel ὑπερτρέχει vel, ut alii libri habent, ὑπερέχει legendum erit. *Philoxeni Gloss.* ὑποτρέχω, *subcurro.*

‘ΥΠΟΤΥ'ΦΩ, *succendo, accendo.* חָתָה, *accipio et aufero.* *Aqu. Symm. Theod.* Prov. VI, 27. ὑποτύψει. Si vera est haec lectio, nec fortasse reponendum ὑποκρύψει, respexerunt notionem *accendendi*, quam vox חָרָה in l. *arab.* et *aethiop.* habet. Conf. *Castelli Lex. heptaglotton* fol. 1446.

*‘ΥΠΟΥ'ΛΩΣ, *latenter, simulate, subdole.* רָכִיל, *detractor,* h. l. adverbialiter, *fraudulenter. Inc.* Lev. XIX, 16. sec. codd. *Coisl.* et *Lips.*

‘ΥΠΟΥΡΓΕ'Ω, *ministro,* etiam *subigo.* שֵׁרֵת Pih. *Inc.* Num. XVIII, 2. ὑπουργείτωσαν. – עָבַד. *Aqu.* 2 Sam. IX, 10. ὑπουργήσεις, ubi ὑπουργεῖν τὴν γῆν est *colere terram,* q. d. *eam subigere,* γεωργεῖν, ut *Symmachus* reddidit. *Hesych.* ὑπουργεῖ, ὑπηρετεῖ.

‘ΥΠΟΥΡΓΙ'Α, *ministerium.* צַב, *operimentum. Symm.* Num. VII, 3. Videtur legisse צָבָא.

*‘ΥΠΟΥΡΓΟ'Σ, *adiutor, qui operam navat, minister.* מְשָׁרֵת, quod differt ab עֶבֶד, quod nomen est *mancipii,* cum מְשָׁרֵת sive *administer* possit esse homo liber. Ios. I, 1. sec. *Vat.* Ὑπουργοὺς καὶ συνεργοὺς iuxit *Heliod.* lib. VII. p. 359.

‘ΥΠΟΦΑΙ'ΝΩ, *subluceo, illucesco.* 2 Macc. X, 35. XIII, 17. ὑποφαινούσης τῆς ἡμέρας.

‘ΥΠΟ'ΦΑΥΣΙΣ, *sublucida lux,* q. d. *sublucentia, ipsa sublucendi actio.* אַתִּיק, *peristylium.* Ezech. XLI, 16. ubi ὑπόφαυσις esse videtur *hiatus, per quem transitus patet luci.* Pertinet huc fortasse glossa corrupta *Hesychii:* ὑποφάλσεις (lege ὑποφαύσεις), εἰς θεωρίας, sc. κατεσκευασμένας. Apud

Herodotum quoque VII, 36. ὑποφαύσεις occurrunt pro *hiatu s. transitu patente.*

ʽΥΠΟΦΕ'ΡΩ, *suffero, sustineo, tolero, porto.* הֵכִיל Hiph. a כּוּל, *capio.* 1 Reg. VIII, 64. מֵהָכִיל, τοῦ μὴ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν. Amos. VII, 10. οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους, non poterit terra *tolerare* omnes sermones. – הֵכִין Hiph. a כּוּן, *paro.* Iob. XV, 35. ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον, venter autem eius portabit (aut potius *efferet, proferet. Aretaeus* p. 22, 2. ὑποφέρῃ ἡ γαστὴρ ἢ ἡ κύστις τὸ ποτὸν, h. e. *subtus evehit, excernit.*) dolum. – יָכֹל, *possum, valeo.* Iob. IV, 2. ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει; vim autem verborum tuorum quis *sustinebit? Hesych.* ὑποίσει, ὑφέξει, βαστάσει. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑποίσει, ὑφέξει, ὑπομενεῖ, βαστάσει. *MS.* vitiose ὑπομείνειν, βαστάξει. Iob. XXXI, 23. ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω, sc. τὶ, a potentia eius non *tolerabo* aliquid. *Hesych.* οὐχ ὑποίσω, οὐχ ὑπενέγκω, οὐ βαστάσω. – מָצָא, *invenio*, it. *consequor.* Prov. VI, 33. ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, et dolores et opprobria *suffert.* Conf. 1 Petr. II, 9. – נָשָׂא, *fero.* Ps. LIV, 12. LXVIII, 10. Mich. VII, 9. ὀργὴν κυρίου ὑποίσω, iram Domini *tolerabo.* Unde *Gloss. MS. in Proph.* ὑποίσω, ὑπομενῶ. *Theod.* et LXX Prov. XVIII, 14. *Theod.* Iob. XXI, 3. – קִבֵּל Pih. *accipio.* Iob. II, 10. Praeterea legitur Thren. III, 46. ubi *Symmachus* ὑπηνέχθημεν de suo addidit.

*ʽΥΠΟΦΕ'ΡΩ ΠΟΛΛΑ', *multa sustineo, tolero.* נִשְׂנָא Niph. *odio habeor, odiosus sum.* Prov. XIV, 17. πολλὰ ὑποφέρει, multa *suffert*, sc. ab odio aliorum. Sensum itaque expresserunt, adeoque non erat, quod *Vogelius* iudicaret, eos legisse יִשָּׂא, a נָשָׂא, *tolerare*, aut יִנָּשֶׂה.

ʽΥΠΟ'ΦΟΡΟΣ, *tributarius, tributo obnoxius, vectigalis.* לְמַס, *sub tributo.* Ios. XVI, 10. ἐγένοντο ὑπόφοροι δοῦλοι, fiebant servi *tributarii. Hesych.* ὑπόφορος, ὑπὸ τέλος ὑπεύθυνος. Sic enim *Bielius* legendum putat sine distinctione pro ὑπὸ τέλος, ὑπεύθυνος. Alii legere malunt ὑποτελής. Sed ὑπὸ τέλος positum est pro ὁ ὢν ὑπὸ τέλος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπόφορος, ὑπεύθυνος ὑπὸ κῆνσον, ὑποτελής. Unde emendandus videtur *Suidas*, apud quem vulgo legitur ὑπόφορος, ὑπεύθυνος, ὑπόκηνσος, ὑποτέλος. Conf. *Pollucem* lib. VIII. c. 15. segm. 157.

*ʽΥΠΟ'ΦΡΙΚΟΣ, *subhorrens, qui horrore tenetur.* 3 Macc. VI, 18. ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη, regem *timor occupavit, horrorque magnus.*

*ʽΥΠΟΦΩΝΕ'Ω, *succlamo, acclamo.* Iudith. XV, 14. ὑπεφώνει πᾶς ὁ λαὸς τὴν αἴνεσιν ταύτην sec. *Vat.* In Cod. *Alex.* et *Compl.* legitur ὑπερεφώνει. *Plutarch. de discr. am. et adul.* cap. 11. et 48. *Hesych.* ὑποφωνῆσαι, ὑποδεῖξαι.

ʽΥΠΟΧΕΙ'ΡΙΟΣ, *qui sub manu*, h. e. *in potestate alterius est, in potestatem redactus, subditus, subiectus.* בְּיָד, *in manu.* Gen. IX, 2. sec. ed. *Ald.* Gen. XIV, 20. ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοί, qui tradidit inimicos tuos *in potestatem tuam.* Vide et Num. XXI, 2. Ios. VI, 2. IX, 25. ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῶν, nos *in potestate tua sumus.* – עָצָב, *labor.* Ies. LVIII, 3. πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε, omnes *subiectos* vestros affligitis. ʽΥποχείριοι sunt h. l. *debitores.* עָצַב in l. arab. est *ligare. Vulg. omnes debitores vestros repetitis.* Male itaque *Grotius* ad h. l. coniecit, LXX h. l. ὑπόχρεως scripsisse, ut legitur in *Symmachi* ac *Theodotionis* reliquiis. Conf. *Cappelli Crit. Sacr.* p. 1020. et notas *Scharfenbergii.* – *עֹרֶף, *cervix. Inc.* Ps. XVII, 40. Alluditur h. l. ad ritum orientalium cervici victorum pedes imponendi. – שַׁמָּה, *desolatio.* Ierem. XLII, 18. ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι, eritis in terram inviam et *subiecti.* Libere verterunt. *Suidas:* ὑποχειρίους, αἰχμαλώτους, δούλους. 2 Macc. XII, 28. ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, *redegerunt urbem in potestatem suam.*

*ʽΥΠΟΧΟ'ΝΔΡΙΟΝ, *tota illa corporis humani pars, quae a mucronata cartilagine utrimque ad ilia usque protenditur. Philox.* ὑποχόνδρια, *praecordia.* הַמּוֹרִים, *iacientes, iaculatores.* 1 Sam. XXXI, 3. εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Quomodo haec exsculpserint, non assequor. Fortasse legerunt הַמּוּנִים, et ex arab. مائة, *hypochondrium*, explicarunt, sive etiam מוּרִים, coll. arab. صَدْرٌ idem significans. Coniicere etiam aliquis posset מְמַחִים, aut מָתְנַיִם, aut מֵעַיִם, aut אֶל הַחֹמֶשׁ. 2 Sam. IV, 6. XX, 4. *Zonaras Lex.* col. 1780. ὑποχόνδρια, τὰ ὑπὸ τὸν λαγόνα. Confer quoque *Photium* s. h. v. ac *Etymol. Gudianum* 658, 36.

ʽΥΠΟ'ΧΡΕΩΣ sive ʽΥΠΟ'ΧΡΕΟΣ, *debitor, qui subest aeri alieno.* נשׁא, (א pro ה) part. *exactor debiti, creditor.* Ies. L, 1. τίνι ὑπόχρεῳ πέπρακα ὑμᾶς; cui *debitori* vendidi vos? Scribendum est ὑποχρέους, *tanquam debitores, qui non sunt solvendo.* Vide et 1 Sam. XXII, 2. ubi hebraicae formulae אֲשֶׁר לוֹ נשׁא, *cui est ei creditor*, h. e. *debitor*, respondet. – עָצָב, *labor. Symm. Theod.* Ies. LVIII, 3. ὑπόχρεῳ. Vide supra s. v. ὑποχείριος.

*ʽΥΠΟ'ΧΥΣΙΣ, *suffusio*, etiam *vitium in oculis, quod vocamus den grauen Staar.* תְּבַלֻּל בְּעֵין, *albugo in oculis. Aqu.* Lev. XXI, 10. ubi vid. *Montfauconius.*

ʽΥΠΟΧΥΤΗ'Ρ, *vasculum, quo oleum lychno suffunditur*, q. d. *suffusorium.* סִיר, *olla.* Ierem. LII, 19. *Suidas:* ὑποχυτῆρες, τρύβλια, δι' ὧν τὸ ἔλαιον εἰς λύχνους ὑποχέουσιν.

'ΥΠΟΧΩΡΕ'Ω, *subduco me, secedo.* אָסַף, *congrego. Symm.* Ps. CIII, 23. ὑποχωρήσουσι. Bene quoad sensum. Sir. XIII, 12. ὑποχωρῶν γίνου, *clam te subducito.*

'ΥΠΟΨΙ'Α, *suspicio*, ab ὑπόπτομαι *suspicio*, vel *suspectum habeo.* 2 Macc. IV, 34. ἐν ὑποψίᾳ, κείμενος *in suspicione positus*, i. e. *suspectus.*

'ΥΠΤΙΑ'ΖΩ, *supino, resupino*, it. *expando*, etiam: *supinus sum, supinor.* פָּרַשׂ, *expando.* Iob. XI, 13. ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτὸν, *expandis* autem manus ad illum. Sic *Aristophanes Eccles.* v. 777. χεῖρ' ὑπτίαν vocat *manum expansam.* Et *Suidas* in verbis scriptoris incerti, προθυμίᾳ δὲ πάσῃ ἀναπετάσαντες τὰς πύλας, ἐδέξαντο ὑπτίαις χερσὶ τοὺς πολεμίους, vocem ὑπτίαις interpretatur ἡπλωμέναις. Vide in v. ὕπτιος.

*'ΥΠΤΙΟΣ, *supinus, resupinus*, it. *altus.* Inde ὕδατα ὕπτια, *aquae altae.* *מִישׁוֹר, *planities. Symm.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. III, 10. τῆς ὑπτίας. Vide supra s. ὁμαλός. – סְפִיחִים, *effusiones* (Conf. *Alb. Schultensii anim. in Iobum* p. 56.). Iob. XIV, 19. κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς, inundarunt aquae *altae* (quidni *effusae* s. *expandentes sese?*) aggerem terrae. *Suidas:* ὕπτια, ὑψηλὰ, ἢ ἡπλωμένα.

*'ΥΠΩΜΙ'Σ. אֵפוֹד, *superhumerale.* Lev. VIII, 7. sec. unum cod. *Reg.* a *Montfauconio* collatum ὑπωμίδα vitiose pro ἐπωμίδα.

'ΥΠΩ'ΠΙΟΝ, *pars faciei, quae oculis est subiecta, sugillatio sub oculo, orta ex ictu s. plaga, sanguine sub oculis effuso*, ex ὑπὸ et ὤψ, *oculus.* Hinc:

'ΥΠΩ'ΠΙΑ, *sugillationes, tumores lividi, qui sunt sub oculis.* חַבּוּרָה, *vibex, tumor livens.* Prov. XX, 29. ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς, *sugillationes* et vulnera obveniunt malis. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑπώπια, τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς πελιώματα, ἢ τὰ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐξιῶντα ποία (Scribe ex *Suida* et *Etym. M.* ἐξιόντα πύα). ὦπες γὰρ οἱ ὀφθαλμοί. *Hesych.* ὑπώπια, τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἰδήματα, ἀπὸ μέρους δὲ ὅλην τὴν ὄψιν δηλοῖ καὶ τὰ πελιώματα. *Pollux* lib. II. c. 4. segm. 52. ὑπώπια, τὰ ὑπὸ τοὺς ὦπας τῶν πληγῶν ἴχνη. Ad quem locum *Iungermannus* in not. citat *Nunnesium* not. ad *Herodiani fragm.* in Ὦπας, et *Rhodig.* III. *Antt. Lectt.* p. 28. Confer quoque *Suiceri Thes.* T. II. p. 1401. *Pet. Fabri Agon.* c. 14. *Iac. Lydii Agon. S.* c. 14. *L. Bos Exercit. in N. T.* p. 140. sequ.

'ΥΣ, *sus, porcus.* חֲזִיר, idem. Lev. XIV, 7. Ps. LXXIX, 14. (ubi *aprum* notat, ut *sus* apud *Latinos.* Conf. *Intt.* ad *Columellam* IX. praef. 1.) Prov. XI, 22. Verbis αἱ ὕες 1 Reg. XX, 19. nihil respondet in textu hebr. ac recte desunt in *Compl.* Ex οἱ κύνες orta esse videntur, non enim sues solent lingere. Caeterum vitio scribarum factum est, ut

Ps. XVII, 14. pro υἱῶν irreperet ὑῶν (*porcorum* sive *suum*) aut ὑείων (*suillarum carnium*), quod et in *Arabicum* et in *Romanum Psalterium* fluxit.

῾ΥΣΣΟ´Σ, *hyssus, iaculi genus.* Vide notas *Montfauconii ad cap. 8. v. 18. Iosuae in Hexapl. Orig.*

῞ΥΣΣΩΠΟΣ, *hyssopus.* אֵזוֹב, idem. Exod. XII, 22. Ps. L, 8. Ad quae loca respiciens *Suidas:* ῞Υσσωπος, βοτάνη ῥυπτική. Δαβίδ· ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι κ. τ. λ. Conf. *Theodoretum* ad Ps. L. p. 597. unde *Suidam* sua hic mutuatum esse annotat *Küsterus.* Apud *Hesychium* et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὕσσωπος exponitur βοτάνη σμήχουσα, et in *Etymol. MS.* βοτάνη καθαρτικὴ ῥύπου, παρομοία σαμψύχῳ. Exponitur autem *herba purgans* vel *purgandi vim habens*, non quod in hyssopi natura aliquid sit σμηκτικὸν, sed quod iuxta legem Mosaicam ad purgationes olim fuerit adhibita. Vide Lev. XIV, 6. 51. 52. Num. XIX, 6. 18. et conf. *Bochartum Hier.* P. I. lib. II. c. 50. p. 587. ac *Wolfium* ad Ioh. XIX, 29. p. 982. Vide quoque *Lexicon N. T.* s. h. v.

*῞ΥΣΤΑΤΟΣ, *ultimus, supremus.* 3 Macc. V, 49. ὑστάτη βίου ῥοπὴ, ultimum vitae momentum. *Philoxeni Gloss.* ὕστατος, *novissimus, postremus, supremus, imus, ultimus.*

῾ΥΣΤΕΡΕ´Ω, *posterior sum, cunctor, procrastino, tardo, omitto, deficio, desum, vaco, indigeo,* it. *privo.* אָחַר in Hiph. *Inc.* 2 Sam. XX, 15. ὑστέρησε, *procrastinavit.* - גָּרַע, *diminuo.* Num. IX, 7. μὴ οὖν ὑστερήσωμεν, ὥστε προσενέγκαι τὸ δῶρον; num igitur *omittemus* offerre donum? - הִתְמַהְמַהּ Hithp. a מָהָה, *cunctor.* Hab. II, 3. ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτὸν, si *cunctetur*, exspecta illum. Ita Sir. LI, 32. iuxta cod. *Alex.* τί ὅτι ὑστερεῖτε; quare *tardatis?* Et *Diodorus Sic.* lib. XIII. p. 143.: Praeceperunt duces exercitus multitudini, ὅταν σημήνῃ, μηδένα τῶν κατὰ τὸ στρατόπεδον ὑστερεῖν, ὡς ἀπολειφθησόμενον τὸν βραδύνοντα. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. - חָדַל, *abstineo.* Num. IX, 13. ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πάσχα, *omittat* facere pascha. - חָדֵל, verbale, *desinens.* Ps. XXXVIII, 6. ἵνα γνῶ, τί ὑστερῶ ἐγὼ, ut sciam, quid *desit* mihi. Conf. Matth. XIX, 20. - חַסִּיר chald. *deficiens.* Dan. V, 29. ἐστάθη ἐν ζυγῷ, καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα, appensus est in statera, et inventus est *deficiens.* - חָסֵר. Deut. XV, 8. καθόσον ὑστερεῖται, quocunque *indigeat.* Nehem. IX, 21. οὐχ ὑστέρησεν αὐτοῖς οὐδὲν, nihil plane illis *deerat.* Ps. XXII, 1. οὐδέν με ὑστερήσει, nihil mihi *deerit.* Cant. VII, 2. κρατὴρ τορευτὸς μὴ ὑστερούμενος κρᾶμα, crater tornatilis, cui non *deest* mixtio. Ies. LI, 14. οὐ μὴ ὑστερήσει ἄρτος αὐτοῦ, non *deficiet* panis eius. - חָסֵר, verbale, *deficiens.* Cohel. VI, 2. οὐκ ἔστι ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων, ὧν ἐπιθυμήσει, non *privat* animam eius omnibus, quae desiderabit. Cohel. X, 3. καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, cor eius *deficiet.* - מָנַע, *cohibeo.* Num.

XXIV, 11. καὶ νῦν ὑστέρηκέ σε κύριος τῆς δόξης, et nunc privavit te Dominus gloria. - פָּקַד, visito. Symm. 1 Sam. XX, 25. ὑστέρησεν, vacavit, carebat sedente. Sic recte. Ita enim vocem hebr. optimi quivis interpretes explicarunt. Vulgatus: vacuus apparuit. פָּקַד in Niph. deesse, abesse, desiderari notat. Praeterea legitur Dan. IV, 30. οὐχ ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐδὲν sec. Cod. Chis. ubi nihil in textu respondet. Sir. VII, 36. μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων, ne desis plorantibus. Sir. XI, 12. τόσῳ μᾶλλον ὑστερεῖται, tanto magis eget. Sir. XI, 13. ὑστερῶν ἰσχύϊ, deficiens virtute. Sir. XIII, 6. ἐὰν ὑστερήσῃς, si indigens aut nullo usui fueris. Sir. XXVI, 22. ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, deficiens per inopiam.

ὙΣΤΕΡΗΜΑ, indigentia, egestas, penuria, inopia. Proprie est: cum ad iustam alicuius rei mensuram aliquid deest, non iusta mensura. חָסֵר, indigeo. Ps. XXXIII, 9. οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, non est penuria illis, qui timent illum. Conf. Luc. XXI, 4. - חֶסְרוֹן. Cohel. I, 15. ὑστέρημα, id quod deficit, h. e. defectus in singulis rebus. Hieron. stultorum infinitus est numerus: quasi esset in textu ὑστερουμένων, h. e. qui mente deficiunt et capti sunt. - חֲשַׁח chald. opus habeo. Esdr. VI, 9. ὃ ἂν ὑστέρημα, si quid desit. - מַחְסוֹר. Iud. XVIII, 10. τόπος, ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς πράγματος, locus, in quo nullius rei est penuria. Vide et Iud. XIX, 19. 20. Prov. XXI, 5.

ὙΣΤΕΡΟΒΟΥΛΙ'Α, posterius s. tardius consilium, poenitentia, mutatio consilii. מָחָה, deleo, abstergo. Prov. XXXI, 3. μὴ δῷς γυναιξὶ σὸν πλοῦτον - εἰς ὑστεροβουλίαν, ne des mulieribus divitias tuas in poenitentiam, h. e. cuius facti sero te poeniteret. In textu hebr. legitur לַמְחוֹת מְלָכִין, ad delendum reges. Legerunt: לְנֶחָמוֹת מַלְכִין. מַלְכִין notat consilia. Vide Buxtorf. c. 1211. Lex. Cyrilli MS. Brem. ὑστεροβουλίαν, μεταμέλειαν, μετάνοιαν. Similiter ὑστεροβουλία exponitur apud Hesychium. Patrum loca, quibus vox eodem sensu usurpatur, vide apud Suicerum Thes. Eccles. T. II. p. 1405.

ὝΣΤΕΡΟΣ, posterior. אַחֲרוֹן, novissimus. 1 Par. XXIX, 29. Ierem. L, 17. Aqu. Iob. XVIII, 20. Posteriore enim loco Drusius in Fragm. Vet. Int. Gr. p. 809. pro ὕστερον bene legendum censet ὕστεροι. Hieronymus ibi habet novissimi. Sap. XIX, 11. ἐφ' ὑστέρῳ, deinde, denique. Ep. Ierem. v. 72. ἐξ ὑστέρου, tandem, denique.

ὝΣΤΕΡΟΝ, post, postea, postremo. אֶחֱזֶה 1 pers. fut. Kal a חָזָה, video. Prov. XXIV, 32. Legerunt אַחַר vel אַחֲרֵי. - *אַחֲרוֹנִים, novissimi. Aqu. Iob. XVIII, 20. Vide s. ὕστερος. - אַחֲרֵי. Ierem. XXIX, 2. ὕστερον ἐξελθόντος, postquam egressus esset. Ierem. XXXI, 19. ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα, post captivitatem meam resipui. - אַחֲרִית. Prov. V, 4. - עֵקֶב, finis. Aqu. Amos. IV, 12. Conf. Drusium ad

h. l. *Symm.* Prov. XXII, 4. Unde apparet, ὕστερον non adverbialiter, sed adiective sumendum esse, τὸ ὕστερον, *finis*, ut quoque *Vulg.* transtulit.

ʽΥΦΑΙ'ΝΩ, *texo.* אָרַג. Iud. XVI, 13. 1 Sam. XVII, 7. *Aqu.* et LXX 2 Reg. XXIII, 7. et alibi. - אֶרֶג, *textura.* Iud. XVI, 14. - הֶעֱלָה Hiph. *ascendere facio.* 2 Par. III, 13.

'ΕΚ ΔΥ'Ο ʽΥΦΑΣΜΕ'ΝΟΝ, *ex duobus textum.* כִּלְאַיִם dual. *heterogenea, diversae speciei.* Levit. XIX, 19. - Vide quoque alibi ποικιλτά.

ʽΥΦΑΙΡΕ'Ω et ʽΥΦΑΙΡΕ'ΟΜΑΙ, *aufero, surripio, subduco, tollo, elevo, cufero.* גָּנַב, *furor, suffuror.* Iob. XXI, 28. ὥσπερ κονιορτὸς, ὃν ὑφείλετο λαῖλαψ, tanquam pulvis, quem *sustulit* turbo. Iob. XXVII, 20. νυκτὶ δὲ ὑφείλετο αὐτὸν γνόφος, nocte autem *abstulit* illum caligo. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑφείλετο, ἐπῆρεν, ἐκούφισεν. Ita et *Hesychius*, nisi quod pro ὑφείλετο vitiose apud illum legatur ὑφείλατο. - גָּרַע, *succido, reseco. Aqu.* Exod. V, 19. ὑφελεῖτε, *subtrahetis.* Ep. Ierem. v. 8. ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον, *surripientes* sacerdotes a diis suis aurum et argentum.

ʽΥΦΑ'ΝΤΗΣ, *textor.* אֹרֵג part. idem. Exod. XXVIII, 28. - חֹשֵׁב, *artifex.* Exod. XXVI, 1. XXXVI, 7.

ʽΥΦΑΝΤΟ'Σ, *textus, textilis, contextus.* אֹרֵג. Exod. XXXIX, 21. 26. - חֹשֵׁב, *excogitans, artifex*, speciatim *polymitarius.* Ex. XXVI, 32. XXXIX, 4. et alibi saepius.

ʽΥΦΑ'ΠΤΩ, *succendo.* 2 Macc. VIII, 33. XII, 9. XIV, 41.

"ΥΦΑΣΜΑ, *textura, opus a textore confectum, textura, tela.* אֶרֶג, *textura.* Iud. XVI, 13. *Symm.* Iob. VII, 6. ταχύτερα ὑφάσματος. Hunc secutus *Vulgatus* habet: *velocius transierunt, quam a texente tela succiditur.* - חֵשֶׁב, *cingula.* Exod. XXVIII, 8. 28. XXXIX, 20. Vide supra s. v. ὑφαντός. - טחות plur. *renes.* Iob. XXXVIII, 36. ὑφάσματος σοφίαν: ubi pro בַּטֻּחוֹת, *in renibus*, habuerunt in libris suis, omisso Cheth, בטוות, vel (si rationes grammaticae id permittere videantur) בְּטֹוהוֹת, a טָוָה, *nevit.* Conf. Exod. XXXV, 25. 26. - מְלֵאָה, *impletio*, i. e. *insitio.* Exod. XXVIII, 17.

ʽΥΦΕΙ'. Ipsa vox hebr. אֵיפָה, *epha, mensura aridorum.* Num. V, 15. ubi alii οἰφὶ habent.

*ʽΥΦΗ', *textura, textus, tenor.* אַרְגָּז, *capsa. Aqu.* 1 Sam. VI, 8. secundum libros nonnullos. Vide infra s. ὕφος. Secundum *Etymol. M.* 785. 29. ὑφὴ, ὁ ἱστός.

ʽΥΦΙ', i. q. ʽΥΦΕΙ', quod vide supra. Lev. V, 11. VI, 20. Vide *Sturz. de dial. Maced.* p. 92. sequ.

ʽΥΦΙ'ΣΤΗΜΙ et med. ὑφίσταμαι, *suppono, substituo, subsisto, stare facio, sustineo, tolero.* הִצִּיג Hiph. a יָצַג, *colloco, constituo. Aqu.* Deut. XXVIII, 56. ὑφίστασθαι. -

הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *averto*. *Symm.* Ies. XXXVI, 9. ὑποστήσει τὸ πρόσωπον ἄρχοντος, *sustinebit* faciem principis. Formula hebr. *avertere faciem alicuius* notat *efficere, ut aliquis se in fugam det, repellere alicuius vim et impetum.* - חָנָה, *castra metor.* Zach. IX, 8. ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα, *stare faciam* domui meae munimentum: ubi nonnullis legisse videntur חִנִּיתִי pro חָנִיתִי. - *חָסָה, *confido.* Iud. IX, 15. sec. *Vat.* et *Inc.* ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου. Sensu eodem. Nam חָסָה est h. l. *confugere in tutelam ac clientelam, adeoque tutum esse.* - יִחֵל Pih. *cunctor.* Mich. V, 7. μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, neque *subsistat* inter filios hominum. Videtur tamen ὑφίσταμαι h. l. notionem *sperandi* et *exspectandi* habere, de qua vide *Lex. N. T.* s. v. ὑπόστασις. - עָמַד, *sto.* Num. XXII, 26. ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ, *stabat* in loco angusto. Ios. X, 8. οὐχ ὑποστήσεται ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἐνώπιον ἡμῶν, non *subsistet* aliquis ex illis coram vobis. Conf. et Ps. XLVII, 6. 1 Sam. XXX, 10. coll. v. 9. ubi ὑφίστασθαι est *non valere persequi aut continuare iter* adeoque *subsistere*, nostrum *marode werden.* Sermo enim ibi est de militibus. Ps. CXXIX, 3. κύριε, τίς ὑποστήσεται, ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃς; Domine, quis *sustinebit*, si iniquitates observaveris? Vide et Ezech. XXII, 14. *Hesych.* ὑποστήσεται, ὑπομενεῖ. Prov. XXV, 6. ubi pro ὑφίστασο ed. *Compl.* habet ἐπίστασο. Prov. XXVII, 4. οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος, *nihil sustinet zelus*, h. e. *fervor* s. *aestus se ipsum cohibere nequit*, ac levissima quaque de causa incitatus effervescit. Coniicit tamen *Iaegerus* ad h. l., pro ζῆλος fortasse scribendum esse ζῆλον vel ζήλῳ, *illum aestum nemo sustinere potest*, ut οὐδὲν positum sit pro οὐδείς. Nah. I, 6. ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; coram ira eius quis *subsistet*? Mal. III, 2. τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; quis *subsistet* in apparitione eius? - קוּם, *surgo.* Ios. VII, 12. οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, non poterunt filii Israel *stare* coram inimicis suis, h. e. hostes suos *sustinere.* Ps. CXXXIX, 11. *Symm.* Iob. XLI, 17. Thren. I, 14. et Amos. VII, 2. Conf. 1 Macc. III, 54. V, 44. - שָׁמַע, *audio.* Prov. XIII, 8. πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν, pauper autem non *tolerat* s. *sustinet* minas. Conf. Iudith. VI, 3. VII, 4. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* οὐχ ὑφίσταται, οὐχ ὑπομένει, οὐχ ὑποφέρει. - Verba ἢ ὑποστῆναι, quae apud τοὺς λοιποὺς 1 Sam. VI, 20. post στῆναι reperiuntur, et quibus nihil in textu hebr. respondet, pro mero glossemate habenda sunt. Iudith. VI, 3. οὐχ ὑποστήσονται τὸ κράτος τῶν ἵππων, ubi ὑφίστασθαι est verbum militare, et notat *non cedere hostibus irruentibus, sed loco consistere, impetum excipere et sustinere, statu plane immoto et inconcusso.* 1 Macc. III, 53. πῶς δυνησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. 1 Macc. V, 40. οὐ δυνησόμεθα

ὑποστῆναι αὐτόν. Ib. VII, 25. X, 73. Ita *feras subsistere*, *hostes subsistere* apud *Livium* et alios. Conf. *Drakenborch.* ad *Livium* T. IV. p. 22. - Vide alibi ἀναιδῶς.

ὙΦΟΡΑ'ΟΜΑΙ, ὦμαι, *suspicor*, *suspectum habeo*, *reformido*, *vereor*. 2 Macc. VII, 24. τὴν ὀνειδίζουσαν ὑφορώμενος φωνὴν, *suspicans* (secundum alios *despiciens*. Equidem mallem *metuens* s. *reformidans*.) vocem convicia loquentem. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὑφορώμενος, ὑποβλεπόμενος, εὐλαβούμενος, ὑπονοῶν, φοβούμενος. Eadem fere habet *Hesychius*. Adde 3 Macc. III, 25. ubi etiam *metuendi* notio non incommoda dici potest.

ὝΦΟΣ, *textura*, *opus textile*. אַרְגַּז, *capsa*. *Aqu.* 1 Sam. VI, 8. ἐν ὕφει κουρᾶς, *in opere textili lanae et capillorum*: ubi non tam legit divisim בְּאֶרֶג גַּז (nam אָרַג est ὑφαίνειν, *texere*, et גָּזַז est κουρεῖν, *tondere*), quam putavit, compositam esse hanc vocem quadrilitteram ex אֶרֶג, *textum*, et גֵּז, *tonsura*, *lana*, quod per κουρὰν reddunt LXX. Conf. ad h. l. praeter *Theodoretum Montfauconium* ac *Scharfenbergium* ad *Cappelli Crit. S.* p. 825. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὕφος, κατασκεύασμα.

ὙΨΑΥΧΕΝΕ'Ω, *cervicem extollo*, *cervice erecta incedo*, metaphorice: *superbio*. 2 Macc. XV, 6. 3 Macc. III, 19. *Hesych.* ὑψαυχεῖν (Lege ὑψαυχενεῖν, ut idem *Hesychius* in voce ὀγκύλλεσθαι), μεγαλαυχεῖν.

ὙΨΗΛΟΚΑ'ΡΔΙΟΣ, *elatus corde*, *superbus*, *arrogans*. גְּבַהּ לֵב. Prov. XVI, 6. - גְּבַהּ רוּחַ. *Symm.* Cohel. VII, 9.

ὙΨΗΛΟ'Σ, *altus*, *sublimis*, *elatus*, *excelsus*, *magnificus*, *procerus*. אַדִּיר, *magnificus*. Ies. X, 24. - בָּמָה, *excelsum*. 2 Sam. XXII, 34. ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ, sc. ὄρη, super *excelsos* montes. Vide et Ps. XVII, 33. ubi tamen pro ὑψηλὰ rectius legetur ὕψη ex *Eusebii Commentario* ad h. l. 1 Reg. III, 2. ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, sc. ὄρεσι, sacrificabant in montibus excelsis. Vide et 1 Reg. XII, 31. XI, 7. ᾠκοδόμησε Σολομὼν ὑψηλὸν, sc. θυσιαστήριον, τῷ Χαμὼς, aedificabat Salomo *altare excelsum* Chamos. Vide et 1 Reg. XIV, 23. XV, 14. et conf. 2 Reg. XXIII, 15. ubi θυσιαστήριον additur. 2 Par. I, 3. εἰς τὴν ὑψηλὴν (subaudiendum videtur οἰκίαν) τὴν ἐν Γαβαὼν, ad excelsam domum, quae erat in Gibeon. - *בָּמָה, *Bamah*, nomen propr. *Aqu.* 1 Sam. IX, 11. - בָּצוּר, *munitus*. Nehem. IX, 25. κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς, ceperunt urbes *munitas*. Vide et Ies. II, 15. - גֵּאוּת, *elatio*. Ies. XII, 5. ὑψηλὰ ἐποίησε, *magna* fecit. - גָּבַהּ: הִגְבִּיהַּ, Kal et Hiph. Iob. V, 7. τὰ ὑψηλὰ πέτονται: ubi ὑψηλὰ positum est pro εἰς τὰ ὑψηλὰ, adverbialiter, pro *alte*. Iob. XXXV, 5. Ps. CXII, 5. ubi ἐν ὑψηλοῖς positum est pro ἐν ὑψηλοῖς τόποις, *in locis excelsis*. Conf. Hebr. I, 3. - גְּבֹהָה, nomen. 1 Sam. II, 3. μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ, ne loquimini *magnifica*, ne *magnifice* vos iactate. Graecis aliâs ὑψηλολογεῖσθαι est *magnifice se iactare*.

Vide *Suidam* in v. ὑψηλολογούμενοι. Ps. CXXXVII, 7. τὰ ὑψηλὰ, *superbia* s. *superbi*. – גֹּבַהּ, *altitudo*. Iob. XI, 8. – *גִּבְעָה, *collis*. *Symm*. 1 Sam. X, 5. τόπος ὑψηλός. *Aqu*. Iud. VII, 5. sec. cod. *Basil*. τοῦ ὑψηλοῦ. Sed sec. cod. *Coisl*. referenda sunt haec verba ad הַמּוֹרֶה, coll. Gen. XXII, 2. – גַּבְהוּת, *altitudo*. Ies. II, 11. – גֹּדֶל, *magnitudo*. Ies. IX, 9. ὑψηλῇ καρδίᾳ, corde *elato*, animo *superbo*. Conf. Luc. XVI, 15. – גַּף, *ala*, metaphorice *fastigium*, *pinna*, ut gr. πτερύγιον. Prov. IV, 3. συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος, convocans *alta* praedicatione s. *alta voce*. Potest quoque ὑψηλὸν κήρυγμα dictum sumi pro *clamore in loco alto*. – חָזָק, *validus*. Exod. VI, 1. ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτούς, brachio *elato*, h. e. *forti*, eiiciet illos. Vide et Exod. XXXII, 10. et conf. Act. XIII, 17. Dan. IX, 15. sec. cod. *Chis*. – חַמָּנִים plur. *subdiales statuae*. 2 Par. XXXIV, 4. κατέσκαψαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰ θυσιαστήρια τῶν Βααλεὶμ, καὶ τὰ ὑψηλὰ (forte ἀγάλματα vel εἴδωλα subintellegendum) τὰ ἐπ᾽ αὐτῶν, diruerunt coram illo altaria Baalim, et excelsa simulacra, quae super illa. *Michaelis Suppl*. p. 818. per τὰ ὑψηλὰ intellegit *minora altaria maioribus imposita*. Conf. *Joseph*. *A*. *I*. XIII, 5, 4. Conf. ib. v. 7. – יַרְכָה, *latus*. Ies. XIV, 13. יַרְכָה, aliis substantivis iunctum, *extremam* et *remotissimam eius partem* notat. – מִדָּה, *mensura*. Ies. XLV, 14. οἱ Σαβαεὶμ ἄνδρες ὑψηλοὶ, Sabaim viri *proceri*. Hunc enim sensum habet formula *vir mensurae* in V. T. saepius obvia. – *מִדְיָנִים, *contentiones*. Prov. XVIII, 19. Legerunt fortasse מְרוֹמִים. – מוֹעֵד, *conventus*. Ies. XIV, 13. ἐν ὄρει ὑψηλῷ, ubi non legerunt מָרוֹם, sed libere verterunt. – מוֹרֶה, *More*, nomen loci. Deut. XI, 30. Non legerunt מָרוֹם aut רָם, ut *Montfauconius* suspicabatur, sed retulerunt ad רָאָה, *excelsum*, *quod eminus conspici potest*. Idem valet de loco Gen. XII, 6. sec. cod. *Alex*. – *מוֹרִיָּה, *Moriiah*. Gen. XXII, 2. ὑψηλήν. Vide s. v. מוֹרֶה. – מָרוֹם, *altitudo*. Prov. VIII, 2. ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων, in excelsis verticibus. Ies. XXII, 16. ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ (sc. ὄρει) μνημεῖον, fecisti tibi in *excelso monte* monumentum. Ies. XXXII, 15. ἕως ἂν ἔλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς πνεῦμα ἀφ᾽ ὑψηλοῦ, sc. οὐρανοῦ, usque dum veniat super nos spiritus ab excelso coelo. Vide et Ierem. XXV, 30. – נָטוּי part. Pah. *extensus*. Exod. VI, 6. liberabo vos ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, brachio elato, h. e. *forti*, *valido*. Sic et Deut. IV, 34. ac alibi passim. Ies. III, 15. ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ, ibant collo *elato*. – נִשָּׂא part. Niph. Ies. II, 12. 14. LVII, 15. – סִבְכֵי יַעַר, *perplexa sylvae*. Ies. X, 34. Sensum, et quidem recte, expresserunt. – *עֹז, *robur*, *fortitudo*. *Symm*. Ps. LX, 4. Turris alta est bene munita. Ad *Symmachum* vero alius legit ὀχυρός, quod melius videtur *Montfauconio*. Adde Iud. IX, 51. – עִיִּים plur. *acervi*, *tumuli*.

Inc. (*Symmachus* sec. cod. *Paul. Lips.*) Num. XXXIII, 44. In *Hexaplis Symmacho* tribuitur ἐν τοῖς βουνοῖς. Arab. غبي notat *erexit.* Hinc notio *altitudinis*, quae hic voci hebr. subiecta est. - עֶלְיוֹן. 1 Reg. IX, 8. 2 Par. VII, 21. XXVII, 3. - רָאמוֹת plur. *gemmae pretiosae. Symm.* Iob. XXVIII, 18. ὑψηλά. Deduxit a רוּם s. רָמַם. Fortasse autem רָאם olim eandem significationem habuit. - רַב, *multus.* Prov. X, 22. χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά: ubi non legerunt רָמִים, nam רַבִּים etiam *magna* notat, et ὑψηλά h. l. sensu metaphorico accipiendum est de eo, quod etiam Latini *sublime* dicere solent. - רוּם, verbum. Prov. XXX, 13. ὑψηλοὺς ὀφθαλμούς, *elatos* s. *superbos* oculos. Ies. XXVI, 11. - רוּם, *altitudo.* Prov. XXV, 3. οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, coelum *altum*, terra autem profunda. - רָם. Num. XXXIII, 3. egrediebantur filii Israel ἐν χειρὶ ὑψηλῇ, manu elata, h. e. *forti*, *valida.* Vide et Deut. XXXII, 27. Adde τοὺς λοιποὺς Iob. XVII, 21. ubi ὑψηλοὶ sunt *elati animo*, ὑψηλοφρονοῦντες, qui superbia elati audent Deum reprehendere, eiusque providentiam accusare. - שֶׁמֶן, *pinguedo.* Ies. XXVIII, 4. *N. L.*

*ὙΨΗΛΟ'Σ ΚΥ'ΡΙΟΣ. הָאֵל, *Deus.* 2 Sam. XXII, 48. sec. *Alex.* Hebr. אֵל, *robur*, etiam *fortem* notat, et Deus quandoque ob summam suam potentiam dicitur ὑψηλός.

Ὁ ΤΑ' ὙΨΗΛΑ' ΝΑΙ'ΩΝ, *excelsa habitans.* גֹּבַהּ שָׁמַיִם, *altitudo coelorum.* Iob. XXII, 12. Sc. ante גֹּבַהּ aut legerunt בְּ, aut sensus causa addendum putarunt. Deus, qui est in sublimitate coelorum, est *Deus excelsa habitans.*

*ὙΨΗΛΟ'Ν "ΟΡΟΣ, *mons altus.* הַרְמוֹנָה. *Harmona*, nomen proprium. *Theod.* (quem et *Arabs* secutus est) Amos. VII, 3. Legit divisim הַר רוֹמָה, *mons altitudinis*, aut מִינָה vel הַר הַמּוֹנָה, *mons speciei*, aut *visui expositus*, ut מוֹרִיָּה.

ὙΨΗΛΟ'Σ ΠΝΕΥ'ΜΑΤΙ, *elatus spiritu.* גְּבַהּ רוּחַ, idem. Cohel. VII, 9.

ὙΨΗΛΟ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *altum facio.* הִגְבִּיהַּ Hiph. *exalto.* Prov. XVII, 20.

ὙΨΗΛΟ'ΤΕΡΟΣ compar. *altior.* גָּבֹהַּ, sequ. מִן. Dan. VIII, 3. *Symm.* Cohel. V, 7.

ὙΨΗΛΟ'ΤΑΤΟΣ superlat. *altissimus.* בָּמָה, *excelsum.* *Inc.* 1 Reg. III, 4.

"ΥΨΙΣΤΟΣ, *altissimus.* מִמַּעַל, *superne.* Iob. XXXI, 28. - מָרוֹם, *excelsum.* Iob. XVI, 19. ἐν ὑψίστοις. Vide et Iob. XXXI, 2. Ps. LXX, 21. XCI, 8. σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε, tu autem altissimus in sempiternum, Domine. Vide et Ies. LVII, 15. Mich. VI, 6. - עִלָּיָא chald., at iuxta *Mass.* legendum עִלָּאָה. Dan. III, 27. 33. IV, 21. ὑψίστου, sc. θεοῦ. Vide et v. 22. 29. 31. VII, 29. et conf. Dan. III, 27. 33. V, 20. 23. ubi θεὸς additur. - עֶלְיוֹן. Gen. XIV, 18.

ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Vide et v. 19. 20. 22. Ps. LVI, 3. LXXXI, 6. *υἱοὶ ὑψίστου πάντες.* Conf. Luc. VI, 35. – עֶלְיוֹנִין chald. plur. Dan. VII, 18. 22. 25. 27. – רָם, *altus.* Ies. LVII, 15. – *שְׁמַיָּא chald. *coelum.* Dan. II, 19. sec. cod. *Chis.* Sir. XXVI, 18. *ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις κυρίου*, sol exoriens in altissimis Domini, h. e. *in coelo.* 3 Esdr. II, 3. *κύριος ὁ ὕψιστος*, hebr. אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, *Deus coelorum*, h. e. *summus*, coll. 2 Par. XXXVI, 23.

ΎΨΟΣ, *altitudo, sublimitas, locus excelsus, editus, cacumen, celsitudo, eminentia, dignitas, maiestas.* אֹרֶךְ, *longitudo.* 2 Par. III, 14. – בָּמָה, *excelsum.* Amos. IV, 13. et Mich. I, 3. *ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς*, super *loca excelsa* terrae. Vide et 2 Sam. I, 19. 25. et conf. Sir. XLVI, 12. – גָּאוֹן, *exaltatio.* Iob. XL, 5. *ἀνάλαβε δὲ ὕψος καὶ δύναμιν*, indue autem *maiestatem* et potentiam. – גַּב, *dorsum.* Ezech. XLIII, 14. גַּב in genere notat *eminentiam cum convexitate coniunctam*, a rad. chald. גְּבַב, *eminui.* Fortasse quoque legerunt גֹּבַהּ מִזְבֵּחַ. – גָּבֹהַּ, *altus.* Cohel. XII, 5. Ezech. XLI, 22. – *גֹּבַהּ. Ps. CII, 11. – גֹּבַהּ. 1 Sam. XVII, 4. 2 Par. III, 4. XXXII, 26. et alibi saepius. – גֹּדֶל, *magnitudo.* Ezech. XXXI, 2. 7. – גּוֹי, *gens.* Ies. XVIII, 2. Videntur legisse גֵּא, aut גּוֹי a גֵּאָה deduxisse. – דְּמִי, *rescissio*, etiam *medium, meridies.* Ies. XXXVIII, 10. *ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου*, in *altitudine* dierum meorum. *Suidas: Ὕψος, ἔπαρμα, καὶ ὕψος ἡμερῶν, εὐημερία.* Caeterum LXX legerunt per *Resch* loco *Daleth.* Vide ad h. l. *Montfauconum.* – *דָּמָה, *assimilo.* Ierem. VI, 2. Legerunt רָמְתִי, a רוּם, *ὑψοῦν.* – הָדָר, *decus, maiestas.* Ies. XXXV, 2. *ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου, καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ ὑμῶν*, populus meus videbit gloriam Domini et *maiestatem* Dei vestri. *Theod.* Iob. XL, 5. – לַעֲנָה, *absinthium.* Amos. V, 7. *εἰς ὕψος.* Legerunt לְמַעְלָה, *sursum.* – מִבְצָר, *munitio.* Ies. XXV, 12. – מַעְלָה, *supra, sursum.* 1 Par. XIV, 2. *ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ*, crescebat *in altum* s. *in magnitudinem* regnum eius. Vide et 1 Par. XXIII, 17. 2 Par. I, 1. XVII, 12. *ἦν Ἰωσαφὰτ πορευόμενος μείζων ἕως εἰς ὕψος*, magis magisque crescebat Iosaphat usque in magnitudinem, h. e. magis magisque gloria et dignitate crevit. – הַגְבֵּהַּ לְמַעְלָה, *exalto sursum.* Ies. VII, 11. *ἢ εἰς ὕψος.* Libere verterunt, ita ut הַגְבֵּהַּ prorsus in versione sua neglexerint. *Symmacho* in *Hexaplis* tribuuntur verba: *καὶ εἰς ὕψος* (quasi legerit הַגְבֵּהַּ) *ἄνω*, quae vitiosa esse videbit quisque peritus, sive hebraica verba sive antecedentia in *Symmacho, βάθυνον εἰς ᾅδην*, consideraverit. Ergo nullus dubito, quin ex *Procopio* rescribendum sit: *καὶ ὕψωσον ἄνω*, quibus ipsis verbis quoque *Theodotion* usus est. – מָרוֹם. Iud. V, 18. *ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ*, super *loca edita* agri. 2 Sam. XXII, 17. *ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους*, emisit ex *altitudine*, sc. *coeli.* Vide

et 2 Reg. XIX, 22. Ps. XVII, 19. LXVII, 19. CI, 20. CXLIII, 8. Ies. XL, 26. et conf. Luc. I, 78. Ies. XXXVIII, 15. *εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ*, in altitudinem coeli. Ps. LV, 2. *πολλοὶ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους*, multi infestantes me ab altitudine: ubi pro מָרוֹם legerunt מָרוֹם. Caeterum pertinet huc glossa *Suidae: ὕψος, ἔπαρμα. καὶ ὕψος ἡμερῶν, εὐημερία. Δαβίδ· οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους.* ubi vid. *Ernesti.* Ps. LXXII, 8. *εἰς τὸ ὕψος*, *in altum*, h. e. *superbe*. Cohel. X, 6. *ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις*, constitutus est stultus in *dignitatibus* magnis. Conf. 1 Macc. X, 24. ubi Latinus *ὕψος* interpretatur *dignitates*, et Iac. I, 9. *ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ*, *in dignitate sua.* - נָוָה וְמְעֻנָּגָה foem. *speciosa et delicata.* Ierem. VI, 2. *ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος σου, θύγατερ Σιὼν*, auferetur *celsitudo* tua, filia Sion. Videtur vox hebr. notionem *potentiae* ac *dignitatis* olim habuisse. Certe arab. عَنْجَخ *magnum* notat. Conf. Prov. XIX, 10. - נֵס, *vexillum in loco edito positum, ut ab omnibus conspiciatur.* *Symm.* Num. XXI, 8. - סַנְסִנִּים plur. *rami*. Cant. VII, 8. *κρατήσω τῶν ὑψέων αὐτοῦ*, apprehendam *cacumina* eius s. *ramos summos* palmae. Arab. سنى notat *altum esse et pretiosum.* - קוֹמָה. Gen. VI, 15. Exod. XXV, 1b. 23. XXVII, 1. 18. et alibi. - רוּם: הֵרִים, Kal et Hiph. 1 Par. XV, 16. Ps. XI, 9. *τὸ ὕψος σου*, *Aqu. κατὰ τὸ ὕψος*, ubi *ὕψος superbiam, fastum* notat. - רוּם, nomen hebr. et chald. Esdr. VI, 3. Ies. II, 11. 17. X, 12. Dan. III, 1. - *רוֹם, nomen. Hab. III, 9. - תֵּל, *tumulus*. Ierem. XXX, 15. *οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς*, aedificabitur urbs super *locum editum* suum. *Symm.* Ios. XI, 13. - *תַּלְפִּיּוֹת, *cacumina celsa*, sec. alias *armamentaria, in quibus suspenduntur arma.* *Symm.* Cant. IV, 4. *εἰς ὕψη*, aut, ut unus codex habet, *εἰς ὕψος*. *Aquila* habet *ἐπάλξεις*, *pinnas.* - תּוֹעָפוֹת plur. *cacumina, ad quae oculi caligani*, a יָעַף, *visu caligavit.* Vide *Schultens.* ad Iob. XXII, 25. Ps. XCIV, 4. *τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν*, cacumina montium ipsius sunt. In notione *laudis* legitur 1 Macc. X, 24. ubi *λόγοι ὕψους* sunt *literae laudatoriae.* Iudith. XIII, 20. *ποιῆσαί σοι αὐτὰ ὁ θεὸς εἰς ὕψος αἰώνιον*, evenire tibi iubeat Deus haec in *laudem* aeternam. Sic quoque accipiendum est 1 Macc. I, 42. ubi legitur *τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστράφη εἰς πένθος*, carmina laudatoria s. hymni eorum mutata sunt in lugubria. - Vide quoque s. v. *ὑψόω* et *ὕψωσις*.

ΥΨΟ'Ω, *in altum tollo, altum facio, exalto, extollo, alta voce cano, laudo, celebro, educo*, et *Ὑψόομαι*, *exaltor, efferor, effero me, magnus fio, cresco.* אָרַךְ, *prolongor. Theod.* et *LXX* Ezech. XXXI, 5. *ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ ἐφ' ὕδατος*, *in altum crescebant* rami eius ad aquam. -

גָּאוֹן, *exaltatio*. Ies. IV, 2. – גָּבַהּ : הִגְבִּיהַּ, Kal et Hiph. 1 Sam. X, 23. ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπὲρ ὠμίαν, super humerum *elatior erat* omni populo. 2 Par. XVII, 6. ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδῷ κυρίου, *crescebat* cor vel animus eius in via Domini, h. e. magis animum suum convertit ad religionem Dei. 2 Par. XXVI, 16. ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, *superbia elatus est* animus eius. Vide et 2 Par. XXXII, 25. Prov. XVIII, 12. Ezech. XXVIII, 2. 5. Iob. XXXIX, 27. ὑψοῦται ἀετὸς, *in altum se extollit* aquila. Ierem. XLIX, 16. ὕψωσας ὥσπερ ἀετὸς νοσσιὰν αὐτοῦ, exaltasti tanquam aquila nidum suum, h. e. tam alte quam aquila nidificasti. *Aqu.* Ps. X, 4. *Symm.* Prov. XVII, 20. ὑψῶν, *altum faciens*. *Aqu.* Iob. V, 7. – גֹּבַהּ, *altitudo*. Ezech. XXXI, 10. – גָּבַר, *praevaleo*. Gen. VII, 20. δεκαπέντε πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ, quindecim cubitis supra (montes scil.) *exaltata est* aqua. Vide et v. 24. – גָּדַל : גִּדֵּל : הִגְדִּיל, Kal, Pih. et Hiph. *magnus sum, magnum facio*. Gen. XIX, 13. ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἔναντι κυρίου, *magnus factus est* clamor illorum coram Domino. Gen. XXVI, 13. ὑψώθη, *magis magisque crescebat opibus*. Vide et Gen. XXIV, 35. XLVIII, 19. Num. XIV, 17. ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου, κύριε, *ostende* seu *exsere* iam, Domine, virtutem tuam. Ios. III, 7. ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων υἱῶν Ἰσραὴλ, incipiam te *illustrem facere* coram Israëlitis. Ies. X, 15. ἢ ὑψωθήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτὸν, vel num serra *exaltabitur*, h. e. *gloriari potest* sine illo, qui trahit illam? – גָּדוֹל, *magnus*. Ies. XII, 6. ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς, sanctus Israelis *eximium se exhibebit* inter vos. – דּוּמָם, verbale, *silens*. Hab. II, 19. ὑψώθητι, *erige te in altum*. Loco דּוּמָם, quod *mutum* et *silentem* significat, legerunt רוֹמֵם a רוּם, *attollitur*. – דּוֹמֵם Pih. a דּוּם, *silere facio*. Ps. CXXX, 3. ὕψωσα τὴν ψυχήν μου, h. e. *animo elatus fui*. Legerunt רוֹמַמְתִּי per *Resch*. – הִמְרִיא Hiph. *elevo*, etiam, ut arab. مرى, *stringo me et impello ad currendum*. Iob. XXXIX, 18. ὑψώσει, h. e. *alas attollit* s. *erigit*. – *הִפְרָה Hiph. *crescere fecit*. Gen. XLI, 52. sec. cod. *Alex.* ὕψωσεν, quod mihi alius interpretis esse videtur. Reliqui libri habent ηὔξησε. – הִקִּיף Hiph. a נָקַף, *cingo*. Iob. XIX, 6. ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ ὕψωσεν, munitionem autem suam adversus me altam fecit. Conf. 1 Macc. XIV, 37. – הַרְבֵּה. Esdr. X, 1. ὕψωσε (sc. φωνὴν) κλαίων, *exaltabat vocem* flens, *alta voce* flebat. Ita *Bielius*. Potest tamen quoque ὕψωσε h. l. adverbialiter sumi pro: *multum* s. *acriter* flevit. – *חָזַק, *corroboro*. Ies. XXXV, 3. sec. MS. *March.* ὑψώσατε. – כַּר, in plur. כָּרִים, *agnus*. Ps. XXXVI, 21. ὑψωθῆναι. Fortasse legerunt כְּרוּם, a רוּם, *cum exaltati fuerint*. – מָדַד, *metior*. Ierem. XXXI, 37. ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς μετέωρον. Per metathesin literarum ac mutatio-

nem Daleth in Resch ob figurae affinitatem legerunt יָרִימוּ loco יְמַדּוּ. – מַעֲלָה, *ascensio.* 1 Par. XVII, 17. *ὕψωσάς με*, exaltasti me. – מָרוֹם, *excelsum.* Ierem. XVII, 12. *ὑψωμένος.* Abd. v. 3. *ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ*, *altum faciens* habitaculum suum. Legerunt מֵרִים sensu commodiore. – *נִמְלַט Niph. a מָלַט, *eripior.* Dan. XII, 2. sec. cod. *Chis. ὑψωθήσεται. Theod. σωθήσεται.* Ac sic quoque in codice *Chisiano* reponendum erit. – נָשָׂא in Kal, Niph. Pih. et Hithp. Esth. III, 1. Ps. VII, 6. LXXXVII, 16. (ubi legerunt נִשֵּׂאתִי, nam נָשָׂא in Niph. notat *attolli*). Ies. I, 2. XXXIII, 10. LII, 8. Ezech. XXIX, 15. – *נִשָּׁא Niph. *decipior.* Ies. XIX, 13. Legerunt per Sin נִשָּׂא. – נִשְׂגַּב Niph. Ps. CXLVIII, 12. Prov. XVIII, 10. Ies. II, 11. 17. XII, 4. – עָלַן, *exulto.* Ps. CVII, 4. *ὑψωθήσομαι.* Legerunt אֶעֱלֶה fut. in Niph. ab עָלָה. Conf. Ps. LIX, 8. – פֵּאֵר Pih. *glorifico.* Ps. XLIX, 4. – *רָאַם, *adhaereo:* sec. alios *effero me*, *elatus*, *exaltatus sum.* *Aqu. Symm. Theod.* Zach. XIV, 10. – רוּם hebr. in Kal, Pih. Hiph. et Hithp. Gen. VII, 17. *ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς*, exaltabatur a terra, s. *attollebatur* super terram. Gen. XXXIX, 15. *ὕψωσα τὴν φωνήν μου*, exaltavi vocem meam, s. alta voce clamavi. Vide et v. 18. 2 Reg. XIX, 22. Ies. XIII, 2. XXXVII, 23. XL, 9. LVIII, 1. Deut. VIII, 14. *ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ*, efferas te corde. Deut. XVII, 20. *ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν*, ne *efferat se* cor eius super fratres. 1 Reg. XIV, 7. *ὕψωσά σε ἀπὸ μέσου τοῦ λαοῦ*, exaltavi te e medio populi. 1 Reg. XVI, 2. *ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς*, ex infima sortis conditione. 2 Reg. II, 13. *ὕψωσεν τὴν μηλωτὴν Ἠλιοῦ*, *tollebat* pellem ovillam Eliae. Vide et 2 Reg. VI, 7. Esdr. III, 11. *τοῦ ὑψῶσαι ᾠδήν*, ut *alta voce canerent* canticum. Esdr. VIII, 25. *ἃ ὕψωσεν ὁ βασιλεύς*, quae *obtulerat* rex. Esdr. IX, 6. *ὑψῶσαι τὸ πρόσωπον*, *attollere* faciem. Ps. IX, 14. *ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου*, h. e. qui me ex praesentissimo mortis periculo *liberare* potes. Ps. LVI, 7. 14. et CVII, 5. *ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός*, supra coelos, o Deus, exaltare. Quorsum respiciens *Suidas: ὑψώθητι, ἀντὶ τοῦ δεῖξον πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ ὕψος σου.* Idem: *ὑψώθητι, ἀντὶ τοῦ ὑψηλὸς δείχθητι καὶ πάντων ὑπέρτερος. Δαβὶδ φησὶ πρὸς τὸν θεόν.* Ps. XCVIII, 5. 10. *ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν*, *celebrate laudibus* Dominum Deum nostrum. Unde rursus apud *Suidam: Ὑψηλοῦτε, ἀντὶ τοῦ ὑψηλὸν αὐτὸν κηρύττετε.* Psalm. LXI, 3. Legerunt תְּרוֹמְמֵנִי. Ita quoque omnes vett. Intt. *Chaldaeo* excepto. Ies. I, 2. *υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα*, filios genui et *educavi.* Vide et Ies. XXIII, 4. *Symm.* Ps. LXV, 17. *ὑψώθη παραχρῆμα ἡ γλῶσσά μου*, ubi sine dubio vel *τῇ γλώσσῃ μου*, vel *ὕψωσε* legendum est, hoc sensu: *et statim has preces meas sequebatur celebratio et gratiarum*

actio, seu: *statim atque preces obtuli, quod petebam accepi, et laetitia plenus ad laudes gratiasque agendas linguam excitavi.* - רום chald. et quidem רָם praet. Kal. Dan. V, 22. הֲרִים pert. Aph. Dan. V, 21. הִתְרוֹמַמְתָּ Hithp. Dan. V, 25. - רום: רָם, nomen, *altitudo*. Ierem. XLVIII, 29. - *רָמָה, *iacio, deiicio, iaculor*. Ps. LXIV, 8. ubi loco יֹּרֵם, *iaculabitur*, legerunt יָרֻם, a רום, *exaltari*, vel יָרֻם, ὑψωθήσεται. - רְמִיָּה, *dolus*. Mich. VI, 12. Hic legerunt רום. - רֹמֵמָה, verbale foem. *excelsa*. Ps. CXVII, 16. - שְׂגָא chald. *eresco*. Iob. VIII, 11. ἦ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ ποτοῦ; vel num *erescet* in altum herba, qua boves pascuntur, sine potu? - שָׁוָה, *aequalis sum*. Ies. XL, 25. sec. *Vat.* ὑψωθήσομαι. Sensum expresserunt, nisi legere malis ὁμοιωθήσομαι. Sir. XV, 5. ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, *exaltabit* illum super proximos suos. Sir. L, 24. ὑψοῦν ἡμέρας est vel *augere numerum dierum*, seu *prolongare vitam*, vel *vitam felicem concedere*. Iudith. XVI, 13. ὑψοῦν τὴν φωνὴν mihi est: *prae metu clamare*, ob seriem orationis. 1. Macc. VIII, 13. ὑψώθησαν σφόδρα, in summum imperii ac potestatis fastigium evecti erant. Tob. XIII, 18. ὅς ὕψωσε πάντας τοὺς αἰῶνας. Scribere debuisset: ὡς ὕψωσέ σε (εἰς) π. τ. α. Σὲ omissum est ob antecedens ὕψωσε. Sic quoque ib. v. 9. post μαστιγώσει ex *Compl.* σὲ addendum erit.

"ΥΨΩΜΑ, *sublimitas, summitas, locus editus, ornamentum sublime, exaltatio.* בָּמָה. *Aqu.* Deut. XXXII, 13. 1 Sam. IX, 12. Ps. XVII, 34. - מִצְנֶפֶת, *cidaris*. *Theod.* Exod. XXVIII, 39. - מָרוֹם: *Aqu.* Cohel. X, 6. ὑψώμασι. - מַשּׁוּאוֹת plur. *desolationes*. *Symm.* Ps. LXXIII, 3. Legit per Sin, et deduxit a נָשָׂא. Ita *Bielius*. Sed referendum potius est ad הָרִימָה, *laeva*, cuius loco legerit תְּרוּמָה. - רום: הֵרִים Kal et Hiph. Iob. XXIV, 24. πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ, multis enim nocuit *sublimitas* eius. *Symm.* Ps. LXXIII, 3. Vide s. מַשּׁוּאוֹת. Iudith. X, 8. εἰς γαυρίαμα υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ὕψωμα Ἱερουσαλὴμ, in gloriationem filiorum Israel, et *exaltationem* Hierosolymae. Vide et Iudith. XIII, 6. Ib. XV, 9. ubi Iuditha vocatur ὕψωμα Ἰσραὴλ, *ornamentum sublime* Israelitarum. *Vulg. gloria*.

"ΥΨΩΣΙΣ, *exaltatio, elevatio*. רוֹמְמָה, verbale foem. Ps. CXLIX, 6. αἱ ὑψώσεις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτοῦ, *exaltationes* vel *laudes* Dei in gutture s. ore eius.

"ΥΩ, *pluo*. הִמְטִיר Hiph. idem. Exod. IX, 19. XVI, 4. *Inc.* Ps. X, 6. ὕσει. In omnibus his locis ὕειν *pluviam demittere* aut *pluviae instar* h. e. *copiose demittere aliquid* notat, quo sensu etiam legitur apud *Homerum* Il. μ', 25.

Φ.

ΦΑΆΘ. Ipsa vox hebr. פְּאַת constr. ex פֵּאָה, *angulus*. *Inc.* Lev. XIX, 9. *Theod.* Lev. XIX, 27.

ΦΑΓΕ'ΔΑΙΝΑ, *edacitatis morbus*, *morbus pestilentialis*, מְהוּמָה, *commotio*, *conturbatio*, etiam: *contritio*. *Aqu.* Deut. VII, 23. XXVIII, 20. 1 Sam. V, 9. (teste *Theodoreto*) ac 11. 12. ubi vid. *Scharfenbergius* ac *Montfauconius*. *Gloss. in Octat.* φαγέδαινα, νόσος ἐστὶν λοιμαογικὴ ἢ λοιμική. *Suidas*: φαγέδαινα, νόσος λοιμική. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* nisi quod MS. vitiose habeat φαγαδένα. *Hesych.* φάγαινα, φαγέδαινα, νόσος, ἑλκῶδες νεμόμενον. *Pollux* Lib. IV. c. 25. segm. 206. φαγέδαινα, ἕλκωσις ἄχρι τῶν ὀστῶν διαδιδοῦσα ταχεῖᾳ νομῇ μετὰ φλεγμονῆς, ἰχῶρας δυσώδεις ἀφιεῖσα, καὶ πρὸς θάνατον ῥέπουσα. Vide ad h. l. *Iungermannum*, *Foesii Oecon. Hippocr.* s. h. v. et *Valcken. anim. ad Ammon.* p. 224. sq.

ΦΑΓΕΔΑΙΝΑ'Ω, *morbo pestilentiali laboro*: הָמַם, *commoveo*, *turbo*, etiam *mentis impos discurso*. *Incertus* 1 Sam. XVI, 10. ἐφαγεδαίνησεν.

ΦΑΓΕΔΑΙΝΟ'Ω, *consumo*, *perdo*. הָמַם. *Aqu.* Deut. VII, 23. φαγεδαινώσει. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 425.

ΦΑ'ΓΩ, ΟΜΑΙ, *edo*, *comedo*, *consumo*. *אֻכָל, *Uchal*, nomen proprium. *Inc.* Prov. XXX, 1: φάγομαι. Legit אֹכַל. – אָכַל. Gen. III, 17. (ubi ἀπ' αὐτοῦ non cum ἔφαγες, sed cum φαγεῖν iungi debet.) VI, 21. IX, 4. et alibi saepius. – אֹכֶל, *cibus*. Ruth. II, 14. ὥρα τοῦ φαγεῖν, tempus ad comedendum. – אָכְלָה, idem. Exod. XVI, 15. Ierem. XII, 9. Hos. X, 14. ubi cum *Syro* legerunt אכלו. – בָּלָה 2 Sam. XIII, 6. 10. – יָנַק, *sugo*. Ies. LX, 16. πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, divitias regum consumes. – נָפַל, *cado*. Ezech. XLVII, 22. μεθ' ὑμῶν φαγονταί ἐν κληρονομίᾳ, aequalem vobiscum portionem accipient. Eundem quoque sensum exhibent verba hebraica. – נָקַף, *excido*, *iugulo*. Ies. XXIX, 1. Cogitarunt fortasse de epulis sacrificalibus. – סָחַף, *everro*, *prosterno*, *propulso*. Ierem. XLVI, 15. – סְעַד לֵב, *fulcio cor*. Gen. XVIII, 5. Alimenta apud Orientales cum *fulcris* comparari solent. Vide s. v. στηρίζω et στήριγμα. Conf. *Sturz. de dial. Maced.* p. 199. sq.

ΔΙ'ΔΩΜΙ ΦΑΓΕΙ~Ν, *do edendum*. הֶאֱכִיל Hiph. ab אָכַל, idem. 2 Par. XXVIII, 15.

*ΦΑΙΔΡΟ'Σ, *hilaris*, *laetus*. 4 Macc. XIII, 15. *Photius*: φαιδρὸς, καθαρός. *Hesych.* φαιδρὸς, καθαρὸς, γεγηθὼς, φανερός.

ΦΑΙΔΡΥ'ΝΩ, *splendidum reddo*, *exhilaro*, *laetifico*, *nitidum reddo*. דִּשֵּׁן Pih. *pinguefacio*. *Inc.* Ps. XIX, 3. ubi φαιδρύνειν notat fortasse *reddere aliquid gratum et acceptum Deo*, nam pinguibus victimis magnum a Deo haberi pretium

olim credebatur. Vide Lev. XXII, 23. Fortasse quoque in mente habuit vocem דָּשֵׁן, *in cineres redigere*, quia igne coelitus in victimas delapso Deus declarare solebat, se victimis oblatis delectari. In Ed. *Rom.* φαιδρυνάτω tanquam *Scholion* praefertur. In Thesauro *Stephani* caret hoc verbum scriptoris antiqui auctoritate. Reperitur autem apud *Philonem* aliquoties, v. c. *Quod det. ins. pot.* p. 159. ubi opponitur τῷ ῥυπαίνειν, et de *Nom. mutat.* p. 1064. sequ.

ΦΑΙΝΩ, ομαι, *luceo*, *diiudicor*, *appareo*, *venio*. בָּחַן, *exploro*. Gen. XLII, 15. ἐν τούτῳ φανεῖσθε, in hoc *diiudicabimini*. - הֵאִיר Hiph. ab אוּר. Gen. I, 17. Exod. XIII, 22. Ps. LXXVI, 18. *Symm.* Ps. CXXXVIII, 12. - *הִנֵּה, *ecce*. *Symm.* Gen. XXXIII, 1. Exod. IV, 10. - *זְהַר. Dan. XII, 3. sec. cod. *Chis.* - זָרַח, *orior*. Ies. LX, 2. ἐπὶ σὲ δὲ φανήσεται κύριος, super te autem *apparebit* Dominus. - *לִנְגֶד. Ios. V, 13. sec. ed. *Compl.* - *מָאוֹר, *luminare*. Ezech. XXXII, 8. πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ, pro כָּל מְאוֹרֵי אוֹר, *omnia luminaria lucis*. Legerunt מְאִירֵי, ac φαίνειν h. l. *ostendere, lucere*, s. *apparere facere* notat. - *מַשְׂכִּיּוֹת, *imaginationes*, a שָׂכָה, *speculor*. *Symm.* Ps. LXXII, 7. τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ, *quae apparent cordi*, h. e. *cogitationes*, *consilia*, quasi speculationes cordis. - *נִגְלָה, *revelatus sum*. Gen. XXXV, 7. ἐφάνη sec. *Vat.* ubi alii libri ἐπεφάνη habent. - *נוֹדַע Niph. a יָדַע, *agnoscor*. *Symm.* 1 Sam. XXII, 6. - נִקְרָה Niph. *occurro*. Num. XXIII, 3. - נִרְאָה Niph. *videor*. Ies. XLVII, 5. *Symm.* Amos. VII, 7. - בְּעֵינֵי, *in oculis*. Prov. XXI, 2. πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, omnis vir videtur sibi iustus. *Symm.* Ps. LXXII, 16. - *רָאָה, *video*. *Symm.* Cohel. V, 17. ἐμοὶ ἐφάνη. *Vulg.* *visum est mihi*. 3 Esdr. II, 22. ὅπως, ἂν φαίνηται σοι, ἐπισκεφθῇ, ut, si tibi placeat, evolvantur annales. 2 Macc. VII, 22. οὐκ οἶδ', ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν. Latinus vertit: *Nescio, qualiter in utero meo apparuistis?* Sed *Boisius* in *Collat.* p. 211. ἐφάνητε hic idem esse vult quod ἤλθετε, *venistis*, eoque sensu verbum etiam Luc. IX, 8. et apud *Theocritum*, *Platonem* et *Chrysostomum* occurrere observat. Vide et *Wolfium* ad Luc. l. c. p. 644. 4 Macc. I, 3. φαίνεται ἐπικρατεῖν pro ἐπικρατεῖ. Sic quoque ib. IV, 23. quanquam ibi quoque commode per *deprehendi* reddi potest.

ΦΑΙΟΣ, *fuscus*, *subniger*, *qui medio est inter candidum et nigrum colore*. חוּם, *fuscum*, *nigrum*, proprie ex aestu solis. Gen. XXX, 32. πρόβατον φαιόν, ovis *subnigra*. *Schol. ed. Rom.* ποικίλον, περκνόν. Ib. v. 33. 35. Apud *Hesychium* φαιὸν exponitur μέλαν, et *Suidae* est χρῶμα σύνθετον ἐκ μέλανος καὶ λευκοῦ, ἤγουν μύϊνον.

**ΦΑΚΗ*, i. q. φακός. *Philoxen. Gloss.* φακῆ, *lens*, *ticula*. עָדָשׁ, *lens*. *Inc.* sec. cod. 130. *Holm.* Gen. XXV, 34.

ad h. l. *Baduellum* et *Grotium*, nec non *Bocharti Hieroz.* P. I. p. 778. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φαντασιοκοπῶν, φαντάζων.

ΦΑ'ΝΤΑΣΜΑ, *spectrum*. בְּרִיאָה, *creatura*. *Inc.* Num. XVI, 30. ἐν φαντάσματι. Secutus est lectionem בִּמְרָאָה, aut potius ב habuit pro praefixo, ac legit רְאָה, non autem רִיאָה, ut *Montfauconius* putabat: nam רִיאָה est verbum nihili et analogiae l. hebr. repugnans. Sap. XVII, 15. Conf. v. φάσμα et *Ottii Spicileg. ex Iosepho ad N. T.* p. 83.

ΦΑ'ΡΑΓΞ, *vallis*, aut *convallis*. אֵיתָן, *perennis*. Mich. VI, 2. Quia valles videntur esse in terrae fundamentis, quia sunt loca eius inferiora, ideo videntur *Cappello* in *notis critt.* ad h. l. p. 92. sic reddidisse hoc verbum. - אָפִיק, *torrens*. Ies. VIII, 7. Ezech. VI, 3. XXXII, 6. et alibi. - גַּיְא. Deut. IV, 46. 2 Par. XXVI, 9. Neh. II, 15. III, 13. *Aqu. Symm.* sec. cod. 128. 130. *Holm.* Deut. III, 29. - גַּי : גַּיְא. Ios. XV, 8. 2 Reg. XXIII, 10. 2 Par. XIV, 10. et alibi saepius. Zach. XIV, 5. ubi tamen ab *Eusebio Demonstr. Ev.* lib. VI. LXX tribuitur κοιλὰς, quod ibi uberius exponitur. *Aqu. Symm.* 1 Sam. XIII, 18. *Symm. Theod.* 2 Sam. II, 24. - *גַּיְא. Ies. XL, 4. - *גִּיחַ, nomen propr. *Giach. Symm. Theod.* 2 Sam. II, 24. *Vulg. vallis itineris.* Vide Lexica hebr. s. גִּיחוֹן. - הֶעְמִיק Hiph. *profundum facio.* Ies. XXX, 33. Sed vide supra ad βαθύς. - מַדְרֵגָה, *praecipitium.* Ezech. XXXVIII, 20. φάραγξ h. l. *locum praeruptum* notat, unde φαραγγώδης. - מַעְבָּרָה, *transitus.* Ies. X, 29. - נַחַל, *locus in alvei speciem depressior, s. aquis coopertus sit, s. humore careat.* Gen. XXVI, 17. ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων, in valle Gerarum. Tuetur hanc versionem contra *Hieronymum Pearsonus Praef. Paraenet. in LXX Int.* Ios. XII, 2. ubi vid. *Masius Comment.* p. 219. Ps. CIII, 11. ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, emittens fontes in vallibus. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φάραγξι, κοιλάσι μεταξὺ ὀρέων, χάσμασιν. *Inc.* 1 Sam. XV, 5. *Symm.* Iud. V, 21. 1 Sam. XXX, 10. Cant. VI, 10. - עִיר, *urbs.* 2 Par. XXXII, 6. *N. L.* - עֵמֶק. Gen. XIV, 3. Ios. X, 12. XV, 7. et alibi saepius. Οἱ λοιποὶ, sc. *Symm.* et *Theod.*, 1 Sam. XVII, 2. - *פִּסְגָּה, *collis*, *mons altus.* Deut. III, 17. sec. *Compl.* τὴν φάραγγα. Est fortasse ipsa vox hebraica graecis literis scripta, ut pro φάραγγα reponendum sit φάσαγγα, aut, ut in aliis libris legitur, φασγά. Sed vide supra s. v. מַדְרֵגָה. - שְׁדֵמוֹת, *arva*, *agri. Symm. Theod.* 2 Reg. XXIII, 4. *Vulg. in convalle.* Praeterea legitur Dan. XIII, 62. sec. cod. *Chis.* et 1 Macc. VI, 38. in quo posteriore tamen loco pro φάραγξιν reponendum est φάλαγξιν. *Suidas:* φάραγξ, ἡ κοιλότης τῆς γῆς. *Hesych.* φάραγξ, τάφρος, κοίλωμα.

ΦΑΡΑΖΩ'Ν. Ipsa vox hebraica פְּרָזוֹן. Iud. V, 7. ex coniectura *I. A. Fabricii.* Sic enim manu sua, teste *Bielio*, notavit ad *Drusium* in *Fragm. Vet. Int. GG.* Pro δυνατοὶ

apud LXX antea videtur lectum esse φαραζῶν, nam apud *Procopium* p. 500. reperio. Defecerunt vero, inquit, Pharazon in Israele, quod si interpreteris, *potentes* sonat. Apud *Theodoretum* est οἱ κρατοῦντες. Firmari posse videtur ex cod. *Alex.* ubi legitur φράζων, quod ex φαραζῶν enatum videtur.

ΦΑΡΑΩ'. Ipsa vox hebr. פַּרְעֹה, quae sec. *Iosephum A. I.* VII, 6, 2. lingua Aegyptia adpellative *regem* significat. Ουρο Coptis *rex*, hinc, adiecto articulo *Π*, Πουρο. Pro articulo *Π* et *Φ* poni solet, Φουρο. Conf. *Scholzii Gramm. Aegypt.* p. 15. Saepius haec vox reperitur apud LXX Interpretes. A *Iosepho A. I.* I, 8, 1. φαραώθης scribitur, et ab *Eusebio Praep. Evang.* IX, 18. φαρρέθώνης.

ΦΑΡΕ'ΤΡΑ, *pharetra, theca sagittarum.* *אֹמֶר, *dictum. Inc.* Hab. III, 9. βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτοῦ. Verba τῆς φαρέτρας αὐτοῦ videntur vel otiose addita esse ab interprete, vel loco אֹמֶר legisse אַשְׁפָּה, aut, quod adhuc praeferendum videtur, אַשְׁפַּת, quod uti omnino ἀποθήκην notat, ita quoque de *pharetra* dici potest. – אַשְׁפָּה, *pharetra.* Ies. XXII, 6. XLIX, 2. Ierem. V, 16. – בֶּן אַשְׁפָּה, *filius pharetrae.* Thren. III, 3. τοὺς φαρέτρας. Legendum υἱοὺς φαρέτρας. – חֲנִית, *lancea. Inc.* 2 Reg. XI, 10. ubi tamen verba transposita, et ita in ordinem redigenda esse videntur, τὰ δόρατα καὶ τὰς φαρέτρας, ut δόρατα ad חֲנִית, φαρέτρας ad שְׁלָטִים referatur, quod etiam postulat usus loquendi. Conf. infra s. שְׁלָטִים. – יֶתֶר, *chorda, nervus.* Iob. XXX, 11. Ps. X, 2. Utrobique libere verterunt. – מִשְׁמָר, *custodia.* Ierem. LI, 12. Hic quoque admodum libere transtulerunt. – שְׁלָטִים plur. *scuta.* Ierem. LI, 11. Ezech. XXVII, 11. *Symm.* 2 Sam. VIII, 7. Arab. سلطانة, *sagittae longae et tenues.* Etiam vox hebr. olim de omnis generis armis adhibita fuisse videtur, unde *Inc.* 2 Sam. VIII, 7. per ὅπλα, *Aquila* per πανοπλίαν transtulit. Hinc non impetrare a me possum, ut credam, verba φαρέτρας χρυσᾶς apud *Symmachum* desumta esse e *Iosepho A. I.* VII, 5, 3. – תְּלִי. Gen. XXVII, 3. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φαρέτρα, βελοθήκη. Metaphorice de *vulva* mulieris legitur Sir. XXVI, 12.

ΦΑΡΜΑΚΕΙ'Α (etiam φαρμακία, v. c. Exod. VIII, 7. *Breit.*), *veneficium, fascinatio, incantatio.* כְּשָׁפִים plur. *praestigiae.* Ies. XLVII, 9. 12. – לְהָטִים plur. *praestigiae.* Exod. VII, 11. – לָטִים plur. idem. Exod. VII, 22. VIII, 18. Vide et Sap. XII, 4. XVIII, 13. et conf. Gal. V, 20. Apoc. IX, 21. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΦΑΡΜΑΚΕΥ'ΟΜΑΙ, *veneficiis utor.* חָבַר, *incantatio.* Ps. LVII, 5. φαρμακευομένη, *edocta incantationes s. instituta in arte incantandi.* – כִּשֵּׁף Pih. *praestigiis utor.* 2 Par. XXXIII, 6. οἰωνίζετο καὶ ἐφαρμακεύετο.

*ΦΑΡΜΑΚΕΥ'Ω, *veneficio aut veneno utor, it. praestigiis utor.* חֹבֵר part. *incantans. Ed. Quinta* Ps. LVII, 5. φαρμακεύουσα. 2 Macc. X, 13. ὑπ' ἀθυμίας φαρμακεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε, prae indignatione *sumto veneno* sibi ipsi mortem consciscit.

ΦΑΡΜΑΚΟ'ΟΜΑΙ, ΟΥ̃ΜΑΙ, *incantor.* חוֹבֵר part. *incantans.* Ps. LVII, 5. ubi tamen pro φαρμακοῦται alii rectius φαρμακεῦ τε habent.

ΦΑ'ΡΜΑΚΟΝ, vox media, modo *venenum*, modo *medicinam* significans. כְּשָׁפִים, *praestigiae.* 2 Reg. IX, 22. Mich. V, 12. Nah. III, 4. ἡγουμένη φαρμάκων. Ita *Bielius.* Etiam *Nobilius* reddidit *dux maleficiorum*, quasi esset à neutro φάρμακον. Sed est a masculino φαρμακός, *dux veneficarum s. incantatorum.* Sir. VI, 17. φάρμακον ζωῆς, *medicamentum vitae.* Sap. I, 14. φάρμακον ὀλέθρου, *venenum, res lethifera.* Vide et Sirac. XXXVIII, 4.

ΦΑΡΜΑΚΟ'Σ, *veneficus, fascinator.* חֹבֵר part. *incantans. Inc. Theod. et Ed. Quinta* Ps. LVII, 5. — חַרְטֹם, *magus.* Exod. IX, 12. — מְכַשֵּׁף part. Pih. masc. *praestigiator.* Exod. VII, 11. Deut. XVIII, 10. Dan. II, 2. — מְכַשֵּׁפָה *part. Pih. foem. praestigiatrix.* Exod. XXII, 17. Vide quoque supra s. v. φάρμακον.

ΦΑ'ΡΟΣ, *vestimentum, indumentum.* בֶּגֶד, idem, *Inc.* Levit. VI, 11. Conf. *Herodotum* lib. II. c. 122. *Schol. Eurip. Phoen.* 1088. et *Aristoph. Thesm.* v. 897. *Hesych.* φάρος, ἱμάτιον, περιβόλαιον. Idem: φάρη, ἱμάτια. *Drusius Quaest. hebr.* lib. I. c. 68. vocem derivat ab hebr. פאר, quod in *Lexico Iuris Ebraici* exponitur *genus velamenti, quo caput et facies tota, exceptis oculis, velatur obtegiturque.*

ΦΑ'ΡΥΓΞ, *guttur.* גָּרוֹן, idem. Ierem. II, 25. — זָקָן, *barba.* 1 Sam. XVII, 35. ἐκράτησα τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ. Videntur difficultatem minuere voluisse, quia facilius videtur suffocando leonem vincere, quam barba arreptum occidere. Vocem זָקָן *mentum cum barba* significare, docuit *Simonis Lex. hebr.* s. h. v. unde *Vulg. mentum* habet. Eodem iure etiam guttur aeque ac mentum cum barba cohaerens זָקָן dici potest. — חֵךְ, *palatum.* Iob. XX, 13. Prov. V, 3. Cant. V, 17. Sir. XXXI, 13. XXXVI, 19. *Hesych.* φάρυγξ, λάρυγξ, βρόγχος, στόμα. Conf. *Bocharti Hieros.* P. I. lib. 3. c. 4. p. 756.

ΦΑΣΕ'Κ. Ipsa vox hebr. פֶּסַח, *transitus.* Sic autem vocatur festum illud anniversarium Pascha, a transitu angeli praeterenntis fores Israelitarum. 2 Par. XXX, 1. 5. 15. XXXV, 1. 6. et alibi.

ΦΑΣΕ'Χ, idem, pro eodem. *Symm.* Num. IX, 2.

ΦΑ'ΣΙΣ, *indicatio criminis latentis.* Susann. v. 55. ἄγγελος θεοῦ λαβὼν φάσιν παρὰ τοῦ θεοῦ, angelus Dei accipiens *indicationem* criminis latentis a Deo. *Pollux* lib. VIII,

c. 6. sequ. 47. ποιοῦ δὲ φύσεις ἐκαλοῦντο πᾶσαι αἱ μηνύσεις τῶν λαθόντων ἀδικημάτων.

ΦΑ'ΣΚΩ, *dico*, *dictito*. אָמַר, idem. Gen. XXVI, 20. Vide et 2 Macc. XIV, 27. 32. *Hesych.* φάσκει, λέγει.

ΦΑ'ΣΜΑ, *species in somno oblata*, *visum*, *spectrum*, *signum*, i. q. φάντασμα. בְּרִיאָה, *creatio*, *creatura*. *Al.* Num. XVI, 30. ubi ex verbo רָאָה derivatum putarunt, praemissa praepositione ב, ac si legissent במראה, et de *portentis*, *monstris* intellexerunt, ut φάσμα legitur apud *Aristot.* I. *Meteorolog.* c. V. Vide supra s. v. φάντασμα. — חִזָּיוֹן, *visio*. Iob. XX, 8. φάσμα νυκτερινὸν, *visum nocturnum*. — פְּלִילִיָּה, *iudicatio*. Ies. XXVIII, 7. τοῦτο ἔστι φάσμα, hoc est signum. Ita *Bielius*. Sed admodum incertum est, quorsum haec verba referenda sint. Nonnulli Intt. referre maluerunt ad רֹאֶה, *visio*, quod *Symmachus* h. l. per ὅρασις transtulit. *Semlerus* coniecit, rescribendum esse μέθυσμα, ut sit glossa τοῦ σίκερα, provocans, nempe ad *Eusebii* auctoritatem, qui diserte scribit, ceteros μέθυσμα dixisse. Sap. XVII, 4. φάσματα ἀμειδῆ, *spectra tetrica*. Conf. *Aelian.* *V. H.* IX, 2. *Thomas Mag.* φάσματα λέγεται τὰ ἐν ὕπνῳ φαινόμενα, καὶ ὅσα φαντάζουσι δαιμόνια νύκτωρ ἢ μεθ᾽ ἡμέραν ἐν ταῖς ἐρημίαις, ἀπὸ τοῦ ἀέρος λαμβάνοντα μορφὰς, οἵας ἂν ἐθέλωσι· λέγε οὖν φάσματα, ὡς *Attikoi*, καὶ μὴ φαντάσματα. *Hesych.* φάσμα, φάντασμα, σημεῖον, τέρας. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φάσμα, φαντασία, σκιὰ, εἴδωλον.

ΦΑ'ΤΝΗ, *praesepe*, *stabulum*. אֵבוּס, idem. Iob. XXXIX, 9. κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου, dormire ad praesepe tuum. Vide et Prov. XIV, 4. Ies. I, 3. — אֻרְוָה, *stabulum*. 2 Par. XXXII, 28. φάτνας παντὸς κτήνους, *praesepia* cuiusvis iumenti. Conf. ad h. l. *Herrei Miscell. Crit.* lib. III. c. 10. — מְגֻרָפָה, *gleba*. Ioel. I, 17. ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, saltarunt iuvencae ad *stabula* sua. *Mercerus* in *Comment.* ad h. l. putat, hanc versionem niti derivatione vocis a rad. גָּרַף, quatenus notat *avertere*, quia stercus avertitur sub pecudibus vel ex eorum stabulis. Alii statuunt, eos cum *Syr.* et *Chald.* legisse מְגֻרְפוֹתֵיהֶם. Ex sententia *Fischeri* de *vers. GG.* p. 15. legerunt בְּרַפְתֵיהֶם, aut potius, ut mihi videtur, מֵרַפְתֵיהֶם. Conf. *Horrei miscell. crit.* II, 12. p. 326. sequ. et p. 355. — רֶפֶת, *bovile*. Hab. III, 16. οὐχ ὑπάρξουσιν βόες ἐπὶ φάτναις, non erunt boves ad *praesepia*. Ita quoque *Inc. Int.* Sic apud *Philostratum Icon.* lib. II. c. 10. p. 828. βοῦς ἐπὶ φάτνῃ, *bos ad praesepe*, ut *Oleario* exponitur. *Suicerus Thes.* T. II. p. 1421. Iob. XXXIX, 9. Ies. I, 3. et Hab. III, 16. vocem φάτνη metonymice *stabulum* denotare putat. Eodemque sensu illam apud *Pollucem* Lib. I. cap. 11. occurrere arbitratur *Salmasius* de *usur.* p. 552. Sed in omnibus illis locis nullam necessitatem cogere arbitratur *Bielius*,

ut propria et communis vocis notio, *Hornesin Miscell. Crit.* l. II. copiose stabilita, deseratur. Vide tamen *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΦΑΤΝΕΥ'ΟΜΑΙ, *in praesepe ponor.* אֵבוּס, *praesepe.* *Theod.* Prov. XIV, 4. φατνευθήσεται. Legit אֲבוּסִים. Vide s. φατνιάζομαι.

ΦΑΤΝΙΑ'ΖΟΜΑΙ, *in praesepe ponor seu congeror.* אֵבוּס, *praesepe.* *Aqu.* Prov. XIV, 4. φατνιάζεται γένημα ἐκλεκτὸν, *praesepiatur*, h. e. *in praesepe reponitur proventus electus.* Conf. *Herrei Misc. Crit.* p. 280 et 287. Videtur autem *Aquila* habuisse pro participio Pahul vocis אָבַס, cui notionem *in praesepe ponendi* subiecit. Sic quoque *Bochartus Hier.* P. I. lib. II. c. 31. suspicatur, *Aquilam* Prov. XV, 17. dedisse βοῦν φατνιαζόμενον, *bovem saginatum*, pro שׁוֹר אָבוּס. Vide ad h. l. *Montfauconii Lex. hebr.* s. v. אָבַס.

ΦΑΤΝΟ'Ω, *laquearibus tego.* סַף, *limen.* Ezech. XLI, 16. πεφατνωμένα, *laqueata.* — סָפַן, *tego, obtego.* 1 Reg. VII, 3. ἐφάτνωσε κέδρῳ τὸν οἶκον ἄνωθεν, *laquearibus cedrinis tegebat* domum superne. Vide et v. 7.

ΦΑ'ΤΝΩΜΑ, *tabulatum, laquear, lacunar.* גֵּבִים, plur. *cantherii trabes.* 1 Reg. VI, 9. — רִמּוֹן, *malogranatum.* Soph. II, 14. ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται, in laquearibus eius cubabunt. Vocem hebr. de columnarum ornamentis recentiorum plerique interpretati sunt. Conf. *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. 4. c. 6. p. 1082. — רָהִיט, *ambulacrum.* Cant. I, 16. φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι, *lacunaria nostra cupressi.* Expresserunt Kri, at Massorethae hic legi volunt, nam Chetibh habet per Cheth רחיטנו. — שִׁיר, *canticum.* Amos. VIII, 3. τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ, *lacunaria templi.* Plerique Intt. legisse videntur שׁוּרוֹת, *muri, lapidum strues*, coll. arab. [illegible], *strues seriesve lapidum in muro*, q. d. *muratio.* Ex sententia *Tychsenii* legerunt vel intellexerunt קִירוֹת. Nonnulli vero statuunt, hanc versionem petitam esse a שִׂיד, *calx*, quae est laquearium materia. *Suidas:* φατνώματα, σανιδώματα, στέγη διάγλυφα. Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, nisi quod pro διάγλυφα male ibi scriptum sit διάγλυφος, et ante vocem στέγη praemittatur ἡ. Vide et 2 Macc. I, 16. et conf. *Pollucem* l. VII. c. 27. segm. 122. *Casaubonum* in *Athenaeum* lib. V. c. 11. et *Horreum miscell. crit.* l. II. c. 14. p 566.

ΦΑ'ΤΝΩΣΙΣ, idem. *גֵּבִים, *tigna excavata instar fossarum, testudines.* 1 Reg. VI, 9. — רָהִיט, *ambulacrum.* *Symm.* Cant. I, 16. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φατνώσεσι, διαγλυφαῖς.

ΦΑΥΛΙ'ΖΩ, *pro vili habeo, flocci facio, contemno, vilipendo.* בָּזָה, idem. Gen. XXV, 34. ἐφαύλισεν Ἡσαῦ τὰ πρω-

τοτόκεια, *vilipendit* Esau ius primogeniturae. Num. XV, 29. τὸ ῥῆμα κυρίου ἐφαύλισε, verbum Domini *contemsit*. Vide et Ies. XXXVII, 22. *Hesych.* ἐφαύλισε, ἀπεδοκίμασε. - לָעַג, *irrideo*. Ies. XXXIII, 19. λαὸς πεφαυλισμένος, populus *contemtus*. *Clericus* in *Comment.* ad h. l. scribendum esse coniicit τετραυλισμένος pro τραυλίζων, *balbutiens*. Sed hac coniectura facile supersedere possumus. Populus, qui irridetur, dici potest πεφαυλισμένος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πεφαυλισμένους, ἀποδεδοκιμασμένους, ἐξουδενωμένους. - מָאַס, *sperno*. Iob. XXXI, 13. εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου; num vero etiam *pro nihilo feci* ius famuli mei? h. e. *denegavi illi ius suum*, adiuncta tamen contemtus notione. Conf. s. ἀποῤῥίπτω et ὑπερφρονέω. Iob. XLII, 6. διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν, *vilipendi* me ipsum, h. e. *pudet me* insipientiae, qua locutus sum. Potest quoque h. l. per *reprehendere* verti. *Hesych.* ἐφαύλισα, ἀπέβαλον, φαῦλον ἡγησάμην. - סִלֵּף Pih. *perverto*. Prov. XXI, 12. φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς, improbos propter ipsorum animi perversitatem *contemnit ac improbat*. Ita transtulerunt, quia putarunt, vocem סלף in propria sua notione iusto non convenire. Vide quoque Prov. XXII, 12. - עוֹלֵל Pyh. ab עָלַל, *fio*. *Symm.* Thren. I, 12. ἐφαυλίσθη. Sed ἐφαυλίσθη, pro quo ἐφαυλίσθην legendum videtur, ad עולל v. 11. referre mallem. Quod si quis admittere nolit, post ἐφαυλίσθη addendum erit μοι, ut sensum expresserit. Legitur praeterea Iob. XXX, 5. ἄτιμοι καὶ πεφαυλισμένοι, de quo loco vide notata s. v. ἄτιμος. Adde Iudith. I, 10. (ubi nonnulli ἐφαύλισαν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως interpretantur: *frustrati sunt mandatum regis*. Sed vide ad h. l. *Baduellum*.) XI, 2. 22. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φαυλίζει, κατευτελίζει, ἐξουθενεῖ. *Suidas*: φαυλίζει, εὐτελίζει, χλευάζει.

ΦΑΥ'ΛΙΣΜΑ, *illusio*, *contemtus*, *despectus*. עַלִּיז, *exultabundus*, *gaudio gestiens*. Soph. III, 11. περιελῶ ἀπό σου τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, auferam a te illusiones ignominiae tuae. Vide s. φαυλίστρια.

ΦΑΥΛΙΣΜΟ'Σ, *contemtus*, *irrisio*, *subsannatio*. גִּדּוּפוֹת plur. *convicia*. Ies. LI, 7. - לַעַג, *irrisor*. Ies. XXVIII, 11. διὰ φαυλισμὸν χειλέων, per *subsannationem* labiorum. *Hieron.* *irrisionem labiorum*. Nihilominus *Clericus* ad h. l. suspicatur, LXX scripsisse τραυλισμὸν, quae est vocis hebr. propria significatio ex usu l. *Syriacae*. - לַעַג, *irrisio*. Hos. VII, 15. *Gloss. MS. in Proph.* φαυλισμὸς, μυκτηρισμὸς, κατάγελος.

ΦΑΥΛΙ'ΣΤΡΙΑ, *contemtrix*, *quae deridet*, *quae deludit*. עַלִּיזָה foem. *exsultabunda*, *gaudio gestiens*. Soph. III, 1. αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, haec urbs contemtrix, quae prae nimiis deliciis omnia prae se contemnit et deridet. Minus apte *Hieronymus*: *malis dedita*. *Gloss. MS.* in *Proph.* et

Hesych. φαυλίστρια, ἡ καταγελῶσα. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φαυλίστρια, ἡ καταγελῶσα καὶ ἐξουθενῶσα.

ΦΑΥ'ΛΟΣ, *vilis*, *abiectus*, *contemtus*, *pravus*, *malus*, *stultus*. אֱוִיל, *stultus*. Prov. XXIX, 9. ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾶται, vir sapiens iudicat gentes, vir autem *stultus*, si irascitur, contemnitur. Sic et apud *Diogenem Laert.* l. II. s. 134. σοφὸς et φαῦλος opponuntur. Conf. quoque *Wyttenbach.* ad *Platonis Phaedon.* p. 216. - בָּזָה, *contemno*. *Symm.* Ierem. XXII, 28. - *נָבוֹן, *intellegens*. Prov. XVI, 21. φαῦλοι. Videntur legisse נָבָל, aut vox φαύλους insititia est. - נִמְרַץ Niph. *vehemens sum*. Iob. VI, 25. φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα, *contemta s. falsa* videntur verba veracis. Arab. صرض est *debilem*, *languidum esse*, etiam *veritati detrahere*. - עַוְלָה, *iniquitas*. Prov. XXII, 8. ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακὰ, qui *prava* seminat, mala metet. - רָשָׁע, *improbus*. *Symm.* Ps. LXXIV, 9. - שׁוֹט, *flagellum*. Iob. IX, 23. Respexerunt usum l. *Syriacae*, in qua ܫܛ *contemnere*, *spernere*, et ܫܛܝܐ *contemtum*, *vilem*, *insipientem* notat, quod de *impiis* commode dici potest. Sir. XX, 16. *Hesych.* φαῦλος, κακὸς, δόλιος, χαλεπὸς, εὐτελὴς, ἁπλοῦς, καταγέλαστος.

ΦΑΥ'ΛΟΣ ΕΙ'ΜΙ', *contemtus sum*, *levis sum*. לוּעַ, *deglutior*. Iob. VI, 3. τὰ ῥήματά μου ἐστὶ φαῦλα, verba mea sunt *levia*: ubi ῥήματα φαῦλα sunt verba, quae quia sunt temere effutita, qualia sunt v. c. nimiae ac iniustae querelae, prava ac vitiosa dicenda et habenda sunt. Arab. لغا dicitur de *verbis vanis ac nullius pretii*, et لغي, *futilia et inania effutire*. Conf. *Schultensii Opera minora* p. 338. sequ.

ΦΑΥ'ΛΟΝ ΠΟΙΕ'Ω, *pravum facio*. סִלֵּף Pih. *perverto*. Prov. XIII, 6. τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία, impios *contemtos reddit* peccatum, coll. v. 5. Caeterum confirmari videtur hac versione sententia *I. D. Michaelis*, qui in *Suppl.* p. 1771. primariam vocis סלף notionem statuit *occandi*, adeoque *transversum ducendi cratem super sulcos*, hinc in sensu morali, *transversum agere*, *pervertere*.

ΦΑΥΛΟ'ΤΗΣ, *vilitas*, etiam *improbitas*, *pravitas*. Sap. IV, 12. βασκανία φαυλότητος, *fascinatio pravitatis*, seu: *pravitas*, *quae est tanquam fascinum quoddam*.

ΦΑΥ'ΣΙΣ, *lumen*, *lux*. מָאוֹר. Gen. I, 15. εἰς φαῦσιν, *in lucem*. Vide et Exod. XXV, 16. Ps. LXXIII, 17. ubi alii libri ἥλιον habent. *Vulg. auroram*. Iudith. XIII, 15. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φαῦσιν, φῶς, φέγγος.

ΦΑΥ'ΣΚΩ, *illucesco*. אוֹר, verbum, *luceo*. Gen. XLIV, 3. τὸ πρωῒ δὲ ἔφαυσε.

ΦΕ'ΓΓΟΣ, *lumen*, *lux*. אור. Iob. XLI, 10. - הלל Hiph. a הָלַל, *lucere facio*. *Aqu.* Iob. XLI, 9. - *לֶהָבָה, *flamma*. Hos. VII, 6. ὡς πυρὸς φέγγος, ubi φέγγος idem quod φλόξ. - נֹגַהּ, *splendor*. 2 Sam. XXII, 13. Ezech. I, 4. 13. Ioel. II, 10. et alibi. - נְהָרָה, idem. Iob. III, 4. - סֶדֶר, *ordo*. Iob. X, 22. Arab. سرم, *lumen*, *claritas*. Conf. *Schultens.* ad h. l. - *פִּגּוּל, *corruptum*. *Theod.* Lev. VII, 18. φέγγους. Sc. vocem hebr. cum non intelligeret *Theodotion*, uti solet, literis graecis expressit φεγγὼλ, quam imperiti librarii mutarunt in φέγγους. Sap. VII, 11. 2 Macc. XII, 9.

ΦΕ'ΓΓΟΣ 'ΕΣΤΙ', *lux est*. נָגַהּ אוֹר, *splendet lux*. Iob. XXII, 28.

ΦΕ'ΓΓΩ, *luceo*, *splendeo*. זֹהַר. *Aqu. Symm.* Ezech. VIII, 2. φέγγουσα. *Hesych.* φέγγουσαν, λαμπρύνουσαν.

*ΦΕΙΓΓΩ'Λ. Ipsa vox hebr. פגול, *corruptum*. *Theod.* Lev. VII, 18. sec. cod. *Basil.* ubi vid. *Montfauconius*.

ΦΕΙ'ΔΟΜΑΙ, *parco*, *libero*, *servo*, it. *tracto clementer*, *leniter*, *misereor*. בְּחֵק, *in sinu*, subintellege: *retinens ex parsimonia*. Prov. XXI, 14. - חָבַב, *diligo*. Deut. XXXIII, 3. ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, *amore ductus pepercit* populo suo. - חוּס, *parco*. Gen. XLV, 20. μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν, ne oculis parcatis vasis vestris, h. e. ne *aegre feratis* iacturam supellectilis. *Heinsio* dixisse videntur: ne estote admodum solliciti de servanda vestra supellectile: nam in Aegypto nihil vobis deerit. Vide et Ezech. IX, 5. et conf. Deut. VII, 16. XIII, 8. Ezech. VII, 4. Ion. IV, 11. σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, tu *misertus es* cucurbitae. - חוּשׁ, *festino*. *Aqu.* Cohel. II, 25. φείσεται. Legisse videtur יָחוּס. *Semlerus* coniicit legendum σπεύσεται. *Vulgatus*, qui habet *deliciis affluet*, eidem *Semlero* videtur novo errore pro φείσεται legisse τρυφήσεται. - חָמַל. 1 Sam. XV, 3. οὐ φείσῃ ἐπ' αὐτοῦ, non *parces* illi. 2 Sam. XII, 6. περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο, de hoc non pepercit. Ierem. XV, 5. τίς φείσεται ἐπὶ σοί; quis parcet tibi? Vide et Ierem. XXI, 7. L, 14. LI, 3. μὴ φείσησθε ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς, ne parcatis iuvenibus eius. Vide et Zach. XI, 6. Ezech. XVI, 5. οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σοί, neque pepercit tibi oculus meus. Adde *Aqu. Theod.* 1 Sam. XXIII, 21. - חֶמְלָה, *clementia*. Ies. LXIII, 9. διὰ τὸ φείδεσθαι αὐτῶν, eo quod *misereretur* illorum. *Hesych.* φείδεσθαι, ἐλεεῖν. Conf. Esth. XIII, 15. et *Heinsii Exc. Sacr.* ad Act. XX, 29. p. 295. *Aqu.* Mal. III, 17. φείδομαι, ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, parco, ut parcit homo filio suo. - חָשַׂךְ, *cohibeo*. Gen. XXII, 12. 16. οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ, non pepercisti filio tuo dilecto. Conf. Rom. VIII, 32. Iob. VII, 11. οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, neque ego parcam ori meo, h. e. os meum

non continebo. Iob. XVI, 5. *κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι*, motui autem labiorum non parcam, h. e. labiorum miseratio haud defutura esset. Iob. XXX, 10. *ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον*, a facie mea non *cohibuerunt* sputum, h. e. non verentur in conspectu meo exspuere. Iob. XXXIII, 18. *ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, servavit* autem animam eius a morte. Vide etiam Psalm. LXXVII, 55. Ps. XVIII, 13. *ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου*, ab alienigenis libera vel serva servum tuum. *Symm.* ibi habet: *συντήρησον*. *Hesych.* *φεῖσαι, ῥῦσαι, σῶσαι*. Similiter *parce*, docente *Servio* ad *Aen.* X. p. 209. b., est *secundum antiquos serva, et ita apud Lucilium et Ennium reperitur*. Adde *Aqu. Symm.* Prov. XI, 24. - לְאַט, *leniter, sensim*. 2 Sam. XVIII, 5. *φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου, leniter* mihi *tractate* puerum. Recte quoad sensum. - מַחְמָל, *indulgentia*. Ezech. XXIV, 21. *ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν*, quorum *miserentur* animae vestrae. - מַחְסֶה, *refugium*. Ierem. XVII, 17. Ioel. III, 16. Utrobique vocabulum, a חָסָה deducendum, derivarunt a חוּס, quod *parcere* significat. Sap. I, 11. *ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε γλώσσης*, ab obtrectatione *cohibete* linguam, s. *abstinete*. Sir. XIII, 15. *οὐ μὴ φείσεται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν, non parcet* ab afflictione et vinculis, seu non abstinebit ab etc., h. e. *adhibebit* afflictiones et vincula. Sic *φείδεσθαι* apud *Xenoph. Cyrop.* I, 6, 19. ac *parcere*, ut docuit *Vechnerus Hellenolex.* p. 408.

ΦΕΙ'ΔΟΜΑΙ 'ΡΗ͂ΜΑ ΠΡΟΕ'ΣΘΑΙ ΣΚΛΗΡΟ'Ν, parco proferre verba dura, abstineo a verbis duris. חָשַׂךְ אֲמָרִים, *cohibeo sermones*. Prov. XVII, 27. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *προέσθαι, προδοῦναι*.

**ΟΥ' ΦΕΙ'ΔΟΜΑΙ, non parco*. חָצַב, *succido*, h. l. *durius tracto, graviter reprehendo*. *Symm.* Hos. VI, 5. *οὐκ ἐφεισάμην*. Vide *Dathii Opp.* p. 26.

ΦΕΙΔΩ', parsimonia, misericordia. Sap. XII, 18. *μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς*, cum multa *misericordia* gubernas nos. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φειδοῦς, φείσεως, εὐσπλαγχνίας*. Idem: *φειδὼ, φεισμονὴ, εὐσπλαγχνία*. *Hesych.* *φειδοῦς, φειδωλίας*.

**ΦΕΙΣΩ'Ν, Pison*, nomen fluvii, *Ganges*, ut putatur. Sir. XXIV, 26. *ὁ πιμπλῶν ὡς φεισὼν σοφίαν*.

ΦΕΛΜΟΥ'ΝΙ vel iuxta al. *φελμῶνι*, vel *φελμωνὶ*, vel *φαλμουνί*. Ipsa vox hebr. פַּלְמוֹנִי, *quidam*. (Composita esse putatur haec vox ex duobus nominibus, פְּלֹנִי et אַלְמֹנִי, quae habes Ruth. IV, 1. et 2 Reg. VI, 8.) Dan. VIII, 13. ubi vid. *Flamin. Nobil. Eudoxius: τὴν ἑβραϊκὴν φωνὴν τέθεικε τῷ φελμωνὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τῷ προσφιλεστάτῳ, τῷ ἐφεστῶτι κατ' ἐξοχὴν, τῷ ταῦτα δεικνύντι*. Vide quoque *Hieron.* In *Gloss. MSS.* in *Dan.* pro *τῷ φελμωνὶ* corrupte scribitur *τῷ φελμῷ*,

et exponitur τῷ ἐτέρῳ, et praeterea additur: ἢ εἶδος δυνάμεως. Conf. supra in v. ἐμμωνεῖμ, ac *editores Rom. Cod. Chis. Danielis* p. 52.

ΦΕΡΝΗ', *dos*, *quam sponsa affert et dat marito.* מָהֹר infin. *dotando.* Exod. XXII, 16. - מֹהַר, *dos.* Gen. XXXIV, 12. Exod. XXII, 17. Vide et 2 Macc. I, 14. *Hesych.* φερνὴ, προὶξ, δῶρα νυμφικά. *Gloss. in Octat.* φέρνη (scr. φερνὴ), προὶξ ἢ δωρεά.

**ΦΕΡΝΙ'ΖΩ*, *doto.* מָהַר, idem. Exod. XXII, 16. φερνῇ φερνιεῖ αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα, vel ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα, ut in edit. *Aldina* legitur.

ΦΕ'ΡΩ, *fero*, *affero*, *offero*, *do*, *adduco*, *porto*, *deporto*, *sustineo*, *tolero*, *rego*, *guberno*, *capio*, *aufero*, *mitto*: et φέρομαι, *agitor*, *impetu curro.* *בְּ, *cum*, *una cum.* Iud. XV, 1. [φέρων. - הֵבִיא Hiph. a בּוֹא, *venire facio.* (At in Kal et Hophal aliquando etiam occurrit.) Gen. XXVII, 7. ἔνεγκόν μοι θήραν, *affer* mihi feram. Vide et v. 14. 17. Gen. XXXI, 38. θηριάλωτον οὐκ ἐνήνοχά σοι, animal feris dilaniatum non *attuli* tibi. *Hesych.* οὐκ ἐνήνοχά σοι, οὐκ ἀγήοχα, οὐκ ἤνεγκά σοι. Lev. II, 2. οἴσει αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν, *feret* illam ad filios Aaron. Gen. XXX, 15. ἔλαβεν (subaudi ἀπ' αὐτῶν), ὧν ἔφερεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δῶρα, sumebat ab illis, quae ferebat manu sua, dona. Vide et Exod. XXXV, 20. Lev. V, 7. οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας, *offeret* pro peccato. *Aqu.* Gen. XXXVII, 2. - *הַבְהָבִים, *dona multa et copiosa.* *Aqu.* Hos. VIII, 13. φέρε, φέρε. Habuit hanc vocem pro imperativo duplicato verbi יָהַב, *dedit*, *attulit*, cum Iod epenthetico. - הָבִי imper. sing. foem. a יָהַב, *da*, *cedo.* Ruth. III, 15. φέρε. - הָבוּ imper. plur. a יָהַב, *date.* Gen. XLVII, 16. φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, *adducite* iumenta vestra. 2 Sam. XVI, 20. φέρετε ἑαυτοῖς βουλὴν, *date* vobismet ipsis consilium. Ps. XXVIII, 2. ἐνέγκατε κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν, *date* Domino gloriam et honorem. Vide et Ps. XCV, 7. - הוֹבִיל Hiph. a יָבַל, *apporto.* Ps. LXVII, 32. σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα, tibi *afferent* reges dona. Vide et Ps. LXXV, 11. Soph. III, 11. - הוֹצִיא Hiph. a יָצָא, *exire facio.* Iud. VI, 18. 2 Par. I, 17. - הוֹרִיד Hiph. a יָרַד, *descendere facio.* Gen. XLIII, 22. - הֵיתִי: הֵיתִי Chald. Aph. et Hoph. ab אֲתָא, *venire facio.* Dan. V, 2. 25. VI, 7. - *הָלַךְ, *eo.* *Inc.* 2 Sam. VIII, 6. ἐφέρετο, *ferebatur*, i. q. ἐπορεύετο apud LXX. - הֵנִיף Hiph. a נוּף, *agito.* Exod. XXXV, 22. Lev. XXIII, 12. ubi φέρειν *sacrificium offerre* notat. - הֶעֱלָה Hiph. *ascendere facio.* 2 Reg. XVII, 4. Esdr. IV, 2. βασιλέως Ἀσσοὺρ, τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε, regis Assur, qui huc nos *deportavit.* Amos. V, 22. ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὁλοκαυτώματα, etiamsi *offeratis* mihi holocausta. - הִקְרִיב Hiph. a קָרַב, *appropinquare facio*, *offero.* Lev. VI, 21. - הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio.* 2 Par. XXVII, 5. *Al.*

2 Reg. XVII, 3. – הָיָה ab אָתָה (ה pro א), *venio*. Ies. XXI, 14. – *הִתְמַלֵּא, *repleo*. Iob. XL, 26. οὐ μὴ ἐνέγκωσι, non *ferre poterunt*, non *capient*. Sensum expresserunt. In textu hebr. legitur: num quid replebit quis? – *חָלַף, *transeo*. *Aqu.* Iob. IV, 15. – כִּלְכֵּל Pih. a כּוּל, *capio*. 2 Par. II, 6. οὐκ ἂν φέρουσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, non *ferre* s. *capere* poterunt gloriam eius. – לָקַח, *accipio*. Gen. XXVII, 13. Vox hebr. in hac orationis serie *dare*, *afferre* notat. – נָדַב, *voluntarie offero*. Exod. XXXV, 27. – נְדָבָה, *voluntaria oblatio*. Exod. XXXVI, 3. – נָדַף, *impello*. Lev. XXVI, 26. φύλλου φερομένου, folii *agitati*. – נָזַל, *fluo*. Ierem. XVIII, 14. ὕδωρ βιαίως ἄνω φερόμενον, aqua violenter sursum *agitata*. – נָשָׂא. Num. XI, 14. οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον, non potero ego solus *ferre*, h. e. *regere*, *gubernare*, hunc populum. Vide et Deut. I, 9. et conf. Hebr. I, 3. ac ad h. l. *Heinsii Exerc. Sacr.* p. 305. et *Wolfii Cur.* p. 605. Deut. I, 12. πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν; quomodo potero solus *ferre* negotia vestra? Prov. XXX, 21. τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται (sc. τις) φέρειν, quartum autem nemo potest *tolerare*. Conf. Hebr. XII, 20. et *Aelian. V. H.* IX, 33. *Hesych.* φέρειν, λαμβάνειν, βαστάζειν, ὑπομένειν. Ies. LII, 11. οἱ φέροντες τὰ σκεύη κυρίου, qui *portatis* vasa Domini. Ies. LIII, 4. οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, hic peccata nostra portat, h. e. *perfert poenas* peccatorum nostrorum. Ies. LXIV, 6. ἄνεμος οἴσει ἡμᾶς, ventus *auferet* nos. Ezech. XVII, 8. φέρειν καρπὸν, *ferre* fructum. Vide et Ioel. II, 22. Hagg. II, 20. Ezech. XXXIV, 19. ὀνειδισμὸν ἐθνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι, opprobrium gentium non amplius *ferant*. Vide et Ezech. XXXVI, 6. 15. et conf. Hebr. XIII, 13. *Al.* Ies. XL, 11. ἐν κόλπῳ αὐτοῦ οἴσεται, in sinu eius feretur. – נָתַן, *do*. Gen. XLIII, 24. – עָבַר, *transeo*. Ierem. XIII, 24. ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον, tanquam stipulas, quae feruntur a vento in desertum. Vide et Ies. XXIX, 5. – *עוּף, *gyror in aëre*, *celeriter moveor*. Dan. IX, 21. sec. cod. *Chis.* – עָשָׂה, *facio*. Hos. IX, 19. – שְׂאֵת, *excellentia*. Gen. XLIX, 4. Hic legerunt נָשָׂא. – שֶׁטֶף, *exundo*. Ies. XXVIII, 15. 18. καταιγὶς φερομένη. – שָׁלַח, *mitto*. 1 Reg. IX, 14. ἤνεγκε, *mittebat*. – *שָׁמַע, *audio*. *Inc.* Prov. XIII, 8. 2 Macc. III, 25. φερόμενος, *impetu currens*. Baruch. III, 30. οἴσει αὐτὴν (ἀντὶ) χρυσίου ἐκλεκτοῦ, *afferet* illam pro auro electo. – Vide alibi βαρέως, βία, πνεῦμα, ποταμὸς, ὕβρις, ὕδωρ.

ΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙ. Iob. XVII, 1. ubi pro רוּחִי חֻבָּלָה, *spiritus meus corruptus est*, legitur ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος. Coaluerunt hic duae versiones. Verba enim *spiritus meus*, h. e. *halitus vitalis corruptus est* poterant exprimi a LXX unica voce ὀλέκομαι, *pereo*, *pereundum mihi est*. Et cum πνεῦμα haud raro de *halitu vitali* adhibeatur,

verba *φερόμενος πνεύματι*, si vertantur: *quoad s. quod attinet halitum vitalem, abripior*; *s. halitus vitalis abripitur s. eripitur*, quaeque non aliena sunt a textu hebr. Possunt tamen verba *πνεύματι φερόμενος* quoque verti *quasi vento abreptus*, aut, ad animum translata, *animo elatus s. huc et illuc agitatus*. Posteriorem interpretationem confirmat *Inc.*, qui habet *φονεύομαι τοῖς λογισμοῖς*.

ΦΕΣΕ'. Ipsa vox hebraica פֶּסַח, *Pascha*. *Aqu.* Deut. XVI, 1.

ΦΕΥΓΩ, *fugio*, *profugio*, *effugio*, *evado*. בָּרַח, idem. Exod. XIV, 5. Num. XXIV, 11. Iud. IX, 21. et alibi saepius. Cant. VIII, 14. *φύγε*, h. e. *accurre*, *celeriter adveni*. Arab. برح non tantum *fugere*, sed etiam *apparere*, *conspicuum evadere* notat. Eodem modo *φεύγειν* pro *celeriter currere* legitur apud *Pindar. Pyth.* Od. IX. sub fin. ubi vid. *Schol.* — בָּרִיחַ et בָּרִחַ, *extensus*, it. *fugitivus*. Ies. XXVII, 1. XLIII, 14. — מְנוּסָה, *fuga*. Lev. XXVI, 56. *φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου*, fugient tanquam fugientes a bello. — מָסַס, *liquefio*. Ies. X, 18. *ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης*, tanquam fugiens a flamma ardenti. Plura videntur legisse, quam quidem nunc in textu exstat. Nullo tamen modo a me impetrare possum, ut cum *Trommio* ac *Bielio* statuam, eos loco מָסַס legisse נוּס: nam *liquescere* metaphorice de *metu* usurpatur, unde ad fugam facilis est transitus. — נָדַד, *vagor*. Ps. XXX, 15. *ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ*, fugerunt a me. Conf. 1 Cor. X, 14. Ies. XXI, 14. XXII, 5. — נוּס. Gen. XIV, 10. *εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον*, in montanam regionem fugiebant. 1 Sam. IV, 17. *κἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου*, et ego fugi ex instructa acie belli. Vide et 2 Sam. I, 4. et alibi saepius. — נִמְלַט Niph. *recipio me*. *Symm.* 1 Sam. XXII, 20. *ἔφυγεν*, h. e. *evasit incolumis*, *salvatus est*. Vide *Hexapla*. — נֵס, *vexillum*. Ies. XXXI, 9. *ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται*. Videntur sensum expressisse, non vero נֵס accepisse, quasi esset a נוּס. Nam vexilla in locis altis erigebantur tanquam signa, ad quae homines convenire debebant, unde deinde transfertur ad loca, ad quae exercitui in fugam verso tanquam ad asylum confugiendum erat. Adde Ierem. IV, 5. 21. — נָסַס: הִתְנוֹסֵס. Kal et Pih. *vexillum erigo*. Ps. LIX, 4. Ies. X, 18. נָסַס interdum esse i. q. נוּס, docuit *Simonis Lex. hebr.* p. 1089. — נִסְפָּה Niph. *consumor*. 1 Par. XXI, 12. *φεύγειν σε*. Bene quoad sensum. — נָפַל, *cado*. Ier. XXXVII, 12. *πρὸς τοὺς χαλδαίους σὺ φεύγεις*, ad Chaldaeos tu *profugis*. Vide et v. 13. ac XXXVIII, 19. — סָחַף, *everro*. *Al.* Ierem. XLVI, 15. — סָתַר Pih. *abscondo*. Ies. XVI, 3. — עָרַק, *fugio*. Iob. XXX, 3. *οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν*, *effugientes* aridam heri angustiam. Conf. Hebr. XI, 34. — רוּץ, *curro*. *Inc.* 1 Sam.

XIV, 12. - רָכַב, equito. Ies. XXX, 16. sec. Compl. Al. Hos. XIV, 4. - שִׁיר, canticum. Amos. VI, 5. οὐχ ὡς φεύγοντα. Pro hebr. כְּלֵי שִׁיר, instrumenta musica, legerunt כְּשִׁיר לֹא (ex usu l. arab., in qua currere, saltare notat) aut כְּלֹא סָר, admodum contorte. - שָׂרִיד, residuus. Abd. 14. μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας ἐξ αὐτῶν, non trades effugientes ex illis. Praeterea legitur apud Aqu. Symm. Theod. Ies. XXI, 11. ubi verbis τοὺς φεύγοντας nihil in textu hebr. respondet. Idem valet de voce φεύξονται, quam LXX Ies. XXXII, 7. de suo addiderunt. 1 Macc. X, 73. τόπος τοῦ φυγεῖν, locus ad effugium.

ΦΕΥΚΤΟ'Σ, vitabilis, evitabilis, etiam vitandus, detestabilis, fugiendus. Sap. XVII, 9. τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα, aerem inevitabilem. Vulg. quem nulla ratione quis effugere posset. Lex. Cyrilli MS. Brem. φευκτὸν, φυγῆς ἄξιον. V. Abresch. anim. ad Aeschyl. p. 633. T. I.

ΦΗ'ΜΗ, fama. שְׁמוּעָה, auditio, it. fama. Prov. XVI, 1. Vide et 2 Macc. IV, 39.

ΦΗΜΙ', dico. אָמַר. Gen. XXIV, 47. Prov. XXX, 21. - נְאֻם part. Pah. a נָאַם, dictum. Num. XXIV, 3. 4. 1 Sam. II, 32. - עֵנָה, tempus. Esdr. IV, 17. Ita Bielius. Sed in textu ipso legitur כְּעֶנֶת, quod interpretes recte transtulerunt: secundum id, quod saepius dictum est, et toties repetitum. Lat. et cetera. - Vide alibi ψευδής.

ΦΘΑ'ΝΩ, pervenio, attingo; advenio, venio, it. praevenio, anteverto, festino. *הִנֵּה praet. Pyh. pro הָנָה, remotus sum. 2 Sam. XX, 13. ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου. Vulg. amoto autem illo de via. - הִתְאַמֵּץ Hithp. fortifico me. 1 Reg. XII, 18. ἔφθασεν ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα, festinabat ascendere in currum. Sic recte interpretati sunt in hac orationis serie. Ita Sap. IV, 7. ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, si praematura morte abripiatur. - מְטָא chald. pertingo. Dan. IV, 8. τὸ ὕψος ἔφθασεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, altitudo pertingebat usque ad coelum. Vide et v. 18. 19. Dan. IV, 21. decretum altissimi est, ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου βασιλέα, latum in dominum regem meum. Dan. VII, 13. ἕως τοῦ παλαιοῦ ἡμερῶν ἔφθασε, ad antiquum diebus adpropinquabat. Dan. VII, 22. ὁ καιρὸς ἔφθασε, tempus venit. Al. Dan. IV, 25. ταῦτα πάντα ἔφθασαν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, haec omnia evenerunt Nabuchodonosoro. Conf. 1 Thess. II, 16. - נָגַע : הִגִּיעַ, Kal et Hiph. tango. Iud. XX, 34. sec. cod. Vat. Esdr. III, 1. et Neh. VIII, 2. ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, appropinquante mense septimo. Cohel. XII, 1. VIII, 14. φθάνει ἐπ᾽ αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν: ubi φθάνειν sequ. ἐπὶ est i. q. συμβαίνειν apud Symmachum, accidere, evenire, sortem habere. Conf. Dan. VIII, 7. XII, 12. φθάσει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας, pertingens usque ad dies mille trecentos. Sap. IV, 7. ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι. Vulg. bene: si morte praeoccupatus fuerit. Sap. VI, 13. φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι, praevenit illos, qui

appetunt ipsam, ut praenoscatur. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φθάνει, προτρέχει, προκαταλαμβάνει. Sap. XXVI, 28. δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου, oportet *praevenire solem* ad gratias agendas tibi. Conf. 1 Thess. IV, 15. *Suidas:* φθάνει, αἰτιατικῇ, προλαμβάνει. Sir. XXXIII, 20. ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, in benedictione Domini *veni*, h. e. Deo favente *cum successu feci*.

ΦΘΑ'ΡΜΑ, *corruptio*, *corruptela*. מָשְׁחָת, idem. Lev. XXII, 25. ὅτι φθάρματά ἐστιν ἐν αὐτοῖς, quia *corruptiones* sunt in illis.

ΦΘΑΡΤΟ'Σ, *corruptibilis*, *corruptioni obnoxius*. Sap. IX, 15. φθαρτὸν σῶμα. Vide et Sap. XIV, 8. XIX, 20. 2 Macc. VII, 16. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φθαρτὸν, θνητὸν, δεχόμενον ἀλλοίωσιν ἢ διάλυσιν.

ΦΘΕ'ΓΓΟΜΑΙ, *sonum edo*, *loquor*. *אָמַר, *qui*. Thren. I, 12. Legerunt אֹמֵר. Ita *Cappellus Crit. S.* p. 560. Possunt tamen verba φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ ad עוֹלֵל לִי referri. Alii referunt ad הֹגָה, *moestitia affecit*, ut legerint הוּגַה, per Saegol, ab יָגָה. – הָגָה Pih. Iob. XIII, 7. Prov. XVIII, 24. – הִבִּיעַ Hiph. a נָבַע, *eructo*. Ps. LXXVII, 2. XCIII, 4. φθέγξονται καὶ λαλήσουσι. – רָנַן. *Aqu.* Ies. LIX, 11. ubi φθέγγεσθαι notat *querulam vocem emittere*, *gemere*, sicut quoque φθογγή usurpatur. *Aqu. Symm. Quint. et Sext. Ed.* Ps. II, 1. Vide quoque supra s. הָגָה. – שִׂיחַ Hiph. a שִׂיחַ, *colloquor*. Iud. V, 10. – *לָעַג, *subsanno*. *Symm.* Hos. VII, 16. Scilicet לַעַג notat quoque *barbare loqui*, *balbutire*, quam notionem sine dubio respexit *Symmachus*. Verba hebr. habent hunc sensum: Aegyptiis ludibrio futuri sunt Israelitae. – מִהֵר Pih. *festino*. Ierem. IX, 17. Sed admodum incertum est, annon potius φθεγξάσθωσαν ibi ad וְתִשֶּׂנָה referendum sit, quam ad מַהֵר, quod v. 18. reperitur. Quidquid sit, tamen φθέγγεσθαι h. l. *naenias dicere* notat, ac voces hebr. de *festinatione ad naenias dicendas* explicarunt. – מְתֹפְפוֹת plur. foem. *tympanistriae*. Nah. II, 7. καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, quemadmodum columbae *sonum edentes* (vel, ut *Latinus* reddit, *murmurantes*) in cordibus suis: ubi nonnulli legisse videntur מְצַפְצְפוֹת, quae vox proprie usurpatur de *aviculis pipientibus*; de quibus etiam vox φθέγγεσθαι adhibetur apud *Aelian. H. A.* VI, 19. Caeterum formula καρδίᾳ φθέγγεσθαι reperitur quoque apud *Aristaenetum* lib. II. Ep. V. – עוֹלֵל Pih. ab עָלַל, *facio*, *operor*. Thren. I, 12. φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ, *locutus mihi*. – עָנָה, *respondeo*. Ierem. LI, 14. φθέγγονται ἐπί σε, *loquuntur* de te. – שָׁאַג, *rugio*. Amos. I, 2. Vide quoque Sap. I, 8. Sir. XIII, 25.

ΦΘΕ'ΓΜΑ, *eloquium*, *sermo*, *vox loquentis*, etiam *quaevis vox*, *sonus*. *לֵעֵג, *subsannator*. *Symm.* sec. cod.

Colbert. Psalm. XXXIV, 16. φθέγματι (sec. alios codd. ῥήμασι) πεπλασμένοις. Legit לַעְגֵי. Vide supra s. φθέγγομαι. – רוּחַ, *spiritus.* Iob. VI, 26. οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι, neque enim *eloquium* sermonis vestri tolerabo. – שְׂפָתַיִם plur. *labia*: metonymice *sermones.* *Theod.* Exod. VI, 12. οὐ καθαρὸς τῷ φθέγματι, non purus eloquio. *Symm.* Ps. XXXIV, 16. Sap. I, 11. φθέγμα λάθριον, *sermo occultus.* *Suid.* φθέγμα: ῥῆμα.

ΦΘΕΙ'Ρ, *pediculus.* כִּנִּים plur. *Al.* Exod. VIII, 16. φθεῖρες. In Cod. 57. *Holm.* perperam τῷ Ἄλλ. tribuitur φθεῖρος.

ΦΘΕΙΡΙ'ΖΩ, *pediculos quaero, pediculos eximo,* metaphorice *quaero, scrutor.* עָטָה, *amicio.* Ierem. XLIII, 12. φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ φθειρίζει ποιμὴν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, *excutiet pediculos* terrae Aegypti, ut pastor *excutit pediculos* vestis suae. *Bochartus Hier.* P. I. lib. 2. c. 44. p. 455. voce *expediculare* usus est. *Theodoretus* ad h. l. διδάσκων, ὡς οὐ πάρεργον ποιήσεται τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου στρατείαν, ἀλλ' ἐπιμελῶς αὐτὴν καταλύσει· ἀπεικάζει αὐτὸν ποιμένι τοὺς φθεῖρας συλλέγοντι· ἐπιμελῶς δὲ τοῦτο ποιοῦσιν οἱ ποιμένες πλείονος σχολῆς ἀπολαύοντες. Sed quum ab hebraeo textu hoc alienum prorsus sit, nec sacro scriptore satis dignum, ut vastatorem Aegypti putetur pastori comparasse, qui pediculos suos eximit, *Bochartus* l. l. LXX scripsisse suspicatur φθερεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ φθείρει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, Aegyptum corrumpet s. destruet, ut pastor corrumpit seu deterit vestem suam. Eamque scriptionem non solum ex Arabica versione ex Graeca expressa, sed etiam aliis rationibus confirmare annititur. Si verum est, quod *Doederlein* ad *Grotium* observat, *induere regionem* esse *occupare eam,* quia in l. arab. عطا est *manu accipere,* equidem legere mallem ὑφελεῖ et ἀφαιρεῖ hoc sensu: Nebucadnezar tam facile occupabit s. suam faciet Aegyptum, quam pastor vestem suam, quae semper ei ad manus est, sumere ac induere solet.

ΦΘΕΙ'ΡΩ, *corrumpo, perdo, destruo.* אֻמְלַל נָבֵל, iunctim, *languesco, flaccesco.* Ies. XXIV, 4. – בָּקַק, *evacuo.* Ies. XXIV, 3. – חָשַׁךְ, *tenebrasco.* Exod. X, 15. ἐφθάρη ἡ γῆ, quasi legissent נִשְׁחֲתָה, *corrupta s. vastata est.* – מְטָא chald. *supervenio, pervenio, attingo.* Dan. IV, 25. ubi tamen al. pro ἐφθάρησαν rectius ἔφθασαν. Vide supra in φθάνω. – נוּס, *fugio.* Deut. XXXIV, 7. Sermo ibi est de *vigore animi atque corporis amisso.* Verba graeca sunt: οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια αὐτοῦ. – עָטָה, *amicio.* Ierem. XLIII, 12. Vide modo ante in φθειρίζω. – *פִּלֵּל, *iudico, pronuntio sententiam.* Ez. XVI, 52. Legerunt חִלַּלְתְּ aut חָלַלְתְּ. Possunt tamen verba ἐν ᾗ ἔφθειρας verti: *qua* (scil. poena ignominiosa) *perdendam,*

h. e. *dignam indicati*. – שְׁדוּפוֹת, *adustae*, *uredine tactae*. *Int.* Gen. XLI, 6. – שָׁחַת: הַשְׁחִית: נִשְׁחַת, Pih. Hiph. et Niph. Gen. VI, 11. Lev. XIX, 27. Ies. LIV, 16. Dan. VIII, 24. φθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον, *trucidabit* robustos et populum sanctum. Sic *Aelianus V. H.* II, 25. Alexandrum M. sexta Thargelionis τὰς πολλὰς μυριάδας τὰς τῶν βαρβάρων φθεῖραι refert. Hos. IX, 11. Vide et Sap. XVI, 27.

ΦΘΙ'ΝΩ, *deficio*, *ad finem vergo*. יָקָר הֹלֵךְ, *pretiosus procedo*, *magnifice incedo*. Iob. XXXI, 26. σελήνην φθίνουσαν, lunam *deficientem*. Mallem legere φθάνουσαν. *Hesych.* φθίνουσαν, ἐλαττουμένην. Fortasse Int. יָקָר praetsus omisit, ac tantum הֹלֵךְ exprimere voluit.

ΦΘΟΓΓΗ', *vox*, etiam *carmen*, *quod ore profertur*, it. *sonus querula*, *gemitus*. אֵמֶר, *eloquium*, *Aqu.* Iob. XXXVII, 2. Ies. XIX, 11. ubi *vocem querulam*, *gemitum* notat. – הִגָּיוֹן. *Theod.* Ps. IX, 17. ubi *carmen* notat, *quod ore profertur*. *Hesych.* φθογγή, φθέγμα ἡ φωνή.

ΦΘΟΓΓΟΣ, *sonus*. קַו, *linea*, *regula*, it. *sonus*. Ps. XVIII, 4. ubi non legerunt קוֹלָם, aut קָוָם acceperunt, quasi esset a קָוָה, quod *chald.* et *syr.* notat *eloqui*, *enuntiare*, *indicare*, ut indicavit *Cappellus Crit. S.* p. 157. Conf. ad h. l. *Muis Comment. Drusii quaesita per Epist.* Ep. 77. et *Buxtorfii Anticritic.* p. 586. sequ. *Michaelis* in *Introductione* ad N. T. §. 29. (Ed. IV.) p. 204. statuit, φθόγγος hic *chordam* significare, aut potius *sonum chordae*. *Pocock.* ad *Portam Mos.* p. 47. confert arab. قوى, *clamare*. Vide supra s. v. ἦχος. Vide et Sap. XIX, 17. *Hesych.* φθόγγος, φθογγή, φωνή, καὶ τὰ ὅμοια. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φθόγγος, ἦχος.

ΦΘΟΝΕΡΟ'Σ, *invidus*. רַע עַיִן, *malus oculo*, h. e. *invidus*. *Al.* Prov. XXVIII, 22. Vide et Sir. XIV, 10.

ΦΘΟΝΕ'Ω, *invideo*. Tob. IV, 22. μὴ φθονησάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς, ne *invideat* oculus tuus, h. e. *ne sis parcus et illiberalis in conferendo beneficio*.

ΦΘΟ'ΝΟΣ, *invidia*. Sap. VI, 25. 1 Macc. VIII, 16. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φθόνος, πάθος λύπης ἐπὶ τῇ τοῦ πέλας εὐπραγίᾳ. Conf. *Suidam* in h. v. et *Suiceri Thes.* T. II. p. 1425.

ΦΘΟΡΑ', *corruptio*, *vastatio*, *occisio*, *interitus*, *excidium*. הִבּוֹק infin. Niph. a בָּקַק, *evacuando*. Ies. XXIV, 3. φθορᾷ φθαρήσεται ἡ γῆ, *vastatione* vastabitur terra. – חָבַל. Mich. II, 10. ἕνεκεν ἀκαθαρσίας διεφθάρητε φθορᾷ, propter impuritatem *occisi estis*. – נָבֹל inf. a נָבַל, *cadendo*. Exod. XVIII, 18. φθορᾷ καταφθαρήσῃ, *prorsus peribis*. *Hesych.* φθορὰ, ὄλεθρος, ubi vide Intt. – שַׁחַת. Ps. CII, 4. τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν, redimentem de *morte* vitam tuam. Ion. II, 7. ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου, ascendat ex *morte* vita mea. *Phavor.* ἐκ φθορᾶς, ἐκ θανάτου. Conf. Gel.

VI, 8. Coloss. II, 22. 2 Petr. II, 12. Sap. XIV, 12. φθορὰ ζωῆς, *corruptio morum*. *Philoni* περὶ ἀφθαρσίας κόσμου p. 645. φθορὰ est ἡ πρὸς τὸ χεῖρον μεταβολή.

*ΦΘΟΡΕΥ'Σ, *corruptor*. 4 Macc. XVIII, 8. *Philoxeni Gloss.* φθορεὺς, *corruptor*. Id. φθορεὺς παρθένου, *vitiator*.

ΦΙΑ'ΛΗ, *phiala, crater*, it. *areola*, *quae formam phialae habet*. גְּבִיעַ, idem. *Symm.* Gen. XLIV, 2. - יָעִים plur. *palae*. Num. IV, 14. - מִזְלָג, *fuscina*. 2 Par. IV, 16. - מִזְמְרוֹת plur. *psalteria*. 2 Reg. XXIV, 34. Ita *Bielius* ex *Trommio*. Locum autem ipsum nondum reperire mihi licuit. - מִזְרָק, *crater*. Exod. XXVII, 3. XXXVIII, 3. Num. VII, 13. et alibi saepius. - סִפִּים, *hydriae*. *Symm.* Ierem. LII, 19. - עֲרוּגָה, *areola*. Cant. V, 14. σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι ἀρώματος φύουσαι μυρεψικὰ, genae illius sicut areolae aromatis producentes pigmentaria. Cant. VI, 1. κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος, descendit in hortum suum ad *areolas* aromatis. *Aquila* ibi habet πρασιαὶ et πρασιάς. Inde ergo procul dubio *Lex. Cyrilli MS. Brem.* habet: φιάλαι, πρασιαὶ, ἢ καὶ ποτήρια. *Grabius Proleg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 4. et ante eum *Grotius* in *Comment.* ad h. l. Cant. locis citatis pro φιάλαι et φιάλας legendum coniicit φυταλιαὶ et φυταλιάς, sed praeter necessitatem. Immo LXX putarunt, h. l. aliam voci עֲרוּגָה competere significationem. Si coniecturae hic locus esset, mallem αὐλαὶ, coll. 1 Macc. IX, 58. 3 Esdr. II, 11. כְּפוֹרִים, *crateres*, coll. Esdr. I, 10.

ΦΙΛΑ'ΓΑΘΟΣ, *amans boni*. Sap. VII, 22. ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα φιλάγαθον.

ΦΙΛΑ'ΔΕΛΦΟΣ, *amans fratres*. 2 Macc. XV, 14. 4 Macc. XIII, 20. φιλάδελφοι ψυχαὶ, *coniunctissimae animulae*. Ibid. XV, 6. Vide quoque *Soph. Antig.* v. 533.

ΦΙΛΑ'ΖΩ, *amo*. 3 Esdr. III, 22. ubi tamen al. pro φιλάζων rectius habent φιλιάζων. Conf. v. φιλιάζω.

ΦΙΛΑΜΑΡΤΗ'ΜΩΝ, *amans peccata, delectans peccatis*. אֹהֵב פֶּשַׁע, *amans praevaricationem*. Prov. XVII, 20. Conf. *Suiceri Thes. Ecclesiast.* s. h. v.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΕ'Ω, *amo homines*, it. *humaniter tracto*. 2 Macc. XIII, 23. τὸν τόπον ἐφιλανθρώπησε, locum *humaniter tractavit*.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙ'Α, *amor hominum*, *humanitas*. צְדָקָה, *iustitia*. *Inc.* Ps. CXI, 3. 2 Macc. VI, 22. XIV, 9. 3 Macc. III, 18. pro φιλανθρωπίαν ob antecedens ἀνθρώπους legere mallem φιλίαν, ut quoque in ed. *Complutensi* extat. Conf. *Aelian. V. H.* II, 4.

ΦΙΛΑ'ΝΘΡΩΠΟΣ, *amans homines*; *humanus*. 3 Esdr. VIII, 11. τὰ φιλάνθρωπα (sc. ῥήματα s. διατάγματα.) ἐγὼ κρίνας, humanitatis edicta ego eligens. Conf. 2 Macc. IV, 11. Sap. I, 6. φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, spiritus enim

hominum amans sapientia. Sap. XII, 19. δεῖ δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον, oportet iustum esse *humanum*. 3 Esdr. VIII, 9. 10. ubi φιλάνθρωπα videtur coniungendum cum χαίρειν, ita ut Latinorum *officia* respondeat. Alii, uti *Iosephus A. I.* XI, 5. p. 560. *Haverc.*, vulgarem interpunctionem sequuti sunt.

ΦΙΛΑΝΘΡΩ'ΠΩΣ, humaniter. 2 Macc. IX, 27. ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως, benigne et humane.

ΦΙΛΑΡΓΥΡΕ'Ω, amo pecuniam, pecuniae avidus sum, avarus sum. 2 Macc. X, 26.

ΦΙΛΑΡΓΥΡΙ'Α, amor pecuniae, avaritia. בֶּצַע, *quaestus.* Ierem. VIII, 10. 4 Macc. I, 26. *Hesych.* φιλαργυρία, φιλοχρηματία.

**ΦΙΛΑ'ΡΓΥΡΟΣ, amans argenti, pecuniae cupidus, avarus.* 4 Macc. II, 8.

**ΦΙΛΑΡΧΙ'Α, imperii s. imperandi cupiditas.* 4 Macc. II, 15. *Dio Cass.* p. 96, 50. *Reim.* apud quem p. 104, 57. etiam verbum φιλαρχέω reperitur. *Stobaei Ecl.* II. c. 7. T. II. p. 330. ed. *Heeren. Philoxeni Gloss.* φιλαρχία, *ambitus*

ΦΙΛΑ'Σ, compago. ראש, *caput. Inc.* Exod. XXVI, 24. Ita *Bielius*. Sed est vocabulum nihili, nec iusta auctoritate muniri potest. Pro lectione φιλάδων, quam *Montf.* e Cod. *Basil.* protulit, reponendum est κεφαλίδων, neglecta prima syllaba κε, et loco motis literis ι et α. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.*

ΦΙΛΕΛΕΗ'ΜΩΝ, amans misericordiam, admodum misericors. Tob. XIV, 11. Conf. *Suiceri Thes.* s. h. v.

ΦΙΛΕΧΘΡΕ'Ω, amo inimicitiam, inimicitiam libenter exerceo, libenter litigo. רִיב, *litigo.* Prov. III, 30. μὴ φιλεχθρήσῃς, ne facile inimicitiae occasionem arripias, seu: litigare ames cum aliquo frustra.

ΦΙΛΕ'Ω, amo, diligo, gratum mihi est, it. osculor, in signum amoris. אָהַב. Gen. XXVII, 4. ποίησόν μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγὼ, fac mihi edulia, quemadmodum *gratum* mihi *est.* Vide et v. 9. 14. Gen. XXXVII, 3. αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, illum pater amat prae omnibus filiis suis. Ies. LVI, 10. φιλοῦντες νυστάξαι, *amant* (seu *solent lubenter.* Sic apud *Herodot.* 62, 16. et *amo* apud *Horat.* lib. III. Od. 16. v. 9. *Erotian.* φιλεῖ, εἴωθεν.) *dormitare.* – נָשַׁק, *osculor.* Gen. XXVII, 26. φίλησόν με, τέκνον, *osculare* me, fili. Vide et Gen. XXIX, 11. 13. Exod. XVIII, 7. Prov. XXIV, 26. ubi post φιλήσονται supplendum est ἄνθρωποι, adeoque vox impersonaliter accipienda est. – רֵעַ, *amicus.* Thren. I, 3. – *רָעָה, *malitia.* Ierem. XXII, 22. φιλοῦντων. Legerunt רֵעַיִךְ. Esth. XIII, 8. ὅτι εὐδόκουν φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ. *Vulg. libenter enim etiam vestigia pedum eius deosculari paratus essem.* Tob. VI, 25. ἐφίλησεν αὐτὴν, *osculatus est* eam. Conf. Matth. XXVI, 48.

ΦΙ'ΑΗ, *amica.* רַעְיָה, *socia.* *Aqu.* Cant. I, 14.

*ΦΙΛΗΚΟΙ'Α, *audiendi studium.* 4 Macc. XV, 21. κύκνειοι πρὸς φιληκοΐαν φωναὶ, *suavissimae cycnorum voces.* *Photius:* φιλήκοος, φιλομαθής. *Suidas:* φιληκοΐα, καὶ φιλήκοος, φιλομαθής.

ΦΙ'ΛΗΜΑ, *osculum*, *amoris signum.* נְשִׁיקוֹת plur. Prov. XXVII, 6. Cant. I, 1.

ΦΙΛΙ'Α, *amicitia*, *amor*, *libido venerea*, *concubitus*, etiam *illicitus.* אַהֲבָה, *amor.* Prov. X, 13. XV, 18. XVII, 9. – אֲהָבִים plur. *amores.* Prov. V, 19. ἔλαφος φιλίας, cervus *amoris.* – דוֹדִים plur. *amores.* Prov. VII, 18. ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, fruamur *amore* usque ad diluculum. Usurpatur ibi, ut e serie orationis apparet, de *concubitu illicito.* – *מֵרֵעַ, *amicus.* Prov. XIX, 7. Sir. VI, 18. εὐθυνεῖ φιλίαν αὐτοῦ, diriget *amicitiam* eius. Ita *Bielius.* Sed φιλία h. l. positum est pro φίλοι, abstracto posito pro concreto. Potest tamen quoque verti *felix erit in amicitia sua.* Sir. IX, 8. de *libidine venerea.* *Vulg.* *concupiscentia.* Vide et Sir. XXV, 2. XXVII, 18. et conf. Iac. IV, 4. De *amore coniugali* legitur 4 Macc. II, 10.

*ΦΙΛΙ'Α ΚΑΙ' ΧΑ'ΡΙΣ, *amor et gratia.* אַהֲבָה. Prov. XV, 17. Alterutrum ab alio interprete affluxisse, ad arbitrandum proclive, non tamen necessarium est. Certe similis redundantiae exempla permulta collegit ad h. l. *Iaegerus.*

ΦΙΛΙΑ'ΖΩ, *ineo amicitiam*, *fio amicus*, *amorem declaro.* אָהַב, *amo.* 1 Par. XIX, 2. μισουμένῳ ὑπὸ Κυρίου φιλιάζεις, cum illo, qui odio habetur a Deo, *inis amicitiam.* – הִתְחַבֵּר Hiph. *consocio me.* 2 Par. XX, 38. ὡς ἐφιλίασας τῷ Ὀχοζίᾳ, quia *amicitiam iniisti* cum Ochozia. Alii ἐκοινώνησας. – רַחַם, *puella.* Iud. V, 30. φιλιάζοντα φίλοις, *amorem declarantem* amicis. Conf. 2 Esdr. III, 22. – *רֵעֶה, *amicus*, *socius.* Iud. XIV, 20. ὧν ἐφιλίασε. Sermo ibi est de φίλοις τοῦ νυμφίου s. νυμφαγωγοῖς. – *הִתְרוֹעֵעַ, *acclamo*, *iubilo*, Hithp. a רוּעַ. *Theod.* Ps. LIX, 10. qui aeque ac *Aquila* non derivavit a רוּעַ, sed a רָעָה, *sociavit*, *congregavit*, unde רֵעַ, *socius.* *Hieron.* *mihi Philistaea foederata est.* Ita et Ps. CVII, 10. in graeco quodam codice ad *Rom. edit.* lectum est ὑπετάγησαν, ἐφιλίασαν, cum nempe dubitarent Intt., a quanam voce הִתְרוֹעֵעַ derivarent. Fieri tamen potuit, ut hoc scholio marginali tribuendum sit. – *הִתְרָעָה *Hithp.* *Symm.* Prov. XXII, 24. Sir. XXXVIII, 1. ἐφιλίασα αὐτῷ κἀγὼ, et ego *amicitia cum illo coniunctus sum.* *Suidas:* φιλιάζω, φίλος γίνομαι. Adde Sir. XXXVII, 1. 1 Esdr. III, 22. ubi est *amicitiam colere.*

ΦΙΛΙΟ'ΟΜΑΙ, *amicus fio.* הִתְרוֹעֵעַ Hithp. Ps. CVII, 10. ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ἐφιλιώθησαν, mihi alienigenae *amici facti s. foederati sunt.* Vide supra s. φιλιάζω.

ΦΙΛΟΓΕΩΡΓΟ'Σ, *amans agriculturae.* אֹהֵב אֲדָמָה, *amans terrae.* 2 Par. XXVI, 10.

ΦΙΛΟΓΥ'ΝΑΙΟΣ Ε'ΙΜΙ', *sum amans mulierum, mulierosus sum.* אָהַב נָשִׁים, *amo mulieres.* 1 Reg. XI, 1. *Philo Lib. de special. legibus* T. II. p. 301. l. 9. *καὶ οἱ φιλογυναίοις* (legendum *φιλογύναιοι*) *συνουσίαις ἐπιμεμηνότες.*

ΦΙΛΟΓΥ'ΝΗΣ Ε'ΙΜΙ', idem, pro eodem. *Al.* 1 Reg. XI, 1.

**ΦΙΛΟΔΟΞΕ'Ω*, *gloriae sum cupidus.* 4 Macc. VIII, 23.

**ΦΙΛΟΔΟΞΙ'Α*, *gloriae cupiditas*, *honoris studium. Addit. Esther.* XIII, 7. *οὐδὲν ἐν ὑπερηφανίᾳ οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο*, nulla erat in me, cum hoc agebam, et superbiae et vanae gloriae cupiditas. 4 Macc. I, 26. *Stobaei Eclog.* lib. II. c. 7. T. II. p. 174. *Heeren.*

ΦΙΛΟ'ΚΟΣΜΟΣ, *ornatus* seu *cultus amans* et *studiosus.* Ep. Ierem. v. 7. ubi loco *ὥσπερ παρθένῳ φιλοκόσμῳ* reponendum arbitror *παρθένοι φιλόκοσμοι.* Conf. *Aelianum V. H.* XII, 1. p. 720.

ΦΙΛΟΜΑΘΕ'Ω, *cupio discere, discendi desiderio teneor. Prol. Sir.* *ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν*, ubi *φιλομαθεῖν* pro simplici *μαθεῖν* positum esse videtur.

ΦΙΛΟΜΑΘΗ'Σ, *discendi studiosus seu cupidus.* Prol. Sir. *οἱ φιλομαθεῖς.* Conf. *Wyttenbach.* ad *Platonis Phaedon.* p. 217.

**ΦΙΛΟΜΗ'ΤΩΡ*, *matris amans.* 4 Macc. XV, 10.

ΦΙΛΟΝΕΙΚΕ'Ω, *rixor*, *contendo*, *contentiones amo, contentiosus sum.* הִתְחָרָה Hithp. *accendo me*, sc. *ira, exardesco. Symm.* Ps. XXXVI, 1. *φιλονείκει.* - מָרָה, *rebello. Symm.* Ps. LXXVII, 17. - פֶּשַׁע, *praevaricatio.* Prov. X, 13. *φιλονεικοῦντας*, ubi *Schol.* *ἀδικοῦντας.*

ΦΙΛΟΝΕΙΚΙ'Α, *contentio*, *amor rixandi.* 2 Macc. IV, 4. 4 Macc. I, 26. V, 25. *pervicacia.*

ΦΙΛΟ'ΝΕΙΚΟΣ, *contentiosus*, *amans rixas.* חֲזַק מֵצַח, *fortis fronte.* Ezech. III, 7. Legerunt מַצָּה, *rixa*, *iurgium*, a נָצָה. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φιλόνεικος*, *ἀναιδής*, *φίλερις.* *Hesych.* *φιλόνεικος*, *μάχιμος*, *φίλερις.* *φιλονεικία γάρ ἡ μάχη.* - מְרִי, *Aqu. Symm. Theod.* Ezech. XXIV, 6. ubi duae versiones coaluerunt. - מַמְאֶרֶת part. Hiph. foem. *pungens. Samarit.* Lev. XIII, 51. *λέπρα φιλόνεικος*, lepra *contentiosa et permanens.*

ΦΙΛΟΠΟΛΙ'ΤΗΣ, *amans et studiosus civium*, *ac saluti eorum consulens.* 2 Macc. XIV, 37.

ΦΙΛΟΠΟΝΕ'Ω, *laborum amans sum*, *studiose laboro, elaboro, elucubro.* Prol. Sir. *πεφιλοπονημένων.*

ΦΙΛΟΠΟΝΙ'Α, *studium laborandi*, *industria.* עָמָל, *labor. Symm.* Cohel. II, 10. Vide et *Prol. Sirac. Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φιλοπονία*, *σπουδαία ἐργασία*, *παρὰ τὸ φιλεῖν τὸ πονεῖν*, *ὅ ἐστι τὸ ἐργάζεσθαι.*

ΦΙΛΟΠΟΝΟΣ, *gnavus*, *amans laborum*. Prol. Sir. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φιλόπονος, φίλεργος.

ΦΙ'ΛΟΣ, *amicus*, *quilibet alius*. אֹהֵב part. *amans*. Esth. V, 10. 14. VI, 13. et alibi. *Symm. Theod.* 1 Reg. V, 1. – אִישׁ, *vir*. Prov. XXII, 24. – אַלּוּף, *ductor*, etiam *amicus*, ab arab. ألف, *copulare*, *coniungere*. Prov. XVI, 28. XVII, 9. φίλοι καὶ οἰκεῖοι. – אֲנָשִׁים, plur. *viri*. Iob. XXXII, 1. Prov. XXV, 1. – חָבֵר, *sodalis*. Dan. II, 13. 17. 18. *Syrus* Ps. CXVIII, 63. *Aqu.* Cohel. IV, 10. – חָכָם, *sapiens*. Esth. I, 13. εἶπε τοῖς φίλοις ἑαυτοῦ, dicebat amicis suis, h. e. *intimis ministris* et *consiliariis* suis. Vide et Esth. VI, 13. Sic et alias principum et regum consiliarios *amicos* dictos esse docent auctores laudati *Zornio Opusc. Sacr.* Tom. I. p. 336. Adde *Olearium not.* in *Philostrat.* p. 40. a. not. 3. – מֵרֵעַ, *socius*, *amicus*. *Al.* Iud. XIV, 20. ἑνὶ τῶν φίλων. Vide et Iud. XV, 6. – קָרוֹב, *propinquus*. Iob. XIX, 14. – רַחֲמָתַיִם dual. a רַחַם, *duae puellae*. Iud. V, 30. Chald. רָחֵם et Syr. ܪܚܡܐ *amicum* significat, immo ipsa radix hebr. רָחַם, quae Ps. XVIII, 2. perinde ac arab. رحم et رخم notionem *amandi* habet et a LXX per ἀγαπᾶν redditur. Hinc fortasse Gen. XVIII, 17., ubi de Abrahamo sermo est, pro τοῦ παιδός μου olim vere extitit τοῦ φίλου μου (ita ut inter אברהם et אשר exciderit vox רחמי) ac reponendum est auctoritate *Philonis Lib. de verbis Resipuit Noe* T. I. p. 401, 4. unde fortasse sua hausit *Iacobus Ep.* II, 23. *Clemens Rom.* in Ep. I. *ad Corinth.* (in *Cotelerii PP. Apost.* Vol. I. p. 155. ed. *Clerici*) ac *Clemens Alex. Paedag.* III, 2. p. 259. quibus adde *Vulgat. Iudith.* VIII, 19. Apud Arabes etiam Abrahamus modo خليل الله, *amicus Dei*, modo الخليل, *amicus*, vocari solet. Vide *Coran. Sur.* IV, 124. et Ies. 41, 8. – רֵעַ a רָעָה. Exod. XXXIII, 11. Deut. XIII, 6. 1 Par. XVII, 33. et alibi saepius. Prov. XII, 27. ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται, scribe φίλου, ut pendeat ab ἐπιγνώμων, *iustus explorat socium suum*. Prov. XVII, 18. ubi pro τῶν φίλων melius *Cod. Alex.* τὸν φίλον, quem casum postulat verbum ἐγγυᾶσθαι. Vide *Salmasium de modo usurar.* p. 700. *Alii* Ierem. III, 1. ubi vid. *Montf.* – רֵעַ, *cogitatio*. *Inc.* et LXX Ps. CXXXVIII, 17. οἱ φίλοι. Sc. utramque notionem habet vox hebr. – רֵעַ a רוּעַ, *vociferatio*. Iob. XXXVI, 33. Vide antecedentem vocem hebraicam. – איש לרעו, *vir amico*. Esth. IX, 22. – רַע, *malus*. *Al.* Prov. VI, 24. τοῦ φίλου. Extulerunt רֵעַ. – רַעְיָה, *socia*, *amica*. *Inc.* Ps. XLIV, 15. *Aqu.* Cant. I, 14. II, 2. – שָׁלוֹם, *pax*. Ierem. XX, 10. ἄνδρες φίλοι

αὐτοῦ. Bene quoad sensum. - שַׂר, *princeps*. Esth. I, 3. II, 18. VI, 9. *Φίλοι* sc. dicebantur *consiliarii regis aliique viri principes*. Vide quoque Dan. V, 23. III, 91. et 94. VI, 14. *Rav.* ad *Nep. Miltiad.* III, 2. cum indice *I. A. Bosii*, et *Graevium* in *Cic. Ep. ad diversos* XV. Ep. 2. p. 382. 3 Esdr. VIII, 13. chald. יָעֲטִין, *consiliarii*, coll. Esdr. VII, 15. 3 Esdr. VIII, 26. hebr. שַׂר, coll. Esdr. VII, 15. Sir. XIX, 8. φίλῳ καὶ ἐχθρῷ, *cuivis promiscue et sine discrimine*. Ib. v. 13. φίλος, *quivis proximus*.

*ΦΙΛΟΣΟΦΕ'Ω, *sapio*. 4 Macc. V, 6. et 11.

*ΦΙΛΟΣΟΦΙ'Α, *sapientiae studium*. 4 Macc. V, 22, VII, 9.

*ΦΙΛΟ'ΣΟΦΟΣ, *sapientiae amans et cultor*, *sapiens*. אַשָּׁפִים hebr. *sophi*. Dan. I, 20. sec. cod. *Chis*. 4 Macc. VII, 7.

*ΦΙΛΟΣΟΦΩ'ΤΑΤΟΣ, *sapientissimus*, *doctissimus*. 4 Macc. I, 1. φιλοσοφώτατον λόγον, gravissimum e media philosophia locum.

ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙ'Α, *amor naturalis inter parentes et liberos*, *benevolentia*. 2 Macc. VI, 20. 4 Macc. XV, 6.

*ΦΙΛΟ'ΣΤΟΡΓΟΣ, *propensus ad amorem*, *qualis est inter parentes*, *coniuges et liberos*. 4 Macc. XV, 13.

ΦΙΛΟΣΤΟ'ΡΓΩΣ, *benevolenter*, *amore magno*. 2 Macc. IX, 21.

*ΦΙΛΟΤΕΚΝΙ'Α, *amor in liberos*. 4 Macc. XIV, 13.

*ΦΙΛΟ'ΤΕΚΝΟΣ, *amans liberorum*. 4 Macc. XV, 4.

*ΦΙΛΟΤΕΚΝΟ'ΤΕΡΟΣ, *ad partum amandum propensior*. 4 Macc. XV, 5. et 6.

ΦΙΛΟΤΙΜΙ'Α, *cupiditas honoris*, *ambitio*. Sap. XIV, 18. *Vulg. eximia* (s. ambitiosa) *diligentia*. *Hesych.* φιλοτιμία, δωρεά, κενοδοξία, πλοῦτος, μεγαλοφροσύνη.

ΦΙΛΟ'ΤΙΜΟΣ, *cupidus honoris*, *ambitiosus*, *honorificus*, *magnificus*. Sap. XVIII, 3. φιλοτίμου ξενιτείας, *honorifici* hospitii. Dicitur quoque φιλότιμος, *qui magno studio et contentione aliquid agit*, *qui omnibus viribus ad aliquid contendit*. 3 Macc. IV, 15. ἐγένετο ἡ ἀπογραφὴ μετὰ φιλοτίμου προσεδρίας, fiebat descriptio *summa cum assiduitate et dilegentia*. Conf. 2 Cor. V, 9.

ΦΙΛΟΤΙ'ΜΩΣ, *studio*, *vel nimio honoris studio*, *ambitiose*, *magno animo*, *studiose*, *solicite*, *dilegenter*. Susan. v. 12. παρετήρησαν φιλοτίμως, observabant *solicite*. 2 Macc. II, 21. τοῖς ὑπὲρ τοῦ ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, illis, qui pro Iudaismo *magno animo fortiter pugnarunt*. *Vulg. qui pro Iudaeis fortiter fecerunt*. *Aelian. V. H.* III, 42. εὖ μάλα φιλοτίμως ἐπονοῦντο. *Polyb.* IX, 19. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* III, 1. *Suidas* et *Gloss. Brem.* φιλοτίμως, μεγαλοδώρως, ὑπερμέτρως, ἐπιμελῶς. *Hesych.* φιλοτίμως, φιλοδόξως, πλουσίως, μεγαλοψύχως, δαψιλῶς.

*ΦΙΛΟΤΡΟΦΕ'Ω, *libenter alo.* 1 Sam. XXVIII, 24. ad עֵגֶל מַרְבֵּק notatur in *Hex. Σ.* πεφιλοτροφημένη θρεπτὴ, quorum hoc ab alio interprete, illud a *Symmacho* profectum putat *Kreyssigius*. Vide tamen s. θρεπτός. Post πεφιλοτροφημένη autem, ut bene monuit *Montf.*, supplendum est δάμαλις. Vox φιλοτροφεῖν proprie notat *amice nutrire*, h. e. *bene nutrire*, quod, si de animalibus sermo est, una voce *saginare* dicitur. Adiectivum φιλότροφος legitur apud *Orpheum Hymn.* προθυρ. v. 5.

ΦΙΛΟΦΡΟΝΕ'Ω, *comitate et humanitate prosequor, amanter compleotor, benevolus sum*, it. *studiosus, diligens sum.* 2 Macc. II, 26.

ΦΙΛΟΦΡΟ'ΝΩΣ, *benevole, humaniter, comiter.* 2 Macc. III, 9. φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἀποδεχθεὶς, *humaniter* a summo sacerdote exceptus. Adde 4 Macc. VIII, 4. Sic *Aelianus V. H.* IV, 9. ὑπεδέξατο αὐτοὺς εὖ μάλα φιλοφρόνως. *Apollodorus Bibl.* lib. I. c. 9. §. 18. Conf. Act. XXVIII, 7. et *Lex. N. T.* s. h. v.

ΦΙΛΟ'ΨΥΧΟΣ, *amans animarum, amans vitae.* Sap. XI, 26. δέσποτα φιλόψυχε, domine amans vitae, coll. v. 24. 25. XII, 1. et I, 14. *Dio Cass.* I, 78. p. 1332. ed. *Reim.* Iubia mortem sibi illatura οὐκ ἔτι ἐφιλοψύχησεν, *nullo vitae desiderio amplius tenebatur.* Sir. II, 23. φιλόψυχε, *qui animarum ardes amore. Hesych.* φιλόψυχον, εὔψυχον.

ΦΙ'ΛΤΡΟΝ, pr. *amoris illecebra, amatorium poculum,* it. *res omnis amorem ac benevolentiam concilians*, it. *amor.* אַהֲבָה, *amor. Symm.* Cant. II, 5. τετρωμένη φίλτρῳ, vulnerata *amore.* 4 Macc. XIII, 18. τὰ τῆς ἀδελφότητος φίλτρα, quanta fraterno sanguini *ad amorem conciliandum vis* insit. Ib. v. 26. *Hesych.* φίλτρον, φιλία. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φίλτρον, ἡ ἐνδιάθετος περὶ τὸ καταθύμιον σχέσις. Conf. *Aelianum V. H.* lib. XII. c. 1. Menander apud *Stobaeum*: Ὦ παῖδες, οἷον φίλτρον ἀνθρώποις φρενός. *Apollonides Anthol.* I. μὴ σπείσαις δεύτερα φίλτρα γάμου. Conf. *Eschenbachii not.* ad *Orphei Argon.* v. 477. p. 290. ac *Hindenburgii anim.* ad *Xenoph. Mem. S.* II. c. 3. p. 80.

ΦΙΜΟ'Σ, *capistrum, camus, fiscella.* חַח, *hamus.* Ies. XXXVII, 29. ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου, immittam *capistrum* seu *hamum* in nares tuas. Conf. ad h. l. *Schefferum* de *re vehic. vett.* lib. I. c. 13. p. 165. sequ. – חַמָּה, *calor*, it. *sol.* Iob. XXX, 28. στένων πορεύομαι ἄνευ φιμοῦ. Scribendum necessario est ἄνευ θυμοῦ, ut LXX, substitutis aliis punctis, חֵמָה, *iram*, legerint. Sincera haec lectio reperitur quoque in ed. *Compl.*, expressa quoque a *Syro*, *Hieronymo* et *Vulgato: absque furore.* Facilis autem lapsus ex θυμοῦ in φιμοῦ. – מַחְסוֹם, *capistrum, quo os obturatur. Al.* Psalm. XXXVIII, 2.

φιμοῖ. - מֶתֶג *Symm.* Prov. XXVI, 3. Sir. XX, 29. *fraenum, obturatio oris*, quae hominem facit mutum et elinguem.

ΦΙΜΟ'Ω, *capistro*, *os obturo*. אָטַם, *claudo*. *Al.* Prov. XVII, 29. φιμῶν χεῖλη, *capistrans* labia. *Lex. vet.* φιμῶ, *compesco*. - חָסַם. Deut. XXV, 4. - שָׂכַר, *mercede conduco*. *Theod.* Prov. XXVI, 10. φιμοῖ. Cum *Symmacho*, qui voce ἐμφράσσω usus est, legit סֹגֵר, aut, quod propius ad textum accedit, סֹכֵר. Praeterea legitur Dan. XIII, 62. sec. cod. *Chisianum*. *Hesych.* φίμοῖ, δεσμεύει, ἐμφράττει, ἄγχει, ἐπιστομίζει.

ΦΛΕΓΜΑΙ'ΝΩ, *inflammor*, *ardeo*, *effervesco*, *tumeo*, *intumesco*. טְרִיָּה foem. *humida*, it. *purulenta*. Ies. I, 6. πληγὴ φλεγμαίνουσα, plaga *tumens*, h. e. *cum inflammatione coniuncta*. Vulgo טְרִיָּה vertitur *recens*. Vulnus recens est fere cum inflammatione coniunctum. - נַחְלָה Niph. *aegritudine afficior*, *doleo*. Nah. III, 13. ἐφλέγμανεν. Recte. Plaga enim maxime dolet ac aegra est, cum φλεγμαίνει, h. e. intumuit cum vehementi ardore. - עָשֵׁשׁ, *contabesco*, etiam ex usu l. *Syr. inflammor*. *Symm.* Ps. VI, 8. ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ, *inflammata sunt*, aut secundum alios *turgent* s. *tument* prae indignatione seu aegritudine lumina mea, ut *turgentia lumina* dicit *Propertius* I, 21. et *fletu lumina fessa tument* apud *Tibull.* I, 8. *Gloss. Vet. turget*, φλεγμαίνει, τετάρακται: unde simul intellegi verba LXX possunt: ἐταράχθη ὁ ὀφθαλμός μου. *Fischero* in *Clavi* p. 83. *Symmachus* legisse videtur אֶשְׁשָׁה. Sed עָשֵׁשׁ propr. *rodi*, *arrodi*, deinde *consumi*, *absumi* notat. *Hieron. caligavit*. *Hesych.* φλεγμαίνει, ὀγκοῦται, φυσοῦται.

**ΦΛΕΓΜΟΝΗ'*, *inflammatio*. 4 Macc. III, 17. τὰς τῶν οἴστρων φλεγμονὰς, libidinum *flammas* exstinguere. *Zonaras Lex.* col. 1814. φλεγμονὴ, ὄγκος πυρώδης, συῤῥυέντων ἐπὶ τὸ ἀσθενὲς μέρος τῶν ὑγρῶν, καὶ τῇ παρὰ φύσιν θερμασίᾳ φλεγόντων τὸ πεπονθός. Vide quoque *Vet. Lex. MS. F. Morelli* ad *Dion. Chrysost.* p. 82. (84.)

ΦΛΕ'ΓΩ, *ardeo*, *uro*, *incendo*, *inflammo*. אָכַל, *edo*. Exod. XXIV, 17. ὡσεὶ πῦρ φλέγον (cod. *Oxon.* φλεγόμενον) ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, tanquam ignis *ardens* in cacumine montis. Haud raro אָכַל tribuitur *igni*, ita ut *ardere*, *consumere* notet. - בָּעַר. *Symm.* Exod. III, 2. φλεγόμενος. - דָּלַק, *fervide insector*. *Symm.* Ps. IX, 3. φλέγεται. - דְּלֵק, chald. part. Dan. VII, 9. - יָקַד. Ierem. XVII, 4. - לָבִיא, *leo immanis*. *Symm.* Ps. LVI, 5. φλεγόντων. Ita *Bielius*, sed collatione minime diligenter instituta, e qua apparet, φλεγόντων non voci לְבָאִם, sed potius לֹהֲטִים, *ardentes*, respondere. Simili ratione lapsus quoque est *Starcke*, qui in *carm. Dav.* Vol. I. p. 186. φλεγόντων pro manifesta corruptione ex λεόντων habet, sive glossa, quae in ipsum textum transierit. -

להט Pih. Deut. XXXII, 22. *φλέξει θεμέλια ὀρέων, incendet* fundamenta montium. Adde Mal. IV, 1. *φλέξει αὐτοὺς*, ubi duae versiones coaluerunt. Confer *Fischeri Proluss. de vers. GG. V. T.* p. 195. - להט part. *flammans. Al.* Ps. CIII, 5. *φλέγον*. - *עצר, *claudo.* Ierem. XX, 9. *ὡς πῦρ καιόμενον καὶ φλέγον ἐν τοῖς ὀστοῖς μου.* Recte quoad sensum. *Ignis* enim *clausus in ossibus* est *ignis intestinus ossa exarescens et exsiccans.* - *שבר, *frango.* Prov. XXIX, 1. *φλεγομένου αὐτοῦ, qui cum subita indignatione exardescat* ad quamvis reprehensionem. Legerunt שרב aut שרף. Sap. XVI, 19. *ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύναμιν φλέγει*, super ignis virtutem *ardet.* Ib. v. 22. *πῦρ φλεγόμενον, ignis ardens.*

ΦΛΕ'Ψ, vena. *לַהַב, proprie *flamma*, h. l. *lamina gladii polita, ferrum flammans.* Iud. III, 22. *φλεβός.* Lectio haec, quam sola ed. *Compl.* habet, est aperte vitiosa, orta ex *φλογός.* - מָקוֹר, *scaturigo.* Hos. XIII, 15. *ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ*, exsiccabit *venas* eius. *Aqu.* Prov. XVIII, 4. Zach. XIII, 1. *Hesych. φλέβαι* (scrib. *φλέβας*), *νεῦρα τινὰ αἵματος δεχόμενα. Lex. Cyrilli MS. Brem. φλέψ, χιτὼν αἵματος.*

ΦΛΙΑ', postis ianuae, vestibulum, limen, superliminare. גָּדֵר, *murus. Al.* Ezech. XLII, 7. *φλιά.* - מְזוּזָה, *postis.* Deut. VI, 9. 1 Reg. VI, 32. *Theod.* Prov. VIII, 34. *Gloss. in Octat. φλιαὶ, τὰ ὑπέρθυρα.* - אַיִל מְזוּזָה, *superliminare postis.* 1 Reg. VI, 30. - מַשְׁקוֹף, *superliminare.* Exod. XII, 22. *καθίξεσθε* (ita enim legendum loco *καθίζετε*) *ἐπὶ τῆς φλιᾶς*, attingite *limen. Hesych. φλιᾶς, τῆς θύρας παραστάδος. Suidas: φλιὰ, ὁ παραστάτης* (Lege *παραστὰς* ex *Hesychio.*) *τῆς θύρας. Lex. Cyrilli MS. Brem. φλιὰ, ἡ ἐπάνωθεν τῶν σταθμῶν, ἤτοι παραστάδων.*

ΦΛΟΓΙ'ΖΩ, inflammo, ardeo, aduro, comburo, consumo. הִתְחָרַךְ chald. Hithp. *aduror.* Dan. III, 21. *ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη*, capillus capitis illorum non *adustus est.* - הִתְלַקַּח Hithp. *accipio seu teneo me, h. e. cohaereo.* Exod. IX, 24. *πῦρ φλογίζον*, ignis *ardens.* Coniectura mera ducti ita transtulisse videntur. - לִהֵט Pih. Ps. XCVI, 3. *φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, comburet vel consumet* in circuitu inimicos ipsius. - *סוּפָה, nomen proprium, Num. XXI, 13. *ἐφλόγισε.* Interpretati sunt בְּסוּפָה, ut gerundium a verbo סוּף, *in consumendo.* Iob. XLI, 13. in LXX post *ἄνθρακες* excidit *φλογίζει* vel *φλογοῖ*, a sequenti *φλὸξ* absorptum. 1 Macc. III, 5. Sir. III, 29. *πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ*, ignem ardentem extinguet aqua.

ΦΛΟ'ΓΙΝΟΣ, flammeus, fulgidus. לַהַט, *flamma.* Gen. III, 24. *τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην*, cum gladio *fulgido* vibrante. Quae hic *φλογίνη ῥομφαία* dicitur, Nah. III, 3. est *στίλβουσα ῥομφαία.* Conf. et notata in v. *φλόξ.* Apud *Hesychium φλογίνη* exponitur *καυστική, urendi vim*

habens, et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φλογίνην interpretatur καυστικὴν, πυρίνην. Sed minus ad sensum interpretum graecorum Gen. l. c., si alias, ut videtur, eo respexerint. Caeterum φλόγεα etiam apud *Suidam* sunt λαμπρά.

ΦΛΟΙΟ'Σ, *cortex*. מַלּוּחַ, *malva*. *Symm.* Iob. XXX, 4. Vox hebr. in universum notat *omnem herbam amaram*, *nec ad edendum aptam*, et tale quid est etiam *cortex*. Sap. XIII, 11. *Hesych.* φλοιὸν, τὸ λέπος τοῦ ξύλου. Similiter *Suidas*: φλοιὸς, τὸ λέπος τοῦ δένδρου. Conf. *Homerum Il.* α', v. 237. et *Schol.* ad h. l.

ΦΛΟ'Ξ, *flamma*, it. metaphorice: *quidquid ad modum flammae splendet et oculos perstringit*, cuiusmodi est *ferrea et fulgida gladii pars*, *acies*, *cuspis*. אֵשׁ, *ignis*. *Symm.* Iob. XVIII, 5. - הֵעִיר Hiph. ab עוּר, *evigilo*. Hos. VII, 4. Sed hic pro מֵעִיר legisse videntur מָאוֹר, vel מָנוֹר. Vide *Breitingeri Proleg. in LXX Intt.* T. III. plag. f. p. 2. - זִיק, *scintilla*. Ies. L, 11. - לַבָּה contr. ex לֶהָבָה. Exod. III, 2. - לַהַב. Iud. III, 22. ἐπεισήνεγκε καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογὸς, intromisit etiam manubrium post *aciem*, et occlusit pinguedo foramen post *aciem*, seu *gladii laminam flammantem et politam*. Conf. notata in v. φλόγινος. Fortasse ex Iud. l. c. φλογὸς in *Gloss.* in *Octat.* exponitur καρδίας, sed minus bene. Male etiam legitur in iis φλογὸς καρδίας sine distinctione pro φλογὸς, καρδίας. Ies. XXIX, 6. φλὸξ πυρὸς, *flamma ignis*. Vide et Ies. LVI, 15. - לֶהָבָה et constr. לֶהָבַת. Num. XXI, 28. Abd. v. 18. *Aqu. Theod.* 1 Sam. XVII, 7. ubi significat *cuspidem*. - לֹהֵט part. *flammans*. Ps. CIII, 5. - עֲלָטָה, *caligo maxima*. Gen. XV, 17. Legerunt לֶהָטָה. Fortasse etiam loco φλὸξ reponendum erit νὺξ aut σκότος. *Vulg. caligo tenebrosa*. - קִיטוֹר, *fumus cum igne mixtus*. Gen. XIX, 28. - שְׁבִיב אֵשׁ, *scintilla ignis*. *Symm.* LXX Iob. XVIII, 5. - שְׁבִיבִין plur. chald. Dan. VII, 9. - *שְׁבִיבָא chald. *scintilla*. *Inc.* Dan. III, 22. - שַׁלְהֶבֶת. Cant. VIII, 6. Sap. X, 17. ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡμέρας, καὶ εἰς φλόγα ἄστρων τὴν νύκτα, erat illis in operimentum die, et in *flammam stellarum* (*lucem flammeam*) nocte. Sap. XVII, 5. ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες, siderum lucidae *flammae*.

ΦΛΟ'Ξ 'ΕΞΑΦΘΕΙ'ΣΑ, *flamma succensa*. לַהֶבֶת שַׁלְהֶבֶת, *flamma flammae*, h. e. *vehementissima flamma*. Ezech. XX, 47.

*ΦΛΥ'ΑΡΟΣ, *nugatorius*, *ineptus*, *futilis*. 4 Macc. V, 10. τῆς φλυάρου φιλοσοφίας.

*ΦΛΥ'ΚΤΑΙΝΑ, *pullula*, *papula*, *pustula*, *Gloss. Vett.* Vide s. v. φλυκτίς. *Zonaras Lex.* φλύκταιναι, φυσαλίδες, ἤ τὰ ἐκ τοῦ ὑετοῦ γενόμενα οἰδήματα. Confer quoque *Suidam* et *Hesychium*.

ΦΛΥΚΤΙ'Σ, *papula*, *pustula*, *tumor*. אֲבַעְבֻּעוֹת plur. *inflationes*, *ulcera purulenta*. *Aqu*. *Symm*. *Inc*. et *LXX* Exod. IX, 9. φλυκτίδες (Cod. 32. *Holm*. φλύκταιναι. Ita quoque *Philo* et *Gregor. Nyss.*) ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, *pustulae* efflorescentes tam in hominibus, quam in quadrupedibus. Sed vox φλυκτίδες h. l. non ad אֲבַעְבֻּעוֹת, cui in *Hexaplis* adscripta est, propterea referenda videtur, quia adiuncta sunt huic voci epitheta, quae in textu hebr. non proxime sequuntur. Pertinet potius ad proxime sequens שְׁחִין, *inflammatio*, *pustula ardens*. Sine dubio quoque *Aquila* φλυκτίδα scripsit, reliqui autem interpretes sensus causa φλυκτίδες. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φλυκτίδες, τὸ ἀπὸ πυρὸς φύσημα, (Ita quoque *Suidas*.) ἢ ὁ καλούμενος ἄνθραξ, ἢ τὰ ἐκβράσματα, καὶ αἱ φλύκταιναι.

ΦΟΒΕ'Ω et φοβέομαι, *terreo*, *terrorem iniicio*, *timeo*, *metuo*, *paveo*, it. *cum reverentia* vel *religiose colo*. גּוּר, idem. Num. XXII, 3. ἐφοβήθη Μωὰβ τὸν λαὸν σφόδρα, *timebat* Moab populum valde. Ps. XXI, 25. φοβηθήτω ἀπ' αὐτοῦ, *timeat* illum. In notione *cultus religiosi* legitur pro eodem apud *Inc*. Hos. X, 5. – דָּאַג, *anxius sum*. Ierem. XVII, 8. – דְּחַל chald. *tremo*. Dan. V, 21. ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, tremebant et metuebant coram illo. Vide et Dan. VI, 26. – הֵחִיל Hiph. a חוּל, *contremisco*. 1 Par. XVI, 30. Ps. LXXVI, 15. – הֶעֱרִיץ Hiph. Ies. XXIX, 23. τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται, Deum Israelis *venerabuntur*, vel *cum reverentia colent*. – הִתְגּוֹדֵד Hithp. *incido me*. Deut. XIV, 1. ubi tamen pro οὐ φοβήσετε Cod. *Alex*. rectius οὐ φοιβήσετε habet. – *חוּס, *parco*. Gen. XLV, 20. sec. cod. *Oxon*. Libere vertit incertus huius versionis auctor. – חָרַד: הֶחֱרִיד, Kal et Hiph. *tremo*, *terreo*. Ezech. XXVI, 18. *Al*. Ierem. XXX, 10. – חֲרָדָה, *tremor*, *trepidatio*. Prov. XXIX, 25. – חָתַת, *terreor*. Ier. I, 17. μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ne *formides* a facie illorum. Vide et Ierem. X, 2. Ios. I, 9. – יָגוֹר, verbale. Ierem. XXXIX, 7. – יָרֵא, verbum. Gen. XV, 1. μὴ φοβοῦ, *bono esto animo*. Vide et Gen. XXI, 17. XLVI, 3. L, 19. 21. et conf. Act. XXVII, 4. Luc. II, 10. Conf. et Gen. XXXV, 17. 1 Reg. XVII, 13. Ioel. II, 21. ubi LXX אַל תִּירָאִי reddunt θάρσει, *confide*, *bono esto animo*. Exod. I, 17. ἐφοβήθησαν τὸν θεὸν, timebant Deum. 2 Sam. XIV, 26. ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὅρκον κυρίου, magna erat apud populum iuris iurandi religio. Ion. I, 10. ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, h. e. valde timebant. Vide et v. 15. ac conf. Marc. IV, 41. Luc. II, 9. *Al*. Ies. XXV, 2. – יָרֵא, verbale, *timens*. Gen. XXII, 12. Deut. VII, 19. οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, quos tu times. Deut. XX, 8. ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ. Cohel. VII, 9. ubi loco φοβ[illegible]ους sine dubio scribendum est φοβούμενος, nam recep[illegible] lectio nullum sensum fundit. – יִרְאָה, *timor*.

Ps. LXXXV, 10. Ies. LXIII, 17. - *כָּבַד, *honoro*. *Οἱ λοιποὶ* Mal. I, 6. ubi φοβεῖσθαι notat *cultum debitum praestare*, ac eodem iure de filiis, quo de servis, dici potest. - *נָהַר, *illuminatus, exhilaratus sum*. Ies. LX, 5. φοβηθήσῃ, *timebis*. Eandem notionem voci et *Syrus* subiecit. Ierem. LI, 4. Sed *Hieronymus* LXX h. l. legebat, inque Commentario citat: *gaudebis*. Ita quoque *Arabs*. Suspicor igitur, eos scripsisse φωτισθήσῃ, coll. Ps. XXXIV, 6. - עֶבֶד, *servus*. Ies. LXVI, 14. γνωστὴ ἔσται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, innotescet potentia Dei *colentibus* illum. Eandem significationem habet quoque vox hebraica. Conf. Act. X, 2. XIII, 16. 26. et *Bibl. Brem.* Class. VI. p. 1055. - *עִין. Dan. XI, 12. sec. cod. *Chis.* - פָּחַד, *paveo*. Deut. XXVIII, 66. 67. Ps. LII, 6. Ies. II, 12. - פַּחַד נָפַל, *pavor cadit*. Esth. IX, 2. - צָעַק, *clamo*. Ies. XXXIII, 7. φοβηθήσονται. Lectio haec sensum prorsus contrarium efficere nonnullis videtur, qui ideo legere malunt βοηθήσονται, ut habet ed. *Ald.* Sed omnis difficultas tollitur, si φοβηθήσονται vertatur: *prae timore clamabunt*. - קוּץ, *taedet me*. Ies. VII, 16. - *קָצַר, *abbrevio*. *Aqu.* Zach. XI, 8. ἐφοβήθη. Sed est haec versio sine dubio alius interpretis, qua convenienter usui loquendi expressit formulam hebr. *abbreviatum est cor eius*. Conf. *Glassii Philol. Sacr.* p. 1190. - רָאָה, *video*. Iud. XIV, 11. Lectio φοβεῖσθαι mihi esse videtur interpretatio vocis רָאָה, in hac orationis serie minime improbabilis, ut adeo non opus sit statuere, eos a יָרֵא deduxisse. 1 Reg. XIX, 3. Iob. XXXVII, 24. Ierem. XVII, 8. Legerunt ייְרא vel יָרֵא secundum Chetib. Mich. VI, 9. ubi acceperunt pro יִרְאוּ, ut He in eo sit loco י positum, ut iam monuit *Aben Esra*. Chald. דָּחֲלִין, *timent nomen tuum*. Conf. quoque *Scharfenbergium* ad Iud. XIV, 11. - רְגַן: *Inc.* et LXX sec. cod. *Alex.* Exod. XV, 14. ἐφοβήθησαν. - רָעַשׁ, *contremisco*. Ezech. XXVII, 28. φόβῳ φοβηθήσονται, *timore percellentur*. *Al.* Ierem. XLIX, 20. ἐφοβήθη. - *שׂוּם, sequ. עַל. Dan. III, 12. sec. *Chis.* οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν ἐντολήν. Sap. XVII, 9. εἰ μηδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, si nihil horrendi iis *timorem iniiceret*. *Vulg. perturbabat*. *Syrus: perterruit*. Vide *Thucyd.* VIII, 82. Praeterea legitur quoque apud *Samarit.* Gen. L, 19. qui verba hebr. כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי transtulit: καὶ γὰρ φοβούμενος θεὸν εἰμὶ ἐγώ. Si verba hebraica redduntur: *num me pro Deo habetis?* aut: *cur me tanquam Deum veneramini?* haud male sensum expressit. Nam verba graeca sonant: Ego quoque sum cultor Dei eiusdem, quem vos veneramini, aut, ut תחת melius exprimatur, ego quoque subiectus sum Deo. LXX: τοῦ γὰρ θεοῦ ἐγώ. Sap. XVIII, 25. pro ἐφοβήθησαν legendum est ἐφοβήθη, sc. ὁ ὀλοθρεύων. Tob. IV, 23. μὴ

φοβοῦ, noli *anxius esse*, aut: non est, ut anxius sis. *Fagius* bene transtulit: אַל תִּירָא.

ΦΟΒΕΡΙ'ΖΩ, *terreo*, *timorem incutio*. דְּחַל chald. Pah. Dan. IV, 2. - הֶחֱרִיד Hiph. Esdr. X, 3. - יָרֵא Pih. Nehem. VI, 9. 14. 19.

ΦΟΒΕΡΙΣΜΟ'Σ, *terror*. בִּעוּתִים plur. *terrores*. Ps. LXXXVII, 17. οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με, terrores tui perturbarunt me.

*ΦΟΒΕΡΟΕΙΔΗ'Σ, *terribilis*, *horribilis*, *formidabilis*, *teter aspectu*. 3 Macc. VI, 18. δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι, duo *terribiles aspectu* angeli.

ΦΟΒΕΡΟ'Σ, *terribilis*, *formidabilis*, *reverendus*, *venerandus*. אוֹר, *luceo*. *Theod.* Ps. LXXV, 4. ubi pro נָאוֹר legit נוֹרָא. - אָיֹם. Hab. I, 7. Interpretationem verbi confirmat usus loquendi in l. *Samarit.* et *Chaldaica*. - דְּחִיל chald. Dan. II, 31. VII, 7. 19. - חַכְלִילִי, *rubicundus*. *Inc.* Gen. XLIX, 12. φοβεροὶ, vitiose. Fortasse legendum φοίνιοι. - מוֹרָא, *timor*. Ps. LXXV, 12. - *מִמָּגוֹר, *prae timore*. *Symm.* Ies. XXXI, 9. φοβερά. - נוֹרָא part. Niph. a יָרֵא. Gen. XXVIII, 17. ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος, quam *reverendus* hic locus. Deut. X, 17. θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερὸς, Deus magnus et potens et *reverendus*. Vide et 1 Par. XVI, 25. Nehem. I, 5. Ps. LXV, 2. ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου, quam *illustria* et *magnifica* sunt facta tua. Vide et Ps. CV, 22. CX, 9. ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, sanctum et *venerabile* nomen eius. Vide Ps. XCVIII, 3. et Sir. I, 8. IX, 23. Adde *Symm.* Iob. XXXVII, 22. Ps. XLIV, 5.

*ΦΟΒΕΡΟ'Σ ΕΙ'ΜΙ', *terribilis sum*. *Inc.* Ezech. I, 18. φοβεροὶ ἦσαν. *Vulg. et horribiles aspectu.* In textu hebr. legitur יִרְאָה לָהֶם, *et pavor propter illas.*

ΦΟΒΕΡΟ'Σ ΛΟ'ΓΟΣ, *terribilis sermo*. דְּאָגָה, *sollicitudo*. Prov. XII, 26. Scil. ad דְּאָגָה protraxerunt ex altero membro דָּבָר.

ΦΟΒΕΡΩ͂Σ, *terribiliter*, *formidabiliter*, *metum incutiendo*. נוֹרָאוֹת part. plur. foem. Niph. a יָרֵא, *terribilia*. Psalm. CXXXVIII, 13.

ΦΟ'ΒΗΜΑ, *timor*. מוֹרָה, idem. *Aqu.* Ps. IX, 21. θοῦ, κύριε, φόβημα αὐτοῖς, incute, Iova, *terrorem* iis. *Fischerus* in *Clavi* p. 83. statuit, eum legisse מוֹרָא (quasi transmutato א in ה), ac deduxisse a יָרֵא, ut מוֹשָׁב ducitur a יָשַׁב, quam lectionem quoque secuti sunt *Theodotion* et *Paraphr. Chald.* - מוֹרָא. *Aqu.* Deut. IV, 34.

ΦΟ'ΒΗΤΡΟΝ, *terriculamentum*. חָגָּא (א pro ה), *trepidatio*. Ies. XIX, 17. ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις εἰς φόβητρον, erit terra Iudaeorum Aegyptiis in *terriculamentum*. Conf. Luc. XXI, 11.

ΦΟ'ΒΟΣ, *timor, metus, terror*, etiam *id, quod terrorem incutit, terriculamentum*. אֵימָה, *terror*. Gen. XV, 11. φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ, *terror* tenebricosus magnus irruebat in illum. Iob. IX, 34. XIII, 21. et alibi saepius. – אֵימָתָה cum duplicatione literae foem. generis, *terror maximus*. Exod. XV, 16. ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος, irruat in illos *terror* et tremor. Exod. XXIII, 27. Deut. XXXII, 25. Ios. II, 9. – *אֵימְתָנִי Chald. *terribilis*. Dan. VII, 7. sec. cod. *Chis.* – אֶרְאֵל, *praevalidus*. Ies. XXXIII, 7. ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν. Non legerunt בְּמוֹרַאֲכֶם, aut בְּיִרְאַתְכֶם, ut nonnullis visum est, sed φόβος h. l. *terriculamentum* notat, quo sensu bene voci hebraicae respondet. – *גּוּר, *timeo*. Iob. XLI, 16. φόβος θηρίοις, pro φοβοῦσι θηρία. – דֶּרֶךְ, *via*. Prov. X, 30. φόβος κυρίου: ubi tamen *Grabio Proleg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 3. pro φόβος legendum videtur ὁδός; qua tamen coniectura non opus est, quia *via Domini* h. l. *religionem* seu *vivendi rationem a Deo hominibus praescriptam* notat. – הֵחָבֵא infin. Niph. a חָבָא, *abscondendo se*. Dan. X, 7. ἔφυγον ἐν φόβῳ, fugerunt in timore. – הָמוֹן, *strepitus, turba*. Ies. XXXIII, 3. Hic quoque (ubi *Vulg. vocem angeli* posuit) φόβος notat *obiectum timoris*, seu *id, quod timorem imperat*. Eadem observatio valet ibidem, ubi voci רֹמְמֻת, *exaltatio*, respondet. Sed φωνὴ τοῦ φόβου potest quoque per *vocem terribilem* reddi. Certe non opus esse videtur, ut cum *Kreyssigio* in *Obss. philol. crit.* ad Iob. XXXIX, 19–25. p. 11. ψόφου loco φόβου legatur, quamquam has voces interdum perturbatas fuisse docuit *Iacobsius Animadv.* in *Anthol.* Vol. I. P. II. p. 387. – הַר, *mons*. Ezech. XXXVIII, 21. φόβον μαχαίρας. *Cappello* in *notis critt.* ad h. l. p. 558., omisso הָרֵי, pro חֶרֶב legisse videntur חֲרָד. – *הוֹד, *gloria. Symm. Theod.* Iob. XXXIX, 20. φόβος, quam vocem *Kreyssigius Obss. phil. crit. in Iob.* cap. 39. p. 20. ad vocem אֵימָה refert. Sed nonne hic quoque φόβος obiectum *timoris* aut potius *reverentiae* significare potest? – חָרֵד, *tremo*. Ies. XIX, 16. ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι, ὡς γυναῖκες, ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ, erunt Aegyptii, ut mulieres, in metu et tremore. – חֲרָדָה, *tremor*. Ies. XXI, 4. Ierem. XXX, 5. – חִתָּה, *terror*. Gen. XXXV, 5. – חִתִּית, idem. Ez. XXVI, 17. XXXII, 23. 24. 25. – יִרְאָה. Gen. IX, 2. ὁ φόβος ὑμῶν καὶ ὁ τρόμος ἔσται ἐπὶ πᾶσι, timor vestrûm et tremor erit super omnes. Ps. II, 11. δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, colite Dominum in timore, h. e. admodum reverenter et summa cum religione. Ps. V, 8. προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἐν φόβῳ σου, adorabo ad templum in timore tui. Ps. CX, 9. ἀρχὴ σοφίας, φόβος κυρίου, initium sapientiae, timor Domini. Ita et Prov. I, 7. IX, 10. et similiter Prov. XVI, 4. XXII, 4. Confer ad haec loca *Suidam* in v. φόβος. *Al.* Ies. XI, 2. φόβου θεοῦ vel κυρίου,

ubi LXX *εὐσέβεια*. - מִגְרְשׁוֹת plur. *suburbia*. Ezech. XXVII, 28. Nempe גרשׁ est *expellere* et *perterrefacere*. - מוֹרָא. Gen. IX, 2. Ies. VIII, 12. 13. Mal. I, 6. - *מוֹרָה. *Theod.* Ps. IX, 21. *Aqu.* Iud. XIII, 5. Uterque non legit מוֹרָא, sed in indaganda origine verbi hebraici erravit. - *מָעוֹן, *fortitudo, robur.* Dan. XI, 31. sec. cod. *Coisl.* ubi sensum expresserunt. - *מַשָּׂא, *onus.* *Symm.* Hos. VIII, 10. ubi *φόβος* obiectum *metus* atque *timoris* notare debet. Certe alia ratione haec versio cum textu hebr. conciliari nequit, nisi pro *φόβου* reponere malis *φόρου*. Nam *P* et *B* saepe confusa sunt. - מִתְלַהֲם part. Hithp. *blandiens*, it. *contusus*. Prov. XVIII, 8. N. L. - נִוְרָא Hiph. a יָרֵא, *metuor*. *Aqu.* *Theod.* Ps. CXXIX, 4. *ἕνεκεν τοῦ φόβου.* *Ed. Quint.* *ἐπὶ φόβου.* Loco תִּוָּרֵא legerunt מוֹרָא. - עֹבֵר part. *transiens*. Ies. XXXIII, 8. Forte hic legerunt עֶבְרָה. - פַּחַד, *pavor.* Gen. XXXI, 53. et alibi saepius. *Symm.* Iob. XXII, 10. Id. Thren. III, 46. ubi pro *φόβῳ* reponendum est *φόβου* ob sequentia. - רְאוֹת plur. *visiones.* 2 Par. XXVI, 5. *ἐν φόβῳ κυρίου.* Videntur legisse יִרְאָה. - *רוֹמֵמוּת, *exaltatio.* Ies. XXXIII, 9. Vide supra s. v. הָמוֹן. - רַעְמָה, *tonitru*, vel *fremitus*, *qui tonitru quasi fragorem imitatur.* Iob. XXXIX, 19. *ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον*; induistine vero collo eius terrorem? Conf. ad h. l. *Bochartum Hier.* P. I. Lib. II. c. 8. p. 119. ubi aut Graecos pro רַעְמָה legisse suspicatur רְעָדָה, h. e. *tremorem* vel *timorem*, aut versionem esse corruptam, et pro *φόβον* legendum *φόβην*, h. e. *iubam*: *φόβη* enim *equi* vel *leonis* est *iuba*, et in genere *coma quaevis.* Prius videtur *Bielio* praeferendum. Aliam viam ingressus est *Kreyssigius*, qui in *Obss. Philol. Critt. in Iob.* c. 39. p. 9. loco *φόβον* ex coniectura reponere mavult *ψόφον*, quam emendationem quodammodo confirmat *Vulgatus*, qui habet *hinnitum.* Sed omnibus his coniecturis facile carere possumus, cum constet, *φόβον* haud raro *illud ipsum* significare, *quod terrorem incutere aliis solet.* - שְׁאָגָה, *rugitus.* Iob. III, 24. - שְׂעִפִּים (שׂ pro ס) plur. *cogitationes*, spec. *anxiae.* Iob. IV, 13. ubi *φόβος* iterum *quod terrorem incutit*, *terriculamentum* notat. - *שַׁעֲרֵי, *portae.* Iob. XXXVIII, 17. *ἀνοίγοντο δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου.* Legendum *φόβοι.* Orta autem est haec versio ex gemina interpretatione hebr. שַׁעֲרֵי, quod alter interpres a שָׂעַר, *horrere*, deduxit, alter solita significations *portae* accepit. - *שַׂעֲרַת, *crinis.* *Inc.* Iob. IV, 15. *ὁ φόβος* sec. cod. *Colb.* Deduxit a שָׂעַר, *horruit.* Sed fortasse verba *ἀντιπνέει με ὁ φόβος* hic non suo loco posita, ac referenda sunt ad verba initialia v. 14. פַּחַד קְרָאַנִי. Vide s. v. *ἀντιπνέω.* - שָׂר part. a שָׂרַר, *principatum tenens.* Esth. I, 21. ubi *φόβος* est *reverentia.* - תַּרְדֵּמָה, *sopor.* Iob. IV, 13. Videtur hic *φόβος* *somnum terribilem* significare. Conf. infra s. *φόβος δεινός.* Sap. XVII, 6. *φόβου πλήρης*, *terribilis.* Sir. IX,

16. φόβος κυρίου videntur esse οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, abstracto posito pro concreto, ob membrum parallelum, hoc sensu: gloriare, quod timentes Deum habeas familiares et convivas. Sir. XXII, 19. φόβῳ οὐ δειλιάσει, nullo tempore pertimescet. Sir. XL, 2. διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας κ. τ. λ., quod attinet ad cogitationes eorum et metum cordis, versatur meditatio circa diem fatalem. *Baruch.* VI, 3. δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν, quos gentiles *cultu religioso* prosequuntur. Conf. v. 4. Sap. XVIII, 17. ubi φόβοι sunt *terrores*, coll. parellelismo sententiarum, et Rom. XIII, 3. *Suidas*: φόβος ἐστὶ προσδοκία κακοῦ.

*ΦΟ'ΒΟΣ ΔΕΙΝΟ'Σ, *terror magnus.* תַּרְדֵּמָה, *sopor, somnus profundior.* Iob. XXXIII, 15. Vide supra s. φόβος ad תַּרְדֵּמָה.

ΕΙ'ΔΟΣ ΦΟ'ΒΟΥ, *species timoris.* מוּסָר, *castigatio.* Iob. XXXIII, 16.

ΦΟ'ΒΟΣ ΛΑΜΒΑ'ΝΕΙ, *timor capit aliquem.* חָרֵד, *tremo.* Ies. X, 29.

ΦΟΓΩ'Ρ. Ipsa vox hebr. פְּעוֹר, notans *montem et idolum Moabitarum*, a פָּעַר, *retegere*, *denudare*, nomen habens, quod facta coram illo pudendorum denudatione cultus sit. Num. XXXIII, 28. XXXI, 16. Deut. III, 29. Ios. XXII, 17. Conf. de etymo huius nominis *Observationem Ishringii* in *Bibl. Brem. Class.* V. p. 389.

ΦΟΙΒΑ'Ω, *lustro*, *purgo*, vel *vaticinor.* הִתְגֹּדֵד Hithp. *incido me. Al.* Deut. XIV, 1. οὐ φοιβήσετε, οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ, non *lustrabitis*, neque ponetis calvitiem inter oculos vestros super mortuum. (*Kircherus* in *Concord.* legit οὐ φοβήσετε, nullo commodo sensu. *Eugubinus* mavult οὐ φηβήσετε, *non puberascetis*, a φήβη, inquit, h. e. *pubertate*. Sed φοβήσετε et φόβη forte dicere voluit, quanquam nec φόβη *pubertatem* significat, sed *iubam* vel *comam leonis*, *hominis*, *plantarum*, vel potius ἥβη et ἡβήσετε, quod *pubertatem* et *puberascere* significat. *Biblia Regia* οὐ κοφθήσεσθε, *non incidemini*, et haec sola lectio hebraeae voci nostroque textui respondet. Vide ad h. l. *Bonfrerium.*) *Cyrillus* ad h. l. τὸ φοιβᾶσθαι κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν Ἑλληνικὴν καθαίρειν ἐστὶ, καὶ καθαίρεσθαι ἐπὶ τῷ νεκρῷ. οὐ γὰρ προσήκει μολυσμὸν ἡγεῖσθαι ψυχῆς τὸν σωματικὸν θάνατον. *Suidas*: φοιβᾶσθαι, τὸ καθαίρεσθαι. καὶ φοῖβον, τὸ καθαρὸν, καὶ φοῖβαι, αἱ καθαραὶ, ὅθεν καὶ Φοῖβος ὁ Ἀπόλλων. Conf. *Tzetzem* ad *Lycophr. Alex.* v. 6. Aliter autem *Theodoretus* vocem φοιβήσετε Deut. l. c. interpretatur. En verba: διὰ μὲν τοῦ φοιβήσετε τὰς μαντείας ἐξέβαλε. φοῖβον τὸν ψευδόμαντιν ἐκάλουν τὸν Πύθιον. Unde et apud *Hesychium*: οὐ φοιβήσετε (Sic enim scribendum procul

dubio pro φοιβήσεται), φοιβᾷν ἐστὶ τὸ ἐπὶ νεκρῷ ἢ δαιμονικῷ μαντεύεσθαι.

ΦΟΙΒΑ'ΖΩ, idem. הֶעֱבִיר, *transire facio*. *Al.* Deut. XVIII, 10. οὐ φοιβάσεσθε, οὐ περικαθαριεῖτε (posteriora verba glossema videntur priorum) τὰ τέκνα ὑμῶν, non *lustrabitis* filios vestros. Produxit illa *Chrysostomus* ad Ioh. I, 16. *Hesych.* φοιβάναι, λαμπρῦναι, μαντεύσασθαι, κοσμῆσαι, καθᾶραι, ἁγνίσαι, καὶ φοιβάσαι ὁμοίως.

ΦΟΙΝΙ'ΚΗ, *Phoenicia*, *Palaestina*, s. *terra Canaan*, quae etiam ab exteris scriptoribus vocabatur Phoenice. אֶרֶץ כְּנַעַן, *terra Canaan*. Exod. XVI, 35. *Euseb. Praep. Evang.* lib. X. c. 5. αὐτὴν τὸ μὲν παλαιὸν Φοινίκην, μετέπειτα δὲ Ἰουδαίαν, καθ' ἡμᾶς δὲ Παλαιστίνην ὀνομαζομένην οἰκοῦντες. *Stephanus Byz.* Χνᾶ (Canaan), οὕτως ἡ Φοινίκη ἐκαλεῖτο. Vide *Relandi Palaestin.* lib. I. cap. 9. p. 37. et lib. III. p. 640. Ed. *Norimb.* – צִידוֹן, *Sidon*, nomen urbis in Phoenicia. Ies. XXIII, 2.

ΦΟΙ'ΝΙΚΕΣ, *Phoenices*, *incolae Phoeniciae*. Hinc Φοινίκων ἔθνη, *Phoenicum gentes*. כְּנַעֲנִים, *Cananaei*. Iob. XL, 25. Sc. regio Phoenicum et Phoenicia apud LXX videtur comprehendere totam Chananaeam ac terram Israeliticam promissam. Vide *Bonfrer.* ad Ios. V, 1. Si fides habenda est *Philoni Byblio*, qui *Sanchuniathonem*, antiquissimum Phoenicum scriptorem, in linguam graecam transtulit, Χνᾶ, *Chanaan*, Chananaeorum auctor generis fuit, unde etiam a *Stephano* p. 758. Phoenicia Χνᾶ dicitur. Adde Prov. cap. ult. v. 24. ubi voces τοῖς Φοίνιξι desunt in plerisque exemplaribus et vero sunt glossema ex alio interprete pro τοῖς Χαναναίοις.

ΦΟΙΝΙ'ΚΕΟΣ, ΟΥ"Σ, *puniceus*, *coccineus*, *ruber*. שָׁנִי, *dibaphum*. Ies. I, 18. ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, sc. χρῶμα vel ἱμάτιον, si peccata vestra sint tanquam color *coccineus* vel vestis *coccinea*. *Hesych.* φοινικοῦν, πυῤῥόν, κόκκινον, αἱματῶδες. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φοινικοῦν, πυῤῥόν, κόκκινον. *Suidas:* φοινικοῦν, ἐρυθρόν, πυῤῥόν. Conf. *Braunium* de *Vestitu Sac. Hebr.* lib. I. c. 15. §. 210. 215.

*ΦΟΙΝΙ'ΚΗ, *Phoenice*, *Phoenicia*. צִידוֹן, *Sidon*. Ies. XXIII, 2. Similiter Deut. III, 9. pro צִדֹנִים Φοίνικες habent. *Hesych.* Σιδόνιοι, Φοίνικες, καὶ οἱ τὴν ἐρυθρὰν οἰκοῦντες θάλασσαν, ubi vide *Intt.*

ΦΟΙΝΙΚΩ'Ν, *palmetum*, *locus*, *ubi crescunt palmae*, it. *urbis nomen*. חָמָר. Ezech. XLVII, 20. Adde v. 19. ubi nihil est in textu hebraico.

ΦΟΙ"ΝΙΞ, *palma*, it. *ramus palmae*, it. *fructus palmae*. קַיִץ, *aestivi fructus*. *Al.* 2 Sam. XVI, 1. 2. οἱ φοίνικες (*Compl.* παλάθαι) εἰς βρῶσιν, *dactyli* in cibum. Eodem sensu vox legitur apud *Aelianum V. H.* I, 3. III, 39. *Fabero* in

notis ad *Harmari Obss. de Oriente* T. I. p. 396. admodum suspecta fuerunt verba *ἑκατὸν φοίνικες*, ac cum *Graffmanno* statuens, LXX Codd. hebr. graecis usos fuisse, sumsit etiam h. l. scripsisse: *οἴφι κεις*, ut אֵיפָה קַיִץ loco מֵאָה קַיִץ legerint. Sed mihi LXX vocem קַיִץ admodum ambiguam, quae *omnis generis fructus aestivos* significat, pro more suo ex coniectura de *fructibus palmarum* accepisse videntur. – תָּמָר. Lev. XXXIII, 20. Nehem. VIII, 77. Ps. XCI, 12. – *תֹּמֶר. Iud. IV, 5. – תִּמֹרָה. 1 Reg. VI, 28. 2 Par. III, 5. Ezech. XL, 17. et alibi. Ezech. XLI, 25. *φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων*, sculpturae palmarum iuxta sculpturam sanctorum. *Gloss. MS. in Ezech.* *πολνῆνες, γλυφαί.* Lege: *φοίνικες, γλυφαί.* Unde apud *Phavorinum* in v. *φοίνικες* pro *γλύφαι* scribendum *γλυφαί.* 2 Macc. XIV, 4. *προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα*, afferens illi coronam auream et *palmae ramum*. *Pollux* lib. IV. segm. 244. *τοῦ μέντοι φοίνικος καὶ ὁ κλάδος ὁμωνύμως φοίνιξ καλεῖται.*

ΣΤΕ'ΛΕΧΟΣ ΦΟΙ'ΝΙΚΟΣ, *truncus palmae.* חוֹל, *arena.* Iob. XXIX, 18. *ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος.* Scilicet LXX, quibus nimis hyperbolica videbatur comparatio cum arena, quae in textu hebr. reperitur, per חול *arborem* intellexerunt, et, quia maxime longaeva est, *palmam*, aut potius *palmam* substituerunt. *Tigurina Latina* habet: *more Phoenicis multos dies victurum*, cuius auctor sine dubio cogitavit de fabulosa ave *Phoenix* dicta, quae de suo surgat roga corporisque sui haeres et cineris sui foetus sit, ac de qua *Lucian.* in *Hermotimo* cap. 53. *ἣν μὴ φοίνικος ἔτη βιώῃ.* – תָּמָר, *palma.* Exod. XV, 27. Num. XXXIII, 9. Vide quoque Sir. L, 14.

ΦΟΛΙΔΩΤΟ'Σ, *squamatus.* קַשְׂקַשִּׂים plur. *squamae.* *Aqu.* 1 Sam. XVII, 5. *θώρακα φολιδωτὸν*, *loricam squamatam*, h. e. *constantem laminis aeneis ferreisve serie ita inter se connexis, ut speciem squamarum retulerint.* Conf. *Ficherum de veras. GG. V. T.* p. 74. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φολιδωτὸν, λεπιδωτόν.* Ex illa autem *Aquilae* versione firmatur coniectura *H. Stephani*, qua in *Thes. l. gr.* in verbis *Suidae*, *φολὶς ... τὰ τοῦ δόρατος*, scribendum censet *τὸ τοῦ θώρακος.* Conf. supra in v. *ἀλυσιδωτός.*

ΦΟΛΙ'Σ, *squama.* קַשְׂקֶשֶׂת, *squama squamae adhaerens.* *Inc.* Lev. XI, 9. *Aqu.* Deut. XIV, 9. – רֶסֶן, *inferior capistri pars, quae naso incumbit, eumque stringit et coercet.* *Symm.* Iob. XLI, 5.

ΦΟΝΕΥ'Σ, *occisor, homicida.* הֹרֵג part. *occidens.* *Al.* 2 Reg. IX, 31. Vide et Sap. XII, 5. ubi tamen loco *φονέας* reponendum *φόνους* ob sequens *θοίναν.*

ΦΟΝΕΥΤΗ'Σ, idem. הֹרֵג part. *occidens.* 2 Reg. IX, 31. *ὁ φονευτής*, ubi alii *φονεύς.* – רָצַח verb. *occido.* Prov. XXII,

13. *φονεύεται.* Aut legerunt מְרַצֵּחַ, aut ob vocem λέων in membro priori ita vertendum existimarunt. – רֹצֵחַ part. Kal. Num. XXXV, 11. Deut. IV, 42. Ios. XX, 3. – מְרַצֵּחַ part. Pih. 2 Reg. VI, 32. Ies. I, 21.

ΦΟΝΕΥ'Ω, *occido, homicidium committo.* הֶחֱרִים Hiph. *anathematizo.* Ios. X, 35. – הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Ios. X, 28. 30. 2 Par. XXV, 3. – הָרַג. Nehem. IV, 11. VI, 10. Prov. I, 32. VII, 26. – *חֻבַּל Pyh. *corrumpor. Inc.* Iob. XVII, 1. *φονεύομαι,* pro quo *Semlerus* ex *Olympiodoro* legendum putat *ἀπόλλυμι.* – חֲרָבוֹת plur. a חֶרֶב, *gladii.* Ies. XXI, 14. *πεφονευμένοι.* Deduxerunt a voce חָרַב, quae in l. Syr. *occidere* notat. – חָצַץ, *decido, decerno.* 1 Reg. XX, seu XXI, 40. Vide supra *ἔνεδρον* s. v. מִשְׁפָּט. – רָצַח. Exod. XX, 13. Num. XXXV, 6. Deut. IV, 42. et alibi saepius. – *רֶצַח, *gladius, Aqu.* Ps. LXII, 4. Legit בִּרְצֹחַ inf. Kal. Praeterea legitur Thren. II, 20. ubi vocem *φονευθήσονται Doederleinius* in *Repertorio Bibl. et Or. Lit. Eichhorniano* Tom. IV. p. 198. ad מְטֻפָּחִים retulit, ut legerint יִשָּׁפֵט. Equidem referre mallem ad sequ. יֵהָרֵג, ut plures versiones h. l. coniunctae sint.

ΦΟΝΟΚΤΟΝΕ'Ω, *caedem perpetro, occido,* it. *caede contamino, polluo, caedis maculam ac foeditatem inuro.* חָנֵף: הֶחֱנִיף, Kal et Hiph. *profano, contamino, polluo.* Num. XXXV, 33. *τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν,* hic enim sanguis *polluit* terram. Ps. CV, 37. *ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, polluta est* terra isto sanguine. Latinus Int. *infecta est. Phavor. ἐφονοκτονήθη, ἐμιάνθη.* Idem legitur apud *Zonaram Lex.* 936. *Symm.* Ies. XXIV, 5. *Inc.* Ierem. III, 2. et Thren. III, 9.

ΦΟΝΟΚΤΟΝΙ'Α, *caedes,* speciatim *homicidium.* 1 Macc. I, 25. *ἐποίησε φονοκτονίαν. Vulg. fecit caedem hominum, ἀνδροκτονίαν* s. *ἀνδροφονίαν.*

ΦΟ'ΝΟΣ, idem, it. *acies gladii, occidendi vim habens.* *אָוֶן, *iniquitas.* Ies. LIX, 7. ubi textus *MS. Ies.* ut et ed. *Rom. ἀπὸ φόνων* habet, quae lectio *Semlero* orta esse videtur ex *ἀφρόνων.* Ita iam indicavit *Montfauconius.* – דָּם: דָּמִים, sing. et plur. *sanguis, sanguines,* it. *caedes.* Exod. XXII, 2. Prov. I, 18. *Caedes* pro *sanguine* ponitur apud *Virgil. Aen.* IX, 342. Vide *Turnebi Advers.* XVII, 5. – חֶרֶב, *gladius.* Exod. V, 3. Lev. XXVI, 7. Deut. XXVIII, 22. – מְרוּצָה, *cursus,* it. *concussio.* Ierem. XXVII, 17. Legerunt הַמְרוּצָח, nam רָצַח est *interficere.* Suspicor tamen, eos *πόνον* (ut habent *Hexapla Syriaca*) scripsisse, hocque a librariis in *φόνον* mutatum fuisse. – *עָמָל, *labor.* Ies. LIX, 4. *φόνον* sec. ed. *Compl.* Mallem legere *πόνον.* – פֶּגֶר, *cadaver.* Ezech. XLIII, 7. 9. *Φόνος* de *cadaveribus* usurpatum legitur quoque apud *Homer. Il.* κ', 298. et *Eurip. Iphig. in Taur.* v. 380. – פֶּה, *os,* ac, si de gladio sermo est, *acies.* Exod. XVII, 13.

Num. XXI, 24. Deut. XIII, 15. XX, 13; *ἐν φόνῳ μαχαίρας*, *acie* gladii. Conf. Hebr. XI, 37. Quod in illis locis est, *ἐν φόνῳ μαχαίρας*, alias est *ἐν στόματι μαχαίρας*. - *רָמִים, *excelsa*. Iob. XXI, 22. sec. *Vat.* *φόνοι*. *Hieron.* *homicidia*. Inepte. Legerunt דָמִים. - רַצֵּחַ infin. *occidendo*. Hos. IV, 2.

'ΑΙΤΙ'Α ΦΟ'ΝΟΥ, *culpa caedis*. דַּם נֶפֶשׁ, *sanguis animae*. Prov. XXVIII, 17.

ΦΟ'ΝΟΝ ΠΟΙΕ'Ω, *caedem facio*. הָשִׂים דָמִים, *pono sanguines*. Deut. XXII, 8.

**ΦΟΝΩ'ΔΗΣ*, *sanguinarius*. 4 Macc. X, 17.

ΦΟΡΑ', *productio*, *proventus*. יְבוּל, idem. *Symm.* Ps. LXVI, 7. *Inc.* Hab. III, 17.

ΦΟΡΒΑΙ'Α, *capistrum*. חֶבֶל, *funis*. Iob. XL, 20. *περιθήσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ*; circumpones autem *capistrum* naso eius? *Hesych.* *φορβαίαν*, *περιστόμιον*, *καπίστριον*. Ita et in *Gloss. Bibl. MS.* teste *Cangio* in *Gloss. Gr.* p. 586. et apud *Suidam*, nisi quod apud hunc pro *φορβαίαν* scribatur *φορβειάν*. *Φορβειά* etiam apud *Phavorinum* exponitur *περιστόμιον*, *καπίστριον*. Ad quem locum *I. A. Fabricius* in ora exemplaris sui manu sua ita notat: *Sophocl. ap. Longin.* c. 2. *περὶ ὕψους*. *Cic.* II, 16. ad *Attic.* *Nummus* ap. *Cuperum* p. 102. *Obss. Var.* Consule et *Schefferum* de *re vehic.* lib. I. c. 13. p. 178. 189.

ΦΟΡΕΙ'ΟΝ, *gestatorium*, *feretrum*, *vehiculum*, *lectica*, it. *iumentum*. אַפִּרְיוֹן, *thalamus*, *torus*, *ac lectus genialis*. Arab. فرفر est *genus vehiculi muliebris*. Cant. III, 1. *φορεῖον* (Videtur h. l. esse ipsa vox hebraica) *ἐποίησεν ἑαυτῷ Σαλωμὼν ἀπὸ ξύλων Λιβάνου*. *Στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον*, lecticam sibi fecit Salomo ex lignis Libani. Columnas eius fecit ex argento. Tales lecticas Macedones postea etiam usurparunt. *Athenaeus* lib. V. c. 5. *ταύτης δ' ἑξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες*, *ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι*, *πολυτελῶς διεσκευασμέναι*. Sic et *Athenaeus* lib. V. c. 10. Athenioni philosopho tribuit *φορεῖον ἀργυρόπουν*. Vide *Schefferum* de *re vehic.* lib. II. c. 5. p. 88. 91. 2 Macc. IX, 8. *Al.* 2 Macc. II, 27. - בְּעִיר, *iumentum*. *Theod.* Gen. XLV, 17. *φορεῖα*. *Vulg.* *iumenta*. Recte. Alii male: *gestatoria vestra*, sc. *vasa*. - כִּרְכָּרוֹת plur. *animalia velocia*, *carrucae*. *Symm.* Ies. LXVI, 20. - פֶּרֶד, *mulus*. *Al.* Ies. LXVI, 20.

ΦΟΡΕΤΥ'Σ, *portator*, *baiulus*, it. *vectis*. בַּדִּים plur. ex בַּד. *Inc.* Exod. XXVII, 7.

ΦΟΡΕ'Ω, *fero*. הוֹסִיף Hiph. a יָסַף, *addo*. Prov. XVI, 23. Vide et Sir. XI, 5. XL, 5.

ΦΟΡΘΟΜΜΙ'Ν. Vox Chald. vel Persica פַּרְתְּמִים, plur. *principes*, *aut pueri lectissimi*, ut sit compositum ex פר־תם,

q. d. *eximii vituli.* Conf. *Editt. Rom. cod. Chis.* ad h. l. p. 4. Dan. I, 3. *Aquila* reddit ἐκλεκτῶν. Unde *Gloss. MS. in Dan.* Ἀπὸ τῶν φορθομμὶν, ἀπὸ τῶν ἐκλεκτῶν.

ΦΟΡΙ'ΟΝ, i. q. φορεῖον, *feretrum.* 2 Macc. III, 27.

ΦΟΡΟΛΟΓΕ'Ω, *tributum colligo, tributum exigo,* etiam *impono.* הֶעֱרִיךְ, Hiph. *taxo. Al.* 2 Reg. XXVII, 35. ἐφορολόγησε. *Vulg. cum indixisset terrae per singulos,* sc. *tributum.* Vide et 3 Esdr. II, 27.

ΦΟΡΟΛΟ'ΓΗΤΟΣ, *tributarius, qui est sub tributo.* לָמַס, *in tributum.* Deut. XX, 11. ἔσονταί σοι φορολόγητοι, *erunt tibi tributarii. Gloss. in Octat.* φορολόγητοι, λειτουργοὶ, ὑποτελεῖς.

ΦΟΡΟΛΟΓΕΙ'Α, i. q. φορολογία. 1 Macc. I, 29. sec. cod. *Alex.*

ΦΟΡΟΛΟΓΙ'Α, *tributi collectio* seu *exactio,* it. *tributum ipsum, quod colligitur.* 3 Esdr. II, 19. VIII, 22. chald. מִנְדָּה, *tributum,* coll. Esdr. IV, 13. VII, 24. 3 Esdr. VI, 29. chald. נִכְסִ, *opes,* coll. Esdr. VI, 8. 1 Macc. I, 30.

ΦΟΡΟΛΟ'ΓΟΣ, *tributi collector* seu *exactor.* נֹגֵשׂ part. *exactor.* Iob. III, 18. XXXIX, 7. (10.) ubi φορολόγος esse videtur i. q. ἐργοδιώκτης, *operum praefectus et exactor.* – נִשְׁתְּוָן chald. *decretum, epistola.* Esdr. IV, 7. 18. 23. V, 5. Vide et 1 Macc. III, 29. ubi tamen scribere mallem e vers. Syr. αἱ φορολογίαι, *tributorum collectiones,* aut φόροι, ut cod. *Alex.* habet. *Hesych.* φορολόγος, ὁ ἀπαιτῶν τοὺς φόρους. *Suidas:* φορολόγος, ὁ τὰς εἰσφορὰς συλλέγων, οὓς πράκτορας ἔθος καλεῖν τοῖς πολλοῖς. Pariter in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur ὁ τοὺς φόρους ἀθροίζων.

ΦΟ'ΡΟΣ, *tributum.* *הָאַמָּה, *Haamah,* nomen proprium. *Symm.* 2 Sam. VIII, 1. τὴν ἐξουσίαν τοῦ φόρου. Eum secutus est *Vulgatus,* qui habet *fraenum tributi,* h. e. *potestatem tributa aliis imponendi et ab iis exigendi.* Sed in voce אַמָּה nihil est, quod huic versioni, in hac orationis serie minime incommodae, ansam dederit. Mihi in mentem venit legere φορίου s. φορείου, sc. τοῦ ὕδατος. Certe *Aquila* אַמָּה per *aquaeductum* interpretatus est. V. ὑδραγώγιον et ὑδραγωγός. – *אַנְשֵׁי, *viri.* 1 Reg. X, 15. χωρὶς τῶν φόρων. *Houbigantio* loco מאנשי legisse videntur מִמַּשָּׂא, *praeter allata a mercatoribus.* Ita quoque *Chaldaeus.* – מִדָּה, *vectigal.* Esdr. IV, 20. VI, 8. Neh. V, 4. – מִנְדָּה chald. idem. Esdr. IV, 15. VII, 28. – מִנְחָה, *donum. Symm.* 2 Sam. VIII, 2. 2 Reg. XVII, 3. Hebr. מִנְחָה, quod, ut gr. φόρος, in universum *oblationem* notat, habet quoque, ut mihi quidem videtur, notionem *tributi* 2 Sam. VIII, 6. – מַס, *tributum.* Iud. I, 30. 32. *Aqu.* Gen. XLIX, 15. εἰς φόρον δουλεύων, *tributarius* s. *vectigalis. Aqu.-Symm.* Prov. XII, 24. – *עֹנֶשׁ, *mulcta.* 2 Reg. XXIII, 33. sec. ed. *Compl.* 1 Macc. III, 29. ubi loco φόροι fortasse reponendum φορολόγοι.

Suidas: φόρος, παρ' Ἀθηναίοις, ἡ τῶν χρημάτων φορά. Hesych. φόρος, ἡ τῶν χρημάτων καταβολὴ, ἡ νέον τέλεσμα. Idem: φόροι, δημόσιοι ἀπαιτήσεις. Phavor. φόρος, κυρίως τὸ ὑπὲρ τῆς ἰδίας φερόμενον γῆς. τέλος δὲ, ἡ ὑπὲρ τῆς ἐμπορίας συντέλεια. Conf. Suiceri Thes. T. II. p. 1461. et Perizonium ad Aelian. V. H. II, 10.

ΦΟ'ΡΟΝ ἘΠΙΒΑ'ΛΛΩ, tributum impono. עָנַשׁ, mulcto. 2 Par. XXXVI, 3.

ΦΟΡΤΙ'Α, ας, sarcina. מַשָּׂא. Inc. 2 Sam. XV, 33. ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ φορτίας. Incertus hic interpres est sine dubio Aquila, uti colligi potest ex proxime sequente nota hexaplari. Loco φορτίας vel est φορτία scribendum vel εἰς φορτίαν s. φορτίον. Significat autem h. l. φορτία aeque ac βάσταγμα apud LXX eum, qui alicui molestus est. Kreyssigio φορτίας, quod aeque ac φορτία Lexica ignorant, Bielii Thesauro inserendum videtur.

*ΦΟΡΤΙ'ΑΣ. Vide s. φορτία.

ΦΟΡΤΙΚΟ'Σ, molestus. לְמַשָּׂא, in onus. Inc. Iob. VII, 20. Vulg. gravis.

ΦΟΡΤΙ'ΖΩ, onero, onus impono, etiam: donis ac muneribus aliquem onero. שָׁחַד, munero. Ezech. XIV, 32. ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρός σε, cogebas eos (nempe donis ac muneribus) ad te venire.

ΦΟΡΤΙ'ΟΝ, onus, sarcina, ac metaph. copiosa quaedam materia. בְּעִיר, iumentum. Al. Gen. XLV, 17. – טַף, parvulus, parvuli. Symm. Ios. I, 14. φορτίον. Ita interpretatus est Symmachus volens, ut Masio in Comment. p. 31. videtur, significare ea, quae impedimenta vocantur apud milites. – מַשָּׂא. 2 Sam. XIX, 35. Ps. XXXVII, 4. Iob. VII, 20. (ubi Schol. φορτικός). Ies. XLVI, 1. – שׂוֹכָה, ramus. Iud. IX, 48. (ubi loco φορτίων reponendum φορτίον, ut habet codex Reg. laudatus a Montf. Palaeogr. p. 189.) 49. Inc. φορτίον, sc. τῶν κλάδων. Vide et Sir. XXI, 18. XXXIII, 29. Suidas: φορτία, τὰ ἀγώγιμα. Idem verba scriptoris incerti subiungit, quibus vox ea notione legitur.

ΦΡΑ'ΓΜΑ, idem quod φραγμὸς, sepes, sepimentum, munimentum. מָגֵן, clypeus. Hos. IV, 19. ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φράγματος αὐτῆς, amarunt dedecus ex sepimento suo. Cappello in Crit. S. p. 508. legisse videntur מִגַּנֶּיהָ, nam גַּן est septum, hortus undiquaque sepe conclusus atque obseptus, quo ipsi hic videntur designari idolorum templa. Sed lege contra illum disputantem Scharfenbergium, qui potius statuit, LXX scripsisse ἐκ φρυάγματος αὐτῶν, ut מִגְּאוֹנָם legerint. – מִבְצָר. Aqu. Symm. 2 Sam. XXIV, 7.

ΦΡΑΓΜΟ'Σ, sepes, sepimentum. *גְּדוּד, turma. Mich. IV, 14. Legerunt גָּדֵר, mutato Daleth in Resch. – גָּדֵר, sepes. Num. XXII, 24. Esdr. IX, 9. Ps. LXI, 3. et alibi. – *גָּדֵר,

idem. Prov. XXIV, 31. - גְּדֵרָה. Ps. LXXXVIII, 39. Nah. III, 17. Adde *Aqu.* Ierem. XLIX, 3. sec. *Euseb. Onom.* s. v. *γημαρώθ*, ubi vid. *Bonfrerius.* - מְשׂוּכָּה. Ies. V, 5. - משׁכות part. Kal plur. foem. a מָשַׁךְ, *attrahentes*, sc. *coeli et siderum vires.* Iob. XXXVIII, 31. Legerunt מְשֻׂכּוֹת, nam מְשֻׂכָה est *sepes*, *φραγμός*. Conf. *Michaelis Supplem.* p. 1568. - פֶּרֶץ, *ruptura.* Gen. XXXVIII, 29. 1 Reg. XI, 27. Ies. LVIII, 12. ubi *φραγμοὶ sepes ruptas* notat.

ΦΡΑΓΜΟ'Ν ΠΕΡΙΤΙ'ΘΗΜΙ, *sepimentum circumpono.* עִזֵּק Pih. *circumsepio.* Ies. V, 2. Conf. Matth. XXI, 33. - Vide alibi *κατάπτωμα.*

ΦΡΑ'ΖΩ, *dico*, *significo*, *indico.* הֵבִין Hiph. a בּוּן, *intellegere facio*, Iob. VI, 24. - הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* Iob. XII, 8. - *חַוֵּא chald. *indico.* Dan. II, 4. sec. cod. *Chis. Hesych.* *φράζει, δεικνύει, σημαίνει, λέγει, διηγεῖται, σκέπτεται, διανοεῖται.*

ΦΡΑ'ΖΩΝ. Ipsa vox hebr. פְּרָזוֹן. *Aqu.* Iud. V, 7. et 11. Sine dubio scribendum est *φάρζων*. *Procopius* tamen annotat, quod *φράζων* significet *potentes*, unde apud *Theodoretum quaest.* 12. *οἱ κρατοῦντες*. Conf. *φαραζών*.

ΦΡΑ'ΣΣΩ, ΤΤΩ, *obturo*, *obstruo*, *occludo*, *munio*, *obsepio.* אָטַם. Prov. XXI, 13. *ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἀκοῦσαι*, qui *obturat* aures suas ad non audiendum. *Symm.* Ezech. XL, 16. ubi tamen incertum est, num *πεφραγμέναι* referendum sit ad אֲטֻמוֹת, *clausae*, aut ad חַלּוֹנוֹת, *fenestrae.* Mihi tamen prius magis vero accedere videtur. - *גָּדַר. Hos. II, 6. sec. ed. *Compl.* - הֵסִיךְ Hiph. a סָכַךְ, *tego.* Iob. XXXVIII, 8. *ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις*, *munivi* autem mare portis. Legerunt וָאָסֻךְ, quod etiam sententia ipsa poscere videtur. - סוּג, *averto me.* Cant. VII, 3. *θημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις*, cumulus frumenti *obseptus* liliis. Recte: nam סוּגָה est h. l. *cinctus.* *Chald.* et *Syr.* סְיַג, *sepire*, סִיָּג, *sepes.* Arab. ساج et سيج de *contorta implicatione* dicitur. Conf. *Schultensium* ad Prov. XIV, 14. Vide quoque infra s. שׂוּךְ. - *סְתַם, *obstruo.* Dan. VIII, 26. secundum cod. *Chisianum.* - רָפַשׂ (שׂ pro ס). Prov. XXV, 27. *εἴ τις πηγὴν φράσσοι*, si quis fontem *obstruat.* - שׂוּךְ, *obsepio.* Hos. II, 6. *ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψι*, ego *obsepiam* viam eius spinis. - שָׂכַר, *mercede conduco.* *Symm.* Prov. XXVI, 10. *φράσσων*, *obturans.* Legit סֹכֵר. 2 Macc. XIV, 36. *φράξεις δὲ πᾶν στόμα ἄδικον*, *obturabis* autem omne os iniquum. Conf. Hebr. XI, 33. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΦΡΕ'ΑΡ, *puteus*, it. *fovea*, *cisterna.* בְּאֵר. Gen. XIV, 10. *φρέατα ἀσφάλτου*, *putei* bituminis. Gen. XXI, 19. *φρέαρ ὕδατος ζῶντος*, *puteus* aquae viventis. Vide et Gen. XXIV, 11. XXVI, 18. 19. Cant. IV, 15. Ps. LIV, 26. *κατάξεις αὐτοὺς*

εἰς φρέαρ διαφθορᾶς, deiicies illos in *puteum* corruptionis. Quorsum respiciens *Suidas: φρέαρ διαφθορᾶς, ἡ διηνεκὴς τιμωρία παρὰ τῷ Δαβίδ.* - בּוֹר, *fovea, cisterna.* 1 Sam. XIX, 22. Ierem. XLI, 7. 9. Conf. 1 Macc. VII, 19. 2 Macc. I, 19. - גֵּבִים plur. *fossae, foveae.* Ierem. XIV, 3. - מִדְבָּר, *desertum.* Num. XXI, 19. Legerunt מִבְּאֵרָה. - מִשְׁאָרָה, *adspersio. Inc.* Exod. VIII, 3. Num legit מִשְׁאַבוֹת? aut deduxit a שָׁאַר, *reliquit*, ut sit *locus*, *in quo reliquiae aquarum collectae asservantur?* 1 Macc. VII, ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα, occidit eos in puteum magnum, i. e. interfectos eos in puteum s. fossam abiecit. Similis locutio Ierem. XLI, 7. *Hesych.* φρέαρ, πηγὴ, λάκκος. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΦΡΕ'ΑΤΑ ΠΗΓΗ͂Σ, *putei fontis.* נֹזְלִים et בְּאֵר, *fluenta, puteus.* Prov. V, 15. *Schol.* ὑδάτων.

ΦΡΕΝΟ'ΟΜΑΙ, *animosus sum, efferor.* 2 Macc. XI, 4. πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν, *mente* autem *elatus* myriadibus peditum.

ΦΡΗ'Ν, ΦΡΕΝΟ'Σ, *mens, mentis.* מַנְדַּע chald. *cognitio, sana mens.* Dan. IV, 31. 33. (φρὴν, quod hebr. פֶּרַע Ierem. XLIV, 30. in *Aqu.* et *Theod.* versione respondet, est ipsa vox hebr. literis graecis φρὴγ scribenda, quam librarii in φρὴν mutarunt. *K.*)

'ΕΝΔΕΗ'Σ ΦΡΕΝΩ͂Ν, *mente indigens, mentis inops.* כְּסִיל, *stultus.* Prov. XVIII, 2. - חֲסַר לֵב, *destitutus corde.* Prov. VII, 7. IX, 4.

"ΕΝΔΕΙΑ ΦΡΕΝΩ͂Ν, *defectus mentis, inopia.* חֲסַר לֵב, *destitutus corde.* Prov. VI, 32. Ex hoc loco apud *Hesychium: Δι' ἔνδειαν φρενῶν, διὰ μωρίαν.* Conf. Prov. XVIII, 2. ubi כְּסִיל, *stultus*, redditur ἐνδεὴς φρενῶν.

ΦΡΙΚΑΣΜΟ'Σ, *horror, tremor*, a φρὶξ, *maris motus.* 2 Macc. III, 17. φρικασμὸς σώματος.

ΦΡΙ'ΚΗ, *maris* vel *fluctuum fremitus, aestus*, generaliter *horror, metus*, speciatim *horror frigoris*, etiam *ira, indignatio, furor.* אַף, *ira.* Amos. I, 11. *ira:* ubi reliqui interpretes ὀργὴν et θυμὸν posuerunt. - פַּחַד, *pavor.* Iob. IV, 14. φρίκη μοι συνήντησε καὶ τρόμος, *horror* me invasit et tremor. - פַּלָּצוּת sing. *horror. Symm.* Ps. LIV, 6. - רְעָדָה. *Symm.* Ps. XLVII, 7. - רֶתֶת, *tremor. Aqu.* Hos. XIII, 1. *Hesych.* φρίκη, ψύχος, τρόμος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φρίκη, τρόμος, παλμός. *Suidas:* φρίκη, τρόμος, ἁλμός. Reponendum forte e *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παλμός.

ΦΡΙΚΤΟ'Σ, *horribilis, horrendus, horrorem incutiens.* שַׁעֲרוּרָה, *res horrenda.* Ierem. V, 30. XXIII, 14. - שַׁעֲרוּרִית, idem. Ierem. XVIII, 13. Vide et Sap. VIII, 16. ubi pro φρυκτοὶ *Trommius* in *Concord.* bene legendum censet φρικτοί. *Hesych.* φρικτὸν, φρικῶδες, φοβερὸν, πάνυ δεινόν.

ΦΡΙΚΤΩ͂Σ, *horribiliter, horrendum in modum.* Sap. VI, 5.

ΦΡΙΚΩ'ΔΗΣ, *horribilis*, *horrendus*, i. q. φρικτός. שַׁעֲרוּרִיָּה, *res horrenda*. Hos. VI, 10.

ΦΡΙ'ΣΣΩ, *ΤΤΩ*, *horreo*. אִתְכְּרִיַת chald. Ithp. *transfigor*. Dan. VII, 15. ἔφριξε τὸ πνεῦμά μου, *horruit* spiritus meus. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἔφριξεν, ἐφοβήθη. Apud *Hesychium* inter alia exponitur ἐδειματώθη. - נָשָׂא, *attollo*. *Aqu.* Nah. I, 5. ἔφριξεν. Non video, unde *Aquila*, qui etymologias fere semper sectatur, hanc vocis נָשָׂא notionem exsculpserit. Verissimum tamen est, *in altum tolli*, si de terra dicitur, notare *concuti*, *commoveri*, quod etiam *tremere* dicitur. Idem valet de voce κινέομαι, qua *Symmachus* usus est. - סִמֵּר Pih. *horrifico*. *Hebr.* et LXX Iob. IV, 15. - שָׂעַר Ierem. II, 12. ἔφριξεν ἡ γῆ, *horruit* terra. Iudith. XVI, 8. ἔφριξαν Πέρσαι τὴν τόλμην αὐτῆς, *horruerunt*. Persae audaciam eius. *Orat. Manass.* v. 4. ὃν πάντα φρίσσει, καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου, quem omnia *horrent*, et tremunt ob summam potentiam tuam. Conf. Iac. II, 19. et ad h. l. *Wolfium* p. 40. nec non *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΦΡΟΝΕ'Ω, *sentio*, *mente agito*, *cogito*, it. *sector*, it. *sapio*, it. *curam habeo ac gero*. הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellego*. Ies. XLIV, 18. οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, nesciunt *sapere*. - הִשְׂכִּיל Hiph. idem. Ps. XCIII, 8. φρονήσατε, *sapite*. Sic *Aelian. V. H.* XIV, 29. τῶν φρονούντων τινὲς, *sapientes* quidam. Conf. quae ad h. l. ex *Hesiodo* et *Athenaeo* notat *Perizonius*. - חָכַם. Deut. XXXII, 28. Zach. IX, 2. - רָעָה, *pasco*. Ies. XLIV, 28. ubi φρονεῖν non vertendum est: ut *sapiat*, ut transtulit *Montfauconius*, sed: ut *curam habeat ac gerat*, sc. *populi mei*, quod minime differt ab hebr. *pastorem esse* s. *agere*. Non igitur opus erit statuere, eos יָדַע legisse, ut haud pauci voluerunt. - תְּבוּנָה, *intellegentia*. *Symm.* Iob. XXXII, 11. Sap. XIV, 30. κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ, male *senserunt* de Deo. Addit. Esth. XVI, 1. τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσιν, *illis*, *qui nobiscum sentiunt*, s. *qui a partibus nostris stant*. Ib. v. 2. μεῖζον ἐφρόνησαν, supra modum *elati fuerunt*. 1 Macc. X, 20. καὶ φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν, et *a partibus* nostris *stare*, et amicitiam nobiscum colere. 2 Macc. XIV, 26. ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων, alienas *partes sequi*. Conf. Matth. XVI, 23. Rom. VIII, 5. et ad priorem locum *Raphelii* annotatt. ex *Polybio* p. 79. ac *Alberti Obss.* p. 112. 2 Macc. IX, 12. φρονεῖν ὑπερηφάνως, *superbire*. Apud GG. φρονεῖν quandoque sine ullo additamento ponitur pro μεγαλοφρονεῖν, *superbire*, v. c. *Eurip. Herc. Fur.* 775. Conf. *Schaefer.* ad *L. Bos. Ellips.* p. 267. et *Facium* ad *Pausan. Att* c. XII, 5. 2 Macc. XIV, 8. ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, iis, quae ad regem pertinent, sincere *studens*.

ΦΡΌΝΗΜΑ, *sensus*, *mens*, *spiritus*, *animus*, it. *spiritus elati animi*. 2 Macc. VII, 21. γενναίῳ πεπληρωμένη

φρονήματι, generoso impleta *spiritu.* 2 Macc. XIII, 9. *τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο*, elati autem animi *spiritibus* rex effraenatus veniebat. Conf. *Aelian. V. H.* IX, 3. sub fin. *Suidam* in v. *φρόνημα*, et *Alberti* ad Rom. VIII, 7. p. 306.

ΦΡΌΝΗΣΙΣ, *intellegentia*, *sapientia*, *prudentia*, it. *animus.* בִּינָה, *intellegentia.* Prov. I, 2. VII, 4. 14. XIV, 31. — *גְּבוּרְתָא chald. Dan. II, 23. sec. cod. *Chis.* גְּבוּרָה etiam *animo* tribuitur Mich. III, 8. - הַשְׂכֵּל nom. ex infin. Hiph. *intellegentia.* Dan. I, 17. - חָכְמָה, *sapientia.* 1 Reg. III, 28. *φρόνησις θεοῦ ἐν αὐτῷ*, *sapientia* Dei in illo. Vide et 1 Reg. IV, 30. X, 4. 6. 8. XI, 41. et conf. Sap. VIII, 18. 21. Sic *Plautus Truculent.* Act. I. Scen. I. v. 60. *Phronesis est sapientia.* Conf. *Elsnerum* ad Luc. I, 17. p. 171. *Symm.* Iob. XXXIII, 33. - לֵב, *cor.* Prov. XIX, 8. - מַדָּע, *scientia.* Dan. I, 4. - מַנְדַּע: מַנְדְּעָא chald. idem. Dan. II, 21. *διδοὺς φρόνησιν τοῖς εἰδόσι σύνεσιν*, dans *intellegentiam* habentibus intellegentiam. - עָרְמָה, *astutia*, *prudentia.* Iob. V, 13. *ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει*, capiens sapientes in *prudentia.* - רוּחַ, *spiritus* .Ios. V, 1. *κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία*, timore percellebantur, nec erat in illis *animus*, vel *animum abiiciebant.* - שֵׂכֶל. Iob. XVII, 4. *Aqu. Theod.* Prov. XIX, 11. *Symm.* Prov. XII, 8. - תְּבוּנָה, *intellegentia.* 1 Reg. IV, 29. *ἔδωκε κύριος σοφίαν καὶ φρόνησιν τῷ Σολομῶντι*, dabat Dominus sapientiam et *intellegentiam* (potius: *prudentiam*) Salomoni. Conf. Eph. I, 8. Prov. X, 24. *ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν*, sapientia homini parit *prudentiam.* Ierem. X, 11. *Aqu.* Deut. XXXII, 28. et Prov. XVIII, 2. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φρόνησις*, *ἐπιστήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ οὐδετέρων*, (Ita ex *Suida.* MS. *οὐδέτερον*) *ἡ ἀκρίβεια νοός.* Sap. III, 15. ubi *φρόνησις castitatem* notat, ut *ἀφροσύνη* et *ἄφρων* (vide supra) *adulterium*, *adulterum.* Sap. XVII, 7. *φρόνησις ἀλαζονείας*, *sapientia*, de qua gloriati erant, iactantia de sapientia. Sirac. XXV, 9. *φρόνησιν*, h. e. *φρόνιμον.* Sir. XXIX, 28. *ἔχων φρόνησιν*, *sensu subtili praeditus*, *der ein feines Gefühl hat.*

ΦΡΌΝΗΣΙΝ ἜΧΩ, *intellegentiam habeo.* דַּעַת, *scientia.* Prov. XXIV, 5. *κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου*, melior sapiens forti, et vir *intellegentiam* habens agricola magno.

ΦΡΌΝΙΜΟΣ, *sapiens*, *intellegens*, *prudens.* *הִשְׂכִּיל Hiph. *intellegere facio.* *Symm.* Iob. XXXIV, 35. pro בְּהַשְׂכִּיל. Sensum expressit. - חָכָם, *sapiens.* 1 Reg. III, 12. V, 7. Prov. III, 7. XI, 29. - חָכְמָה, *sapientia.* 1 Reg. IV, 30. - *לֹא חָכָם, *non sapiens.* Hos. XIII, 13. ubi dubio caret, loco *ὁ φρόνιμος* legendum esse *οὐ φρόνιμος.* Vide tamen supra sub *ὁ* notata. - מֵבִין part. Hiph. a בִּין, *intellegens.* Prov. VII, 10.

28. - מְזִמָּה, *sollertia.* Prov. XIV, 17. ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει, vir autem *prudens* multa tolerat. - מַשְׂכִּיל part. Hiph. *intellegens.* *Symm.* Prov. X, 6. - נָבוֹן part. Niph. a בִּין, *intellegens.* Gen. XLI, 33. Prov. XI, 12. XVIII, 15. Praeterea legitur Prov. XVIII, 14. ubi φρόνιμος de suo addiderunt sensus causa.

**ΔΟΚΕ'Ω ΦΡΌΝΙΜΟΣ ΕΙ'ΝΑΙ.* נָבוֹן, *intellegens.* Prov XVII, 28. ubi ex antecedentibus supplerunt יֵחָשֵׁב. - Vide alibi *θεράπων.*

**ΦΡΟΝΙ'ΜΩΣ, prudenter.* מֵחָכְמָה, *ex sapientia.* *Symm.* Cohel. VII, 11.

ΦΡΟΝΙΜΩ'ΤΑΤΟΣ, superl. *callidissimus.* עָרוּם, *astutus, callidus*, sequ. מ. Gen. III, 1. ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων, serpens autem erat omnium bestiarum *callidissimus.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φρονιμώτατος, πανουργότατος.

ΦΡΟΝΙΜΩ'ΤΕΡΟΣ, compar. *prudentior.* נָבוֹן part. Niph. a בִּין, sequ. מ. Gen. XLI, 39.

ΦΡΟΝΤΙ'ΖΩ, curo, curam habeo, sollicitus sum, intente meditor. דָּאַג, *anxius sum.* 1 Sam. IX, 5. φροντίζῃ τὰ περὶ ἡμῶν, de nobis *sollicitus sit.* - הַצְנֵעַ Hiph. *humiliter ago.* *Al.* Mich. VI, 8. φροντίζειν. Vide supra s. v. ἕτοιμος εἰμί. - חָשַׁב, *cogito.* Ps. XXXIX, 23. Κύριος φροντιεῖ μου, Dominus mei *curam habet.* Conf. 2 Macc. IV, 21. IX, 21. XI, 15. et *Aelian. V. H.* II. c. 31. - יָרֵא, *timeo.* Prov. XXXI, 21. οὐ φροντίζει τὰ ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, non *sollicitus* est de illis, quae in domo aguntur, maritus eius. - עצב Pih. *dolorem affero.* *Symm.* Ps. LV, 6. ἐφρόντιζον, *solliciti erant.* Legit יֵעָצֵו. - עתר Pih. *praeparo.* *Symm.* Prov. XXIV, 27. φρόντισον. Sermo ibi est de *agro*, adeoque φροντίζειν h. l. notat *dilegenter colere et exercere.* - פָּחַד, *paveo.* Iob. III, 25. φόβος γὰρ, ὃν ἐφρόντισα, ἦλθέν μοι, timor enim, qui me *sollicitum tenuit*, invasit me. Sap. VIII, 18. ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ, καὶ φροντίσας ἐν τῇ καρδίᾳ μου, haec cogitans apud me, et *intente meditans* in corde meo. Sir. XXXII, 2. φρόντισον αὐτῶν, *curam habe* illorum. Sir. XLI, 15. φρόντισον περὶ ὀνόματος, *curam habe* de bono nomine. Sir. L, 4. ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, *curam habens* populi sui, ne ad interitum ruat. 1 Macc. XVI, 14. φροντίζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, *curam* eorum *gerens.* 2 Macc. II, 26. ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀναγινώσκειν ψυχαγωγίαν, *curavimus*, vel *studuimus*, ut illis, qui legere volunt, esset animi oblectatio.

**ΦΡΟΝΤΙ'ΔΑΣ ΦΡΟΝΤΙ'ΖΩ.* דָּאַג, *sollicitus sum.* 1 Sam. IX, 5. sec. *Compl.* φροντίδας φροντίζει περὶ κ. τ. λ.

ΦΡΟΝΤΙ'Σ, cogitatio, cura, sollicitudo דָּבָר, *verbum.* *Al.* et LXX sec. *Compl.* 1 Sam. X, 2. τὴν φροντίδα, ubi sen-

sum bene expresserunt. Fortasse tamen φροντίδα est glossema voci ῥῆμα in margine prius additum e cap. IX, 5. — הִתְחוֹלֵל Hithp. a חול, *doloribus me conficio*. Iob. XV, 20. Vide et Sap. V, 16. (ubi φροντὶς passive accipiendum videtur: *Deus eorum curam habet.*) VI, 18. VII, 4. (φροντίσι, *curis*, nempe parentum et nutricum. *P. Nannius* habet *cunis*, quasi scriptum legerit φορτίσι, h. e. *naviculis onerariis*, *quae cunarum speciem referunt*, aut φορμοῖσι. Φορμὸς enim est *sporta*, *vas*, *corbis*, quibus similes sunt cunae.) VIII, 10. *Suidas*: φροντὶς, ἀγωνία, καὶ μέριμνα, καὶ φόβος. Idem probationis loco haec subiungit: ὅσην ἀπὼν παρέσχες ἡμῖν φροντίδα, quae leguntur apud *Aristoph.* in *Equit.* v. 609.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕ'ΟΝ, *curandum est.* 2 Macc. II, 30. *Strabo* XV. p. 1047. C.

ΦΡΟΥΡΑ', *custodia*, *praesidium*, *ipsi milites praesidiarii*, *corporis custodes*, *ipse locus aut statio custodiae*. נְצִיבִים plur. a נְצִיב, *praesides*, *provinciarum praefecti*. 2 Sam. VIII, 6. 15. Sc. vocem hebr. de *praesidiis militaribus* s. *militibus stationariis* explicarunt, quam notionem quoque confirmat usus loquendi. Conf. 2 Macc. IX, 51. XI, 66. XII, 34. XIV, 33. *Suidas*: φρουρὰ, φυλακή.

ΦΡΟΥΡΑΊ'. Ita effertur vox hebraea vel potius persica פּוּרִים plur. *sortes*. Esth. IX, 26. 28. 30. Vix dubium est, quia illud ρ in hac voce, a male sano aliquo, forte critico, hic intrusum, ut vox affinitatem cum Graecorum φρουρεῖν nancisceretur, sit tollendum, legendumque aut φουραὶ, aut φουρὶμ, ut in ed. *Compl.* v. 26. legitur. Iam diu autem est, cum codicibus LXX Intt. mendum hoc inolevit, quippe et *Iosepho* fraudi fuit, qui *Ant.* XI, 6, 13. φρουραίους commemorat, quod quidem a φρουρεῖν deducit, nihilominus tamen in φουραίους mutandum erit. Vide ad h. l. *Intt.* T. I. p. 577. ed. *Haverc.* ac *Grotium* ad Esther. III, 7.

ΦΡΟΥΡΕ'Ω, *custodio*, *praesidio militari teneo*, *munio*, *custodio*. כָּלָא, *claudo*. *Symm.* Ps. LXXXVII, 9. φρουρούμενος, *custoditus*, *clausus quasi in carcere*. Conf. Gal. III, 23. In activo verbum occurrit Iudith. III, 7. 3 Esdr. IV, 56. Sap. XVII, 16. *Hesych.* φρουρεῖ, φυλάττει, ἢ προφυλάττει.

*ΦΡΟΥ'ΡΗΣΙΣ, *custodia*, *excubiae*, *praesidium*. בְּכָאִים, *mori*. 2 Sam. V, 23. sec. cod. *Coisl.* 2. Eodem modo vocem hebr. interpretati sunt *Aqu.* et *Symm.* ib. v. 24. ubi quid legerint, aut cur ita transtulerint, expiscari non valeo. — מְבוּכָה, *perplexitas*. *Inc.* Mich. VII. 4. Num fortasse legerunt מְצוּקָה aut מְצָרָה?

ΦΡΟΥΡΙ'Α, *custodia*. נְצִיבִים plur. 1 Par. XVIII, 13. *Kreyssigio* vox φρουρία, quae non nisi a *Kirchero* et *Trommio* profertur, fortasse ex ed. *Francof.* (nam reliquae edd. φρουρὰς et φρουρὰν exhibent) delenda videtur.

ΦΡΟΥ'ΡΙΟΝ, *praesidium*, *propugnaculum*. *מְצֻדוֹת. *Symm.* Iud. VI, 2. τὰ φρούρια. Vide quoque 2 Macc. X, 32. 33. XIII, 19. *Hesych.* φρούριον, προφύλαγμα, προφυλακτήριον.

ΦΡΟΥΡΟ'Σ, *praesidiarius miles*, *custos*. נְצִיבִים plur. *Symm.* 2 Sam. VIII, 6. φρουρούς. Vide supra ad φρουρά. – פַּרְוָרִים, *suburbani*. *Symm.* 2 Reg. XXIII, 11. ubi ipsam vocem hebr. expressisse videtur, ut adeo reponendum sit φαρουρὶμ, ut nunc apud LXX legitur. Praeterea Cod. *Coislin.* diserte addit φαρουρὶμ ἐν πᾶσιν, apud omnes sc. Intt. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φρουρούς, φύλακας. *Hesych.* φρουρὸς, φύλαξ, σωματοφύλαξ. Conf. *Aelian. V. H.* II, 14.

ΦΡΥ'ΑΓΜΑ, *fremitus*, *elatio*, *superbia*, *arrogantia*, *insolentia*, *iactantia*, *ostentatio*. גָּאוֹן, *exaltatio*, *tumor*. Ierem. XII, 5. ἐν φρυάγματι τοῦ Ἰορδάνου, in *elatione* Iordanis. Conf. Zach. XI, 3. et *Aqu. Theod.* Ierem. L, 44. ubi etiam de Iordane sermo est. Ezech. VII, 24. ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, avertam *iactantiam* roboris illorum. Vide et Ezech. XXIV, 21. Sic apud *Plutarchum* de *educat. liber.* fere ab initio: μεγαλαυχίας ἐμπίμπλαται καὶ φρυάγματος. – מָגֵן, *clypeus*. *Al.* et LXX sec. ed. *Rom.* Hos. IV, 19. ἐκ φρυάγματος (ubi legerunt מִגְּאוֹנָם. Vide supra s. φράγμα.) quod in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur ἐξ ἐπάρματος. Unde corrigendus *Hesychius*, apud quem vulgo corrupte legitur: Ἐκ φρυασμοῦ, ἐξ ἐπαρμοῦ. *Gloss. MS. in Proph.* φρυάγματα (lege φρυάγματος), ὑπερηφανείας, ὑψηλοφροσύνης. *Hesych.* φρύαγμα, ἔπαρσις, μετεώρισμα, ὑπερηφάνεια. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φρύαγμα, τὸ ἀλόγιστον φρόνημα. Vide quoque 3 Macc. VI, 16. ubi τὸ τῆς δυνάμεως φρύαγμα *strepitum*, *ovationem exercitus* denotat.

ΦΡΥΑ'ΣΣΩ, ΤΤΩ, *fremo*, *elevor*. רָגַשׁ, *commoveor*. Ps. II, 1. ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη; quare *fremuerunt* gentes? ubi *Theodoretus* ἐφρύαξαν interpretatur ἠλαζονεύσαντο. *Hesych.* ἐφρύαξαν, ἐκινήθησαν, ἐπάρθησαν, συνήθησαν. *Bielius* scribendum iudicat: ἐπήρθησαν, συνήχθησαν. Equidem loco ἐπάρθησαν reponere mallem ἐταράχθησαν e *Suida*, qui habet ἐφρύαξαν, ἐταράχθησαν. Conf. quoque *Hexapla Psalm.* l. c. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐφρύαξαν, ἀλογίστως ἐπήρθησαν. 2 Macc. VII, 34. φρυαττόμενος ἀδήλοις ἐλπίσιν, *elatus* incerta spe. *Zonaras Lex.* 1826. φρυασσόμενοι, ἐπαιρόμενοι, ἀπὸ τοῦ φρυάσσω ῥήματος. 3 Macc. II, 2. σθένει πεφρυαγμένος, potentia *elatus*. Sic *Diodor. Sic.* lib. IV. p. 275. ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν τέκνων μέγα φρυαττομένη. *Hesych.* φρυάσσεται, ἐπεγείρεται, μεγαλοφρονεῖ, γαυριᾷ. Idem: φρυάττεται, ἐπαίρεται. Conf. *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* IV, 74.

ΦΡΥ'ΓΑΝΟΝ, *sarmentum*, *virgultum aridum*. קֶצֶף, *spuma*. *Theod. et LXX* Hos. X, 7. teste *Hieronymo*, qui habet: *Pro spuma LXX et Th.* φρύγανον, *i. e. cremium*, *transtulerunt: aridas sc. herbas*, *siccaque virgulta*, *quae camino*

ut incendio praeparantur. Sc. קְצַף, ut *A. Schultensius* in *anim. philol.* ad h. l. docuit, proprie notat *fragmina*, *cremia ligni*, a קָצַף, *frangere*, *rumpere*. Fortassis quoque ita transtulerunt, quia in antecedentibus ἀπέῤῥιψε posuerant. – קַשׁ, *stipula*, *stramen*. Ies. XL, 24. XLI, 2. Ierem. XIII, 24. Conf. Act. XXVIII, 3. *Hesych.* φρύγανα, ὕλη λεπτὴ καὶ ξηρά. Vide *Lexicon N. T. s. h. v.*

ΦΡΥ'ΓΑΝΑ "ΑΓΡΙΑ, *virgulta agrestia.* חָרוּל, *urtica.* Iob. XXX, 7.

ΦΡΥ'ΓΙΟΝ, i. q. φρύγανον, *lignum aridum*, *sarmentum*, *cremium*, h. e. *lignum aridum cremari facile.* מוֹקֵד, *focus.* *Theod. LXX* Ps. CI, 4. ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον (*Symm.* ἀπόκαυμα) συνεφρύγησαν, ossa mea tanquam *lignum aridum* arefacta sunt. Arab. صلاك *virgulta in foco ardentia* notat *Coran.* II, 22. Eandem significationem habet quoque hebr. מוֹקֵד metonymice sumtum. *Heracleota* in *Catena PP. GG.* T. III. p. 6. τὸ φρύγιον γὰρ τὸ φρύγανον λέγει, ἢ τόπον, ἔνθα εἰώθασι τὰ φρυγόμενα ἐπιτιθέναι, σφόδρα πεφρυγμένον διὰ τὸ ἀεὶ ὑποκαίεσθαι. *Hesychius:* φρύγιον, ξύλον ξηρόν. Apud *Suidam* exponitur δαλὸς, ξηρά.

ΦΡΥ'ΓΜΑ, *tostum*, *siccatum.* גֶּרֶשׂ, *contusum*, *fractum.* *Inc.* Lev. II, 16. Loco φρύγματος scribendum est ἐρύγματος, quod vide supra.

ΦΡΥ'ΓΩ vel *ΦΡΥ'ΣΣΩ*, ὀπτῶ, *torreo*, *torrefacio*, *sicco*. קָלָה, *uro*, *torreo frigendo.* Lev. II, 14. νέα πεφρυγμένα χίδρα, novae spicae *tostae.* *Suidas:* πεφρυγμένα, τὰ εἰς τὴν χεῖρα λεπτυνόμενα χίδρα σίτου καὶ κριθῆς. – קָלִי, *tostum.* Lev. XXIII, 14. – *שָׂרַף, *arefacio.* *Inc.* Gen. XLI, 6. *Hesych.* πεφρυγμένον, τὸ εἰς τὴν χεῖρα πεφρυγμένον.

ΦΡΥΚΤΟ'Ν, *tostum.* קָלוּי, idem. *Inc.* Ios. V, 11. – קָלִי, idem. *Aqu. Symm.* 2 Sam. XVII, 28. Adde *Aqu.* 1 Sam. XXV, 18. de quo posteriore loco vide supra s. κριθὴ et κόπτω. Vide quoque in v. φρικτός.

ΦΥΓΑΔΕΙ'Α vel *ΦΥΓΑΔΙ'Α*, *fugatio*, *fuga*, *exilium.* Hinc

ΦΥΓΑΔΕΙ"ΑΙ, *fugitivi*, *profugi.* אֶשְׁתַּדּוּר chald. *rebellio.* Esdr. IV, 15. φυγαδεῖαι δούλων, *profugi* servorum. Vide et v. 19. *Fuga servorum est rebellio contra dominos.* – מִבְרָחִים plur. *profugi.* Ezech. XVII, 21. πάσας φυγαδείας αὐτοῦ, omnes *profugos* eius. *Inc.* ibi habet φυγαδίας, pro quo *Montfauçonio* legendum videtur φυγαδέας. Sed nullus dubitat *Bielius*, quin vitiose ita scriptum sit pro φυγαδείας.

ΦΥΓΑΔΕΙ"ΟΝ, *refugium*, *asylum.* מִקְלָט, *idem.* Num. XXXV, 15.

ΦΥΓΑΔΕΥΤΗ'ΡΙΟΝ, idem. מִקְלָט. Num. XXXV, 6. Ios. XX, 2. 3. – נוּס, *fugio.* Ios. XX, 3. Vide quoque

1 Macc. I, 56. ἐν παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν. *Vulgat. in absconditis fugitivorum locis.* Ibid. X, 14. ἦν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον, erat autem iis *refugium.*

ΦΥΓΑΔΕΥ'Ω, *fugio, fugito,* it. *fugo,* et φυγαδεύομαι, *in exilium pellor.* הִבְרִיחַ Hiph. a בָּרַח. *Symm.* Iob. XLI, 19. φυγαδεύσει, *fugabit.* - הֵנִיס Hiph. a נוּס. *Aqu.* Deut. XXXII, 30. - נָדַד, *vagor.* Psalm. LIV, 7. Conf. 1 Macc. II, 43. (ubi οἱ φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν sunt qui fuga se eripuerant ex illis periculis.) 2 Macc. V, 6. et X, 15.

ΦΥΓΑ'Σ, Α'ΔΟΣ, *fugitivus,* speciatim *servus fugitivus, profugus, exul.* אֶשְׁתַּדּוּר chald. *rebellio.* *Al.* Esdr. IV, 19. φυγάδες. Sed legendum ibi est φυγαδείαι, ut reliqui habent. - *מִבְרָחָיו. Ezech. XVII, 21. sec. ed. *Compl.* - נִדָּח part. Niph. *depulsus.* Ies. XVI, 4. - עֹרֶף, *cervix.* Exod. XXIII, 27. *Dare hostes cervices est eos in fugam convertere.* Vide 2 Sam. XXII, 41. Ps. XVIII, 41. Vide et Sap. X, 10. (φυγάδα ὀργῆς, *profugam ab iram,* sc. Iacobum.) XVII, 2. XIX, 3. 2 Macc. V, 7.

ΦΥΓΑ'Σ ΕΙ'ΜΙ', *profugus sum.* נוּס, *fugio.* Prov. XXVIII, 7.

ΦΥΓΗ', *fuga.* בְּרֹחַ infin. *fugiendo.* Iob. XXVII, 22. - מָנוֹס. Ps. CXLI, 6. Ierem. XXV, 35. Amos. II, 14. - מְנוּסָה. Ies. LII, 12. - נוּס, *fugio.* Num. XXXV, 6. 2 Sam. XVIII, 3. - *פּוּט, *Phud,* nomen propr. Nah. III, 9. Legerunt פוּץ, quod notat *dispergi, dissipari,* aut פָּלִיט ex sententia *I. D. Michaelis* in *Spicilegio Geographiae Hebr. exterae* P. I. p. 161.

ΦΥΗ', *natura, indoles, magnitudo, statura et proceritas, sed coniuncta cum dignitate formae* (*Hesiod. Op. et Dies* v. 129. *Homer. Il.* α', 115. et χ', 370.), it. *stirps, germen, truncus.* אֲרוּכָה, *sanitas,* it. *prolongatio.* Neh. IV, 7. ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, quod rediret *magnitudo* muris Hierosolymae. - עִקַּר chald. *stirps.* Dan. IV, 12. 20. τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, *truncum* radicum eius in terra sinite. Vide et v. 23. *Gloss. Cyrilli:* φυὴ, βλάστησις, αὔξησις. *Suidas* φυὴν interpretatur βλάστησιν. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* autem φυὴ exponitur φύσις, τρόπος, βλάστη.

ΦΥ˜ΚΟΣ, *fucus, genus herbae marinae* vel *fruticis* potius, unde *lana inficitur* (*Dioscor.* lib. IV. cap. 100.), vel est *alga, fucus mulierum, pigmentum,* secundum *Etymol. M.* παρὰ τὸ φύεσθαι, φυτὸν γὰρ θαλάσσιον. Sap. XIII, 14. καταχρίσας μίλτῳ καὶ φύκει, illinens milto et *fuco.* *Hesych.* φύκει, εἶδος κομμωτικὸν γυναικεῖον. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φύκει, ᾧ τὰς οἰκείας ὄψεις αἱ γυναῖκες ἐρυθαίνουσιν. Similiter *Suidas:* φῦκος, ᾧτινι τὰς οἰκείας ὄψεις αἱ γυναῖκες χρίουσι. Conf. *Spanhem. Obss. in Callimach.* p. 446.

ΦΥ'ΛΑΓΜΑ, *quod custoditur seu servatur, custodia,* it. *praeceptum et mandatum diligenter observandum.* מִשְׁמֶר.

Aqu. Theod. Prov. IV, 23. *Al.* Lev. XVIII, 30. ubi in codd. cum πρόσταγμα permutatur. – מִשְׁמֶרֶת. Lev. VIII, 35. XXII, 9. Deut. XI, 1. et alibi. – שְׁמָרִים plur. *faeces.* Soph. I, 12. Sermo ibi est de iis, *qui secure vivunt*, adeoque recte a LXX οἱ καταφρονοῦντες ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν dici poterant. 1 Macc. VIII, 26. et 28. τὰ φυλάγματα sunt *certae foederum leges et conditiones ab utraque parte observandae.*

ΦΥΛΑΚΗ', *custodia*, *carcer*, *vigilia*, it. *praeceptum, quod custodiri et observari debet.* אֵסוּר, *vinculum.* Ierem. XXXVII, 14. εἰς οἰκίαν φυλακῆς, in domum *carceris.* – אֲסוּרִים part. Pah. plur. *vincti.* Iud. XVI, 22. ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς, in domo *carceris.* Vide et v. 26. – אַשְׁמוּרָה, *vigilia.* Ps. LXXXIX, 5. φυλακὴ ἐν νυκτὶ, *vigilia* in nocte. Vide et Thren. II, 19. *Aqu.* Ps. LXII, 7. ἐν φυλακαῖς, per singulas *vigilias*, h. e. per totam noctem. – אַשְׁמֹרֶת, idem. Iud. VII, 19. ἀρχομένης τῆς φυλακῆς μεσούσης, incipiente *vigilia* media. *Suidas:* φυλακὴ, τὸ τέταρτον μέρος τῆς νυκτὸς, τετραχῆ γὰρ διῄρητο. καὶ φυλακαὶ, τῆς νυκτὸς αἱ διαιρέσεις, καθ' ἃς οἱ φύλακες τὰς φυλακὰς ἀλλήλαις ἐγχειρίζουσι. *Lex. Cyrilli MS. Bar.* πρώτη φυλακὴ, αἱ τρεῖς ὧραι τῆς νυκτὸς. εἰς τέσσαρας γὰρ φυλακὰς διαιρεῖται ἡ νύξ. Conf. Matth. XIV, 25. XXIV, 43. Marc. VI, 48. Luc. XII, 38. *Drusii Obs.* lib. X. c. 10. et *Goodwini Mos. et Aar.* lib. III. c. 1. p. 205. Adde *Pollucem* lib. I. c. 7. segm. 70. ibique Intt. et quae ex *Herodoto* observat *Raphelius* ad Matth. XIV, 25. p. 165. – בֵּית הָסוּרִים*, *domus vinctorum.* *Symm.* Cohel. IV, 14. – דָּיֵק, *munitio.* Ezech. XXVI, 8. – זְמִירָה, *cautio.* Iob. XXXV, 10. ὁ κατατάσσων φυλακὰς νυκτερινὰς, ordinans *vigilias* nocturnas: ubi non legerunt שְׁמִירוֹת, sed sic acceperunt in sua mente per commutationem literarum ז et ש. Conf. supra s. v. σκεπαστὴς et *Buxtorfii Anticrit.* p. 637. Arab. زمر notat quoque *secare, dividere*, unde זְמִירָה *divisionem* significare potest. Vigiliis autem nox dividitur in plures partes. – כֶּלֶא, *coercitio.* 2 Reg. XVII, 4. XXIV, 47. Ies. XLII, 7. et alibi. – בֵּית כֶּלֶא, *domus coercitionis.* 1 Reg. XXII, 27. – כְּלוּא, *coercitio.* Ierem. XXXVII, 4. – בֵּית מַהְפֶּכֶת, *domus cippi.* 2 Par. XVI, 10. – מַחְסוֹם, *capistrum.* Ps. XXXVIII, 2. ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακήν. Conf. *Aeschyl. Agam.* v. 241. – מַטָּרָה. Nehem. III, 25. XII, 38. Ierem. XXXII, 2. et alibi saepius. *Aqu.* et *Theod.* 1 Sam. XX, 20. quae versio ibi est admodum inepta, quanquam usui loquendi non contraria. – מַסְגֵּר, *claustrum.* Ps. CXLI, 10. ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου, educito ex *carcere* animam meam. In *Etymol. MS.* φυλακὴ ex h. l. exponitur σῶμα. – מְצוּרָה, *arx.* Ezech. XIX, 9. – מִשְׁמָר. Gen. XL, 3. 4. 7. XLI, 10. XLII, 17. et alibi saepius. – בֵּית מִשְׁמָר, *domus custodiae.* Gen. XLII, 19. – מִשְׁמֶרֶת. Exod. XIV, 24.

ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, in vigilia matutina. 1 Sam. XI, 11. ἐν φυλακῇ τῇ πρωϊνῇ. Num. I, 53. φυλάξουσι τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς, custodient custodiam tabernaculi, h. e. *excubias agent* circa tabernaculum. Vide et Num. XVIII, 4. 2 Reg. XI, 5. ac *Homer. Il.* κ', 408. 1 Reg. II, 3. φυλάξεις τὴν φυλακὴν κυρίου, custodies custodiam Domini, h. e. observabis *praecepta, quae custodiri et observari iussit* Dominus. Vide et 2 Par. XXIII, 6. Hab. II, 1. ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι, stabo in *custodia* seu *specula* mea. *Etymol. M.* ex h. l. φυλακὴν interpretatur τὴν γνῶσιν καὶ θεωρίαν. – נֵצֶר, *custodio.* Prov. XX, 28. – סַף, *limen.* 1 Par. IX, 19. 2 Par. XXXIV, 9. Utrobique fortasse legendum est πύλας, aut πύλην, et altera lectio ex aliis SS. locis, ubi φυλάσσειν φυλακὴν occurrit, orta esse videtur. – קוֹבַע, *galea, qua caput legitur et custoditur,* a קָבַע, *tegere, operire.* Ezech. XXIII, 24. – שֹׁמֵר part. *custodiens.* Ps. CXXIX, 6. ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, a *vigilia* matutina usque ad noctem. – שְׁמֻרוֹת plur. *vigiliae,* it. *palpebrae.* Ps. LXXVI, 4. Sir. XXXIV, 18. φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος, ubi φυλακὴ est i. q. σκέπη, *praesidium, munimentum.* Sir. XLIII, 10. astra οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς, non fatiscunt in *stationibus,* ubi φυλακὴ est *statio, in qua quis persistere debet, der Posten.* Conf. Baruch. III, 34. et Hab. II, 1. *Syrus: in cursu ipsorum,* sensu eodem. 4 Macc. XIII, 13. φυλακὴ νόμου, *observatio* legis. *Hesych.* φυλακή, φρουρά, εἱρκτή, τήρησις ἐντολῶν. Πόλις Θεσσαλίας παροξυτόνως, ὀξυτόνως δὲ ἀγρυπνία.

ΦΥΛΑΚΙ'ΖΟΜΑΙ, in carcerem conii̇cior, in carcere custodior. Sap. XVIII, 4. ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, nam digni quidem illi, qui luce priventur et in tenebricoso carcere *custodiantur.*

ΦΥΛΑ'ΚΙΣΣΑ (ut βασίλισσα et βαλάνισσα. Conf. *Valcken.* ad *Theocrit. Adoniaz.* p. 321.), *custos foemina,* q. d. *custoditrix.* נֹטְרָה part. foem. Cant. I, 5.

ΦΥΛΑΚΤΗ'ΡΙΑ, phylacteria. כְּסָתוֹת, *pulvilli, pulvinaria. Hebr. Int.* Ezech. XIII, 18. Vide ad h. l. *Rosenmülleri Scholia.*

ΦΥ'ΛΑΞ, custos. גַּמָּדִים plur., *Gammadaei,* populi Phoeniciae, s. incolae urbis Gammades in Phoenicia, sic dicti a גֹּמֶד, *cubitus,* qu. *cubitales, brachiales,* quia brachiis erant robusti et firmi. Ezech. XXVII, 11. φύλακες, custodes portae, excubitores, vel milites praesidiarii, a rad. غمد (ג in غ traiecto, ut in גָּמַל, גָּלַשׁ etc.), *obdidit pessulum,* in Conj. 2. et 5. *texit, protexit.* Ita quoque *Lutherus.* Conf. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. VI. c. 4. – *מִנְּזָרִים, *coronati.* Nah. III, 17. φύλακες, ac si נֵזֶר idem denotaret, quod נָצַר, *custodio.* Praeterea reges ac principes, qui h. l. intellegendi

sunt, recte φύλακες λαοῦ dici possunt. - *נֹטֵרָה part. foem. *Symm.* Cant. I, 6. ubi φύλαξ in genere foeminino ponitur pro φυλάκισσα. - צוּר, *rupes.* 2 Sam. XXIII, 3. φύλαξ Ἰσραήλ, custos Israelis. Vide et 2 Sam. XXII, 3. 47. *Symm. Theod.* Deut. XXXII, 31. et conf. quae de *Iove custode* et *Diis custodibus* observat *Spanhemius* ad *Callim. Hymn.* in *Iov.* v. 81. p. 35. - צִיר, *legatus. Symm. Theod.* Prov. XIII, 17. Admodum inepte h. l. legerunt צור. - שֹׁמֵר part. *custodiens.* Gen. IV, 9. 1 Sam. XVII, 20. - שֹׁמֵר כֵּלִים, *custos vasorum.* 1 Sam. XVII, 22.

ΦΥ'ΛΑΞΙΣ, i. q. φυλακή, *custodia.* *נָצַר, *custodio. Aqu.* Ies. XXVI, 3. ubi תִּצֹּר, *custodies*, pro substantivo habuit a rad. נָצַר. Male *Bielius* in Thesauro suo ad שָׁמַר retulit. - שִׁמֻּרִים plur. *custodiae. Samaritan.* Exod. XII, 42. φυλάξεως.

**ΦΥΛΑ'ΡΧΗΣ* i. q. φύλαρχος, 2 Macc. VIII, 32. sec. cod. *Vat.* ubi non est nomen proprium, sed appellative sumendum, ut μεριδάρχης 1 Macc. X, 65.

ΦΥ'ΛΑΡΧΟΣ, *tribus princeps*, seu *praefectus*, *tribunus.* זְקַן שֵׁבֶט, *senior tribus.* Deut. XXXI, 28. *Hesych.* φύλαρχος, φυλῆς ἄρχων. Sic quoque legitur 3 Esdr. VII, 8. (ubi tamen φυλῶν reponere mallem. Vide infra s. v. φυλή.) et apud *Iosephum A. I.* III, 7. p. 151. *Hav.* Deinde, quoniam φυλή saepius notat *gentem*, φύλαρχος quoque *principem*, *ducem quemcunque* denotat, ut 3 Esdr. VIII, 54. 59. hebr. שָׂרִים, *principes*, collato Esdr. VIII, 24. 59. cui voci etiam respondet 3 Esdr. VIII, 96. coll. Esdr. X, 5. Unde etiam de *militum duce* dicitur. 2 Macc. VIII, 32. φύλαρχος τῶν περὶ Τιμόθεον, *dux* militum Timothei. Secundum *Iunii* versionem φύλαρχος est nomen proprium hominis cuiusdam impuri et inimici Iudaeis. *Hesych.* φύλαρχον, χορήγιον, nisi legendum χορηγόν.

ΦΥΛΑ'ΣΣΩ, *ΤΤΩ*, *vigilias ago*, *custodio*, *servo*, *observo*, *caveo*, *insidior*, et φυλάσσομαι, idem. *בְּתוֹךְ, *in medio. Symm.* 1 Sam. XXV, 29. πεφυλαγμένη. Ex hac versione verba hebr. ita vertenda essent: *animam inimicorum tuorum fundo iaciet eam custoditam in curvatura fundi.* Admodum hic languere, immo ineptum esse illud *custoditam*, quis non videt? Arbitror igitur, πεφυλαγμένη potius pertinere ad vocem צְרוּרָה, *colligata*, in antecedentibus, ubi legitur: *et erit anima domini mei colligata in fasciculo vitarum.* Colligare enim solemus, quae bene custodire ac futuris usibus diligenter servata volumus. - הִזְהִיר: נִזְהַר, Hiph. et Niph. a זָהַר, *moneo*, *moneor.* Ps. XIX, 12. ubi non legerunt נוֹצָר, sed voci hebr. tribuerunt notoinem, quam Syr. ܙܗܪ in *Ethpeel* habet, ut recte *Koehlerus* monuit ad h. l. *Ino.* et LXX Cohel. XII, 12. φυλάσσου τὰ βιβλία ποιῆσαι πολλὰ,

cave facere libros multos. Vide et Ezech. XXXIII, 4. 5. 6. Ezech. XXXIII, 8. τοῦ φυλάξαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ut horteris impium ad vitam suam emendandam. Adde *Aqu.* Cohel. IV, 13. ubi *cavendi* notionem habet, unde *Aquilae* versionem esse vix existimaverim. Confer quoque *Dresigium de verbis mediis N. F.* p. m. 499. ac *Homer. Il.* ψ', 343. - הזיר Hiph. a נָזַר, *separo me. Inc.* Lev. XXII, 2. φυλασσέσθωσαν. *Vulg. caveant.* - וְהִירִין plur. chald. *moniti, cauti.* Esdr. IV, 22. πεφυλαγμένοι, *caventes.* - *זָרָה, *spargo, ventilo. Symm.* Prov. XV, 7. ubi pro יְזָרוּ non legit יִצְּרוּ, a נָצַר, ut *Drusius* et alii existimarunt, sed permutationem ז et צ statuit. - חִיָּה Pih. *vivifico, vitam conservo.* Ezech. XVIII, 27. οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, hic animam suam *servavit.* Conf. Ioh. XII, 25. - כָּלָא, *claudo.* Ierem. XXXII, 2. ἐφυλάσσετο ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, *custodiebatur* in aula carceris. Conf. Act. XXIII, 35. - כלוא, *coercitio.* Ierem. LII, 25. - מִשְׁמֶרֶת, *custodia.* 1 Sam. XXII, 23. - *נוּחַ, *quiesco. Inc.* Hab. III, 16. φυλάξεις: ubi quid legerit, aut cur ita transtulerit, me ignorare fateor. - נָזִיר, *separatus. Symm.* Deut. XXXIII, 16. φυλάξαντος. - לָנֶצַח, *in victoriam.* Prov. XXI, 28. φυλασσόμενος, *ita ut sibi diligenter caveat.* Legerunt לְנֹצֵר. - נָצַר. Prov. VI, 20. φύλασσε νόμους πατρός σου, *observa* leges patris tui. Vide et Prov. XXVIII, 27. et conf. Gal. VI, 13. Sic eadem vox saepius apud Graecos exteros occurrit. Vide praeter *Wolfium* ad Matth. XIX, 20. *Lex. N. T.* s. h. v. Apud *Theodot.* Prov. XXVII, 18., ubi sermo est de arbore, notat *dilegenter curare, bene colere.* Vide supra s. διατηρέω. Confer quoque *Quint. et Sext. edit.* Ps. LX, 8. - נֵצֶר, *surculus.* Ies. LX, 21. Legerunt נֹצֵר, ac φυλάσσειν in notione *colendi* et *curandi* acceperunt. Verba sunt φυλάσσων τὸ φύτευμα. - סֶגֶן, *antistes.* Nehem. II, 16. - עָצַר, *claudo.* Ierem. XXXVI, 5. φυλάσσομαι, *impedior,* quominus nempe templum adire possim. - עָשָׂה, *facio.* Deut. V, 15. ὥστε φυλάσσεσθαι ἡμέραν τῶν σαββάτων, ut *observes* diem sabbatorum. Sic *Herodoto* lib. I. c. 48. φυλάξας τὴν κυρίην τῶν ἡμερῶν est, *qui observat diem constitutum.* 1 Par. XXVIII, 7. φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου. - פִּקָּדוֹן, *depositum.* Gen. XLI, 36. τὰ πεφυλαγμένα ἐν τῇ γῇ. - צָפָה, *speculor.* Ies. LII, 8. Speculatores custodiae causa in specula constituti erant. - צָפַן, *abscondo.* Iob. XIV, 13. εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾅδῃ με ἐφύλαξας. Adde *Symm.* Prov. XIII, 22. - קוּר, *fodio.* 2 Reg. XIX, 23. ubi tamen ἐφύλαξα est lectio aperte vitiosa pro ἔψυξα. - *שָׂגַב, propr. *elevo, colloco in loco edito, ad quem aditus non tam facile patet,* et metaph. *tueor, tutum praesto. Inc.* Ps. XIX, 2. Vide s. σκεπάζω et προΐστημι. - שׁוּב, *revertor.* 1 Sam. XXIX, 11. Fortasse שׁוב permutarunt cum שׁוף, quod vide s. v. τηρέω. - *שָׁמַר Hiph.

perdo. Ezech. XXXIV, 16. Legerunt אֶשְׁמֹר, *custodiam*, quod melius videtur. Vide *Buxtorfii Anticrit.* p. 786. – שָׁמִיר, *sentis*. Ies. XXVII, 4. Adde *Symm.* Ies. X, 17. τὰ πεφυλαγμένα αὐτοῦ. Deduxerunt a שָׁמַר, *custodivit*, *asservavit*. – שָׁמַע, *audio*, *obtempero*. 1 Reg. XI, 38. Prov. XIX, 27. Hab. III, 15. In posteriori loco legerunt שָׁמַרְתִּי. – שָׁמַר. Gen. XXVI, 5. ἐφύλαξε τὰ προστάγματά μου, *observavit* praecepta mea. Gen. XXXI, 24. 29. φύλαξαι σεαυτὸν, μήποτε λαλήσῃς, *cave* tibi, ne loquaris. Exod. XII, 17. φυλάξεσθε τὴν ἐντολὴν ταύτην, *observabitis* hoc praeceptum. Vide quoque Exod. XV, 26. et Rom. II, 26. Num. IX, 19. φυλάξονται τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ, custodient custodiam Dei, h. e. *observabunt praeceptum* Dei. Conf. 1 Reg. II, 3. 2 Par. XXIII, 6. 1 Sam. XXI, 4. εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάρια εἰσὶ πλὴν ἀπὸ γυναικὸς, si modo pueri *abstinuissent* a muliere. 2 Sam. XI, 6. ubi aeque ac שָׁמַר *obsidere* notat. Sc. obsessio urbis cum observatione eius est coniuncta. 1 Reg. II, 44. οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον Κυρίου, non *servasti* iuramentum Domini. Sic *Herodotus* lib. I. c. 165. τὸ ὅρκιον ἐφύλασσον. 1 Reg. III, 6. ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο, *servasti* illi gratiam hanc magnam. 1 Reg. VIII, 23. φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου, *servans* foedus et gratiam servo tuo. Vide et 2 Par. VI, 14. Nehem. I, 5. Psalm. LXXXVIII, 28. 2 Reg. VI, 9. φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, *cave* transeas per hunc locum. Vide et Iob. XXXVI, 21. 2 Reg. IX, 14. Ἰωρὰμ ἐφύλασσεν ἐν Ῥαμὼθ κ. τ. λ., Ioram *praesidio stabat* pro Ramoth in Gilead, ipse et omnis Israel contra Azaël, regem Syriae. 2 Reg. XI, 5. φυλάξατε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως, *custodiam agetis* domus regis. 1 Par. XXIII, 32. φυλάξουσι τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς, *excubias agent* in tabernaculo. Ps. LXX, 11. οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου, *insidiantes* animae meae. Ps. CXIX, 136. ἐφύλαξα. Legendum haud dubie ἐφύλαξαν. Firmat latinus interpres. Ierem. VIII, 7. ἀγροῦ στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς, passeres agri *observant* tempora. Ierem. XVII, 21. φυλάσσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, *cavete* animabus vestris. *Inc.* Psalm. XI, 7. φυλάξεις αὐτοὺς s. αὐτὰ, *servabis* ea, nempe eloquia tua, h. e. *factis comprobabis, ea vera esse, et ab omni falsitate remota*. *Symm.* Ps XVI, 4. ubi *cavere sibi* notat, et *Vulg.* per *custodire*, ac *Hieronymus* per *observare* male transtulerunt. Praeterea legitur Num. XXII, 38. ubi verbis φυλάξω λαλῆσαι (vertendis: *diligenter* s. *studiose loquar*, ut שָׁמַר cum infinitivo iunctum quoque adhibetur) nihil respondet in textu hebr. Sirac. XIX, 9. ἐφυλάξατό σε, *notabit* et *observabit* te. Alii vertunt *aversabitur te*. Sir. XII, 12. φύλαξαι ἀπ᾿ αὐτοῦ, *cave* ab illo. Vide et Sir. XXII, 13. XXXII, 22. Sir. XXVI, 12. ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, *cave* tibi ab impudente.

ΔΙ'ΔΩΜΙ ΦΥΛΑ'ΣΣΕΙΝ, *do custodiendum.* הִפְקִיד Hiph. *depono.* Ierem. XXXVI, 20. - Vide alibi δικαιοσύνη.

ΦΥΛΗ', *tribus, natio, gens, multitudo hominum eiusdem stirpis, familia.* אִישׁ, *vir.* Esth. II, 5. ἐκ φυλῆς βενιαμὶν. Recte quoad sensum. - אֶלֶף, *mille*, etiam *familia* ac *tribus*, ab אָלַף, ar. أَلَّفَ, *coniunxit.* 1 Sam. X, 19. - אֻמָּה, in plur. אֻמַּיָּא chald. *populus.* Dan. III, 4. 30. πᾶς λαὸς, φυλὴ, γλῶσσα, omnis populus, *natio*, lingua. Vide et Dan. V, 21. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φυλὴ, ἔθνος. - אֶרֶץ, *terra.* 1 Sam. IX, 16. ἐκ φυλῆς βενιαμεὶν sec. *Ald.* et *Cat. Niceph.* Ita quoque *Iosephus A. I.* VI, 4, 1. - בַּיִת, *domus*, it. *familia.* Exod. II, 1. - *בָּנוֹת, *filiae.* 1 Par. VII, 29. sec. *Vat.* Sensum secutus est. - גְּבוּל, *terminus*, it. *regio certis terminis inclusa.* Iud. XIX, 29. - לְאֹם, *populus.* Prov. XIV, 36. - מַטֶּה, *sceptrum*, ac deinde *regnum*, et *dominatio*, *cuius signum est sceptrum.* Num. XIII, 12. XVIII, 2. Utrobique chald. שִׁבְטָא. Exod. XXXI, 2. et alibi saepius. *Aqu.* Num. I, 20. ubi *Montfauconius* legere mavult ῥάβδον. -, מִטָּה, *lectus.* Amos. III, 12. Legerunt aperte מַטֶּה, aliis punctis subiectis. - *מִשְׁמֶרֶת, *custodia.* Num. III, 36. sec. *Compl.* ubi tamen pro φυλῆς necessario reponendum est φυλακῆς, ut reliqui libri habent. Conf. quoque 1 Par. XII, 29. - מִשְׁפָּחָה, *familia.* Gen. X, 5. 18. XII, 3. XXIV, 38. et alibi. - *מִשְׁפַּחַת מַטֶּה, *familia extensionis, s. tribus.* Ios. XXI, 5. 6. - *עֹלֵלוֹת, *racemi.* Iud. VIII, 2. Sed ibi loco vitiosi ἐπὶ φυλαῖς, quod exhibet ed. *Ald.*, reponendum est ἐπιφυλλὶς, aut ἐπιφυλλίδες, quod reliqui libri habent. - עֵץ, *lignum.* Ezech. XXXVII, 19. Sensum secuti sunt. - פֶּחָה et constr. פַּחַת, *princeps.* Hagg. I, 1. *Cappello* (*Crit. Sacr.* p. 647.) iudice legerunt מִמִּשְׁפַּחַת, praepositis tribus literis ab initio vocis illius פַּחַת. Coniecturam minus probabilem de h. l. proposuit *Buxtorfius Anticrit.* p. 651. Conf. et Hagg. I, 14. II, 3. 22. - *פִּנָּה, *angulus. Inc.* 1 Sam. XVI, 38. ubi sensum expressisse censendus est. - רֹאשׁ, *caput.* Num. XVII, 3. ubi φυλὴν fortasse voci κεφαλὴν ortum suum debet. - שֵׁבֶט, *virga, sceptrum*, it. *tribus.* Gen. XLIX, 16. Exod. XXIV, 4. et alibi saepius. *Ed. Quinta* Ps. LXXIII, 2. - שַׁעַר, *porta.* Ruth. III, 11. πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου. Ita *Vat. Alex.* quod sensum recte exprimit, ut adeo non opus sit reponere πύλη, ut habet cod. *Oxon.* Idem valet de loco Ruth. IV, 10. - שֹׁפֵט, *iudex.* Num. XXV, 5. 1 Par. XVII, 6. Mich. V, 1. In omnibus his locis legerunt שֵׁבֶט. Sir. XVI, 9. φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρημωθήσεται, ubi φυλὴ, quia τῷ ἑνὶ opponitur, *copiae* et *multitudinis* notionem habet, ut sit: *familia ampla et copiosa*, unde etiam pro φυλὴ reponere mallem φυλῇ. Conf.

Symm. 5 Esdr. I, 4. hebr. מַחְלְקוֹת, *divisiones*, coll. 2 Par. XXXV, 4. ubi LXX ἐφημερία habent.

ΦΥΛΙΣΤΙΑΙ'Α ΓΗ", *Phylistaeorum terra*. פְּלֶשֶׁת. *Aqu.* Psalm. LIX, 10.

ΦΥ'ΛΛΟΝ, *folium*. עָלֶה, idem. Gen. III, 7. VIII, 11. et alibi. Ps. I, 3. ubi pro τὸ φύλλον αὐτοῦ ex *Barnabae Epistola* X. in *PP. Apost.* ed. *Cotelerii* T. I. p. 37. reponendum est τὰ φύλλα α. *Symm.* Iob. XIII, 25. – עֲפִי chald. *ramus*. Dan. IV, 9. 11. 18. Verba ὥσπερ φύλλα apud LXX Prov. XI, 14. nihil habent in textu hebr. cui respondeant. Est itaque merum additamentum vel ab interpretis luxurie, vel e v. 28. Sir. VI, 4. τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι, folia tua carpe et absume, h. e. tropo remoto: si ea dissipes et corrumpas, quae sunt necessaria ad spem incrementi et proventus boni, ut verbis *Camerarii* utar.

ΦΥ"ΛΟΝ, *gens*, *natio*. לְאֹם, *natio*, *populus*. *Aqu.* Ps. II, 1. *Ino.* Ps. XLIII, 3. CXLVIII, 11. φῦλα. 3 Macc. IV, 14. *Hesych.* φῦλον, γένος. Videatur *Polyb.* I, 10, 2. et ibi *Schweighaeuserus* docens, φῦλον latius patere quam ἔθνος. *Gloss. Cyrilli*: φῦλα, ἔθνη, γένη.

ΦΥ'ΡΑΜΑ, *massa*, *farina aqua subacta*. לוּשׁ, *depso*. *Quint. Ed.* Hos. VII, 4. τοῦ φυράματος κοινωνίας. Aut legendum τῆς κοινωνίας φυράματος, ut κοινωνία sit *subactio*, aut κοινωνίας corruptum est. *Vulg.* *a commixtione fermenti.* – מִשְׁאֶרֶת, *mactra*, ita dicta, quod in ea massa farinae fervescat. Exod. XII, 34. πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν, antequam fermentatae essent massae ipsorum. Vide et Exod. VIII, 3. – עֲרִסוֹת plur. *massae*. Num. XV, 20. ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν, primitias *farinae subactae*. *Suidas*: φύραμα, στέαρ, ἢ τὰ ζυμωμένα (*Küsterus* scribendum censet ἐζυμωμένα vel ζυμούμενα), ἄλφιτα.

ΦΥ'ΡΑΣΙΣ, *mixtio*, *commixtio*. לוּשׁ infin. *depsendo*. Hos. X, 4.

ΦΥΡΑ'Ω, *misceo*, *confundo*, *perturbo*. בָּלַל, idem. Exod. XXIX, 2. ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ, panes azymos oleo *mixtos*. Vide et Lev. II, 4. *Hesych.* πεφυραμένους, μεμιγμένους. – לוּשׁ, *depso*. Gen. XVIII, 6. 1 Sam. XXVIII, 24. *Hesych.* φυρᾶν, ζυμοῦν, ταράσσειν τὰ ἄλευρα. – מֻרְבֶּכֶת part. Hoph. foem. a רָבַךְ, *frixum*. Lev. VI, 21. ubi vid. *Montfauconius*. Iudice *Boeckelio* loco πεφυραμένην fortasse legendum est πεπυρωμένην, synonymon τοῦ ζεστήν. 1 Par. XXIII, 29. – בָּלַל et מֻרְבֶּכֶת iunctim. Lev. VII, 2. – נִלְבַּט Niph. *conturbor*. *Theod.* Prov. X, 8. φυρήσεται. Videtur hic cum reliquis Intt. libere vertisse, ignorans fortasse veram notionem vocis לָבַט.

ΦΥ'ΡΔΗΝ, adv. *mixtim*, *permixtim*, *confuse*, *inordinate*. 2 Macc. IV, 41. *Hesych.* φύρδην, ἀτάκτως, συγκεχυμένως, ἀναμίξ.

ΦΥΡΜΟ'Σ, *commixtio*, *perturbatio*, *inquinatio*, *inquinamentum*. רַתּוֹק, *catena*. Ezech. VII, 23. ποιήσουσι φυρμὸν, facient perturbationem. Forte legendum est συρμὸν, *tractum*, παρὰ τὸ σύρεσθαι, vel εἱρμὸν s. εἱργμὸν παρὰ τὸ εἴρειν et εἴργειν, *coercere*, aut potius ὅρμον. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φυρμὸν, ἀφανισμὸν, μολυσμὸν, ταραχήν.

ΦΥ'ΡΟΜΑΙ, *misceor*, *polluor*, *inquinor*, *foedor*. גּוֹלֵל Pyh. *volutor*. *Symm.* Ies. IX, 5. ἐφύρη. — הִתְבּוֹסֵס Hithp. a בָּסַס, *inquinor*, *memet ipsum inquino*, coll. arab. بوس, *miscuit*, *commiscuit*. Nam verba *miscendi* notant etiam *inquinare*, ut docuit *E. Scheidius ad quaedam loca V. T.* p. 36. Ezech. XVI, 6. εἶδόν σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματί σου, vidi te *foedatam* sanguine tuo. Vide et v. 22. — הִתְגַּלֵּל Hithp. a גָּלַל, *volvo me*. 2 Sam. XX, 12. πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι, *pollutus sanguine*. *Homer. Il.* ω', 162. δάκρυσιν εἵματ' ἔφυρον. Vide *Turnebi Adv.* XVII, 3. *Suidas*: πεφυρμένος, μεμολυσμένος. Idem ex scriptore antiquo haec subiungit: Ὁ δὲ ἔτι φονῶν καὶ πεφυρμένος τῷ λύθρῳ, ἐς τοὺς ἐχθροὺς ἔρχεται. — הִתְגַּלְגֵּל Hithp. a גָּלַל, *volvo me*. Iob. XXX, 14. ἐν ὀδύναις πέφυρμαι. — לָבַשׁ, *vestio me*. Iob. VII, 5. φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων, *foedatur* autem corpus meum putredine vermium. Arab. لبس, *miscuit*, *confudit*. — נִגְאַל Niph. a גָּאַל, *polluor*. *Symm.* Thren. IV, 14. ἐφύρησαν. — עִלַּע Pih. *sorbeo*, *lambo*. Iob. XXXIX, 36. νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι, pulli autem eius polluuntur sanguine. Sensum bene expresserunt. Vide supra s. v. στομίζω.

**ΑΙΜΑΤΙ ΠΕΦΥΡΜΕ'ΝΟΝ*, *sanguine foedatum*. מוּבָס, *conculcatum*, a בּוּס. Ies. XIV, 19. Deduxerunt a בָּסַס. Vide supra s. v. φύρομαι.

ΦΥ'ΣΑ, *follis*, *vesica*, *ingluvies*. מֻרְאָה, idem. *Symm. Theod.* Lev. I, 16. φύσαν, ubi in ed. *Rom.* perperam legitur φύσιν.

ΦΥΣΑ'Ω, *sufflo*, *inflo*, *flatu distendo*, *spiro*. נָפַח. Ies. LIV, 16. *Aqu.* Iob. XX, 26. μὴ φυσηθέν. — סָעַר, *procellis agitor*. Hos. XIII, 3. Vide et Sap. XI, 19. Sir. XXVIII, 13.

ΦΥ'ΣΗΜΑ, *flatus*. נֻפַּח Pyh. *sufflatus est*. *Symm.* Iob. XX, 26. — *שָׂרָף, *adurens*. *Aqu.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. VIII, 3. ubi loco φυσίματος reponendum φυσήματος.

ΦΥΣΗΤΗ'Ρ, *follis*, *instrumentum sufflatorium* vel *inflatorium*, *quo utimur ad aliquid inflandum ac vento replendum*. אוֹב, *uter*. Iob. XXXII, 19. — מַפֻּחַ. Ierem. VI, 29.

ΦΥ'ΣΙΣ, *natura*, *indoles*, *facultates*. Sap. VII, 20. φύσεις ζώων, *indoles animalium*, i. q. θυμὸς ibidem. Sap. XIII, 1. idolorum cultores dicuntur μάταιοι φύσει, h. e. quibus est κακία ἔμφυτος, coll. XII, 10. Nisi φύσει l. l. per

valde reddere malis (Conf. *Abresch. Lectt. Aristaenet.* p. 64.), aut per *revera* cum *Fabricio* ad *Sext. Empir.* p. 9. Vide quoque *I. A. Ernesti Obss. philol. crit. in Aristoph. Nub.* p. 90. sequ. 3 Macc. III, 29. ubi φύσις θνητὴ periphrasi *hominum, bestiarum et omnino rerum creatarum* inservit. Conf. *Abresch. Anim. ad Aeschyl.* lib. III. p. 174. 4 Macc. I, 20. παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν αἱ δύο, ἡδονή τε καὶ πόνος, ubi φύσεις sunt *genera* aut *species*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φύσις, οὐσία. Conf. *Schol. Sophocl.* in *Aiac. Flagell.* v. 772.

*ΑΓΙΑ ΦΥΣΙΣ. חֲלִיפָה, *permutatio*. *Symm.* Iob. XIV, 14. ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἁγία φύσις μου, ut post *Drusium* edidit *Montfauconus*, qui tamen ἡ ἄλλαξις legendum esse opinatur. *Semlero* in *Ep. crit.* p. 55. legendum videtur ἀλλοίωσις, qua voce usus est *Olympiodorus*. *Kreyssigio* autem in *Obss. critt. in graecos Iobi Intt.* p. 14. magis placet ἀνάφυσις, quod proprie *regerminationem* notat, adeoque bene respondet voci חֲלִיפָה, de qua videndus est ad h. l. *Schultensius*.

ΦΥΤΕΙΑ, *plantatio*, it. *planta*. *אֵשֶׁל, *tamarisci species in Aegypto frequens*. *Symm.* Gen. XXI, 33. sec. *Coisl.* – מַטָּע. Ezech. XVII, 7. τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς, ut irrigaret illam cum glebâ *plantationis* suae. Vide et Mich. I, 6. – נָטַע, *planto*. 2 Reg. XIX, 29. φυτεία ἀμπελώνων, *plantatio* vinearum. – Vide alibi δένδρον.

ΦΥΤΕΥΜΑ, *plantatio*, it. *planta*. מַטָּע, idem. Ies. LX, 21. LXI, 3. – נָטַע, *planto*. Ies. XVII, 10. Sir. X, 23. ubi pii dicuntur ἔντιμον φύτευμα, sc. θεοῦ, coll. Ies. LXI, 3.

ΦΥΤΕΥΩ, *planto*, *infigo*. הִצִּית אֵשׁ Hiph. a יָצַת, *accendo ignem*. Ierem. XI, 16. N. L. – נָטַע. Gen. II, 8. IX, 20. XXI, 33. ἐφύτευσεν ἄρουραν, *plantavit agrum*, sc. *arboribus*. Deut. VI, 11. *Aqu.* et LXX sec. cod. *Vat.* *Cohel.* XII, 11. ἧλοι πεφυτευμένοι, clavi *infixi* s. *defixi*. – נָצַר, *custodio*. Prov. XXVII, 18. ubi non legerunt נָטַע, sed libere verterunt. – שָׁתַל. Ps. I, 3. Ezech. XIX, 10. 13. *Aqu. Symm.* Hos. VIII, 13. Sir. X, 15. ubi *metaphorice* notat *stabilire*, *prosperum reddere*.

ΦΥΤΟΝ, *virgultum*, *planta*, *arbustum*. אֵשֶׁל, *tamarisci species in Aegypto frequens*. *Inc.* 1 Sam. XXII, 6. *Symm.* 1 Sam. XXXI, 13. – *כֵּן, *basis*. Vide s. v. נֵצֶר. – מַטָּע. Ezech. XXXI, 4. XXXIV, 29. – *נֵצֶר, *germen*. Dan. XI, 7. sec. cod. *Chis.* Sed potest ibi quoque ad כֵּן, *basis*, in sequ. referri, coll. Ps. LXXX, 16. ubi כַּנָּה interpretantur *plantam* e significatione Syriaci ܢܨܒ, *plantavit*. Ita *Vulg. et stabit de germine radicum eius plantatio*. Conf. quoque Dan. XI, 20. sec. *Chis.* ubi τῷ כֵּן respondere videtur. – רֹתֶם, *iuniperus*. 1 Reg. XIX, 5. ὑπὸ φυτὸν, subtus *virgultum* s. *arbustum*. Ita verterunt, dubii scilicet haerentes de vera vocis hebr.

significatione. - שִׁבְּךְ (ש pro ס), *perplexitas*. *Al.* 2 Sam. XVIII, 9. Sap. XIII, 11. φυτὸν significat *truncum* s. *arborem maiorem, e qua idolum scindi potest*. *Achilles Tat.* lib. II. cap. 14. ὁ δὲ φοῖνιξ φυτόν. 4 Macc. I, 28. ubi voluptas et dolor metaphorice dicuntur φυτὰ τῆς ψυχῆς.

*ΦΥΤΑ' "ΑΓΡΙΑ, *frutices agrestes*. שִׂיחִים. *Symm.* Iob. XXX, 7. In edit. lat. cum asterisco legitur: *qui rodebant cortices arborum*, quae, ut *Montfauconius* iam monuit, ad *Symmachi* versionem quadrant. *Vulg.* *et mandebant herbas et arborum cortices*. - Vide alibi Σαβέκ.

ΦΥΤΟ'Σ, *plantationi aptus*. זֶרַע, *semen*. Ezech. XVII, 5. εἰς τὸ πεδίον φυτὸν, in solum *plantationi aptum*: ubi alii σπόριμον habent.

ΦΥ'Ω, *gigno, produco, nascor*, et φύομαι, *gignor, nascor*. *חָזָה, *video*. *Symm.* Iob. VIII, 17. Vide supra s. v. πίων γῆ. - מִגְדָּל, *turris*. Cant. V, 14. φιάλαι ἀρώματος φύουσαι μυρεψικὰ, areolae aromatis *producentes* pigmentaria. Legerunt מְגַדְּלוֹת in Ben. Pihel, a גָּדַל, *alere, educare, crescere facere*. - עָלָה, *ascendo*. Prov. XXVI, 9. ἄκανθαι φύονται, spinae *nascuntur*. *Hesych.* φύονται, γεννῶνται. Vide et Ezech. XXXVII, 8. - צָמַח, *germino*. Gen. XLI, 23. Exod. X, 5. Sirac. XIV, 19. ἄλλα δὲ φύει, h. e. vel passive, *alia nascuntur*, vel active, *alia generat*. Baruch. IV, 8. τὸν φύσαντα ὑμᾶς θεὸν sec. *Compl.*, ubi *Ald.* ποιήσαντα, *Vat.* τροφεύσαντα. 2 Macc. IV, 38. ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ, in atriis plantas *natas* tanquam in sylva.

"ΑΝΩ ΦΥ'Ω, *sursum germino*. פָּרָה, *fructifico*. Deut. XXIX, 28. ῥίζα ἄνω φύουσα, radix sursum *germinans*. *Hesych.* ἄνω φύουσα, ἀναβλαστάνουσα. *Gloss. in N. T. ab Albertio editum*: ἄνω φύουσα, αὐξάνουσα ἐπὶ τὰ ἄνω. Conf. Hebr. XII, 15.

ΦΩΛΕΟ'Σ, *lustrum, latebra*. חֲרֵרִים plur. *siccitates, loca exusta, arida prae calore*. *Syrus* Ierem. XVII, 6. φωλεοῖς, *antris*. Legit, ut opinor, חֲרָתִים, a חֶרֶת, *spelunca* (arab. حرت, *excavavit*), aut, quod magis placet, חוֹרִים, a חוֹר, *foramen, antrum*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* φωλεὸς, κοίτη θηρίων.

ΦΩΛΕΥ'Ω, *in latibulis ago, latito, cubo*. שָׁחַח, *deprimor, me inclino et incurvo*. *Inc.* Iob. XXXVIII, 40. φωλεύουσι. *Hesych.* φωλεύει, οἰκουρεῖ, κρύπτει, *Pollux* lib. V. c. 2. segm. 15. φωλεύουσι δὲ οἱ ἄρκτοι.

ΦΩΝΕ'Ω, *vocem edo, clamo, clango*. אוֹב, *necromantes*. Ies. XXIX, 4. φωνοῦντες, Arab. أوب secundum *Willmet.* in *Lex.* *sonum edidit leniorem ac tenuiorem*. - הָגָה, *alloquor*. Ps. CIII, 15. - הִשְׁמִיעַ Hiph. *audire facio*. 1 Par. XV, 16. - *צָבַט, *porrigo*. Ruth. II, 14. sec. *Oxon.* ἐφώνησεν. Lectio

aperte vitiosa, orta ex ἐβρούνισεν, aut, quod mallem, ἐψιθύρισεν. - צִפְצֵף Pih. *pipio.* Ies. XXXVIII, 14. ὡς χελιδὼν, οὕτως φωνήσω, tanquam hirundo, ita *vocem edam.* - קוֹל שִׁיר, Pih. a שׁוּר, *vox canit.* Soph. II, 14. θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς, ferae *clamabunt* in fossis suis. - קְרָא part. Chald. Dan. IV, 11. ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, *clamabat* vehementer. Conf. Act. XVI, 28. - תָּקַע, *elango.* Amos. III, 6. εἰ φωνήσει σάλπιγξ ἐν πόλει, si *clanget* tuba in civitate. Praeterea legitur Ierem. XVII, 11. ἐφώνησε πέρδιξ, ubi nihil est in textu hebr. ac sine dubio legerunt קרא קֹרֵא. 1 Macc. IX, 12. ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι, *clanxerunt* tubis. 3 Esdr. IX, 10. hebr. עָנָה, coll. Esdr. X, 12. et iterum 3 Esdr. VIII, 92. coll. Esdr. X, 2. ubi *acclamare, respondere* notat. Tob. V, 8. φώνησον πρός με, *voca* s. *vocando accerse ad me*, coll. Matth. XX, 32. Luc. XVI, 2.

'ΑΠΟ' ΤΗ͂Σ ΓΗ͂Σ ΦΩΝΕ'Ω, *e terra vocem edo.* יִדְּעֹנִי, *hariolus, divinator.* Ies. VIII, 19.

'ΕΚ ΤΗ͂Σ ΓΗ͂Σ ΦΩΝΕ'Ω, *e terra vocem edo.* אוֹב, *pytho.* Ies. XIX, 3. Vide supra sub φωνέω.

'ΕΚ ΤΗ͂Σ ΚΟΙΛΙ'ΑΣ ΦΩΝΕ'Ω, *e ventre vocem edo.* הֶהְגָּה Hithp. *mussito.* Ies. VIII, 19. οἳ ἐκ τῆς κοιλίας φωνήσουσι sunt ἐγγαστρίμυθοι.

ΦΩΝΗ', *vox, sermo, cantillatio, lingua, sonus, sonitus, clamor, clangor, tonitru.* *גַּלְגַּל, *rota.* Ies. XXVIII, 28. ubi admodum aliene a textu hebr. transtulerunt. - גְּעָרָה, *increpatio.* Ies. XXX, 17. χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται, mille clamore h. e. *increpatione* seu *comminatione* unius fugient. - דָּבָר, *verbum.* Gen. XI, 1. ἦν φωνὴ μία πᾶσι, omnes una eademque *lingua* utebantur. Ib. XV, 4. - זָמִיר, *cantillatio. Al.* Cant. II, 12. καιρὸς τῆς φωνῆς, tempus *cantillationis.* - *כֹּל, *omnis.* Ezech. XXXV, 12. τῆς φωνῆς, ubi pro בְּכֹל legerunt בְּקוֹל ex affinitate soni vocum illarum. - לָשׁוֹן, *lingua.* Deut. XXVIII, 49. ἔθνος, οὗ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, gentem, cuius *linguam* non intelleget. Ies. LIV, 17. πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται, *omnis*, qui tecum in iudicio contendet. In notione *linguae* φωνὴ saepius legitur apud exteros. Vide *L. Bos* ad 1 Cor. XIV, 10. p. 150. et *Raphelii annotatt. ex Polybio* ad eund. locum. Adde *Aeliani V. H.* XII, 48. et ad h. l. *Intt.* - מִצְוָה, *praeceptum.* Deut. XXVIII, 9. - מָשׂוֹשׂ, *gaudium.* Ies. XXIV, 8. πέπαυται φωνὴ κιθάρας, cessavit *sonus* citharae. Conf. Apoc. XVIII, 22. - נְהָמָה, *fremitus.* Ies. V, 30. ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαινούσης, tanquam *sonitus* maris fluctuantis. - פֶּה, *os.* Num. III, 16. 39. Num. IX, 20. ubi φωνὴ, ut hebr. פֶּה, *mandatum* notat. Amos. VI, 5. - צְעָקָה, *clamor.* Gen. XXVII, 34. ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην, clamabat voce magna. Exod. XXII, 25. - קָל chald. Dan. III, 5. 7. 10. IV, 28. - קַל, *levis.* Ierem. II, 25. φωνὴ

αὐτῆς. Legerunt קֹלָה. - קוֹל. Gen. III, 8. ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ Θεοῦ, audiebant vocem Domini Dei, h. e. *tonitru*. Vide et v. 10. Exod. IX, 24. κύριος ἔδωκε φωνὰς καὶ χάλαζαν, Dominus dedit *tonitrua (ventum?)* et grandinem. *Schol. ed. Rom.* φωνάς. ἄλλος ἀνέμων ἤχους· ἄλλος βροντάς. Vide et v. 29. 30. 34. 35. 1 Sam. XII, 17. 18. Ps. XVII, 15. *Aqu.* Iob. XXXVIII, 25. Gen. XLV, 16. διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον φαραώ, *rumor* divulgabatur in domum Pharaonis. Vide et Ierem. IV, 15. L, 46. et conf. *Gatakerum* de *stylo N. T.* c. 14. p. 144. Lev. XXVI, 36. φωνὴ φύλλου φερομένου, *sonitus* folii agitati. Deut. IV, 12. φωνὴν ῥημάτων ὑμεῖς ἠκούσατε, *sonum* verborum vos audivistis. Vide et Iob. XXXIII, 8. XXXIV, 16. et conf. Hebr. XII, 19. et *Vitringae Obss. Sacr.* lib. IV. c. 10. §. 15. 1 Reg. XVIII, 41. φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ, *sonitus* pedum pluviae, coll. 2 Reg. VI, 32. 2 Reg. VII, 6. φωνὴν ἅρματος, *strepitum* currus. Esdr. I, 1. φωνή, *praecones*. Sic quoque arab. قول usurpatur. Ps. III, 4. φωνῇ μου πρὸς Κύριον κέκραξα, *intenta voce* ad Dominum clamavi. Vide et Ps. LXXVI, 1. Aliter *Suidas*, quando ad verba illa respiciens ita scribit: φωνὴ καὶ κραυγή, παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ, ἡ τῆς ψυχῆς προθυμία. Thren. II, 7. φωνή, *clamor bellicus*, unde in *Ald.* πολέμου additur. Cohel. XII, 4. ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς τῆς ἀληθούσης, propter infirmitatem vocis molitricis. Quemadmodum hic φωνὴ tribuitur mulieri molenti, ita *Aristoph. Nub.* v. 1361. ᾄδειν scribit γυναῖκ' ἀλοῦσαν. Conf. *Goetzium de pistrin. vet.* p. 378. - *קָלוֹן, *ignominia*. Ierem. XLVI, 12. Legerunt קוֹלֵךְ, omisso Nun, quod *Cappello* videtur rectius, quia sequitur צִוְחָתֵךְ, quae vox est illi synonyma. - שָׂפָה, *labium*. Gen. XI, 7. ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον, ne intellegant unusquisque linguam alterius. - *תְּפִלָּה, *oratio*. Ps. LXIV, 2. τῆς φωνῆς μου sec. cod. 40. et 41. *Bibl. Reg. Gall.*, quod et *Hieronymus* agnoscit, *vocem meam*: nisi forte dixeris, *Symmachi* lectionem in his codd. expressam esse. Impressi libri habent τῆς προσευχῆς μου ex scholio, si quid video. - תקוע infin. *clangere*. Ies. XVIII, 3. - תְּרוּעָה, *clangor*. Lev. XXV, 9. σάλπιγγος φωνή, tubae *clangor*. Vide et Amos. II, 12. *Al.* 1 Sam. IV, 6. In notione *precum* legitur Iudith. IV, 13. coll. Act. VII, 31. *Addit. Esther.* XI, 5. φωνὴ θορύβου, *sonus* tumultuosus ac turbulentus. Iudith. XVI, 17. φωνὴ Θεοῦ, *iussum*, *mandatum* Dei s. *voluntas* eius *efficax*.

ΦΩΝΗ'Ν ΔΙ'ΔΩΜΙ, vocem edo. נָתַן קוֹל, *do vocem*. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. I, 20. et *Theod.* Prov. VIII, 1.

ΦΩΝΗ'Ν 'ΡΗ'ΓΝΥΜΙ, vocem rumpo, etiam *mugio*, si de bove dicitur. גָּעָה, *mugio*. Iob. VI, 5. *Vulg. aut mugiet*, quae tamen versio ad *Symmachi* verba ἢ μυκήσεται

potius pertinet. Conf. supra in v. ῥήγνυμι. - Vide alibi *αἰνέω*, *σάλπιγξ* et *ψαλτήριον*.

ΦΩ'ΝΗΜΑ, *dictum, quod quis loquitur.* שִׂיחַ, *meditatio.* *Symm.* Amos. IV, 13. ubi est *loquela.* Praeterea in notione *linguae* legitur in MS. *Oxon.* Gen. XI, 6. ubi nihil ei respondet in textu hebraico ac merum glossema praecedentis *χεῖλος* esse videtur. *Suidas: φώνημα, τὸ φθέγμα.*

**ΦΩ'ΝΩΝ.* Ita vocem אֹחִים Ies. XIII, 21. *Aquilam* reddidisse testis est *Procopius.* Sed pro *φώνων* *Hieronymus* legit *τυφώνων* (quod et *Montf.* edi iussit) portento errore. Quid enim hic sint *typhones?* An fabulosi gigantes? aut ventorum procellae? Utrumvis intellegas, *οὐδὲν πρὸς ἔπος.* Ita *Bochartus Hieroz.* T. II. p. 213. Scribendum est *φωνῶν*, quemadmodum et LXX ac *Theod.* *ἦχον* transtulerunt. Sic quoque *Syrus* et *Arabs.*

ΦΩΡΑ'ΟΜΑΙ, *deprehendor*, *invenior.* Prov. XXVI, 19. *ὅταν δὲ φωραθῶσι*, cum autem *deprehensi fuerint.* *Francof.* ed. habet *ὁραθῶσι*, sed ex *Complut.* legendum esse *φωραθῶσι* bene statuit *L. Bos Prolegg. in LXX Intt.* Et sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φωραθῶσιν, ἐλεγχθῶσι, καταληφθῶσι, φανερωθῶσι.* Adde *Zonarae Lex.* 1838. In hebr. autem textu pro hoc verbo nihil legitur. - הִכִּיר Hiph. *agnosco*, *cognosco.* *Symm.* Iob. XXIV, 15. *φωραθεὶς*, *deprehensus.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *φωραθεὶς, εὑρεθεὶς, καταληφθεὶς.* *Hesych.* *φωραθεὶς, εὑρεθεὶς, φανείς.* *Suidas: φωραθεὶς, εὑρεθεὶς, γνωσθείς.* *Πάμφιλος δανειστὴς παρὰ Ἀριστοφάνει* (*Plut.* p. 19.) *ὡς φωραθεὶς ἐπ' αὐτοφώρῳ κατελύθη.* Conf. *Aelian. V. H.* I. c. 34. fin. 3 Macc. III, 29. *οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος Ἰουδαῖος*, ubicunque *inventus fuerit* absconditus Iudaeus.

ΦΩ͂Σ, ΦΩΤΟ'Σ, lux, lumen, lucerna, ignis, it. *serenitas vultus, gratia, benevolentia, salus, felicitas, gaudium, verbum Dei, salutaris cognitio, doctrina salutaris, vita*, it. *locus* vel *area luci exposita*, et *φῶτα* in plur. *ostia.* אוֹ, *aut.* Iob. XXII, 11. Hic indubie legerunt אוֹר חֹשֶׁךְ, quam novam lectionem secutus est *Michaelis.* - *אוּפָז, *aurum obryzum.* Dan. X, 5. sec. *Chis.* Ex sententia edit. *Rom.* legerunt אוֹר, quod nimium ab hebr. lectionis vestigiis recedit. Videntur potius LXX ad *fulgorem rutilantem auri* respexisse, de quo conf. ad h. l. *Segaarium.* Fortasse tamen ipsam vocem hebr. literis graecis exprimere voluerunt. Vide supra *τοπάζιον.* - אוֹר. Gen. I, 4. *εἶδεν δὲ ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλὸν*, vidit Deus *lucem* (seu *solem*), quod esset bona. Iob. XVIII, 5. *φῶς ἀσεβῶν σβεσθήσεται*, lumen impiorum extinguetur, h. e. *prosperitas, felicitas* illorum desinet. Vide et v. 19. Iob. XXXVIII, 15. Ies. XLV, 7. Thren. III, 2. Iob. XXIX, 3. *ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει*, h. e. cum in cala-

mitosa hac vita *multum solatii et gaudii* ab illo acciperem. Iob. XXIX, 24. φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν, h. e. vultus mei *serenitas* non obnubilabatur, vel; *laetam et hilarem frontem* prae me ferre non desinebam. Metaphora a coelo sereno et lucido desumta est. Conf. *Glassii Philol. Sacr.* p. 1044. Iob. XXXIII, 28. ἡ ζωή μου ὄψεται φῶς, h. e. vita mea *felicitatis* compos erit, seu: in felicem statum veniam. Vide et v. 30. Iob. XXXVII, 3. τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς, *fulgur* eius in extremitatibus terrae. Vide et Hab. III, 10. et conf. Act. IX, 3. et ad h. l. *Elsnerum* p. 401. Psalm. IV, 7. ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, *gratia* tua claris signis nobis declarata est. Ps. XXXV, 10. ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς, per *gratiam* tuam verbo patefactam ad veram *beatitudinem* perveniemus. Vide et Ps. XLVIII, 20. et conf. *Glassii Philol. Sacr.* l. 6. Ps. XXXVII, 6. τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ, oculorum meorum *lumen* cessat. Ps. XLII, 3. ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, mitte lucem et veritatem tuam, h. e. exhibe mihi tuum *favorem* ac imple promissiones tuas mihi datas. Alii φῶς de *verbo Dei* h. l. explicant, coll. Ps. CXIX, 5. Prov. VI, 23. Ps. LXXXVIII, 16. ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται, *coram te* adorantes comparebunt. Ps. XCVI, 12. φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, *salus* obtigit iusto. Vide et Ps. CXI, 4. Prov. XIII, 9. Ies. XLIX, 6. LI, 4. Ita *Homerus Il.* ζ', v. 6. de Aiante: Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκε, ubi *Schol.* φῶς, χαρὰν, σωτηρίαν. Vide et Il. θ', v. 282. ubi φόως in *Schol.* pariter σωτηρία exponitur. Conf. et *Suicerum Thes.* T. II. p. 1486. et *Wolfium* ad Ioh. I, 3. p. 784. Ies. II, 5. πορευθῶμεν ἐν τῷ φωτὶ κυρίου, vitam *secundum Iovae voluntatem* instituamus. Conf. Ies. LX, 3. 1 Ioh. I, 7. Ies. V, 20. οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος, ubi *tenebrae* et *lux* sunt symbola *mali* et *boni*, *infortunii* et *prosperitatis*. Ies. IX, 2. εἶδε φῶς μέγα, contigit magna *felicitas*. Ies. XLII, 16. ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, mutabo tenebras ante eos in lucem, h. e. iter facile et expeditum ipsis faciam. Alii reddunt: *ignorantiam eorum in salutarem cognitionem convertam.* Conf. notata ex *Suida* in v. σκότος. Soph. III, 6. δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, *clare manifestabit* suum iudicium. *Symm.* Iob. XXVIII, 11. ubi vel φῶς positum est pro εἰς φῶς (sic *Vulgatus: abscondita in lucem produxit*), vel φῶς sunt h. l. *ipsa metalla, quae splendent. Aqu. Symm. Theod.* Prov. XVI, 15. ubi φῶς est *vultus placidus et hilaris, benevolentiae signum. Vulg. in hilaritate.* — אוּר, *ignis.* Ies. L, 11. Legerunt אוֹר. — אוֹרָה foem. Esth. VIII, 16. τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη, Iudaei autem summa perfundebantur *laetitia.* — אֵשׁ, *ignis. Theod.* Iob. XVIII, 5. Ita *Bielius.* Sed ibi potius respondet formu-

lae שְׁבִיב אֵשׁ, *scintilla s. flamma ignis.* - בָּעַר Pih. *accendo.* 2 Par. IV, 20. - גָּדֵר, *murus*, *maceria*, *sepes.* Ezech. XLII, 7. φῶς. Ita quoque *Itala. Bielio* φῶς h. l. significare videtur *aream* vel *ambulacrum luci expositum*, coll. XLI, 11. *Semlerus* legere mavult φραγμὸς, ut alibi semper recte verterunt, ut φοῖς compendio scribendi ortum suum debeat. - *גָּדֵר, *idem.* Ez. XLII, 10. Vide antecedentia. - מָאוֹר. Exod. XXVII, 20. XXXV, 13. 15. *Theodot.* Ps. LXXII, 6. - מָקוֹם. Ezech. XLI, 11. ubi pro φωτὸς *Compl.* quidem habet τόπου, mihi autem φῶς *omne, quod est luci seu soli expositum*, notare videtur, adeoque h. l. *spatium intermedium* seu *viam.* Vide supra s. גָּדֵר. - נֹגַהּ, *splendor.* Ies. IV, 5. L, 10. LXII, 1. *Hebr.-Int.* Ez. I, 4. - נָגְהָא. *Chald.* Dan. VI, 19. - נְהוֹרָה chald. Dan. II, 22. - נִיר, *novale*, it. *lumen.* Hos. X, 13. φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως, accendite vobis lumen scientiae. - נֵר, *lucerna.* Prov. XIII, 9. XX, 27. - פָּנִים plur. *facies.* Ezech. XLII, 12. Vide ad h. l. *Jütt.* - פֶּתַח, *ianua*, *per quam intromittitur lux.* Ezech. XLII, 11. κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν, iuxta *ostia* illorum. *Hesych.* φῶτα, ἄνθρωπον ἢ ὄμματα καὶ θυρίδες. Apud GG. φῶς etiam de *fenestris* adhiberi *Schneiderus* docuit. - צַח, *serenus.* Ies. XVIII, 4. - רוּחַ, *ventus.* Ierem. X, 13. ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ. *Cappello* legisse videntur אוֹר. Sed potius pro φῶς (sec. *Vat.* et *Alex.*, quod habet h. l. etiam *Arabs*) reponendum est ἀνέμους, ut legitur non solum in *Compl.* et *Ald.* (in qua tamen utraque lectio coniunctim posita reperitur, ἀνέμους φῶς), sed etiam in *Cod. Syr. Hexapl.*, *Theodoreto* et *Cosma Indicopleusta* in *Topographia Christiana* Lib. II. p. 127. ed. *Montf.* Eadem lectionis varietas reperitur quoque infra c. LI, 16. Praeterea legitur Ies. LI, 5. ubi verba ὡς φῶς, quae in textu hebr. desunt, ac recte omisit *Iustinus M.* p. 228., a sciolo librario ex antecedente commate huc translata sunt. Tob. X, 5. ubi φῶς, ut *oculus* (*Plaut. Curcul.* I, 3, 47.), *ocellus* (*Gellius N. A.* XV, 7.) et *lux* (*Cic. ad Div.* XIV, 2.), est *inprimis carus.* Tob. XIV, 10. ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ σκότος, ex luce adduxit eum in tenebras, h. e. *conatus est illum e vita tollere.* Sic quoque apud profanos scriptores *lux* pro *vita* saepe ponitur. Vide *Fesselii Advers. Sacr.* lib. VII. c. 2. p. 144. Simili ratione etiam Baruch. III, 20. φῶς de *luce vitali* explicare mallem, ubi alii de *rebus prosperis* cogitant. Sir. XVI, 16. φῶς metaphorice *misericordiam et gratiam divinam* denotat, *quam sequitur felicitas.* Vide supra s. σκότος. Sir. XVII, 18. φῶς ἀγαπήσεως est *religio revelata*, *qua Deus amorem suum erga homines declarat.* Sir. XXII, 9. ἐξέλιπε γὰρ φῶς, defecit enim eum *lux*, h. e. *vita.* Baruch. III, 14. ubi φῶς ὀφθαλμῶν vel est *vita*, vel *magna felicitas.* Sap. XVIII, 4. τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς, *lex*

Mosaica in aeternum homines collustratura, coll. Matth. V, 14. Baruch. IV, 1. 1 Macc. XII, 29. ubi τὰ φῶτα notat *ignem, quem in castris alunt milites.* Conf. Marc. XIV, 54. Luc. XXII, 56. ubi est i. q. v. 55. πῦρ, quo vocabulo etiam ab *Hesychio* explicatur. Sic *Xenoph. Hist. Gr.* VI, 2, 17. πρὸ δὲ τοῦ στρατεύματος φῶς ἐποίει, ἵνα μηδεὶς λάθῃ προσιών.

ΦΩΣΤΗ'Ρ, *luminare.* *זִיהַר, *splendor.* Dan. XII, 3. sec. *Chis.* ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, ut *luminaria* coeli. - מָאוֹר. Gen. I, 14. 16. *Aqu.* Ps. LXXIII, 17. Prov. XVI, 2. et XV, 30. 3 Esdr. VIII, 79. hebr. עֵינַיִם, *oculi*, coll. Esdr. IX, 8. et Matth. VI, 20. Sap. XIII, 2. Sir. XLIII, 8. et conf. Phil. II, 15. Apoc. XXII, 12.

*ΦΩΤΑΓΩΓΕ'Ω, *illumino, instituo in divinis rebus.* 4 Macc. XVII, 5. φωταγωγήσασα πρὸς τὴν εὐσέβειαν, *ad claram* pietatis *lucem adduxisti. Hesych.* φωταγωγός, ὁ τὸ φῶς φέρων. seu *luminarium*, ut explicant *Gloss. Vett.*

ΦΩΤΕΙΝΟ'Σ, *lucidus.* *אוֹר, *lux.* *Symm.* Ps. CXXXVIII, 11.

ΦΩΤΕΙΝΟ'ΤΕΡΟΣ, *lucidior.* Sir. XVII, 25. XXIII, 26.

ΦΩΤΙ'ΖΩ, *illustro, illumino, luceo, refulgeo, lucere facio, accendo,* it. *doceo, ostendo.* אוֹר, verbum, in Kal, Niph. Hiph. Num. VIII, 3. φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι, *lucebunt* septem candelabra. 1 Sam. XXIX, 10. καὶ φωτισάτω ὑμῖν, et *lux orta sit* vobis. *Vulg. et coeperit dilucescere.* Esdr. IX, 8. τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, ut *illuminet* oculos nostros. Vide et Ps. XII, 4. XVIII, 9. et conf. Baruch. II, 8. Sir. XXXIV, 19. Nehem. IX, 12. τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς (κατὰ) τὴν ὁδὸν, ut *luceret* illis in via. Nehem. IX, 19. φωτίζειν αὐτοὺς (κατὰ) τὴν ὁδὸν, ut *luceret* illis in via. Cohel. VIII, 1. σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ, sapientia hominis *illuminat* faciem eius. Ies. LX, 1. φωτίζου Ἱερουσαλὴμ, *illuminare* Hierosolyma. Apud *Aquilam* Ies. XXVII, 11. φωτίζειν accipiendum est in notione *accendendi*, quam quoque habet hebr. הֵאִיר. - אוֹר, nomen, *lux.* Mich. VII, 8. - אוּרִים plur. ex אוּר, *ignes.* Sic vocantur gemmae lucentes in pectorali summi pontificis. Esdr. II, 63. Nehem. VII, 65. - הִגִּיהַּ Hiph. a נָגַהּ, *splendere facio.* Ps. XVII, 31. - הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* Iud. XIII, 8. φωτισάτω ἡμᾶς, τί ποιήσωμεν τῷ παιδαρίῳ, *doceat* nos, quid faciamus puero: ubi alii συμβιβασάτω habent. 2 Reg. XII, 2. ἐφώτισεν αὐτὸν ὁ ἱερεύς, *docuit* illum sacerdos. *Hesych.* ἐφώτισεν, ἐδίδαξεν. 2 Reg. XVII, 27. φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς, *docebunt* illos ius Dei terrae. Vide et *Aqu.* Exod. IV, 12. 15. Iob. XII, 7. Ps. XXIV, 8. XXXI, 8. *Theod.* Iud. XIII, 8. φωτισάτω. Conf. Eph. III, 9. 2 Tim. I, 10. et *Fesselii Advers. Sacr.* lib. VII. c. 1. §. 9. p. 108. *Inc.*, sine dubio *Aquila*, Exod. XV, 25. ubi miscuit verba diversi generis הוֹרָה et הֵאִיר,

ac, quasi הוֹרָה deducendum sit ab אור, illi tribuit notionem *lucere facere*, *φωτίζειν*, quod h. l. intellexit sensu physico, *illustrare*, *illuminare*. Vide ad h. l. *Scharfenbergium* p. 64. Versio *Aquilae* *φώτισόν με*, quam ad Ps. XXVI, 12. ad vocem הוֹרֵנִי ex *Theodoreto* produxit *Montfauconius*, sine dubio mendosa est. Certe apud *Euthymium* laudatur versio *Aquilae*: *doce me*. Conf. *Drusii Miscell. Cent.* I. c. 65. *Inc.* Deut. XVII, 11. *φωτίσουσί σοι*. Sic cum casu tertio verbum construit *Philo Byblius* apud *Eusebium Praep. Evang.* lib. I. p. 122. *καὶ ἡμῖν ἐφώτισεν*. - הֵנִיר Hiph. a נִיר, *novello*. Hos. X, 13. *φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως*, *accendite* vobis ipsis lumen scientiae. Scil. הֵנִיר, *iterare arationem* (unde per *νεόω* vertunt Ierem. V, 3.), h. l. intellexerunt, ac si esset a נור, *lucere*. Sic quoque *Syrus*. - הֶרְאָה Hiph. *videre facio*. Iud. XIII, 23. *καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς ταῦτα πάντα*, et non sane ostendisset nobis haec omnia. - מָאוֹר, *lux*. Num. IV, 9. - *מוֹרֶה, quod non solum *pluviam primam* s. *auctumnalem*, sed etiam *doctorem* notat. *Ed. Quinta* Ps. LXXXIII, 8. - נָהַר, *confluo*. Ps. XXXIII, 5. *φωτίσθητε*. Ex significatione chaldaica huius vocis. - פָּקַח, *aperio*. *Al.* Ps. CXLV, 6. *φωτίζει*. - קוּם, *surgo*. Ies. LX, 1. *φωτίζου*, ubi pro קוּמִי non legerunt אוֹרִי, ut nonnulli putarunt, sed *φωτίζεσθαι* h. l. est *in lucem prodire*, *apparere*, quod in hac orationis serie a קוּם minime differt. - *רָאָה, *video*. *Aqu.* 1 Sam. XIV, 27. *ἐφωτίσθησαν*. *Vulg. illuminati sunt oculi eius*: ubi *Aquilam* sine controversia secutus est. *Schultensius* in *Vindicc. Opusc. de defectt. hodiernis l. Hebr.* I, 2. p. 525. docuit quidem, verbum רוא superesse in l. arab. et usurpari de *oculis micantibus* s. *acie oculorum splendente*, sed h. l. dubio caret, *Aquilam* cum *Syro* et *Ionathane* exprimere voluisse lectionem Masorethicam תָּאֹרְנָה pro תִּרְאֶנָה. Confer *Fischerum* de *verss. GG. V. T.* p. 164. sequ. Sir. XLII, 26. *ἥλιος φωτίζων*, *sol lucens*. Vide et Sir. XLIII, 11. L, 7. *ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης*.

ΦΩΤΙΣΜΌΣ, *lumen*, *splendor*. אוֹר. Iob. III, 9. Ps. XXVI, 1. XLIII, 5. LXXVII, 17. - אוּרִים, *ornamentum pectorale summi pontificis*. *Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXVIII, 30. *Aqu. Theod.* Lev. VIII, 8. *Reliqui* Num. XXVII, 21. *Al.* Nehem. VII, 65. *Aqu.* 1 Sam. XXVIII, 8. - אוֹר, verbum, *illumino*. *Aqu.* Ps. LXXV, 4. - מָאוֹר. Ps. LXXXIX, 8. *Symm.* Prov. XVI, 2. - *נָאוֹר, *illustris*. *Aqu.* Ps. LXXV, 5. Sine dubio legit מָאוֹר.

X.

ΧΑΒΡΑΘΑ' ΓΗ͂Σ, hebr. כִּבְרַת אֶרֶץ, *sicut miliare terrae*, s. *ad tractum*, *ad iugerum terrae*. 2 Reg. V, 19. ubi *Alii*

pro *χαβραθὰ* male *δεβραθά.* Romani codd. *εἰς χαβραθὰ* habent, mendose. Illud *εἰς* e sequentibus huc irrepsit. Male etiam ibi legitur *χεβραθά.* כִּבְרַת notat *multum et magnum interstitium* (a כָּבַר, *multum esse*, unde כַּבִּיר, *multus*), quod alii *milliare*, alii *stadium* interpretantur. Vide et Gen. XLVIII, 7. et ad h. l. notata supra in v. *ἱππόδρομος.*

ΧΑΙ'ΝΩ, hisco, aperio, dehisco. פָּצָה, idem. Gen. IV, 11. de terra, *ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς*, quae *aperuit* os suum. *Hesych.* *ἔχανεν, ἤνοιξεν.* Ezech. II, 8. *χάνε τὸ στόμα σου, aperi* os tuum. *Hesych.* *χαίνων στόμα, ἀνοίγων στόμα.*

ΧΑΙΡΕΤΙ'ΖΩ, saluto, cum gaudio suscipio. Tob. VII, 1. *ἐχαιρέτισε αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ αὐτὴν*, salutavit ipsum et ipse eam. Ita enim legendum est.

ΧΑΙ'ΡΩ, gaudeo, laetor, exsulto, et infin. *χαίρειν, salus.* אָהַב, *amo.* Prov. XVII, 20. *φιλαμαρτήμων χαίρει* (*ἐπὶ*) *μάχαις*, amans peccata *gaudet* rixis. – הָגִיל Hiph. a גּוּל. Prov. II, 14. *χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ*, *gaudentes* perversitate mala. Hab. I, 15. *χαρήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ*, *gaudebit* cor eius. Vide et Zach. X, 7. et conf. Ioh. XVI, 22. Hab. III, 17. *χαρήσομαι ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου*; *laetabor* in seu de Deo, servatore meo. – הִתְחָרָה Hithp. *ira accendor.* Prov. XXIV, 18. *μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς*, ne *delecteris* illis, qui male faciunt. *Iaegerus* aliquando suspicatus est, interpretem scripsisse *μὴ ἔχθαιρε* aut *μέγαιρε*, quod in *Schol.* ad *Iliad.* *η'*, v. 408. explicatur *φθονῶ*, sed deinde mutata sententia putat, LXX legisse אַל תִּבְחַר, *ne delecteris*, quod etiam cum אַל תְּקַנֵּא coniunctum reperitur cap. III, 31. – יָטַב, *bonum est.* Gen. XLV, 16. – *יַחְדָּו, *simul, pariter.* Ierem. XXXI, 13. *χαρήσονται.* Legerunt יֶחֱדוּ, a rad. חָדָה, *laetari.* – *נָהַר, quod non tam *fluere*, quam *laetari*, *voluptatem capere* notat. Cf. Ps. XXXIV, 6. *Theod.* Ies. LX, 5. *Vulg. affluet*, sc. *laetitia.* – עָלַז, *exulto.* Ps. XCV, 11. – עַלִּיז, *exsultabundus.* Ies. XIII, 3. – רָנַן, *cano.* Soph. III, 15. – שׂוּשׂ: הֵשִׂישׂ, Kal et Hiph. Ies. LXVI, 10. 14. Thren. IV, 21. I, 22. – שָׁלוֹם, *pax, salus.* Ies. XLVIII, 22. *οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν*, non est *salus*, inquit Dominus, impiis. Vide et Ies. LVII, 21. Eodem sensu Graeci *χαίρειν* praemittere solent literis suis. Ita 3 Esdr. VIII, 10. *ἀναγνώστῃ τοῦ νόμου Κυρίου χαίρειν*, lectori legis, sc. *salutem apprecatur.* Et 2 Macc. IX, 19. *τοῖς πολίταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν*, sc. *εὔχεται* (Conf. *L. Bos Ellips. Gr.* p. 275.), civibus *salutem* plurimam et valetudinem apprecatur. Verbo hoc in epistolae initio Cleonem primum usum esse, quidam tradunt. Vide *Schol. Aristoph.* in *Plut.* v. 322., et quae ex aliis afferunt *Colomesius Obss. Sacr.* ad Act. XXIII, 26. p. 120. et *L. Bos not. ad Thom. Magistr.* p. 42. Sed iam antiquiorem eius in epistolis usum esse docet *Schol.* ad *Aristoph. Nubes* v. 109.

Sic etiam in v. χαίρειν Suidas: Ἀρχαῖον ἔθος τὸ (leg. ταῖς, et conf. Hesychium in v. χαίρειν) ἐπιστολαῖς προστιθέναι τὸ χαίρειν. οἱ δὲ λέγοντες, πρῶτον Κλέωνα χρήσασθαι τούτῳ, ψεύδονται. Conf. Heisen. Nov. Hypothes. interpr. felicius Epist. Iacob. Diss. III. p. 95. sequ. Sicuti autem locis adductis verbum χαίρειν pro homine ponitur, ita alias etiam verba pro nominibus tam in sacris quam profanis monumentis occurrunt. Conf. Glassii Philol. S. p. 292. et, quae ex Anacreonte Od. 23. Hom. Il. α, 259. Aeschylo Prometh. Vincto p. 46. affert L. Bos. anim. ad Scriptt. GG. p. 79. sequ. – שָׂמַח. Ies. XXXIX, 2. Ierem. XXXI, 13. Zach. X, 7. et alibi. – שָׂמֵחַ, verbale, laetans. 1 Reg. IV, 20. VIII, 67. 2 Reg. XI, 15. – שִׂמְחָה, laetitia. Ierem. VII, 32. – שָׁמַע, audio. Exod. IV, 31. ἐχάρη. Legerunt וַיִּשְׂמְחוּ. Idem valet de loco altero 2 Reg. XX, 13. – *שֵׁשׁ, sex. Prov. VI, 16. Pronuntiabant שָׂשׂ. Addit. Esth. XIV, 11. μὴ χαρείησαν ἐπὶ τῇ πτώσει ἡμῶν sec. Vet. Arund.

ΧΑΙ'ΤΗ, *coma*, et quidem *prolixa*. *Lex. MS. Bibl. Coisl.* p. 464. χαῖται, αἱ κεχυμέναι κόμαι. Dicitur quoque de *frugibus luxuriantibus*, *quae admodum creverunt*, *et quasi comatae sunt*. קָצִיר, *ramus*. *Symm.* Iob. XVIII, 16. *Symm.* et *Sexta editio* Ps. LXXIX, 12. Prov. XX, 4.

**ΧΑΛΑΛΒΩ'ΤΗΣ*. Lev. XI, 20. sec. cod. *Vat.* ubi *Oxon.* et *Compl.* ἀσκαλαβώτης, *Ald.* καλαβώτης habent, quae vide supra.

ΧΑ'ΛΑΖΑ, *grando*. אֶלְגָּבִישׁ, *grando immanis*. Ez h. XXXVIII, 22. – בָּרָד. Exod. IX, 19. Ios. X, 11. ‚. XXXVIII, 2. *Symm.* Ps. LXXVII, 47. – אֶבֶן בָּרָד, *lapis grandinis*. Ies. XXX, 30. – בָּרַד, verbum, *grandino*. Ies. XXXII, 19. Praeterea legitur apud *Inc.* in *Hexaplis* Exod. IX, 22. ἐν τῇ χαλάζῃ, ad hebr. בְּכָל־אֶרֶץ. Verba haec vel inepto loco posita sunt, ac pertinent ad בְּתוֹךְ הַבָּרָד v. 24., vel scribendum est ἐν πάσῃ τῇ γῇ, sc. Αἰγύπτου.

**ΧΑΛΑ'ΝΔΡΙΟΝ*. Levit. XI, 19. sec. *Compl.* ubi reliqui libri habent χαράδριον, quod vide infra.

ΧΑΛΑΣΤΟ'Ν, *τὸ*, *catena* (quoniam laxatur et demittitur, modo intenditur aut adducitur, a χαλάω, *laxo*, *remitto*), *catenula*, *monile demissum*. שרוֹת plur. *Symm.* Ies. III, 19. χαλαστά. Conf. *Drusium in Fragm. vett. Intt. GG.* p. 201. et *Montfauconii Hexapla* T. II. p. 392. – שַׁרְשְׁרוֹת plur. 2 Par. III, 5. 16. *Theod.* Exod. XXVIII, 14.

ΧΑΛΑ'Ω, *laxo*, *demitto*. הֶאֱרִיךְ Hiph. *prolongo*. Ies. LVII, 4. ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν; super quem *laxastis* linguam? Conf. 4 Macc. X, 19. – נִזַּח Niph. a זָחַח, *auferor*. Exod. XXXIX, 20. *Al.* Exod. XXVIII, 28. – פָּרַשׂ, *expando*. Ies. XXXIII, 23. – שִׁלַּח Pih. Ierem. XXXVIII, 6.

ΧΑΛΒΑ'ΝΗ, *galbanum*, *succus arboris seu fruticis cuiusdam e ferularum genere, in Amano monte Syriae nascentis, ad thus accedens nidore suo, qui etiam serpentes fugat. Plin. H. N.* XII, 25. fin. *Dioscor.* III, 8. *Isidor.* XVII, 9. qui et *genus pigmenti albi* esse scribit. Caeterum est ipsa vox hebr. חֶלְבְּנָה, cui respondet Exod. XXX, 34. et apud *Symm.* Ezech. XXVI, 18. ubi vid. *Monf.* Vide et Sir. XXIV, 18. ubi cod. *Alex.* habet χαρβάνη, *Hilleri Hierophyt.* P. I. c. 53. p. 450. et *Ol. Celsii Hierobotan.* T. I. p. 262.

*ΧΑΛΔΑΙΚΟ'Σ. כַּשְׂדִּים, *Chaldaei. Alex.* Dan. I, 4. διάλεκτον χαλδαϊκήν. E.

ΧΑΛΔΑΙ'ΟΙ, *Chaldaei*, item: *qui inter illos astronomiae, genethliacae mathematicaeque operam dabant.* כַּשְׂדִּים, idem. Dan. II, 2. 4. *Suidas:* Χαλδαῖοι, ὄνομα ἔθνους, περὶ τὴν ἀστρονομίαν ἠκριβωμένοι. *Hesych.* Χαλδαῖοι· γένος μάγων πάντα γινωσκόντων. Conf. *Drusium Observ.* lib. VIII. c. 12. et *Geierum* comm. ad *Dan.* l. c. p. 102. sequ. - פִּלֶגֶשׁ, *concubina, uxor.* Ezech. XXIII, 20. *N. L.*

*ΧΑΛΔΑΙ'ΣΤΙ', *lingua chaldaica. Alex.* Dan. II, 26. ubi nihil respondet in textu hebraico.

*ΧΑΛΕΠΑΙ'ΝΩ, *acerbo, exacerbo, saevio. Gl. V. irascor.* 4 Macc. XVI, 22. μὴ χαλεπαίνητε, ne *conturbemini s. aegre feratis. Zonaras Lex.* col. 1845. χαλεπαίνει, ὀργίζεται. Idem: χαλεπήνας, ἀγανακτήσας. καὶ χαλεπήνη.

ΧΑΛΕΠΟ'Σ, *difficilis, gravis, incommodus*, it. *durus, saevus.* נוֹרָא part. Niph. a יָרֵא, *terribilis.* Ies. XVIII, 2. ξένον λαὸν καὶ χαλεπὸν, peregrinum populum et *saevum.* Nam qui sunt terribiles et tremendi, iidem sunt χαλεποὶ, *molesti. Philostratus Vit. Apoll. Tyan.* lib. VI. c. 8. p. 285. Δομετιανοῦ δὲ, ἐπεὶ χαλεπὸς ἦν, ἀφίστη τοὺς ἄνδρας. Matth. VIII, 28. Sap. III, 19. χαλεπὰ τὰ τέλη, *dirae* consummationes. 2 Macc. IV, 4. συνορῶν ὁ Ονίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, considerans Onias *incommoda* contentionis. 2 Macc. IV, 16. χαλεπὴ περίστασις, *gravis* necessitas vel afflictio. 2 Macc. VI, 3. χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας, *gravis* autem erat et dura mali incursio. *Homer. Il.* ε, 384. ἄλγεα χαλεπὰ, *graves aerumnas s. dolores. Philo* de *Ios.* p. 552. D. χαλεπῶς ἄγαν θλίβεσθαι καὶ βιάζεσθαι. Sic quoque *difficilis* adhibetur apud Arabes. Vide *Coran. Sur.* LXXIV, 9. *Hesych.* χαλεπὸν, δύσεργον, σκληρὸν, δεινόν. *Gellius Noct. Attic.* lib. IV. c. 15. *Arduum Salustius non pro difficili tantum, sed pro eo quoque ponit, quod Graeci* δυσχερὲς *aut* χαλεπὸν *appellant, quod est tum difficile, tum molestum quoque et incommodum et intractabile.* Adde *Graevii Lectt. Hesiod.* cap. 13.

*ΧΑΛΕΠΩ'ΤΕΡΟΣ, compar. *difficilior, molestior.* Verba *Inc. Int.* χαλεπώτερος ἀμφοτέρων Prov. XXVII, 4. in *Hexaplis*

afferuntur ad וּמִי יַעֲמֹד לְפָנָי, *et quis stabit ad facies*, quae mihi tamen potius pertinere videntur ad כָּבֵד מִשְּׁנֵיהֶם, *gravis prae ambobus istis*, in fine commatis 3. Sir. III, 20. χαλεπώτερά σου μὴ ζήτει, *difficiliora* te (h. e. *difficiliora intellectu et peractu*) ne quaesieris. Est hebr. proverb. בְּמוּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרוֹשׁ. *Vulg. altiora.* Non legit ὑψηλότερα: nam *altum* e stilo SS. eodem modo usurpatur. Alii legunt βαθύτερα sensu eodem. *Syrus: duriora.* Conf. *Lex. N. T.* s. v. σκληρός. Sap. XIX, 13. χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν, *duriorem* inhospitalitatem exercebant. 4 Macc. VIII, 1.

ΧΑΛΙΝΟ'Σ, *fraenum.* חוֹחַ, *spina*, it. *hamus. Theod.* Iob. XL, 21. – חַח, *acutum quid, hamus. Inc.* Ezech. XXIX, 4. *Theod.* Ezech. XXXVIII, 4. – מְצִלּוֹת plur. *tintinnabula*, speciatim *aerea cymbala vel tintinnabula*, quae de *equorum collo dependebant.* Zach. XIV, 20. *Vulg. fraenum.* – מֶתֶג. 2 Reg. XIX, 28. Ies. XXXVII, 29. – *מֶתֶג, nomen proprium loci cuiusdam. *Aqu.* 2 Sam. VIII, 1. – עֲלִיצוּת, *exsultatio.* Hab. III, 13. χαλινοὺς αὐτῶν, ubi nonnulli statuunt eos legisse מְצִלּוֹתָם, coll. Zach. XIV, 20. *Cappellus* in *nott. critt.* p. 115. suspicatur, LXX retinuisse vocem hebr. עֲלִיצוּתָם, et scripsisse γαλιοουτὸμ, quod postea mutatum fuerit librariorum audacia in χαλινοὺς αὐτῶν. Potest tamen et aliud coniici. עָלַץ Prov. XI, 10. redditur κατορθῶσαι, *dirigere.* Quia autem equi fraenis et habenis reguntur atque diriguntur, hinc forte putarunt, עֲלִיצוּת significare *fraena*, χαλινούς. Vide quoque infra in v. χλαῖνα. – רֶסֶן. Iob. XXX, 11. Ps. XXXI, 12. Vide quoque 2 Macc. X, 29.

ΧΑ'ΛΙΞ, *acervus lapidum, qui una manu tolli possunt, silex, lapillus.* אֶבֶן, *lapis.* Iob. VIII, 17. ἐν μέσῳ χαλίκων ζήσεται, in medio *silicum* vivet. – חָצָץ, *scrupus.* Prov. XX, 20. – רֶגֶב, *gleba.* Iob. XXI, 33. χάλικες χειμάῤῥου, *lapilli torrentis. Vulg. glarea.* Adde *Theodot.* Iob. XXXVIII, 37. sec. *Montf.* in *Lex. hebr.* s. v. רגב, nam in notis hexaplaribus ad h. l. nihil annotatur. Praeterea legitur *Sirac.* XXII. v. 18. sec. cod. *Alex.* ubi reliqui libri χάρακες habent. *Hesych.* χάλικες, οἱ εἰς τὰς οἰκοδομὰς μικροὶ λίθοι. *Suidas*: χάλιξ, μικρὸν λιθίδιον. *Lex. vet.* χάλιξ, *silex, cementum.*

ΧΑΛΚΕΙ'ΟΝ, *ahenum.* סִיר, *olla.* 2 Par. XXXV, 13. Iob. XLI, 23. ubi χαλκεῖον *vas aereum, ad calefaciendam aquam aptum* notat. Conf. 3 Esdr. I, 11.

ΧΑ'ΛΚΕΙΟΣ, *aeneus, aereus.* נְחוּשׁ. Iob. VI, 12. XX, 24.

**ΧΑ'ΛΚΕΙΑΙ ΠΕ'ΔΑΙ*, *aeneae compedes.* נחשת, *idem.* Iud. XVI, 21. sec. *Vat.* Adde Ierem. XXXIX, 7. ubi in cod. *Syr. Hex. Mediol.* quidem legitur χαλίκαις, sed, ut iam observatum est a Doct. *Norbergio*, reponendum est χαλκίαις vel χαλκείαις, ita ut πέδαις supplendum sit.

ΧΑ'ΛΚΕΟΣ, contr. οῦς, *aereus, ex aeneo, ex aere factus.* אָפִיק, *robustus, validus.* Iob. XLI, 6. κόπιδες χαλκαι. *Vulg. scuta fusilia.* – נְחוּשׁ. 2 Sam. XXII, 35. Ps. XVII, 37. Mich. IV, 13. – נחשׁ : נְחָשָׁא chald. Dan. II, 32. IV, 12. 20. V, 4. – נְחֹשֶׁת, *aes.* Exod. XXVI, 11. 37. XXVII, 3. et alibi saepius. Levit. XXVI, 19. dicitur de *terra, quae humoris et succi inopia nihil ex sese profert.* Conf. et Deut. XXVIII, 23. Praeterea legitur Iob. XLI, 19. ubi χάλκεον post τόξον vel de suo addiderunt, vel est alius interpretis, qui pro בֶּן קֶשֶׁת legit בִּנְחֹשֶׁת. Fortasse etiam χάλκεον ex antecedente versu irrepsit. Possit quoque coniici, legendum esse τόξου βέλος, vel τόξῳ βάλλων. – Vide alibi πέδαι.

ΧΑΛΚΕΥ'Σ, *faber aerarius.* חָרָשׁ, *faber, artifex.* 2 Par. XXIV, 12. Ies. LIV, 16. – חֹרֵשׁ part. *fabricans, fabricator.* Gen. IV, 21. – צֹרֵף, *fusor, aurifaber.* Nehem. III, 32. Ies. XLI, 7. *Hesych.* χαλκεὺς, πᾶς τεχνίτης, καὶ ὁ ἀργυροκόπος, καὶ ὁ χρυσοχόος.

ΧΑΛΚΕΥ'Ω, *aerariam artem tracto, aes exerceo et malleo tundo, fabricor.* לָטַשׁ, *polio.* 1 Sam. XIII, 20.

ΧΑΛΚΟΠΛΑ'ΣΤΗΣ, *faber aerarius, qui ex aere statuas aut alia opera fingit.* Sap. XV, 9.

*ΧΑΛΚΟ'Σ, adi. *aeneus.* Hinc χαλκαὶ πέδαι, *compedes aeneae.* Iud. XVI, 21. hebr. נְחֻשְׁתַּיִם respondet.

ΧΑΛΚΟ'Σ, *aes.* נְחֻשָׁה foem. ex נָחוּשׁ. Iob. XXVIII, 2. XLI, 19. – נְחָשׁ : נְחָשָׁא *chald.* Dan. II, 35. IV, 2. – נְחֹשֶׁת. Gen. IV, 21. Exod. XXV, 3. et alibi saepius. Interdum, ut latinorum *aes*, notat quoque *pecuniam, argentum*, v. c. Ep. Ierem. v. 50. ubi *Syrus* vertit *argentum.* Vide Matth. X, 9. Marc. VI, 8. *Hesych.* χαλκοῦς, τοῦτο ἐπὶ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργυροῦ ἔλεγον. Vide *Fischeri Prolus. de vitiis Lex. N. T.* p. 270. et *Stephanum* in *Thes.* s. h. v. 3 Esdr. VIII, 57. coll. Esdr. VIII, 27. Sir. XII, 10. ubi *Vulg. aeramentum*, h. e. *vas ex aere factum*, quod licet splendeat et politum sit, facile tamen aeruginem contrahit.

*ΧΑ'Μ, *Cham.* Filius Noachi. כְּנַעַן. Gen. IX, 25. Sed legendum ibi χαναάν, ut legitur apud *Philon.* de *resipisc. Noae* T. I. ed. *Mang.* p. 897. Videtur haec lectio vitiosa ex compendio scribendi orta.

ΧΑΜΑΙ', *humi.* אַרְצָה, *terram versus.* Iob. I, 20. Dan. VIII, 12. et Dan. II, 46. sec. cod. *Chis.* ubi nihil in textu respondet. Vide et Iudith. XII, 14. XIV, 17. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χαμαὶ, εἰς γῆν.

ΧΑΜΑΙΛΕ'ΩΝ, *chamaeleon.* Est genus animantis admodum simile lacertae, colorem rei, cui adhaerescit, maxime si metu corripiatur, induens. Vide *Aristotelem* lib. II. *hist. anim.* c. 11. et *Plin.* lib. VIII. c. 33. כֹּחַ, *lacerta.* Lev. XI, 30. – קָאַת, *pelecanus.* Soph. II, 14. ubi tamen nihil est

verosimilius, quam ordinem verborum apud LXX perturbatum esse, ut loco χαμαιλέοντες reponendum sit κόρακες, et κόρακες loco χαμαιλέοντες, adeoque χαμαιλέοντες ad ינשוף referendum sit. *Hesych.* χαμαιλέων, ζῶον ὠτόκον καὶ πεζόν. *Suidas:* χαμαιλέων, ζῶον εἰς πάντα τὴν χροιὰν μετατρέπον, πλὴν λευκοῦ. Plura de illo vide apud *Allatium* in not. ad *Eustathii Hexaemeron* p. 163. sequ. et *Bochartum* in *Hieroz.* P. I. lib. IV. c. 6. qui putat, ex Punico גמליון, *gamalion*, posse deflexum esse, *quia camelei gibbum in dorso habeat*, quod Arabes observent.

ΧΑΜΑΙΠΕΤΗ'Σ, *humi prostratus.* 3 Esdr. VIII, 93. hebr. מִתְנַפֵּל, coll. Esdr. X, 1. *Suidas:* χαμαιπετής, χαμαὶ ἐῤῥιμμένος.

ΧΑΜΩ'Ν. Vide in v. χαυῶνες.

ΧΑΜΩ'Σ, *Chamos*, idolum Moabitarum, כְּמוֹשׁ. Ierem. XLVIII, 7. Ad quem locum *Olympiodorus:* χαμώς, εἴδωλον Μωαβιτῶν. *Zonaras Lex.* 1840. s. v. χαμώς: χαμώς, εἴδωλον, βδέλυγμα. *Suidas:* χαμώς: θεὸς ἦν Τυρίων καὶ Ἀμμανιτῶν, ὥσπερ ἡ Ἀστάρτη θεὸς Σιδονίων, ἣ ἐλάτρευον Σολομῶν. ubi per Amanitas intelligitur procul dubio gens Nabataeorum Arabum, qui alias Ἀμμανῖται per duplex μ dicuntur. Vide *Stephanum* de *Urb.* v. Ἀμάνον, et quae ex *Iosepho* ibi in notis observantur. Plura de illo vide apud *Seldenum* de *Diis Syr. Synt.* I. c. 5. p. 165.

ΧΑΝΑΑ'Ν, *Chanaan*, nomen regionis, it. *mercator*, כְּנַעַן. Ps. CV, 36. Hos. XII, 7. χαναάν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, *mercator*, in manu eius statera iniusta. Vide et Soph. I, 12. et conf. Ies. XXIII, 8. ubi כִּנְעָנִים LXX sunt ἔμποροι. — כְּנַעֲנִי. Ezech. XVI, 3.

ΧΑΝΑΑΝΙ'ΤΙΣ, *Chanaanitis.* Legitur Zach. XI, 7. ubi verba εἰς τὴν χαναανῖτιν (Alex. χαναανῖτιν. B. γῆν χαναάν.) respondent hebr. לָכֵן עֲנִיֵּי הַצֹּאן, *profecto afflictos pecoris*, ut adeo legerint לִכְנַעֲנֵי אֶרֶץ, quae lectio generat praeclarum sensum. *Semlero* videtur ibi esse ipsum nomen hebr. graecis literis scriptum.

ΧΑΝΑΝΑΙ'ΟΣ, *Chananaeus*, it. *mercator.* כְּנַעֲנִי. Gen. XXXVIII, 2. Zach. XIV, 21. Prov. XXXI, 24. ubi appellative sumitur pro *mercatoribus*, quia Chananaei mercatores primi et maximi erant. — כְּנַעֲנִים. *Symm.* Iob. XI, 25. χαναναίων, ubi *Aquila* μεταβόλων habet. Sed sunt ibi nomina Intt. permutata. — סָבְאָם, *vinum eorum.* Hos. IV, 19. Legerunt hic סְבָאִים, *Sabaei*, quos cum Chananaeis confuderunt, quod utrique a Cham sint oriundi. Conf. ad h. l. *Pocockium* p. 232. *Gloss. Graec.* in *N. T.* ed. *Alberti:* χαναναῖοι, μετάβολοι.

ΧΑ'ΟΣ, *hiatus*, *vorago.* גַּיְא, *vallis*, etiam *fossa*, coll. arab. جوء, unde et chald. גיאוח in *Lex. Aruch. fossae*

aquarum exponuntur. Hinc et *Chald.* Mich. I, 6. חילא. Zach. XIV, 4. χάος μέγα σφόδρα, magnus valde *hiatus*. Mich. I, 6. κατασπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, deiiciam in *hiatum* lapides eius. Sic vocatur ibi *vasta vorago* s. *profunda vallis* Samariae subiecta. Forte vox haec graeca ab ista hebraica est deducta. *Hesych.* χάος, χώρησις, καὶ τὸ κενὸν, ἀπὸ τοῦ κεχύσθαι, ἢ σκότος.

ΧΑΡΑ', *gaudium*, *laetitia*, *exultatio*. גיל, *exultatio*. Ioel. I, 16. – חדוה, Nehem. VIII, 12. – מחול, *chorus*. Ps. XXIX, 14. Conf. ad h. l. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. III. cap. 9. p. 327. ubi pro χαρὰν legandum censet χορὸν, quam lectionem *Grabius* quoque in textum recepit. Verosimilis quidem est haec coniectura, inprimis ob locum parallelum Thren. V, 15. Sed cum vox hebraica per synecdochen *omne laetitiae genus* designet, atque χαρὰν hoc modo bonum det sensum, LXX Interpretibus lectionem receptam χαρὰν tribuendam indico, pro qua praeterea pugnant *Syrus*, *Arabs*, *Aethiops*. – משוש, Ies. LXVI, 10. Thren. V, 15. – משתה, *convivium*. Esth. IX, 18. 19. – רנה, *cantus*. Ies. LV, 12. – שחוק, *risus*. Ps. CXXV, 2. – שלום, *pax*. Ies. LV, 12. – שמחה, 1 Par. XXIX, 22. Esth. VIII, 17. Ps. XX, 6. – ששון, *gaudium*. Ierem. XVI, 8. XXV, 10. Ioel. I, 12. *Hesych.* χαρά, ἡδονὴ, ἀγαλλίασις, εὐφροσύνη. *Suidas:* χαρά, ἡδονὴ, εὐφροσύνη, τέρψις.

'ΕΝ ΧΑΡΑ͂Ι 'Ε'ΙΜΙ', *in gaudio sum*. רנן, *canto*. Prov. XXIX, 6.

ΧΑΡΑ'ΔΡΙΟΣ, *avis*, *quae in salebris et alveis torrentium degit*. Vide *Aristotel. hist. anim.* lib. VIII. c. 3. ubi *Gaza rupicem* vertit, *quasi qui in rupibus niduletur*. Idem lib. IX. c. 11. ubi *Gaza charadrium* reddit, sed addit, quam latine *hiaticulam* dicere possumus, quod circa fluminum alveos et rivorum charadras seu hiatus riparum versari soleat. Meminit et *Plutarchus* lib. V. *Symp. quaest.* 7. et *Suidas* in *Hipponacte*. Scribitur quoque χαλάνδριον et χαλάδριον. – אנפה, *ardea*. Lev. XI, 19. Deut. XIV, 18. Conf. *Eustathium Hexaem.* p. 40. et *Leon. Allatii* notas ad eundem p. 187. *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. 2. c. 30. p. 340. *Tychsenium* ad *Physiologum Syrum* p. 88. sequ. et *Suiceri Thes. Eccles.* s. h. v.

ΧΑΡΑΚΟΒΟΛΙ'Α, *iactus seu constructio aggeris*. שפך סללה infin. *diffundendo aggerem*. Ezech. XVII, 17. Male *Sopingius* ad *Hesych.* s. v. χάρακα coniicit legendum ἐν χαρακώματι.

ΧΑΡΑΚΟ'Ω, *vallo communio*, *circumvallo*, *obsideo*. בלס, *vellico*. *Theod.* Amos. VII, 14. χαρακῶν συκομόρους, h. e. *pedimentis fulciens sycomoros*, vel *vallans* s. *fossa muniens*. Num pro χαρακῶν legendum potius est χαράσσων,

incidens? Nam sec. Avicennam non maturescit fructus, nisi incidatur ungue ferreo. Cf. Warnekros hist. natur. sycomori §. 19. - הִכָּה Hiph. a נָכָה, percutio. Inc. 1 Reg. XV, 27. ἐχαράκωσεν. Sed vide infra s. χαρύσσω. - סִקֵּל Pih. elapido, lapides amoveo. Ies. V, 2. Sic etiam multi Intt. h. l. סִקֵּל per circumsepire interpretati sunt LXX et Vulg. secuti. Sed LXX speciem providae et liberalis curae vinitorum, quae est in circumseptione vineae, ne vites a feris animalibus aut viatoribus laedantur (Conf. Psalm. LXXX, 13. sequ.), pro altera libere posuerunt. - צוּר. Ierem. XXXII, 2. δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, exercitus regis Babylonis obsidebat Hierosolyma. Hesych. ἐχαράκωσεν, ἐκύκλωσεν, ἐπολιόρκησεν. Symm. Ies. XXIX, 3.

ΧΑΡΑΚΤΗ'Ρ, character, nota, signum, forma, item ritus. צָרֶבֶת, cicatrix. Lev. XIII, 28. ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύματός ἐστι, est enim nota adustionis. Sic Eurip. Hecuba v. 379. δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς, ἐσθλῶν γενέσθαι. - צוּרָה, forma. Aqu. Ps. XLVIII, 15. χαρακτὴρ αὐτῶν κατατρίψαι ᾅδην. Loco χαρακτὴρ rectius scribetur χαρακτῆρα, et pro κατατρίψαι ᾅδην reponendum erit κατατρίψει ᾅδης. Posset quoque scribi κατατρίψεται. Certe Hieronymus habet: et figura eorum conteretur. Caeterum Aquila vocem hebr. a צִיֵּר, formavit, vel a צוּר, idem interdum significante, deduxit. Herodot. I, 116. χαρακτὴρ τοῦ προσώπου est forma faciei. Diod. Sic. lib. I. p. 58. τῆς ὄψεως χαρακτῆρας vacat lineamenta faciei. 2 Macc. IV, 10. ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους μετῆγε, ad Graecanicum ritum contribules suos transtulit. 4 Macc. XV, 4.

ΧΑΡΑ'ΚΩΣΙΣ, circumvallatio, vallum. מָצוֹר, munitio. Deut. XX, 20. οἰκοδομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν, construes vallum (scil. castrense, turres ligneas et similia) contra civitatem.

ΧΑ'ΡΑΞ, vallum, agger, quo castra muniri solent. גֵּיא, vallis. Al. 1 Par. IV, 14. χάρακος τεκτόνων. N. L. - כָּרִים plur. ex כַּר, duces exercitus, it. arietes. Ezech. XXI, 22. τοῦ βαλεῖν χάρακας ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς, ut mittat arietes adversus portas eius. Ita Bielius, et recte: nam χάραξ latissime patet, et omnes machinas, quibus in obsidione utuntur, adeoque quibus muri oppugnantur, notat. Cappello in notis critt. ad h. l. p. 552. videntur LXX propter affinitatem soni inter כַּר et χάραξ ita vertisse, quia nempe solent voces hebraicas per graecas soni vicini, licet significationis diversae, reddere. - מָגוֹר, metus. Ies. XXXI, 9. ὡς χάρακι. Loco מָגוֹר, prae timore, legisse videntur כְּמָגוֹר, et גוּר in notione colligendi acceperunt, quam habet גּוּר, ut docuit Simonis Lex. hebr. p. 320. sequ. Alii statuunt, eos legisse מָצוֹר. - מַצָּב, statio, castra. Ies. XXIX, 3. βαλῶ περὶ σὲ χάρακα, circum-

dabo te *vallo*. Conf. Luc. XIX, 43. et ad h. l. *Raphelii annotatt. ex Polybio* p. 227. sequ. - מָצוֹר, *munitio*. Cohel. IX, 14. - מְצוּרָה, idem. Deut. XX, 19. - סֹלְלָה. Ies. XXXVII, 33. Ez. IV, 2. XXVI, 8. *Al.* 1 Sam. XX, 15. Sir. XXII, 22. ubi χάρακες sunt *valli*, h. e. *firmiores pali, quibus vites alligantur*. Latini *pedamentum* dicunt et *statumen*. Vide ad h. l. *Grotium*. 2 Macc. XII, 17. εἰς τὸν χάρακα. Possis τὸν χάρακα appellative *castra vallo munita* interpretari. Syriaca tamen versio ut nomen loci proprium sumit iisdemque literis scribit, quibus Arabes *Caracam seu Montem Regium*. *Suidas*: χάρακα, χαράκωμα, περίφραγμα, χαράκωμα, ὃ περιεβάλλοντο τινὲς ἐπὶ σωτηρίᾳ. *Lex. MS. Bibl. Coisl.* p. 602. χάρακα, περίφραγμα, τειχομαχίας, ἑλεπόλεις.

ΧΑΡΑ'ΣΣΩ, ΤΤΩ, *insculpo, incido*. *הִכָּה Hiph. a נָכָה. 1 Reg. XV, 27. ἐχάραξε, ubi *Compl.* habet ἐπάταξεν, quod in *Hexaplis Incerto Int.* tribuitur. *Bielius* ex mera coniectura, sed non necessaria, substituit ἐχαράκωσε, deceptus sine dubio iis, quae in eadem nota hexaplari leguntur: Ἄλλος καὶ ἐπεχαράκωσε. Non autem sollicitanda mihi videtur lectio impressa, nam הִכָּה etiam *caedendi* et *secandi* notionem habet. - רַע, *malus*. 2 Reg. XVII, 11. ubi notandum est in textu hebr. legi וַיַּעֲשׂוּ דְּבָרִים רָעִים, quae LXX transtulerunt καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς καὶ ἐχάραξαν. Sc., si quid video, exponere voluerunt liberiore sua hac versione, in quonam fuerint male facta, quorum Israelitae h. l. incusantur, nempe in eo, quod se participes reddiderint idololatriae gentilium, et fabricaverint s. sculpserint simulacra idolorum. Plene scribere proprie debuissent καὶ ἐποίησαν ἑαυτοὺς κοινωνοὺς (sc. gentibus, quae in antecedentibus commemorantur) καὶ ἐχάραξαν κ. τ. λ. Vide et Sir. L, 29. 3 Macc. II, 29.

*ΧΑΡΙ'ΕΙΣ, *venustus, iucundus, gratiosus*. 4 Macc. VIII, 2. ἐν παντὶ χαρίεντες, *omni decore et gratia splendidi*. Conf. *Zonarae Lex.* col. 1841. *Hesych.* χαρίεν, καλὸν, ἀγαθὸν, ἀστεῖον, ὡραῖον. Idem; χαρίεντα, καλὰ, κεχαριτωμένα.

ΧΑΡΙ'ΖΟΜΑΙ, *dono, largior, do, gratificor*. חָנַן. *Aqu.* Gen. XXXIII, 5. ἐχαρίσατο, *largitus est*. Sir. XII, 3. τὴν ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ, eleemosynam non *danti*. 2 Macc. I, 35. pro οἷς ἐχαρίζετο *Grotius*, cui quoque assentitur *Houbigantius*, legere mavult οἷς ἐχρήσατο, *quorum opera usus fuerat*. 2 Macc. III, 33. σοὶ κεχάρισται τὸ ζῆν ὁ κύριος, tibi *donavit* vitam Dominus. Vide et 2 Macc. IV, 32. VII, 22. et conf. Luc. VII, 21. Act. XXVII, 24. Rom. VIII, 32. Adde *Aelianum V. H.* IX, 1. ubi χαρίζεσθαι opponitur τῷ λαμβάνειν, et *Philonem* de *Charit.* p. 701. e. coll. 702. a. ubi δωρεῖσθαι idem est, quod antea χαρίζεσθαι.

ΧΑ'ΡΙΣ, *gratia*, *suavitas*, *elegantia*, *venustas*, *oblectatio*, *beneficium*, *remuneratio beneficii*, *praemium*. גְּדוּלָּה, *magnificentia*. Esth. VI, 3. τίνα δόξαν ἢ χάριν ἐποιήσαμεν τῷ Μαρδοχαίῳ; quem honorem aut quam *gratiam*, seu quod *praemium* contulimus in Mardochaeum? Conf. *Elsnerum* ad Luc. VI, 32. p. 207. – חֵן. Gen. VI, 8. εὗρε χάριν ἐναντίον Κυρίου, invenit *gratiam* coram Domino. Vide et Gen. XVIII, 3. XXX, 27. Exod. XXXIII, 16. εὕρηκα χάριν παρά σοι, inveni *gratiam* apud te. Vide et Esth. II, 16. 17. et conf. Luc. I, 30. Num. XI, 11. εὕρηκα χάριν ἐνώπιόν σου. Vide et Esth. V, 7. VII, 3. et conf. Act. VII, 46. Ps. XLIV, 3. ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσί σου, effusa est *gratia* in labiis tuis, h. e. *suavitas sermonis* copiose tibi concessa est. Vide et Cohel. X, 12. et infra notata ex Prov. X, 33. Sic χάρις alias etiam de *sermonis suavitate* usurpatur. *Homer. Od.* θ', v. 175. ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν. Et *Dio Chrysostomus Orat.* LIII. de *Homero* agens τὴν μὲν ἡδονὴν καὶ χάριν τὴν τῶν ἐπῶν laudat. Conf. et Luc. IV, 22. coll. III, 16. IV, 6. *Wolfium* ad *Luc.* l. c. p. 611. et ad Ephes. IV, 29. p. 113. Prov. I, 9. στέφανον χαρίτων, coronam *ornatissimam*, *elegantissimam*. Vide et Prov. IV, 9. ac supra s. v. στέφανος. Prov. III, 22. καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ, et *ornamentum* sit circa collum tuum. Prov. V, 19. πῶλος σῶν χαρίτων, pullus tuus *suavissimus*. Prov. XIII, 16. σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, intellectus bonus dat *oblectationem*, s. conciliat *gratiam*. Conf. Eph. IV, 29. Prov. XVII, 8. μισθὸς χαρίτων, merces *gratissima*. Prov. XXVIII, 23. χάριτας ἕξει, *gratias* habebit. Zach. XII, 10. πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ, spiritum *gratiae* et misericordiae. *Symm. Theod.* Prov. V, 19. ἔλαφος χάριτος, cerva *suavissima*. – חֶסֶד, *benignitas*. Esth. II, 9. *Theod.* Prov. XXXI, 26. νόμος χάριτος ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς, lex *grata*, *suavis*, *iucunda*, in lingua eius. – טוֹב, *bonum*. Prov. XVIII, 22. qui nactus est uxorem bonam, εὗρε χάριτας, invenit rem *suavissimam* s. *optimam*, ubi χάριτας *bonum* notat, *pro quo gratiae agendae ac persolvendae sunt*. *Symm.* 2 Sam. II, 6. – רַחֲמִים plur. ex רַחַם, *miserationes*. Gen. XLIII, 14. Dan. I, 9. sec. cod. *Chis.* – רָצוֹן, *benevolentia*. Prov. X, 33. χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, labia virorum iustorum destillant *iucundissima* s. *gratiosa*, *id quod placet*. Conf. Sir. XX, 12. XXI, 18. Praeterea legitur Prov. XXX, 7. ubi voci χάρις in notione *beneficii* nihil respondet in textu hebraico. Tob. I, 13. ubi χάρις καὶ μορφὴ per Hendiadyn est χάρις τῆς μορφῆς, *forma placens*. *Münsterus* tamen μορφὴν per חֶסֶד, *favorem*, transtulit, ac *Fagius* praeterea addidit רַחֲמִים, *miserationes*. Vide ad h. l. *Drusium*. Esth. XV, 17. τὸ πρόσωπόν σου χαρίτων μεστόν, facies tua est admodum *gratiosa*. Sirac. VII, 33. χάρις δόματος κ. τ. λ., donum gratum est omni viventi, seu, ut *Tigurina*, *gratiosa*

est apud vivos omnes beneficentia. Sirac. VIII, 16. ubi *Houbigantius* χάριν ex hebr. חסד per *opprobrium* reddidit. Sirac. XVII, 22. *benignitas*, *miseratio*, *beneficium*, i. q. ἐλεημοσύνη in antecedentibus. Sirac. XX, 13. χάριτες, *verba gratiosa*, *facetiae*, *lepores*, *quibus aliorum gratiam captare studemus*. Sirac. XXI, 16. χάρις, *lepor*. Sir. XXIV, 20. ὡς ἄμπελος βλαστήσασα χάριν, tanquam vitis *pulchre germinans* s. *fructus suavissimos producens*. *Complut.* habet εὐωδίαν (*Vulg. suavitatem odoris*), quod mihi merum glossema esse videtur, q. d. odoram gratiam. Sir. XXVI, 15. χάρις γυναικὸς, *gratia* vel *suavitas* uxoris delectabit maritum ipsius. Sir. XXVI, 17. χάρις ἐπὶ χάριτι, h. e. *summe grata et suavis est* mulier pudica et fidelis. Sir. XXIX, 18. χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ, *beneficia* sponsoris ne obliviscaris. *Suidas*: χάριτας, τιμὰς, εὐεργεσίας. Sir. XXXV, 2. ἀνταποδιδοὺς χάριν, referens *gratiam*. Vide et Sir. XXX, 6. Apud *Hesychium* χάρις inter alia exponitur δωρεὰ καὶ ἀμοιβὴ κατὰ εὐεργεσίαν. Vide et *Elsnerum* ad Luc. VI, 32. p. 207. Sir. XL, 24. χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμήσει ὁ ὀφθαλμός σου, *elegantiam* et pulchritudinem desiderabit oculus tuus. Sic *Aelianus V. H.* XIII, 33. θαυμάσας τοῦ ὑποδήματος τὸν ῥυθμὸν, καὶ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ τὴν χάριν. 2 Macc. III, 33. πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ χάριτας ἔχε, multas Oniae *gratias* age. Tob. VII, 20. ubi χάρις est i. q. χαρὰ, *gaudium*, ut in quibusdam codd. e glossemate legitur. *Hesych.* χάρις, χαρά. Idem: πρὸς χάριν, πρὸς τέρψιν. *Suidas*: χάριν, τέρψιν. *Pindar. Olymp.* Od. VII, 8. συμποσίου χάρις. Vide quoque Ep. ad Philem. v. 7. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. n. 10. Sir. VII, 21. ἡ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον, *praestantior* est auro. 4 Macc. V, 7. *donum*.

*ΧΑ'ΡΙΣ 'ΑΓΑΘΗ', *gratia bona*. יָצֵר, *benevolentia*. Prov. XI, 27. χάριν ἀγαθήν.

*ΠΡΟ'Σ ΧΑ'ΡΙΝ, *ad gratiam*, h. e. *gratiosus*. חָלָק, *blandus*. Ezech. XII, 24. *Hesych.* πρὸς χάριν, πρὸς τέρψιν. Confer quoque Prov. VII, 5.

ΛΟ'ΓΟΙΣ ΤΟΙ~Σ ΠΡΟ'Σ ΧΑ'ΡΙΝ 'ΕΜΒΑ'ΛΛΟΜΑΙ, *verbis blandis vel audita iucundis aggredior*. אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיק, *verba laevificio*, *sermonibus blandior*. Prov. VII, 5. ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται, si te verbis blandis vel auditu iucundis aggrediatur. Ita *Xenoph. Hist. Gr.* l. VI. c. 3. §. 5. οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ῥηθήσεται, non iucunda vobis audita erunt. Ita *Bielius*. Sed πρὸς χάριν ἐμβάλλεσθαι est ibi potius *ad amorem pellicere*.

ΧΑ'ΡΙΝ. Est quidem accusativus ex χάρις, sed adverbiascit, estque idem quod ἕνεκα, quasi εἰς χάριν, *in gratiam*, *gratia*, *causa*, *propter*. בִּגְלַל, *propter*. 1 Reg. XIV, 16. *Symm.* Mich. III, 9. Vide et Sir. XXXI, 6. 19. XXXII, 4. et alibi. Conf. *L. Bos Ellips. Gr.* p. 310.

ΧΑΡΙΣΤΗ'ΡΙΟΝ, *munus pro praestita gratia, munus, donum, praemium, quod ex gratia datur.* Est a χαριστήριος, *ad gratiarum actionem pertinens.* 2 Macc. XII, 45. *Hesych.* χαριστήρια, χαρίεντα δῶρα.

ΧΑΡΙΣΤΙΚΟ'Σ, *gratiosus.* חָנַן, *gratiam facio, gratiosus sum. Symm.* Ps. CXI, 5.

ΧΑΡΙΤΟ'ΟΜΑΙ, *gratia praeditus sum, gratia plenus sum, gratiosus, benignus sum.* חָסִיד, *gratiosus, benignus,* et תִּתְחַסָּד, *gratiosus sum, benignus sum. Symm.* Ps. XVII, 28. μετὰ τοῦ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ, *cum gratioso s. benigno gratiosus* vel *benignus eris.* Ita *Bielius.* Sed pertinent potius haec *Symmachi* verba ad תָּמִים et תִּתַּמָּם, et κεχαριτωμένος est h. l. *favore divino dignus,* h. e. *pius, integer vitae;* ac χαριτόομαι est *favoris sui ac benevolentiae documenta dare,* quemadmodum תִּתַּמָּם notat *tractare aliquem tanquam integrum et perfectum. Al.* Sir. IX, 8. averte oculum ἀπὸ γυναικὸς κεχαριτωμένης, a muliere *speciosa s. compta,* ut *Vulg.* transtulit. Sir. XVIII, 17. ubi ἀνὴρ κεχαριτωμένος vulgo vertitur: *homo gratiosus,* qui cum in summa sit apud homines aestimatione, plus apud eos valet hac ratione, quam oratione blanda, aut largitione etiam profusa alii. Sed mallem legere κεχαριτωμένα, *utraque homini conciliant gratiam.*

ΧΑ'ΡΜΑ, *gaudium.* מָשׂוֹשׂ, idem. *Aqu.* Ps. XLVII, 3.

ΧΑΡΜΟΝΗ', *gaudium, laetitia.* רְנָנָה. Hebr. et LXX Iob. XX, 5. ubi *Schol.* vocem χαρμονή interpretatur ἀγαλλίαμα. Inde forte apud *Hesychium,* apud quem χαρμονή exponitur χαρὰ, συλλογὴ, pro συλλογὴ reponendum ἀγαλλίαμα. Iob. III, 7. verba μηδὲ χαρμονὴ videntur esse glossema ortum ex praecedente voce εὐφροσύνη. Ierem. XXXI, 33. sec. *Compl.* Vide quoque 3 Macc. VI, 31.

ΧΑΡΜΟΝΗ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *gaudium facio.* שָׂחַק, *ludo.* Iob. XL, 15.

ΧΑΡΜΟΣΥ'ΝΗ, *gaudium, laetitia.* שִׂמְחָה. 1 Sam. XVIII, 6. Ierem. XXXIII, 10. XLVIII, 33. — שָׂשׂוֹן. Ierem. XXXI, 13. 33. Vide et Iudith. VIII, 6. Baruch. IV, 16. — Vide alibi εὐχή.

ΧΑΡΟΠΟΙΕ'Ω, *gaudio afficio, exhilaro,* ut *Gloss. vett.* interpretantur. חָדָה Pih. *Symm.* Ps. XX, 7. χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ μετὰ τοῦ προσώπου σου, *afficies eum gaudiis,* quibus perfunduntur ii, qui tecum sunt et versantur.

ΧΑΡΟΠΟΙΟ'Σ, *laetificus, gaudio et laetitia afficiens,* it. *pulcher.* חַכְלִילִי, *rubicundus.* Gen. XLIX, 12. ubi tamen alii pro χαροποιοὶ rectius χαροποί. Vide mox in χαροπός, ac *Amersfoordt Diss. Phil. de variis lectionibus Holmesianis in Pentateucho* p. 99. Caeterum occurrit vox χαροποιός apud *Eurip. Hec.* 917. *Schol. Soph. Aiac.* 523.

ΧΑΡΟΠΟ'Σ, *fulvus*, *rutilus*, et, de oculis si dicitur, est vel *caesius*, quales oculi referuntur ad pulcritudinem, vel *torvus*, *flammeus*, *ferox*, in qua significatione inprimis apud poetas Graecos, praeeunte *Homero* ac *Aristotele Phys.* c. 5., tribuitur leonibus ob insitam ferociam. חַכְלִילִי, *rubicundus*. *Inc.* Gen. XLIX, 12. χαροποὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου, *rutili oculi eius a vino*. *Schol.* ad h. l. χαροποὶ, θερμοὶ, διάπυροι, φοβεροί. *Archelao* exponitur *suffusi*, *Augustino fulvi et fulgentes*. Vide *Flam. Nobilium* ad Gen. l. c. et *Grabium* Diss. de *Vitiis LXX Intt.* p. 56. ubi etiam observat, quod oculi χαροποὶ ad differentiam nigrorum vel alius coloris saepius memorentur ab *Aristotele* in *libris de historia et generatione animalium*. Vide quoque *Aristotelis Physiognomonicon* p. 37. et 145. *Scriptt. Physiognomoniae vett.* ed. *Franzii*. — חַכְלִלוּת, *rubedo*. *Symm.* Prov. XXIII, 29. τίνος χαροποὶ οἱ ὀφθαλμοί. *Hesych.* χαροπός, περιχαρής, γλαυκός, ξανθός, φοβερός. χαροπὰν, ξανθὸν, γλαυκὸν, φοβερὸν, περιφερῆ, vel potius περιχαρῆ. Adde *Theocrit. Idyll.* XX, 25.

*ΧΑ'ΡΡΑ. Legitur haec vox 3 Esdr. V, 55. sec. cod. *Vat.*, ubi in Cod. *Alex.* et *Ald.* scribitur χάρρα. *Bretschneiderus* in *Spicil.* p. 270. putat legendum esse χάραγμα s. χαράγματα, *nummi*, *monetae*, quia Esdr. III, 7. legitur שמן, quod h. l. non est *oleum* vertendum, sed eo sensu accipiendum, quo Chald. [illegible], et Syr. [illegible], *semissis*, *quadrans*, hoc autem loco, posita specie pro genere, *pecunia* simpliciter.

ΧΑΡΤΗΡΙ'Α, *chartaria*, sc. *officina*, etiam *ipsa charta*. Sic legitur 3 Macc. IV, 16. (20.) τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐκλελοιπέναι. Conf. quae ad h. l. ex *Plinio* XVIII, 10. notat *Grotius*.

ΧΑ'ΡΤΗΣ, *charta*, *volumen*. מְגִלָּה, idem. Ierem. XXXVI, 23. πᾶς ὁ χάρτης, totum *volumen*. Conf. locum *Theopompi* v. χαρτίον. Sic apud Latinos etiam *charta* pro *volumine* occurrit. *Catullus* ab initio: *omne aevum tribus explicare chartis*. Sic quoque accipi debet locus *Sereni Samonici*: *Tertia namque Titi simul et centesima Livi charta*. Vide *Is. Vossium* de *LXX Intt.* p. 67. et in *Catull.* p. 5. — Vide alibi τόμος.

ΧΑΡΤΙ'ΟΝ, *chartula*, *charta*. מְגִלָּה, *volumen*. Ierem. XXXVI, 2. λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου, sume tibi *volumen* libri. Vide et v. 4. 6. 14. Ita *Theopompo* apud *Longin. de sublim.* sect. 43. χάρται βιβλίων.

*ΧΑΣΕΛΕΥ'. Est nomen mensis, qui fere nostro Novembri respondet, et Zach. VII, 1. dicitur כִּסְלֵו, quod hoc mense sidus כְּסִיל oritur. 1 Macc. IV, 52. 2 Macc. I, 9. 18. et X, 6.

ΧΑ'ΣΚΩ, *hisco, dehisco, ore hiante appeto; aperio.* 3 Esdr. IV, 19. χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτὴν, *aperiente ore aspiciunt illam.* Vide et v. 31. *Hesych.* χάσκοντες, ἀνοίξαντες. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χάσκοντες, ἀνοιγοστομοῦντες.

ΧΑ'ΣΜΑ, *hiatus, vorago.* בְּרִיאָה, *creatura.* Num. XVI, 30. ἐν χάσματι, *in hiatu. Scharfenbergius* ad h. l. reponere mavult φάσματι, quod vide supra. Mihi autem videtur esse alius interpretis, qui respexerit ad ea, quae postea evenerunt, cum hiatu terrae absorptus est Core. Conf. *Gregor. Nyss.* in *Cat. Nicephori* p. 1276. et *Theodoret. Quaest.* 33. p. 241. ed. *Hal.* nec non *Iosephum A. I.* IV, 3, 2. p. 201. *Hav.* Legitur praeterea 2 Sam. XVIII, 17. ubi verba εἰς χάσμα μέγα desumta videntur ex *Ioseph. A. I.* VII, 10, 2. *Hesych.* χάσμα, στόμα, ἢ σχίσμα τῆς γῆς. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χάσμα, σχίσμα, χάος. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* et *Raphelium annot. Herodot.* ad Luc. XVI, 26. p. 262. Adde *Aelianum V. H.* III, 18.

ΧΑΥ͂ΝΟΣ, *laxus, fungosus, mollis, diffusus, expansus, tenuis.* Sap. II, 3. πνεῦμα διαχυθήσεται, ὡς χαῦνος ἀὴρ, spiritus diffundetur, tanquam aer expansus.

ΧΑΥΝΟ'Ω, *dissolvo, emollio.* מָגַג Pih. *Symm.* Ps. LXIV, 11. χαυνώσεις, *emollies.*

ΧΑΥΩ͂Ν, *panis admixto oleo subactus, qui subactione fungosus fieri et laxus creditur,* quasi χαυνών. Est autem potius ipsa vox hebr. כַּוָּנִים plur., *liba, placentae effigiatae* (*quibus fortasse impressa erat imago idoli*), *pastae.* Ierem. XLIV, 19. ἐποιήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας, fecimus illi placentas: ubi *Sopingius* non audiendus est, qui ex *Hesychio* (apud quem potius rescribi debet χαυῶνες. Certe *Phavorinus* in suo exemplari ita habuit.) reponit χαυνῶνας. *Suidas:* χαυώνας (scr. χαυῶνας), ἄρτους ἐλαίῳ ἀναφυραθέντας (quos *Aristophanes Plut.* 158. φαιστοὺς vocat, et ibid. v. 680. πόπανα) κριθίνους, ἢ λάχανα ὀπτά. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χαυῶνας, τὰ ἐκ στέατος γινόμενα πέμματα, ἢ στέαρ. Similiter *Gloss. MS.* in *Prophetas:* χαυῶνας, στέαρ, ἢ τὰ ἐκ στέατος γινόμενα. *Al.* Ierem. VII, 17. τρίβουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, terunt similam, ut faciant *placentas* exercitui coeli. *Francof. ed.* ibi habet χαμῶνας, al. καυῶνας, al. χαβῶνας. Unde et apud *Hesych.* χαμῶνας, στέαρ, ἢ τὰ ἐκ στέατος τικτόμενα. Lege: γινόμενα. Vide *Hesychium* post χαμαιευνάδες. Apud eundem: χαβῶνες, στέθια (lege στέατα) ὀπτώμενα ὑπὸ (scribendum videtur ἀπὸ) ἀλεύρου. *Etymologus* habet χαυῶνας, et apud *Hesychium* χαυνῶνες etiam sunt ἄρτοι ἐλαίῳ ἀναφυραθέντες. Vera autem lectio apud LXX procul dubio est χαυῶνας. Nam hoc cum hebr. כַּוָּנִים magis convenit, et in Codd. bonae notae legitur. Depravatum autem illud in χαβῶνας et χαμῶνας, quod litera υ in codd. manu exaratis

τῷ β saepe valde similis sit, et β etiam facile pro μ accipi possit, quemadmodum et inde apud *Hesychium* pro Ὠβώβ habemus Ὠβώμ. Cumque χαμῶνάς imperitus aliquis librarius scripserit, alius inde facile χάνωνας et χαυνῶνας arripere, immo etiam χαμῶνας in καυῶνας facile degenerari potuit. Caeterum *Theodoritus* in *Catena Ghislerii* ad *Ier.* l. c. χαυῶνας vel, ut ipse vitiose scribit, χαβῶνας interpretatur πέμματά τινα ἔνδον ἔχοντα κώνους καὶ στεφανίδας (*Ghislerius* legendum coniicit ἀσταφίδας) καὶ ἕτερα τοιαῦτα. *Hieronymus* ad eund. loc.: *Mulieres conspergunt adipem cum farina, ut faciant* χαυῶνας, *quas nos placentas interpretati sumus, sive praeparationes. Vitringa Comm.* in Ies. LVII, 6. p. 753. b. intelligit *liba melle condita*, πόπανα *dicta Aristophani et Luciano, quae diis oblata sint.* Conf. *Michaelis Suppl.* p. 1234. sequ. ac *Tittmannum* ad *Zonarae Lex.* 1840.

ΧΑΦΟΥΡΟΙ' vel iuxta al. χαφουρῆ. Ipsa vox hebr. plur. constr. כְּפוֹרֵי, *crateres.* Esdr. VIII, 26.

*ΧΕΒΡΑΘΑ'. Vide supra χαβραθά.

ΧΕΙ"ΛΟΣ, *labium, ripa, litus, ora*, it. *sermo, verbum.* אֶלֶף, *mille.* Iob. IX, 3. ubi tamen *al.* pro χειλέων rectius χιλίων. — אֹמֶר, *verbum.* Prov. VI, 2. ubi tamen pro χείλεσιν scribere mallem ῥήμασιν, ut *Compl.* habet. — יָד, *manus.* Prov. XII, 15. ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ. Fortasse ita verterunt, quia in antecedentibus de *ore* sermo erat. Non tamen repugnarem, si quis χειρῶν (ex *Aquila* et *Symmacho*) reponere mallet, quod *Grabius* in textum e coniectura recepit. Vide *Grabii Proleg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 3. qui provocavit ad XXXI, 31. ubi in pluribus exemplis perperam legitur χειλέων, excepta ed. *Compl.*, quae recte habet χειρῶν, quomodo etiam *Aqu. Symm. et Theodot.* ibi interpretati sunt. Adde Dan. X, 4. sec. cod. *Chis.* ubi יָד et χεῖλος *littus* notat. — כְּלָיוֹת plur. *renes.* Prov. XXIII, 16. τὰ σὰ χείλη, posita parte corporis alia pro alia, et apte ad λόγων in antecedentibus. Vide supra s. λόγος. — לְחִי, *gena.* Iob. XL, 21. — *מִשְׁפְּתַיִם, *duo lapides focarii, duo ordines.* Iud. V, 16. sec. cod. *Alex.* ubi χεῖλος *omne, quod extremum est*, notat. *Vulg. intra duos terminos.* Secundum *Scharfenbergium* legerunt בֵּין הַשְּׂפָתַיִם, et per χείλη aut omnino *oras*, aut *ripas* s. *litora* intellegenda sunt. — שָׂפָה. Gen. XI, 6. ἰδοὺ γένος ἓν καὶ χεῖλος ἓν πάντων, ecce genus unum et *dialectus* una omnium. Vide et v. 1. et 9. et conf. *Vorstii Philol. Sacr.* P. I. c. 1. Gen. XXII, 17. tanquam arenam, τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, quae ad *littus* maris. Vide et Exod. XIV, 31. Ios. XI, 4. Iud. VII, 12. 1 Sam. XIII, 5. Gen. XLI, 3. ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, ad *ripam* fluvii. Vide et Deut. II, 36. IV, 48. Dan. XII, 5. et conf. *Wolfium* ad Hebr. XI, 12. et *Lex. N. T.* s. h. v. Exod. XXVI, 4. ἐπὶ

τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας, ad *oram* aulaei. Vide et Exod. XXXVI, 10. 2 Par. IV, 5. Prov. XIV, 7. χείλη σοφὰ, *sermones* sapientes. Vide et Prov. X, 19. XII, 20. XVI, 14. *Al.* Prov. X, 20. χειλέων, ubi *Francof.* ed. ῥημάτων. Ies. XXIX, 13. ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, *labiis* suis colunt me. – שֵׁפֶר, *clivus*, Ierem. III, 21. VII, 28. Legerunt שָׂפָם, quod aliquando *labia* significat, vel ex aliorum sententia שְׂפָתַיִם. Conf. *Buxtorfii Anticritic.* p. 612. – *שָׂפָם, *mystax*. Ezech. XXIV, 17. Deduxerunt a שָׂפָה cum affixo. – *שְׁפַתַּיִם, *cramathras, uncini ferrei ad suspendendum canem. Aqu.* (sec. ed. sec.) *Symm. Theod.* Ezech. XL, 43. Loco Schin legerunt Sin. *Iudith.* IX, 10. ἐκ χειλέων ἀπάτης μου. Latinus interpres, qui habet *ex labiis charitatis meae*, legit sine dubio ἀγάπης. Similiter 2 Petr. II, 13. pro ἀπάταις rectius legendum ἀγάπαις e loco parallelo Iudae v. 12. et *Vulgata* versione. – Vide alibi ἀπρόβυστος et ἀπερίτμητος.

ΧΕΙ'ΛΩΜΑ, *labrum*, vel *ora*, *coronamentum*. זֵר, *corona*. *Inc.* Exod. XXXVII, 2. ubi notatur *margo elatior circa mensam* vel *arcam*, quasi *labia*, τὰ χείλη.

ΧΕΙΜΑ'ΖΩ, *hiemo*, *procella vexo*, et χειμάζομαι, *tempestate infestor*, et metaph. *vexor*, *dolore afficior*. גֶּשֶׁם. *Symm.* Iob. XXXVII, 6. χειμάσει, *pluet vehementer*. – הִכְאָה Hiph. *dolore afficio. Aqu.* Ezech. XIII, 22. ἐχειμάζετε, *dolore affecistis*. – חוֹלֵל Pih. a חוּל. Prov. XXVI, 10. πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, multo *dolore afficitur*, vel multum *vexatur* omnis caro stultorum. Ita *Aeschyl. Prom.* v. 567. Prometheum in Caucaso adfixum dicit χειμαζόμενον, *Scholiastes* πάσχοντα. Et *Sophocles* de *Philoctete*, gravi ulcerum morbo afflicto, v. 1489. χειμαζομένῳ. *Glossae Philoxeni: vexare*, ὀχλεῖν, σκύλλειν, χειμάζειν. Conf. *Spanhemium* ad *Aristoph. Ran.* v. 364. et *Salmasium* de *modo usurarum* p. 788. ac *Sturzium* de *dial. Mac.* et *Alex.* p. 74. sequ.

ΧΕΙ'ΜΑΡ'ΡΟΣ et χειμάῤῥους, *torrens*, *rivus*. אָפִיק, idem. Ps. CXXV, 5. – *נְחָר. *Hebr. Int.* Iob. XIV, 11. – נַחַל. Gen. XXXII, 23. Lev. XI, 9. Deut. II, 32. et alibi saepius. Iob. XXI, 33. apud *Theod.* et LXX χείμαῤῥος est *fluvius inferorum. Vulg. Cocytus.* – נַחְלָה cum ה parag. Ps. CXXIII, 4. – סָעִיף, *scopulus*. Iud. XV, 8. παρὰ τῷ χειμάῤῥῳ: quae verba *Scharfenbergius* ad h. l. prorsus aliena, neque ex alia lectione librorum hebraicorum (עַל־הַנַּחַל, *iuxta torrentem*) expressa putat. – *שְׂעִירִים, *hirci*. Levit. XVI, 7. 8. sec. cod. *Alex.*, ubi tamen pro χειμάῤῥους legendum suspicor χιμάρους seu χιμάῤῥους. *Gloss. Brem.* χείμαῤῥοι, ῥύακες, ποταμοί. Confer notata ex *Suida* in v. χίμαρος. Plene dicitur χείμαῤῥος ποταμὸς, ut contra *Sylburgium* docuit *Relandus Palaest.* p. 285. Vide et *Alberti* in *Mus. Brem.* Vol. I. p. 112.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ'Σ, *hyemalis, hybernus, procellosus.* גֶּשֶׁם, *imber.* Esdr. X, 13. Zach. X, 1. — חֹרֶף, *hyems.* Ierem. XXXVI, 22. *Aqu. Symm. Theod.* Amos. III, 15. — סַגְרִיר, *imber vehemens.* Prov. XXVII, 15. Vide et 3 Esdr. IX, 11. ὥρα χειμερινή, hebr. עֵת גְּשָׁמִים Esdr. X, 13.

ΧΕΙΜΕ'ΡΙΟΣ, idem. Sap. XIV, 29. ὡς χειμέριος (cod. *Alex.* χειμερινὴ) πάχνη τακήσεται.

ΧΕΙΜΩ'Ν, *hyems.* גֶּשֶׁם, *imber.* Esdr. X, 9. ἀπὸ τοῦ χειμῶνος, *a tempestate.* Vide et Iob. XXXVII, 6. Sic *Aelianus V. H.* VIII, 5. ὑπὸ χειμῶνος βιασθεὶς, *tempestate* coactus. Conf. et Act. XXVII, 20. *Inc.* Levit. XXVI, 4. τοὺς χειμῶνας. Hiems enim in Oriente fere pluviosa esse solet. *Symm.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. VII, 12. — סְתָו, *hiems.* Cant. II, 11. Vide quoque 3 Esdr. IX, 6. Sir. XXI, 9. ὁ συνάγων τοὺς λίθους εἰς χειμῶνα, qui colligit lapides, ut sc. in hieme aedificet, h. e. tempore admodum importuno. Melius *Compl.* εἰς χῶμα ταφῆς, quod vide infra. Sensu metaphorico de *persecutionibus* et *malis* usurpatum reperitur 4 Macc. XV, 32. τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας χειμῶνας. De *quovis incommodo* et *molestia* χειμὼν adhibetur apud *Menandrum* in *fragm.* p. 70. v. 3. sequ. μὴ προσάγου τῷ πράγματι χειμῶνας ἑτέρους, τοὺς ἀναγκαίους φέρε, non rei adde alia *incommoda*, sed fer necessaria. *Hesych.* χειμὼν, ἡ ὥρα, καὶ κίνδυνος, ταραχὴ, ζάλη, διωγμός.

ΧΕΙ'Ρ, *manus,* it. *potestas, potentia, virtus et operatio, ministerium, vis, usus, pars, descriptio, axis, medium.* אוֹצָר, *thesaurus.* Nehem. XIII, 13. ubi verba ἐπὶ χεῖρα respondent verbis וָאוֹצְרָה עַל־אוֹצָרוֹת, *et constitui thesaurarios super thesauros,* ita vertenda: *hisque praefecti erant.* — אֶכֶף, i. q. כַּף. Iob. XXXIII, 7. — *אֵת. Iob. II, 10. ἐκ χειρὸς, מֵאֵת. Num legerunt מִיַּד? — בַּדִּים plur. ex בַּד, *vectes.* Hos. XI, 7. Legerunt בְּיָדָיו. — *בֵּן, *filius.* Dan. X, 16. sec. *Chis.* ubi loco υἱοῦ posuerunt χειρὸς ob sequens ἥψατο. — דַּי, *sufficientia.* Ierem. XLIX, 8. ubi pro דַּיָּם, *sufficientiam suam,* legerunt יָדָם per literarum metathesin. — *דֶּלֶת, *ianua.* Iud. XI, 3. χειρῶν. Vitiose. Reponendum est θυρῶν. — הֻדוֹת plur. *celebrationes.* Nehem. XII, 8. Legerunt יָדוֹת. — זֶרַע, *semen.* Ierem. XLIX, 9. Hic legerunt זְרוֹעַ, *brachium.* Χεὶρ quoque *totum brachium* notat apud *Pausaniam* lib. VI. c. 14, 2. — חֹפֶן, *pugnus.* Exod. IX, 8. Lev. XVI, 13. Ezech. X, 2. 7. — חֶרֶב, *gladius.* Exod. XVIII, 4. ubi *Grabius* loco χειρὸς substituit μαχαίρας, non cogitans, LXX suum saepius privatum interposuisse iudicium, ac fortasse ita h. l. transtulisse, quia dicendi formulam הִצִּיל מִיַּד longe usitatiorem atque ad sensum exprimendum aptiorem iudicabant, quam הִצִּיל מֵחֶרֶב. Caeterum voci χεὶρ h. l. *potestatis* notio subiicienda est, et tunc parum differt haec versio ab ipso textu. Sic *Heliodorus Aethiop.*

I, 56. ἡ χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως ἐξαιρούμενον. et lib. I. p. 75. ἐξελοῦ δή με χειρῶν λῃστρικῶν. Eodem sensu passim apud alios. Vid. *Horat. Vitringa Animadv. ad Vorstium* p. 231. sequ. Conf. et Luc. I, 74. – יָד, in dual. יָדַיִם, et in plur. יָדוֹת. Gen. XXXII, 11. ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἠσαῦ, eripe me manu fratris mei Esavi. Vide et Gen. XXXVII, 20. Exod. III, 8. XVIII, 9. 10. Gen. XXXVII, 26. αἱ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτὸν, manus nostrae ne sint super eum, h. e. iuxta *Augustinum: manus ei non inferamus.* Conf. v. 21. et *Drusium Misc. Cent.* II. c. 86. Gen. XXXIX, 4. πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, ἔδωκε διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, omnia, quae erant illi, dabat in *potestatem* Iosephi. Vide et v. 22. 23. Ita *Aelianus V. H.* VII, 1. ἔγνω διὰ χειρὸς καὶ γνώμης ἔχουσα πάντα, cognovit, in sua se *potestate et voluntate* habere omnia. Gen. XLII, 37. δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, h. e. trade s. committe mihi illum. Vide et Gen. XLIII, 9. Exod. IX, 3. χεὶρ κυρίου ἔσται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, *potentia* domini erit in iumentis tuis. Vide et Deut. II, 15. *Suidas:* χεὶρ, ἡ βοήθεια, καὶ ἡ ἐξουσία, καὶ δύναμις. Sic et *Pindarus Olymp.* X. θεοῦ σὺν παλάμᾳ dicit, quod *Scholiastes* exponit τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει καὶ βοηθείᾳ. Exod. XIII, 3. ἐν χειρὶ κραταιᾷ, *potentia magna.* Vide et v. 14. 16. Exod. XVII, 16. et conf. Ios. IV, 24. ubi יָד redditur δύναμις, et Ierem. XVI, 20. ubi χεὶρ et δύναμις coniunguntur. Sic et, observante *Alberti* ad Act. IV, 28. p. 229., ad *Sophocl. Aiac.* v. 130. ἡ χειρὶ βρίθεις *Schol.* δυνάμει. Lev. XXV, 35. καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶ, h. e. *facultatibus* vel *nervo rerum gerendarum* destitutus sit. Lev. XXVI, 46. lex, quam dedit Deus ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, h. e. *ministerio* Mosis, seu *per* Mosen. Vide et Num. IV, 38. IX, 23. X, 13. coll. Act. VII, 35. Gal. III, 19. Num. XV, 28. ψυχὴ, ἥτις ποιήσῃ ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας, anima, quae superbe agat. Conf. *Vorstii Philol. S.* P. I. c. 14. et Exod. XXXV, 27. Esth. I, 15. Ies. LXIV, 7. ubi LXX בְּיַד per διὰ interpretantur. 1 Sam. XVIII, 17. μὴ ἔστω ἡ χεὶρ μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτὸν χεὶρ ἀλλοφύλων, h. e. non ipse *occidam* illum, sed alienigenae *occident* illum. Vide et 1 Sam. XXIV, 13. 2 Sam. III, 12. ἰδοὺ ἡ χεὶρ μου μετά σου, ecce *potentia* tibi auxilio erit. Vide et 1 Sam. XXII, 2. 2 Sam. XIV, 19. μὴ ἡ χεὶρ Ἰωὰβ ἐν παντὶ τούτῳ μετά σου, h. e. nonne Ioabus omnem hanc rem tibi *suggessit?* 2 Sam. XV, 2. ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης, stabat ad manum viae, h. e. *ad viam* portae. Conf. Exod. II, 5. Num. XIII, 30. Ierem. XLVI, 6. ubi עַל יַד redditur παρά. 2 Sam. XIX, 43. δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, decem *partes* mihi in rege. Vide et 2 Sam. XI, 7. et conf. Nehem. XI, 1. Ezech. XLVIII, 1. ubi יַד per μέρος exponitur. Sic et apud *Hesychium* χεὶρ inter alia exponitur per μέρος. 1 Sam. VII, 31. χεῖρες ἐν τοῖς τρόχοις, *axes* in

rotis. Vide et v. 32. 34. 35. 1 Par. IV, 10. καὶ ἡ χείρ σου ἦν μετ' ἐμοῦ, h. e. *potentia* tua mihi fueris auxilio. 2 Par. XXXIV, 14. liber legis Domini διὰ χειρὸς Μωϋσῆ, sc. διδομένου, *ministerio* Mosis datae. Vide et 2 Par. XXXV, 6. Esdr. VII, 5. ὅτι χεὶρ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἐπ' αὐτὸν, ubi χεὶρ θεοῦ *favorem* et *auxilium Dei* significat. Vide et v. 8. Esdr. VIII, 18. 22. 30. Esdr. VII, 25. ὡς ἡ σοφία τοῦ θεοῦ ἐν χειρί σου, prouti sapientia a Deo tibi data est. Conf. v. σεαυτῷ. Iob. XXXI, 27. εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπιθεὶς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα. Gestus adorantis. Confer *Lucian. de saltatione* p. 652. Nehem. III, 4. 7. 8. ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν, *iuxta* illos. Ps. XXX, 6. εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, in manus tuas tradam spiritum meum. Ad quem locum respiciens *Suidas* χεῖρας θεοῦ interpretatur τὴν τοῦ θεοῦ προμήθειαν. Verba autem ex Psalmo adducens pro παραθήσομαι habet παρατίθημι. Idem: χείρ, ἡ βοήθεια, καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ δύναμις. Psalm. XXXVII, 2. ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. *Zonaras Lex.* 797. ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν αἰκιζομένων. ὁρῶν τὴν χεῖρά σου κειμένην καὶ λίαν μαστιγοῦσαν. Prov. XVIII, 21. θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, mors et vita in *usu* aut potestate linguae. Ezech. I, 3. ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, veniebat super me *virtus* Domini. Vide et Ezech. III, 14. Zach. IV, 14. quid duo rami olearum οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυξωτήρων, qui in *medio* duorum tuborum? – יַדּוֹת *infin. Pih.* a יָדָה, *deiicere.* Zach. I, 21. Legerunt יָדוֹת, *manus.* – יוֹם, *dies.* Iob. XXIII, 2. Forte legerunt יָד. – *יָרֵךְ, *femur.* Ezech. XXI, 12. Legerunt יָדֵךְ. – כַּף, in duali כַּפַּיִם, et in plur. כַּפּוֹת, *vola, manus.* Gen. XX, 5. XL, 21. Exod. IV, 4. Ps. XC, 12. Ad posteriorem locum respiciens *Suidas* ex *Theodoreto*, ut observat *Küsterus*, ita: ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε ἀντὶ τοῦ χειραγωγήσουσιν, ποδηγήσουσιν, ὑπερείσουσι ἀσθενοῦντα, παντοδαπὴν ἐπικουρίαν προσοίσουσιν. Idem quoque legitur apud *Zonaram Lex.* col. 806. Ps. CXVIII, 108. et alibi saepius. – כָּנָף, *ala, ora.* Ierem. II, 34. XLVIII, 40. Utrobique pro כָּנָף legerunt כַּף. – כָּתֵף, *humerus, latus.* Ezech. XXIX, 7. Legerunt בְכַפֶּיךָ. – מַטֶּה, *baculus.* Exod. IX, 24. τὴν χεῖρα, manum baculum tenentem. – מָרוֹם, *altum.* Ies. XXIV, 21. Ita *Bielius.* Sed ibi verba ἐπάξει τὴν χεῖρα potius respondent verbo יִפְקֹד, *visitabit*, h. e. *puniet*, *malis afficiet.* – מִכְתָּב, *scriptum.* 2 Par. XXXV, 4. κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ, καὶ διὰ χειρὸς Σολομῶν, iuxta scripturam Davidis, ac *descriptionem manu* Salomonis factam. Quod in alia versione sec. ed. *Compl.* καὶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν Σολομῶν exponitur. Conf. *Salmas. de modo usur.* p. 592. Similiter Sir. XLVIII, 23. ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἡσαΐου, liberavit illos secundum *prophetiam manu Iesaiae scriptam.* Vide et Sir. XLIX, 7. ac *Burmannum* ad *Petron. Satyr.* p. 530.

- נֶפֶשׁ, *anima*. Ps. XL, 7. Prov. XIII, 4. In priore loco pro χεῖρας olim fuit ψυχὰς, ut *Ambrosius* observat. - נֶשֶׁק, *armatura*. Iob. XX, 24. οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, non servetur ex manu, h. e. *a vi* ferri. - *עֵת, *tempus*. Ezech. XXXV, 5. ubi legendum videtur ἐν καιρῷ ἐθνῶν. - פֶּה, *os*. Prov. X, 12. ubi tamen *Grabio Proleg. in LXX Iutt.* T. IV. c. 4. §. 3. pro χειρὶ (quod tamen agnoscit quoque versio arabica) legendum videtur χείλει. Non sine ratione. Provocat praeterea ad XII, 14. et XXXI, 31. ubi exempla permutatorum χειρῶν et χειλέων obvia sunt. Idem valet de loco Prov. XXVI, 9. - פָּנִים plur. *facies*. Deut. II, 36. VII, 2. 2 Par. VI, 36. - פְּעָמִים plur. *pedes*. Ps. LVII, 10. τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι ἁμαρτωλοῦ. Pro lubitu ita verterunt aut potius substituerunt aliam phrasin usitatiorem. Nam *pedes lavare in sanguine* et *manus lavare in sanguine* quoad sensum non differunt: utrumque notat *delectari morte et interitu alicuius*, aut *morte cruenta aliquem afficere*. Alii statuunt, eos legisse כַּפָּיו. Idem valet de loco Ps. LXXIII, 4. - קִיא, *vomitus*. Ierem. XLVIII, 26. ἐπικρούσει μωὰβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Videntur mihi h. l. ex coniectura s. ignorantia ita transtulisse. - שַׂכִּין, *culter*. Prov. XXIII, 2. Liberius interpretati sunt שַׂכִּין de *cultro coquinario* intellegentes. Vide ad h. l. *Iaegerum*. - שֹׁעַל, *pugillus*. Ies. XL, 12. - תָו, *signum*. Iob. XXXI, 36. ubi χεὶρ *signum* notat, ut Ezech. XXI, 18., ad quem locum vide *Cappelli nott. critt.* p. 551. Praeterea legitur apud *Symmachum* Ps. XCIX, 3. ubi nempe loco νομῆς reponendum erit χειρὸς, nam, ut mihi quidem videtur, ordo verborum ibi est perturbatus. Conf. supra s. νομή. Est autem λαὸς χειρὸς *populus*, *quem manu sua duxit*. Esth. XIV, 8. ἔθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, posuerunt manus suas super manus idolorum suorum, h. e. interprete *Baduello*: *promiserunt fidemque dederunt* aut *iuraverunt*. Sir. XIV, 25. κατὰ χεῖρας αὐτῆς, ad *latus* illius, seu: *prope eam*, h. e. qui se totum dedit sapientiae. Sir. XV, 14. ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ, *libertate* voluntatis et consilii: ubi χεὶρ *arbitrium* et *potestatem* notat, coll. Iob. I, 12. II, 6. Gen. XVI, 6. Sic et nos dicere solemus: *in seiner Hand haben*. Sap. XIII, 19. χειρῶν ἐπιτυχία, felix et prosper *negotiorum* eventus, aut, uti *Vulgatus* expressit, *omnium rerum eventus*. Sic כַּף de *laboribus*, *qui manu perficiuntur*, dicitur Prov. XXXI, 16. et יָד Prov. XII, 14. coll. Ps. LXII, 13. Vide quoque *Coran. Sur.* III, 1. et ibi *Gelal*, ac *Lex. N. T. s. h. v.* Sir. V, 15. ἡ χεὶρ σου ἔστω ἐπὶ τῷ στόματί σου, *digito compesce labellum*, ut cum *Iuvenali* (1, 160.) loquar, *silentium tibi indicito*. Sirac. XXV, 34. εἰ μὴ πορεύηται (sc. ἡ γυνὴ) κατὰ τὴν χεῖρά σου, h. e. uxorem immorigeram *voluntati* tuae, coll. vers. arab. et VII, 28. Ib. XLVI, 5. ἐν

χειρὶ (h. e. secundum *arbitrium* s. *beneplacitum*) θεοῦ ἀνεπόδησεν ὁ ἥλιος. Vide quoque Act. IV, 21. 1 Petr. V, 6. coll. v. 7. Sir. XLVIII, 23. ἐν χειρὶ ἠσαΐου, uti *per Iesaiam iis praedixerat.* Sic χεὶρ de *scriptura*, *quae manu fit*, legitur 1 Cor. XVI, 21. Col. IV, 28. Sir. XLIX, 8. ἐν χειρὶ ἱερεμίου, ita ut fidem faceret *oraculis* a Ieremia *editis*. Sir. XXXIII, 22. ubi ἐμβλέπειν εἰς χεῖράς τινος, tropo remoto, notat *pendere ab alicuius liberalitate*, *alicuius benevolentiam implorare.* Similis formula βλέπειν εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν occurrit Sir. XL, 30. Sir. XXIX, 1. ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ, *qui liberaliter dat et erogat*, quasi forti ac firma manu. *Tigurina* vertit: *cui multum in manu est.* Sic χεὶρ de *facultatibus* ac *re familiari* adhibetur apud *Baruch.* I, 6. coll. Levit. V, 7. Sir. VII, 30. ubi χεῖρα ἐκτείνειν est *promptum ac paratum esse ad liberalitatem exercendam*, quemadmodum e contrario χεὶρ συνεσταλμένη *avaro* et *tenaci* tribuitur. Sir. IV, 36. Conf. *Coran. Sur.* II, 246. et *Consess. Harir.* VI. p. 240. nec non *Spicil.* II. p. 184. Aliter formula ἐκτεῖναι χεῖρα ἐπί τινα adhibetur 1 Macc. XII, 39. ubi latino *manum iniicere* respondet et *bello aliquem aggredi*, *adoriri* notat. Sir. XXXIII, 25. ἀνὲς χεῖρας αὐτοῦ, *sin autem eum otiari permittas.* Sir. XXXVIII, 10. εὔθυνον χεῖρας, emenda *agendi rationem.* Baruch. I, 6. χεὶρ *opes et facultates* notare videtur, *quae manu acquiruntur.* Interdum facit periphrasin substantivi, quod cum eo coniunctum est, ita ut redundare videatur, v. c. Sir. IX, 19. tradet eum εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ, *fato suo.* Ib. XV, 14. ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ, *arbitrio ipsius.* Sap. I, 12. ἔργοις χειρῶν ἡμῶν, operibus nostris, h. e. nostrae *vivendi rationi.* Sap. I, 16. ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις, lat. *dictis factisque.* Sap. XIII, 10. χειρὸς ἀρχαίας, antiqui *artificis.* Nonnunquam significat, *aliquid proximum*, *propinquum esse*, v. c. Tob. XI, 9. παρὰ χεῖρα, ad *manus* s. *paratum* habe. Sir. XIV, 25. κατὰ χεῖρας αὐτῆς, ei *proxime.* Additam. Esth. IV. βοήθησόν μοι, ὅτι κίνδυνός μου ἐν χειρί μου, periculum in manu mea est, h. e. *instat*, *premit.* *Polyb.* XV, 14, 8. ἅτε τῶν ἱππέων ἐν χερσὶν ὄντων, quum equites *cervicibus imminerent.* Sap. XIX, 3. ἔτι γὰρ ἐν χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη, quum adhuc *gravissime sentirent* calamitatem. Conf. *Hesiod.* ἔργ. v. 192. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδὼς οὐκ ἔσται. Sap. IX, 16. τὰ χερσὶν, *praesentia.* Vide *Polyb. fragm. gr.* 47. *Dion. Cass.* l. 39. p. 207. ed. *Reim.* 2 Macc. IV, 40. κατήρξατο χειρῶν ἀδίκων, *hostilitatem movebat.* Conf. *Xenoph. Cyrop.* I, 5, 7. 4 Macc. VIII, 12. χεῖρας σιδηρᾶς, *manicas* ferreas, tormenti sc. genus. Conf. *Ant. Galloni Rom.* lib. *de SS. Martyr. cruciatibus* p. 156. sequ.

* ἈΜΦΟΤΈΡΩΝ ΧΕΙΡΩ͂Ν, hebr. חָפְנַיִם. *Symm.* Cohel. IV, 6. *Vulg. quam plena utraque manus.* LXX δύο δρακῶν.

*'ΕΚ ΧΕΙΡΟ'Σ ΤΙ'ΝΟΣ. מַה, *quid*. *Inc.* 2 Sam. XIX, 28. ubi tota formula ἐκ χειρὸς τίνος ἔστι μοι ἔτι δικαιοσύνη mihi videtur habere hunc sensum: *a quo mihi iure expectanda est iustificatio, quam a rege, cuius auxilium imploro.*

*'ΕΠΑ'ΓΩ ΤΗ'Ν ΧΕΙ͂ΡΑ. Vide supra ad מָרוֹם. sub voce χείρ.

ΧΕΙΡΑΓΩΓΕ'Ω, *manu duco*. חָזַק יָד, *teneo manum*. *Al.* Iud. XVI, 7. χειραγωγοῦντα. Ib. v. 26. *Hesych.* χειραγωγῶ, τῇ χειρὶ ἄγω.

ΧΕΙΡΙΔΩΤΟ'Σ, *manicatus*, *ad manus usque pertingens* aut *manicas habens*, a χειρὶς, *manica*. פַּסִּים plur. *frusta*. *Symm.* Gen. XXXVII, 3. (ubi vid. *Montf.*) et 2 Sam. XIII, 18. χιτὼν χειριδωτὸς, *tunica ad manus usque pertingens*. Conf. *Philostrat. Icon.* lib. I. c. 28. p. 804. *Suidas*: χειριδωτὸς, ὁ χειρωτὸς, καὶ χειριδωτὸς χιτὼν, ὁ χειρίδας ἔχων. *Gellius N. A.* lib. VII. c. 12. *Tunicis uti virum prolixis ultra brachia et usque in primores manus ac prope in digitos, Romae atque omnino in Latio indecorum fuit: eas tunicas Graeco vocabulo nostri chiridotas appellaverunt.* Vide quoque *Salmasium* ad *Tertullianum* de *pallio* p. 99.

*ΧΕΙΡΙ'ΖΩ, *manu aliquid tracto*, it. *administro*, *guberno*. *Addit. Esther.* XVI, 4. τῶν πιστευθέντων χειρίζειν φίλων τὰ πράγματα, quorum officium est *gubernare et administrare* res amicorum. *Hesych.* χειρίζειν, διοικεῖν. Hinc χειριστὴς, *dispensator*, *oeconomus*, apud *Cyrilli Alex. Ep. ad Domnum*, et διαχειρίζω, *administro*, apud *Xenoph. Hist. Gr.* VII, 4, 34. *Philoxen. Gloss.* χειρίζω, *gero*, *tracto*.

*ΧΕΙ'ΡΙΣΤΟΣ, *deterrimus*. Χείριστα, *pessime*, et comparative, *gravius*. 2 Macc. V, 23. χείριστα τῶν ἄλλων, gravius quam caeteri. *Etym. M.* 810, 29. χείριστα, κάκιστα, ἀπὸ τοῦ χείρων χείριστος ὑπε. ϑετικὸν κ. τ. λ. *Philoxen. Gloss.* χείριστος, *deterior*, *pessimus*.

ΧΕΙΡΟ'ΓΡΑΦΟΝ, *chirographum*, *cautio*, *quae datur creditori a debitore*, *qua fatetur se accepisse*, *et promittit se redditurum*, *manu ipsius propria*. Tob. V, 3. IX, 3. *Hesych.* χειρόγραφον, συμβόλαιον, γραμματεῖον. Plenius *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χειρόγραφον, συμβόλαιον, γραμματεῖον χρέους ὁμολογητικόν. Conf. *Salmasium* de *mod. usur.* p. 392.

ΧΕΙΡΟΝΟΜΙ'Α, *pugilatio*. 3 Macc. I, 5. οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, sic accidebat, ut in hac quasi lucta adversarii *pugilationibus* perirent. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χειρονομία, κίνησις, γυμνάσια χειρῶν. *Suidae* χειρονομεῖν est πυκτεύειν. *Grotius* ad *Macc.* l. l. putat scriptum fuisse κρεωνομίαις, h. e. *frustillatim discerpi*. Confer supra s. v. κρεωνομέω. *Bretschneiderus* dubitat, an χειρονομία significet *pugilationem*, cum potius χειρομαχία scribendum fuisse videatur, ac χειρονομία sit *manuum certa*

cum lege motus, dicaturque de pantomimis. Coniicit igitur legendum esse *χειροτονία, manuum consertio.* Alii partim h. l. partim c. V. 14. *ἐν χειρῶν νόμοις* aut certe *νόμῳ* recipiendum esse statuunt.

ΧΕΙΡΌΟΜΑΙ, *manum iniicio, occido, interficio, mihi subiicio, subigo.* עוֹרֵר Pih. ab עוּר, *excito.* Iob. III, 8. ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι, qui vult magnum cetum occidere. Hebr. עוֹרֵר notat h. l. *excitare vulneribus inflictis*, adeoque ex adiuncto *necare, trucidare. Hesych.* χειρώσασθαι, ὑποτάξαι, φονεῦσαι. Sic *Aelianus V. H.* IV, 5. ἐχειρώσατο λέοντα. – קָטַל, *occido.* Iob. XIII, 15. Coniectura *Cappelli Crit. S.* p. 271. χειρώσεται in διαχειρίσηται mutantis facile supersedere possumus. – רָדָה, *dominor. Symm.* Gen. I, 28. χειροῦσθε, *subigite.* – שָׁלַח יָד, *mitto manum.* Iob. XXX, 24. Videntur formulam hebr. accepisse pro *interficere*, quemadmodum Latini dicunt *manum adferre* seu *inferre.* Vide quoque 2 Macc. IV, 34. 42.

ΧΕΙΡΟΠΕ'ΔΑΙ, *manuum vincula, manicae, compedes.* אזקים plur. א quiescit. Ierem. XLI, 4. – זִקִּין plur. Iob. XXXVI, 8. Ies. XLV, 14. – כֶּבֶל. Ps. CXLIX, 8. Vide et Sir. XXI, 21. ὡς χειροπέδαι, aeque exosa est et molesta ac *manicae.* Adde Dan. IV, 15. sec. *Chis.*

ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ'Σ, *manu factus.* אֱלֹהִים plur. *dii gentilium, idola.* Ies. XXI, 9. τὰ χειροποιητὰ αὐτῆς, sc. εἴδωλα, idola eius manu facta. Conf. Drac. v. 6. ubi εἴδωλα additur. – אֱלִילִים plur. *idola.* Lev. XXVI, 1. Ies. II, 18. X, 11. et alibi. – מִקְדָּשׁ, *sanctuarium.* Ies. XVI, 12. Quia sermo ibi est de Moabitis, ac ut ambiguitatem vocis hebr. tolleret, scripsit: εἰς τὰ χειροποιητὰ αὐτῆς. Iudith. VIII, 17. οἳ προσκυνοῦσι θεοῖς χειροποιητοῖς. Sap. XIV, 8. τὸ χειροποιητόν. *Vulg.* bene: *per manus autem quod fit idolum.*

ΞΥ'ΛΙΝΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ', sc. ΕἼΔΩΛΑ, *idola lignea manu facta.* חַמָּנִים plur. *subdiales statuae.* Lev. XXVI, 30.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙ'Α, *extensio seu protensio manus.* שְׁלַח אֶצְבַּע infin. *emittere digitum.* Ies. LVIII, 9. *Aqu. Symm. Theod.* δάκτυλον ἐκτεταμένον. *Grotius* haec verba interpretatur: *Si desieris* infami digito, *ut Persius* (II, 33.) *loquitur, denotare viros probos, et eorum simplicitati illudere.*

ΧΕΙ'ΡΩΝ, compar. a κακὸς, *peior.* *רַע, *malus. Symm.* Levit. XXVII, 10. ex *Hesychio*, qui habet *deteriori. Inc.* 2 Sam. XIX, 7. Vide quoque Sap. XV, 18.

ΧΕΙ'ΡΙΣΤΟΣ, superlat. *pessimus.* 2 Macc. V, 23. IX, 28.

ΧΕΙΡΙ'ΣΤΩΣ, *pessime.* 2 Macc. VII, 39.

ΧΕΛΒΩ'Ν, nomen proprium loci in Syria, ubi optimum vinum crevit. חֶלְבּוֹן. Ezech. XXVII, 18. οἶνος ἐκ χελβὼν, vinum ex Chelbon. Graecis dicitur οἶνος χαλυβώνιος. Unde *Hesych.* χαλυβώνιος, εἶδος οἴνου ἀπὸ τόπου τινὸς τῆς

Συρίας. Conf. *Casaubonum* in *Athen.* p. 66. *Bochartum Hieroz.* P. I. lib. II. c. 45. p. 485. *Brissonium* de *regno Pers.* lib. I. §. 83. p. 129. ubi vid. *Lederlin.* et *Bergleri* not. in *Alciphr. Epist.* p. 76.

ΧΕΛΙΔΩ'Ν, *hirundo.* סוס, *grus*, it. *equus.* Ierem. VIII, 7. Legerunt סיס. – סוס עגור, *grus hirundo.* Ies. XXXVIII, 14. Vide quoque Ep. Ier. v. 19.

ΧΕΛΥ'ΝΙΟΝ, *labium.* Vide mox in v. χελώνιον. *Hesych.* χελύνιον, χελώνιον. Scribitur etiam χελύνειον. *Hippocrat. Epp.* p. 1289. 16. Nonnullis χελύνιον videtur esse *humeri summa ac gibbosa pars, quae cum brachio dextro coniuncta verti potest: armus dexter anterior.*

ΧΕΛΩ'ΝΗ, *testudo.* Vide in voce κολῶναι. Quibus nunc addo: *Testudines* quoque *Arabs* vertit Hos. XII, 12. sed h. l. *ipsae glebae in sulcis agrorum*, ex sententia *Bahrdtii.* גלים sunt propr. θῖνες, *tumuli ex arena congesti, qui similitudinem habent magnarum testudinum in deserto agro, vel in ripis atque litoribus paululum humo eminentibus.* Conf. quoque *Tychsenii* notas ad *Physiologum Syrum* p. 167. sequ.

ΧΕΛΩ'ΝΙΟΝ, proprie *tegumentum testudinis*, deinde *labium*, i. q. χεῖλος. לח, *vigor, viriditas.* Deut. XXXIV, 7. οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια (*Alex.* et *Compl.* χελύνια) αὐτοῦ, neque corrupta sunt *labia* eius. Deduxerunt a לחי *gena, maxilla.* Conf. *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. II. c. 45. p. 506. *Syrus* habet: *non rugas contraxerunt genae eius.*

ΧΕΛΩΝΙ'Σ, *limen ostii.* Iudith. XIV, 15. εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐῤῥιμμένον, invenit illum ad *limen ianuae* proiectum. *Hesych.* χελωνίδος, οὐδὸς (*Suidas* habet ὁδοῦ, sed scribendum utrobique οὐδοῦ) τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. Vid. *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* p. 61. Alii χελωνίδα intelligunt de *scabello, quo in lectum ascenderat.* Certe apud *Hesychium* χελώνη exponitur τὸ ὑποπόδιον. *Sextus Empir. adv. Mathem.* I. §. 246. τὸ ὑφ' ἡμῶν καλούμενον ὑποπόδιον Ἀθηναῖοι καὶ Κῷοι χελωνίδα καλοῦσιν. *Zonaras Lex.* 1848. χελωνίδος, τῆς βαθμίδος. Vide quoque *Bochartum Hieroz.* P. I. lib. IV. c. 8. p. 1092.

ΧΕΡΕ'Θ. Hebr. חניות plur. *cellulae, mansiunculae, locus, ubi manebant detenti.* Ierem. XXXVII, 15. εἰς τὴν χερὲθ, pro quo tamen legendum videtur χενέθ. Ita *Bielius.* Fortasse tamen est ipsa vox hebr. חרה, *spelunca.*

*ΧΕΡΜΑΔΙΕ'Ω, *lapidibus obruo.* רגם, *iacio lapides, lapido. Aqu.* sec. cod. 108. *Holm.* χερμαδιοῦσιν. Ditanda sunt hac voce Lexica graeca. Descendit a χερμάδιον, *lapis missilis, qui quasi manu capi potest. Zonaras Lex.* col. 1850. χερμάδιον, ὁ χειροπληθὴς λίθος, παρὰ τὸ τὴν χεῖρα πληροῦν. [χεράδιον, καὶ πλεονασμῷ τοῦ μ χερμάδιον.]

ΟΥ ΧΕΡΟΚΕ'ΝΩΣ, *non vacuis manibus*, *non sine munere.* בְּלֹא לֵב וָלֵב, *in non corde et corde*, h. e. *integro corde.* 1 Par. XII, 33.

ΧΕΡΟΥ'Β, et in plur. *χερουβεῖμ*, *βὶμ*, *βεῖν*, *βεὶν* et *βίν.* Ipsa vox hebr. כְּרוּב: כְּרוּבִים et כְּרֻבִים. Gen. III, 24. Exod. XXXVI, 7. XXXVII, 8. 1 Sam. IV, 4. et alibi. *Lex. Cyrilli MS. Baroc.* *χερουβὶμ*, *πλῆθος γνώσεως*, *ἢ σοφίας χύσις.* Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* nisi quod pro *χερουβὶμ* habeat *χερουβῖμ.* *Fragm.* I. *Lex. Orig.* p. 114. in fin. *χερουβὶμ*, *ἐπίγνωσις πληθυμένη*, *ἢ πτέρυγες*, *ἢ χύσις σοφίας.* Ἐπίγνωσις πληθυμένη interpretatur etiam *Cod. MS. Coislin.* et *ἐπίγνωσις πεπληθυμένη* *MS. Basil. in Ezech.* X, 7. *ἐπίγνωσιν πολλὴν* *Clemens Alex. Strom.* V. p. 240. sive 667. ed. *Potteri*, *πλῆθος γνώσεως* *Dionys. Areop. de coelest. Hierarch.* c. 7. p. 96. Derivarunt vocem a בָּכַר, *agnovit*, et רַב, *multus.* Porro in *πτέρυγες* respici videtur ad formam Cherubinorum. Conf. *Alberti* not. ad *Gloss. Gr. in N. T.* p. 47. Dici autem videntur *τὰ χερουβὶμ* pro *τὰ εἴδωλα*, vel *ἀγάλματα*, vel etiam *πνεύματα τῶν χερουβὶμ*, quemadmodum Ies. VI, 6. *ἓν τῶν Σεραφὶμ* procul dubio dicitur pro *ἓν πνεῦμα τῶν Σεραφίμ.* Conf. *Ramiresium de Prado Pentecont.* cap. VI. p. 41. *Drusium Obs.* X, 21. et *Lex. N. T.* s. h. v.

ΧΕΡΣΑΙ͂ΟΣ, *terrestris*, *incultus.* Vide alibi *κροκόδειλος χερσαῖος.* Eadem vox *aquatili* opposita legitur quoque Sap. XIX, 19.

ΧΕΡΣΟ'ΟΜΑΙ, *desertus incultusque iaceo*, *desolor*, *devastor*, a *χερσόω*, *desolo*, *efficio*, *ut terra sit deserta et inculta.* מַאְפֵּלְיָה, *caligo maxima.* Ierem. II, 31. *μὴ ἔρημος ἐγενήθην τῷ Ἰσραὴλ*, *ἢ γῆ κεχερσωμένη*; num desertum factus sum Israeli, aut terra *desolata?* Terra lucis sole destituta est inculta ac deserta. Praeterea arab. أقل notat *consumi decremento et tabe continua*, *ex hausto omni succo et vigore.* — סָבַךְ, *implexus sum.* Nahum. I, 10. *ἕως θεμελίου αὐτοῦ χερσωθήσεται*, usque ad fundamentum suum *evastabitur.* Videntur legisse כְּסֻחִים a כָּסַח, *exstirpare.* Ies. XXXIII, 12. Fortasse autem סָבַךְ in notione *destruendi*, *vastandi* acceperunt. — עָלָה קִמְּשׂוֹנִים, *ascendo carduis.* Prov. XXIV, 31. Sap. XIV, 19. *ἕως ἐσχάτου χερσωθήσονται*, funditus *desolabuntur.* *Hesych.* *χερσωθήσονται*, *ἐρημωθήσονται.*

ΧΕ'ΡΣΟΣ, *terra desolata*, *terra inculta*, *sterilis*, *solitudo.* Est proprie adiectivum, ad quod, si substantive sumitur, subintellegitur *τόπος* vel *γῆ.* Sic apud *Homerum Il.* δ, 425. *χέρσος γῆ.* יַבָּשָׁה, *arida.* *Aqu.* Exod. XIV, 16. 21. — נָזִיר, *separatus.* *Samarit. Int.* Lev. XXV, 5. *τῶν χέρσων σου.* Sed hic vox *χέρσων* *Montfauconio Lex. in Hexapl. Orig.* non vacat suspicione. Nonnullis *χριστῶν* reponere placuit.

Equidem receptam lectionem teneo. *Χέρσοι* sunt *agri inculti* ac Lev. l. l. de *terra separata* s. *requieta* sermo est. – שָׁמִיר, *sentis*. Ies. V, 6. ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα, crescet in illo, tanquam in *terra desolata*, spina. Vide et Ies. VII, 23. 24. 25. – תֶּלֶם, *porca*. Hos. X, 4. (ubi pro ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ lege: ἐπὶ χέρσου ἀγροῦ, h. e. *in agro inculto*. Lectio ἐρήμου iuvat hanc coniecturam.) XII, 11. Sap. X, 7. de Pentapoleos incolis: οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πονηρίας καθέστηκε χέρσος, quibus in testimonium malitiae fumans permanet et *sterilis terra*, collato *Philone de Abrahamo* T. II. p. 21. *Mang*. *Hesych*. χέρσος, ἡ ἔρημος γῆ, καὶ τραχεῖα, καὶ πᾶσα γῆ ἄκαρπος καὶ ἀνέργαστος.

ΧΕΤΤΙΙ´Μ pro hebr. בָּתִּים, *domus*, *delubra*. 2 Reg. XXIII, 7. ubi legisse videntur כתיים. Unde corrupte in *Gloss. in lib. IV. Reg*. χιτὼν, στολάς. Etiam al. et *Al*. ἐνδύματα vocem hebr. interpretantur.

ΧΕΥ´ΜΑ, *effusio*, etiam *quod fusum*, *effusum aut diffusum fluit*. דָּגָן, *frumentum*. *Aqu*. Deut. VII, 13. Nititur haec lectio auctoritate *Hieronymi*. Vide ad h. l. *Montfauc*. p. 695. Si lectio sana est, respexit *Aquila* notionem *copiae* et *multitudinis*, quam habet arab. نجد.

ΧΕΦΟΥΡΟΙ´. Ipsa vox hebr. כְּפוֹרֵי, in statu constr. plur. *crateres*. Esdr. I, 10. *Al*. ibi χεφουρὲς, al. χεφορολ, al. χεφωρῆ. Conf. v. κεφουρέ.

ΧΕ´Ω, *fundo*, *profundo*, *effundo*, et χέομαι, *effundor*, *fluo*. *הִרְבָּה, *multiplicare facio*. *Theod*. Ierem. XXX, 19. Sc. χέω, ut omnia similia vocabula, notionem *multitudinis* et *copiae* adiunctam habent. Vide *Vechneri Hellenolex*. II, 4. p. 470. *Aqu*. sec. *Procop*. in *Cat*. *Nic*. Exod. I, 8. ἐχέοντο. – הֵרִיק Hiph. a רִיק, *evacuo*. Mal. III, 10. χέω τὴν εὐλογίαν μοῦ ὑμῖν, *effundam* benedictionem meam in vos. – זִקֵּק Pih. *defaeco*. Mal. III, 3. χεεῖ αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσίον, *fundet* illos tanquam aurum. Fusione sc. aurum defaecatur, h. e. purgatur a scoriis. – יָצַק. Iob. XXIX, 6. τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι, montes autem mei *fluebant* lacte, h. e. *abundabant* laetis ac fertilibus pascuis. Conf. v. ῥέω. – נָתַךְ. Ierem. VII, 19. ὀργὴ καὶ θυμός μου χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ira et excandescentia *effunditur* in hunc locum. – רָחַץ, *lavo*. Iob. XXIX, 6. ἐχέοντο αἱ ὁδοί μου βουτύρῳ, *fluebant* viae meae butyro. – *שָׁרַץ, *produco me*, *nascor in multitudine*. *Aquilae* sec. *Theodoretum* et *Procopium* in *Catena Nicephori* p. 553. pro ἐξήρποσαν tribuitur ἐχέοντο, quod videtur positum esse ex altera *Aquilae* editione. Sir. XLIII, 23. πάχνην ὡς ἅλα ἐπὶ γῆς χέει, pruinam sicut salem super terram *effundet* aut *disperget*, coll. *Homer*. *Il*. ζ, 147.

ΧΗΛΗ', *ungula bisulca et bipartita instar forficis cancri.* פַּרְסָה, idem. Lev. XI, 3. Deut. XIV, 6. *Hesych.* χηλὴ, ὁπλὴ, ὄνυξ βοὸς, γνάθος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Suidas:* χηλὴ, ὁπλὴ, ὄνυξ βοὸς, καὶ προβάτου καὶ αἰγός.

ΧΗ'ΡΑ, sc. γυνὴ, *vidua.* אֶבְיוֹן, *egenus.* Ierem. V, 28. κρίσιν χήρας. Speciem pro genere posuerunt. – אַלְמָנָה. Gen. XXXVIII, 11. Exod. XXII, 22. 24. et alibi saepius. Additur passim γυνή. Vide 2 Sam. XIV, 5. 1 Reg. VII, 14. XI, 46. Sic et γυναιξὶ χήραις plene dixisse *Dionem Cassium* XLI. 175. observat *L. Bos. Ellips. gr.* p. 44. Conf. et *Elsnerum* ad Luc. IV, 26. p. 199. – אַלְמְנוּת, *viduitas.* 2 Sam. XX, 3. – גַּלְמוּדָה, foem. *solitaria.* Ies. XLIX, 21. – *צַיִד, *venatio, fera venando capta, cibarium.* Ps. CXXXII, 15. sec. cod. *Alex.*, *Hilarium* et *Apollinarium* χήραν, quod *Grabius* mutavit in θήραν. Conf. *Hieronymi Quaest. in Genes.* XLV, 21. p. 102. T. IV. Opp. ed. *Froben.* et *Cappelli Crit. S.* p. 748. *Vulg. viduam.* Vide supra s. θήρα. *Hesych.* χήρα, ἡ μετὰ γάμον μὴ συνοικοῦσα ἀνδρὶ, ἡ τὸν ἄνδρα στερηθεῖσα γυνή.

ΧΗΡΑ'ΖΩ, *viduo, vitam viduam ago.* חָבַל, *oppignero.* Iob. XXIV, 3. ubi tamen alii pro ἐχήρασαν rectius ἠνεχύρασαν habent, h. e. *pro pignore tulerunt.*

ΧΗΡΕΙ'Α, *viduitas, vita vidua.* אַלְמוֹן. Ies. XLVII, 9. – אַלְמְנוּת. Ies. LIV, 4. – *קָרְחָה, *calvitium. Hebr. Int.* et LXX sec. cod. *Vat.* Mich. I, 16. τὴν χηρείαν σου, ut signum pro signato positum videri possit. Sed Arabs habet نتفة, *pilorum evulsia.* Suspicor illum κουρὰν, *tonsuram*, a κείρω, s. forte κουρείαν, a κουρεύω, *tondeo*, scriptum invenisse, et hanc veram LXX lectionem esse.

ΧΗ'ΡΕΥΣΙΣ, idem. אַלְמְנוּת. Gen. XXXVIII, 14. 19. Vide quoque Iudith. VIII, 5. et 6.

ΧΗΡΕ'ΥΩ et *ΧΗΡΕΥ'ΟΜΑΙ*, *viduam ago, vidua sum.* אַלְמָן, *viduatus.* Ierem. LI, 5. *Symm.* Ps. LXXVII, 64. – שֹׁמֵמָה, verbale foem. *desolata*, etiam *derelicta, solitaria.* 2 Sam. XIII, 20. χηρεύουσα sec. *Vat.*, h. e. *vitam solitariam agens. Iudith.* VIII, 4. ἦν χηρεύουσα, *tempus viduitatis sua traduxerat.*

ΧΘΕ'Σ, *heri*, i. q. ἐχθές. אֶמֶשׁ, *heri vesperi.* Gen. XIX, 34. XXXI, 29. 42. – תְּמוֹל. Gen. XXXI, 2. non erat facies eius, ὡσεὶ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, sicuti heri et nudius tertius, h. e. *ut antehac, superioribus temporibus.* Vide et Exod. IV, 10. V, 7. 14. Deut. IV, 42. Similiter profani locuti sunt. Vide *Alberti* ad Hebr. XI, 8. p. 443. et *Lex. N. T.* s. h. v.

ΧΘΙΖΟ'Σ, *hesternus.* תְּמוֹל, *heri.* Iob. VIII, 9. χθιζοὶ γάρ ἐσμεν, καὶ οὐκ οἴδαμεν, *hesterni* sumus, nec quidquam

scimus. Conf. ad h. l. quae ex *Herodoto* notat *Raphelius* p. 33. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χθιζοὶ, χθεσινοί.

ΧΘΩ'Ν, terra. אֲדָמָה, idem. 1 Reg. XIV, 15. *Aqu.* Gen. II, 6. III, 17. Ies. VII, 16. *Suidas:* χθὼν, γῆ.

ΧΙ'ΔΡΟΝ, arista, spica novella, recens frumentum, etiam *contusum, granum in crassiores particulas contusum,* aut *farina crassior.* גֶּרֶשׂ (שׂ pro ס), *contusum.* Lev. II, 16. Vide *Casaubonum* in *Athen.* lib. XIV. c. 15.

ΧΙ'ΔΡΑ ΝΕ'Α, aristae recentes, spicae novellae, farra nova. כַּרְמֶל, *spica virens.* Lev. XXIII, 14. πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε, tostas *spicas recentes* non comedetis. — כַּרְמֶל et אָבִיב iunctim. Lev. II, 14. νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ, novas tostas spicas contusas. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χίδρα ἐρικτὰ, ἐξ ὀσπρίων ἄλευρον. *Gloss.* in *Octat.* χίδρα, κοψώσιτον (forte legendum κοπτόμενον σῖτον. Conf. notata supra ex *Hesychio* in v. ἐρικτός.) λέγει. *Etymolog. ineditum:* χίδρα, στάχυες ἁπαλοῦ σίτου. ὁ νέος καρπὸς, ἢ ἄλευρον τὸ ἐξ ἁπαλῶν φρυκτῶν γενόμενον. *Hesych.* χίδρα, στάχυες νεογενεῖς, ἢ τὰ ἐξ ὀσπρίων ἄλευρα, ἢ σῖτος νέος φρυττόμενος, ἢ τὰ ὀσπριώδη σπέρματα. *Lex. Cyr. MS. Bar.* χίδρα, ἐρικτὰ (Legendum sine distinctione χίδρα ἐρικτά.) ἐκ κριθῆς νέας ἐρίσοντα (Forte legendum ἐρικόμενα vel κρινόμενα ex *Schol. Aristoph. Equ.* v. 803. et *Suida* v. χίδρα ἐρεικτά.), ὡς σεμίδαλιν, διὰ τοῦ ι. χεῖδρα δὲ στάχυς νεογενής, ἢ κρῆμνα, ἢ τὰ ἐξ ὀσπρίων ἄλευρα, διὰ διφθόγγου. Sed alii χεῖδρα nesciunt, et χίδρα eodem modo exponunt, quo hic χεῖδρα explicantur. Vide *Suidam* in v. χίδρα, et *Schol. Aristoph. Equit.* v. 803. Plura de χίδροις dabunt *Casaubonus* in *Athen.* lib. IX. c. 16. *Martini Lex. Philol.* s. v. *granea. Flam. Nobilius* et *Rosenmüllerus* ad Lev. II, 14. *Drusius* in *Fragm. Vet. Intt. GG.* p. 172. et *Heynii Opuscula* T. I. p. 371.

ΧΙΛΙΑΡΧΙ'Α, praefectura super mille, tribunatus militum mille. אֲלָפִים, *millia.* Num. XXXI, 48. Vide et 1 Macc. V, 13. ubi *mille viros* notat, unde in Cod. *Alex.* vitiose χιλιάδαν legitur pro χιλιάδα.

ΧΙΛΙ'ΑΡΧΟΣ, praefectus super mille, qui mille praeest. אַלּוּף, *dux.* Zach. IX, 7. XII, 5. 6. — נָשִׂיא propr. *elatus super alios. Inc.* Ios. XXII, 30. — רֹאשׁ אֲלָפִים, *caput millium.* Num. I, 16. *Inc.* Num. X, 4. — שַׂר אֶלֶף, *princeps mille.* 1 Sam. XVII, 18. XVIII, 13. — שַׂר אֲלָפִים, *princeps millium.* Exod. XVIII, 21. 25. Deut. I, 15. et alibi saepius. *Hesych.* χιλίαρχος, χιλίων ἄρχων.

ΧΙΛΙΑ'Σ, in plur. χιλιάδες, *millenarius numerus, mille, millia,* it. *permulti, quam plurimi.* אֶלֶף: אֲלָפִים. Gen. XXIV, 60. Exod. XII, 37. et alibi saepius. Exod. XX, 6. ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, faciens benignitatem in millia illis, qui diligunt me, h. e. in *quam plurimas gene-*

rationes illorum, qui diligunt me. Sic χίλιαι sunt *quam plurimae Aristophani* in *Vesp.* v. 705. εἰσίν γε πόλεις χίλιαι, αἳ νῦν τὸν φόρον ἡμῖν ἀπάγουσι. ubi *Schol.* πόλεις χίλιαι ἀντὶ τοῦ πολλαί. Sic et ἑκατὸν profanis saepe dicitur pro *multis*. Vide *Eustathium* ad Il. α', p. 37. et quae ex *Pindari Scholiasta* affert *Alberti Obss. in N. T.* p. 369. sequ. In Vers. *Symm.* 2 Sam. XVIII, 3. pro χιλιάσιν vel χιλιάδες vel χιλιάδας scribendum erit, nisi ellipsin adiectivi ὅμοιος statuere velimus. *Vulg. quia tu unus pro decem millibus computaris.* - *אַלְפִים Chald. plur. (ים pro ין). Dan. VII, 10. Vide quoque supra s. v. χιλιαρχία.

XI'ΛΙΟΣ, mille. אֶלֶף. 2 Par. I, 6. ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν, obtulit in illo holocausta mille. Sic *Herodoto* χιλίη ἵππος sunt *mille equites.*

XI'ΛΙΟΙ, ΑΙ, Α, mille. אֶלֶף. Gen. XX, 16. Exod. XXXVIII, 25. Deut. VII, 9. et alibi saepius. - *אֲלַף: אֶלֶף: אַלְפָא chald. Dan. V, 1. (ubi *Vulgatus*, qui *aetatem* habet, loco χιλίων legit ἡλικιῶν, *aetatum.*) VII, 10. - *מִשְׁפְּתַיִם. Iud. II, 15. sec. *Alex.* ἐμμέσῳ χιλίων. Lege ἐν μέσῳ χειλέων, ut בֵּין הַשְּׁפָתַיִם legerint. - *שֵׁשׁ מֵאוֹת, *sexcenti.* 2 Paral. I, 17. sec. *Ald.* ἐν χιλίοις ἀργυρίου. Legendum ἐν χ' ἀργυρίου, h. e. 600 siclis. Cf. *Stanisl. Grseps. de Sicl. et Talent.* p. 92. qui χ' σίκλοις legere mavult.

XIΛΙΟΠΛΑΣΙ'ΩΝ, millies potior. עֲשָׂרָה אֲלָפִים, *decem mille. Symm.* sec. cod. *Coisl.* 2 Sam. XVIII, 3. σὺ γὰρ χιλιοπλασίων ἡμῶν, tu enim millies potior es nobis.

XIΛΙΟΠΛΑΣΙ'ΩΣ, millies, pluries. אֶלֶף פְּעָמִים, *mille vicibus.* Deut. I, 11.

XI'ΜΑΙΡΑ, capra, capella. שְׂעִירָה, *pilosa.* Lev. IV, 28. V, 6. χίμαιραν ἐξ αἰγῶν, *capellam.* Utrobique codd. nonnulli *Holm.* χίμαρον habent. *Gloss. in Octat.* χίμαιραν, περυσινὴν (scribendum videtur περυσινὴν, *superioris anni*) αἶγα.

XI'ΜΑΡΟΣ et χίμαῤῥος, *hircus, hoedus hieme natus.* *נַחַל, *fluvius, torrens.* Mich. VI, 7. χιμάῤῥων. Legerunt רְחֵלִי, si modo ipsa eorum lectio sana est, nec potius legendum χειμάῤῥων πίονος, *torrentium olei*, loco χιμάῤῥων πιόνων. - עַתּוּדִים plur. *Inc.* et LXX Ps. XLIX, 10. LXV, 14. - צָפִיר. 2 Par. XXIX, 21. Esdr. VI, 17. VIII, 34. - צִפּוֹר, *avis.* Nehem. V, 18. Hic legerunt צָפִיר. - שֶׂה, *pecus.* Deut. XIV, 4. - שָׂעִיר, *hirsutus.* Lev. IV, 23. 24. IX, 3. 15. et alibi saepe. *Suidas:* χίμαρος, ὁ τράγος, καὶ χίμαιρα, ἡ αἴξ. χείμαῤῥος δὲ ὁ ἐν τῷ χειμῶνι ῥέων ποταμός.

XIONI'ZOMAI, nive dealbor, nivis instar splendesco. הִשְׁלִיג Hiph. *nivesco, albesco. Symm.* Ps. LXVII, 15. χιονισθεῖσα.

XIONI'ZΩ, dealbo, niveo colore induo. Vide infra s. v. χρονίζω.

ΧΙΟΝΟ'Ω, *nivibus obruo, nive operio, dealbo, niveo colore imbuo.* Passive χιονόομαι, *nivis instar albus fio, dealbor.* הִשְׁלִיג Hiph. Ps. LXVII, 15. χιονωθήσονται ἐν Σελμὼν, *nivis instar splendescent* in Selmon. Quorsum respiciens *Suidas* χιονωθήσονται interpretatur ψυχρανθήσονται ἢ λαμπρυνθήσονται. Vide illum in v. χιόνος. *Lex. Cyrilli MS. Bar.* χιονωθήσονται, λαμπρυνθήσονται, λευκανθήσονται. Similiter quoque exponitur apud *Hesych.* et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.*

ΧΙΤΩ'Ν, *tunica, vestimentum interius.* בֶּגֶד, *vestis.* Exod. XXXV, 18. 1 Reg. XXI, 27. Ies. XXXVI, 22. – כְּתֹנֶת. Gen. XXXVII, 2. Lev. XVI, 4. 2 Sam. XIII, 18. et alibi. – *כְּתֹנֶת. Gen. XXXVII, 30. Lev. VIII, 7. X, 5. – כָּתְנוֹת plur. Gen. III, 21. Exod. XXXIX, 26. Esdr. II, 69. – מַד, *mensura,* it. *vestis.* Levit. VI, 10. – מְעִיל, *pallium.* Ies. LXI, 10. – *מַדְוֵי, *vestis. Aqu.* 2 Sam. X, 4. Χιτῶνα *vestimentum interius* denotare ostenderunt viri docti laudati a *Wolfio* ad Matth. V, 40. p. 108. Adde *Feithium Antiqu. Rom.* lib. III. c. 6. p. 252.

ΧΙΩ'Ν, *nix.* שֶׁלֶג. Exod. IV, 6. 1 Par. XI, 22. – חֲלַג *chald.* Dan. VII, 9.

ΧΛΑΙ΄ΝΑ, *laena, vestis lanea, quae tunicae inferiori superindui solebat, ut frigus a corpore arceret, hybernum vestimentum.* Vide *Intt.* ad *Antonin. Lib. Metam.* c. 23. ac *Pitisci Lexic. Antiqu. Rom.* s. v. *chlaena.* מַרְבַדִּים plur. *tapetes lectorum, lectisternia.* Prov. XXXI, 22. δισσὰς χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, duplices *laenas* fecit marito suo. – עֲלִיצֻת, *exultatio.* Hab. III, 13. (Legisse hic videntur חֲלִיצוֹת, *exuviae, vestes,* aut potius עֲלִיצוֹת contulerunt cum arabico غلطة vel غلاطة, *crassus pannus, crassities panni.*) διανοίξουσι χλαίνας αὐτῶν, aperient *laenas* suas. Sic enim pro χαλινοὺς legendum coniicit *L. Bos Proleg. in LXX Intt.* cap. 5., qui etiam Graecos hebr. חֲלִיצוֹת Iud. XIV, 19. vertisse ἱμάτια et στολὰς observat. *Hesych.* χλαῖνα, χλαμὶς (an χλαμύς? *G.*) ἢ ἱμάτιον χειμερινὸν, ἀπὸ τοῦ χλιαίνειν, ὅ ἐστι θερμαίνειν. *Suidas:* χλαῖνα, τὸ παχὺ καὶ χειμερινὸν ἱμάτιον, παρὰ τὸ χλιαίνω. χιτὼν δὲ λεπτὸν ἱμάτιον, τὸ ὑποκάμισον, παρὰ τὸ ἐγχεῖσθαι τοῖς μέλεσιν. Χλαῖναν vestem fuisse crassiorem, et ad arcendum frigus comparatam, et *Homerum* propterea χλαίνας vocasse ἀνεμοσκεπίας et ἀλεξανέμους, docet *Feithius Antiqu. Hom.* lib. III. c. 6. p. 233. Sicuti autem LXX vestimenta illa χλαίνας δισσὰς appellarunt, ita *Homerus* alias idem vestimenti genus χλαῖναν διπλῆν et δίπλακα vocat (Vide *Il.* κ', v. 133. *Odyss.* τ', 225.), illique opponit ἁπλοΐδας χλαίνας, *Il.* ω', v. 230. et *Odyss.* ω', 275. Unde *Pollux* lib. VII. c. 13. segm. 47. εἰσὶ δὲ χλαῖναι, αἱ μὲν ἁπλοΐδες, αἱ δὲ διπλαῖ. Alias vero Graeci laenas duplices etiam διπλοΐδας, διπληγί-

δας, διβόλους, et διπλᾶ ἱμάτια vocabant. Vide *Pollucem* l. c., *Hesychium* in *Διβόλους χλαίνας*, *Salmasium* ad *Tertullianum de pallio* p. 397. et notata supra in v. *διπλοῖς*. De eodem vestimenti genere *Festus*: *Laena vestimenti genus est habitus duplicis: quidam appellatam existimant thusce, quidam graece, quam χλαίνην dicunt.* Et *Varro* lib. IV. de l. latina: *laena, quod de lana multa. Duarum enim togarum instar, ut antiquissimum mulierum ricinium, sic hoc duplex virorum.* Fallitur autem hic, cum *laenam* a *lana* derivat. Nam procul dubio est a graeco *χλαῖνα*, et hoc a *χλιαίνειν*, *calefacere*, ortum traxisse, verisimile.

ΧΛΑΜΥ'Σ, *chlamys*, *vestis*, *quae tunicae superindui potest*, *et quidem fere militaris.* Conf. *Pitisci Lexicon Antiqu. Rom.* s. v. *chlamys*. מְעִיל. *Inc.* 1 Sam. XXIV, 5. 2 Macc. XII, 35. *Hesych.* *χλαμὺς* (Sic enim bene *Palmer.* pro *χλαμὸς*), *χλαῖνα*. *Etym. M.* *χλαμὺς τὸ περιφερὲς καὶ κυκλοειδὲς, τὸ ἐν συνηθείᾳ λεγόμενον σάγον.*

ΧΛΕΥΑ'ΖΩ, *subsanno*, *irrideo*, *illudo*. *הֵלִין Hiph. *dimoveor*. *Theod.* Prov. IV, 21. Secundum *Cappellum Crit. S.* p. 829. legit יַלִּיצוּ a לִיץ, *χλευάζειν*, *ridere*, *subsannare*. Sed huic voci non bene convenire *χλευασθήτωσαν* (*irrideantur*) iudice *Scharfenbergio* docent ea, quae sequuntur, *ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου*. Ubi tamen mihi errasse videtur, nam: *ne ludificentur ab oculis tuis*, est: *ne cum contemtu ac irrisione reiiciantur*. - הֵלִיץ Hiph. *Aqu. Theod.* Prov. XIV, 9. et XIX, 28. - *הִתְלוֹצֵץ Hithp. a לוּץ. *Aqu.* Ies. XXVIII, 22. Vide et Sap. XI, 15. 2 Macc. VII, 27. et conf. Act. II, 13. et ad h. l. *Wolfium* p. 1029. et Act. XVII, 32. et ad h. l. eundem p. 1270. *Hesych.* *χλευάζει*, *ἐμπαίζει*, *γελᾷ*.

ΧΛΕΥ'ΑΣΜΑ, *subsannatio*, *irrisio*, *illusio*. שְׂחוֹק, *lusus*, *risus*. Iob. XII, 4.

ΧΛΕΥΑΣΜΟ'Σ, idem. *לָצוֹן, *irrisio*. *Aqu.* Ies. XXVIII, 14. - קֶלֶס. Ps. XLIII, 15. LXXVIII, 4. Ierem. XX, 8. Dicitur alias *χλεύη*. *Hesych.* *χλεύη*, *γέλως*, *χλευασμὸς*, *ἐμπαιγμός*.

ΧΛΕΥΑΣΤΗ'Σ, *subsannator*, *illusor*, *irrisor*. *אִישׁ לָצוֹן, *vir irrisionis*, h. e. *profanus*, *impius*. *Symm. Theod.* Ies. XXVIII, 14. - לֵץ, *irrisor*, *impius*. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XXII, 10. *Aqu.* Ps. I, 1. Idem Prov. XIX, 29. *Aqu.* et *Theod.* Prov. XX, 1. *χλευαστὴς οἶνος*, *vinum*, *quod irrisionem s. illusionem efficit.*

ΧΛΙΔΩ'Ν, *brachiale*, *ornamentum brachiorum*, *monile circa brachia*. אֶצְעָדָה, idem. Num. XXXI, 50. *χλιδῶνα καὶ ψέλλιον*, brachiale et *armillam*. *Al.* 2 Sam. I, 10. *καὶ τὸν χλιδόνα* (vel *χλιδῶνα*) *τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ*, et *brachiale*, quod in brachio eius: ubi vid. *Montf.* *Aquila* ibi habet *βραχιάλιον*. Conf. Sir. XXI, 23. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *χλιδῶνα*, *κόσμον περὶ τοὺς βραχίονας*. - צְעָדָה. Ies. III, 19. *καὶ*

τοὺς χλιδόνας (al. rectius χλιδῶνας) καὶ τὰ ψέλλιά, et brachialia et armillas. - שְׁלָטִים plur. scuta. 2 Sam. VIII, 7. Iudith. X, 4. ubi videndus Grotius. Hesych. χλιδῶνες, κόσμοι, ὧν αἱ γυναῖκες περὶ τοῖς βραχίοσιν εἰώθασι φορεῖν καὶ τοὺς τραχήλους. Conf. Pollucem l. V. c. 16. segm. 99. Apud Suidam χλιδόναι vocantur. En verba: χλιδόναι, κόσμοι περὶ τοὺς βραχίονας. καλοῦνται δὲ βραχιόλια. ubi tamen χλιδόναι mendosum esse videtur pro χλιδῶνες, suspicante etiam Bonfrerio ad Num. l. c. p. 879. Plura de χλιδῶσι vide apud Bartholinum de armillis vett. p. 9. et 97. sequ.

ΧΛΟΆ vel ΧΛΟΉ, herba viridis, gramen, herba, quae folia tantum emittit et nunquam in caulem erigitur, interdum: herbae folia, foenum. דֶּשֶׁא, herba tenera. 2 Sam. XXIII, 4. Iob. XXXVIII, 27. Ps. XXII, 1. Symm. Iob. VI, 4. - דִּתְאָה chald. Dan. IV, 12. - חָצִיר, gramen, foenum. 2 Reg. XIX, 26. Ps. LXXXIX, 6. - *כֹּל, omnis. Inc. Iob. XXIV, 22. Vide supra s. v. μολόχη. - עֵשֶׂב, herba. Ps. CIII, 15. Aqu. Ies. XXXVII, 27. et Deut. XI, 15. sec. cod. X. Holmesianum. Adde Dan. IV, 29. sec. cod. Chis. Hesych. χλόη, βοτάνη, φύλλα.

ΧΛΟΗΦΌΡΟΣ, viridans, herbam viridem seu viridia gramina ferens. Sap. XIX, 7. χλοηφόρον πεδίον. Vulg. campus germinans. Adde Eurip. Phoen. v. 649.

ΧΛΩΡΙ'ΖΩ, viresco, viridis sum. יְרַקְרַק, subviridis. Lev. XIII, 49. XIV, 37. in quibus locis rectius per pallidum esse seu pallescere redditur.

ΧΛΩΡΌΣ, viridis. דֶּשֶׁא, herba tenera. Symm. Ps. XXXVI, 2. - חָצִיר, gramen. Prov. XXVII, 25. sec. cod. Alex. ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῷ. Sed legendum est χλωρῶν sec. Vat. et Clementum Alex. Strom. I. p. 317. Symm. Ps. XXXVI, 2. Ita Montfauconius. Sed Drusius retulit ad כַּיֶּרֶק. - יֶרֶק, olus viride. Gen. I, 30. Exod. X, 15. Num. XXII, 4. - *יָרָק, idem. 2 Reg. XIX, 26. - *יָרוֹק, idem. Iob. XXXIX, 8. - לַח, virens. Gen. XXX, 37. Ezech. XVII, 24. XX, 47. Samar. Deut. XXXIV, 7. - סְעִיף, ramus. Ies. XXVII, 11. - עָרוֹת plur. virentia. Ies. XIX, 7. - עֵשֶׂב, herba. Deut. XXIX, 28. - שִׂיחַ, frutex. Gen. II, 5.

ΧΛΩΡΌΤΗΣ, viriditas, viror, palliditas, pallor. יְרַקְרַק, subviridis, subfulvidus. Ps. LXVII, 14. ἐν χλωρότητι χρυσίου. Lat. Int. in pallore auri.

ΧΝΌΟΣ, contracte ΧΝΟΥ͂Σ, (quod a χοῦς, addito ν, deduci ait auctor Etymologici Magni), tenuis palea, gluma, it. pulvis. אֲבָקָה, pulvis. Inc. Cant. III, 6. - מוֹץ, gluma. Hos. XIII, 3. ὡς χνοῦς φυσούμενος ἀπὸ ἅλωνος, tanquam tenuis paleas sufflata ab area. Vide et Ps. I, 4. XXXIV, 6. Ies. XXIX, 5. et conf. Sap. V, 15. Hesych. χνοῦς, τὰ λεπτὰ τῶν ἀχύρων. Didymus Geop. II, 26. illas tenues paleas ἄχνην

vocat. Vide *Schoettgenii Antiqu. Tritur.* p. 9. – מַק, *macies*, Arab. مُوق, *pulvis*, *tabes*. Ies. V, 24. – עָפָר, *pulvis*. Ps. VII, 5. XXIX, 12. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χνοῦς, λεπτὸς κονιορτός.

ΧΟΕΥ'Σ, *congius*, *mensura liquidorum apud Atticos, capiens sextarios sex*, seu *libras novem*, seu *cotylas Atticas duodecim*, a χέω, *fundo*. בַּת, *bathus*. 1 Reg. VII, 25. 35.

ΧΟΘΩΝΩ'Θ. Ipsa vox hebr. כְּתֹנוֹת plur. *tunicae*. Nehem. VII, 70. 72.

ΧΟΙ'ΝΙΞ, *choenix*, *mensurae aridorum nomen*. Est medimni pars quadragesima octava, sextarium habens Atticum et semissem. Appellatur quoque ἡμεροτροφὶς, *quia in diem victum continet*. בַּת, *bathus*. Ezech. XLV, 10. 11. Conf. *Wolfium* ad Apoc. VI, 6. p. 495. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* I, 26. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΧΟΙ'ΡΕΙΟΝ, sc. κρέας, *caro suilla*. בְּשַׂר חֲזִיר, *caro porci*. *Symm. Theod.* Ies. LXVI, 17.

ΧΟΙΡΟΓΡΥ'ΛΛΙΟΣ, *choerogryllius*. Est *porci genus*, cum tam χοῖρος quam γρύλλος, ex quibus vox componitur, *porcum* significet. Non autem est *communis porcus*, sed parvum animal cuniculi magnitudine, ἀκανθόχοιρον sc. seu herinaceum, qui licet capite valde similis sit porco, reliquo corpore spinis horret. Vid. *Bonfrerius* ad *Pentateuch.* p. 620. שָׁפָן. Lev. XI, 5. sec. *MS. Sar.* et *Compl.* Deut. XIV, 7. Prov. XXX, 26. (ubi *Schol.* εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοὶ, ἢ οἱ καλούμενοι οἴστροι). *Al.* Ps. CIII, 19. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χοιρογρύλλιος, ἐχῖνος θηρίον, ὕστριξ, ἀρκόμυς (scr. ἀρκτόμυς), χοιρόσυνος. Hic pro ἀρκόμυς reponendum esse ἀρκτόμυς patet ex *Hieronymo*, qui in *Epistola* ad *Suniam*: *Sciendum est*, inquit, *animal esse non maius hericio, habens similitudinem muris et ursi, unde et in Palaestina ἀρκτόμυς dicitur.* Conf. *Bochartum Hieroz.* P. I. lib. III. p. 1008. sequ., ubi, recensitis aliorum de choerogryllio sententiis, probare conatur, quod per illum et hebr. שָׁפָן *mus* intellegendus sit in *Aegypto*, *Africa*, *Palaestina* occurrens, qui posteriores pedes prioribus habeat longiores, bipes incedat, et prioribus pedibus tanquam manibus utatur, atque adeo, cum ursis in eo similis fuerit, etiam ἀρκτόμυς, *ursinus mus*, vocatus sit, immo docet etiam, quod ille ipse mus χοιρογρύλλιος dictus sit a porci sagina aut specie.

**ΧΟΙ'ΡΟΣ*, *porcus*. חֲזִיר, idem. *Inc.* Ps. LXXIX, 14. *K.*

**ΧΟΛΑ'Ω*, *irascor*, *indignor*. 3 Macc. III, 1. ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν. Ioh. VII, 23. *Phavor.* χολᾷ, ὀργίζεται. *Schol. ad Aristoph. Plut.* v. 12. χολᾶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ μαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς κοινοῖς τὸ θυμοῦσθαι. Vide *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΧΟΛΕ'ΡΑ, *cholera*, *morbus*, *ventris perturbatio immodica*, *per quam bilis per vomitum et secessum excernitur.* זָרָא, *fastidium.* Num. XI, 20. ubi codex unus *Holmes.* explicationis causa addit: εἰς βλάβην ἐξ ἀδηφαγίας. Sec. *Grotium* deduxerunt a זור, quod *alienationem* notat. Vide et Sir. XXXI, 23. XXXVII, 33. *Hesych.* χολέρα, ἔκκρισις (sic enim ex *Phavorino* legendum est pro ἔκρισις) κάτωθεν διὰ γαστρὸς, καὶ ἄνωθεν διὰ στόματος ἔμετος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χολέρας, ἐκκρίσεως διὰ στόματος ἢ (lege καὶ) γαστρός. *Suidas:* χολέρα, νόσος, διὰ χολῆς πάθος.

ΧΟΛΗ', *fel*, *bilis.* לַעֲנָה, *absinthium.* Prov. V, 4. Thren. III, 15. – מְרֵרָה, *amaritudo.* Iob. XVI, 13. ἐξέχεαν εἰς τὴν γῆν χολήν μου, effuderunt in terram bilem meam. – מְרֹרָה, idem. Iob. XX, 14. Ita quoque *Theod.* – פֶּרֶץ, *ruptura.* *Aqu.* Ies. LVIII, 12. sec. *Hieronymum.* *Montfauconius* legere mavult διακοπῆς. *Wesselingius Probab.* p. 218. ἐπιφράσσων διακοπήν. – ראש, *cicuta.* Deut. XXIX, 18. Ps. LXVIII, 26. Ierem. VIII, 14.

ΧΟΛΟ'ΟΜΑΙ, *ad iram concitor*, *exacerbor*, *irascor*, *indignor.* הִתְעַבֵּר Hithp. *Symm.* Ps. LXXVII, 21. LXXXVIII, 39. *Suidas:* ἐχολώθησαν, ὠργίσθησαν. *Hesych.* χολοῦται, πικραίνεται, θυμοῦται. Idem: χολωθεὶς, ὀργισθεὶς, εἰς χόλον ἀχθείς. Conf. *Hom. Il.* α', v. 9.

ΧΟ'ΛΟΣ, *fel*, *bilis*, *ira*, *excandescentia.* חֲמָת, *Chamath* vel *Emath* sec. *Vulg.*, nomen propr. *urbis.* *Inc.* Amos. VI, 14. Sc. חָמַם de *animi aestu* s. *fervore*, speciatim *ira* dicitur. – *חֵמָה, *furor*, *ira.* *Aqu.* Ps. LVIII, 14. τέλεσον ἐν χόλῳ secundum *Eusebium* in *Comment.* ad h. l. Verba haec desiderantur in *Hexaplis.* – עֶבְרָה, *excandescentia*, *ira.* *Symm.* Ps. VII, 6. – *עֹבְרִים, *transgressores.* *Theod.* Prov. XXVI, 10. Legit עֲבָרוֹת seu עֶבְרָתָם. Conf. supra s. v. ὀργή. – קֶצֶף, *fervor irae.* Cohel. V, 16. – רוּחַ, *spiritus.* *Inc.* Iob. VI, 4. Quanquam negare nolim, רוּחַ quandoque *iram* et *indignationem* significare, tamen ab h. l. certe haec notio maxime aliena est. Admodum enim incommode, immo nullo fere sensu dici potest: *venenum sagittarum divinarum bibit ira mea*, nisi fortasse hoc dicere voluerint: admodum aegre neç sine summa indignatione fero mala, quae mihi sunt a Deo inflicta. Sed ut ita statuamus, non permittit pietas Iobi. Igitur vocem χόλος ad כַּעְשִׂי v. 2. retrahendam arbitror. Nec obstat vox θυμὸς apud LXX, quae h. l. de *animo* explicari commode potest.

ΧΟΝΔΡΙ'ΤΗΣ, sc. ἄρτος, *panis ex chondro*, i. e. *alica* vel *zea*, *factus.* חֹרִי sing. *foraminosus*, vel plur. חֹרִי pro חֹרִים, *foramina.* Gen. XL, 16. χονδριτῶν. Est haec interpretatio LXX minime repudianda. Nam panis ex chondro vel zea factus est foraminosus. *Hesych.* χονδρίτης, σεμίδαλις.

Athenaeus lib. III. 109. c. 115. d. ed. *Schweighäuseri*: γίνεται μὲν, φησὶν (Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς), ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν· ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. *Hesych.* χόνδρον, σεμίδαλιν μεμιγμένην ὡς πλακοῦντα. Plura de χονδρίτῃ vide apud *Flamin. Nobil.* et *Drusium* ad *Gen.* l. c.

ΧΟ'Ρ vel *ΧΟΡΧΟ'Ρ*, vel κορχὸρ, vel κορχορὺς, vel, ut alii rectius, χαδχόδ. Ipsa vox hebr. כַּדְכֹּד, *pyropus*, *lapis pretiosus*, *scintillans*. Ezech. XXVII, 16.

ΧΟΡΔΗ', *intestinum*, *chorda*, *fides ex intestino contorto et arefacto*. *מְנָא, *prae No.* Nah. III, 8. sec. *Vat.* ἁρμόσαι χορδήν. Duae hic coaluerunt versiones. Auctor versionis ἁρμόσαι χορδὴν legit מְנָא, vel, ut alii interpretes legerunt, מְנִי, et existimavit, hoc esse singulare vocis מִנִּים, quae *chordas* s. *nervos citharae* significat. — מִנִּים plur. *Aqu. Inc.* LXX Ps. CL, 4. ubi χορδὴ videtur esse instrumenti genus, in quo nonnisi chordae continentur sine ulla testudine. *Harpam* Itali vocant. Quasi sc. pro מִנִּים legerint בְּמִים. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χορδὴ, νευρὰ κιθάρας.

ΧΟΡΕΙ'Α, *chorea*, *saltatio*, *tripudium cum cantico mixtum*. מְחֹלָה. *Aqu.* Ps. LII, 1. et LXXXVIII, 1. ἐπὶ χορείας vel ἐπὶ χορείᾳ. *Theod.* ὑπὲρ τῆς χορείας. Vide et Iudith. XV, 16. *Suidas*: χορείαν, οἱ παλαιοὶ τὴν μετ' ᾠδῆς ὄρχησιν.

*ΧΟΡΕΙ͂ΟΝ, *chorus*. 4 Macc. XV, 20. πολυάνδριον τὸ χορεῖον. *Lat. Int.* *locum illustri choro laete pulsatum*. *Zonaras Lex.* col. 1857. χορεῖον, ὁ τόπος τοῦ χοροῦ. Vide quoque *Hesychium*.

ΧΟΡΕΥ'Ω, *choreas duco*, *ago*, *salto*, *tripudio*. חָלַל, idem. Iud. XXI, 21. αἱ θυγατέρες τῶν οἰκούντων Σηλὼ χορεύουσαι χοροῖς, filiae incolarum Siluntis *agentes choreas*. *Plutarchus* χορεύειν χορείαν dixit eodem sensu in *Theseo* (I, 42, 10. *Reisk.*), ubi ita: ἐχόρευσε μετὰ τῶν ἠϊθέων χορείαν. *Hesych.* χορεύει, μελῳδεῖ, βακχεύει, ὀρχεῖται. Sermo autem *Iud.* l. c. est de choreis in vineis (Conf. *Carpzovii* notas ad *Schickardi Ius Regium* p. 316. sequ.), in quibus apud Graecos etiam antiquissimis temporibus virgines aeque ac iuvenes vindemiantes saltasse, discimus ex *Homero*, qui inde Il. σ', v. 565. sequ. in vinea, in Achillis clypeo conspicua, virgines repraesentat cum iuvenum choro ad instrumenta musica tripudiantes. Verba iam alii produxerunt. Vide *Irhovii Coniectanea* in *Psalm. titul.* p. 89. Adde quoque locum *Hesiodi Scut. Herc.* v. 293. sequ. Conf. quae ex *Phavorino* allata sunt supra in v. ὀρχέομαι. — *בִּמְחֹלוֹת, *in choris*. *Inc.* et LXX sec. ed. *Compl.* χορεύουσαι.

ΧΟΡΗΓΕ'Ω, *munere choragi fungor*, *sumtus praebeo*, etiam simpliciter *suppedito*, *praebeo*. *זוּן, *alo*, *cibo*, *pasco*. Dan. IV, 9. sec. cod. *Chis.* — כַּלְכֵּל Pih. a כּוּל, *sustento*. 1 Reg. IV, 7. Iudith. XII, 2. ἐκ τῶν ἠκολουθηκότων μοι χορη-

γηθήσεται, ex iis, quae me seouta sunt, *suppeditabitur*. Sir. XLIV, 7. ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἰσχύϊ, viri divites *instructi* robore. Ita *Diodorus Sic.* lib. II. p. 94. ἦν δὲ συνέσει καὶ τόλμῃ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ἐπιφάνειαν συντείνουσι κεχορηγημένη. 1 Macc. XIV, 10. ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα, civitatibus *suppeditabat* alimenta. Vide et 2 Macc. III, 3. IV, 49. IX, 16. *Hesych.* χορηγεῖ, παρέχει, δίδωσιν. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΧΟΡΗΓΙ'Α, *munus choragi*, *largitio*, *erogatio*, *sumtus*, *stipendium*, it. *spectaculum*, vel *ludus chorious*. אֻשַּׁרְנָא chald. *murus*. Esdr. V, 3. 9. τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι, *impensam hanc* (sc. ad murum reficiendum) facere. Libere transtulerunt. 3 Esdr. IV, 54. ἔγραψε δὲ καὶ τὴν χορηγίαν (τοῖς ἱερεῦσι), scripsit vero etiam *stipendium* sacerdotibus. Vide et v. 55. 2 Macc. IV, 14. μετέχειν τῆς ἐν παλαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας, participem fieri iniqui in palaestra *spectaculi*, nempe publicis sumtibus praebendi.

ΧΟΡΗΓΟ'Σ, *choragus*, proprie *dux et magister chori*, generaliter *qui sumtus aliquos praebet*, *suppeditator*, *subministrator*, *largitor*, *beneficus*. 2 Macc. I, 25. ubi Deus dicitur ὁ μόνος χορηγὸς, *solus liberalis*, *solus suppeditans omnia bona hominibus*. *Hesych.* χορηγὸς, διδάσκαλος, καὶ ὁ ἐπιδοὺς τι τῶν ἰδίων, τοῦ χοροῦ ἐξάρχων. *Suidas*: χορηγὸς, ὁ τοῦ χοροῦ ἡγούμενος, καὶ δοτήρ.

ΧΟ'ΡΙΟΝ vel χορίον. Vulgo *intestinum* vertitur, parum apte. Significat haec vox *secundas*, seu *membranam illam*, *qua foetus in utero involvitur*: siquidem et *Paulus Aegineta* lib. VI. c. 75. ait, χόριον aliter vocari δευτέριον, *secundas*. Conf. *Suidam* et *Hesych.* s. v. χόρειον. Scribitur quoque χωρίον, sive quod foetum χωρεῖ, h. e. continet, sive quod foetus inde χωρεῖ, h. e. *exit*. — שַׁבְּלוּל, *limax*, *cochlea*. *Symm.* Ps. LVII, 8. Vide ad h. l. *Montfauc.* ac *Rosenmülleri Scholia*. — שִׁלְיָה, *secundina*, *quod ex utero extrahitur post partum*. *Al.* Deut. XXVIII, 57. χόριον bene pro κόριον. *Vulg.* *illuvie secundinarum*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χωρίον (lege χόριον), τὸ κάλυμμα, τὸ συγγενόμενον ἐκ τῆς κοιλίας τοῖς βρέφεσιν. Ita etiam *Suidas*, nisi quod pro χωρίον rectius χόριον et pro συγγενόμενον male συγγενώμενον habeat. Conf. *Pollucem* lib. II. c. 4. segm. 221. et 223. ac *Seberi* et *Kuhnii* notas ad eandem, *Trilleri animm. critt.* p. 439. *Gataker. advers. miscell.* II, 3. p. 280. et *Bochartum Hieroz.* P. I. lib. 3. c. 17. p. 890. sequ.

ΧΟΡΟ'Σ, *chorus*, *coetus canentium et saltantium*, *chorea*, *caterva*, it. *acies*. הִלּוּל, *laudatio*, *gratulatio*, *dies festus*, *quo Deo gratiae aguntur pro re laeta*. Iud. IX, 27. ἐπάτουν καὶ ἐποίησαν χοροὺς, calcabant et faciebant *choros*, h. e. *una canebant*. *Vulg.* *factis cantantium choris*, quasi

hebraeum habeat בְּמָחוֹל. Vide ad h. l. *Scharfenbergium*. Sic aliunde notum, quod illi, qui uvas in torcularibus calcarunt, hymnos cantare soliti sint. Vide Ies. XVI, 10. Ierem. XXV, 30. XLVIII, 33. Graecis, quibus pariter eiuscemodi hymni solemnes erant, *ἐπιλήνιοι ὕμνοι* et *ᾄσματα* sive *μέλη ἐπιλήνια* illi dicebantur. Vid. *Anacreon* Od. 52. Confer quoque alia eam in rem loca citata *Doughtaeo* in *Anal. V. T.* Ex. 146. p. 248. et *Wolfio not. ad Liban. Epist.* p. 68. - חֶבֶל, *caterva*. 1 Sam. X, 5. et 10. *χορὸς προφητῶν*, *caterva* prophetarum. Sic *Aelianus V. H.* III, 19. *χορὸν τῶν ὁμιλητῶν* *catervam* discipulorum appellat. - חָלִיל, *tibia*. 1 Reg. I, 40. *ἐχόρευον ὁ λαὸς ἐν χοροῖς*, choros agebant populus *hymnis*. Similis loquendi formula occurrit Iud. XXI, 21. - מָחוֹל. Ps. CL, 4. *αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ*, laudate illum tympano et *chorea*. Vide et Ps. CXLIX, 3. Thren. V, 10. *Inc.* sec. cod. *Norimb.* Ierem. XXXI, 4. - מְחוֹלָה. Exod. XV, 20. egrediebantur omnes mulieres post illam *μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν*, cum tympanis et *choreis*. Vide et Exod. XXXII, 18. Iud. XI, 34. 1 Sam. XXIX, 5. Eodem sensu vox illa legitur in fragmento *Socratis* apud *Athenaeum* lib. XIV. p. 311. *οἳ δὲ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν, ἄριστοι ἐν πολέμῳ*. Conf. et alia loca observata *Ez. Spanhemio Obss.* in *Callimach.* p. 312. et *Perizonio* in *Aelian. V. H.* X. c. 6. Cant. VII, 1. *ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν*, veniens tanquam *chori* s. *acies* castrorum. Ita *Virgilio chori* sunt *acies Aeneid.* V. v. 581. *atque agmina terni diductis solvere choris. Symm.* Ps. LII, 7. LXXXVII, 1. - צַעַד, *gressus, passus*. 2 Sam. VI, 13. *οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν κυρίου ἑπτὰ χοροί*, portantes arcam Domini septem *chori*, vel *catervae*. Ubi צְעָדִים non pro plurali substantivi צַעַד habuerunt, sed pro participio verbi צָעַד, *incessit, processit*. An vero catervam, agmen, coetum canentium aut saltantium intellexerint, certe definiri vix poterit. Mihi prior interpretatio vero magis accedere videtur, quia *ἑπτὰ χοροὶ* cum verbis *αἴροντες* (quid si *αἰρόντων* legeretur?) *τὴν κιβωτὸν* coniunguntur, non autem cogitari ac dici potest, portantes arcam simul saltasse. Adde Iudith. XV, 15.

ΧΟΡ'Ρ'ΕΙ'. Ipsa vox hebr. כָּרִי pro כָּרִים, *primores, exercitus*. 2 Reg. XI, 4. 20.

ΧΟΡΤΑ'ΖΩ, *gramine pasco, cibo, saturo, satio*, etiam *foecundum, fertilem reddo*. שָׂבַע : הִשְׂבִּיעַ, Kal et Hiph. Iob. XXXVIII, 27. *τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀοίκητον*, ut loca quam maxime desolata *foecunda et fertilia reddantur*. Ita quoque *Theodot. Vulg. ut impleret*. Ps. XVI, 16. *ἐχορτάσθησαν (ἀπὸ) υἱῶν*, *satiati sunt filiis*, h. e. *numerosam prolem habent*. Ib. v. 17. *χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου*, *summa fruar felicitate*, cum visa mihi fuerit gloria tua. Ps. CIII, 14. *ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ*, fructu

operum tuorum, h. e. frugibus a te productis, saturabitur terra. Ib. v. 18. χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, saturantur arbores campi. Ps. CVI, 9. CXXXI, 16. Thren. III, 29. χορτασθήσεται (ἀπ') ὀνειδισμῶν, pascetur opprobriis, h. e. multa probra perferet. Ita Cicero pro Milone c. 2. quos P. Clodii furor rapinis et incendiis et omnibus exitiis publicis pavit. – שָׂבֵעַ, satur. Symm. Theod. 1 Sam. II, 7. κεχορτασμένοι. Vide et Symm. Ps. XVI, 14. XXII, 4. Aqu. Theod. Ies. LIII, 12. – *שְׁבֻעוֹת plur. iuramenta. Inc. Hab. III, 9. ἐχόρτασας. Legit הִשְׂבַּעְתָּ. Caeterum Graecos profanos etiam hoc verbum non solum de brutis, sed etiam de hominibus usurpare ostenderunt Viri docti laudati Wolfio ad Matth. V, 7. p. 86. ac Sturzius de dial. Maced. et Alex. p. 200. sequ. Conf. et Lex. N. T. s. h. v.

ΧΟΡΤΑΣΙ'Α ΚΟΙΛΙ'ΑΣ, pabulum ventris. רֵבֶץ, cubile. Prov. XXIV, 15. μηδὲ ἀπατηθῇς χορτασίᾳ κοιλίας. Dubius de h. l. haeret Iaegerus, qui coniicit, interpretem scripsisse καταπατήσῃς χορτασίαν. Quae coniectura si admittitur, videtur formula graeca χορτασία κοιλίας agros fertiles significare, quorum proventibus satiatur venter, pascua. Nam רֵבֶץ est locus, ubi pecora complicatis pedibus pectori incubant. Caeterum legitur quoque vox χορτασία in Lucillii Epigr. apud Brunck. T. II. p. 322. n. 26.

ΧΟ'ΡΤΑΣΜΑ, pabulum, cibus. מִסְפּוֹא. Gen. XXIV, 25. 32. XLII, 27. Iud. XIX, 19. – עֵשֶׂב, herba. Deut. XI, 15. Vide quoque Sir. XXXIII, 29. XXXVIII, 29.

ΧΟΡΤΟΜΑΝΕ'Ω, gramine luxurio, incultus sum. כִּסָּה חֲרֻלִּים, tegor urticis. Prov. XXIV, 31. χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλος, deserta et inculta fiet vinea tota.

ΧΟ'ΡΤΟΣ, gramen, herba, stipula, foenum. דֶּשֶׁא. Ies. XV, 6. – חָצִיר. Iob. XL, 10. Ps. CXXVIII, 5. et alibi saepius. Symm. Theod. Ies. XL, 7. – עָמִיר, manipulus. Ierem. IX, 21. ἔσονται ὡς *χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, erunt tanquam stipula post tergum metentis. – עֵשֶׂב, herba. Gen. I, 11. Deut. XXXII, 2. 2 Reg. XIX, 26. et alibi. Symm. Theod. Ies. XXXVII, 27. ac Mich. V, 7. – עֵשֶׂב: עִשְׂבָּא chald. Dan. IV, 12. 22. V, 23. – קַשׁ, stipula. Iob. XIII, 25. χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος, stipulae a vento agitatae. Vide quoque Iob. XLI, 21. et conf. Elsnerum ad Matth. VII, 30. p. 40. – שָׂדֶה, ager. Ies. XL, 8. – עֵשֶׂב שָׂדֶה וִירַק דֶּשֶׁא, herba agri et olus herbae. Ies. XXXVII, 27. – שָׁמִיר, sentis. Ies. XXXII, 13. – שַׁיִת וְשָׁמִיר, vepres et sentis. Ies. X, 17.

ΧΟΡΤΩ'ΔΗΣ, gramineus, herbaceus, ad formam graminis sive foeni accedens. 2 Macc. V, 27. ubi dicitur Iudas Maccabaeus cum suis fugisse in regiones montanas, ibique ferarum more vixisse et comedisse τὴν χορτώδη τροφήν, quod Vulg. male transtulit foeni cibum, immo olera herbasque syl-

vestres, quas homo edere potest. Vide ad h. l. *Syrum*. Aeque late patet vox χόρτος, quae *omne* notat, *quod sponte e terra nascitur*. Lucem affundit haec observatio historiae Nabuchodonosori Daniel. c. IV.

*ΧΟΡΧΟ'Ρ. Ipsa vox hebraica כַּדְכֹּד, quae, teste *Hieronymo*, *omnes pretiosissimas merces* significat, Ezech. XXVII, 16. Positum est pro χοδχὸδ hebraico, Resch mutato in Daleth.

ΧΟΥ͂Σ, contr. ex χόος, *congius*, *mensura sex sextariorum*, *Atticorum*, *heminarum sive cotylarum duodecim*. Vide *Graevii Thes. Antiqu. Rom.* Tom. XI. p. 1648. F. הִין, *mensura liquidorum*. Lev. XIX, 36. – *כֶּסֶל, *fiducia*. Iob. XXXI, 24. εἰς χοῦν μου, *in congium meum*, ubi, iudice *Cappello* in *Crit. Sacr.* p. 589., loco כִּסְלִי, *fiduciam meam*, legerunt בְּסַלִּי: nam סַל est *canistrum*, *caldthus*, *vas quoddam*. Sed quia multum inter se distant hebr. סַל, *corbis*, et graec. χοῦς, nomen mensurae, *congius*, loco εἰς χοῦν μου, quod exhibent Cod. *Vat.* et *Alex.*, e *Complut.* et *Ald.* reponendum est ἰσχύν μου, quod etiam *Grabius* in textum recepit. *Vulg. robur meum.*

ΧΟΥ͂Σ, *pulvis*. אֵפֶר, *cinis*. *Aqu.* Iob. XLII, 6. – מוֹץ, *gluma*. Ies. XVII, 13. – מְעוֹת, *lapilli*. Ies. XLVIII, 19. ὡς χοῦν ἀχύρου, ubi χοῦς aeque ac χνοῦς Ps. II, 5. non est *terrae pulvis*, sed *triturata palea*. – עָפָר. Gen. II, 7. χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς, pulverem sumens de terra. Vide et Ps. CII, 14. CIII, 30. Cohel. III, 20. XII, 7. et conf. 1 Macc. II, 63. *Al.* Ps. XXI, 6. εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με, in pulverem mortis deduxisti me. Huc oculum intendens *Suidas*: χοῦς θανάτου, ὁ τάφος. *Aqu.* sec. *Coisl.* Gen. III, 14. *Aqu. Symm.* Lev. XVII, 13. χοΐ. *Aqu.* Iob. XIV, 8. *Symm.* Iob. XLI, 24. ἐπὶ χοός, super *terram*, ad imitationem hebr. עָפָר.

*ΧΟ'Ω, *aggero*, *humo repleo*, a χοῦς, *terra aggesta*. Tob. VIII, 18. χῶσαι τὸν τάφον. *Vulg. ut replerent fossam.* Hinc χοή (aut χοαί, auctore *Suida*) κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur ἡ ἐπιχεομένη τοῖς νεκροῖς γῆ. Vide quoque s. χοῦς.

ΧΡΑ'Ω, *do mutuo*, *commodo*, et χράομαι, *utor*, *ago*, *tracto*, *facio*, *prosum*. אָדוֹן, *dominus*. Prov. XXV, 13. – בַּעַל, idem. Prov. XVII, 8. – טָרַף, *discerpo*. Iob. XVI, 9. ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, iram *exercens* deiecit me. Iob. XVIII, 4. κέχρηταί σοι ὀργή, ira *dominium in te exercuit*. Nam χρᾶσθαί τινι, *uti aliquo*, metaphorice dicitur, *quod aliquem tenet et occupat*. – עָשָׂה, *facio*. Gen. XVI, 9. χρῶ αὐτῇ, ὡς ἂν σοὶ ἀρεστὸν ᾖ, *age* cum illa, prout tibi placuerit. Vide et Gen. XIX, 8. Esth. III, 11. Sic *Aelianus V. H.* XIII, 37. δίδωμι χρῆσθαι, ὅ, τι βούλεσθαι, dedo me vobis, ut mecum *agatis* pro lubitu. Gen. XXVI, 29. ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς, quemadmodum bene te *tractavimus*, vel bene tibi fecimus. Ita *Xenophon* χρῆσθαι καλῶς φίλοις. Conf. εὖ χράομαι supra. Gen. XXXIV, 30. ὡσεὶ πόρνῃ χρήσωνται τῇ ἀδελφῇ

ἡμῶν, agent cum sorore nostra, tanquam meretrice. Ita *Xenoph. Cyrop.* VIII. p. 166. ἐμοὶ ἤδη χρὴ ὡς πλουσίῳ χρῆσθαι. Conf. *Raphelii annotatt. ex eodem* ad Act. XXVII, 3. p. 189. Prov. XXIV, 29. ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι, χρήσομαι αὐτῷ, quemadmodum mihi *fecit*, *faciam* illi. Iob. XIII, 20. δυεῖν δέ μοι χρήσῃ, duo autem mihi *praebeas*. Verba haec efficiunt sensum contrarium textui hebr., ubi legitur: *veruntamen duo tantum ne facias mihi*. Apertum est, post δὲ omissum esse μὴ, quod propter sequens μοι facile fieri potuit. Adde Dan. I, 15. sec. cod. *Chis*. – צָלַח, *prosum*. Ierem. XIII, 7. διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐθὲν, corruptum erat ita, ut ad nihil plane *utile esset*. Vide et v. 10. *Hesych.* χρησθήσεται, χρησιμεύει. – *רָחָב, *latus*. Iob. XXX, 14. Ad hanc enim vocem κέχρηται (ut recte legitur in Cod. *Alex.* pro κέκριται) ibi referendum mihi videtur, ut loco רחב per inversionem literarum legerint בָּחַר. – שָׁאַל, *peto*, *rogo*. Exod. XII, 36. ἔχρησαν αὐτοῖς, *mutuo dabant* illis. Vide et 1 Sam. II, 22. 2 Reg. VI, 5. αὐτὸ κεχρημένον, illud *mutuo datum*. – שְׁאֵלָה, *petitio*. Esth. IX, 12. ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς οἴει (al. bene addunt ὅτι) ἐχρήσαντο, in circumiacente autem regione, quo modo existimas, quod *fecerint*. Ita *Bielius* ac *Trommius*. Sed est hic locus ad עָשָׂה potius referendus. – *שׂוּם, *pono*, sequ. ב. Iob. XXIII, 6. ubi ἐν ἀπειλῇ χρᾶσθαί τινι notat *comminationibus contra aliquem uti*, *severius tractare*. שׂוּם saepe pro *facere* poni satis notum est. – שָׁלַח, *mitto*. Prov. X, 27. τοῖς χρωμένοις αὐτῇ, qui ea *utuntur*. Vide ad h. l. *Iaegerum*. – *שָׁמַע, *audio*. Dan. I, 14. sec. cod. *Chis*. Adde *Int.* Iob. XV, 8. ubi sensum liberius expressit. Vide ad h. l. *Montfauconium*. – שָׁנָה Pih. *muto*. Esth. II, 9. ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς, bene *tractavit* illam. Sap. VII, 15. ὧν οἱ χρησάμενοι, quo *utentes*. 2 Macc. XII, 14. ἀναγωγότερον ἐχρῶντο, insolentius *agebant*. Apud *Hesychium* χρῆσθαι inter alia exponitur πράττειν. Interdum χρᾶσθαι quoque *abuti* notat, ac dicitur sensu obscoeno de *commercio venereo*. Sir. XXVI, 10. ἵνα μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ χρήσηται, ne, libertate illi concessa, se *abuti* patiatur, aut, si legatur αὐτῇ χρήσηται, ea *abutatur*. Ib. v. 22. mulier maritata mortis causa est τοῖς χρωμένοις, illis, qui *rem cum ipsa habeant*. Sap. II, 6. ubi est i. q. ἀπολαύειν, *frui ad voluptatem et libidinem*.

"ΑΛΛΩΣ ΧΡΑ'ΟΜΑΙ, *aliter utor*. עָבַר, *transgredior*. Esth. I, 19. IX, 27. – Vide alibi ἀλλοτρίως, δεινῶς, εὖ, μέγας.

ΧΡΕΙ'Α, *usus*, *utilitas*, *negotium*, *munus*, *necessitas*, *indigentia*. חֵפֶץ, *desiderium*. Ierem. XXII, 28. ὡς σκεῦος, οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐτοῦ, tanquam vas, cuius est nullus *usus*. Vide et Ierem. XLVIII, 38. *Symm.* Cohel. III, 1. *Aqu.* Cohel. III, 17. et conf. Sir. XXXIX, 26. 31. 40. 42. *Symm.* Cohel. V, 3. *nullam utilitatem habent vota stultorum*. Hinc quo-

que illustrari potest locus apud *Symmachum* sec. ed. *Rom.* Cohel. VIII, 6. ubi nunc quidem legitur *καιρὸς χρείας καὶ τρόπος*, sed nova distinctione reponendum est *χρείας* vel *χρείᾳ καιρὸς κ. τ.*, ut *χρεία* hebr. חֵפֶץ respondeat, non autem τῷ עֵת, ut nonnulli existimarunt. - חַשְׁחָה chald. *necessarium.* Esdr. VII, 19. *τὸ κατάλοιπον χρείας οἴκου θεοῦ σου*, reliquum, quo *opus fuerit* ad domum Dei tui. - *עָשָׂה, *facio. Tetrapla* Iob. XIII, 20. *χρεία μοι*, *opus mihi est*, seu: *necessum habeo*, ne sc. moriar, aut ne actum sit de me, quod prorsus quoad sensum convenit hebraicis. Vide supra s. *χράομαι.* - צֹרֶךְ, *necessitas.* 2 Par. II, 16. *κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου*, iuxta omnem *indigentiam* tuam, vel: quantum tibi opus fuerit. Iudith. XII, 9. *οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν κλῆσιν οὐδένα τῶν πρὸς ταῖς χρείαις*, non invitabat ad convivium quendam eorum, quibus *utebatur.* Sap. XIII, 16. *χρείαν ἔχει βοηθείας*, *opus habet* auxilio. Sic *usus est* pro *opus est* legitur apud *Virgil. Aen.* VIII. v. 441. Vide *Perizon.* ad *Sanctii Min.* IV, 15, 8. p. 79. Sir. XI, 9. *περὶ πράγματος, οὗ οὐκ ἐστί σοι χρεία*, de eo, *quod tua nil interest. Vulg. quae te non molestat.* Sir. XI, 23. *τίς ἐστι μου χρεία ἀρεσκείας;* quid *opus* mihi est, ut placeam? Sir. XIII, 9. *τίς ἡ χρεία σου;* quid *opus* est tibi? Sir. XV, 12. *οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ. Syrus: non enim ei est utilitas in homine iniquo.* Sir. XXIX, 2. *ἐν καιρῷ χρείας*, in tempore *indigentiae*, vel: *quo opus habet.* Sir. XXIX, 3. *εὑρήσεις τὴν χρείαν σου*, invenies, *quod tibi necessarium* est. Sir. XXXVIII, 1. *τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας τιμαῖς αὐτοῦ*, honora medicum honore digno, *quo uti illo possis.* Conf. *Fesselii Advers. Sacr.* lib. III. c. 3. p. 236. 1 Macc. III, 28. *εἶναι ἑτοίμους εἰς πᾶσαν χρείαν. Latinus* vertit: *ut parati essent ad omnia.* 1 Macc. X, 37. *κατασταθήσεται ἐπὶ χρειῶν τοῦ βασιλέως*, praeficietur *negotiis* regis. 1 Macc. X, 41. *ἀπὸ τῶν χρειῶν*, vel, ut al., *οἱ ἀπὸ* (legendum forte *ἐπὶ*) *τῶν χρειῶν*, qui *debitis exigendis* praefecti sunt. *Latinus* vertit: *qui super negotia erant.* Conf. 1 Macc. XIII, 37. 1 Macc. XI, 63. *τῆς χρείας*, *a negotiis gerendis. Compl.* et *Ald.* habet *χώρας*, fortasse rectius. 2 Macc. VII, 24. VIII, 9. XV, 5. Act. VI, 3. et ad h. l. *Elsnerum* p. 389. ac *Lex. N. T. s. h. v.* 2 Macc. XII, 39. *τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει*, quod *opus erat*, fiebat. Sed eruditus *Dunaeus* recte ibi *χρείαν* explicat *pugnam.* 2 Macc. XV, 28. *γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας*, *opere* autem absoluto. 3 Esdr. VIII, 17. chald. פָּלְחָן, *ministerium, usus*, coll. Esdr. VII, 19. et 3 Esdr. VIII, 18. chald. מִנְתַּן, *dare*, coll. Esdr. VII, 20.

ΧΡΕΙ'ΑΝ ἜΧΩ, *necessum habeo.* חָפֵץ, *desidero.* Prov. XVIII, 10. *οὐ χρείαν ἔχει σοφίας*, non indiget sapientia, nempe opinione sua, quae profectus impedimentum est. Ies. XIII, 17. *οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχουσι.* Bene quoad sensum.

Qui enim auro non delectatur, eo quoque non opus habet, ac commode carere potest. – חַשְׁחָה chald. Dan. III, 16. – *עַל, *super*. Ps. XV, 2. οὐ χρείαν ἔχεις, non opus habes. Inepte. In textu legitur בַּל עָלֶיךָ, *non super te*.

*ΟΥ' ΟΥ'Κ ἜΣΤΙ ΧΡΕΙ'Α ΑΥ'ΤΟΥ'. נִבְזֶה נָפוּץ, *vile et contritum*. Ierem. XXII, 28. Libere verterunt.

ΧΡΕΙΩ'ΔΗΣ, *utilis*. חֵפֶץ, *desiderium*. *Symm.* Cohel. XII, 10. χρειώδεις.

ΧΡΕΜΕΤΙ'ΖΩ, *hinnio*, *hinnitum edo*. Dici volunt quasi χαρεμετίζω, ex χαρὰ et ἐμέω, quasi hinnitus sit laetabunda equi vociferatio. צָהַל, idem. Ies. X, 5. χρεμέτισον φωνήν σου. Vide ad h. l. *L. Bos.* Ierem. V, 8. ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον, quem locum suo more tractat *Iustinus Martyr Ep. ad Zonam et Serenum* p. 514. Conf. *Clem. Alex. Strom.* IV. p. 479. B. Ierem. XXXI, 7. *Aqu. Symm.* Ies. LIV, 1. – הֵילִיל Hiph. a יָלַל, *eiulo*. *Symm.* Hos. VII, 14. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χρεμετίσαι (ita enim scribendum est pro vitioso χραμετίσαι), κράξαι, ὡς ἵππος. Rursus *Hesychius*: χρεμετίζει, κελεχίζει, ὡς ἵππος. *Suidas*: χρεμετίζειν, ἦχον τῷ στόματι ἀποτελεῖν. Vide quoque Sir. XXXIII, 6. ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθημένου χρεμετίζει, sub omni insidente hinnit, h. e. non equae, sed voluptati adhinnit.

ΧΡΕΜΕΤΙΣΜΟ'Σ, *hinnitus*. מִלְחָמָה, *bellum*. Ierem. VIII, 6. Aut legerunt מִצְהָלָה, aut libere verterunt, quia equus irruens in proelium hinnire solet. – מִצְהָלוֹת plur. Ierem. III, 27. – מַרְזֵחַ, *convivatio*. Amos. VI, 7. *Cappellus* in *Crit. S. T.* III. p. 193. de h. l. ita iudicat. Vox hebr. in genere significat *convivium magnum*, *splendidum*, *opiparum*. Iam quia tumultus et clamor multus in conviviis eiusmodi audiri solet, potest etiam accipi pro *ipso clamore ac vociferatione*, quam LXX voce χρεμετισμὸς indicare voluisse videntur. Vox χρεμετισμὸς autem *quamvis vocis elationem* aut *quemvis vehementem sonitum* notat. – רַעְמָה, *tonitru*. *Theod.* Iob. XXXIX, 19. Vide proxime antecedentia. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χρεμετισμὸς, ἡ τῶν ἵππων φωνή.

ΧΡΕΜΕΤΙΣΜΟ'Σ ἹΠΠΑΣΙ'ΑΣ, *hinnitus equitatus*. מִצְהָלוֹת plur. Ierem. VIII, 16.

ΧΡΕ'ΟΣ, *debitum*, *foenus*. יָד, *manus*. Deut. XV, 5. יָד h. l., ut et alibi, *chirographum* notat, aut *solutionem debiti, quam quis stipulata manu promisit*. – שְׁאֵלָה, *petitio*. 1 Sam. II, 20. ubi שְׁאֵלָה dicitur Samuel, quem eius parentes Deo commodaverant. שָׁאַל quoque *mutuum sumere* notat. Sap. XV, 8. ἀπαιτεῖν τὸ τῆς ψυχῆς χρέος, animae *depositum* s. *debitum* ab aliquo repetere, s. animam e corpore revocare, coll. Luc. XII, 20. Vide *Bergler.* ad *Alciphr.* I, 25.

ΧΡΕ'ΟΣ ἼΔΙΟΝ, *debitum proprium*. מַשֵּׁה יָדוֹ, *mutuum manus suae*. Deut. XV, 2.

XPEΩΔΟΣΙ'Α, *redditio debiti.* שַׂלְמָה, *vestis.* *Aqu.* Deut. XXIV, 11. *Inc.* Deut. XXIV, 13. Ita *Bielius.* Sed *Scharfenbergius* ad h. l. observavit, vocem graecam potius ad עֲבוֹט, *pignus*, pertinere. Caeterum *pignus* et *pallium pro pignore captum* h. l. inter se permutantur.

**XPEΩΚΟΠΕ'Ω*, *partem debiti demo.* Passiv. *mutuum amitto.* 4 Macc. II, 9. *χρεωκοπούμενος.* Pertinet huc glossa *Hesychii: χρεῶν ἀποκοπαὶ, ὅταν τὰ ὑπὸ τῶν πενήτων ὀφειλόμενα τοῖς πλουσίοις ἀπαρνοῦνται.* Vide quoque *Suidam* s. v. *χρεωκοπεῖται.*

XPEΩΦΕΙΛΕ'ΤΗΣ, *debitor.* אִישׁ תְּכָכִים, *vir calliditatum.* Prov. XXIX, 13. (Sed ibi respondet potius τῷ רָשׁ. Vide supra s. v. *δανειστής.*) Vide et Iob. XXXI, 37. ubi *χρεωφειλέτης* est, qui in textu hebraico v. 35. dicitur אִישׁ רִיבִי, *vir litis meae*, ex sententia *Salmasii* de *mod. usur.* p. 471. Videntur autem ipsi Intt. Graeci accepisse רִיבִי pro *usurae meae*, vel *foeneris mei*, ex arab. ربا. *Hesych.* *χρεωφειλέτης, ὁ τὸ χρῆμα ὀφείλων.*

XPHI'ZΩ, *opus habeo*, *egeo*; *indigeo.* חֵפֶץ, *delectatio, desiderium.* *Symm.* Iob. XXII, 3. *μὴ χρήζει*, *num indiget?* aut potius: *num utilitatem percipit?* Sc. vox hebr. h. l. metonymice *illam ipsam rem* notat, *qua aliquis delectatur*, adeoque inter alia *utilitatem*, *commodum.* *Vulgatus Symmachum* secutus bene: *quid prodest Deo?* *Hebr.* Iob. XXI, 21. – *עֲרֻבָּה, *sponsio*, *vadimonium*, *pignus.* 1 Sam. XVII, 18. ubi *Theod.* *καὶ ὃ ἐὰν χρήζωσι γνώσῃ.* Legit צָרְכְּכֶם, צֹרֶךְ, *indigentia*, *necessitas.* Literarum ע et צ, ב et כ facilis est neque rara in libris scriptis confusio. – *צַר, *angustia.* Iud. XI, 7. ubi pro צַר לָכֶם, *angustia vobis*, h. e. *quando in angustiis s. ad incitas redacti estis*, LXX habent: *ὅταν χρήζετε*, *quando ope mea et auxilio indigetis.* Non male quoad sensum. *Vulg.* *necessitate compulsi.* – *שָׁאַל, *peto*, etiam *mutuum sumo.* 2 Reg. VI, 5. sec. *Compl.* *κεχρησμένον.* Lego *κεχρημένον*, *mutuatum.*

XPH˜MA, *res*, *negotium*, *pecunia*, *divitiae*, *opes*, *facultates*, quae dicuntur a *χρῆσθαι*, h. e. ab *utendo*, quod eis ad suum aliorumve usum et commodum utendum sit, sicut *opes* latine dicuntur ab ope et opitulando, quod opem ferant indigentiae propriae et alienae. דָּבָר, *verbum*, it. *res*, *negotium.* *Al.* Nehem. XI, 24. – דֶּרֶךְ, *via.* *Aqu.* *Symm.* *Theod.* Prov. XXXI, 3. ubi partim sensum expresserunt, partim respexerunt notionem *vitae* et *sortis*, quam vox hebr. quandoque habet. Vide supra s. *βίος.* – כֶּסֶף, *argentum.* Iob. XXVII, 17. – מְחִיר, *pretium.* Prov. XVII, 16. *Vulg.* *divitiae.* Recte. – *מִשְׁפָּט, *iudicium.* Iob. XXXVI, 6. sec. *Compl.* *χρήματα*, sed vitiose pro *κρίματα.* – נְכָסִים plur. *opes.* 2 Par. I, 12. *πλοῦτον καὶ χρήματα*, divitias et opes. Vide et v. 11. et Ios. XXII, 8. – *רְכוּשׁ, *substantia.* Dan. XI, 13. et 24. sec.

cod. Chis. Sir. X, 8. ubi *χρήματα* notat *habendi cupidinem, avaritiam. Arabs: amor pecuniae. Hesych.* χρῆμα, πρᾶγμα, πλοῦτος, οὐσία, λῆμμα. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et similiter *Suidas* v. χρῆμα. Confer et *Suidam* v. χρημάτων, ubi plenius de hac voce exponitur.

ΧΡΗΜΑΤΙ'ΖΩ, *divinum responsum do, oraculum edo, loquor.* דָּבַר. Ierem. XXVI, 2. *χρηματιεῖς ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις ἅπαντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξα χρηματίσαι αὐτοῖς*, *loqueris* omnibus Iudaeis omnia verba, quae praecepi tibi, ut loquereris illis. Ierem. XXIX, 18. *λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου*, verbum *locuti sunt* in nomine meo. Ierem. XXX, 2. scribe omnia verba, *οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σε*, quae *locutus sum* ad te. Vide et Ierem. XXXVI, 4. et conf. Hebr. XII, 25. Adde *Inc.* Ierem. XXXVI, 2. – דֶּרֶךְ, *via, iter.* 1 Reg. XVIII, 27. Ita *Bielius.* Sed ibi potius ad עָנָה (quod *Dathius* non male per *aliud agere* transtulit. Eandem notionem fortasse quoque subiecerunt voci *χρηματίζειν*, a *χρῆμα*, *τος*, *negotium.*) referendum videtur. – הִרְשִׁיעַ Hiph. *improbum pronuntio, condemno.* Iob. XL, 3. *οἴει δέ με μὴ ἄλλως σοι κεχρηματικέναι, ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος;* putas autem me non aliter tibi *respondisse*, quam ut appareas iustus? Eodem sensu verbum legitur apud exteros. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. – שָׁאַג, *rugio.* Ierem. XXV, 30. *κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ*, dominus ab excelso *responsum dabit.* Ibid. *λόγον χρηματίσει ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ*, verbum *respondebit* super locum suum. Utrobique rem expresserunt, non autem vocis propriam significationem. *Hesych.* χρηματίζεται, ἀποκρίνεται, λαλεῖ. Vide *Wolfium* ad Matth. II, 12. p. 56. ad Luc. II, 26. p. 588. et ad Hebr. XI, 7. p. 755.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟ'Σ, *responsum* in genere, speciatim *responsum divinum, oraculum.* 2 Macc. II, 4. *χρηματισμοῦ γενηθέντος*, *divino responso* facto. Conf. Rom. XI, 4. 2 Macc. XI, 17. *ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμὸν*, tradentes subscriptum *responsum. Casaubono* in *Casaubonianis* p. 93. *χρηματισμὸς* videtur esse commonitorium legatis dari solitum.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗ'ΡΙΟΝ, *locus, unde responsa dantur, locus rebus explicandis constituendisque destinatus, ubi ius redditur*, it. *solium*, דְּבִיר, *adytum. Aqu. Theod.* 1 Reg. VI, 5. 16. 19. *Inc.* 2 Par. V, 7. *Vulg. in oraculum domus. Aqu. Symm.* Ps. XXVII, 2. 3 Esdr. III, 15. *ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ*, sedebat in *solio.*

ΧΡΗΣΙΜΕΥ'Ω, *utilis sum, utilitatem affero*, et ex adiuncto *potens et dives sum, fortunato et prospero rerum statu gaudeo.* Sap. IV, 4. Sir. XIII, 3. ubi *τῷ ἐὰν χρησιμεύσῃς* opponitur *ἐὰν ὑστερήσῃς. Syrus: si dives s. prosper fueris.*

**ΧΡΗΣΙΜΟΛΟΓΕ'Ω*, *utilia loquor.* Vide infra s. *χρησμολογέω.*

ΧΡΗ'ΣΙΜΟΣ, *utilis*. בֶּצַע, *quaestus*, *lucrum*. Gen. XXXVII, 25. τί χρήσιμον, ubi alii κέρδος. - *טוֹבִיָּהוּ, *Thobiiabu*, nomen propr. Zach. VI, 10. Sap. VIII, 7. ὧν χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις, quibus nihil est magis *utile*, seu *praestans* et *salutare* in hac vita hominibus. Sir. X, 4. τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς, ubi e commate 3. post χρήσιμον supplendum erit βασιλέα aut ἐξουσιαστὴν, praeeunte *Vulgato*, qui habet: *et utilem rectorem suscitabit in tempus super illam*, ubi χρήσιμος vel eum notat, *qui aptus et idoneus est suo muneri*, vel *felicitatem* seu *prosperum rerum statum afferentem*. Vide ad h. l. *Linde*, ac Ezech. XV, 4. et ibi LXX. *Gaabe* in Diss. *de locis quibusdam sententiarum Iesu Siracidae* p. 19. legere mavult τὸ χρήσιμον, *quod bonum et salutare est*.

ΧΡΗ'ΣΙΜΟΣ ΕἸ'ΜΙ', *utilis sum*. צָלַח, *prosperor*. Ezech. XV, 4.

ΧΡΗ'ΣΙΣ, *usus*. שָׁאוּל part. Pah. *petitus*, *rogatus*. 1 Sam. I, 28. Vide et Sap. XV, 7. 15. Sir. XVIII, 7. τί ἄνθρωπος; καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ; h. e. quid *utilitatis* potest homo afferre Deo? Legitur quoque Iudith. XII, 10. sec. cod. *Vatic.* sed loco χρῆσιν ibi in aliis libris rectius legitur κλῆσιν, ut κλῆσις sit *ipsa coena*, *ipsum convivium*, *ad quod quis invitatur*, i. q. πότος et συμπόσιον, quemadmodum arab. مدعاة *invitationem* et *coenam* notat.

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΕ'Ω, *divino*, *vaticinor*, *praedico*. דָּרַשׁ, *quaero*. Ierem. XXXVIII, (XLV,) 4. οὐ χρησμολογεῖ (alii libri χρησιμολογεῖ) εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ, ἀλλ' ἢ πονηρὰ, non *praedicit* populo huic bona, sed tantum mala. *Hesych.* χρησμολογεῖ, προφητεύει, μαντεύεται. Adde *Aristoph. Av.* v. 964. et 992.

ΧΡΗΣΤΟΗ'ΘΕΙΑ, *morum probitas*, *boni mores*, *humanitas*. Sir. XXXVII, 13. ubi χρηστοήθεια opponitur τῷ ἀνελεήμονι.

ΧΡΗΣΤΟ'Σ, *bonus*, *benignus*, *clemens*, *lenis*, *utilis*, *pretiosus*. *טָב chald. *bonus*, *praestans*. Dan. II, 32. sec. *Chis.* ἀπὸ χρυσίου χρηστοῦ, *auro obryzo s. puro*. - טוֹב. Ps. XXXIII, 8. γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος, gustate et videte, quam *benignus* Dominus. Ps. LXVIII, 20. χρηστὸν τὸ ἔλεός σου, *summa est* misericordia tua. Vide et Ps. CVIII, 20. LXXXV, 4. σὺ, Κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς, tu, Domine, *clemens* et indulgens. Ps. CXVIII, 39. τὰ κρίματά σου χρηστὰ, iudicia tua *lenia*. Ierem. XXIV, 5. τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ, ficus *bonae*. - יָקָר, *pretiosus*. Ezech. XXVIII, 13. πάντα λίθον χρηστὸν, omnem lapidem *pretiosum*. 3 Esdr. VIII, 57. ἀπὸ χρηστοῦ χαλκοῦ, hebr. מוּצְהָב, coll. Esdr. VIII, 27. 1 Macc. VI, 11. ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην, quam felix et dilectus eram. *Lex. Vet.* χρηστὸς, *frugalis*, *suavis*, *utilis*, *iucundus*. 2 Macc. IX, 19. τοῖς χρηστοῖς Ἰουδαίοις, *optimis* Iudaeis, iuxta *Vulgatum*.

ΧΡΗΣΤΟ'ΤΗΣ, *bonitas*, *benignitas*, *elementia*, *lenitas*, *bonum*, etiam sensu morali, ita dictum, quod placet et gratum est, etiam summam utilitatem affert, it. *beneficium*, *felicitas*. טוּב. Ps. XXX, 24. *ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου*, quam multiplicia sunt tua *beneficia*. Ps. CXVIII, 66. *χρηστότητα*, *veram virtutem*. - טוֹב, *bonus*, *bonum*. Ps. XIII, 2. 4. *οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα*, *non est*, *qui recte faciat*. Vide et Ps. XXXVI, 3. LXXXIV, 13. *ὁ κύριος δώσει χρηστότητα*, dominus dabit hanc *felicitatem*. Ps. CXVIII, 65. *χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου*, *benefecisti* servo tuo. Ps. CXLIV, 7. *τῆς χρηστότητός σου*, *benignitatis* tuae. - טוֹבָה foem. *bona*. - Ps. LXIV, 12. LXVII, 11. CV, 5. - מֵטִיב part. Hiph. *benefaciens*. Ps. CXVIII, 68.

ΧΡΗΣΤΩ͂Σ, *bene*, *recte*, *utiliter*, *frugaliter*. Sap. VIII, 1. *διοικεῖ τὰ πάντα χρηστῶς*.

ΧΡΙ'ΣΙΣ, *unctio*. מִשְׁחָה, idem. Exod. XXV, 6. XXIX, 21. XL, 9. sec. cod. *Alex*. *Symm*. *et LXX sec. cod. Basil*. Exod. XXXV, 7.

ΧΡΙ'ΣΜΑ, *unguentum*, etiam *linitio*, *inductio colorum*, etiam *gleba*. *מֶגְרָפָה, *pala lignea*, sec. alios *glebae*. *Aqu*. Ioel. I, 17. *ἀπὸ τῶν χρισμάτων*, ubi *χρίσματα* sunt *glebae*, *quibus quasi oblita iacent grana*. - מִשְׁחָה. Exod. XL, 13. Lev. XXI, 10. - מִשְׁחָה. Exod. XXIX, 7. XXX, 25. *Symm*. Lev. XXI, 12. - מָשִׁיחַ, *unctus*. Dan. IX, 26. - שֵׂחַ, *meditatio*. *Al*. Amos. IV, 13. Vide infra s. *χριστός*. Sir. XXXVIII, 40. *καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρῖσμα*. *Vulg*. *cor suum dabit, ut consumat linitionem*.

ΧΡΙΣΤΟ'Σ, *unctus*, it. *unctioni inserviens*. מָשַׁח, *ungo*. 2 Par. XXII, 7. - מִשְׁחָה, *unctio*. *Theod*. et LXX Lev. XXI, 12. et 10. ubi *τὸ χριστὸν* est *unctio*, ut in N. T. *τὸ γνωστὸν cognitio*. - מָשִׁיחַ. Lev. IV, 5. *ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς*, sacerdos *unctus*. Vide et Lev. VI, 22. 1 Sam. II, 12. 1 Par. XVI, 22. *μὴ ἅψεσθε τῶν χριστῶν μου*, ne tangite *unctos* meos, ubi per unctos sunt *patriarchae* intellegendi. - נְסִיכִים plur. *principes*. *Symm*. Mich. V, 5. Vox hebr. proprie *unctos* notat. Vide *Simonis Lex. hebr*. p. 1028. - שֵׂחַ, *meditatio*. Amos. IV, 13. *τὸν χριστὸν αὐτοῦ*, ubi pro מַה־שֵּׂחוֹ, *quid meditatio eius*, legerunt הַמָּשִׁיחוֹ. Conf. *Tychsen. tentam*. p. 90. Alii libri ibi habent *χρῖσμα*. *Suidas: χριστὸς, ὁ ἐν ἐλαίῳ κεχρισμένος*. De loco Ezech. XVI, 4. vide *Starck. carmina Dav*. Vol. I. p. 129. sequ. Scilicet verba *τοῦ χριστοῦ μου*, quae in Cod. *Alex*. post *ἐλούσθης* leguntur, respondent ibi hebr. לְמִשְׁעִי, quae alii *ad lenimen*, alii *ad nitorem* vertunt, et quorum loco לְמָשִׁיחִי legerunt.

ΧΡΙ'Ω, *ungo*. בִּלַּע Pih. *absorbeo*. Ies. XXV, 7. *χρίσονται μύρον*, ungentur unguento.* *N. L*. - *הִמְלִיךְ, *regem constituo*. 2 Reg. XI, 12. sec. *Vat*. - *מָשַׁח, *Hebr. Int*. sec. *Schol. ed. Rom*. Ezech. XIII, 11. ubi notionem *oblinendi* habet. - יָסַךְ,

addo. Exod. XXX, 32. οὐ χρισθήσεται. Recte quoad sensum. – מַשָּׂא, *onus*. Hos. VIII, 10. Ita quoque *Symm. ac Theod.* Legerunt מְשֹׁחַ, aut potius מִמְּשֹׁחַ. Sed verba διαλείψουσι τοῦ χρίειν apud *Symmachum* omnino sunt delenda, sunt enim *Theodotionis*. – מָשַׁח. Num. XXV, 25. ὃν ἔχρισαν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ, quem unxerunt oleo sancto. 1 Reg. IX, 16. χρίσεις εἰς προφήτην, Elisam unges in prophetam. Conf. Ies. LXI, 1. Ps. XLIV, 9. Amos. VI, 6. τὰ πρῶτα μύρα χριόμενοι, praestantissimis unguentis uncti. – מָשׁוּחַ, *pictum*. Ierem. XXII, 14. – מָשִׁיחַ, *unctus*. 2 Sam. II, 21. – נָסַךְ. *Symm*. Ps. II, 6. ἔχρισα, ubi LXX κατεστάθην, *constitutus sum*. – סוּךְ. Deut. XXVIII, 40. ἔλαιον οὐ χρίσῃ, oleo te non unges. – *שחת Pih. *perdo*. Ezech. XLIII, 3. χρίσαι τὴν πόλιν. *Semlerus* legere mavult φθεῖραι. – Vide alibi s. v. βασιλεύς.

ΧΡΟ'Α, *color*, etiam *superficies rei*, *cui color est inductus*, et dicitur nominatim de *cute et corpore*. Sap. XIII, 14. φύκει ἐρυθήνας χρόαν αὐτοῦ, fuco rubicundam reddit *cutem* idoli. 2 Macc. III, 16. τὸ τῆς χρόας παρηλλαγμένον, *coloris* immutatio. *Hesych.* χρόα, τὸ σῶμα, ἢ χρῶμα.

ΧΡΟΝΙ'ΖΩ, *tardo*, *moror*, *diu commoror*. אחר in Kal, Pih. et Hiph. Gen. XXXII, 4. XLIX, 6. Deut. XXIII, 22. et alibi. – בשש *Pih.* Exod. XXXII, 1. – נושן Niph. a יָשֵׁן, *veterasco*. Deut. IV, 25. χρονίσητε ἐπὶ τῆς γῆς, *diu commoremini* in terra. *Hesych.* χρονίζει, διατρίβει. – שֶׁלֶג, *nix*. Prov. XXXI, 21. ubi tamen pro χρονίζῃ sine dubio legendum χιονίζῃ vel χιονίζει. *Philoxen. Gloss.* χιονίζει, *nivet*. Vide *Grabium Proleg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 3. Coniecturam autem hanc iam ante *Grabium Cotelerius* in *notis* ad lib. I. *Constitut. Apost.* Tom. I. p. 210. protulit.

ΟΥ' ΧΡΟΝΙ'ΖΩ, *non tardo*. עֵת, *tempus*. Ies. XIV, 1. καὶ οὐ χρονιεῖ. *Trommius* iudicat, eos fortasse legisse עִתָּה, *tempestive loquor*. Sed omnia haec sunt aliena, nam verba graeca supra adducta pertinent potius ad hebr. וְיָמֶיהָ לֹא יִמָּשֵׁכוּ, *et dies eius non protrahentur*.

ΧΡΟΝΙ'ΣΚΟΣ, *parvum tempus*. 2 Macc. XI, 1. sec. cod. *Alex.* ubi alii libri χρόνον habent.

ΧΡΟ'ΝΟΣ, *tempus*. *אַרְכָה chald. *longitudo*. Dan. VII, 12. sec. cod. *Chis.* χρόνος ζωῆς, *tempus longum* vitae. – זְמָן, *tempus condictum*. Cohel. III, 1. – זְמַן, in plur. זִמְנַיָּא chald. Dan. II, 16. ὅπως χρόνον δῷ αὐτῷ, ut tempus vel *spatium* daret sibi. Conf. Apoc. II, 21. Dan. II, 21. αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους, ipse mutat tempora et *aetates*. Conf. Act. I, 7. Dan. VII, 12. ἕως χρόνου καὶ καιροῦ, ad *tempus* quoddam *definitum*. – חֹק, *statutum*. Iob. XIV, 5. 13. – יוֹם, plur. יָמִים, *dies*. Gen. XXVI, 1. ἐν τῷ χρόνῳ Ἀβραάμ, *temporibus* Abrahami. Ios. IV, 14. ὅσον χρόνον ζῇ, quamdiu vivebat. Vide et Deut. XII, 19. et conf. Marc. II, 14. Dici-

tur autem ὅσον χρόνου pro εἰς ὅσον χρόνον. *Diodorus Sic.* lib. IV. p. 263. εἰς ὅσον χρόνον ζῇ. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* – מְזֻמָּן part. Pyh. *constitutus, designatus.* Nehem. X, 34. εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, *certis temporibus.* Conf. ib. XIII, 30. – מַיִם dual. *aqua.* Iob. XIV, 11. Forsan legerunt יָמִים. – עֲלוּמִים plur. *adolescentia.* Ps. LXXXVIII, 44. ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ. Ex *Agellii* coniectura legerunt θρόνου, ut quoque habet cod. *Vat.* et ipsi hebraei עלומים intellegunt *tempus illud, quo semen David viguit quasi, regni robore potens, et gloriae regiae decore nitens.* Sic *Augustinus*, *Hesychius*, *Theodoritus* ac *Euthymius.* Alii putant, LXX legisse עוֹלָמוֹ, h. e. *saeculi eius.* – עָשׁ, *tinea.* Ies. LI, 8. ὑπὸ χρόνου, *vetustate*, quod eodem redit. – עֵת. Ierem. XXX, 7. XXXI, 1. – פַּעַם, *vice.* Prov. VII, 12. – קֵץ, *finis.* Iob. VI, 11. τίς μου ὁ χρόνος; *quamdiu durabit vita mea?* aut: *quando veniet finis vitae?* ubi χρόνος *tempus vitae* notat. – רֶגַע, *momentum.* Ies. LIV, 7. – תּוֹר, *ordo, terminus.* Esth. II, 15. Conf. Gal. IV, 4. Sap. XII, 20. δοὺς χρόνους καὶ τόπον. Sic etiam apud *Polybium* VI, 17, 5. χρόνον δοῦναι *moram concedere* notat. Porro, quemadmodum χρόνος *annos* notat (vide *Munth. Obss. e Diod. Sic.* ad Luc. XX, 9. et *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* 1083. p. 407. ed. rec.), ita et sic dicuntur *annales.* 3 Esdr. I, 24. ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, in antiquioribus *annalibus*, coll. v. 42. ubi ἡ βίβλος τῶν χρόνων dicitur. Discrimen inter χρόνον et καιρὸν ab aliis notatum pluribus exsequitur *Severianus Opp. Chrysost.* T. VI. p. 458. B. C.

ΠΟΛΥ´Σ ΧΡΟ´ΝΟΣ, *longum tempus, longa aetas.* יָשִׁישׁ, *decrepitus.* Iob. XII, 12. ἐν πολλῷ χρόνῳ, in *senectute.* Abstractum posuerunt pro concreto.

ΔΙΑ` ΧΡΟ´ΝΟΥ ΠΟΛΛΟΥ~, *post tempus longum*: מִמֶּרְחָק, *e longinquo.* Ies. XXX, 27. τὸ ὄνομα κυρίου ἔρχεται διὰ χρόνου πολλοῦ, nomen Domini venit *post longum tempus*, h. e. *improviso, inopinato*, ut adeo non male sensum expresserint. Sic *Aristoph. Vesp.* v. 1467. ὡς ἔπιε διὰ χρόνου πολλοῦ, cum biberet post longum temporis intervallum. Similiter δι' ὀλίγου, sc. χρόνου, significat *post parvum tempus, paulo post. Hesych.* δι' ὀλίγου, ἀντὶ τοῦ μετ' ὀλίγον. Sic enim ex *Phavorino* rescribendum est pro μετολίγον. Conf. *Raphelii annotatt. Xenoph.* ad Marc. II, 1. p. 66. – *מֵרָחוֹק, *de longe.* Ies. XLIX, 1.

ΕΙ´Σ ΧΡΟ´ΝΟΝ ΠΟΛΥ`Ν, *in tempus multum vel longum.* לְנֵצַח נְצָחִים, *in aeternitatem aeternitatum.* Ies. XXXIV, 10.

**'ΕΝ ΧΡΟ´ΝΩι*, *denique, labentibus annis*, nostrum *mit der Zeit*, quod Graeci σὺν χρόνῳ dicunt, vel χρόνῳ simpliciter. Sap. II, 4. *Syrus: subsequente tempore.* Vide etiam Sap. XIV, 16.

**ΜΕ´ΧΡΙ ΧΡΟ´ΝΟΥ*, *aliquamdiu, usque ad certum quoddam tempus.* Tob. XIV, 4. – Vide alibi αἰών, βίος, βιόω, ἐπιὼν et ζάω.

ΧΡΥΣΑΥΓΕ'Ω, *instar auri splendeo, fulgeo, niteo.* זָהָב, *aurum.* Iob. XXXVII, 22. ἀπὸ βοῤῥᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα, a borea nubes *fulgentes*, sc. veniunt. Arab. نغب proprie quidem notat *praestringere oculos ex auri fulgore*, sed et ad alia, v. c. *splendorem fulguris*, transfertur. Vide *Schultensii Op. min.* p. 79. *Hesych.* χρυσαυγοῦντα, ἀστράπτοντα, ἢ στίλβοντα. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Suidas*, nisi quod ἢ omittant.

ΧΡΥ'ΣΕΙΟΣ, *aureus.* Ies. III, 23. ubi nihil est pro hac voce in textu hebraico.

ΧΡΥ'ΣΕΟΣ, et contr. χρυσοῦς, *aureus.* אֲדַרְכּוֹן, *drachma, Daricus* (Conf. *Raphelii annot.* ex *Xenoph. ad N. T. Append.* p. 360. sequ. et *Harenbergium* in *Bibl. Brem.* Class. VIII. p. 623. sequ.). 1 Par. XXIX, 7. χρυσοῦς (sc. στατῆρας) μυρίους. *Pollux* lib. IX. c. 6. segm. 59. καὶ οἱ μὲν Δαρεικοὶ ἐκαλοῦντο στατῆρες, οἱ δὲ Φιλίππειοι, οἱ δὲ Ἀλεξάνδρειοι, χρυσοῖ πάντες ὄντες, καὶ εἰ μὲν χρυσοῦς εἴποις, προσυπακούεται ὁ στατήρ. *Hesychius:* Δαρεικοὶ οἱ χρυσοῖ στατῆρες, ἐκλήθησαν δὲ, ὥς τινές φασὶν, ἀπὸ Δαρείου τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως. Vide quoque *Harpocrationem* in v. Δαρεικὸς, *Schol. Aristoph.* in *Eccles.* v. 598. et, qui illum exscripsit, *Suidam* v. Δαρεικοὺς, *Maussacum* in *Harpocrat.* p. 152. *Bonfrerium* in Num. VII, 14. p. 758. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* I, 22. *Schefferum* et *Kuhnium* ad eundem lib. XI. cap. 9. et *Brissonium de regno Persarum* lib. II. §. 243. – דְּהַב: דַּהֲבָא chald. *aurum.* Esdr. V, 14. Dan. II, 38. V, 2. – זָהָב, idem. Gen. XXIV, 22. δέκα χρυσῶν (στατήρων) ὁλκὴ αὐτῶν, decem *aureorum staterum* pondus eorum. Vide et 1 Reg. X, 16. Nehem. VII, 76. Ios. VII, 21. γλῶσσαν μίαν χρυσῆν, linguam unam auream. Vide et v. 24. Ita nimirum vocant oblongam planamque instar linguae auream regulam. *Iosephus* μάζαν vocat, quod plerique *massam* explicant. *Gloss.* in *Octat.* χρυσῆ γλῶσσα, νοεῖται τὸ ἄκρον τῆς ζιβύνης. – כֶּסֶף, *argentum.* Gen. XLV, 22. χρυσοῦς, sc. στατῆρας. Vide et Gen. XXXVII, 27. et conf. *Is. Vossium* de *LXX Intt.* p. 39. ubi interpretes illos defendit contra eos, a quibus reprehenduntur, quod כֶּסֶף per χρυσοῦς reddiderint. – כֶּתֶם, *aurum insigne.* *Theod.* Ps. XLIV, 11. – פָּז, *aurum solidum.* Iob. XXVIII, 17. Cant. V, 5.

*ΧΡΥ'ΣΙΝΟΣ, *aureus.* כֶּסֶף, *argentum.* *Syrus* Gen. XLV, 22. Vide supra s. v. χρύσεος.

ΧΡΥ'ΣΙΟΝ, *aurum.* דְּהַב: דַּהֲבָה chald. Esdr. VII, 14. Dan. II, 32. – זָהָב. Gen. II, 11. XIII, 2. et alibi saepius. *Aqu. Theod.* Iob. XXXVII, 22. ubi χρυσίον, ut hebr. זָהָב, ponitur pro *sole* ob colorem aureum. LXX habent χρυσαυγοῦντα. – חָרוּץ, *excisus*, it. *aurum.* Ps. LXVII, 14. Prov. III, 14. VIII, 10. – *יָקָר, *pretiosus.* *Theod.* Iob. XXVIII, 16. Solent quidem veteres *omne, quod est in suo genere praestans ac pretiosum,*

aureum dicere, quod tamen hic locum habere nequit, quia inter meras species rerum pretiosarum ponitur. Igitur legendum est χρυσείῳ s. χρυσῷ, ita ut vel ad antecedens ὄνυχι, vel, quod mallem, ad sequens σαπφείρῳ referatur. Est enim *sapphirus coerulea, aureis punctis notata.* LXX habent ἐν ὄνυχι τιμίῳ, e quibus fortasse est emendandus *Theodotion.* - בֶּתֶם, *aurum insigne.* Iob. XXVIII, 19. Cant. V, 12. - מַלְבּוּשׁ, *vestimentum.* Iob. XXVII, 16. De sensu magis quam de verbis solliciti fuerunt. Nam *vestes* simpliciter saepius pro *divitiis* occurrunt. Vide *Valckenaer. Opuscula* P. I. p. 25. - פָּז, *aurum solidum.* Thren. IV, 12. - *פִּטְדָה, *gemmae species topazius. Theod.* Iob. XXVIII; 19. Fortasse putavit, quemadmodum חָרוּץ *aurum* dicitur ab *effindendo*, ita etiam פִּטְדָה eandem significationem a *fodiendo* habere. Fortasse autem scribendum est τοπάζιον. Certe *Hieron.* et *Vulg.* h. l. *topazium* habent. - צֹרֵף, *fusor, aurifex.* Ies. XLVI, 6. μισθωσάμενοι χρυσίον. Mallem legere χρυσοχόον.

ΧΡΥΣΙ'ΟΝ "ΑΠΥΡΟΝ, *aurum ignis expers, aurum, quod sine igne probum apparet, incoctum.* פָּז, *aurum solidum.* Ies. XIII, 12. ἔντιμοι μᾶλλον ἢ χρυσίον ἄπυρον, pretiosum magis quam aurum sine igne probum. Ad quem locum *Theodoretus:* ἄπυρον οὖν χρυσίον τὸ καὶ δίχα πυρὸς φαινόμενον δόκιμον, τουτέστιν ἄπεφθον. Plura de illo veterum loca vide apud *Bochartum* in *Phaleg* lib. II. c. 27, p. 157., quibus addi meretur insignis ille locus *Diodori Siculi* lib. II. p. 133. μεταλλεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ ὁ προσαγορευόμενος ἄπυρος χρυσὸς, οὐχ ὥσπερ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐκ ψηγμάτων καθεψόμενος, ἀλλ' εὐθὺς ὀρυττόμενος εὑρίσκεται, τὸ μέγεθος καρύοις καστανα̈ικοῖς παραπλήσιος, τὴν δὲ χρόαν οὕτως φλογώδης, ὥστε τοὺς ἐντιμοτάτους λίθους ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν ἐνδεθέντας ποιεῖν τὰ κάλλιστα τῶν κοσμημάτων. Conf. *Polluc.* lib. III. c. 11.

*ΧΡΥΣΙ'ΟΝ ΠΡΩΤΕΙ'ΟΝ, *aurum primum, h. e. praestantissimum.* אוֹפִיר. *Symm.* Iob. XXII, 24. Aurum Ophiricum pro praestantissimo habebatur.

*ΧΡΥ'ΣΙΣ, ΕΩΣ, 'Η. Sirac. XXVI, 18. sec. cod. *Alex.* στύλοι χρύσεως, ubi alii libri χρύσεοι habent.

ΧΡΥΣΟΕΙΔΗ'Σ, *auri speciem referens, auro similis.* 3 Esdr. VIII, 59. Respondet hebraeo חֲמוּדָה כַּזָּהָב, *desiderabile ut aurum,* coll. Esdr. VIII, 27. Adverbium χρυσοειδῶς legitur apud *Eustath.* p. 81.

ΧΡΥΣΟ'ΛΙΘΟΣ, *chrysolithus, gemma aurei coloris, aut potius lapis, qui aureum colorem mixtum colore marino et albicante praefert*, unde apud Hebraeos dicitur תַּרְשִׁישׁ, et apud Chaldaeos כרום ימא, propter colorem. *Plin.* XXVII, 9. *Isidor. Origg.* XVI, 14. - תַּרְשִׁישׁ. Exod. XXVIII, 20. XXXIX, 11. *Aqu.* Ezech. I, 16. et X, 9. *Ed. Sexta* Cant. V, 14.

ΧΡΥΣΟ'Σ, i. q. χρυσίον, *aurum.* דַּהֲבָא *chald.* Dan. II, 35, 45. - זָהָב. 2 Par. III, 7. Esdr. I, 6. 11. et alibi. - חָרוּץ, *excisus*, it. *aurum.* Iob. XLI, 22. - כֶּתֶם. *Symm.* Ps. XLIV, 11. Caeterum de confusione vocum χρυσὸς et χρυσίον in codd. MSS. vid. *Hemsterhusius* ad *Aristoph. Plut.* p. 492. ed. res. - Vide alibi συγκαθυφαίνω.

ΧΡΥΣΟΤΟ'ΡΕΥΤΟΣ, *ex auro sculptus* vel *caelatus.* זָהָב מִקְשָׁה, *aurum solidi operis.* *Al.* Exod. XXV, 18. ποιήσεις δύο χερουβὶμ χρυσοτόρευτα, facies duos Cherubinos ex auro caelatos: ubi codex 53. *Holm.* χρυσοτόρευτα habet. *Hesych. Suid.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* χρυσοτόρευτα, χρυσόγλυφα.

ΧΡΥΣΟΥ'ΡΓΟΣ, *aurifaber*, *aurifex.* Sap. XV, 9.

ΧΡΥΣΟΥ'Σ. Vide in χρύσεος.

ΧΡΥΣΟΦΟΡΕ'Ω, *aurum gesto* seu *fero*, i. e. *aurata vestimenta vel aurea monilia gero.* 1 Macc. XIV, 43. ubi *Vulgatus auro* habet. Num fortasse loco χρυσοφορῇ legit χρυσοφορῇ, ut ἱμάτια supplendum sit? Quod autem h. l. χρυσοφορεῖν dicitur, v. 44. per ἐμπορποῦσθαι πόρπην χρυσῆν exprimitur.

*ΧΡΥΣΟΦΟ'ΡΟΣ, *qui aurum gestat seu fert.* צֹרֵף, *fusor.* Ierem. XLVI, 6. sec. *Complut.* ubi reliqui χρυσοχόος habent, quod rectius videtur. *Philoxen. Gloss.* χρυσοφόρος, *aurifer.*

ΧΡΥΣΟΧΑ'ΛΙΝΟΣ, *aureo freno ornatus*, *aureum frenum habens.* 3 Esdr. III, 6. ἅρμα χρυσοχάλινον, currum cum *aureis frenis* vel *equis aureis frenis ornatis.* 2 Macc. X, 29. e coelo apparuerunt bellatores ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων. Conf. *Schefferum* de *re vehic.* lib. I. c. 16. p. 211. et c. 18. p. 257.

ΧΡΥΣΟΧΟ'ΟΣ, *aurifusor*, *aurifaber.* צֹרֵף, *fusor.* Ies. XL, 19. XLVI, 6. Ierem. X, 9. Ep. Ier. 39. Vide quoque supra s. v. χρυσοφόρος.

ΧΡΥΣΟ'Ω, *deauro*, *inauro.* חָפָה, *tego.* 2 Par. III, 7. - צָפָה, idem. Exod. XXVI, 32. 37. 2 Par. III, 10. In omnibus his locis legitur formula χρυσοῦν χρυσίῳ.

ΧΡΥ'ΣΩΜΑ, *vas aureum*, *poculum aureum.* 3 Esdr. VIII, 57. hebr. כְּפוֹרֵי זָהָב, *crateres aurei*, coll. Esdr. VIII, 27. 1 Macc. XI, 58. XV, 32.

ΧΡΩ͂ΜΑ, *cutis*, it. *color*, i. q. χρόα. עוֹר. *Al.* Exod. XXXIV, 29. 30. - שָׁשַׁר, *minium.* *Al.* Ezech. XXIII, 14. χρώμασιν. *Vulg.* *coloribus.* Sap. XV, 4. εἶδος σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις, species coloribus variis maculata, h. e. distincta, ornata et polita. *Addit. Esther.* XV, 9. μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει. *Vulg. in pallorem colore mutato.*

ΧΡΩ'Σ, ΩΤΟ'Σ, *cutis*, *corpus.* בָּשָׂר, *caro.* Lev. XIII, 2. ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ, in cute corporis eius. Vide et Exod. XXVIII, 38. Lev. XV, 7. XVI, 4. *Lex. Cyrilli MS. Brem.*

χρωτὸς, σώματος, ἰδέας. Sic *cutis* pro *corpore* ponitur apud *Martialem* IX. Ep. 7. Conf. *Turnebi adversaria* XXIV, 28. Lev. XIII, 14. χρωὶς ζῶν, h. e. iuxta *Hesychium:* σῶμα ζῶν. Sic enim bene apud hunc legit pro χρὼς ζῇν, σῶμα ζῇν, *Spanhemius Obss. in Callim.* p. 10., ubi etiam observat ex *Galeno* ad *Hippocratem* lib. II. de *fractur.*, quod χρὼς Ionibus notet, *quidquid in corpore carnosum est*, atque inde pro *toto corpore* apud eundem *Hippocratem*, et ante eum apud *Homerum* sumatur. Unde et *Suidas:* χρὼς, σῶμα, ἰδέα. Lev. XIII, 15. τὸν χρῶτα ὑγιῆ, ubi *Schol.* ed. *Rom.* τὴν σάρκα ζῶσαν, quod alius interpretis esse videtur. - עוֹר. Exod. XXXIV, 29. ἡ ὄψις τοῦ χρωτὸς τοῦ προσώπου, species *cutis* faciei. Vide et v. 30. *Symm.* Iob. II, 4. χρῶτα ὑπὲρ χρωτὸς, *cutem* pro *cute*.

ΧΥΔΑΙ͂ΟΣ, *cuius magna est copia*, *abundans*, item *vilis*, a χύδην, *fuse*, *abundanter*. Hinc

ΧΥΔΑΙ͂ΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *abundans sum*, *multus*, *copiosus fio*, *multiplicor*. רָבָה, *multiplicor*. Exod. I, 7. χυδαῖοι ἐγένοντο, *multi facti s. multiplicati sunt*. In *Hexaplis Montf.* rectius refertur ad יִשְׁרְצוּ. Vide ad h. l. *Scharfenbergium*. *Suidas:* χυδαῖος, εὐτελὴς, παμπληθής. Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, nisi quod pro παμπληθὴς habeat ἐμπληθής.

**ΧΥΛΟ'Σ*, *succus*, *humor*. 4 Macc. VI, 25.

ΧΥ'ΜΑ, *ΧΥ͂ΜΑ*, *effusio*, *id quod effusum est* seu *effusum fluit*, *flumen*, *multitudo*. רֹחַב, *latitudo*. 1 Reg. IV, 29. χύμα καρδίας, *flumen cordis*, *mentis foecunditatem*, *flumen ingenii*. 2 Macc. II, 25. συνορῶντες τὸ χῦμα τῶν ἀριθμῶν, conspicientes *multitudinem* numerorum. *Hesych.* χῦμα, ῥεῦμα, πλῆθος.

**ΧΥ'ΣΙΣ*, idem. מְסַפֵּחַ, *adiungens*. *Theod.* Hab. II, 15. Legerunt מִסְפָּח, *effusio*, (Ies. V, 7.) ab arab. سفح, *fudit*, *effudit*. Admodum igitur errant, qui eum מִשְׁפַּךְ legisse statuunt, a שָׁפַךְ, *fundere*, *effundere*. De *lue latius serpente* legitur 1 Sam. V, 6. sec. *Compl.*, ubi nihil extat in textu hebr. Vide s. v. σύγχυσις.

ΧΥΤΟ'Σ, *fusus*, *fusilis*. טָהוֹר, *purus*. *Inc.* Exod. XXV, 17. χρυσίου χυτοῦ. Aurum fusum est maxime purgatum ab omnibus scoriis. - יָצוּק. 1 Reg. VII, 23. - מוּצָק. 1 Reg. VII, 22. 2 Par. IV, 2. - מְטִיל, *vectis*. Iob. XL, 13. σίδηρος χυτός. *Breitingerus* rescribit τύχος σιδήρεος mutatione minus probabili, neque enim vel hoc hebraicis satis congruum. Quid si legerint מַמְטִיר, atque a verbo מָטַר explicationem forte petierint? *Hesych.* χυτὴ, χωστή.

ΧΥ'ΤΡΑ, *olla*, *testa*, *cacabus*, *quia in eam aliquid funditur*, a χύω, *fundo*. פָּארוּר. Ioel. II, 6. Nah. II, 11. -

פָּרוּר. Num. XI, 8. Iud. VI, 19. 1 Sam. II, 16. - קַלַּחַת, *ahenum.* Mich. III, 3. Sir. VIII, 3. ubi *Vulg. cacabus.*

ΧΥΤΡΟΓΑΥΛΟΣ, *magna olla, labrum, vasis genus,* ut videtur *cymbii,* vel *rotundam formam habens.* כִּיּוֹר. 1 Reg. VII, 37. 42. ubi *Vat.* habet χυτροκαύλους. Conf. κυθρόγαυλος. Descendit a γαῦλος, quod secundum *Hesychium mulctrale,* it. *navigium Phoenicium.* Sic secundum *Festum gaulus,* genus navigii rotundi, et apud *Plautum* in *Rudente* Act. V. Scen. 2. v. 32. est *vasculum in formam cymbii.* Vide ad h. l. *Taubmannum* et *Pareum.*

ΧΥΤΡΟ'ΠΟΥΣ, *olla pedata* vel *pedes habens.* כִּירַיִם dual. *testus, vas fictile.* Lev. XI, 35. ubi, iudice *Rosenmüllero,* voce χ. indicare voluerunt *ollae sustentaculum,* quo hodie Arabes Scenitae utuntur, dum ollam imponunt tribus lapidibus fere aequalibus, ut commodius ignis subdi possit, teste *Golio* p. 21. *Suidas:* χυτρόπους, πλατύπους. Idem verba subiungit ex vita *Isidori* a *Damascio* conscripta, annotante *Küstero,* in quibus vox occurrit. Sic et apud *Hesiodum* ἔργ. v. 746. ubi *Moschopulus:* λάσανον καὶ χυτρόπους τὸ αὐτό. ἔστι δὲ ὁ κοινῶς πυριστάτης. ἐνταῦθα δὲ χυτροπόδων φησὶν ἀντὶ τοῦ χυτρῶν. Conf. *Pollucem* lib. X. c. 24. segm. 99. ibique Interpretes, ac *Graevii Lectt. Hesiodd.* cap. 15.

ΧΥ'Ω, *fundo, effundo,* et χύομαι, *expando me.* יָצַק. 1 Reg. VII, 29. Iob. XXXVIII, 38. κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, ubi pro בְּצֶקֶת, *in fundendo,* nonnullis legisse videntur הוּצַק. *Vulg. quando fundebatur.* - נִתַּךְ, *effundor. Al.* (sine dubio *Aquila*) Iob. III, 25. - פָּרַץ, *erumpo.* Hos. IV, 2. Vox hebr. dicitur pr. de *rivis* et *fluviis, qui ita tumescunt, ut ripas, aggeres, moles oppositas perrumpant, atque adeo late diffundantur.* V. *Schultens.* ad Iob. I, 10. - פָּרַשׂ, *expando.* Ioel. II, 2. - *פָּשַׁט. 1 Sam. XXIII, 27. sec. *Compl.* Vide *Eurip. Heracl.* v. 75. *Ovid. Met.* VIII, 529. - שָׁפַךְ, Ezech. XX, 33. 32. θυμῷ κεχυμένῳ, *ira effusa.*

ΧΩΘΑ'Ρ. Hebr. כֹּתֶרֶת, *coronamentum.* 2 Reg. XXV, 17. *Gloss. in L. 4. Reg.* Τὸ χωθάρ, τὸ ἀκροκίονον, τὸ ἐπίθεμα. In *Cod. MS. Barocc.* mendose: τὸ χοθὸρ, τὸ ἀκροατήρεον, τὸ ἐπίθεμα.

ΧΩΘΑΡΕ'Θ. Hebr. plur. כֹּתָרוֹת (pro quo legisse videntur כֹּתֶרֶת in singulari), *coronamenta.* 2 Par. IV, 12.

ΧΩΛΑΙ'ΝΩ, *claudico, claudus sum.* הוֹאִיל לָלֶכֶת Hiph. a יָאַל, *volo ire. Inc.* 1 Sam. XVII, 39. ἐχώλαινεν. Videtur magis ad seriem orationis respexisse, quam ad significationem verbi. Conf. ad σκάζω supra a me notata. - חָרַג, *horreo.* Ps. XVII, 49. ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. Quae verba *Suidas* exponit: ἐξέκλιναν ἀπὸ τῆς εὐθύτητος. *Hesych.* ἐχώλαναν (lege ἐχώλαναν), ἔκλιναν. Secundum *Cappellum* in *Crit. S.* p. 632. transpositis literis legerunt יַחְגְּרוּ, a חָגַר, quod in

lingua chald. est *pede cingere*, i. e. *claudicare*. Et vere haec lectio reperitur in loco parallelo 2 Sam. XXII, 46. Contra eum disputat *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 677., qui monet, חָרַג in l. chald. occurrere significatione *horroris*, *trepidationis*, adeoque putasse LXX, חָרַג h. l. esse *cum trepidatione et commotione egredi*, *exire*. Arab. خَرَجَ, *egressus est*. *Locm. fab.* I, 2, 6. *Abulfed. Aeg.* p. 5, 13. *Coran. Sur.* II, 22. *Chaldaeus* וִיטַלְטְלוּן, *timore pleni fugiunt*, et in loco parallelo Sam. וִיזוּעוּן, *expavescunt*. – פָּסַח. 2 Sam. IV, 4. 1 Reg. XVIII, 21. ubi in versione *Symmachi* pro χωλαίνετε reponere mallem χωλανεῖτε.

ΧΩΛΕΥ'ΟΜΑΙ, idem. עָלוֹת plur. *lactantes*. Gen. XXXIII, 13. ubi tamen alii pro χωλεύονται rectius λοχεύονται exhibent.

ΧΩΛΟ'Σ, *claudus*. פִּסֵּחַ, idem. Levit. XXI, 17. Deut. XV, 22. 2 Sam. V, 6. 8. et alibi saepius. *Symm.* Prov. XXVI, 7., ubi etiam in versione Alex. post vocem σκελῶν recte *Grabius* adiecit alteram χωλῶν, nam si vox χωλῶν omittitur, sensus verborum est mancus, qui, hac adiectione facta, hic est: *Auferte*, ut rem inutilem, *crura a claudo*, et *proverbium* seu acutum dicendi genus, (quod est) *in ore stultorum*. Occasio autem huius omissionis ducenda est ex antecedente voce σκελῶν, quae magnam omnino respectu ultimae syllabae habet similitudinem cum voce χώλων.

ΧΩ˜ΜΑ, *agger*, *tumulus*, *terra aggesta*, *sepulcrum*. Notat quoque *pulverem*, quemadmodum χοῦς. et *terram aggestam* et *pulverem* notat. גַּל. Ies. XXV, 2. – סֹלְלָה. 2 Reg. XIX, 32. sec. *Compl.* Ezech. XXI, 22. βαλεῖν χῶμα, ut struat *aggerem*. *Suidas*: χῶμα, ὕψωμα γῆς, ὅπερ (*Küsterus* emendat ᾧπερ) οἱ πολέμιοι εἰώθασι προχοῦν τὰ τείχη. Idem verba haec ex auctore incerto subiungit: Τραϊανὸς εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος ἐντυγχάνει χώματι μεγίστῳ, ὅπερ χῶσαι ἐλέγετο Σεμίραμις. – עָפָר, *pulvis*. Exod. VIII, 16. 17. Tob. XVII, 16. ubi χῶμα *sepulcrum* notat, seu *terrae egestae cavitatem* (Vide *Theocrit. Idyll.* XXIII, 43.), coll. Iob. XIV, 9. (8.) Iob. XXVIII, 6. Dan. XII, 2. *Theod.* Lev. XVII, 13. ac Iob. XIX, 25. *Inc.* forte *Theod.* Ies. XXVI, 5. *Inc.* Thren. III, 29. – עֲרֵמַת עָפָר, *acervus pulveris*. Nehem. IV, 2. – תֵּל. Ios. VIII, 28. χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκε αὐτὴν, tumulum desolatum in aeternum constituit illam. *Aqu.* Ios. XI, 13. Sir. XXI, 9. εἰς χῶμα ταφῆς αὐτοῦ, ad *tumulum sepulcri sui*, h. e. tumulum et sepulcrum sibi aedificat, quia in illa brevi morietur ac sepelietur. *Gloss. in Octat.* χῶμα, ὕψωμα γῆς, ἢ βουνὸς, ἢ τάφος. Conf. *Drusium* ad Iob. XVII, 19.

ΧΩΜΑΡΙ'Μ. Ipsa vox hebr. כְּמָרִים, genus *sacrificulorum idololatricorum.* 2 Reg. XXIII, 5. *Glossae in lib. 4. Reg.* χώμασιν (vel iuxta *Cod. Barocc.* σώμασι, corrupte pro χωμαρὶμ) interpretantur τοὺς ἱερεῖς τῶν ματαίων. Eaedem: τοὺς χωμαρὶμ (In *Cod. MS. Barocc.* rursus corrupte τοὺς χωρεὶμ legitur), τοὺς καθεστῶτας.

ΧΩΜΑΤΙ'ΖΟΜΑΙ, in tumulo vel colle situs sum. עָמַד עַל תֵּל, *sto super tumulum.* Ios. XI, 13. πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωματισμένας, omnes urbes *in aggeribus et tumulis sitas.* Ita *Hieronymus.* Sed *Masius* vertit: *aggeribus munitas.*

ΧΩΝΕΙ'Α, conflatio. מוּצָק. Iob. XXXVIII, 38. κέχυται γὰρ ὥσπερ γῆ χωνείᾳ, funditur enim tanquam terra conflatione. Sic enim pro γῇ vel γῆς κονία ibi legendum censet *Grabius Prol. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 2.

ΧΩ'ΝΕΥΜΑ, conflatile, quod in fornace fusoria conflatur seu conflatum est. מַסֵּכָה. Deut. IX, 12. 2 Reg. XVII, 16. Hos. XIII, 2. - מַעֲצָר, *securis.* Ierem. X, 3. - מֻצָק. 1 Reg. VII, 16. *Theod.* Ies. XLI, 29.

ΧΩ'ΝΕΥΣΙΣ, conflatio. מֻצָקֶת. 2 Par. IV, 3. - צֶקֶת infin. a יָצַק. Exod. XXXVIII, 27.

ΧΩΝΕΥΤΗ'ΡΙΟΝ, conflatorium, fornax fusoria. יוֹצֵר, *figulus. Symm.* et LXX Zach. XI, 13. - יְצֻקָה, *fusio.* 1 Reg. VII, 23. - כּוּר, *fornax.* 1 Reg. VIII, 51. *Theod.* Prov. XXVII, 21. - מְצָרֵף part. Pih. *conflator.* Mal. III, 2. Forte legerunt מַצְרֵף, *vas fictile s. conflatorium. Hesych.* χωνευτήριον, χωνεῖον.

ΧΩΝΕΥΤΗ'Σ, conflator, fusor. *נְסִיךְ, *princeps.* Dan. XI, 8. sec. cod. *Chis.* μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν. Non male quoad sensum. - צֹרֵף. *Inc.* et LXX Iud. XVII, 4.

ΧΩΝΕΥΤΟ'Σ, conflatilis, a fusore fabricatus. מוּצָק, idem. 1 Reg. VII, 32. - מַסֵּכָה, *fusio.* Exod. XXXII, 4. Lev. XIX, 4. Deut. IX, 16. et alibi saepius. - מֻצָק, *conflatile. Al.* 1 Reg. VII, 16. χωνευτά. - נְסִיכִים plur. *principes.* Dan. XI, 8. μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν. Forte legerunt נֶסֶךְ. Ita *Bielius.* Sed χωνευτῶν mihi ibi derivandum videtur a χωνευτής, quod vide supra. - נֶסֶךְ, *fusio.* Ies. XLVIII, 5. Praeterea legitur Dan. V, 4. sec. cod. *Chis.*, ubi nihil κατὰ τὸ ῥητὸν ei in textu respondet.

ΧΩΝΕΥ'Ω, in fornacem conflatoriam seu fusoriam coniicio, in fornace fusoria fabrico, fundo, conflo. הִתּוּךְ, *fusio.* Ezech. XXII, 22. χωνεύεται. - הֵתֵם Hiph. a תָּמַם, *absolvo. Al.* 2 Reg. XXII, 4. χωνεύσατε. Vocem hebr. יַתֵּם plerique veterum Intt. explicarunt: *perficiat conflare.* Est autem χωνεύειν h. l. metaph. *summam* pecuniae datae *perficere s. cognoscere, s. in unam colligere.* - *יָצַק. Iob. XXVIII, 1. ubi *Olympiodorus:* οἱ δὲ λοιποὶ, ὅθεν χωνευθῇ. - יָצַק, *fundo.* Exod. XXVI, 37. XXXVII, 3. 13. et alibi. - יָצַר, *formo.* 1 Reg.

VII, 15. - כָּנַס, Pih. *congrego*. Ezech. XXII, 21. Ita *Bielius*: sed perperam; respondet enim ibi τῷ נָתַךְ, quod vide infra. - מוֹצָא, *exitus*. *Al.* Iob. XXVIII, 1. χωνευθῇ. - נָסַךְ, *fundo*. Ies. XLIV, 10. Sensu eodem. - נֶסֶךְ, *fusio*. Ierem. X, 13. LI, 17. - נָתַךְ, *fundor*. 2 Reg. XXII, 9. Ezech. XXII, 20. 21. - *סִכֵּךְ. *Quinta ed.* Ps. CXXXVIII, 13. ἐχώνευσάς με, *conflasti me*. Auctore *Hieronymo* metaphora desumta est a fusoribus metallorum et sigillorum opificibus, qui in formam ex argilla factam argentum fundant. Caeterum auctor huius vers. חִסַּכֵּנִי a נָסַךְ derivasse videtur. - *צוּק. *Hebr. Int.* Iob. XXVIII, 2. - צָרַף, *purgo*. Mal. III, 3. *Inc.* Ps. XI, 7. χωνευόμενον, *conflatum*, hebr. צָרוּף, *igne examinatum seu probatum*, sensu eodem. Ierem. X, 14. sec. *cod. Vat.*

ΧΩΝΝΥ'Ω, *aggerem educo*, *effodio*, *obruo*. סָקַל, *lapido*. 1 Reg. XXI, 15. κέχωσται Ναβουθαὶ, *obrutus est* Nabathai. Tob. VIII, 4. χῶσαι τὸν τάφον, quod *Bielius* interpretatus est *effodere sepulcrum*, sed rectius vertitur *obruere sepulcrum antea effossum*. *Vulgatus* habet *replere*. *Dio Cass.* l. 76. p. 1281. ed. *Reim.* χωννύων τὰ ἕλη, *sarmentis implere paludes*.

ΧΩ'ΡΑ, *regio*, *terra*, *locus*, *ager*. אֲדָמָה, *terra*. Ies. XIX, 17. - אוּר, *Vr*, nomen proprium urbis Chaldaeorum. Gen. XI, 28. ἐν τῇ χώρᾳ τῶν χαλδαίων. Hic χώραν vel χὼρ non esse significativum, sed proprium, idemque quod Ὦρ vel Οὖρ, asserit *Is. Vossius de LXX Intt.* p. 56. observans, quod non apud Graecos tantum, sed et apud Syros ac Arabas τὸ Χ in multis vocabulis in initio aut adsit, aut desit, et sic Atramitae etiam dicantur Chatramitae, Aboras Chaboras, Aran Charan. Pari ratione olim et חור et אור scriptum ipsi fuisse videtur, sed posterius vocabulum, cum *ignem* significet, ideo libentius amplexos esse Iudaeos, quod id favere visum sit fabellae, quam de Harane et Abrahamo sunt commenti. Pariter *Fullerus Miscell. Sacr.* lib. II. c. 10. p. 230. in χώρα ibi subrepsisse Χ in locum aspirationis, licet tenuissimae, quam postulat Aleph, et propterea vocem illam non appellativum esse nomen, sed proprium, suspicatur. Sed maiori specie haec dicerentur, si LXX ἐν χώρᾳ vel χὼρ, et non ἐν τῇ χώρᾳ cum articulo vertissent. *Iosephus A. I.* I, 6, 5. narrat, Haranem mortuum esse ἐν πόλει Οὐρῇ λεγομένῃ τῶν χαλδαίων. *Scharfenbergius* in Comm. de *Iosephi et Vers. Alex. consensu* p. 2. lectionem ἐν τῇ χώρᾳ omnium librorum consensu confirmatam et *Iosepho* antiquiorem (siquidem *Philo* et *Lucas* Act. VII, 4. eam secutus est) nec mutandam, nec *Vossii* opinionem admittendam esse existimat. Adde Gen. XI, 31. et Nehem. IX, 7. - אֵיתָן, *robur*. Exod. XIV, 27. ἐπὶ χώρας. Non male quoad sensum. Sermo enim est de mari rubro. Alveus autem, in quo fluvius aut mare perenniter

fluit, recte ἡ χώρα αὐτῆς, h. e. *receptaculum eius* seu *locus eius*, dici potest. *Vulg.* habet: *ad priorem locum*, ubi adhuc aliquid, v. c. προτέρας aut ἀρχαίας, legisse videtur. Vide quoque infra s. v. מָקוֹם. - אַרְמוֹן, *palatium.* Amos. III, 9. 10. 11. VI, 8. Mich. V, 5. ubi plerique statuunt eos אַרְמוֹת legisse, mihi autem liberius vertisse videntur. - אֶרֶץ, *terra.* Gen. X, 20. 31. XLI, 58. XLII, 9. et alibi saepius. Prov. VIII, 26. ubi χῶραι sunt *loca culta*, *agri*, ut Iac. V, 4. Matth. XXIV, 18. coll. Luc. XXI, 21. Vide quoque *Graevii lectt. Hesiod.* c. 8. - בָּתָה, *desolatio.* Ies. VII, 19. Arab. بتّ, *terra plana, mollis.* - לֹיוֹת plur. *adiectiones.* 1 Reg. VII, 28. ubi post χῶραι vel προσκείμεναι e v. 30. vel ἐχόμεναι e v. 36. supplendum videtur. - מְדִינָה, *provincia.* 1 Reg. XX, 14. 15. 17. 19. Esdr. II, 1. Dan. III, 1. sec. cod. *Chis.* et alibi saepius. - *מְדִינָה et מְדִינְתָּא, in plur. מְדִינָתָא chald. Esdr. IV, 15. V, 8. Dan. II, 48. 49. et alibi. - מְזוּזָה, *postis.* 1 Reg. VII, 5. αἱ χῶραι τετράγωνοι, loca quadrata: ubi vox χῶραι mihi admodum suspecta est. Fortasse legerunt מֶחֱזָה, coll. v. 4. - מֶחֱזָה, *fenestra.* 1 Reg. VII, 4. χώρα ἐπὶ χώραν, *locus super locum.* *Suidas:* χώρα, ὁ τόπος. παρὰ δὲ Θουκυδίδῃ χώρα ἡ τάξις. Vide tamen infra s. χώρα ἐπὶ χώρας. - מָקוֹם, *locus.* Ios. IV, 18. ὥρμησεν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, cum impetu veniebat aqua Iordanis in *locum suum.* *Gloss. in Octat.* καταχώραν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου. Iob. II, 11. - עִיר, *urbs.* Ierem. IV, 29. - *עֵמֶק, *vallis.* *Theod.* Ioel. III, 2. Sc. עֵמֶק *quemvis locum amplum et spatiosum* notat. - *עֵת, *tempus.* Dan. XII, 1. sec. *Chis.* Legendum ὥραν, ut iam monuerunt *Romani editores*, *Michaelis* p. 15. et *Scharfenbergius praef.* p. 14. - שָׂדֶה, *ager.* Gen. XXXII, 3. *Symm.* Cohel. V, 8. *Aqu.* Ps. LXXIX, 14. Ies. XXXVII, 27. Mich. III, 12. *Aqu. Symm.* Ps. CXXXI, 6. Conf. Ioh. IV, 35. Luc. XII, 6. Praeterea legitur Ies. II, 6. ubi tamen illud ἡ χώρα αὐτῶν, ut ex Hebraico abest, ita exulare iubeo. Nam ex v. sequenti huc relatum est, quia oculus librarii errans deceptus est verbo ἐνεπλήσθη, quod in utroque commate occurrit. In notione *provinciae* legitur 1 Macc. XV, 19. 15. coll. 22. 23. De *incolis alicuius regionis ac provinciae* usurpatum reperitur 3 Esdr. IV, 28. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. n. 2.

*ΧΩΡΑ ἘΠΙ ΧΩΡΑΣ. שְׁקֻפִים, *fenestellae.* 1 Reg. VII, 4. *Michaelis* in *Supplem.* p. 2550. forte ὥρα ab ὁράω, ipsae mihi horae ab ὁράω dictae videntur.

ΧΩΡΕΩ, *capio, contineo, penetro, procedo.* יָכֹל, *possum.* Gen. XIII, 6. - הֵכִיל Hiph. a כּוּל. 1 Reg. VII, 25. 37. - הֵכִיל et הֶחֱזִיק iunctim. 2 Par. IV, 5. - נָשָׂא. Gen. XIII, 6. οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ, κατοικεῖν ἅμα, non *capiebat* illos terra, ut una habitarent. Conf. Ioh. XXI, 25. et quae ad

h. l. ex *Philone* notat *Alberti* in *Mus. Brem.* Vol. I. p. 112. – *עֲלִיל, *clibanus.* *Aqu.* Ps. XI, 7. χωροῦν τῇ γῇ, *procedens in terra*, vel, ut *Hieronymus* transtulit: *separatum a terra.* Respexit primariam notionem vocis עָלַל, *iteravit, repetitis vicibus aliquid fecit.* Vide supra s. v. ῥέω, ac *Rosenmüllerum* ad h. l. Sap. VII, 24. διοικεῖ δὲ καὶ χωρεῖ διὰ πάντων, transit autem et *penetrat* omnia. Vide et v. 23. et conf. Ioh. VIII, 37. et *Fesselii Advers. Sacr.* lib. I. c. 2. p. 27. 2 Macc. III, 40. τὰ μὲν κατὰ Ἡλιόδωρον – οὕτως ἐχώρησε, de Heliodoro quidem – res ita *processerunt.* Vide et 2 Macc. XIII, 26. XV, 37. et conf. Ioh. VIII, 37. et ad h. l. *Elsnerum* p. 322.

ΧΩΡΙ'ΖΩ, *separo, seiungo*, et χωρίζομαι, *segregor, discedo, recedo.* בָּדָד, *solus.* Levit. XIII, 46. – בְּיַרְכָּתַיִם יָמָּה, *in duobus lateribus occidentem versus.* Ezech. XLVI, 20. τόπος κεχωρισμένος. – הִבְדִּיל Hiph. *Aqu.* Deut. X, 8. – מוּשׁ, *dimoveor.* Iud. VI, 18. – נִבְדַּל Niph. 1 Par. XII, 8. ἀπὸ τοῦ Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαβὶδ, a Gaddi *discedebant* ad Davidem. Conf. Act. I, 4. et ad h. l. *Elsnerum* p. 353. Esdr. VI, 21. πᾶς ὁ χωριζόμενος (ἀπὸ) τῆς ἀκαθαρσίας τῶν ἐθνῶν, omnis, qui *separabat se* ab impuritate gentilium. Conf. Nehem. IX, 2. et 3 Esdr. VII, 13. ubi ἀπὸ additur. – סָגַר, *claudo. Inc.* Lev. XIII, 21. χωρίζει, *claudendo separat.* – פֶּרֶא, *onager, ferus.* *Symm.* Gen. XVI, 12. κεχωρισμένος (ἀπὸ) ἀνθρώπων, *segregatus* ab hominibus. Vulgo statuunt, eum legisse פָּרַד. Sed potius sensum expressit, nam *onager* est imago hominis solitariam vitam agentis. Vide quoque *Hexapla.* – פָּרַד. Iud. IV, 11. ἐχωρίσθησαν ἀπὸ Κενᾶ, *discesserunt* a Kena. Prov. XVIII, 1. ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι (ἀπὸ) φίλων, qui vult *separare se* ab amicis. *Symm.* Ps. XIX, 4. *Aqu.* Hos. IV, 14. – קְדֵשָׁה, *meretrix*, quasi separata a reliquis et Veneris cultui consecrata. *Theod.* Hos. IV, 15. κεχωρισμένων. 3 Esdr. V, 39. ἐχωρίσθησαν τοῦ ἱερατεύειν, *remoti sunt a sacerdotio*, hebr. וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה, coll. Esdr. II, 62. Ib. IV, 44. χωρίζειν *deportare, abducere* notat et cum λαμβάνειν permutatur, ac in nonnullis libris ἐκχωρέω reperitur. Conf. ib. v. 57. Sap. I, 3. pravae enim cogitationes χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, *separant* a Deo. 1 Macc. I, 13. ἀφ' ἧς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, ex quo *recessimus* ab illis. 2 Macc. V, 21. εἰς Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, Antiochiam *decessit.* Vide et 2 Macc. X, 19. XII, 12. et conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΧΩΡΙ'ΟΝ, *locus, ager.* כֶּרֶם, *vinea.* 1 Par. XXVII, 27. ἐπὶ τῶν χωρίων, in *agris.* Conf. Act. I, 18. 2 Macc. XI, 5. ἐν ἐρυμνῷ χωρίῳ, in *loco* munito. Vide et 2 Macc. XII, 7.

ΧΩΡΙ'Σ, *sine, absque, praeter.* *לְבַד, *praeter.* *Aqu.* sec. cod. X. *Holm.* Deut. XVIII, 8. – מִלְּבַד. Gen. XXVI, 1. Nehem. VI, 21. – לְבַד מִן. Iud. XX, 15. 17. *Aqu.* Exod. XII, 37.

ΧΩΡΙΣΜΟ'Σ, *separatio, segregatio, seiunctio.* נִדָּה, *menstruum.* Lev. XII, 2. 18. Zach. XIII, 1. sec. *Vat. Inc.*

Lev. XV, 20. 24. 25. In Zach. l. l. *Semlero* vox χωρισμὸς videtur vitium scribarum, non interpretum. Legit ῥαντισμόν. *Itala: in aspersionem.* Sed admodum eum errare docent partim loca reliqua, partim series orationis, e qua apparet, חַטָּאת et נִדָּה esse h. l. synonyma.

ΧΩΡΟΒΑΤΕ'Ω, *per locum aliquem incedo, regionem obambulo, terram metior*, i. q. βηματίζω apud *Strabon.* VII. p. 322. D. Est a χῶρος, *locus*, *sedes*, et βατέω, quod pro πατέω lingua *Delphorum.* כָּתַב, *describo.* Ios. XVIII, 8. χωροβατήσατε τὴν γῆν. Excusari potest haec versio, si verba vertantur: *obite terram, peragrate regionem*, sc. *eam describendi causa. Scharfenbergius* ad h. l. tamen monuit, pertinere hanc formulam ad הִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ, aut pro χωροβατῆσαι scribendum esse χωρογραφῆσαι. Vide et v. 9., ubi nihil pro hac voce in textu hebr. legitur. *Hesych.* χωροβατεῖ, ἐν τῇ χώρᾳ περιπατεῖ. Conf. etiam *Turnebi Advers.* p. 1133.

ΧΩΡΟΓΡΑΦΕ'Ω, *regionem describo.* כָּתַב, *describo. Inc.* Ios. XVIII, 8. χωρογραφῆσαι. *Strabo* II. p. 163. A. et 168. D.

Ψ.

ΨΑΘΥΡΟ'Ω, *arefacio.* יָבֵשׁ, idem. *Aqu.* Ps. CI, 4. ἐψαθυρώθη. Ita *Bielius.* Sed in *Hexaplis* hebr. נִחָרוּ respondet. In *Catena PP. GG.* T. III. p. 7. *Aquilae* loco ἐψαθυρώθη tribuitur ἐπυρώθη, quod mihi nihil aliud quam interpretamentum vocis rarioris ἐψαθυρώθη (quam etiam *Theodoreti* p. 1316. auctoritas tuetur) esse videtur. – נִקֻּדִים, *punctati*, *mucore maculosi.* *Aqu.* Ios. IX, 5. ἐψαθυρωμένος aut potius ἐψαθυρωμένοι. Verbum hoc, quod, ut opinatur, *Vulg.* expressit per *in frusta comminuti*, quomodo conciliandum sit Hebraeo, difficile visum est *Scharfenbergio.* Sed si vox hebr. a יָקַד, *adurere*, derivatur, ut iam voluit *R. Salomon*, et ἐψαθυρωμένοι redditur per *aridi*, omnis haec difficultas facile evanescet.

ΨΑΛΙ'Σ, *camera*, *fornix*, *orbis*, *figura arcuata.* בַּיִת, *domus:* Exod. XXX, 4. ἔσονται ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις, erunt quasi *camerae* lignis rotundis et politis sive vectibus, quas ingrediantur, vel quibus imponantur. *Pollux* lib. IX. c. 5. p. 1012. ἔστι δὲ ἡ ψαλὶς εἶδος οἰκοδομήματος, ἥπου καὶ Σοφοκλῆς ἐν Λακαίναις λέγει· – Στενὴν δ' ἔδυμεν ψαλίδα, κοὐκ ἀβόρβορον. – ἀλλὰ μὴν καὶ Πλάτων ἐν τοῖς Νόμοις (lib. XII.)· θήκην δ' ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένην εἶναι ψαλίδα προμήκη, λίθων πολυτίμων. *Suidas:* ψαλίδα, ἣν ἡμεῖς ἀψῖδα φαμέν. Idem verba Platonis modo adducta subiungit. *Glossae Philoxeni:* ψαλὶς, ἡ ἀψίς. *Hesych.* ψαλὶς, τὸ ἄρμενον, καὶ καμάρα. Conf. *Hemsterhus.* not. ad *Polluc.* l. c. p. 1013. LXX ψαλίδας

alias *θήκας* vocant (Vide Exod. XXV, 27. XXXVI, 32. XXXVII, 14.), quemadmodum *Plato*, ut modo vidimus, *ψαλίδα* in *θήκην* confectam esse memorat. – חֲשֻׁקִים, *cinoturae.* Exod. XXVII, 10. 11. *καὶ οἱ κρίκοι, καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων*, et circuli et *orbes* columnarum. Ib. XXXVIII, 10. 11, 12. *Ψαλίδες* apud *Vitruvium* sunt *prominentes aut frontati lapides, seu id, quod in fornice aut domo prominet, quomodo a simili forma prominentia columnarum capita vocant LXX. Hesych. ψαλίδες, ἀψίδες τῶν στύλων.*

ΨΑ'ΛΛΩ, psallo, fides pulso, fidibus cano. זִמֵּר Pih. Ps. IX, 7. *ψάλατε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ*, canite Domino cithara. Vide et Ps. CXLIII, 10. CXLIX, 3. et alibi saepius. – נִגֵּן : נִגֵּן, *pulso.* 1 Sam. XVI, 23. *ἐλάμβανε Δαβὶδ τὴν κινύραν, καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ*, accipiebat David citharam et *percutiebat* manu sua. Vide et 1 Sam. XVI, 16. XVIII, 10. XIX, 9. et conf. *Spanhemium Obss.* in *Callimachum* p. 55. et 469. ac *Berglerum* not. ad *Alciphron. Epist.* p. 70. *Suidas: ψαλλομένη, τιλλομένη. κυρίως δὲ ψάλλειν, τὸ τῷ ἄκρῳ τῶν δακτύλων τῶν χορδῶν ἅπτεσθαι.* Sir. IX, 4. *ψαλλούσης, quae ludit et canit fidibus, psaltricis, cantatricis, fidicinae. Vulg. saltatricis*, quasi legerit *ἀλλούσης* vel *ἁλλομένης*, quae lectio minime inepta esset.

ΨΑΛΜΟ'Σ, citharae sonitus, pulsatio et cantus fidium, carmen, quod fidibus canitur, carmen, quod voce et fidibus canitur, it. *organon, quod nervis intentum pulsatur, vel manu vel plectro.* זִכָּרוֹן, *memoria.* Zach. VI, 14. Carmen in honorem alicuius compositum est etiam *monumentum.* Nam זִכָּרוֹן est h. l. *id, quo mediante aliquid in memoriam revocatur.* – זְמִירָה. 2 Sam. XXIII, 1. Ps. XCIV, 2. – זִמְרָה. Ps. LXXX, 2. *λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον*, sumite *citharam* et date tympanum. Amos. V, 3. *ψαλμὸν ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι, sonitum* instrumentorum tuorum non audiam. – זַמְּרָה infin. Pih. cum ה parag. Psalm. CXLVI, 1. – כְּלִי טָהוֹר, *vas purum.* Ies. LXVI, 20. *μετὰ ψαλμῶν*, h. e. *μετ' εὐφροσύνης*, ut in *Ald.* additum legitur. Ita sc. metaphorice accepisse videtur formulam hebraicam. – מִזְמוֹר. Ps. III, 1. IV, 1. et in reliquis titulis odarum Davidicarum, ubi speciatim notat *carmen, quod voce et fidibus canitur, et quo Dei laudes virtutesque celebrantur et canuntur. Lex. Cyrilli MS. Barocc. ψαλμός, λόγος μουσικός, ὅταν εὐρύθμως κατὰ τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους πρὸς τὸ ὄργανον κρούεται.* Conf. *Basilium* in Ps. XXIX. – מַנְגִּינָה, *modulatio. Al.* Thren. III, 63. – נֵבֶל, *nablium.* Ps. LXX, 24. – נְגִינָה, *modulatio.* Thren. III, 14. V, 14. *Inc.* Thren. III, 63. – נַגֵּן, *pulso. Al.* 1 Sam. XVI, 18. *εἰδότα τὸν ψαλμὸν*, scientem *fides pulsare.* Ita *Iosephus Antiqu. Iud.* VI, 14. *προσέταξε τῷ ψαλμῷ καὶ τοῖς ὕμνοις ἐξᾴδειν αὐτόν. Phavorinus et Schol. Aristoph.* in *Av.* v. 218. *ψαλμὸς κυρίως,*

ὁ τῆς κιθάρας ἦχος. Conf. *Spanhemii Obss. in Callimach.* p. 55. - עוּגָב, *organum.* Iob. XXI, 12. XXX, 31. - שִׁגָּיוֹן, *cantio erratica.* Ps. VII, 1. - שִׁיר, *canticum.* Ps. XLV, 1.

ΨΑΛΜΩιΔΟ'Σ, *qui fidibus aut psalmos canit.* מְשֹׁרֵר, *cantor*, part. Pih. *Al.* 1 Par. VI, 33. Vide et Sir. L, 51.

ΨΑΛΤΗ'ΡΙΟΝ, *psalterium, instrumentum, quo psallitur.* כִּנּוֹר, *cithara.* Gen. IV, 20. (ubi tamen suspicari quis posset vocabula ψαλτήριον καὶ κιθάραν sive incuria interpretis sive librariorum culpa transposita esse.) Ps. XLVIII, 4. LXXX, 2. *Aqu.* 1 Sam. XVI, 16. *Symm.* Ps. XLII, 4. Ies. XVI, 11. *Theod.* 1 Sam. XVI, 23. Sed est vox ψαλτήριον ibi *Aquilae* reddenda, ut e v. 16. luculenter apparet. - נֵבֶל, *nablium.* Nehem. XII, 27. Ps. XXXII, 2. LVI, 11. - נְגִינָה, *modulatio.* Ies. XXXVIII, 20. - *סֵפֶר תְּהִלִּים, *liber laudum*, qui apud nos dicitur *liber Psalmorum.* In titulo Psalmorum sec. MS. *Alexandrinum.* - פְּסַנְתֵּרִין : פְּסַנְטֵרִין plur. chald. ex gr. ψαλτήρια. Dan. III, 5. 7. 10. 15. - תֹּף, *tympanum.* Iob. XXI, 12. Sap. XIX, 17. Sir. XL, 23. *Suidas:* ψαλτήριον, ὄργανον μουσικὸν, ὅπερ καὶ νάβλα (ita bene *Küsterus* pro νάυλα) καλεῖται.

ΦΩΝΗ' ΨΑΛΤΗΡΙ'ΟΥ, *vox psalterii.* שִׁיר עֲגָבִים, *canticum amationum*, i. e. *amatorium.* Ezech. XXXIII, 32.

ΨΑ'ΛΤΗΣ, *psaltes, cantor, citharista.* 3 Esdr. V, 65. (42.) ψάλται καὶ ψαλτῳδοὶ, hebr. מְשֹׁרְרוֹת, coll. Esdr. II, 65. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* IX, 35.

ΨΑΛΤΟ'Σ, *qui psalli potest, ad psallendum aptus, citharae aptus, cantabilis.* זְמִירָה, *cantus, canticum*, etiam *obiectum cantici.* Ps. CXVIII, 54. ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιώματά σου. *Vulg. cantabiles.* Sensus: ego carminibus celebravi.

ΨΑΛΤΩιΔΕ'Ω, *psalmos canto, cano simul voce et psallo; laudes cano.* שֹׁרֵר Pih. a שׁוּר, *cano.* 2 Par. V, 12.

ΨΑΛΤΩιΔΟ'Σ, *psalmorum cantor.* מְשֹׁרֵר *part. Pih.* 1 Par. VI, 33. IX, 33. et alibi. - שִׁיר, *canticum.* 1 Par. XIII, 8. ubi pro ψαλτῳδοῖς legere mallem ψαλμοῖς aut ᾠδαῖς, ut habet *Compl.* E coniunctione utriusque lectionis ψαλτῳδοῖς ortum esse videtur. 2 Par. XXIX, 28. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ψαλτῳδὸς, ὁ τὰς ᾠδὰς (lege ταῖς ᾠδαῖς) χρώμενος, μελικῶς.

ΨΑ'ΜΜΟΣ, *arena, sabulum.* Sap. VII, 10. *Hesych.* ψάμμος, ἡ παραθαλάσσιος γῆ, ἄμμος.

ΨΑΜΜΩΤΟ'Σ, *arenatus, arenosus.* Sirac. XXII, 17. κόσμος ψαμμωτός. Vide s. v. κόσμος.

ΨΑΡΟ'Σ, *sturni in morem varius, sturnorum maculis insignis, albis scilicet vel cinereis.* אֲמֻצִּים plur. *robusti*, sec. al. *rufi.* Zach. VI, 3. ἵπποι ποικίλοι καὶ ψαροὶ, equi variegati et sturni avis ad instar albis vel cinereis maculis insignes. *Chaldaeus* transtulit *cinereos.* Uterque interpres ex *Houbigantii* sententia legit צבעים, *varii* seu *sparsi variis coloribus.*

Vide et v. 7. *Hesych.* ψαροὶ, ποικίλοι, εἶδος χρώματος. Idem: ψαρὸν, ποικίλον, σποδοειδές. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ψαρὸς, ποικίλος, εἶδος χρώματος σποδοειδές. *Eustathius* sub finem lib. XVII. *Iliad.* ὅτι δὲ ἐκ τοῦ ψαρ ψαρὸς γίνεται ψαρὸς ἵππος, ὁ κατὰ τὸν ψᾶρα ποικίλος, καὶ, ὡς εἰπεῖν, βαλιὸς, οὐκ ἔστιν ἀμφιβολεῖν. Conf. *Bochartum Hier.* P. I. lib. II. c. 7. p. 110. Cum vero ex his manifestum sit, quod ψαροὶ sint *sturni in morem varii*, non immerito quaeritur, cur apud LXX vox illa non respondeat בְּרֻדִּים, *grandinati*, sed sequenti אֲמֻצִּים, quo *rufi* significantur. *Bochartus* l. c. ad quaestionem illam ita: *Ex* Hieronymo *discere est, quaedam exemplaria habuisse* πυῤῥοὺς, *non* ψαροὺς, *quae vera erat lectio, quamvis ille mendosam putet. Graecorum nempe interpretum alii, ni fallor, scripserant* ἵπποι ποικίλοι, πυροὶ, *alii* ἵπποι ψαροὶ, πυῤῥοί. *Unde tandem factum est, ut alterum loco cederet. Ita Zach.* I, 8. καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυῤῥοὶ, καὶ ψαροὶ, καὶ ποικίλοι καὶ λευκοί. *Vide utrumque* ψαροὶ *et* ποικίλοι *pro hebraeo* שְׂרֻקִּים (*Bochartus* coniicit, LXX רְקֻשִׁים legisse.) *gemina vocis unius versione in textum intrusa.* Confer ad h. l. *Rosenmüllerum.*

ΨΕΚΑ'Σ, *ros, guttula roris*, speciatim: *gutta minuta in modum roris, stilla, stillicidium.* זֶרֶם, *inundatio. Theod.* et LXX Iob. XXIV, 8. - רְבִיבִים plur. *Aqu.* Deut. XXXII, 2. Mich. V, 7. *Symm.* Ps. XLIV, 11. *Reliqui* Ps. LXXI, 6. - - רְסִיסִים plur. *aspersiones. Aqu. Symm. LXX* Cant. V, 3. *Hesych.* ψεκάδες, ῥανίδες, σταγόνες.

ΨΕΛΛΙ'ΖΩ, *balbutio.* Ψελλίζων, ουσα, *balbus, balbutiens.* עִלֵּג. Ies. XXXII, 4. αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι, *linguae balbutientes.* Vide et Ies. XXIX, 24. ubi in hebr. nihil pro hac voce legitur. *Hesych.* ψελλίζειν, ἀσχήμως λαλεῖν. *Bielio* legendum videtur ἀσήμως. Non male. Certe idem alio loco habet: αἱ ψελλίζουσαι, αἱ ἀσήμως λαλοῦσαι. Sed receptam lectionem defendere conatus est *Ernesti* in notis ad *Gloss. sacras Hesychii* p. 9. *Suidas:* ψελλὸς, ἀσήμως καὶ ἀνάρθρως λαλῶν, τραυλός.

ΨΕ'ΛΛΙΟΝ vel ΨΕ'ΛΙΟΝ, *fraenum, torques, annulus sive circulus uncatus, armilla.* חוֹחַ, *spina*, it. *hamus.* Iob. XL, 21. ψελλίῳ (hic aperte legerunt חַח, ut codd. quidam *Kennicott.* habent) δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ. *Al.* ibi ψελλίῳ. Conf. *Fischerum* ad *Weller.* Gramm. Gr. Spec. I. p. 152. sequ. *Vulgatus* vertit: *aut armilla perforabis maxillam eius. Sed* ψέλιον, sunt verba *Schefferi de re vehicul.* lib. I. c. 13. p. 172., *nihil aliud h. l. quam circulus sive annulus. Solebant enim ferarum malis perforatis inserere annulos ferreos, ut per immissos illos annulos funes ducerent, et huc illucque flecterent, sibique obsequentiores facerent. Quod nos ipsos in ursis aliquoties vidisse meminimus. Atque hinc est illud* τρυπήσεις

ψελίῳ, quod non recte Castilionius videtur accepisse, quando reddidit: Et buccam cuspide perforabis. *Ψέλιον enim non est cuspis. Suidas περιοχὴν exposuit, adducto hoc ipso Iobi loco, quod significat aliquid, quod rem aliam tenet clausam. Omnino ψέλιον apud Iobum uncus circularis est, in quo per maxillas transmisso captus suspendere solent pisces. Ut sensus sit: Non poteris Leviathan, maximum ex cetorum genere, sic uncato circulo tenere clausum captumque, sicut soles pisces minutos in circulo tali suspendere.* Sicuti autem Iob. l. c. pro ψελλίῳ *Al.* habent ψελίῳ, ita ψέλλιον et ψέλιον alias etiam scribitur, et Attici pro eo dicunt ψάλλιον et ψάλιον, vel, ut alii scribunt, ψαλίον. *Moeris Atticista:* ψάλλια, ἐν τῷ α Ἀττικῶς. διὰ τοῦ ε ψιλοῦ Ἕλληνες. *Suidas:* ψαλλίοις, χαλινοῖς. *Hesych.* ψαλίον, κωλυτήριον, χαλινός. Idem: ψαλίοις ἵππων, χαλινοῖς ἵππων, κωλυτηρίοις. *Schol. Aristoph.* in *Pac.* v. 154. ψαλίων, τῶν χαλινῶν. Conf. *Pollucem* Lib. X. c. 12. segm. 54. et *Hemsterhusii* notas ad h. l. - צָמִיד. Gen. XXIV, 22. δύο ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς, duas *armillas* super manus eius. Vide et Num. XXXI, 50. Ezech. XVI, 11. XXIII, 42. Cod. *Alex.* ibi habet ψέλιον et ψέλια, ut legitur etiam in ed. *Rom.* Ezech. XVI, 11. et apud *Philonem* p. 229., observante *Sebero* ad *Polluc.* lib. V. c. 16. segm. 99. - קִשֻּׁרִים plur. *redimicula.* Ies. III, 19. Vide et Iudith. X, 4. et *Brissonium de regno Persar.* lib. I. §. 146. *Hesych.* ψέλλια, δακτύλιοι, λύγαια. *Suidas:* ψέλλιον, ὁ κόσμος τῆς χειρός. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ψίλη καὶ ψίλια καὶ ψέλια, ὁ ἐπιτιθέμενος κόσμος ἐπ' ἄκρων χειρῶν, οἱ δὲ τῶν ἵππων χαλινοὶ ψάλια λέγονται. Similiter *Ammonius* inter ψάλλιον et ψέλλιον differentiam esse docet: Ψάλλιον καὶ ψέλλιον διαφέρει. ψάλλιον μὲν τοῦ ἵππου, ψέλλιον δὲ τὸ ἄκροις βραχίοσι περιτιθέμενον κόσμιον. Sed *Moeris* rectius, ut modo vidimus, differentiam vocum harum non in significatu, sed in eo ponit, quod illud Attice, hoc communi Graecorum dialecto dicatur. Conf. quoque *Schaeferum* ad *Dionys. Hal. de compos. verborum* p. 253.

ΨΕΥΔΗ'Σ, *mendax, fallax, falsus.* אַכְזָב. Ierem. XV, 18. - הַוָּה, *aerumna.* Prov. XVII, 4. הַוָּה h. l. *perversitatem, impietatem* notat, quam notionem Interpres quoque τῷ ψευδὴς ex usu SS. subiecit. - הָפְקַד Hoph. a פָּקַד, *visitor.* Ierem. VI, 6. ubi *Cappello* legisse videntur הַשֶּׁקֶר. *Michaelis* ad h. l. confert *Syr.* ܦܩܪ, *rabies, maxime canina,* unde Thalmudicis פקר est *errare.* Mihi autem *urbs impia* (ita enim h. l. mihi ψευδὴς vertendum videtur) et *urbs, a qua ultio sumetur* aut *sumenda est,* minime differre videtur. - חָמָס, *vis, violentia.* Amos. VI, 5. - חִנָּם, *frustra.* Prov. XXIV, 28. - כִּדְבָה chald. Dan. II, 9. - כָּזָב, *mendacium.* Iud. XVI, 10. Ps. XXXIX, 6. et alibi saepius. - כַּחַשׁ, idem. Hos. X, 14. Nah. III, 1. -

כַּחְשִׁים plur. Ies. XXX, 9. - עִקֵּשׁ, *perversus.* Prov. XXVIII, 6. - רֶשַׁע, *improbitas.* Prov. VIII, 7. ubi *Houbigantius* eos שֶׁקֶר legisse opinatur. - שֹׁד, *vastitas.* Prov. XXIV, 2. - שָׁוְא, *falsitas.* Deut. V, 18. Ezech. XII, 24. XIII, 6. et alibi. - שֶׁקֶר, idem. Exod. XX, 14. 1 Reg. XXII, 22. 23. et alibi saepius. Sirac. VIII, 19. ubi ψευδὴς χάρις, *gratia falsa*, non est *benevolentia ficta*, sed *gratia mala* (*ein schlechter Dank*), nempe pro candore, quo aliquis animum suum alteri aperuit.

ΨΕΥΔΗ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *mendax fio.* כִּחֵשׁ Pih. Prov. XXX, 10. - נִכְזַב Niph. Prov. XXX, 6.

ΨΕΥΔΕ'Σ 'ΙΣΤΗΜΙ, *falsum statuo.* שֶׁקֶר כִּזֵּב, *falso mentior*, Mich. II, 11.

ΦΗΜΙ' ΤΙΝΑ' ΨΕΥΔΗ῀ ΛΕ'ΓΕΙΝ, *dico aliquem falsa dicere.* הִכְזִיב Hiph. *mendacem facio.* Iob. XXIV, 25.

*ΨΕΥΔΟΘΥ'ΡΙΟΝ, *falsa porta.* Dan. XIV, 20. sec. cod. *Chis.* τὰ ψευδοθύρια. *Theod.* τὰς κρυπτὰς θύρας. Vide ψευδοθυρίς.

*ΨΕΥΔΟΘΥΡΙ'Σ, idem. Dan. XIV, 14. sec. cod. *Chis.* διὰ ψευδοθυρίδων εἰσελθόντες. *Hist. Bel.* v. 20. κρυπτὰς θυρίδας, et v. 12. κεκρυμμένην εἴσοδον.

*ΨΕΥΔΟΛΟΓΕ'Ω, *falsum dico, mentior.* דִּבֵּר כָּזָב, *dico mendacium.* Dan. XI, 27. sec. cod. *Chis.* ψευδολογήσουσι. Adde *Athen.* V. p. 215. D. et *Etymol. M.* 304, 17.

ΨΕΥ'ΔΟΜΑΙ, *mentior, fallo, spem fallo, decipio, celo, nego, abnego.* בָּרָא. Nehem. VI, 8. ἀπὸ καρδίας σὺ ψεύδῃ αὐτοὺς (sic alii rectius pro αὐτοῦ), ex corde mentiris illis. - יָפֵחַ, verbale, *spirans.* Ps. XXIV, 18. ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ, mentita est iniquitas sibimet ipsi. - כִּזֵּב Pih. Iob. XXXIV, 6. ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου, mentitus autem est iudicio meo. Vide et Ps. LXXVII, 40. LXXXIII, 55. Ies. LVII, 11. τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης καὶ ἐψεύσω με, quem reverita timuisti, ut *fefelleris* me. Sic ψεύσασθαι θεοὺς apud *Appianum Bell. Pun.* p. 24. est deos *fallere.* - כִּחֵד Pih. *abscondo.* Iob. VI, 10. οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἅγια Θεοῦ μου, non enim *celavi* verba sancta Dei mei. Vide et Iob. XXVII, 11. - כִּחֵשׁ Pih. Lev. VI, 2. ψεύσηται πρὸς τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ, mentiatur proximo in deposito, vel se non accepisse depositum dicat. *Vulg. negaverit proximo.* Lev. VI, 3. ψεύσηται περὶ αὐτῆς, mentiatur de illa. Deut. XXXIII, 29. ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου, mentientur tibi inimici tui, h. e. non ex animi sententia, sed ex metu perditionis subditos tuos se declarabunt. Vide et Ps. LXV, 2. et conf. 2 Sam. XXII, 45. Ps. XVII, 49. ubi David de filiis peregrinis sensu eodem ἐψεύσαντό μοι, mentiti sunt mihi. Sic etiam Ps. LXXX, 13. Iob. VIII, 18. ὁ τόπος ψεύσεται αὐτὸν, locus *abnegabit* illum, h. e. *auferetur e loco suo*, ita ut nullum eius vestigium appareat.

Ies. LIX, 13. ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, impie egimus et mentiti sumus, vel: *fidem datam fefellimus.* Ierem. V, 12. ἐψεύσαντο τῷ Κυρίῳ αὐτῶν, *negaverunt* Dominum suum. Hos. IX, 2. οἶνος ἐψεύσατο αὐτοὺς, vinum *spem* illorum *fefellit.* Hab. III, 16. ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, *spem fallet* cultura olivae. Sic *mentiri* usurpatur *Horatio.* Conf. *Drusii Miscell. Cent.* I. c. 78. - שָׁקַר. *Aqu.* Ps. LXXXVIII, 33. οὐ ψεύσομαι, non mentiar, vel non *fallam.* Sap. XII, 24. νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευσθέντες, infantium more stultorum *decepti. Suidas:* ψευσθέντα, ἀπατηθέντα. Idem verba haec ex scriptore antiquo subiungit: ψευσθέντα δὲ αὐτὸν ὑπ' ἀνδρὸς ἀπατεῶνος, μὴ μένειν ἀπόμαχον. Conf. *L. Bos* ad *Act.* V, 3. p. 74. et *Lex. N. T. s. h. v.* Sir. VII, 14. μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεῦδος, ne velis mentiri omne mendacium, h. e. nullum mendacium velis proferre, ne velis uti ullo mendacio. Susann. v. 54. ἐψεύσω εἰς τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν, mentitus es in proprium caput. 1 Macc. XI, 53. ἐψεύσατο πάντα, ὅσα εἶπεν, fidem violavit, non servavit promissa. *Iosephus A. I.* XIII, 5. §. 3. τὰς ὑποσχέσεις διεψεύσατο.

* ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡ, *falsus testis.* Hist. Sus. 60. cod. *Chis.*

ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΕΩ, *falsum testimonium dico.* עָנָה, *respondeo.* Exod. XX, 16. Deut. V, 18. In utroque loco simplici μαρτυρεῖν uti potuissent, quia sequitur: μαρτυρίαν ψευδῆ.

ΨΕΥΔΟΠΡΟΦΗΤΗΣ, *falsus propheta.* נָבִיא, *propheta.* Ierem. VI, 13. XXVI, 7. *Reliqui* Ierem. XXVIII, 9.

ΨΕΥΔΟΣ, *mendacium, fraus.* *חָמָס. Amos. VI, 3. ψευδῶν. Legisse videntur כחש. - כָּזָב. Ps. IV, 3. V, 6. Ies. XXVIII, 15. 17. - כַּחַשׁ. Iob. XVI, 8. Ps. LVIII, 14. Hos. VII, 3. - כחש infin. Pih. Hos. IV, 2. - *מִרְמָה. Dan. VIII, 25. sec. cod. *Chis.* - עֲגָבִים plur. *amationes, canticum amatorium.* Ezech. XXXIII, 31. ὅτι τὸ ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. *Cappellus* in *notis critt.* ad h. l. p. 556. coniicit, pro ψεῦδος legendum esse ψαλτήριον, coll. v. 32. Mihi vero paulo liberius sensum exprimere voluisse videntur. - עֹשֶׁק וְנָלוֹז, *extorsio et perversitas.* Ies. XXX, 12. - שֶׁקֶר. Prov. XX, 20. ἄρτος ψεύδους, panis fraudis, h. e. *fraude acquisitus.* Ies. XLIV, 20. Ierem. VIII, 10. et alibi. *Aqu.* 1 Sam. XXV, 21. ψεῦδος pro לַשֶּׁקֶר, ubi quilibet videt omissum esse εἰς, ac εἰς ψεῦδος significare *ita, ut mihi ipse fraudem fecerim.* Adde *Aqu. Theod.* Prov. X, 18. Interdum ψεῦδος latius patet ac *animum malignum* (qui subiacet cuivis fraudi), *malitiam, pravitatem, scelus* notat, v. c. Sirac. VII, 12. coll. v. 13. et Prov. III, 29. *Hesych.* ψεῦδος, ἀπάτη, πλάνη.

ΨΕΥΣΜΑ, *mendacium.* *כָּזַב, *mentior. Aqu. Theod.* Iob. XXXIV, 6. - כָּזָב, *mendacium. Symm.* Ps. LX, 3. Prov. XXIII, 3. - שֶׁקֶר. *Symm.* Iob. XIII, 4.

ΨΕΥ'ΣΤΗΣ, *mendax, qui mentitur*, etiam *impius*. כָּזָב, *mendacium*. Prov. XIX, 22. - כָּזָב part. Ps. CXV, 2. Sirac. XV, 8. ψεῦσται, *impii. Syrus: qui loquuntur malum*. Sirac. XXV, 4.

ΨΗΛΑΦΑ'Ω, *contrecto, palpo*. מִשֵּׁשׁ Pih. Prov. XIX, 22. - מוּשׁ: הֵמִישׁ, Kal et Hiph. Gen. XXVII, 12. μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατὴρ, *ne contrectet* me pater. Vide et v. 21. 22. ac conf. Luc. XXIV, 39. Iud. XVI, 26. LXX ψηλαφᾶν. *Inc.* ποιεῖν ψηλαφᾶν. Nah. III, 1. Zach. III, 9. - מְשַׁשֵּׁשׁ Pih. Deut. XXVIII, 29. Iob. V, 14. τὸ δὲ μεσημβρινὸν ψηλαφήσουσι ἴσα νυκτὶ, in meridie palpabunt tanquam in nocte. Vide et Iob. XII, 25. - שׂוּם, *pono*. Zach. IX, 13. Legerunt מְשַׁחִיךְ.

ΨΗΛΑ'ΦΗΣΙΣ, *contrectatio, palpatio*. Sap. XV, 15.

ΨΗΛΑΦΗΤΟ'Σ, *palpabilis, contrectabilis, qui tactu percipi potest*. יָמֵשׁ fut. Niph. a מָשַׁשׁ. Exod. X, 21. ψηλαφητὸν σκότος, *palpabiles* tenebrae. - *מֶשִׁי, *sericum*, secundum alios: *velum pellucidum. Aqu. sec. ed. primam* Ezech. XVI, 10. Deduxit a rad. מָשַׁשׁ, *palpavit, contrectavit*.

ΨΗΦΙ'ΖΩ, *calculo, supputo*. *חָשַׁב. *Inc.* Lev. XXVII, 23. ex Cod. *Coisl.* In *Lips.* perperam ψηφίσει. *K.* - סָפַר. *Aqu.* Ps. XLVII, 13. ubi *Symm.* voce ἀριθμέω usus est.

ΨΗΦΙ'ΟΝ, *calculus*. צְרוֹר, *lapillus acutus, silex. Aqu.* Amos. IX, 9.

ΨΗΦΙ'Σ, *calculus, lapillus*. חֹצֵץ part. *excidens. Symm.* Prov. XXX, 27., qui hic legit vocem ea ratione punctatam, qua nomen est, nempe חָצָץ. *Hesych.* ψηφῖδες, ψῆφοι, μικροὶ λίθοι.

ΨΗ'ΦΙΣΜΑ, *calculus, scitum, decretum, consultum*. פּוּר, vox Persica, *sors*, it. *decretum per sortem*. Esth. IX, 24. Vide et 2 Macc. VI, 8. X, 8. XII, 4. XV, 36. *Hesych.* ψηφίσματα, γνῶμαι ἀρέσκουσαι.

ΨΗΦΟΛΟΓΕ'Ω, *lapillis sterno, artem circulatoriam exerceo, musaicô* vel *musicô opere et vermiculato sterno*. רָצוּף part. Pih. *stratus*. *Ed. Quinta* Cant. III, 10. ἐψηφολόγησεν. Tob. XIII, 16. λίθῳ ἐκ σουφεὶρ ψηφολογήσονται, lapide ex Suphir *tessellabuntur*, aut *quasi tesseris quibusdam distinguentur*. Vide ad h. l. *Badwellum*. *Lex. vet.* ψηφολογῶ, *tessello*. Idem: ψηφολογία, *tessellatus, pavimentum*. Sic et vocem ψηφὶς pro *pavimento tessellato* occurrere observat *Valesius* ad *Sozom.* p. 97.

ΨΗ͂ΦΟΣ, i. q. ΨΗΦΙ'Σ, *calculus, lapis, suffragium, sententia*. חָצָץ, *scrupus*. Thren. III, 16. ψήφῳ, *lapillis*, id est *pane lapidoso*, ut *Seneca* loquitur de *Benef.* II, 7. Adde Prov. XX, 17. Vide ad h. l. *Opuscula Critica* p. 399. sequ. - חֶשְׁבּוֹן, *supputatio*. Cohel. VII, 26. - צֹר, *culter acutus*. Exod. IV, 25. λαβοῦσα Σεπφώρα ψῆφον, περιέτεμε τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, sumens Sepphora lapidem (sc. acutum s. cultrum saxeum) circumcidebat praeputium filii sui. *Theo-*

dotion ibi pro ψῆφον habet ἀκρότομον, sc. λίθον, *lapidem acutissimum*, ac *Symm.* ψῆφον πέτρινον. Vide supra in v. ἀκρότομος, et conf. πέτρα ἀκρότομος. Ita *acuto silice* sacerdotes Cybeles virilitatem sibi amputasse ex *Catullo Epigr.* 64. aliisque viri docti observant. Conf. *Abicht Diss. de cultris saxeis* ad Ios. V, 2. p. 8. Et Aethiopes λίθῳ ὀξεῖ ἀντὶ σιδήρου usos fuisse ad cuspidem sagittae testatur *Pollux* lib. I. c. 10. segm. 138. Conf. *Herodoti* et *Agatharchidis* loca observata *Bocharto Hieroz.* P. II. lib. 6. c. 11. p. 842. et notata supra in v. σμυρίτης. Sic et Aegyptiorum παρασχίστας in exenterationibus cadaverum λίθῳ Αἰθιοπικῷ ὀξεῖ usos fuisse, auctor est *Herodotus* lib. II. c. 86. Idem lib. III. c. 8. de Arabibus memorat, quod foedus ineuntium vola manus a tertio inter utrosque stante *acuto lapide* feriatur. Conf. et *Ramiresium de Prado Pentec.* cap. IV. p. 28. sequ. et *Deylingium Obss. Sacr.* P. II. p. 116. sequ. - מִסְפָּר, *numerus*. *Aqu.* Deut. XXXII, 8. *Symm.* Cohel. V, 17. ubi ψῆφος *numerum* notat. Sir. XVIII, 8. ψῆφος ἄμμου, *granum* arenae, s. arenula, ubi ψῆφος *granum seu partem minutam quamvis* notat. *Syrus* ܦܪܕܬܐ, quod graeco κόκκος respondet Matth. XIII, 31. *Vulg. calculus*; quod est deminutivum a *calx*, *lapis*.

ΨΙΘΥΡΙ'ΖΩ, *mussito*, *susurro*, metaphorice *obtrecto*, *calumnior*, *occulta delatione accuso*. הִתְלַחֵשׁ Hithp. 2 Sam. XII, 19. Ps. XL, 8. *Symm.* Ps. LVII, 6. Sirac. XXI, 30. μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων, polluit semet ipsum *susurrans* vel *calumnians*. Vide et Sir. XX, 20. *Hesych.* ψιθυρίζει, εἰς τὸ οὖς ἠρέμα διαλέγεται. Similiter *Suidas*, qui praeterea etiam per διαβάλλει verbum exponit. Adde *Platon.* in *Gorgia* T. I. Opp. p. 485. D.

ΨΙΘΥ'ΡΙΣΜΑ, *mussitatio*, *susurrus*, *lene murmur*. שֶׁמֶץ, *susurrus*. *Symm.* Iob. XXVI, 14.

ΨΙΘΥΡΙΣΜΟ'Σ, idem. לַחַשׁ. Cohel. X, 11. ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, cum non adsit *susurratio*, h. e. sine *incantatoris ac venefici carmine*. *Aqu.* Ies. III, 3. - שֶׁמֶץ, *susurrus*. *Symm.* Iob. IV, 12. XXVI, 14. *Lex. Cyrilli MS. Bar.* ψιθυρισμὸς, ἀπαῤῥησίαστον φθέγμα, καὶ λαθραία κακολογία.

ΨΙ'ΘΥΡΟΣ, *susurro*, *detractor*, *occultus delator*, *clandestinus vituperator*, ita dictus a sono, quem edit, nam, ut *Pollux* lib. V. 90. monuit, est proprius hirundinum. Sir. V, 16. XXVIII, 14.

ΨΙΛΗ', sc. ΣΤΟΛΗ', *stola nuda*, *vestis genus*. אַדֶּרֶת, *pallium* aut *peristroma*, *toga*. Ios. VII, 21. 24. ubi ψιλὴ dicitur, quia erat *tonsum*, neque *villosum et asperum*. *Gloss. vett.* ψιλὴ, *aulaeum*. Item: *Babulonicum*, ψιλὴ πολύμιτος. *Cyrillus* dicit, ψιλὴν ποικίλην quorundam opinione esse στρατιωτικὴν στολήν. *Iosephus* vocat χλαμύδα (*Theodoretus* legit χλα-

ψίδα) βασίλειον, et addit: ἐκ χρυσοῦ πᾶσαν ὑφασμένην. *Bochartus Phal.* lib. I. c. 6. p. 33. *Graecam versionem maxime probo, quae hic habet* στολὴν ποικίλην, *aut, ut alii,* ψιλὴν ποικίλην, *stolam nudam variam. Forte utrumque Graeci scripserant:* στολὴν ψιλὴν ποικίλην. Ψιλὴν *supple* μαλλῶν *aut* τριχίων, *villis aut pilis nudam, ut distinguatur ab* אדרת שער, *quae illis* μηλωτὴ *et* δέῤῥις τριχίνη. *Hesychius* ψιλὸν inter alia interpretatur ἄτριχον. Vide ad Ios. l. l. *Scharfenbergium* et *Fischerum* de *verss. graecis V. T.* p. 87.

ΨΙΛΟ'Ω, *nudo, denudo, deglabro, depilo.* שלח Pih. *demitto.* Ezech. XLIV, 20. τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι, comas suas non *nudabunt.*

ΨΟ'Α, *lumbus* vel *lumborum caro musculosa, clunis,* it. *partes corporis, quibus renes inhaerent.* חֹמֶשׁ, *quinta pars, quinta costa.* 2 Sam. II, 23. III, 27. ἐπάταξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ψόαν, percutiebat illum in *clunem. Glossae:* ψόα, *clunis.* 2 Sam. XX, 10. – כֶּסֶל, *ilia.* Ps. XXXVII, 7. αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, *circa spinam* meam *musculi* impleti sunt illusionibus. *Symm.* Iob. XV, 7. – עָצֶה, *spina dorsi.* Lev. III, 9. *Suidas:* ψόα, μέρος τοῦ σώματος. ἐν τούτοις ἔγκειται οἱ νεφροὶ, δι' ὧν αἱ ὀρέξεις κινεῖσθαι πεφύκασι. Idem verba Psalmi l. c. subiungit. *Pollux* lib. II. c. 4. segm. 285. Οἱ δὲ ἔνδοθεν κατὰ τὴν ὀσφὺν μύες καλοῦνται ψόαι καὶ νευρομῆτραι καὶ ἀλώπεκες. ὁ δὲ Κλέαρχος τοὺς ἔξωθεν κατὰ τῆς ῥάχεως μῦς οὕτως ὀνομάζει. *Iungermannus* in notis ad h. l. de his videre iubet *Nunnesium* ad II. *Epit. Phrynichi* in ψύα. Conf. et *Casaubonum* in *Athen.* p. 684. *Fullerum Miscell. Sacr.* lib. V. c. 1. p. 605. et *Fransium* ad *Scriptt. Physiognom. vett.* p. 505.

ΨΟΓΕ'Ω, *vitupero, criminor.* 1 Macc. XI, 5. εἰς τὸ ψογῆσαι (in Cod. *Alex.* legitur ψογίσαι) αὐτόν. *Vulgatus* bene: *ut invidiam facerent ei.* Ib. v. 11. ἐψόγησεν, ubi *Alex.* ἐψόγισεν.

*ΨΟΓΙ'ΖΩ. Vide s. v. ψογέω.

ΨΟ'ΓΟΣ, *vituperium, reprehensio, criminatio.* דִּבָּה. *Aqu. LXX* Gen. XXXVII, 1. κατήνεγκαν δὲ κατὰ Ἰωσὴφ ψόγον πονηρὸν, deferebant Iosephum *criminis* pessimi. Ps. XXX, 16. ἤκουσα ψόγον πολλῶν, audivi *criminationem* multorum. Ita et Ierem. XX, 10. *Aqu. Symm.* sec. marg. cod. 130. Num. XIII, 32. *Aqu. Theod.* Prov. X, 18. *Theod.* Prov. XXV, 10. 3 Macc. II, 27. προέθετο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι ψόγον, proponebat autem sibi publice *aliquid contra gentem suggerere, probro illam afficiendi. Suidas:* ψόγος, ἡ κακολογία. *Hesych.* ψόγος, κατάγνωσις, μέμψις, ὄνειδος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ψόγος, ὕβρις. *Lex. vet.* ψόγος, *vituperatio, culpa.*

*ΨΟΝΘΟΜΦΑΝΗ'Χ. Vox Aegyptiaca respondet hebr. צָפְנַת פַּעְנֵחַ, *Saphnath Pahaneach*, Gen. XLI, 45. ubi tamen *Forsterus* in libro de *Bysso antiqu.* p. 110. sequ. in LXX

legendum putat ψόνθομ φανὴχ, quomodo etiam plures codd. habent. *Procopius:* ψονθομφανὴχ ἑρμηνεύεται κεκρυμμένα ἀνεκάλυψε, aut, ut *Origenes* interpretatur: ᾧ ἀνεκαλύφθη τὸ μέλλον. *Iosephus A. I.* lib. II. c. 6, 1. p. 79. ed. *Hav.* (ubi vid. *Bernardus* p. 97.) σημαίνει τὸ ὄνομα κρυπτῶν εὑρετήν. Sed *Hieron. quaestt. Hebr.* T. III. *Opp.* p. 146. E. dicit, sermone Aegyptio declarari *salvatorem mundi*, quam interpretationem probat *Iablonski* T. I. *Opusc.* p. 207. sequ. Vide quoque *Hottingeri Exercitatt. Anti-Morinianas* p. 47. Conf. *Rosenmülleri scholia* ad Gen. l. l. ac *Hodium de Bibl. text. orig.* p. 114.

ΨΟΦΕ'Ω, *strideo*, *strepitum s. crepitum edo*, *strepo*, *sono.* רָקַע, *plaudo.* Ezech. VI, 11. ψόφησον τῷ ποδὶ, *strepe pede.* Vide et Ezech. XXV, 6. – תָּוָה Pih. *signo*, *circumscribo. Symm. Theod.* 1 Sam. XXI, 13. ἐψόφει.

ΨΟ'ΦΟΣ, *sonitus*, *strepitus*, *crepitus*, *fragor*, generaliter: *sonus.* רְתֹם imperat. *liga*, *iunge.* Mich. I, 13. Legerunt יְהֹם vel יָהֹם a rad. הָמַם, *strepere*, *fremere.* – חֲזִיז, *fulgetrum. Symm.* Iob. XXXVIII, 25. ψόφον βροντῆς. – קֹל. *Symm.* Iob. XXXVII, 4. *Hesych.* ψόφος, ἦχος, κτύπος.

*ΨΥ'Α, i. q. ΨΟ'Α. אַמָּה. 2 Sam. II, 23. ubi libri nonnulli ψύαν loco ψόαν habent. Conf. ad h. l. *L. Bos.* ac *Montfauconius.* – כֶּסֶל. *Symm.* Ps. XXXVIII, 8. Vide *Zonarae Lex.* col. 1875. sequ. *Philoxen. Gloss.* ψύα, *lumbus.*

ΨΥΓΜΟ'Σ, *refrigeratio*, vel *perfrictio*; item *exsiccatio*, *siccatio.* מִשְׁטָח, *expansio.* Ezech. XXVI, 5. et 14. ψυγμὸς σαγηνῶν, *siccatio sagenarum.* Sic quoque hebr. מִשְׁטָח de *expansione ad siccandum* exponendum erit. – מִשְׁטוֹחַ, idem. Ezech. XLVII, 11. – שָׁטוֹחַ infin. *expandendo.* Num. XI, 32.

ΨΥΚΤΗ'Ρ, *vas maius*, *in quo pocula abluuntur et vinum refrigeratur.* אֲגַרְטָל. Exod. I, 9. coll. *Iosepho A. I.* XI, 1, 3. *Suidas:* ψυκτὴρ, σκεῦος, ἔνθα διαυλίζουσι τὰ ποτήρια. Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Mentionem eius fieri apud *Platonem* in *Convivio*, et *Alcibiadem* ebrium pro poculo sibi illud dari ibi velle observat *Kuhnius not.* ad *Pollucem* lib. VI. c. 16. segm. 99. p. 625. Conf. et *Hemsterhusii* not. ad *Polluc.* lib. X. c. 20. p. 1258. ac *Toupium Emendatt.* in *Suidam* et *Hesych.* T. II. p. 395. *Lond.*

ΨΥ'ΛΛΑ et ΨΥ'ΛΛΟΣ, *pulex.* פַּרְעֹשׁ. 1 Sam. XXIV, 15. *Al.* 1 Sam. XXVI, 20. Conf. *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. IV. c. 19. p. 586. Atticis ψύλλα dicebatur. Vide *Spanhemii* not. ad *Aristoph. Nub.* v. 145.

ΨΥΧΑΓΩΓΙ'Α, proprie *animarum eductio*, seu *flexio*, *quae fit per carmina*, *aliisque modis*, deinde *animi oblectatio et recreatio.* 2 Macc. II, 26. ubi est delectatio animi illecebrosa, qua lectores suavitate orationis alliciuntur ad legendum.

*ΨΥ'ΧΗ, i. q. ψύχος, *frigus*. יָקָר, *res pretiosa*. Zach. XIV, 6. καὶ ψύχη καὶ πάγος sec. cod. *Vat*. ubi reliqui libri ψύχος habent, quod praefert *Semlerus*. Legerunt יְקָרוֹת a קָרַר, *frigescere*. Potest quidem ψύχη h. l. a ψύχος deduci, sed eodem iure statui potest, ψύχην fortasse pertinere ad voces graecas dialecti Macedonicae.

ΨΥΧΗ', *anima*, *animus*, *mens*, *voluntas*, *vita*, *halitus*, *homo*, *animal*, *corpus exanime*, *cadaver*, *ego ipse*, *tu ipse*, *ille ipse*. אִישׁ, *vir*. Lev. XVII, 9. ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ, exscindetur *homo* ille ex populo. — *אַוַּת נֶפֶשׁ, *desiderium animae*. 1 Sam. XXIII, 20. τὸ πρὸς ψυχὴν, sensu eodem. — בֶּטֶן, *venter*. Prov. XIII, 26. ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς: ubi ψυχὴ *desiderium* notat, aut redundat, ut vertatur: impii indigentes. — חֶדֶר, *conclave*. Prov. XVIII, 8. ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσι, animae autem effoeminatorum, h. e. effoeminati esurient. Ita *Isocrates* ψυχὰς τῶν πολιτευομένων vocat *cives*, et *Polybius* τὰς ψυχὰς τῶν Ῥωμαίων *Romanos*. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. et *Wolfium* ad 1 Petr. III, 20. p. 145. — *חַי, *vivit*. *Inc.* 1 Sam. I, 26. νὴ τὴν ψυχὴν τῆς ζωῆς σου. Scripsisse videtur νὴ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου. — חַיָּה, *vita*. Iob. XXXVIII, 39. ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις, animas autem draconum implebis, h. e. dracones satiabis. Vide et Ps. LXXIII, 20. — חַיִּים plur. idem. Ps. LXIII, 1. ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου, a timore inimici libera *vitam* meam. — חָמוּד, *desiderabile*. Ps. XXXVIII, 15. — *כֶּסֶל. Ps. XXXVII, 7. ἡ ψυχή μου ἐμπλησθῇ ἐμπαιγμῶν. Lectio haec cod. *Vat.*, quae transiit non solum ad *Aethiop.* et *Arab.* sed etiam ad complures Patres et rhythmicam *Apollinarii* versionem, hac ratione excusari potest, quod כֶּסֶל quandoque ad *animum* transfertur, nec commode dici potest, *lumbos impletos esse illusionibus*. Nihilominus tamen vitiosa haec lectio visa est haud paucis (v. c. *Semlero*) et mutanda in αἱ ψύαι μου, quam lectionem exhibent Codd. XL. et XLI. *Bibl. Reg. Alex. Ald.* et *Compl.* ac *Athanasius Comment.* in *Psalm.* T. II. p. 91. Vide quoque *Wesselingii Probab.* p. 292. sequ. — לֵב, *cor*. 1 Reg. XI, 2. ἵνα μὴ ἐκκλίνωσι τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν, ne declinent *animos* vestros post idola sua, h. e. ne vos ad idololatriam seducant. 2 Reg. VI, 11. ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως, perturbabatur *animus* regis. Vide et 1 Par. XV, 29. Prov. XXVI, 25. 1 Par. XII, 38. ὁ κατάλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαβὶδ, reliquus Israel una *anima*, h. e. unanimis, vel unanimiter volebat, ut regnaret David. Conf. Act. IV, 32. et ad h. l. *Elsnerum* p. 382. ac *Wolfium* p. 1070. Ies. XXIV, 7. εὐφραινόμενοι ψυχὴν, laeti *animo*. Prov. VI, 21. ubi ob antecedens ἀφάπτειν ψυχὴ vel per *pectus* vel per *cor* vertendum est. Vide *Opuscula critica* p. 297. — לֵבָב, idem. 2 Par. XVII, 2. πᾶν ἐν τῇ

ψυχῇ σου ποίει, fac omne, quod in *mente* tua. 1 Par. XXII, 7. ἐμοὶ ἐγένετο ἐν τῇ ψυχῇ, mihi erat in *animo*. - לָשׁוֹן, *lingua*. Iob. XXVII, 4. Ita ibi transtulerunt ob sequens μελετήσει. - מָוֶת, constr. מוֹת, *mors*. Num. XXIII, 10. moriatur anima mea ἐν ψυχαῖς δικαίων: ubi ψυχαὶ de *defunctorum animis* explicandum est. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* n. 2. - מַשְׁקֶה, *potus*. Ies. XXXII, 6. Ita *Bielius* ac *Trommius*. Sed ibi τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας potius ad נפשׁ referendum est, ut τὰς ψυχὰς de suo addiderint. - מֵת, *mortuus*. Ezech. XLIV, 25. ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσονται, ad *cadaver* hominis non ingredientur. - נֶפֶשׁ. Lev. XIX, 28. ἐντομίδας οὐ ποιήσετε ἐπὶ ψυχῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, incisiones non facietis propter *mortuum* in corpore vestro. In notione *cadaveris* ad imitationem hebr. נֶפֶשׁ legitur quoque Num. IX, 6. 7. 10. V, 2. Hagg. II, 14. Conf. Sir. XVI, 31. Lev. XXI, 11. ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται, ad omne *cadaver* non ingredietur. Vide et Num. VI, 6. Gen. I, 24. ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν, producat terra *animal* vivens. Vide et Gen. II, 7. 19. IX, 10. et conf. Apoc. XVI, 3. et ad h. l. *Wolfium* p. 566. Gen. XVII, 14. exscindetur ἡ ψυχὴ ἐκείνη, *homo* ille. Ita et Exod. XII, 15. XXXI, 13. Gen. XLVI, 15. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ, omnes *homines*. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* et *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 1579. Gen. XXXVII, 21. οὐ πατάξομεν αὐτὸν εἰς ψυχὴν, h. e. non ita percutiamus, ut *animam* vel *vitam* amittat. Gen. XXXV, 18. ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν, cum exspiraret *animam*. Gen. XLIV, 30. coll. 1 Sam. XVIII, 1. Lev. II, 1. ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον, si autem *aliquis* offerat munus. Vide et Lev. IV, 2. 27. Lev. XIX, 11. ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου, qui tangit *cadaver* cuiusvis hominis. Vide et v. 13. Num. XXXI, 35. ψυχαὶ ἀνθρώπων, *homines*. Ezech. XXVII, 13. mercaturam apud te exercent ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων, cum *hominibus*. Conf. Apoc. XVIII, 13. et *Aristotel. Polit.* VII. c. 14. p. 556. Exod. XXI, 23. δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, dabit *vitam* pro *vita*. Conf. 1 Macc. II, 50. Marc. X, 45. et ad h. l. *Elsner*. p. 155. Exod. XXII, 9. ὑμεῖς οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσηλύτου, vos nostis *animum* proselyti. 1 Sam. XIII, 20. πάντα πρὸς ψυχὴν βασιλέως, omnia ad *mentem*, vel ex *voto* regis. Similiter Sir. VII, 27. γυνή σοί ἐστι κατὰ ψυχὴν, si uxor tibi est *ex animi tui sententia, ex voto, sicut desideras*. Vide et Sir. XXVII, 16. Num. XXIII, 10. ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου, moriar *ego ipse*. Vide et Iud. XVI, 31. Iob. XXXIII, 22. Ps. CIV, 18. Deut. IV, 29. ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ex toto animo tuo. Vide et Deut. X, 12. XI, 13. et *Marc. Anton.* XII, 24. ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ δίκαια ποιεῖν καὶ τἀληθῆ λέγειν. 1 Sam. XXVIII, 21. ἐθέμην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί σου, vel, ut al. rectius, *μου*, posui animam meam in manu mea. Vide et Iob. XIII, 14.

Ps. CXVIII, 108. Sic Graeci dicunt proverbio *ἐν τῇ χειρὶ τὴν ψυχὴν ἔχει* de eo, *qui versatur in summo discrimine.* Usus fuit *Xenarchus* apud *Athenaeum.* Vide *Casaubonum* p. 548. *Drusium* ad Iob. l. c. et *Observ.* lib. II. c. 18. 2 Sam. XXIII, 17. *τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν*, ambulantium cum *periculo vitae* suae. 1 Reg. XIX, 3. *ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ*, abibat, quocunque *animus* eum ferebat. Ps. XXVI, 18. *μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὴν θλιβόντων με*, ne tradas s. permittas me *libidini* illorum, qui affligunt me. Iob. XLI, 13. *ἡ ψυχὴ αὐτοῦ (ὡς) ἄνθρακες*, *halitus* eius, tanquam carbones. Ierem. III, 11. *ἐδικαίωσε τὴν ψυχὴν αὐτῆς*, iustificavit *se ipsam.* Conf. Iob. XXXII, 2. Prov. XVI, 3. XIX, 8. ubi LXX נַפְשׁוֹ reddunt *ἑαυτόν.* Vide *Vorstii Philol. Sacr.* P. I. c. 4. Adde Sir. IX, 2. 6. X, 32. XXX, 22. Matth. XX, 28. coll. Gal. I, 4. 1 Tim. II, 6. Ierem. XV, 1. *οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτοὺς*, non *propensum* s. *reconciliatum* in illos habeo *animum.* Prov. XIX, 18. ubi formulae *αἴρειν τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ* apud *Aquilam*, et *ἐπαίρεσθαι τῇ ψυχῇ* apud LXX notant *incitato animo esse*, speciatim *ira abripi.* Conf. *Iaegerum* ad h. l. *Symm.* Gen. XIV, 21. *τὰς ψυχάς.* Quid si scripserit *τὰς ψυχὰς τῶν ἀνδρῶν?* Nam cur hic secundum receptam lectionem hebraismum a LXX evitatum retinuerit, causam video nullam. Hos. IV, 8. *ἐν δὲ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν*, h. e. ob haec ipsorum scelera *abducentur captivi*, vel potius *necabuntur*, ut dictum sit pro *ληφθήσονται αἱ ψυχαὶ αὐτῶν*, ac LXX putarint, שָׂאת נֶפֶשׁ esse i. q. לָקַח נֶפֶשׁ, h. e. *necare, mori iubere.* 1 Reg. XIX, 4. Ion. IV, 3. - *נֶשֶׁף, *crepusculum.* Ies. XXI, 4. Legerunt literis transpositis נֶפֶשׁ. - *פָּנִים plur. *facies.* Prov. XXVII, 23. *ψυχὰς ποιμνίου σου:* ubi ex *Iaegeri* sententia vel legerunt נֶפֶשׁ, ut c. XII, 10. vel פָּנִים non de *conditione* et *habitu pingui* aut *macro* intellexerunt, sed de *singulis pecudum capitibus, quae numerantur in grege.* Iob. XXI, 8. *κατὰ τὴν ψυχὴν*, secundum *desiderium.* - *פַּרְעשׁ, *pulex.* 1 Sam. XXVI, 10. *τὴν ψυχήν μου* sec. *Vat.* et *Alex.* Nonnulli statuunt, hos interpretes liberius pro more suo transtulisse aut נַפְשִׁי in suis codd. invenisse, et omisso illo *μου* (quod in textum recepta falsa lectione manus male seduli librarii adiecit) scribendum esse *ψύλλην* aut *ψύλλαν.* - *רוּחַ, *spiritus.* Gen. XLI, 8. Exod. XXXV, 20. - רָעָה foem. ex רַע, *mala.* 1 Par. XXIV, 10. Sc. רָעָה h. l. *interitum, malum, quod alicui infertur*, notat. Ergo sensum expresserunt: nam *ζητεῖν τὴν ψυχήν τινος* et *quaerere interitum alicuius* sensu minime differunt. - Verba *πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ*, quae Deut. XVI, 8. leguntur, et quibus nihil respondet in textu hebr., desumta illa ex Exod. XII, 16., reddenda sunt: *praeter ea, quae ad vitam tuendam referuntur.* Sir. VII, 20. ubi *διδόναι ψυχὴν* is dicitur, *qui sibi non parcit, sed omnes animae corporisque vires impendit.* Verte:

se tibi totum impendentem. Sirac. IX, 2. μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου, ne te ipsum aut totum uxori committas ac permittas, aut ne omnia illi indulgeas. Videtur hic ψυχὴ *voluntatem* significare. Conf. ib. v. 6. Sir. IX, 13. ψυχὴ, *libido, concupiscentia.* Sir. XIV, 4. qui colligit ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ita ut sibi ipsi necessaria subtrahat, aut sibi sit iniurius, seu: qui defraudat genium suum parce et sordide vivendo. Ψυχὴ hic notare videtur *corpus*, ut v. 9. et Num. IX, 15. Sir. XVI, 30. ubi loco ψυχὴν legendum mihi videtur ψυχὴ, *anima omnis animalis*, h. e. omne animal, omne vivens tegit etc. Sic *Syrus*. Sirac. XIX, 16. ἀπὸ ψυχῆς, animo, h. e. studio, proposito et intentione laedendi, detrahendi et calumniandi. Sir. XVIII, 2. ubi ψ. est *conscientia, iudicium recti pravique, quod est in animo humano.* Sic καρδία 1 Ioh. III, 21. Sir. XXIV, 1. ψυχὴν αὐτῆς (lege αὑτῆς), laudat et commendat semet ipsum. Sir. XXXIV, 20. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐστι, *mentis suae compos est.* Ib. XXXV, 23. *conscientia,* quae est lex et norma actionum. Sir. XXXVII, 6. ubi suspecta mihi sunt verba ἐν τῇ ψυχῇ σου ob parallelismum sententiarum. Vel legendum est ὕψει, vel voci ψυχὴ notio rarior *fortunae prosperae* tribuenda est, quae etiam v. 12. locum habere potest. 2 Macc. XV, 17. ubi ἐπανορθοῦν τὴν ψυχήν τινος est alicuius *animum territum abiectumque* erigere et confirmare: ubi loco ἐπανορθῶσαι in Cod. *Alex.* et *Compl.* ἐπανδρῶσαι e glossemate legitur. De *manibus s. animis defunctorum* usurpatum reperitur Sap. III, 1. coll. v. 13. ubi ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν est in *iudicio, quo de mortuis decernit Deus.* Sir. V, 2. *cupiditates, propensiones*, i. q. in sequ. ἐπιθυμίαις καρδίας. Sic quoque legitur ib. XVIII, 29. 30.

**ΤΡΕ'ΧΕΙΝ ΠΕΡΙ` ΨΥΧΗ͂Σ* (sc. δρόμον s. κίνδυνον) dicitur vel de *iis*, *qui magno alicuius rei consequendae studio feruntur*, vel *in periculo versantur*, *quod summa contentione fugiendum sit.* בְּנַפְשׁוֹ הוּא, *in animam suam ipse.* Prov. VII, 23. Vide *Herodot.* IX, 37. *Homer. Il.* χ, 161. In *Aristophanis Nubibus*, ni fallor, formula θέειν περὶ ψυχῆς occurrit. Formula *pro salute currere* usus est *Ammianus Marcellinus* XXIV, 4. 1 Macc. XII, 51. ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστι, se in summo vitae periculo versari.

**ΨΥΧΙΚΟ'Σ*, *ad animum vel animam pertinens.* 4 Macc. I, 32. ἐπιθυμίαι ψυχικαί.

ΨΥΧΙΚΩ͂Σ, *ex animo, animitus.* 2 Macc. IV, 37. XIV, 24.

ΨΥ'ΧΟΣ, *frigus.* יָקָר, *res pretiosa. Symm. LXX* Zach. XIV, 6. Vide supra s. ψύχη. - חֹרֶף, *hyems. Symm.* Prov. XX, 4. - קִפָּאוֹן, *coagulatio. Symm.* Zach. XIV, 6. - קֹר. Gen. VIII, 22. - קָרָה. Iob. XXXVII, 9. Ps. CXLVII, 6.

ΨΥΧΟΥΛΚΕ'ΟΜΑΙ, οῦμαι, *animam traho.* 3 Macc. V, 25. ubi Iudaei dicuntur ψυχουλκούμενοι, *animam trahen-*

tes, h. e. *tantum victuri*. *Hesych*. ψυχουλκούμενοι, τὰς ψυχὰς ἑλκόμενοι.

ΨΥΧΡΟ'Σ, *frigidus*. קַר. Prov. XXV, 26. ὕδωρ ψυχρόν. Vide et Sir. XLIII, 44. ψυχρὸς ἄνεμος.

ΨΥ'ΧΩ, *refrigero*, *spiro*, *arefacio*, it. *scaturio*, *scaturire facio*. הֵקִיר Hiph. a קוּר, *eructo*. Ierem. VI, 7. ὡς ψύχει λάκκος ὕδωρ αὐτοῦ, οὕτως ψύχει κακία αὐτῆς, sicut *scaturire* facit cisterna aquam suam, ita *scaturit* malitia eius. *Al*. 2 Reg. XIX, 23. ἔψυξα. *Hesych*. ψύξασαι, πνεύσασαι, ῥυήσασαι. – שָׁטַח, *expando*. 2 Sam. XVII, 19. ἔψυξεν ἐν αὐτῷ ἀραφώθ, *expandit ad arefaciendum* seu *torrefaciendum* in illo ficuum parvas mazas. Ierem. VIII, 2. ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον, *exponent* ea aeri, ut *frigefiant* in eo. Alii vertere malunt: *arefacient illa ad solem*. *Hesych*. ψύξουσι, ξηραίνουσι. Vide et Num. XI, 32.

ΨΩΜΙ'ΖΩ, pr. *in frusta concido et seco*, deinde *pasco conciso cibo et particulatim in os indito*, *buccellam in os ingero*, *alo*, *nutrio*, *cibo*. הֶאֱכִיל Hiph. *edere facio*, *edendum do*. Num. XI, 4. τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα; quis nos *cibabit* carne? Vide et Deut. VIII, 13. 16. XXXII, 13. *Symm*. Ps. LXXIX, 6. ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, *cibabis* nos lacrymis tanquam pane. Vide et Ierem. IX, 14. XXIII, 15. Ps. LXXX, 14. ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ, cibabat illos ex adipe frumenti. *Phav*. ἐψώμισεν, ἔθρεψεν. Idem legitur apud *Zonaram Lex*. 945. Ies. LVIII, 14. ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ἰακὼβ, *cibabit* te haereditate Iacobi, h. e. *efficiet*, *ut fruamini* etc. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. ψωμιεῖ σε (MS. ψωμιεῖσαι), θρέψει σε. – הִבְרָה Hiph. idem. 2 Sam. XIII, 5. – הִכְפִּישׁ Hiph. *deprimo*. Thren. III, 16. ἐψώμισέ με σποδὸν, ubi alia imagine usi sunt. Sc. ad mortem damnatis in Oriente potus sale, calce et cinere mixtus, ex quo tormina ventris oriebantur, praeberi solebat. Cf. *Histor. Timuri* T. II. p. 124. 142. et 926. Praeterea جغس secundum *Gieuhari* notat *male habuit ex indigestione et cruditate stomachi*. – טַעֵם chald. Pah. *do gustandum*. Dan. IV, 22. 29. V, 23. Sap. XV, 20. Sir. XV, 3. XXIX, 29.

ΨΩΜΟ'Σ, *frustum rei esculentae*, *quantum bucca possit simul capere*, *buccella*, *frustum panis*, *panis*. Vocabulum linguae graecae vulgaris ψωμὶ *panem* significat. לֶחֶם, *panis*. Iob. XXII, 7. *Suidas*: ψωμὸς, ὁ ἄρτος. – עֹמֶר, *manipulus*. Iob. XXIV, 10. – פַּת. Ruth. II, 14. 1 Sam. XXVIII, 22. 1 Reg. XVII, 11. *Aqu. Symm*. Lev. II, 6. *Aqu*. Lev. VI, 21. ubi loco ψωμὸν legendum ψωμῶν, ne numerus et casus nominis hebr. neglegatur.

ἘΝΔΕΗ'Σ ΨΩΜΟΥ', *indigens frusto panis*. פְּתַיּוּת, *fatuitas*. Prov. IX, 13. ubi in mente habuisse videtur locum cap. VI, 26.

ΨΩ'ΡΑ, *scabies*, a ψαίρω, *frico*. שַׁחֶפֶת, *tabes*. Lev. XXVI, 16. *Suidas*: ψώρα, κνησμονή.

ΨΩ'ΡΑ 'ΑΓΡΙ'Α, *scabies agrestis*, *fera*. גָּרָב, *scabies maligna*. Lev. XXI, 20. Deut. XXVIII, 27.

ΨΩΡΑΓΡΙΩ'Ν, *scabiem agrestem habens*, *fera scabie laborans*, *scabiosus*. גָּרָב. Lev. XXII, 22. *Hesych*. ψωραλέοντα, ψωριῶντα. Sed reponendum videtur ex Levit. l. c. ψωραγριῶντα pro ψωραλέοντα.

Ω.

'Ω et ῏Ω, *adverbium vocandi*, *exclamandi*, *dolendi*, *o*. אֲהָהּ, *ah*. 2 Reg. III, 10. VI, 5. 15. Ierem. IV, 10. *Theod. Ezech*. IV, 14. – אוֹי, *vae*, *eheu*. Ies. VI, 5. Ezech. XXIV, 6. – הוֹי. Ierem. XXIII, 1. Ezech. XXXIV, 2. *Inc*. Ies. XXX, 1. *Hesych*. ῏Ω, ἐπίῤῥημα σχετλιασμοῦ.

῏Ω ὦ, *o o*. אוֹי. Num. XXIV, 33. – הָהּ, *ah*. Ezech. XXX, 2. – הוֹי הוֹי. Zach. II, 6.

῏Ω ΔΗ', *obsecro*. אָנָּה. *Aqu. Symm. Theod*. Ies. XXXVIII, 3. ὦ δὴ κύριε, *obsecro* Domine. – אָנָּא. *Aqu. Symm. Theod*. Ps. CXVII, 26.

*ΚΑΙ' ΕΙ῏ΠΟΝ ῏Ω, *et dixerunt hem*. וָמַעְלָה, *et supra* seu *desuper*, ut *Vulg*. transtulit. 2 Reg. III, 21. ubi recte *Montfauconio* haec lectio vitio facta videtur ex καὶ ἐπάνω.

*'Ω ΟΙ῏ΜΟΙ, *heu vae mihi*. אוֹי לִי, *vae mihi*. *Aqu*. Ies. XXIV, 16. ubi vel illud 'Ω expungendum est, aut scribendum ῏Ωοι μοι, vel legendum 'Ω μοι.

'ΩΑ vel ῏ΩΑ, etiam ῎ΟΑ, propr. *pellis ovina*, deinde *fimbria*, *ora vestis*. Scilicet solebant olim oras vestium ovinis pellibus munire, ne attererentur, teste *Eustathio* ad *Odyss*. ρ'. οἱ γὰρ παλαιοὶ ταῖς ἐσθῆσι ὄϊος δέρμα προσέῤῥαπτον, ἵνα ἥκιστα τρίβοιντο τὰ κάτω τῶν ἱματίων. פֶּה, *os*, *oris*, *ora*, *fimbria*. *Symm*. et LXX Ps. CXXXII, 3. ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ, in *oram* vestimenti eius. *Hesych*. ὤα, τοῦ προβάτου ἡ μηλωτή. ὦαι δὲ τῶν ἱματίων καὶ τὸ λῶμα τοῦ ἐνδύματος, καὶ τὸ περιστόμιον τοῦ ἱματίου. Idem: ὤων, περιστομίων. Ita enim legendum est. *Suidas*: ὤα, μηλωτὴ, διφθέρα, καὶ τὰ λῶμα τοῦ ἐνδύματος περὶ τὴν πέζαν. ἢ τὸ περιστόμιον ὤαν ἐκάλεσεν ὁ *Δαβίδ*. ὃ καλοῦμεν περιτραχήλιον. οἱ δὲ στόμα ἐνδύματος εἰρήκασιν, οἱ δὲ τὴν ἀνάκλασιν τοῦ ἱματίου. Idem verba Psalm. l. c. subiicit. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. ὤα, τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου ἢ ὃ καλοῦμεν περιτραχήλιον, ἤτοι περιστόμιον. τοῦτο δὲ ὁ 'Ακύλας στόμα ἐνδύματος εἴρηκεν. ἢ ἀνάκλασις τοῦ κρασπέδου. Vide *Bochartum Hieroz*. P. I. lib. II. c. 43. p. 425. – שָׂפָה, *labrum*. Exod. XXVIII, 28. ubi in Cod. *Alex*. legitur ὠτία. Ib. XXXIX, 22.

'ΩΔΕ, *hic*, *huc*, *ibi*. הֲלֹם. Exod. III, 5. Iud. XVIII, 3. XX, 7. – הִנֵּה, *ecce*. LXX sec. *Hex*. Iud. XVI, 2. *Symm*.

2 Sam. V, 6. - *כ similitudinis. 1 Sam. IX, 27. sec. *Compl.* Videntur illud ὧδε sensus causa de suo addidisse. - פֹּה. Gen. XIX, 12. XL, 15. 2 Reg. III, 11. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὧδε, ἐνταῦθα ἢ οὕτως.

'ΩιΔΗ', contr. ex ἀοιδή, *canticum*, *carmen*. דֶּרֶךְ, *via*. Ps. CXXXVII, 6. ubi tamen pro ᾠδαῖς legere mallem ὁδοῖς. - הִגָּיוֹן, *meditatio*. Ps. XCI, 4. הָגָה etiam de *carmine* quandoque adhiberi satis notum est. - זִמְרָה. *Symm.* Ps. LXXX, 3. - מִזְמוֹר, *psalmus*. Ps. XXXVIII, 1. XLVII, 1. - מַשָּׂא, *elevatio*, sc. *vocis*. 1 Par. XV, 22. 27. - נְגִינוֹת plur. *modulationes*. Hab. III, 18. - קוֹל, *vox*. Esdr. III, 12. - שִׁגְיֹנוֹת plur. *cantiones erraticae*, *carmina tristia*. Hab. III, 1. Sc. vox hebr. etiam *carmen* et *cantum* simpliciter notat, nisi legerint הִגָּיוֹן, quod ita vertere solent. - שִׁיר masc. Iud. V, 12. 1 Par. VI, 32. et alibi saepius. - שִׁירָה foem. Exod. XIV, 32. Deut. XXXI, 19. 2 Sam. XXII, 1 - תְּפִלָּה, *oratio*, etiam *carmen*, *quod preces continet*. *Aqu. Symm.* Hab. III, 1. - Vide alibi διάψαλμα.

'ΩΔΙ'Ν, *dolor parturientis*, *dolor vehemens*, it. *clamor vehemens*, it. *funis*, *vinculum*. בֶּטֶן, *venter*, *uterus parturientis*. Hos. IX, 13. - בָּנִים plur. ex בֵּן, *filii*, *liberi*. Ies. XXXVII, 3. ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, venit *dolor* parturienti. Eundem sensum quoque habet dictio hebr. proverbialis: *venerunt liberi usque ad matricem*. - הֵד הָרִים, *celeusma montium*. Ezech. VII, 7. οὐ μετὰ θορύβων, οὐδὲ μετὰ ὠδίνων, non cum turbis, neque cum *clamoribus*. Sc. הָרִים non separatim, sed cum praecedentibus literis iunctim ut unam vocem habentes per Resch legerunt הַרְהָרִים, quod ad הרה retulerunt. - חֵבֶל. 2 Sam. XXII, 6. ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, *funes* mortis circumdederunt me. Alii ibi habent σχοινία. Vide et Ps. XVII, 5. CXIV, 3. et conf. Act. II, 24. Ps. XVII, 6. ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με, *funes* inferni circumdederunt me. 'Ωδῖνας autem proprie *partus dolores* significantes LXX ibi metaphorice *funes* vel *vincula* appellarunt, quod partus dolores quasi funes et vincula sunt, quae foeminas constrictas et subiugatas tenent: quemadmodum inde etiam Hebraei *partus dolores* tali vocabulo, quod proprie *funes* ipsis denotat, signarunt. Immo ipsos etiam LXX Intt. et alios auctores Graecos illos tanquam *funes* et vincula considerasse e mox dicendis apparebit. *Suidas:* ὠδῖνες θανάτου καὶ παγίδες, οἱ θανατηφόροι κίνδυνοι. Δαβὶδ (Ps. XVII, 5.) κ. τ. λ. 'Ωδῖνες καλοῦνται αἱ πρὸ τοῦ τοκετοῦ τῆς τικτούσης ὀδύναι. τοιγαροῦν ἐκ τῆς μεταφορᾶς ταύτης ὠδῖνες ᾅδου προσαγορεύονται αἱ αὐτῷ προσπελάζειν τῷ θανάτῳ παρασκευάζουσαι συμφοραί. Iob. XXI, 17. ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν, *dolores* autem illos tenebunt. Ies. XIII, 8. ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν ὡς γυναικὸς τικτούσης, dolores illos occupabunt, tanquam mu-

lieris parturientis, sc. dolores. Vide et Ierem. XIII, 21. Ies. XXVI, 17. ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραξεν, in suo *partus dolore* clamat. *Zonaras Lex.* 805. ἐπὶ τῇ ὠδῖνι, ἐπὶ τῷ πόνῳ, ἐπὶ τῇ θλίψει. *Theod.* Iob. XXXIX, 9. ubi per ὠδῖνες vel intellegendi sunt *dolores partus* (hos excutiunt, h. e. eorum mox obliviscuntur), vel *ipse foetus cum dolore editus, quem statim post partum dimittunt.* Sic *pullos* ὠδῖνας dictos esse docuit *Iacobsius* in Anthol. Gr. Tom. VIII. p. 59. Alia ratione formulam ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἐξαποστελεῖς interpretatus est *Vulgatus*, qui habet: *et rugitus emittunt.* Videtur legisse ἐξαποστέλλουσι et ὠδῖνας explicasse de *clamore*, *quem exprimit dolor partus.* – חִיל. Exod. XV, 14. ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας φυλιστιεὶμ, *dolores* occupabant incolas Philistaeorum. Mich. IV, 9. κατεκράτησάν σου ὠδῖνες ὡς τικτούσης, tenuerunt te *dolores* tanquam parturientis. – *חַלּוֹת, *infirmari. Theod. et Ed. Quinta* Ps. LXXVI, 11. – חַלְחָלָה, *dolor vehemens.* Nahum. II, 10. – חִלֵּל Pih. a חוּל, *enitor.* Iob. XXXIX, 1. – מַשְׁבֵּר, *matrix.* 2 Reg. XIX, 3. – עֵת לֶדֶת, *tempus pariendi.* Iob. XXXIX, 5. ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας, *dolores* autem *partus* illorum tanquam vincula solvisti. Graeci alias etiam ὠδῖνας tanquam vincula considerant, et propterea etiam de illis, qui faciunt, ut partus doloribus liberetur mulier, verbum λύειν usurpant. Ita narratur *Aeliano hist. anim.* XII, 5., cum Herculem Alcmena parturiret, et parere non posset, mustelam praetercurrentem parturienti τοὺς τῶν ὠδίνων λῦσαι δεσμούς. Sic et in Epigrammate ex *Anthologia MS.* a *Küstero* not. ad *Suidam* v. Ἴνωπος edito. Inde etiam Diana ἐπιλυσαμένη procul dubio a quodam dicta. Vide *Hesychium* in v. Et Germani nostri *entbinden*, *entbunden werden*, de foeminis, qui doloribus partus liberantur, dicere solent. – צִירִים plur. *tormina.* Ies. XXI, 3. 1 Sam. XXIV, 3. – שַׁמָּה, *desolatio.* Ierem. VIII, 21. κατίσχυσάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης, ubi ὡς τικτούσης est glossema ortum ex varia lectione. Nam צֳרִי, quod est initio v. sequ., legerat quis צִירֵי, quod notat ὠδῖνας, unde deinde ex aliis locis additum est ὡς τικτούσης. *Gloss. Brem.* ὠδῖνες, πόνοι, ἀλγηδόνες, λῦπαι. Vide quoque *Heupelium* ad Marc. XIII, 9. p. 369.

'ὨΔΙ'ΝΑΣ 'ΕΧΩ, *dolores vehementes habeo.* חוּל, *parturio.* Deut. II, 25.

ΠΟ'ΝΟΣ ΤΩ͂Ν 'ὨΔΙ'ΝΩΝ, *labor dolorum partus.* חֵבֶל, *dolor partus.* Ies. LXVI, 7.

'ὨΔΙ'ΝΩ, *parturio, in partu doleo, pario, vehementer doleo, angor, trepido.* הָרָה verbal. *gravida.* Ies. XXVI, 17. ὡσεὶ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν, quemadmodum parturiens partui vicina est. – חִבֵּל Pih. Ps. VII, 15. ὠδίνησεν ἀδικίαν, *parturiit s. parere gestiit* iniustitiam. Cant. VIII, 5. ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ μήτηρ σου, illic *parturivit* te mater tua. *Hesych.* et

Lex. Cyrilli MS. Brem. ὠδίνησεν, ἐγέννησεν. - *חֵבֶל, dolor. Aqu. Symm.* Iob. XXXIX, 3. ὠδίνησαν. Nomen plurale cum affixo per praeteritum verbi expresserunt. - חול in Kal, Pih. Hiph. et Hoph. Ies. XXIII, 4. XLV, 10. LI, 2. Hab. III, 9. ὠδινοῦσι λαοὶ, *angentur* populi. *Gloss. MS. in Cant. Script.* Ὠδίνουσα, τίκτουσα, pro ὠδινοῦσι, τίκτουσι. *Aqu.* Ps. XCV, 9. ὠδινήσατε, *angimini.* Idem Ps. CXIII, 7. ὠδινήσατε, *angebat se.* Vide et *Aqu.* Ps. XXVIII, 7. ubi notat *parturire facere*, ut quoque *Hieronymus* transtulit. - חוֹלָה, verbale foem., *parturiens.* Ierem. IV, 31. - *חֲוִילָה, *Chavilah*, nomen propr. Gen. II, 11. sec. *Coisl.* ὠδίνησεν, *doluit in partu.* Cogitavit interpres חִבֵּל. - חולל Pyh. a חול, *formatus sum. Aqu. Theod.* Prov. VIII, 25. *Aqu. Symm.* Ps. LXXXIX, 2. Adde quoque *Aqu.* Deut. XXXII, 18. ubi vid. *Scharfenbergius.* - יוֹלֵדָה part. foem. a יָלַד, *pariens. Al.* Ierem. XLIX, 24. - מְצֵרָה part. foem. Hiph. a צור, *angustata.* Ierem. XLVIII, 41. XLIX, 21. Sirac. XIX, 11. ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρὸς, stultus, ut quid novi aut secreti audiverit, cruciatur quasi partus doloribus, donec foetum, qui ventrem eius gravat, effundat, h. e. non continere se potest pruriens, donec occultum effutiat. *Hesych.* ὠδίνει, πάσχει, λυπεῖται, τίκτει ἢ ἐγκυμονεῖ.

ΩΙΔΟΣ, contr. ex ἀοιδὸς, *cantor.* מְשֹׁרֵר *part. Pih.* a שִׁיר. Nehem. XI, 23. *Al.* 1 Par. XV, 19. - שָׁר part. Kal. 2 Par. IX, 11. - שִׁיר masc. *Al.* 2 Par. XXIII, 13. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Ὠιδοὶ, ᾄδοντες. *Gloss. MS. in Proph.* Οἱ ᾠδοὶ (MS. male οἰωδοὶ), οἱ ψαλτῳδοὶ, οἱ τὰς ᾠδὰς ψάλλοντες.

ΩΘΕΟΜΑΙ, ΟΥΜΑΙ, *pellor, propellor.* דָּחָה. *Symm.* Ps. XXXV, 13. ὠθοῦνται.

ΩΘΕΩ et ΩΘΩ, *trudo, pello, impello, propello, motu violento a me dimoveo, concutio.* דָּחָה. Ps. LXI, 3. ἐν φραγμῷ ὠσμένῳ, in sepimento *cadente. Suidas:* Ὠσμένῳ, ὠθισμένῳ, πεσόντι. Sic et *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Ὠσμένῳ, ὠθισμένῳ. - הָדַף. Num. XXXV, 20. ἐὰν δὲ δι᾽ ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν, si autem per inimicitiam *pellat* illum. Vide et v. 22. - *כָּבַשׁ, *subigo.* Ier. XXXIV, 11. sec. *Vat.* ἔωσαν. Lege ἐποίησαν. - פלט Pih. *libero.* Ps. LV, 7. ubi tamen pro ὤσεις alii legere malunt σώσεις, sed, ut recte monuit *Drusius anim.* I, 10., nec recepta lectio repudianda est, cum sequatur ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις, et constet, פלט apud *Chaldaeos* significare *expellere, eiicere.* - תָּקַף, *praevaleo.* Iob. IV, 20. ὦσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ᾤχετο, *propulisti* illum in perpetuum, et abiit. 1 Macc. VIII, 24. ἐὰν δὲ ὠσθῇ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ, ubi tamen Al. pro ὠσθῇ rectius ἐνστῇ, quod latinus reddit *institerit. Hesych.* ὦσαι, διῶξαι, διασεῖσαι, βιάσασθαι, ἀποῤῥίψαι.

ΩΚΥΣ, *celer, velox, pernix.* קָלַל, *levis sum. Al.* Nah. I, 14. ὠκεῖς.

ΩΜΙ'Α, *humerus*, it. *angulus*, *latus*. כְּתֵפוֹת, plur. *trabes*. 1 Reg. VII, 2. ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις, *latera* cedrina columnis. – כָּתֵף. 1 Reg. VII, 29. τέσσαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν, quatuor *latera* in quatuor angulis. Vide et v. 29. *Gloss. Brem.* ὠμία, κλίτος. 2 Reg. XI, 12. ἀπὸ τῆς ὠμίας – ἕως τῆς ὠμίας, ab *angulo* – usque ad *angulum*. Vide et 1 Reg. VI, 8. VII, 38. 2 Par. XXIII, 10. *Gloss. Brem.* ὠμίας τοῦ οἴκου, γωνίας. *Aqu. Symm.* Exod. XXVII, 14. ubi vid. *Montf. Aqu. Symm.* Ezech. XL, 40. *Symm.* Ezech. XLI, 2. – שְׁכֶם, *humerus*. 1 Sam. IX, 2. X, 23.

"ΩΜΙΟΝ, *humerus parvus*. כָּתֵף. *Theodot.* Ezech. XLI, 21. ubi vox hebraica per *latera* reddenda est. Vide infra s. v. ὦμος.

"ΩΜΟΙ, *heu mihi*, *vae mihi*. אַחֲלַי. *Al.* Ps. CXIX, 5. pro οἴμοι. *Hesych.* Ὤμοι, οἴμοι, ἐπίῤῥημα σχετλιαστικόν.

ΩΜΟ'ΛΙΝΟΝ, *linum crudum*, *linum vilissimum*, cuius usus, secundum *Grotium*, erat ad sudores aut manuum sordes abstergendas, et in medicorum operibus. Sir. XL, 5. ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον, usque ad illum, qui induitur *lino crudo*. *Hesych.* ὠμόλινα (sic enim bene *Sopingius* pro ὠμόλια), τὰ ἄγρια ὀθόνια. *Glossae*: Ὠμόλινον, *crudarium*. Conf. *Eustathium* in *Odyss.* p. 728. *Pollucem* l. X. c. 17. segm. 64. *Salmasium Plin. Exerc.* p. 765. ac *Ol. Celsii Hierobot.* T. II. p. 94. sequ.

* *ΩΜΟΠΛΑ'ΤΗ*, *armus*, *scapula*. שׁוֹק, *armus*. 1 Sam. IX, 24. sec. gloss. marg. cod. 56. *Holmesiani*. *Philoxen. Gloss.* ὠμοπλάτη, *armus*, *scapula*.

ΩΜΟΣ, *humerus*, *latus*. זֶרַע, *semen*. Mal. II, 3. Legerunt זְרוֹעַ, *brachium*, *quod cum humero cohaeret*. – חֲלָצַיִם dual. *lumbi*. Iob. XXXI, 20. – *חֲמוֹר, *asinus*. Ios. IX, 4. ubi tamen loco ἐπὶ τῶν ὤμων reponendum est ἐπὶ τῶν ὄνων, quam lectionem praeter *Alex.* et *Ald. Augustinus* in *Quaestt.* ad h. l. ut veriorem agnoscit. – כָּתֵף. Exod. XXVIII, 12. Num. VII, 9. 1 Reg. VII, 33. Postremo loco ὦμοι sunt *latera*. *Aqu.* Ez. XLI, 2. *Vulg. latera*. – מְסִלָּה, *via trita*. Ierem. XXXI, 21. δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους σου, ὁδὸν ἣ ἐπορεύθης. Sed hic *L. Bos* in *Proleg. in LXX Intt.* c. 3. reponendum putat οἴμους, *semitas*. Nam τοῖς ό alias etiam מְסִלָּה redditur ὁδὸς et τρίβος, et apud *Hesychium* οἶμος exponitur ὁδὸς, τρίβος. Conf. praeterea Hagg. I, 5. et 7. – צַד, *latus*. Ies. LX, 4. LXVI, 12. – שְׁכֶם. Ies. IX, 6. οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, cuius principatus erat in humero ipsius. Similiter *Plinius Panegyr.* c. XV, 7. *quum abunde expertus esset*, *quam bene humeris tuis sederet imperium*. Vide *Raphelii annotat.* in *Script. ex Herodoto* p. 36. Ies. XXII, 22. δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ, dabo illi clavem domus Davidis in humerum ipsius. Conf. quae ad h. l. illustrandum de *clavibus* κατωμαδίαις *humeris gestare solitis* observat *Hue-*

tius Demonstrat. Evang. Prop. IX. c. 105. p. 931. Adde *Deylingium Obss. Sacr.* P. I. p. 90. *Aqu.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. XLVIII, 22. et Ps. XX, 15. — שֶׁמֶן, *oleum.* Ies. X, 27. Legerunt שְׁכֶם, probante *Lowtho* et *Michaelis.* 2 Macc. XII, 35. *τὸν ὦμον καθελόντες,* postquam amputaverat ei *manum,* qua sc. gladium tenebat. Sic Aiax apud *Sophoclem* vocatur *ὠμοκρατὴς* propter *brachiorum* robur. *Homer. Il.* XVIII, 203. Minerva *ὤμοις ἰφθίμοισι, lacertis validis,* circumposuit aegida fimbriatam. *'Ακρωμίαν Pollux* dicit esse *τὸ ὑπερέχον τοῦ βραχίονος.*

'ΩΜΟ'Σ, crudus, crudelis. נָא, *semicoctus, crudus.* Exod. XII, 9. *ὠμὸν, crudum. Inc.* Prov. XVII, 11. 2 Macc. VII, 27. *τὸν ὠμὸν τύραννον, crudelem* tyrannum. Vide et 2 Macc. IV, 25. *Lex. Cyrilli MS. Brem. ὠμὸς, σκληρὸς, ἀπάνθρωπος.*

* *'ΩΜΟ'ΤΑΤΟΣ, crudelissimus.* 4 Macc. IX, 29.

'ΩΜΟ'ΤΗΣ, cruditas, metaphorice: *crudelitas.* 2 Macc. XII, 5. 3 Macc. V, 20. VI, 24. VII, 5.

'ΩΜΟΤΟΚΕ'Ω, foetum immaturum pario; abortum facio, ab *ὠμοτόκος, crudum adhuc partum edens.* גָּעַל, *fastidio.* Iob. XXI, 10. *ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησε, vacca illorum non abortum fecit.* Respexerunt notionem *deponendi,* quam habet vox hebr., unde h. l. ad *abortum* recte transfertur. *Lex. Cyrilli MS. Brem. ὠμοτόκησεν, ἐδυστόκησεν, ἐξέτρωσεν, ἢ παρὰ καιρὸν ἄωρον* (MS. ἄορον) *βρέφος παρήγαγεν.* *Suidas* pariter interpretatur *ἐδυστόκησεν, ἐξέτρωσεν,* et *Hesychius ἐδυστόκησεν. Zonaras Lex.* 1887. *ὠμοτόκησεν, ἐδυστόκησεν, ἢ παρὰ τὸν καιρὸν τὸ βρέφος προήγαγεν.*

'ΩΜΟΤΥ'ΡΑΝΝΟΣ, crudelis tyrannus. 2 Macc. VII, 27.

'ΩΜΟΦΟ'ΡΙΟΝ, superhumerale. אֵפוֹד. *Al.* 1 Sam. II, 20. Verbum *ὠμοφορέω* reperitur apud *Iosephum A. I.* III, 140, 15.

* *'ΩΜΟ'ΦΡΩΝ, crudelis.* 4 Macc. IX, 15.

"ΩΝ, 'Ο, part. ab ΕἸ'ΜΙ', ens, existens. אֲהָהּ אֲדֹנָי, *ah Domine.* Ierem. XIV, 15. XXXII, 17. Conf. Apoc. I, 4. — אֶהְיֶה אֲשֶׁר, *qui ero.* Exod. III, 14. Sap. XIII, 1. *Hesych. "Ων, ὑπάρχων, ἢ ὄντων. Lex. Cyrilli MS. Brem. 'Ο ὢν, ὁ ζῶν, ὁ ὑπάρχων, ὁ ἀεὶ ὢν θεός. Hesych. ὁ ὢν θεὸς, ἀεὶ ζῶν, ὑπάρχων.* Sic *Plato* supremum Deum *ὄντα ἀεὶ* vel *ὅ ἐστι τὸ ὂν* vocat in *Phaedro* ac in *Timaeo.* Vide *Spanhemii Observ. in Callimach.* p. 8. *Τὰ ὄντα,* i. q. *τὸ πᾶν, rerum universitas.* Sap. VII, 17. XI, 24. *Maxim. Tyr. serm.* 38. Vide quoque *Loesneri Obss. Philon.* ad Rom. IV, 17. Sap. II, 6. *τὰ ὄντα ἀγαθὰ, bona, quae in promptu sunt* (*παρόντα*), quibus aetatis et occasionis ratione frui possumus.

ΟΥ'Κ "ΩΝ, non existens. בְּלִיל, *pabulum.* Iob. XXIV, 16. *οὐκ αὐτῶν ὄντα,* ubi legerunt בְּלִי לוֹ, *non ei. Hesych. Οὐκ ὢν, οὐχ ὑπάρχων.*

'ΩΟ'Ν, *ovum.* אֶפֶס, *defectus, nihil.* Dan. VIII, 25. ὡς ᾠὰ, h. e. *facili vel potius nullo negotio.* - בֵּיצָה, *ovum.* Deut. XXII, 6. Iob. XXXIX, 14. ubi pro ᾠὰ in Cod. *Alex.* vitiose legitur ὦτα.

"ΩΡΑ, *hora, tempus, statutum tempus, iustum tempus.* *אֵב, *viror, fructus. Vulg. poma. Aqu.* Iob. VIII, 12. ubi, quemadmodum ὀπώρα *fructus auctumnales* notat, ita ὥρα *fructus tempestivos* significat. - זְמָן, *tempus statutum,* vel *praefinitum. Symm.* Cohel. III, 1. - חַי, *vivens.* 1 Sam. XXV, 6. εἰς ὥρας. - חַיָּה, *vita.* Gen. XVIII, 10. ἥξω πρός σε κατὰ καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, veniam ad te hoc tempore ad horas, h. e. *praecise,* ita ut momenta etiam huius temporis observem. Vide et v. 14. Secundum *Inc.* in *Catena Nicephori* ὥρα h. l. positum est pro ὀπώρα. Mihi εἰς ὥρας alius interpretis esse videtur, ac pertinere ad formulam כָּעֵת חַיָּה. - *יוֹם, *dies. Symm.* Prov. XXIV, 10. - מֶגֶד, *pretiosum.* Deut. XXXIII, 13. ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου, a *statutis temporibus* coeli et roris. Vide et v. 14. 16. ubi ὧραι vel *tempora anni* sunt, *quibus fructus maturescunt,* vel *ipsa maturitas fructuum.* Lectiones ὀρέων cod. Alex. et ὀρῶν Ald. aperte sunt vitiosae. *Owenus* in tr. de LXX Intt. Gen. l. l. legere mavult ἀπὸ ὡραίων et καθ' ὡραίων de *speciosis deliciis* vel *delicatis fructibus.* - מוֹעֵד, *statutum tempus.* Num. IX, 2. ποιείτωσαν τὸ πάσχα καθ' ὥραν αὐτοῦ, faciant pascha *statuto suo tempore.* Dan. VIII, 9. sec. cod. *Chis.* ὥρα καιροῦ. - *עַד, *usque.* Dan. XI, 45. sec. cod. *Chis.* Legerunt עֵת. - *עֲדִי, *ornatus, ornamentum. Hebr. Int.* Ezech. XVI, 7. εἰς ὥρας, in tempus. Legit עֵת vel עִדָּן. Sed potest quoque ὥρα in notione *speciei* et *pulcritudinis* accipi. - עִדָּנָא chald. *tempus.* Dan. III, 5. - עֵת, *tempus.* Lev. XVI, 2. (κατὰ) πᾶσαν ὥραν, *omni tempore.* Vide et Exod. XVIII, 22. 26. Deut. XI, 14. καθ' ὥραν, *iusto tempore* (Conf. *Gronov.* ad *Iustin.* XLIV, 1.) Vide et Iob. V, 26. Hos. II, 9. Zach. X, 1. *Gloss. MS. in Proph.* καθ' ὥραν, κατὰ καιρόν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* καθ' ὥραν, ἐν ὥρᾳ, ἐν καιρῷ. Dan. XI, 6. sec. cod. *Chis.* Ruth. II, 14. ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν, iam *tempus* edendi. Vide et Gen. XXIX, 7. Similiter profani locuti sunt. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. 2 Reg. VII, 1. ὡσεὶ ὥρα αὕτη αὔριον, cras *hac ipsa hora.* Vide et v. 19. 2 Reg. IV, 16. 17. X, 6. Sic alias ὡς ὁ καιρὸς οὗτος. Vide s. v. καιρός. - *קֵץ, *finis.* Dan. VIII, 17. sec. cod. *Chis.* - שָׁעָה: שַׁעֲתָא chald. Dan. III, 6. 15. IV, 16. 30. V, 5. Praeterea legitur Iob. XXXVI, 28. ubi voci ὥρα (quae h. l. notat *tempus, quo certa negotia ab animalibus sunt peragenda*) nihil respondet in textu hebr. Sap. X, 7. ὧραι ἀτελεῖς sunt *tempora frugum inchoata nunquam perfecta.* Potest et verti: imperfecta maturitate. Sir. XI, 27. κάκωσις ὥρας, afflictio *horaria,* h. e. *admodum*

brevis. Aliis ὥρα h. l. est *tempus, quo moriendum est homini,* ut quoque in N. T. legitur. Sed priorem interpretationem praefero. Sic *hóra* pro *exiguo temporis spatio.* Vide *Intt.* ad *Valer. Flacc.* VII, 318. ac *Schwebelium* ad *Onosandri Strateg.* p. 122. Sir. XXXII, 12. ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου, καὶ μὴ οὐράγει, in *tempore* surge, et non sis ultimus. Susann. v. 12. ἀρίστου ὥρα ἐστὶ, prandii *hora* est. Conf. Luc. XIV, 17. - Vide alibi καιρὸς et ὄμφαξ.

"*ΩΡΑ, species, decor, pulchritudo.* אֵב, *viror. Aqu.* Iob. VIII, 12. ἐν ὥρᾳ αὐτοῦ, in *decore* suo, h. e. in *flore* s. *virore* suo. Sermo enim est de iunco, gramine s. carecto; Aliam explicationem vide supra s. ὥρα, *tempus.* - נָאָה, *iucundus sum.* Ies. LII, 7. ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, quantus *decor* vel *pulchritudo* supra montes. Hanc esse genuinam lectionem LXX Intt. adserit *Hodius* de *Bibl. text. Orig.* p. 251. *Hesych.* ὥρα, τὸ ἔαρ, ἢ θέρος, ἢ μορφή. Idem: ὥρα, καιρὸς, κάλλος, τροπὴ, εὐμορφία.

'*ΩΡΑΙ˝ΖΟΜΑΙ, ornor.* Sir. XXV, 1. ἐν τρισὶν ὡραΐσθην, in tribus *ornata sum. Vulg. in tribus placitum est spiritui meo,* h. e. haec tria mihi ita placent, ut iis mihi pulchra et speciosa esse videar. *Hesych.* ὡραΐζεται, καλλωπίζεται. Idem: ὡραϊσμένη, κεκαλλωπισμένη.

'*ΩΡΑΙΟ'ΟΜΑΙ,* οῦμαι, *pulcher sum, decorus sum.* נָאָה. Cant. I, 20. *Aqu.* Ps. XXXII, 1. ὡραιοῦται. LXX πρέπει. *Vulg. decet. Aqu.* Ies. LII, 7. ὡραιώθησαν. - יָפָה. *Symm.* Cant. IV, 10.

*'*ΩΡΑΙΟ'ΟΜΑΙ ΚΑ'ΛΛΕΙ.* יָפְיָפִיתָ, *pulcra es. Ed. Quinta* Ps. XLIV, 3. Auctor huius versionis legit divisim יָפִי יָפִיתָ, ut et reliqui interpretes.

'*ΩΡΑΙ˜ΟΣ, pulcher, speciosus, venustus, iucundus, tempestivus.* בַּדִּים, plur. ex בַּד, *vectes.* Iob. XVIII, 13. Ita *Bielius Trommium* secutus. Si recte se habet haec observatio, libere verterunt, et τὰ ὡραῖα de pulchritudine explicanda sunt. Sed potest haec vox quoque ad בְּכוֹר, *primogenitus,* referri, cum constet, hac voce *omne, quod est in suo genere praestans et insigne,* significari. - גְּבוּלָה, *terminus.* Ps. LXXIII, 18. ubi tamen pro ὡραῖα al. rectius ὅρια habent. - הָדוּר part. Pah. *decoratus.* Ies. LXIII, 1. ὡραῖος ἐν στολῇ αὐτοῦ, *pulcher* in stola sua. - הָדָר, *decor.* Lev. XXIII, 40. καρπὸν ξύλου ὡραῖον. *Schol.* ἔνδοξον. - חֲמֻדָה, *desiderabile.* 1 Sam. IX, 20. - מַחְמָד, idem. 2 Par. XXXVI, 19. σκεῦος ὡραῖον, *supellectilem bonam.* - נֶחְמָד part. Niph. *desideratus.* Gen. II, 9. III, 6. - טוֹב, *bonus.* Gen. XXVI, 7. ὡραία τῇ ὄψει, *pulchra* aspectu. Vide et 1 Reg. I, 6. - יָפֶה. Gen. XXIX, 17. XXXIX, 6. Ierem. XI, 16. - נָעִים, *iucundus.* Cant. I, 15. *Inc.* 2 Sam. XXIII, 2. *Vulg. egregius,* h. e. *dignitati obiecti consentaneus.* LXX εὐπρεπής. -

נָאָה, verbum, *pulcher s. iucundus sum.* *Al.* Ies. LII, 7. ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων ἀκοὴν εἰρήνης, quam *iucundi* pedes illorum, qui bonum nuntium afferunt pacis. Ita legit etiam Apostolus Rom. X, 15. Versio *Italica*, quae ante *Hieronymum* obtinuit, vertit: *tempestivi pedes* seu *maturi*. Eam versionem approbat *Is. Vossius de LXX Intt.* p. 80. Sed cum interpretes nostri verbum נָאָה in participio per v. ὡραῖος alibi etiam eo sensu reddant, quo *iucundum* denotat, et pedes illorum, qui bonum nuncium pacis afferunt, iucundi dici possint aspectu, sc. ob celeritatem, qua procedunt, vel ob bonum nuncium, quem afferunt, noluit *Bielius* assentiri *Vossio*. Conf. et *L. Bos.* ad Rom. l. c. et quae inde repetit ad eundem locum *Wolfius* p. 215. – נָאוֶה : נָאוָה, part. masc. et foem. a נָאָה. Cant. II, 14. IV, 3. ἡ λαλιά σου ὡραία, loquela tua *iucunda*. *Vulg. dulce.* Conf. et Cant. VI, 3. – נְאוֹת plur. ex נָוֶה, *habitatio*, *pascuum.* Ps. LXIV, 13. πιανθήσονται τὰ ὡραῖα (ita quoque *Symmachus*) τῆς ἐρήμου, pinguefient *amoena pascua* deserti, coll. Ps. XXIII, 2. et Ioel. II, 22. Thren. II, 2. Ioel. I, 19. 20. – *נָוֶה, *habitaculum.* *Theod.* Iob. XVIII, 15. *Aqu. Theod.* Ierem. VI, 2. Hic pariter ac in locis sub נְאוֹת allatis deduxerunt a נָאָה. – צִיץ, *flos.* *Inc.* Ies. XXVIII, 1. Vox hebr. late patet, et notat *omne, quod splendet et micat, adeoque pulcrum est.* – שַׁפִּיר. Chald. Dan. IV, 9. Sir. XV, 9. οὐχ ὡραῖος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, non est speciosa seu indecens est laus in ore peccatoris, h. e. impius non potest ac debet rite laudare et praedicare sapientiam. Sir. XIX, 27. ὃς οὐκ ἔστιν ὡραῖος, ubi ὡραῖος non significat *decorum* aut *pulcrum*, sed *tempestivum*, ut *Chrysostomus* in Ps. XL. interpretatus est. Sir. XXV, 6. 7. XXXV, 23. XXVI, 20. πόδες ὡραῖοι, *pedes pulchri*, *fulcra pulchra.* *Hesych.* ὡραῖος, εὔμορφος, εὔτροπος (forte εὐπρεπὴς legendum), εὐσχήμων, εὐπρόσωπος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὡραίοις, εὐειδέσι, καλοῖς.

ὩΡΑΙ͂ΟΣ ΚΆΛΛΕΙ, *elegans pulchritudine.* יְפֵיפִה Pyh. per geminat. lit. a יָפָה, *longe pulchrior* vel *pulcherrimus sum redditus.* Ps. XLIV, 3.

ὩΡΑΙΌΤΗΣ, proprie *tempestivitas*, *maturitas*, *pulchritudo*, *venustas*, *decor formae.* הָדָר, *honor*, *decor.* Ps. XCV, 6. Ezech. XVI, 14. *Theod.* Ies. XXX, 2. – הוֹד, *decus*, *gloria.* Ps. XLIV, 5. – זִיז, *fera*, it. *splendor.* Ps. XLIX, 12. ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστὶ, pulcritudo agri mecum est. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὡραιότης ἀγροῦ exponitur ὁ παράδεισος. *Cappellus* in *Crit. S.* p. 603. statuit quidem, LXX Ps. l. c. legisse זִיו, *speciem*, *decorem*, *pulchritudinem*, sed recte contra eum observavit *Buxtorfius* in *Anticrit*, partim זִיו chaldaeum esse, nec uspiam in textu hebr.

legi, partim voci זִיז Ies. LXVI, 11. alios quoque Intt., v. c. *R. Nathan, D. Kimchi, Münsterum, Pagnium* et *Iunium*, *splendoris* significationem attribuere. Caeterum ὡραιότης ἀγροῦ h. l. *proventum agri pulcherrimum* notat. Sic *Aqu. Symm. et Apollinarius.* - יֹפִי. Ps. XLIX, 2. - נָוָה verbal. *habitatrix.* Ps. LXVII, 13. τῇ ὡραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα. Hic legerunt נָוָה, foem. ex נָוֶה, *pulchra*, aut deduxerunt a נָאָה cum *Vulg.* et *Syro.* Caeterum in versione *Aquilae* secundum *Theodorum* in *Catena PP. GG.* T. II. p. 349. legendum est καὶ ὡραιότητος οἴκου μερίσεται λάφυρα, non autem ὡραιότης οἴκου μερίζεται λάφυρα, ut *Montfauconius* edi iussit. - נָוֶה, in plur. נְאוֹת, *habitaculum, pascuum.* *Aqu.* 2 Sam. VII, 8. *Id.* Ps. XXII, 2. *Aqu.* Soph. II, 6. *Aqu. Symm.* Ps. CXLIV, 5. ἐν ὡραιότητι, et Prov. XXIV, 15. εἰς ὡραιότητα. *Symm.* Ps. LXXIV, 20. Vide supra s. v. εὐπρέπεια - תִּפְאֶרֶת, *ornatus.* Ies. XLIV, 13. *Theod.* Prov. IV, 9.

'ΩΡΑΙΟ'ΟΜΑΙ, *pulcher sum, decorus sum*, ab ὡραιόω (i. q. ὡραΐζω), *pulchrum facio, decoro, venustatem concilio.* יָפָה, *pulcher sum.* Cant. VII, 1. τί ὡραιώθησαν διαβήματά σου, quam *decori* sunt gressus tui. Cant. VII, 6. τί ὡραιώθης, quam *pulcher* es. - נָאָה, idem. Cant. I, 9. *Aqu.* Ies. LII, 7. τί ὡραιώθησαν ἐπὶ τὰ ὄρη πόδες εὐαγγελιζομένου, quam *pulchri sunt* super montes pedes eius, qui bonum nuntium affert. - נָעֵם, *amoenus sum.* 2 Sam. I, 26.

'ΩΡΑΙ'ΣΜΟ'Σ, *decoratio ad venustatem formae conciliandam, pulchritudo*, i. q. ὡραιότης. Adhibetur fere invidioso sensu ac opponitur nativae venustati. Vide *Ruhnken.* ad *Longin.* p. 247. תִּתְיַפִּי fut. foem. Hithp. a יָפָה, *pulchram te reddis.* Ierem. IV, 30. - *נֹהַ, *lamentum.* *Theod.* Ezech. VII, 11. Legit נָאָה aut נָוָה, de quo videndus *Simonis Lex. hebr.* *Hesych.* ὡραϊσμός, καλλωπισμός, κάλλος.

'ΩΡΑ'ΡΙΟΝ, *orarium.* פְּתִיל, *filum.* *Syrus* Gen. XXXVIII, 18. ὡράριον. Immo ὀράριον. Est enim, *Suida* auctore, vox latina *orarium* eiusdem fere potestatis, ac σουδάριον in N. T., quae, ut multa alia latina, in usum et consuetudinem Syrorum venerant. Conf. supra in v. ὁρμίσκος.

*'ΩΡΗ'Β, *Oreb.* Est ipsa vox hebr. עֹרֵב, nomen cuiusdam rupis. *Aqu.* Ies. X, 26.

"ΩΡΙΜΟΣ, *tempestivus, maturus.* עֵת, *tempus.* Ierem. LI, 33. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὥριμος, πέπειρος, ἑψημένος τῷ καιρῷ αὐτοῦ, καίριμος. - Vide alibi σῖτος.

'ΩΡΙ'ΩΝ, *Orion*, nomen cuiusdam sideris. כְּסִיל. Iob. XXXVIII, 31. Ies. XIII, 10. *Aqu.* Amos. V, 8. *Hesych.* Ὠρίων, σύστημα κδ ἀστέρων, ὃν τινες ὀνομάζουσι Βοώτην. Οὓς οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ καταμερίζουσι καὶ φασὶ, τοὺς μὲν τέσσαρας εἶναι τρίτου μεγέθους, ἐννέα δὲ ἐν αὐτοῖς τετάρτου μεγέθους,

καὶ τοὺς ἄλλους ἐννέα τοῦ πέμπτου. κεῖται δὲ τοῦτο τὸ τῶν ἀστέρων ἄθροισμα ἐν τῷ βορείῳ μέρει, ὅπερ καὶ ὑπὸ τῆς γραφῆς ὡς ἓν σῶμα Ὠρίων ὠνόμασται. Varias Orionis etymologias vide apud *Eustathium* ad Il. σ', p. 1212.

* ʽΩΡΟΛΟΓΙΟΝ et ʽΩΡΟΛΟΓΕΙ͂ΟΝ (apud *Zonaram Lex.* col. 1892., qui addit: *λέγειν γὰρ τὸ μετρεῖν.*), *horologium.* מַעֲלוֹת, *gradus. Symm.* Ies. XXXVIII, 8. *ἐν ὡρολογίῳ* (si quidem Montf. recte vertit latina Hieronymi. *K.*). *Vulg. in horologio:* ubi vid. *Montfauconius.* Verbum *ὡρολογέω* reperitur apud *Suidam* s. v. *εὐφροσύνη*, et *ὡρολόγος* apud *Porphyr. de abstin.* IV, 7. extr. Conf. *de Schmidt* de *sacerdot.* et *sacrif. Aegypt.* p. 148. sequ. Adde *Etymol. Gudianum* 364. 9. et 367. 36.

ʼΩΡΥΓΜΑ, *ululatus.* שְׁאָגָה, *rugitus. Symm. Theod.* Ies. V, 29.

ʼΩΡΥ'Ω et ʼΩΡΥ'ΟΜΑΙ, *rugio, horrendum vociferor, ululo, ploro.* שָׁאַג. Ps. XXI, 13. *ὡς λέων ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος,* tanquam leo rapiens et *rugiens.* Vide et Ierem. II, 15. Ezech. XXII, 25. et conf. 1 Petr. V, 8. et *Bochartum Hieroz.* P. I. lib. III. c. 2. p. 730. Ps. XXXVII, 8. *ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου,* plorabam prae gemitu cordis mei. Vide *Trilleri obss. critt.* p. 304. et quos laudat *Tittmannus* ad *Zonarae Lex.* 1894. Adde *Herodot.* IV, 75. *Hesych. ὠρύεσθαι, κλαίειν. τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν κυνῶν.* – שְׁאָגָה, *rugitus.* Zach. XI, 3. *φωνὴ ὠρυομένων λεόντων,* vox *rugientium* leonum. *Lex. Cyrilli MS. Brem. ὠρυομένων, κραζόντων, βρυχόντων.* Conf. notata in *ὀργιάω.* Sap. XVII, 19. *ὠρυομένων ἀπηνεστάτων θηρίων φωνή, ululantium* saevarum bestiarum vox. *Hesych. ὠρυομένων, κραζόντων, κυρίως δὲ ἐπὶ λιμῷ κλαιόντων λύκων ἢ λεόντων ἢ κυνῶν.* De *canum* ululatu legitur apud *Theocrit. Id.* I, 71. et II, 35.

ʼΩΡΥ'ΩΜΑ, *rugitus.* שְׁאָגָה, idem. Ezech. XIX, 7. *ἀπὸ φωνῆς ὠρυώματος αὐτοῦ,* prae *rugitu* eius.

ʽΩΣ, *sicut, tanquam, circiter, quomodo, quia, quando, quum, quam, certe, profecto.* אַךְ, *certe, utique.* Ps. LXXII, 1. *ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, profecto* bonus Deus Israeli. Sic et *Hesychius ὡς* aliquando idem esse quod *ἀληθῶς, ὄντως* docet, eamque in rem verba haec poetae adfert: *Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός. Ed. Quinta et LXX* Ps. XXII, 5. – *אֲשֶׁר. *Inc. et LXX* 1 Sam. XVI, 7. Ps. XCV, 11. ubi lectio *ὡς* est in graecis fere exemplaribus. Alii habent *οἷς,* quos secutus est *Augustinus, Roman. Psalterium* et *Paulus* Hebr. III, 11., ubi quidem eadem est lectionis diversitas, sed Paulum *οἷς* scripsisse e sequentibus apparet. – כּ praefix. 2 Par. XX, 38. *ὡς ἐφιλίασας τῷ Ὀχοζίᾳ, quia* amicitiam iniisti cum Ochozia. Cohel. II, 3. ubi tamen pro *ὡς*

οἶνον legendum arbitror *εἰς οἶνον: num toto animo ferar ad implendum mero corpus meum?* - *בְּדֵי, *tanquam.* Iud. VI, 5. - *בְּמוֹ, *in. Symm.* Ies. XXV, 10. Legit כְּמוֹ. - בְּעֵת, *in tempore.* 2 Par. XXIV, 11. *ὡς εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας, cum* inferrent arcam ad praefectos. Ibid. paulo post: *ὡς εἶδον, ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, cum* viderent, quod abundaret argentum. Sic etiam per *ὅτε* exponitur *Hesychio*, et adduntur illa poetae: *"Εκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ πύργον ἵκανε.* - *הוֹי, *hei, vae.* Ierem. XXII, 13. Zach. XI, 17. Utrobique legendum videtur *ὦ*. - כ praefixum. Ruth. I, 4. habitabant ibi *ὡς δέκα ἔτη*, decem *circiter* annos. Vide et Ruth. II, 17. 1 Sam. XI, 1. XIV, 2. et conf. Marc. V, 13. VIII, 9. Ioh. VI, 19. et ad h. l. *Elsnerum* p. 310. Ita et *Herodotus* lib. II. c. 130. *ἀριθμὸν ὡς εἴκοσι.* Nehem. VII, 2. *αὐτὸς ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς*, ille *tanquam* (h. e. *vere talis*) vir integer. Conf. Ioh. I, 14. et *Lex. N. T. s. h. v.* Cohel. XI, 5. *ὡς ὀστᾶ ἐν γαστρὶ κυοφορούσης, quomodo* ossa in utero praegnantis, scil. concrescant. Conf. Luc. XXIII, 55. XXIV, 6. 35. Sic et *Hesychius ὡς* interpretatur *ὃν τρόπον*, et illa poetae subiungit: *ἤρξατο δ', ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασε.* - כִּי, *quia.* 1 Sam. XIII, 13. *ὡς νῦν ἡτοίμασε κύριος τὴν βασιλείαν σου, quia* nunc stabilivit dominus regnum tuum. Eodem sensu legitur apud *Herodotum* et *Aeschinem.* Vide *Wolfium* ad 2 Tim. I, 3. p. 499. Iob. XV, 4. 14. ubi tamen alii legere malunt *πῶς*, ut habet Hebraeus. - כְּעֵין, *secundum colorem.* Ezech. I, 17. *ל praefixum. *Inc.* 1 Sam. I, 13. *Theod.* ib. v. 16. Apud Graecos *ὡς* saepe ponitur pro *εἰς*. Vide *Dukerum* ad *Thucyd.* V, 69. et *Wassium* ad eundem VIII, 103. - לְעֻמַּת, *ex adverso.* Ezech. XLV, 7. - מַה. *Al.* Ies. LII, 7. *ὡς ὡραῖοι πόδες, quam* iucundi pedes. Ps. XXXV, 7. ubi *ὡς* est admirantis et amplificantis simul. Praeterea legitur Cohel. VII, 23. ubi post *ὡς* (cui nihil respondet in textu hebr.) supplendum est *αὐτός*. Ps. CXXXVII, 6. ubi *ὡς* perperam positum est in *Vaticano*, et rectius omittitur in *Alexandrino.* Idem valet de loco Ezech. XI, 1. Ps. X, 2. *ὡς στρουθίον.* Sc. pro הַרְכֶם, *montem vestrum*, legerunt הַר כְּמוֹ cum *Chaldaeo.* Tob. IV, 8. *quando*, coll. 2 Par. XXIV, 11. 2 Macc. IV, 1. *quasi, ac si.* Sir. VIII, 13. *quo modo, qua ratione. Hes. ὡς, ὃν τρόπον.* Sap. V, 11. *ita ut.* 1 Esdr. VII, 25. *secundum*, i. q. *κατὰ*, coll. 3 Esdr. VIII, 23. et *Ioseph. A. I.* XI, 5. Esdr. VII, 28., coll. 3 Esdr. VIII, 47. 2 Macc. IV, 5. ubi pro *ὡς* reponendum est *πρός*. Iudith. XVI, 14. vel pro *ὡς παῖδας αὐτομολούντων*, omisso *ὡς*, legendum est *παῖδες αὐτομολούντων*, vel in antecedentibus reponendum est *ὡς υἱοὺς κορασίων.* Posteriorem coniecturam tuetur *Syrus. Hesych. ὡς, θαυμαστικὸν ἐπίῤῥημα, ἄλλοι, οὕτως, ὁμοίως.*

ἀληθῶς, ἢ ὥσπερ, ἵνα, ὅτε, ὅτι, πρὸς, λίαν, ἢ εἰς τὰ παραδείγματα.

*ὩΣ ἊΝ. כִּי. *Inc.* Exod. XIII, 5.

ὩΣ ΕἾΘΕ, *utinam.* לוּ, idem. *Symm.* Iob. VI, 2.

ὩΣ ΕἸΣ, *usque ad.* ה praefixum. 2 Reg. II, 1. cum eveheret Dominus in turbine Eliam ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν, in coelum.

ὩΣ ὈΛΙ͂ΓΟΝ, *pene*, *propemodum.* כִּמְעַט, *sicut parum. Aqu.* Prov. V, 14. – Vide alibi καθήκει et μικρόν.

*ὩΣΑΝΕΙ͂. *Addit.* Esth. XI, 10. *K.*

ὩΣΑΥ͂ΤΩΣ, *similiter.* *כְּזֹאת, *secundum hoc.* Iud. VIII, 8. – יַחְדָּו, *simul.* Deut. XII, 22. XV, 22. – נִשְׁתָּוָה, forma composita ex Niph. et Hithp. a שָׁוָה, *adaequor*, *aequalis sum.* Prov. XXVII, 15. – קָצוּר part. Pah. *angustus*, *curtus.* Ezech. XLII, 4. Praeterea legitur Prov. XX, 4. ubi ὡσαύτως καὶ de suo addiderunt. *Iaegeri* enim ad h. l. coniectura refellitur iis, quae sunt a me supra s. v. δανείζεσθαι notata.

ὩΣΕΙ͂, *tanquam*, *circiter*, *circa.* *אוֹ. Gen. XXV, 55. – בּ praefixum. Ps. XXXVIII, 20. ubi non כ legerunt, quae fuit *Cappelli* sententia, sed, ut iudicat *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 580., sensus utriusque lectionis eodem recidit. *In fumo deficere* vel *in fumum deficere* annon facile reddi potest per *in fumum abire et consumi*, hoc autem quid aliud quam *instar fumi consumi?* – *ה. 1 Sam. XVII, 43. ὡσεὶ κύων. – כ praefix. Iud. III, 29. ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, *circiter* decem millia virorum. Vide et Nehem. VII, 66. Dan. IX, 21. ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑσπερινῆς, *circa* tempus sacrificii vespertini. Ies. XVIII, 3. ubi ὡσεὶ positum est pro ὡς, h. e. *quando*, ut apparet e sequentibus. – *כְּמוֹ. Ps. LVIII, 10. ubi ὡσεὶ ante ἐν ὀργῇ mihi in οὕτως mutandum videtur. Certe *Vulgatus* habet *sic.* Irrepsisse videtur ex antecedentibus. Ps. LXXVII, 13. ὡσεὶ ἀσκόν. Fortasse legendum est ὡς εἰς ἀσκόν. *Latinus: quasi in utre.* Praeterea legitur apud *Symm.* Ps. XIII, 4. ὡσεὶ ἄρτον. In textu hebr. est אֹכְלוּ לֶחֶם. Hic de suo addidit particulam comparandi cum reliquis *Intt.* et אֹכְלוּ in versione sua, quia iam praecesserat, plane omisit. – Vide alibi s. νῦν.

ὭΣΠΕΡ, *quemadmodum.* כָּל־עֻמַּת, *omnino*, *prout.* Cohel. V, 15. Adde Iob. XXXVIII, 38. ubi pro ὥσπερ γῆς legendum videtur ὑπὲρ γῆς. Hos. IX, 4. pro אֱוִיל legerunt אִישׁ.

ὭΣΤΕ, *ut*, *ita ut*, *igitur*, *itaque.* ל praefix. Num. VIII, 12. XX, 4. Ios. X, 14. – *עַד. 2 Sam. II, 17. – רַק. *Symm.* Ps. XXXI, 6. Sap. XVI, 25. ὥστε παιδεύεσθαι τοῖς ῥήμασί μου, erudimini *itaque* dictis meis. Vide Matth. XII, 12. 1 Thess. II, 18. 1 Macc. VI, 3. ὥστε μεγαλῦναι αὐτὸν

pro καὶ μεγαλύνουσιν αὐτὸν, h. e. *Grotio* interprete: literis laudantibus et extollentibus, quibus persuadere volebat Ionathae, a se ipsum plurimi fieri. Infra v. 24. λόγοι ὕψους vocantur.

'ΩΤΙ'ΟΝ, auricula, auris. אֹזֶן. 1 Sam. IX, 15. XX, 2. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.*

'ΩΤΟ'ΤΜΗΤΟΣ, qui auriculam scissam habet, cui aures amputatae sunt, auribus truncatus. שָׂרוּעַ part. Pah. *praelongus, qui est membris iusto longioribus.* Lev. XXI, 18. XXII, 23. *N. L.*

'ΩΦΕΙ'Ρ. Ipsa vox hebr. אוֹפִיר, *Ophir*, nomen regionis auriferae. *Al.* Iob. XXII, 24. XXVIII, 16.

'ΩΦΕΙΡΑ', idem. *Al.* 1 Reg. IX, 28. 2 Par. VIII, 18.

'ΩΦΕ'ΛΕΙΑ, etiam *'ΩΦΕΛΙ'Α, utilitas, emolumentum.* בֶּצַע, *lucrum.* Ps. XXIX, 11. τίς ὠφελία ἐν τῷ αἵματί μου; quodnam *emolumentum* in sanguine meo? Vide et Iob. XXII, 3. *Ed. Quinta* Mich. IV, 15. Hebr. בֶּצַע etiam Mal. III, 14. in bonam partem *utilitatem* notat. Adde Sir. XX, 30. XXX, 23. XLI, 17. – הוֹעִיל Hiph. a יָעַל, *utilis sum, utilitatem affero.* Iob. XXI, 15. Ierem. XXIII, 32. – תְּעָלָה, *curatio, cicatrix.* Ierem. XXX, 11. XLVI, 11. Utrobique legerunt תּוֹעָלָה, a rad. יָעַל, quod in Hiph. notat *prodesse.*

'ΩΦΕΛΕ'Ω, proficio, prosum, utilis sum, iuvo, it. *foenero.* הוֹעִיל Hiph. a יָעַל. Prov. X, 2. οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, non *iuvabunt* thesauri impios. Vide et Prov. XI, 4. Ies. XLIV, 9. Ies. XXX, 5. ad populum, ὃς οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς, qui non *proderit* illis. Conf. 2 Macc. XII, 11. *Lex. Vet.* ὠφελῶ σε, *praesidium tibi sum, prosum tibi.* Ierem. II, 11. gloriam, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται, ex qua nullam *percipient utilitatem.* Ierem. VII, 7. in verbis mendacibus, ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, unde nullam *percipietis utilitatem.* – הִשִּׁיא Hiph. a נָשָׁה, *exactorem ago.* Ps. LXXXVIII, 22. οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, nihil *proficiet* inimicus in eo. Conf. Matth. XXVII, 24. Ioh. XII, 19. – הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *recreo.* Prov. XXV, 5. ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ, animabus enim eo utentium *prodest.* – נָשָׁה, *mutuum do.* Ierem. XV, 10. οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐδεὶς, non *foeneravi*, neque *foeneravit* mihi quisquam. Ita *Vulgatus. Cappello* legendum videtur ὤφλησα et ὤφλησεν, neque *debeo* (mutuo sc. et foenori accipiendo), neque *debet* mihi quisquam, foenore sc. a me accipiendo. – עָזַר, *iuvo.* Ies. XXX, 7. Tob. II, 11. οὐκ ὠφέλησάν με, non *iuvarunt* seu *sanarunt* me. Sir. XXXIV, 28. τί ὠφελοῦσι; quid *reportabunt*? Sap. VI, 25. *Dionys. Hal.* p. 475. et 1522. ed. *Reisk. Aeschin. dial. de virtute* 3. ubi ὠφελεῖσθαι opponitur τῷ βλάπτεσθαι.

̓ΩΦΕ'ΛΗΜΑ, *utilitas*, *adiumentum*, *emolumentum*. מוֹעִיל part. Hiph. ex הוֹעִיל, a יָעַל, *utilitatem afferens*. Ierem. XVI, 18.

̔́ΩΦΕΛΟΝ, i. q. ὄφελον, *utinam*. מִי יִתֵּן, *quis dabit?* Exod. XVI, 3.

̔́ΩΧΡΑ vel *̓ΩΧΡΙ'Α*, *pallor*. יֵרָקוֹן, *rubigo*. Deut. XXVIII, 22. ubi cod. *Oxon.* ὠχρία habet. Intellegendus est *pallor segetum ex frigore nocturno.*

̓ΩΧΡΙ'ΑΣΙΣ, idem. יֵרָקוֹן, *rubigo*. *Theod.* Amos. IV, 9. ὠχριάσει. Mentio quoque eius fit apud *Pollucem* lib. IV. c. 25. segem. 187. ibique cum ἰκτέρῳ coniungitur.

FINIS PARTIS QUINTAE ET ULTIMAE.

ADDENDA.

PARS I.

Praef. XVI. l. 26. post *'AMEPH'Σ* – Vox haec aeque ac paulo post notata *ἀποσχέω* non reperitur in Thesauro *Bieliano.*

Praef. XXI. l. 34. post *Barkey* – Quod factum est P. IV. Musei a. 1780.

9) Observatio ad verba Ezechielis XVI, 8. וָאֶפְרֹשׂ כְּנָפִי עָלַיִךְ, *et expandi alam meam super te*, exstat in *Miscell. Lips. nov.* Vol. V. P. II. a. 1747. post obitum igitur *Bielii* editis.

10) Diss. *de viris militia aeque ac scriptis illustribus* laudata a *Ioh. Henr. von Seelen* in Oratione de *praecocibus eruditis* p. 33. sequ.

P. 2. l. 12. – *'ΑΒΑΣΑ'ΝΙΣΤΟΣ*, *inexploratus*, *non examinatus*, item: *expers doloris*, *qui nullis doloribus cruciatur.* Quod *Middeldorpf* in *Curis hexapl.* ad Iob. XXI, 13. protulit *Symmachi fragmentum syriacum* ex *Cat. Nicet.* p. 365., graece ita vertendum est: *καὶ ἐξαίφνης εὐθυμοῦντες καὶ ἀβασάνιστοι εἰς ᾅδην κατέρχονται.* Nam ܟܪ̈ܝܗܐ h. l. non *aegrotos*, sed *tristes* significat. Vereor tamen, ne verba *εὐθυμοῦντες καὶ ἀβασάνιστοι* ex *Origenis* Commentariis in *Symmachi* reliquias irrepserint. *K.*

P. 3. l. 8. post *cultu* – *Zonaras Lex.* 5. *ἀβέβαιος*, *ὁ μὴ πάγιος.*

P. 7. l. 1. post – Tob. IV, 12. *δῶρον ἀγαθὸν*, donum, munus s. sacrificium gratum et acceptum. Iudith. XI, 21. *ἀγαθὴ*, i. q. *συνετὴ*, *prudens*, nam v. 19. ei *σύνεσις λόγων* tribuitur.

P. 9. l. 4. post *ἐπιμελῶς* – Tob. XIII, 10. lauda Deum *ἀγαθῶς*, h. e. *quantum potes*, *quam optime*, hebr. הֵיטֵיב.

P. 14. l. 18. post *ἀναπαύσει* – Tob. XIII, 12. *ἀγαπᾷν* est *beneficiis afficere*, in qua significatione saepius quoque in N. T. libris reperitur.

P. 15. l. 25. post *amat* – Caeterum confer de hac voce *Gregorium* de *Dial.* p. 50. ed. *Schaefer.*

P. 16. l. 16. post *Breit.* – Adde *Etymol. M.* 6, 35.

P. 17. l. 23. post *ἀκοὴ* – Caeterum vide de hac voce *Tollii Excursum II.* in *Apollonii Sophistae Lexic. Homer.* p. 735.

P. 23. l. 23. post *Bas.* – *Etymol. M.* 10, 27. *ἁγιαστὸς, ἁγιαστία.*

P. 26. l. 28. post *ἁγιστία* – *Etymol. Gudianum* 4, 50. *ἁγιστεία ἁγιωσύνη ἐστι. ἅγιστον, τὸ σέβασμα.* Reperitur quoque haec vox in *Marini Proclo* p. 45. ubi tamen *Boissonade καστείας* reponere maluit.

P. 27. l. 13. post *τινῶν* – Adde *Etymol. M.* 12, 15.

P. 27. l. 32. post *14.* – *Zonaras Lex.* 26. *ἀγκύλη, εἶδος ἀκοντίου, σημαίνει δὲ καὶ ἔργον τι τῆς σκηνῆς τοῦ Μωσέως.* Confer. quoque *Alberti* ad *Hesych.* v. *ἀγκύλας.*

P. 28. l. 33. post *τόπους* – Adde *Etymol. M.* 11, 46. et 613, 37.

P. 38. l. 2. post *habet* – Vox *ἄγρωστος* reperitur quoque in *Etymol. Gudiano* 7, 7. ubi per *εἶδος πόας χορτώδους* exponitur.

P. 38. l. 11. post 41. – Adde *Etymol. M.* 180, 31.

P. 42. l. 1. post 3. – 1 Macc. IX, 49. *ἄξωμεν Βακχίδην,* efficiemus (nempe sollicitando regem Demetrium, teste *Iosepho*), ut Bacchides mittatur. Vide sequ.

P. 44. l. ult. – *'ΑΔΑ'Ρ, *Adar.* Nomen mensis anni civilis sextus, nostro Martio respondens, hebr. אֲדָר, de qua voce conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 40. ed. *Eichhorn.* Esr. VI, 15. Esth. III, 7. 13. 1 Macc. VII, 43. et 2 Macc. XV, 37. ubi expresse vox *Syriaca* dicitur.

*'ΑΔΑ'Ρ - ΝΙΣΑ'Ν, *Adar - nisan.* Nomen mensis. Esth. I, 1. sec. *vet. Arund.* ubi *νισὰν* explicationis causa additum videtur.

P. 45. l. 46. post *caput* – Sic quoque arab. أخف sumitur apud *Meidan. Prov.* 56. ubi nox, cui *soror* non est, notat noctem, quae similem non habet. Adde *Coran. Sur.* VII, 59.

P. 45. l. ult. post *alloquitur* – Eodem sensu accipiendum quoque est ibid. VIII, 5, 9. Confer quoque *Lexic. N. T.* s. h. v.

P. 47. l. 8. post 14. – *Addit. Esther.* XV, 9. *ἀδελφὸς, throni* seu *regni consors*, coll. XVI, 9. ubi Esther ab Artaxerxe *τῆς βασιλείας κοινωνὸς* dicitur.

P. 48. l. 46. post *sepulcrum* – (Vide quos laudat *Arntzenius* ad *Sedulium* p. 74.)

P. 65. l. 31. post *passim* – Ps. CV, 13. *καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.* *Zonaras Lex.* 1008. *ᾖσαν, ὑπῆρχον, καὶ ἀντὶ τοῦ ὕμνησαν καὶ ἐδόξασαν.*

P. 68. l. 20. - *'*ΑΖΩΤΙΣΤΙ*', *Asdodice*, h. e. *lingua* seu *dialecto incolis Asdodi* seu *Azoti* (urbis *Palaestinae*) *communi et propria.* אַשְׁדּוֹדִית Chald. *Asdodice.* Nehem. XIII, 24.

P. 69. l. 42. post *13.* - Verbum *ἀθεμιστῆσαι* reperitur in *Etymol. M.* ubi per *παρανομῆσαι* exponitur.

P. 70. l. 25. *'*ΑΘΕ'ΣΜΩΣ*, *illicite*, *nefarie*, *contra leges.* 3 Macc. VI, 25. sec. cod. *Alex.* ubi tamen loco *ἀθέσμως* ex aliis locis sine dubio reponendum est *ἀθέσμοις*. Vide s. v. *ἄθεσμος*.

P. 72. l. 29. *'*ΑΘΕ'ΤΗΣΙΣ*, *motio rei e loco*, *abrogatio*, *abolitio*, etiam i. q. *ἀθεσία*, quod vide supra. מַעַל, *praevaricatio*, *perfidia.* Dan. IX, 7. ubi pro vulgato *ἀθεσίᾳ* in *Alex.* et *Compl.* *ἀθετήσει* legitur. - פֶּשַׁע, *praevaricatio.* 1 Sam. XXIV, 12. *οὐδὲ ἀσέβεια, οὐδὲ ἀθέτησις.* Uterque locus fugit *Trommii* ac *Bielii* diligentiam. *Basil.* Ep. 51. Tom. III. *Opp.* p. 144. *ἀθέτησις τῆς πίστεως.* Id. T. II. p. 659. 671. *Nazianz.* Tom. I. p. 744. *ἀθέτησις τοῦ ἰουδαϊσμοῦ*, et *τῆς ἁμαρτίας* apud *Socrat. H. E.* l. II. c. 37. *Philoxenus Gloss.* *ἀθέτησις*, *deceptio.* Caeterum vide *Lexicon N. T. s. h. v.*

P. 73. l. 15. post *ἀγωνιστὰς* - Adde *Etymol. M.* 669, 26. *πηγοὺς ἀθλοφόρους.*

P. 79. l. 12. post *Bretschneider.* - Caeterum vide quos laudat *Schaeferus* ad *Dion. Halic.* de *compos. verb.* p. 43.

P. 80. l. 27. post *debiles* - *Zonaras Lex.* 984. *'Ηικίσατο, ἐμάστιξεν*, ubi *Tittmannus* adducit locum *Dionis* lib. LXI, 7. ubi legitur: *τοὺς μὲν πληγαῖς ᾐκίζετο.*

P. 81. l. 5. post *caudam* - Caeterum de vocis huius orthographia et significatione vide *D'Orville ad Chariton.* p. 275. et *Pierson.* ad *Moer.* p. 36. sequ.

P. 81. l. 26. post 23. - ac *Hase* ad *Leonis Diaconi historiam* p. 206.

P. 82. l. 13. post *male* - et usui loquendi Graecorum et Latinorum convenienter. Vide *Schraderum* ad *Musaeum* p. 136. sequ. et *Barth.* ad *Claud.* p. 609.

P. 85. l. 13. post 2. - Pertinet huc quoque inscriptio carminis inter libros apocryphos V. T. relati, *τῶν τριῶν παίδων αἴνεσις*, *canticum* seu *hymnus trium puerorum* s. *iuvenum.*

P. 91. l. 18. post *18.* - ad quem locum pertinet glossa *Zonarae Lex.* 645. *εἵλετο*, *ἠθέλησεν*, coll. 2 Thess. II, 13.

P. 92. l. 38. post *αἱρῶ* - De confusione *αἴρειν* et *αἱρεῖν* in libris veteribus vide *Hemsterhusium* ad *Aristoph. Plut.* p. 494. ed. rec.

P. 95. l. 28. post *ζῆλος* - *Bochartus Hieroz.* T. II. f. 618. emendat *ζηλωτικὴ*, quod mutatum putat in *καρδία αἰσθητικὴ*, quia eiusdem capitis v. 10. pro hebr. לֵב יוֹדֵעַ legitur *καρδία αἰσθητικὴ*. Sed *αἰσθητικὸς*, ut vernaculum *empfindlich*,

etiam *irritabilem*, *iracundum* et *ad iram proclivem* significare potest.

P. 105. l. 8. post *antecedentibus* - Baruch. III, 13. αἰὼν adiective sumitur, εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. *Vulg. in aeterno tempore.*

P. 111. l. ult. - Adde *Etymol. M.* 405, 40.

P. 112. l. 6. post ἀκαριαῖος - Iam video, ἀκαίριος quoque legi in *Etymol. Gudiano* p. 565. l. 14. ac exponi per ὁ μὴ ἔχων καιρόν.

P. 125. l. 4. post 852. - *Etymol. M.* 49, 27. ἀκοπίαστοι, μὴ κάμνοντες.

P. 137. l. 38. post *coaluerint* - *Etymol. Gud.* 25, 4. ἀκτὴ, ὃ σημαίνει αἰγιαλόν.

P. 146. l. 34. post *mundi* - Tob. VIII, 9. ἐπ' ἀληθείας, integro ac sincero animo adductus, reverentia Dei commotus.

P. 153. l. 15. post *Ilium* - *Zonaras Lex.* 593. ἑάλω, ἐκρατήθη.

P. 165. l. 31. post *superbivit* - Nunc mutata sententia statuo, Iob. XI, 12. ἄλλως idem esse quod μάτην, ut frequens est *Aristophani*, v. c. Equ. 11. et Avib. 4. Vide quoque *Dukerum* ad *Thucyd.* p. 260. n. 28.

P. 171. l. 27. post *h. l.* - Fortasse tamen LXX notiore nomine, quod valli deinde haesit, pro ignotiore et antiquato uti maluerunt. Vallis enim circa lacum postea dicta גיא מלח, *vallis salis.*

P. 180. l. ult. Tob. III, 16. ἁμαρτία ἀνδρὸς, illicitus concubitus cum viro.

P. 182. l. 16. post *dictum* - Vide quoque *Tittmannum* ad *Zonarae Lex.* c. 166. qui אמה et אמת confert, quod est serioribus Ebraeis *fossa parva, qua agri aut horti irrigantur.*

P. 193. l. 3. post Ἀμυρίτης - et *Valckenaer. Glossas Sacras ex Hesychio* Tom. I. Ei. *Opusc. philol.* p. 175.

P. 194. l. 27. post 1054. - Eadem vox restituenda quoque est *Etymologico Gudiano* 46, 20. ubi legitur: τὸ θηλυκὸν ἀμπλακυΐα (lege ἀμπλακία) καὶ ποιητικῶς ἀμπλακίη καὶ ἀμπλάκη, ἤγουν ἀποτυχία τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ὅ ἐστιν ἁμαρτία.

P. 199. l. 12. post *obstat* - praeter auctoritatem *Cod. Syr. Hex. Mediol.*

P. 200. l. 43. post γένοιτο - Levit. XXV, 33. ὃς ἂν λυτρώσηται. *Vulgatus* legisse videtur ὃς οὐ λυτρώσηται, quod praeferendum est.

P. 204. l. penult. post *sternere* - Auctore *Zonara Lex.* 178. ἀναβάσεις Psalm. l. l. sunt οἱ εὐσεβεῖς λογισμοὶ περὶ θεόν.

P. 206. l. 30. - *ἈΝΑΒΈΝΝΩ pro ἀναβαίνω. 1 Macc. VI, 48. sec. cod. *Alex.* ἀνέβεννον. Vide infra s. v. ἀποκτέννω.

P. 210. l. 19. post *calefaciebat* - Vide quoque *Editores Romanos Cod. Chis. Danielis* p. 373.

P. 211. l. 33. post 9. - *הָרַג, occido. Deut. XIII, 9. ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς, non quod legem, quae durior ipsis videretur, emollire vellent, ut *Grotius* sibi persuadebat, sed quod legerent הגד תגידנו, ut observat *Edm. Calmet.* Vide quoque ad h. l. *Houbigantium.*

P. 212. l. 11. post *fecit* - Ps. XXI, 34. ἀναγγελήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη. *Zonaras Lex.* 196. hoc loco adducto ἀναγγελήσεται per διηγηθήσεται interpretatur.

P. 219. l. 16. post *scaturirent* - *Lucian. Pseudom.* 59. σκωλήκων ζέσας. Vide quoque sub ἐκζέω, et ἔκζεσις notata.

P. 227. l. 40. post *est* - In *hist. Susann.* v. 32. ubi ἀνακαλύπτειν et ἀποκαλύπτειν in codd. confunduntur, ἀνακαλύπτειν notat *velamen removere.*

P. 228. l. 8. post πίνει - ubi ἀνακεῖσθαι notat *otiosum sedere.*

P. 228. l. 14. post *ea* - *Etymol. Gudianum* 51, 47. ἀνάκλησις δὲ ἀνακάλεσις.

P. 234. l. 23. post στήριγμα - *Sponius Misc.* Sect. X, 111. in Isthmo Corinthiaco marmor vidit, in quo legitur: τὰ ἀναλήμματα ὑπὸ σεισμῶν καὶ παλαιότητος διαλελυμένα ἐπεσκεύασεν.

P. 238. l. penult. post 21. - *Onosander Strateg.* c. 9. ἡ δὲ ῥᾳθυμία τὰς ψυχὰς ἀνάνδρους καὶ δειλὰς ἐποίησεν.

P. 239. l. 36. post *sequ.* - et *Valckenaer. Gloss. sacras ex Hesychio* T. I. *Opuscul. philol.* p. 176.

P. 240. l. 22. post *menstrua* - Sic *Aristoteles Hist. anim.* lib. VI. c. 21. mensium in animalibus tributa τὰς συνηθείας vocat σεμνῶς.

P. 246. l. 5. post *aenigmata* - *Etymol. M.* 98, 6. ἀναπλήσεις, ἀναπληρώσεις, ἐκ τοῦ ἀναπλῶ.

P. 256. l. 16. post וַיִּשְׁמַח - Videtur quoque antiquissimis Hebraeis non minus atque Arabibus duplex ע fuisse, simplex nempe ע *Ain*, et gutturale ע *Gain*, quod ex diversis nominibus apparet, quae quidem per ע hebraice scripta, per *Γ* vero a Graecis expressa sunt.

P. 257. l. 4. post 17. - 1 Macc. IX, 23. ἀνέτειλαν, in lucem prodierunt, qui nempe antea abditi latuerant, i. q. ἐξέκυψαν in altero membro. *Vulg. exorti sunt.*

P. 258. l. 13. post *Mosqu.* - Caeterum haec vox quoque occurrit in *Porphyrio de antro Nymph.* c. 29. Adde *Suiceri Thes. s. h. v.*

P. 259. l. 22. post 8. - Tob. IV, 14. ἀνατροφῇ in ed. *Compl.* perperam legitur pro ἀναστροφῇ.

P. 260. l. 2. post 146. - *Zonaras Lex.* 169. Ἀ*ΝΑΦΑΛΑΝΤΊΑΝ*, οὐκ Ἀ*ΝΑΦΆΛΑΝΤΟΝ* λέγουσι. σημαίνει δὲ τὸν φαλακρόν.

P. 278. l. antepenult. post *est* – Caeterum ἄνθραξ, lapis in media inauri Sphentosthlabi, commemoratur quoque in *Leonis Diaconi Historia* 97. B. ed. *Has.*

P. 280. l. 40. post *15.* – Sic quoque *homo* pro *servo* ponitur apud *Martialem* IV. Ep. 84. *nec quisquam liber nec tibi gratus* homo *est.*

P. 281. l. 17. post *frugis* – 3 Esdr. IX, 40. ἄνθρωπος, *mas*, *vir*, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως γυναικὸς, *utriusque sexus.* Baruch. II, 1. ἄνθρωπος, *homo de plebe.* Ibid. v. 3. *pater.*

P. 284. l. 32. post *tropaeum* – *Euripid. Phoen.* v. 575. τρόπαια πῶς ἀναστήσεις;

P. 285. l. ult. post *eo* – 3 Esdr. I, 24. ἀνέστησαν οἱ λόγοι τοῦ κυρίου, minae divinae *eventu comprobatae* s. *confirmatae sunt.*

P. 286. l. 44. post ἄνεσις – *Iacobi* in Diss. de *fragmento cod. Bibl. hebr. MS.* (*Altorf.* 1772. 4.) p. 15. suborta est suspicio, LXX loco καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοὶ olim scripsisse: καὶ οὐκ εἰσακούων ἐμοῦ, *neque exaudis me*, quam interpretationem vocis רוּמִיָּה (quae inter alia *levamen* notat) paulo liberiorem neminem miraturum esse existimat.

P. 288. l. 35. post *animo* – 3 Macc. VII, 4. ἀνοίκτῳ θράσει sec. *Ald.* et *Compl.*, ubi in Cod. *Vat.* ἀνόμῳ legitur.

P. 291. l. 19. post *74.* – Similis huic est vox ἀνομοιομερὴς apud *Etymol. M.* 110, 49.

P. 300. l. 43. post *Israel* – Caeterum ibi in *Vet. Arundel.* pro ἀντιδοξεῖν legitur ἀντιτάσσεσθαι.

P. 310. l. 31. post 22. – Adde *Patres Apostol.* T. II. p. 435. ubi et p. 434. ἰσόψυχοι legitur.

P. 313. l. 4. post *Bip.* – Adde *Etymol. M.* 85, 2. et 115, 18.

P. 318. l. 8. post *ratio* – *Zonaras Lex.* 228. ἄξονες καὶ αἱ πράξεις τῶν ἀρετῶν, ubi vid. *Tittmannus.*

P. 321. l. 4. post *erat* – Sic *abducere* pro *abripere* ponitur. Conf. *Graevium* ad *Cic. V. Verr.* c. 13. p. 321. *Zonaras Lex.* 277. ἀπῆκτο, ἀπηνέχθη.

P. 327. l. 37. post *11.* – Sic ἀπαντᾷν pro *venire* legitur apud *Aristot. Ethic.* IX. εἰς τὰ κήδη δὲ μάλιστα οἴονται τοὺς συγγενεῖς ἀπαντᾷν, et *occurrere* apud *Plinium* VI. Ep. 34, 3. et *Valer. Max.* IV, 4, 7.

P. 329. l. 38. post ἄρματος – [Idem Adverbium etiam Iob. XXXI, 2. in edit. *Complut.* nescio an typographi culpa pro simplici ἄνωθεν legitur. *Waltonus* certe et *Bosius* ἐπάνωθεν scripserunt. *K.*]

P. 330. l. 2 post ἀποτροπὴν – *Zonaras Lex.* 284. ἅπαξ ἀντὶ τοῦ ὄντως καὶ βεβαίως, ὡς τό· ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου.

P. 334. l. 41. post *sollicitudines* – Iudith. XII, 16. ἀπατᾷν, ut vernaculum *anführen* sensu venereo adhibetur.

P. 342. l. 42. post *46.* - Caeterum *Esth.* I, 12. sec. *Vet. Arund. Chald.* עמלקאה, *Amalecita*, ubi alii libri *ὑπερήφανον* habent.

P. 346. l. 16. post *26.* - Caeterum confer *Schaeferum* ad *Gregorium de Dialect.* p. 399.

P. 348. l. 14. ***ΆΠΛΑΤΟΣ*, *inaccessus*, *immensus*. 3 Macc. IV, 11. sec. cod. *Alex.* *ἀπλάτῳ*, ubi reliqui libri *ἀπλέτῳ* exhibent.

P. 350. l. penult. post *dus* - Etiam *ab* pro *post* quandoque ponitur. Vide *Marklandum* ad *Statii Sylvas* p. 26.

P. 351. l. 40. post *Fischeri* - *Ἀπὸ* quandoque *valorem rei* et *pretium* notat et per *pro* reddendum est. Sic 1 Macc. XV, 18. *ἀσπίδα χρυσῆν ἀπὸ μνῶν χιλίων*. *Vulg. clypeum aureum minarum mille*, sc. pretio, coll. XIV, 24. ubi legitur: *ἀσπίδα χρυσῆν μεγάλην ὁλκῆς μνῶν χιλίων*. Plura exempla vide in *Ind. Demosth. Reisk.* - *Cant. tr. puer.* 44. *ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας*, pro *ἐν πάσῃ τῇ δυναστείᾳ*. *Vulg. in omni potentia*, h. e. *non obstante* omnipotentia. Ita quoque *Syrus*.

P. 354. l. 28. post *adhibetur* - Versio haec incerti interpretis ex scriptura משארח, quam retinuit *Sam. Codex*, quaeque ante Origenem in quibusdam Codd. legebatur, orta esse videtur.

P. 359. l. 32. post *alteram* - *Musaeus* v. 251. *ἀπεδύσατο πέπλον*.

P. 372. l. 18. post 31. - et *Lobeckii Obss.* ad *Phrynichi Eclog.* p. 318.

P. 374. l. 34. post *τέννε* - Adde 3 Esdr. IV, 7. *ἀποκτέννουσιν*.

P. 374. l. 40. - ***ΆΠΟΚΤΟΝΕ'Ω*, i. q. *ἀποκτείνω*. 2 Macc. IV, 36. *ἀπεκτόνησεν* sec. cod. *Alex.* et *ἀποκτονεῖσθαι* sec. ed. *Compl.*

P. 374. l. 41. post *17.* - Adde *Etymol. M.* 371, 35.

P. 376. l. 7. post *ἀπόλαυσις* - *Etymol. Gudian.* 69, 29. *ἀπόλαυσις τοῦ γήρως*.

P. 380. l. 38. post *laedere* - 1 Macc. II, 63. *ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο*, consilia eius *irrita fiunt*.

P. 381. l. 41. post *28.* - *Etymol. Gudian.* 472, 59. *ἀπολύτρωσις φόνου*.

P. 385. l. 27. post *ἀπατήσει* - Hinc substantivum *ἀπόπειρα*, *periculum*, apud *Philonem in Leg. ad Caium* p. 1020. B.

P. 387. l. 28. post *ἀποπνέων* - *Etymol. Gud.* 471, 4. *πνεῖν τοῦ ἀποπνεῖν διαφέρει· πνεῖν μὲν γάρ ἐστιν τὸ ζῆν καὶ τὸ πνέειν, ἀποπνεῖν δὲ τὸ ἀποθνήσκειν*.

P. 396. l. 2. post *ἦλθεν* - Recte Alexandrinus sensum expressit. Nam אָהַל notat h. l. *movere tentoria proficiscendi gratia*. *Vulg. movens tabernaculum*. Conf. *Plüschke comment. de radicum linguae hebr. natura nominali* (Lips. 1817.

8.) p. 5. sequ. Caeterum *ἀποσκηνοῦν* reperitur quoque in *Psalterio Salomonis* (Ps. VII, 1.) addito *de la Cerda adversariis sacris*.

P. 596. l. 36. post *prosequi* – Confer *Lobeckium* ad *Phrynichi Eclog*. p. 591.

P. 597. l. 26. post *περιτεμεῖν* – Caeterum de vocibus *ἀποσκυθίζω* et *ἀποσκυτίζω* conferri meretur Cel. *Barkerus Annotatt.* in *Etymol. M.* Vol. II. p. 1082. sequ. ed. rec.

P. 599. l. 2. post 26. – Legitur quoque haec vox Sirac. XXXVI, 12. *ἀπὸ ἀποστάσεώς σου* sec. cod. *Alex.* ubi tamen *ἀπὸ* ex antecedentibus adhaesit, et simpliciter *ἀπὸ στάσεως* legendum est.

P. 400. l. 36. post *significare* – Tob. II, 21. *ἀποστέλλειν* est *mittere aliquid eo consilio, ut vendatur.*

P. 405. l. 25. post *vertit* – *Grotius* vertit *redit* ac simul observat, *Onkelosum* quoque et *Ionathanem* hic habere: ותב במימריה, *reversus est ad verbum suum*, h. e. *in se.*

P. 406. l. 1. post *disciplina* – *Grotio* ad h. l. *ἀποστροφὴ* est id, quod Graecis elegantioribus dicitur *ἀπροσεξία, incuria.*

P. 428. l. 34. post *45.* – De confusione vocum *ἄργυρος* et *ἀργύριον* in libris veteribus vid. *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* p. 491. sequ. ed. rec.

P. 431. l. 44. post *s. h. v.* – *Etymol. Gudian.* 76, 6. *ἀρθρέμβολα ὄργανα τιμωρητικὰ παρὰ τὸ ἐξαρθροῦν τὸ ἐμβαλλόμενον. ἢ τὰ βαλλόμενα εἰς τὰ ἄρθρα τῶν μελῶν καὶ βασανιστήριον.* Adde *Etymol. M.* 141, 36.

P. 433. l. 18. – *'*ΑΡΙΘΜΟΙ'*, *Numeri* aut *liber Numemerorum.* Ita inscribitur quartus Pentateuchi Mosaici liber ob quinque prima capita, in quibus describuntur duodecim tribus Israel secundum cognationes et familias suas ac nomina eorum, qui ad bella procedere poterant, in numerum rediguntur.

P. 435. l. 12. post *ἀνδραγαθία* – Adde *Etymol. M.* 143, 15.

P. 446. l. 19. post *farinae* – Levit. XXIII, 17. ubi post שְׁתַּיִם legerunt חַלּוֹת, ut quoque habet *Cod. Sam. Syrus, Chaldaeus* et *Arabs.*

P. 448. l. 33. post *transtulerint* – *כְּנַף, *ala. Aqu. Symm.* sec. cod. *Chis.* Dan. IX, 27. Vox hebr. *quamvis extremitatem* notat.

P. 460. l. 33. post 3. – *Diodorus Tarsensis* ad h. l. *ἄσφαλτος εἰς οἰκοδομὴν ἄχρηστος, ἄσβεστος δὲ ἐπιτηδειοτάτη.*

P. 468. l. 42. post *καλαβώτης* – Adde quoque *Gregorium* de *Dialect.* p. 544. ed. *Schaefer.*

P. 469. l. 7. post *portant* – *Hesych.* *πυτίνη, πλεκτὴ λάγυνος οἴνου*, ubi vide Intt.

P. 470. l. 24. post 25. - Nonnulli observarunt, a Persico آزمودن, *tentare*, derivatam esse hanc vocem, sic ut *tentatorem* significet.

P. 471. l. 2. post 19. - et *Gregorium de dialect.* p. 806. ed. *Schaefer.*

P. 479. l. ult. - De copia τῆς ἀσφάλτου in Babylonia agit *Diodorus Siculus* II, c. 12. ubi quoque nonnulla notat *Wesselingius.*

P. 485. l. 10. post *supplicio* - Caeterum vide ad h. l. *Baduellum.*

P. 499. l. 44. post χρόνον - Iob. XXIV, 17. in cod. *Alex.* loco αὐτοῖς reponendum est αὐτούς: sequitur enim διεσκέδασεν.

P. 500. l. 20. post *addendum* - Iudith. VIII, 11. ἐν αὐταῖς, sc. ἡμέραις. Sed fortasse e coniectura *Houbigantii* scribendum est ἐν ἡμέραις ταύταις.

P. 501. l. 20. - **ΚΑΤΑ' ΤΑ' Α'ΥΤΑ'*, eiusdem argumenti et formae.* 1 Macc. XII, 2. ubi *Vulgatus: secundum eandem formam.*

P. 507. l. 25. post *morali* - Adde *Sirac.* XXXVI, 26. sec. cod. *Alex.* λῃστῇ ἀφαλλομένῳ, ubi tamen reliqui libri ἐφαλλομένῳ habent.

P. 508. l. 6. post *effodit terram* - *Gallice: il fera disparoitre la terre.* - Ibid. post *terram* - (Galli quoque de veloci equo dicere solent: *il mange beaucoup de chemin.* Apud *Virgil. Georg.* III, 142. exprimitur per *acri carpere prata fuga.*)

P. 509. l. 35. post *6.* - Baruch. III, 19. ἀφανίζεσθαι dicitur de iis, quorum (morte nempe peremtorum) memoria prorsus ex hac terra deleta est.

P. 512. l. 12. post *eius* - Restituenda quoque est haec vox codici *Alexandrino Ep. Ierem.* 43. ubi nunc quidem legitur ἀπελκυσθεὶς, sed reponendum est ἀφελκυσθεῖσα.

P. 516. l. 5. post *communico* - Adde 3 Macc. V, 1. sec. cod. *Alex.*, ubi in reliquis libris legitur ἀφθόνῳ.

P. 518. l. 4. post *gerum* - 3 Esdr. IV, 7. ἀφεῖναι est *dare veniam* et opponitur τῷ ἀποκτεῖναι.

P. 521. l. ult. post ἔφοδος - *Etymol. M.* 178, 20. ἄφοδος, ὁ ἀπόκατος οἱονεὶ ἔξω τῆς ὁδοῦ γινόμενος. πάτος γὰρ ἡ ὁδός. λέγεται δὲ ἄφοδος καὶ ἡ ἀναχώρησις, ὥσπερ καὶ ἔφοδον τὴν ἐπέλευσιν λέγομεν.

P. 532. l. 7. post *s. h. v.* - Tob. I, 5. τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, ubi *Houbigantius* τῇ ἐν βαιθὴλ δαμάλει olim lectum fuisse opinatur.

P. 532. l. antepenult. post περιπατεῖ - 3 Esdr. IV, 4. de *itinere* aut *incessu militari* adhibetur. Tob. III, 9.

βαδίζειν μετά τινος, *eandem sortem habere*, ubi de violenta morte illata sermo est. Baruch. IV, 19. *βαδίζετε*, *adeste* seu *redite*. Ita quoque ibid. V, 7.

P. 534. l. 10. *fin.* - *Etymol. Gudian.* 102, 45. *βάθρον, ἐφ' ᾧ ἔστι βαίνειν, ἢ βῆμα, ἢ θεμέλιον.* Conf. ibid. 103, 4. et 106, 22.

P. 537. l. 1. post *5.* - *Zonaras Lex.* 372. hunc locum respiciens: *βακτηρία τῇ θείᾳ γραφῇ ἡ μετὰ τὴν παίδευσιν γενομένη παράκλησις.*

P. 541. l. 9. post *212.* - ac *Valckenaer. Opuscula Philol. Crit.* T. I. p. 143. sequ. Caeterum restituenda videtur haec vox *Iosepho A. I.* VIII, 15, 2. ubi loco *καὶ βαρεῖς* reponendum videtur *καὶ βάρεις*, quod fugit *Havercampium*. Conf. quoque Esdr. VI, 2.

P. 541. l. 21. post *σκόλοψι* - *Zonaras Lex.* c. 375. *βαρακίναις, ἀκάνθαις, σκόλοψι.* Sic quoque *Phavorinus.*

P. 547. l. 33. post *Chis.* - 1 Macc. XI, 1. *βασίλειον* et *βασιλεία* confunduntur.

P. 553. l. 19. post *7.* - *Βασταγμὸς* reperitur quoque in *nova versione Gr. Venet. Pentateuchi* Exod. I, 11. pro סִבְלָה, *onus.*

P. 554. l. 57. post *33.* - *Coran. Sur.* LXXIV, 5. والرجز فاهجر, *et abominationem fuge*, h. e. interprete Iahia: والاوثان فلا تعبدوها, *idola ne colito.*

P. 557. l. 21. post *saecula* - *Zonaras Lex.* 595. *ἐβεβαίωσας, ἐφανέρωσας.*

P. 560. l. 42. - **BH'A*, qui et *Βῆλος* dicitur, nomen deastri vel solis a Babyloniis aliisque populis religiose culti, ortum ex hebr. בַּעַל, *dominus*, et excidente litera ע iuxta morem chaldaicum בֵּל. Ies. XLVI, 1. Ierem. L, 2. Vide inscriptionem *Historiae Beli et Draconis* ac ibid. v. 3. 4. et sequ. et *Seldenum* de *Diis Syris* II. cap. 1.

P. 565. l. 16. fin. - Baruch. I, 3. *πρὸς τὴν βίβλον*, ad lectionem libri. Ita *Arabs.* Sed *Syrus:* ad audiendum librum, quod equidem praefero.

P. 569. l. 18. post *habet* - Apud Graecos quoque *βλέπειν* de *vate futura praevidente* adhiberi docet *Merrick.* ad *Tryphiod.* p. 370.

P. 573. l. 24. post *Syr.* - *Grotio* ad h. l. videntur legisse גבור, *roboratus*, sono accedente.

P. 575. l. 30. post *contineant* - 2 Macc. VI, 11. *βοηθῆσαι ἑαυτοῖς,* sibimet auxilium ferre, nempe fugam faciendo.

P. 582. l. 12. post *65.* - Tob. IV, 20. *βουλὴ* est *bonum consilium*, quod est eventu felix ac prospero successu gaudet, i. q. *εὐτυχία* apud *Isocratem.*

P. 582. l. 42. post *suadent* - De confusione vocum *βούλεσθαι* et *βουλεύεσθαι*, *βούλευμα* et *βούλημα* in codd. vide *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* p. 498. et 526. ed. rec.

P. 584. lin. penult. post *meum* - *Zonaras Lex.* 595. *ἐβραγχίασεν* [*ἐκοπίασεν*]. Caeterum locus Psalmi est LXVIII, 3.

P. 588. l. 22. post *βρῶμος* - (Conf. *Schwaigheuserum* ad *Athenaeum* P. III. p. 94.)

PARS II.

P. 3. l. 8. post *9.* - et quae de hac voce protulerunt *Editores Romani Cod. Chis. Danielis* p. 432. sequ.

P. 6. l. 4. post *μαινομένη* - Voce *γαστριμαργεῖν*, quae in Lexicis desideratur, usus est *Philo* de *Abrahamo* 371. A.

P. 12. l. 28. post *meae* - *Hist. Sus.* 42. *πρὶν γενέσεως*, antequam *fiant*, ut *Vulgatus* recte transtulit. - Caeterum *γένεσις* seu, uti Cod. *Alex.* exhibet, *γένεσις κόσμου* est inscriptio primi libri Mosis, propter duo priora capita, in quibus de *primordiis mundi* exponitur.

P. 19. l. 41. post *habent* - Nunc *γῆν θαλάσσης* per *fundum maris* reddere mallem, nam נִבְכֵי יָם quoque a *R. Levi* עִמְקֵי יָם explicatur.

P. 22. l. 21. post *terra* - *Zonaras Lex.* 437. *γίγας παρὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς ἰέναι. καὶ ὁ Δαβὶδ* (Psalm. XVIII, 6.)· *καὶ γίγας δραμεῖν* (*ὁδόν*). *λέγει δὲ τὸν ἥλιον.*

P. 24. l. 39. post *natus* - Sap. XIV, 7. *δι᾽ οὗ γίνεται δικαιοσύνη.* *Houbigantius* non dubitat, quin olim scriptum fuerit *περιγίνεται* hoc sensu: per quod iusti (sc. Noe et Sem) superstites fuere diluvio per arcam.

P. 30. l. 55. post *χρύσεος* - Ies. L, 4. *γλῶσσαν παιδείας*, *linguam institutionis*, h. e. *aliis instituendis idoneam* aut *eruditam*, uti est in textu hebraico.

P. 43. l. 27. post *13.* - 1 Macc. VIII, 20. *γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν*, ut recipiamur in vestram societatem et amicitiam. *Vulg. conscribere.*

P. 43. l. 41. post *ἡμᾶς* - curavit Deus, ut minae eius mature implerentur. Ita ad imit. hebr. שָׁקַד Ierem. I, 12.

P. 45. l. 13. post *sacco* - aut potius *γυμνοῦν* h. l. est *solvere*, *vento tradere*, i. q. *ῥήσσειν* in N. T.

P. 47. l. 20. post *micum* - Legitur praeterea haec vox in *Geopon.* V, 20, 360.

P. 48. l. 27. - **ΔΑΓῺΝ*, *Dagon*, nomen proprium deastri Philistaeorum pisciformis, a דָּג, *piscis*. 1 Sam. V, 4. *Philo Byblius*: *Δαγὼν, ὅς ἐστι Σιτὼν*, atque ita vult appellatum, quod frumentum invenerit. Nam דָּגָן *frumentum* sonat. Conf. *Beyeri* additamenta ad *Seldenum* de *Diis Syris* p. 285.

sequ. Praeterea δαγὼν legitur quoque apud LXX Ies. XLVI, 1. pro נְבוֹ, *Nebo*, quod est *numen Moabitarum*, secundum libros nonnullos, de quo loco videndus *Seldenus Synt.* II. de *Diis Syris* cap. 12.

P. 51. l. 24. post פָּרוֹת - Tob. I, 5. ἔθυον τῇ Βαὰλ τῇ δαμάλει. Lectio ibi aperte vitiosa ac vel scribendum καὶ τῇ δαμάλει, ut intellegantur δαμάλεις, quas aureas conflari iussit Ierobeam rex 1 Reg. cap. 12., vel, quod praefero, loco δαμάλει reponendum est δυνάμει. Prior coniectura confirmatur Codice hebr., qui habet ואת העגלים, ubi sine dubio העגלים, *vituli* s. *iuvenci*, legendum erit.

P. 52. l. 16. post *consumeretur* - Iudith. XI, 10. δαπανᾷν est *edere* et cum φαγεῖν in codd. confunditur.

P. 53. l. 36. post ἴδε - Baruch. V, 14. ἔχει δὲ, habet quidem, seu: quanquam habet.

P. 54. l. 20. post *afficeret* - *Houbigantio* δεήσεως in mendo cubare ac olim scriptum fuisse videtur διοικήσεως, *dispensatione*, i. q. οἰκονομίας apud Vett. Patres.

P. 56. l. 9. post *videntur* - Tob. XIII, 7. δεικνύω, *declaro* seu *enarro*.

P. 58. l. ult. post ἔφερον - *Zonaras Lex.* 615. idem habet, et addit ἢ ἐπακολόγουν. Idem c. 489. δειάζειν, λοιδορεῖν. Idem c. 490. δεννάζων, βλασφημῶν. *Soph. Aiac.* v. 243.

P. 59. l. 35. - *ΔΕΙ'ΡΩ, i. q. δέρω, quod vide suo loco. Adde *Philostrat.* p. 225. extr. *Etymol. Gudianum* 159, 1. 589, 27. et *D'Orville ad Charit.* p. 306.

P. 60. l. 14. post *18.* - 3 Esdr. I, 43. sec. *Alex.* et *Ald.* In *Vaticano* vitiose ὀκτὼ legitur.

P. 61. l. 10. post *38.* - 1 Macc. X, 3. ubi pro αἱ δεκάται legendum videtur τὰς δεκάτας, suppleto κατὰ ex more Graecorum. Certe alia ratione cum ἀφειμένη construi nequit.

P. 62. l. penult. post *utentes* - Adde 2 Macc. IV, 34. sec. *Alex.* et *Compl.* δεξιασθεὶς μεθ' ὅρκων.

P. 64. l. 21. post *23.* - 1 Macc. XI, 62. ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς, ubi legendum δεξιὰν, data dextra pacem stabilierunt.

P. 66. l. 28. post *721.* - Adde *Etymol. Gudian.* 136, 58. sequ.

P. 68. l. 35. post *5.* - Lectio δεσμώτας, quae Baruch. I, 9. reperitur, sine dubio est vitiosa. *Vulgatus* hanc vocem prorsus omisit, *Syrus satellites*, *Arabs mancipia* transtulit, quae versiones quomodo cum lectione recepta conciliari possint, equidem non video. Aliquando mihi quidem in mentem venit δεσπότας, quod facile cum altero confundi potuit, sed haec coniectura vel ideo non omnino probabilis est, quia in voce graeca aliquid esse debet, quod sit oppositum τοῖς ἄρχουσι ac aequipollens cum τῷ λαῷ τῆς γῆς. Hoc motus δημότας loco δεσπότας reponendum arbitror.

P. 71. l. 14. post *appellat* - Sirac. L, 21. ἐδευτέρωσεν (in *Ald.* perperam legitur ἠλευθέρωσεν) ἐν προσκυνήσει.

P. 74. l. 15. post δήλων - Vide ad h. l. *L. Bosii* notas.

P. 74. l. 18. post δηλῶν - *Zonaras Lex.* 493. δῆλοι, ὁράσεις, ἐνύπνια. ἢ τὰ διὰ τοῦ ἐφοὺδ σημαινόμενα.

P. 81. l. 19. post *est* - *Zonaras Lex.* 550. διεβοήθη, διεδόθη, διελαλήθη.

P. 83. l. 41. post *vertatur* - Adde *Heliod.* VII, 27. *Socrat. H. Eccl.* V, 7, 267.

P. 85. l. 30. post *successorem* - (Vox διαδέχεσθαι *vices gerere* quoque notat apud *Iosephum* in *libro de vita sua* p. 543. et 550.)

P. 90. l. 18. post διετρίβη - *Zonaras Lex.* 550. διεθρύβη, διετρίβη. διετρίβη τὰ ὄρη βίᾳ.

P. 94. l. 34. post *videtur* - Eadem vox restituenda quoque est codici *Alex.* et edit. *Complut.* 1 Macc. V, 5. ubi pro διεκλίσθησαν necessario legendum est διεκλείσθησαν, ac in Cod. *Vatic.* quoque legitur συνεκλείσθησαν.

P. 96. l. 22. post *ordino* - etiam simpliciter *divido*, i. q. διαιρέω. Vid. *Schaefer.* ad *Dionys. Halic.* de *compos. verborum* p. 313.

P. 96. l. 42. - *ΔΙΑΚΡΙΒΕ'Ω. Sir. LI, 19. sec. *Alex.* διηκριβησάμην, ubi tamen legendum videtur διηκριβωσάμην.

P. 104. l. 13. post *adhibeo* - Exod. XIX, 21. καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ. *Zonaras Lex.* 530. διαμάρτυραι, βεβαίωσαι.

P. 111. l. 11. post *auctoritate* - Adde *Etymol. M.* 275, 47.

P. 113. l. 34. post *tendentes* - vel potius: *pugnis inter se certantes.* Caeterum vox διαπληκτίζεσθαι, obvia in *Schol.* ad *Aristoph. Aves* v. 440., pertinet ad istam verborum classam, quam attigit *Valckenar.* ad *Herodot.* p. 379.

P. 116. l. 29. post *antecedentibus* - *Etymol. Gudianum* 145, 4. διαῤῥεῖν, τὸ διὰ μέσου ῥεῖν.

P. 119. l. 44. - *ΔΙΑΣΑΦΗΝΙ'ΖΩ, *accurate et dilucide expono*, i. q. διασαφέω. 2 Macc. III, 19. ubi loco διεσάφησεν cod. *Alex.* διεσαφήνισεν habet. *Vulg. aperuit. Zonaras Lex.* 533. διασαφηνίζειν, τὸ τῇ γλώσσῃ ἀκριβοῦν. *Philoxenus Gloss.* διασαφηνίζει, *disserit.* Idem: διασαφηνίσαι, *disserere, edisserere.* Vide quoque s. v. διασαφέω. Adde *Xenoph. Mem.* III, 1, 11.

P. 131. l. 43. post *evaserunt* - Baruch. VI, 56. et 58. διασώζειν *custodire* notat.

P. 140. l. 5. post ἐμαχέσατο - *Zonaras Lex.* 551. διηνέχθη, οὐ συνεφώνησεν, ἐμαχέσατο.

P. 148. l. 23. post 15. - Prov. VI, 13. διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων. Simili ratione *Eustath. de Ismen.* lib. IV. init. ἡ δὲ σιγῶσα τῇ γλώττῃ, τῷ σχήματι λαλεῖ.

P. 150. l. 6. post *testiculos* — *Zonaras Lex.* 509. *δίδυμος καὶ ὁ ὄρχις.* Adde *Etymol. M.* p. 271, 55. *Eustath.* p. 581, 17.

P. 153. l. ult. post *4.* — 3 Esdr. VIII, 19. *διδόναι* in *accipiendi* notione positum videtur, quemadmodum לָקַח quoque *accipere* et *dare* vicissim notat. Proxime antecedens *διδόμενα* verte: *concessa.*

P. 159 l. 34. post *14.* — 1 Macc. VIII, 2. *διηγήσαντο αὐτῷ*, narrabatur ei, ubi *διηγήσαντο* impersonaliter positum est.

P. 161. l. 25. post *gentem* — Sirac. XLIV, 23. sec. cod. *Alex.* *διέστησεν.* Reliqui libri *διέστειλεν* habent.

P. 163. l. 23. post *sensum* — Hinc ortum est substantivum nondum in Lexica receptum *δικαιοπράγημα*, quod legitur apud *Michael. Eph.* in V. *Nicom.* p. 71. a.

P. 164. l. 21. post *colit* — *Addit. Esther.* XI, 5. *δικαίων ἔθνος*, natio Iudaica. Ibid. v. 8.

P. 167. l. 12. post *tribuitur* — aut: iusta haec est et merita officiorum eius compensatio.

P. 168. l. 35. post *20.* — Baruch. II, 17. *δικαίωμα* est *laus, celebratio*, i. q. *δόξα* in antecedentibus. Ita quoque sumendum est *δικαιοσύνη* v. 18.

P. 171. l. 44. post *11.* — *Cant. tr. puer.* *διοδεύειν* de flamma adhibitum per *erumpere* optime reddi potest.

P. 173. l. 42. post *10.* — *Zonaras Lex.* c. 553. *διορίζοντος, ὅρους τιθέντος.*

P. 174. l. 26. post *Macedonum* — *Vulgatus* legit *Διοσκόρου*, quam lectionem praefert *Houbigantius.*

P. 179. l. 7. post *plenilunium* — quoniam circa dimidiatum mensem fit plenilunium, i. q. *πανσέληνος* s. *πληροσέληνος.*

P. 179. l. 11. post *πληρουμένης* — *Zonaras Lex.* 522. *διχομηνία ἡ πεντεκαιδεκάτη τῆς σελήνης. μήνη γὰρ ἡ σελήνη.* [*λέγεται καὶ διχόμηνος.*]

P. 179. l. 25. post 17. — Fortasse tamen *Philo*, qui *Opp.* T. I. p. 596. habet *ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομηθέντα*, veram lectionem exhibuit, ut adeo *τὰ διχοτομηθέντα* sit sensus causa e commate praecedente ab interprete additum. Atque etiam cod. *Oxon.* teste *Sabatiero* ad h. l. legit: *ἐπὶ τὰ σώματα διχοτομημένα.*

P. 179. l. 32. post *15.* — ubi pro *δίψα* fortasse legendem *διψάς.*

P. 183. l. 23. post *imperandi* — Potest quoque reddi: qui exemplo suo regere *debebant* populum, aut: qui *videri et existimari volebant* regentes populum. *Syrus: censentur. Arabs: credebantur.*

P. 184. l. 27. post *probationis* — h. e. *lapis gravissimi ponderis*, ad quem iuvenes exercere se solebant et eum pro

varietate virium subletare, alii ad genua, alii ad umbilicum, alii ad humerum et caput, caet., qui Zach. XII, 3. אֶבֶן מַעֲמָסָה (ubi videndus *Hieronymus*) et graece *δίσκος* dicitur. Vide *Hieronymum Mercurialem* de *arte gymnastica* p. 123. sequ.

P. 191. l. 34. post *notat* – Confer quoque 3 Esdr. VI, 10. ubi *δόξα magnificentiam*, *splendorem* notat.

P. 193. l. 32. post *oblationibus* – Addit. Esth. XIV, 5. *ἐδοξάσαμεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν*, coluimus idola eorum.

P. 194. l. 16. post *δέῤῥιν* – 'Negari tamen nequit, in exemplari *Hippolyti* (contra *Noëtum* cap. 15.) LXX habuisse *δόξαν*.

P. 194. l. 19. – **ΔΟΡΙΑ'ΛΩΤΟΣ*, *hasta* vel *bello captus*, i. q. *δορυάλωτος*, quod vide. 2 Macc. V, 11. sec. cod. *Alex.* Conf. ibid. X, 24. *Δουριάλωτος* legitur apud *Sophocl. Aiac.* 211. *Philoxen. Gloss. δοριάλωτος*, *manu captus.*

P. 195. l. 19. post *ιι.* – *δορυάλωτον ἔλαβε*, *armis* cepit: ubi cod. *Alex. δοριάλωτον* exhibet.

P. 199. l. 25. post *8.* – *Κατ᾽ἐξοχὴν Δράκων* vel *ὁ Δράκων* dicebatur *serpens a Babyloniis religiose cultus*, qui in *inscriptione Historiae Beli et Draconis* ac in ipsa historia v. 23. sequ. commemoratur. Magnam semper gentium superstitionem circa serpentes fuisse, quibus numen aliquod inesse illis persuasum erat, satis notum est. Conf. *Seldenum* de *Diis Syris* p. 364. sequ.

P. 201. l. ult. – nec non *Etymol. M.* 287, 55.

P. 202. l. 7. post 16. – *Rorem* pro *quovis humore* poni notat *Gifan. Collect.* ad *Lucret.* in *Ros.* Confer quoque *Potteri notas* ad *Lycophr.* v. 322.

P. 205. l. 45. post *habent* – *עֲרָבָה, *solitudo.* Iob. XXIV, 5. sec. *Alex. ἡδυνήθη.* Sed legendum ibi *ἡδύνθη*, quod vide suo loco. Similis confusio est apud *Theodot.* Ps. CXL, 6.

P. 205. l. 22. post 31. – *Δυναμοῦσθαι* legitur quoque apud *Synes.* de *provid.* p. 100. B. et *Euseb.* de *laud. Const. M.* 719. ex versione Alexandrina propagatum, ut certe videtur *Lobeckio* ad *Phrynichi Eclog.* p. 605.

P. 208. l. 15. post *Syr.* – *Zonaras Lex.* 579. *Δυνάστης*, ὁ *διάβολος. παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ.* [*Δαβὶδ· ῥύσεται*] *πτωχὸν ἐκ δυνάστου.* Ps. LXXI, 12. ubi sic *Theodoretus.*

P. 211. l. 1. – **ΔΥΟΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙ'ΛΙΟΙ*, *duo quinque millia.* 2 Macc. XII, 28. sec. cod. *Alex.* ubi codex *Vatic.* habet *δύο καὶ πεντακισχιλίους.*

P. 213. l. 40. post *προσέρχεται* – *Zonaras Lex.* 583. *δυσπρόσιτα, τὰ δυσχερῆ*, ubi videndus *Tittmannus.*

P. 214. l. 8. – **ΔΥ'ΣΤΡΟΣ – ΞΑΝΘΙΚΟ'Σ*, *Dystrus – Xanthicus.* Nomen mensis τῷ *'Αδαρ – νισὰν* respondens Esther. I, 1. sec. *V. A.* ubi etiam duo nomina graeca mensium

coaluerunt ac gr. δύστρος depravatum videtur. Vide supra s. v. Ἀδαρ - νισάν, et infra s. v. Ξανθικός.

P. 215. l. 9. post *nus* - et *Zonaras Lex.* c. 586. ubi conferendus *Tittmannus.*

P. 215. l. 26. post *videtur* - Consimiliter *Clemens Alex. Strom.* VI. p. 811. emendandus, et pro δωδεκάδος reponendum δεκάδος, quod et annotatum est a doct. Editore.

P. 216. l. 37. - **ΔΩΡΗΜΑ*, *donum*, *munus*, etiam *oblatio sacra*, *sacrificium*. Sirac. XXXI, 18. ubi lectio δωρήματα, quam sola editio *Complutensis* exhibet, longe praeferenda videtur τῷ μωμήματα et μωκήματα in reliquis libris. Sermo enim ibi est de προσφοραῖς et θυσίαις, ac nimia profecto esset breviloquentia, si quis l. l. μωκήματα de προσφοραῖς μεμωκημέναις explicare vellet. Adde *Zonarae Lex.* c. 589. ac *Xenoph. Hier.* 8, 4.

P. 216. l. 44. post *est* - Defendi tamen potest lectio recepta, quum μισθοδοτεῖν, κληροδοτεῖν, σιτοδοτεῖν, eiusque generis alia sint usitata.

P. 221. l. 1. post *38.* - 1 Macc. XII, 40. μήποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν, ne forte non permitteret eum ipsius imperio.

P. 221. l. 26. post *XXV, 8.* - 2 Macc. VI, 11. τὴν ἑβδομάδα. *Vulg. sabbati diem.*

P. 221. l. 43. post *12.* - Adde 1 Macc. XIII, 40. et XIV, 22.

P. 225. l. 28. - **ἘΓΓΥΤΗΣ*, *praes*, *sponsor*, *fideiussor*, i. q. ἔγγυος. Sirac. XXIX, 15. ubi pro vulgato ἐγγύου in ed. *Compl.* ἐγγυτοῦ legitur.

P. 225. l. 32. post *1.* - *הֵקִים, *surgere facio.* Ies. XIV, 9. οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας τοὺς βασιλεῖς, qui omnes s. multos reges solio *excusserant*, perinde ac rex Assyriorum.

P. 227. l. 33. post *30.* - ubi cum ζωγραφεῖν coniungitur ac de *pictura encaustica* adhibetur, de qua vide *Salmasium* ad *Hist. Aug.* p. 393. et *Exercitatt. Plin.* p. 140. *Vulgatus* in versione prorsus omisit.

P. 228. l. 4. post *3.* - Vide *Tittmannum* ad *Zonarae Lex.* c. 603.

P. 229. l. 10. post *liceat* - Caeterum adde Lexicis hanc vocem, quae praeterea apud *Eusebium H. Eccl.* II, 13, 63. reperitur.

P. 234. l. 11. post *sensum* - Adde *Hist. Susann.* 16. sec. *Compl.* ubi est i. q. κρύπτω.

P. 235. l. 2. post δόξης - Ita certe exhibet ed. *Aldina*, sed in aliis libris fortasse rectius ἐν κυκλώσει legitur.

P. 235. l. 34. - **ἘΓΧΑΙΝΩ*, *inhio.* 3 Esdr. IV, 19. sec. cod. *Alex.* εἰς αὐτὴν ἐγκέχηναν, ubi alii ἐκκέχηναν habent.

Zonaras Lex. c. 610. ἐγχανὼν, καταγελάσας. Ἀριστοφάνης (*Nub.* 1438.) οὐδ' ἐγχανὼν τεθνήξει. *Philoxeni Gloss.* ἐγχαίνω, *inhio.*

P. 238. l. 12. post *13.* – Iudith. V, 18. ἐγενήθη εἰς ἔδαφος, solo aequatum est.

P. 238. l. 19. post *possent* – *Camerarius* legere mavult ἀπὸ ὀρόφου, *de tecto.*

P. 240. l. 15. post παρακουόντων – *Zonaras Lex.* c. 623. ἐθελοκωφεῖ, οὐ βούλεται ἀκούειν.

P. 240. l. 36. post *tenebant* – Praeterea in Lexicis recte traditur, אִי latissime patere, et omnino *regionem, provinciam* significare.

P. 240. l. 36. post *tenebant* – *I. D. Michaelis* in *Spicilegio Geographiae Hebr. exterae* P. 1. p. 153. ἔθνη ad lectionis varietatem pertinere videtur, pro אִיִּים scripto גּוֹיִם.

P. 252. l. 30. post μισθὸν – Tob. VI, 7. τί ἐστιν; quid *prodest*, quam *utilitatem* ac *vim habet? Vulgatus: quod remedium habebunt ista?*

P. 257. l. 12. post *hebr.* – Tob. III, 9. μία, *unica*, coll. v. 16. ubi μονογενὴς dicitur.

P. 257. l. 12. post *hebr.* – 3 Esdr. III, 19. pro διάνοιαν μίαν legere mallem ματαίαν. Alioquin enim sententia non vera esset. Vinum enim dissidium quoque et odium interdum parit.

P. 257. l. 18. post *simul* – Hunc locum fortasse respexit *Zonaras Lex.* c. 1789. (ubi nunc perperam contracte ὑφὲν legitur), qui etiam per ὁμοῦ interpretatus est.

P. 259. l. 25. post *15.* – *מִחוּצָה, *extra s. forinsecus.* Ezech. XL, 44. εἰσήγαγέ με. Fortasse scripsit ἐξήγαγέ με.

P. 259. l. penult. post *consulens* - 1 Macc. IX, 49. εἰς χιλίους, *fere* mille.

P. 264. l. 43. post *consequente* – *Zonaras Lex.* c. 644. εἰσοίσει, εἰσενέγκοι.

P. 266. l. 25. post *26.* – et VIII, 22. ubi *Houbigantio* ἑκατέρας videtur scriptum fuisse mendose pro ἑκάστης.

P. 267. l. 10. – *ἙΚΑΤΟΣΤΟ'Σ, *centesimus.* 1 Macc. XIII, 40. et XIV, 27.

P. 269. l. 38. post *l. c.* – ac *Fulleri Miscell. SS.* lib. III. c. 19. *Zonaras Lex.* c. 651. ἐκβιβαστὴς, δοκιμαστής.

P. 271. l. 37. post *Deos* – Adde *Etymol. M.* 422, 2.

P. 272. l. 15. post ὑπερέχων – *Philostrat. Her.* p. 228. extr. *Boisson.* ἐτάφη δὲ ἐκδηλότατα ἀνθρώπων, ubi *Schol.* ἐκδηλότατα ἀνθρώπων interpretatur ἐπισημότατα.

P. 276. l. 22. post *adhaesit* – Caeterum ἐκεῖσε pro ἐκεῖ non solum Grammaticis sed etiam classicis scriptoribus usurpari, recte observavit *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* p. 507. ed. rec.

P. 277. l. 9. post *habet* - *Boeckelius* in *Specimine novae clavis* p. 23. putat, ἐκζητήσω librariorum lapsu ex θύσω ortum esse, aut τῷ אֲבַקֵּשׁ sive אֶדְרֹשׁ, quod Alexandrini forte habuerint, respondere.

P. 277. l. 25. post *Syrus* - 1 Macc. XIV, 14. ἐκζητεῖν νόμον est *tueri legem eique auctoritatem conciliare.*

P. 279. l. 27. post 13. - sec. cod. *Vat.* ἐξεκάθαρα, aut sec. alios ἐξεκάθηρα. Ita quoque *Philo* lib. II. de *somniis* Vol. V. p. 217. ed. *Pfeiferi*, quo iudice vera lectio tum apud LXX tum apud *Philonem* videtur ἐξῆρα. Is enim est sensus vocis hebr. בִּעַרְתִּי. Sic etiam vertitur a LXX Intt. Deut. XXIV, 7.

P. 280. l. 40. post 26. - Sirac. XLIII, 10. voces ἐκκαλεσθαι et ἐκλύεσθαι confunduntur in codd., sensu tamen non mutato.

P. 280. l. *ult.* - *'ΕΚΚΑΤΑΛΕΙΠΩ, *relinquo, penitus destituo.* Sirac. LI, 20. sec. *Compl.* ἐκκαταλειφθῶ, ubi reliqui libri ἐγκαταλειφθῶ habent.

P. 283. l. ult. post 28. - Iob. XX, 28. ed. *Compl.* pro ἑλκύσαι (quod hebr. גָּלָה respondet) exhibet ἐκκλύσαι, quae lectio vulgatae praeferenda videtur.

P. 284. l. 32. post מִנֶּגַע - Sec. *Grotium* ad h. l. מִגְּרוּז putarunt esse nomen non proprium, sed commune, a גָּרַז, quod interdum est *incidere.*

P. 288. l. 44. post 21. - *Baruch* II, 23. pro ἔκλειψιν, quod in *Ald.* et *Compl.* legitur, scribendum est ἐκλείψειν, ut habet codex *Vaticanus*, vel etiam ἐκλείπειν.

P. 293. l. 34. post *iussit* - *Houbigantius* antefert ἐξῆψε ὕπνον, *suspendit somnum*, ut in aliis libris legitur.

P. 294. l. 13. post *lege* - *Zonaras Lex.* col. 671. ἐκουσιάζομαι, προσφέρω.

P. 295. l. 18. post 20. - 3 Esdr. IV, 44. ubi ἐκπέμπειν est *remittere*, i. q. ἐξαποστέλλειν in sequentibus.

P. 297. l. 40. post ἐξαρκεῖ - Caeterum vox haec reddenda quoque videtur auctori libri Tobiae III, 5. ubi loco ἐξ ἐμοῦ ποιῆσαι cum *Grotio* legere mallem ἐξ ἐμὲ ποιῆσαι (quod responderet vernaculo *das Garaus machen*), h. e. tollere me de rebus humanis, coll. v. 16.

P. 300. l. 19. post *glexit* - Latet quoque haec vox in varia lectione cod. *Alex.* 1 Macc. III, 35. ubi pro ἐκρεῖψαι sine dubio reponendum ἐκρίψαι.

P. 303. l. 11. post *Rom.* - *Zonaras Lex.* col. 657. Ἔκστασις, φρενῶν ἀποβολή, καὶ ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ ἀλλοίωσις. ἔστι δὲ καὶ ἁμαρτία. Δαβὶδ (Psalm. XXX, 29. CXV, 2. Vide *Theodoretum* ad h. l. et *Suiceri Thes.* s. h. v.) ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου.

P. 304. l. 45. post 12. – *Zonaras Lex.* c. 676. ad h. l. respiciens habet ἐκτεινῶ, κρεμάσω.

P. 306. l. 9. post λειτουργείσθω – ut quoque legitur apud *Zonaram Lex.* c. 676.

P. 306. lin. ult. post ἐλέπτυνεν – Caeterum *Phavorinus* corrigendus h. l. est ex *Zonara*, qui in *Lex.* c. 775 habet: ἐξέτηξεν, ἐδαπάνησεν, ἐλέπτυνεν.

P. 307. l. 25. post 6. – Ad hunc locum sine dubio respiciens *Zonaras Lex.* c. 676. habet: ἐκτίλλω (lege ἐκτιλῶ), ἀνασπάσω, μετοικίσω.

P. 308. l. 15. post *populum* – *Cantic. tr. puer.* 49. ubi sermo est de flamma, ἐκτινάσσειν est *efficere, ut aliquid erumpat.*

P. 308. l. 44. post σπάδων – *Gloss. Vett.* εὐνοῦχος, ὁ ἐκτομίας, *castratus.* Vide quoque *Xenoph. Cyrop.* V, 2, 14. *Herodot.* VI, 9. extr. coll. 32. et *Ctesiam Persic.* c. 53.

P. 314. l. 20. post ἐμιάνθης – *Zonaras Lex.* c. 776. ἐξεφύρθη, ἐξεμιάνθη.

P. 314. l. 31. post *videtur* – Sirac. XLIII, 4. sec. cod. *Alex.* κάμινον ἐκφυσῶν, ubi reliqui libri ἐμφυσῶν habent.

P. 315. l. 31. post *puniens* – Sic formula μῖσος ἐκχέειν usus est *Herodianus* VII, 7, 3. Nec Latinis inusitatam esse formulam *iram effundere* docent loca *Curtii* VII, 1, 25. *Cicer.* XII. Ep. 25. *ad Famil.* et *Livii* XXXIX, 34.

P. 322. l. 42. – * 'ΕΛΕΕΙΝΟ'Σ. Vide infra s. v. ἐλεηνὸς, ac *Editores Romanos Cod. Chis. Danielis* p. 63 sequ.

P. 323. l. 24. post *notat* – 2 Macc. III, 21. ἐλεεῖν ἦν, miserabilis s. miseratione digna erat.

P. 331. l. 7. post *propagaret* – Simili modo *spes* pro obiecto spei ponitur apud *Petronium* c. 4. ubi vide Intt. nec non *Gronovium Obss.* III, 23.

P. 337. l. 38. post 15. – (*Zonaras Lex.* 744. ἐνεπάγησαν, ἐνηπήχθησαν, ἐνηλώθησαν.)

P. 337. l. 39. post 9. – (*Zonaras Lex.* c. 744. ἐνεπάγησαν, ἐνέπεσον.)

P. 338. l. penult. post *tur.* – 1 Macc. I, 30. sec. cod. *Vatic.* ἐμπιστεύω est i. q. simplex πιστεύω, cum quo etiam permutatur in codd.

P. 342. l. 1. post 18. – Hinc mendo liberandus est locus Ierem. XIV, 18. ubi ἐμπορεύθησαν legendum videtur, non ἐπορεύθησαν.

P. 343. l. 3. post 5. – *Zonaras Lex.* col. 711. ἐμπορπῶ, τὸ συμβάλλω· καὶ ἐμπορποῦσθαι. Idem col. 745. ἐνεπορπήθησαν, συνεβλήθησαν.

P. 345. l. ult. post 675. – Saepius quoque hoc adverbio, quod in *Stephano* tantum ex *Hesychio* ponitur, usus est *Philo Iudaeus*, v. c. *de opif.* p. 29. D. p. 184. E. et 699. B.

P. 347. l. 7. post 9. - Vide quoque supra s. v. ἐκφυσάω.

P. 348. l. ult. post 7. - 1 Macc. IX, 29. ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι, *contra* inimicos. Iudith. VII, 9. ἐν εἰρήνῃ, pacem petentes.

P. 350. l. 33. - * ʼ*ΕΝΑ΄ΝΤΗΣΙΣ.* 3 Macc. V, 2. ubi pro συνάντησιν in ed. *Ald.* vitiose legitur ἐνάντησιν.

P. 352. l. 31. post *Plat.* - Vox ἐναρίθμιος reperitur etiam in *Empedoclis carm.* v. 291. ubi vid. *Sturzius.*

P. 358. l. ult. - * ʼ*ΕΝΔΟΞΟ΄ΤΕΡΟΣ*, *praestantissimus*, *pulcherrimus. Hist. Sus.* v. 4.

P. 359. l. 3. post ἐνδόξως - (ob antecedens καλόν. *Vulg.* *honorificum est.*)

P. 364. l. 6. post 275. - * ʼ*ΕΝΕΧΥΡΙΑ΄ΖΩ*, i. q. ἐνεχυράζω. חָבַל, idem. Iob. XXII, 6. in edit. *Compl.* pro ἠνεχύραζες nonnisi forma diversum ἠνεχυρίαζες legitur. *K.*

P. 364. l. 22. post *Schneiderum* - *Etymol. Gudianum* 186, 9. ἔνηχος αὐλός.

P. 364. l. 42. post ἐνδέσει - *Casaubonus* in *Casaubonianis* p. 80. emendat legendo ἐν ἑνὶ καθέματι τραχήλων.

P. 364. l. 45. - * ʼ*ΕΝΘΕΜΙΟΝ*, *interior pars puppis, quo sarcinae vel merces imponuntur.* Exod. XXXVIII. sec. cod. *Alex.* Vide s. v. ἀνθέμιον.

P. 366. l. 2. post 15. - Baruch III, 31. ἐνθυμεῖσθαι est *animo agitare, concipere. Vulg. exquirere.* L. q. v. 32. ἐξευρίσκειν τῇ συνέσει.

P. 369. l. 4. - * ʼ*ΕΝΝΕΝΗΚΟΝΤΑΔΥ΄Ο*, *nonaginta duo.* 3 Esdr. V, 18. ubi cod. *Alex.* ἐνενηκονταδύο habet.

P. 376. l. 21. post *notat* - Sic quoque ἐντολὴ simpliciter positum sumitur 1 Macc. II, 53.

P. 379. l. 4. post *librum* - In notione *legendi* reperitur quoque 2 Macc. II, 26. ubi vid. *Vulg.* et *Syrus.*

P. 379. l. 35. post *verterunt* - *Addit. Esther.* XI, 10. ἐπιγνῶναι ἐνύπνιον ἠθέλησεν, scire cupiebat, quid significaret somnium; ubi adeo *ἐνύπνιον interpretationem somnii* notat.

P. 381. l. 4. post *38.* - Conf. quoque *Barkeri Epist. Crit.* ad *Boissonad.* adiunctam *Arcadio de accentibus* p. 257.

P. 381. l. ult. post B. - *Etymol. Gud.* 643, 50. τοὺς ἀνέμους ἐξαγριαίνοντα.

P. 387. l. 27. post *est* - Arab. כפר est *texit.* A *tegendo* orta est notio *delendi, obliterandi, abrogandi.* Vicina *abstergendi* potestate Prov. XXX, 20. apud *Syrum Chaldaeumque* כַּפַּר pro מָחָה hebr. adhibetur.

P. 391. l. 45. post 22. - Tob. X, 9 et 10. ἐξαποστέλλειν est *dimittere, veniam dare discedendi.*

P. 395. l. 22. post ἤθροισεν - Vide *Thucyd.* lib. VIII. c. 93. init.

P. 397. l. 26. post 4. - Praeterea quoque legitur haec vox Dan. IV, 19. sec. cod. *Chis.* ubi nihil pro ea in textu reperitur.

P. 399. l. 19. post *στόμα* - In *Hist. Sus.* v. 4. ἐξέρχεσθαι ἔκ τινος dicitur *id, cuius aliquis auctor est.*

P. 400. l. 6. post ὕδωρ - Caeterum Ἔξοδος, seu, ut in *MS. Alex.* legitur, Ἔξοδος Αἰγύπτου inscribitur secundus a Mose scriptus liber, qui exitum Israelitarum ex Aegypto complectitur.

P. 400. l. 33. post *ιι.* - et 18. ubi ἐξεύρεσις est *inventio,* sc. *numeri.* Ita *Syrus.*

P. 405. l. 19. post *meo* - Sed fortasse pro ἔξει reponendum est ἐκστάσει.

P. 408. l. 25. post *sequ.* - In testamento *Epictetae,* ut perhibent, *Spartanae* (*Grut.* CCXVI.): ὁ Ἀρτύγης ἐξοδιαζέτω. In publico *Gytheatarum* decreto (*Paciaud. Monum. Peloponn.* II. p. 145.): τὸ ἀνάλωμα τῶν τέκνων ἐξοδιασάντων.

P. 409. l. 35. post *excrementa* - *Geiero* ad h. l. LXX vertentes τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν respexisse videntur ad locum Ezech. XVI, 4. *in die ortus tui non est praecisus umbilicus tuus, et aqua non es lota* etc.

P. 410. l. 4. post ζῆν - Latinis quoque *exire* pro *mori* dicitur, et *exitus* pro *morte.* Vide Vellei. lib. II. c. 71. §. 2.

P. 414. l. 6. post 41. - *Zonaras Lex.* c. 761. ἐξουδένωσις, ἡ ἐν τῷ ἀγαθῷ ἀνυπαρξία, καὶ ἡ ὕβρις.

P. 414. l. 32. post λογίζομαι - Confer *Lobeckium* ad *Phrynichi Eclog.* p. 182.

P. 423. l. 29. post ἐπαίνῳ - Caeterum non probo lectionem οὐκ ἐν ἐπαίνῳ ac reponere malo ἐν οὐκ ἐπαίνῳ. Sic Graeci scribere solent, v. c. ἡ οὐκ ἐμπειρία.

P. 427. lin. ult. - *Etymol. M.* 800, 28. ἐπανάστασις τῶν κυμάτων.

P. 429. l. 10. post ἀραμένων - Vide quoque *Zonarae Lex.* c. 821.

P. 439. l. 15. post *potest* - Caeterum vox haec reperitur quoque apud *Musaeum* v. 275.

P. 449. l. 12. post *4ι.* - Ita *Bielius.* Sed partim numerus non recte se habet, ponendum enim fuisset 47, partim τοῖς ἐπιγινομένοις ibi reddendum est *superventuris, adorientibus.* Conf. *Wesseling.* ad *Diodor. Sic.* XIII, 51.

P. 454. l. 45. post 9. - *Lucian. Tox.* 60. ἐπέζησε μὲν καὶ ἔστι μέχρι νῦν ἐν Σκύθαις.

P. 455. l. 7. post ἐπιζεύξαντες - quod *Boeckelius* in *Specim. novae clavis* p. 13. transtulit: *quum tamdiu praefationi immorati,* seu *tam multum praefati simus.* Alii: *hactenus praefationem inhibentes.*

P. 457. l. 15. post *erit* - Iudith. XVI, 26. ἐπιθυμεῖν est *cupere ducere in matrimonium.* In *Hist. Susann.* v. 15. ἐπιθυμεῖν est *velle.*

P. 460. l. 38. post 16. - *Zonaras Lex.* 814. ἐπικάλυμμα προβλήματος διαφέρει· τὸ γὰρ ἐπικάλυμμα χάριν στέγης ἐπινενόηται, ὡς τὸ ἱμάτιον, τὸ δὲ πρόβλημα χάριν φυλακῆς, ὡς τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἀμυντήρια ὄργανα.

P. 461. l. ult. - Ἐπικινεῖσθαι quandoque metaphorice notare *incitari, inflammari*, docent exempla, quae *Schweighaeuserus* protulit in *Indice Graecit. Arriani*.

P. 463. l. 40. post νεκροῖς - * ἘΠΙΚΛΥΣΜΟ'Σ, *inundatio*. שֶׁטֶף, idem. *Whitius* in Epist. de *nova vers. Alex. editione* Oxon. 1779. p. 6. ex Cod. *Chis.* ad *Dan. IX, 26.* protulit *Symmachi* fragmentum, in quo pro ἐπικαλυσμῷ, literis *Δ* et *Λ* permutatis, ἐπικλυσμῷ legendum esse, nemo non videt. Conf. etiam versionem huius fragmenti syriacam p. 2. *K.* Nescio, an recte legerit *Whitius*: certe *Editt. Romani cod. Chis.* p. 59. ἐπικλυσμῷ habent.

P. 466. l. 18. post ἐληθαργήθην - *Zonaras Lex.* c. 827. ἐπελήσθην, ἐν λήθῃ γέγονα.

P. 466. l. 26. post *exarescat* - *Zonaras Lex.* c. 853. hoc loco adducto: ἐπιλησθείη, πάρετος γενοίμην.

P. 469. l. 41. post 25. - *Vulgata* habet *sanabitur*, quod *Geiero* scribarum vitio pro *saginabitur* positum videtur.

P. 470. l. 13. post 21. - ἐπιμελῶς, *promte*, q. d. commoda ipsorum unice curantes, quemadmodum ἐπιμελὴς sumitur apud *Xenoph. Cyrop.* IV, 2, 19.

P. 470. l. 14. post *confestim* - Ibid. v. 27. ἐπιμελῶς κολασθήσονται, *severe* punientur.

P. 471. l. 11. - * ἘΠΙΜΟΝΗ', *permansio*, *perseverantia, mora, cunctatio.* Sirac. XXXVIII, 27. ubi ἐπιμονὴ, quod exhibent *Alex.* et *Compl.* ac ibidem cum ὑπομονὴ confunditur, est *instantia*, h. e. *instans et continuus labor. Philoxeni Gloss.* ἐπιμονὴ, *perseverantia, sedulitas, remansio, instantia.*

P. 481. l. 30. post 7. - Caeterum occurrit quoque haec vox apud *Nicet. Annal.* XXI, 6, 400. ut me docuit doct. *Lobeck.* ad *Phrynichi Eclog.* p. 591.

P. 482. l. 8. post *speculari* - Ex *Grotii* sententia LXX arcanum h. e. adytum templi τὴν ἐπισκοπὴν vocarunt, quia Deus ibi signa exhibebat suae maiestatis.

P. 484. l. 10. post *permutatur* - (Ἐπισπᾶσθαι ibi metaphorice est *allicere* aut *eo pertrahere mulierem, ut sui copiam faciat.* Conf. *Xenoph. Cyrop.* V, 5, 5.)

P. 484. l. 29. post *convivium* - Active usurpatur verbum istud etiam apud *Iosephum A. I.* l. X. c. 15. ἐπίσπευδον τὴν δίωξιν.

P. 484. l. 30. post 25. - aut potius 27. ubi ἐπισπεύδειν est *urgere*, *imperare festinationem.*

P. 485. l. 40. post *est* - *Etymol. M.* 369, 51. τῶν ἔργων ἐπιστατεῖν.

P. 495. l. 24. post 7. - aut potius 10. ubi ἐπιτάσσειν de *benigna Dei voluntate* explicandum est. *P. Fagius*: יְהִי רָצוֹן.

P. 495. l. 36. post *robusti* - *Zonaras Lex.* c. 825. ἐπέθεντο, ἐπανέστησαν. Δαβίδ· ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί. ubi *Tittmannus* laudat *Valckenar.* ad *Herodot.* III, 76.

P. 500. l. 35. post 6. - Praeterea legitur in *Addit. Esther.* XIV, 2. sec. *Vet. Arund.* ἀφείλατο πᾶν σημεῖον ἐπιφανείας αὐτοῦ, ubi ἐπιφάνεια est *ostentatio*, i. q. δόξα in antecedentibus.

P. 508. l. 44. post 7. - Sed *Casaubonus* in *Casauboniania* p. 80. iudicat, interpretem graecum l. l. ἑπτάκις scribere debuisse.

P. 528. l. ult. post 17 - et *Zonarae Lex.* c. 862.

P. 532. l. 6. post Ἐσχατίζω - *usque ad novissimum et extremum.*

P. 532. l. 11. post Ἐσχατόγηρως - (In *Etymol. Gudiano* 124, 19. legitur ἐσχατόγερως.)

P. 540. l. 40. post *excitari* - aut potius *acquiescere*, nostrum *sich darein ergeben*, hoc sensu: parati erant perire.

P. 545. l. 6. post *Complut.* - *Etymol. M.* 629, 36. εὔγειον χωρίον.

P. 549. l. 11. post *13*. - Vide quoque *Kreyssigii Obss. Philol. crit.* in Iobi cap. XXXIX. v. 19-25. p. 26. sequ.

P. 551. l. 15. - *ΕΥΘΑΡΣΕΩΣ, *cum fiducia, audacter.* 2 Macc. VII, 10. sec. cod. *Alex.* ubi reliqui libri εὐθαρσῶς habent.

P. 552. l. 39. - *ΕΥΘΡΑΣΤΟΣ. Sap. XV, 13. sec. cod. *Alex.* εὔθραστα σκεύη; ubi vel e coniectura reponendum est εὔθλαστα, vel cum reliquis libris legendum εὔθραυστα.

P. 559. l. 18. post *altissimum* - (*Zonaras Lex.* c. 1015. ηὐλόγησα, ηὐξάμην, καὶ εὐλόγησα.)

P. 559. l. 36. post *gratulari* - Sed tunc legendum erit cum *Grotio* et aliis: εὐλόγησε (nempe Raguel) Τωβίαν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

P. 559. l. 37. post *fecit* - Aut cogitavit de εὔλογος, aut voci εὐλογεῖν tribuit notionem, cuius quidem exemplum desidero, quae tamen partim usu hebr. בֵּרֵךְ, partim analogia linguae germanicae (*gesegneten Leibes*) confirmari potest.

P. 561. l. ult. post 3. - Praeterea legitur Sirac. XXVI, 14. sec. ed. *Compl.* γυνὴ σιγηρὰ καὶ εὔνους.

P. 564. l. 1. post *docere* - Sirac. XXXVIII, 14. ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. Ita cod. *Vat.* Sed praefero lectionem ἐνδώσῃ, quam ed. *Compl.* exhibet. Altera lectio ex εὐωδία v. 13. orta esse videtur.

P. 564. l. 7. post *51*. - Sed εὔοπτος ibi mihi alienum esse videtur ab orationis serie. Quid si εὔπτερος, *bene alatum, admodum celer*, legatur? quod bene convenit *fulguribus*.

P. 572. init. - *'ΕΥΡΩ'ΣΤΕΡΟΣ, *robustior*, *validior*. Sap. VIII, 1. sec. ed. *Ald.* ubi reliqui libri *εὐρώστως* habent.

P. 572. l. 16. post *patiuntur* - Caeterum vox haec restituenda quoque *Gregorio Nysseno* ad *Psalm.* p. 364. B. ubi loco *ἐῤῥυτιῶν* legendum esse *εὐρωστιῶν* e loco *Luciani Necyom.* cap. 15. monet *D. Hoeschel.* ad *Phot.* p. 293.

P. 572. l. 41. post *significet* - *Zonaras Lex.* c. 722. *ἐν εὐσήμῳ, ἐν ἀγαθῇ, ἐν καλῇ, ἐν φανερᾷ, ἐν μεγάλῃ.* ubi vid. *Tittmannus.* Confer eundem ibid. c. 912.

P. 578. l. 40. post שָׂבַע - Baruch III, 34. ubi *εὐφράνθησαν* vel vertendum: *summa cum hilaritate*, h. e. *alacritate et promtitudine*, vel: *magis magisque splendent*, *splendore crescunt*, ad imitationem hebr. שָׂמַח Prov. XIII, 9. Utramque interpretationem confirmat v. 35. Idem valet de voce *εὐφροσύνη* v. 35.

P. 579. l. 38. post *irrepserunt* - Baruch III, 35. Vide notata supra ad *εὐφραίνομαι.*

P. 583. l. 12. post *sortiuntur* - 3 Esdr. I, 12. ubi *εὐωδία* *condimenta* notat.

P. 595. l. 25. - *"ΕΩΛΟΣ, *hesternus*, *pridianus*, it. *marcidus*, *rancidus*, *vetus et obsoletus.* פִּגּוּל, *res putrida*, *profanum.* Ezech. IV, 14. sec. *Vat.* *κρέας ἕωλον*, *caro pridiana.* *Theodoret.* *κρέας ἕωλον ἢ βέβηλον.* Nempe, ut recte ad h. l. observavit *Grotius*, de sacrificiis pro gratiis Deo agendis vetitum pridianis vesci, Exod. XXII, 29. *Zonaras Lex.* col. 946. *ἕωλον, μάταιον, ἢ χθεσινόν· ἢ τὰ ψυχρὸν καὶ ἀνωφελές· ἢ τὸ ἀνίσχυρον. τὸ εἰς τὴν ἕω λειπόμενον.* Vide quoque *Photii Lex,* s. h. v. ac *Plutarch.* VI, 488, 6. *Reisk.*

PARS III.

P. 3. l. 19. post *χαίρω* - Tob. V, 25. *ζῆν* est *vitam quovis modo sustentare* ac opponitur *opulentiae* et *divitiis.*

P. 5. l. 1. post 18. - ad quem locum pertinet glossa *Zonarae Lex.* c. 620. *ἐζήλωσεν, ἐπεθύμησεν.*

P. 5. l. 17. post 14. - ubi de *suspicione mariti* dicitur. *Symm.* Ps. CXIX, 139. ubi *studium vindicandi honorem* notat.

P. 7. l. 8. post *afficio* - h. l. ex arab. عَصَبَ, *insidior*, ut *Knappius* et alii ad Ps. l. l. docuerunt.

P. 16. l. 24. post 3. - Adde *Ciceronem* de *Nat. Deor.* II, 11. scribentem: Principatum autem id dico, quod Graeci *ἡγεμονικὸν* vocant, quo nihil in quoque genere nec potest nec debet esse praestantius.

P. 21. l. 25. post ἀρτύματα - Caeterum vide de hac voce *Barkeri Ep. Crit.* ad *Boissonad.* adiunctam *Arcadio de accentibus* p. 251 sequ.

P. 24. l. 24. post 11. - Ps. LXXXIV, 12. ubi *Vulgatus* int. habet *misericordia. Decanus Paulinus* putat, in Graeco pro ἥλιος scriptum esse ἔλεος.

P. 27. l. 6. post *sum* - Iudith. V, 9. ἡμέρας πολλὰς, *per multos annos*, coll. ib. v. 20 et 30.

* Ἡρακλέης, contr. Ἡρακλῆς, *Hercules*, in lingua Phoenicia אור־כל, i. e. *illustrator omnium, celeber.* 2 Macc. IV, 19 et 20. εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν.

P. 33. l. 19. post 9. - Addit. Esth. XIV, 6. ἡσυχία opponitur τῇ ὀπτασίᾳ, adeoque in eo est, cum quis secum ut privatus vivit, nec in publicum prodire solet.

P. 33. l. 27. post 4. - Caeterum ἡσυχίαν ἄγειν et ἡσυχίαν ἔχειν a librariis saepe confundi notavit *Wesselingius* ad *Herodot.* VII, 11. et *Diodor. Sic.* XV, 91.

P. 36. l. 38. post ἀνατολή - *Zonaras Lex.* c. 1022. θαιμὰν, ἡ ἀνατολή. τινὲς δὲ τὸ νότιον μέρος φασίν: ubi vid. *Tittmannus.*

P. 38. l. 17. post θααλά - Conf. quoque *Tittmanni* notas ad *Zonarae Lex.* col. 1020. s. v. θάκος.

P. 39. l. 2. post 131. - Θάλλειν de *hominibus* quoque dici docet locus *Philonis* de *exsecrat.* p. 933. E. εὐεξίᾳ θάλλοντες. Sic *viridis* quoque sumitur, ut docuit *Burmannus* ad *Valer. Flacc.* I, 77.

P. 42. l. 43. post θανατοῦσαι - (Mirum est, si θανατοῦσαι scripserunt LXX pro θανοῦσαι, sunt verba *Casauboni* in *Casaubonianis* p. 82.)

P. 43. l. 4. post τεθανατωμένους - 1 Macc. I, 60. θανατοῦν notat *mortem decernere et dictare. Vulgatus* legit: κατὰ τὸ σύγκριμα ἐθανάτουν αὐτόν.

P. 43. l. 25. post *iissem* - Tob. IV, 3. et VI, 15. θάπτειν non tam nude *sepelire* quam *honeste sepelire* notat, coll. ib. XIV, 12. ubi pro eo legitur θάπτειν καλῶς et ἐνδόξως.

P. 45. l. 31. post *existimaret* - Θαυμάζειν quandoque etiam notat *obstupere cum invidia ad alicuius felicitatem*, notante *Casaubono* ad *Theophr. Char.* p. 153.

P. 48. l. 10. post ἐθαυμάστωσας - Reperitur quoque Sirac. XLIII, 8. sec. ed. *Compl.* ubi tamen reponendum videtur θαυμαστῶς ἐν κ. τ. λ., ut ed. *Rom.* exhibet.

P. 48. l. 32. post *Dei* - Tob. XIII, 6. θεᾶσθαι notat *cum admiratione adspicere et contemplari.*

P. 52. l. 26. post *fateor* - Tob. XIII, 8. θέλειν τινὰ est *iterum alicui favere ac bene velle.*

P. 64. l. 36. post *meus* - Ps. LXVII, 26. ad quem locum pertinet glossa *Zonarae Lex.* c. 623. ἐθεωρήθησαν, ἐφάνησαν.

P. 64. l. 35. post *glandis* - aut potius sec. *Grotium velamentum, quod teneris maxime arboribus circumponi solet, ut eas a pecudum morsu defendat.*

P. 82. l. 23. post *θεοσέβειαν* - Caeterum reperitur quoque haec vox in *Cod. Syr. Hexapl. Mediol.* Ierem. III, 19. ubi formula hebr. נַחֲלַת צְבִי, *haereditas elegantiae* aut *concupiscibilis*, respondere videtur.

P. 83. l. ult. post *est* - *θρυλῶ*, *θρυλίζω* habet *Etymol. M.* c. 456, 39 et 44. Vid. *Tzschuck.* ad *Strabon.* T. V. p. 410. 591. Sic *θρυλιγμὸς* legitur apud *Dionys. Hal. de compositione verborum* XI, 7. ubi vid. *Schaefer.* p. 122. *Θρυλεῖν* reperitur quoque apud *Iosephum A. I.* XVIII, 6, 10. ubi tamen *Cod. Gall.* *θρυλλεῖν* habet.

P. 84. l. 18. post *appellare* - Sed *θύαν* potius sunt *arbores odoratae* ac sine dubio legendum *θύτας*, *mactatores.*

P. 87. l. 41. post *vixit* - Adde *Xenoph. Hist. Gr.* VII, 1, 2. et *Eurip. Iph. in Aul.* 923.

P. 92. l. 11. post *fenestras* - Adde Tob. III, 12. ubi *θυρὶς* est *fenestra in superiore parte domus* (coll. v. 25.), quae templum versus spectabat. Conf. Dan. VI, 11.

P. 94. l. 15. post *significat* - ut *Kimchius* interpretatur. Praeterea per *θώρακα* intellegitur lorica cataphractorum, quae a collo ad genua usque demittitur, atque ita *οὐ τὰ στέρνα μόνον, ἀλλὰ καὶ σῶμα τὸ ἄλλο ἅπαν τεθωράκισται.*

P. 94. l. 37. post *8.* - ubi neglegentes librarii pro *ἱάματα* scripserunt *ἱμάτια*, quam corruptam scripturam, iam ab *Hieronymo* notatam, secuti sunt *Tertullianus*, *Cyprianus*, *Ambrosius*, *Augustinus.*

P. 100. l. 37. post *Segaar* - Praeterea legitur quoque Genes. XXVII, 36. *ἰδοὺ δεύτερον τοῦτο*, ubi *τὸ ἰδοὺ* in textu hebr. non diserte expressum legitur. *Philo* lib. III. *Allegor.* p. 96. Cod. *Alex.* et *Compl.* *ἤδη* legunt, sensu fere eodem manente. Conf. Luc. XIII, 16. ubi manifeste *ἰδοὺ* synonymum *τοῦ ἤδη* occurrit. Caeterum conf. *Hornemanni* Spec. I. *Exercitatt. Critt. in LXX* p. 83 sequ.

P. 103. l. 32. post 130. - Baruch. IV, 8. Hierosolyma pro ecclesia Iudaica ponitur, quae l. l. cum matre comparatur, in cuius sinu et gremio alebantur ac fovebantur Iudaei.

P. 108. l. 8. post *sis.* - *Zonaras Lex.* col. 1105. *ἱλάσθητι, ἵλεώς μοι γένου.*

P. 112. *l.* 25. post 772. - Iudith. VII, 28. ubi pro *ἵνα μὴ ποιήσῃ Houbigantius* recte legit: *εἰ μὴ ποιῆτε.* Ita *Syrus.*

P. 112. l. 41. post *σοφίζεται* - *Zonaras Lex.* col. 1110. *ἴνδαλμα, φαντασία, ὄναρ, ὁμοίωμα. παρὰ τὸ εἴδω, τὸ ὁμοιῶ, εἰδάλλω, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ε καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν ἴνδαλμα.*

P. 116. l. 9. post 22. - *Ἵπποι* pro *curribus* leguntur apud *Callim. Hymn. in Cerer.* v. 87.

P. 117. l. 20. post *Dei* - *Dionys. Hal. Ant. Rom.* Tom. I. p. 111. τιμῶν ἰσοθέων, h. e. ἴσων ταῖς τῶν θεῶν τιμαῖς.

P. 125. l. 17. post *munita* - Sic quoque 1 Macc. I, 33. ἰσχυρὸς et ὀχυρὸς confunduntur in codd.

P. 125. l. 42. -*'ΙΣΧΥΡΟ'ΤΑΤΟΣ, superlativus, *fortissimus*, *potentissimus*. מָעֻזִּים, *fortitudines*. Dan. XI, 38. θεὸν ἰσχυρότατον. Ita enim hic transtulerunt LXX, teste *Hieronymo*, sed aufugit ἰσχυρότατον e librarii manu. Vide *Editt. Rom. Cod. Chis. Dan.* p. 70 sequ.

P. 128. l. 11. post *infligent* - 1 Macc. I, 61. ἰσχὺς, *severitas*, *crudelitas*, *violentia*, ubi vid. *Syrus*.

P. 130. l. 12. post *dubitabat* - Sed ἴσως quoque de *re certa* adhibetur. Vide *Schaefer.* ad *Longi Pastoral.* p. 357. et *Boissonad.* ad *Philostrati Heroica* p. 465.

P. 133. l. 2. post 437. - *Zonaras Lex.* col. 1176. καχλάζει, ἀντὶ τοῦ βράζει, ubi vid. *Tittmannus*.

P. 133. l. 35. post *destructionem* - (potius *ruinas: restauremus ruinas*, coll. v. 45.)

P. 139. l. 34. post κροκύφαντα - *Gloss. Vett. Eleutherium*, κάθεμα, περιδέραιον.

P. 141. l. ult. post *sedebit* - Sed loco καθήσεται rectius ibi fortasse legitur καυθήσεται. Vide quoque ib. XVI, 5.

P. 142. l. 23. post *l. c.* - Vide quoque *Tittmannum* ad *Zonarae Lex.* col. 1166.

P. 142. l. 36. post ἐστήριξεν - *Zonaras Lex.* col. 1164. καθίδρυσε, ἐστήριξε. et ibid. c. 1166. καθίδρυσαν, ἀσφαλῶς κατῴκισαν.

P. 145. l. 14. post *regem* - *Zonaras Lex.* col. 1165. καθεσταμένος, ἀντὶ τοῦ ἐπιτεταγμένος: ubi vid. *Tittmannus*.

P. 150. l. 20. post *cognovit* - 1 Macc. VIII, 13. καὶ βασιλεύειν, *ut* regnarent. Tob. III, 15. καὶ μὴ ἀκοῦσαι, *ut* non audiam.

P. 162. l. 21. post *solemus* - Doctissimo *Mahnio* in libro *Berichtigungen zu den vorhandenen hebräischen Wörterbüchern* (Gotting. 1817. 8.) p. 39. LXX lectionem alteram גָּרֵל expressisse videntur ex usu l. arab., in qua جرل *scrupulosus*, *lapidosus fuit* notat.

P. 164. l. 20. post *notat* - *Zonaras Lex.* col. 1171. καλαμῶνται, πλεονεκτοῦσι· καὶ καλαμᾶται, ἐπανατρυγᾷ, ἢ τὰ ἀποθερίσματα συλλέγει. ubi sine dubio Ies. l. l. rationem habuit.

P. 167. l. 10. post 2. - 3 Esdr. IV, 36. καλεῖν ambiguitate laborat: nam est aut i. q. ζητεῖν, quae est notio adiuncta, aut *venerari*, quae est notio cum altera *invocandi* coniuncta, aut denique *in ore ferre*, *celebrare*. Conf. *Lexic. N. T.* s. h. v. n. 10.

P. 173. l. 45. post *389.* – *Καμάραι* sunt quoque *capsa curruum* s. *tecta arcuata.* Vide *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* v. 1015. p. 368 sequ. ed. rec.

P. 183. l. 38. post *aeternum* – Loco עָלָיו legerunt עָלֶיהָ, quomodo et *Chaldaeus* expressit.

P. 186. l. 30. post *Vide* – *Editt. Rom. Cod. Chis. Danielis* p. 318.

P. 189. l. 11. post *10.* – *Zonaras Lex.* col. 1158. *Καρχηδὼν, ἐπὶ τῆς Λιβύης.* Caeterum LXX urbem Africae non longe distantem pro urbe Hispaniae posuerunt.

P. 192. l. 15. post *hominum* – De praepositione *κατὰ* comparandi virtute quandoque praedita confer *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* v. 952. p. 330 ed. rec.

P. 193. l. 30. post *eodem* – Praeterea arab. وضع est *humilis et depressus fuit*, ac transitive *humiliavit*, *demisit se.* *Syrus:* ܐܣܬܚܦ, *descendero.* Ita quoque *Arabs* et *Vulgata.* Vide quoque *Diss. sub Schultensio et Schroedero def.* T. II. p. 1098.

P. 197. fin. post 14. – *Καταβόσκεσθαι* in notione *interimendi* ac *perdendi* legitur apud *Callim. H. in Dian.* v. 125.

P. 203. l. ult. post *s. h. v.* – Sic quoque apud *Palaephatum* de *incredib.* cap. 41. pro *οὐκ ἐβούλετο* legendum est *οὐκ ἐδύνατο*, quum vulgatum *ἐβούλετο* manifeste sit a glossatore.

P. 208. l. 6. post *lustra* – Fortasse *καταδύσεις* h. l. sunt *olentes fornices*, ut dicuntur *Horatio Serm.* I, 2, 30.

P. 211. l. 16. post *Rosenm.* – Eodem modo Iudith. VI. loco *κατακαύσωμεν*, quod *Vat.* exhibet, reliqui libri rectius habent *καταπατήσωμεν*, nam per equitatum fortem *calcatur* exercitus, non *comburitur.*

P. 232. l. 36. post *βοηθοῦντος* – Confer quoque *Zonaras Lex.* col. 1180.

P. 236. l. ult. post *illam* – *Vulgatus* per *amore vulneratum esse* transtulit. *Schol.* ad h. l. ed. *Rom.* *κεκεντημένοι τῇ ἐπιθυμίᾳ σφοδρῶς.*

P. 241. l. 31. post *n. 2.* – Tob. IV, 19. *πᾶν ἔθνος οὐκ*, h. e. *nemo*, nam *ἔθνος* etiam *genus* seu *speciem* notat.

P. 257. l. 17. post *expresserunt* – Non tamen repugnarem, si quis pro *κατέσεισαν*, quod habet *Vat.*, *κατέστρωσαν* reponere mallet.

P. 260. l. ult. post 4. – 1 Macc. V, 38. *κατασκοπέω* et *κατασκοπεύω* confunduntur in codd.

P. 262. l. 7. post 33. – Add. *Bel et Drac.* 28. ubi *κατασπάω* et *καταστρέφω* in codd. confunduntur.

P. 266. l. 24. post *ipsius* – ubi *καταστρωννύειν* non solum *sternere mensam*, sed etiam ex adiuncto *cibos apponere* notat.

* *ΚΑΤΑΣΤΡΙ'ΖΩ, sibilum edo, sibilo.* שָׁטַף, *inundo.* Dan. XI, 26. κατασυριεῖ, *buccina canet,* ut transtulerunt editt. Rom. Sed vide ad κατασύρω a me notata.

P. 272. l. 30. – * *ΚΑΤΑΦΘΟΝΕ'Ω. Hist. Bel* et *Drac.* v. 13. sec. cod. *Alex.* κατεφθόνουν. Sed scribendum ibi est κατεφρόνουν, h. e. non magnopere curabant, sc. periculum ex denunciatione Danielis.

P. 278. l. 39. post 20. – *Zonaras Lex.* col. 1172. κάτιδε, θεώρησον.

P. 290. l. 1. post *malimus* – Sic quoque Coloss. I, 19. suspicor κατοικῆσαι factum esse ex κατοικίσαι (ut sexcenties accidit in aliis libris graecis), quod εὐδόκησε, intellecto θεὸς, desiderat infinitivum activum, qualis mox est καὶ ἀποκαταλλάξαι.

P. 300. l. 27. post *36.* – ubi quoque conferendus *Codex Syr. Hex. Mediol.*

P. 301. l. 14. post 82. – Adde quoque *Heraldi advers.* lib. I. p. 54 sequ.

P. 303. l. 13. post *ib.* – Ob soni similitudinem saepissime permiscentur *AI* et *E.* Hinc apud *Iosephum c. Apion.* lib. I. c. 24. pro κενολογεῖν lege καινολογεῖν.

P. 309. l. 14. post κέρας – Confer quoque *Cod. Syr. Hex. Mediol.*

P. 328. l. 16. post *h. l.* – Tob. IV, 13. κληρονομήσει pro ἐκληρονόμησε, ut iam *Fagius* vidit.

P. 334. l. 17. post 1378. – *Doederleinius* in notis ad *Grotium*: צָעָה est *inclinare vas, in latus vertere, sternere.* Hinc κλίνοντες sunt *stratores* (ut *Vulg.* transtulit), *qui vasa sternunt, ut effundant.*

P. 349. l. 33. post *colere* – Esth. I, 12. κολακεῦσαι τὸ πρόσωπον ὑπὲρ κ. τ. λ. sec. *Vet. Arund.* i. q. ἀξιῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ κ. τ. λ.

P. 350. l. 5. post *13.* – 3 Macc. II, 27. sec. *Ald.* et *Compl.* ἐκόλαψε γραφὴν, ubi alii libri ἐξεκόλαψε habent.

P. 352. l. 26. post 134. – *Plutarch.* in *vita Demosthenis* cap. 6. T. IV. p. 701. *Reisk.* γλώττης ἀσάφεια καὶ πνεύματος κολοβότης.

P. 364. l. ult. post *alibi* - Doct. *Pfannkuche* in *Exercitatt.* in Eccles. XI, 7. – XII, 7. p. 43. apud *Symmachum* rescribendum putat: πρὶν ἢ ἀποκοπῆναι σχοινίον.

P. 371. l. 14. post μετεωρίζεται – Addit. Esth. XV, 4. κουφίζουσα τὴν ἔσθησιν αὐτοῦ. *Vulg.* bene: *defluentia in humum vestimenta sustentans.*

P. 372. l. 26. post κεκράξομαι – Tob. II, 21. ubi κράζειν de *hirco* usurpatum per *mutire* reddendum est. *Vulgatus*: *balare.* Cod. *Alex.* ibi κραυάζειν habet, pro quo iudice *L. Bos* κραυγάζειν reponendum erit.

P. 390. l. ult. - * *ΚΡΙΤΑΙ*, *iudices.* Inscriptio secundi prophetarum priorum libri, quasi *Βιβλίον κριτῶν*, non *κριμάτων*, ut appellare maluit *Philo* Iud. lib. *de confusione linguar.* p. 338., qui continet historiam eorum, quorum opera Deus gubernabat Israeliticum populum post Mosen et Iosuam, qui hebr. שׁוֹפְטִים dicebantur et lingua Punica *Suffetes*, quod teste *Livio* XXX, 7. consulare imperium erat apud Carthaginienses. - Praeterea legitur quoque Ezech. XXV, 16. sec. cod. *Alex.* pro כְּרֵתִים, *Cherethaei*, ubi tamen *κριτὰς*, quod etiam *Arabs* habet, facili lapsu librarii ex *Κρῆτας* ortum est.

P. 392. l. 2. - * *ΚΡΟΚΥΦΑΝΤΩΤΟΝ.* גָּבִיעַ, *concavus. Inc.*, sine dubio *Aquila*, Ierem. LII, 21. sec. cod. *Syr. Hex. Mediol.* ubi latine a *Norbergio corona* redditur. Sine dubio scribendum *κροκυφάντῳ* s. *κροκύφαντον*, quo Ies. III, 19. hebr. נְטִפוֹת expressit. Sed quid hoc sibi hic velit, me ignorare fateor.

P. 398. l. 7. post *κρύφιοι* - 1 Macc. I, 53. sec. cod. *Alex.* *ἐν κρυφίοις*, ubi alii libri *ἐν κρύφοις* habent.

P. 405. l. 43. post I, 6. - *κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται*: ubi prima et secunda vox male videntur scribi ac fortasse reponendum est: *κύκλῳ κυκλοῦν πορεύεται.* Sed LXX saepe verba appendunt nobis, sententiam non multum curantes.

P. 407. l. 7. post 20. - Ps. XXV, 6. *κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου*, ubi *κυκλοῦν circumsaltare* notare videtur. Certe in *saltandi* notione *κυκλοῦν* legitur apud *Callim. H. in Cerer.* 170 et 267. His adde 1 Macc. II, 45. ubi *κυκλοῦν obire* seu *circuire* notat, ut *Vulgatus* transtulit.

P. 413. l. 17. post *Ioppen* - Adde Iudith. IX, 13. ubi *κυριεύειν* etiam *occupare* s. *potiri* notat.

P. 415. l. 2. post *illa* - Tob. II, 11. *ἀπέστελλε τοῖς κυρίοις*, ubi *κύριοι* per *emtores* reddi potest. Certe ita קֹנֶה sumitur Prov. XX, 14.

P. 418. l. 26. post *impedivit* - Caeterum *Ernestio* in notis ad *Gloss. sacras Hesychii* p. 231. *κωλύματι* ibi corruptum videtur pro *κοιλώματι.*

P. 447. l. 29. * *ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ*, sc. *βιβλίον*, *Leviticus*, tertius Pentateuchi Mosaici liber, qui agit de sacrificiis, sacerdotibus, omninoque eo, quod cultum Leviticum concernit.

P. 447. l. 34. post 7. - *ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς.* Simili ratione *ἐκλευκαίνειν* usurpatur a *Theophrasto* lib. V. c. 12. *διὰ τὴν ἀτροφαὶν ἐκλευκαίνεται καὶ ἀπόλλυται τὰ δένδρα.*

P. 448. l. 18. post *λεπτὰ* - *Λεπτὸς* et *λευκὸς* etiam confusa reperiuntur in *Eurip. Med.* v. 1185. sequ. ubi vid. *Porson.* et in *Apollon. Rhod. Argon.* II, 570.

P. 449. l. 51. post *terribilis* - 3 Esdr. IV, 24. τὸν λέοντα θεωρεῖν, obire loca periculosa, horrida et inculta, ubi sunt latibula leonum et ferarum. *Addit. Esth.* XIV, 13. λέων est *rex terribilis*.

P. 453. l. 44. post 189. - *Zonaras Lex.* col. 1311. λιγύριον, ὄνομα λίθου, ubi vid. *Tittmannus*.

P. 455. l. 13. post 1146. - Adde *Achill. Tat.* lib. II, cap. 11. περίδεραιον λίθων ποικίλων, ubi e sequentibus apparet, λίθους κατ' ἐξοχὴν *lapides pretiosos* dici.

P. 457. l. 28. post הֵיכָל - Iudith. VI, 6. ubi pro λαὸς reponendum est vel ξίφος, vel λόγχη, ut *Syrus* habet.

P. 458. l. 7. post *fames* - * יוֹם, *dies*. Ierem. XVII, 18. sec. cod. *Alex.* λιμὸν πονηρὰν, quod reiecit *Grabius*. Sed simili modo Luc. XV, 14. in 4 codd. legitur λιμὸς ἰσχυρὰ, et ib. IV, 25. ex duobus libris scriptis λιμὸς μεγάλη fuit enotatum. *Etym. M.* 566, 10. ὁ λιμὸς Ἀττικῶς, ἡ λιμὸς Δωρικῶς. Caeterum verba cod. *Alex.* merum interpretamentum continere videntur. Nam *dies malus* in genere *quodvis infortunium* apud Hebraeos notat.

P. 464. l. 10. post *ineunt* - Baruch. III, 36. οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτὸν, cum quo alius non est *comparandus*, seu: cui nullus alius est praeferendus, ut πρὸς sit i. q. ὑπέρ.

P. 469. l. 43. post *eius* - Tob. V, 26. λόγον ἔχειν est *sollicitum* et *anxium esse*, coll. VI, 16.

P. 475. l. 39. post 2. - Tob. XIII, 18. λυπεῖσθαι, *ad seriam poenitentiam adduci se pati*.

P. 494. l. 31. post σπεῖσας - Μάννα quoque hebr. מִנְחָה respondet in *Cod. Syr. Hex. Mediol.* Ierem. XVII, 26.

P. 498. l. 27. post 9. - In libro Tobiae XI, 17. μαστιγοῦσθαι *coecus* dicitur.

P. 507. l. 29. post I, 25. - Confer quoque supra a me ad vocem μεγαλομερῶς notata.

P. 509. l. 4. post *illum* - 1 Macc. X, 3. ὥστε μεγαλῦναι αὐτὸν pro καὶ μεγαλύνουσιν αὐτὸν, nempe, ut *Grotius* recte monuit, literis laudantibus et extollentibus, quibus persuadere volebat Ionathae, a se ipsum plurimi fieri. Infra v. 24. λόγοι ὕψους vocantur.

P. 512. l. 29. post 23. - Baruch. II, 18. ἐπὶ τὸ μέγεθος, *admodum*, *maximopere*. Non opus esse mihi videtur, ut aliquid hic cum *Vulgato* (qui habet: *super magnitudine mali*) suppleatur.

P. 513. l. 34. post κραιπαλᾷν - Tob. IV, 16. μέθη est *temulentus*, *ebrius*, et sensus ita constituendus: ne cum temulentis et ebriis consuetudinem et familiaritatem habeas.

P. 536. l. 17. post 19. - Adde *Addit. Esth.* XV, 1. ubi μεταβολὴ est i. q. μετοικεσία, translatio in terras alienas, abductio in captivitatem.

P. 546. l. 43. post 2. - (*Ἔθνος μετέωρον*, gens erecta, consilia moliens, q. d. suspensi animi. Videntur vim vocis hebr. reddere voluisse, quae velut distractum tractumque sonat, huius amplitudinis voce ac qua forte nulla alia existat.)

P. 548. l. 2. post 4. - ubi tamen *Casaubonus* in *Casaubonianis* p. 95. *μετοικοῦσι* corrupte poni existimat pro *μετοικιοῦσι*.

P. 564. l. 27. post *Compl.* - (ubi tamen fortasse legendum *μήνιμα* vel *μηνίαμα*.)

P. 564. l. 28. post *mundi* - *Μιμνήσκομαι*. Vide infra s. *μνήσκομαι*.

P. 566. l. 63. post *μόχθου* - 2 Macc. VIII, 33. *ἄξιον τῆς δυσσεβείας ἐκομίσατο μισθόν*. Sic *μισθὸς* pro *poena* et *damno* adhibitum reperitur apud *Callim. Lavacr. Pall.* v. 102. ac *pretium* apud *Terent. Andr.* III, 5, 4. et *Horat.* III. Od. XXIV. v. 24.

P. 569. l. 38. post *σθήτωσαν* - 3 Esdr. III, 20. *οὐ μέμνηται*, *oblivisci facit*, *oblivionem inducit*. Ita et ibid. v. 21.

P. 571. l. 38. - * *ΜΝΗ'ΣΚΟΜΑΙ*, i. q. *μιμνήσκομαι*, *recordor, memini*. 1 Macc. VI, 12. *μνήσκομαι* sec. cod. *Alex.* ubi alii libri *μιμνήσκομαι* habent. Vide *Schneideri Lex. Gr.* s. v. *μνήσκω*, quae quoque reperitur in *Etymol. Gudiano* 221, 32.

P. 577. l. 39. post *εἷς* - Hist. Sus. v. 15. *μόνων*. Lege *μόνον* aut *μόνως*. 1 Macc. VII, 38. *μόνην*, videlicet *ἐν τῷ βίῳ*, ne sit, ut diutius maneat in hac vita. Opponitur *ἐξαγωγὴ*, *excessus e vita*.

P. 584. post 2112. - *Doederleinius* in notis ad *Grotium* confert arab. זנק, *constringere*.

P. 585. l. 22. post *s. h. v.* - (Sed salva est lectio. Nam *Iosephus* quoque *A. I.* IX, 2, 1. et *Gregorius Nazianzenus Orat. Steliteut.* II. Accasonitarum deum *Μῦαν* appellant.)

P. 588. l. 20. post *πολύτιμον* - Caeterum vide de voce *μυριότης* notata a *Lobeckio* ad *Phrynichi Eclogas* p. 662.

P. 589. l. 28. post 1. - Quomodo differat *μύρον* ab *ἐλαίῳ*, docuit *Eschenbach.* de *unct. gentil.* p. 344 sequ.

PARS IV.

P. 2. l. 59. * *ΝΑΝΑΙ'Α*, *Nanaea* seu *Nanna*, deae nomen apud Persas, quam et *Ναναῖον* dici observat *Bulengerus* in *Eclogis* ad *Arnobium* et in *Polybio* lib. X. (27, 12.) invenit, ubi nunc *Αἴνη* legitur. Commemoratur 2 Macc. I, 13. *ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ*, in quo Antiochus interfectus est. Ib. v. 15. *τῶν ἱερέων τῆς Ναναίας*, ubi cod. *Alex.* *τοῦ Ναναίου* habet. *H. Relandus in Diss. Miscell.* T. II. p. 202. putat, Na-

naeam esse vocem Persicam ننه, *Nane*, quae *matrem* notat, convenientissimum *deae* nomen, unde et *μήτηρ θεῶν* et *Δημήτηρ* apud Graecos, et *Magna Mater* apud Latinos, et *Μήτηρ* simpliciter. Nonnullis viris doctis est *Diana. Beyero* in *Additam.* ad *Seldenum de Diis Syris* p. 331. *Venus Elymaea.* Vide *Kippingii Recens. Antiquit.* p. 29. sequ. et *Philippum a Turre* in *monumentis veteris Antii* p. 194.

P. 12. l. 18. post *sequ.* - His adde Gen. XLIX, 24. *καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν*, quibus verbis nihil respondet in textu hebraico. LXX videntur *νεῦρα* ex ingenio interpretamenti causa addidisse, aut coaluerunt duae versiones vocis זרוע. Nonnulli *βραχιόνων* delendum existimarunt.

P. 13. l. 1. * *ΝΕΦΘΑΡ* et *ΝΕΦΘΑΡ*. 2 Macc. I, 36. sec. *Alex. Ald.* et *Compl. νέφθαρ, ὃ διερμηνεύεται καθαρισμός. Hadr. Relandus* in *Diss. Miscell.* P. II. p. 11? et 176. *ἐφθὰρ* legendum indicat, ac Persice scriptum آب طاهر *Ab Tahr*, h. e. *aqua munda.*

P. 13. l. 3. * *ΝΕΩΤΑ*, praemisso *εἰς* vel *ἐς*, *εἰς νέωτα*, *in annum novum, venturum, sequentem.* כָּעֵת חַיָּה, *secundum tempus vitae.* Gen. XVIII, 10. *κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, εἰς νέωτα.* Ita *Philo* de *Abrahamo* Vol. V. p. 288. ed. *Pfeifer.* Verba *εἰς νέωτα* desunt textui LXX Intt. ac sunt vel *Aquilae* vel alius Interpretis. *Philonis* esse statuit *Wesselingius* in *Epistola ad Venemam* p. 25. *Hesych. νέωτα, εἰς τὸ ἐπιὸν ἢ μέλλον ἔτος. Moeris: νέωτα, Ἀττικῶς. τὸ μέλλον ἔτος, Ἑλληνικῶς.*

P. 15. l. 5. post *saepius* - Ierem. XLVII. (gr. XXIX.) 4. בכפתור transtulerunt per *τῶν νήσων*, aut non lecta, aut, quod potius reor, pro spuria habita voce כַּפְתּוֹר, quod absurda prodire videbatur sententia: *insulae Cappadociae.* Habet quidem *Ed. Compl. τῶν νήσων τῆς Καππαδοκίας*, sed editores eius graecam versionem ad textum hebraicum et latinum correxisse, res est suspicionis plena.

P. 21. l. 36. post 6. - ubi tamen, ut hoc obiter moneam, loco impressi *κόμμα ἴδιον νόμισμα* legendum videtur *κόμμα ἰδίου νομίσματος.* Certe *Vulgatus* habet: *percussuram proprii numismatis.* Caeterum vide ad h. l. *Deylingii Obss. SS.* P. III. p. 222 sequ.

P. 26. l. ult. post *Iunius* - His adde Iob. XII, 11. ubi videndus *L. Bos.* Eadem confusio vocum *νοῦς* et *οὖς* locum quoque habet Iob. XXXIV, 3.

P. 30. l. 31. post *habent* - Ex *Houbigantii* sententia scripserunt *ἐνέσταξεν*, quod propius ad vulgatam lectionem accederet.

P. 38. l. 36. post c. 9. — ac *Th. Ittigii Opuscula varia* p. 1. sequ.

P. 40. l. 16. post *Arabs* — * אֲשֶׁר, *qui*. *Theodot*. Gen. I, 29. τὸν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα τοῦ (hic necessario legendum τὸν) ἐπὶ πᾶν πρόσωπον τῆς γῆς.

P. 46. l. 23. post *tueri* — Ὀδὸς valet i. q. οὐδὸς, *limen*. Sic *Eustathius* in *Homer. Il. A.* p. 118. Vide quoque *Sophocl. Oed. Col.* p. 521.

P. 52. l. 20. post *est* — Caeterum in *Aquilae* reliquiis num fortasse legendum est οἰάκισις? Sed amat *Aquila* verba in σω desinentia.

P. 61. l. 7. post *est* — 1 Macc. II, 19. πάντα τὰ ἐν οἴκῳ, ubi *Syrus* vel vere legit, vel ita interpretatus est, ac si scriptum esset τὰ ὑπὸ τὰ ὑπήκοα τῇ βασιλείᾳ κ. τ. λ.

P. 71. l. ult. post *lectitur* — *Origenes* quoque contra *Celsum* legit οὐκ ὀλιγοστὸς, quod defendit *Olearius de stilo N. T.* p. 48. Fortasse tamen verba ὀλιγοστὸς εἶ κ. τ. λ. interrogative scribenda et accipienda sunt, ut conveniant cum Matth. II, 6.

P. 96. l. 2. post *auditur* — ubi, ut hoc obiter addam, suspicari tamen aliquis posset Paulum scripsisse νομίζεται. Vulgatus error librariorum, qui saepius ὀνομάζω pro νομίζω et contra ponunt. Sic apud *Philonem Allegor.* T. I. p. 135. ed. *Pfeifer.* pro ὠνόμασται melius fortasse legitur νενόμισται.

P. 100. l. 7. post נְחֻדָה — (Si aliam lectionem vere secuti sunt, in suis codd. potius repererunt בחנה, coll. 1 Sam. XXI, 8.)

P. 123. l. 23. post *habet* — *Houbigantius* ad h. l.: Graeci ὅρμημα non deducunt ex radice רעה, *malum*, nam *malum* omittunt, sed forsan ex scriptione פרע, quae eadem est Samaritanorum. Nam ὁρμᾶν Graecis idem fere ac chaldaicum פרע, *properare*, unde chaldaice בפריע, *celeriter*.

P. 125. l. 8. post ῥαδάμνοις — Etiam Iob. XV, 32. sec. ed. *Compl.* hoc vocabulum pro vulgari ῥάδαμνος legitur.

P. 130. l. 23. post *est* — 1 Macc. III, 48. περὶ ὧν ἐξηρεύνων. Loco περὶ ὧν lege περὶ οὗ, aut in antecedentibus τὰ βιβλία loco τὸ βιβλίον. Sed vide de h. l. *Seldenum* de *diis Syris* p. 54 sequ.

P. 139. l. 45. * ΟΥΔΑΝΟ'Σ. Iob. XXV, 4. sec. cod. *Alex.* οὐδανὸς οὐ καθαρός. Legendum οὐρανός. Caeterum nihil his verbis respondet in textu hebraico.

P. 144. l. 5. post *saepius* — Praeterea legitur Ies. V, 30. sec. *Compl. Ald. Arab.* et *Copt.* εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, e quibus verbis, quibus nihil respondet in textu hebr., verba hebraica corrigere conatur *Lowthius*. Sed, ut bene monuit *Bauerus* in *Critica Sacra V. T.* p. 427., exemplaria graeca ex Ies. VIII, 21. 22. interpolata esse videntur; phrasis an-

tem *coelum intueri* aliena est a re, quam vates describere voluit.

P. 164. l. 22. post νεανίσκος - *Vulgatus: reliqua ipsi eum suis diviserunt.* *Houbigantio* ad h. l. παιδία sunt famuli et servi, qui in exercitu erant, et cum heris suis pugnaverant.

P. 178. l. 6. post *plenilunaris* - *toto ore terris imminens*, ut *Senecae* verbis utar, i. q. πληροσέληνος.

P. 187. l. 45. post *scribendi* - Caeterum παραναγνοὺς l. l. est ita accipiendum, ut Hiphil Hebraeorum, quasi *faciens legere*. *Vulg. iussit legere.*

P. 266. l. 39. post 27 - sec. cod. *Chis.* et *Iustinum Mart.* παιδαρχήσουσιν αὐτῷ.

P. 277. l. 23. post ὕψει - *Addit. Esther.* XIV, 2. sec. *Vet. Arund.* ἐνεδύσατο πένθος, h. e. ἱμάτια πένθους (ut in altera versione legitur), *luctui apta indumenta*, ut *Vulg.* transtulit.

P. 291. l. 10. post יוּכַל - *Houbigantio* ad h. l. *Symmachus* περιγενήσεται, *superior erit*, habere videtur ex scriptura ישור, *vincet*, quae ipsi legitima esse videtur.

P. 332. l. penult. post 3. - ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλὸς, bitumen erat illis lutum, h. e. pro luto vel caemento.

P. 338. l. 33. post *marinum* - Confer quoque *Scheuchzeri Iobi Physicam Sacram* p. 210., qui quoque monuit, πίννα convenire cum voce פְּנִין.

P. 338. l. 40. post *chald.* - Nonnullis placuit, יִחוּשׁ mutandum esse in יִשְׁתֶּה. Alii contulerunt arab. حاس, quod *commiscere* notat, et est proprium de vino. Caeterum cum versione LXX Intt. conveniunt quoque *Syrus* et *Arabs*.

P. 356. l. 35. post *est* - (si nempe lectio sana est, nec facta est e barbaro *latatum* pro *dilatatum*. Nisi quis malit *lactatum* legi, quod non male responderet graecae voci ἠπατήθη.)

P. 369. l. 5. post *iniustitia* - *Vulg. ultro citroque exundant.* Nam πλημμελεῖν, ut πλημμυρεῖν, usurpatur de fluvio ultro citroque exundante. Vide *H. Stephanum* s. v. πλήν.

P. 420. l. 19. post *expresserunt* - Caeterum, uti h. l. πονηρὸς, ita quoque κακὸς adhibetur, v. c. Apoc. XVI, 2. ubi ἕλκος κακὸν est i. q. ἕλκος κακόηθες, ut veteres medici vocant, *ulcus malignum, serpens, sordidum et indomabile*. *Eustath.* ad *Homer.* Il. β, 723. fol. 249. ἕλκος κακὸν explicat per ἀνίατον τραῦμα et νόσον διάβορον.

P. 433. l. 18. post *mutato* - *Houbigantio* ad h. l. נוֹל legisse videntur.

P. 446. l. 31. post ἁγίοις - 1 Macc. VI, 36. πρὸ καιροῦ, *ante tempus*. Sed legendum sine dubio πρὸς καιρὸν, *ad tempus* sive *opportune*.

P. 502. l. 39. post *notat* - Sic *Vulgatus*: *quae postulantur*, qui tamen *Grotio* legisse videtur προτιθεμένοις, quam lectionem quoque *Houbigantius* probavit.

P. 508. l. 13. post βασιλεύς - Esth. I, 14. sec. *vet. Arund.* ἵνα μηδένα προτάξω τῇ δόξῃ σου, ne quenquam *praeferrem* gloriae tuae. Alii libri habent ἵνα μὴ δῶ δόξαν ἀνθρώπων ὑπεράνω δόξης θεοῦ μου.

P. 534. l. 25. post *videtur* - Praeterea legitur Ies. X, 9. ubi verbis οὗ ὁ πύργος ᾠκοδομήθη nihil respondet in textu hebraico. Confer de h. l. *Bocharti Geogr. Sacr.* lib. I. c. 9. p. m. 40 sequ.

P. 561. l. 29. post 20. - *Addit. Esth.* XIV, 13. sec. *vet. Arund.* λόγον εὖ ῥυόμενον, sermonem bene fluentem, i, q. in aliis libris εὔρυθμον. *Vulg. verbum concinnum.*

INDEX

NONNULLORUM V. T. LOCORUM, QUORUM TEXTUS GRAECUS EMENDATUR AC DEFENDITUR.

Numeri.

Deut.

Psalmi.

Proverb.

Cantic.

Jesaias.

Threni.

Daniel.

Hoseas.

Baruch.

Sumtibus librariae Weidmanniae prodierunt Lipsiae:

* Dionysii, Halicarnassensis, Opera omnia, graece et latine. Cum annotationibus Henr. Stephani, Frid. Sylburgii, Franc. Porti, Isaaci Casauboni, Fulvii Ursini, Henr. Valesii, Jo. Hudsoni et Jo. Jac. Reiske. VI Tomi. 8maj. Lipsiae 1774—1777. 16 Thlr.

— — de Compositione verborum Liber. Recensuit ac priorum editorum suasque notas adjecit Godofr. Henr. Schäfer. Accedunt ejusdem Meletemata critica in Dionysii Halic. artem rhetoricam. 8maj. 1808. Charta impress. 3 Thlr.

— — Idem liber, charta script. gallica. 4 Thlr.

* — — Idem liber, charta membran. (Velin) 6 Thlr. 16 Gr.

Eichhorn, Jo. Godofr., antiqua historia ex ipsis veterum scriptorum Graecorum narrationibus contexta. IV Tomi. c. Indd. 8maj. 1811–13. 10 Thlr. 8 Gr.

Etiam sub titulis sequ. separatim venduntur:

Eichhorn, Jo. Godofr., antiqua Asiae historia, ex ipsis vett. script. Graecorum narrationibus contexta. 8maj. 1811. 2 Thlr. 12 Gr.

— — antiqua Africae historia etc. 8maj. 1811. 1 Thlr.

— — antiqua Graeciae historia etc. 8maj. 1811. 1 Thlr. 20 Gr.

— — antiqua Italiae historia etc. Pars I. 8maj. 1812. 3 Thlr. 3 Gr.

— — antiqua Italiae historia etc. Pars II. 8maj. 1813. 2 Thlr. 21 Gr.

Epicteti Dissertationum ab Arriano digestarum libri IV. Ejusdem Enchiridion et ex deperditis sermonibus Fragmenta. Post Jo. Uptoni plerumque curas denuo ad Codicum Msptorum fidem recensuit, latina versione, adnotationibus, indicibus illustravit Jo. Schweighäuser. III Volumina. 8maj. 1799. 12 Thlr.

* — — Idem liber, charta belgica. 20 Thlr.

Etiam sub titulo:

Epicteteae Philosophiae Monumenta. III Volumina. 8maj.

(Videatur Simplicii Commentarius in Epicteti Enchiridion.)

Epistolae Parisienses, in quibus de rebus variis, quae ad studium antiquitatis pertinent, agitur. Editae a Prof. G. G. Bredow. 8maj. Charta impress. 1 Thlr. 6 Gr.

— — Idem liber, charta script. 1 Thlr. 12 Gr.

* — — Idem liber, charta membranacea. 1 Thlr. 20 Gr.

Ernesti, A. G., Opuscula oratoria-philologica. 8maj. 1794. 16 Gr.

Fabricii, J. Alb., Bibliotheca latina nunc melius delecta, rectius digesta et aucta diligentia Jo. Aug. Ernesti. III Tomi. 8 maj. 1773. 74. 3 Thlr. 16 Gr.

— — Idem liber, charta scriptoria. 4 Thlr. 16 Gr.

Freytagii, Frid. Gotth., Adparatus literarius, ubi libri partim antiqui partim rari recensentur. III Tomi. 1752—55. 2 Thlr. 16 Gr.

Gersdorf's, Christh. Gotth., Beiträge zur Sprach - Charakteristik der Schriftsteller des Neuen Testaments, eine Sammlung meist neuer Bemerkungen u. s. w. 1ster Band. gr. 8. 1816. auf Druckpapier. 2 Thlr. 12 Gr.

— — Dasselbe Buch, auf Schreibpapier. 2 Thlr. 20 Gr.

Harlessii, Gottl. Christoph., Brevior Notitia litteraturae Graecae, in primis scriptorum Graecorum, ordini temporis adcommodata, in usum studiosae juventutis. 8. 1812. Charta impress. 2 Thlr.

— — Idem liber, charta scriptor. 2 Thlr. 12 Gr.

Lucians von Samosata sämmtliche Werke; aus dem Griechischen neu übersetzt und mit den nöthigen Anmerkungen und Erläuterungen versehen von C. M. Wieland. VI Theile. gr. 8. 1788 und 1789. 8 Thlr. 4 Gr.

* Ebendieselben auf Holländ. Papier. 11 Thlr. 4 Gr.

Memnonis historiarum Heracleae Ponti excerpta servata a Photio. Graece. Cum versione latina Laur. Rhodomanni. Accedunt Scriptorum Heracleotarum, Nymphidis, Promathidae et Domitii Callistrati fragmenta, vett. historicorum loca de rebus Heracleae Ponti et Chionis Heracleotae quae feruntur epistolae, cum versione lat. Jo. Caselii. Omnia collegit, disposuit, recognovit, notis priorum interpretum integris aliorumque et suis illustravit et indicem adjecit Jo. Conr. Orellius. 8maj. 1816. Charta impress. 1 Thlr. 18 Gr.

— — Idem liber, charta script. gall. 2 Thlr.

*— — Idem liber, charta meliori. 2 Thlr. 8 Gr.

Mosheimii, I. L. a, de Beghardis et Beguinabus Commentarius. Fragmentum ex ipso MS. auctoris celeb. edidit, duplice appendice, complur. diplomat. variet. lect., notis aliis et indice necessario locupletavit Geo. Henr. Martini. 8maj. 1790. 2 Thlr.

Nicolai, Damasceni, histor. excerpt. et fragment., quae supersunt, edit. Lipsiensis Supplementum, continens annotatt. et emendatt. Diamantis Coray, Frid. Creuzeri, Jo. Schweighaeuseri, Henr. Bremii, Jac. Ochsneri et aliorum, quibus suas adscripsit Jo. Conr. Orellius. Accedunt Theodori Metochitae Capita II de politia Cyrenaeorum et Carthaginiensium. 8maj. Charta impress. 15 Gr.

— — Idem liber, charta angl. 21 Gr.

* — — Idem liber, charta meliori. 1 Rthlr.

Oelrichs, Jo. Ge. Arn., Commentarii de Scriptoribus ecclesiae Latinae priorum VI saeculorum ad Bibliothecam Fabricii latinam accommodati. Praefatus est et editionem curavit A. H. L. Heeren. 8maj. 1791. 1 Thlr. 16 Gr.

— — Idem liber, charta script. 2 Thlr. 12 Gr.

Opuscula Graecorum veterum sententiosa et moralia. Graece et Latine. Tom. IIus, continens Isocratis quae fertur paraenesin ad Demonicum, Cynicae scholae principum, Antisthenis, Diogenis, Cratetis, Monimi et Demonactis sententias et apophthegmata, Aristippi, Bionis Borysthenitae et aliorum apophthegmata, Incerti sophistae dissertationes V morales, Archytae Tarentini fragmenta quae supersunt, Pythagoreorum vett. fragmenta moralia a Jo. Stobaeo et aliis servata, Eusebii philosophi fragmenta, Amphilochii Iconii episcopi epistolam ad Seleucum et Nili Ascetae tractatum de octo vitiis. Accedunt appendicis loco Ebraeorum et Arabum vett. sententiae morales latine redditae. Omnia collegit, disposuit, emendavit, notis priorum interpretum partim integris partim selectis suisque illustravit aliaque opuscula minora inseruit Jo. Conradus Orellius. 8maj. 1821.

Etiam sub titulo:

Opuscula Graecorum veterum sententiosa et moralia. Graece et Latine. Collegit, disposuit, emendavit et illustravit Jo. Conr. Orellius. Tom. IIus. 8maj. Charta impress.

— — Idem liber, charta script.

*— — Idem liber, charta membran.

Oudini, Casimiri, Commentarii de Scriptoribus ecclesiae antiquis, illorumque scriptis tam impressis quam manuscriptis, adhuc extantibus in celebrioribus Europae bibliothecis, a Bellarmino, Possevino, Phil. Labbeo, Guil. Caveo, Lud. Elia du Pin, et aliis omissis, ad annum MCCCCLX vel ad artem typographicam inventam etc. III Voll. fol. 1722. 10 Thlr.

Platonis Leges et Epinomis. Ad optimorum librorum fidem emendavit, perpetua adnotatione illustravit et indices rerum ac verborum adjecit D. Frid. Astius. II Tomi. 8 maj. 1814. Charta impress. 5 Thlr.
— — Idem liber, charta script. gall. 6 Thlr. 12 Gr.
*— — Idem liber, charta membranacea. 10 Thlr.

Platonis quae exstant Opera. Accedunt Platonis quae feruntur Scripta. Ad opt. librorum fidem recensuit, in linguam latinam convertit, annotationibus explanavit indicesque rerum ac verborum accuratiss. adjecit Fridericus Astius. Tom. IIIus continens Parmenidem, Cratylum, Philebum et Convivium. 8 maj. 1821. Charta impress. 1 Thlr. 20 Gr.
et meliori 2 Thlr. 4 Gr.
— — Idem liber, charta script. gall. 2 Thlr. 12 Gr.
*— — Idem liber, charta membran. 3 Thlr. 20 Gr.
(Tom. IVus sub prelo.)

Sapphus Lesbiae Carmina et Fragmenta. Recensuit, commentario illustravit, schemata musica adjecit et Indices confecit Henr. Frid. Magnus Volger. 8. 1810. Charta script. 1 Thlr.
— — Idem liber, charta meliori. 1 Thlr. 6 Gr.
*— — Idem liber, charta membran. (velin.) 1 Thlr. 16 Gr.

Schleusneri, Joh. Frid., novus Thesaurus philologico-criticus sive Lexicon in LXX et reliquos interpretes graecos ac scriptores apocryphos Veteris Testamenti. Post Bielium et alios viros doctos congessit et edidit. Pars I—V. et ultima. Α — Ω. 8 maj. 1820. 21. Charta impress. 11 Thlr. 12 Gr.
et meliori 12 Thlr. 18 Gr.
— — Idem liber, charta script. gall. 15 Thlr. 12 Gr.
*— — Idem liber, charta membran. 19 Thlr. 6 Gr.

Schoenemanni, C. G. T., Bibliotheca historico-literaria Patrum Latinorum Tertulliano principe usque ad Gregorium M. et Isidorum Hispalensem ad biblioth. Fabricii latinam accommodata. Tom. I. et II. 8 maj. 1792—94. 4 Thlr. 16 Gr.
— — Idem liber, charta script. 6 Thlr. 16 Gr.

Simplicii Commentarius in Epicteti Enchiridion. Accedit Enchiridii Paraphrasis christiana et Nili Enchiridion. Graece et Latine. Omnia ad veterum Codicum fidem recensuit et varietate lect. brevibusque notis illustravit Jo. Schweighäuser. II Tomi. 8 maj. 1800. 6 Thlr.
*— — Idem liber, charta belgica opt. 10 Thlr.
Etiam sub titulo:
Epicteteae Philosophiae monumenta. Vol. IV et V.
(Videantur Epicteti Dissertationes ab Arriano digestae.)

Sylloge Lectionum Graecarum, Glossarum, Scholiorum in Tragicos Graecos atque Platonem ex Codd. MSS., qui in biblioth. Imperiali Parisiis adservantur, erutorum, in ordinem redacta. Accedit observatt. critt. Symbole in scriptores aliquot classicos et Graecos et Romanos nonnullorum. Utramque collegit et publicavit M. Godofr. Faehse Dir. 8 maj. 1813. Charta impress. 2 Thlr.
— — Idem liber, charta scriptor. 2 Thlr. 12 Gr.

Versio latina Epistolarum et libri visorum Joannis Novi Testamenti. Perpetua adnotatione illustrata a M. Godofr. Sigism. Jaspis. II Tomi. Editio altera novis curis emend. et aucta. 8 maj. 1821. Charta impress. 3 Thlr. 12 Gr.
— — Idem liber, charta script. 4 Thlr.
*— — Idem liber, charta membran. 6 Thlr.